

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

10 වන ග්‍රන්ථය

සංයුක්ත නිකාය

(චතුර්ථ භාගය)

සලායන්ත වර්ගය

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන කාරක සභායෙහි
සංයුක්තනිකාය ශෝධක මණ්ඩලය විසින්
සිංහල භාෂායෙන් පරිවර්තන වූ

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය විසින් පාඨශෝධන පූර්වක වූ
සංස්කරණය කරන ලදී.

ශ්‍රී බු. ව. 2550
රාජ්‍ය ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 16

The Tenth Book in the
Suttanta-Pitaka

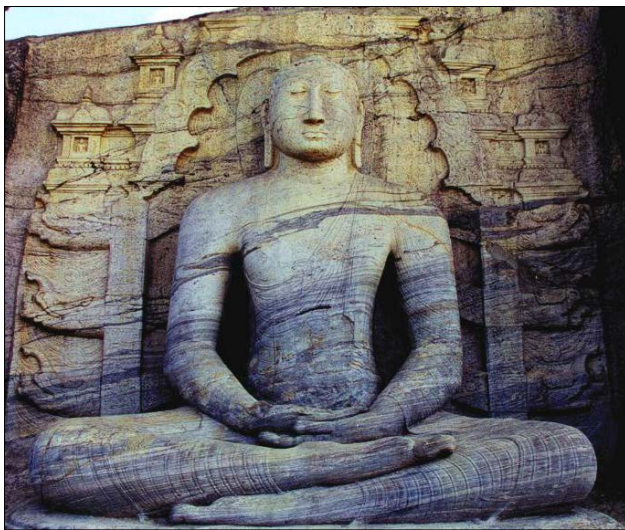
10

SAMYUTTANIKĀYA (IV)

SALĀYATANAVAGGA

With the Sinhala Translation by
**The Samyuttanikāya Editorial Board of
The Tripitaka Translation Committee**

Revised and Edited by
**The Editorial Board of
The Tripitaka Translation Committee**

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේ පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පිටු මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පිටු වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (12) සටහන් කර යොමු වන්න.

සුත්‍රාන්තපිටක

සිංහුත්තනිකායො

චතුසො භාගො

සලායනනවගෙහො

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

සිංහුත්තනිකාය

චතුර්ථ භාගය

මධ්‍යයනන වර්ගය

පටුන CONTENTS

	පිටුව
සංස්කාරක නිවේදනය	xi
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	xiii
සංකීර්ණ නිරූපණය	xiv
පාළි හෝඩිය	xv
සලායතනවග්ග විසය සූචිය	xvii-xxx
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-709
ගාථාදිපාද - අනුක්‍රමණිකා	711
සංඥානාම - අනුක්‍රමණිකා	713-714
විසෙසපදනුක්‍රමණිකා	715-719
ශ්‍රේණිශ්‍රේණි නිරූපණය	720-721

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි සොළොස් (16) වැනි ග්‍රන්ථය වශයෙන් ද, සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි දසවැනි ග්‍රන්ථය වශයෙන් ද සම්මත කළ, සංයුක්තනිකායෙහි සතරවැනි 'සළායතනවග්ග'ය ශ්‍රී ලංකා බෞද්ධමණ්ඩලය විසින් සිංහල භාෂායෙන් තබාලීම සඳහා පවරන ලද්දේ විද්‍යාදය පිරිවෙන්හි ආචාර්ය රාජකීය පණ්ඩිත ගලගම සරණංකර සථවිරයන් වහන්සේට ය. උන් වහන්සේ විසින් යථාකාලයෙහි නිමහම් කළ ඊ මැ පරිවර්තනය සංයුක්තනිකාය සංශෝධක මණ්ඩලයට අයත් පණ්ඩිත හැගොඩ ධම්මින්ද, පණ්ඩිත වතුගෙදර අමරසිංහ, පණ්ඩිත ගලගම සරණංකර යන තෙරවරුන් විසින් පාළියෙහි ලිපිදෙණාදිය බැහැර කොට පාඨාන්තර යොද සිංහල පරිවර්තනය සකස් කරන ලද්දේ ය.

ත්‍රිපිටක සංස්කාරකමණ්ඩලයෙහි ප්‍රධාන සම්පාදක ධුරය බැරූ දර්ශනවිශාරද පරවාහැර සිරි වජිරඤ්ඤා නාහිමිපාණන් වහන්සේගේ මාර්ගෝපදෙශ අනුවාල පෙයෆාලමුඛ, සූත්‍රනාම, සූත්‍රසංඛ්‍යා ආදිය ද යථෝක්ත මණ්ඩලය මගින් මැ සකස් විය.

මුද්‍රණ අවසානවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ මහතෙරවරුන්ගේ විශේෂ පරිශ්‍රමයෙන් මහාවිහාරාන්වයෙහි ආගත වාචනාමාර්ගය සලකමින් පාඨශෝධනය ද, සිසිබසෙහි වාක්සම්ප්‍රදය සුරක්ෂිත වනසේ පරිවර්තනය ද බෙහෙවින් සකස් කරන ලද්දේ විය.

විවිධ හේතූන් නිසා ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයන්ගේ මුද්‍රණය මෙතෙක් ප්‍රමාද වෙමින් පැවැති නමුත් ශ්‍රී ලංකාද්වීපයෙහි අතීතරූ ජනාධිපති ජේ. ආර්. ජයවර්ධන උතුමාණන්ගේ කාරුණික අනුග්‍රහය ද, ගරු සංස්කෘතික අමාත්‍ය තැන්පත් ඊ. ඇල්. ඩී. හුරුල්ලේ මැතිතුමාණන්ගේ මෙහෙයීම ද, සංස්කෘතික අතිරේක ලේකම් සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන්ගේ බුද්ධිපූර්වක උද්‍යෝගය ද නිසා සංයුක්තනිකායෙහි මේ මැ සතරවැනි භාගය මෙසේ නිමහම් කරන්නට හැකි විය. මෙහි තෘතීය භාගය රජයේ මුද්‍රණාලයෙහි මුද්‍රණය වෙමින් පවත්නේ යි.

තවද ආරම්භක බෞද්ධමණ්ඩලයෙහි හැම සුඛින් හා මේ මැ සත් කායඝ්‍රයෙහි සභාය වන හැමදෙන ද 'තිසර' මුද්‍රණාලයාධිකාරීහු ද සද්ධම්මප්‍රවර්තක කුශල හේතූයෙන් සුබභාගී වෙත්වායි ආශංසනය කරමහ.

මේවගට, ශාසනෝදයකාරී,
ලලුගම ලංකානන්ද
මහාභායකසථවිර
ත්‍රිපිටකමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක.

1981 නොවැම්බර්මස 28 වැනි දින
ත්‍රිපිටකකාර්යාලයේ දී ය.
115, විජේරාම මාවත
කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදේශක :

අඟමහාපණ්ඩිත, බ්‍රහ්මචාරිය ආනන්දමාමුණි මහානායක මහාසංචාරිකයන් වහන්සේ.

සහායක :

අභංගම විද්‍යාවන්තපරිවේණාධිපති, ත්‍රිපිටකවාග්ගීරාමායනී, කෝදුගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්ෂිණලක්ෂ්මියෝ ප්‍රධාන සංඝනායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක :

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චන්දය පරිවේණාධිපති ත්‍රිපිටකවාග්ගීරාමායනී, ශ්‍රී ලක්ෂ්මණ—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධරී මහාසංඝනායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

සම්පාදක :

කිරුළපන පූර්වාරාමාධිපති හා අනුරාධපුර බුද්ධග්‍රාමක ධර්මපිට්‍රියාධිපති, ශාසනපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලෝක — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධරී මහාසංඝනායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

ගෙරලියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමාධිපති, ශාසනපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වේඩරුවේ ශ්‍රී අනවමදර්ශී අනුනායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

භිභුලේ—මාකඩවරවිහාරාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරහම්පිට්‍රියාධිපති සුමනසාර සංචාරිකයන් වහන්සේ.

කොළඹ නිකායාධිපති අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන ශ්‍රී ප්‍රඥලක්ෂ්මී නායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධග්‍රාමක ධර්මපිට්‍රියාධිපති, ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාවායනී, ශාසනාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, උඩුවේ ජනානන්ද සංචාරිකයන් වහන්සේ.

ලේකම් :

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල—කොළඹදිශයෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සංචාරිකයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

- සි 1. පැල්මඩුල්ල චිහාචිහාරයෙහි පුස්තකාල පොත
- සි 2. ගාල්ල පරමානඤ්චිහාරයෙහි පුස්තකාල පොත
- සිවු. සිංහලාක්ෂර-මුද්‍රිත සංයුක්තනිකාය
- සඟ. තායගාක්ෂර-මුද්‍රිත සංයුක්තනිකාය
- මජසං. බුරුමරට ජට්ඨසංගීතිශාසිත සංයුක්තනිකාය
- PTS. Pali Text Society Edition.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ a   ආ a   ඉ i   ඊ ī   උ u   ඌ ū   එ ē   ඔ o

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa			
ටta	ඨtha	ඩda	ඬdha	ණna			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ළla	ආṇa
කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කෝkō
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhē	ඛෝkhō
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙgē	ගෝgō

CONJUNCT-CONSONANTS

කක ka	කඤ කඤ ṅa	ත්‍ර ta	මම් mpha
කඛ ka	භභ bha	ද්ද da	මඞ, මඞ mba
කය ka	ඤ ඤ ca	ද්ද dha	මඞ mba
කි ka	ඤ ඡ cha	ද්ද da	මඞ mma
කච ka	ඤ ජ ja	ඞ, ඞ dva	මඞ mha
කා ka	ඤ ඣ jha	ධධ dhva	ය, ය ya
කඛ ka	මම් ma	නන nta	ය ya
ගග ga	ධ, ධ dha	නන ntha	ලල la
ගඝ ga	ඩධ dha	නන nda	ලල la
ඞඞ ṅa	ඩධ dha	නන ndha	ලල la
ග්ග ga	භභ bha	නන na	ඞ wha
ඩධ kha	භභ bha	නන na	සස sa
ඞඞ ga	භභ bha	ප්ප pa	සස sma
ඞඞ gha	භ, භ bda	ප්ප pha	සස sva
චච ca	තත ta	බබ bba	හහ hma
චඡ cha	තත ta	බබ bba	හහ hva
ජජ ja	තත ta	බ්බ bra	ළළ lha
ඣඣ jha		මම් mpa	

a   ī   ī   u   ū   ē   o

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංස්කෘතිකයෝ

චතුර්‍යෝ භාගෝ

සලායනවග්ග - විසයසූචි

1. වේදනාසංයුතං

2 - 449

1 අනිච්චග්ගො 2-13

1. අජකිත්තානිච්ච සුත්තං	..	..	2 - 5
2. අජකිත්තදුක්ඛ	..	..	4 - 5
3. අජකිත්තානාන	..	..	6 - 7
4. බාහිරානිච්ච	..	..	6 - 7
5. බාහිරදුක්ඛ	..	..	8 - 9
6. බාහිරානාන	..	..	8 - 9
7. දුකියඅජකිත්තානිච්ච	..	..	8 - 11
8. දුකියඅජකිත්තදුක්ඛ	..	..	10 - 11
9. දුකියඅජකිත්තානාන	..	..	10 - 11
10. දුකියබාහිරානිච්ච	..	..	12 - 13
11. දුකියබාහිරදුක්ඛ	..	..	12 - 13
12. දුකියබාහිරානාන	..	..	12 - 13

2. යමකවග්ගො 14-29

1. සමෙබ්බාධ සුත්තං	..	..	14 - 15
2. දුකියසමෙබ්බාධ	..	..	16 - 17
3. අසසාදපරියෙසන	..	..	18 - 19
4. දුකියඅසසාදපරියෙසන සුත්තං	..	..	20 - 21
5. නොවෙඅසසාද	..	..	20 - 23
6. දුකියනොවෙඅසසාද	..	..	24 - 25
7. අචිනාඤ්ඤා	..	..	26 - 27
8. දුකියඅචිනාඤ්ඤා	..	..	28 - 29
9. උප්පාද	..	..	28 - 29
10. දුකියඋප්පාද	..	..	28 - 29

3. සබ්බවග්ගො 30-55

1. සබ්බ සුත්තං	..	..	30 - 31
2. පභාන	..	..	30 - 31
3. දුකියපභාන	..	..	32 - 33
4. අපරිජාන	..	..	32 - 37
5. දුකියඅපරිජාන	..	..	36 - 39

විසය සූචි

1. වේදනාසංයුක්තං 2-449

3. සබ්බවග්ගො 30-55

6.	ආදික්කපරියාය සුක්කං	38 - 43
7.	අත්භූත ,, ...	42 - 45
8.	සාරුප්පපච්ඡද ,, ...	44 - 47
9.	සප්පායපච්ඡද ,, ...	46 - 51
10.	දුතියසප්පායපච්ඡද ,, ...	50 - 55

4. ජාතිධම්මවග්ගො 56-61

1.	ජාතිධම්ම සුක්කං	56 - 57
2.	ජරාධම්ම ,, ...	58 - 59
3.	ව්‍යාධිධම්ම ,, ...	58 - 59
4.	මරණධම්ම ,, ...	58 - 59
5.	සොකධම්ම ,, ...	58 - 59
6.	සංකිලෙසධම්ම ,, ...	58 - 59
7.	බයධම්ම ,, ...	58 - 59
8.	වයධම්ම ,, ...	58 - 59
9.	සමුදයධම්ම ,, ...	58 - 59
10.	නිරොධ ධම්ම ,, ...	60 - 61

5. සබ්බානිව්වග්ගො 62-67

1.	අනිව්ව සුක්කං	62 - 63
2.	දුක්ඛ ,, ...	62 - 63
3.	අනත්ත ,, ...	62 - 63
4.	අභිඥාඥායා ,, ...	62 - 63
5.	පරිඥාඥායා ,, ...	64 - 65
6.	පභාතඛඛ ,, ...	64 - 65
7.	සව්ඪිකාතඛඛ ,, ...	64 - 65
8.	අභිඥාඥායා-පරිඥාඥායා	64 - 65
9.	උපදදුත ,, ...	64 - 65
10.	උපසංඝට්ඨ ,, ...	64 - 67

පට්ඨමො පණ්ණාසකො

විසය සූචි

1. වෙදනා සංයුතං 2-449

6. අවිජ්ජාපභානං 68-79

1. අවිජ්ජාපභාන	සූත්තං	..	..	68 - 69
2. සංඝෙඤ්ජප්පභාන	..	..	..	70 - 71
3. සංඝෙඤ්ජප්පමුග්ගසාන	..	..	..	70 - 71
4. ආසව්‍යපභාන	..	..	..	72 - 73
5. ආසව්‍යමුග්ගසාන	..	..	..	72 - 73
6. අනුසයපභාන	..	..	..	72 - 73
7. අනුසයමුග්ගසාන	..	..	..	74 - 75
8. සංඛ්‍යාපදනපරිඤ්ඤා	..	..	..	74 - 77
9. සංඛ්‍යාපදනපරිඤ්ඤා	..	..	..	76 - 77
10. දුක්ඛසංඛ්‍යාපදනපරිඤ්ඤා	..	..	..	78 - 79

7. මිගජාලවග්ගො 80-101

1. මිගජාල	සූත්තං	..	..	80 - 83
2. දුක්ඛ මිගජාල	..	..	..	82 - 85
3. සමිද්ධි-මාරපඤ්ඤා	..	..	..	86 - 87
4. සමිද්ධි-සත්තපඤ්ඤා	..	..	..	86 - 89
5. සමිද්ධි-දුක්ඛපඤ්ඤා	..	..	..	88 - 89
6. සමිද්ධි-ලොකපඤ්ඤා	..	..	..	88 - 91
7. උපසෙත	..	..	..	90 - 93
8. උපවාණ	..	..	..	92 - 95
9. පට්ඨප්පඤ්ඤා	..	..	..	94 - 97
10. දුක්ඛප්පඤ්ඤා	..	..	..	96 - 99
11. තතිප්පඤ්ඤා	..	..	..	98 - 101

8. ගිලානවග්ගො 102-119

1. ගිලාන	සූත්තං	..	..	102 - 105
2. දුක්ඛ ගිලාන	..	..	..	106 - 109
3. අනිච්ඡා	..	..	..	108 - 111
4. දුක්ඛ	..	..	..	110 - 111
5. අනත්ත	..	..	..	110 - 113
6. අවිජ්ජා	..	..	..	112 - 113
7. දුක්ඛ අවිජ්ජා	..	..	..	114 - 115
8. සමඛුලහිත්තඛ	..	..	..	114 - 117
9. ලොක	..	..	..	116 - 119
10. ඵග්ගුණ	..	..	..	118 - 119

විසය සූචි

1. වෙදනා සංයුතතං 2-449

9. ඡන්තවග්ගො 120-151

1. පලොකධම්ම	සුත්තං	..	..	120 - 121
2. සුඤ්ඤිලොක	..	..	..	120 - 123
3. සධ්වික්කධම්ම	..	..	..	122 - 125
4. ඡන්ත	..	..	..	124 - 133
5. සුවණ්ණ	..	..	..	132 - 139
6. බාහිය	..	..	..	138 - 141
7. එජා	..	..	..	142 - 145
8. දුතියඑජා	..	..	..	144 - 147
9. ද්වය	..	..	..	146 - 147
10. දුතියද්වය	..	..	..	148 - 151

10. ඡලවග්ගො 152-179

1. ඡර්ඝසායනන	සුත්තං	..	..	152 - 155
2. මාලුධ්මාසුත්ත	..	..	..	156 - 163
3. පරිභානධම්ම	..	..	..	164 - 167
4. පමාදවිහාරි	..	..	..	166 - 169
5. සංචර	..	..	..	168 - 171
6. සමාධි	..	..	..	170 - 171
7. පටිසල්ලාන	..	..	..	172 - 173
8. නතුලිභාක	..	..	..	172 - 175
9. දුතියනතුලිභාක	..	..	..	174 - 177
10. උද්දක	..	..	..	176 - 179

දුතියො පණ්ණාසකො

11. යොගකෙඛච්චිග්ගො 180-193

1. යොගකෙඛච්චි	සුත්තං	..	..	180 - 181
2. උපාදය	..	..	..	180 - 183
3. දුක්ඛසමුදය	..	..	..	182 - 185
4. ලොකසමුදය	..	..	..	184 - 187
5. සෙය්ඨ	..	..	..	186 - 187
6. සංඤ්ඤාජන	..	..	..	188 - 189
7. උපාදන	..	..	..	188 - 189
8. පරිජානන	..	..	..	188 - 189
9. දුතියපරිජානන	..	..	..	190 - 191
10. උපසසුති	..	..	..	190 - 193

විසය සූචි

12. ලෝකකාමගුණවග්ගො 194-225

1. මාරපාස සුඤ්ඤා	..	..	194 - 195
2. දුතිය මාරපාස	..	..	196 - 197
3. ලෝකත්තගමන	..	..	196 - 205
4. කාමගුණ	..	..	204 - 213
5. සංකපඤ්ඤා	..	..	212 - 215
6. පඤ්ඤාපිටකඤ්ඤා	..	..	214 - 217
7. සාරිපුත්තසද්ධිවිහාරික	..	..	216 - 219
8. රාහුළොවාද	..	..	220 - 223
9. සංඤ්ඤාපන	..	..	224 - 225
10. උපාදන	..	..	,, ,,

13. ගහපතිවග්ගො 226-251

1. වෙසාලි සුඤ්ඤා	..	..	226-227
2. වජ්ජි	..	..	228-229
3. නාලකු	..	..	,, ,,
4. භාරආජ	..	..	,, -233
5. සොණ	..	..	232-235
6. සොසිත	..	..	234-237
7. භාලිඤ්ඤාති	..	..	236-239
8. නකුලපිතු	..	..	238-241
9. ලොහිව්ව	..	..	240-247
10. වෙරහච්චාති	..	..	246-251

14. දෙවදහවග්ගො 252-265

1. දෙවදහ සුඤ්ඤා	..	..	252-253
2. බණ	..	..	254-255
3. සගග්ග	..	..	,, -257
4. ගග්ග	..	..	258-259
5. පලාස	..	..	,, ,,
6. දුතිය පලාස	..	..	260-261
7. අජ්ඣාත්තඅනිච්ච	..	..	,, ,,
8. අජ්ඣාත්තදුක්ඛ	..	..	262-263
9. අජ්ඣාත්ත අනත්ත	..	..	,, ,,
10. බාහිර අනිච්ච	..	..	,, -265
11. බාහිර දුක්ඛ	..	..	264- ,,
12. බාහිර අනත්ත	..	..	,, ,,

විෂය සූචි

15. නවපුරාණ වග්ගො 266-281

1.	කමම	සුතතං ..	266-267
2.	සප්පාය	„ ..	268-269
3.	දුතිය සප්පාය	„ ..	„ „
4.	තතිය සප්පාය	„ ..	270-271
5.	චතුස්ස සප්පාය	„ ..	„-273
6.	අනෙතවාසික	„ ..	272-275
7.	කිම්බසීය	„ ..	274-277
8.	අත්තිකුට්ඨපරියාය	„ ..	276-279
9.	ඉන්ද්‍රියසම්පන්න	„ ..	278-281
10.	ධම්මකථික	„ ..	280- „

16. නන්දිකම්මවග්ගො 282-295

1.	අජ්ඣන්තනන්දිකම්ම අනිච්ච සුත්තං	..	282-283
2.	බහිඨානන්දිකම්ම අනිච්ච	„ ..	„ „
3.	අජ්ඣන්තනන්දිකම්ම යොනිසො	„ ..	„-285
4.	බහිඨානන්දිකම්ම යොනිසො	„ ..	284- „
5.	සමාධි සුත්තං	..	„-287
6.	පටිසල්ලාන	„ ..	287- „
7.	කොට්ඨිත අනිච්ච	„ ..	„-289
8.	කොට්ඨිත දුක්ඛ	„ ..	288-291
9.	කොට්ඨිත අනාත්ත	„ ..	290- „
10.	මිච්ඡාදිට්ඨිප්පභාන	„ ..	„-293
11.	ස සංඝායදිට්ඨිප්පභාන	„ ..	292- „
12.	අනාත්තදිට්ඨිප්පභාන	„ ..	294-295

17. සට්ඨපෙය්‍යාලො 296-311

1.	අනිච්ඡන්ද සුත්තං ..	..	296-297
2.	අනිච්ච රාග	„ ..	„ „
3.	අනිච්ඡන්දරාග	„ ..	„ „
4- 6.	දුක්ඛන්ද-දුක්ඛන්දරාග සුත්තානි	..	„ „
7- 9.	අනාත්තන්ද	„ ..	298-299
10-12.	බාහිරානිච්ඡන්ද	„ ..	„ „
13-15.	බාහිරදුක්ඛන්ද	„ ..	„ „
16-18.	බාහිරානන්ත	„ ..	300-301
19.	අතීතානිච්ච සුත්තං	..	„ „
20.	අනාගතානිච්ච	„ ..	„ „
21.	පච්චුප්පනානිච්ච	„ ..	„ „
22-24.	අතීත දුක්ඛ සුත්තානි	..	302-303
25-27.	අතීතානන්ත	„ ..	„ „
28-30.	බාහිර අතීතානිච්ච	„ ..	„ „
31-33.	බාහිරාතීතදුක්ඛ	„ ..	„ „
34-36.	බාහිර අතීතානන්ත	„ ..	„ „

විසය සූචි

37.	අතීතයදනිව්ව සුඤ්ඤාං ..	304-305
38.	අනාගතයදනිව්ව ,, ..	,, ,,
39.	පච්ඡයානකයදනිව්ව ,, ..	,, ,,
40-42.	අතීතයංදුක්ඛ සුඤ්ඤානි ..	306-307
43-45.	අතීතයදනාහි ,, ..	,, ,,
46-48.	බාහිරාතීතයදනිව්ව ,, ..	,, ,,
49-51.	බාහිරාතීතයංදුක්ඛ ,, ..	308-309
52-54.	බාහිරාතීතයදනාහි ,, ..	,, ,,
55.	අජ්ඣත්තායනනඅනිව්ව සුඤ්ඤාං ..	,, ,,
56.	අජ්ඣත්තායනනදුක්ඛ ,, ..	,, ,,
57.	අජ්ඣත්තායනනඅනාහි ,, ..	310-311
58.	බාහිරායනන අනිව්ව ,, ..	,, ,,
59.	බාහිරායනන දුක්ඛ ,, ..	,, ,,
60.	බාහිරායනන අනාහි ,, ..	,, ,,

18. සමුද්ග්ගවග්ගො 312-339

1.	සමුද්ග්ග සුඤ්ඤාං ..	312-313
2.	දුතියසමුද්ග්ග ,, ..	312-315
3.	බාළිසිකොපම ,, ..	314-317
4.	විරුද්ධකොපම ,, ..	316-323
5.	කොට්ඨික ,, ..	323-327
6.	කාමභූ ,, ..	326-329
7.	උද්දමි ,, ..	328-331
8.	ආදික්ඛපරියාය ,, ..	332-337
9.	භක්ඛපාදුපම ,, ..	336-337
10.	දුතියභක්ඛපාදුපම ,, ..	338-339

19. ආසිව්වසවග්ගො 340-389

1.	ආසිව්වසොපම සුඤ්ඤාං ..	340-345
2.	රද්ධපම ,, ..	344-349
3.	කුමමොපම ,, ..	348-351
4.	දුරුකඛකොපම ,, ..	350-355
5.	දුතියදුරුකඛකොපම ,, ..	354-355
6.	අවසංසුතපරියාය ,, ..	354-363
7.	දුක්ඛධම්ම ,, ..	362-369
8.	කිංසුකොපම ,, ..	368-375
9.	විග්ගොපම ,, ..	374-379
10.	ජ්ඣාණක ,, ..	378-383
11.	යවකලාපි ,, ..	384-389

විසය සූචි

1. සභාරාමයෝ 390-411

1.	සමාධි	සූත්තං	..	..	390-391
2.	සුඛ	,,	..	..	,, ,,
3.	පහාන	,,	..	..	390-393
4.	පාතාල	,,	..	..	392-393
5.	දට්ඨබ්බ	,,	..	..	394-395
6.	සලල	,,	..	..	394-399
7.	ගෙලඤ්ඤ	,,	..	..	398-403
8.	දුතියගෙලඤ්ඤ	,,	..	..	404-409
9.	අනිච්ච	,,	..	..	408-409
10.	ඵස්සමුලක	,,	..	..	410-411

2. රහොගතවග්ගෝ 412-435

1.	රහොගත	සූත්තං	..	..	412-415
2.	ආකාස	,,	..	..	414-415
3.	දුතිය ආකාස	,,	..	..	416-417
4.	අගාර	,,	..	..	,, ,,
5.	සන්තක	,,	..	..	416-419
6.	දුතියසන්තක	,,	..	..	418-421
7.	අට්ඨක	,,	..	..	420-423
8.	දුතිය අට්ඨක	,,	..	..	422-423
9.	පඤ්ඤාචය	,,	..	..	424-431
10.	භික්ඛු	,,	..	..	432-435

3. අට්ඨසත්තපරියාය වග්ගෝ 436-449

1.	මොලියසිවක	සූත්තං	..	..	436-439
2.	අට්ඨසත්තපරියාය	,,	..	..	438-439
3.	භික්ඛු	,,	..	..	440-441
4.	පුබ්බ	,,	..	..	,, ,,
5.	ඤාණ	,,	..	..	442-443
6.	සම්මනුලභික්ඛු	,,	..	..	,, ,,
7.	සමණව්‍යාභුණ	,,	..	..	,, ,,
8.	දුතිය සමණව්‍යාභුණ	,,	..	..	444-445
9.	තතිය සමණව්‍යාභුණ	,,	..	..	,, ,,
10.	සුද්ධිකවේදනා	,,	..	..	,, ,,
11.	නිරාමිස	,,	..	..	444-449

විසය සූචි

2. මාතුගාමසංයුතං 450-473

1. මාතුගාමවග්ගො 450-459

1.	මාතුගාම	සූතං	..	..	450-451
2.	පුරිස	„	..	..	„ „
3.	ආවේණික දුක්ඛ	„	..	..	450-453
4.	තිහිධමෙහි	„	..	..	452- „
5.	අනුරුඳ්ඛ	„	..	..	„ „
6.	කොධන	„	..	..	454-455
7.	උපනාහී	„	..	..	„ „
8.	ඉසුකි	„	..	..	„ „
9.	මච්ඡරී	„	..	..	„ „
10.	අනිචාරී	„	..	..	456-457
11.	දුක්ඛිල	„	..	..	„ „
12.	අපපසුත	„	..	..	„ „
13.	කුසිත	„	..	..	„ „
14.	මුට්ඨකාති	„	..	..	458-459
15.	පඤ්චෙර	„	..	..	„ „

2. අනුරුඳ්ඛවග්ගො 460-465

1.	අනුරුඳ්ඛ	සූතං	..	..	460-461
2.	අකොසාධන	„	..	..	„ „
3.	අනුපනාහී	„	..	..	„ „
4.	අනිසුකි	„	..	..	462-463
5.	අමච්ඡරී	„	..	..	„ „
6.	අනනිචාරී	„	..	..	„ „
7.	සිලවනන	„	..	..	„ „
8.	බහුසුත	„	..	..	464-465
9.	ආරභවිරිය	„	..	..	„ „
10.	උපවේදිතසති	„	..	..	„ „
11.	පඤ්චසිල	„	..	..	„ „

3. බලවග්ගො 466-473

1.	සුඳ්ඛ	සූතං	..	..	466-467
2.	විසාරද	„	..	..	„ „
3.	පසංඝ	„	..	..	„ „
4.	අභිභුය්‍ය	„	..	..	„ „
5.	අඛණ	„	..	..	468-469
6.	නාසිතබ්බ	„	..	..	468-471
7.	හෙතු	„	..	..	470-473
8.	යාන	„	..	..	„ „
9.	විසාරද	„	..	..	472- „
10.	වද්ධී	„	..	..	„ „

විසය සූචි

3. ජලමුඛාදක සංග්‍රහය 474-487

1.	නිබ්බාන	සූත්‍රය	..	..	474-475
2.	අරුත	„	..	..	„ „
3.	ධම්මවාදි	„	..	..	476-477
4.	කිම්බදි	„	..	..	„ „
5.	අසසාස	„	..	..	478-479
6.	පරමසාස	„	..	..	„ „
7.	වෙදනා	„	..	..	480-481
8.	ආසව	„	..	..	„ „
9.	අවිජජා	„	..	..	„ „
10.	තණ්හා	„	..	..	482-483
11.	ඔස	„	..	..	„ „
12.	උපාදන	„	..	..	„ „
13.	භව	„	..	..	484-485
14.	දුක්ඛ	„	..	..	„ „
15.	සංකය	„	..	..	„ -487
16.	දුක්ඛාර	„	..	..	486- „

4. සාමණ්ඩකානි සංග්‍රහය 488-489

5. මොග්ගලලාන සංග්‍රහය 490-519

1.	සචිතකත	සූත්‍රය	..	..	490-491
2.	අචිතකත	„	..	..	492-493
3.	සුඛ	„	..	..	„ -495
4.	උපෙඛා	„	..	..	494- „
5.	ආකාසානඤ්චායතන	„	..	..	496-497
6.	විඤ්ඤාණඤ්චායතන	„	..	..	„ „
7.	ආකිඤ්චායතන	„	..	..	498-499
8.	නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන	සූත්‍රය	..	..	„ „
9.	අනිමිත	සූත්‍රය	..	..	500-501
10.	සංක	„	..	..	500-503
11.	දුතිය සංක	„	..	..	502- „
12.	තතිය සංක	„	..	..	„ -505
13.	චතුස්ස සංක	„	..	..	506-507
14.	පඤ්චම සංක	„	..	..	508-509
15.	ඡන්ද සංක	„	..	..	510-511
16.	සත්තම සංක	„	..	..	„ -515
17.	අච්ඡන්ද සංක	„	..	..	514-519
18-25.	නානුක	සූත්‍රානි	..	..	518- „
26-33.	සුයාම	„	..	..	„ „
34-41.	සංකප්පිත	„	..	..	„ „
42-49.	සුනිමිත	„	..	..	„ „
50-57.	වසවකි	„	..	..	„ „

විසය සූචි

6. විකාශයංගුතනං 520-555

1.	සංයෝජන	සුත්තං	..	..	520-523
2.	ඉසිදක	„	..	..	524-527
3.	දුතිය ඉසිදක	„	..	..	526-531
4.	මහක	„	..	..	532-535
5.	කාමභූ	„	..	..	534-537
6.	දුතිය කාමභූ	„	..	..	536-541
7.	ගොදක	„	..	..	540-545
8.	නිගණ්ඨ	„	..	..	544-549
9.	අවෙල	„	..	..	548-551
10.	ගිලාන	„	..	..	552-555

7. ගාමකියංගුතනං 556-633

1.	වණ්ඨගාමකී	සුත්තං	..	..	556-559
2.	තාලපුට	„	..	..	558-561
3.	යොධාජීව	„	..	..	562-565
4.	හත්ථාරොහ	„	..	..	564- „
5.	අත්ථාරොහ	„	..	..	„ -567
6.	අසිඛන්ධක	„	..	..	566-571
7.	බෙහතුපම	„	..	..	570-575
8.	සඛබ්බම	„	..	..	574-585
9.	කුල	„	..	..	584-589
10.	මණ්ඩුළක	„	..	..	588-591
11.	හදක	„	..	..	590-595
12.	රාසිය	„	..	..	594-609
13.	පාටලිය	„	..	..	610-633

8. අසඛක සංගුතනං 634-667

1. අසඛකවග්ගො 634-637

1.	කායගතා සතී	සුත්තං	..	..	534-535
2.	සලථවීපසසනා	„	..	..	„ „
3.	සවිත සක සවිචාර	„	..	..	„ „
4.	සුඤ්ඤන සමාධි	„	..	..	636-637
5.	සතිපට්ඨාන	„	..	..	„ „
6.	සම්මසාධාන	„	..	..	„ „
7.	ඉද්ධිපාද	„	..	..	„ „
8.	ඉන්ද්‍රිය	„	..	..	„ „
9.	බල	„	..	..	„ „
10.	බොජ්ඣංග	„	..	..	„ „
11.	මග්ගඛග	„	..	..	638-639

විසය සූචි

2. දුතිය අසඬුනවගො

640 - 667

1.	අසඬුන	සුනං	..	640-641
2.	විපක්ෂනා	,,	..	,, ,,
3.	සවිත කකසවිචාර	,,	..	,, ,,
4.	අවිත කකවිචාරමන	,,	..	,, ,,
5.	අවිත කකඅවිචාර	,,	..	642-643
6.	සුඤ්ඤතසමාධි	,,	..	,, ,,
7.	අනිච්ඡතසමාධි	,,	..	,, ,,
8.	අපරමානිතසමාධි	,,	..	,, ,,
9.	කායානුපක්ෂනා	,,	..	,, ,,
10.	වේදනානුපක්ෂනා	,,	..	,, ,,
11.	විනානුපක්ෂනා	,,	..	644-645
12.	ධම්මානුපක්ෂනා	,,	..	,, ,,
13.	සමප්පධාන	,,	..	,, ,,
14.	දුතිය සමප්පධාන	,,	..	,, ,,
15.	තතිය සමප්පධාන	,,	..	,, ,,
16.	චතුස්සමප්පධාන	,,	..	646-647
17.	ඡන්දිපාද	,,	..	,, ,,
18.	චිත්තිපාද	,,	..	,, ,,
19.	චිත්තපාද	,,	..	,, ,,
20.	විමංසිද්ධි	,,	..	,, ,,
21.	සද්ධිපාද	,,	..	,, ,,
22.	චිත්තිපාද	,,	..	648-649
23.	සතිපාද	,,	..	,, ,,
24.	සමාධිපාද	,,	..	,, ,,
25.	පඤ්ඤාපාද	,,	..	,, ,,
26.	සද්ධාබල	,,	..	,, ,,
27.	විරියබල	,,	..	,, ,,
28.	සතිබල	,,	..	650-651
29.	සමාධිබල	,,	..	,, ,,
30.	පඤ්ඤාබල	,,	..	,, ,,
31.	සතිසංඛොජ්ඣාය	,,	..	,, ,,
32.	ධම්මවිවිසයසංඛොජ්ඣාය	,,	..	,, ,,
33.	විරියසංඛොජ්ඣාය	,,	..	,, ,,
34.	පිතිසංඛොජ්ඣාය	,,	..	652-653
35.	පසස්සද්ධිසංඛොජ්ඣාය	,,	..	,, ,,
36.	සමාධිසංඛොජ්ඣාය	,,	..	,, ,,
37.	උපෙකාසංඛොජ්ඣාය	,,	..	,, ,,

විසය සූචි

38.	සමවාදිට්ඨි	„	..	„	„
39.	සමවාසංකප්ප	„	..	„	„
40.	සමවාචාරා	„	..	654-655	
41.	සමවාකමමනන	„	..	„	„
42.	සමවාආජීව	„	..	„	„
43.	සමවාචායාම	„	..	„	„
44.	සමවාසති	„	..	„	„
45.	සමවාසමාධි	„	..	656-657	
46- 101.	අකත	සුකතානි	..	656-657	
102- 147.	අනාසව	„	..	„	„
158- 213.	සච්ච	„	..	„	„
214- 269.	පාර	„	..	„	„
270 - 325.	නිපුණ	„	..	„	„
326- 381.	සුද්දස	„	..	658-659	
382- 437.	අජර	„	..	„	„
438- 493.	ධූව	„	..	„	„
494- 549.	අපලොකිත	„	..	„	„
550- 605.	අනිදසසන	„	..	„	„
606- 661.	නිසංපඤ්ඤා	„	..	„	„
662- 717.	සනන	„	..	660-661	
718- 773.	අමත	„	..	„	„
774- 829.	පඤ්ඤා	„	..	„	„
830- 885.	සිව	„	..	„	„
618- 941.	බෙම	„	..	„	„
942- 997.	තණ්හකංඛය	„	..	„	„
998-1053.	අච්ඡරිය	„	..	„	„
1054-1109.	අබහුත	„	..	662-663	
1110-1165.	අනීතික	„	..	„	„
1166-1221.	අනීතිකධමම	„	..	„	„
1222-1277.	නිබ්බාන	„	..	„	„
1278-1333.	අබ්බාපජ්ඣා	„	..	„	„
1334-1389.	විරාග	„	..	„	„
1390-1445.	සුද්ධි	„	..	„	„
1446-1501.	මුත්ති	„	..	„	„
1502-1556.	අනාලය	„	..	664-665	
1558-1613.	දීප	„	..	„	„
1614-1669.	ලෙණ	„	..	„	„
1660-1725.	තාණ	„	..	„	„
1726-1781.	සරණ	„	..	„	„
1782-1837.	පරායණ	„	..	„	667

විසය සූචි

9. අධ්‍යාත්මික සංග්‍රහණ 668 - 709

1.	බෙමා	සුඤ්ඤා	..	668-677
2.	අනුරාධ	„	..	676-681
3.	උපගත	„	..	682-685
4.	සමුදය	„	..	684- „
5.	පෙම	„	..	686-687
6.	ආරාම	„	..	„ -691
7.	ආයතන	„	..	690-697
8.	බන්ධ	„	..	696-701
9.	කුතුහලසාලා	„	..	700-703
10.	අත්ත	„	..	704-705
11.	සභිය	„	..	„ -709

සුභනන්දපිටක

සිංහුත්තනිකායො

චතුසොභාගො

සුභනන්තපිටකේ සංයුතනනිකායෝ

චතුස්තොතාගො

සලායනනසංයුතං

1. අනිවච්චගෙහා

නමො කසස හගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධසස.

1. 1. 1

අජ්ඣන්තනනිවච්චසුතං

1. එවං මෙ සුතං, එකං සමයං හගවා සාවකීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාර්පිණීකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි "භික්ඛවො"ති. "හදනෙත"ති තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චක්ඛොසුං. හගවා එතදවොච:

චක්ඛුං භික්ඛවෙ අනිච්චං, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තං, යදනන්තං තං නෙතං මම, නෙසො'හමස්මි, න මෙ'සො අන්තං, ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤා දට්ඨංඛං.

සොතං අනිච්චං, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තං, යදනන්තං තං නෙතං මම, නෙසො'හමස්මි, න මෙ'සො අන්තං'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤා දට්ඨංඛං.

ඝාතං අනිච්චං, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තං, යදනන්තං තං නෙතං මම, නෙසො'හමස්මි, න මෙ'සො අන්තං'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤා දට්ඨංඛං.

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි සංයුත්තනිකාය

චතුර්භාගය

සලායතන සංයුත්තය

1. අනිච්ච වගීය

ඒ භාග්‍යවත් අභික් සමමාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

1. 1. 1

අජ්ඣත්තනිවට සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලද. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක:

මහණෙනි, ඇස අනිත්‍ය ය, යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වෙයි. යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම වෙයි. යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය "තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ" ය යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දැක්ක යුතු ය.

කත අනිත්‍ය ය, යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වෙයි. යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම ය, යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය "තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ" යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දැක්ක යුතු ය.

තැහැය අනිත්‍ය ය, යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වෙයි, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම ය. යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය "තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි. තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ" යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනා නුවණින් දැක්ක යුතු යි.

පීච්භා අනිච්චා, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං නෙතං මම, නෙසො'භමසී, න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤා දට්ඨංඛං.

කායො අනිච්චා, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං නෙතං මම, නෙසො'භමසී, න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤා දට්ඨංඛං.

මනො අනිච්චා, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං නෙතං මම, නෙසො'භමසී. න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤා දට්ඨංඛං.

එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො චක්ඛුස්මිති නිබ්බිද්දති, සොතස්මිති නිබ්බිද්දති සාතස්මිති නිබ්බිද්දති, පීච්භායපි නිබ්බිද්දති, කායස්මිති නිබ්බිද්දති, මනස්මිති නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුක්තස්මිති විමුක්තමිති ඤාණං භොති, ධීණා ජාති, වුසිතං භුග්ගවරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛානායාති පජානාතීති.

1. 1. 2

අප්ඤ්ඤානුකම්පිතං

2. සාවකීයං —

චක්ඛුං භික්ඛවෙ දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං නෙතං මම, නෙසො'භමසී, න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤා දට්ඨංඛං.

සොතං දුක්ඛං -පෙ- සාතං දුක්ඛං -පෙ- පීච්භා දුක්ඛං -පෙ- කායො දුක්ඛං -පෙ- මනො දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං "නෙතං මම, නෙසො'භමසී, න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤා දට්ඨංඛං.

එවං පස්සං -පෙ- නාපරං ඉක්ඛානායාති පජානාතීති.

දිව අනිත්‍ය ය, යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වෙයි, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම ය, යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දැක්ක යුතු ය.

කය අනිත්‍ය ය, යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වෙයි, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම ය, යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දැක්ක යුතු ය.

මනස අනිත්‍ය ය, යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වෙයි, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම ය, යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දැක්ක යුතු ය.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත ආර්යශ්‍රාවක ඇසෙහි දු කලකිරෙයි. කනෙහි දු කලකිරෙයි. නැහැයෙහි දු කලකිරෙයි, දිවෙහි දු කලකිරෙයි. කයෙහි දු කලකිරෙයි. සිතෙහි දු කලකිරෙයි. (හේ) කලකිරෙන්නේ වීරක්ක වෙයි. වීරාග භේතයෙන් (සසරින්) විමුක්ත වෙයි. විමුක්ත වත් මැ ‘විමුක්ත’ යැ යන ඥානය උදවෙයි, උත්පත්තිය ක්ෂිණ වියැ. බඹසර වැසෑ නිමවන ලද. කරණී කරන ලද. මෙ රහත්බව පිණිස කළයුතු අනෙක් කියෙක් නැති යි නුවණින් දනියි.

1. 1. 2

අප්කිත්තදුක්ඛ යුත්‍රය

2. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, අය දුක් වෙයි, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම ය, යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දැක්ක යුතු ය.

කන දුක් ය, ... නැහැය දුක් ය ... දිව දුක් ය ... කය දුක් ය ... සිත දුක් ය, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම ය. යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දැක්ක යුතු ය.

මෙසේ දක්නේ...මේ රහත් බව පිණිස අනෙකෙක් නැති යි දනගනී යි.

1. 1. 3

අප්‍රකාශනසූත්‍රං

3. සාවකීයං—

වක්ඛං භික්ඛවෙ අනන්තා, යදනන්තා නං “නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි,
න මෙසො අනන්තා ඵවමෙතං යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤා දට්ඨබ්බං.

සොතං අනන්තා -පෙ- සානං අනන්තා —පෙ- ජීව්හා
අනන්තා -පෙ- කායො අනන්තා -පෙ- මනො අනන්තා. යදනන්තා
නං නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙසො අනන්තා ඵවමෙතං
යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤා දට්ඨබ්බං.

ඵවං පසංසං -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායා’ති පජානාතීති.

1. 1. 4

බාහිරානිවසුත්තං

4. සාවකීයං—

රූපං භික්ඛවෙ අනිවට්ඨං, යදනිවට්ඨං නං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා,
යදනන්තා නං නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙසො අනන්තා ඵවමෙතං
යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤා දට්ඨබ්බං.

සද්දං -පෙ- ගතං -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බං -පෙ- ධම්මා අනිවට්ඨා
යදනිවට්ඨං නං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා නං නෙතං
මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙසො අනන්තා ඵවමෙතං යථාභූතං
සමමප්පඤ්ඤා දට්ඨබ්බං.

ඵවං පසංසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති,
සංඤ්ජුපි නිබ්බිද්දති, ගතෙසුපි නිබ්බිද්දති, රසෙසුපි නිබ්බිද්දති,
ඵොට්ඨබ්බෙසුපි නිබ්බිද්දති, ධම්මෙසුපි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං චරස්සති,
විරාගා විමුච්ඡති, විමුක්ඛස්මිං විමුක්ඛමිති ඤාණං භොති, ධීණා ජාති,
වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛන්තායා’ති පජානාතීති.

1. 1. 3

අජ්ඣත්තානන්ත සූත්‍රය

3. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, ඇස අනාත්ම ය, යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දක්ක යුතු ය.

කන අනාත්ම ය ... නැහැය අනාත්ම ය ... දිව අනාත්ම ය ... කය අනාත්ම ය ... මනස අනාත්ම ය, යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දක්ක යුතු ය.

මෙසේ දක්නේ ... මේ රහත් බව පිණිස අනෙකෙක් නැතැ යි දනගනි යි.

1. 1. 4

බාහිරානිච්ච සූත්‍රය

4. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, රූපය අනිත්‍ය ය, යමෙක් අනිත්‍යවේ නම් එය දුක් වෙයි, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනාත්ම ය, යමෙක් අනාත්ම වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ තෙලෙ ඇති සැටියෙන් මනානුවණින් දක්ක යුතු ය.

සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහම් අනිස ය, යමෙක් අනිස වේ නම් එය දුක් ය, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනත් ය, යමෙක් අනත් වේ නම් එය “මෙ මාගේ නො වෙයි, මෙ මම නො වෙමි, මෙ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රුත අරීසවු රූපයෙහි දු කලකිරෙයි, ඔබ්බෙහි දු කලකිරෙයි, ගඳෙහි දු කලකිරෙයි, රසෙහි දු කලකිරෙයි, පහස්හි දු කලකිරෙයි, දහමහි දු කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇල්මෙන් සසරින් මිඳෙයි, මිදුණු කල්හි ‘මිදිණැ’ යි දැනීම වෙයි. ජාතිය ක්ෂිණ විය, බලසර වැස නිමවන ලද. කටයුතු කරන ලද. මේ රහත් බව පිණිස අනෙකෙක් නැතැ’ යි දනගනි යි.

1. 1. 5

බාහිරදුක්ඛසුත්තං

5. සාවතථියං —

රූපා භික්ඛවෙ දුක්ඛා, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා නං නෙතං මම, නෙසො'භමස්මි, න මෙසො අන්තාති, එවමෙතං යථාභූතං සම්මපඤ්ඤාය දට්ඨංඛං.

සද්ද -පෙ- ගඤ්ඤා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨංඛා -පෙ- ධම්මා දුක්ඛා. යං දුක්ඛං තදනන්තා. යදනන්තා නං නෙතං මම, නෙසො 'භමස්මි, න මෙසො අන්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මපඤ්ඤාය දට්ඨංඛං.

එවං පස්සං -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 1. 6

බාහිරානන්තසුත්තං

6. සාවතථියං —

රූපා භික්ඛවෙ අනන්තා, යදනන්තා නං නෙතං මම, නෙසො'භමස්මි, න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මපඤ්ඤාය දට්ඨංඛං.

සද්ද -පෙ- ගඤ්ඤා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨංඛා -පෙ- ධම්මා අනන්තා, යදනන්තා නං 'නෙතං මම, නෙසො' භමස්මි, න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මපඤ්ඤාය දට්ඨංඛං.

එවං පස්සං -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 1. 7

දුතියඅප්ඤ්ඤානිවට්ඨසුත්තං

7. සාවතථියං —

වක්ඛුං භික්ඛවෙ අනිච්චං අතීතානාගතං, කොපන වාදෙ පච්චුප්පනාස්ස, එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො අතීතස්මි¹ වක්ඛුස්ස. අනපෙඤ්ඤා² භොති. අනාගතං වක්ඛුං නාභිනාද්දති, පච්චුප්පනාස්ස වක්ඛුස්ස නිබ්බිද්දා විරාගාය නිරොධාය පටිපකො භොති.

1. අතීතඤ්ඤා - පිටු, පි 1, 2

2. අනපෙඤ්ඤා - පිටු, පි 1, 2

1. 1. 5

බාහිර දුක්ඛ සූත්‍රය

5. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, රූ දුක් ය, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනත් ය, යමෙක් අනත් වේ නම් එය “මෙ මාගේ නො වෙයි මෙ මම නො වෙමි. මෙ මාගේ ආත්මය නො වේ”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනා නුවණින් දක්ක යුතු යි.

සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහම් දුක් ය, යමෙක් දුක් වේ නම් එය අනත් ය, යමෙක් අනත් වේ නම් එය “මෙ මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දක්ක යුතු යි. මෙසේ දක්නේ ... මේ රහත් බව පිණිස අනෙකෙක් නැතැ යි දනගනි යි.

1. 1. 6

බාහිරානතන සූත්‍රය

6. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, රූ අනත් ය; යමෙක් අනත් වේ නම් එය ‘මෙ මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ’යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දක්ක යුතු යි.

සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහම් අනත් ය, යමක් අනත් වේ නම් එය ‘මෙ මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ’යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දක්ක යුතු යි.

මෙසේ දක්නේ ... මේ රහත් බව පිණිස අනෙකෙක් නැති යි දනගනි යි.

1. 1. 7

දුතිය අපකුමාරානිවච්ච සූත්‍රය

7. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, අතීත වූ ද අනාගත වූ ද ඇස අනිය ය. පවත්නා රූපය පිළිබඳ ව කිනම් කරාවෙක් ද; මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවු ඉකුත් ඇසෙහින් නිරපෙක්ෂ වෙයි. අනාගත ඇස නො පතයි. පවත්නා ඇස පිළිබඳ ව නිරවේදය පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරොධය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි.

සොතං අනිච්චං -පෙ- සානං අනිච්චං -පෙ- ජීව්හා අනිච්චා අතීතානාගතා. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකායා, එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අතීතස්මිං මනස්මිං අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතං ජීව්හං නාභිනාද්දති, පච්චුප්පකායා ජීව්හාය නිබ්බිද්දය වීරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතා හොති.

කායො අනිච්චො -පෙ- මනො අනිච්චො අතීතානාගතො, කො පනවාදෙ පච්චුප්පකායා, එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරිය-සාවකො අතීතස්මිං මනස්මිං අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතං මනං නාභිනාද්දති, පච්චුප්පකායා මනස්ස නිබ්බිද්දය වීරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතා හොතිති.

1. 1. 8

දුතිය අජ්ඣන්තදුකඛසුත්තං

8. සාවතරීයං—

වකඛුං භික්ඛවෙ දුකඛං අතීතානාගතං. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකායා. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අතීතස්මිං මනස්මිං අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතං වකඛුං නාභිනාද්දති, පච්චුප්පකායා වකඛුස්ස නිබ්බිද්දය වීරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතා හොති -පෙ- මනො දුකෙකං අතීතානාගතො. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකායා. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අතීතස්මිං මනස්මිං අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතං මනං නාභිනාද්දති, පච්චුප්පකායා මනස්ස නිබ්බිද්දය වීරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතා හොතිති.

1. 1. 9

දුතිය අජ්ඣන්තානන්ත සුත්තං

9. සාවතරීයං—

වකඛුං භික්ඛවෙ අනන්තං අතීතානාගතං. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකායා. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අතීතස්මිං මනස්මිං අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතං වකඛුං නාභිනාද්දති, පච්චුප්පකායා වකඛුස්ස නිබ්බිද්දය වීරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතා හොති. සොතං අනන්තං අතීතානාගතං. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකායා -පෙ- සානං අනන්තං අතීතානාගතං. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකායා -පෙ- ජීව්හා අනන්තං අතීතානාගතො කො පන වාදෙ පච්චුප්පකායා -පෙ- පටිපකෙතා හොති. මනො අනන්තං අතීතානාගතො කො පන වාදෙ පච්චුප්පකායා, එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අතීතස්මිං මනස්මිං අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතං මනං නාභිනාද්දති, පච්චුප්පකායා මනස්ස නිබ්බිද්දය වීරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතා හොතිති.

කන අතිය ය ... නැහැය අතිය ය ... ඉකුත් වූ ද නො පැමිණියා වූ ද දිව අතිය ය. පවත්නා දිව පිළිබඳ ව කිනම් කථාවක් ද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවූ ඉකුත් දිවෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. අනාගත වූ දිව නො පතයි. පවත්නා දිවෙහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි.

කය අතිය ය ... ඉකුත් වූ ද නො පැමිණියා වූ ද මනස අතිය ය. වතීමාන මනසෙහි කිනම් කථා යැ, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවූ අතීත මනසෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. අනාගත මනස නො පතයි. වතීමාන මනසෙහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි.

1. 1. 8

දුතිය අෂ්ඨකතදුකඛ සූත්‍රය

8. සැවැත්තුවර—

මහණෙනි, අතීත වූ ද අනාගත වූ ද ඇස දුක් ය. පවත්නා ඇසෙහි කිනම් කථාවක් ද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවූ අතීත වූ ඇසෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. අනාගත වූ ඇස නො පතයි. පවත්නා ඇසෙහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි ... අතීතානාගත මනස දුක් ය. පවත්නා මනසෙහි කවර කථා යැ, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවූ අතීත මනසෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. අනාගත වූ මනස නො පතයි. පවත්නා මනසෙහි කලකිරීමට නො ඇල්මට නිරෝධයට පිළිපත්තේ වෙයි.

1. 1. 9

දුතිය අෂ්ඨකතානතක සූත්‍රය

9. සැවැත්තුවර—

මහණෙනි, අතීතානාගත වූ ඇස අනත් ය. පවත්නා ඇසෙහි කිනම් කථා ද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවූ අතීත වූ ඇසෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. අනාගත වූ ඇස නො පතයි. පවත්නා ඇසෙහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. කන අනත් ය. පවත්නා කනෙහි කවර කථාවක් ද ...

අතීතානාගත වූ නැහැය අනත් ය. පවත්නා නැහැයෙහි කවර කථා යැ ... අතීතානාගත වූ දිව අනත් ය. පවත්නා දිවෙහි කවර කථා යැ ... පිළිපත්තේ වෙයි. අතීතානාගත වූ මනස අනත් ය. පවත්නා මනසෙහි කවර කථා යැ මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවූ අතීත වූ මනසෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. අනාගත වූ මනස නො පතයි. පවත්නා මනසෙහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි.

1. 1. 10

දුතිය බාහිරානිවවසුක්තං

10. සාවකපීයං —

රූපා භික්ඛවෙ අනිළමා අනීතානාගතා. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකානාං, එවං පක්ඝං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අනීතෙසු රූපෙසු අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතෙ රූපෙ නාභිනාදුති, පච්චුප්පකානාං රූපානං නිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතො හොති. සද්ද -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- ධම්මා අනිව්වා අනීතානාගතා. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකානාං, එවං පක්ඝං භික්ඛවෙ, සුත්තවා අරියසාවකො අනීතෙසු ධම්මෙසු අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතෙ ධම්මෙ නාභිනාදුති, පච්චුප්පකානාං ධම්මානං නිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතො හොතීති.

1. 1. 11

දුතිය බාහිරදුක්ඛසුක්තං

11. සාවකපීයං —

රූපා භික්ඛවෙ දුක්ඛා අනීතානාගතා. කො පන වාදෙ පච්චුප්පකානාං, එවං පක්ඝං භික්ඛවෙ, සුත්තවා අරියසාවකො අනීතෙසු රූපෙසු අනපෙට්ඨො හොති අනාගතෙ රූපෙ නාභිනාදුති පච්චුප්පකානාං රූපානං නිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතො හොති, සද්ද -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- ධම්මා දුක්ඛා අනීතානාගතා කො පන වාදෙ පච්චුප්පකානාං, එවං පක්ඝං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අනීතෙසු ධම්මෙසු අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතෙ ධම්මෙ නාභිනාදුති, පච්චුප්පකානාං ධම්මානං නිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතො හොතීති.

1. 1. 12

දුතිය බාහිරානත්තසුක්තං

12. සාවකපීයං —

රූපා භික්ඛවෙ අනත්තා අනීතානාගතා, කො පන වාදෙ පච්චුප්පකානාං, එවං පක්ඝං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අනීතෙසු රූපෙසු අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතෙ රූපෙ නාභිනාදුති, පච්චුප්පකානාං රූපානං නිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතො හොති, සද්ද -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- ධම්මා අනත්තා අනීතානාගතා, කො පන වාදෙ පච්චුප්පකානාං, එවං පක්ඝං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො අනීතෙසු ධම්මෙසු අනපෙට්ඨො හොති, අනාගතෙ ධම්මෙ නාභිනාදුති, පච්චුප්පකානාං ධම්මානං නිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය පටිපකෙතො හොතීති.

අනිවවග්ගො පඨමො.

කසුද්දනං:

අනිළමං දුක්ඛං අනත්තා ච තයො අප්ඤ්ඤාබාහිරා
යදනිළෙචන තයො චුත්තා තෙ තෙ අප්ඤ්ඤාබාහිරා.

1. 1. 10

දුතිය බාහිරානිව ව සූත්‍රය

10. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, අතීතානාගතවු රූප අනිසය. පවත්නා රූප පිළිබඳ ව කිනම් කරාද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවු අතීත රූපයෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. අනාගත රූප නො පතයි. පවත්නා රූපයෙහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... අතීත අනාගත දහම් අනිස ය. පවත්නා දහම් පිළිබඳ ව කවර කරාද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු ඉකුත් දහමිහි නිරපේක්ෂ වෙයි. අනාගත දහම් නො පතයි. පවත්නා දහමිහි කලකිරීමට නො ඇල්මට නිරෝධයට පිළිපත්තේ වෙයි.

1. 1. 11

දුතිය බාහිරදුක්ඛ සූත්‍රය

11. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, අතීතානාගත රූප දුක් ය. පවත්නා රූප පිළිබඳ ව කවර කරාද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවු අතීත රූපයෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. නො පැමිණි රූප නො පතයි. පවත්නා රූපයෙහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... ඉකුත් නො පැමිණි දහම් දුක් ය. පවත්නා රූ පිළිබඳ ව කවර කරාද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවු ඉකුත් දහමිහි නිරපේක්ෂ වෙයි. නො පැමිණි දහම් නො පතයි. පවත්නා දහමිහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වේ.

1. 1. 12

දුතිය බාහිරානතත සූත්‍රය

12. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, අතීතානාගත රූප අනත් ය. පවත්නා රූපයෙහි කවර කරාද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා බහුශ්‍රැත අරියවු ඉකුත් රූපයෙහි නිරපේක්ෂ වෙයි. නො පැමිණි රූප නො පතයි. පවත්නා රූපයෙහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වේ. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... අතීත අනාගත දහම් අනත් ය. පවත්නා දහම් පිළිබඳ ව කවර කරාවෙක්ද, මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු ඉකුත් දහමිහි නිරපේක්ෂ වෙයි. නො පැමිණි දහම් නො පතයි. පවත්නා දහමිහි කලකිරීම පිණිස නො ඇල්ම පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපත්තේ වේ.

පළමුවැනි අනිච්චවර්ග යි.

එහි උද්දාය:

අනිච්ච යැ දුක්ඛ යැ අනත්ත යැ යි සූත්‍රයෝ තුන් දෙනෙකි. ඔහු අප්ඤ්ඤාබාහිර-වශයෙන් සිටිත්. 'යදනිව' ශබ්දයෙන් වෙන් කොට කියූ සූත්‍රයෝ ද තුන්දෙනෙකි. ඔහුද අප්ඤ්ඤාබාහිර-වශයෙන් සිටිති (අප්ඤ්ඤාබාහිර-භේදයෙන් දෙළොස් දෙනෙකි.)

2. යම කවගො

1. 2. 1

සමෝධායුතනං

13. සාවකීයං—

පුබ්බෙව මෙ භික්ඛවෙ සමෝධාය අනභියමබුද්ධස්ස බෝධිසත්තස්සෙව සතො එතදහොසි. කො නු බො වක්ඛුස්ස අස්සාදෙ, කො ආදීනවො, කිං නිස්සරණං, කො සොනස්ස -පෙ- කො සාතස්ස -පෙ- කො ජීවහාය -පෙ- කො කායස්ස -පෙ- කො මනස්ස අස්සාදෙ, කො ආදීනවො, කිං නිස්සරණං.

තස්ස මග්ගා භික්ඛවෙ එතදහොසි: යං බො වක්ඛුං පටිච්ච උප්පජ්ඣති සුඛං සොමනස්සං, අයං වක්ඛුස්ස අස්සාදෙ, යං වක්ඛුං අනිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, අයං වක්ඛුස්ස ආදීනවො, යො වක්ඛුස්මි ජන්දුරාගචිතයො ජන්දුරාගප්පහානං ඉදං වක්ඛුස්ස නිස්සරණං, යං සොතං -පෙ- යං සාතං -පෙ- යං ජීවහං පටිච්ච උප්පජ්ඣති සුඛං සොමනස්සං, අයං ජීවහාය අස්සාදෙ, යා ජීවහා අනිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, අයං ජීවහාය ආදීනවො, යො ජීවහාය ජන්දුරාගචිතයො ජන්දුරාගප්පහානං ඉදං ජීවහාය නිස්සරණං, යං කායං -පෙ- යං මනං පටිච්ච උප්පජ්ඣති සුඛං සොමනස්සං, අයං මනස්ස අස්සාදෙ, යො මනො¹ අනිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, අයං මනස්ස ආදීනවො, යො මනස්මි ජන්දුරාගචිතයො ජන්දුරාගප්පහානං ඉදං මනස්ස නිස්සරණං.

යාවකීවඤ්චාහං භික්ඛවෙ ඉමෙසං ඡන්තං අජ්ඣත්තකානං ආයතනානං එවං අස්සාදංඤ්ච අස්සාදන්තො ආදීනවංඤ්ච ආදීනවන්තො නිස්සරණංඤ්ච නිස්සරණන්තො යථාභූතං නාබ්බඤ්ඤාසිං, නෙව තාවාහං භික්ඛවෙ සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බභූතෙ සස්සමණ්ඩ්‍රාහමණියා පජාය සදෙව මනුස්සාය අනුහරං සමමාසමොධායි අභිසම්බුද්ධොති² පට්ටඤ්ඤාසිං.

යතො ව බො'හං භික්ඛවෙ ඉමෙසං ඡන්තං අජ්ඣත්තකානං ආයතනානං එවං අස්සාදංඤ්ච අස්සාදන්තො ආදීනවංඤ්ච ආදීනවන්තො නිස්සරණංඤ්ච නිස්සරණන්තො යථාභූතං අබ්බඤ්ඤාසිං, අථාහං භික්ඛවෙ සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බභූතෙ සස්සමණ්ඩ්‍රාහමණියා පජාය සදෙව මනුස්සාය අනුහරං සමමාසමොධායි අභිසම්බුද්ධොති පට්ටඤ්ඤාසිං. ඤාණංඤ්ච පන මෙ අස්සනං උදපාදි, අකුප්පා මෙ වෙතොවිභුත්ත අයමනතිමා ජාති, නැව්දති පුනබ්බවොති.

1. ය මනො - මජ්ඣං.

2. අභිසම්බුද්ධො - සි.මු.

2. යමක වගීය

1. 2. 1

සමබ්බ සූත්‍රය

13. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, සමබ්බසියෙන් පෙර මැ සමබ්බු නො වූ බෝසත් වූ මැ මට මෙබඳු සිතෙක් විය: ඇසෙහි ආඥාදය කීමෙන් ද, ආදීනවය කීමෙන් ද, නික්ඛරණය කීමෙන් ද, කතෙහි ආඥාදය කීමෙන් ද ... නැහැයෙහි ආඥාදය කීමෙන් ද, ... දිවෙහි ආඥාදය කීමෙන් ද, ... කයෙහි ආඥාදය කීමෙන් ද, ... සිතෙහි ආඥාදය කීමෙන් ද, ආදීනවය කීමෙන් ද, නික්ඛරණය කීමෙන් ද යි.

මහණෙනි, මට මෙබඳු සිතෙක් විය: ඇය නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ ඇසේ ආඥාද යි. යම් ඇසෙක් අනිස වේ නම් දුක් වේ නම් වෙනස් වනසුලු වේ නම් මේ ඇසේ ආදීනව යි. ඇසෙහි යම් ඡන්දරාගය දුරැලීමෙන් ඡන්දරාග ප්‍රභාණයෙක් වේ නම් මේ ඇසේ නික්ඛරණ යි. කත නිසා යම් ... නැහැය නිසා යම් ... දිව නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ දිවේ ආඥාද යි. යම් දිවක් අනිස නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් මේ දිවේ ආදීනව යි. දිවේ යම් ඡන්දරාගය දුරැලීමෙන් ඡන්දරාග ප්‍රභාණයෙක් වේ නම් මේ දිවේ නික්ඛරණ යි. කය නිසා යම් ... සිත නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් වේ නම් මේ සිතේ ආඥාද යි. යම් සිතක් අනිස වේ නම් දුක් වේ නම් වෙනස් වනසුලු වේ නම් මේ සිතේ ආදීනව යි. සිතේ යම් ඡන්දරාගය දුරැලීමෙන් ඡන්දරාග ප්‍රභාණයෙක් වේ නම් මේ සිතේ නික්ඛරණ යි.

මහණෙනි, මම යම්කාක් මේ සවැදැරුම් ආධ්‍යාත්මික ආයතන-යන්ගේ ආඥාදය ආඥාද වශයෙනුත් ආදීනවය ආදීනව වශයෙනුත් නික්ඛරණය නික්ඛරණ වශයෙනුත් මෙසේ තතුසේ නො දන්නෙමි නම් මහණෙනි, ඒතාක් මම දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලොවහි දෙවිමිනිසුන් සහිත මහණබමුණන් සහිත ප්‍රජාවෙහි නිරුත්තර වූ සමාක් සමබ්බසිය අවබෝධ කෙළෙමි යි නො ම පිළින කෙළෙමි.

මහණෙනි, මම යම් කලෙක මේ සවැදැරුම් ආධ්‍යාත්මික ආයතන-යන්ගේ ආඥාදය ආඥාද වශයෙනුත් ආදීනවය ආදීනව වශයෙනුත් නික්ඛරණය නික්ඛරණ වශයෙනුත් මෙසේ තතු සේ අවබෝධ කෙළෙමි නම් මහණෙනි, මම එකල්හි දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලොවහි දෙවිමිනිසුන් සහිත මහණබමුණන් සහිත ප්‍රජාවෙහි නිරුත්තර වූ සමාක් සමබ්බසිය අවබෝධ කෙළෙමි යි පිළින කෙළෙමි, මට ඥානදර්ශනය පහළ විය. මාගේ අර්හත්ඵලසමාධිය අකොප්‍ය ය. මේ අන්තිම ජාතිය යි. දන් නැවත ඉපදීමෙන් නැතැ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 2. 2

දුතිය සමෙබ්බසුත්තං

14. සාවත්ථියං—

පුබ්බෙව මෙ භික්ඛවෙ සමෙබ්බා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධි සත්තසෙසව සතො එතදගොසි:

කො නු බො රූපානං අස්සාදෙ, කො ආදීනවො කිං නිස්සරණං. කො සද්දනං -පෙ- කො ගජධානං -පෙ- කො රසානං -පෙ- කො ඵොට්ඨබ්බානං -පෙ- කො ධම්මානං අස්සාදෙ, කො ආදීනවො කිං නිස්සරණහති.

තස්ස මය්හං භික්ඛවෙ එතදගොසි.

යං බො රූපෙ පටිච්ච උපපජ්ඣති සුඛං සොමනස්සං අයං රූපානං අස්සාදෙ, යෙ¹ රූපා අනිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මා අයං රූපානං ආදීනවො. යො රූපෙසු ඡන්දරාගචිතයො ඡන්දරාගප්පභානං, ඉදං රූපානං නිස්සරණං, යං සද්දෙ -පෙ- යං ගජෙධි -පෙ- යං රසෙ -පෙ- යං ඵොට්ඨබ්බෙ -පෙ- යං ධම්මෙ පටිච්ච උපපජ්ඣති සුඛං සොම-නස්සං, අයං ධම්මානං අස්සාදෙ, යෙ ධම්මා අනිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මා අයං ධම්මානං ආදීනවො, යො ධම්මෙසු ඡන්දරාග-චිතයො ඡන්දරාගප්පභාණං ඉදං ධම්මානං නිස්සරණං.

යාවකිව්ඤ්ඤාහං භික්ඛවෙ ඉමෙසං ඡන්තං බාහිරානං ආයතනානං එවං අස්සාදකො අස්සාදතො, ආදීනවකො ආදීනවතො, නිස්සරණකො නිස්සරණතො යථාභූතං නාබ්භඤ්ඤාසිං -පෙ- අබ්භඤ්ඤාසිං, අථාහං භික්ඛවෙ සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බභමකෙ සස්සමණ බ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සම්මාසමෙබ්බාධිං අභි-සම්බුද්ධොති පච්චඤ්ඤාසිං. ඤාණකො පන මෙ දස්සනං උදපාදි, අකුප්පා මෙ වෙතො විමුත්ති, අයමකංගිමා ජාති, නඤ්ඤාති පුනබ්බවොති.

1. යං රූපා, - මජ්ඣං. සතා.

1. 2. 2

දුතිය සමබන්ධ සූත්‍රය

14. සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, සමබන්ධියෙන් පෙර ම සම්බුදු නො වූ බෝසත් වූ ම මට මෙබඳු සිතෙක් විය:

රූපයන්ගේ ආඥාදය කීමෙක් ද, ආදීනවය කීමෙක් ද, නිසංසරණය කීමෙක් ද, ශබ්දයන්ගේ ආඥාදය කීමෙක් ද, ... ගන්ධයන්ගේ ආඥාදය කීමෙක් ද, ... රසයන්ගේ ආඥාදය කීමෙක් ද, ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන්ගේ ආඥාදය කීමෙක් ද ... ධර්මයන්ගේ ආඥාදය කීමෙක් ද ආදීනවය කීමෙක් ද, නිසංසරණය කීමෙක් ද, යි.

මහණෙනි, මට මෙබඳු සිතෙක් විය:

රූපයන් නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී ද මේ රූපයන්ගේ ආස්වාද යි. යම් රූප කෙනෙක් අතිත්‍ය නම් දුක් නම් අනාත්ම නම් මේ රූපයන්ගේ ආදීනව යි. රූපයන්හි යම් ඡන්දරාගය දුර්ලිමෙක් ඡන්දරාග ප්‍රභාණයෙක් වේ නම් මේ රූපයන්ගේ නිසංසරණය යි. ශබ්දයන් නිසා යම් ... ගන්ධයන් නිසා යම් ... රසයන් නිසා යම් ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන් නිසා යම් ... ධර්මයන් නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ ධර්මයන්ගේ ආස්වාද යි. යම් ධර්ම කෙනෙක් අතිස නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් මේ ධර්මයන්ගේ ආදීනව යි. ධර්මයන්හි යම් ඡන්දරාග විනයෙක් ඡන්දරාග ප්‍රභාණයෙක් වේ නම් මේ ධර්මයන්ගේ නිසංසරණය යි.

මහණෙනි, මම යම්තාක් මේ සවැදූරුම් බාහිර ආයතනයන්ගේ ආස්වාදය ආස්වාද වශයෙනුත් ආදීනවය ආදීනව වශයෙනුත් නිසංසරණය නිසංසරණ වශයෙනුත් මෙසේ තතුසේ නො දත්තෙමි නම් ... දත්තෙමි නම් මහණෙනි, එකල්හි මම දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලෙව්හි මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාවෙහි නිරුත්තර වූ සමාක්සමබන්ධිය අවබෝධ කෙළෙමි යි පිළින කෙළෙමි. මට ඥානදර්ශනය පහළ විය. මාගේ අර්හත්ඵල සමාධිය අකොප්‍ය ය. මේ අන්තිම ජාතී යි. දූන් නැවත ඉපදීමෙක් නැති යි.

1. 2. 3

අසසාදපරියෙසනසුත්තං

15. සාවතීයං —

වක්ඛුස්සාහං භික්ඛවෙ අසසාදපරියෙසනං අවරිං, යො වක්ඛුස්ස අසසාදෙ තදර්ඛගමං, යාවතා වක්ඛුස්ස අසසාදෙ පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්දිට්ඨා, වක්ඛුස්සාහං භික්ඛවෙ ආදීනවපරියෙසනං අවරිං, යො වක්ඛුස්ස ආදීනවො තදර්ඛගමං, යාවතා වක්ඛුස්ස ආදීනවො පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්දිට්ඨා. වක්ඛුස්සාහං භික්ඛවෙ නිස්සරණපරියෙසනං අවරිං යං වක්ඛුස්ස නිස්සරණං තදර්ඛගමං, යාවතා වක්ඛුස්ස නිස්සරණං පඤ්ඤාය මෙ තං සුද්දිට්ඨං.

සොතස්සාහං භික්ඛවෙ -පෙ- සාතස්සාහං භික්ඛවෙ -පෙ- ජිව්භායාහං භික්ඛවෙ අසසාදපරියෙසනං අවරිං, යො ජිව්භාය අසසාදෙ තදර්ඛගමං, යාවතා ජිව්භාය අසසාදෙ පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්දිට්ඨා. ජිව්භායාහං භික්ඛවෙ ආදීනවපරියෙසනං අවරිං, යො ජිව්භාය ආදීනවො තදර්ඛගමං, යාවතා ජිව්භාය ආදීනවො පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්දිට්ඨා. ජිව්භායාහං භික්ඛවෙ නිස්සරණපරියෙසනං අවරිං, යං ජිව්භාය නිස්සරණං තදර්ඛගමං, යාවතා ජිව්භාය නිස්සරණං පඤ්ඤාය මෙ තං සුද්දිට්ඨං. කායස්සාහං භික්ඛවෙ -පෙ- මනස්සාහං භික්ඛවෙ අසසාදපරියෙසනං අවරිං, යො මනස්ස අසසාදෙ තදර්ඛගමං, යාවතා මනස්ස අසසාදෙ පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්දිට්ඨා. මනස්සාහං භික්ඛවෙ ආදීනවපරියෙසනං අවරිං, යො මනස්ස ආදීනවො තදර්ඛගමං, යාවතා මනස්ස ආදීනවො පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්දිට්ඨා. මනස්සාහං භික්ඛවෙ නිස්සරණපරියෙසනං අවරිං, යං මනස්ස නිස්සරණං තදර්ඛගමං, යාවතා මනස්ස නිස්සරණං පඤ්ඤාය මෙ තං සුද්දිට්ඨං.

යාවකිව්ඤ්ඤාහං භික්ඛවෙ ඉමෙසං ජාතං අර්ඝ්ඤානිකානං ආයතනානං අසසාදඤ්ඤා අසසාදතො ආදීනවඤ්ඤා ආදීනවතො නිස්සරණඤ්ඤා නිස්සරණතො යථාභූතං නාබ්භඤ්ඤාසිං. -පෙ- අබ්භඤ්ඤාසිං -පෙ- ඤ්ඤාඤ්ඤා පන මෙ දස්සනං උදපාදී, අකුප්පා මෙ වෙතො විමුත්ථි, අයමහතිමා ජාති, තඤ්ඤීති පුනබ්භවොති.

1. 2. 3

අසාද පරියෙසන සූත්‍රය

15. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, මම ඇසෙහි ආස්වාදය සෙවීම කෙළෙමි. ඇසේ යම් ආස්වාදයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. ඇසේ ආස්වාදය යම්තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම ඇසේ ආදීනවය සෙවීම කෙළෙමි. ඇසේ යම් ආදීනවයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. ඇසේ ආදීනවය යම්තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම ඇසේ නිස්සරණය සෙවීම කෙළෙමි. ඇසේ යම් නිස්සරණයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. ඇසේ නිස්සරණය යම්තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය.

මහණෙනි, මම කතෙහි ... මහණෙනි, මම නැහැයෙහි ... මහණෙනි, මම දිවෙහි ආස්වාදය සොයාලීම කෙළෙමි. දිවෙහි යම් ආස්වාදයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. දිවෙහි ආස්වාදය යම්තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම දිවෙහි ආදීනවය සොයාලීම කෙළෙමි. දිවෙහි යම් ආදීනවයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. දිවෙහි ආදීනවය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම දිවෙහි නිස්සරණය සොයාලීම කෙළෙමි. දිවෙහි යම් නිස්සරණයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. දිවෙහි නිස්සරණය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, කයෙහි ... මහණෙනි, මම සිතෙහි ආස්වාදය සොයාලීම කෙළෙමි. සිතෙහි යම් ආස්වාදයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. සිතෙහි ආස්වාදය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම සිතෙහි ආදීනවය සොයාලීම කෙළෙමි. සිතෙහි යම් ආදීනවයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. සිතෙහි ආදීනවය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම සිතෙහි නිස්සරණය සොයාලීම කෙළෙමි. සිතෙහි යම් නිස්සරණයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. සිතෙහි නිස්සරණය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය.

මහණෙනි, යම් තාක් මම මේ ආධ්‍යාත්මික ංඛායතනයන්ගේ ආස්වාදය ආස්වාද වශයෙනුත් ආදීනවය ආදීනව වශයෙනුත් නිස්සරණය නිස්සරණ වශයෙනුත් තතුසේ නො දත්තෙමි ද ... දත්තෙමි ද ... මට ඥානදර්ශනය පහළ විය. මාගේ අර්හත්ඵලවිමුක්තිය අකොප්‍ය ය. මේ පැසුළු හටය යි. දන් පුනර්භවයෙක් නැති යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 2. 4

දුතිය අසසාදපරියෙසනසුත්තං

16. සාවතටීයං —

රූපානාහං භික්ඛවෙ අසසාදපරියෙසනං අවරිං, යො රූපානං අසසාදෙ තද්උක්ඛගමං, යාවතා රූපානං අසසාදෙ පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්ධිට්ඨො. රූපානාහං භික්ඛවෙ ආදීනවපරියෙසනං අවරිං, යො රූපානං ආදීනවො තද්උක්ඛගමං, යාවතා රූපානං ආදීනවො පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්ධිට්ඨො. රූපානාහං භික්ඛවෙ නිසසරණපරියෙසනං අවරිං, යං රූපානං නිසසරණං තද්උක්ඛගමං, යාවතා රූපානං නිසසරණං පඤ්ඤාය මෙ තං සුද්ධිට්ඨං. සද්දනාහං භික්ඛවෙ -පෙ- ගජ්ඣානාහං භික්ඛවෙ -පෙ- රසානාහං භික්ඛවෙ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බානාහං භික්ඛවෙ -පෙ- ධම්මානාහං භික්ඛවෙ අසසාදපරියෙසනං අවරිං, යො ධම්මානං අසසාදෙ තද්උක්ඛගමං, යාවතා ධම්මානං අසසාදෙ පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්ධිට්ඨො. ධම්මානාහං භික්ඛවෙ ආදීනවපරියෙසනං අවරිං, යො ධම්මානං ආදීනවො තද්උක්ඛගමං, යාවතා ධම්මානං ආදීනවො පඤ්ඤාය මෙ සො සුද්ධිට්ඨො. ධම්මානාහං භික්ඛවෙ නිසසරණපරියෙසනං අවරිං, යං ධම්මානං නිසසරණං තද්උක්ඛගමං, යාවතා ධම්මානං නිසසරණං පඤ්ඤාය මෙ තං සුද්ධිට්ඨං.

යාවතීවඤ්ඤාහං භික්ඛවෙ ඉමෙසං ඡත්තං බාහිරානං ආයතනානං අසසාදඤ්ඤා අසසාදතො ආදීනවඤ්ඤා ආදීනවතො නිසසරණඤ්ඤා නිසසරණතො යථාභූතං නාබ්භඤ්ඤාසී. -පෙ- අබ්භඤ්ඤාසී. -පෙ- ඤ්ඤාඤ්ඤා පන මෙ දසසනං උදපාදි, අකුප්පා මෙ වෙනොවිමුත්ති, අයමනතිමා ජාති, නත්ථිදති පුනබ්භවො'ති.

1. 2. 5

නො වෙ අසසාදසුත්තං

17. සාවතටීයං —

නො වෙදං භික්ඛවෙ වකඛුසස අසසාදෙ අභවිසස, නයිදං සත්තා වකඛුසමිං සාරජ්ජයප්පං, යස්මා ව බො භික්ඛවෙ අත්ථි වකඛුසස අසසාදෙ, තස්මා සත්තා වකඛුසමිං සාරජ්ජනති. නො වෙදං භික්ඛවෙ වකඛුසස ආදීනවො අභවිසස, නයිදං සත්තා වකඛුසමිං නිබ්බිඤ්ඤයප්පං, යස්මා ව බො භික්ඛවෙ අත්ථි වකඛුසස ආදීනවො. තස්මා සත්තා වකඛුසමිං නිබ්බිඤ්ඤනති. නො වෙදං භික්ඛවෙ වකඛුසස නිසසරණං අභවිසස, නයිදං සත්තා වකඛුසමිං නිසසරෙයප්පං, යස්මා ව බො භික්ඛවෙ අත්ථි වකඛුසස නිසසරණං, තස්මා සත්තා වකඛුසමා නිසසරනති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 2. 4

ද්විතිය අසාදයවිසයන සූත්‍රය

16. සැවැත්තුවර -

මහණෙනි, මම රූපයන්ගේ ආඥාදය සෙවීමෙහි යෙදුනෙමි. රූපයන්ගේ යම් ආඥාදයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. රූපයන්ගේ ආඥාදය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම රූපයන්ගේ ආදීනවය සෙවීමෙහි යෙදුනෙමි. රූපයන්ගේ යම් ආදීනවයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. රූපයන්ගේ ආදීනවය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම රූපයන්ගේ නිස්සරණය සෙවීමෙහි යෙදුනෙමි. රූපයන්ගේ යම් නිස්සරණයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. රූපයන්ගේ නිස්සරණය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම ශබ්දයන්ගේ ... මහණෙනි, මම ගන්ධයන්ගේ ... මහණෙනි, මම රසයන්ගේ ... මහණෙනි, මම ස්ප්‍ර්ෂ්ටව්‍යයන්ගේ ... මහණෙනි, මම ධර්මයන්ගේ ආඥාදය සෙවීමෙහි යෙදුනෙමි. ධර්මයන්ගේ යම් ආඥාදයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. ධර්මයන්ගේ ආඥාදය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම ධර්මයන්ගේ ආදීනවය සෙවීමෙහි යෙදුනෙමි. ධර්මයන්ගේ යම් ආදීනවයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. ධර්මයන්ගේ ආදීනවය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය. මහණෙනි, මම ධර්මයන්ගේ නිස්සරණය සෙවීමෙහි යෙදුනෙමි. ධර්මයන්ගේ යම් නිස්සරණයෙක් වේ නම් එය අවබෝධ කෙළෙමි. ධර්මයන්ගේ නිස්සරණය යම් තාක් වේ නම් මා විසින් එය නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ ය,

මහණෙනි, යම් තාක් මම මේ බාහිර ංඛායතනයන්ගේ ආඥාදය ආඥාද වශයෙනුත් ආදීනවය ආදීනව වශයෙනුත් නිස්සරණය නිස්සරණ වශයෙනුත් තතුසේ නො දන්නෙමි ද, ... දන්නෙමි ද, ... මට ඥානදර්ශනය පහළ විය. මාගේ අර්හත්ඵලවිමුක්තිය අකොප්‍ය ය. මේ අන්තිම ජාති යි. දන් පුනර්භවයෙක් නැති යි.

1. 2. 5

තො වෙ අසාද සූත්‍රය

17. සැවැත්තුවර -

මහණෙනි, ඉදින් ඇසෙහි ආඥාදයෙක් නො වී නම් මේ සත්ත්වයෝ ඇසෙහි නො ඇලෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ඇසෙහි ආඥාදයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ ඇසෙහි ඇලෙත්. මහණෙනි, ඉදින් ඇසෙහි ආදීනවයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ ඇසෙහි නො කලකිරෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ඇසෙහි ආදීනවයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ ඇසෙහි කලකිරෙති. මහණෙනි, ඉදින් ඇසෙහි නිස්සරණයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ ඇසින් නො මිඳෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ඇසෙහි නිස්සරණයෙක් ඇද්ද එහෙයින් සත්ත්වයෝ ඇසින් මිඳෙති.

තො වෙදං භික්ඛවෙ සොත්ථස්ස -පෙ- තො වෙදං භික්ඛවෙ සාත්ථස්ස -පෙ- තො වෙදං භික්ඛවෙ ජිව්හාය අත්ථාදෙ අභවිස්ස, නයිදං සත්ථා ජිව්හාය සාරජ්ජනි, යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථි ජිව්හාය අසාදෙ, තස්මා සත්ථා ජිව්හාය සාරජ්ජනි. තො වෙදං භික්ඛවෙ ජිව්හාය ආදීනවො අභවිස්ස, නයිදං සත්ථා ජිව්හාය නිබ්බිජ්ජෙය්‍යං, යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථි ජිව්හාය ආදීනවො, තස්මා සත්ථා ජිව්හාය නිබ්බිජ්ජනි. තො වෙදං භික්ඛවෙ ජිව්හාය නිසරණං අභවිස්ස, නයිදං සත්ථා ජිව්හාය නිසරෙය්‍යං, යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථි ජිව්හාය නිසරණං, තස්මා සත්ථා ජිව්හාය නිසරණි.

තො වෙදං භික්ඛවෙ කායස්ස -පෙ- තො වෙදං භික්ඛවෙ මනස්ස අසාදෙ අභවිස්ස, නයිදං සත්ථා මනස්සිං සාරජ්ජෙය්‍යං. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, අත්ථි මනස්ස ආත්ථාදෙ, තස්මා සත්ථා මනස්සිං සාරජ්ජනි. තො වෙදං භික්ඛවෙ මනස්ස ආදීනවො අභවිස්ස, නයිදං සත්ථා මනස්සිං නිබ්බිජ්ජෙය්‍යං යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථි මනස්ස ආදීනවො, තස්මා සත්ථා මනස්සිං නිබ්බිජ්ජනි. තො වෙදං භික්ඛවෙ මනස්ස නිසරණං අභවිස්ස, නයිදං සත්ථා මනස්සා නිසරෙය්‍යං. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථි මනස්ස නිසරණං තස්මා සත්ථා මනස්සා නිසරණි.

යාවකිවඤ්ඤා භික්ඛවෙ සත්ථා ඉමෙසං ඡන්තං දජ්ඣත්තිකානං ආයතනානං අත්ථාදඤ්ඤා අත්ථාදන්තො ආදීනවඤ්ඤා ආදීනවන්තො නිසරණඤ්ඤා නිසරණන්තො යථාභූතං තාබ්බඤ්ඤස්ස¹. තෙව තව භික්ඛවෙ සත්ථා සදෙවකා ලොකා සමාරකා සබ්බභිකා සස්සමණ්‍යාභිකියා පජාය සදෙවමනුස්සාය නිස්සවා විසංයුක්තා විපට්ඨන්තා විචරියාදිකත්තො වෙතසා චිත්තංසු.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ සත්ථා ඉමෙසං ඡන්තං දජ්ඣත්තිකානං ආයතනානං අත්ථාදඤ්ඤා අත්ථාදන්තො ආදීනවඤ්ඤා ආදීනවන්තො නිසරණඤ්ඤා නිසරණන්තො යථාභූතං තාබ්බඤ්ඤස්ස; අථ භික්ඛවෙ සත්ථා සදෙවකා ලොකා සමාරකා සබ්බභිකා සස්සමණ්‍යාභිකියා පජාය සදෙවමනුස්සාය නිස්සවා විසංයුක්තා විපට්ඨන්තා විචරියාදිකත්තො වෙතසා චිත්තංසු.

1. තාබ්බඤ්ඤස්ස - මරසං.

2. විචරියාදිකත්තො - සිද්ධි, PTS. විචරියාදිකත්තො - සා,

මහණෙනි, ඉදින් කතෙහි (ආස්වාදයෙක්) නො වී නම් ... මහණෙනි, ඉදින් නැහැයෙහි (ආස්වාදයෙක්) නො වී නම් ... මහණෙනි, ඉදින් දිවෙහි (ආස්වාදයෙක්) නො වී නම් සත්ත්වයෝ දිවෙහි නො ඇලෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් දිවෙහි ආස්වාදයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ දිවෙහි ඇලෙත්. මහණෙනි, ඉදින් දිවෙහි ආදීනවයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ දිවෙහි නො කලකිරෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් දිවෙහි ආදීනවයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ දිවෙහි කලකිරෙත්. මහණෙනි, ඉදින් දිවෙහි නිස්සරණයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ දිවෙන් නො මිඳෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් දිවෙහි නිස්සරණයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ දිවෙන් මිඳෙති.

මහණෙනි, ඉදින් කයෙහි (ආස්වාදයෙක්) නො වී නම් ... මහණෙනි, ඉදින් සිතේ ආස්වාදයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ සිතෙහි නො ඇලෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් සිතෙහි ආස්වාදයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ සිතෙහි ඇලෙති. මහණෙනි, ඉදින් සිතෙහි ආදීනවයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ සිතෙහි නො කලකිරෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් සිතෙහි ආදීනවයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ සිතෙහි කලකිරෙත්. මහණෙනි, ඉදින් සිතෙහි නිස්සරණයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ සිතින් නො මිඳෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් සිතෙහි නිස්සරණයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ සිතින් මිඳෙති.

මහණෙනි, යම් තාක් සත්ත්වයෝ මේ ආධ්‍යාත්මික ෂඩායතනයන්ගේ ආස්වාදය ආස්වාද වශයෙනුත් ආදීනවය ආදීනව වශයෙනුත් නිස්සරණය නිස්සරණ වශයෙනුත් තතුසේ නො දන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් සත්ත්වයෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙන් මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජාවෙන් නික්මගියාහු වෙන් වූවාහු මිදුනාහු ක්ලෙශ වර්ත සංක්‍රාන්ත මයාදා ඉක්ම වූ සිතින් යුක්තව නො ම වීසුහ,

මහණෙනි, යම්කලෙක සත්ත්වයෝ මේ ආධ්‍යාත්මික ෂඩායතනයන්ගේ ආස්වාදය ආස්වාද වශයෙනුත් ආදීනවය ආදීනව වශයෙනුත් නිස්සරණය නිස්සරණ වශයෙනුත් තතුසේ දන්නාහු ද, මහණෙනි, එකල්හි සත්ත්වයෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙන් මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජාවෙන් නික්ම ගියාහු වෙන් වූවාහු මිදුනාහු ක්ලෙශ වර්ත මර්‍යාදා ඉක්ම වූ සිතින් යුක්ත ව වෙසෙති යි.

1. 2. 6

දුතිය නො වෙ අසසාදසුතං

18. සාවකටීයං —

නො වෙදං භික්ඛවෙ රූපානං අසසාදෙ අභවිසස, නයිදං සත්තා රූපෙසු සාරජෙත්ථයුං. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථී රූපානං අසසාදෙ, තස්මා සත්තා රූපෙසු සාරජන්ති. නො වෙදං භික්ඛවෙ රූපානං ආදීනවො අභවිසස, නයිදං සත්තා රූපෙසු නිබ්බිජ්ඣෙයුං. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථී රූපානං ආදීනවො, තස්මා සත්තා රූපෙසු නිබ්බිජ්ඣන්ති, නො වෙදං භික්ඛවෙ රූපානං නිසසරණං අභවිසස, නයිදං සත්තා රූපෙහි නිසසරෙයුං. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථී රූපානං නිසසරණං තස්මා සත්තා රූපෙහි නිසසරන්ති.

නො වෙදං භික්ඛවෙ සද්දන්තං -පෙ- ගජ්ඣානං -පෙ- රසානං -පෙ- ථොට්ඨිකානං -පෙ- ධම්මානං අසසාදෙ අභවිසස, නයිදං සත්තා ධම්මෙසු සාරජෙත්ථයුං. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථී ධම්මානං අසසාදෙ, තස්මා සත්තා ධම්මෙසු සාරජන්ති. නො වෙදං භික්ඛවෙ ධම්මානං ආදීනවො අභවිසස, නයිදං සත්තා ධම්මෙසු නිබ්බිජ්ඣෙයුං. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථී ධම්මානං ආදීනවො, තස්මා සත්තා ධම්මෙසු නිබ්බිජ්ඣන්ති, නො වෙදං භික්ඛවෙ, ධම්මානං නිසසරණං අභවිසස, නයිදං සත්තා ධම්මෙහි නිසසරෙයුං. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අත්ථී ධම්මානං නිසසරණං තස්මා සත්තා ධම්මෙහි නිසසරන්ති.

යාවකීවස්ස භික්ඛවෙ සත්තා ඉමෙසං ජන්තං බාහිරානං ආයතනානං අසසාදස්ස අසසාදන්තො ආදීනවස්ස ආදීනවන්තො නිසසරණස්ස නිසසරණන්තො යථාභූතං නාබ්බස්සෙත්ථ, නෙව තාව භික්ඛවෙ සත්තා සදෙවකා ලොකා සමාරකා සබ්බුත්තකා සසසමණව්‍යාභුණ්ණියා පජාය සදෙවමනුසසාය නිසසටා විසංයුත්තා විසමුත්තා විමරියාදීකත්තෙත වෙනසා විහරිංසු.

යනො ච ඛො භික්ඛවෙ සත්තා ඉමෙසං ජන්තං බාහිරානං ආයතනානං අසසාදස්ස අසසාදන්තො ආදීනවස්ස ආදීනවන්තො නිසසරණස්ස නිසසරණන්තො යථාභූතං අබ්බස්සෙත්ථ, අථ භික්ඛවෙ සත්තා සදෙවකා ලොකා සමාරකා සබ්බුත්තකා සසසමණව්‍යාභුණ්ණියා පජාය සදෙවමනුසසාය නිසසටා විසංයුත්තා විසමුත්තා විමරියාදීකත්තෙත වෙනසා විහරන්ති.

1. 2. 6

දුතිය නො වෙ අසාද සූත්‍රය

18. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, ඉදින් රූපයන්ගේ ආස්වාදයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ රූපයන්හි නො ඇලෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් රූපයන්ගේ ආස්වාදයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ රූපයන්හි ඇලෙත්. මහණෙනි, ඉදින් රූපයන්ගේ ආදීනවයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ රූපයන්හි නො කලකිරෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් රූපයන්හි ආදීනවයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ රූපයන්හි කලකිරෙත්. මහණෙනි, ඉදින් රූපයන්ගේ නිස්සරණයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ රූපයන්ගෙන් නො මිඳෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් රූපයන්ගේ නිස්සරණයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ රූපයන්ගෙන් මිඳෙත්.

මහණෙනි, ඉදින් ශබ්දයන්ගේ ... ගන්ධයන්ගේ ... රසයන්ගේ ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන්ගේ ... ධර්මයන්ගේ ආස්වාදයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ ධර්මයන්හි නො ඇලෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් ධර්මයන්ගේ ආස්වාදයෙක් ඇද්ද එහෙයින් සත්ත්වයෝ ධර්මයන්හි ඇලෙත්. මහණෙනි, ඉදින් ධර්මයන්ගේ ආදීනවයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ ධර්මයන්හි නො කලකිරෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් ධර්මයන්ගේ ආදීනවයෙක් ඇද්ද, එහෙයින් සත්ත්වයෝ ධර්මයන්හි කලකිරෙත්. මහණෙනි, ඉදින් ධර්මයන්ගේ නිස්සරණයෙක් නො වී නම් සත්ත්වයෝ ධර්මයන්ගෙන් නො මිඳෙන්නාහ. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් ධර්මයන්ගේ නිස්සරණයෙක් ඇද්ද එහෙයින් සත්ත්වයෝ ධර්මයන්ගෙන් මිඳෙත්.

මහණෙනි, සත්ත්වයෝ යම් තාක් මේ බාහිර ෂඩායතනයන්ගේ ආස්වාදය ආස්වාද හෙයින් ද ආදීනවය ආදීනව හෙයින් ද නිස්සරණය නිස්සරණ හෙයින් ද තතුයේ නො දත්තාහු වෙත් ද. මහණෙනි, සත්ත්වයෝ ඒතාක් දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙන් මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාවෙන් නික්ම ගියාහු වෙත් වූවාහු මිදුනාහු විගතමර්යාද කළ සිතින් යුක්ත ව නො ම විසූහ.

මහණෙනි, සත්ත්වයෝ යම් කලෙක මේ බාහිර ෂඩායතනයන්ගේ ආස්වාදය ආස්වාද හෙයින් ද ආදීනවය ආදීනව හෙයින් ද නිස්සරණය නිස්සරණ හෙයින් ද තතුයේ දත්තාහු වෙත් ද, මහණෙනි, එකල්හි සත්ත්වයෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකයෙන් මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාවෙන් නික්ම ගියාහු වෙත් වූවාහු මිදුනාහු මර්යාද රහිත කරන ලද සිතින් යුක්ත ව වෙසෙති යි.

1. 2. 7

අභිනාදසුත්තං

19. සාවකථියං -

යො භික්ඛවෙ වක්ඛං අභිනාදනී, දුක්ඛං සො අභිනාදනී. යො දුක්ඛං අභිනාදනී, අපරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො සොනං අභිනාදනී, දුක්ඛං සො අභිනාදනී. යො දුක්ඛං අභිනාදනී අපරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො සානං අභිනාදනී, දුක්ඛං සො අභිනාදනී. යො දුක්ඛං අභිනාදනී, අපරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො ජීවහං අභිනාදනී, දුක්ඛං සො අභිනාදනී. යො දුක්ඛං අභිනාදනී, අපරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො කායං අභිනාදනී, දුක්ඛං සො අභිනාදනී. යො දුක්ඛං අභිනාදනී, අපරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො මනං අභිනාදනී, දුක්ඛං සො අභිනාදනී. යො දුක්ඛං අභිනාදනී, අපරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී.

යො ච ඛො භික්ඛවෙ වක්ඛං නාභිනාදනී, දුක්ඛං සො නාභිනාදනී. යො දුක්ඛං නාභිනාදනී, පරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො සොනං නාභිනාදනී, දුක්ඛං සො නාභිනාදනී. යො දුක්ඛං නාභිනාදනී, පරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො සානං නාභිනාදනී, දුක්ඛං සො නාභිනාදනී. යො දුක්ඛං නාභිනාදනී, පරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො ජීවහං නාභිනාදනී, දුක්ඛං සො නාභිනාදනී. යො දුක්ඛං නාභිනාදනී, පරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො කායං නාභිනාදනී, දුක්ඛං සො නාභිනාදනී. යො දුක්ඛං නාභිනාදනී, පරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො මනං නාභිනාදනී, දුක්ඛං සො නාභිනාදනී. යො දුක්ඛං නාභිනාදනී, පරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී.

1. 2. 8

දුක්ඛය අභිනාදසුත්තං

20. සාවකථියං -

යො භික්ඛවෙ රූපෙ අභිනාදනී, දුක්ඛං සො අභිනාදනී. යො දුක්ඛං අභිනාදනී, අපරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො සද්දං -පෙ- ගජ්ඣං -පෙ- රසෙ -පෙ- ථොට්ඨබ්බං -පෙ- ධර්මෙ අභිනාදනී, දුක්ඛං සො අභිනාදනී. යො දුක්ඛං අභිනාදනී, අපරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී.

යො ච ඛො භික්ඛවෙ රූපෙ නාභිනාදනී, දුක්ඛං සො නාභිනාදනී, යො දුක්ඛං නාභිනාදනී, පරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී. යො සද්දං -පෙ- ගජ්ඣං -පෙ- රසෙ -පෙ- ථොට්ඨබ්බං -පෙ- ධර්මෙ නාභිනාදනී, දුක්ඛං සො නාභිනාදනී. යො දුක්ඛං 'නාභිනාදනී පරිමුක්ඛො සො දුක්ඛස්මාති වදමී.

අභිනන්ද සූත්‍රය

මහණෙනි, යමෙක් ඇස පිළිගනී නම් හෙතෙම දුක පිළිගනියි. යමෙක් දුක පිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් නොමිදුනේ යයි කියමි. යමෙක් කතා පිළිගනී නම් හෙතෙම දුක පිළිගනියි. යමෙක් දුක පිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් නොමිදුනේ යයි කියමි. යමෙක් නැහැය පිළිගනී නම් හෙතෙම දුක පිළිගනියි. යමෙක් දුක පිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් නොමිදුනේ යයි කියමි. යමෙක් දිව පිළිගනී නම් හෙතෙම දුක පිළිගනියි. යමෙක් දුක පිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් නොමිදුනේ යයි කියමි. යමෙක් කය පිළිගනී නම් හෙතෙම දුක පිළිගනියි. යමෙක් දුක පිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් නොමිදුනේ යයි කියමි. යමෙක් ධ්වනි පිළිගනී නම් හෙතෙම දුක පිළිගනියි. යමෙක් දුක පිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් නොමිදුනේ යයි කියමි.

මහණෙනි, යමෙක් ඇස නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුක නොපිළිගනියි. යමෙක් දුක නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් මිදුනේ ය යි කියමි. යමෙක් කන නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුක නොපිළිගනියි. යමෙක් දුක නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් මිදුනේ ය යි කියමි. යමෙක් නැහැය නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුක නොපිළිගනියි. යමෙක් දුක නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් මිදුනේ ය යි කියමි. යමෙක් දිව නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුක නොපිළිගනියි. යමෙක් දුක නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් මිදුනේ ය යි කියමි. යමෙක් කය නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුක නොපිළිගනියි. යමෙක් දුක නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් මිදුනේ ය යි කියමි. යමෙක් සිත නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුක නොපිළිගනියි. යමෙක් දුක නොපිළිගනී නම් හෙතෙම දුකින් මිදුනේ ය යි කියමි යි.

ද්විතීය අභිප්‍රාය ප්‍රකාශය

මහඥානි, යමෙක් රූප අභිනන්දනා කෙරේ නම් හෙතෙම දුක් අභිනන්දනා කරයි. යමෙක් දුක් අභිනන්දනා කෙරේ නම් හෙතෙම දුකින් නො මිදුනේ ය යි කියමි. යමෙක් ශබ්ද ... ගන්ධ ... රස ... ස්පර්ශ ... ධර්ම අභිනන්දනා කෙරේ නම් හෙතෙම දුක් අභිනන්දනා කරයි. යමෙක් දුක් අභිනන්දනා කෙරේ නම් හෙතෙම දුකින් නො මිදුනේ ය යි කියමි.

මහභෞතී, යමෙක් රූප අභිනන්දනා නො කෙරේ නම් භෙතෙම දුක් අභිනන්දනා නො කරයි. යමෙක් දුක් අභිනන්දනා නො කෙරේ නම් භෙතෙම දුකින් මිදුනේ ය යි කියමි. යමෙක් ඔබ්බ ... ගන්ධ ... රස ... ස්පර්ශ ... ධර්ම අභිනන්දනා නො කෙරේ නම් භෙතෙම දුක් අභිනන්දනා නො කරයි. යමෙක් දුක් අභිනන්දනා නො කෙරේ නම් භෙතෙම දුකින් මිදුනේ ය යි කියමි යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 2. 9

උපපාදසුත්තං

21. සාවකීයං —

යො භික්ඛවෙ චක්ඛුස්ස උප්පාදෙ ධීති අභිනිබ්බන්ති පාතුභාවො, දුක්ඛස්සෙසො උප්පාදෙ රොගානං ධීති ජරාමරණස්ස පාතුභාවො. යො සොනස්ස -පෙ- යො සානස්ස -පෙ- යො ජීවිහාය -පෙ- යො කායස්ස -පෙ- යො මනස්ස උප්පාදෙ ධීති අභිනිබ්බන්ති පාතුභාවො, දුක්ඛස්සෙසො උප්පාදෙ රොගානං ධීති ජරාමරණස්ස පාතුභාවො.

යො ඩු ධො භික්ඛවෙ චක්ඛුස්ස නිරොධො වූපසමො අඤ්ඤාමො¹, දුක්ඛස්සෙසො නිරොධො රොගානං වූපසමො ජරාමරණස්ස අඤ්ඤාමො¹. යො සොනස්ස නිරොධො වූපසමො අඤ්ඤාමො¹. දුක්ඛස්සෙසො නිරොධො රොගානං වූපසමො ජරාමරණස්ස අඤ්ඤාමො¹. යො සානස්ස -පෙ- යො ජීවිහාය -පෙ- යො කායස්ස -පෙ- යො මනස්ස නිරොධො වූපසමො අඤ්ඤාමො¹, දුක්ඛස්සෙසො නිරොධො රොගානං වූපසමො ජරාමරණස්ස අඤ්ඤාමො¹ති.

1. 2. 10

දුතිය උපපාදසුත්තං

22. සාවකීයං —

යො භික්ඛවෙ රූපානං උප්පාදෙ ධීති අභිනිබ්බන්ති පාතුභාවො, දුක්ඛස්සෙසො උප්පාදෙ රොගානං ධීති ජරාමරණස්ස පාතුභාවො. යො සද්දන්තං -පෙ- යො ගඤ්ඤානං -පෙ- යො රසානං -පෙ- යො ඵොට්ඨබ්බානං -පෙ- යො ධම්මානං උප්පාදෙ ධීති අභිනිබ්බන්ති පාතුභාවො. දුක්ඛස්සෙසො උප්පාදෙ රොගානං ධීති ජරාමරණස්ස පාතුභාවො.

යො ච ධො භික්ඛවෙ රූපානං නිරොධො වූපසමො අඤ්ඤාමො, දුක්ඛස්සෙසො නිරොධො රොගානං වූපසමො ජරාමරණස්ස අඤ්ඤාමො. යො සද්දන්තං -පෙ- යො ගඤ්ඤානං -පෙ- යො රසානං -පෙ- යො ඵොට්ඨබ්බානං -පෙ- යො ධම්මානං නිරොධො වූපසමො අඤ්ඤාමො, දුක්ඛස්සෙසො නිරොධො රොගානං වූපසමො ජරාමරණස්ස අඤ්ඤාමොති.

යමකචග්ගො දුතියො.

තසස්සද්දන්තං:

සමොධායෙන දුට්ඨෙ වුත්තා අසාදෙන පරෙ දුට්ඨෙ
නො වෙ තෙන දුට්ඨෙ වුත්තා අභිනිබ්බන්ති පරෙ දුට්ඨෙ
උප්පාදෙන දුට්ඨෙ වුත්තා වග්ගො තෙන පට්ඨන්ති.

1. අඤ්ඤාමො - මජ්ඣිම, සා.

1. 2. 9

උපපාද සූත්‍රය

21. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, ඇයෙහි යම් ඉපැදීමක් පැවැත්මක් නිපැදීමක් පහළවීමක් වේ නම් මේ දුකෙහි ඉපැදීම යි, රොගයන්ගේ පැවැත්ම යි, ජරාමරණයෙහි පහළවීම යි. කනෙහි යම් ... නැහැයෙහි යම් ... දිවෙහි යම් ... කයෙහි යම් ... සිතෙහි යම් ඉපැදීමක් පැවැත්මක් නිපැදීමක් පහළවීමක් වේ නම් මේ දුකෙහි ඉපැදීම යි, රොගයන්ගේ පැවැත්ම යි, ජරාමරණයෙහි පහළවීම යි.

මහණෙනි, ඇයෙහි යම් නිරොධයෙක් ව්‍යපශමයෙක් අස්තඛාමයෙක් වේ නම් මේ දුකෙහි නිරොධය යි, රොගයන්ගේ ව්‍යපශමය යි, ජරාමරණයෙහි අස්තඛාමය යි. කනෙහි යම් නිරොධයෙක් ව්‍යපශමයෙක් අස්තඛාමයෙක් වේ නම් මේ දුකෙහි නිරොධය යි, රොගයන්ගේ ව්‍යපශමය යි, ජරාමරණයෙහි අස්තඛාමය යි. නැහැයෙහි යම් ... දිවෙහි යම් ... කයෙහි යම් ... සිතෙහි යම් නිරොධයෙක් ව්‍යපශමයෙක් වේ නම් මේ දුකෙහි නිරොධය යි, රොගයන්ගේ ව්‍යපශමය යි, ජරාමරණයෙහි අස්තඛාමය යි.

1. 2. 10

දුක්ඛ උපපාද සූත්‍රය

22. සැවැත්තුවර—

මහණෙනි, රූපයන්ගේ යම් ඉපැදීමක් පැවැත්මක් නිපැදීමක් පහළවීමක් වේ නම් මේ දුකෙහි ඉපැදීම යි, රොගයන්ගේ පැවැත්ම යි, ජරාමරණයෙහි පහළවීම යි. ශබ්දයන්ගේ යම් ... ගන්ධයන්ගේ යම් ... රසයන්ගේ යම් ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන්ගේ යම් ... ධර්මයන්ගේ යම් ඉපැදීමක් පැවැත්මක් නිපැදීමක් පහළවීමක් වේ නම් මේ දුකෙහි ඉපැදීම යි, රොගයන්ගේ පැවැත්ම යි, ජරාමරණයෙහි පහළවීම යි.

මහණෙනි, රූපයන්ගේ යම් නිරොධයෙක් ව්‍යපශමයෙක් අස්තඛාමයෙක් වේ නම් මේ දුකෙහි නිරොධය යි, රොගයන්ගේ ව්‍යපශමය යි, ජරාමරණයෙහි අස්තඛාමය යි. ශබ්දයන්ගේ යම් ... ගන්ධයන්ගේ යම් ... රසයන්ගේ යම් ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන්ගේ යම් ... ධර්මයන්ගේ යම් නිරොධයෙක් ව්‍යපශමයෙක් අස්තඛාමයෙක් වේ නම් මේ දුකෙහි නිරොධය යි, රොගයන්ගේ ව්‍යපශමය යි, ජරාමරණයෙහි අස්තඛාමය යි.

දෙවැනි යමක වර්ගය යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය :

සමෙබ්බා නමින් දෙකෙක් කියන ලදී, අසාද නමින් අනෙක් දෙකෙකි. නො වෙ යන්නෙන් ද දෙකෙක් කියන ලදී. අභිනන්ද නමින් ද අනෙක් දෙකෙකි. උප්පාද නමින් ද දෙකෙක් කියන ලදී. එයින් වර්ගය යි කියනු ලැබේ.

3. සබ්බවග්ගො

1. 3. 1

සබ්බසුත්තං

23. සාවකපීයං —

සබ්බං වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමී¹ තං සුඤ්ඤං. කිංඤ්ඤා භික්ඛවෙ සබ්බං: වත්ඤ්ජනෙව රූපා ව සොතඤ්ඤා සද්දා ව සානඤ්ඤා ගන්ධා ව ජීව්හා ව රසා ව කායො ව ථොට්ඨබ්බා ව මනො ව ධර්මො ව ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ සබ්බං.

යො භික්ඛවෙ ඵලං වදෙය්‍ය: අභමෙතං සබ්බං පටි²කමාය අඤ්ඤං සබ්බං පඤ්ඤාපෙක්ඤාමීති, තස්සා වාචාවත්ථුරෙවස්ස³. පුට්ඨො ව න සමායොය්‍ය, උත්තරිඤ්ඤා විසාතං ආපජෙද්දය්‍ය, තං කිසං හෙතු යථා තං භික්ඛවෙ අවිසයස්මිත්ති.

1. 3. 2

පහානසුත්තං

24. සාවකපීයං —

සබ්බපහානාය¹ වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමී: තං සුඤ්ඤං. කතමො ව භික්ඛවෙ සබ්බපහානාය ධම්මො: වත්ඤ්ජනෙව භානබ්බං, රූපා පහානබ්බා, වත්ඤ්ජනෙව භානබ්බං, වත්ඤ්ජනෙව සමථෙසො පහානබ්බා, යමිදං වත්ඤ්ජනෙව සමථෙසො පටි²කමාය උප්පජ්ජති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමි පහානබ්බං —පෙ—

ජීව්හා පහානබ්බා, රසා පහානබ්බා, ජීව්හාවිඤ්ඤාණං පහානබ්බං, ජීව්හා සමථෙසො පහානබ්බා, යමිදං ජීව්හාසමථෙසො පටි²කමාය උප්පජ්ජති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමි පහානබ්බං —පෙ—

මනො පහානබ්බා, ධර්මො පහානබ්බා, මනොවිඤ්ඤාණං පහානබ්බං. මනොසමථෙසො පහානබ්බා, යමිදං මනොසමථෙසො පටි²කමාය උප්පජ්ජති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමි පහානබ්බං. අයං ඛො භික්ඛවෙ සබ්බපහානාය ධම්මොති.

1. දෙසෙස්සාමී - මජ්ඣං,

2. වාචාවත්ථුකමෙවස්ස මජ්ඣං, වාචාවත්ථුකමෙවස්ස - සායා,

3. සබ්බං පහානාය - සායා

3. සබ්බව්ඨිය

1. 3. 1

සබ්බ සූත්‍රය

23. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, තොපට සියල්ල දෙසමි. එය අසව. මහණෙනි, සියල්ල යනු කිම යත්: චක්ෂුස යැ රූපයෝ යැ ශ්‍රොත්‍ර යැ ශබ්ද-යෝ යැ ස්පර්ශ යැ ගන්ධයෝ යැ ජීව්වා යැ රසයෝ යැ කාය යැ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ යැ මනස යැ ධර්මයෝ යි. මහණෙනි, මේ සියල්ල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, යමෙක් “මම තෙල සියල්ල පිළිකෙටි කොට අන් සියල්ලක් පතවමි” යි මෙසේ කියා නම් ඔහුගේ එ වදන් වචන මාත්‍ර මැ වත්තේ යැ. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, අවිෂය හෙයින් යි.

1. 3. 2

ප්‍රභාණ සූත්‍රය

24. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, තොපට සර්වප්‍රභාණයට දහම් දෙසමි. එය අසව මහණෙනි, සර්වප්‍රභාණයට දහම් කවරෙ යත්: මහණෙනි, චක්ෂුස (උපදවන තෘෂ්ණාව) ප්‍රභාණ කටයුතු යැ. රූපයෝ ප්‍රභාණ කටයුත්තාහ. චක්ෂුර්විඥානය ප්‍රභාණ කටයුතු යැ. චක්ෂුස්සංස්පර්ශය ප්‍රභාණ කටයුතු යැ. චක්ෂුස්සංස්පර්ශප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නො දුක් නො සුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද ප්‍රභාණ කටයුතු. . .

ජීව්වා (උපදවන තෘෂ්ණාව) ප්‍රභාණ කටයුතු යැ. රසයෝ ප්‍රභාණ කටයුත්තාහ. ජීව්වාච්ඤානය ප්‍රභාණ කටයුතු යැ. ජීව්වාසංස්පර්ශය ප්‍රභාණ කටයුතු යැ. ජීව්වාසංස්පර්ශප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නො දුක් නො සුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද ප්‍රභාණ කටයුතු. . .

හව්ඛවින්ධ සංඛ්‍යාත මනස (උපදවන තෘෂ්ණාව) ප්‍රභාණ කටයුතු යැ ආලම්භන සංඛ්‍යාත ධර්මයෝ ප්‍රභාණ කටයුත්තාහ. මනෝවිඥානය. ප්‍රභාණ කටයුතු යැ. මනස්සංස්පර්ශය ප්‍රභාණ කටයුතු යැ. මනස්සංස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නො දුක් නො සුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද ප්‍රභාණ කටයුතු.

1. 3. 3

දුතිය පභානසුතනං

25. සාවකථියං —

සබ්බං අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානාය ඛො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමී, තං සුඡාරං.

කතමො ව භික්ඛවෙ සබ්බං අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානාය ධම්මො: වත්ථුං භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බං, රූපා අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බා, වත්ථුච්ඡිඤ්ඤාණං අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බං, වත්ථුසම්මසෙසා අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බො, යමිදං වත්ථුසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බං. —පෙ—

ජීව්හා අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බො, රසා අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බො, ජීව්හාච්ඡිඤ්ඤාණං අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බං, ජීව්හාසම්මසෙසා අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බො, යමිදං ජීව්හාසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බං. —පෙ—

මනො අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බො, ධම්මො අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බො මනොච්ඡිඤ්ඤාණං අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බං, මනොසම්මසෙසා අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බො, යමිදං මනොසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානබ්බං. අයං ඛො භික්ඛවෙ සබ්බං අභිඤ්ඤා පරිඤ්ඤා පභානාය ධම්මොති.

1. 3. 4

අපරිජානසුතනං

26. සාවකථියං —

සබ්බං භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අප්පජ්ඣං අභගබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය. කිංඤ්ඤා භික්ඛවෙ සබ්බං අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අප්පජ්ඣං අභගබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය.

1. 3. 3

දෙවැනි ප්‍රභාණ සූත්‍රය

25. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, තොපට සියල්ල (සාමාන්‍යාලක්ෂණාවබෝධයෙන්) වෙසෙසින් දැන (සාමාන්‍යාලක්ෂණාවබෝධයෙන්) පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසමී, එය අසව.

මහණෙනි, සියල්ල වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාණයට දහම් කවරෙ යත්: මහණෙනි, චක්ෂුස වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. රූපයෝ වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍යයෝ යැ. චක්ෂුර්විඥානය වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. චක්ෂුස්-සංස්පර්ශය වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. චක්ෂුස්සංස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව චේවයි දුක් චේවයි නො දුක් නො සුව චේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් ඇද්ද එ ද වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යි ...

ජිහ්වා වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. රසයෝ වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍යයෝ යැ. ජිහ්වාවිඥානය වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. ජිහ්වාසංස්පර්ශය වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. ජිහ්වාසංස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව චේවයි දුක් චේවයි නො දුක් නො සුව චේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් ඇද්ද එ ද වෙසෙසින් දැන ප්‍රභාතව්‍ය යි ...

මනස වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. ආලම්බන සංඛ්‍යාත ධර්මයෝ වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍යයෝ යැ. මනෝ විඥානය වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. මනස්සංස්පර්ශය වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය යැ. මනස්සංස්පර්ශප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව චේවයි දුක් චේවයි නොදුක් නොසුව චේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් ඇද්ද එ ද වෙසෙසින් දැන පිරිසිඳ දැන ප්‍රභාතව්‍ය ය. මහණෙනි, මේ සියල්ල අභිජානන කොට පරිජානන කොට ප්‍රභාණයට ධර්ම වේ.

1. 3. 4

අපරිජාන සූත්‍රය

26. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, සියල්ල වෙසෙසින් නො දන්නේ පිරිසිඳ නො දන්නේ දුරු නො කරන්නේ පහ නො කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට අභව්‍ය වෙයි. මහණෙනි, කවර සියල්ල වෙසෙසින් නො දන්නේ පිරිසිඳ නො දන්නේ දුරු නො කරන්නේ පහ නො කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට අභව්‍ය වේ යැ යත්:

T 4

චක්ඛං භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, රූපෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, චක්ඛුසම්මත්තං අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය යමිදං චක්ඛුසලෙඤ්ඤපච්චියා උපපජ්ඣති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය -පෙ-

ජීවිහං අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, රසෙ -පෙ- ජීවිහාවිඤ්ඤාණං -පෙ- ජීවිහාසම්මත්තං -පෙ- යමිදං ජීවිහාසම්මත්තපච්චියා උපපජ්ඣති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය -පෙ-

මනං අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, ධම්මෙ -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනොසම්මත්තං -පෙ- යමිදං මනොසම්මත්තපච්චියා උපපජ්ඣති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, ඉදං ටො භික්ඛවෙ සබ්බං අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජහං අභගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය.

සබ්බඤ්ඤා ටො භික්ඛවෙ අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය. කිඤ්ඤා භික්ඛවෙ සබ්බං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය:

චක්ඛං භික්ඛවෙ අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, රූපෙ අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, චක්ඛුසලෙඤ්ඤාණං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය, යමිදං චක්ඛුසලෙඤ්ඤපච්චියා උපපජ්ඣති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජහං භගෙඛො දුක්ඛකම්මයාය -පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ජිව්හං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජ්භං භද්ධො දුක්ඛකුසලාය,
 රසෙ -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤාණං -පෙ- ජිව්හාසමුද්දායං -පෙ- යමිදං
 ජිව්හාසමුද්දායපට්ඨයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා
 අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජ්භං භද්ධො
 දුක්ඛකුසලාය -පෙ-

මනං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජ්භං භද්ධො දුක්ඛකුසලාය,
 ධම්මෙ -පෙ- මනෝවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනෝසමුද්දායං -පෙ- යමිදං
 මනෝසමුද්දායපට්ඨයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා
 තමයි අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජ්භං භද්ධො දුක්ඛකුසලාය.

ඉදං ඛො භික්ඛවෙ සබ්බං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජ්භං
 භද්ධො දුක්ඛකුසලායාති.

1. 3. 5

දුතියඅපරිජානසුක්තං

27. සාවඤ්ඤාං —

සබ්බං භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජ්භං
 අභද්ධො දුක්ඛකුසලාය, කිංඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සබ්බං අනභිජානං අපරිජානං
 අවිරාජයං අපජ්භං අභද්ධො දුක්ඛකුසලාය:

යඤ්ඤා ඛො භික්ඛවෙ චක්ඛු යෙ ච රූපා යඤ්ඤා චක්ඛුවිඤ්ඤාණං
 යෙ ච චක්ඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බො ධම්මො, යඤ්ඤා සොනං යෙ ච
 සද්දං යඤ්ඤා සොනවිඤ්ඤාණං යෙ ච සොනවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බො ධම්මො,
 යඤ්ඤා සානං යෙ ච ගන්ධා යඤ්ඤා සානවිඤ්ඤාණං යෙ ච සාන-
 ව්ඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බො ධම්මො, යා ච ජිව්හා යෙ ච රසා යඤ්ඤා
 ජිව්හාවිඤ්ඤාණං යෙ ච ජිව්හාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බො ධම්මො, යො ච
 කායො යෙ ච ථොට්ඨබ්බො යඤ්ඤා කායවිඤ්ඤාණං යෙ ච කායවිඤ්ඤාණ-
 ව්ඤ්ඤානබ්බො ධම්මො යො ච මනෝ යෙ ච ධම්මො යඤ්ඤා මනෝ-
 ව්ඤ්ඤාණං යෙ ච මනෝවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බො ධම්මො, ඉදං ඛො
 භික්ඛවෙ සබ්බං අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපජ්භං අභද්ධො
 දුක්ඛකුසලාය.

ඒත්වාට වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිදු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය වෙයි. රූයන් ... ජිත්වා-විඥානය ... ජිත්වාසංස්පර්ශය ... ජිත්වාසංස්පර්ශප්‍රත්‍යයෙන් උපද්‍යා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිදු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය වෙයි ..

මනස වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිදු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය වෙයි. ධර්මයන් ... මනෝවිඥානය ... මනස්සංස්පර්ශය ... මනස්සංස්පර්ශප්‍රත්‍යයෙන් උපද්‍යා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිදු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය වේ.

මහණෙනි, මෙ 'සියල්ල' වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිදු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය වේ.

1. 3. 5

අවිතීය අපරිජාත සූත්‍රය

27. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, සියල්ල වෙසෙසින් නො දන්නේ පිරිසිදු නො දන්නේ දුරු නො කරන්නේ පහ නො කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය නො වෙයි. මහණෙනි, කවර සියල්ල වෙසෙසින් නො දන්නේ පිරිසිදු නො දන්නේ දුරු නො කරන්නේ පහ නො කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට අභව්‍ය වේ යැ යත්:

මහණෙනි, යම් චක්ෂුසෙකුත් වේ ද යම් රූප කෙනෙකුත් ඇත් ද යම් චක්ෂුර්විඥානයෙකුත් වේ ද යම් චක්ෂුර්විඥානයෙන් දතයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද, යම් ශ්‍රෝත්‍රයෙකුත් වේ ද යම් ශබ්ද කෙනෙකුත් ඇද්ද යම් ශ්‍රෝත්‍රවිඥානයෙකුත් ඇද්ද යම් ශ්‍රෝත්‍රවිඥානයෙන් දතයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද, යම් ස්ප්‍රාණයෙකුත් වේ ද යම් ගන්ධ කෙනෙකුත් ඇද්ද යම් ස්ප්‍රාණවිඥානයෙකුත් වේ ද යම් ස්ප්‍රාණ-විඥානයෙන් දතයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද, යම් ජිත්වාටකුත් ඇද්ද යම් රසයෙකුත් ඇද්ද යම් ජිත්වාවිඥානයෙකුත් ඇද්ද යම් ජිත්වා-විඥානයෙන් දතයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද, යම් කයෙක් වේ ද යම් ස්ප්‍රජ්චව්‍ය කෙනෙකුත් ඇද්ද යම් කායවිඥානයෙකුත් වේ ද යම් කායවිඥානයෙන් දතයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද, යම් මනසෙකුත් වේ ද යම් ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද යම් මනෝවිඥානයෙකුත් වේ ද යම් මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද, මහණෙනි මෙ සියල්ල වෙසෙසින් නො දන්නේ පිරිසිදු නො දන්නේ දුරු නො කරන්නේ පහ නො කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට අභව්‍ය වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සබ්බඤ්ඤා ටො භික්ඛවෙ අභිජානං පරිජානං විරාජයං පඤ්ඤා භවෙද්ධා දුක්ඛානාංය. කිංඤ්ඤා භික්ඛවෙ සබ්බං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පඤ්ඤා භවෙද්ධා දුක්ඛානාංය:

යඤ්ඤා භික්ඛවෙ වක්ඛං¹ යෙ ව රූපා යඤ්ඤා වක්ඛවිඤ්ඤාණං යෙ ව වක්ඛු විඤ්ඤාණවිඤ්ඤානඤ්ඤා ධර්මා -පෙ- යා ව ජිව්හා යෙ ව රසා යඤ්ඤා ජිව්හාවිඤ්ඤාණං යෙ ව ජිව්හාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානඤ්ඤා ධර්මා -පෙ- යො ව මනො යෙ ව ධර්මා යඤ්ඤා මනොවිඤ්ඤාණං යෙ ව මනොවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානඤ්ඤා ධර්මා, ඉදං ටො භික්ඛවෙ සබ්බං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පඤ්ඤා භවෙද්ධා දුක්ඛානාංයාති.

1. 3. 6

ආදිත්තපරියායසුත්තං

28. එකං සමයං භගවා ගයායං විහරති ගයාසීසෙ සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන, තත්ථ ටො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි.

සබ්බං භික්ඛවෙ ආදිත්තං, කිංඤ්ඤා භික්ඛවෙ සබ්බං ආදිත්තං, වක්ඛං භික්ඛවෙ ආදිත්තං, රූපා ආදිත්තා, වක්ඛවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. වක්ඛුසම්මසේසා ආදිත්තො, යම්පිදං වක්ඛුසම්මසේසපච්චයා උපපජ්ජති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං: ආදිත්තං රාගග්ගිතා දෙසග්ගිතා මොහග්ගිතා, ආදිත්තං ජාතියා ජරාමරණෙන, සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තනති වදමි.

සොතං ආදිත්තං, සද්ද ආදිත්තා, සොතවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං, සොතං සම්මසේසා ආදිත්තො, යම්පිදං සොතසම්මසේසපච්චයා උපපජ්ජති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං: ආදිත්තං රාගග්ගිතා දෙසග්ගිතා මොහග්ගිතා, ආදිත්තං ජාතියා ජරාමරණෙන, සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තනති වදමි.

තවද මහණෙනි, සියල්ල වෙසෙසින් දන්තේ පිරිසිඳ දන්තේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය වෙයි. මහණෙනි, කවර සියල්ල වෙසෙසින් දන්තේ පිරිසිඳ දන්තේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය වෙයි යත්:

මහණෙනි, යම් වක්ෂුසෙකුත් ඇද්ද යම් රූප කෙනෙකුත් ඇද්ද යම් වක්ෂුර්විඥානයෙකුත් ඇද්ද යම් වක්ෂුර්විඥානයෙන් දහයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද... යම් ජිත්වාචකුත් ඇද්ද යම් රස කෙනෙකුත් ඇද්ද යම් ජිත්වාචිඥානයෙකුත් ඇද්ද යම් ජිත්වා විඥානයෙන් දහයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද... යම් මනසෙකුත් ඇද්ද යම් ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද යම් මනෝවිඥානයෙකුත් ඇද්ද යම් මනෝවිඥානයෙන් දහයුතු ධර්ම කෙනෙකුත් ඇද්ද, මහණෙනි මේ සියල්ල වෙසෙසින් දන්තේ පිරිසිඳ දන්තේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ක්ෂය කිරීමට භව්‍ය වේ.

1. 3. 6

ආදිත්තපරියාය සූත්‍රය

28. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයාගම්නුදුරෙහි ගයා ශීර්ෂයෙහි (එනම් ගල්තලාවෙහි) භික්ෂූන් දහසක් හා සමග වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

මහණෙනි, සියල්ල ඇවිලගන්නා ලදී. මහණෙනි, කවර සියල්ල ඇවිලගන්නා ලද යැ යත්: මහණෙනි, වක්ෂුස ඇවිලගන්නා ලද යැ. රූපයේ ඇවිලගන්නා ලදහ. ව්‍යාච්ඡිද්ධාණය ඇවිලගන්නා ලද යැ. වක්ඛුසම්ඵස්සය ඇවිලගන්නා ලද යැ. වක්ඛුසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් එද ඇවිලගන්නා ලද යැ. කීමෙකින් ඇවිලගන්නා ලද යැ යත්: රාග භීත්තෙන් දෙස භීත්තෙන් මොහ භීත්තෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. ජාකියෙන් ජරාමරණයෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුඛයෙන් දෙමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් ඇවිලගන්නා ලද්දි කියමි.

ශ්‍රෝත්‍රය ඇවිලගන්නා ලද යැ. ශබ්දයෝ ඇවිලගන්නා ලදහ. සෝතවිඤ්ඤාණය ඇවිලගන්නා ලද යැ. සෝතසම්ඵස්සය ඇවිලගන්නා ලද යැ. සෝතසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් හෙද ඇවිලගන්නා ලද යැ. කීමෙකින් ඇවිලගන්නා ලද යැ යත්: රාගභීත්තෙන් දෙස භීත්තෙන් මෝහභීත්තෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. ජාකියෙන් ජරා මරණයෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුඛයෙන් දෙමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් ඇවිලගන්නා ලද්දි කියමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සානං ආදිත්තං, ගන්ධා ආදිත්තා, සානවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං සාන-
සමමසෙසා ආදිත්තො, යමපිදං සානසමමසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං
සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි ආදිත්තං, කෙන ආදිත්තං
ආදිත්තං රාගභිනා දෙසභිනා මොහභිනා, ආදිත්තං ජාතියා ජරාමරණෙන,
සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනසෙසෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති
වදාමි.

පීඩනා ආදිත්තා, රසා ආදිත්තා, පීච්ඛාවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං, පීඩනා-
සමමසෙසා ආදිත්තො, යමපිදං පීඩනාසමමසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං
සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි ආදිත්තං, කෙන ආදිත්තං
ආදිත්තං රාගභිනා දෙසභිනා මොහභිනා, ආදිත්තං ජාතියා ජරාමරණෙන,
සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනසෙසෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති
වදාමි.

කායො ආදිත්තො, චොට්ඨානිකා ආදිත්තා, කායවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං,
කායසමමසෙසා ආදිත්තො, යමපිදං කායසමමසෙසපච්චයා උපපජ්ජති
වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි ආදිත්තං, කෙන
ආදිත්තං ආදිත්තං රාගභිනා දෙසභිනා මොහභිනා, ආදිත්තං ජාතියා
ජරාමරණෙන, සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනසෙසෙහි උපායාසෙහි
ආදිත්තන්ති වදාමි.

මනො ආදිත්තො, ධම්මා ආදිත්තා, මනොවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං,
මනොසමමසෙසා ආදිත්තො, මනොසමමසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං
සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි ආදිත්තං, කෙන ආදිත්තං.
ආදිත්තං රාගභිනා දෙසභිනා මොහභිනා ආදිත්තං ජාතියා ජරා-
මරණෙන, සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනසෙසෙහි උපායාසෙහි
ආදිත්තන්ති වදාමි.

ඵවමසෙසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවතො වක්ඛුසමිමපි නිබ්බිඤ්ඤාති,
රූපෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤාති, වක්ඛුච්ඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤාති, වක්ඛුසමමසෙසෙපි
නිබ්බිඤ්ඤාති, යමපිදං වක්ඛුසමමසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා
දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තසමිමපි නිබ්බිඤ්ඤාති, -පෙ- පීච්ඛායපි නිබ්බිඤ්ඤාති
රසෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤාති, පීච්ඛාවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤාති පීච්ඛාසමමසෙසෙපි
නිබ්බිඤ්ඤාති, යමපිදං පීච්ඛාසමමසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා
දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තසමිමපි නිබ්බිඤ්ඤාති -පෙ- මනසමිමපි නිබ්බිඤ්ඤාති,
ධම්මෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤාති මනොවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤාති මනොසමමසෙසෙපි

සාතය ඇවිලගන්නා ලද යැ ගන්ධයෝ ඇවිලගන්නා ලදහ. සාතවිඤ්ඤාණය ඇවිලගන්නා ලද යැ. සාතසම්ඵස්සය ඇවිලගන්නා ලද යැ. සාතසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එද ඇවිලගන්නා ලදී. කීමෙකින් ඇවිලගන්නා ලද යැ යත්: රාග හින්තෙන් දේස හින්තෙන් මෝහ හින්තෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුක්ඛයෙන් දෙමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් ඇවිලගන්නා ලද්දී කියමි.

ජීව්හාව ඇවිලගන්නා ලද යැ. රසයෝ ඇවිලගන්නා ලදහ. ජීව්හාවිඤ්ඤාණය ඇවිලගන්නා ලද යැ. ජීව්හාසම්ඵස්සය ඇවිලගන්නා ලද යැ. ජීව්හාසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එද ඇවිලගන්නා ලදී. කීමෙකින් ඇවිලගන්නා ලද යැ යත්: රාග හින්තෙන් දේස හින්තෙන් මෝහ හින්තෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුක්ඛයෙන් දෙමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් ඇවිලගන්නා ලද්දී කියමි.

කය ඇවිලගන්නා ලද යැ. ථොට්ඨකියෝ ඇවිලගන්නා ලදහ. කායවිඤ්ඤාණය ඇවිලගන්නා ලද යැ. කායසම්ඵස්සය ඇවිලගන්නා ලද යැ. කායසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එද ඇවිලගන්නා ලදී. කීමෙකින් ඇවිලගන්නා ලද යැ යත්: රාග හින්තෙන් දේස හින්තෙන් මෝහ හින්තෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුක්ඛයෙන් දෙමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් ඇවිලගන්නා ලද්දී කියමි.

මහස ඇවිලගන්නා ලද යැ. ධර්මයෝ ඇවිලගන්නා ලදහ. මනෝවිඤ්ඤාණය ඇවිලගන්නා ලද යැ. මනෝසම්ඵස්සය ඇවිලගන්නා ලද යැ. මනෝසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එද ඇවිලගන්නා ලදී. කීමෙකින් ඇවිලගන්නා ලද යැ යත්: රාග හින්තෙන් දේස හින්තෙන් මෝහ හින්තෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ඇවිලගන්නා ලද යැ. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුක්ඛයෙන් දෙමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් ඇවිලගන්නා ලද්දී කියමි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක ඇසෙහින් කල කිරෙයි. රූපයන්හින් කලකිරෙයි. වක්ඛුවිඤ්ඤාණයෙහින් කලකිරෙයි. වක්ඛුසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් වේ නම් එහින් කලකිරෙයි.... දිවෙහින් කලකිරෙයි. රසයන්හින් කලකිරෙයි. ජීව්හාවිඤ්ඤාණයෙහින් කලකිරෙයි. ජීව්හාසම්ඵස්සයෙහින් කලකිරෙයි. ජීව්හාසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එහින් කලකිරෙයි... සිතෙහින් කලකිරෙයි. ධර්මයන්හින් කලකිරෙයි. මනෝවිඤ්ඤාණයෙහින් කලකිරෙයි. මනෝසම්ඵස්සයෙහින්

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නිබ්බිදුනි, යමපිදං මනොසම්මන්තපච්චියා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමපි නිබ්බිදුනි, නිබ්බිදුං වීරජ්ජති වීරාගා විමුච්චති, විමුක්තස්මිං විමුක්තමිති ඤාණං හොති, ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාති ති.

ඉදමචොව හගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු හගවතො භාසිතං අභිනාසුනති. ඉමස්මිංකච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං හඤ්ඤාමානෙ තස්ස භික්ඛුසහසස්ස අනුපාදය ආසවෙහි විනානි විමුච්චිංසුති.

1. 3. 7

අත්තිභුතසුත්තං.

29. එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති චෙථවතෙ කලාඤ්ඤ නිවාපෙ. තත්‍ර ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතස්මි.

සබ්බං භික්ඛවො අත්තිභුතං. කිංකච භික්ඛවො සබ්බං අත්තිභුතං? වක්ඛුං භික්ඛවො අත්තිභුතං, රූපා අත්තිභුතා, වක්ඛුච්ඤ්ඤාණං අත්තිභුතං, වක්ඛුසම්මන්තො අත්තිභුතො. යමපිදං වක්ඛුසම්මන්තපච්චියා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමපි අත්තිභුතං. කෙන අත්තිභුතං? අත්තිභුතං ජාතියා ජරාමරණෙන, සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි අත්තිභුතනති වදමි. සොතං -පෙ-

ජිව්හා අත්තිභුතා, රසා අත්තිභුතා, ජිව්හාච්ඤ්ඤාණං අත්තිභුතං, ජිව්හා-සම්මන්තො අත්තිභුතො. යමපිදං ජිව්හාසම්මන්තපච්චියා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අත්තිභුතං. කෙන අත්තිභුතං? අත්තිභුතං ජාතියා ජරාමරණෙන, සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි අත්තිභුතනති වදමි. කායො -පෙ-

මනො අත්තිභුතො, ධම්මා අත්තිභුතා, මනො ච්ඤ්ඤාණං අත්තිභුතං, මනොසම්මන්තො අත්තිභුතො, යමපිදං මනොසම්මන්තපච්චියා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අත්තිභුතං. කෙන අත්තිභුතං? අත්තිභුතං ජාතියා ජරාමරණෙන, සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි අත්තිභුතනති වදමි.

කලකිරෙයි. මනෝසලෙඝ්ඝය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුණේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ක්ෂය වූවා ය. බලසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මෙ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක. සතුටු සිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගත්හ. මේ සූත්‍රය දේශනා කරනු ලබන කල්හි ඒ භික්ෂුන් දහසගේ සිත් උපාදාන රහිත ව කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණේ යි.

1. 3. 7

අත්තභූත සූත්‍රය

29. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාස නම් වූ වේච්චනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක.

මහණෙනි, සියල්ල මධ්‍යා ලදී. මහණෙනි, කවරසියල්ලක් මධ්‍යා ලද ද යත්: මහණෙනි වක්ඛ්‍ය මධ්‍යා ලදී, රූපයෝ මධ්‍යා ලදහ, වක්ඛුච්ඡෙද්‍යය මධ්‍යා ලදී, වක්ඛුසම්ඝ්ඝය මධ්‍යා ලදී, වක්ඛුසම්ඝ්ඝය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් හෙද මධ්‍යා ලදී. කීමෙකින් මධ්‍යා ලද ද යත්: ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් මධ්‍යා ලදී. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුක්ඛයෙන් දේමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් මධ්‍යා ලද්ද යි කියමි. ශ්‍රෝත්‍රය ...

ජීව්‍යාව මධ්‍යා ලදී. රසයෝ මධ්‍යා ලදහ. ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණ මධ්‍යා ලදී. ජීව්‍යාසම්ඝ්ඝය මධ්‍යා ලදී. ජීව්‍යාසම්ඝ්ඝය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එද මධ්‍යා ලදී. කීමෙකින් මධ්‍යා ලද ද යත්: ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් මධ්‍යා ලදී. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුක්ඛයෙන් දේමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් මධ්‍යා ලද්ද යි කියමි. කය ...

මනස මධ්‍යා ලදී. ධර්මයෝ මධ්‍යා ලදහ. මනෝවිඤ්ඤාණය මධ්‍යා ලදී. මනෝසම්ඝ්ඝය මධ්‍යා ලදී. මනෝසම්ඝ්ඝය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එද මධ්‍යා ලදී. කීමෙකින් මධ්‍යා ලද ද යත්: ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් මධ්‍යා ලදී. සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුක්ඛයෙන් දේමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් මධ්‍යා ලද්ද යි කියමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවං පසුං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුසම්මපි නිබ්බිද්දති,
 රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති, වක්ඛුවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, වක්ඛුසම්මසෙසපි
 නිබ්බිද්දති යමපිදං වක්ඛුසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා
 දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමපි නිබ්බිද්දති -පෙ- මනස්මපි නිබ්බිද්දති
 ධර්මෙසුපි නිබ්බිද්දති, මනෝවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, මනෝසම්මසෙසපි
 නිබ්බිද්දති, යමපිදං මනෝසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා
 දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමපි නිබ්බිද්දති. නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා
 විමුච්චති, විමුක්තස්මිං විමුක්තභීති ඤාණං භෝති. ඛිණං ජාති වුසිතං
 බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1.3.8

සාරූපපට්ඨපදසුතං

30. සාවත්ඨියං -

සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගසාතසාරූපං වො භික්ඛවෙ පට්ඨපදං දෙසිස්සාමි.
 තං සුභාථ.

කතමා ව සා භික්ඛවෙ සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගසාතසාරූපපට්ඨපද
 දුධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වක්ඛුං න මඤ්ඤති, වක්ඛුසම්මං න මඤ්ඤති,
 වක්ඛුතො න මඤ්ඤති, වක්ඛුං මෙති න මඤ්ඤති, රූපෙ න මඤ්ඤති,
 රූපෙසු න මඤ්ඤති, රූපතො න මඤ්ඤති, රූපා මෙති න මඤ්ඤති.
 වක්ඛුවිඤ්ඤාණං න මඤ්ඤති, වක්ඛුවිඤ්ඤාණස්මිං න මඤ්ඤති,
 වක්ඛුවිඤ්ඤාණතො න මඤ්ඤති, වක්ඛුවිඤ්ඤාණං මෙති න මඤ්ඤති.
 වක්ඛුසම්මසෙසං න මඤ්ඤති, වක්ඛුසම්මසෙසස්මිං න මඤ්ඤති, වක්ඛු-
 සම්මසෙසතො න මඤ්ඤති, වක්ඛුසම්මසෙසා මෙති න මඤ්ඤති,
 යමපිදං වක්ඛුසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා
 අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මි න මඤ්ඤති තස්මිමපි න මඤ්ඤති. තතොපි න
 මඤ්ඤති. තරෙමති න මඤ්ඤති -පෙ-

පීච්ඤා න මඤ්ඤති, පීච්ඤාය න මඤ්ඤති, පීච්ඤාතො න මඤ්ඤති,
 පීච්ඤා මෙති න මඤ්ඤති. රසෙ න මඤ්ඤති රසෙසු න මඤ්ඤති,
 රසතො න මඤ්ඤති, රසා මෙති න මඤ්ඤති. පීච්ඤාවිඤ්ඤාණං න
 මඤ්ඤති, පීච්ඤාවිඤ්ඤාණස්මිං න මඤ්ඤති, පීච්ඤාවිඤ්ඤාණතො න
 මඤ්ඤති, පීච්ඤාවිඤ්ඤාණං මෙති න මඤ්ඤති. පීච්ඤාසම්මසෙසං

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක වක්‍රයෙහිත් කලකිරෙයි. වක්‍රවිඤ්ඤාණයෙහිත් කලකිරෙයි. රූපයන්හිත් කලකිරෙයි. වක්‍රසම්මසංයමයෙහිත් කලකිරෙයි. වක්‍රසම්මසංයමය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. . . මනසෙහි ද කලකිරෙයි. ධර්මයන්හිත් කලකිරෙයි මනෝවිඤ්ඤාණයෙහිත් කලකිරෙයි. මනෝසම්මසංයමයෙහිත් කලකිරෙයි. මනෝසම්මසංයමය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇල්මෙන් මීරෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුණේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ක්ෂය වූවා ය. බලසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

1. 3. 8

සාරූපපටිපද සූත්‍රය

30. සැවැත් නුවර -

මහණෙනි, තොපට සියලු (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිමාන) මඤ්ඤානා සමුලසා-
නයට නිසි ප්‍රතිපදාව දෙසමි. එය අසවු.

මහණෙනි, ඒ සියලු මඤ්ඤානා සමුලසානයට නිසි ප්‍රතිපදා කවර යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ වක්‍රය 'මම වෙමි'යි (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටිමාන වශයෙන්) නො හඟියි. 'මම වක්‍රයෙහි පිහිටියෙමි'යි නො හඟියි. 'මම වක්‍රයින් බැහැර වෙමි'යි නො හඟියි. වක්‍රය මාගේ යයි නො හඟියි. රූපයන් 'මම වෙමි'යි නො හඟියි. රූපයන්හි ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි. රූපයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි. රූපයේ තමා අයත් වෙමි නො හඟියි වක්‍රවිඤ්ඤානා ආත්ම යයි නො හඟියි. වක්‍රවිඤ්ඤානායෙහි ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි. වක්‍රවිඤ්ඤානායෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි. වක්‍රවිඤ්ඤානා තමා අයත් යයි නො හඟියි. වක්‍රසම්මසංයමය ආත්ම යයි නො හඟියි. වක්‍රසම්මසංයමයෙහි ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි වක්‍රසම්මසංයමයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි. වක්‍ර-සම්මසංයමය මාගේ යයි නො හඟියි. වක්‍රසම්මසංයමයෙන් උපදනා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් ඇත් නම් එද 'ආත්ම'යයි නො හඟියි. ආත්මය එහි වෙමි ද නො හඟියි. ආත්මය ඉන් බැහැර වෙමි ද නො හඟියි. එය මාගේ යයි නො හඟියි.

පිඨාච ආත්ම යයි නො හඟියි. පිඨායෙහි 'ආත්මය ඇතැයි' නො හඟියි. පිඨායෙන් බැහැර 'ආත්මය ඇතැයි' නො හඟියි. පිඨාච මාගේ යයි නො හඟියි රසයන් ආත්ම යයි නො හඟියි. රසයෙහි ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි, රසයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි. රසයේ මාගේ යයි නො හඟියි. පිඨා-විඤ්ඤාණය ආත්ම යයි නො හඟියි. පිඨාවිඤ්ඤාණයෙහි ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි. පිඨාවිඤ්ඤාණයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟියි. පිඨාවිඤ්ඤාණය මාගේ යයි නො හඟියි. පිඨාසම්මසංයමය

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

න මඤ්ඤති, පීඨිභාසමභස්සඤ්ඤා න මඤ්ඤති, පීඨිභාසමභස්සනො න මඤ්ඤති, පීඨිභාසමභස්සා මෙති න මඤ්ඤති, යමිදං පීඨිභාසමභස්සපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි න මඤ්ඤති, තස්මිමි න මඤ්ඤති, තතොපි න මඤ්ඤති, තමෙමිති න මඤ්ඤති -පෙ-

මනං න මඤ්ඤති, මනස්මිති න මඤ්ඤති, මනතො න මඤ්ඤති, මනො මෙති න මඤ්ඤති. ධම්මෙ න මඤ්ඤති, ධම්මෙසු න මඤ්ඤති, ධම්මතො න මඤ්ඤති, ධම්මා මෙති න මඤ්ඤති. මනොවිඤ්ඤාණං න මඤ්ඤති, මනොවිඤ්ඤාණස්මිති න මඤ්ඤති, මනොවිඤ්ඤාණතො න මඤ්ඤති, මනොවිඤ්ඤාණං මෙති න මඤ්ඤති. මනොසමභස්සං න මඤ්ඤති, මනොසමභස්සස්මිති න මඤ්ඤති, මනොසමභස්සතො න මඤ්ඤති, මනොසමභස්සා මෙති න මඤ්ඤති. යමිදං මනොසමභස්සපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි න මඤ්ඤති, තස්මිමි න මඤ්ඤති, තතොපි න මඤ්ඤති, තමෙමිති න මඤ්ඤති.

සබ්බං න මඤ්ඤති, සබ්බස්මිති න මඤ්ඤති, සබ්බතො න මඤ්ඤති, සබ්බා මෙති න මඤ්ඤති. සො ඵලං අමඤ්ඤමානො න ච කීඤ්ථි ලොකෙ උපාදියති, අනුපාදියං න පරිත්තස්සති, අපරිත්තස්සං පච්චික්ඛනඤ්ඤා පරිතික්ඛායති. ඛිණං ජාති, වුසිතං භුක්ඛවරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉත්තන්තායාති පජානාති.

අයං ඛො සා භික්ඛවෙ සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගසාතසාරුපපට්ඨති.

1. 3. 9

සපපායපට්ඨසුක්තං

31. සාවස්ථියං —

සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගසාතසපායං වො භික්ඛවෙ පට්ඨදං දෙසිස්සාමි තං සුඤ්ඤාථ.

කතවා ච සා භික්ඛවෙ සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගසාතසපායපට්ඨදං:

ආත්මයයි නො හඟී යි, ජීව්‍යාසම්මසයෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, ජීව්‍යාසම්මසයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, ජීව්‍යාසම්මසය මාගේ යයි නො හඟී, ජීව්‍යාසම්මසප්‍රත්‍යයෙන් උපන් සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද ආත්ම යයි නො හඟීයි. එහි ද ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, එයින් බැහැර ද ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, එය මාගේ යයි ද නො හඟීයි.

මිත්‍යා 'ආත්ම' යයි නො හඟීයි, මනසෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, මනසින් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, මනස ආත්මය අයත් යයි නො හඟීයි. ධර්මයන් 'ආත්ම' යයි නො හඟීයි, ධර්මයන්හි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, ධර්මයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, ධර්මය ආත්මය අයත් යයි නො හඟීයි. මනෝවිඤානය ආත්ම යයි නො හඟීයි, මනෝවිඤානයෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, මනෝවිඤානයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, මනෝවිඤානය ආත්මය අයත් යයි නො හඟීයි. මනෝසම්මසය ආත්ම යයි නො හඟීයි, මනෝසම්මසයෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, මනෝසම්මසයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, මනෝසම්මසය ආත්මය අයත් යයි නො හඟීයි, මනෝසම්මසප්‍රත්‍යයෙන් උපද්‍යා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද ආත්ම යයි නො හඟීයි. එහිද ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි. එයින් බැහැර ද ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි. එය ආත්මය අයත් යයි නො හඟී.

සියල්ල ආත්ම යයි නො හඟීයි, සියල්ලෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, සියල්ලෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟීයි, සියල්ල ආත්මය අයත් යයි නො හඟී. මෙසේ මඤ්ඤානා නො කරන්නේ ලෝකයෙහි කිසිවක් උපාද්‍යා නො කෙරෙයි. උපාද්‍යා නො කරනුයේ තෘෂ්ණා නො කෙරෙයි. තෘෂ්ණා නො කරනුයේ මෙඅත්බැව්හි මැ පිරිනිවේයි. ජාති ඤය වූ යැ. මහබලසර වැස නිමවන ලද, කරණි කරනලද. මෙ රහත්බව පිණිස කළසුතු අත් කියෙක් නැතැ යි දනගනී.

මහණෙනි, මේ වුකලී ඒ සියලු (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන) මඤ්ඤානා සමුත්සාහයට නිසි ප්‍රතිපද යි.

1. 3. 9

සප්පායපටිපද සූත්‍රය

31. සැවැත් නුවර —

මහණෙනි, තොපට සියලු මඤ්ඤානාසමුත්සාහයට සත්ප්‍රාය වූ ප්‍රතිපදව දෙසමි. එය අසවු.

මහණෙනි, ඒ සියලු මඤ්ඤානාසමුත්සාහයට සත්ප්‍රාය වූ ප්‍රතිපද කවර යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුං න මඤ්ඤති, චක්ඛුසම් න මඤ්ඤති, චක්ඛුතො න මඤ්ඤති, චක්ඛුං මෙති න මඤ්ඤති, රූපෙ න මඤ්ඤති -පෙ- චක්ඛුවිඤ්ඤාණං න මඤ්ඤති -පෙ- චක්ඛුසම්භසං න මඤ්ඤති -පෙ- යච්ඡිදං චක්ඛුසම්භසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි න මඤ්ඤති, තස්මිමි න මඤ්ඤති, තතොපි න මඤ්ඤති, තමෙමති න මඤ්ඤති.

යං හි භික්ඛවෙ මඤ්ඤති, යස්මිං මඤ්ඤති, යතො මඤ්ඤති, යමෙමති මඤ්ඤති, තතො තං හොති අඤ්ඤාපා. අඤ්ඤාපාභාවී භවසත්තො ලොකො භවමෙව අභිනායති -පෙ-

පීච්ඨං න මඤ්ඤති, පීච්ඨාය න මඤ්ඤති. පීච්ඨාතො න මඤ්ඤති, පීච්ඨා මෙති න මඤ්ඤති. රසෙ න මඤ්ඤති -පෙ- යච්ඡිදං පීච්ඨා-සම්භසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි න මඤ්ඤති, තස්මිමි න මඤ්ඤති, තතොපි න මඤ්ඤති, තමෙමති න මඤ්ඤති. යං හි භික්ඛවෙ මඤ්ඤති, යස්මිං මඤ්ඤති, යතො මඤ්ඤති, යමෙමති මඤ්ඤති, තතො තං හොති අඤ්ඤාපා. අඤ්ඤාපාභාවී භවසත්තො ලොකො භවමෙව අභිනායති -පෙ-

මනං න මඤ්ඤති මනසම් න මඤ්ඤති, මනතො න මඤ්ඤති, මනො මෙති න මඤ්ඤති. ධම්මෙ න මඤ්ඤති -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං න මඤ්ඤති -පෙ- මනො සම්භසං න මඤ්ඤති, යච්ඡිදං මනොසම්භසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි න මඤ්ඤති, තස්මිමි න මඤ්ඤති, තතොපි න මඤ්ඤති, තමෙමති න මඤ්ඤති.

යං හි භික්ඛවෙ මඤ්ඤති, යස්මිං මඤ්ඤති, යතො මඤ්ඤති, යමෙමති මඤ්ඤති, තතො තං හොති අඤ්ඤාපා. අඤ්ඤාපාභාවී භවසත්තො ලොකො භවමෙව අභිනායති.

මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ වක්‍ෂ්‍යය ආත්ම යයි නො හඟියි, වක්‍ෂ්‍යයෙහි ආත්ම යයි නො හඟියි, වක්‍ෂ්‍යයින් බැහැර ආත්ම යයි නො හඟියි, වක්‍ෂ්‍යය මාගේ යයි නො හඟී. රූපයන් ආත්ම යයි නො හඟියි. . . වක්‍ෂ්‍යර්ථඥානය ආත්ම යයි නො හඟියි, වක්‍ෂ්‍යසංස්ථාපනය ආත්ම යයි නො හඟියි, වක්‍ෂ්‍යසංස්ථාපනයෙන් උපදනා සුඛ වේවයි දුක්ඛ වේවයි අදුක්ඛාසුඛ වේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් වේ නම් එ ද ආත්ම යයි නො හඟියි, එහි දු ආත්මය ඇතැ යි නො හඟියි, එයින් බැහැර ද ආත්මය ඇතැ යි නො හඟියි, එය ආත්මය අයත් යයි ද නො හඟී.

මහණෙනි, යමක් ආත්ම යයි හඟී ද යම් තැනෙක ආත්මය ඇතැ යි හඟී ද යමෙකින් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි හඟී ද යමක් ආත්මය අයත් යයි හඟී ද එයින් ඒ අන්ප්‍රකාරයෙන් වෙයි. (විපරිත වෙයි.) විපරිත ආකාරයෙන් වන භවයෙහි ඇලුණු ලෝකයා භවය මැ ප්‍රාර්ථනා කරයි. . .

ජිත්වාච ආත්ම යයි නො හඟියි. ජිත්වායෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟියි, ජිත්වායෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟියි, ජිත්වාච මාගේ යයි නො හඟී. රසයන් ආත්ම යයි නො හඟියි. . . ජිත්වාසංස්ථාපනයෙන් උපදනා සුඛ වේවයි දුක්ඛ වේවයි අදුක්ඛාසුඛ වේවයි යම් වේදයිතයෙක් වේ නම් එ ද ආත්ම යයි නො හඟියි, එහි ආත්මය ඇතැ යි ද නො හඟියි, එයින් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි ද නො හඟියි, එය ආත්මය අයත් යයි ද නො හඟී. මහණෙනි, යම් හෙයකින් යමක් ආත්ම යයි හඟී ද යම් තැනෙක ආත්මය ඇතැ යි හඟී ද යමෙකින් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි හඟී ද යමක් මාගේ යයි හඟී ද එයින් එය අන් ප්‍රකාරයෙන් වෙයි. අන් ආකාරයෙන් වන භවයෙහි ඇලුණු ලෝකයා භවය මැ ප්‍රාර්ථනා කෙරෙයි...

මනස ආත්ම යයි නො හඟියි, මනසෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟියි, මනසින් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟියි, මනස මාගේ යයි නො හඟී. ධර්මයන් ආත්ම යයි නො හඟියි. . . . මනෝවිඥානය ආත්ම යයි නො හඟියි. . . මනෝසංස්ථාපනයෙන් උපදනා සුඛ වේවයි දුක්ඛ වේවයි අදුක්ඛාසුඛ වේවයි යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම්, එ ද ආත්ම යයි නො හඟියි, එහි ආත්මය ඇතැ යි ද එයින් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි ද නො හඟියි, එය මාගේ යයි ද නො හඟී.

මහණෙනි, යම් හෙයකින් යමක් ආත්ම යයි හඟී ද යම් තැනෙක ආත්මය ඇතැ යි හඟී ද යමෙකින් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි හඟී ද යමක් මාගේ යයි හඟී ද එයින් එය අන් ප්‍රකාරයෙන් වෙයි. අන් ආකාරයෙන් වන භවයෙහි ඇලුණු ලෝකයා භවය මැ ප්‍රාර්ථනා කෙරෙයි.

යාවතා භික්ඛවෙ ඛන්ධාතුආයතනං තමයි න මඤ්ඤති, තස්මයි න මඤ්ඤති, තතොපි න මඤ්ඤති, තලෙච්ඡි න මඤ්ඤති, සො එවං න මඤ්ඤමානො න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති, අනුපාදියං න පරිත්‍යජ්‍යති, අපරිත්‍යජ්‍යං පටිත්තඤ්ඤව පරිනිබ්බායති, ඛිණං ජාති චුසිතං චුඤ්චරියං කතං කරණියං නාපරං ඉත්තන්තායාති පජානාති. අයං ඛො සා භික්ඛවෙ සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගාතසප්පාය¹පටිපදති.

1. 3. 10

දුතිය සප්පායපටිපදසුත්තං

32. සාවස්ථියං —

සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගාතසප්පායං වො භික්ඛවෙ පටිපදං දෙසිස්සාමි තං සුඤ්චං. කතමා ච සා භික්ඛවෙ සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගාතසප්පාය පටිපදා:

තං කිමමඤ්ඤථ භික්ඛවෙ චක්ඛුං නිවුං වා අනිවුං වාති? අනිවුං භතෙන. යං පනානිවුං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භතෙන. යං පනානිවුං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනතු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම එසොභමස්මි, සො මෙ අත්තාති? නොහෙතං භතෙන.

රූපා නිවුං වා අනිවුං වාති? අනිවුං භතෙන. යං පනානිවුං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භතෙන. යං පනානිවුං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනතු තං සමනුපස්සිතුං “එතං මම එසොභමස්මි එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං භතෙන.

චක්ඛුචිඤ්ඤා නිවුං වා අනිවුං වාති? අනිවුං භතෙන. යං පනානිවුං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භතෙන. යං පනානිවුං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනතු තං සමනුපස්සිතුං; “එතං මම එසොභමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං භතෙන.

චක්ඛුසම්ප්පේසා නිවුං වා අනිවුං වාති? අනිවුං භතෙන. යං පනානිවුං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භතෙන. යං පනානිවුං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනතු තං සමනුපස්සිතුං “එතං මම එසොභමස්මි එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං භතෙන.

1. සප්පායා - මජ්ඣං, සායං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණෙනි, යම් තාක් ස්කන්ධ ධාතු ආයතන ඇද්ද එ ද 'ආත්ම'යයි නො හඟීයි, එහි 'ආත්මය ඇතැ'යි ද නො හඟීයි, එයින් බැහැර 'ආත්මය ඇතැ'යි ද නො හඟීයි, එය මාගේ යයි ද නො හඟීයි. හෙ මෙසේ නො හඟනේ ලොව කිසිවක් උපාදන නො කෙරෙයි. උපාදන නො කරනුයේ 'තෘෂ්ණා' නො කෙරෙයි. තෘෂ්ණා නො කරනුයේ ඉහාත්මයෙහි මැ පිරිනිවෙයි. ජාති ක්ෂය වූ යැ. මහ බඹසර වැස නිමවන ලද. කරණි කරන ලද. මෙ රහත්බැව් පිණිස කළයුතු අත් කිසෙක් නැති'යි දැනගනී. මහණෙනි. මේ වූකලී ඒ සියලු ම ඤාණා සමුද්ධාතයට සත්ප්‍රාය වූ ප්‍රතිපද යි.

1. 3. 10

ද්විතීය සත්ප්‍රායප්‍රතිපද සූත්‍රය

32. සැවැත් නුවර —

මහණෙනි, තොපට හැම මඤ්ඤානාසමුද්ධාතයට සත්ප්‍රාය වූ ප්‍රතිපද දෙයම් එය අසවු. මහණෙනි, හැම මඤ්ඤානාසමුද්ධාතයට සත්ප්‍රාය වූ ප්‍රතිපද කවර යත්:

මහණෙනි, එය කිමැ යි හඟිවූ ද වක්‍රය නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වේ ද නොහොත් සුඛ වේ ද? දුඃඛ යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාමස්ථාව ඇත් නම් එය 'තෙල මාගේ යැ තෙලෙ මම වෙමි. තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ'යි දක්නට නිසි වේ ද? වහන්ස තෙල නො නිසි වේ මැ යැ.

රූපයෝ නිත්‍ය වෙත් ද නොහොත් අනිත්‍ය වෙත් ද? අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුඃඛ වේ ද නොහොත් සුඛ වේ ද? දුඃඛ යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාමස්ථාව වේ නම් එය තෙලෙ මාගේ යැ, තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ'යි දක්නට නිසි වේ ද? වහන්ස තෙල නිසි නො වේ මැ යැ.

වක්‍රවිභ්‍යාන ය නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වේ ද නොහොත් සුඛ වේ ද? දුඃඛ යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාමස්ථාව වේ නම් එය තෙලෙ මාගේ යැ තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ යි දක්නට නිසි වේ ද? වහන්ස තෙල නිසි නො වේ මැ යැ.

වක්‍රසමස්සය නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? අනිත්‍ය යැ වහන්ස, යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුඃඛ වේ ද නොහොත් සුඛ වේ ද? දුඃඛ යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාමස්ථාව වේ නම් එය තෙලෙ මාගේ යැ, තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ'යි දක්නට නිසි වේ ද? වහන්ස තෙල නිසි නො වේ මැ යි.

යමපිදං චක්ඛුසමභස්සචරියා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමපි නිව්චං වා අනිව්චං වා ති? අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං කලලනනු තං සමනුපසයිතුං: “එතං මම එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං හනෙත. සොතං - පෙ -

ජිව්හා නිව්චං වා අනිව්චං වා ති? අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං කලලනනු තං සමනුපසයිතුං: “එතං මම එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං හනෙත.

රසා නිව්චං වා අනිව්චං වා ති? අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං, කලලනනු තං සමනුපසයිතුං: “එතං මම, එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං හනෙත.

ජිව්හා විඤ්ඤාණං නිව්චං වා අනිව්චං වා ති? අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං කලලනනු තං සමනුපසයිතුං: “එතං මම, එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං හනෙත.

ජිව්හාසලෙඤ්ඤා නිව්චං වා අනිව්චං වා ති? අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං, කලලනනු තං සමනුපසයිතුං: “එතං මම, එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං හනෙත.

යමපිදං ජිව්හාසලෙඤ්ඤාචරියා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමපි නිව්චං වා අනිව්චං වා ති? අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං කලලනනු තං සමනුපසයිතුං: “එතං මම, එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං හනෙත. කායො - පෙ -

මනො නිව්චං වා අනිව්චං වා ති? අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං කලලනනු තං සමනුපසයිතුං: “එතං මම, එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං හනෙත.

ධම්මා නිව්චං වා අනිව්චං වා ති? අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං කලලනනු තං සමනුපසයිතුං: “එතං මම, එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නොහෙතං හනෙත.

මනෝවිඤ්ඤාණං නිවටං වා අනිවටං වාති? අනිවටං භනෙතං. යං පනානිවටං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භනෙතං. යං පනානිවටං දුක්ඛං විපරිණාමධමං කට්ටනනු තං සමනුපසයිතුං: ‘එතං මම, එසො භමසමී, එසො මෙ අත්තා’ති? නො භෙතං භනෙතං.

මනෝසලේඝෙසො නිවටං වා අනිවටං වාති? අනිවටං භනෙතං. යං පනානිවටං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භනෙතං. යං පනානිවටං දුක්ඛං විපරිණාමධමං කට්ටනනු තං සමනුපසයිතුං: ‘එතං මම, එසො භමසමී, එසො මෙ අත්තා’ති? නො භෙතං භනෙතං.

යමපිදං මනෝසලේඝෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි නිවටං වා අනිවටං වාති? අනිවටං භනෙතං. යං පනානිවටං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං භනෙතං. යං පනානිවටං දුක්ඛං විපරිණාමධමං කට්ටනනු තං සමනුපසයිතුං: ‘එතං මම, එසො භමසමී, එසො මෙ අත්තා’ති? නො භෙතං භනෙතං.

එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුසමීපි නිබ්බිදුති රූපෙසුපි නිබ්බිදුති, වක්ඛුච්ඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිදුති, වක්ඛුසලේඝෙසපි නිබ්බිදුති, යමපිදං වක්ඛුසලේඝෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමපි නිබ්බිදුති -පෙ- ජිව්හායපි නිබ්බිදුති; රසෙසුපි නිබ්බිදුති, ජිව්හාවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිදුති, ජිව්හාසලේඝෙසපි නිබ්බිදුති, යමපිදං. ජිව්හාසලේඝෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමපි නිබ්බිදුති -පෙ-

මනස්මිමපි නිබ්බිදුති, ධර්මෙසුපි නිබ්බිදුති, මනෝවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිදුති, මනෝසලේඝෙසපි නිබ්බිදුති, යමපිදං මනෝසලේඝෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමපි නිබ්බිදුති. නිබ්බිදුං විරජ්ජති, විරාගා විමුද්ධති, විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං භොති, ධීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාති.

අයං ඛො සා භික්ඛවෙ සබ්බමඤ්ඤිතසමුග්ගසාත සප්පායපටිපදති.

සබ්බවග්ගො තතියො.

තසසුද්දනං:

සබ්බඤ්ඤා ඉද්‍රිපි පභානා පරිජානා අපරෙ දුට්ඨ

ආදිත්තං අනිභූතඤ්ඤා සාරුප්පා ඥෙව සප්පායා

වග්ගො තෙන පඤ්චන්තීති.

මනෝවිඥානය නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුඃඛ වේ ද නොහොත් සුඛ වේ ද? දුඃඛ යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාමයවහාව වේ නම් එය 'තෙලෙ මාගේ යැ තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ'යි දක්නට නිසි වේ ද? වහන්ස. තෙල නිසි නො වේ මැ යි.

මනෝසම්ප්පය නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුඃඛ වේ ද, නොහොත් සුඛ වේ ද? දුඃඛ යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාමයවහාව වේ නම් එය - තෙලෙ මාගේ යැ තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ'යි දක්නට නිසි වේ ද? වහන්ස. තෙල නිසි නො වේ මැ යි.

මනෝසම්ප්පයායෙන් උපදනා සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එද නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුඃඛ වේ ද නොහොත් සුඛ වේ ද? දුඃඛ යැ වහන්ස. යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාමයවහාව වේ නම් එය 'තෙලෙ මාගේ යැ, තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ'යි දක්නට නිසි වේ ද? වහන්ස. තෙල නිසි නො වේ මැ යි.

මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක වක්‍රසෙති දු කලකිරෙයි, රූපයන්හිදු කලකිරෙයි, වක්‍රවිඥානයෙහි දු කලකිරෙයි, වක්‍රසම්ප්පයෙහි දු කලකිරෙයි, වක්‍රසම්ප්පයායෙන් උපදනා සුඛ වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් වේ නම් එහි දු කලකිරෙයි... ජිත්වායෙහි දු කලකිරෙයි, රසයන්හි දු කලකිරෙයි, ජිත්වාච්ඤානයෙහි දු කලකිරෙයි, ජිත්වාසම්ප්පයෙහි දු කලකිරෙයි, ජිත්වාසම්ප්පයායෙන් උපදනා සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් වේ නම් එහි දු කලකිරෙයි ...

මනසෙහි දු කලකිරෙයි, ධර්මයන්හි දු කලකිරෙයි, මනෝවිඥානයෙහි දු කලකිරෙයි, මනෝසම්ප්පයෙහි දු කලකිරෙයි, මනෝසම්ප්පයායෙන් උපදනා සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එහි දු කලකිරෙයි. කලකිරෙනුයේ විරක්ත වෙයි, විරාගයෙන් විමුක්ත වෙයි, විමුක්ත කල්හි විමුක්තයෙමි'යි ඥානය වෙයි. ජාති ක්ෂය වූ යැ මහබ්බසර වැස නිමවන ලද. කරණි කරන ලද. මෙ රහත්බව පිණිස අත් කියෙක් නැතැ යි දැනගනී.

මහණෙනි, මෙ වූකලී හැම මඤ්ඤනා සමුද්දායකයට සත්ප්‍රාය වූ ප්‍රතිපදා යි.

තුන් වැනි සබ්බ වර්ග යි.

එහි උද්දනය:

සබ්බ සුත්‍ර යැ ප්‍රභාණසුත්‍ර දෙක යැ අපරිජානසුත්‍ර දෙක යැ ආදිත්ත-පරියායසුත්‍ර යැ අඤ්ඤාසුත්‍ර යැ සාරුප්පපට්ටසුත්‍ර යැ සප්පායපට්ටසුත්‍ර දෙක යි. එයින් වර්ගය කියනු ලැබේ..

4. ජාතිධම්මවග්ගො.

1. 4. 1

ජාතිධම්මසූතතං

33. සාවකජීයං —

33. සබ්බං භික්ඛවෙ ජාතිධම්මං කිංඤ්ඤි භික්ඛවෙ. සබ්බං ජාතිධම්මං වක්ඛුං භික්ඛවෙ ජාතිධම්මං, රූපා ජාතිධම්මා, වක්ඛුවීඤ්ඤාණං ජාතිධම්මං, වක්ඛුසම්මසංඝා ජාතිධම්මා, යම්පිදං වක්ඛුසම්මසංඝපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ජාතිධම්මං.

සොනං ජාතිධම්මං, සද්දා ජාතිධම්මා, සොනවීඤ්ඤාණං ජාතිධම්මං, සොනසම්මසංඝා ජාතිධම්මා, යම්පිදං සොනසම්මසංඝපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ජාතිධම්මං.

සානං ජාතිධම්මං, ගන්ධා ජාතිධම්මා, සානවීඤ්ඤාණං ජාතිධම්මං, සානසම්මසංඝා ජාතිධම්මා, යම්පිදං සානසම්මසංඝපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ජාතිධම්මං.

ජිව්හා ජාතිධම්මා, රසා ජාතිධම්මා, ජිව්හාවීඤ්ඤාණං ජාතිධම්මං, ජිව්හාසම්මසංඝා ජාතිධම්මා, යම්පිදං ජිව්හාසම්මසංඝපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ජාතිධම්මං.

කායො ජාතිධම්මා, ථේඛ්‍යධ්මා ජාතිධම්මා, කායවීඤ්ඤාණං ජාතිධම්මං, කායසම්මසංඝා ජාතිධම්මා, යම්පිදං කායසම්මසංඝපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ජාතිධම්මං.

මනො ජාතිධම්මා, ධම්මා ජාතිධම්මා, මනොවීඤ්ඤාණං ජාතිධම්මං, මනොසම්මසංඝා ජාතිධම්මා, යම්පිදං මනොසම්මසංඝපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ජාතිධම්මං.

එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිම්පි නිබ්බන්ධති —පෙ— නාපරං ඉක්ඛානායාති පජානාතීති.

4. ජාතිධම්ම චරිතය

1. 4: 1

ජාතිධම්ම සූත්‍රය

33. සැවැත් නුවර —

මහණෙනි, සියල්ල උපදිනසුලු යැ මහණෙනි, කවර සියල්ලක් උපදිනසුලුද යත්; මහණෙනි, ඇස උපදිනසුලු ය. රූපයෝ උපදිනසුල්ලහ. වක්ඛුච්ඡාදකය උපදිනසුලු ය. වක්ඛුසම්මසංසය උපදිනසුලු ය. වක්ඛුසංසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද උපදිනසුලු යැ.

කත උපදිනසුලු ය. ඔබ්බයෝ උපදිනසුල්ලහ. සෝතච්ඡාදකය උපදිනසුලු ය. සෝතසම්මසංසය උපදිනසුලු ය. සෝතසංසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද උපදිනසුලු යැ.

නැහැය උපදිනසුලු ය. ගණ්ඨයෝ උපදිනසුල්ලහ. ඝාතච්ඡාදකය උපදිනසුලු ය. ඝාතසම්මසංසය උපදිනසුලු ය. ඝාතසංසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද උපදිනසුලු යැ.

දිව උපදිනසුලු ය. රසයෝ උපදිනසුල්ලහ. ජීව්හාච්ඡාදකය උපදිනසුලු ය. ජීව්හාසම්මසංසය උපදිනසුලු ය. ජීව්හාසංසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් වේ නම් හෙ ද උපදිනසුලු ය.

කය උපදිනසුලු ය. ථොට්ඨාසයෝ උපදිනසුල්ලහ. කායච්ඡාදකය උපදිනසුලු ය. කායසම්මසංසය උපදිනසුලු ය. කායසංසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද උපදිනසුලු යැ.

මනස උපදිනසුලු ය. දහම්හු උපදිනසුල්ලහ. මනෝච්ඡාදකය උපදිනසුලු ය. මනෝසම්මසංසය උපදිනසුලු ය. මනෝසංසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද උපදිනසුලු යි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක තෙමේ ඇසෙහිත් කලකිරෙයි.... මේ රහත් බැව් පිණිස කළයුතු අනෙකක් නැහැයි දැනගනී යි.

1. 4. 2

ජරාධම්මසූතං.

34. සාවකීයං —

සබ්බං භික්ඛවෙ ජරාධම්මං —පෙ—

1. 4. 3

ව්‍යාධිධම්මසූතං.

35. සබ්බං භික්ඛවෙ ව්‍යාධිධම්මං —පෙ—

1. 4. 4

මරණධම්මසූතං.

36. සබ්බං භික්ඛවෙ මරණධම්මං —පෙ—

1. 4. 5

සොකධම්මසූතං.

37. සබ්බං භික්ඛවෙ සොකධම්මං —පෙ—

1. 4. 6

සංකිලෙසධම්මසූතං.

38. සබ්බං භික්ඛවෙ සංකිලෙසධම්මං —පෙ—

1. 4. 7

බියධම්මසූතං.

39. සබ්බං භික්ඛවෙ බියධම්මං —පෙ—

1. 4. 8

වයධම්මසූතං.

40. සබ්බං භික්ඛවෙ වයධම්මං —පෙ—

1, 4. 9

සමුදයධම්මසූතං.

41. සබ්බං භික්ඛවෙ සමුදයධම්මං —පෙ—

1. 4. 2

ජරාධර්ම සූත්‍රය

34. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, සියල්ල දිරනසුදු ය....

1. 4. 3

ව්‍යාධිධර්ම සූත්‍රය

35. මහණෙනි, සියල්ල ලෙඩ වනසුදු ය....

1. 4. 4

මරණධර්ම සූත්‍රය

36. මහණෙනි, සියල්ල මැරෙනසුදු ය....

1. 4. 5

සොකධර්ම සූත්‍රය

37. මහණෙනි, සියල්ල ශෝක ස්වභාව ය....

1. 4. 6

සංකිලෙසධර්ම සූත්‍රය

38. මහණෙනි, සියල්ල කෙලෙසෙනසුදු ය....

1. 4. 7

බයධර්ම සූත්‍රය

39. මහණෙනි, සියල්ල ක්ෂය වනසුදු ය....

1. 4. 8

වයධර්ම සූත්‍රය

40. මහණෙනි, සියල්ල ව්‍යය වනසුදු ය....

1. 4. 9

සමුදයධර්ම සූත්‍රය

41. මහණෙනි, සියල්ල භට්ඨන්තාසුදු ය....

1. 4. 10

නිරොධධම්මසූත්තං

42. සාවස්ථියං—

සබ්බං භික්ඛවෙ නිරොධධම්මං, කිංඤ්ඤ භික්ඛවෙ සබ්බං නිරොධධම්මං: චක්ඛුං භික්ඛවෙ නිරොධධම්මං, රූපා නිරොධධම්මො, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං නිරොධධම්මං; චක්ඛුසම්මසංසාරා නිරොධධම්මො යමද්දං චක්ඛුසම්මසංසාරවර්ගා උපාජ්ජති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි නිරොධධම්මං. සොතං—පෙ—

පිඨො නිරොධධම්මො, රසා නිරොධධම්මො, පිඨොවිඤ්ඤාණං නිරොධධම්මං, පිඨොසම්මසංසාරා නිරොධධම්මො, යමද්දං පිඨොසම්මසංසාරවර්ගා උපාජ්ජති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි නිරොධධම්මං. කායො—පෙ—

මනො නිරොධධම්මො, ධ්වංශා නිරොධධම්මො, මනොවිඤ්ඤාණං නිරොධධම්මං, මනොසම්මසංසාරා නිරොධධම්මො, යමද්දං මනොසම්මසංසාරවර්ගා උපාජ්ජති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි නිරොධධම්මං.

ඵවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො චක්ඛුස්මයි නිබ්බිද්දති—පෙ— නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාති ති.

ජාතිධම්මවග්ගො චතුස්සො.

තසසුද්දනං:

ජාතිජරාව්‍යාධිමරණං සොකො ව සංකිලෙසො ව¹

බයධම්මං වයධම්මංඤ්ඤා සම්මුදයධම්මං² නිරොධධම්මොන තෙ දසාති.

1. සංකිලෙසිකං—මිජසං, සංකිලෙසා—සතා

2. බයවයසම්මුදයං—මිජසං.

1. 4. 10

නිරොධධම්ම සූත්‍රය

42. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, සියල්ල නිරුද්ධ වන සුලු ය. මහණෙනි, කවර සියල්ලක් නිරුද්ධවනසුලු ද යත්: මහණෙනි, ආය නිරුද්ධ වන සුලු ය. රූපයෝ නිරුද්ධ වන සුල්ලහ. චක්ඛුවිඤ්ඤාණය නිරුද්ධ වන සුලු ය. චක්ඛුසම්මසංය නිරුද්ධ වන සුලු ය. චක්ඛුසම්මසංය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද නිරුද්ධ වන සුලු ය. කන....

දිව නිරුද්ධ වන සුලු ය. රස නිරුද්ධ වන සුලු ය. ජීව්හාවිඤ්ඤාණය නිරුද්ධ වන සුලු ය. ජීව්හාසම්මසංය නිරුද්ධ වන සුලු ය. ජීව්හාසම්මසංය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙද නිරුද්ධ වන සුලු ය. කය....

සිත නිරුද්ධ වන සුලු ය. දහම්හු නිරුද්ධ වනසුල්ලහ. මනෝවිඤ්ඤාණය නිරුද්ධ වන සුලු ය. මනෝසම්මසංය නිරුද්ධ වන සුලු ය. මනෝසම්මසංය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද නිරුද්ධ වන සුලු ය.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ ඇසෙහිත් කලකිරෙයි ... මේ රහත් බැව් පිණිස කළයුතු අනෙකක් නැතැයි දනගනී යි.

සිව් වැනි ජාතිධම්ම වර්ග යි.

එහි සූත්‍ර නාමාවලිය:

ජාතිධම්ම, ජරාධම්ම ව්‍යාධිධම්ම, මරණධම්ම යොකධම්ම සංකිලෙසධම්ම සූත්‍ර ද බයධම්ම වයධම්ම සමුදයධම්ම සූත්‍ර ද යි ඔහු නිරොධධම්මසූත්‍රයෙන් දශයෙක් වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. සබ්බානිච්චග්ගො.

1. 5. 1

අනිච්චසුත්තං.

43. සාචස්ඨියං —

සබ්බං භික්ඛවෙ අනිච්චං. කිංඤ්ඤ භික්ඛවෙ සබ්බං අනිච්චං:
වක්ඛුං භික්ඛවෙ අනිච්චං, රූපා අනිච්චා, වක්ඛුච්ඡිඤ්ඤාණං අනිච්චං,
වක්ඛුසලෙසෙසා අනිච්චො, යමපිදං වක්ඛුසලෙසසපච්චයා උපපජ්ජති
වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිච්චං. සොතං —පෙ—

පීඨිභා අනිච්චා, රසා අනිච්චා, පීඨිභාවිඤ්ඤාණං අනිච්චං, පීඨිභා-
සලෙසෙසා අනිච්චො, යමපිදං පීඨිභාසලෙසසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං
සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිච්චං. කායො —පෙ—

මනො අනිච්චො, ධම්මො අනිච්චො, මනොවිඤ්ඤාණං අනිච්චං,
මනොසලෙසෙසා අනිච්චො, යමපිදං මනොසලෙසසපච්චයා උපපජ්ජති
වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිච්චං.

ඵචං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුසමිමපි නිබ්බිදුති
—පෙ— නිබ්බිදුං විජ්ජති; විරාගා විමුච්චති, විමුක්ඛස්මිං විමුක්ඛමිති ඤාණං
භොති ඛිණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති
පජානාතීති.

1. 5. 2

දුක්ඛසුත්තං.

44. සබ්බං භික්ඛවෙ දුක්ඛං —පෙ—

1. 5. 3

අනත්තසුත්තං.

45. සබ්බං භික්ඛවෙ අනත්තං —පෙ—

1. 5. 4

අභිකේදාදයාසුත්තං.

46. සබ්බං භික්ඛවෙ අභිකේදාදයං —පෙ—

5. සබ්බානිච්ච වර්ගය

1. 5. 1

අනිච්ච සූත්‍රය

43. සැවැත්තුවර --

මහණෙනි සියල්ල අනිත්‍ය ය. මහණෙනි, කවර සියල්ලක් අනිත්‍ය ද යත්: මහණෙනි ඇය අනිත්‍ය ය, රූප අනිත්‍ය ය, වක්ඛු-විඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය, වක්ඛුසම්මසස්සය අනිත්‍ය ය, වක්ඛුසම්මසස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් එ ද අනිත්‍ය ය. කත....

දිව අනිත්‍ය ය, රස අනිත්‍ය ය, ජීව්හාවිඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය, ජීව්හා-සම්මසස්සය අනිත්‍ය ය. ජීව්හාසම්මසස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිත්‍ය ය. කය....

සිත අනිත්‍ය ය, දහම් අනිත්‍ය ය, මනෝවිඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය, මනෝසම්මසස්සය අනිත්‍ය ය. මනෝසම්මසස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදයිතයෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිත්‍ය ය.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි.... කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි, නො ඇල්මෙන් මිදෙයි, මිදුණු කල්හි මිදුණේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ක්ෂය වූවා ය. බලිසර වැස නිමවන ලද කටයුතු කරන ලද. මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 5. 2

දුක්ඛ සූත්‍රය

44. මහණෙනි, සියල්ල දුක් ය....

1. 5. 3

අනාත්ම සූත්‍රය

45. මහණෙනි, සියල්ල අනාත්ම ය....

1. 5. 4

අභිඤ්ඤායා සූත්‍රය

46. මහණෙනි, සියල්ල වෙසෙසින් දතයුතු ය....

1. 5. 5

පරිඥෙඤායාසුතතං

47. සාවතීයං —

සබ්බං භික්ඛවෙ පරිඥෙඤායාං —පෙ—

1. 5. 6

පභාතබ්බසුතතං

48. සබ්බං භික්ඛවෙ පභාතබ්බං —පෙ—

1. 5. 7

සච්ඡිකාතබ්බසුතතං

49. සබ්බං භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබ්බං —පෙ—

1. 5. 8

අභිඥෙඤායාපරිඥෙඤායාසුතතං

50. සබ්බං භික්ඛවෙ අභිඥෙඤායාපරිඥෙඤායාං —පෙ—

1. 5. 9

උපද්දතසුතතං

51. සබ්බං භික්ඛවෙ උපද්දතං —පෙ—

1. 5. 10

උපසංඝට්ඨසුතතං

52. සබ්බං භික්ඛවෙ උපසංඝට්ඨං¹ කිංඤ්ඤා භික්ඛවෙ සබ්බං උපසංඝට්ඨං:

චක්ඛුං භික්ඛවෙ උපසංඝට්ඨං රූපා උපසංඝට්ඨා, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං උපසංඝට්ඨං, චක්ඛුසම්මසෙසා උපසංඝට්ඨං. යඤ්ඤං චක්ඛුසලෙසසපච්චියා උපසංඝට්ඨං වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තඤ්ඤං උපසංඝට්ඨං. යොනං —පෙ—

1. උපසංඝට්ඨං — මහසං.

1. 5. 5

පරිඤ්ඤායා සූත්‍රය

47. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, සියල්ල පිරිසිදු දතසුතු ය....

1. 5. 6

පහාතබ්බ සූත්‍රය

48. මහණෙනි, සියල්ල ප්‍රභීණ කළ යුතු ය....

1. 5. 7

සව්ඨ්ඤාතබ්බ සූත්‍රය

49. මහණෙනි, සියල්ල, පසක් කළ යුතු ය....

1. 5. 8

අභිඤ්ඤායා පරිඤ්ඤායා සූත්‍රය

50. මහණෙනි, සියල්ල වෙසෙසින් දතසුතු ද පිරිසිදු දත
සුතු වේ...

1. 5. 9

උපද්ගත සූත්‍රය

51. මහණෙනි, සියල්ල උවදුරෙන් පෙළුණේ ය....

1. 5. 10

උපසාධා සූත්‍රය

52. මහණෙනි, සියල්ල පීඩා සිහින ය මහණෙනි, කවර සියල්ලක්
පීඩා සිහින ද යත්:

මහණෙනි ඇය උවදුරු සහිත ය, රූපයෝ උවදුරු සහිතයහ,
වස්සුවීඤ්ඤාණය උවදුරු සහිත ය, වක්ඛයමෙසසය උවදුරු සහිත ය,
වක්ඛයමෙසසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව
වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද උවදුරු සහිත
ය. කතා.....

ජිව්හා උපක්‍ෂයට්ඨා, රසා උපක්‍ෂයට්ඨා, ජිව්හාවිඤ්ඤාණං උපක්‍ෂයට්ඨං,
 ජිව්හාසම්මේසො උපක්‍ෂයට්ඨා, යම්පිදං ජිව්හාසම්මේසපච්චයා උප්පජ්ඣති
 වේදග්ගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි උපක්‍ෂයට්ඨං, කායො
 උපක්‍ෂයට්ඨා -පෙ-

මනො උපක්‍ෂයට්ඨා, ධම්මා උපක්‍ෂයට්ඨා, මනොවිඤ්ඤාණං උපක්‍ෂයට්ඨං,
 මනොසම්මේසො උපක්‍ෂයට්ඨා, යම්පිදං මනොසම්මේසපච්චයා උප්පජ්ඣති
 වේදග්ගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි උපක්‍ෂයට්ඨං.

ඵටං පක්‍ෂං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වන්ඛුස්මිම්පි නිබ්බිඤ්ඤති
 -පෙ- නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාතී ති.

සබ්බානිච්චවග්ගො පඤ්චමො.

තසසුද්දනං:

අනිච්චං දුක්ඛං අනන්තං ව අභිඤ්ඤායාං පරිඤ්ඤායාං
 පහාතබ්බං සච්ඡිකාතබ්බං අභිඤ්ඤායාං පරිඤ්ඤායාං
 උපද්දනං උපසට්ඨං වග්ගො තෙන පටුවති.

පඨමො පණ්ණසකො.

තස්ස වග්ගද්දනං:

අනිච්චවග්ගො යමකො සබ්බවග්ගො ජාතිධම්මො
 සබ්බානිච්චෙන පඤ්ඤායො පඨමො තෙන පටුවති.

දිව උවදුරු සහිත ය. රස උවදුරු සහිත ය, ජිව්හාවිඤ්ඤාණය උවදුරු සහිත ය, ජිව්හාසම්පූර්ණය උවදුරු සහිත ය, ජිව්හාසම්පූර්ණය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද උවදුරු සහිත ය.

මනස උවදුරු සහිත ය. දහම් උවදුරු සහිත ය, මනෝවිඤ්ඤාණය උවදුරු සහිත ය. මනෝසම්පූර්ණය උවදුරු සහිත ය, මනෝසම්පූර්ණය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද උවදුරු සහිත ය.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයතීයාවක තෙමේ ඇසෙහිත් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

පස්වන සබ්බානිව්ව වර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත, අභිඤ්ඤායා, පරිඤ්ඤායා, පභාතබ්බ, සප්පිකාතබ්බ, අභිඤ්ඤායාපරිඤ්ඤායා, උපද්ද්ව, උපස්සට්ඨ යන සූත්‍රදශයෙන් වර්ගය කියනු ලැබේ.

පළමුවන පණ්ණාසක යි.

එහි වර්ගනාමාවලිය:

අනිච්ච වර්ගය, යමක වර්ගය, සබ්බ වර්ගය, ජාතිධම්ම වර්ගය යන මොහු ඒ සබ්බානිව්ව වර්ගයෙන් පළමු වන පණ්ණාසකය කියනු ලැබේ.

6. අවිජ්ජාවග්ගො

1. 6. 1

අවිජ්ජාපහානසූතතං

53. සාවකීයං —

අර්ථො ඛො අක්කන්තරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිකා භගවන්තං අභිවාදෙකා එකමනතං නිසිදි. එකමනතං නිසිද්ධො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: කථන්තු ඛො භන්තො ජානන්තො කථං පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති?

වක්ඛාං ඛො භික්ඛු අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති. රූපෙ අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති. වක්ඛවිශුද්ධං අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උප්පජ්ජති. වක්ඛසම්පසං අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උප්පජ්ජති. යමිදං වක්ඛසම්පසංපච්චයා උප්පජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උප්පජ්ජති.

සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හා අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති. රසෙ අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති. ජීව්හා විශුද්ධං අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උප්පජ්ජති. ජීව්හාසම්පසං අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උප්පජ්ජති. යමිදං ජීව්හාසම්පසංපච්චයා උප්පජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති.

කායං -පෙ- මනං අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති. ධම්මෙ අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති. මනොවිශුද්ධං අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති. මනො-සම්පසං අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති. යමිදං මනොසම්පසංපච්චයා උප්පජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිච්ඡතො ජානන්තො පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උප්පජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛු ජානන්තො එවං පසන්තො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උප්පජ්ජති.

6. අවිජ්ජා වග්ගය

1. 6. 1

අවිජ්ජාපහාන සූත්‍රය

53. සැවැත්තුවර —

ඉක්බිති එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "වහන්ස, කෙසේ දන්තහුට කෙසේ දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ ද, විද්‍යාව උපදී ද? යි මෙය සැලකළේ ය.

මහණ, වක්‍රය අනිත්‍යය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. රූපයන් අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. වක්‍රච්ඡාදාන අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. වක්‍රස්පයංස්පඨය අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. වක්‍රස්පයංස්පඨය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී.

නැහැය... දිව අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. රස අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. ජිහ්වාච්ඡාදාන අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. ජිහ්වාස්පයංස්පඨය අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ. විද්‍යාව උපදී. ජිහ්වාස්පයංස්පඨය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී.

කය... මනස අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. දහම් අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. මනෝච්ඡාදාන අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. මනස්සංස්පඨය අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. මනස්සංස්පඨය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් විදුමේක් උපදී නම් එ ද අනිත්‍ය විසින් දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී. මහණ, මෙසේ දන්තහුට දක්නහුට අවිද්‍යාව ප්‍රභිණ වේ, විද්‍යාව උපදී යි.

1. 6. 2

සඤ්ඤාජනපහානසුත්තං

54. සාවකරියං —

කථනනු ඛො භගෙත ජානතො කථං පසසතො සඤ්ඤාජනා පභීයකතීති?

වක්ඛුං ඛො භික්ඛු අනිච්චතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා පභීයකතී, රූපෙ අනිච්චතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා පභීයකතී, වක්ඛුච්ඡිඤ්ඤාණං අනිච්චතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා පභීයකතී, වක්ඛුසම්මයං අනිච්චතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා පභීයකතී. යමිදං වක්ඛුසම්මයපච්චයා උප්පජ්ඣති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිච්චතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා පභීයකතී —පෙ— යමිදං මනො-සම්මසකපච්චයා උප්පජ්ඣති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිච්චතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා පභීයකතී.

එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පසසතො සඤ්ඤාජනා පභීයකතීති.

1. 6. 3

සඤ්ඤාජනසමුග්ගානසුත්තං

55. කථනනු ඛො භගෙත ජානතො කථං පසසතො සඤ්ඤාජනා සමුග්ගානං ගව්ඨනතීති?

වක්ඛුං ඛො භික්ඛු අනත්තතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා සමුග්ගානං ගව්ඨනති. රූපෙ අනත්තතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා සමුග්ගානං ගව්ඨනති. වක්ඛුච්ඡිඤ්ඤාණං අනත්තතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා සමුග්ගානං ගව්ඨනති. වක්ඛුසම්මයං අනත්ත-තො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා සමුග්ගානං ගව්ඨනති. යමිදං වක්ඛුසම්මයපච්චයා උප්පජ්ඣති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනත්තතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා සමුග්ගානං ගව්ඨනති. —පෙ— යමිදං මනොසම්මසක-පච්චයා උප්පජ්ඣති වෙද්ධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනත්තතො ජානතො පසසතො සඤ්ඤාජනා සමුග්ගානං ගව්ඨනති.

එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පසසතො සඤ්ඤාජනා සමුග්ගානං ගව්ඨනතීති.

1. 6. 2

සංකේතාත්මක පහත සූත්‍රය

54. සැවැත්තුවර —

වහන්ස, කෙසේ දන්තනුට කෙසේ දක්තනුට සංයෝජන ප්‍රභීණ වේ ද? යි.

මහණ, වක්‍රය අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන ප්‍රභීණ වේ. රූප අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන ප්‍රභීණ වේ. වක්‍රවිභානාය, අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන ප්‍රභීණ වේ. වක්‍රයසංස්පර්ශය අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන ප්‍රභීණ වේ. වක්‍රයසංස්පර්ශය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනාවක් උපදී නම් හෙද අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන ප්‍රභීණ වේ. මනස්සංස්පර්ශය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන ප්‍රභීණ වේ.

මහණ, මෙසේ දන්තනුට මෙසේ දක්තනුට සංයෝජන ප්‍රභීණ වේ යයි.

1. 6. 3

සංකේතාත්මක සම්මුතියාන සූත්‍රය

55. වහන්ස, කෙසේ දන්තනුට කෙසේ දක්තනුට සංයෝජන සහමුලින් නැසීමට යේ ද? යි.

මහණ, වක්‍රය අනාත්ම විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන සහමුලින් නැසීමට යේ. රූප අනාත්ම විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන සහමුලින් නැසීමට යේ. වක්‍රවිභානාය අනාත්ම විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන සහමුලින් නැසීමට යේ. වක්‍රයසංස්පර්ශය අනාත්ම විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන සහමුලින් නැසීමට යේ. වක්‍රයසංස්පර්ශය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද අනාත්ම විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන සහමුලින් නැසීමට යේ ... මනස්සංස්පර්ශය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද අනාත්ම විසින් දන්තනුට දක්තනුට සංයෝජන සහමුලින් නැසීමට යේ.

මහණ, මෙසේ දන්තනුට මෙසේ දක්තනුට සංයෝජන සහමුලින් නැසීමට යේ යි.

1. 6. 4

ආසවසභානසුක්තං

56. සාවතථියං —

කථනානු ඛො භනෙත ජානතො කථං පසසනො ආසවා පභියනති.

වක්ඛං ඛො භික්ඛු අනිච්ඡතො ජානතො පසසනො ආසවා පභියනති. රූපෙ -පෙ- වක්ඛවිඤ්ඤාණං -පෙ- වක්ඛසම්මසං -පෙ- යමිදං මනොසම්මසංපච්චයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අනිච්ඡතො ජානතො පසසනො ආසවා පභියනති.

එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පසසනො ආසවා පභියනති.

1. 6. 5

ආසවසමුත්තානසුක්තං

57. කථනානු ඛො භනෙත ජානතො කථං පසසනො ආසවා සමුත්තානං ගච්ඡති?

වක්ඛං ඛො භික්ඛු අනාගතො ජානතො පසසනො ආසවා සමුත්තානං ගච්ඡති. රූපෙ -පෙ- වක්ඛවිඤ්ඤාණං -පෙ- වක්ඛසම්මසං -පෙ- යමිදං මනොසම්මසංපච්චයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අනාගතො ජානතො පසසනො ආසවා සමුත්තානං ගච්ඡති.

එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පසසනො ආසවා සමුත්තානං ගච්ඡති.

1. 6. 6

අනුසයපභානසුක්තං

58. කථනානු ඛො භනෙත ජානතො කථං පසසනො අනුසයා පභියනති?

වක්ඛං ඛො භික්ඛු අනිච්ඡතො ජානතො පසසනො අනුසයා පභියනති, රූපෙ -පෙ- වක්ඛවිඤ්ඤාණං -පෙ- වක්ඛසම්මසං -පෙ- යමිදං මනොසම්මසංපච්චයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අනිච්ඡතො ජානතො පසසනො අනුසයා පභියනති.

එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පසසනො අනුසයා පභියනති.

1. 6. 4

ආසවප්පභාන සූත්‍රය

56. සැවැත්තුවර —

වහන්ස, කෙසේ දන්තනුට කෙසේ දක්තනුට ආසුච්ච ප්‍රභීණ වෙ ද? යි.

මහණ, වක්ඛස අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට ආසුච්ච ප්‍රභීණ වෙ. රූ ... වක්ඛර්විඥානය ... වක්ඛස්සංස්පඨිය ... මනස්සංස්පඨිය නිසා සුච වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුච්ච වූ හෝ යම් වෙදනායෙක් උපදී නම් එ ද අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට ආසුච්ච ප්‍රභීණ වෙ.

මහණ, මෙසේ දන්තනුට දක්තනුට ආසුච්ච ප්‍රභීණ වෙ යි.

1. 6. 5

ආසවසමුග්ගාන සූත්‍රය

57. වහන්ස, කෙසේ දන්තනුට කෙසේ දක්තනුට ආසුච්ච සහමුලීන් නැසීමට යේ ද? යි.

මහණ, වක්ඛස අනාත්ම විසින් දන්තනුට දක්තනුට ආසුච්ච සහමුලීන් නැසීමට යේ රූප ... වක්ඛර්විඥානය ... වක්ඛස්සංස්පඨිය ... මනස්සංස්පඨිය නිසා සුච වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුච්ච වූ හෝ යම් වෙදනායෙක් උපදී නම් එ ද අනාත්ම විසින් දන්තනුට දක්තනුට ආසුච්ච සහමුලීන් නැසීමට යේ.

මහණ, මෙසේ දන්තනුට මෙසේ දක්තනුට ආසුච්ච සහමුලීන් නැසීමට යේ යි.

1. 6. 6

අනුසයප්පභාන සූත්‍රය

58. වහන්ස කෙසේ දන්තනුට කෙසේ දක්තනුට අනුසය ප්‍රභීණ වෙ ද? යි.

මහණ, වක්ඛස අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට අනුසය ප්‍රභීණ වෙ. රූප ... වක්ඛර්විඥානය ... වක්ඛස්සංස්පඨිය ... මනස්සංස්පඨිය නිසා සුච වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුච්ච වූ හෝ යම් වෙදනායෙක් උපදී නම් එ ද අනිත්‍ය විසින් දන්තනුට දක්තනුට අනුසය ප්‍රභීණ වෙ.

මහණ, මෙසේ දන්තනුට මෙසේ දක්තනුට අනුසය ප්‍රභීණ වෙ යි.

1. 6. 7

අනුසයසමුග්ගසාකසුත්තං

59. සාවතීයං —

කථනනු ඛො භරතෙ ජානතො කථං පසස්සතො අනුසයා සමුග්ගානං ගච්ඡන්ති?

වකඛුං ඛො භික්ඛු අනත්තතො ජානතො පසස්සතො අනුසයා සමුග්ගානං ගච්ඡන්ති, රූපෙ -පෙ- වකඛුවිඤ්ඤාණං -පෙ- වකඛුසම්මසං -පෙ- යමිදං මනොසම්මසංපට්ඨයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා නමෙ අනත්තතො ජානතො පසස්සතො අනුසයා සමුග්ගානං ගච්ඡන්ති.

එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පසස්සතො අනුසයා සමුග්ගානං ගච්ඡන්ති නි.

1. 6. 8

සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාසුත්තං

60. සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාය චො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිංසාමී, නං සුභාථං කතමො ව භික්ඛවෙ සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාය ධම්මො :

වකඛුඤ්ඤා පටිච්ච රූපෙ ව උප්පජ්ජති¹ වකඛුවිඤ්ඤාණං තිණ්ණං සඛන්ති එසෙසා, එසංසපච්චයා වෙදනා, එවං පසස්සං භික්ඛවෙ සුත්ථා අරියසාවකො වකඛුසම්මෙ නිබ්බිද්දති, රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති, වකඛුවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, වකඛුසම්මසෙසෙපි නිබ්බිද්දති, වෙදනායපි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති. විමොක්ඛා² පරිඤ්ඤානං මෙ උපාදනානි පජානාති.

සොතඤ්ඤා පටිච්ච සද්දෙ ව උප්පජ්ජති සොතවිඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සඛන්ති එසෙසා එසංසපච්චයා වෙදනා, එවං පසස්සං භික්ඛවෙ සුත්ථා අරියසාවකො සොතසම්මෙ නිබ්බිද්දති. සද්දෙසුපි නිබ්බිද්දති, සොත විඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, සොතසම්මසෙසෙපි නිබ්බිද්දති, වෙදනායපි නිබ්බිද්දති නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති විමොක්ඛා "පරිඤ්ඤානං මෙ උපාදනා"නි පජානාති.

සාතඤ්ඤා පටිච්ච ගණ්ඨෙ ව උප්පජ්ජති, සාතවිඤ්ඤාණං තිණ්ණං සඛන්ති එසෙසා, එසංසපච්චයා වෙදනා, එවං පසස්සං භික්ඛවෙ සුත්ථා අරියසාවකො සාතසම්මෙ නිබ්බිද්දති, ගණ්ඨෙසුපි නිබ්බිද්දති සාතවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, සාතසම්මසෙසෙපි නිබ්බිද්දති, වෙදනායපි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමොක්ඛා "පරිඤ්ඤානං මෙ උපාදනා"නි පජානාති.

ථිව්හඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ජති ථිව්හා විඤ්ඤාණං තිණ්ණං සඛන්ති එසෙසා, එසංසපච්චයා වෙදනා, එවං පසස්සං භික්ඛවෙ සුත්ථා අරියසාවකො ථිව්හායපි නිබ්බිද්දති, රසෙසුපි නිබ්බිද්දති, ථිව්හාවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, ථිව්හාසම්මසෙසෙපි නිබ්බිද්දති,

1. උප්පජ්ජති - පිචු

2. විමොක්ඛො - PTS

1. 6. 7

අනුසයසමුග්ගාන සූත්‍රය

59. සැවැත්නුවර —

වහන්ස, කෙසේ දන්තහුට කෙසේ දක්තහුට අනුසය සහමුලින් නැසීමට යේ ද? යි.

මහණ, වක්‍රය අනාත්ම විසින් දන්තහුට දක්තහුට අනුසය සහමුලින් නැසීමට යේ. රූප... වක්‍රවිඤ්ඤාන... වක්‍රස්සංස්පර්ශය මනස්සංස්පර්ශය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද අනාත්ම විසින් දන්තහුට දක්තහුට අනුසය සහමුලින් නැසීමට යේ.

මහණ, මෙසේ දන්තහුට මෙසේ දක්තහුට අනුසය සහමුලින් නැසීමට යේ යි.

1. 6. 8

සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤා සූත්‍රය

60. මහණෙනි, සියලු උපාදනයන් පිරිසිදු දැනීම පිණිස වූ ධර්ම තොපට දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, සියලු උපාදනයන් පිරිසිදු දැනීම පිණිස වූ ධර්ම කවරේ ද යත්:

ඇසත් රූපයත් නිසා වක්‍රවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පඨය යි. ස්පඨය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්තා ග්‍රැහවත් ආයතීග්‍රාවක තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි. රූපයන්හින් කලකිරෙයි. වක්‍රවිඤ්ඤාණයෙහින් කලකිරෙයි. වක්‍රසම්පස්සයෙහින් කලකිරෙයි. වේදනායෙහින් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදීමෙන් මා විසින් උපාදනය පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ දැනගනී.

කනත් ශබ්දත් නිසා සොත්තවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පඨය යි. ස්පඨය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්තා ග්‍රැහවත් ආයතීග්‍රාවක තෙමේ කනෙහින් කලකිරෙයි. ශබ්දයන්හින් කලකිරෙයි. සොත්තවිඤ්ඤාණයෙහින් කලකිරෙයි. සොත්තසම්පස්සයෙහින් කලකිරෙයි. වේදනායෙහින් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදීමෙන් මා විසින් උපාදනය පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ දැනගනී.

නැහැයත් ගඳත් නිසා සාත්තවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පඨය යි. ස්පඨය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්තා ග්‍රැහවත් ආයතීග්‍රාවක තෙමේ නැහැයෙහින් කලකිරෙයි. ගඳෙහින් කලකිරෙයි. සාත්තවිඤ්ඤාණයෙහින් කලකිරෙයි. සාත්තසම්පස්සයෙහින් කලකිරෙයි. වේදනායෙහින් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදීමෙන් මා විසින් උපාදනය පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ දැනගනී.

දිවත් රසත් නිසා ජීව්හාවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පඨය යි. ස්පඨය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්තා ග්‍රැහවත් ආයතීග්‍රාවක තෙමේ දිවෙහින් කලකිරෙයි. රසෙහින් කලකිරෙයි. ජීව්හාවිඤ්ඤාණයෙහින් කලකිරෙයි. ජීව්හාසම්පස්සයෙහින් කලකිරෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වෙදනායපි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුද්ධති. විමොක්ඛා "පරිඤ්ඤානං මෙ උපාදන"නති පජානාති.

කායඤ්ඤා පටිථව ථොට්ඨබ්බෙ ව උපපජ්ජති කායවිඤ්ඤාණං. තිණ්ණං සංඛතී ඵසෙසා. ඵසසපච්චයා වෙදනා, ඵවං පසසං. භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො කායපි නිබ්බිද්දති. ථොට්ඨබ්බෙසුපි නිබ්බිද්දති කායවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, කායසම්මෙඝෙසපි නිබ්බිද්දති වෙදනායපි නිබ්බිද්දති. නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුද්ධති. විමොක්ඛා "පරිඤ්ඤානං මෙ උපාදන"නති පජානාති.

මනඤ්ඤා පටිථව ධම්මෙ ව උපපජ්ජති මනෝවිඤ්ඤාණං. තිණ්ණං සංඛතී ඵසෙසා. ඵසසපච්චයා වෙදනා ඵවං පසසං. භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො මනඤ්ඤා නිබ්බිද්දති. ධම්මෙසුපි නිබ්බිද්දති. මනෝ-විඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති. මනෝසම්මෙඝෙසපි නිබ්බිද්දති. වෙදනායපි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුද්ධති, විමොක්ඛා "පරිඤ්ඤානං මෙ උපාදන"නති පජානාති. අයං ඛො භික්ඛවෙ සබ්බුපාදනපරිඤ්ඤාය ධම්මොති.

1. 6. 9

සබ්බුපාදනපරියාදනසුත්තං

61. සබ්බුපාදනපරියාදනාය වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි. තං සුඤ්ඤාපථං කතමො ව භික්ඛවෙ සබ්බුපාදනපරියාදනාය ධම්මො : වක්ඛුඤ්ඤා පටිථව රූපෙ ව උපපජ්ජති වක්ඛුවිඤ්ඤාණං. තිණ්ණං සංඛතී ඵසෙසා, ඵසසපච්චයා වෙදනා, ඵවං පසසං. භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුඤ්ඤා නිබ්බිද්දති, රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති වක්ඛු-විඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, වක්ඛුසම්මෙඝෙසපි නිබ්බිද්දති, වෙදනායපි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුද්ධති, විමොක්ඛා "පරියාදික්ඛා මෙ උපාදන"නති පජානාති, -පෙ-

ජීව්හං ව පටිථව රසෙ ව උපපජ්ජති ජීව්හාවිඤ්ඤාණං. තිණ්ණං සංඛතී ඵසෙසා. ඵසසපච්චයා වෙදනා, ඵවං පසසං. භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො ජීව්හායපි නිබ්බිද්දති, රසෙසුපි නිබ්බිද්දති, ජීව්හාවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, ජීව්හාසම්මෙඝෙසපි නිබ්බිද්දති, වෙදනායපි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුද්ධති, විමොක්ඛා "පරියාදික්ඛා මෙ උපාදනනති" පජානාති -පෙ-

මනඤ්ඤා පටිථව ධම්මෙ ව උපපජ්ජති මනෝවිඤ්ඤාණං. තිණ්ණං සංඛතී ඵසෙසා, ඵසසපච්චයා වෙදනා. ඵවං පසසං. භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො මනඤ්ඤා නිබ්බිද්දති, ධම්මෙසුපි නිබ්බිද්දති, මනෝවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, මනෝසම්මෙඝෙසපි නිබ්බිද්දති, වෙදනා-යපි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුද්ධති, විමොක්ඛා "පරියාදික්ඛා මෙ උපාදන"නති පජානාති. අයං ඛො භික්ඛවෙ සබ්බුපාදනපරියාදනාය ධම්මොති.

වේදනායෙහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදීමෙන් මා විසින් උපාදානය පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ දැනගනී.

කයත් ඵොට්ඨකත් නිසා කායවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පර්ශය යි. ස්පර්ශය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ග්‍රැහවත් ආයාඤ්ඤාවක තෙමේ කයෙහිත් කලකිරෙයි, ඵොට්ඨකයන්හිත් කලකිරෙයි, කායවිඤ්ඤාණයෙහිත් කලකිරෙයි, කායසම්ප්පයෙහිත් කලකිරෙයි. වේදනායෙහිත් කලකිරෙයි, කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි, නොඇල්මෙන් මිදෙයි, මිදීමෙන් මා විසින් උපාදානය පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ දැනගනී.

සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පර්ශය යි. ස්පර්ශය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ග්‍රැහවත් ආයාඤ්ඤාවක තෙමේ සිතෙහිත් කලකිරෙයි, දහමිහිත් කලකිරෙයි, මනෝවිඤ්ඤාණයෙහිත් කලකිරෙයි, මනෝසම්ප්පයෙහිත් කලකිරෙයි, වේදනායෙහිත් කලකිරෙයි, කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි, නොඇල්මෙන් මිදෙයි, මිදීමෙන් මා විසින් උපාදානය පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ දැනගනී. මහණෙනි, මේ සියලු උපාදානයන් පිරිසිදු දැනීම පිණිස වූ ධර්මය යි.

1. 6. 9

සබ්බුපාදනපරියාදන සූත්‍රය

61. මහණෙනි, සියලු උපාදානයන් ක්ෂය කිරීම පිණිස වූ ධර්මය තොපට දෙශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, සියලු උපාදානයන් ක්ෂය කිරීම පිණිස වූ ධර්මය කවරේ ද යත්; ඇසත් රූපත් නිසා චක්ඛුවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පර්ශය යි. ස්පර්ශය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ග්‍රැහවත් ආයාඤ්ඤාවක තෙමේ ඇසෙහිත් කලකිරෙයි. රූපයන්හිත් කලකිරෙයි. චක්ඛුවිඤ්ඤාණයෙහිත් කලකිරෙයි. චක්ඛුසම්ප්පයෙහිත් කලකිරෙයි. වේදනායෙහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදීමෙන් මා විසින් උපාදානය ක්ෂය කරන ලද්දේ දැනගනී.

දිවත් රසත් නිසා ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පර්ශය යි. ස්පර්ශය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ග්‍රැහවත් ආයාඤ්ඤාවක තෙමේ දිවෙහිත් කලකිරෙයි. රසෙහිත් කලකිරෙයි. ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණයෙහිත් කලකිරෙයි. ජීව්‍යාසම්ප්පයෙහිත් කලකිරෙයි. වේදනායෙහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදීමෙන් මා විසින් උපාදානය ක්ෂය කරන ලද්දේ දැනගනී.

සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම ස්පර්ශය යි. ස්පර්ශය නිසා වේදනාව වේ. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ග්‍රැහවත් ආයාඤ්ඤාවක තෙමේ සිතෙහිත් කලකිරෙයි. දහමිහිත් කලකිරෙයි. මනෝවිඤ්ඤාණයෙහිත් කලකිරෙයි. මනෝසම්ප්පයෙහිත් කලකිරෙයි. වේදනායෙහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදීමෙන් මා විසින් උපාදානය ක්ෂය කරන ලද්දේ දැනගනී. මහණෙනි, මේ සියලු උපාදානයන් ක්ෂය කිරීම පිණිස වූ ධර්මය යි.

1. 6. 10

දුතිය සබ්බපාදනපරියාදනසුත්තං

62. සාවස්ථියං —

සබ්බපාදනපරියාදනයා ය වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි තං සුඡාටං කතමො ව භික්ඛවෙ සබ්බපාදනපරියාදනයා ය ධම්මො?

තං කිලෙඤ්ඤාපථ භික්ඛවෙ වක්ඛං නිච්චං වා අනිච්චං වාති? අනිච්චං භතොතං. යං පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භතොතං. යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිඤ්ඤාමධම්මං කල්පනානු තං සමනුපස්සිතුං. "එතං මම, එසො භමස්මි, එසො මෙ අඤ්ඤා"ති? නොභෙතං භතොතං.

රූපා නිච්චා වා අනිච්චා වා ති? අනිච්චා භතොතං —පෙ-වක්ඛුච්ඤ්ඤාණං-පෙ-වක්ඛුසම්මස්සො-පෙ-යමිදං වක්ඛුසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං-පෙ-තලි-පෙ-සොතං-පෙ-සද්ද-පෙ-සොතච්ඤ්ඤාණං-පෙ-සොතසම්මස්සො-පෙ-යමිදං සොතසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං-පෙ-තලි-පෙ-සානං-පෙ-සන්ධා-පෙ-සානච්ඤ්ඤාණං-පෙ-සානසම්මස්සො-පෙ-යමිදං සානසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං-පෙ-තලි-පෙ-කායො-පෙ-ඵොට්ඨංගො-පෙ-කායච්ඤ්ඤාණං-පෙ-කායසම්මස්සො-පෙ-යමිදං කායසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං-පෙ-තලි-පෙ-මනො-පෙ-ධම්මො-පෙ-මනොච්ඤ්ඤාණං-පෙ-මනොසම්මස්සො-පෙ-යමිදං මනොසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තලි නිච්චං වා අනිච්චං වාති? අනිච්චං භතොතං. යං පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ති? දුක්ඛං භතොතං, යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිඤ්ඤාමධම්මං කල්පනානු තං සමනුපස්සිතුං. "එතං මම, එසො භමස්මි, එසො මෙ අඤ්ඤා"ති? නොභෙතං භතොතං.

එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිමපි නිබ්බිද්දති. රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති. වක්ඛුච්ඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිද්දති, වක්ඛුසම්මස්සෙපි නිබ්බිද්දති, යමිදං වක්ඛුසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමපි නිබ්බිද්දති —පෙ-යමිදං මනොසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමපි නිබ්බිද්දති. නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්ඡති. විමුක්ඛස්මි විමුක්ඛමිති ඤාණං භොති. ඛිණ්ණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්කායාති පජානාති. අයං ඛො භික්ඛවෙ සබ්බපාදනපරියාදනයා ය ධම්මොති.

අවිජජාවග්ගො ජට්ටො.

තස්සුද්දනං:

අවිජජා සංඤ්ඤාජනා දො ආසවා අපරෙ දුට්ඨො,

අනුසයෙන දො වුත්තා පරිඤ්ඤා දො පරියාදිත්තෙන තෙදසාති.

1. 6. 10

දුතිය සබ්බසාදනපරියාදන සූත්‍රය

62. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි, සියලු උපාදනයන් ක්ෂය කිරීම පිණිස වූ ධර්ම තොපට දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, සියලු උපාදනයන් ක්ෂය කිරීම පිණිස වූ ධර්මය කවරේ ද යත්:

මහණෙනි, ඒ කිමැයි හඬවු ද? ඇස නිත්‍ය ද නොහොත් අනිත්‍ය ද? යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ සුව හෝ වේ ද යි. වහන්ස, දුක් වෙයි. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් එය “තෙල මාගේ ය, තෙල මම වෙමි. තෙල මාගේ ආත්ම ය” යි. දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නොවේ ම ය.

රූප නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. වක්ඛුච්ඡාදාණය ... වක්ඛුසම්ඵස්සය ... වක්ඛුසම්ඵස්සය නිසා යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද ... සෝතය ... සද්දය ... සෝතච්ඡාදාණය ... සෝතසම්ඵස්සය ... සෝතසම්ඵස්සය නිසා යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද ... ඝාතය ... ගන්ධය ... ඝාතච්ඡාදාණය ... ඝාතසම්ඵස්සය ... ඝාතසම්ඵස්සය නිසා යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද ... කායය ... ඵොට්ඨකය ... කායච්ඡාදාණය ... කායසම්ඵස්සය ... කායසම්ඵස්සය නිසා යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද ... චිත්තය ... ධම්මය ... මනෝච්ඡාදාණය ... මනෝසම්ඵස්සය ... මනෝසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එ ද නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ සුව හෝ වේ ද යි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් එය තෙල මාගේ ය, තෙල මම වෙමි. තෙල මාගේ ආත්මය යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අයඝ්‍රාවක තෙමේ වක්ඛුයෙහිත් කලකිරෙයි. රූපයන්හිත් කලකිරෙයි. වක්ඛුච්ඡාදාණයෙහිත් කලකිරෙයි. වක්ඛුසම්ඵස්සයෙහිත් කලකිරෙයි. වක්ඛුසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි ... මනෝසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදනායෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි, නොඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදුණුකල්හි මිදුණේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ක්ෂය වූ ය. බ්බසර වැය නිමවන ලද සිවුමග කටයුතු කරන ලද, මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී. මහණෙනි, මේ සියලු උපාදනයන් ක්ෂය කිරීම පිණිස වූ ධර්මය යි.

සැවැත් අවිජ්ජා වර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

අවිජ්ජා සූත්‍රය සංඝඤ්ඤාපනසූත්‍ර දෙක ය, අනෙක් ආසුව සූත්‍ර දෙක ය, අනුයය නමින් කියන ලද සූත්‍රදෙකය, පරිඤ්ඤා සූත්‍රය, පරියාදන සූත්‍රදෙකය යි ඔහු දශයෙකි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. මිගජාලවග්ගො

1. 7. 1

මිගජාලසුත්තං

63. සාවස්ථියං —

අථ ඛො ආයස්මා මිගජාලො යෙන භගවා තෙත්ථුපසංකම්,
උපසංකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං
නිසීනෙන්තා ඛො ආයස්මා මිගජාලො භගවන්තං එතදවොච:

“එකච්ඡාරී එකච්ඡාරී”ති භවෙන්ත චූළච්ඡිති, කිත්තාවතා තු
ඛො භවෙන්ත එකච්ඡාරී භොති? කිත්තාවතා ච පන සද්දති¹ විහාරී
ච භොතීති? සතති ඛො මිගජාල චක්ඛුච්චිකෙසුය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා
මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, තඤ්ඤො භික්ඛු අභිනාදුති
අභිචදති අරේඤ්ඤාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අභිනාදුතො අභිචදතො
අරේඤ්ඤාසාය තිට්ඨතො උප්පජති නාදී, නාදියා සති සාරාගො
භොති, සාරාගෙ සති සංඤ්ඤාගො භොති, නාදීසංඤ්ඤාජන-
සංඤ්ඤානො ඛො මිගජාල භික්ඛු සද්දති² විහාරීති චූළච්ඡිති.
සතති ඛො මිගජාල චූළච්චිකෙසුය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා
මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, තඤ්ඤො භික්ඛු අභිනාදුති
අභිචදති අරේඤ්ඤාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අභිනාදුතො අභිචදතො
අරේඤ්ඤාසාය තිට්ඨතො උප්පජති නාදී, නාදියා සති සාරාගො
භොති, සාරාගෙ සති සංඤ්ඤාගො භොති. නාදීසංඤ්ඤාජන-
සංඤ්ඤානො ඛො මිගජාල භික්ඛු සද්දති² විහාරීති චූළච්ඡිති -පෙ-

සතති ඛො මිගජාල මනෝච්චිකෙසුය්‍යා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා
මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, තඤ්ඤො භික්ඛු අභිනාදුති
අභිචදති අරේඤ්ඤාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අභිනාදුතො අභිචදතො
අරේඤ්ඤාසාය තිට්ඨතො උප්පජති නාදී, නාදියා සති සාරාගො
භොති, සාරාගෙ සති සංඤ්ඤාගො භොති. නාදීසංඤ්ඤාජන-
සංඤ්ඤානො ඛො මිගජාල, භික්ඛු සද්දති² විහාරීති චූළච්ඡිති.

එවං විහාරී ච මිගජාල භික්ඛු කිඤ්ඤාපි අරඤ්ඤා චනපස්සාති
පන්තාති සෙත්තාසන්තාති පටිසෙවති අප්පසද්දති අප්පනිග්ගොසාති
විජනවාතාති මත්ඤ්ඤාසරාගසෙසය්‍යකාති පටිසල්ලානසාරුප්පාති, අථ
ඛො සද්දති² විහාරීති චූළච්ඡිති. තං කියා හෙතු? තණ්හා භික්ඛු දුතියා,
සාක්ඛ අප්පභිතා, තසමා සද්දති² විහාරීති චූළච්ඡිති.

1. සද්දති - සි 1. 2. සිච්චි ||

2. සංසුත්තං - සි 1. 2.

7. මගජාල වගීය

1. 7. 1 මගජාල සූත්‍රය

63. සැවැත් නුවර —

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මගජාල තෙරණුවෝ භාගාවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාගාවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් මගජාල තෙරණුවෝ භාගාවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

වහන්ස, “ඒකච්ඡාරී ඒකච්ඡාරී” (එකලාව වසනසුලු) යයි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කෙනෙකින් ඒකච්ඡාරී වේ ද? කෙනෙකින් සද්දත්ථිච්ඡාරීත් (දෙවැන්නකු සමග වසනසුලුත්) වේ ද? යි. මගජාල, ඇසින් දතයුතු ඉටු අරමුණු වූ සිත්කලු වූ මනවධන්තා වූ ප්‍රිය ස්වභාව ඇති (කෙලශ) කාමයෙන් යුක්ත වූ රැදිය යුතු වූ රූ ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පතා ද, ගුණවතා ද, (එහි) ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණවතන (එහි) ගැලී සිටින ඔහුට තෘෂ්ණාව උපදී. තෘෂ්ණාව ඇති කල්හි දුඛඇල්ම වේ. දුඛඇල්ම ඇති කල්හි බැඳුම වේ. මගජාල, තෘෂ්ණා බැම්මෙන් බැඳුණු මහණ තෙමේ සද්දත්ථිච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ. මගජාල ඉටු අරමුණු වූ සිත්කලු වූ මනවධන්තා ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුක්ත වූ රැදියයුතු දිවින් දතයුතු රස ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පතා ද, ගුණවතා ද, (එහි) ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණවතන ගැලී සිටින ඔහුට තෘෂ්ණාව උපදී. තෘෂ්ණාව ඇති කල්හි, දුඛඇල්ම වේ. දුඛඇල්ම ඇති කල්හි බැඳුම වේ. මගජාල, තෘෂ්ණා බැඳුමෙන් බැඳුණු මහණ තෙමේ සද්දත්ථිච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ....

මගජාල, ඉටුඅරමුණු වූ සිත්කලු වූ මනවධන්තා ප්‍රියස්වභාවය ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැදිය යුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණවතන ගැලී සිටින ඔහුට තෘෂ්ණාව උපදී. තෘෂ්ණාව ඇති කල්හි දුඛඇල්ම වේ. දුඛඇල්ම ඇති කල්හි බැඳුම වේ. මගජාල, තෘෂ්ණා බැම්මෙන් බැඳුණු මහණ සද්දත්ථිච්ඡාරී ය යි කියනු ලැබේ.

මගජාල, මෙසේ වසනසුලු වූ ද මහණ තෙමේ ශබ්ද රහිත වූ සෝඝ රහිත වූ ජනනසරින් උපද්ධා පවත් රහිත වූ මිනිසුන් ගේ රහස් ක්‍රියාවන්ට සුදුසු වූ එකලාව විසුමට සුදුසු වූ ව්‍යාපේක්ෂාසුන් ද ව්‍යාප්‍රසාද (=මනුෂ්‍යාපචාරයෙන් ඇත) සෙනසුන් ද ප්‍රානන (=මනුෂ්‍යවාසයෙන් ඉතා ඇත) සෙනසුන් ද සෙවුනේ නමුදු සද්දත්ථිච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ. ඒ කවර හෙයින් යත්: තෘෂ්ණාව ඔහුගේ දෙවැන්නා ය. ඔහුගේ ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රතිඵල නොවූවා ය. එහෙයින් සද්දත්ථිච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ.

සඤ්චි ව ඛො මිගජාල චිකඤ්චිකේඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනීයා තඤ්ඤො භික්ඛු නාභිනාදුති නාභිවදති න අප්පෙක්ඛාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අනභිනාදුතො අනභිවදතො අනප්පෙක්ඛාසාය තිට්ඨතො නන්දි නිරුජ්ඣති, නන්දියා අ සති සාරාගො න භොති. සාරාගෙ අසති සඤ්ඤායො න භොති, නන්දිසඤ්ඤායුජන චිසඤ්ඤායො ඛො මිගජාල භික්ඛු එකච්ඡාරීති වුට්ඨති. -පෙ-

සඤ්චි ව ඛො මිගජාල චිකඤ්චිකේඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනීයා, තඤ්ඤො භික්ඛු නාභිනාදුති නාභිවදති න අප්පෙක්ඛාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අනභිනාදුතො අනභිවදතො අනප්පෙක්ඛාසාය තිට්ඨතො නන්දි නිරුජ්ඣති, නන්දියා අසති සාරාගො න භොති, සාරාගෙ අසති සඤ්ඤායො න භොති. නන්දිසඤ්ඤායුජන චිසඤ්ඤායො ඛො මිගජාල භික්ඛු එකච්ඡාරීති වුට්ඨති -පෙ-

සඤ්චි ව ඛො මිගජාල මනෝවිකේඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනීයා, තඤ්ඤො භික්ඛු න අභිනාදුති න අභිවදති න අප්පෙක්ඛාසාය තිට්ඨති. තස්ස තං අනභිනාදුතො අනභිවදතො අනප්පෙක්ඛාසාය තිට්ඨතො නන්දි නිරුජ්ඣති. නන්දියා අසති සාරාගො න භොති. සාරාගෙ අසති සඤ්ඤායො න භොති. නන්දිසඤ්ඤායුජන චිසඤ්ඤායො ඛො මිගජාල භික්ඛු එකච්ඡාරීති වුට්ඨති.

එවං චිඡාරී ව මිගජාල භික්ඛු කිඤ්ඤාපි ගාමනෙන චිඡාරති ආකිණේණ භික්ඛුභි භික්ඛුභි උපාසකෙහි උපාසිකාහි රාජුහි රාජමහාමනෙහි තිස්සියෙහි තිස්සියාචකෙහි, අප්පො එකච්ඡාරීති වුට්ඨති තං කියා හෙතු? තණ්හා භික්ඛු දුතියා, සාක්ඛ පභිනා, තස්මා එකච්ඡාරීති වුට්ඨති.

1. 7. 2

දුතිය මිගජාලසුක්තං

64. අප්පො ඛො ආයස්මා මිගජාලො යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්, -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා මිගජාලො හගවන්තං එතදවොච: සාධු මෙ හන්තෙහි හගවා, සඤ්ඤායො ධම්මං දෙසෙතු යමහං හගවතො ධම්මං සුඤ්ඤා එකො වුපකට්ඨො අප්පමන්තො ආනාපි පභිතන්නො චිතරෙය්‍යන්ති.

මිගජාල, ඉටු අරමුණ වූ සිත්කලු වූ මනවඛන ප්‍රියස්වභාවය ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැඳිය යුතු ඇසින් දතයුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නොපතා ද, නොවනා ද, ගැලී නොසිටී ද, එය නොපතන නොවනන ගැලී නොසිටින ඔහුගේ තෘෂ්ණාව නිරුද්ධ වේ. තෘෂ්ණාව නැති කල්හි දැඩිඇල්ම නො වේ. දැඩිඇල්ම නැති කල්හි බැඳුම නො වේ. මිගජාල, තෘෂ්ණා බැම්මෙන් නො බැඳුණු මහණ ඒකච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ...

මිගජාල, ඉටුඅරමුණ වූ සිත්කලු වූ මනවඛන ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැඳිය යුතු දිවෙන් දතයුතු රස ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො පතා ද ගුණ නො කියා ද, ගැලී නොසිටී ද, එය නො පතන ගුණ නො කියන ගැලී නොසිටින ඔහුගේ තෘෂ්ණාව නිරුද්ධ වේ. තෘෂ්ණාව නැති කල්හි දැඩිඇල්ම නො වේ. දැඩිඇල්ම නැති කල්හි බැඳුම නො වේ. මිගජාල තෘෂ්ණා බැම්මෙන් නොබැඳුණු මහණ තෙමේ ඒකච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ.

මිගජාල ඉටුඅරමුණ වූ සිත්කලු වූ මනවඛන ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැඳියයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො පතා ද, ගුණ නොකියා ද, ගැලී නොසිටී ද, එය නොපතන ගුණ නොකියන ගැලී නොසිටින ඔහුගේ තෘෂ්ණාව නිරුද්ධ වේ. තෘෂ්ණාව නැති කල්හි දැඩිඇල්ම නො වේ. දැඩිඇල්ම නැති කල්හි බැඳුම නො වේ. මිගජාල, තෘෂ්ණා බැඳුමෙන් නොබැඳුණු මහණ තෙමේ ඒකච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ.

මිගජාල, මෙසේ වෙසෙනසුලු මහණ ඉදිනුයු මහණුන්ගෙන් මෙහෙණන්ගෙන් උවසුන්ගෙන් උවැසියන්ගෙන් රජුන්ගෙන් රජමහ ඇමතියන්ගෙන් තොටුවන්ගෙන් තොටුසර්වත්ගෙන් ගැවසිගන්නා ලද්දේ ග්‍රාමාන්ත සෙනසුන්හි වෙසේ ද එහෙත් ඒකච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ. ඒ කවර හෙයින් යත්: තෘෂ්ණාව ඔහුගේ දෙවැන්න ය. ඔහුගේ ඒ තෘෂ්ණාව ප්‍රණීණ වූවා ය. එහෙයින් ඒකච්ඡාරී යයි කියනු ලැබේ යි.

1. 7. 2

දුතිය මිගජාල සූත්‍රය

64. එකල්හි ආයුෂ්මත් මිගජාල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ.... එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් මිගජාල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් දහමක් අයා එකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයෙමි නො පමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතියෙමි නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති වැ වෙසෙන්නෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු දහමක් සැකෙවින් මට දේශනා කරන සේක්වා යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සකති ධො මිගජාල වක්ඛවිකේශකයො රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා තකේඛි භික්ඛු අභිනාදුති අභිවදති අපේක්ඛාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අභිනාදුතො අභිවදතො අපේක්ඛාසාය තිට්ඨතො උපපජ්ජති නාදී, නාදීසමුදයා දුක්ඛසමුදයො මිගජාලාති වදුමි -පෙ-

සකති ධො මිගජාල ජීවහාවිකේශකයො රසා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා -පෙ- මනොවිකේශකයො ධම්මො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තකේඛි භික්ඛු අභිනාදුති අභිවදති අපේක්ඛාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අභිනාදුතො අභිවදතො අපේක්ඛාසාය තිට්ඨතො උපපජ්ජති නාදී, නාදීසමුදයා දුක්ඛසමුදයො මිගජාලාති වදුමි.

සකති ව ධො මිගජාල වක්ඛවිකේශකයො රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තකේඛි භික්ඛු න අභිනාදුති න අභිවදති න අපේක්ඛාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අනභිනාදුතො අනභිවදතො අනපේක්ඛාසාය තිට්ඨතො නාදී නිරුජ්ඣති, නාදීතිරොධො දුක්ඛතිරොධො මිගජාලාති වදුමි -පෙ-

සකති ව ධො මිගජාල ජීවහාවිකේශකයො රසා -පෙ- සකති ව ධො මිගජාල මනොවිකේශකයො ධම්මො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තකේඛි භික්ඛු නාභිනාදුති නාභිවදති නාපේක්ඛාසාය තිට්ඨති, තස්ස තං අනභිනාදුතො අනභිවදතො අනපේක්ඛාසාය තිට්ඨතො නාදී නිරුජ්ඣති, නාදීතිරොධො දුක්ඛතිරොධො මිගජාලාති වදුමිති. අප් ධො ආයස්මා මිගජාලො භගවතො භාසිතං අභිනාදීති අනුමොදිති උට්ඨායාසනා භගවතං අභිවාදෙති පදකම්මං කති පක්ඛාමි.

අප් ධො ආයස්මා මිගජාලො එකො වූපකට්ඨො අපමනො ආතාපි පහිතන්තො විහරන්තො න විරසෙසව යස්සක්ඛාය කුලපුත්තා සලෙදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පඤ්ඤානති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියං පරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිකුක්ඛ සම්මකති උපසම්පජ්ජ විහාසි, ඛිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරුණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති අබ්භිකුක්ඛි. අක්ඛන්තරො ව පනායස්මා මිගජාලො අරහතං අහොසිති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මිගජාල, ඉටුඅරමුණු වූ සිත්කලු වූ මනවධන ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැඳීමට සුදුසු ඇසින් දතයුතු රු ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටීන ඔහුට තෘෂ්ණාව උපදී. මිගජාල, තෘෂ්ණාව හටගැනීමෙන් දුක හටගැනීම වේ යයි කියමි.

මිගජාල, ඉටුඅරමුණු වූ සිත්කලු මනවධන ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැඳීමට සුදුසු දිවෙන් දත යුතු රස ... ඉටුඅරමුණු වූ සිත්කලු වූ මනවධන ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැඳීමට සුදුසු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටීන ඔහුට තෘෂ්ණාව උපදී. මිගජාල, තෘෂ්ණාව හටගැනීමෙන් දුක හටගැනීම වේ යයි කියමි.

මිගජාල, ඉටුඅරමුණු වූ සිත්කලු වූ මනවධන ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැඳීමට සුදුසු ඇසින් දතයුතු රු ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නොපතා ද, ගුණ නොකියා ද, ගැලී නොසිටී ද, එය නොපතන ගුණ නොකියන ගැලී නොසිටීන ඔහුගේ තෘෂ්ණාව නිරුද්ධ වේ. මිගජාල, තෘෂ්ණා නිරෝධයෙන් දුක්ඛ නිරෝධය වේ යයි කියමි.

මිගජාල, ... දිවෙන් දත යුතු රස ඇත. මිගජාල, ඉටුඅරමුණු වූ සිත්කලු වූ මනවධන ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුතු වූ රැඳීමට සුදුසු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නොපතා ද, ගුණ නොකියා ද, ගැලී නොසිටී ද, එය නොපතන ගුණ නොකියන ගැලී නොසිටීන ඔහුගේ තෘෂ්ණාව නිරුද්ධ වේ. මිගජාල, තෘෂ්ණා නිරෝධයෙන් දුක්ඛනිරෝධය වේ යයි කියමි යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මිගජාල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමෝදන් ව හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියහ.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මිගජාල තෙරණුවෝ හුදකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් ව නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව කාය ජීවිත දෙකෙහි නිරපේක්ෂ ව වසනුවෝ යම් අර්හත්ත්වයක් සඳහා කුලපුත්‍රයෝ ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වෙද්ද, මහබ්බසර කෙළවර කොට ඇති ඒ නිරුත්තර අර්හත්ත්වය ඉහත්මයෙහි තුමු විශිෂ්ටඥානයෙන් දන පසක් කොට (එයට) එළඹ විසූහ. ජාතිය ක්ෂය විය. මහබ්බසර වැය නිමවන ලදී. මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැයි අවබෝධ කළහ. ආයුෂ්මත් මිගජාල තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් ද වූහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 7. 3

සමිද්ධි-මාරපඤ්ඤාසුත්තං

65. එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති වෙළවනෙ කලඤ්ඤා නිවාපෙ. අථ ඛො ආයස්මා සමිද්ධි යෙන හගවා තෙනුපසංකමී, උපසංකමිඤ්ඤා හගවනං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසිනො ඛො ආයස්මා සමිද්ධි හගවනං එතදවොච: මාරො මාරොති හනො, වුට්ඨති කිත්තාවතා නු ඛො හනො මාරො වා අසස මාරපඤ්ඤාත්ති වාති?

යත් ඛො සමිද්ධි අත්ථි වක්ඛු අත්ථි රූපා අත්ථි වක්ඛු-විඤ්ඤාණං අත්ථි වක්ඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, අත්ථි තත්ථ මාරො වා මාරපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- අත්ථි ජිව්හා අත්ථි රසා අත්ථි ජිව්හාවිඤ්ඤාණං අත්ථි ජිව්හාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, අත්ථි තත්ථ මාරො වා මාරපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- අත්ථි මනො අත්ථි ධම්මො අත්ථි මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි මනොවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, අත්ථි තත්ථ මාරො වා මාරපඤ්ඤාත්ති වා.

යත් ව ඛො සමිද්ධි නත්ථි වක්ඛු නත්ථි රූපා නත්ථි වක්ඛු-විඤ්ඤාණං නත්ථි වක්ඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, නත්ථි තත්ථ මාරො වා මාරපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- නත්ථි ජිව්හා නත්ථි රසා නත්ථි ජිව්හාවිඤ්ඤාණං නත්ථි ජිව්හාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, නත්ථි තත්ථ මාරො වා මාරපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- නත්ථි මනො නත්ථි ධම්මො නත්ථි මනොවිඤ්ඤාණං නත්ථි මනොවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, නත්ථි තත්ථ මාරො වා මාරපඤ්ඤාත්ති වාති.

1. 7. 4

සමිද්ධි-සත්තපඤ්ඤාසුත්තං

66. රාජගහෙ —

සත්තො සත්තොති හනො වුට්ඨති, කිත්තාවතා නු ඛො හනො සත්තො වා අසස සත්තපඤ්ඤාත්ති වාති?

යත් ඛො සමිද්ධි අත්ථි වක්ඛු අත්ථි රූපා අත්ථි වක්ඛු-විඤ්ඤාණං අත්ථි වක්ඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, අත්ථි තත්ථ සත්තො වා සත්තපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- අත්ථි ජිව්හා අත්ථි රසා අත්ථි ජිව්හාවිඤ්ඤාණං අත්ථි ජිව්හාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, අත්ථි තත්ථ සත්තො වා සත්තපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- අත්ථි මනො අත්ථි ධම්මො අත්ථි මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි මනොවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානංඛො ධම්මො, අත්ථි තත්ථ සත්තො වා සත්තපඤ්ඤාත්ති වා.

1. 7. 3

සමිද්ධි මාරපඤ්ඤා සූත්‍රය

65. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාස නම් වෙළඳවන අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් වැ හුන්හ. එකත්පස් වැ හුන් ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ: “වහන්ස, ‘මාර යැ මාර යැ’යි කියනු ලැබෙයි. වහන්ස, කිපමණෙකින් මාර හෝ මාර ප්‍රඥප්ති වන්නේ ද”යි.

සමිද්ධිය, යම් තැනෙක වක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, වක්ෂුර්විඥානය ඇද්ද, වක්ෂුර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි මාර හෝ මාර ප්‍රඥප්ති හෝ ඇත ... ජිහ්වා ඇද්ද, රසයෝ ඇද්ද, ජිහ්වා විඥාන ඇද්ද, ජිහ්වා විඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි මාර හෝ මාර ප්‍රඥප්ති හෝ ඇත ... මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනෝවිඥාන ඇද්ද, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි මාර හෝ මාර ප්‍රඥප්ති ඇති.

තවද සමිද්ධිය, යම් තැනෙක වක්ෂුස නැද්ද, රූපයෝ නැද්ද, වක්ෂුර්විඥාන නැද්ද, වක්ෂුර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් නැද්ද, එහි මාර හෝ මාර ප්‍රඥප්ති හෝ නැත ... ජිහ්වා නැද්ද, රසයෝ නැද්ද, ජිහ්වා විඥාන නැද්ද, ජිහ්වා විඥානයෙන් දතයුතු දහම් නැද්ද, එහි මාර හෝ මාර ප්‍රඥප්ති හෝ නැත ... මනස නැද්ද, ධර්මයෝ නැද්ද, මනෝවිඥාන නැද්ද, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් නැද්ද, එහි මාර හෝ මාර ප්‍රඥප්ති හෝ නැතැ යි.

1. 7. 4

සමිද්ධි සත්තපඤ්ඤා සූත්‍රය

66. රජගහ නුවර —

“වහන්ස, ‘සත්ත’ යැ ‘සත්ත’ යැ යි කියනු ලැබෙයි. වහන්ස, කිපමණෙකින් ‘සත්ත’ හෝ ‘සත්ත’ ප්‍රඥප්ති හෝ වන්නේ ද”යි.

සමිද්ධිය, යම් තැනෙක, වක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, වක්ෂුර්විඥාන ඇද්ද, වක්ෂුර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි සත්ත හෝ සත්ත ප්‍රඥප්ති ඇත ... ජිහ්වා ඇද්ද, රසයෝ ඇද්ද, ජිහ්වා විඥාන ඇද්ද, ජිහ්වා විඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි සත්ත හෝ සත්ත ප්‍රඥප්ති ඇත ... මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනෝවිඥාන ඇද්ද, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි සත්ත හෝ සත්ත ප්‍රඥප්ති ඇති.

යත් ව ඛො සමිදධි නත්ථි වතඛු නත්ථි රූපා නත්ථි වතඛු-
විඤ්ඤාණං නත්ථි වතඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බා ධම්මා, නත්ථි තත්ථ
සත්තො වා සත්තපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- නත්ථි ජිව්හා නත්ථි රසා
නත්ථි ජිව්හාවිඤ්ඤාණං නත්ථි ජිව්හාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බා ධම්මා,
නත්ථි තත්ථ සත්තො වා සත්තපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- නත්ථි මනො
නත්ථි ධම්මා නත්ථි මනොවිඤ්ඤාණං නත්ථි මනොවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤා-
නබ්බා ධම්මා, නත්ථි තත්ථ සත්තො වා සත්තපඤ්ඤාත්ති වාති.

1. 7. 5

සමිදධි-දුක්ඛපඤ්ඤාසුතනං.

67. දුක්ඛං දුක්ඛන්තං භනෙත චුට්ඨති කිත්තාවතා නු ඛො භනෙත
දුක්ඛං වා අසස දුක්ඛපඤ්ඤාත්ති වාති?

යත් ඛො සමිදධි අත්ථි වතඛු අත්ථි රූපා අත්ථි වතඛු-
විඤ්ඤාණං අත්ථි වතඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බා ධම්මා, අත්ථි තත්ථ
දුක්ඛං වා දුක්ඛපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- අත්ථි ජිව්හා අත්ථි රසා -පෙ-
අත්ථි මනො අත්ථි ධම්මා අත්ථි මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි මනො-
විඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බා ධම්මා, අත්ථි තත්ථ දුක්ඛං වා දුක්ඛපඤ්ඤාත්ති වා.

යත් ව ඛො සමිදධි නත්ථි වතඛු නත්ථි රූපා නත්ථි
වතඛුවිඤ්ඤාණං නත්ථි වතඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බා ධම්මා, නත්ථි
තත්ථ දුක්ඛං වා දුක්ඛපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- නත්ථි ජිව්හා නත්ථි රසා
-පෙ- නත්ථි මනො නත්ථි ධම්මා නත්ථි මනොවිඤ්ඤාණං නත්ථි
මනොවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බා ධම්මා, නත්ථි තත්ථ දුක්ඛං වා දුක්ඛ-
පඤ්ඤාත්ති වාති.

1. 7. 6

සමිදධි-ලොකපඤ්ඤාසුතනං.

68. ලොකො ලොකොති භනෙත චුට්ඨති, කිත්තාවතා නු ඛො
භනෙත ලොකො වා අසස ලොකපඤ්ඤාත්ති වාති?

යත් ඛො සමිදධි අත්ථි වතඛු අත්ථි රූපා අත්ථි වතඛු-
විඤ්ඤාණං අත්ථි වතඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බා ධම්මා, අත්ථි තත්ථ
ලොකො වා ලොකපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- අත්ථි ජිව්හා අත්ථි රසා
-පෙ- අත්ථි මනො අත්ථි ධම්මා අත්ථි මනොවිඤ්ඤාණං අත්ථි
මනොවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤානබ්බා ධම්මා, අත්ථි තත්ථ ලොකො වා
ලොකපඤ්ඤාත්ති වා.

තවද සමිද්ධිය, යම් තැනෙක වක්ෂුස නැද්ද, රූපයෝ නැද්ද, වක්ෂුර්විඥාන නැද්ද, වක්ෂුර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් නැද්ද, එහි සත්ත්ව හෝ සත්වප්‍රඥප්ති නැත ... ජිත්වා නැද්ද, රසයෝ නැද්ද, ජිත්වාචිඥාන නැද්ද, ජිත්වාචිඥානයෙන් දතයුතු දහම් නැද්ද, එහි සත්ත්ව හෝ සත්ත්වප්‍රඥප්ති නැත ... මනස නැද්ද, ධර්මයෝ නැද්ද, මනෝවිඥාන නැද්ද, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් නැද්ද, එහි සත්ත්ව හෝ සත්ත්වප්‍රඥප්ති හෝ නැතැයි.

1. 7. 5

සමිද්ධි දුක්ඛපඤ්ඤා සූත්‍රය

67. වහන්ස, 'දුඃඛ' යැ දුඃඛ' යැයි කියනු ලැබෙයි. වහන්ස, කිපමණෙකින් 'දුඃඛ' හෝ 'දුඃඛප්‍රඥප්ති' හෝ වන්නේ දැයි.

සමිද්ධිය, යම් තැනෙක වක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, වක්ෂුර්විඥාන ඇද්ද, වක්ෂුර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි 'දුඃඛ' හෝ 'දුඃඛප්‍රඥප්ති' හෝ ඇත ... ජිත්වා ඇද්ද, රසයෝ ඇද්ද, ජිත්වාචිඥාන ඇද්ද, ජිත්වාචිඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි 'දුඃඛ' හෝ 'දුඃඛප්‍රඥප්ති' ඇත ... මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනෝවිඥාන ඇද්ද, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි 'දුඃඛ' හෝ 'දුඃඛප්‍රඥප්ති' ඇත.

තවද සමිද්ධිය, යම් තැනෙක වක්ෂුස නැද්ද, රූපයෝ නැද්ද, වක්ෂුර්විඥාන නැද්ද, වක්ෂුර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් නැද්ද, එහි 'දුඃඛ' හෝ 'දුඃඛප්‍රඥප්ති' හෝ නැත ... ජිත්වා නැද්ද, රසයෝ නැද්ද ... මනස නැද්ද, ධර්මයෝ නැද්ද, මනෝවිඥාන නැද්ද, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් නැද්ද, එහි 'දුඃඛ' හෝ 'දුඃඛප්‍රඥප්ති' හෝ නැත.

1. 7. 6

සමිද්ධි ලෝකපඤ්ඤා සූත්‍රය

68. වහන්ස, 'ලෝක' යැ 'ලෝක' යැ යි කියනු ලැබෙයි. වහන්ස, කිපමණෙකින් 'ලෝක' හෝ 'ලෝකප්‍රඥප්ති' හෝ වන්නේ දැයි.

සමිද්ධිය, යම් තැනෙක වක්ෂුස ඇද්ද, රූපයෝ ඇද්ද, වක්ෂුර්විඥාන ඇද්ද, වක්ෂුර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද, එහි 'ලෝක' හෝ 'ලෝකප්‍රඥප්ති' හෝ ඇත ... ජිත්වා ඇද්ද, රසයෝ ඇද්ද ... මනස ඇද්ද, ධර්මයෝ ඇද්ද, මනෝවිඥාන ඇද්ද, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් ඇද්ද. එහි 'ලෝක' හෝ 'ලෝකප්‍රඥප්ති' ඇත.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යත් ව ඛො සමිද්ධි නත්ථි වක්ඛු නත්ථි රූපා නත්ථි වක්ඛු-
විඤ්ඤාණං නත්ථි වක්ඛු විඤ්ඤාණවිඤ්ඤාතඛො ධම්මො, නත්ථි තත්ථ
ලොකො වා ලොකපඤ්ඤාත්ති වා -පෙ- නත්ථි ජීවහා නත්ථි රසා
-පෙ- නත්ථි මනො නත්ථි ධම්මො නත්ථි මනොවිඤ්ඤාණං නත්ථි
මනොවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාතඛො ධම්මො, නත්ථි තත්ථ ලොකො වා
ලොකපඤ්ඤාත්ති වාති.

1. 7. 7

උපසෙතසුත්තං

69. එකං සමයං ආයස්මා ව සාරිපුත්තො ආයස්මා ව උපසෙතො
රාජගහෙ විහරන්ති සීතවතෙ සප්පසොණධික පබ්බාසෙ තෙන ඛො
පන සමයෙන ආයස්මතො උපසෙතස්ස කායෙ ආසිවිසො
පතීතො හොති.

අථ ඛො ආයස්මා උපසෙතො භීතඛු ආමනෙතසී: එථ මෙ
ආවුසො, ඉමං කායං මඤ්ඤිකං ආරොපෙත්වා බහිද්ධා නිහරථ, පුරායං
කායො ඉධෙව විකිරති සෙය්‍යරාපි භුසමුට්ඨිති. එවං වුත්තෙ ආයස්මා
සාරිපුත්තො ආයස්මානං උපසෙතං එතදවොච: න ඛො පන මයං
පසස්මා ආයස්මතො උපසෙතස්ස කායස්ස වා අඤ්ඤාථන්තං ඉන්ද්‍රියානං
වා විපරිණාමං, අථ ව පනායස්මා උපසෙතො එවමාහ: එථ මෙ
ආවුසො ඉමං කායං මඤ්ඤිකං ආරොපෙත්වා බහිද්ධා නිහරථ, පුරායං
කායො ඉධෙව විකිරති සෙය්‍යරාපි භුසමුට්ඨිති.

යස්ස නුත ආවුසො සාරිපුත්ත එවමස්ස: අහං වක්ඛන්ති වා
මම වක්ඛන්ති වා, අහං සොතන්ති වා මම සොතන්ති වා, අහං
සානන්ති වා මම සානන්ති වා, අහං ජීවහාති වා මම ජීවහාති වා,
අහං කායොති වා මම කායොති වා, අහං මනොති වා මම
මනොති වා, තස්ස නුත ආවුසො¹ සාරිපුත්ත සීයා කායස්ස වා
අඤ්ඤාථන්තං ඉන්ද්‍රියානං වා විපරිණාමො. මඤ්ඤාථ ඛො ආවුසො
සාරිපුත්ත න එවං හොති: අහං වක්ඛන්ති² වා මම වක්ඛන්ති
වා, අහං සොතන්ති වා මම සොතන්ති වා, අහං සානන්ති වා
මම සානන්ති වා, අහං ජීවහාති වා මම ජීවහාති වා, අහං
කායොති වා මම කායොති වා, අහං මනොති වා මම මනොති
වා, තස්ස මඤ්ඤා ආවුසො සාරිපුත්ත කිං කායස්ස වා අඤ්ඤාථන්තං
භවිස්සති ඉන්ද්‍රියානං වා විපරිණාමොති?

1. තස්ස ආවුසො - මජ්ඣ., සා.

2. වක්ඛන්ති - මජ්ඣ.

තවද සම්ප්‍රදායික යම් තැනෙක වක්‍රය නැද්ද, රූපයේ නැද්ද, වක්‍රවිඥාන නැද්ද, වක්‍රවිඥානයෙන් දක්වනු දහම් නැද්ද, එහි 'ලෝක' හෝ 'ලෝකප්‍රඥප්ති, හෝ නැත ... පිත්තා නැද්ද, රූපයේ නැද්ද ... මනස නැද්ද, ධර්මයේ නැද්ද, මනෝවිඥාන නැද්ද, මනෝවිඥානයෙන් දක්වනු දහම් නැද්ද, එහි ලෝක හෝ ලෝකප්‍රඥප්ති හෝ නැතැයි.

1. 7. 7

උපසේන සූත්‍රය

69. එක් සමයෙක්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝත් ආයුෂ්මත් උපසේන තෙරණුවෝත් රජගහ නුවර සිත වෙනෙහි සප්පසොණ්ඩික පර්වතගුහාවෙහි වැඩ විසූහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් උපසේන තෙරුන්ගේ කයෙහි ආශීර්විෂයෙක් වැටුණේ වෙයි.

එකල්හි ආයුෂ්මත් උපසේන තෙරණුවෝ හික්මුත් ඇමතුහ: ඇවැත්නි, “එව මේ කය බොල්මිටක් මෙන් මෙහි ම විසිරීමට පෙර මාගේ මේ කය ඇඳකට නඟා බැහැර කරව”යි. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් උපසේන තෙරුන්ට මෙය වදළුහ: ආයුෂ්මත් උපසේනයන්ගේ කයෙහි වෙනස්බවක් හෝ ඉඳුරන්ගේ වෙනස්වීමක් හෝ අපි නොම දකුම්හ. එහෙත් ආයුෂ්මත් උපසේන මෙසේ කියයි. “ඇවැත්නි, එව මේ කය බොල්මිටක් මෙන් මෙහි ම විසිරීමට පෙර මාගේ මේ කය ඇඳකට නඟා බැහැර කරව”යි.

ඇවැත්නි ශාරිපුත්‍රයෙනි, යමකුට “ඇස මම යැ කියා හෝ ඇස මාගේ යැ කියා හෝ කන මම යැ කියා හෝ කන මාගේ යැ කියා හෝ නැහැ ය මම යැ කියා හෝ නැහැ ය මාගේ යැ කියා හෝ දිව මම යැ කියා හෝ දිව මාගේ යැ කියා හෝ කය මම යැ කියා හෝ කය මාගේ යැ කියා හෝ සිත මම යැ කියා හෝ සිත මාගේ යැ කියා හෝ ඒකාන්තයෙන් මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ද, ඇවැත්නි, ශාරිපුත්‍රයෙනි, ඔහුගේ කයෙහි වෙනස්බවක් හෝ ඉඳුරන්ගේ වෙනස්වීමක් හෝ ඒකාන්තයෙන් වන්නේ ය. ඇවැත්නි, ශාරිපුත්‍රයෙනි, මට වූකලී “ඇස මම යැ කියා හෝ ඇස මාගේ යැ කියා හෝ කන මම යැ කියා හෝ කන මාගේ යැ කියා හෝ නැහැ ය මම යැ කියා හෝ නැහැ ය මාගේ යැ කියා හෝ දිව මම යැ කියා හෝ දිව මාගේ යැ කියා හෝ කය මම යැ කියා හෝ කය මාගේ යැ කියා හෝ සිත මම යැ කියා හෝ සිත මාගේ යැ” කියා හෝ මෙබඳු සිතෙක් නො වේ. ඇවැත්නි, ශාරිපුත්‍රයෙනි, කිම? ඒ මාගේ කයෙහි වෙනස්බවක් හෝ ඉඳුරන්ගේ වෙනස්වීමක් හෝ වන්නේ ද? (නො වන්නේ ම ය.)

තථා හි පනායසමනො උපසෙනස්ස දීඝරත්තං අහංකාර-
මමිංකාර මානානුසයා සුසමුහතා,¹ තස්මායසමනො උපසෙනස්ස න
එවං හොති: අහං චක්ඛුතනී වා මම චක්ඛුතනී වා -පෙ- අහං
ජීවිතානි වා මම ජීවිතානි වා -පෙ- අහං මනොනි මම
මනොනි වානි.

අථ ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනො උපසෙනස්ස කායං
මඤ්ඤිකං ආරොපෙතවා ඛහිඤ්වා නීහරිංසු අථ ඛො ආයසමනො
උපසෙනස්ස කායො තඤ්චෙව විකිරි සෙයාරාපි භුසමුට්ඨිති.

1. 7. 8

උපවාණසුත්තං

70. අථ ඛො ආයසමා උපවාණො යෙන හගවා තෙත්තපසඛක්ඛි
-පෙ- එකමන්තං නිසිකො ඛො ආයසමා උපවාණො හගවන්තං
එතදවොච: සන්දිට්ඨිකො ධම්මො සන්දිට්ඨිකො ධම්මොති හන්තො
වුළුති කිත්තාවතා නු ඛො හන්තො සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති
අකාලිකො එහි පසිකො ඔපනයිකො පට්ටන්තං වෙදිතඤ්ඤා
විඤ්ඤාහිති?

ඉධුපවාණ² භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා රූපපටිසංවෙදී ච
හොති රූපරාගපටිසංවෙදී ච. සන්තාඤ්ඤා අරුක්ඛන්තං රූපෙසු රාගං
අත්ථි මෙ අරුක්ඛන්තං රූපෙසු රාගොති පජානාති, යන්තං උපවාණ
භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා රූපපටිසංවෙදී³ ච හොති, රූපරාග-
පටිසංවෙදී⁴ ච සන්තාඤ්ඤා අරුක්ඛන්තං රූපෙසු රාගං අත්ථි මෙ
අරුක්ඛන්තං රූපෙසු රාගොති පජානාති. එවමි ඛො උපවාණ,
සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති අකාලිකො එහිපසිකො ඔපනයිකො
පට්ටන්තං වෙදිතඤ්ඤා විඤ්ඤාහි -පෙ-

පුන ච පරං උපවාණ භික්ඛු ජීවිතාය රසං සාධිතවා
රසපටිසංවෙදී ච හොති රසරාගපටිසංවෙදී ච සන්තාඤ්ඤා අරුක්ඛන්තං
රසෙසු රාගං අත්ථි මෙ අරුක්ඛන්තං රසෙසු රාගොති පජානාති,
යන්තං උපවාණ භික්ඛු ජීවිතාය රසං සාධිතවා රසපටිසංවෙදී
ච හොති රසරාගපටිසංවෙදී ච. සන්තාඤ්ඤා අරුක්ඛන්තං රසෙසු
රාගං අත්ථි මෙ අරුක්ඛන්තං රසෙසු රාගොති පජානාති, එවමි ඛො
උපවාණ සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති අකාලිකො එහිපසිකො
ඔපනයිකො පට්ටන්තං වෙදිතඤ්ඤා විඤ්ඤාහි -පෙ-

1. මානානුසයො සුසමුහතො - මජ්ඣං.

2. ඉධ පන උපවාණ - මජ්ඣං, ස්වා.

3. රූපපටිසංවෙදී - මජ්ඣං.

4. රූපරාගපටිසංවෙදී - මජ්ඣං.

ඒ එසේ මැයි. ආයුෂ්මත් උපසේනයන් විසින් දිගුකලක සිට අභංකාර දෘෂ්ටිය මමිකාර තෘෂ්ණාව හා මානාත්‍රසයයෝ මැනවින් නසන ලදහ. එහෙයින් ආයුෂ්මත් උපසේනයන්ට “ඇස මම යැ කියා හෝ ඇස මාගේ යැ කියා හෝ... දිව මම යැ කියා හෝ දිව මාගේ යැ කියා හෝ... සිත මම යැ කියා හෝ සිත මාගේ යැ කියා හෝ මෙබඳු සිතෙක් නොවේ.

ඉක්බිති ඒ හික්ෂුග්‍ර ආයුෂ්මත් උපසේන තෙරුන්ගේ කය ඇඳක නභා බැහැර ගෙන ගියහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් උපසේන තෙරුන්ගේ කය බොල්මිටක් මෙන් එතැන ම විසිර ගියේ යි.

1. 7. 8

උපවාණ සූත්‍රය

70. එකල්හි ආයුෂ්මත් උපවාණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. ... එකත්පස් වැ හුන් ආයුෂ්මත් උපවාණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, ධර්මය සංදිට්ඨික (තමා විසින් දක්ක යුතු) යැ, ධර්මය සංදිට්ඨික යැ යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, ධර්මය කෙතෙකින් සංදිට්ඨිකත් අකාලිකත් (කල් නො යවා විපාක දෙන්නේත්) එහිපසසිකත් (එව බලව යි කීමට සුදුසුත්) ඔපනයිකත් (සිත්හි ලා දැරීමට සුදුසුත්) නුවණැත්තන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුන් වේ ද? යි,

උපවාණ, මෙසස්තෙහි මහණ ඇසින් රු දක රූපය දන්නේත් රූපරාගය දන්නේත් වෙයි. තම සන්තානයෙහි ඇති රූපයන්හි රාගය මාගේ සන්තානයෙහි රූපයන්හි රාගය ඇතැ යි දනියි. උපවාණ, මහණ ඇසින් යම් ඒ රු දක රූපය දන්නේත් රූපරාගය දන්නේත් වේ ද, තම සන්තානයෙහි ඇති රූපයන්හි රාගය මාගේ සන්තානයෙහි රූපයන්හි රාගය ඇතැ යි දනී ද, උපවාණ, මෙසේත් ධර්මය සංදිට්ඨිකත් අකාලිකත් එහිපසසිකත් ඔපනයිකත් නුවණැත්තන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුන් වෙයි ...

උපවාණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: මහණ දිවෙන් රස විඳ රස දන්නේත් රසරාග දන්නේත් වෙයි. තම සන්තානයෙහි ඇති රසයන්හි රාගය තමාගේ සත්ත්ව රසයන්හි රාගය ඇතැ යි දනියි. උපවාණ, මහණ දිවෙන් යම් ඒ රසයක් ආස්වාදනය කොට රස දන්නේත් රසරාග දන්නේත් වේ ද, තම සත්ත්ව ඇති රසයන්හි රාගය මාගේ සත්ත්ව රසරාගය ඇතැ යි දනී යි. උපවාණ, මෙසේත් ධර්මය සංදිට්ඨිකත් අකාලිකත් එහිපසසිකත් ඔපනයිකත් නුවණැත්තන් විසින් තම තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුන් වේ....

සුන ව පරං උපවාණ භික්ඛු මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය ධම්ම-
පටිසංවේදී ව හොති ධම්මරාගපටිසංවේදී ව, සන්තාණ්ඤා අර්ඤ්ඤානං
ධම්මෙසු රාගං අත්ථි මෙ අර්ඤ්ඤානං ධම්මෙසු රාගොති පජානාති.
යන්තං උපවාණ භික්ඛු මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය ධම්මපටිසංවේදී
ව හොති ධම්මරාගපටිසංවේදී ව, සන්තාණ්ඤා අර්ඤ්ඤානං ධම්මෙසු
රාගං: අත්ථි මෙ අර්ඤ්ඤානං ධම්මෙසු රාගොති පජානාති, එවමි
බො උපවාණ සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති අකාලිකො එහිපසිකො
ඔපනයිකො පච්චන්තං වේදිතබ්බො විඤ්ඤාති.

ඉධුපවාණ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා රූපපටිසංවේදී හි
බො හොති නො ව රූපරාගපටිසංවේදී, අසන්තාණ්ඤා අර්ඤ්ඤානං
රූපෙසු රාගං නත්ථි මෙ අර්ඤ්ඤානං රූපෙසු රාගොති පජානාති.
යන්තං උපවාණ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා රූපපටිසංවේදී හි
බො හොති නො ව රූපරාගපටිසංවේදී,¹ අසන්තාණ්ඤා අර්ඤ්ඤානං
රූපෙසු රාගං නත්ථි මෙ අර්ඤ්ඤානං රූපෙසු රාගොති පජානාති.
එවමි බො උපවාණ සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති අකාලිකො
එහිපසිකො ඔපනයිකො පච්චන්තං වේදිතබ්බො විඤ්ඤාති. -පෙ-

සුන ව පරං උපවාණ භික්ඛු ජීව්හාය රසං සායිකා රසපටිසං-
වේදී හි බො හොති නො ව රසරාගපටිසංවේදී, අසන්තාණ්ඤා
අර්ඤ්ඤානං රසෙසු රාගං: නත්ථි මෙ අර්ඤ්ඤානං රසෙසු රාගොති
පජානාති යන්තං උපවාණ භික්ඛු ජීව්හාය රසං සායිකා රසපටිසං-
වේදී හි බො හොති නො ව රසරාගපටිසංවේදී, අසන්තාණ්ඤා
අර්ඤ්ඤානං රසෙසු රාගං: නත්ථි මෙ අර්ඤ්ඤානං රසෙසු රාගොති
පජානාති. එවමි බො උපවාණ සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති
අකාලිකො එහිපසිකො ඔපනයිකො පච්චන්තං වේදිතබ්බො
විඤ්ඤාති -පෙ-

සුන ව පරං උපවාණ භික්ඛු මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය ධම්ම-
පටිසංවේදී හි බො හොති නො ව ධම්මරාගපටිසංවේදී, අසන්තාණ්ඤා
අර්ඤ්ඤානං ධම්මෙසු රාගං: නත්ථි මෙ අර්ඤ්ඤානං ධම්මෙසු රාගොති
පජානාති. යන්තං උපවාණ භික්ඛු මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය ධම්ම-
පටිසංවේදී හි බො හොති නො ව ධම්මරාගපටිසංවේදී, අසන්තාණ්ඤා
අර්ඤ්ඤානං ධම්මෙසු රාගං: නත්ථි මෙ අර්ඤ්ඤානං ධම්මෙසු රාගොති
පජානාති, එවමි බො උපවාණ සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති
අකාලිකො එහිපසිකො ඔපනයිකො පච්චන්තං වේදිතබ්බො
විඤ්ඤාති ති.

1. 7. 9

පටිම ඡට්ඨසායනනසුත්තං

71. යො හි කොට්ඨි භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡන්තං ඵ්ඨසායනනානං
සමුදයාණ්ඤා අත්ථගමාණ්ඤා අත්ථසාදාණ්ඤා ආදීනවණ්ඤා නිසංසරණාණ්ඤා යථාභූතං
නපජානාති; අවුසිතං තෙන බ්‍රහ්මචරියං, ආරකා යො ඉමමිහා
ධම්මවිනයාති.

1. පටිසංවේදී හි - සිමු.

උපවාණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: මහණ සිතින් ධර්මය දැන ධර්මය දන්නේත් ධර්මරාගය දන්නේත් වේ. තමන් තුළ ඇති ධර්මයන්හි රාගය මාගේ සත්ත්ව ධර්මයන්හි රාගය ඇතැ යි දනි යි. උපවාණ, මහණ තෙමේ සිතින් යම් ඒ දහමක් දැන ධර්මය දන්නේත් ධර්මරාගය දන්නේත් වේ ද, සිය සත්ත්ව ඇති ධර්මයන්හි රාගය මාගේ සත්ත්ව ධර්මයන්හි රාගය ඇතැ යි දනී ද, උපවාණ, මෙසේත් ධර්මය සන්ධිකත් අකාලිකත් එහිපසිකත් ඔපනයිකත් නුවණැත්තන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුන් වෙයි.

උපවාණ, මෙසේනෙහි මහණ ඇසින් රූ දක රූ දන්නේත් නොද රූපරාග දන්නේත් වේ. සිය සත්ත්ව නැති රූපයන්හි රාගය මා සත්ත්ව රූපයන්හි රාගය නැතැ යි දැනගනී, උපවාණ, මහණ ඇසින් යම් රූපයක් දක රූ දන්නේත් නො ද රූපරාග දන්නේත් වේ ද, සියසත්ත්ව නැති රූපයන්හි රාගය මා සත්ත්ව රූපයන්හි රාගය නැතැ යි දැනගනී ද, උපවාණ, මෙසේත් ධර්මය සන්ධිකත් අකාලිකත් එහිපසිකත් ඔපනයිකත් නුවණැත්තන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුන් වෙයි.

උපවාණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: මහණ දිවෙන් රස විඳ රස දන්නේත් නො ද රසරාග දන්නේත් වෙයි. සියසත්ත්ව නැති රසයන්හි රාගය මා සත්ත්ව රසයන්හි රාගය නැතැ යි දැනගනී. උපවාණ, මහණ දිවෙන් යම් රසයක් විඳ රස දන්නේත් නො ද රසරාග දන්නේත් වේද, සියසත්ත්ව නැති රසයන්හි රාගය: මා සත්ත්ව රසයන්හි රාගය නැතැ යි දැනගනී ද. උපවාණ, මෙසේත් ධර්මය සන්ධිකත් අකාලිකත් එහිපසිකත් ඔපනයිකත් නුවණැත්තන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුන් වෙයි. ...

උපවාණ, නැවත අනෙකක් ද කියමි: මහණ සිතින් දහම් දැන දහම් දන්නේත් නො ද දහම්රාගය දන්නේත් වෙයි. සිය සත්ත්ව නැති දහම්හි රාගය මා සත්ත්ව දහම්හි රාගය නැතැ යි දනි යි. උපවාණ, මහණ සිතින් යම් දහමක් දැන දහම් දන්නේත් නො ද දහම්රාගය දන්නේත් වේ ද, සියසත්ත්ව නැති දහම්හි රාගය: මා සත්ත්ව දහම්හි රාගය නැතැ යි දැනගනී ද, උපවාණ, මෙසේත් ධර්මය සන්ධිකත් අකාලිකත් එහිපසිකත් ඔපනයිකත් නුවණැත්තන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුන් වෙ යි.

1. 7. 9

පට්ඨ පච්ඡයායනන සූත්‍රය

71. මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් සවුදුරුම් ස්පර්ශායතනයන්ගේ හටගැන්මත් විනාශයත් විඳගැන්මත් දෙයන් නික්මයෑමත් තතු සේ නො දනී ද, ඔහු විසින් මහබඹසර නො වසන ලදී. හේ මෙසේනෙන් දුරු වෙයි.

එවං. වුතෙන අඤ්ඤිතරො භික්ඛු හගවනතං එතදවොච: එක්ඛාහං හනොත, අනාසසාසිං,¹ අහඤ්ඤි හනොත ඡන්තං ආයතනානං සමුදයඤ්ඤි අක්ඛගමඤ්ඤි අයසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිසසරණඤ්ඤි යථාභූතං නපපජානාමිති.

තං කිම්මඤ්ඤයි භික්ඛු වතඛුං: “එතං මම එසො‘හමස්මි එසො මෙ අත්තා’”ති සමනුපසසාසිති? නොහෙතං හනොත, සාධු භික්ඛු එක්ඛ ව තෙ භික්ඛු වතඛුං: “නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තා’”ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුද්ධං හවිසසති, එසෙවනොතා දුක්ඛස්ස -පෙ-

පීච්ඤං:² “එතං මම එසො‘හමස්මි එසො මෙ අත්තා’”ති සමනුපසසාසිති? නො හෙතං හනොත, සාධු භික්ඛු එක්ඛ ව තෙ භික්ඛු පීච්ඤං: “නෙතං මම නෙසොහමස්මි න මෙසො අත්තා’”ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුද්ධං හවිසසති, එසෙවනොතා දුක්ඛස්ස -පෙ-

මනං: “එතං මම එසො‘හමස්මි එසො මෙ අත්තාති සමනුපසසාසි’”ති නොහෙතං හනොත, සාධු භික්ඛු එක්ඛ ව තෙ භික්ඛු මනො “නෙතං මම නෙසො‘හමස්මි න මෙසො අත්තා’”ති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුද්ධං හවිසසති, එසෙවනොතා දුක්ඛස්සාති.

1. 7. 10

දුතිය ජථස්සායතනසුක්තං

72. යො හි කොච්චි භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡන්තං එස්සායතනානං සමුදයඤ්ඤි අක්ඛගමඤ්ඤි අයසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිසසරණඤ්ඤි යථාභූතං නපපජානාති, අවුසිතං තෙන බ්‍රහ්මචරියං, ආරකාව යො ඉම්මො ධම්මචිතයාති.

එවං. වුතෙන අඤ්ඤිතරො භික්ඛු හගවනතං එතදවොච: එක්ඛාහං හනොත අනාසසාසිං, අහඤ්ඤි හනොත ඡන්තං එස්සායතනානං සමුදයඤ්ඤි අක්ඛගමඤ්ඤි අයසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිසසරණඤ්ඤි යථාභූතං නපපජානාමිති.

1. අනාසසං - මජ්ඣං. අනාසසං - සත්තං

2. පීච්ඤං - සිමු

3. සුද්ධං - සිමු

මෙසේ වදළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි ලා මම නටුයෙමි වෙමි. වහන්ස, මම සවැදෑරුම් ස්පර්ශායතනයන්ගේ සමුදයත් අකුශලයත් ආදීනවයත් නිසසරණයත් තතු සේ නො දනිමි යි.

මහණ, ඒ කුමැ යි හඟිති ද? ඇස: “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්ම ය” යි දකිති ද? යි. වහන්ස, එය නො වේ ම ය. මහණ, මැනවි. මහණ, මෙහි ලා තා විසින් ඇස: “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය” යි මෙසේ මෙය තතු සේ මනානුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දේ වන්නේ නම් දුක්හි කෙළවර (නිවන) මෙය මැ යි...

දිව: “මෙය මා ගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය” යි දකිති ද? යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය. මහණ, මැනවි. මහණ, මෙහි ලා තා විසින් දිව: “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” ය යි මෙසේ මෙය තතු සේ මනානුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දේ වන්නේ නම් දුක්හි කෙළවර මෙය මැ යි...

සිත: “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය” යි දකිති ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. මහණ, මැනවි. මහණ, මෙහි ලා තා විසින් සිත: “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” ය යි මෙසේ මෙය තතු සේ මනානුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දේ වන්නේ නම් දුක්හි කෙළවර මෙය මැ යි.

1. 7. 10

දුතිය ජථස්සායතන සූත්‍රය

72. මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් සවැදෑරුම් ස්පර්ශායතනයන්ගේ සමුදයයත් අකුශලයත් ආදීනවයත් නිසසරණයත් තතු සේ නො දනී ද, ඔහු විසින් බබසර නොවසන ලද, හේ මෙසස්නෙන් දුරු මැ වෙයි.

මෙසේ වදළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි ලා මම නටුයෙමි වෙමි. වහන්ස, “මම සවැදෑරුම් ස්පර්ශායතනයන්ගේ සමුදයයත් අකුශලයත් ආදීනවයත් නිසසරණයත් තතු සේ නො දනිමි” යි.

තං කිමමඤ්ඤයි භික්ඛු, වක්ඛං. “නෙතං මම නෙසො‘හමස්මි න මෙසො අත්තා”ති සමනුපස්සයිති? එවං හනෙතං. සාධු භික්ඛු, එත්ථ ව තෙ භික්ඛු වක්ඛං. “නෙතං මම නෙසො හමස්මි න මෙසො අත්තා”ති එවමෙතං යථාභූතං සමමපඤ්ඤාය සුද්ධං හවිස්සති, එවනෙතං එතං පඨමං එක්ඝායනනං පභීනං හවිස්සති ආයතිං¹ අපුනාබ්භවාය -පෙ-

ජිව්හං. “නෙතං මම නෙසො‘හමස්මි න මෙසො අත්තා”ති සමනුපස්සයිති? එවං හනෙතං. සාධු භික්ඛු, එත්ථ ව තෙ භික්ඛු, ජිව්හං. “නෙතං මම නෙසො‘හමස්මි න මෙසො අත්තා”ති එවමෙතං යථාභූතං සමමපඤ්ඤාය සුද්ධං හවිස්සති, එවනෙතං එතං චතුත්ථං එක්ඝායනනං පභීනං හවිස්සති ආයතිං¹ අපුනාබ්භවාය -පෙ-

මනං. “නෙතං මම නෙසො‘හමස්මි න මෙසො අත්තා”ති සමනුපස්සයිති? එවං හනෙතං. සාධු භික්ඛු, එත්ථ ව තෙ භික්ඛු මනො². “නෙතං මම නෙසො‘හමස්මි න මෙසො අත්තා”ති එවමෙතං යථාභූතං සමමපඤ්ඤාය සුද්ධං හවිස්සති, එවනෙතං එතං ඡට්ඨං එක්ඝායනනං පභීනං හවිස්සති ආයතිං¹ අපුනාබ්භවායාති.

1. 7. 11

තතිය ජථස්සායනනසුක්තං

73. යො හි කොච්චි භික්ඛවෙ, භික්ඛු ජත්තං එක්ඝායනනානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අස්සාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිස්සරණඤ්ඤා යථාභූතං නපපජානාති, අවුසිතං තෙන බ්‍රහ්මචරියං ආරක්ඛාමි යො ඉමමහා ධම්මවිනයාති.

එවං වුක්ඛෙ අඤ්ඤකරො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: එත්ථං හනෙතං, පනස්සස්සං, අහඤ්ඤා හනෙතං ජත්තං එක්ඝායනනානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අස්සාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිස්සරණඤ්ඤා යථාභූතං නපපජානාමීති.

1. ආයතිං -- සිවු.

2. මනං -- සිවු.

3. අත්ථස්සං පනස්සං -- මරයං.

මහණ, ඒ කුමැයි හඟිති ද? ඇය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි දක්නි ද? යි. වහන්ස, එසේ ය. මහණ, මැනවි. මහණ, මෙහි ලා තා විසින් ඇය: “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ”යි මෙසේ මෙය තතු සේ මනා නුවණින් මොනවට දක්නා ලද්දේ වන්නේ ද, මෙසේ තාගේ මේ පළමුවන ස්පර්ශායතනය මතු නූපදනා (නිවන) පිණිස ප්‍රභීණ වූයේ වන්නේ ය...

දිව මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ”යි දක්නි ද? යි. වහන්ස, එසේ ය. මහණ, මැනවි. මහණ, මෙහි ලා තා විසින් දිව “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” යි මෙසේ මෙය තතු සේ මනා නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ වන්නේ ද, මෙසේ තාගේ මේ සිවුවැනි එකසායතනය මතු නූපදනා පිණිස ප්‍රභීණ වූයේ වන්නේ ය...

සිත “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ”යි දක්නි ද? යි. වහන්ස, එසේ ය. මහණ මැනවි. මහණ මෙහි තා විසින් සිත “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ”යි මෙසේ මෙය තතු සේ මනා නුවණින් මැනවින් දක්නා ලද්දේ වන්නේ ය. මෙසේ තාගේ මේ සවැනි එකසායතනය මත්තෙහි නූපදනා පිණිස ප්‍රභීණ වූයේ වන්නේ යි.

1. 7. 11

තතිය ජථස්සායතන සූත්‍රය

73. මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් සවැදුරුම් එකසායතන යන්ගේ සමුදයත් අකුමයත් අසාදයත් ආදීනවයත් නිසසරණයත් තතු සේ නො දනී ද, ඔහු විසින් බලසර නො වසන ලදි. හේ මෙසස්නෙන් බැහැර වූයේ ම වෙයි.

මෙසේ වදළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාගාවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, “මෙහි ලා මම දැඩි සේ නවුයෙමි වෙමි. වහන්ස, මම සවැදුරුම් එකසායතනයන්ගේ සමුදයත් අකුමයත් අසාදයත් ආදීනවයත් නිසසරණයත් තතු සේ නො දනිමි”යි.

තං කිමඤ්ඤයි භික්ඛු, "චක්ඛං නිව්චං වා අනිව්චං වා"ති. අනිව්චං භනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති. දුක්ඛං භනෙත, යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්තූ තං සමනුපස්සිතුං. "එතං මම එසො'භමස්මි එසො මෙ අනා"ති. නො භෙතං භනෙත -පෙ-

ඒව්හා "නිව්චං වා අනිව්චං වා"ති. අනිව්චං භනෙත. -පෙ- මනො නිව්චං වා අනිව්චං වාති. අනිව්චං භනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති. දුක්ඛං භනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්තූ තං සමනුපස්සිතුං. "එතං මම එසො'භමස්මි එසො මෙ අනා"ති. නො භෙතං භනෙත,

එවං පසං භික්ඛු සුතවා අරියසාවකො වක්ඛස්මිමි නිබ්බිද්දති, සොතස්මිමි නිබ්බිද්දති, සාතස්මිමි නිබ්බිද්දති, ඒව්හායපි නිබ්බිද්දති කායස්මිමි නිබ්බිද්දති මනස්මිමි නිබ්බිද්දති.

නිබ්බිද්දං විරජ්ජති විරාගා විච්චාදති විමුක්තස්මිං විමුක්තමිති ඤාණං භොති, ඛිණ්ණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මවරියං, කතං කරණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

මිගජාලවග්ගො සත්තමො.

තස්සුද්දනං:

මිගජාලෙන දෙව වුත්තා වන්තාරො ව සමිද්ධිනා
උපසෙතො උපවාණො ව ජඵසසායනනිකා තයො.

මහණ, ඒ කීමැයි හඟිති ද? ඇස නිත්‍ය වේ ද? නොහොත් අනිත්‍ය හෝ වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් වේ ද? නොහොත් සුව හෝ වේ දැයි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්ම ය”යි දක්නට නිසි වේ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. ...

දිව නිත්‍ය වේ ද? නොහොත් අනිත්‍ය හෝ වේ දැයි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. ... සිත නිත්‍ය වේ ද? නොහොත් අනිත්‍ය හෝ වේ දැයි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් උය දුක් වේ ද? නොහොත් සුව හෝ වේ දැයි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය”යි දක්නට නිසි වේ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

මහණ, මෙසේ දක්නාසුලු ශ්‍රැතවත් ආයතනික ඇසෙහි දු කලකිරෙයි. කනෙහි දු කලකිරෙයි. නැහැයෙහි දු කලකිරෙයි. දිවෙහි දු කලකිරෙයි. කයෙහි දු කලකිරෙයි. සිතෙහි දු කලකිරෙයි.

කලකිරෙනුයේ නො ඇලෙයි. නො ඇලුම් හෙයින් මිඳෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුනේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ඤාය වුවා ය. බඹසර විෂ නිමවන ලදී. රහත් බව පිණිස කළ යුතු දෑ කරන ලදී. මේ (රහත්) බව පිණිස (කළයුතු) අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

සත්වැනි මිඟජාලවර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය :

මිඟජාල නමින් දෙකෙක් ද සම්ඳ්ධි නමින් සතරෙක් ද උපසෙත උපවාණ යයි දෙකෙක් ද එසසායතනික සූත්‍ර තුනෙක් ද කියන ලදහ.

8. ගිලානවග්ගො

1. 8. 1

ගිලානසුක්කං

74. සාවතීයං —

අප්ථො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංකමී. උපසංකමීත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තො ථො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

අමුක්කසමී¹ භතෙන්, වීභාරෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු නවො අපාඤ්ඤතො ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාළභගිලානො, සාධු භතෙන්, භගවා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසංකමතු අනුක්කමං උපාදයාති.

අප්ථො භගවා නවවාදඤ්ඤා සුත්වා ගිලානවාදඤ්ඤා² අපාඤ්ඤතො භික්ඛුති ඉති විදිත්වා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසංකමී. අද්දසා ථො සො භික්ඛු භගවන්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තා, දිස්වාන මඤ්ඤිත සමඤ්ඤාසි. අප්ථො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච: අලං භික්ඛු මා තං මඤ්ඤිත සමඤ්ඤාසි. සකභිමාති ආසනාති පඤ්ඤන්තාති. තත්ථාහං නිසීදිසාමිති. නිසීදි භගවා පඤ්ඤන්තෙ ආසතෙ. නිසජ්ඣ ථො භගවා තං භික්ඛුං එතදවොච:

කච්චි තෙ භික්ඛු ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි දුක්ඛා වෙදනා පටික්ඛමන්ති නො අභික්ඛමන්ති, පටික්ඛමොසානං පඤ්ඤයති නො අභික්ඛමොති?

න මෙ භතෙන් ඛමනීයං, න යාපනීයං, බාළභා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමන්ති නො පටික්ඛමන්ති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤයති නො පටික්ඛමොති.

කච්චි තෙ භික්ඛු න කිඤ්චි කුක්ඛුචං, න කොච්චි විපට්ඨසාරොති? තස්ස මෙ භතෙන්, අනාපාකං කුක්ඛුචං අනාපාකො විපට්ඨසාරොති.

කච්චි පන තං භික්ඛු අන්තා සිලතො න උපවදිති, න ථො මෙ භතෙන් අන්තා සිලතො උපවදිති.

1. අමොක්කසමී. සි. 9.

2. ගිලානවාදඤ්ඤා සුත්වා - සි 2.

8. ගිලාන වගීය

1. 8. 1

ගිලාන සූත්‍රය

74. සැවැත් තුවර

එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹීමේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය:

වහන්ස, “අසෝ වෙහෙරෙහි අප්‍රසිද්ධ වූ එක්තරා නවක මහණෙක් හටගත් රෝග ඇති ව දුකට පැමිණ දැඩිගිලන් ව වෙසෙයි. වහන්ස, අයදීම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා කොට ඒ මහණ වෙත එළඹෙන සේක්වා” යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නවකයෙක යන වචනයත් ගිලනෙක යන වචනයත් අසා නාදුන්න මහණෙකැයි මෙසේ දන ඒ මහණ වෙත එළඹී සේක. ඒ මහණ එළඹෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දීම දක්කේ ය. දක ඇඳෙන් නැගිටිනා අයුරක් දක්වා. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහට මෙය වදළ සේක: මහණ “කම් නැත. තෙපි ඇඳෙන් නැගිටිනා අයුරක් නහමක් කරහු. පනවන ලද මේ අයුත් ඇත. එහි මම හිඳින්නෙමි” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පනවන ලද අස්නෙහි වැඩහුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳ ඒ මහණහට මෙය වදළ සේක:

මහණ තට කිම ඉවසිය හැකිද? කිම යැපිය හැකිද? දුක්ට වේදනාවෝ කිම අඩු වෙද්ද? වැඩි නොවෙද්ද? මේ වේදනාවන්ගේ අඩුවීමෙක් මිය වැඩිවීමෙක් නො පැනේ ද යි.

වහන්ස, මට නොඉවසිය හැකි ය. නොයැපිය හැකි ය. මාගේ දැඩි දුක්ට වේදනාවෝ වැඩිවෙත්. නොඅඩුවෙත්. මොවුන්ගේ වැඩිවීම මිය අඩුවීමෙක් නො පැනේ යි.

මහණ, “තට කිසියම් කුකුසෙක් නො වේ ද? කිසියම් විපිළියරෙක් නො වේ ද? යි. වහන්ස, මට ඒකාන්තයෙන් මහත් කුකුසෙක් වේ. මහත් විපිළියරෙක් වේ.

මහණ, කිම තෙමේ තට ගිලයෙන් උපවාද නො කෙරේ ද යි. වහන්ස, මට තෙමේ ගිලයෙන් උපවාද නො කෙරේ මැයි.

නො වෙ කිරි තුං භික්ඛු අත්තා සිලනො උපදවති, අථ කිසිඤ්ඤා තෙ කුතකුචං? කො ව විසව්සාරොති? න ඛො අහං හතොත, සිලවිසුඤ්ඤාං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමීති.

නො වෙ කිරි තුං භික්ඛු සිලවිසුඤ්ඤාං මයා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, අථ කිමකුචං වරහි තුං භික්ඛු මයා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමිති? රාගවිරාගස්සඤ්ඤා ධර්මා හතොත හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමීති.

සාධු සාධු භික්ඛු, සාධු ඛො තුං භික්ඛු රාගවිරාගස්ස මයා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, රාගවිරාගස්සො හි භික්ඛු මයා ධම්මො දෙසිතො.

තං කිංඤ්ඤාසි භික්ඛු වක්ඛං “නිවං වා අනිවං වා”ති? අනිවං හතොත. යං පනානිවං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං හතොත. යං පනානිවං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනනු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම, එසොභමස්මි, එසො මෙ අත්තාති? නො හෙතං හතොත -පෙ- ජිව්හා නිවචා වා අනිවචා වා ති? අනිවචා හතොත -පෙ- මනො නිවේවා වා අනිවේවා වාති? අනිවේවා හතොත. යං පනානිවං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං හතොත. යං පනානිවං දුක්ඛං විපරිණාම ධම්මං කල්ලනනු තං සමනුපස්සිතුං එතං මම, එසොභමස්මි, එසො මෙ අත්තාති? නො හෙතං හතොත,

එවං පසංසං භික්ඛු සුතවා අරියසාවකො වක්ඛස්මිති නිබ්බිද්දති සොතස්මිති නිබ්බිද්දති සාතස්මිති නිබ්බිද්දති ජිව්හායපි නිබ්බිද්දති කායස්මිති නිබ්බිද්දති මහස්මිති නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුක්ඛති, විමුක්ඛස්මි, විමුක්ඛමීති ඤාණං භොති, ඛිණ්ණං ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං. කතං කරණියං, නාපරං ඉත්තන්තායාති පජානාමීති.

ඉදමවොච හගවා. අත්තමනො යො භික්ඛු හගවනො භාසිතං අභිනද්දි. ඉමස්මිඤ්ඤා පත වෙය්‍යාකරණස්මි හඤ්ඤමානො තස්ස භික්ඛුනො විරජං විතමලං ධම්මවක්ඛං උදපාදි “යං කිඤ්ඤි සමුදයධම්මං සබ්බන්තං නිරොධධම්මන්ති.

මහණ, ඉදින් තව තෙමේ ශීලයෙන් උපවාද නො කෙරේ නම් එකල්හි තාගේ කුකුස කොහි ද විපිළියර කීමෙන් දැයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශීලවිශුද්ධිය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ නො ම දැනිමි යි.

මහණ, ඉදින් තෙපි ශීලවිශුද්ධිය පිණිස මා විසින් දහම් දෙසන ලද්දේ නො ම දැනිනු නම් එකල්හි කුමක් පිණිස මා විසින් දහම් දෙසන ලද්දේ දැනිනු දැ යි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් රාගවිරාගය පිණිස දහම් දෙසන ලද්දේ මම දැනිමි යි.

මහණ, මැනවි මැනවි. මහණ තෙපි රාගවිරාගය පිණිස මා විසින් දහම් දෙසන ලද්දේ දැනිවු. මැනවි. මහණ මා විසින් දහම් දෙසන ලද්දේ රාගවිරාගය පිණිස මැ යි.

මහණ, ඒ කීමැ යි හඟිනි ද? ඇය නිත්‍ය ද නොහොත් අනිත්‍ය දැ යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් ද නැතහොත් සුව දැ යි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම්: “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්ම ය” යි දක්නට සුදුසු දැ යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.... දිව නිත්‍ය ද, නැතහොත් අනිත්‍ය දැ යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... සිත නිත්‍ය ද, නැතහොත් අනිත්‍ය දැ යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් ද, නැතහොත් සුව දැ යි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් පෙරලෙනසුලු නම් “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි. මේ මාගේ ආත්ම ය” යි එය දක්නට සුදුසු දැ යි. වහන්ස, නො වේම ය.

මහණ, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයුර්‍යාවක තෙමේ ඇසෙහි දු කලකිරෙයි. කනෙහි දු කලකිරෙයි. නැහැයෙහි දු කලකිරෙයි. දිවෙහි දු කලකිරෙයි. කයෙහි දු කලකිරෙයි. සිතෙහි දු කලකිරෙයි. කලකිරෙනුයේ නො ඇලෙයි. නොඇලුම් හෙයින් මිඳෙයි. මිදුණුකල්හි මිදුනේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ක්ෂණ විය. මහබ්‍රහ්මය වැය නිමවන ලදී. කටයුතු ද කරන ලදී. මේ (රහත්) බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනියි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. සතුටු සිතැති ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගත්තේ ය. මේ අගාථක සූත්‍රය දෙසනු ලබන කල්හි ඒ මහණහට “යමක් හටගැනීම ස්වභාව කොට ඇත්තේ නම් ඒ සියල්ල නැසෙන සුලුය” යි පහ වූ රජස් (කෙලෙස්) ඇති පහ වූ (කෙලෙස්) මල ඇති දහම් ඇය පහළ වූයේ යි.

1. 8. 2

දුතියගිලානසුතනං

75. අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඩ්ධාමි -පෙ- එකමන්තා නිසිනො ඛො යො භික්ඛු භගවන්තා එතදවොච: අමුක්ඝමි: හතොන චිභාරෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු නවො අපඤ්ඤානො ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාළාගිලානො, සාධු භනොන, භගවා යෙන යො භික්ඛු තෙනුපසඩ්ධාමතු අනුක්ඛං උපාදයාති.

අථ ඛො භගවා නවවාදඤ්ඤා සුඤ්ඤා ගිලානවාදඤ්ඤා අපඤ්ඤානො භික්ඛුති ඉති විදිතො යෙන යො භික්ඛු තෙනුපසඩ්ධාමි. අද්දසා ඛො යො භික්ඛු භගවන්තා. දුරතොච ආගච්ඡන්තං, දිඤ්ඤා මඤ්ඤාන සමඤ්ඤාසි, අථ ඛො භගවා තං භික්ඛු එතදවොච "අලං භික්ඛු මා තං මඤ්ඤාන සමඤ්ඤාසි, සන්තිමානි ආසනානි පඤ්ඤන්තානි, තත්ථාහං නිසිදිස්සාමිති. නිසිදි භගවා පඤ්ඤන්තො ආසනො. නිසජ්ඣ ඛො භගවා තං භික්ඛු එතදවොච.

කච්චි තෙ භික්ඛු ධම්මියං, කච්චි යාපනියං. කච්චි දුක්ඛා වෙදනා, පටික්ඛකමනා නො අභික්ඛකමනා පටික්ඛකමොසානං පඤ්ඤායති නො අභික්ඛකමොති?

න මෙ භනොන, ධම්මියං, න යාපනියං, බාළාහා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛකමනා නො පටික්ඛකමනා, අභික්ඛකමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛකමොති.

කච්චි තෙ භික්ඛු න කිඤ්චි කුක්ඛවං, න කොචි විප්පට්ඨාරොති. තග්ග මෙ භනොන, අනාපකං කුක්ඛවං, අනාපකො විප්පට්ඨාරොති.

කච්චි පන තං භික්ඛු අන්තා සීලතො න උපවදති. න ඛො මෙ භනොන අන්තා සීලතො උපවදති.

නො වෙ කිර තං භික්ඛු අන්තා සීලතො උපවදති, අථ කිඤ්ඤා තෙ කුක්ඛවං, කො ච විප්පට්ඨාරොති. න ඛොහං හතොන සීලවිසුද්ධිං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආරාමාමිති.

නො වෙ කිර තං භික්ඛු සීලවිසුද්ධිං මයා ධම්මං දෙසිතං ආරාමාසි, අථ කිමතං වරහි තං භික්ඛු මයා ධම්මං දෙසිතං ආරාමාසිති. අනුපාද පරිනිබ්බානං ඛොහං හතොන භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආරාමාමිති.

සාධු සාධු භික්ඛු, සාධු ඛො පන තං භික්ඛු අනුපාදපරිනිබ්බානං තත්ථාය මයා ධම්මං දෙසිතං ආරාමාසි, අනුපාද පරිනිබ්බානං තො භික්ඛු මයා ධම්මො දෙසිතො.

1. 8. 2

දුකිය ශ්‍රී ලාංකික සූත්‍රය

75. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ... එකත්පසෙක හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, අයෝ වෙහෙරෙහි එක්තරා අප්‍රසිද්ධ නවක මහණෙක් වැළඳුණු ලෙඩ ඇති ව දුකට පැමිණ දැඩි ශ්‍රී ලත් ව වෙසෙයි. අයදීම් වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා කොට ඒ මහණහු වෙත එළඹෙන සේක්වා යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නවකයෙක යන කතාවත් ශ්‍රී ලනෙක යන කතාවත් අසා නාදුන්න මහණෙකු යි මෙසේ දන ඒ මහණ වෙත එළඹී සේක. ඒ මහණ තෙමේ එළඹෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දී ම දුටුයේ ය. දක ඇඳෙන් නැගිටිනා අයුරක් දක්වීය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණට මෙය වදළ සේක: මහණ, “කම් නැති, තෙපි ඇඳෙන් නැගිටින අයුරක් නහමක් කරනු පනවන ලද මේ අසුන් ඇත. එහි මම හිඳගන්නෙමි” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පනවන ලද අස්නෙහි වැඩහුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳ ඒ මහණහට මෙය වදළ සේක:

මහණ “තට ඉවසිය හැකි ද යැපිය හැකි ද කිම දුක් වේදනාවෝ අඩුවෙන් ද වැඩි නොවේද ද වේදනාවන්ගේ අඩුවීමක් මිස වැඩිවීමක් නො පැනේ ද” යි.

වහන්ස, මට නොඉවසිය හැකි ය. නොයැපිය හැකි ය. මාගේ දැඩි දුක් වේදනාවෝ වැඩිවෙත්. නො අඩු වෙත්. ඔවුන්ගේ වැඩිවීමක් මිස අඩුවීමක් නො පැනේ යි.

මහණ, කිම තට කිසියම් කුකුසෙක් නො වේ ද කිසියම් විපිළියරෙක් නො වේ ද යි. වහන්ස, මට ඒකාන්තයෙන් මහත් කුකුසෙක් වේ. මහත් විපිළියරෙක් වේ යි.

මහණ, කිම තට තෙමේ ශීලයෙන් උපවාද කෙරේ ද යි. වහන්ස, මට තෙමේ ශීලයෙන් නහමක් උපවාද කෙරේ යි.

මහණ ඉදින් තට තෙමේ ශීලයෙන් උපවාද නොකෙරේ නම් එකල්හි තාගේ කුකුස කොහි ද තාගේ විපිළියර කිමක් ද යි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශීලවිඤ්ඤා පිණිස දහම් දෙසන ලදු යි මම නො ම දනිමි යි.

මහණ, ඉදින් තෙපි මා විසින් ශීලවිඤ්ඤා පිණිස දහම් දෙසන ලදු යි නොදනිවු නම්, මහණ තෙපි එසේ ඇති කල්හි මා විසින් කුමක් පිණිස දහම් දෙසන ලදු යි දනිවු ද යි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අනුපාදපරිනිර්වාණය පිණිස දහම් දෙසන ලදු යි මම දනිමි යි.

මහණ මැනවි මැනවි. මහණ තෙපි මා විසින් අනුපාදපරිනිර්වාණය පිණිස දහම් දෙසන ලදු යි දනිනු යනු මනාමය. මහණ මා විසින් උපාදනය නො කොට පිරිනිවීම පිණිස ම දහම් දෙසන ලදි.

තං කිං මඤ්ඤයි ත්වං භික්ඛු වක්ඛුං නිච්චං වා අනිච්චං වාති. අනිච්චං භතෙන. යං පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති. දුක්ඛං භතෙන. යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කථෙතනුතං සමනුපසයිතුං. “එතං මම, එසො භමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති. නොභෙතං භතෙන. රූපා නිච්චා වා අනිච්චා වාති. අනිච්චා භතෙන -පෙ- වක්ඛු වීඤ්ඤාණං -පෙ- වක්ඛුසම්මසො -පෙ- යමිදං වක්ඛුසම්මසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි -පෙ- යමිදං මනොසම්මසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමි නිච්චං වා අනිච්චං වාති. අනිච්චං භතෙන. යමපනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති. දුක්ඛං භතෙන. යමපනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කථෙතනු තං සමනුපසයිතුං. “එතං මම, එසො ‘භමස්මි, එසො මෙ අත්තා’”ති. නොභෙතං භතෙන.

එවං පඤ්ඤා භික්ඛු සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිති නිබ්බිද්දති, රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති, වක්ඛුවීඤ්ඤාණපි නිබ්බිද්දති, වක්ඛුසම්මසොපි නිබ්බිද්දති, යමිදං වක්ඛුසම්මසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමිති නිබ්බිද්දති -පෙ- යමිදං මනොසම්මසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමිති නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුක්තස්මිති විමුක්තස්මිති ඤාණං භොති, ධිණං ජාති, වුට්ඨිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉත්තංයාති පජානාතීති.

ඉදමචොච භගවා. අත්තමනො යො භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනාදී. ඉමස්මිඤ්ඤ පන වෙය්‍යාකරණස්මි. භඤ්ඤමානෙ තස්ස භික්ඛුස්ස අනුපාදය ආසවෙහි විතං විමුච්චීති.

1. 8. 3

අනිච්චසුත්තං.

76. අථ ටො ආයස්මා රාධො යෙන භගවා තෙනුපසංකමි -පෙ- එකමන්තං නිසිංකො ටො ආයස්මා රාධො භගවන්තං එතදචොච: සාධු මෙ භතෙන, භගවා සඬ්ඨිතෙන ධම්මං දෙසෙතු, යමහං භගවතො ධම්මං සුත්වා එකො වූපකට්ඨො අපමනො ආනාපි පභිතසෙතා විහරෙය්‍යතති.

මහණ, තෙපි ඒ කීමැයි හඟිනු ද? ඇය නිත්‍ය ද නැතහොත් අනිත්‍ය ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් වේද නැතහොත් සුව වේ දැයි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් එය “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්ම ය”යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. රු නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේ දැයි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... වක්ඛවිඤ්ඤාණය ... ඇස් පහස ... ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද ... මනපහස නිසා දුක් වූ හෝ සුව වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද නිත්‍ය ද නැතහොත් අනිත්‍ය ද? වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් ද නැතහොත් සුව ද යි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් එය “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි. මේ මාගේ ආත්ම ය”යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

මහණ මෙසේ දක්නාසුලු ශ්‍රැතවත් ආයාච්ඡාවක ඇසෙහි දු කලකිරේ, රුහි දු කලකිරේ, වක්ඛවිඤ්ඤාණයෙහි දු කලකිරේ, ඇස්පහසෙහි දු කලකිරේ. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එහි දු කලකිරේ. ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එහි දු කලකිරෙයි. කලකිරෙනුයේ නො ඇලෙයි. නොඇලුම් හෙයින් මිඳෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුනේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ක්ෂණ විය. බලසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මේ (රහත්) බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළු සේක. සතුටුසිතැති ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගත්තේ ය. මේ අභාවකසුත්‍රය බණනු ලබන කල්හි ඒ මහණහුගේ සිත උපදාන රහිත ව කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුනේ යි.

1. 8. 3

අනිවට සුත්‍රය

76. එකල්හි ආයුෂ්මත් රාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ ... එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් රාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. වහන්ස, අයදීමි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් ධර්මයක් අසා එකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් ව නොපමා ව කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව කායච්චිත දෙක්හි නිරපේක්ෂ ව වසන්නෙමි නම් (එබඳු) දහමක් මට සැකෙවින් දෙසන සේක්වා”යි.

යං ඛො රාධ, අනිච්චං තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො, කිංඤ්ච රාධ, අනිච්චං? චක්ඛුං ඛො රාධ, අනිච්චං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො, රූපා අනිච්චා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; චක්ඛුවීඤ්ඤාණං අනිච්චං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; චක්ඛුසම්මසයා අනිච්චා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; යම්පිදං චක්ඛුසම්මසයපච්චයා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි අනිච්චං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; -පෙ-

ථිවහා අනිච්චා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; රසා අනිච්චා, -පෙ- ථිවහාවීඤ්ඤාණං අනිච්චං -පෙ- ථිවහාසම්මසයා අනිච්චා -පෙ- යම්පිදං ථිවහාසම්මසයපච්චයා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි අනිච්චං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො -පෙ-

මනො අනිච්චා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; ධම්මා අනිච්චා -පෙ- මනොවීඤ්ඤාණං අනිච්චං -පෙ- මනොසම්මසයා අනිච්චා -පෙ- යම්පිදං මනොසම්මසයපච්චයා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි අනිච්චං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යං ඛො රාධ අනිච්චං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බොති.

1. 8. 4

දුක්ඛසුත්තං

77. යං ඛො රාධ, දුක්ඛං තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. කිංඤ්ච රාධ දුක්ඛං: චක්ඛුං ඛො රාධ දුක්ඛං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. රූපා දුක්ඛා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. චක්ඛුවීඤ්ඤාණං දුක්ඛං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො, චක්ඛුසම්මසයා දුක්ඛා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යම්පිදං චක්ඛුසම්මසයපච්චයා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි දුක්ඛං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො -පෙ- යම්පිදං මනොසම්මසයපච්චයා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි දුක්ඛං, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යං ඛො රාධ, දුක්ඛං තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බොති.

1. 8. 5

අනත්තසුත්තං

78. අප්ථ ඛො ආයස්මා රාධො යෙන භගවා තෙනුපසංකම් -පෙ- "යො ඛො රාධ, අනත්තා තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. කො ච රාධ, අනත්තා: චක්ඛුං ඛො රාධ අනත්තා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. රූපා අනත්තා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. චක්ඛුවීඤ්ඤාණං අනත්තා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. චක්ඛුසම්මසයා අනත්තා, තත්‍ර තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො.

රාධ, යමක් අනිස නම් එහි තාගේ ඡන්දය (කැමැත්ත) පහකට යුතු ය. රාධ කුමක් අනිස ද යත්: රාධය, ඇස අනිස ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය. රූ අනිස ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය. වක්‍රවිඤ්ඤාණය අනිස ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය. ඇස්පහස අනිස ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනිස ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය.

දිව අනිස ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය. රස අනිස ය. ... ඵ්ථාග්‍රාහිකාණය අනිස ය. ... දිවපහස අනිස ය. ... දිවපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනිස ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය.

සිත අනිස ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය. දහම් අනිස ය. ... මනෝවිඤ්ඤාණය අනිස ය. ... මනපහස අනිස ය. ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු ය. රාධය, යමක් අනිස නම් එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකට යුතු යි.

1. 8. 4

දුක්ඛ සූත්‍රය

77. රාධය, යමක් දුක් නම් එහිලා තාගේ ඡන්දය (කැමැත්ත) පහකළ යුතු ය. රාධය, කුමක් දුක් ද යත්: රාධ, ඇස දුක් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. රූ දුක් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. වක්‍රවිඤ්ඤාණය දුක් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. ඇස්පහස දුක් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද දුක් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද දුක් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. රාධ, යමක් දුක් නම් එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු යි.

1. 8. 5

අනත්ත සූත්‍රය

78. එකල්හි ආයුෂ්මත් රාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. ... රාධ යමක් අනත් නම් එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. රාධ කුමක් අනත් ද යත්: රාධ, ඇස අනත් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. රූ අනත් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. වක්‍රවිඤ්ඤාණය අනත් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. ඇස්පහස අනත් ය. එහිලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය.

යමිදං චක්ඛුසම්මසංපව්වයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අනත්තං, තත්‍ර තෙ ඡන්දො පහාතබ්බො-පෙ-

ජීවහා අනත්තං, තත්‍ර තෙ ඡන්දො පහාතබ්බො. රසා-පෙ- ජීවහා-විඤ්ඤාණං-පෙ- ජීවහාසම්මසංපව්වයා-පෙ- යමිදං ජීවහාසම්මසංපව්වයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමයි-පෙ-මනො අනත්තං, තත්‍ර තෙ ඡන්දො පහාතබ්බො. ධම්මා-පෙ-මනො-විඤ්ඤාණං-පෙ- මනොසම්මසංපව්වයා-පෙ- යමිදං මනොසම්මසංපව්වයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමයි අනත්තං තත්‍ර තෙ ඡන්දො පහාතබ්බො. යො ධො රාධ අනත්තං තත්‍ර තෙ ඡන්දො පහාතබ්බොති.

1. 8. 6

අවිජ්ජාසුතතං.

79. අප් ධො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංඛතම්-පෙ-එකමන්තං නිසින්නො ධො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදථොච: අත්ථි නු ධො භනෙත, එකො ධම්මො යස්ස පහාණා භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති. අත්ථි ධො භික්ඛු එකො ධම්මො යස්ස පහාණා භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති. කතමො පන භනෙත, එකො ධම්මො යස්ස පහාණා භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති? අවිජ්ජා ධො භික්ඛු එකො ධම්මො යස්ස පහාණා භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති.

කප්මපන භනෙත, ජානතො කප්මපක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති? චක්ඛුං ධො භික්ඛු අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උපපජ්ඣති. රූපෙ අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උපපජ්ඣති. චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති. චක්ඛුසම්මසං අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උපපජ්ඣති. යමිදං චක්ඛුසම්මසංපව්වයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති-පෙ-

ජීවහං අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උපපජ්ඣති. රසෙ-පෙ- ජීවහාවිඤ්ඤාණං-පෙ- ජීවහාසම්මසං-පෙ- යමිදං ජීවහාසම්මසංපව්වයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමයි අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති-පෙ-

මනං අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති, විජ්ජා උපපජ්ඣති. ධම්මෙ-පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං-පෙ- මනොසම්මසං-පෙ- යමිදං මනොසම්මසංපව්වයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අනිච්චතො ජානතො පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති. එවං ධො භික්ඛු ජානතො එවං පක්ඛනො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ඣති.

ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනන් ය. එහි ලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය.

දිව අනන් ය. එහි ලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. රස ... ජීවහාවිඤ්ඤාණය ... දිවපහස ... දිවපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනන් ය. හෙ ද ... සිත අනන් ය. එහි ලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. දහම් ... මනෝවිඤ්ඤාණය ... මනපහස ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනන් ය. එහි ලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු ය. රාධ, යමක් අනන් නම් එහි ලා තාගේ ඡන්දය පහකළ යුතු යි.

1. 8. 6

අවිජ්ජා සූත්‍රය

79. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීම ය. ... එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙල් ය: වහන්ස, යමක් ප්‍රභාණයෙන් මහණහුගේ අවිද්‍යාව ප්‍රතීණ වේ නම් විද්‍යාව උපදී නම් එබඳු එක්දහමෙක් ඇද්ද යි. මහණ, යමක් ප්‍රභාණයෙන් මහණහුගේ අවිද්‍යාව ප්‍රතීණ වේ නම් විද්‍යාව උපදී නම් එබඳු එක් දහමෙක් ඇත් ම ය. වහන්ස, යමක් ප්‍රභාණයෙන් මහණහුගේ අවිද්‍යාව ප්‍රතීණ වේ නම් විද්‍යාව උපදී නම් එබඳු එක්දහම කවරේ ද යි. මහණ, යමක් ප්‍රභාණයෙන් මහණහු ගේ අවිද්‍යාව ප්‍රතීණ වේ නම් විද්‍යාව උපදී නම් එබඳු එක් දහම අවිද්‍යාව ය.

වහන්ස, කෙසේ දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහේ ද? විද්‍ය උපදී ද? යි. මහණ, ඇස අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි. විද්‍ය උපදී යි. රු අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි. විද්‍ය උපදී යි. වක්ඛවිඤ්ඤාණය අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි. විද්‍ය උපදී යි. ඇස්පහස අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි. විද්‍ය උපදී යි. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි විද්‍ය උපදී යි ...

දිව අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි. විද්‍ය උපදී යි. රස ... ජීවහාවිඤ්ඤාණය ... දිවපහස ... දිවපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පහවෙයි. විද්‍ය උපදී යි. ...

සිත අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි විද්‍ය උපදී යි. දහම් ... මනෝවිඤ්ඤාණය ... මනපහස ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනිය විසින් දන්තා දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි. විද්‍ය උපදී. මහණ, මෙසේ දන්තා මෙසේ දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍ය පැහෙයි විද්‍ය උපදී යි.

1. 8. 7

දුතිය අවිජ්ජාසුත්තං

80. අපං ඛො අඤ්ඤානරො භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසංඛාමි -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: අඤ්ඤානු ඛො හන්තො, එකො ධම්මො යස්ස පභාණා භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ජති. අඤ්ඤානු ඛො භික්ඛු එකො ධම්මො යස්ස පභාණා භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ජති. කතමො පන හන්තො, එකො ධම්මො යස්ස පභාණා භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ජති. අවිජ්ජා ඛො භික්ඛු එකො ධම්මො යස්ස පභාණා භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ජති.

කපමපන හන්තො, ජානතො කපං පස්සතො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ජති? ඉධ භික්ඛු, භික්ඛුනො සුත්තං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති, එවඤ්ඤානං භික්ඛු, භික්ඛුනො සුත්තං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිවෙසායාති; සො සබ්බං ධම්මං¹ අභිජානාති, සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාය සබ්බං ධම්මං පරිජානාති සබ්බං ධම්මං පරිඤ්ඤාය සබ්බනිමිත්තානි අඤ්ඤානො පස්සති, වක්ඛුං අඤ්ඤානො පස්සති, රූපෙ අඤ්ඤානො පස්සති, වක්ඛුවිඤ්ඤාණං අඤ්ඤානො පස්සති, වක්ඛුසම්මස්ස අඤ්ඤානො පස්සති, යමිදං වක්ඛු-සම්මස්සපච්චයා උපපජ්ජති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අඤ්ඤානො පස්සති -පෙ-

යමිදං මනො සම්මස්සපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමි අඤ්ඤානො පස්සති. එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පස්සතො භික්ඛුනො අවිජ්ජා පභීයති විජ්ජා උපපජ්ජති.

1. 8. 8

සමබ්භුලභික්ඛුසුත්තං

81. අපං ඛො සබ්බභුලා භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසංකම්-පු -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො තෙ භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: ඉධ නො හන්තො, අඤ්ඤාතිත්ථයා පරිබ්බාජකා අමෙක එවං පුච්ඡන්ති: කිමත්ථයං ආවුසො සමණෙ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති? එවං පුට්ඨා මයං හන්තො, තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථයානං පරිබ්බාජකානං එවං බ්‍යාකරොම: දුක්ඛස්ස ඛො ආවුසො පරිඤ්ඤාතං හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. කථම් මයං හන්තො, එවං පුට්ඨා එවං බ්‍යාකරමානා වුක්ඛ-වාදිනො වෙච්ඡ හගවතො හොම න ච හගවන්තං අභුතෙන අබ්‍යා-චික්ඛාම, ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොම, න ච කොචි සහධම්මෙකො වාදනුවාදෙ ගාරයනං යානං ආගච්ඡති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 8. 7

දුකිය අවිජ්ජා සූත්‍රය

80. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ... එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළේ ය: වහන්ස, යමක් ප්‍රභාණයෙන් මහණහුගේ අවිද්‍යාව ප්‍රතීණ වේ ද, විද්‍යාව උපදී ද, එබඳු එක්දහමක් ඇද් ද යි. මහණ, යමක් ප්‍රභාණයෙන් මහණහුගේ අවිද්‍යාව ප්‍රතීණ වේ නම් විද්‍යාව උපදී නම් එබඳු එක්දහමක් ඇත් මැ යි. වහන්ස, යමක් ප්‍රභාණයෙන් අවිද්‍යාව ප්‍රතීණ වේ නම් විද්‍යාව උපදී නම් එබඳු එක්දහමක් කවරේ ද යි. මහණ, යමක් ප්‍රභාණයෙන් අවිද්‍යාව ප්‍රතීණ වේ නම් විද්‍යාව උපදී නම් එබඳු එක් දහම අවිද්‍යාව ය.

වහන්ස, කෙසේ දන්නා කෙසේ දක්නා මහණහුගේ අවිද්‍යා පැහේ ද විද්‍යා උපදී ද යි. මහණ, මෙහි මහණහු විසින් සියලු (ත්‍රේතූමක) ධර්ම (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි වශයෙන්) ගන්නට සුදුසු නොවෙතැයි අසන ලද්දේ වෙයි. මහණ, ඉදින් මහණහු විසින් සියලු (ත්‍රේතූමක) ධර්ම (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි වශයෙන්) ගන්නට සුදුසු නොවෙතැයි මෙය අසන ලද්දේ වේ නම් හෙතෙමේ සියලු දහම් වෙසෙසින් දැනී. සියලු දහම් වෙසෙසින් දැන සියලු දහම් පිරිසිදු දැනී. සියලු දහම් පිරිසිදු දැන සියලු නිමිති අනත් විසින් දකී. ඇස අනත් විසින් දකී. රූ අනත් විසින් දකී. වක්‍රවිඤ්ඤාණය අනත් විසින් දකී. ඇස්පහස අනත් විසින් දකී. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනත් විසින් දකී...

මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනත් විසින් දකී. මහණ, මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා මහණහු ගේ අවිද්‍යා පැහේ. විද්‍යා උපදී.

1. 8. 8

සමබ්‍රාලහිකඛු සූත්‍රය

81. එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ... එකපස් ව හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. වහන්ස, මෙහි අන්තොටු පිරිවැර්ජප් “ඇවැත්නි, කුමක් පිණිස මහණ ගොයුම්හු කෙරෙහි බලියර වෙසේ ද?” යි මෙසේ අප පුළුවුසිනි. වහන්ස, එසේ පුළුවුස්නා ලද අපි ඒ අන්තොටු පිරිවැර්ජනට “ඇවැත්නි, දුක පිරිසිදු දැනගනු පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලියර වැසේ ය” යි මෙසේ පවසමු. වහන්ස, කිමෙක් ද? එසේ පුළුවුස්නා ලද අපි මෙඅයුරින් පවසන්නමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දක් කියන්නමෝ වමු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අතුරායෙන් නො ද වෝදනා කෙරෙමු ද? දහමට ද අනුදහමක් පවසමු ද? කරුණු සහිත වූ කිසියම් වාදනවාදයක් ගැරඹිය යුතුබවට නො පැමිණේ ද? යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තස්ස තුමෙහ භික්ඛවෙ, එවං පුට්ඨා එවං බ්‍යාකරමානා වුත්ත-
වාදිනො වෙව් මෙ භොථ න ච මං අභුතෙන අබ්භාවික්ඛට්,
ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොථ, න ච කොචි සහධමිකො වාදනු-
වාදෙ¹ භාරයාං යානං ආගච්ඡති, දුක්ඛස්ස භි භික්ඛවෙ, පරිඤ්ඤාසං
මයි බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. සචෙ වො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතිස්ථියා
පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යං: “කතමං පන තං ආවුසො දුක්ඛං යස්ස
පරිඤ්ඤාය සමඤ්ඤ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති”ති. එවං පුට්ඨා
තුමෙහ භික්ඛවෙ. තෙසං අඤ්ඤාතිස්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං
ව්‍යාකරෙය්‍යාථ:

වතඤ්ඤං ඛො ආවුසො දුක්ඛං තස්ස පරිඤ්ඤාය හගච්ඡති බ්‍රහ්ම-
චරියං වුස්සති, රූපා-පෙ- වත්ඤ්ඤාසමුප්පෙසා දුක්ඛං, තස්ස පරිඤ්ඤාය
හගච්ඡති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති, යමිදං චත්ඤ්ඤාසමුප්පෙසා උපපජ්ඡති
වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයිදුක්ඛං, තස්ස
පරිඤ්ඤාය හගච්ඡති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති-පෙ-

ජීව්හා දුක්ඛං, තස්ස පරිඤ්ඤාය හගච්ඡති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති, රසා
දුක්ඛං, තෙසං පරිඤ්ඤාය-පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤාණං දුක්ඛං-පෙ- ජීව්හා
සමුප්පෙසා දුක්ඛං-පෙ- යමිදං ජීව්හාසමුප්පෙසා උපපජ්ඡති වෙදයිතං
සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමයි දුක්ඛං, තස්ස පරිඤ්ඤාය
හගච්ඡති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති-පෙ-

මනො දුක්ඛං, තස්ස පරිඤ්ඤාය හගච්ඡති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති,
ධම්මා දුක්ඛං, තෙසං පරිඤ්ඤාය-පෙ- මනො විඤ්ඤාණං දුක්ඛං-පෙ-
මනොසමුප්පෙසා දුක්ඛං-පෙ- යමිදං මනොසමුප්පෙසා උපපජ්ඡති
වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි දුක්ඛං තස්ස
පරිඤ්ඤාය හගච්ඡති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. එවං පුට්ඨා තුමෙහ භික්ඛවෙ,
තෙසං අඤ්ඤාතිස්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං ව්‍යාකරෙය්‍යාථාති.

1. 8. 9

ලොකසුත්තං

82. අථ ඛො අඤ්ඤාතරො භික්ඤ්ඤා යෙන හගවා තෙනුපසංඛාමි -පෙ-
එකමන්තං නිසික්කො ඛො යො භික්ඤ්ඤා හගවන්තං එතදච්චෙව,
ලොකො ලොකොති හතෙන වුච්ඡති, කිත්තාවතා නු ඛො හන්තො,
ලොකොති වුච්ඡති.

මහණෙනි, එසේ පුළුවියනා ලද තෙපි මෙඥයිරින් පවසන්නහු එකාන්තයෙන් මා විසින් කියන ලද්දක් කියන්නෝ වවු. මට ඥාතයෙන් නො ද වෝදනා කරවු. දහමට ද ඥාත දහමක් පවසවු, කරුණු සහිත කිසියම් වාදනුවාදයෙක් ගැරහිය යුතු බවට නො ද පැමිණෙයි. මහණෙනි, දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස ම මා කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ.

මහණෙනි, ඉදින් අන්තොටු පිරිවැජ්ජේ “ඇවැත්නි, යමක් පිරිසිදු දැනීම පිණිස මහණ ගොයුම්හු කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ නම් ඒ දුක කවරේ ද” යි මෙසේ නොප පුළුවියනාහු නම් මහණෙනි, එසේ පුළුවියනා ලද තෙපි ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජනට මෙඥයිරින් පවසන්නහු ය. ඇවැත්නි, ඇය දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ යි. රු ... ඇස්පහස දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොයුුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ.

දිව දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ. රස දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස ... ජීවහාවිඤ්ඤාණය දුක් ය ... දිවපහස දුක් ය. දිව පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොයුුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ.

සිත දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ. දහම් දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස ... මනෝවිඤ්ඤාණය දුක් ය ... මනපහස දුක් ය. ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොයුුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වසනු ලැබේ. මහණෙනි, එසේ පුළුවියනා ලද තෙපි ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජනට මෙඥයිරින් පවසන්නහු ය.

1. 8. 9

ලෝක සූත්‍රය

82. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය ... එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළේ ය. වහන්ස, “ලෝක ය ලෝකය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කොතෙකින් ලෝකය යි කියනු ලැබේ ද” යි.

ලුප්පතීති ඛො භික්ඛු තස්මා ලොකොති වුවවති. කිංඤ්ඤා ලුප්පතී? වක්ඛං ඛො භික්ඛු ලුප්පතී, රූපා ලුප්පතී, වක්ඛුවිඤ්ඤාං ලුප්පතී, වක්ඛුසම්මසෙසා ලුප්පතී, යමපිදං වක්ඛුසම්මසෙසපච්චයා උප්පත්ති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි ලුප්පතී -පෙ- ලුප්පතීති ඛො භික්ඛු තස්මා ලොකොති වුවවති.

1. 8. 10

එගගුනසුතං.

83. අප්ඵ ඛො ආයස්මා එගගුනො යෙන භගවා තෙනුපසංකම් -පෙ- එකමනා නිසිනො ඛො ආයස්මා එගගුනො භගවනා එතදවොච.

අප්ඵ නු ඛො භනෙත, තං වක්ඛු¹ යෙන වක්ඛුනා අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ ජිනාපපඤ්ඤා ජිනාවට්ඨමෙ පරියාදික්ඛවට්ඨෙ සම්බද්දකම්චිතිවනෙත පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙය්‍යා -පෙ- අප්ඵ නු ඛො සා භනෙත, ජිව්හා යාය ජිව්හාය අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ -පෙ- අප්ඵ නු ඛො සො භනෙත, මනො යෙන මනෙන අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ ජිනාපපඤ්ඤා ජිනාවට්ඨමෙ පරියාදික්ඛවට්ඨෙ සම්බද්දකම්චිතිවනෙත පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙය්‍යාති.

නාප්ඵ ඛො තං එගගුන, වක්ඛු¹ යෙන වක්ඛුනා අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ ජිනාපපඤ්ඤා ජිනාවට්ඨමෙ පරියාදික්ඛවට්ඨෙ සම්බද්දකම්චිතිවනෙත පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙය්‍යා -පෙ- නාප්ඵ ඛො සා එගගුන, ජිව්හා යාය ජිව්හාය අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ -පෙ- පඤ්ඤාපෙය්‍යා, නාප්ඵ ඛො සො එගගුන, මනො යෙන මනෙන අතීතෙ බුද්ධෙ පරිනිබ්බුතෙ ජිනාපපඤ්ඤා ජිනාවට්ඨමෙ පරියාදික්ඛවට්ඨෙ සම්බද්දකම්චිතිවනෙත පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙය්‍යාති.

ගිලානවග්ගො අට්ඨමො.

තස්සද්දනං

ගිලානෙන දෙව වුත්තා රාධෙන අපරෙ තයො
අවිජ්ජාය ව දෙව වුත්තා භික්ඛු ලොකො ව එගගුනො.

1. තං භනෙත වක්ඛු - පිඬු.
භනෙත තං වක්ඛු - මජ්ඣ.

මහණ, (පඤ්ඤ වේ) නැසේ නු යි එහෙයින් ලෝකය යි කියනු ලැබේ. කීමෙන් පඤ්ඤ වේ ද යත්: මහණ, ඇස පඤ්ඤ වේ. රූ පඤ්ඤ වේ. වක්ඛවිඤ්ඤාණය පඤ්ඤ වේ. ඇස්පහස පඤ්ඤ වේ. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙන් උපදී නම් ඒ ද පඤ්ඤ වෙයි. ... මහණ, පඤ්ඤ වේ නු යි (නැසේ) එහෙයින් ලෝකය යි කියනු ලැබේ යි.

1. 8. 10

එගගුන සූත්‍රය

83. එකල්හි ආයුෂ්මත් එග්ගුණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ ... එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් එග්ගුන තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ:

වහන්ස, නැසූ තෘෂ්ණා ප්‍රපඤ්ඤ ඇති නැසූ තෘෂ්ණාමාර්ග ඇති කෙළවර කළ සසරවට ඇති සියලු දුක් ඉක්ම වූ ඉකුත් බුදුවරයන් පිරිනිව් යම් ඇසෙකින් පනවන්නෙක් පනවා නම් එබඳු ඇසෙක් ඇද්ද යි ... වහන්ස, පිරිනිව් ඉකුත් බුදුවරයන් යම් දිවෙකින් පනවා නම් එබඳු දිවෙක් ඇද්ද යි. ... නැසූ තෘෂ්ණාප්‍රපඤ්ඤ ඇති නැසූ තෘෂ්ණාමාර්ග ඇති කෙළවර කළ සසරවට ඇති සියලු දුක් ඉක්ම වූ පිරිනිව් ඉකුත් බුදුවරයන් යම් සිතකින් පනවන්නෙක් පනවා නම් එබඳු සිතෙක් ඇද්ද යි.

එග්ගුණ, නැසූ තෘෂ්ණාප්‍රපඤ්ඤ ඇති නැසූ තෘෂ්ණාමාර්ග ඇති කෙළවර කළ සසරවට ඇති සියලු දුක් ඉක්ම වූ පිරිනිව් ඉකුත් බුදුවරයන් යම් ඇසෙකින් පනවන්නෙක් පනවා නම් එබඳු ඇසෙක් නැත් ම ය. ... එග්ගුණ, පිරිනිව් ඉකුත් බුදුවරයන් යම් දිවෙකින් පනවා නම් එබඳු දිවෙක් නැත් ම ය. ... එග්ගුණ, නැසූ තෘෂ්ණාප්‍රපඤ්ඤ ඇති නැසූ තෘෂ්ණාමාර්ග ඇති කෙළවර කළ සසරවට ඇති සියලු දුක් ඉක්ම වූ පිරිනිව් ඉකුත් බුදුවරයන් යම් සිතකින් පනවන්නෙක් පනවා නම් එබඳු සිතෙක් නැත් මැ යි.

අටවැනි හිලාන වර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය :

හිලාන නමින් සූත්‍ර දෙකෙක් ද රාධ නමින් අනෙක් තුනෙක් ද කියන. ලදහ. අවිජ්ජා නමින් දෙකෙක් ද භික්ඛු ලෝක එග්ගුණ යයි සූත්‍ර තුනෙක් ද කියන ලදහ.

9. ජනතාවගේ

1. 9. 1

පලොකඩමෙසුතන.

84. සාවස්සිය. —

අප්‍රේ බො ආයුධා ආනන්ද යෙන හගවා තෙනුපසඩාමි —පෙ-
ඵකමනන. නිසිකොනා බො ආයුධා ආනන්ද හගවනන ඵතදවොච:
ලොකො ලොකොති හනෙන වුවති, කිත්තාවතා නු බො හනෙන
ලොකොති වුවති.

යං බො ආනන්ද පලොකඩමෙ. අයං වුවති අරියස්ස චිතයෙ
ලොකො. කිස්සෙ ආනන්ද පලොකඩමෙ? චක්ඛං බො ආනන්ද පලොක
ඩමෙ, රූපා පලොකඩමො, වක්ඛවිස්සෙණං පලොකඩමෙ, වක්ඛ
සම්මසෙසා පලොකඩමෙ, යමදං චක්ඛසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ඣති
වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමෙ පලොකඩමෙ. —පෙ--

ජීවිතා පලොකඩමො, රසා පලොකඩමො, ජීවිතවිස්සෙණං පලොක
ඩමෙ. ජීවිතසම්මසෙසා පලොකඩමො, යමදං ජීවිතසම්මසෙසපච්චයා
උපපජ්ඣති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමෙ
පලොකඩමෙ. —පෙ--

මනො පලොකඩමො, ධම්මො පලොකඩමො, මනොවිස්සෙණං
පලොකඩමෙ, මනොසම්මසෙසා පලොකඩමො, යමදං මනොසම්මසෙස
පච්චයා උපපජ්ඣති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා,
තමෙ පලොකඩමෙ, යං බො ආනන්ද, පලොකඩමෙ අයං වුවති
අරියස්ස චිතයෙ ලොකොති.

1. 9. 2

සුඤ්ඤලොකසුතන.

85. ඵකමනන. නිසිකොනා බො ආයුධා ආනන්ද හගවනන.
ඵතදවොච: සුඤ්ඤ ලොකො සුඤ්ඤ ලොකොති හනෙන වුවති,
කිත්තාවතා නුබො හනෙන සුඤ්ඤ ලොකොති වුවති? යයො ච
බො ආනන්ද, සුඤ්ඤං අනෙතන වා අත්තනියෙන වා, තස්මා සුඤ්ඤ
ලොකොති වුවති.

9. ජනන වර්ගය

1. 9. 1

පලොකධම්ම සූත්‍රය

84. එසඳ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ ... එකත්පස් වැ හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ: වහන්ස, ලෝක යැ ලෝක යැ යි කියනුලැබෙයි. වහන්ස, කෙනෙකින් ලෝක යැ යි කියනුලැබේ ද යි.

ආනන්දයෙනි, යමෙක් බිඳෙනසැහැව් ඇත් ද, ආයාචිතයෙහි මෙ ලෝක යැ යි කියනු ලැබේ. ආනන්දයෙනි, කීමෙක් බිඳෙනසුලු වේ යැ යත්: ආනන්දයෙනි, වක්‍රස බිඳෙනසුලු යැ රූපයෝ බිඳෙනසුලු යැ වක්‍රවිඤානය බිඳෙනසුලු යැ වක්‍රස්සංස්පර්ශය බිඳෙනසුලු යැ වක්‍රස්සංස්පර්ශප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් ඇත් ද එ ද බිඳෙනසුලු යැ ...

චිත්තා බිඳෙනසුලු යැ රසයෝ බිඳෙනසුලු යැ චිත්තාචිඤානය බිඳෙනසුලු යැ චිත්තාස්සංස්පර්ශය බිඳෙනසුලු යැ චිත්තාස්සංස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් ඇද්ද එ ද බිඳෙනසුලු යැ ...

මනස බිඳෙනසුලු යැ ධර්මයෝ බිඳෙනසුලු යැ මනෝචිඤානය බිඳෙනසුලු යැ මනස්සංස්පර්ශය බිඳෙනසුලු යැ මනස්සංස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් වේදයිතයෙක් ඇද්ද එ ද බිඳෙනසුලු යි. ආනන්දයෙනි, යමෙක් බිඳෙනසුලු වේ ද ආයාචිතයෙහි මෙ ලෝක යයි කියනුලැබේ.

1. 9. 2

සුඤ්ඤලොක සූත්‍රය

85. එකත්පස් වැ හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ: වහන්ස, ලෝකය ශුන්‍ය යැ ලෝකය ශුන්‍ය යැ යි කියනුලැබෙයි. වහන්ස, කෙනෙකින් ලෝකය ශුන්‍ය යැ යි කියනුලැබේ ද යි. යම් භෙයකින් ආනන්දයෙනි, ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් හෝ ශුන්‍ය වේ ද, එහෙයින් ලෝකය ශුන්‍ය යැ යි කියනුලැබේ.

කිංඤ්ච ආනතු, සුඤ්ඤං අතෙතන වා අත්තනියෙන වා: වනචුං
 ඛො ආනතු, සුඤ්ඤං අතෙතනවා අත්තනියෙන වා, රූපා
 සුඤ්ඤං අතෙතන වා අත්තනියෙන වා, වනචුවිඤ්ඤං සුඤ්ඤං
 අතෙතන වා අත්තනියෙන වා, වකචුසලෙසසා සුඤ්ඤං අතෙතන වා
 අත්තනියෙන වා යමිදං වකචුසලෙසසපවට්ඨා උප්පජ්ජති වෙදධිතං.
 සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි සුඤ්ඤං අතෙතන වා
 අත්තනියෙන වා -පෙ- යමිදං මනොසලෙසසපවට්ඨා උප්පජ්ජති වෙදධිතං.
 සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි සුඤ්ඤං අතෙතන වා
 අත්තනියෙන වා. යය්මා ච ඛො ආනතු, සුඤ්ඤං අතෙතන වා
 අත්තනියෙන වා, තය්මා සුඤ්ඤං ලොකොති වුට්ඨිති.

1. 9. 3

සංකීර්තන ධම්මසුතනං.

86. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනතු භගවන්තං.
 එතදවොච, සාධු මෙ භනෙත, භගවා සංකීර්තෙත ධම්මං දෙසෙතු
 යමහං භගවතො ධම්මං සුචා එකො වූපකට්ඨා අප්පමන්නො ආනාපි
 පභිතන්නො විහරෙය්‍යන්ති.

තං කිංචෙඤ්ඤාසි ආනතු, වනචුං නිව්චං වා අනිව්චං වානි? අනිව්චං
 භනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වානි? දුක්ඛං භනෙත. යං
 පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පන්තු තං සමනුපස්සිතුං: 'එතං
 මම, එයො භමස්මි, එයො මෙ අත්තා'නි? නොහෙතං භනෙත.
 රූපා නිව්චා වා අනිව්චා වානි? අනිව්චා භනෙත -පෙ- වකචු
 විඤ්ඤං -පෙ- වකචුසලෙසසා -පෙ- යමිදං වකචුසලෙසසපවට්ඨා
 උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි නිව්චං
 වා අනිව්චං වානි? අනිව්චං භනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං
 සුඛං වානි? දුක්ඛං භනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං
 කල්පන්තු තං සමනුපස්සිතුං. "එතං මම එයො භමස්මි, එයො මෙ
 අත්තා'නි. නොහෙතං භනෙත, -පෙ-

ආනන්දයෙනි, කීමෙක් ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් හෝ ශුන්‍ය වේ යැ යත්: ආනන්දයෙනි, වක්‍රය ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් ශුන්‍ය යැ. රූපයෝ ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් ශුන්‍යයහ. වක්‍රවිඤ්ඤාණය ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් ශුන්‍ය යැ වක්‍රසම්පූර්ණය ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් ශුන්‍ය යැ වක්‍රසම්පූර්ණප්‍රත්‍යයෙන් උපද්‍රව සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් ඇද්ද එ ද ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් ශුන්‍ය යි ... මනෝසම්පූර්ණ ප්‍රත්‍යයෙන් උපද්‍රව සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් ශුන්‍ය යි. යම් හෙයකින් ආනන්දයෙනි, ආත්මයෙන් හෝ ආත්මය අයත් දැයිත් හෝ ශුන්‍ය වේ ද එහෙයින් 'ලෝකය ශුන්‍ය' යැ යි කියනුලැබේ.

1. 9. 3

සංවිතතධම්ම සූත්‍රය

86. එකත්පස් වැ හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ. වහන්ස, ආරාධනා තෙරෙමි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් දහමක් අසා එකවිහාරී වැ ගණයා කෙරෙන් වෙන් වැ සිහි ඇති වැ කෙලෙස් තවන වියණියෙන් යුතු වැ අරමුණට මෙහෙයු 'සිත් ඇති වැ වාස කරන්නෙමි නම් එවන් දහමක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට සැකෙවින් දෙශනා කරන සේක්වා' යි.

ආනන්දයෙනි, ඒ කීමැ යි හඟිහි? වක්‍රය නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේ දැ යි. අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යළි යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් ඒ දුක් හෝ වේ ද සුව හෝ වේ දැ යි. දුක් යැ වහන්ස. යළි යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාම සංභාව වේ නම් එය තෙල මාගේ යැ තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ යි දක්නට නිසි වේ දැ යි. වහන්ස, තෙල නිසි නො වේ මැ යි රූපයෝ නිත්‍ය හෝ වෙන් ද අනිත්‍ය හෝ වෙන් දැ යි. අනිත්‍යයහ වහන්ස ... වක්‍රවිඤ්ඤාණය ... වක්‍රසම්පූර්ණය ... වක්‍රසම්පූර්ණප්‍රත්‍යයෙන් උපද්‍රව සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේ දැ යි. අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යළි යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් ඒ දුක් හෝ වේ ද සුව හෝ වේ දැ යි. දුක් යැ වහන්ස. යළි යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාම සංභාව වේ නම් එය 'තෙල මාගේ යැ, තෙලෙ මම වෙමි, තෙල මාගේ ආත්ම යැ' යි දක්නට නිසි වේ ද? වහන්ස, තෙලෙ නිසි නො වේ මැ යි ...

ඵච්ඡා නිව්වා වා අනිව්වා වානි -පෙ- රසා -පෙ- ඵච්ඡාවිඤ්ඤාණං -පෙ- ඵච්ඡාසම්මසෙසා -පෙ- යමිදං මනොසම්මසසපව්වයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි නිව්වා වා අනිව්වා වානි? අනිව්වා භනෙත, යං පනානිව්වා දුක්ඛං වා තං සුඛං වානි. දුක්ඛං භනෙත, යං පනානිව්වා දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනනු තං සමනුපස්සිතුං. "එතං මම, එසොභමස්මි, එසො මෙ අත්තාති? නොභෙතං භනෙත.

එවං පසසං ආනන්ද, සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිති නිබ්බින්නති, රුපෙසුපි නිබ්බින්නති, වක්ඛුච්ඤ්ඤාණෙපි නිබ්බින්නති, වක්ඛුසම්මසෙසෙපි නිබ්බින්නති -පෙ- යමිදං මනොසම්මසසපව්වයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිති නිබ්බින්නති, නිබ්බින්නං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුක්තස්මි. විමුක්තස්මිති ඤාණං හොති. ඛිණ්ණ ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාතිති.

1. 9. 4

ඡන්දාසුක්තං

87. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කල්ලක නිවාපෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ච සාරිපුත්තො ආයස්මා ච මහාචුද්දෙ ආයස්මා ච ඡන්දො ගිජ්ඣකුටෙ පඤ්ඤෙ විහරන්ති, තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්දො ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො ඛාළහගිලානො. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සායනහසලියං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා මහාචුද්දෙ තෙනුපසඬාමිති, උපසඬාමිත්වා ආයස්මිත්තං මහාචුද්දං එතදවොච: "ආයාමාචුද්දො චුද්දං යෙනායස්මා ඡන්දො තෙනුපසඬාමිත්වසාම ගිලානපුට්ඨකා"ති. එවමාචුද්දොති ඛො ආයස්මා මහාචුද්දෙ ආයස්මිතො සාරිපුත්තස්ස පටිඤ්ඤාසි.

අථ ඛො ආයස්මා ච සාරිපුත්තො ආයස්මා ච මහාචුද්දෙ යෙනායස්මා ඡන්දො තෙනුපසඬාමිති, උපසඬාමිත්වා පඤ්ඤානෙ ආයතෙ නිසිදිසු, නිසජ්ජ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මිත්තං ඡන්දං එතදවොච:

ජිව්හා නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. ... රසයෝ ... ජිව්හාවිඤ්ඤාණ ... ජිව්හාසංඝසංස්ස ... මනෝසංඝසංස්ස ප්‍රත්‍යයෙන් උපද්‍යා සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් ඇත් නම් එ ද නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. අනිත්‍ය යැ වහන්ස. යළි යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් ඒ දුක් හෝ වේ ද සුව හෝ වේ ද යි. දුකැ වහන්ස. යළි යමෙක් අනිත්‍ය දුකි විපරිණාමසංචාරා වේ නම් එය 'තෙල මාගේ යැ, තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ' යි දක්නට නිසි වේ ද යි. වහන්ස, තෙලෙ නිසි නො වේ මැ යි.

ආනන්දයෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයතීශ්‍රාවක වක්‍ෂ්‍යසෙති ද කලකිරෙයි. රූපයන්හි දු කලකිරෙයි. වක්‍ෂ්‍යවිඤ්ඤාණයෙහි දු කලකිරෙයි. වක්‍ෂ්‍යසංස්පර්ශයෙහි දු කලකිරෙයි ... මනස්සංස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන් උපද්‍යා සුව වේවයි දුක් වේවයි නොදුක් නොසුව වේවයි යම් මැ වේදයිතයෙක් ඇද්ද එහි දු කලකිරෙයි. කලකිරෙනුයේ විරක්ත වෙයි, විරාග හෙතුවන් විමුක්ත වෙයි. විමුක්ත කල්හි 'විමුක්ත' යැ යි ඥානය වෙයි. 'ජාති ඝෂය වූ යැ මහබ්බසර වැස නිව්වන උද යැ. කරුණි කරනඋද, මෙ රහත්බව පිණිස කළයුතු අත් කිසෙක් නැතැ යි දැනගනී යයි.

1. 9. 4

ජනන සූත්‍රය

87. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේළුවන අරමිහි වැඩවසනසේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ද ආයුෂ්මත් මහාවුඤ්ඤා තෙරණුවෝ ද ආයුෂ්මත් ජන්න තෙරණුවෝ ද ගිජුකුළු පව්වෙහි වාස කෙරෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ජන්න තෙරණුවෝ හටගත් ආබාධ ඇත්තාහු දුකට පැමිණියාහු දැඩි ගිලන් වෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ සවස් වේලෙහි පලසමවත්න් නැඟී ආයුෂ්මත් මහාවුඤ්ඤා තෙරණුවන් කරා එළැඹියහ. එළැඹ ආයුෂ්මත් මහාවුඤ්ඤා සංවිරයන් වහන්සේට තෙල කරුණ වදළහ: 'යම්හ ඇවැත්නි වුඤ්ඤානි, ආයුෂ්මත් ජනන තෙරුන් කරා ගිලන්උවැටන් සුළුවුස්නමෝ එළැඹෙමහ'යි. 'එසේ යැ ඇවැත්නි'යි ආයුෂ්මත් මහාවුඤ්ඤා සංවිරයන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ.

එසඳ ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ ද ආයුෂ්මත් මහාවුඤ්ඤා සංවිරයන් වහන්සේ ද ආයුෂ්මත් ජනන සංවිරයන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹූ පනවනඋද අස්නෙහි වැඩහුන්හ. වැඩහිඳ ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවන්ට තෙල කරුණ වදළහ:

“කථි තෙ ආවුසො ඛමනීයං, කථි යාපනීයං, කථි දුක්ඛා වෙදනා පටික්ඛමනී, නො අභික්ඛමනී, පටික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො අභික්ඛමොති.

න මෙ ආවුසො සාරිපුත්ත ඛමනීයං, න යාපනීයං, බාළභා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනී නො පටික්ඛමනී, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමො¹. සෙය්‍යරාපි ආවුසො බලවා පුරිසො තිණ්ණෙන සිබරෙන මුද්ධානං² අභිමජ්ඣයා³, එවමෙව ඛො ආවුසො අධිමත්තා වාතා මුද්ධානං⁴ උපහනන්ති⁵.

න මෙ ආවුසො ඛමනීයං, න යාපනීයං -පෙ- නො පටික්ඛමො¹ සෙය්‍යරාපි ආවුසො බලවාපුරිසො දළෙහන වරත්තබණ්ඩන⁶ සීසෙ සීසවෙයං දදෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ආවුසො අධිමත්තා මෙ සීසෙ වෙදනා⁶.

න මෙ ආවුසො ඛමනීයං, න යාපනීයං -පෙ- නො පටික්ඛමො¹. සෙය්‍යරාපි ආවුසො දඬෙකා ගොසානකො වා ගොසානකතෙන වාසි වා තිණ්ණෙන ගොවිකන්තනෙන කුච්ඡං පරිකත්තෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ආවුසො අධිමත්තා වාතා කුච්ඡං පරිකන්තකි.

න මෙ ආවුසො ඛමනීයං, න යාපනීයං, -පෙ- නො පටික්ඛමො¹. සෙය්‍යරාපි ආවුසො ඥා බලවතො පුරිසා දුබ්බලතරං පුරිසං නානාබාහාසු ගහෙකා අඛාරකාසුයා සන්තාපෙය්‍යං, සමපරිතාපෙය්‍යං, එවමෙව ඛො ආවුසො අධිමත්තා කායසුචිං ඩාහො.

න මෙ ආවුසො ඛමනීයං. න යාපනීයං, බාළභා මෙ දුක්ඛා වෙදනා. අභික්ඛමනී නො පටික්ඛමනී, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්ඛමො¹. සත්ථ ආවුසො සාරිපුත්ත ආභරිසසාමි නාවකඨබාමී ජීවිතකි.

මා ආයස්මා ජනො සත්ථ ආභරෙසි. යාපෙතායස්මා ජනො, යාපෙතං මයං ආයස්මානං ජනං ඉච්ඡාම, සථෙ ආයස්මානො ජනස්ස නත්ථි සප්පායාති භොජනාති, අහං ආයස්මානො ජනස්ස සප්පායාති භොජනාති පරියෙසිස්සාමි, සථෙ ආයස්මානො ජනස්ස නත්ථි සප්පායාති භෙසජ්ජාති, අහං ආයස්මානො ජනස්ස සප්පායාති භෙසජ්ජාති පරියෙසිස්සාමි, සථෙ ආයස්මානො ජනස්ස නත්ථි පතිරුපා උපට්ඨාකා, අහං ආයස්මානං ජනං උපට්ඨතිස්සාමි, මායස්මා⁷ ජනො සත්ථ ආභරෙසි, යාපෙතායස්මා ජනො, යාපෙතං මයං ආයස්මානං ජනං ඉච්ඡාමාති,

1. පටික්ඛමොති - ස්‍යා, සිදු

3. අභිමජ්ඣයා - මජ්ඣං,

5. බණ්ඩන - ස්‍යා,

7. මාව ආයස්මා - ස්‍යා,

2. මුද්ධා - මජ්ඣං ස්‍යා,

4. උපහනි - මජ්ඣං,

6. අධිමත්තවාතා සීසෙ සීසවෙදනා - ස්‍යා,

අධිමත්තා සීසෙ සීසවෙදනා - මජ්ඣං.

කීම ඇවැත්නි, නොපට ඉවැසියහැකි ද, කීම යැපියහැකි ද, කීම දුක් වේදනාවෝ බැසයෙන් ද, නො වැඩෙන් ද, බැස යෑමේ අවසානය පැනේ ද, වැඩීමෙන් නො පැනේ ද?යි.

ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, මට ඉවැසිය නො හෙයි, යැපිය නො හෙයි, මාගේ දැඩි දුක් වේදනාවෝ වැඩෙනි, නො බැසයෙනි, වඩනා අවසන පැනෙයි, බැසීමෙන් නො පැනේ. යම්සේ ඇවැත්නි, බලවත් පුරුෂයෙක් තියුණු සැතෙකින් මුදුන පෙළා ද එපරිද්දෙන් මැ ඇවැත්නි අධිමාත්‍ර වාතයෝ මුදුන පෙළති.

ඇවැත්නි, මට ඉවැසිය නො හෙයි යැපිය නො හෙයි ... බැසීමක් නො පැනේ. යම්සේ ඇවැත්නි, බලවත් පුරුෂයෙක් දැඩි වරපටෙකින් හිසෙහි හිස්වෙළුම දෙන්නේ ද, එපරිද්දෙන්ම ඇවැත්නි, මාගේ ශීර්ෂවේදනා අධිමාත්‍ර වෙයි.

ඇවැත්නි, මට ඉවැසිය නොහෙයි. යැපිය නො හෙයි ... බැසීමෙන් නො පැනේ. යම්සේ ඇවැත්නි, දෘෂ්‍ය ගෝඝාතකයෙක් හෝ ගෝඝාතක අතැවැසියෙක් හෝ තියුණු වූ ගෙරිකපන කැත්තෙකින් කුස කපන්නේ ද, එපරිද්දෙන් මැ ඇවැත්නි, අධිමාත්‍ර වාතයෝ කුස කපති.

ඇවැත්නි, මට ඉවැසිය නො හෙයි, යැපිය නො හෙයි ... බැසීමෙන් නො පැනේ. යම්සේ ඇවැත්නි, බලවත් පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් දුර්වලතර පුරුෂයක්හු වෙත වෙත අත්හි ගෙන සහළඟුර වළෙකලා තවත්තාහුද භාත්පයින් තවත්තාහු ද එපරිද්දෙන් මැ ඇවැත්නි, කයෙහි අධිමාත්‍ර දහ වෙයි.

ඇවැත්නි, මට ඉවැසිය නො හෙයි. යැපිය නො හෙයි. මාගේ දැඩි දුක් වේදනාවෝ වැඩෙනි. නො බැස යෙති. වඩනා අවසන පැනෙයි, බැසීමෙන් නො පැනෙයි. ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, ශෂ්ත්‍රයක් එළවන්නෙමි, ජීවිතය නො කැමැත්තෙමි'යි.

ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවෝ නහමක් ශෂ්ත්‍රාහරණ කෙරෙත්වා. ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවෝ යැපෙත්වා. ඇපි ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවන් යැපෙනුවන් (දක්නා) කැමැත්තමිහ. ඉදින් ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවනට සත්ප්‍රාය හෝජන නැත් නම් මම ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවනට සත්ප්‍රාය හෝජන සොයන්නෙමි. ඉදින් ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවනට සත්ප්‍රාය බෙහෙසත් නැත් නම් මම සත්ප්‍රාය බෙහෙසත් සොයන්නෙමි. ඉදින් ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවනට ප්‍රතිරූප උපසායකයෝ නැත් නම් මම ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවනට උපසායන කරන්නෙමි. ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවෝ සැතක් නො එළවත්වා. ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවෝ යැපෙත්වා. ඇපි ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවන් යැපෙනුවන් (දක්නා) කැමැත්තමිහ'යි.

න මෙ ආවුසො සාරිපුත්ත නස්සී සප්පායානී භොජනානී, අස්සී මෙ සප්පායානී භොජනානී, නපි මෙ නස්සී සප්පායානී භෙසජ්ජානී, අස්සී මෙ සප්පායානී භෙසජ්ජානී, නපි මෙ නස්සී පතීරුපා උපට්ඨාකා, අස්සී මෙ පතීරුපා උපට්ඨාකා. අපි ච මෙ ආවුසො සත්ථා පරිච්ඡේණො දීඝරත්තං මනාපෙනෙව නො අමනාපෙන, එතං හි ආවුසො සාවකස්ස පතීරුපං යං සත්ථාරං පරිවරෙය්‍ය මනාපෙනෙව නො අමනාපෙන, තං අනුපවිජ්ජං ඡන්තො භික්ඛු සත්ථා ආහරිස්සතීති, එවමෙතං ආවුසො සාරිපුත්ත ධාරෙහීති.

පුට්ඨෙස්සාම මයං ආයස්මිනං ඡන්තං කඤ්චිදෙව දෙසං, සවෙ ආයස්මා ඡන්තො ඔකාසං කරොති පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණායාති.

පුට්ඨාවුසො සාරිපුත්ත සුඛා වෙදිස්සාමාති.

වතඛුං ආවුසො ඡන්ත, උත්ඛුට්ඨිකුසුණං වත්ඛුට්ඨිකුසුණවිකුසුණකෙබ්බ ධම්මෙ “එතං මම, එසොභමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති සමනුපක්කස්මි. සොතං ආවුසො ඡන්ත, -පෙ- සානං ආවුසො ඡන්ත -පෙ- ජීව්හං ආවුසො ඡන්ත -පෙ- ජීව්හාවිකුසුණං ජීව්හාවිකුසුණං විකුසුණකෙබ්බ ධම්මෙ: “එතං මම, එසොභමස්මි එසො මෙ අත්තා”ති සමනුපක්කස්මි කායං ආවුසො ඡන්ත -පෙ- මනං ආවුසො ඡන්ත, මනොවිකුසුණං මනොවිකුසුණවිකුසුණකෙබ්බ ධම්මෙ “එතං මම, එසොභමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති සමනුපක්කස්මිති.

වතඛුං ආවුසො සාරිපුත්ත, වත්ඛුට්ඨිකුසුණං වත්ඛුට්ඨිකුසුණවිකුසුණකෙබ්බ ධම්මෙ: “නෙතං මම, නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තා”ති සමනුපක්කස්මි, සොතං ආවුසො සාරිපුත්ත -පෙ- සානං ආවුසො සාරිපුත්ත -පෙ- ජීව්හං ආවුසො සාරිපුත්ත, ජීව්හාවිකුසුණං ජීව්හාවිකුසුණවිකුසුණකෙබ්බ ධම්මෙ “නෙතං මම නෙසොභමස්මි න මෙසො අත්තා”ති සමනුපක්කස්මි, කායං ආවුසො සාරිපුත්ත -පෙ- මනං ආවුසො සාරිපුත්ත, මනොවිකුසුණං මනොවිකුසුණවිකුසුණකෙබ්බ ධම්මෙ “නෙතං මම නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තා”ති සමනුපක්කස්මිති.

ආයුෂ්මත් ශාරීපුත්‍රයෙනි, මට නිසි බොජුන් නැත්තේ නො වෙයි, මට නිසි බොජුන් ඇත. මට නිසි බෙහෙත් නැත්තේ ද නො වෙයි. මට නිසි බෙහෙත් ඇත. මට ප්‍රතිරූප උපසාරයක යෝ නැත්තාහු ද නො වෙති, මට ප්‍රතිරූප උපසාරයක යෝ ඇත. එතෙකුදුවත් ඇවැත්නි, මා විසින් දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි අමනාප කායකම්භාදියෙන් නො වැ මනාප වූ කායකම්භාදියෙන් මැ ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරුකරන ලදහ. ඇවැත්නි, අමනාප වූ කායකම්භාදියෙන් නො ව මනාප වූ මැ කායකම්භාදියෙන් ශාස්තෘන් වහන්සේ ඇසුරු කරන්නේ යැ යන යමෙක් ඇද්ද, තෙල කරුණ මැ ශ්‍රාවකයක්කට නිසි වෙයි. එහෙයින් ජනන මහණ (අප්‍රතිසන්ධික වැ) ශස්ත්‍රාහරණ කරන්නේ යයි යන තෙල කරුණ ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, ධර්මසේක්ව යි.

ඉදින් ආයුෂ්මත් ජනන තෙරණුවෝ ප්‍රශ්නව්‍යාකරණයට අවකාශ කෙරෙත් නම් ඇපි ආයුෂ්මත් ජනන තෙරුන් අතින් කිසි කරුණක් පුළුවුසුමිහ'යි.

ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, පුළුවස්නා මැනැවැ, අසා දන්නමෝ වෙ ද යි.

ඇවැත්නි ජනනයෙනි වක්ඛස, වක්ඛර්විඥානය, වක්ඛර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් “තෙල මාගේ යැ තෙලෙ මම වෙමි. තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ”යි දක්නවු ද? ඇවැත්නි ජනනයෙනි ශ්‍රෝත්‍රය ... ඇවැත්නි ජනනයෙනි ස්‍රාණය ... ඇවැත්නි, ජනනයෙනි ජිත්චාව, ජිත්චාවිඥානය, ජිත්චාවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් “තෙල මාගේ යැ, තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ”යි දක්නවු ද? ඇවැත්නි ජනනයෙනි කය ... ඇවැත්නි ජනනයෙනි මනස, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් “තෙල මාගේ යැ, තෙලෙ මම වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම යැ”යි දක්නවු ද යි.

ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි වක්ඛස, වක්ඛර්විඥානය, වක්ඛර්විඥානයෙන් දතයුතු දහම් “තෙල මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නොවෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම නොවෙ ය'යි දක්මි. ඇවැත්නි, ශාරීපුත්‍රයෙනි ශ්‍රෝත්‍රය ... ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි ස්‍රාණය ... ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි ජිත්චාව, ජිත්චාවිඥානය, ජිත්චාවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් “තෙල මාගේ නොවෙයි, තෙලෙ මම නොවෙමි තෙලෙ මාගේ ආත්ම නො වෙ ය යි දක්මි. ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි කය ... ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි මනස, මනෝවිඥානය, මනෝවිඥානයෙන් දතයුතු දහම් “තෙල මාගේ නො වෙයි, තෙලෙ මම නො වෙමි, තෙලෙ මාගේ ආත්ම නො වෙ” යයි දක්මි'යි.

වතඛුසීම් ආවුසො ජනන, වතඛුවිඤ්ඤාණො, වතඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණං තඤ්ඤෙසු ධම්මෙසු කිං දිස්වා කිං අභිඤ්ඤාය වතඛුං වතඛුවිඤ්ඤාණං වතඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙ ධම්මෙ “නෙතං මම, නෙසො’භමෙසී, න මෙසො අනා”ති සමනුපස්සාමි? යොතස්මිං ආවුසො ජනන -පෙ- සානස්මිං ආවුසො ජනන -පෙ- පිච්ඡාය ආවුසො ජනන පිච්ඡාවිඤ්ඤාණො පිච්ඡාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙසු ධම්මෙසු කිං දිස්වා කිං අභිඤ්ඤාය පිච්ඡං පිච්ඡාවිඤ්ඤාණං පිච්ඡාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙ ධම්මෙ “නෙතං මම නෙසො’භමෙසී, න මෙසො අනා”ති සමනුපස්සාමි? කායස්මිං ආවුසො ජනන -පෙ- මනස්මිං ආවුසො ජනන, මනෝ විඤ්ඤාණො මනෝවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙසු ධම්මෙසු කිං දිස්වා කිං අභිඤ්ඤාය මනං මනෝවිඤ්ඤාණං මනෝවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙ ධම්මෙ “නෙතං මම, නෙසො’භමෙසී, න මෙසො අනා”ති සමනුපස්සාමි?

වතඛුසීම් ආවුසො සාරිපුත්ත, වතඛුවිඤ්ඤාණො වතඛුවිඤ්ඤාණ විඤ්ඤාණතඤ්ඤෙසු ධම්මෙසු නිරොධං දිස්වා නිරොධං අභිඤ්ඤාය වතඛුං වතඛුවිඤ්ඤාණං වතඛුවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙ ධම්මෙ “නෙතං මම, නෙසො’භමෙසී, න මෙසො අනා”ති සමනුපස්සාමි. යොතස්මිං ආවුසො සාරිපුත්ත -පෙ- සානස්මිං ආවුසො සාරිපුත්ත -පෙ- පිච්ඡාය ආවුසො සාරිපුත්ත, පිච්ඡාවිඤ්ඤාණො පිච්ඡාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙසු ධම්මෙසු නිරොධං දිස්වා නිරොධං අභිඤ්ඤාය පිච්ඡං පිච්ඡාවිඤ්ඤාණං පිච්ඡාවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙ ධම්මෙ “නෙතං මම නෙසො’භමෙසී, න මෙසො අනා”ති සමනුපස්සාමි, කායස්මිං ආවුසො සාරිපුත්ත -පෙ- මනස්මිං ආවුසො සාරිපුත්ත, මනෝවිඤ්ඤාණො මනෝවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙසු ධම්මෙසු නිරොධං දිස්වා නිරොධං අභිඤ්ඤාය මනං මනෝවිඤ්ඤාණං මනෝවිඤ්ඤාණවිඤ්ඤාණතඤ්ඤෙ ධම්මෙ “නෙතං මම, නෙසො’භමෙසී, න මෙසො අනා”ති සමනුපස්සාමි.

එවං චුත්තො ආයස්මා මහාචුත්තො ආයස්මානං ජනනං එතදවොච: “තස්මාතිහ ආවුසො ජනන, ඉදං තස්ස භගවතො සාසනං නිච්ඤාකප්පං සාධුකං මනසිකාතඤ්ඤා: “නිසීදනස්ස වලිතං, අනිසීදනස්ස වලිතං නස්සී, වලිතෙ අසති පස්සදධි හොති, පස්සදධියා සති නති¹ න හොති, නතියා අසති ආගතිගති න හොති, ආගතිගතියා අසති චුතුපපාතො න හොති, චුතුපපාතෙ අසති නෙවිධ න හුරං න උභයමත්තරෙන එසෙවත්තො දුක්ඛස්සාති.

ඇවැත්නි ජක්කයෙනි වක්කයෙහි වක්කර්විඤානයෙහි වක්කර්-
විඤානයෙන් දතයුතු දහමිහි කුමක් දක කුමක් වෙසෙසින් දන
වක්කස වක්කර්විඤානය වක්කර්විඤානයෙන් දතයුතු දහමි ‘තෙල මාගේ
නො වෙයි, තෙල මම නො වෙමි, තෙල මාගේ ආත්මය
නො වේ ය යි දකිවු ද? ඇවැත්නි ජක්කයෙනි ශ්‍රෝත්‍රයෙහි ...
ඇවැත්නි ජක්කයෙනි ස්‍රාණයෙහි ... ඇවැත්නි ජක්කයෙනි ජිත්වායෙහි
ජිත්වාච්ඤානයෙහි ජිත්වාච්ඤානයෙන් දතයුතු දහමිහි කුමක් දක
කුමක් වෙසෙසින් දන ජිත්වා ජිත්වාච්ඤාන ජිත්වාච්ඤානයෙන්
දතයුතු දහමි “තෙල මාගේ නො වෙයි, තෙල මම
නො වෙමි, තෙල මාගේ ආත්ම නො වේ යයි දකිවු ද?
ඇවැත්නි ජක්කයෙනි කයෙහි ... ඇවැත්නි, ජක්කයෙනි
මනසෙහි මනෝවිඤානයෙහි මනෝවිඤානයෙන් දතයුතු දහමිහි
කුමක් දක කුමක් වෙසෙසින් දන මනස, මනෝවිඤානය,
මනෝවිඤානයෙන් දතයුතු දහමි “තෙල මාගේ නො වෙයි,
තෙල මම නො වෙමි, තෙල මාගේ ආත්ම නො වේ ය යි
දකිවු ද යි.

ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි වක්කයෙහි වක්කර්විඤානයෙහි වක්කර්-
විඤානයෙන් දතයුතු දහමිහි නිරෝධය දක නිරෝධය වෙසෙසින්
දන වක්කස වක්කර්විඤානය වක්කර්විඤානයෙන් දතයුතු දහමි ‘තෙල
මාගේ නො වෙයි, තෙල මම නො වෙමි, තෙල මාගේ ආත්ම
නො වේ’ ය යි දකිමි. ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි ශ්‍රෝත්‍රයෙහි ...
ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි ස්‍රාණයෙහි ... ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි ජිත්වා-
යෙහි, ජිත්වාච්ඤානයෙහි ජිත්වාච්ඤානයෙන් දතයුතු දහමිහි නිරෝධය
දක නිරෝධය වෙසෙසින් දන ජිත්වාච්ඤානය ජිත්වාච්ඤා-
නයෙන් දතයුතු දහමි “තෙල මාගේ නො වෙයි, තෙල මම
නො වෙමි, තෙල මාගේ ආත්ම නො වේ ය යි දකිමි.
ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි කයෙහි ... ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි මනසෙහි
මනෝවිඤානයෙහි මනෝවිඤානයෙන් දතයුතු දහමිහි නිරෝධය දක
නිරෝධය වෙසෙසින් දන මනස, මනෝවිඤානය, මනෝවිඤාන-
යෙන් දතයුතු දහමි “තෙල මාගේ නො වෙයි, තෙල මම
නො වෙමි, තෙල මාගේ ආත්ම නො වේ යයි දකිමි’යි.

මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් මහාචුඤ්ඤ තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත්
ජක්ක තෙරණුවනට තෙල කරුණ කීහ: “ඇවැත්නි ජක්කයෙනි
(යම් හෙයෙකින් මාරණාන්තික වේදනා සිඝ්‍රය නොවී ශස්ත්‍රාභරණ
කෙරෙමි කියති ද) එහෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා ඒ භාග්‍යාවතූන්
වහන්සේගේ මේ අනුශාසනය ද නිරතුරු මැනැදින් මෙනෙහි
කළයුතු යැ. (තෘෂ්ණා මාන දෘෂ්ටි) නිශ්ශ්‍රිතයහට වලන වෙයි.
අනිශ්‍රිතයහට වලන නැති. වලන නැති වත් මැ (කෘය වික්ක)
ප්‍රග්‍රබ්ධි (සන්තිදීම) වෙයි. ප්‍රග්‍රබ්ධිය ඇති කල්හි භවතිකත්‍ය
නො වෙයි, භවතිකත්‍ය නැති කල්හි (ප්‍රතිසන්ධි විසින්) ආගමන
ද (ව්‍යති විසින්) ගමන ද නො වෙයි. ආගති ගති නැති කල්හි
චුති-උප්පත්ති නො වෙයි, චුති-උප්පත්ති නැති කල්හි මෙලොවහි
නො වෙයි, පරලොවහි නො වෙයි. දෙලොවහි නො වෙයි,
මෙ මැ දුෂ්ඨයාගේ අන්තය වේ” යයි.

අථ ඛො ආයස්මා ච සාරිපුත්තො ආයස්මා ච මහාචුඤ්ඤා ආයස්මිනං ඡන්නං ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදිකා උට්ඨායාසනා ජක්කමිංසු. අථ ඛො ආයස්මා ඡන්නො අචිරපක්කනෙනසු තෙසු ආයස්මිනෙසු සස්මං ආහරෙසි.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන හගවා තෙනුපසංඛාමි. උපසංඛාමිකා හගවන්තං අභිවාදෙකා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීකො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො හගවන්තං එතදවොච “ආයස්මිනා හනෙත, ඡන්නෙන සස්මං ආහරිතං, තස්ස කා ගති කො අභිසම්පරායොති? නනු තෙ සාරිපුත්ත, ඡන්නෙන භික්ඛුනා සම්මුඛායෙව අනුපවඡ්ඡතා බ්‍යාකතාති.

අත්ථ හනෙත, පුබ්බවීරං¹ නාම වජ්ජිගාමො, තස්මායස්මිනො ඡන්නස්ස මිත්තකුලාති සුභස්සකුලාති උපවඡ්ඡකුලාතිති.

හොතති හෙනෙ සාරිපුත්ත, ඡන්නස්ස භික්ඛුනො මිත්තකුලාති සුභස්සකුලාති උපවඡ්ඡකුලාති, න ඛො පජාහං සාරිපුත්ත, එත්තාවතා සඋපවඡ්ඡාති* වදමි, යො ඛො සාරිපුත්ත ඉමංඤ්ඤි² කායං නිකම්පති, අඤ්ඤා කායං උපාදියති, තමහං සඋපවඡ්ඡාති වදමි, තං ඡන්නස්ස භික්ඛුනො නත්ථි, අනුපවඡ්ඡං ඡන්නෙන භික්ඛුනා සස්මං ආහරිතන්ති එවමෙතං සාරිපුත්ත, ධාරෙහීති.

1. 9. 5

පුණ්ණසුත්තං

88. අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණො යෙන හගවා තෙනුපසංඛාමි -පෙ- එකමන්තං නිසීකො ඛො ආයස්මා පුණ්ණො හගවන්තං එතද වොච “සාධු මෙ හනෙත, හගවා සංඛින්නෙන ධම්මං දෙසෙතු යමහං හගවතො ධම්මං සුඛා එකො චූපකට්ඨො අපමන්නො ආනාපි පභිතන්නො විහරෙය්‍යන්ති.

සන්ති ඛො පුණ්ණො වාඛුච්ඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කතන මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, තඤ්ච භික්ඛු අභිනාදුති, අභිවදති, අඤ්ඤාසාය නිට්ඨති, තස්ස තං අභිනාදුතො අභිවදතො අඤ්ඤාසාය නිට්ඨතො උප්පජ්ඣති නන්දී, නන්දියමුදයා දුක්ඛසමුදයො පුණ්ණොති වදමි.

1. පුබ්බවීරජනං - මජ්ඣ., සං. පුබ්බවීරකුත්තං - PTS, පුබ්බවීරං - ඩී 2.

2. සා උපවඡ්ඡාති - ඩිමු

3. තඤ්ච - මජ්ඣ.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ද ආයුෂ්මත් මහාචුඤ්ඤා තෙරණුවෝ ද ආයුෂ්මත් ඡක්ක තෙරණුවනට මේ ඔවායෙන් ඔවා දී හුනස්නෙන් නැගී වැඩියහ. එසේද ආයුෂ්මත් ඡක්ක තෙරණුවෝ ඒ ආයුෂ්මතුන් නැගී වැඩී නොබෝ වේලායෙහි ශස්ත්‍රාභරණ කළහ.

එසේද ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹ භාග්‍යවතුන් වැද එකත්පස් වැ හුන්හ. එකත්පස් වැ හුන් ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ: වහන්ස, ආයුෂ්මත් ඡක්ක තෙරුන් විසින් ශස්ත්‍රාභරණ කරන ලද. උන්ගේ ගති කවර? පරලෝ කවරේ? යයි. ශාරීපුත්‍රයෙහි ඡක්ක මහණහු විසින් තොප හමුයෙහි මැ අනුපවද්‍ය (අප්‍රතිසන්ධික) බව ප්‍රකාශ කරන ලද නො වේ දයි.

වහන්ස ‘පුබ්බවීර’ නම් වැදෑගමක් ඇත. එහි ආයුෂ්මත් ඡක්ක තෙරුන්ගේ මිත්‍රකුලයෝ සුභදකුලයෝ උපවද්‍ය (එළැඹියයුතු) කුලයෝ ඇතැයි.

ශාරීපුත්‍රයෙහි ඡක්ක මහණහට තෙල මිත්‍රකුලයෝ සුභද කුලයෝ උපවද්‍ය (එළැඹියයුතු) කුලයෝ ඇත් මැ යි. ශාරීපුත්‍රයෙහි මම මෙතෙකින් ‘සඋපවස්ස’ යයි නො කියමි. ශාරීපුත්‍රයෙහි වැලිදු යමෙක් මෙ කයන් (ව්‍යුති වශයෙන්) බහානබා ද අත් කයකුත් (ප්‍රතිසන්ධි වශයෙන්) උපද්‍යන කෙරේ ද මම ඔහු ‘සඋපවස්ස’ යයි කියමි. එය ඡක්ක මහණහට නැත. ශාරීපුත්‍රයෙහි ඡක්ක මහණහු විසින් අප්‍රතිසන්ධික කොට ශස්ත්‍රාභරණ කරන ලද්දේ තෙල කරුණ මෙසේ ධරව්යි.

1. 9. 5

පුණ්ණ සූත්‍රය

88. එකල්හි ආයුෂ්මත් පුණ්ණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. ... එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් පුණ්ණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් දහමක් අසා එකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් ව නො පමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වාසය කරන්නෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (එබඳු) දහමක් සැකෙවින් මට දේශනා කරන සේක්වා” යි.

පුණ්ණ වක්ඛවිඤ්ඤාණයෙන් දහයුතු ඉටු වූ කමතිය වූ මනවධන ප්‍රියස්වභාව ඇති කාමයෙන් යුක්ත වූ ඇලුම් කටයුතු වූ රු ඇත් ම ය. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ප්‍රියමනාප යයි කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ප්‍රියමනාප යයි කියන ගැලී සිටින ඔහුට සප්තික තෘෂ්ණාව උපදී. පුණ්ණ, සප්තික තෘෂ්ණාවේ ඉපැද්මෙන් දුකේ ඉපැද්ම වේ යයි කියමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සනති ටො පුණ්ණ, සොතවිකේඤ්ඤායා සද්ද -පෙ- සානවිකේඤ්ඤායා ගඤ්ඤා -පෙ- ජිව්හාවිකේඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවිකේඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සහති ටො පුණ්ණ, මනොවිකේඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤෙ භික්ඛු අභිනන්දනී අභිවදති අපේක්ඛාසාය නිට්ඨති, තස්ස තං අභිනන්දනො අභිවදතො අපේක්ඛාසාය නිට්ඨතො උපපජ්ඣති නන්දී, නන්දීසමුදයා දුක්ඛසමුදයො පුණ්ණෙති වදමි.

සනති ව ටො පුණ්ණ, චන්ත්විකේඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤෙ භික්ඛු නාභිනන්දනී නාභිවදති නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨති, තස්ස තං අනභිනන්දනො අනභි වදතො අනපේක්ඛාසාය නිට්ඨතො නන්දී නිරුජ්ඣති, නන්දීනිරොධා දුක්ඛනිරොධො පුණ්ණෙති වදමි.

සනති ව ටො පුණ්ණ, සොතවිකේඤ්ඤායා සද්ද -පෙ- සාන-විකේඤ්ඤායා ගඤ්ඤා -පෙ- ජිව්හාවිකේඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවිකේඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා පෙ-සනති ව ටො පුණ්ණ, මනොවිකේඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤෙ භික්ඛු නාභිනන්දනී නාභිවදති නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨති, තස්ස තං අනභිනන්දනො අනභිවදතො අනපේක්ඛාසාය නිට්ඨතො නන්දී නිරුජ්ඣති, නන්දී නිරොධා දුක්ඛනිරොධො පුණ්ණෙති වදමි.

ඉමිනා ඤං පුණ්ණ, මයා සඬ්ඛිතෙන ඔවාදෙන ඔවදිතො කතමස්මිං ජනපදෙ විහරිස්සපිති? අඤ්ඤි හතොන, සුනාපරන්තො නාම ජනපදෙ, තස්සාභං විහරිස්සාමිති.

වණ්ඤා ටො පුණ්ණ, සුනාපරන්තකා මනුස්සා, එරූපා ටො පුණ්ණ සුනාපරන්තකා මනුස්සා, සථෙ ටො ඤං පුණ්ණ සුනාපරන්තකා මනුස්සා අකෙකාසිස්සන්ති පරිභාසිස්සන්ති, තත්තෙ පුණ්ණ, කිත්ති හවිස්සති? සථෙ මං හතොන, සුනාපරන්තකා මනුස්සා අකෙකාසිස්සන්ති, පරිභාසිස්සන්ති, තත්ත මෙ එවං හවිස්සති, භද්දකා වතිමෙ සුනාපරන්තකා මනුස්සා, සුභද්දකා වතිමෙ සුනාපරන්තකා මනුස්සා, යං මෙ නයිමෙ පාඤ්ඤා පභාරං දෙන්නීති, එවමෙඤ්ඤා භගවා හවිස්සති එවමෙඤ්ඤා සුගත හවිස්සති.

සථෙ පන තෙ පුණ්ණ සුනාපරන්තකා මනුස්සා පාඤ්ඤා පභාරං දස්සන්ති, තත්ත පන තෙ පුණ්ණ කිත්ති හවිස්සති? සථෙ මෙ හතොන, සුනාපරන්තකා මනුස්සා පාඤ්ඤා පභාරං දස්සන්ති තත්ත මෙ එවං හවිස්සති:

පුණ්ණ, සෝතවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු ශබ්ද ඇත් ම ය. සානවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු ගන්ධ ... ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු රස ... කායවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු පහස් ... පුණ්ණ, මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු ඉටු වූ කමනිය වූ මනවඛන ප්‍රියසංචාර ඇති කාමයෙන් යුක්ත වූ ඇලුම් කටයුතු වූ දහම් ඇත් ම ය. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ප්‍රියමනාප යයි කියා ද, ගැලී සිටී ද, පුණ්ණ, එය පතන ප්‍රියමනාප යයි කියන ගැලී සිටින ඔහුට සප්තික තෘෂ්ණාව උපදී. සප්තික තෘෂ්ණාව ඉපද්ද්දෙන් දුක් ඉපද්ද්දේ වේ යයි කියමි.

පුණ්ණ, වක්ඛවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු ඉටු වූ කමනිය වූ මනවඛන ප්‍රියදා වූ කාමයෙන් යුතු ඇලුම් කටයුතු රු ඇත් ම ය. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ප්‍රියමනාප යයි නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද, පුණ්ණ, එය නො පතන ප්‍රියමනාප යයි නො කියන ගැලී නො සිටින ඔහුට සප්තික තෘෂ්ණාව නිරුද්ධ වෙයි. සප්තික තෘෂ්ණාව නිරෝධයෙන් දුඃඛ නිරෝධය වේ යයි කියමි.

පුණ්ණ, සෝතවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු ශබ්ද ඇත් ම ය ... සානවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු ගන්ධ ... ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු රස ... කායවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු පහස් ... පුණ්ණ, මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු ඉටු වූ කමනිය වූ මනවඛන ප්‍රියදා වූ කාමයෙන් යුතු ඇලුම් කටයුතු දහම් ඇත් ම ය. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ප්‍රියමනාප යයි නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද පුණ්ණ, එය නො පතන ප්‍රියමනාප යයි නො කියන ගැලී නො සිටින ඔහුගේ තෘෂ්ණාව නිරුද්ධ වේ. තෘෂ්ණා නිරෝධයෙන් දුක්ඛනිරෝධය වේ යයි කියමි.

පුණ්ණ, මා විසින් මේ අවවාදයෙන් සැකෙවින් අවවාද කරන ලද තෙහි කවර දනව්වෙක වසන්නාහු ද යි. වහන්ස, සුනාපරන්ත නම් දනව්වෙක් ඇත එහි මම වෙසෙන්නෙමි යි.

පුණ්ණ, සුනාපරන්ත දනව්වැයි මිනිස්සු වණ්ඛයහ. පුණ්ණ, සුනාපරන්ත දනව්වැයි මිනිස්සු පරුෂයහ. පුණ්ණ, ඉදින් තොපට සුනාපරන්තක මිනිස්සු ආත්‍රොශ කරන්නාහු නම් පරිභව කරන්නාහු නම් පුණ්ණ, එහි ලා තොපට කවර නම් සිතෙක් වන්නේ ද යි. වහන්ස, ඉදින් මට සුනාපරන්තක මිනිස්සු ආත්‍රොශ කරන්නාහු නම් පරිභව කරන්නාහු නම් එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේය: මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් යහපත්හ. මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් ඉතා යහපත්හ. යම්හෙයකින් මොහු මට අතීන් පහර නො දෙද්ද, (එහෙයින්) යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය. සුගතයන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු අදහසෙක් වන්නේ යි.

පුණ්ණ, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු තොපට අතීන් පහර දෙන්නාහු නම් පුණ්ණ, එහි ලා තොපට කවර නම් සිතෙක් වන්නේ ද යි. වහන්ස, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු අතීන් මට පහර දෙන්නාහු නම් එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය:

“භද්දකා චතීමෙ සුනාපරනතකා මනුසො, සුභද්දකා චතීමෙ සුනාපරනතකා මනුසො යං මෙ නයිමෙ ලෙඩ්වුනා පහාරං දෙනති”ති එවමෙඤ්ඤ හගවා හවිසසති, එවමෙඤ්ඤ සුගත හවිසසතිති.

සචෙ පන නෙ පුණ්ණං, සුනාපරනතකා මනුසො ලෙඩ්වුනා පහාරං දෙන්නති, තත්‍ර පන නෙ පුණ්ණං, කිකති හවිසසතිති? සචෙ මෙ හනෙත සුනාපරනතකා මනුසො ලෙඩ්වුනා පහාරං දෙන්නති, තත්‍ර මෙ එවං හවිසසති: “භද්දකා චතීමෙ සුනාපරනතකා මනුසො සුභද්දකා චතීමෙ සුනාපරනතකා මනුසො, යං මෙ නයිමෙ දණ්ණෙන පහාරං දෙනති”ති. එවමෙඤ්ඤ හගවා හවිසසති එවමෙඤ්ඤ සුගත හවිසසතිති.

සචෙ පන නෙ පුණ්ණං සුනාපරනතකා මනුසො දණ්ණෙන පහාරං දෙන්නති,¹ තත්‍ර පන නෙ පුණ්ණං කිකති හවිසසතිති? සචෙ මෙ හනෙත, සුනාපරනතකා මනුසො දණ්ණෙන පහාරං දෙන්නති,¹ තත්‍ර මෙ එවං හවිසසති: “භද්දකා චතීමෙ සුනාපරනතකා මනුසො, සුභද්දකා චතීමෙ සුනාපරනතකා මනුසො, යං මෙ නයිමෙ සකෙත පහාරං දෙනති”ති. එවමෙඤ්ඤ හගවා හවිසසති, එවමෙඤ්ඤ සුගත හවිසසතිති.

සචෙ පන නෙ පුණ්ණං, සුනාපරනතකා මනුසො සකෙත පහාරං දෙන්නති,¹ තත්‍ර පන නෙ පුණ්ණං කිකති හවිසසතිති? සචෙ මෙ හනෙත සුනාපරනතකා මනුසො සකෙත පහාරං දෙන්නති,¹ තත්‍ර මෙ එවං හවිසසති: “භද්දකා චතීමෙ සුනාපරනතකා මනුසො සුභද්දකා චතීමෙ සුනාපරනතකා මනුසො යං මෙ නයිමෙ තිණ්ණෙන සකෙත ජීවිතා වොරොපෙකතිති. එවමෙඤ්ඤ හගවා හවිසසති, එවමෙඤ්ඤ සුගත හවිසසතිති.

1. දසෙන්නති - පිළි

මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් යහපත්හ. මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් ඉතා යහපත්හ. යම් භෙයකින් මොහු මට කැටගලින් පහර නො දෙද්ද, (එහෙයින්) යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය: සුගතයන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු අදහසෙක් වන්නේ යි.

පුණ්ණ, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු තොපට කැටගලින් පහර දෙන්නාහු නම් එහි ලා තොපට කවර නම් සිතෙක් වන්නේ ද යි. වහන්ස, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු මට කැටගලින් පහර දෙන්නාහු නම් එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය, මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් යහපත්හ. මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් ඉතා යහපත්හ. යම් භෙයකින් මොහු මට දඩින් පහර නො දෙද්ද (එහෙයින්) යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය. සුගතයන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු අදහසෙක් වන්නේ යි.

පුණ්ණ, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු තොපට දඩින් පහර දෙන්නාහු නම් පුණ්ණ, එහි ලා තොපට කවර නම් සිතෙක් වන්නේ ද යි. වහන්ස, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු මට දඩින් පහර දෙන්නාහු නම් එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය: මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් යහපත්හ. මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් ඉතා යහපත්හ. යම් භෙයකින් මොහු මට සැතියන් පහර නො දෙද්ද (එහෙයින්) යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය. සුගතයන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු අදහසෙක් වන්නේ යි.

පුණ්ණ, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු තොපට සැතියන් පහර දෙන්නාහු නම් පුණ්ණ, එහි ලා තොපට කවර නම් සිතෙක් වන්නේ ද යි. වහන්ස, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු මට සැතියන් පහර දෙන්නාහු නම් එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය. මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් යහපත්හ. මේ සුනාපරන්තක මිනිස්සු ඒකාන්තයෙන් ඉතා යහපත්හ. යම් භෙයකින් මොහු තියුණු සැතියන් මා දිවියෙන් තොර නො කෙරෙද් ද, (එහෙයින්) යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය. සුගතයන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු අදහසෙක් වන්නේ යි.

සචෙ පන තිං¹ පුණ්ණ සුනාපරනාකා මනුස්සා තිණේන සකේන ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති, තත්‍ර පන තෙ පුණ්ණ කිත්ති හවිස්සති? සචෙ මං හතොන සුනාපරනාකා මනුස්සා තිණේන සකේන ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති, තත්‍ර මෙ එවං හවිස්සති: “සන්ති ඛො තස්ස හගවතො සාවකා කායෙන ච ජීවිතෙන ච අධියමානා හරායමානා ජිග්ච්ඡමානා සත්භාරකං පරියෙසන්ති, තත්‍රෙම ඉදං අපරධිට්ඨමෙව² සත්භාරකං ලභිංති”, එවමෙසු හගවා හවිස්සති, එවමෙසු සුගත හවිස්සති.

සාධු සාධු පුණ්ණ සකඛිස්සයි ඛො තිං පුණ්ණ ඉමිනා දමුපසමෙන සමනනාගතො සුනාපරනාසමී ජනපදෙ වතථුං, යස්සද්ධි තිං පුණ්ණ කාලං මඤ්ඤයිති.

අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණො හගවතො භාසිතං⁴ අභිනද්දිතා අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙතා පදකඛිණං කතා සෙනාසනං සංසාමෙතා පක්ඛව්වරං ආදය යෙන සුනාපරනො ජනපදෙ තෙන වාරිකං පක්ඛමී. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන සුනාපරනො ජනපදෙ තදවසරි. තත්‍ර සුදං ආයස්මා පුණ්ණො සුනාපරනාසමී ජනපදෙ විහරති.

අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණො තෙනෙවන්තරවග්ගෙන පඤ්චමන්තාති උපාසකසතාති පටිච්චෙදෙසි, “තෙනෙව අන්තරවග්ගෙන පඤ්චමන්තාති උපාසිකාසතාති පටිච්චෙදෙසි”⁵ තෙනෙවන්තරවග්ගෙන තිස්සො විස්සා සච්ඡාකාසි, තෙනෙවන්තරවග්ගෙන පරිනිබ්බාසි.

අථ ඛො සම්මනුලා භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසඩ්ධමීසු -පෙ- එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛු හගවන්තං එතදවොචුං “යො සො හතොන පුණ්ණො නාම කුලපුත්තො හගවතා සඩ්ඨිත්තෙන ඔවාදෙන ඔවදිතො යො කාලකතො තස්ස කා ගති? කො අභිසම්පරායොති? පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ, පුණ්ණො, කුලපුත්තො අහොසි පච්චසාදී⁶ ධම්මස්සානු ධම්මං, න ච මං ධම්මාධිකරණං විභෙසෙසි⁷, පරිනිබ්බුතො භික්ඛවෙ පුණ්ණො කුලපුත්තාති.

1. 9. 6

බාහියසුත්තං.

89. අථ ඛො ආයස්මා බාහියො යෙන හගවා තෙනුපසඩ්ධමී -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා බාහියො හගවන්තං එතදවොච, සාධු මෙ හතොන, හගවා සඩ්ඨිත්තෙන ධම්මං දෙසෙතු යමහං හගවතො ධම්මං සුන්ධා එකො වූපකට්ඨො අපමන්තො ආනාපි පභිතකො විහරෙය්‍යන්ති.

1. තෙ - සා, මජ්ඣ.

2. මෙ - සා, මජ්ඣ.

3. අපරිධිට්ඨකොති - මජ්ඣ. පරිධිට්ඨකොති - සා.

4. වචනං - මජ්ඣ.

5. පටිපාදෙසි - සි 1, 2, පටිදෙසෙසි - සා.

6. සච්චසාදී - සා, කුලපුත්තො පච්චසාද - මජ්ඣ.

7. විභෙසෙසි - මජ්ඣ.

පුණ්ණ, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු තියුණු සැතින් තොප දිවියෙන් තොර කරන්නාහු නම් පුණ්ණ, එහි ලා තොපට කවර නම් සිතෙක් වන්නේ ද යි. වහන්ස, ඉදින් සුනාපරන්තක මිනිස්සු තියුණු සැතින් මා දිවියෙන් තොර කරන්නාහු නම් එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය: ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සවිවෝ කයින් ද දිවියෙන් ද පෙළෙන්නාහු ලජ්ජිත වන්නාහු පිළිතුල් කරන්නාහු ඇත්තාහ. (ඔහු) සැත් එළවාගැන්මක් සොයන්. ඒ මේ සැත්එළවා ගැන්ම මා විසින් නොසොයන ලදුව ම ලද යි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය. සුගතයන් වහන්ස, එහි ලා මට මෙබඳු අදහසෙක් වන්නේ යි.

පුණ්ණ, මැනවි, මැනවි. පුණ්ණ, මේ ඉන්ද්‍රියදමනයෙන් හා සංහිදීමෙන් යුක්ත වූ තෙපි සුනාපරන්ත දැනව්වෙහි වසන්නට හැකිවවු. පුණ්ණ, තෙපි දැන් එයට කල් දනිවු යි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පුණ්ණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමෝදන් ව හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට සෙනසුන සකසා තබා පාසිවුරු ගෙන සුනාපරන්ත දැනව් වෙත වාරිකාවට නික්ම ගියහ. පිළිවෙළින් වාරිකාව කරන්නේ සුනාපරන්තදැනව්වට එළැඹියේ ය. ආයුෂ්මත් පුණ්ණ තෙරණුවෝ එහි සුනාපරන්තදැනව්වෙහි වැඩ-වෙසෙති.

එකල්හි ආයුෂ්මත් පුණ්ණ තෙරණුවෝ ඒ ඇතුළුවස ම පන්සියක් පමණ උවසුවන්ට ධර්මාවබෝධය කරවුහ. ඒ ඇතුළුවස ම පන්සියක් පමණ උවැසියන්ට ධර්මාවබෝධය කරවුහ. ඒ ඇතුළුවස ම ත්‍රිවිද්‍යා පසක්කළහ. ඒ ඇතුළුවස ම පිරිනිවිසහ.

එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ ... එකත්පස් ව හුන් ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, “පුණ්ණ නම් යම් ඒ කුලපුතෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ලුහුඬු අවවාදයකින් අවවාද කරන ලද්දේ ද හේ කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ ගති කවර? පරලොව කීමෙක් ද” යි. මහණෙනි, පුණ්ණ කුලපුත් පණ්ඩිත විය. නවලොවුතුරුදහමට අනු ව පිළිපන්නේ ය. ධර්මාවබෝධය නිමිති කොට මට වෙහෙස ද නො කෙළේ ය. මහණෙනි පුණ්ණ කුලපුත් පිරිනිවිසේ යි.

1. 9. 6

බාහිය සූත්‍රය

89. එකල්හි ආයුෂ්මත් බාහිය තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. ... එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් බාහිය තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් දහමක් අසා එකලා ව ගණයා කෙරෙන් ඔව්න් වූයෙමි ඡනා පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතියෙමි නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතියෙමි වෙසෙන්නෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු දහමක් සැකෙවින් මට දේශනා කරන සේක්වා යි.

තං කිඉඤ්ඤයි බාහිය, “චක්ඛං නිච්චං වා අනිච්චං වාති. අනිච්චං භතෙන. යමපනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති. දුක්ඛං භතෙන. යමපනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධර්මං කල්පනත්තං සමනුපස්සිතුං “එතං මම, එසො’භමස්මි, එසො මෙ අත්තා’’ති. නො හෙතං භතෙන.

රූපා නිච්චා වා අනිච්චා වාති. අනිච්චා භතෙන -පෙ- චක්ඛවිඤ්ඤාණං නිච්චං වා අනිච්චං වාති. අනිච්චං භතෙන -පෙ- චක්ඛසම්මසෙසා නිච්චා වා අනිච්චා වාති. අනිච්චා භතෙන -පෙ- යමිදං මනොසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තස්මි නිච්චං වා අනිච්චං වාති. අනිච්චං භතෙන. යමපනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති. දුක්ඛං භතෙන. යමපනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධර්මං කල්පනත්තං සමනුපස්සිතුං “එතං මම එසො’භමස්මි එසො මෙ අත්තා’’ති. නො හෙතං භතෙන.

එවං පෘක්ඛං බාහිය, සුතවා අරියසාවකො චක්ඛුස්මිමෙ නිබ්බිඤ්ඤති, රූපෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤති, චක්ඛවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤති, චක්ඛසම්මසෙසපි -පෙ- යමිදං මනොසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිමෙ නිබ්බිඤ්ඤති, නිබ්බිඤ්ඤං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුක්තස්මි විමුක්තමිති ඤාණං හොති, ඛිණ්ණාජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉත්තංයාති පජානාතීති.

අථ ඛො ආයස්මා බාහියො භගවතො භාසිතං අභිනාදිඤ්ඤා අනුමොදිඤ්ඤා උච්චායාසනා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්මං කඤ්ඤා පක්කමි. අථ ඛො ආයස්මා බාහියො එකො වූපකච්චො අප්පමනො ආනාපි පභිතනො විහරන්තො න විරක්ඛෙව යස්සස්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පක්කජ්ජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිය පරියොයානං දිට්ඨෙව ධර්මෙ යං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජති විහාසි.

ඛිණ්ණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉත්තංයා යාති අබ්භඤ්ඤාසි, අඤ්ඤාතරො ව පනායස්මා බාහියො අරහතං අහොසීති.

බාහිය, ඒ කීමැයි හඟිහි ද, ඇස නිත්‍ය හෝ වේ ද, අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ වේ ද සුව හෝ වේ ද යි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් එය “මේ මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්ම යයි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

රූප නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. .. වක්‍රවිඤ්ඤාණය නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. ... වක්‍රසම්පූර්ණය නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. ... මනෝසම්පූර්ණය නිත්‍ය සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේ ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ වේ ද සුව හෝ වේ ද යි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් එය “මේ මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්ම ය”යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

බාහිය, මෙසේ දක්නා ශ්‍රුතවත් ආයතියාවක ඇසෙහිත් කලකිරෙයි. රූපයෙහිත් කලකිරෙයි. වක්‍රවිඤ්ඤාණයෙහිත් කලකිරෙයි. වක්‍රසම්පූර්ණයෙහිත් ... වක්‍රසම්පූර්ණය නිත්‍ය සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇලුම් හෙයින් මිදෙයි. මිදුන කල්හි මිදුනේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ගෙවිණ. බලසර වැස නිමවන ලදී. රහත්බව පිණිස කළයුතු දෑ කරන ලදී. මේ (රහත්බව) පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් බාහිය තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමෝදන් ව හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය. ඒකල්හි ආයුෂ්මත් බාහිය තෙරණුවෝ එකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් ව නො පමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන්නාහු කුලපුත්‍රයෝ යමක් පිණිස මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වෙන් නම් මගබලසර කෙළවර වූ අනුභාර වූ ඒ අර්හත්භිය නො බෝ කලකිත් ම තුමු වෙසෙසින් දැන පසක් කොට ඊට එළඹ විසුහ.

ජාතිය ගෙවිණ. බලසර වැස නිමවන ලදී. රහත්බව පිණිස කළ යුතු කරන ලදී. මේ (රහත්) බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගත්හ. ආයුෂ්මත් බාහිය තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් ද වූහ යි.

1. 9. 7

එජාසුත්තං.

90. එජා භික්ඛවෙ රොගො, එජා ගණ්ඨා, එජා සලලං, තළානිහ භික්ඛවෙ, තථාගතො අනෙජො විහරති විතසලො. තළානිහ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වෙපි ආකලෙඛයා අනෙජො විහරෙයාං විතසලොති: වත්ථං න මඤ්ඤයා, වත්ථසුමිං න මඤ්ඤයා, වත්ථුතො න මඤ්ඤයා, වත්ථං මෙති න මඤ්ඤයා. රූපෙ න මඤ්ඤයා රූපෙසු න මඤ්ඤයා, රූපතො න මඤ්ඤයා, රූපා මෙති න මඤ්ඤයා. වත්ථුවිඤ්ඤාණං න මඤ්ඤයා, වත්ථුවිඤ්ඤාණසුමිං න මඤ්ඤයා, වත්ථුවිඤ්ඤාණතො න මඤ්ඤයා, වත්ථුවිඤ්ඤාණ මෙති න මඤ්ඤයා. වත්ථුසම්මාසං න මඤ්ඤයා, වත්ථුසම්මාසසුමිං න මඤ්ඤයා, වත්ථුසම්මාසතො න මඤ්ඤයා වත්ථුසම්මාසො මෙති න මඤ්ඤයා. යමිදං වත්ථුසම්මාසපථියා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තප්පි න මඤ්ඤයා තප්පිමිති න මඤ්ඤයා, තතොපි න මඤ්ඤයා, තං මෙති න මඤ්ඤයා.

යොතං න මඤ්ඤයා, යොතසුමිං න මඤ්ඤයා -පෙ- සානං න මඤ්ඤයා, සානසුමිං න මඤ්ඤයා -පෙ- ජීවිතං න මඤ්ඤයා, ජීවිතාය න මඤ්ඤයා, ජීවිතාතො න මඤ්ඤයා, ජීවිතා මෙති න මඤ්ඤයා. රසෙ න මඤ්ඤයා -පෙ- ජීවිතාවිඤ්ඤාණං න මඤ්ඤයා -පෙ- ජීවිතාසම්මාසං න මඤ්ඤයා -පෙ- යමිදං ජීවිතාසම්මාසපථියා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තප්පි න මඤ්ඤයා, තප්පිමිති න මඤ්ඤයා, තතොපි න මඤ්ඤයා, තමෙති න මඤ්ඤයා.

කායං න මඤ්ඤයා -පෙ- මනං න මඤ්ඤයා මනසුමිං න මඤ්ඤයා, මනතො න මඤ්ඤයා, මනො මෙති න මඤ්ඤයා. ධම්මෙ න මඤ්ඤයා -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං න මඤ්ඤයා -පෙ- මනොසම්මාසං න මඤ්ඤයා -පෙ- යමිදං මනොසම්මාසපථියා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තප්පි න මඤ්ඤයා තප්පිමිති න මඤ්ඤයා තතොපි න මඤ්ඤයා තමෙති න මඤ්ඤයා. සබ්බං න මඤ්ඤයා, සබ්බසුමිං න මඤ්ඤයා සබ්බතො න මඤ්ඤයා, සබ්බං මෙති න මඤ්ඤයා.

1. 9. 7

එජා සූත්‍රය

90. මහණෙනි, තෘෂ්ණාව රෝගයෙකි. තෘෂ්ණාව ගබෙකි. තෘෂ්ණාව හුලෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහිලා තථාගත තෙමේ තෘෂ්ණා රහිත ව පහ වූ හුල් ඇති ව වෙසේ. මහණෙනි, ඉදින් මෙහි මහණ ද තෘෂ්ණා රහිත ව හුල් නැති ව වෙසෙන්නෙමි යි කැමති වන්නේ නම්, වක්‍රය ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. වක්‍රයෙහි ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රයින් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රය මාගේ යයි නො හඟනේ යැ. රූපයන් ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. රූපයන්හි ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. රූපයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. රූපයෝ ආත්මය අයත් යයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රවිඥානය ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. වක්‍රවිඥානයෙහි ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රවිඥානයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රවිඥානය ආත්මය අයත් යයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රස්වස්පර්ශය ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. වක්‍රස්වස්පර්ශයෙහි ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රස්වස්පර්ශයෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රස්වස්පර්ශය ආත්මය අයත් යයි නො හඟනේ යැ. වක්‍රස්පර්ශය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් විදුමෙක් උපදී නම් එය ආත්මය යි ද නො හඟනේ යැ. එහි ආත්මය ඇතැයි ද නො හඟනේ යැ. එයින් බැහැර ආත්මය ඇතැයි ද නො හඟනේ යැ. එය මාගේ යයි ද නො හඟනේ යි.

ශ්‍රෝත්‍රය ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. ශ්‍රෝත්‍රයෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ යැ ... ස්‍රාණය ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. ස්‍රාණයෙහි ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ.... ජිත්වාච ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. ජිත්වායෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ යැ. ජිත්වායෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ යැ ජිත්වාච මාගේ යයි නො හඟනේ යැ. රසය ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. ... ජිත්වාචිඥානය ... ජිත්වාස්වස්පර්ශය ... නො හඟනේ යැ ... ජිත්වා-ස්වස්පර්ශය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වෙදයිකයෙක් උපදිනේ නම් එ ද ආත්මය යි නො හඟනේ යැ. එහිදු ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ යැ. ඉන් බැහැර දු ආත්මය ඇතැයි නො හඟනේ යැ. එය මාගේ යයි ද නො හඟනේ යි.

කය ආත්මය යි නො හඟනේ ය ... සිත ආත්මය යි නො හඟනේ ය. සිතෙහි නො හඟනේ ය. සිතින් නො හඟනේ ය. සිත මාගේ යයි නො හඟනේ ය. දහම් නො හඟනේ ය. මනෝවිඤ්ඤාණය නො හඟනේ ය ... මනෝසංඝ්‍රහය නො හඟනේ ය ... මනෝසංඝ්‍රහය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නො දුක් නොසුව වූ හෝ යම් වෙදයිකයෙක් උපදී නම් එයත් නො හඟනේ ය. එහිත් නො හඟනේ ය. එයින් නො හඟනේ ය. එයින් මාගේ යයි නො හඟනේ යි.

සො ඵ්ථිං න මඤ්ඤමානො න ච කිඤ්චි¹ ලොකෙ උපාදියති අනුපාදියං න පරික්ඛසති, අපරික්ඛසං පට්ඨන්තඤ්ඤව පරිනිබ්බායති, ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්කායාති පජානාතීති.

1. 9. 8

දුතියඵජායුක්තං.

91. ඵජා භික්ඛවෙ රොගො ඵජා ගණ්ඤා ඵජා සල්ලං, තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, තථාගතො අනෙපො විහරති විතසල්ලො, තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වෙපි ආකඤ්ඤාය අනෙපො විහරෙය්‍යං විතසල්ලාති. චක්ඛං න මඤ්ඤය්‍ය, චක්ඛුස්මිං න මඤ්ඤය්‍ය, චක්ඛුතො න මඤ්ඤය්‍ය, චක්ඛුං මෙති න මඤ්ඤය්‍ය. රූපෙ න මඤ්ඤය්‍ය -පෙ- චක්ඛුවිඤ්ඤුණං න මඤ්ඤය්‍ය -පෙ- චක්ඛුසලේඝ්‍යං න මඤ්ඤය්‍ය -පෙ- යමිදං චක්ඛුසලේඝ්‍යපට්ඨයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තප්පි න මඤ්ඤය්‍ය, තස්මිංපි න මඤ්ඤය්‍ය තතොපි න මඤ්ඤය්‍ය, තං මෙති න මඤ්ඤය්‍ය. යං හි භික්ඛවෙ² මඤ්ඤති, යස්මිං මඤ්ඤති, යතො මඤ්ඤති, යං මෙති මඤ්ඤති, තතො තං හොති අඤ්ඤථා. අඤ්ඤථාභාවී භවිසන්තො ලොකො භවමෙවාභිනාජති.

සොතං න මඤ්ඤය්‍ය -පෙ- සාතං න මඤ්ඤය්‍ය -පෙ- ජිව්හං න මඤ්ඤය්‍ය, ජිව්හාය න මඤ්ඤය්‍ය, ජිව්හානො න මඤ්ඤය්‍ය, ජිව්හා මෙති න මඤ්ඤය්‍ය. රසෙ න මඤ්ඤය්‍ය -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤුණං -පෙ- ජිව්හාසලේඝ්‍යං -පෙ- යමිදං ජිව්හාසලේඝ්‍යපට්ඨයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තප්පි න මඤ්ඤය්‍ය, තස්මිංපි න මඤ්ඤය්‍ය, තතොපි න මඤ්ඤය්‍ය තලෙච්ඡි න මඤ්ඤය්‍ය. යං හි² භික්ඛවෙ මඤ්ඤති යස්මිං මඤ්ඤති යතො මඤ්ඤති යං මෙති මඤ්ඤති, තතො තං හොති අඤ්ඤථා අඤ්ඤථාභාවී භවිසන්තො ලොකො භවමෙවාභිනාජති.

කායං න මඤ්ඤය්‍ය -පෙ- මනං න මඤ්ඤය්‍ය, මනස්මිං න මඤ්ඤය්‍ය, මනතො න මඤ්ඤය්‍ය, මනො මෙති න මඤ්ඤය්‍ය.

1. න කිඤ්චි - මජ්ඣ.

2. යං භික්ඛවෙ - සීල.

සියල්ල නො හඟනේ ය. සියල්ලෙහි නො හඟනේ ය. සියල්ලෙන් නො හඟනේ ය. සියල්ල මාගේ යයි නො හඟනේ ය. හෙ මෙසේ නො හඟනේ ලොව කිසිවක් (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටිවශයෙන්) නො ගනී. නො ගන්නේ නො තැනීගනී. නො තැනීගන්නේ තෙමේ ම පිරිනිවෙයි. ඉපැදීම ගෙවිණ. බලියර වැය නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 9. 8

දුතිය එජා සූත්‍රය

91. මහණෙනි, තෘෂ්ණාව රෝගයෙකි. තෘෂ්ණාව ගබ්බකි. තෘෂ්ණාව හුලෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා තථාගත තෙමේ තෘෂ්ණා රහිත ව පහ වූ හුල් ඇති ව වෙසේ. මහණෙනි, එහෙයින් ඉදින් මෙසස්නෙහි මහණ තෘෂ්ණා රහිත ව පහ වූ හුල් ඇති ව වෙසෙන්නෙමි යි කැමති වන්නේ නම් ඇය තෘෂ්ණාවශයෙන් නො හඟනේ ය. ඇසෙහි නො හඟනේ ය. ඇසින් නො හඟනේ ය. වක්‍රය මාගේ යයි නො හඟනේ ය. රූප නො හඟනේ ය ... වක්‍රර්ච්ඡානය නො හඟනේ ය ... වක්‍රසම්ප්‍රසංගය නො හඟනේ ය ... වක්‍රසම්ප්‍රසංගය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නො සුව වූ හෝ යම් වෙදයිතයෙක් උපදී නම් එයන් නො හඟනේ ය. එහිත් නො හඟනේ ය. එයින් නො හඟනේ ය. එයන් මාගේ යයි නො හඟනේ ය. මහණෙනි, යමක් තෘෂ්ණාවශයෙන් හභී ද, යමෙක්හි හභී ද යමකින් හභී ද, යමක් මාගේ යයි හභී ද එයින් එය අත් පරිදි වේ. අත් පරිදි වනසුලු වූ හවයෙහි ඇලුනු ලෝවැසි තෙමේ හවය ම පතයි.

ශොත්‍රය නො හඟනේ ය ... ස්‍රාණය නො හඟනේ ය. ජිහ්වාච ආත්මය යි නො හඟනේ ය. ජිව්හායෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. ජිව්හායෙන් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. ජිව්හා මාගේ යයි නො හඟනේ ය. රස ආත්මය යි නො හඟනේ ය... ජිව්හාවිඤ්ඤාණය ආත්මය යි නො හඟනේ ය ... ජිව්හාසම්ප්‍රසංගය ආත්මය යි නො හඟනේ ය ... ජිව්හාසම්ප්‍රසංගය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එයන් ආත්මය යි නො හඟනේ ය. එහිත් ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. එයින් බැහැර ද ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. එයන් මාගේ යයි නො හඟනේ ය. මහණෙනි, යමක් තෘෂ්ණා වශයෙන් හභී ද යමෙක්හි හභී ද යමකින් හභී ද යමක් මාගේ යයි හභී ද එයින් එය අත් පරිදි වේ. අත් පරිදි වනසුලු වූ හවයෙහි ඇලුනු ලෝවැසි තෙමේ හවය ම පතයි.

කය ආත්මය යි නො හඟනේ ය ... සිත ආත්මය යි නො හඟනේ ය. සිතෙහි ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. සිතින් බැහැර ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. සිත මාගේ යයි නො හඟනේ ය.

T 11

ධම්මෙ න මඤ්ඤායා -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනො-
සම්මෙය්‍යං -පෙ- යමිදං මනොසම්මෙය්‍යපච්චයා උපපජ්ජති වේදධිතං
සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛං සුඛං වා තමි න මඤ්ඤායා, තස්මිම්භි
න මඤ්ඤායා, තනොපි න මඤ්ඤායා, තං මෙනි න මඤ්ඤායා.
යං හි¹ භික්ඛවෙ, මඤ්ඤති, යස්මිං මඤ්ඤති, යනො මඤ්ඤති,
යං මෙනි මඤ්ඤති තනො තං හොති අඤ්ඤථා. අඤ්ඤථාභාවී
භවිසන්නො ලොකො භවමෙවාභිනායුති.

යාවතා භික්ඛවෙ, ධනධාතුආයතනා තමි න මඤ්ඤායා,
තස්මිම්භි න මඤ්ඤායා, තනොපි න මඤ්ඤායා, තං මෙනි න
මඤ්ඤායා. යො ඵලං අමඤ්ඤමානො න ච කිඤ්ඤි² ලොකෙ උපාදියති
අනුපාදියං න පරිත්තස්සති. අපරිත්තස්සං පච්චත්තකඤ්ඤව පරිතික්ඛායති,
ධිණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛන්තායාති
පජානාතීති.

1. 9. 9

ද්වයසුත්තං

92. ද්වයං වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, තං සුභාථ. කිඤ්ඤි භික්ඛවෙ
ද්වයං? වක්ඛුකෙඤ්ඤව රූපා ව, සොතකෙඤ්ඤව සද්ද ව, ඝාතකෙඤ්ඤව
ගන්ධා ව, ජිව්හාවෙව රසා ව, කායො වෙව ථොට්ඨකිංචා ව, මනො
වෙව ධම්මා ව, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ද්වයං.

යො භික්ඛවෙ ඵලං වදෙය්‍ය: “අභමෙතං ද්වයං පච්චත්තකාය
අඤ්ඤං ද්වයං පඤ්ඤාපෙය්‍යාමි”ති. තස්ස වාචාවතපුරෙවස්ස, පුට්ඨො
ව න සම්පායෙය්‍ය, උත්තරිඤ්ඤා විසාතං ආපජ්ජය්‍ය, තං කිස්ස
හෙතු? යථා තං භික්ඛවෙ අවිසයස්මිනී.

1. යමි - සිමු

2. න කිඤ්ඤි - සිමු මජ්ඣං.

දහම් (අරමුණ) ආත්මය යි නො හඟනේ ය ... මනෝවිකල්පය මනෝසමපක්‍ෂය ... මනෝසමපක්‍ෂය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් වේදිකයෙක් උපදී නම් එයත් ආත්මය යි නො හඟනේ ය. එහිත් ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. එයින් බැහැර ද ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. එයත් මාගේ යයි නො හඟනේ ය. මහණෙනි, යමක් හඟී ද, යමෙක්හි හඟී ද, යමෙකින් හඟී ද, යමක් මාගේ යයි හඟී ද, එයින් එය අත් පරිදි වේ. අත් පරිදි වනසුලු වූ හවයෙහි ඇලුණු ලෝවැසි තෙමේ හවය ම පතයි.

මහණෙනි, යම්තාක් ස්කන්ධ ධාතු ආයතනයෝ වෙත් නම් එයත් ආත්මය යි නො හඟනේ ය. එහිත් ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. එයින් බැහැර ද ආත්මය ඇතැ යි නො හඟනේ ය. එයත් මාගේ යයි නො හඟනේ ය. හෙ මෙසේ නො හඟනේ ලොව කිසිවක් දැඩි සේ නො ගනී. නො ගන්නේ නො තැනී ගනී. නො තැනී ගන්නේ තෙමේ ම පිරිනිවෙයි. ඉපැදීම ගෙවිණ. බලසර වැස නිමවන ලදී. රහත්බව පිණිස කළ යුතු දෑ කරන ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දනගනී යි.

1. 9. 9

ද්වය සූත්‍රය

92. මහණෙනි, තොපට දෙකක් (දෙ කොටසක් පිළිබඳ ධර්මයක්) දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, දෙක කීමෙන් ද යත්: ඇස ද. රූ ද, කතා ද සද ද, නැහැය ද. ගඳ ද, දිව ද රස ද, කය ද පහස් ද, සිත ද දහම් අරමුණ දැයි මහණෙනි මේ දෙක යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, යමෙක් මෙසේ කියන්නේ ද මම මේ (දහම්) දෙක පිළිකෙටි කොට අනෙක් දෙකක් පනවන්නෙමි යි. (ඒ) ඔහු ගේ චරිතමාත්‍රයෙන් ම වන්නේ ය. පුළුවුස්නා ලද්දේ ද සපයා කියන්නට නොහැකි වන්නේ ය. මතු ද වෙහෙසට පැමිණෙන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, අවිෂය කරුණෙහි යම් සේ නම් එමෙනි යි.

1. 9. 10

දුතියදවසසුත්තං

93. ඉඛයං භික්ඛවෙ, පට්ඨව විඤ්ඤාණං සමෙහාති. කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ, ඉඛයං පට්ඨව විඤ්ඤාණං සමෙහාති? වක්ඛුඤ්ඤා පට්ඨව රූපෙ උප්පජ්ජති වක්ඛුච්ඤ්ඤාණං, වක්ඛුං¹ අනිවටං විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි. රූපා අනිවටා විපරිණාමිතො අඤ්ඤාථාභාවිතො, ඉතෙතං ඉඛයං චලකේච ව්‍යයඤ්ඤා² අනිවටං විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි. වක්ඛුච්ඤ්ඤාණං අනිච්චං විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො වක්ඛුච්ඤ්ඤාණසංස අඤ්ඤාථාභාවි උප්පාදය, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො අනිච්චො විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි. අනිවටං ඛො පන භික්ඛවෙ පට්ඨයං පට්ඨව සමුත්තං වක්ඛුච්ඤ්ඤාණං කුතො නිවටං භවිස්සති.

යා ඛො භික්ඛවෙ, ඉමෙසං තිණ්ණං ධම්මානං සඛාති සනති-පාතො සම්මායො අයං වුච්චති භික්ඛවෙ වක්ඛුසම්මසො³. වක්ඛුසම්මසොපි අනිවටො විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො වක්ඛුසම්මසංසං උප්පාදය, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො අනිවටො විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි, අනිවටං ඛො පන භික්ඛවෙ පට්ඨයං පට්ඨව උප්පන්නො වක්ඛුසම්මසො කුතො නිච්චො භවිස්සති. චුට්ඨො භික්ඛවෙ වෙදෙති, චුට්ඨො සඤ්ජානාති, චුට්ඨො වෙතෙති, ඉතෙතෙපි ධම්මා වලා වෙච ව්‍යයා ච අනිවටා විපරිණාමිතො අඤ්ඤාථාභාවිතො.

සොනඤ්ඤා පට්ඨව සද්දෙ උප්පජ්ජති සොනච්ඤ්ඤාණං -පෙ-සානඤ්ඤා පට්ඨව ගජෙ උප්පජ්ජති සානච්ඤ්ඤාණං -පෙ-ජිව්හඤ්ඤා පට්ඨව රසෙ උප්පජ්ජති ජිව්හච්ඤ්ඤාණං, ජිව්හා අනිවටා විපරිණාමී⁴ අඤ්ඤාථාභාවි⁵, රසා අනිවටා විපරිණාමිතො අඤ්ඤාථාභාවිතො, ඉතෙතං ඉඛයං චලකේච ව්‍යයඤ්ඤා අනිවටං විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි, ජිව්හච්ඤ්ඤාණං අනිවටං විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො ජිව්හච්ඤ්ඤාණසංස උප්පාදය, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො අනිවටො විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවි, අනිවටං ඛො පන භික්ඛවෙ පට්ඨයං පට්ඨව උප්පන්නං ජිව්හච්ඤ්ඤාණං කුතො නිවටං භවිස්සති.

1. වක්ඛු - සිවු. මජ්ඣ.

2. බ්‍යාච්ඤා - මජ්ඣ. ස්‍යා.

3. අයං වුච්චති වක්ඛුසම්මසො - මජ්ඣ., සි2.

4. විපරිණාමිති?

5. අඤ්ඤාථාභාවිති?

1. 9. 10

දුතිය අවයවය

93. මහණෙනි (හේතුය - ප්‍රත්‍යය යන ධර්ම) දෙකක් නිසා විඤ්ඤාණය හටගනී. මහණෙනි කෙසේ නම් දෙකක් නිසා විඤ්ඤාණය හටගනී ද යත්: ඇසත් රුත් නිසා චක්ඛුවිඤ්ඤාණය උපදී. ඇස අනිසය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. රු අනිසයහ. පෙරලෙන සුල්ලහ. වෙනස් වනසුල්ලහ. මෙසේ මේ දෙක සැලෙන්නෙන් වැය වන්නෙන් වෙයි. අනිසය පෙරලෙන සුලුය වෙනස් වනසුලු ය. ඇස් විනැණ අනිසය. පෙරලෙනසුලුය. වෙනස් වනසුලුය. ඇස්විනැණ ඉපදීම පිණිස යම් හේතුවකුත් යම් ප්‍රත්‍යයකුත් වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් අනිසය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලුය. මහණෙනි, අනිත්‍ය වූ ප්‍රත්‍යය නිසා හටගත් චක්ඛුවිඤ්ඤාණය කොයින් නිත්‍ය වන්නේ ද.

මහණෙනි, මේ තුන්දහමුත්ගේ යම් එක්වීමක් රැස්වීමක් සමාගමයෙන් වේ නම් මහණෙනි මේ චක්ඛුසම්ප්පාදිය යයි කියනු ලැබේ. චක්ඛුසම්ප්පාදිය ද අනිත්‍යය. පෙරලෙනසුලුය. වෙනස් වන සුලුය. චක්ඛුසම්ප්පාදියේ ඉපදීමට යම් හේතුවකුත් යම් ප්‍රත්‍යයකුත් වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලුය. මහණෙනි අනිත්‍ය වූ ප්‍රත්‍යය නිසා උපන් චක්ඛුසම්ප්පාදිය කොයින් නිත්‍ය වන්නේ ද. මහණෙනි පහස්නා ලද්දේ විඳි යි. පහස්නා ලද්දේ හඳුනා යි. පහස්නා ලද්දේ සිතා යි. මෙසේ මේ දහමුහු ද සැලෙන්නෙන් වැය වන්නෙන් වෙයි. අනිත්‍යයහ. පෙරලෙන සුල්ලහ. වෙනස් වනසුල්ලහ.

කතත් ශබ්දයනුත් නිසා සෝතවිඤ්ඤාණය උපදියි ... නැහැයත් ගඳත් නිසා සාන්ධිඤ්ඤාණය උපදියි ... දිවත් රසත් නිසා ජිහ්වා-විඤ්ඤාණය උපදියි ... දිව අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. රස අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. මෙසේ මේ දෙක සැලෙන්නෙන් වැය වන්නෙන් වේ. අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. ජිහ්වාවිඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. ජිහ්වාවිඤ්ඤාණයේ ඉපැදීමට යම් හේතුවකුත් යම් ප්‍රත්‍යයකුත් වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලුය. මහණෙනි අනිත්‍ය වූ ප්‍රත්‍යය නිසා උපන් ජිහ්වාවිඤ්ඤාණය කොයින් නිත්‍ය වන්නේ ද.

යා ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං තිණ්ණං ධම්මානං සඛාති පනතිපාතො සමවායො, අයං වුට්ඨති භික්ඛවෙ ජීව්හාසලේසෙය්සා, ජීව්හාසලේසෙය්සාපි අනිවේවා විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවී. යොපි හෙතු යොපි පට්ඨයො ජීව්හාසලේසෙය්සා උප්පාදය යොපි හෙතු යොපි පට්ඨයො අනිවේවා විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවී. අනිවට්ඨං ඛො පන භික්ඛවෙ පට්ඨයං පටිට්ඨ උප්පන්නො ජීව්හාසලේසෙය්සා කුතො නිවේවා භවිස්සති. චුට්ඨො භික්ඛවෙ වෙදෙති. චුට්ඨො සඤ්ජානාති. චුට්ඨො වෙනෙති. ඉක්කෙතෙපි ධම්මා වලාචෙව ව්‍යයා ව, අනිවට්ඨා විපරිණාමීතො අඤ්ඤාථාභාවිතො.

කායඤ්ඤා පටිට්ඨ ථොට්ඨබ්බෙ උප්පජ්ජති. කායවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනාඤ්ඤා පටිට්ඨ ධම්මෙ උප්පජ්ජති මනොවිඤ්ඤාණං, මනො අනිවේවා විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවී. ධම්මා අනිවට්ඨා විපරිණාමීතො අඤ්ඤාථාභාවිතො. ඉක්කෙතං ආයං වලඤ්ඤාච ව්‍යයඤ්ඤා, අනිවට්ඨං විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවී. මනොවිඤ්ඤාණං අනිවට්ඨං විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවී. යොපි හෙතු යොපි පට්ඨයො මනොවිඤ්ඤාණස්ස උප්පාදය, යොපි හෙතු යොපි පට්ඨයො අනිවේවා විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවී. අනිවට්ඨං ඛො පන භික්ඛවෙ පට්ඨයං පටිට්ඨ උප්පන්නං මනොවිඤ්ඤාණං කුතො නිවට්ඨං භවිස්සති.

යා ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙසං තිණ්ණං ධම්මානං සඛාති සාත්තිපාතො සමවායො අයං වුට්ඨති භික්ඛවෙ මනොසලේසෙය්සා, මනොසලේසෙය්සාපි අනිවේවා විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවී.

යොපි හෙතු යොපි පට්ඨයො මනොසලේසෙය්සා උප්පාදය, යොපි හෙතු යොපි පට්ඨයො අනිවේවා විපරිණාමී අඤ්ඤාථාභාවී. අනිවට්ඨං ඛො පන භික්ඛවෙ පට්ඨයං පටිට්ඨ උප්පන්නො මනොසලේසෙය්සා කුතො නිවේවා භවිස්සති. චුට්ඨො භික්ඛවෙ වෙදෙති, චුට්ඨො සඤ්ජානාති, චුට්ඨො වෙනෙති, ඉක්කෙතෙපි ධම්මා වලා චෙව ව්‍යයා ව, අනිවට්ඨා විපරිණාමීතො අඤ්ඤාථාභාවිතො. එවං ඛො භික්ඛවෙ ආයං පටිට්ඨ විඤ්ඤාණං සමෙහාතිති.

ජනනවග්ගො නවමො

කත්තුද්දනං:

පලොක සුඤ්ඤා සංඛින්නං¹ - ජනෙනා පුණ්ණො ව බාහියො එපෙත ඛ දුට්ඨෙ වුත්තා - ආයෙති අපරෙ දුට්ඨෙති.

1. පලොකසුඤ්ඤා සංඛින්නො - පිටු.

මහණෙනි මේ තුන්දහමුත්ගේ යම් එක්වීමක් රැස් වීමක් සමාගමයෙක් වේ නම්, මහණෙනි මේ ජිව්‍යාසම්ප්‍යය යයි කියනු ලැබේ. ජිව්‍යාසම්ප්‍යයන් අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. ජිව්‍යාසම්ප්‍යයේ ඉපදීමට යම් හේතුවකුත් යම් ප්‍රත්‍යයකුත් වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. මහණෙනි අනිත්‍ය වූ ප්‍රත්‍යය නිසා උපන් ජිව්‍යාසම්ප්‍යය කොයින් නිත්‍ය වන්නේ ද. මහණෙනි, පහස්නා ලද්දේ විඳියි. පහස්නා ලද්දේ හඳුනයි. පහස්නා ලද්දේ සිතයි. මෙසේ මේ දහම්හු ද සැලෙන්නෝත් වැය වන්නෝත් වෙති. අනිත්‍යයහ. පෙරලෙනසුල්ලහ. වෙනස් වනසුල්ලහ.

කයන් පහසන් නිසා කායවිඤ්ඤාණය උපදී... සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. සිත අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. දහම් අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. මෙසේ මේ දෙක සැලෙන්නේත් නැසෙන්නේත් වෙයි. අනිත්‍යය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. මනෝවිඤ්ඤාණය අනිත්‍යය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. මනෝවිඤ්ඤාණයේ. ඉපදීමට යම් හේතුවකුත් යම් ප්‍රත්‍යයකුත් වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. මහණෙනි, අනිත්‍ය වූ ප්‍රත්‍යය නිසා උපන් මනෝවිඤ්ඤාණය කොයින් නිත්‍ය වන්නේ ද.

මහණෙනි, මේ තුන් දහමුත්ගේ යම් එක්වීමක් රැස්වීමක් සමාගමයෙක් වේ නම්, මහණෙනි මේ මනෝසම්ප්‍යය යයි කියනු ලැබේ. මනෝසම්ප්‍යය ද අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වන සුලු ය.

මනෝසම්ප්‍යයේ ඉපදීමට යමකුත් හේතු වේ නම් යමකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් අනිත්‍ය ය. පෙරලෙනසුලු ය. වෙනස් වනසුලු ය. මහණෙනි අනිත්‍ය වූ ප්‍රත්‍යය නිසා උපන් මනෝසම්ප්‍යය කොයින් නිත්‍ය වන්නේ ද. මහණෙනි, පහස්නා ලද්දේ විඳියි. පහස්නා ලද්දේ හඳුනයි. පහස්නා ලද්දේ සිතයි. මෙසේ මේ දහම්හු ද සැලෙන්නෝත් නැසෙන්නෝත් වෙති. අනිත්‍යයහ. පෙරලෙනසුල්ලහ. වෙනස් වනසුල්ලහ. මහණෙනි මෙසේ දෙකක් නිසා විඤ්ඤාණය හටගනී යි.

නවවැනි ජන්ත වර්ග යි.

එහි සූත්‍ර නාමාවලිය:

පලොක, සුඤ්ඤ, සඛ්ඛිත, ඡත්ත, පුණ්ණ, බාහිය යන සූත්‍ර සයෙක් ද එරා නමින් දෙකෙක් ද, ද්වය නමින් අනෙක් දෙකෙක් දැයි සූත්‍ර දශයෙක් වදාරන ලදී.

10. ඡලවග්ගො

1. 10. 1

ඡඵසසායනනසුතනං

94. ඡධිමෙ¹ භික්ඛවෙ ඵසසායනනා අදනනා අගුතනා අරකඛිනා අසංවුතා දුක්ඛාධිවාහා භොනති. කතමෙ ඡ?

වකඛු. භික්ඛවෙ ඵසසායනනං අදනනං අගුතනං අරකඛිනං අසංවුතං දුක්ඛාධිවාහං භොති. සොනං භික්ඛවෙ ඵසසායනනං -පෙ- සානං භික්ඛවෙ ඵසසායනනං -පෙ- ජිව්ඤා භික්ඛවෙ ඵසසායනනං අදනනං අගුතනං අරකඛිනං අසංවුතං දුක්ඛාධිවාහං භොති. කායො භික්ඛවෙ ඵසසායනනං -පෙ- මනො භික්ඛවෙ ඵසසායනනං අදනනං අගුතනං අරකඛිනං අසංවුතං දුක්ඛාධිවාහං භොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ඵසසායනනා අදනනා අගුතනා අරකඛිනා අසංවුතා දුක්ඛාධිවාහා භොනති.

ඡධිමෙ භික්ඛවෙ ඵසසායනනා සුදනනා සුගුතනා සුරකඛිනා සුසංවුතා සුඛාධිවාහා භොනති. කතමෙ ඡ?

වකඛු. භික්ඛවෙ ඵසසායනනං සුදනනං සුගුතනං සුරකඛිනං සුසංවුතං සුඛාධිවාහං භොති. සොනං භික්ඛවෙ ඵසසායනනං -පෙ- සානං භික්ඛවෙ ඵසසායනනං -පෙ- ජිව්ඤා භික්ඛවෙ ඵසසායනනං සුදනනං සුගුතනං සුරකඛිනං සුසංවුතං සුඛාධිවාහං භොති. කායො භික්ඛවෙ ඵසසායනනං -පෙ- මනො භික්ඛවෙ ඵසසායනනං සුදනනං සුගුතනං සුරකඛිනං සුසංවුතං සුඛාධිවාහං භොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ඵසසායනනා සුදනනා සුගුතනා සුරකඛිනා සුසංවුතා සුඛාධිවාහා භොනති.

ඉදමචොච භගවා. ඉදං වච්ඡා සුගතො අථාපරං ඵතදචොච සත්ථා:

1. ඡ ඉමෙ - සිඉ.

10. ජල චර්යා

1. 10. 1

ජ ඵසායනන සූත්‍රය

94. මහණෙනි මේ ස්පර්ශායනනයෝ සදෙන දමනය නොකරන ලද්දහු ගෝපනය නොකරන ලද්දහු නොරක්කා ලද්දහු සංවර නොකරන ලද්දහු දුක් ඵලවන්නෝ වෙති. කවර සදෙනෙක් ද යත්:

මහණෙනි ඇස නමැති ස්පර්ශායනය දමනය නොකරන ලද්දේ ගෝපනය නොකරන ලද්දේ නොරක්කා ලද්දේ සංවර නොකරන ලද්දේ දුක් ඵලවන්නේ වෙයි. මහණෙනි කන නමැති ස්පර්ශායනය ... මහණෙනි නැහැය නමැති ස්පර්ශායනය ... මහණෙනි දිව නමැති ස්පර්ශායනය දමනය නොකරන ලද්දේ ගෝපනය නොකරන ලද්දේ නොරක්කා ලද්දේ සංවර නොකරන ලද්දේ දුක් ඵලවන්නේ වේ. මහණෙනි කය නමැති ස්පර්ශායනය ... මහණෙනි සිත නමැති ස්පර්ශායනය දමනය නොකරන ලද්දේ ගෝපනය නොකරන ලද්දේ නොරක්කා ලද්දේ සංවර නොකරන ලද්දේ දුක් ඵලවන්නේ වේ. මහණෙනි මේ ස්පර්ශායනයෝ සදෙන දමනය නොකරන ලද්දහු ගෝපනය නොකරන ලද්දහු නොරක්කා ලද්දහු සංවර නොකරන ලද්දහු දුක් ඵලවන්නෝ වෙති.

මහණෙනි මේ ස්පර්ශායනයෝ සදෙන මැනවින් දමනය කරන ලද්දහු මැනවින් ගෝපනය කරන ලද්දහු මැනවින් රක්කා ලද්දහු මැනවින් සංවර කරන ලද්දහු සැප ඵලවන්නෝ වෙති. කවර සදෙනෙක් ද යත්:

මහණෙනි ඇස නමැති ස්පර්ශායනය මැනවින් දමනය කරන ලද්දේ මැනවින් ගෝපනය කරන ලද්දේ මැනවින් රක්කා ලද්දේ මැනවින් සංවර කරන ලද්දේ සුව ඵලවන්නේ වේ. මහණෙනි කන නමැති ස්පර්ශායනය ... මහණෙනි නැහැය නමැති ස්පර්ශායනය ... මහණෙනි, දිව නමැති ස්පර්ශායනය මැනවින් දමනය කරන ලද්දේ මැනවින් ගෝපනය කරන ලද්දේ මැනවින් රක්කා ලද්දේ මැනවින් සංවර කරන ලද්දේ සුව ඵලවන්නේ වේ. මහණෙනි, කය නමැති ස්පර්ශායනය ... මහණෙනි සිත නමැති ස්පර්ශායනය මැනවින් දමනය කරන ලද්දේ මැනවින් ගෝපනය කරන ලද්දේ මැනවින් රක්කා ලද්දේ මැනවින් සංවර කරන ලද්දේ සුව ඵලවන්නේ වේ. මහණෙනි මේ ස්පර්ශායනයෝ සදෙන මැනවින් දමනය කරන ලද්දහු මැනවින් ගෝපනය කරන ලද්දහු මැනවින් රක්කා ලද්දහු මැනවින් සංවර කරන ලද්දහු සුව ඵලවන්නෝ වෙති යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. සුගත වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙය වදාරා යළි මතු ද තෙල වදළ සේක:

ඡලෙව එසසායනනානි භික්ඛවො
අසංවුතො යත් දුක්ඛං නිගච්ඡති,
තෙසංඤ්ඤා යෙ සංවරණං අවෙදිසුං
සඤ්ඤානිසා විහරන්තානවසසුතා.

දිසවාන රූපානි මනොරමානි
අරොපි දිසවා අමනොරමානි
මනොරමෙ රාගපථං විනොදයෙ
න වජ්ජියං¹ මෙති මනං පදෙසයෙ

සඤ්ඤා සුඤ්ඤා දුභයං පියාජියං
පියමිති සද්දං න සමුත්ථතො සියා
අරොපමියෙ² දෙසගතං විනොදයෙ
න වජ්ජියං මෙති මනං පදෙසයෙ

ගතංඤ්ඤා සාකා සුරභිං මනොරමං
අරොපි සාකා අසුචිං අකතභියං
අකතභියංසම්මං පටිසං විනොදයෙ
ඡන්දනුනිතො නව කන්තියෙ³ සියා

රසඤ්ඤා භොකා සාදිතඤ්ඤා සාදුං⁴
අරොපි භොකාන අසාදුමෙකද
සාදුං රසං නාලංකාරාසාය භුඤ්ඤා
විරොධමාසාදුසු නොපදංසයෙ

එසංසන්න ඵුට්ඨො න සුඛෙන මජ්ඣේ⁵
දුක්ඛෙන ඵුට්ඨොපි න සමපවෙධෙ
එසංසද්ධියං සුඛදුක්ඛා⁶ උපෙක්ඛා⁷
අනානුරුද්ධො අවිරුද්ධකෙනවි

පපඤ්ඤාසඤ්ඤා ඉතරිතරා නරා
පපඤ්ඤාසන්නා උපයනති සඤ්ඤාදිනො
මනොමයං ගෙහසිතඤ්ඤා සබ්බං
පනුජ්ජි නෙක්ඛාමෙසිතං ඉරියති

එවං මනො ඡස්ස යද සුභාවිතො
ඵුට්ඨස්ස විතං න විකම්පතෙ කචචි
තෙ රාගදෙසෙ⁸ අභිභුයා භික්ඛවො
හවාථ⁹ ජාතිමරණස්ස පාරගාති.

1. න වාපසියං - සත්‍ය, මජ්ඣ.

2. අරොපසියං - සි 2.

3. කන්තියො - සි 2.

4. සාදිතඤ්ඤා සාදුං - සත්‍ය; සාදිතඤ්ඤාසාදුං - සි 2. අසාදිතඤ්ඤාසාදුං - මජ්ඣ, සාදිතඤ්ඤාසාදුඤ්ඤා

5. මජ්ඣ - සත්‍ය, සි 2.

6. සුඛදුක්ඛං - සත්‍ය.

7. උපෙක්ඛා - සි 2.

8. රාගදෙසං - සි 2.

9. හවාථ - මජ්ඣ.

මහණෙනි, යම් ස්පර්ශායතනයක සංවරණය නො වූයේ දුකට පැමිණේ නම් එබඳු ස්පර්ශායතන සයෙක්ම ය. යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ සංවරණය ලැබුවාහු නම් (ඔහු) ශ්‍රද්ධාව දෙවැන්න කොට ඇත්තාහු කෙලෙසුන්ගෙන් තෙත් නො වූවාහු වෙසෙත්.

මනහර රු දෑක යළි නොමනහර රු ද දෑක මනහර රුහි රාගය දුරු කරන්නේ ය. (නොමනහර රුහි) මට අප්‍රිය යයි සිත නො කෙලෙසන්නේ ය.

ප්‍රිය වූ ද අප්‍රිය වූ ද දෙවැදෑරුම් ශබ්දයන් අසා ප්‍රිය වූ ශබ්දයෙහි මුසපත් වූයේ නො වන්නේ ය. නැවත අප්‍රිය ශබ්දයෙහි ද්වේෂය දුරු කරන්නේ ය. මට අප්‍රිය යයි සිත නො ද කෙලෙසන්නේ ය.

මනහර මිහිරි සුවඳ ආඝ්‍රාණය කොට යළි දු අප්‍රිය වූ දුගඳ ද ආඝ්‍රාණය කොට අප්‍රිය වූ දුගඳෙහි දේශය දුරු කරන්නේ ය. කැමති වූ සුවඳෙහි ඇල්මට පමුණුවන ලද්දෙක් නොවන්නේ ය.

රස විදිය යුතු මිහිරි රසත් අනුභව කොට වැළි දු ඇතැම් අනෙක් අමිහිරි රස ද අනුභව කොට මිහිරි රස ගැලී නො වළඳන්නේ ය. අමිහිරි රසෙහි විරෝධයක් නො දක්වන්නේ ය.

සුවපහසින් පහස්නා ලද්දේ මත් නො වන්නේ ය. දුකින් පහස්නා ලද්දේ ද නො සැලෙන්නේ ය. කිසිවකු හා විරුද්ධ නොවන්නේ නො ඇලෙන්නේ සුවදුක් දෙකෙහි වූ පහස් දෙක මැදිහත් ව දක්නේ ය.

ක්ලේශසංඥා ඇති හෙයින් ප්‍රපඤ්ච සංඥ වූ ඉතා ලාමක සත්ත්වයෝ පමා වන්නාහු සසරට පැමිණෙත්. (නුවණැති මහණ තෙමේ) පඤ්චකාමනිශ්‍රිත සියලු මනෝමය චිතර්කයන් දුරු කොට ගෙනේත්‍රමාය ඇසුරු කොට පවතී මැ යි.

මෙසේ යම් කලෙක සාරම්මුණෙහි සිත මැනවින් වඩනා ලද්දේ වේ ද, සුව පහසෙකින් හෝ දුක් පහසෙකින් පහස්නා ලද ඔහුගේ සිත කොහිවත් නොසැලෙයි. මහණෙනි, ඒ තෙපි රාගදෝෂයන් මැඩ ජාති-මරණයන්ගේ පරතෙර වූ නිවනට යන්නාහු වෙයි.

1. 10. 2

මාලුඛකායපුත්තසුත්තං

95. අථ බො ආයකමා මාලුඛකායපුත්තො¹ යෙන භගවා තෙනුපසංඛාමි
 -පෙ- එකමනං නිසින්නො බො ආයකො මාලුඛකායපුත්තො භගවනං
 එතදවොච: සාධු මෙ භතෙන, භගවා සංඛින්නෙන ධම්මං දෙසෙතු
 යමහං භංගවතො ධම්මං සුඤ්ඤා එකො වූපකට්ඨා අප්පමන්නො
 ආතාපි පහිතන්නො විහරෙය්‍යානති.

එස්දන්ති මාලුඛකායපුත්ත කිං දහරෙ භික්ඛු වක්ඛාම, යත්‍ර හි නාම
 කං භික්ඛු ජිණ්ණො වුද්ධො මහලලකො අද්ධගතො වයොඅනුප්පන්නො
 සංඛින්නෙන ඔවාදං යාවසීති. කිංආපහං භතෙන ජිණ්ණො වුද්ධො
 මහලලකො අද්ධගතො වයොඅනුප්පන්නො, දෙසෙතු මෙ භතෙන භගවා
 සංඛින්නෙන ධම්මං, දෙසෙතු මෙ සුගතො සංඛින්නෙන ධම්මං,
 අප්පමනාමාහං භගවතො භාසිතස්ස අස්මං ආජානෙය්‍යං, අප්පමනාමාහං
 භගවතො භාසිතස්ස ද්‍යාදෙ අස්සානති.

තං කිම්මකස්සි මාලුඛකායපුත්ත යෙ තෙ වක්ඛුට්ඨිකෙස්සය්‍යා රූපා
 අද්ධො අද්ධපුඤ්ඤා, න ච පස්සසි, න ච තෙ භොති, පස්සෙය්‍යානති,
 අස්මි තෙ තස්ම ඡන්දෙ වා රාගො වා පෙමං වාති. නො භෙතං
 භතෙන.

යෙ තෙ සොනට්ඨිකෙස්සය්‍යා සද්ද අස්සුතා අස්සුතපුඤ්ඤා, න ච
 සුඤ්ඤාසි, න ච තෙ භොති සුඤ්ඤෙය්‍යානති, අස්මි තෙ තස්ම ඡන්දෙ
 වා රාගො වා පෙමං වාති. නො භෙතං භතෙන. යෙ තෙ
 සානට්ඨිකෙස්සය්‍යා ගඤ්ඤා අසාධිතා අසාධිතපුඤ්ඤා, න ච සායසි න ච
 තෙ භොති. සායෙය්‍යානති? අස්මි තෙ තස්ම ඡන්දෙ වා රාගො වා
 පෙමං වාති. නො භෙතං භතෙන.

යෙ තෙ ජිව්හාට්ඨිකෙස්සය්‍යා රසා අසාධිතා අසාධිතපුඤ්ඤා, න ච
 සායසි, න ච තෙ භොති සායෙය්‍යානති, අස්මි තෙ තස්ම ඡන්දෙ
 වා රාගො වා පෙමං වාති. නො භෙතං භතෙන. යෙ තෙ

1. මාලුකකා - මජ්ඣිම, සාය.

1. 10. 2

මාලුඛ්‍යාපුත්ත සූත්‍රය

95. එකල්හි ආයුෂ්මත් මාලුඛ්‍යාපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. ... එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් මාලුඛ්‍යාපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් දහමක් අසා එකලා ව ගණයා කෙරෙත් වෙන් වූයෙමි නො පමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතියෙමි නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතියෙමි වෙසෙන්නෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු දහමක් මට සැකෙවින් දේශනා කරන සේක්වා යි.

මාලුඛ්‍යාපුත්ත, දිරාගිය වැඩිසිටි මහලු වූ තුන්කල් ගත වූ පිළිවෙළින් පැසුට වියළි පැමිණි මහණකු වූ යම්බඳු තෙපි සැකෙවින් අවවාද යදින්නහු නම් මෙහි ලා දූන් තරුණ හික්ෂුන්ට කුමක් කියන්නෙමි ද යි. වහන්ස, මම දිරායෙමි වැඩිසිටියෙමි මහලු වූ යෙමි තුන්කල් ගත වූයෙමි පිළිවෙළින් පැසුට වයසට පැමිණියෙමි නමුදු, වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැකෙවින් මට දහම් දෙසන සේක්වා. සුගතයන් වහන්සේ සැකෙවින් මට දහම් දෙසන සේක්වා. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාවෙහි අරුත් දැනගන්නෙමි නම් මැනවි. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාවට හිමිකරුවෙක් වන්නෙමි නම් මැනවැ යි.

මාලුඛ්‍යාපුත්ත, ඒ කීමැයි හඟිවූද, වක්ඛුච්ඤාණයෙන් දහ යුතු වූ නුදුටු නුදුටුවීරු යම් ඒ රූපයෝ වෙද්ද, (ඔවුන්) නො ද දකිවූ නම් ඔවුන් දකින්නෙමි යි. තොපට නො ද සිතෙක් වේ නම් තොපට එහි ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ ඇද්ද යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.

නො ඇසූ නො ඇසුවීරු යෝනවිඤ්ඤාණයෙන් දහයුතු යම් ඒ ශබ්දයෝ වෙද්ද (ඔවුන්) නො ද අසවූ නම් අසන්නට තොපට සිතෙක් නො ද වේ නම් එහි තොපට ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ ඇද්ද යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය. ආභ්‍රාණය නොකළ ආභ්‍රාණය නොකළ වීරු යම් ඒ ගන්ධයෝ වෙද්ද, (ඔවුන්) නො ද ආභ්‍රාණය කරවූ නම් ආභ්‍රාණය කරන්නෙමි යි සිතෙක් නො ද වේ නම් එහි තොපට ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ ඇද්ද යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.

ආස්වාදනය නොකළ ආස්වාදනය නොකළවීරු ජීවිහාවිඤ්ඤාණයෙන් දහයුතු යම් ඒ රසයෝ වෙද්ද (ඔවුන්) නො ද ආස්වාදනය කරවූ නම් ආස්වාදනය කරන්නෙමි යි සිතෙක් නො ද වේ නම් එහි තොපට ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ ඇද්ද යි. වහන්ස මෙය

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කායවිකේශ්ඤායා ඵොට්ඨකො අසම්ප්ප්ථො අසම්ප්ප්ථොප්පකො න ච ඵුසසි,
න ච තෙ භොති ඵුසෙය්‍යන්ති, අඤ්ඤා තස්ම ඡන්දො වා රාගො වා
පෙමං වාති. නො භෙතං භන්තො. යෙ තෙ මනොවිකේශ්ඤායා ධම්මො
අවිකේශ්ඤා අවිකේශ්ඤාප්පකො න ච විජානාසි, න ච තෙ භොති
විජානෙය්‍යන්ති, අඤ්ඤා තස්ම ඡන්දො වා රාගො වා පෙමං වාති.
නොභෙතං භන්තො.

එත්ත ච තෙ මාලුඛ්‍යාපුත්ත දිට්ඨසුත්තමුත්තවිකේශ්ඤානංකොප්ප
ධම්මෙසු දිට්ඨො දිට්ඨමන්තං භවිසසති, සුතෙ සුත්තමන්තං භවිසසති,
මුතෙ මුත්තමන්තං භවිසසති, විකේශ්ඤා විකේශ්ඤාමන්තං භවිසසති.
යතො ඛො තෙ මාලුඛ්‍යාපුත්ත දිට්ඨසුත්තමුත්තවිකේශ්ඤානංකොප්ප
දිට්ඨො දිට්ඨමන්තං භවිසසති, සුතෙ සුත්තමන්තං භවිසසති, මුතෙ
මුත්තමන්තං භවිසසති, විකේශ්ඤා විකේශ්ඤාමන්තං භවිසසති, තතො ත්ථං
මාලුඛ්‍යාපුත්ත න තෙන, යතො ත්ථං මාලුඛ්‍යාපුත්ත න තෙන,
තතො ත්ථං මාලුඛ්‍යාපුත්ත න තස්ම; යතො ත්ථං මාලුඛ්‍යාපුත්ත
න තස්ම, තතො ත්ථං මාලුඛ්‍යාපුත්ත නෙවිධ න හුරං න උභයමන්තරොත.
එසෙවන්තො දුක්ඛස්සාති.

ඉමස්ස ධ්වංගං භන්තො භගවතා සඤ්ඤානො භාසිතස්ස එවං-
වික්ඛාරොත්ථ අත්ථං ආජානාමි.

රූපං දිස්වා සති මුට්ඨා පියනිමිත්තං* මනසි කරොතො
සාරත්තවිත්තො වෙදෙති තස්ම අරෙක්ඛාසාය* තිට්ඨති.
තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා රූපසම්භවා
අභිජ්ඣා ච විභෙසා ච විත්තමස්සුප්පහස්සති
එවං ආචිතතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බාණං¹ වුච්ඡති.

සඤ්ඤා සුඤ්ඤා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසි කරොතො
සාරත්තවිත්තො වෙදෙති තස්ම අරෙක්ඛාසාය තිට්ඨති
තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා සඤ්ඤාසම්භවා
අභිජ්ඣා ච විභෙසා ච විත්තමස්සුප්පහස්සති
එවං ආචිතතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බාණං වුච්ඡති.

ගන්ධං සාන්ධා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසි කරොතො
සාරත්තවිත්තො වෙදෙති තස්ම අරෙක්ඛාසාය තිට්ඨති.
තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා ගන්ධසම්භවා
අභිජ්ඣා ච විභෙසා ච විත්තමස්සුප්පහස්සති
එවං ආචිතතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බාණං වුච්ඡති

1. භාසිතස්ස වික්ඛාරොත්ථ - මජ්ඣ., ස්‍යා, පිට්ඨ.

2. පියනිමිත්තං - පිට්ඨ, පි 2.

3. අරෙක්ඛාස - මජ්ඣ., අරෙක්ඛාසා - ස්‍යා.

4. නිබ්බාණ - මජ්ඣ., ස්‍යා.

නො වේ ම ය. නොපැහැසි නොපැහැසිවීරු කායවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු යම් ඒ පහස්සු වෙන් නම් ඔවුන් නො ද පුසින්නහු නම් පුසින්නොමිසි සිතෙක් නො ද වේ නම් එහි තොපට ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ ඇද්දැයි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. නොදත් නොදන්වීරු මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු යම් ඒ දහම්හු වෙද්ද, (ඔවුන්) නො ද දන්නහු නම් දනගන්නොමිසි සිතෙක් නො ද වේ නම් එහි තොපට ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ ඇද්දැයි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

මාලුඤ්ඤාපුත්ත, මෙහි තොපට දුටු ඇසු ගත් දතයුතු දහම් අතුරෙන් දක්නා ලද්දෙහි දුටු පමණෙක් වන්නේ ය. අසන ලද්දෙහි ඇසු පමණෙක් වන්නේ ය. ගන්නා ලද්දෙහි ගත්පමණෙක් වන්නේ ය. දන්නා ලද්දෙහි දත්පමණෙක් වන්නේ ය. මාලුඤ්ඤාපුත්ත, යම් කලෙක තොපට දුටු ඇසු ගත් දතයුතු දහම් අතුරෙන් දක්නා ලද්දෙහි දුටු පමණෙක් වන්නේ ද, අසන ලද්දෙහි ඇසු පමණෙක් වන්නේ ද, ගන්නා ලද්දෙහි ගත්පමණෙක් වන්නේ ද, දන්නා ලද්දෙහි දත්පමණෙක් වන්නේ ද, මාලුඤ්ඤාපුත්ත එකල්හි තෙපි එයින් (රාගරක්තයෙක් දොසදුසිතයෙක් මොහමුල්හයෙක්) නොවන්නහු ය. යම්කලෙක තෙපි එයින් (රාගරක්තාදියෙක්) නොවන්නහු නම් මාලුඤ්ඤාපුත්ත, එකල්හි තෙපි එහි නොපිහිටි වන්නහු ය. මාලුඤ්ඤාපුත්ත යම් කලෙක තෙපි එහි නොපිහිටි වන්නහු නම් මාලුඤ්ඤාපුත්ත එකල්හි තෙපි මෙලොවත් නොවන්නහු ය. පරලොවත් නොවන්නහු ය. දෙලොව ම නොවන්නහු ය. මෙය ම දුකේ කෙළවර යි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදළ මේ දේශනාවේ අරුත විතර විසින් මම මෙසේ දැනීමි.

රූපය දැක ප්‍රිය අරමුණෙකැයි මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහිය නටුයේ වෙසෙසින් ඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද සිටියි.

ඔහුට රූපය නිසා භටගන්නා නොයෙක් වේදනාවෝ වැඩෙත්, දුඛිලෝභය ද වෙහෙස ද වැඩෙත්. නොහොත් දුඛිලෝභයෙන් හා වෙහෙසින් ඔහුගේ සිත පෙළෙයි. මෙසේ දුක් රැස්කරන්නහුට නිවන ඇත යයි කියනු ලැබේ.

ශබ්දය අසා ප්‍රිය අරමුණෙකැයි මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහිය නටුයේ වෙසෙසින් ඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද සිටියි. ඔහුට ශබ්දය නිසා භටගන්නා නොයෙක් වේදනාවෝ වැඩෙත්. දුඛිලෝභය ද වෙහෙස ද වැඩෙත්. නොහොත් දුඛිලෝභයෙන් හා වෙහෙසින් ඔහුගේ සිත පෙළෙයි. මෙසේ දුක් රැස්කරන්නහුට නිවන ඇත යයි කියනු ලැබේ.

ගන්ධය ආශ්‍රාණය කොට ප්‍රිය අරමුණෙකැයි මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහිය නටුයේ වෙසෙසින් ඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද සිටියි. ඔහුට ගන්ධය නිසා භටගන්නා නොයෙක් වේදනාවෝ වැඩෙත්. දුඛිලෝභය ද වෙහෙස ද වැඩෙත්. නොහොත් දුඛිලෝභයෙන් හා වෙහෙසින් ඔහුගේ සිත පෙළෙයි. මෙසේ දුක් රැස්කරන්නහුට නිවන ඇත යයි කියනු ලැබේ.

රසං භොක්ඛා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසි කරොතො
සාරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ඤා අපේක්ඛාසාය නිට්ඨති
තස්ස වඩ්ඪිතති වෙදනා අනෙකා රසසමුච්චා
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච විත්තමඤ්ඤපහඤ්ඤති
එවං ආවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං වුච්චති.

එසං¹ චුස්ස සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසි කරොතො
සාරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ඤා අපේක්ඛාසාය නිට්ඨති
තස්ස වඩ්ඪිතති වෙදනා අනෙකා එස්ස සමුච්චා
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච විත්තමඤ්ඤපහඤ්ඤති
එවං ආවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං වුච්චති.

ධම්මං ඤාත්වා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසි කරොතො
සාරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ඤා අපේක්ඛාසාය නිට්ඨති
තස්ස වඩ්ඪිතති වෙදනා අනෙකා ධම්මසමුච්චා
අභිජ්ඣා ච විහෙසා ච විත්තමඤ්ඤපහඤ්ඤති
එවං ආවිනතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං වුච්චති.

න සො රජ්ජති රූපෙසු රූපං දිස්වා පතිස්සතො^{*}
විරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ඤා නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨති
යථාස්ස පස්සතො රූපං සෙවතො වාපි වෙදනං
බියති නොපවීයති එවං සො චරති සතො
එවං අපවිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං වුච්චති.

න සො රජ්ජති සද්දෙසු සද්දං සුත්වා පතිස්සතො
විරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ඤා නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨති
යථාස්ස සුණ්ණතො සද්දං සෙවතො වාපි වෙදනං
බියති නොපවීයති එවං සො චරති සතො
එවං අපවිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං වුච්චති.

න සො රජ්ජති ගන්ඤ්ඤෙසු ගන්ඤං ඝාත්වා පතිස්සතො
විරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ඤා නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨති
යථාස්ස ඝායතො ගන්ඤං සෙවතො වාපි වෙදනං
බියති නොපවීයති එවං සො චරති සතො
එවං අපවිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං වුච්චති.

න සො රජ්ජති රසෙසු රසං භොක්ඛා පතිස්සතො
විරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ඤා නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨති
යථාස්ස ඝායතො රසං සෙවතො වාපි වෙදනං
බියති නොපවීයති එවං සො චරති සතො
එවං අපවිනතො දුක්ඛං සන්තිකෙ නිබ්බානං වුච්චති.

1. ඵොට්ඨබ්බා - සත්තං.

2. පටිස්සතො - මජ්ඣං.

රස අනුභව කොට ප්‍රිය අරමුණෙකැ යි මෙනෙහි කරන්නන්ගේ සිහිය නවුයේ වෙසෙසින් ඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද සිටීයි. ඔහුට රස නිසා හටගන්නා වේදනාවෝ වැඩෙත්. දෘඩ්‍යලෝභය ද වෙහෙස ද වැඩෙත්. නොහොත් දෘඩ්‍යලෝභයෙන් හා වෙහෙසින් ඔහුගේ සිත පෙළෙයි. මෙසේ දුක් රැස්කරන්නන්ට නිවන ඇත යයි කියනු ලැබේ.

පහස පැහැය ප්‍රිය අරමුණෙකැ යි මෙනෙහි කරන්නන්ගේ සිහිය නවුයේ වෙසෙසින් ඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද සිටීයි. ඔහුට පහස නිසා හටගන්නා නොයෙක් වේදනාවෝ වැඩෙත්. දෘඩ්‍ය ලෝභය ද වෙහෙස ද වැඩෙත්. නොහොත් දෘඩ්‍යලෝභයෙන් හා වෙහෙසින් ඔහුගේ සිත පෙළෙයි. මෙසේ දුක් රැස්කරන්නන්ට නිවන ඇත යයි කියනු ලැබේ.

දහම දන ප්‍රිය අරමුණෙකැ යි මෙනෙහි කරන්නන්ගේ සිහිය නවුයේ වෙසෙසින් ඇලුණු සිතැත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද සිටීයි. ඔහුට අරමුණු දහම නිසා හටගන්නා නොයෙක් වේදනාවෝ වැඩෙත්. දෘඩ්‍යලෝභය ද වෙහෙස ද වැඩෙත්. නොහොත් දෘඩ්‍යලෝභයෙන් හා වෙහෙසින් ඔහුගේ සිත පෙළෙයි. මෙසේ දුක් රැස්කරන්නන්ට නිවන ඇත යයි කියනු ලැබේ.

සිහියෙන් යුත් හෙතෙමේ රූපය දැක රූපයන්හි නො ඇලෙයි. නොඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද නොසිටී යි. රූපය දක්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ (දුක හා කෙලෙස්) යම්සේ ගෙවේ ද, රැස් නො වේ ද, හෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ එසේ හැසිරෙයි. මෙසේ දුක් බැහැර ලන්නන්ට නිවන ළඟ යයි කියනු ලැබේ.

සිහියෙන් යුත් හෙතෙමේ ශබ්දය අසා ශබ්දයන්හි නො ඇලෙයි. නොඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද නොසිටීයි. ශබ්දය අසන්නා වූ ද, වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ (දුක හා කෙලෙස්) යම්සේ ගෙවේ ද, නො රැස් වේ ද, හෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ එසේ හැසිරෙයි. මෙසේ දුක බැහැර ලන්නන්ට නිවන ළඟ යයි කියනු ලැබේ.

සිහියෙන් යුත් හෙතෙමේ ගන්ධය ආශ්‍රාණය කොට ගන්ධයන්හි නො ඇලෙයි. නොඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද නො සිටීයි. ගන්ධය ආශ්‍රාණය කරන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ (දුක හා කෙලෙස්) යම් සේ ගෙවේ ද, නො රැස් වේ ද, හෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ එසේ හැසිරෙයි. මේ අයුරින් දුක බැහැර ලන්නන්ට නිවන ළඟ යයි කියනු ලැබේ.

සිහියෙන් යුත් හෙතෙමේ රස අනුභව කොට රසයන්හි නො ඇලෙයි. නොඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද නො සිටීයි. රස විඳිනා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ (දුක හා කෙලෙස්) යම් සේ ගෙවේ ද, නො රැස් වේ ද, හෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ එසේ හැසිරෙයි. මේ අයුරින් දුක බැහැර ලන්නන්ට නිවන ළඟ යයි කියනු ලැබේ.

න සො රජ්ජති එසෙසු ඵසං ඵුසං පතිස්සතො
 විරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ච නාලේඛාසාය නිට්ඨති
 යථාසං ඵුසතො ඵසං සෙවතො වාපි වෙදනං
 ඛියති නොපචියති එවං සො වරතී සතො
 එවං අපචිතතො දුක්ඛං සන්තීකෙ නිබ්බානං වුවචති

න සො රජ්ජති ධම්මෙසු ධම්මං ඤාතො පතිස්සතො
 විරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ච නාලේඛාසාය නිට්ඨති
 යථාසං විජානතො¹ ධම්මං සෙවතොවාපි වෙදනං
 ඛියති නොපචියති එවං සො වරතී සතො
 එවං අපචිතතො දුක්ඛං සන්තීකෙ නිබ්බානං වුවචති ති.

ඉමස්ස ඛො² භං භතෙන භගවතා සංඛින්නෙන භාසිතස්ස එවං
 විජාරෙන අත්ථං ආජානාමීති. සාධු සාධු මාලුඛ්‍යාපුත්ත, සාධු ඛො
 තං මාලුඛ්‍යාපුත්ත මයා සංඛින්නෙන භාසිතස්ස විජාරෙන අත්ථං
 ආජානාමි.

රූපං දිඝ්ථා සති මුට්ඨා පියං නිමිත්තං මනසි කරොතො
 සාරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ච අලේඛාසාය නිට්ඨති
 තස්ස වඩ්ඪන්ති වෙදනා අනෙකා රූපසමුච්චා
 අභිජ්ඣා ච විභෙසා ච විත්තමඤ්ඤපභංගඤ්ඤති
 එවං ආචිතතො දුක්ඛං ආරා නිබ්බානං වුවචති -පෙ-

න සො රජ්ජති ධම්මෙසු ධම්මං ඤාතො පතිස්සතො
 විරත්තවිත්තො වෙදෙති තඤ්ච නාලේඛාසාය නිට්ඨති
 යථාසං විජානතො ධම්මං සෙවතො වාපි වෙදනං
 ඛියති නො පචියති එවං සො වරතී සතො
 එවං අපචිතතො දුක්ඛං සන්තීකෙ නිබ්බානං වුවචති ති.

ඉමස්ස ඛො මාලුඛ්‍යාපුත්ත මයා සංඛින්නෙන භාසිතස්ස එවං
 විජාරෙන අත්ථං දට්ඨබ්බොති. අථ ඛො ආයස්මා මාලුඛ්‍යාපුත්තො
 භගවතො භාසිතං අභිනන්දිතො අනුමොදිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං
 අභිවාදෙතො පදකම්මං කතො පකතාමි.

අථ ඛො ආයස්මා මාලුඛ්‍යාපුත්තො එකො වූපකට්ඨො
 අපමනෙහි ආතාපි පභිතනෙහි විහරන්තො න විරසෙව යස්සත්ථාය
 කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං
 බ්‍රහ්මචරියපට්ටියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සංඝිකත්ථා
 උපසම්පජ්ජ විහාසි. ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං,
 නාපරං ඉත්තොයාති අබ්බඤ්ඤාසි. අඤ්ඤතරො ච පනායස්මා මාලුඛ්‍යා
 පුත්තො අරහතං අහොසීති.

1. ජානතො - මජ්ඣ, සා

සිහියෙන් යුත් හෙතෙමේ පහස පැහැය පහස්හි නොඇලෙයි. නොඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද නොසිටීයි. පහස ප්‍රසින්නා වූ ද, වේදනාව සෙවුනා වූ ද, ඔහුගේ (දුක හා කෙලෙස්) යම් සේ ගෙවේ ද, නොරැස් වේ ද, හෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ එසේ හැසිරෙයි. මේ අයුරින් දුක බැහැර ලත්නහුට නිවන ළඟ යයි කියනු ලැබේ.

සිහියෙන් යුත් හෙතෙමේ අරමුණු දහම දැන දහමිහි නොඇලෙයි. නොඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද නොසිටීයි. දහම දන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ (දුක හා කෙලෙස්) යම් සේ ගෙවේ ද නොරැස් වේ ද, හෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ එසේ හැසිරෙයි. මෙසේ දුක බැහැර ලත්නහුට නිවන ළඟ යයි කියනු ලැබේ.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදරන ලද දෙයුමිහි අරුත විතරවිසින් මම මෙසේ දනිමි යි. මාලුඛ්‍යාපුත්ත මැනවි, මැනවි, මාලුඛ්‍යාපුත්ත මා විසින් සැකෙවින් වදහළ මේ දෙයුමිහි අරුත විතර විසින් තෙපි මෙසේ දනිවු.

රූපය දැක ප්‍රිය අරමුණෙකැයි මෙනෙහි කරන්නහුගේ සිහිය නටුයේ වෙසෙසින් ඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද සිටීයි. ඔහුට රූපය නිසා හටගන්නා නොයෙක් වේදනාවෝ වැඩෙත්. දෘඩිලෝභය ද වෙහෙස ද වැඩෙත්, නොහොත් දෘඩිලෝභයෙන් ද වෙහෙසින් ද ඔහුගේ සිත පෙළෙයි. මෙසේ දුක රැස්කරන්නහුට නිවන ඇත ය යි කියනු ලැබේ ...

සිහියෙන් යුත් හෙතෙමේ දහම දැන අරමුණු දහමිහි නොඇලෙයි. නොඇලුණු සිත් ඇත්තේ විඳියි. එය ගිලගෙන ද නොසිටීයි. දහම දන්නා වූ ද වේදනාව සෙවුනා වූ ද ඔහුගේ (දුක හා කෙලෙස්) යම් සේ ගෙවේ ද, නොරැස් වේ ද, හෙතෙමේ සිහි ඇත්තේ එසේ හැසිරෙයි. මෙසේ දුක බැහැර ලත්නහුට නිවන ළඟ යයි කියනු ලැබේ.

මාලුඛ්‍යාපුත්ත මා විසින් සැකෙවින් වදහළ මේ දෙයුමෙහි අරුත විතර විසින් මෙසේ දනගුන්නේ යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මාලුඛ්‍යාපුත්ත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමෝදන්ව හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියහ.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මාලුඛ්‍යාපුත්ත තෙරණුවෝ එකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් වුවාහු නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇත්තාහු නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන්නාහු කුලපුත්තු යමක් පිණිස මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම යස්නට පැමිනෙද්ද, මගබ්බසර කෙළවර වූ අනුත්තර ඒ අර්හත් ඵලය නොබෝ කලෙකින් ම මේ අත්බැවිහි ම තුමු වෙසෙසින් දැන පසක් කොට එයට එළඹ විසූහ. ඉපැද්ම ගෙවිණ. බ්බසර වැය නිමවන ලදි. කටයුතු කරන ලදි. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැන ගත්හ. ආයුෂ්මත් මාලුඛ්‍යාපුත්ත තෙරණුවෝ රහතුන් අතරෙන් එක්තරා කෙනෙක් ද වූහ යි.

1. 10. 3

පරිභානධම්මසූත්තං

96. පරිභානධම්මෙඤ්ඤි වො භික්ඛවෙ, දෙසිස්සාමි අපරිභාන ධම්මෙඤ්ඤි ඡ ව අභිභායනනාති. තං සුඤ්ඤාප්. කථංඤ්ඤි භික්ඛවෙ පරිභානධම්මො හොති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො වක්ඛුනා රූපං දිස්වා උප්පජ්ජති පාපකා අකුසලා සරසඛ්ඤා¹ සංයොජ්ජියා තඤ්ඤො² භික්ඛු අධිවාසෙති නප්පජ්ජති න විනොදෙති න ව්‍යාකාසී කරොති න අනභාවං ගමෙති. වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා, පරිභායාමි කුසලෙහි ධම්මෙහි, පරිභානං හෙතං වුත්තං භගවතාති.

පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සොනෙන සද්දං සුඤ්ඤා උප්පජ්ජති -පෙ- පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සානෙන ගඤ්ඤං සාධිඤ්ඤා -පෙ- පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ජිව්හාය රසං සාධිඤ්ඤා -පෙ- පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො කායෙන ථොට්ඨබ්බං ඵුසිඤ්ඤා -පෙ- පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය උප්පජ්ජති පාපකා අකුසලා සරසඛ්ඤා සංයොජ්ජියා, තඤ්ඤො භික්ඛු අධිවාසෙති නප්පජ්ජති න විනොදෙති න ව්‍යාකාසී කරොති න අනභාවං ගමෙති. වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා, පරිභායාමි කුසලෙහි ධම්මෙහි, පරිභානං හෙතං වුත්තං භගවතාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පරිභානධම්මො හොති.

කථංඤ්ඤි භික්ඛවෙ අපරිභානධම්මො හොති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො වක්ඛුනා රූපං දිස්වා උප්පජ්ජති පාපකා අකුසලා සරසඛ්ඤා සංයොජ්ජියා, තඤ්ඤො භික්ඛු නාධිවාසෙති පජ්ජති විනොදෙති ව්‍යාකාසී කරොති අනභාවං ගමෙති. වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා, න පරිභායාමි කුසලෙහි ධම්මෙහි, අපරිභානං හෙතං වුත්තං භගවතාති.

පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සොනෙන සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සානෙන ගඤ්ඤං සාධිඤ්ඤා -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිඤ්ඤා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං ඵුසිඤ්ඤා -පෙ- පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය උප්පජ්ජති පාපකා අකුසලා සරසඛ්ඤා සංයොජ්ජියා, තඤ්ඤො භික්ඛු නාධිවාසෙති පජ්ජති විනොදෙති ව්‍යාකාසී කරොති අනභාවං ගමෙති. වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා, න පරිභායාමි කුසලෙහි ධම්මෙහි, අපරිභානං හෙතං වුත්තං භගවතාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ අපරිභාන ධම්මො හොති.

1. අකුසලා ධම්මා සරසඛ්ඤා - සා, PTS.

2. තඤ්ඤො - සා.

1. 10. 3

පරිභානාධම්ම සූත්‍රය

96. මහණෙනි නොපට පරිභානා ධම්මයන්, අපරිභානා ධම්මයන් අභිභා-
යනනා සයන් දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු, මහණෙනි කෙසේ නම්
පරිභානාධම්මය වේද යත්: මහණෙනි මෙහි මහණහට ඇසින් රූපයක් දක
ලාමක වූ අකුසල් වූ බන්ධනයට කරුණු වූ (ධාවන) සරසඬායුරයෝ
(වේගවත් සිතිවිලි) උපදිත්. ඉදින් මහණ තෙමේ එය ඉවසා නම්
දුරු නො කෙරේ නම්, බැහැර නො කෙරේ නම්, කෙළවර නො
කෙරේ නම්, නැවත නො හටගන්නා බවට නො පමුණුවා නම්,
මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “කුසල් දහමින් පිරිහෙමි; මෙය
පරිභානා ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්ද” යි මෙය
දත යුතු ය.

මහණෙනි නැවත අනෙකක් ද කියමි. කනිත් ශබ්දයක් අසා
මහණහට උපදිත් ... මහණෙනි නැවත අනෙකක් ද කියමි. නැහැයෙන්
ගන්ධයක් ආඝ්‍රාණය කොට මහණහට ... මහණෙනි නැවත අනෙකක් ද
කියමි. දිවෙන් රසයක් විඳි මහණහට ... මහණෙනි නැවත අනෙකක් ද
කියමි, කයින් පහසක් පැහැය මහණහට ... මහණෙනි නැවත
අනෙකක් ද කියමි. සිතින් දහමක් දැන මහණහට ලාමක වූ අකුසල් වූ
බැඳුමට කරුණු වූ සරසඬායුරයෝ (වේගවත් සිතිවිලි) උපදිත්.
ඉදින් මහණ තෙමේ එය ඉවසා නම්, දුරු නොකෙරේ නම්, බැහැර
නො කෙරේ නම් කෙළවර නො කෙරේ නම්, නැවත නූපදනා බවට
නො පමුණුවා නම්, මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “කුසල දහමින්
පිරිහෙමි. මෙය පරිභානා ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන
ලද්ද” යි මෙය දත යුතු ය. මහණෙනි මෙසේ පරිභානාධම්මය වේ.

මහණෙනි කෙසේ නම් අපරිභානාධම්මය වේද යත්: මහණෙනි
මෙහි මහණහට ඇසින් රූපයක් දක ලාමක වූ අකුසල් වූ බැඳුමට
කරුණු වූ ධාවන සඬායුරයෝ උපදිත්, ඉදින් මහණ තෙමේ එය
නො ඉවසා නම්, දුරු කෙරේ නම්, බැහැර කෙරේ නම්, කෙළවර
කෙරේ නම්, නැවත නො හටගන්නා බවට පමුණුවා නම්, මහණෙනි
ඒ මහණහු විසින් “කුසල් දහමින් නො පිරිහෙමි. මෙය අපරිභානා
ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද්ද” යි මෙය
දත යුතු ය.

මහණෙනි නැවත අනෙකක් ද කියමි, කනිත් ශබ්දයක් අසා
මහණහට ... නැහැයෙන් ගන්ධයක් අඝ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රසයක්
විඳි ... කයින් පහසක් පැහැය ... මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි.
සිතින් දහමක් දැන මහණහට ලාමක වූ අකුසල් වූ බැඳුමට කරුණු
වූ ධාවන සඬායුරයෝ උපදිත්. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො
ඉවසා නම්, දුරු කෙරේ නම්, බැහැර කෙරේ නම්, කෙළවර කෙරේ
නම්, නැවත නූපදනා බවට පමුණුවා නම්, මහණෙනි ඒ මහණහු
විසින් “කුසල් දහමින් නො පිරිහෙමි. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
විසින් අපරිභානා ය යි වදරන ලද්ද” යි මෙය දත යුතු ය. මහණෙනි
මෙසේ අපරිභානා ධම්මය වේ.

කතමානි ච භික්ඛවෙ ඡ අභිභායතනානි. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො වක්ඛුනා රූපං දිස්වා නුපප්පන්ති¹ පාපකා අකුසලා සරසඛාපා සංකෛශ්ඤජනීයා. වෙදිතඛමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අභිභූතමෙතං ආයතනං², අභිභායතනං හෙතං චුත්තං භගවතානි.

පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සාතෙන ගතං සාධිඤ්ඤා -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිඤ්ඤා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨඛං චුච්ඤ්ඤා -පෙ- පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මනසා ධම්මං විශුද්ධිය නුපප්පන්ති පාපකා අකුසලා සරසඛාපා සංයොජනීයා. වෙදිතඛමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අභිභූතමෙතං ආයතනං, අභිභායතනං හෙතං චුත්තං භගවතානි. ඉමානි චුට්ඨානි භික්ඛවෙ ඡ අභිභායතනානි³

1. 10. 4

පමාදවිහාරිස්සුතනං

97. පමාදවිහාරිඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අපමාදවිහාරිඤ්ඤා. තං සුඤ්ඤාපං. කප්ඤ්ඤා භික්ඛවෙ පමාදවිහාරී හොති? වක්ඛුන්දියා සංචුතස්ස⁴ භික්ඛවෙ විහරතො විත්තං ව්‍යාපිවති⁵ වක්ඛුච්ඤ්ඤායොසු රූපෙසු, තස්ස ව්‍යාපිත්තවිත්තස්ස පාමුජ්ජං න හොති, පාමුජ්ජ අසති පිති න හොති, පිතියා අසති පස්සදධි න හොති, පස්සදධියා අසති දුක්ඛං විහරති⁶, දුක්ඛිනො විත්තං න සමාධියති, අසමාහිතෙ විතෙත ධම්මො න පාකුහවන්ති, ධම්මොතං අපාකුහවා පමාදවිහාරීකෙට්ඨ සඤ්ඤා ගච්ඡති.

සොතින්දියා අසංචුතස්ස භික්ඛවෙ විහරතො -පෙ- සොතින්දියා සංචුතස්ස භික්ඛවෙ විහරතො -පෙ- ජිව්හින්දියා අසංචුතස්ස භික්ඛවෙ විහරතො විත්තං ව්‍යාපිවති ජිව්හාච්ඤ්ඤායොසු රසෙසු, තස්ස ව්‍යාපිත්තවිත්තස්ස පාමුජ්ජං න හොති -පෙ- කායින්දියා සංචුතස්ස භික්ඛවෙ විහරතො -පෙ- මනින්දියා සංචුතස්ස භික්ඛවෙ විහරතො විත්තං ව්‍යාපිවති මනොච්ඤ්ඤායොසු ධම්මෙසු, තස්ස ව්‍යාපිත්තවිත්තස්ස පාමුජ්ජං න හොති. පාමුජ්ජ අසති පිති න හොති. පිතියා අසති පස්සදධි න හොති. පස්සදධියා අසති දුක්ඛං විහරති. දුක්ඛිනො විත්තං න සමාධියති. අසමාහිතෙ විතෙත ධම්මො න පාකුහවන්ති. ධම්මොතං අපාකුහවා පමාදවිහාරීකෙට්ඨ සඤ්ඤා ගච්ඡති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පමාදවිහාරී හොති.

1. අනුපප්පන්ති - සිවු.

2. ආයතනානං - සි2.

3. වක්ඛුන්දියා අසංචුතස්ස - මජ්ඣිම, සා.

4. ව්‍යාපිඤ්ඤා - මජ්ඣිම, සිවු.

5. හොති - මජ්ඣිම.

මහණෙනි අභිභායතන සය කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙහි මහණහට ඇසින් රූපයක් දැක ලාමක වූ අකුසල් වූ බැඳුමට කරුණු වූ සරසඬායෝ (වේගවත් සිතිවිලි) නූපදින් නම්, මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “මේ ආයතනය වඩනා ලදී. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය අභිභායතනයෙකැ යි වදරන ලදී” යි මෙය දත යුතු ය.

මහණෙනි නැවත අනෙකක් ද කියමි. කනින් ශබ්දයක් අසා මහණහට ... නැහැයෙන් ගත්ධයක් ආශ්‍රාණය කොට ... දිවින් රසයක් විඳි ... කයින් පහසක් පැහැය ... මහණෙනි නැවත අනෙකක් ද කියමි. සිතින් දහමක් දැන මහණහට ලාමක වූ අකුසල් වූ බැඳුමට කරුණු වූ ධාවනසඬායෝ නූපදින් නම්, මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “මේ ආයතනය වඩනා ලදී. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය අභිභායතනයකැ යි වදරන ලදී” යි මෙය දත යුතු ය. මහණෙනි මේ අභිභායතන සය යයි කියනු ලැබේ යි.

1. 10. 4

පමාදවිහාරී සූත්‍රය

97. මහණෙනි, නොපට ප්‍රමාද විහරණ ඇත්තහු ද අප්‍රමාද විහරණ ඇත්තහු ද දෙශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි කෙසේ නම් ප්‍රමාද විහරණ ඇත්තේ වේ ද යත්: මහණෙනි වක්කුන්ද්‍රියයෙහි සංවර රහිතව වෙසෙන්නහුගේ සිත වක්කුවිඤ්ඤාණයෙන් දහයුතු රූපයන්හි (කෙලෙසුන්ගෙන්) තෙත් කරනු ලැබේ. කෙලෙසුන් ගෙන් තෙත් වූ සිත් ඇති ඔහුට ප්‍රමොදය (දුර්වලප්‍රීතිය) නො වේ. ප්‍රමොදය නැති කල්හි ප්‍රීතිය නො වේ. ප්‍රීතිය නැති කල්හි පසංසද්ධිය නොවේ. පසංසද්ධිය නැති කල්හි දුකසේ වෙසෙයි. දුක් ඇත්තහුගේ සිත එකඟ නො වේ. සිත එකඟ නො වූ කල්හි (සමථ විදර්ශනා) දහම් පහළ නො වේ. දහම් පහළ නො වීමෙන් පමා විහරණ ඇත්තේ ය යි ගැනීමට යේ.

මහණෙනි සොතින්ද්‍රියයෙහි සංවර රහිත ව වෙසෙන්නහුගේ ... මහණෙනි ඝාතීන්ද්‍රියයෙහි සංවර රහිත ව වෙසෙන්නහුගේ ... මහණෙනි ජීවිතීන්ද්‍රියයෙහි සංවර රහිත ව වෙසෙන්නහුගේ සිත ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණයෙන් දහයුතු රසයන්හි (කෙලෙසුන්ගෙන්) තෙත් කරනු ලැබේ. තෙත් කරන ලද සිත් ඇති ඔහුට ප්‍රමොදය නො වේ ... මහණෙනි කායින්ද්‍රියයෙහි සංවර රහිත ව වෙසෙන්නහුගේ ... මහණෙනි මනින්ද්‍රියයෙහි සංවර රහිත ව වෙසෙන්නහුගේ සිත මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දහයුතු දහමි (කෙලෙසුන්ගෙන්) තෙත් කරනු ලැබේ. තෙත් කරන ලද සිත් ඇති ඔහුට ප්‍රමොදය නො වේ. ප්‍රමොදය නැති කල්හි ප්‍රීතිය නො වේ. ප්‍රීතිය නැති කල්හි පසංසද්ධිය නො වේ. පසංසද්ධිය නැති කල්හි දුකසේ වෙසේ. දුක් ඇත්තහුගේ සිත එකඟ නො වේ. සිත එකඟ නො වූ කල්හි දහම් පහළ නො වේ. දහම් පහළ නො වීමෙන් පමා විහරණ ඇත්තේ ය යි ගිනීමට යේ. මහණෙනි මෙසේ පමා විහරණ ඇත්තේ වේ.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ අපමාදවිහාරී හොති? වක්ඛුන්ද්‍රියසංවුත්ඝ්‍ය භික්ඛවෙ විහරතො විතං න ව්‍යාසිච්චති වක්ඛුච්ඤෙඤ්ඤායොසු රුපෙසු, තස්ස අබ්‍යාසිත්තවිත්තස්ස පාමුජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමත්ඝ්‍ය කායො පසස්මහති, පසස්ඤ්ඤාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිතො විතං සමාධියති, සමාහිතෙ විතෙ ධම්මා පාතුහවන්ති, ධම්මානං පාතුහවා අපමාදවිහාරීකෙව සංඛං ගවජති.

සොතින්ද්‍රියසංවුත්ඝ්‍ය භික්ඛවෙ විහරතො —පෙ— සාතින්ද්‍රියසංවුත්ඝ්‍ය භික්ඛවෙ විහරතො —පෙ— ජිහිත්තියසංවුත්ඝ්‍ය භික්ඛවෙ විහරතො —පෙ— කායින්ද්‍රියසංවුත්ඝ්‍ය භික්ඛවෙ විහරතො —පෙ— මතින්ද්‍රියසංවුත්ඝ්‍ය භික්ඛවෙ විහරතො විතං නබ්‍යාසිච්චති මනෝවිඤ්ඤායොසු ධම්මෙසු, තස්ස අබ්‍යාසිත්තවිත්තස්ස පාමුජං ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමත්ඝ්‍ය කායො පසස්මහති පසස්ඤ්ඤාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිතො විතං සමාධියති, සමාහිතෙ විතෙ ධම්මා පාතුහවන්ති, ධම්මානං පාතුහවා අපමාදවිහාරීකෙව සංඛං ගවජති. එවං ඛො භික්ඛවෙ අපමාදවිහාරී හොති ති.

1. 10. 5

සංවරසුත්තං

98. සංවරඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අසංවරඤ්ඤා තං සුඤ්ඤාථ. කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසංවරො හොති? සන්ති භික්ඛවෙ වක්ඛුච්ඤෙඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා. තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනන්ති අභිවදති අරේඤ්ඤාසාය තිට්ඨති. වෙදිතඤ්ඤමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුතා පරිභායාමි කුසලෙහි ධම්මෙහි, පරිභානං හෙතං වුත්තං භගවතාති.

සන්ති භික්ඛවෙ සොතවිඤ්ඤායා සද්දං —පෙ— සාතවිඤ්ඤායා ගන්ධං —පෙ— ජිව්හා විඤ්ඤායා රසා —පෙ— කායවිඤ්ඤායා ඓද්ධිකා —පෙ— සන්ති භික්ඛවෙ මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා. තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනන්ති අභිවදති අරේඤ්ඤාසාය තිට්ඨති, වෙදිතඤ්ඤමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුතා, පරිභායාමි කුසලෙහි ධම්මෙහි, පරිභානං හෙතං වුත්තං භගවතාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ අසංවරො හොති.

මහණෙනි කෙසේ නම් නො පමාවිහරණ ඇත්තේ වේද යත්: මහණෙනි චක්ඛන්ද්‍රියයෙහි සංවර සහිත ව වෙසෙන්නහුගේ සිත චක්ඛවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු රූපයන්හි (කෙලෙසුන්ගෙන්) නො තෙත් කරනු ලැබේ. නො තෙත් කරනු ලැබූ සිත් ඇති ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. ප්‍රමෝදය ඇත්තහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීති සිත් ඇත්තහුගේ කය සැහැල්ලු වෙයි. සැහැල්ලු කය ඇත්තේ සුව විඳියි. සුව ඇත්තහුගේ සිත එකඟවෙයි. සිත එකඟ වූ කල්හි (සමථ විදර්ශනා) දහම් පහළ වේ. දහම් පහළවීමෙන් නොපමා විහරණ ඇත්තේ ම ය යි ගිණිමට යේ.

මහණෙනි සෝත්තන්ද්‍රියයෙහි සංවර සහිත ව වෙසෙන්නහුගේ ... මහණෙනි සාන්තින්ද්‍රියයෙහි සංවර සහිත ව වෙසෙන්නහුගේ ... මහණෙනි ජීවිතින්ද්‍රියයෙහි සංවර සහිත ව වෙසෙන්නහුගේ ... මහණෙනි කායින්ද්‍රියයෙහි සංවර සහිත ව වෙසෙන්නහුගේ ... මහණෙනි මනින්ද්‍රියයෙහි සංවර සහිත ව වෙසෙන්නහුගේ සිත මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දතයුතු දහම්හි කෙලෙසුන්ගෙන් නො තෙත් කරනු ලැබේ. නො තෙත් කරන ලද සිත් ඇති ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. ප්‍රමෝදය ඇත්තහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතියිත් ඇත්තහුගේ කය සැහැල්ලු වේ. සැහැල්ලු කය ඇත්තේ සුව විඳියි. සුව ඇත්තහුගේ සිත එකඟ වෙයි. සිත එකඟ වූ කල්හි දහම් පහළ වේ. දහම් පහළවීමෙන් නොපමා විහරණ ඇත්තේ ම ය යි ගිණිමට යේ. මහණෙනි මෙසේ නොපමා විහරණ ඇත්තේ වෙ යි.

1. 10. 5

සංවර සූත්‍රය

98. මහණෙනි නොපට සංවරයන් අසංවරයන් දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි කෙසේ නම් අසංවර වේ ද යත්: මහණෙනි ඉටු වූ කමතිය වූ මනවච්ඡාන ප්‍රියස්වභාවය ඇති කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇස්විනැඟිත් දතයුතු රූ ඇති. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පතා නම් ගුණ කියා නම් ගැලී සිටී නම්, මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “කුසල් දහමින් පිරිහෙමි. මේ පරිහාන යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද” යි මෙය දතයුතු ය.

මහණෙනි සෝත්තවිඤ්ඤාණයෙන් (කතවිනැඟිත්) දත යුතු සද ඇත ... සාත්තවිඤ්ඤාණයෙන් (නැහැවිනැඟිත්) දතයුතු ගද ... ජීවහ්‍යවිඤ්ඤාණයෙන් (දිවිවිනැඟිත්) දතයුතු රස ... කායවිඤ්ඤාණයෙන් දත යුතු පහස් ... මහණෙනි ඉටු කමතිය මනවච්ඡාන ප්‍රිය දෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දත යුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පතා නම් ගුණ කියා නම් ගැලී සිටී නම්, මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “කුසල්දහමින් පිරිහෙමි. මෙය පරිහාන ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද” යි මෙය දත යුතු ය. මහණෙනි මෙසේ අසංවර වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කප්ඤ්ඤ භික්ඛවෙ සංවරො හොති? සන්ති භික්ඛවෙ වක්ඛුවිකේඤ්ඤයා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා. තඤ්ඤ භික්ඛු නාහිනාදුති නාහිවදති නාජෙක්ඛාසාය තිට්ඨති. වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා, න පරිභායාමී කුසලෙහි ධම්මෙහි, අපරිභානං හෙතං චුත්තං භගවතා ති.

සන්ති භික්ඛවෙ සොතවිකේඤ්ඤයා සද්ද -පෙ- සාතවිකේඤ්ඤයා ගන්ධා -පෙ- ජිව්හාවිකේඤ්ඤයා රසා -පෙ- කායවිකේඤ්ඤයා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සන්ති භික්ඛවෙ මනෝවිකේඤ්ඤයා ධම්මො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා. තඤ්ඤ භික්ඛු නාහිනාදුති නාහිවදති නාජෙක්ඛාසාය තිට්ඨති. වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා, න පරිභායාමී කුසලෙහි ධම්මෙහි අපරිභානං හෙතං චුත්තං භගවතා ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ සංවරො හොති ති.

1. 10. 6

සමාධිසුත්තං.

99. සමාධිං භික්ඛවෙ භාවෙට්ඨ, සමාහිතො භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාභූතං පජානාති. කිඤ්ඤ යථාභූතං පජානාති? වක්ඛුං අනිච්චන්ති යථාභූතං පජානාති, රූපා අනිච්චාති යථාභූතං පජානාති, වක්ඛුවිකේඤ්ඤං අනිච්චන්ති යථාභූතං පජානාති, වක්ඛුසම්මසෙසා අනිච්චාති යථාභූතං පජානාති, යමිදං වක්ඛුසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිච්චන්ති යථාභූතං පජානාති.

සොතං අනිච්චන්ති -පෙ- සාතං අනිච්චන්ති -පෙ- ජිව්හං අනිච්චාති යථාභූතං පජානාති, රසා අනිච්චාති යථාභූතං පජානාති. ජිව්හාවිකේඤ්ඤං අනිච්චන්ති යථාභූතං පජානාති, ජිව්හාසම්මසෙසා අනිච්චාති යථාභූතං පජානාති, යමිදං ජිව්හාසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිච්චන්ති යථාභූතං පජානාති.

කායො අනිච්චාති -පෙ- මනෝ අනිච්චාති¹ යථාභූතං පජානාති, ධම්මො අනිච්චාති යථාභූතං පජානාති, මනෝවිකේඤ්ඤං අනිච්චන්ති යථාභූතං පජානාති, මනෝසම්මසෙසා අනිච්චාති යථාභූතං පජානාති. යමිදං මනෝසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා. තමි අනිච්චන්ති යථාභූතං පජානාති. සමාධිං භික්ඛවෙ භාවෙට්ඨ, සමාහිතො භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාභූතං පජානාති ති.

1. අනිච්චන්ති - ඉජ්ජා.

මහණෙනි කෙසේ නම් සංවරය වේ ද යත්: මහණෙනි ඉටු කමනිය මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇස්-විනැණින් දත යුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො පතා නම් ඉණ නො කියා නම් ගැලී නො සිටී නම්, මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “කුසල්දහමින් නො පිරිහෙමි. මෙය අපරිභාන යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද්ද” යි මෙය දත යුතු ය.

මහණෙනි ශ්‍රෝත්‍රවිඤානයෙන් දතයුතු සද ඇත ... ස්‍රාණවිඤාන-යෙන් (නැහැවිනැණින්) දත යුතු ගඳ ... ජිත්වා විඤානයෙන් දත යුතු රස ... කාවිනැණින් දත යුතු පහස් ... මහණෙනි ඉටු කමනිය මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු මනවිනැණින් දත යුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො පතා නම් ඉණ නො කියා නම් ගැලී නො සිටී නම්, මහණෙනි ඒ මහණහු විසින් “කුසල්දහමින් නො පිරිහෙමි. මෙය අපරිභාන යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්ද” යි මෙය දත යුතු ය. මහණෙනි මෙසේ සංවර වේ යි.

1. 10. 6

සමාධි සූත්‍රය

99. මහණෙනි සමාධිය වඩවු. මහණෙනි සමාධිගත මහණ තෙමේ තතු සේ දනී. කුමක් තතු සේ දනී ද යත්: ඇස අනියැ යි තතු සේ දනී. රූ අනියැ යි තතු සේ දනී. ඇස්විණැන අනියැ යි තතු සේ දනී. ඇස්පහස අනියැ යි තතු සේ දනී. ඇස්පහස නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නො දුක් නො සුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි තතු සේ දනී.

කන අනියැ යි ... නැහැය අනියැ යි ... දිව අනියැ යි තතු සේ දනී. රස අනියැ යි තතු සේ දනී. දිව්විනැණ අනියැ යි තතු සේ දනී. දිව්පහස අනියැ යි තතු සේ දනී. දිව්පහසින් උපදනා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් විදුමෙක් වේ නම් හෙද අනියැ යි තතු සේ දනී.

කය අනියැ යි ... සිත අනියැ යි තතු සේ දනී, දහම් අනියැ යි තතු සේ දනී. මනවිනැණ අනියැ යි තතු සේ දනී. මනපහස අනියැ යි තතු සේ දනී. මනපහසින් උපදනා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් විදුමෙක් වේ නම් හෙ ද අනියැ යි තතු සේ දනී. මහණෙනි සමාධිය වඩවු. මහණෙනි සමාධිගත මහණ තෙමේ තතු සේ දනී යි.

1. 10. 7

පටිසල්ලානසුත්තං

100. පටිසල්ලානං¹ භික්ඛවෙ යොගමාපජ්ජථ. පතිසල්ලිතො භික්ඛවෙ භික්ඛු සථාභූතං පජානාති. කිංඤ්ඤි යථාභූතං පජානාති?

වක්ඛං අනිච්ඡන්ති යථාභූතං පජානාති, රූපා අනිවචාති යථාභූතං පජානාති, වක්ඛුච්ඡිඤ්ඤං අනිච්ඡන්ති යථාභූතං පජානාති, වක්ඛු සම්මසෙසා අනිච්ඡන්ති යථාභූතං පජානාති, යමිදං වක්ඛු සම්මසං පච්චියා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිවචන්ති යථාභූතං පජානාති, සොනං -පෙ- සාණං -පෙ- ජිව්හා -පෙ- කායො -පෙ- මනො -පෙ- යමිදං මනොසම්මසං පච්චියා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිවචන්ති යථාභූතං පජානාති. පටිසල්ලානං භික්ඛවෙ යොගමාපජ්ජථ. පතිසල්ලිතො භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාභූතං පජානාතිති.

1. 10. 8

නතුමහාකසුත්තං

101. යං² භික්ඛවෙ න තුමහාකං තං පජහථ, තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය භවිස්සති. කිංඤ්ඤි භික්ඛවෙ න තුමහාකං? වක්ඛං භික්ඛවෙ න තුමහාකං. තං පජහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය භවිස්සති. රූපා න තුමහාකං, තෙ පජහථ, තෙ වො පභීනා භිතාය සුඛාය භවිස්සති.

වක්ඛුච්ඡිඤ්ඤං න තුමහාකං, තං පජහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය භවිස්සති. වක්ඛුසම්මසෙසා න තුමහාකං, තං පජහථ. සො වො පභීනො භිතාය සුඛාය භවිස්සති. යමිදං වක්ඛුසම්මසං පච්චියා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි න තුමහාකං, තං පජහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය භවිස්සති.

සොනං න තුමහාකං -පෙ- සාණං න තුමහාකං -පෙ- ජිව්හා න තුමහාකං තං පජහථ. සා වො පභීනා භිතාය සුඛාය භවිස්සති. රසා න තුමහාකං තෙ පජහථ. තෙ වො පභීනා භිතාය සුඛාය

1. පටිසල්ලානෙ - මජ්ඣිම - පටිසල්ලානො - සි 2

පටිසල්ලිතා - සා

2. යමිද - P T S.

1. 10. 7

පටිසලාන සූත්‍රය

100. මහණෙනි කායච්චේකයෙහි යෙදීමට පැමිණෙවු. මහණෙනි කායච්චේකයෙන් යුත් මහණ තෙමේ තතු සේ දනී. කුමක් තතු සේ දනී ද යත්:

ඇස අනියැ යි තතු සේ දනී. රූ අනියැ යි තතු සේ දනී. ඇස්විනැණ අනියැ යි තතු සේ දනී. ඇස්පහස අනියැ යි තතු සේ දනී. ඇස්පහස නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි තතු සේ දනී. කතා ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත ... මනපහස නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි තතු සේ දනී. මහණෙනි කායච්චේකයෙහි යෙදීමට පැමිණෙවු. මහණෙනි කායච්චේකයෙන් යුත් මහණ තෙමේ තතු සේ දනී යි.

1. 10. 8

න තුමහාක සූත්‍රය

101. මහණෙනි යමෙක් තොපගේ නො වේ නම් එය දුරු කරවු. එය දුරුකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි කීමෙක් තොපගේ නො වේ ද යත්: මහණෙනි ඇස තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. රූ තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

ඇස්විනැණ තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. ඇස්පහස තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. ඇස්පහස නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

කතා තොපගේ නො වෙයි ... නැහැය තොපගේ නො වෙයි ... දිව තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. රස තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස

හවිසසනති: ජිව්හාවිඤ්ඤාණං න තුමොකං, තං පඡහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය හවිසසති. ජිව්හාසලේඝ්ඤා න තුමොකං තං පඡහථ. යො වො පභීනො භිතාය සුඛාය හවිසසති. යමිදං ජිව්හාසලේඝ්ඤාපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා. තමිදං න තුමොකං, තං පඡහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය හවිසසති.

කායො න තුමොකං -පෙ- මනො න තුමොකං, තං පඡහථ. යො වො පභීනො භිතාය සුඛාය හවිසසති. ධර්මො න තුමොකං තෙ පඡහථ. තෙ වො පභීනා භිතාය සුඛාය හවිසසනති. මනො-විඤ්ඤාණං න තුමොකං තං පඡහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය හවිසසති. මනොසලේඝ්ඤා න තුමොකං තං පඡහථ. යො වො පභීනො භිතාය සුඛාය හවිසසති. යමිදං මනො සලේඝ්ඤාපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමිදං න තුමොකං, තං පඡහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය හවිසසති.

සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ යං ඉමෙඤ්ඤිං ජෙතවනෙ තිණ්‍යකට්ඨසාධා-පලාසං, තං ජනො හරෙය්‍ය වා ධගෙය්‍ය වා යථාපට්ඨයං වා කරෙය්‍ය. අපිනුතුමොකං එවමස්ස: අමෙහ ජනො හරති වා ධහති වා යථාපට්ඨයං වා කරොතිති? නොහෙතං හනෙතං. තං කිසං හෙතු? න හි නො හෙතං හනෙතං අනතා වා අනන-නියං වාති.

එවමෙව ධො භික්ඛවෙ වක්ඛං¹ න තුමොකං තං පඡහථ, තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය හවිසසති. රූපා න තුමොකං -පෙ- වක්ඛවිඤ්ඤාණං න තුමොකං තං පඡහථ -පෙ- වක්ඛාසලේඝ්ඤා න තුමොකං -පෙ- යමිදං මනො සලේඝ්ඤාපච්චයා උපපජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමිදං න තුමොකං තං පඡහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය හවිසසනති,

1. 10. 9

දුතියනතුමොකසුත්තං

102. යං භික්ඛවෙ න තුමොකං තං පඡහථ, තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය හවිසසති. කිංඤ්ඤා භික්ඛවෙ න තුමොකං?

1. වක්ඛ - සිවු මෙය, සි 2

සුව පිණිස වන්නේ ය. දිව්විනැණ තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. දිව්පහස තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. දිව්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

කය තොපගේ නො වෙයි ... සිත තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. දහම් තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මනවිනැණ තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මනපහස තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

මහණෙනි යම් සේ මේ ජේතවනයෙහි යම් තණ දර අතු කොළ වේ ද, ජන තෙමේ එය හැරගෙන යන්නේ හෝ දවන්නේ හෝ යම් කැමති පරිද්දක් කරන්නේ හෝ වේ නම් (එකල්හි) තොපට මෙබඳු අදහසෙක් වන්නේ ද, ජන තෙමේ අප හැරගෙන යන්නේ යයි කියා හෝ දවන්නේ යයි කියා හෝ යම් කැමති පරිද්දක් කරන්නේ යයි කියා හෝ මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ද, වහන්ස මෙය නො වේ ම ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: වහන්ස මෙය තෙමේ හෝ තමාගේ හෝ නො වේ මැ යි (එහෙයින්).

මහණෙනි එසෙයින් ම ඇය තොපගේ නො වෙයි. එය (ඇය කෙරෙහි තෘෂ්ණාව) දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. රු තොපගේ නො වෙයි ... ඇස්විනැණ තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. ඇස්පහස තොපගේ නො වෙයි ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යි.

1. 10. 9

දුතිය නතුමහාක සූත්‍රය

102. මහණෙනි යමෙක් තොපගේ නො වේ නම් එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි කිමෙක් තොපගේ නො වේ ද යත්:

වක්ඛුං භික්ඛවෙ න තුම්මාකං තං පච්ඡරො, තං ඛො පභීනං භිත්තාය සුඛාය භවිස්සති. රූපා න තුම්මාකං තෙ පච්ඡරො. තෙ වො පභීනා භිත්තාය සුඛාය භවිස්සන්ති. වක්ඛුවිඤ්ඤාණං න තුම්මාකං තං පච්ඡරො. තං වො පභීනං භිත්තාය සුඛාය භවිස්සති. වක්ඛු-සම්මසෙසා න තුම්මාකං තං පච්ඡරො. සො වො පභීනො භිත්තාය සුඛාය භවිස්සති.

යමිදං වක්ඛුසම්මසෙසපච්චයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි න තුම්මාකං තං පච්ඡරො, තං වො පභීනං භිත්තාය සුඛාය භවිස්සති -පෙ- යමිදං මනොසම්මසෙස-පච්චයා උපපජ්ඣති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා. තමි න තුම්මාකං තං පච්ඡරො. තං වො පභීනං භිත්තාය සුඛාය භවිස්සති. යමිදි භික්ඛවෙ න තුම්මාකං තං පච්ඡරො. තං වො පභීනං භිත්තාය සුඛාය භවිස්සති ති.

1. 10. 10

උද්දකසුත්තං

103. උද්දකො¹ සුදං භික්ඛවෙ රාමපුත්තො එවං වාචං භාසති.

ඉදං ජාතු වෙදගු ඉදං ජාතු සබ්බජී²
ඉදං ජාතු අපලිබ්බතං³ ගණ්ඛමුලං පලිබ්බිතං.⁴

තං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ උද්දකො රාමපුත්තො අවෙදගුයෙව සමානො වෙදගු⁵සමීති භාසති, අසබ්බජීයෙව සමානො සබ්බජී⁶සමීති භාසති, අපලිබ්බතං යෙව⁷ ගණ්ඛමුලං පලිබ්බතංයෙව ගණ්ඛමුලනති භාසති.

ඉධ ඛො තං භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමාවදමානො වදෙය්‍ය.

“ඉදං ජාතු වෙදගු ඉදං ජාතු සබ්බජී⁸
ඉදං ජාතු අපලිබ්බතං ගණ්ඛමුලං පලිබ්බිතං.”

කප්ඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදගු හොති? යනො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ජත්තං එක්කායතනානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අසාසාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිසසරණඤ්ඤා යථාභූතං පජානාති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදගු හොති.

1. උද්දකො - මජ්ඣං, සො.

2. සබ්බජී - සො,

3. අපලිබ්බතං - පි 2.

4. අප - සො.

මහණෙනි ඇය තොපගේ නො වෙයි. එහි වූ තෘෂ්ණාව දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. රු තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු (එහි තෘෂ්ණාව) එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. ඇස්විනැණ තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. ඇස් පහසු කෙරෙහි තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

ඇස්පහසු නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොඋව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය ... මහපහසු නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද තොපගේ නො වෙයි. එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි යමෙක් තොපගේ නො වේ නම් එය දුරු කරවු. එය දුරු කරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යි.

1. 10. 10

උද්දක සූත්‍රය

103. මහණෙනි. රාමසූත්‍ර උද්දක තෙමේ මෙබඳු වචනයක් කියයි:

“මාගේ මේ වචනය අසවු, මම ඒකාන්තයෙන් සියලු සසරවට දැන සිටියෙමි වෙමි. ඒකාන්තයෙන් සියල්ල දිනුයෙමි වෙමි. සාරා නොදමන ලද තෘෂ්ණා සංවිධාන දුක්ඛමූලය සාරා දමා සිටියෙමි වෙමි” යි.

මහණෙනි, රාමසූත්‍ර උද්දක තෙමේ සියල්ල නො දන්නේ ම සියල්ල දන්නෙමි වෙමි යි ඒ මේ වචනය කිය යි. සියල්ල නොදිනුයේ ම සියල්ල දිනුයෙමි වෙමි යි කියයි. දුක්මූල නොසාරා දමන ලද්දේ ම දුක්මූල සාරා දමන ලද්දේ යයි කිය යි.

මහණෙනි මෙහි මහණ තෙමේ මැනවින් කියන්නේ;

මාගේ මේ වචනය අසවු. මම ඒකාන්තයෙන් සියලු සසරවට දැන සිටියෙමි වෙමි. ඒකාන්තයෙන් සියල්ල දිනුයෙමි වෙමි. සාරා නො දමන ලද තෘෂ්ණා සංවිධාන දුක්ඛමූලය සාරා දමා සිටියෙමි වෙමි” යි කියන්නේ ය.

මහණෙනි මහණ තෙමේ කෙසේ නම් වෙදගු (සසරවට දැන සිටියේ) වේ ද යත්: මහණෙනි මහණ තෙමේ යම් හෙයකින් සවැදැරුම් ඵසංසාරතත්ත්වයන්ගේ සමුදයත් ආස්වාදයත් අස්තගමයත් ආදීතවයත් නිසරණයත් තතු සේ දැනී ද, මහණෙනි මෙසේ මහණ තෙමේ වෙදගු නම් වෙයි.

කප්ඤ්ඤි භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බථි භොති? යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ජනං ඵය්‍යායතනානං සමුදයඤ්ඤි අප්පගමඤ්ඤි අත්ථාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිත්ථරණඤ්ඤි යථාභූතං විදිතො අනුපාදය විමුක්තො භොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බථි භොති.

කප්ඤ්ඤි භික්ඛවෙ භික්ඛු තො අප්පලිතං ගණ්ඤමූලං ප්ලිට්ඨං භොති? ගණ්ඤාති ඛො භික්ඛවෙ ඉමසෙසතං වාතුමිඤ්ඤාභූතිකස්ස කායස්ස අධිවචනං මාතෘපෙත්තිකසම්භවස්ස ඔදනකුමිට්ඨප්පට්ඨස්ස අතිවිදුර්චාරුත පරිමද්දන භෙදන විඤ්ඤාසනධම්මස්ස. ගණ්ඤමූලකාති ඛො භික්ඛවෙ තණ්හායෙන අධිවචනං. යතො ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුතො තණ්හා පභීතා භොති¹ උච්ඡින්නමූලා තාලාවඤ්ඤකතා අනභාවකතා² ආයති අනුපාදධම්මා. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුතො අප්පලිතං ගණ්ඤමූලං ප්ලිට්ඨං භොති.

උද්දකො සුදං භික්ඛවෙ, රාමපුත්තො එවං වාවං භාසති:

ඉදං ජාතු වෙදගු ඉදං ජාතු සබ්බථි

ඉදං ජාතු අප්පලිතං ගණ්ඤමූලං ප්ලිට්ඨං භොති.

තං ඛො පතෙතං භික්ඛවෙ, උද්දකො රාමපුත්තො අවෙදගුයෙව සමානො වෙදගු³ස්ථිති භාසති. අසබ්බථියෙව සමානො සබ්බථිස්ථිති භාසති. අප්පලිතංයෙව ගණ්ඤමූලං ප්ලිට්ඨංයෙව ගණ්ඤමූලකාති භාසති.

ඉධ ඛො තං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සම්මාවද්මානො වදෙය්‍යා:

ඉදං ජාතු වෙදගු ඉදං ජාතු සබ්බථි

ඉදං ජාතු අප්පලිතං ගණ්ඤමූලං ප්ලිට්ඨං භොති.

ජළාවග්ගො දසමො.

තස්සද්දනං:

දෙඛ සංඝංගො පරිභාතං පමාදවිහාරී ව සංවරො

සමාධි පටිසල්ලානං⁴ දෙඛ නකුමොකෙන උද්දකො ති.

දුතියො පණ්ණාසකො.

තස්ස වග්ගද්දනං:

අවිජ්ජා මිගජාලඤ්ඤි ගිලානං ජනං වතුසුකං

ජළවග්ගෙන පඤ්ඤාසං දුතියො පඤ්ඤාසකො අයං.

1. භොති - ම.

2. අනභාවකතා - මිජසං, ස්‍යා.

3. සළ - මිජසං.

4. පටිසල්ලානං - ස්‍යා

මහණෙනි මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සබ්බජී (සියල්ල දිනුයේ) වේ ද යත්: මහණෙනි මහණ තෙමේ යම් භෙයකින් සවැදැරුම් එස්සායතනයන්ගේ සමුදයත් ආස්වාදයත් අස්තගමයත් ආදීන යත් නිස්සරණයත් තතු සේ දැන උපාදනය නො කොට කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණේ වේ ද. මහණෙනි මහණ තෙමේ මෙසේ සබ්බජී නම් වෙයි.

මහණෙනි මහණ තෙමේ කෙසේ නම් නොසාරා දූමු ගඩ (දුක්) මුල සාරා දමන ලද්දේ වේ ද යත්: මහණෙනි “ගඩ” යයි මවුපියන්ගේ ලේඛ්‍යවියෙන් උපන් බිතින් හා කොමුයෙන් වැඩුණු අනිස බව හා ඉලීම පිරිමැදීම (කරතුදු) බිඳෙන වැනසෙන ස්වභාව ඇති සතර මහා භූතයන්ගෙන් හටගත් මේ කයට නමෙකි. මහණෙනි, “ගඩමුල” යයි මේ තෘෂ්ණාවට නමෙකි. මහණෙනි යම් කලෙක මහණහුගේ තෘෂ්ණාව ප්‍රතීණ වූවා උසුන් මුල් ඇත්තී හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලද්දී නැවත නො හටගන්නාවක කරන ලද්දී මතු නුපදනා ස්වභාව ඇත්තී වේද, මහණෙනි මෙසේ මහණහුගේ නොසාරා දූමු ගඩමුල සාරාදමන ලද්දේ වෙයි.

මහණෙනි රාමසුත්‍ර උද්දක තෙමේ මෙබඳු වචනයක් කියයි: “මාගේ මේ වචනය අසවු. මම ඒකාන්තයෙන් සසරවට දැන සිටියෙමි වෙමි. ඒකාන්තයෙන් සියල්ල දිනුයෙමි වෙමි. සාරා නොදූමු ගඩමුල සාරාදමා සිටියෙමි වෙමි.

මහණෙනි රාමසුත්‍ර උද්දක තෙමේ “වෙදගු” නොවූයේම වෙදගු වෙමි යි මේ වචනය කිය යි. සබ්බජී නො වූයේ ම “සබ්බජී” වෙමි යි කිය යි. ගඩමුල නො සාරා දූමුයේ ම ගඩමුල සාරා දමා සිටියෙමි වෙමි යි කියයි.

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ මැනවින් කියන්නේ: “මාගේ මේ වචනය අසවු. මම ඒකාන්තයෙන් වෙදගු (සසරවට දැන සිටියෙමි) වෙමි. ඒකාන්තයෙන් සබ්බජී (සියල්ල දිනුයෙමි) වෙමි. නො සාරා දූමු ගඩමුල සාරා දමා සිටියෙමි වෙමි” යි කියන්නේ යි.

දසවැනි ජලවර්ගයි.

එහි සුත්‍රනාමාවලිය:

සඛ්ඛයා සුත්‍ර දෙක ය, පරිභාන, පමාදව්භාරී, සංවර, සමාධි, පටිසලලාන යන සුත්‍ර පස ය, නතුමහාක සුත්‍ර දෙක ය, උද්දක සුත්‍රය ද යි සුත්‍ර දහයෙකි.

දුතිය පණණාසකය යි.

එහි වර්ගනාමාවලිය:

අවිජජා, මීගජාල, ගිලාන යන වර්ග තුන ය, සිවුවැනි ජනක වර්ගය, ජලවර්ගය යන මෙයින් සුත්‍ර පනසෙකි. මේ දුතිය පණණාසකය යි.

නව්‍යෝ පණ්ණාසකෝ

11. යෝගකෙබම්මගෙහා

1. 11. 1

යෝගකෙබම්මසූතතං.

104. සාවකියං —

යෝගකෙබම්මපරියායං වො භික්ඛවෙ ධම්මපරියායං දෙසිංසාමී තං සුඤ්ඤාථ. කතමො ච භික්ඛවෙ යෝගකෙබම්මපරියායො ධම්මපරියායො?

සභානී භික්ඛවෙ චක්ඛුච්ඤායාං රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තෙ තථාගතස්ස පභීතා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා, තෙසංඤ්ඤා පභානාය අසංඛාසි යොගං, තස්මා තථාගතො යෝගකෙබම්මී චුළචිති.

සභානී භික්ඛවෙ සොතච්ඤායාං සඤ්ඤා -පෙ- සානච්ඤායාං ගණ්ඨා -පෙ- සන්තී භික්ඛවෙ ජීවහාච්ඤායාං රසා -පෙ- කායච්ඤායාං ථොට්ඨංඤා -පෙ- සභානී භික්ඛවෙ මනෝච්ඤායාං ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තෙ තථාගතස්ස පභීතා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථකතා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදධම්මා. තෙසංඤ්ඤා පභානාය අසංඛාසි යොගං, තස්මා තථාගතො යෝගකෙබම්මී චුළචිති. අයං ටො භික්ඛවෙ, යෝගකෙබම්මී පරියායො ධම්මපරියායොති.

1. 11. 2

උපාදයසූතතං.

105. කිසම්නක්ඛු ටො භික්ඛවෙ සති කිං උපාදය උපස්සති අර්ඤ්ඤාතං සුඛාද්‍යක්ඛතී.

භගවම්මුලකා නො භනෙත ධම්මා, භගවතෙහන්තිකා භගවම්මපටිසරණා, සාධු වත භනෙත, භගවන්තං යෙව පටිභාතු ඵතස්ස භාසිතස්ස අප්පො, භගවතො සුඤ්ඤා භික්ඛු ධාරෙණ්ණනතීති. තෙන හී භික්ඛවෙ සුඤ්ඤාථ, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිංසාමීති. ඵවම්භනෙතති ටො තෙ භික්ඛු භගවතො පටිච්ඤ්ඤාසුං භගවා ඵතද්වොච:

නවීය පණ්ණාසකය

11. යොගකෙබ්බි වර්ගය

1. 11. 1

යොගකෙබ්බි සූත්‍රය

104. සැවැත් නුවර —

මහණෙනි, යොගකෙබ්බි පරියාය නම් වූ ධර්මකාරණය තොපට දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, යොගකෙබ්බි පරියාය නම් වූ ධර්මකාරණය කවරේ ද යත්:

මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු රු ඇත. ඔහු තථාගතයන් විසින් ප්‍රභීණයහ. උසුන්මුල් ඇතියහ. භික්ෂුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලදහ. නැවත නො හටගන්නා බව කරන ලදහ. මතු නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. ඔවුන් ප්‍රභීණ කිරීමට යෝග මාර්ගය ද පැවසී ය. එහෙයින් තථාගත තෙමේ යොගකෙබ්බි යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි කනින් දත යුතු සද ඇත... නැහැයෙන් දත යුතු ගද... මහණෙනි දිවෙන් දතයුතු රස ඇත... කයින් දත යුතු පහස්... මහණෙනි ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දත යුතු දහම් ඇත. ඔහු තථාගතයන් විසින් ප්‍රභීණයහ. උසුන් මුල් ඇතියහ. භික්ෂුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලදහ. නැවත නො හටගන්නා බව කරන ලදහ මතු නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. ඔවුන් ප්‍රභීණ කිරීමට යෝගය ද පැවසී ය. එහෙයින් තථාගත තෙමේ යොගකෙබ්බි යයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මේ යොගකෙබ්බි පරියාය නම් වූ ධර්මකාරණය යි.

1. 11. 2

උපාදය සූත්‍රය

105. මහණෙනි, කුමක් ඇති කල්හි කුමක් නිසා තමා තුළ සුවදක් උපදී ද යි.

වහන්ස, අපගේ දහම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුල් කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නේතෘ කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිසරණ කොට ඇතියහ. වහන්ස, මේ දේශනාවේ අරුත භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේවා. මැනවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් අසා භික්ෂුහු දරන්නාහ යි. මහණෙනි, එසේ නම් අසවු, මැනවින් මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි. වහන්ස එසේ යයි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වක්කුසමීං ඛො භික්ඛවෙ සති වක්කුං උපාදය උපපජ්ඣති අරක්ඛන්තං සුඛදුක්ඛං, සොතසමීං සති සොතං උපාදය උපපජ්ඣති අරක්ඛන්තං සුඛදුක්ඛං, සාතසමීං සති සාතං උපාදය උපපජ්ඣති අරක්ඛන්තං සුඛදුක්ඛං, ජිව්හාය සති ජිව්හං උපාදය උපපජ්ඣති අරක්ඛන්තං සුඛදුක්ඛං, කායසමීං සති කායං උපාදය උපපජ්ඣති අරක්ඛන්තං සුඛදුක්ඛං, මනසමීං සති මනං උපාදය උපපජ්ඣති අරක්ඛන්තං සුඛදුක්ඛං.

තං කිඤ්ඤාදුප්ඵ භික්ඛවෙ, "වක්කුං නිව්චං වා අනිව්චං වා"ති? අනිව්චං හතෙන. "යමපනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා"ති. දුක්ඛං හතෙන. "යමපනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං අපිනු තං අනුපාදය උපපජ්ඣයා අරක්ඛන්තං සුඛදුක්ඛාති". නො හෙතං හතෙන.

"සොතං නිව්චං වා අනිව්චං වා"ති. අනිව්චං හතෙන -පෙ- "සාතං නිව්චං වා අනිව්චං වාති. අනිව්චං හතෙන -පෙ- "ජිව්හා නිව්චං වා අනිව්චං වා"ති. අනිව්චං හතෙන -පෙ- "කායො නිව්චං වා අනිව්චං වා"ති. අනිව්චං හතෙන -පෙ- "මනො නිව්චං වා අනිව්චං වාති. අනිව්චං හතෙන. "යමපනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති. දුක්ඛං හතෙන. යමපනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං අපිනු තං අනුපාදය උපපජ්ඣයා අරක්ඛන්තං සුඛදුක්ඛාති. නො හෙතං හතෙන.

ඵවමපසං භික්ඛවෙ, සුතවා අරියසාවකො වක්කුසමීඤ්ඤ නිබ්බි-
ඤ්ඤති, සොතසමීඤ්ඤ නිබ්බිඤ්ඤති, සාතසමීඤ්ඤ නිබ්බිඤ්ඤති, ජිව්හායපි
නිබ්බිඤ්ඤති, කායසමීඤ්ඤ නිබ්බිඤ්ඤති, මනසමීඤ්ඤ ජිබ්බිඤ්ඤති, නිබ්බිඤ්ඤ-
විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුක්ඛසමීඤ්ඤ විමුක්ඛමිති ඤාණං හොති,
ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං නාපරං ඉක්ඛන්තායාති
පජානාතිති.

1. 11. 3

දුක්ඛසමුදයසුත්තං

106. දුක්ඛස්ස භික්ඛවෙ, සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච දෙසිස්සාමි.
තං සුඤ්ඤාදුප්ඵ භික්ඛවෙ, දුක්ඛස්ස සමුදයො:

වක්කුඤ්ච පටිච්ච රූපෙ වුප්පජ්ඣති වක්කුවිඤ්ඤාණං, තිණ්ණං
සඛාති ඵංසො, ඵස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනා පච්චයා තණ්හා,
අයං දුක්ඛස්ස සමුදයො. සොතඤ්ච පටිච්ච -පෙ- සාතඤ්ච පටිච්ච
-පෙ- ජිව්හඤ්ච පටිච්ච -පෙ- කායඤ්ච පටිච්ච -පෙ- මනඤ්ච
පටිච්ච ධම්මෙ වුප්පජ්ඣති මනොවිඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සඛාති ඵංසො,
ඵස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනා පච්චයා තණ්හා, අයං ඛො භික්ඛවෙ
දුක්ඛස්ස සමුදයො.

මහණෙනි, ඇය ඇති කල්හි ඇය නිසා තමා කෙරෙහි සුවදුක් උපදී. කන ඇති කල්හි කන නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. නැහැය ඇති කල්හි නැහැය නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. දිව ඇති කල්හි දිව නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. කය ඇති කල්හි කය නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. සිත ඇති කල්හි සිත නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී.

මහණෙනි ඒ කීමැයි හඟිවූ ද, ඇය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේදී යි. වහන්ස අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ සුව හෝ වේදී යි. වහන්ස දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වන සුළු නම් එය දැඩි යේ නොගෙන තමා තුළ සුවදුක් උපදනේ ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ මැයි.

කන නිත්‍ය ද නොහොත් අනිත්‍ය ද? යි. වහන්ස, අනිත්‍යය ... නැහැය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය ද? යි. වහන්ස අනිත්‍යය ... දිව නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය ද යි. වහන්ස අනිත්‍ය ය ... කය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය ද? යි. වහන්ස අනිත්‍ය ය ... සිත නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය ද? යි. වහන්ස අනිත්‍යය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ සුව හෝ වේදී යි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වන සුළු නම් එය දැඩි යේ නොගෙන තමා තුළ සුවදුක් උපදනේ ද? යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.

මහණෙනි, මෙයේ දක්නා ඇසුපිරු තැන් ඇති අරියවු තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි. කනෙහින් කලකිරෙයි. නැහැයෙහින් කලකිරෙයි. දිවෙහින් කලකිරෙයි. කයෙහින් කලකිරෙයි. සිතෙහින් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇලුම් හෙයින් මිඳෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුණේ යයි දැනීම වෙයි. ඉපැන්ම ගෙව්නි. බඹයර වැය නිමවන ලදී. කළයුතු දෑ කරන ලදී. මේ රහත් බව පිණිස (කළයුතු) අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

1. 11. 3

දුක්ඛසමුදය සූත්‍රය

106. මහණෙනි, දුක්ඛ සමුදයත් අස්තඛ්‍යමයත් දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, දුක්ඛ සමුදය කවරේ ද යත්:

ඇයත් රුත් නිසා වක්ඛුච්ඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වෙයි. වේදනාව නිසා තණ්හාව වෙයි. මේ දුක්ඛ සමුදය යි. කනත් නිසා ... නැහැයත් නිසා ... දිවත් නිසා ... කයත් නිසා ... සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වෙයි. වේදනාව නිසා තණ්හාව වෙයි. මහණෙනි මේ දුක්ඛ සමුදය යි.

කතමො ච භික්ඛවෙ, දුක්ඛස්ස අත්ථගමො? වක්ඛුඤ්ඤි පටිච්ච රූපෙ චුප්පජ්ජති වක්ඛුච්ඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සංඛාති එසෙසා, එස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තස්සා යෙව තණ්හාය අසෙස- වීරාගනිරොධා උපාදනනිරොධො, උපාදනනිරොධා භවනිරොධො, භවනිරොධා ජාතිනිරොධො, ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙව- දුක්ඛදෙමනස්ස පායාසා නිරුජ්ඣති, එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො භොති, අයං දුක්ඛස්ස අත්ථගමො.

සොතඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- සානඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- ජිව්හඤ්ඤි පටිච්ච රසෙ චුප්පජ්ජති ජිව්හාච්ඤ්ඤාණං -පෙ- කායඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- මනඤ්ඤි පටිච්ච ධර්මෙ චුප්පජ්ජති මනෝච්ඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සංඛාති එසෙසා, එස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනා පච්චයා තණ්හා. තස්සා යෙව තණ්හාය අසෙසවීරාගනිරොධා උපාදනනිරොධො, උපාදනනිරොධා භවනිරොධො, භවනිරොධා ජාතිනිරොධො, ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්ස පායාසා නිරුජ්ඣති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො භොති, අයං ඛො භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස අත්ථගමොති.

1. 11. 4

ලොකසමුදයසුත්තං

107. ලොකස්ස භික්ඛවෙ, සමුදයඤ්ඤි අත්ථගමඤ්ඤි ද්දසිස්සාමි, තං සුඤ්ඤාපං. කතමො ච භික්ඛවෙ ලොකස්ස සමුදයො? වක්ඛුඤ්ඤි පටිච්ච රූපෙ චුප්පජ්ජති වක්ඛුච්ඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සංඛාති එසෙසා, එස්සපච්චයා වෙදනා. වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදනං, උපාදනපච්චයා භවො, භවපච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්ස පායාසා සම්භවන්ති, අයං ඛො භික්ඛවෙ ලොකස්ස සමුදයො.

සොතඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- සානඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- ජිව්හඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- කායඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- මනඤ්ඤි පටිච්ච ධර්මෙ චුප්පජ්ජති මනෝච්ඤ්ඤාණං. තිණ්ණං සංඛාති එසෙසා, එස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදනං, උපාදනපච්චයා භවො, භවපච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදෙමනස්ස පායාසා සම්භවන්ති. අයං ඛො භික්ඛවෙ ලොකස්ස සමුදයො.

කතමො ච භික්ඛවෙ, ලොකස්ස අත්ථගමො? වක්ඛුඤ්ඤි පටිච්ච රූපෙ චුප්පජ්ජති වක්ඛුච්ඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සංඛාති එසෙසා, එස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවීරාග නිරොධා උපාදනනිරොධො -පෙ- එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො භොති. අයං ඛො භික්ඛවෙ ලොකස්ස අත්ථගමො.

මහණෙනි, දුකෙහි අස්තඛාමය කවරේ ද යත්: ඇසත් රුත් නිසා වක්ඛුච්ඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. ඒ තණ්හාවේ ම නිරවශේෂවිරාගනිරෝධයෙන් උපාදන නිරෝධය වේ. උපාදන නිරෝධයෙන් භවනිරෝධය වේ. භවනිරෝධයෙන් ජාතීනිරෝධය වේ. ජාතීනිරෝධයෙන් ජරාමරණ සෝක පරිදේව දුකු - දෙමනස්ස උපායාසයෝ නිරුද්ධ වෙත්. මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛයේ නිරෝධය වේ. මේ දුක් අස්තඛාමය යි.

කතත් නිසා... නැහැයත් නිසා... දිවත් රසත් නිසා ජීවහාවිඤ්ඤාණය උපදී ... කයත් නිසා ... සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව උපදී. වේදනාව නිසා තණ්හාව උපදී. ඒ තණ්හාවේ ම නිරවශේෂවිරාගනිරෝධයෙන් උපාදනනිරෝධය වේ. උපාදනනිරෝධයෙන් භවනිරෝධය වේ. භවනිරෝධයෙන් ජාතීනිරෝධය වේ. ජාතීනිරෝධයෙන් ජරාමරණ සෝක පරිදේව දුකු දෙමනස්ස උපායාසයෝ නිරුද්ධ වෙත්. මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛයේ නිරෝධය වේ. මහණෙනි මේ දුක් අස්තඛාමය යි.

1. 11. 4

ලෝකසමුදය සූත්‍රය

107. මහණෙනි, ලෝකයේ සමුදයත් අස්තඛාමයත් දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි ලෝකයේ සමුදය කවරේ ද යත්: ඇසත් රුත් නිසා වක්ඛුච්ඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. තණ්හාව නිසා උපාදන වේ. උපාදන නිසා භවය වේ. භවය නිසා ජාතිය වේ. ජාතිය නිසා ජරාමරණ සෝක පරිදේව දුකු දෙමනස්ස උපායාසයෝ භවගතිත්. මහණෙනි මේ ලෝකයේ සමුදය යි.

කතත් නිසා... නැහැයත් නිසා... දිවත් නිසා... කයත් නිසා... සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. තණ්හාව නිසා උපාදන වේ. උපාදන නිසා භවය වේ. භවය නිසා ජාතිය වේ. ජාතිය නිසා ජරාමරණ සෝක පරිදේව දුකු දෙමනස්ස උපායාසයෝ භවගතිත්. මහණෙනි මේ ලෝකයේ සමුදය යි.

මහණෙනි, ලෝකයේ අස්තඛාමය කවරේ ද යත්: ඇසත් රුත් නිසා වක්ඛුච්ඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. ඒ තණ්හාවේ ම නිරවශේෂවිරාගනිරෝධයෙන් උපාදනනිරෝධය වේ.... මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛයේ නිරෝධය වේ. මහණෙනි මේ ලෝකයේ අස්තඛාමය යි.

යොනස්සං -පෙ- සානස්සං -පෙ- ජීවහස්සං -පෙ- කායස්සං -පෙ- මනස්සං පටිච්ච ධම්මෙ වුප්පස්සති මනොවිඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සඬගති එසෙසා, එසං පච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා තණ්හා. තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගනිරොධො උපාදනනිරොධො -පෙ- ඵච්චමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛස්සකස්ස නිරොධො භොති. අයං ඛො භික්ඛවෙ ලොකස්ස අත්ථගමොති.

1. 11. 5

සෙය්‍යසුත්තං

108. කිසමිනනු ඛො භික්ඛවෙ සති කිං උපාදය කිං අභි-
තිවිස්ස “සෙය්‍යො’භමස්මිති වා භොති, සද්දිසො’භමස්මිති වා භොති,
භීනො’භමස්මිති වා භොති”ති.

හගවමුලකා නො හනෙත ධම්මා, හගවනෙතත්තකා,
හගවමපටිසරණා; සාධු වත හනෙත හගවනං යෙව පටිභාතු
එතස්ස භාසිතස්ස අකො, හගවතො සුඤ්ඤා ධාරෙස්සකතීති.

වතඤ්ඤා ඛො භික්ඛවෙ සති වතඤ්ඤා උපාදය වතඤ්ඤා
අභිතිවිස්ස ‘සෙය්‍යො’භමස්මිති වා භොති. සද්දිසො’භමස්මිති වා
භොති, භීනො’භමස්මිති වා භොති. යොනස්මිං සති -පෙ- සානස්මිං
සති -පෙ- ජීවහාය සති -පෙ- කායස්මිං සති -පෙ- මනස්මිං සති
මනං උපාදය මනං අභිතිවිස්ස “සෙය්‍යො’භමස්මිති වා භොති,
සද්දිසො’භමස්මිති වා භොති, භීනො’භමස්මිති වා භොති.

තං කිමෙඤ්ඤා භික්ඛවෙ “වතඤ්ඤා නිවර්ණං වා අනිවර්ණං වා”ති.
අනිවර්ණං හනෙත. “යමපනානිවර්ණං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා”ති.
දුක්ඛං හනෙත. “යමපනානිවර්ණං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං අපි නු තං
අනුපාදය සෙය්‍යො’භමස්මිති වා අස්ස සද්දිසො’භමස්මිති වා අස්ස
භීනො’භමස්මිති වා අස්සා”ති. නො භෙතං හනෙත.

යොනං නිවර්ණං වා අනිවර්ණං වාති. අනිවර්ණං හනෙත -පෙ-
සානං නිවර්ණං වා අනිවර්ණං වාති. අනිවර්ණං හනෙත -පෙ- ජීවහා නිවර්ණං
වා අනිවර්ණං වාති. අනිවර්ණං හනෙත -පෙ- කායො නිවර්ණං වා
අනිවර්ණං වාති. අනිවර්ණං හනෙත -පෙ- මනො නිවර්ණං වා
අනිවර්ණං වාති. අනිවර්ණං හනෙත. යමපනානිවර්ණං දුක්ඛං වා තං
සුඛං වාති. දුක්ඛං හනෙත. යමපනානිවර්ණං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං
අපි නු තං අනුපාදය “සෙය්‍යො’භමස්මිති වා අස්ස, සද්දිසො’භමස්මිති වා
අස්ස, භීනො’භමස්මිති වා අස්සාති. නො භෙතං හනෙත.

ඵච්චමස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වතඤ්ඤාදු නිබ්බි-
ඤ්ඤාති, යොනස්මිමපි නිබ්බිඤ්ඤාති, සානස්මිමපි නිබ්බිඤ්ඤාති, ජීවහායපි
නිබ්බිඤ්ඤාති, කායස්මිමපි නිබ්බිඤ්ඤාති, මනස්මිමපි නිබ්බිඤ්ඤාති, නිබ්බිඤ්ඤා
විරාජ්ජති විරාගා විමුච්චති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛායාති පජාතාතීති.

කතත් ... නැහැයත් ... දිවත් ... කයත් ... සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසුයි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. ඒ තණ්හාවේ ම නිරවශේෂවිරාග-නිරෝධයෙන් උපදනනිරෝධය වේ.... මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛයේ නිරෝධය වේ. මහණෙනි, මේ ලෝකයේ අස්තඩගමය යි.

1. 11. 5

සෙය්‍යා සූත්‍රය

108. මහණෙනි, කුමක් ඇති කල්හි කුමක් නිසා කුමකට පිවිස මම ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි යි හෝ (අදහස්) වේ ද, මම සදාශයෙමි යි හෝ වේ ද? මම භීතයෙමි යි හෝ වේ දැයි.

වහන්ස, අපගේ දහම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුල් කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තේතෘ කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිසරණ කොට ඇතියහ. වහන්ස, යාඨකා කරමිහ. මේ දේශනාවේ අරුත භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේවා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් අසා භික්ෂුහු දරන්නාහ යි.

මහණෙනි, ඇස ඇති කල්හි ඇස නිසා ඇසට පිවිස මම ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි යි හෝ වෙයි. මම සදාශයෙමි යි හෝ වෙයි. මම භීතයෙමි යි හෝ වෙයි. කත ඇති කල්හි ... නැහැය ඇති කල්හි ... දිව ඇති කල්හි ... කය ඇති කල්හි ... සිත ඇති කල්හි සිත නිසා සිතට පිවිස මම ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි යි හෝ වෙයි. මම සදාශයෙමි යි හෝ වෙයි. මම භීතයෙමි යි හෝ වෙයි.

මහණෙනි, ඒ කීමැ යි හඬිවූ ද, ඇස නිත්‍ය ද හෝ අනිත්‍ය ද හෝ යි. වහන්ස අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ වේ ද සුව හෝ වේ ද යි. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් චේතස් වන සුලු නම් එය දැඩි සේ නො ගෙන මම ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි යි හෝ වන්නේ ද? මම සදාශයෙමි යි හෝ වන්නේ ද? මම භීතයෙමි හෝ වන්නේ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

කත නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේදැයි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... නැහැය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේදැයි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... දිව නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේදැයි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... කය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ වේදැයි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... සිත නිත්‍ය හෝ වේ ද අනිත්‍ය හෝ වේදැයි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ වේ ද සුව හෝ වේදැයි. වහන්ස දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් චේතස් වනසුලු නම් එය දැඩි සේ නො ගෙන මම ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි යි හෝ වන්නේ ද, මම සදාශයෙමි යි හෝ වන්නේ ද, මම භීතයෙමි යි හෝ වන්නේ දැයි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ඇසුපිරු තැන් ඇති අරීයවු තෙමේ ඇසෙහිත් කලකිරෙයි. කනෙහිත් කලකිරෙයි. නැහැයෙහිත් කල-කිරෙයි. දිවෙහිත් කලකිරෙයි. කයෙහිත් කලකිරෙයි. සිතෙහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇලුම් හෙයින් මිදෙයි ... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 11. 6

සංඤ්ඤාජනසුත්තං

109. සංඤ්ඤාජනීයෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මෙ දෙසිංසාමී සංඤ්ඤා-
ජනංඤ්ඤා ච සුඤ්ඤා. කතමෙ ච භික්ඛවෙ සංඤ්ඤාජනියා ධම්මො?
කතමංඤ්ඤා සංඤ්ඤාජනං?

විනඤ්ඤා භික්ඛවෙ සංඤ්ඤාජනීයො ධම්මො, යො තස් ඡන්දරාගො
තං තස් සංඤ්ඤාජනං, සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීවිතං සංඤ්ඤා-
ජනීයො ධම්මො, යො තස් ඡන්දරාගො තං තස් සංඤ්ඤාජනං
කායො -පෙ- මනො සංඤ්ඤාජනීයො ධම්මො, යො තස් ඡන්දරාගො
තං තස් සංඤ්ඤාජනං. ඉමෙ චූළිකානි භික්ඛවෙ සංඤ්ඤාජනියා
ධම්මො, ඉදං සංඤ්ඤාජනානි.

1. 11. 7

උපාදනසුත්තං

110. උපාදනීයෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මෙ දෙසිංසාමී උපාදනංඤ්ඤා ච
සුඤ්ඤා. කතමෙ ච භික්ඛවෙ උපාදනියා ධම්මො? කතමංඤ්ඤා උපාදනං?

විනඤ්ඤා භික්ඛවෙ උපාදනීයො ධම්මො, යො තස් ඡන්දරාගො
තං තස් උපාදනං, සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීවිතං උපාදනීයො
ධම්මො, යො තස් ඡන්දරාගො තං තස් උපාදනං. කායො -පෙ-
මනො උපාදනීයො ධම්මො, යො තස් ඡන්දරාගො තං තස්
උපාදනං. ඉමෙ චූළිකානි භික්ඛවෙ උපාදනියා ධම්මො, ඉදං උපාදනානි.

1. 11. 8

පරිජානනසුත්තං

111. විනඤ්ඤා භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අප්පජ්ඣං
අභබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය. සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීවිතං -පෙ-
කායං -පෙ- මනං අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අප්පජ්ඣං අභබ්බො
දුක්ඛක්ඛයාය. විනඤ්ඤා භික්ඛවෙ අභිජානං පරිජානං විරාජයං
පජ්ඣං භබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය. සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීවිතං -පෙ-
කායං -පෙ- මනං අභිජානං පරිජානං විරාජයං පජ්ඣං භබ්බො
දුක්ඛක්ඛයායානි.

1. 11. 6

සංකේදාපන සූත්‍රය

109. මහණෙනි, සංයෝජනයන්ට හිත වූ දහම් ද සංයෝජන ද දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, සංයෝජනයන්ට හිත වූ දහම් කවරේ ද සංයෝජන කවරේ ද යත්:

මහණෙනි, ඇස සංයෝජනයන්ට හිත දහමෙකි. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි සංයෝජන යි. කන ... නැඟුය ... දිව සංයෝජනයන්ට හිත දහමෙකි, එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි සංයෝජන යි. කය ... සිත සංයෝජනයන්ට හිත දහමෙකි. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි සංයෝජන යි. මහණෙනි, මොහු සංයෝජනයන්ට හිත දහම්හු ය යි ද මෙය සංයෝජන යි ද කියනු ලැබෙත්.

1. 11. 7

උපාදන සූත්‍රය

110. මහණෙනි, උපාදනයන්ට හිත දහම් ද උපාදන ද දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, උපාදනයන්ට හිත දහම් කවරේ ද උපාදන කවරේ ද යත්:

මහණෙනි, ඇස උපාදනයන්ට හිත දහමෙකි. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි උපාදන යි. කන ... නැඟුය ... දිව උපාදනයන්ට හිත දහමෙකි. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි උපාදන යි. කය ... සිත උපාදනයන්ට හිත දහමෙකි. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි උපාදන යි. මහණෙනි, මොහු උපාදනයන්ට හිත දහම්හු ය යි ද මෙය උපාදන යි ද කියනු ලැබෙති යි.

1. 11. 8

පරිජානන සූත්‍රය

111. මහණෙනි, ඇස වෙසෙසින් නොදන්නේ පිරිසිදු නොදන්නේ දුරු නොකරන්නේ පහ නොකරන්නේ දුක් නැසීමට නුසුදුසු (නොසමත්) වේ. කන ... නැඟුය ... දිව ... කය... සිත වෙසෙසින් නොදන්නේ පිරිසිදු නොදන්නේ දුරු නොකරන්නේ පහ නොකරන්නේ දුක් ගෙවීමට නුසුදුසු වේ. මහණෙනි, ඇස වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිදු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් නැසීමට සුදුසු (සමත්) වේ. කන ... නැඟුය ... දිව ... කය ... සිත වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිදු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් නැසීමට සුදුසු (සමත්) වේ යි.

1. 11. 9

දුතියපරිජානනසූතකං

112. රූපෙ ඛො භික්ඛවෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපඡහං අභබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය. සද්දෙ -පෙ- ගජ්ඣෙ -පෙ- රසෙ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බෙ -පෙ- ධම්මෙ අනභිජානං අපරිජානං අවිරාජයං අපඡහං අභබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය.

රූපෙ ව ඛො භික්ඛවෙ අභිජානං පරිජානං විරාජයං පඡහං භබ්බො දුක්ඛක්ඛයාය. සද්දෙ -පෙ- ගජ්ඣෙ -පෙ- රසෙ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බෙ -පෙ- ධම්මෙ අභිජානං පරිජානං විරාජයං පඡහං භබ්බො දුක්ඛක්ඛයායාති.

1. 11. 10

උපසස්සතිසූතකං

113. එකං සමයං හගවා නාදිකෙ¹ විහරති ගිඤ්ජකාවසථෙ. අථ ඛො හගවා රහොගතො පටිසලජිනො² ඉමං ධම්මපරියායං අභාසි.

වතඛුං පටිච්ච රූපෙ වුප්පජ්ජති වතඛුවිඤ්ඤාණං තිණ්ණං සඛාති එසෙසා, එසෙසපච්චයා වේදනා, වේදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං -පෙ- එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති.

සොතඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- සාතඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- ජීව්හඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- කායඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- මනඤ්ඤි පටිච්ච ධම්මෙ වුප්පජ්ජති මනොවිඤ්ඤාණං. තිණ්ණං සඛාති එසෙසා, එසෙසපච්චයා වේදනා, වේදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං -පෙ- එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති.

වතඛුඤ්ඤි පටිච්ච රූපෙ වුප්පජ්ජති වතඛුවිඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සඛාති එසෙසා, එසෙසපච්චයා වේදනා, වේදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හායෙව තණ්හාය අසෙසචිරාගනිරොධා උපාදානනිරොධො, උපාදානනිරොධො -පෙ- එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති.

සොතඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- සාතඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- ජීව්හඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- කායඤ්ඤි පටිච්ච -පෙ- මනඤ්ඤි පටිච්ච ධම්මෙ වුප්පජ්ජති මනොවිඤ්ඤාණං, තිණ්ණං සඛාති එසෙසා, එසෙසපච්චයා වේදනා, වේදනාපච්චයා තණ්හා. තණ්හායෙව තණ්හාය අසෙසචිරාගනනිරොධා උපාදානනිරොධො, උපාදානනිරොධො -පෙ- එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති.

1. ඤාතිකෙ - සා, පිචු

නාතිකෙ - මජ්ඣ.

2. පටිසලජිනො - පිචු.

1. 11. 9

දුතිය පරිජානන සූත්‍රය

112. මහණෙනි, රූපයන් වෙසෙසින් නො දන්නේ පිරිසිඳු නො දන්නේ නො දුරු කරන්නේ නො පහ කරන්නේ දුක් නැසීමට නුසුදුසු වේ. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහම් වෙසෙසින් නො දන්නේ පිරිසිඳු නො දන්නේ නො දුරු කරන්නේ නො පහ කරන්නේ දුක් ගෙවීමට නුසුදුසු (නො සමත්) වේ.

මහණෙනි, රූපයන් වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිඳු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් ගෙවීමට සුදුසු (සමත්) වේ. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහම් වෙසෙසින් දන්නේ පිරිසිඳු දන්නේ දුරු කරන්නේ පහ කරන්නේ දුක් නැසීමට සුදුසු (සමත්) වේ යි.

1. 11. 10

උපසංසුති සූත්‍රය

113. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික ගම්හි ගඬොළ පහයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රහසිගත ව විවේකී ව මේ දහම්නය වදළ සේක:

ඇයන් රූත් නිසා වක්ඛුච්ඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. තණ්හාව නිසා උපාදාන වේ ... මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛයේ හටගැනීම වේ.

කනත් නිසා ... නැහැයත් නිසා ... දිවත් නිසා ... කයත් නිසා ... සිතත් දහමුත් නිසා ... මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. තණ්හාව නිසා උපාදාන වේ ... මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛයේ හටගැනීම වේ.

ඇයන් රූත් නිසා වක්ඛුච්ඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. ඒ තණ්හාවේ ම නිරවශේෂවීරාගනිරෝධයෙන් උපාදාන නිරෝධය වේ. උපාදානනිරෝධයෙන් ... මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛයේ නිරෝධය වේ.

කනත් නිසා ... නැහැයත් නිසා ... දිවත් නිසා ... කයත් නිසා ... සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී. තිදෙනාගේ එක්වීම පහසු යි. පහසු නිසා වේදනාව වේ. වේදනාව නිසා තණ්හාව වේ. ඒ තණ්හාවේ ම නිරවශේෂවීරාගනිරෝධයෙන් ... මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛයේ නිරෝධය වේ යි.

තෙන ඛො පන සමයෙන අක්කුතරො භික්ඛු භගවතො උපසක්ඛිතිං¹ ධීතො හොති. අද්දසා ඛො භගවා නං භික්ඛුං උපසක්ඛිතිං¹ ධීතං. දිස්වාන නං භික්ඛුං එතදවොච; අස්සොසි නො ඤං භික්ඛු ඉමං ධම්මපරියායන්ත්? එවං භතො. උග්ගණිකාහි ඤං භික්ඛු ඉමං ධම්මපරියායං, පරියාපුණාහි ඤං භික්ඛු ඉමං ධම්මපරියායං, ධාරෙහි ඤං භික්ඛු ඉමං ධම්මපරියායං, අඤ්ඤාසංඝිතො'යං භික්ඛු ධම්මපරියායො, ආදිබ්බුඤ්ඤාපරියායොති.

යොගකෙඛම්චගෙගා එකාදසමො.

තත්තුද්දන්තං:

යොගකෙඛම් උපාදය දුක්ඛං ලොකො ව සෙය්‍යො ව සංයොජනං උපාදනං දෙම පරිජානං උපසක්ඛිති.

1. උපසක්ඛිති - මර්ශං ඝණං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ හඬයනෙහි සිටියේ වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හඬයනෙහි සිටී ඒ මහණු දුටු සේක. දැක ඒ මහණහට මෙය වදළ සේක: මහණ තෙපි මේ දහම්නය ඇසුවහු දූ යි. වහන්ස එසේ ය. මහණ තෙපි මේ දහම්නය උගනිවු. මහණ තෙපි මේ දහම්නය පිරිඳහවු. මහණ තෙපි මේ දහම්නය දරවු. මහණ මේ දහම්නය වැඩ සහිත ය. මගබ්බසරට මුල් යයි.

එකොළොස්වැනි යෝගකේතම් වර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

යෝගකේතම්, උපාදය, දුක්ඛ, ලෝක, සෙය්‍යා, සංයෝජන, උපාදන යන සූත්‍ර සත ය. පරිජානන සූත්‍ර දෙක ය. උපස්සුති සූත්‍ර ය යි දශයෙකි.

12. ලෝකකාමගුණවග්ගො

1. 12. 1

මාරපාසසුතතං

114. සන්ති භික්ඛවෙ චන්ඛුච්ඤෙඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනාදුති අභිවදති අජේඛාසාය තිට්ඨති, අයං චූළති භික්ඛවෙ භික්ඛු ආවාසගතො මාරස්ස, මාරස්ස වසඬගතො, පටිමුක්ඛස්ස මාරපාසො, බද්ධො සො මාරබන්ධනෙන යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

සන්ති භික්ඛවෙ සොනච්ඤෙඤායා සද්ද -පෙ- සානච්ඤෙඤායා ගඤ්ඨා -පෙ- ජිව්හාච්ඤෙඤායා රසා -පෙ- කායච්ඤෙඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සන්ති භික්ඛවෙ මනෝච්ඤෙඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනාදුති අභිවදති අජේඛාසාය තිට්ඨති, අයං චූළති භික්ඛවෙ භික්ඛු ආවාසගතො මාරස්ස, මාරස්ස වසඬගතො, පටිමුක්ඛස්ස මාරපාසො, බද්ධො සො මාරබන්ධනෙන යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

සන්ති ච බො භික්ඛවෙ චන්ඛුච්ඤෙඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු නාභිනාදුති නාභිවදති නාජේඛාසාය තිට්ඨති. අයං චූළති භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආවාසගතො මාරස්ස, න මාරස්ස වසඬගතො, උමමුක්ඛස්ස මාරපාසො, මුක්ඛො සො මාරබන්ධනෙන න යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

සන්ති භික්ඛවෙ සොනච්ඤෙඤායා සද්ද -පෙ- සානච්ඤෙඤායා ගඤ්ඨා -පෙ- ජිව්හාච්ඤෙඤායා රසා -පෙ- කායච්ඤෙඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සන්ති භික්ඛවෙ මනෝච්ඤෙඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු නාභිනාදුති නාභිවදති නාජේඛාසාය තිට්ඨති, අයං චූළති භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආවාසගතො මාරස්ස, න මාරස්ස වසඬගතො, උමමුක්ඛස්ස මාරපාසො මුක්ඛො සො මාරබන්ධනෙන, න යථාකාමකරණීයො පාපිමනොති.

12. ලොකකාමගුණ වර්ගය

1. 12. 1

මාරපාස සූත්‍රය

114. මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇටුම් කට යුතු ඇසින් දත යුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පිළිගන්නේ ද, ගුණ කියන්නේ ද, ගැලී සිටින්නේ ද, මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ මරුවසන තැනට ගියේ මරුවසයට ගියේ මළපුටුව ඔහු ගෙල වැළඳුණේ යයි කියනු ලැබේ. හෙතෙමේ මාරබ්බකයෙන් බැඳුණේ මරහු විසින් කැමති පරිදි කළ හැක්කේ වෙයි.

මහණෙනි, කනින් දත යුතු සඳ ඇත ... නැහැයෙන් දත යුතු ගඳ ... දිවෙන් දත යුතු රස ... කයින් දත යුතු පහස් . මහණෙනි, ඉටු කැමති, මනවධන, පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත්, සිත් අලවන සිතින් දත යුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පිළිගන්නේ ද එහි ගුණ කියන්නේ ද, එහි ගැලී සිටින්නේ ද, මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ මරුවසන තැනට ගියේ මරුවසයට ගියේ මරුගේ මළපුටුව ඔහු ගෙල වැළඳුණේ යයි කියනු ලැබේ. හෙතෙමේ මරබැඳුමෙන් බැඳුණේ මරහු විසින් කැමති පරිදි කළ හැක්කේ වෙයි.

තවද මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇටුම් කට යුතු ඇසින් දත යුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නොපතා ද, ගුණ නොකියා ද, ගැලී නොසිටී ද. මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ මරුවසන තැනට නොගියේ මරුවසයට නොගියේ මරුගේ මළපුටුව ඔහු ගෙලින් ගිලිහුණේ යයි කියනු ලැබේ. හෙතෙමේ මරබැඳුමෙන් මිදුණේ මරහු විසින් කැමති පරිදි නොකළ හැක්කේ වෙයි.

මහණෙනි, කනින් දත යුතු සඳ ඇත ... නැහැයෙන් දත යුතු ගඳ ... දිවෙන් දත යුතු රස ... කයින් දත යුතු පහස් ... ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් සිත් අලවන සිතින් දත යුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නොපිළිගන්නේ ද, ගුණ නොකියන්නේ ද, ගැලී නොසිටින්නේ ද, මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ මරුවසන තැනට නොගියේ මරුවසයට නොගියේ මරුගේ මළපුටුව ඔහු ගෙලින් ගිලිහුණේ යයි කියනු ලැබේ. හෙතෙමේ මරබැඳුමෙන් මිදුණේ මරහු විසින් කැමති පරිදි නොකළහැක්කේ වේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 12 .2

දුතියමාරපාසසුතතං

115. සත්ති භික්ඛවෙ වත්ඛුච්ඡෙද්දායා රූපා ඉට්ඨා කතා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනාදති අභිවදති අජෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨති. අයං වුවුති භික්ඛවෙ භික්ඛු බද්ධො වත්ඛුච්ඡෙද්දායොසු රූපෙසු, ආවාසගතො මාරස්ස, මාරස්ස වසඛගතො යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

සත්ති භික්ඛවෙ සොතච්ඡෙද්දායා සද්ද -පෙ- සාතච්ඡෙද්දායා ගඤ්ඤා -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායච්ඡෙද්දායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සත්ති භික්ඛවෙ මනොච්ඡෙද්දායා ධර්මා -පෙ- තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනාදති අභිවදති අජෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨති. අයං වුවුති භික්ඛවෙ භික්ඛු බද්ධො මනොච්ඡෙද්දායොසු ධර්මෙසු ආවාසගතො මාරස්ස, මාරස්ස වසඛගතො, යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

සත්ති ව ටො භික්ඛවෙ වත්ඛුච්ඡෙද්දායා රූපා ඉට්ඨා කතා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු නාභිනාදති නාභිවදති නාජෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨති. අයං වුවුති භික්ඛවෙ භික්ඛු, මුත්තො වත්ඛුච්ඡෙද්දායොහි රූපෙහි, න ආවාසගතො මාරස්ස, න මාරස්ස වසඛගතො, න යථාකාමකරණීයො පාපිමනො.

සත්ති භික්ඛවෙ සොතච්ඡෙද්දායා සද්ද -පෙ- සාතච්ඡෙද්දායා ගඤ්ඤා -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායච්ඡෙද්දායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සත්ති භික්ඛවෙ මනොච්ඡෙද්දායා ධර්මා ඉට්ඨා කතා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු නාභිනාදති නාභිවදති නාජෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨති. අයං වුවුති භික්ඛවෙ භික්ඛු මුත්තො මනොච්ඡෙද්දායොහි ධර්මෙහි, න ආවාසගතො මාරස්ස, න මාරස්ස වසඛගතො, න යථාකාමකරණීයො පාපිමනොති.

1. 12. 3

ලොකනතගමනසුතතං

116. නාහං භික්ඛවෙ ගමනෙන ලොකස්ස අතතං ඤාතෙය්‍යං¹ දට්ඨෙය්‍යං² පඤ්ඤායානාම් වදමි. න ව පනාහං භික්ඛවෙ අපඤ්ඤා ලොකස්ස අතතං දුක්ඛස්ස අනනකිරියං වදමිති. ඉදං වක්ඛා භගවා උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි.

1. ඤාතෙය්‍යං - සි 2.

2. දිට්ඨෙය්‍යං - සා. 2.

1. 12. 2

දුකිය මාරපාස සූත්‍රය

115. මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවයෙකු පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් සිත් අලවන ඇසින් දත යුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පිළිගන්නේ ද (එහි) ගුණ කියන්නේ ද, ගැලී සිටින්නේ ද, මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ ඇසින් දත යුතු රූහි බැඳුණේ මරුවසන තැනට ගියේ මරුවසයට ගියේ මරහු විසින් කැමති පරිදි කළ හැක්කේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කනිත් දත යුතු සද ඇත ... නැහැයෙන් දත යුතු ගද ... දිවෙන් දත යුතු රස ... කයින් දත යුතු පහස් ... මහණෙනි, සිතින් දත යුතු දහම් ඇත ... ඉදින් මහණ තෙමේ එය පිළිගන්නේ ද, එහි ගුණ කියන්නේ ද, එහි ගැලී සිටින්නේ ද, මහණෙනි මේ මහණ තෙමේ සිතින් දත යුතු දහමහි බැඳුණේ මරුවසන තැනට ගියේ මරුවසයට ගියේ මරහු විසින් කැමති පරිදි කළ හැක්කේ ය යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවයෙකු පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් සිත් අලවන ඇසින් දත යුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො පිළිගන්නේ ද, එහි ගුණ නො කියන්නේ ද, එහි ගැලී නො සිටින්නේ ද, මහණෙනි මේ මහණ තෙමේ ඇසින් දත යුතු රූපයන්ගෙන් මිදුණේ මරුවසන තැනට නො ගියේ මරුවසයට නො ගියේ මරහු විසින් කැමති පරිදි නො කළ හැක්කේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි කනිත් දත යුතු සද ඇත ... නැහැයෙන් දත යුතු ගද ... දිවෙන් දත යුතු රස ... කයින් දත යුතු පහස් ... මහණෙනි ඉටු කැමති මනවයෙකු පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් සිත් අලවන සිතින් දත යුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො පිළිගන්නේ ද, එහි ගුණ නො කියන්නේ ද, එහි ගැලී නො සිටින්නේ ද, මහණෙනි මේ මහණ තෙමේ සිතින් දත යුතු දහමින් මිදුණේ මරුවසන තැනට නො ගියේ මරුවසයට නො ගියේ මරහු විසින් කැමති පරිදි නො කළ හැක්කේ ය යි කියනු ලැබේ යි.

1. 12. 3

ලෝකන්තගමන සූත්‍රය

116. මහණෙනි, ගමනින් ලොව කෙළවර දත හැකි යැයි, දුක්ක හැකි යැයි, පැමිණිය හැකි යැයි මම නො කියමි. මහණෙනි, ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙහි කෙළවර කිරීමකු දු මම නො කියමි යි මෙය වදාරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භුතස්තෙන් නැගී වෙහෙරට පිවිසි සේක.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං අචිරපක්කන්තස්ස හගවතො එතදහොයි; ඉදං ඛො නො¹ ආවුසො හගවා සඬ්ඛින්නෙන උදෙසං උද්දිසිත්වා චිත්ථාරෙන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො “නාහං භික්ඛවෙ ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පන්නෙය්‍යංකඤ්චි වදමි, න ච පනාහං භික්ඛවෙ අප්පත්වා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අන්තකිරියං වදමි”ති. කො නු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛින්නෙන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස චිත්ථාරෙන අත්ථං අවිහරන්තස්ස චිත්ථාරෙන අත්ථං විහරෙය්‍යාති.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොයි, අයං ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ සැප්පු වෙව සංවණ්ණිතො, සමුත්ථාපිතො ච විඤ්ඤානං සමුභ්භවාරීතං. පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛින්නෙන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස චිත්ථාරෙන අත්ථං අවිහරන්තස්ස චිත්ථාරෙන අත්ථං විහරිතුං. යනනුන මයං යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඬකමෙය්‍යාම, උපසඬකමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතමත්ථං පටිපුට්ඨෙය්‍යාමාති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිත්වා ආයස්මා ආනන්දෙන සඬ්ඛි සමමොදිංසු. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විත්ඨායෙත්වා එකමන්තං නිසිදිංසු. එකමන්තං නිසිද්ධො ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොචු: ඉදං ඛො නො ආවුසො ආනන්ද හගවා සඬ්ඛින්නෙන උදෙසං උද්දිසිත්වා චිත්ථාරෙන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො, “නාහං භික්ඛවෙ ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පන්නෙය්‍යංකඤ්චි වදමි, න ච පනාහං භික්ඛවෙ, අප්පත්වා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අන්තකිරියං වදමි”ති. තෙසං නො ආවුසො අභිකාකං අචිරපක්කන්තස්ස හගවතො එතදහොයි:

ඉදං ඛො නො ආවුසො හගවා සඬ්ඛින්නෙන උදෙසං උද්දිසිත්වා චිත්ථාරෙන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො: “නාහං භික්ඛවෙ ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පන්නෙය්‍යංකඤ්චි වදමි, න ච පනාහං භික්ඛවෙ අප්පත්වා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අන්තකිරියං වදමි”ති. කො නු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛින්නෙන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස චිත්ථාරෙන අත්ථං අවිහරන්තස්ස චිත්ථාරෙන අත්ථං විහරෙය්‍යාති. තෙසං නො ආවුසො අමුත්තං එතදහොයි: අයං ඛො ආවුසො ආයස්මා ආනන්දො සැප්පු වෙව සංවණ්ණිතො, සමුත්ථාපිතො ච විඤ්ඤානං සමුභ්භවාරීතං, පහොති වායස්මා ආනන්දො ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛින්නෙන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස චිත්ථාරෙන අත්ථං අවිහරන්තස්ස චිත්ථාරෙන අත්ථං විහරිතුං. යනනුන මයං යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඬකමෙය්‍යාම, උපසඬකමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතමත්ථං පටිපුට්ඨෙය්‍යාමාති, විහරන්තායස්මා ආනන්දෙති.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩමකළ නොබෝ වේලාවකින් ඒ භික්ෂූන්ට මෙබඳු සිතෙක් විය: ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ගමනින් ලොව කෙළවර දූත හැකි යැයි දක්ක හැකි යැයි පැමිණිය හැකි යැයි මම නො කියමි. මහණෙනි ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙහි කෙළවර කිරීමකු දු මම නො කියමි” යි. මේ උදෙසා අපට සැකෙවින් උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උදෙසයාගේ අරුත කවරෙක් නම් විතර විසින් බෙදන්නේ දෝ යි.

එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට මෙබඳු සිතෙක් විය. මේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් ද සංවර්ණිකයහ. නුවණැති සමුම්සරුන් විසින් ද බුහුමන් කරන ලදහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උදෙසයාගේ අරුත විතර විසින් බෙදන්නට පොහොනාහු ද වෙති. අපි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත ඵලබ්‍රේන්තමෝ නම් ඵලබ්‍ර ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ගෙන් මේ අරුත පුළුස්සනමෝ නම් මැනවැ යි.

ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත ඵලබ්‍රියහ. ඵලබ්‍ර ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහි කට යුතු කතාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්න. එකත්පස් ව හුන් ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: ඇවැත්නි ආනන්දයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි ගමනින් ලොව කෙළවර දූත හැකි යැයි දක්ක හැකි යැයි පැමිණිය හැකි යැයි මම නො කියමි. මහණෙනි ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙහි කෙළවර කිරීමකු දු මම නො කියමි” යි. මේ උදෙසා සැකෙවින් අපට උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩමකළ නොබෝ වේලාවකින් ඒ අපට මෙබඳු සිතෙක් විය.

ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි ගමනින් ලොව කෙළවර දූත හැකි යැයි දක්ක හැකි යැයි පැමිණිය හැකි යැයි මම නො කියමි. මහණෙනි ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙහි කෙළවර කිරීමකු දු මම නො කියමි” යි මේ උදෙසා අපට සැකෙවින් උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උදෙසයෙහි අරුත කවරෙක් නම් විතර විසින් බෙදන්නේ දෝ යි. ඇවැත්නි ඒ අපට මෙබඳු සිතෙක් විය: ඇවැත්නි, මේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් ද පසස්නා ලදහ. නුවණැති සමුම්සරුන් විසින් ද බුහුමන් කරන ලදහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උදෙසයෙහි අරුත විතර විසින් බෙදන්නට පොහොනාහු ද වෙති. අපි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත ඵලබ්‍රේන්තමෝ නම් ඵලබ්‍ර ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ගෙන් මේ අරුත පුළුස්සනමෝ නම් මැනවැ” යි. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ බෙදන්වා යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සෙය්‍යාථාපි ආවුසො පුරිසො සාරත්තො සාරගවෙසි සාරපරියෙයනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතිස්සත්ථෙව මුලං අතිස්සත්ථෙ¹ ඛන්ධං සාධාපලාසෙ සාරං පරියෙසිතඛං මඤ්ඤාය්‍ය එවං සමපදා². ආයස්සනානං සසුරි සමුට්ඨිභුතෙ³ නං හගවතං අතිසිත්වා අනෙ⁴ එතමස්සං පටිපුච්ඡිතඛං මසුඤ්ඤා⁵, සොභාවුසො හගවා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති, වක්ඛුභුතො ඤාණභුතො ධම්මභුතො බ්‍රහ්මභුතො වත්තා පවත්තා අස්සත්තා නිනෙත්තා අමනස්ස දතා ධම්මස්සාමී තථාගතො. සොවෙව පනෙතස්ස කාලො අහොසි, යං හගවතං ඤාඤ්ච එතමස්සං පටිපුච්ඡෙය්‍යාථ. යථා වො හගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං⁶ ධාරෙය්‍යාථාති.

අද්ධාවුසො ආනන්ද හගවා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති වක්ඛු භුතො ඤාණභුතො ධම්මභුතො බ්‍රහ්මභුතො වත්තා පවත්තා අස්සත්තා නිනෙත්තා අමනස්ස දතා ධම්මස්සාමී තථාගතො.

සො වෙව පනෙතස්ස කාලො අහොසි යං හගවතං ඤාඤ්ච එතමස්සං පටිපුච්ඡෙය්‍යාම, යථා නො හගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාම. අපිවායස්මා ආනන්දෙ සන්තී වෙව සංවණ්ණිතො සමසාවිතො ව චිඤ්ඤනං සබ්බභවාරිතං, පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස හගවතා සංඛින්නෙන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන අස්සං අවිහන්තස්ස විජාරෙන අස්සං විහරිතුං, විහරිතායස්මා ආනන්දෙ අගරුං කරිත්වාති.

තෙනාභාවුසො සුඤ්ඤාපථං, සාධුක්ඛං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමීති. එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මිනො ආනන්දස්ස පථවිස්සොස්සං. ආයස්මා ආනන්දෙ එතදවොච: යං ඛො වො ආවුසො හගවා සංඛින්නෙන උදෙසං. උද්දිට්ඨස්මා විජාරෙන අස්සං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො: “නාහං භික්ඛවෙ ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පනෙය්‍යාන්ති වදාමි, න ව පනාහං භික්ඛවෙ අස්මා ලොකස්ස අන්තං දුඛස්ස අන්තකරියං වදාමි”ති. ඉමස්ස ඛොහං ආවුසො හගවතා සංඛින්නෙන උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන අස්සං අවිහන්තස්ස එවං විජාරෙන⁶ අස්සං ආජානාමී:

යෙන ඛො ආවුසො ලොකස්මි ලොකසංඤ්ඤී හොති ලොක-මානී, අයං චුට්ඨති අරියස්ස චිත්තෙය ලොකො. කෙන වාවුසො ලොකස්මි ලොකසංඤ්ඤී හොති ලොකමානී?

1. අතිස්සත්ථෙව මජ්ඣං.

2. භුතං - ස්වා.

3. භුමෙහ - ස්වා.

4. මඤ්ඤාපථ පි2, PTS.

5. වො මජ්ඣං.

6. අවිහන්තස්ස විජාරෙන - මජ්ඣං, ස්වා.

ඇවැත්නි, යම්සේ හර කැමති හර සොයන හර සෙවුම කරන පුරුෂයෙක් පවත්නා හර ඇති මහත් රුකෙක මුල ඉක්මැ කඳ ඉක්මැ අතු කොළවල හර සෙවිය යුතු යයි හඟනේ නම් මේ ද එබඳු ය. ආයුෂ්මතුව ශාස්තෘන් වහන්සේ හමු වූ කල්හි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉක්මැ අපගෙන් මේ අරුත පිළිවිසිය යුතු යයි හඟනා ය. ඇවැත්නි, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන යුත්ත දනිති. දක්ක යුත්ත දකිති. (ලොවට) ඇයක් ම වූහ. ලොවට ඥානය ම වූහ. ලොවට ධර්මය ම වූහ. ලොවට බ්‍රහ්මන් ම වූහ. චක්තෘ ම ය. ප්‍රචක්තෘ ම ය. අසී නිර්නෙතෘ ය. අමාන දයක් ය. ධර්මාමිතිය. තථාගත ය. යම් හෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ම මේ අරුත ප්‍රච්චිස්තානු නම් එය ම මීට කාලය වී ය. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදරන සේක් නම් එසෙයින් එය දරන්නා යයි.

ඇවැත්නි ආනන්දයෙනි, ඒකාන්තයෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන යුත්ත දනිති. දක්ක යුත්ත දකිති. වක්ඛුරුහුතයහ. ඥානභුතයහ. ධර්මභුතයහ. බ්‍රහ්මභුතයහ. චක්තෘයහ. ප්‍රචක්තෘයහ. අමාව දෙනුවහ. අසීයාගේ නිර්නෙතෘයහ. ධර්මාමිත. තථාගතහ.

යම් හෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ම මේ අරුත ප්‍රච්චිස්තයෝ නම් එය ම මීට කාලය වී ය. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදරන සේක් නම් එසෙයින් එය දරන්නෙමු. එහෙත් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් ද පසස්තා ලදහ. නුවණැති සබ්බසරුන් විසින් ද බ්‍රහ්මන් කරන ලදහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දෙසයේ අරුත විතර විසින් බෙදන්නට පොහෝනාහු ද වෙති. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ නො බර කොට බෙදන සේක්වා යි.

ඇවැත්නි එසේ නම් අසවු. මැනවින් මෙනෙහි කරවු. කියන්නෙමි යි. එසේ ය ඇවැත්නි යි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ මෙය වදළහ: ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි ගමනින් ලොව කෙළවර දන හැකි යැයි දක්ක හැකි යයි පැමිණිය හැකි යැයි මම නො කියමි. මහණෙනි ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙහි කෙළවර කිරීමකු දු මම නො කියමි” යි යම් උද්දෙසයක් නොපට සැකෙවින් උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟි වෙහෙරට පිවිසි සේක් ද, ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දෙසයේ අරුත විතර විසින් මම මෙසේ දනිමි:

ඇවැත්නි, යමක් නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දැනීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වේ නම් ශාසනයෙහි මේ ලෝක ය යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි කුමක් නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දැනීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වේ ද යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වක්ඛුතා ඛො ආවුසො ලොකස්මිං ලොකසඤ්ඤි හොති ලොක මාතී, සොනෙන ඛො ආවුසො ලොකස්මිං ලොකසඤ්ඤි හොති ලොකමාතී, සානෙන ඛො ආවුසො ලොකස්මිං ලොකසඤ්ඤි හොති ලොකමාතී, ජිව්ඤාය ඛො ආවුසො ලොකස්මිං ලොකසඤ්ඤි හොති ලොකමාතී, කායෙන ඛො ආවුසො ලොකස්මිං ලොකසඤ්ඤි හොති ලොකමාතී, මනෙන ඛො ආවුසො ලොකස්මිං ලොකසඤ්ඤි හොති ලොකමාතී, යෙන ඛො ආවුසො ලොකස්මිං ලොකසඤ්ඤි හොති ලොකමාතී අයං වුට්ඨති අරියස්ස චිත්තයෙ ලොකො.

යං ඛො වො ආවුසො හගවා සඬබ්බේතෙන උදෙසං උද්දීපිතො විජාරෙන අඤ්ඤා අවිභජිතො උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො, “නාහං භික්ඛවෙ ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පනෙය්‍යනති වදම්, න ච පනාහං භික්ඛවෙ අප්පකා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අනුකම්පිතං වදම්”ති. ඉමස්ස ඛවාහං ආවුසො හගවතා සඬබ්බේතෙන උදෙසං උද්දීපිතස්ස විජාරෙන අඤ්ඤා අවිභජිතස්ස ඵලං විජාරෙන අඤ්ඤා ආජානාමි. ආකඬ්ඛමානා ච පන තුලෙහ ආයස්මිනෙහා, හගවතඤ්ඤෙව උපසංඝමිතො ඵලමඤ්ඤා පටිපුට්ඨෙය්‍යාථ. යථා වො හගවා ව්‍යාකරොති තථා නං ධාරෙය්‍යාථාති.

ඵලමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මිනො ආනන්දස්ස පටිපුට්ඨො උට්ඨායාසනා යෙන හගවා තෙනුපසංඝමිතස්ස, උපසංඝමිතො හගවතං අභිවාදෙතො ඵලමනං නිසීදිස්ස, ඵලමනං නිසීදිතො ඛො තෙ භික්ඛු හගවතං ඵලදවොට්ඨං. යං ඛො නො හනෙත, හගවා සඬබ්බේතෙන උදෙසං උද්දීපිතො විජාරෙන අඤ්ඤා අවිභජිතො උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො “නාහං භික්ඛවෙ ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පනෙය්‍යනති වදම්, න ච පනාහං භික්ඛවෙ අප්පකා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අනුකම්පිතං වදම්”ති. තෙසං නො හනෙත අමනාකං අවිභජිතස්ස හගවතො ඵලදහොසි:

ඉදං ඛො නො ආවුසො, හගවා සඬබ්බේතෙන උදෙසං උද්දීපිතො විජාරෙන අඤ්ඤා අවිභජිතො උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො, “නාහං භික්ඛවෙ, ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පනෙය්‍යනති වදම්, න ච පනාහං භික්ඛවෙ අප්පකා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අනුකම්පිතං වදම්”ති. කො ඤු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඬබ්බේතෙන උදෙසං උද්දීපිතස්ස විජාරෙන අඤ්ඤා අවිභජිතස්ස විජාරෙන අඤ්ඤා විභජෙය්‍යාති.

ඇවැත්නි, ඇස නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දෘතීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි කන නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දෘතීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි නැහැය නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දෘතීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි දිව නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දෘතීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි කය නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දෘතීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි සිත නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දෘතීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි යමක් නිසා ලෝකයෙහි ලෝකය යන දෘතීම ඇත්තේ ලෝකය යන හැඟීම ඇත්තේ වෙයි. නම් ශාසනයෙහි මේ ලෝකය යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ගමනින් ලොව කෙළවර දත හැකි යැයි දැක්ක හැකි යැයි පැමිණිය හැකි ය යි මම නො කියමි. මහණෙනි ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙහි කෙළවර කිරීමකු දු මම නො කියමි” යි යම් උද්දේසයක් නොපට සැකෙවින් උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක් ද, ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දේසයේ අරුත විතර විසින් මම මෙසේ දනිමි. තවද ඇවැත්නි තෙපි කැමැත්තහු නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ම එළඹ මේ අරුත ප්‍රච්ඡින්නවුය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යමසේ නොපට වදරන සේක් නම් එසෙයින් මෙය දරවු ය යි.

“එසේ ය ඇවැත්නි” යි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට පිළිතුරු දී හුනස්නෙන් නැගීට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ගමනින් ලොව කෙළවර දත හැකි යැයි දැක්ක හැකි යැයි පැමිණිය හැකි ය යි මම නො කියමි. මහණෙනි ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙහි කෙළවර කිරීමකු දු මම නො කියමි” යි යම් උද්දේසයක් සැකෙවින් අපට උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක් ද; වහන්ස ඒ අපට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩමකළ නොබෝ වේලාවකින් මෙබඳු සිතෙක් විය.

ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ගමනින් ලොව කෙළවර දත හැකි යැ යි දැක්ක හැකි යැ යි පැමිණිය හැකි ය යි මම නො කියමි. මහණෙනි, ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙහි කෙළවර කිරීමකු දු මම නො කියමි” යි මේ උද්දේසය අපට සැකෙවින් උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දේසයේ අරුත කවරෙක් නම් විතර විසින් බෙදන්නේ දෝයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙසං නො හනෙත අමිඤ්ඤං ඵනදහොයි: අයං ඛො ආයස්මි
ආනන්දෙ සතථු වෙට්ඨ සංවණ්ණිතො සංභාවිතො ච විඤ්ඤානං
සමුත්ථිචාරිතං, පහොති වායස්මි ආනන්දෙ ඉමංස හගවතා සමුත්තොත
උද්දසස්ස උද්ධස්ස විජාරොත අසං අවිහරන්තස්ස විජාරොත
අසං විහරිතුං. යනනුත මයං යෙනායස්මි ආනන්දෙ තෙනුපසඤ්ඤාමො,
උපසඤ්ඤාමො ආයස්මිතං ආනන්දං ඵනමසං පටිපුච්ඡෙය්‍යාමාති.

අප්ඵ ඛො මයං හනෙත යෙනායස්මි ආනන්දෙ තෙනුපසඤ්ඤාමො,
උපසඤ්ඤාමො ආයස්මිතං ආනන්දං ඵනමසං පටිපුච්ඡෙය්‍යාමාති.
තෙසං නො හනෙත, ආයස්මිතං ආනන්දෙන ඉමෙහි ආකා-
රෙහි ඉමෙහි පදෙහි ඉමෙහි චිත්තෙහි අසො චිත්තෙහි.
පණ්ණිතො භික්ඛවෙ ආනන්දෙ, මහාපඤ්ඤා භික්ඛවෙ ආනන්දෙ,
මඤ්ඤාපි තුමෙහ භික්ඛවෙ ඵනමසං පටිපුච්ඡෙය්‍යාමාති, අහමි ච තං¹
ඵවමෙව ව්‍යාකරෙය්‍යා, යථා තං ආනන්දෙන ව්‍යාකතං, ඵයො ඛො
වෙවෙතස්ස අසො, ඵවඤ්ඤා තං ධාරෙය්‍යාමාති.

1. 12. 4

කාමගුණසුත්තං

117. පුඤ්ඤව මෙ භික්ඛවෙ සමෙකාධා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධි-
සත්තංසොච සතො ඵනදහොයි. යෙමෙ² පඤ්ඤාකාමගුණා වෙනසො
සම්ප්ප්ඵ්ඨපුඤ්ඤා අතීතා නිරුද්ධා විපරිණතා, තස්ම මෙ විතං බහුලං
ගච්ඡමානං ගච්ඡෙය්‍ය, පඤ්ඤානෙතස්ස වා, අසං වා අනාගතෙසු.

තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ ඵනදහොයි: යෙමෙ පඤ්ඤාකාමගුණා
වෙනසො සම්ප්ප්ඵ්ඨපුඤ්ඤා අතීතා නිරුද්ධා විපරිණතා, තත්ම මෙ
අනරුපෙත අසමාදෙසති වෙනසො ආරසෙඤ්ඤා කරණියො.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ තුමිඤ්ඤාමෙ යෙ වො පඤ්ඤාකාමගුණා වෙනසො
සම්ප්ප්ඵ්ඨපුඤ්ඤා අතීතා නිරුද්ධා විපරිණතා, තත්ම වො විතං බහුලං
ගච්ඡමානං ගච්ඡෙය්‍ය පඤ්ඤානෙතස්ස වා අසං වා අනාගතෙසු.
තස්මාතිහ භික්ඛවෙ තුමිඤ්ඤාමෙ යෙ වො පඤ්ඤාකාමගුණා වෙනසො
සම්ප්ප්ඵ්ඨපුඤ්ඤා අතීතා නිරුද්ධා විපරිණතා තත්ම වො අනරුපෙති
අසමාදෙසති වෙනසො ආරසෙඤ්ඤා කරණියො.

1. මහා සා. .

2. අහමිතං - මජ්ඣං, සා.

3. මග්ගං - සා.

වහන්ස, ඒ අපට මෙබඳු සිතෙක් විය: “මේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් ද පහස්නා ලදහ. නුවණැති සමුච්ඡාරුන් විසින් ද දුහුමන් කරන ලදහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද චිතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දේසයේ අරුත චිතර විසින් බෙදන්නට පොහොනාහු ද වෙති. අපි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත ඵලඹෙන්නමෝ නම් ඵලඹ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ගෙන් මේ අරුත පුළුවස්නමෝ නම් මැනවැ” යි.

වහන්ස, ඉක්බිති අපි ආනන්ද ආයුෂ්මතුන් වෙත ඵලඹනෙමු. ඵලඹ ආනන්ද ආයුෂ්මතුන්ගෙන් මේ අරුත පුළුවසුමහ. වහන්ස, ඒ අපට ආනන්ද ආයුෂ්මතුන් විසින් මේ අයුරින් මේ පදවලින් මේ අකුරුවලින් අරුත බෙදන ලද්දේ ය යි. මහණෙනි, ආනන්දයෝ පණ්ඩිතයහ. මහණෙනි ආනන්දයෝ මහපැනැත්තෝහ. මහණෙනි තෙපි මගෙනුය මේ අරුත පුළුවස්නහු නම් මම ද එය මෙසේ ම පවසන්නෙමි වෙමි. ආනන්දයන් විසින් එය යම්සේ පවසන ලද්දේ නම් මෙය ම මෙහි අරුත ය. මෙසේ ම එය දරවු ය යි.

1. 12. 4

කාමගුණ සූත්‍රය

117. මහණෙනි, සම්බෝධියෙන් පෙර ම බුදු නො වූ බෝසත් වූ ම මට මෙබඳු සිතෙක් විය: මාගේ යම් පස්කම්ගුණ කෙනෙක් සිතින් පහස්නා ලද විරූ ද, ඉකුත් වූවාහු ද, නිරුද්ධ වූවාහු ද, වෙනස් වූවාහු ද, එහි මා සිත පවත්නේ බහුල වශයෙන් පවත්නේ ය. වර්තමාන පඤ්ඤාකාමගුණයන්හි ද (එසේ ය.) අනාගත පඤ්ඤාකාමගුණයන්හි ද මද වශයෙන් (පවත්නේ ය.)

මහණෙනි, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් විය: මාගේ යම් පඤ්ඤාකාමගුණ කෙනෙක් සිතින් පහස්නා ලද විරූ ද, ඉකුත් වූවාහු ද, නිරුද්ධ වූවාහු ද, වෙනස් වූවාහු ද තමහට වැඩ කැමති මා විසින් එහි අප්‍රමාදය හා සිහිය යන සිතේ ආරක්ෂාව කටයුතුය කියා යි.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා තොපට ද තොපගේ යම් පඤ්ඤාකාමගුණ කෙනෙක් සිතින් පහස්නා ලද විරූ ද, ඉකුත් වූවාහු ද, නිරුද්ධ වූවාහු ද, වෙනස් වූවාහු ද එහි තොපගේ සිත පවත්නේ බහුල කොට පවත්නේ ය. වර්තමාන පඤ්ඤාකාමගුණයන්හි ද (එසේ ය) අනාගත පඤ්ඤාකාමගුණයන්හි ද මද කොට (පවත්නේ ය). මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා තොප විසින්ද තොපගේ යම් පඤ්ඤාකාමගුණ කෙනෙක් සිතින් පහස්නා ලද විරූ ද ඉකුත් වූවාහු ද නිරුද්ධ වූවාහු ද, වෙනස් වූවාහු ද එහි ලා තමහට වැඩකැමැති තොප විසින් අප්‍රමාදය හා සිහිය යන සිතේ ආරක්ෂාව කටයුතු යැ.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, සෙ¹ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යස්ථ වතඛුඤ්ඤි² නිරුජ්ඣති රූපසඤ්ඤා ච චිරජ්ජති,³ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යස්ථ සොතඤ්ඤි නිරුජ්ඣති සඤ්ඤා ච චිරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යස්ථ ඝාතඤ්ඤි නිරුජ්ඣති ගතඤ්ඤා ච චිරජ්ජති³ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යස්ථ ජිව්හා ච නිරුජ්ඣති රසසඤ්ඤා ච චිරජ්ජති³ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යස්ථ කායො ච නිරුජ්ඣති ථොට්ඨබ්බසඤ්ඤා ච චිරජ්ජති³ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යස්ථ මනො ච නිරුජ්ඣති ධම්මසඤ්ඤා ච චිරජ්ජති³ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙති ඉදං වතා හගවා උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං අවිරපකකතාස්ස හගවතො එතද-
හොසි: ඉදං ඛො නො ආවුසො හගවා සඬබ්බෙන්තන උද්දෙසං
උද්දිසිතො විජාරෙන්ත අස්ථ අවිහජිතො උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො.
“තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ යස්ථ වතඛුඤ්ඤි
නිරුජ්ඣති රූපසඤ්ඤා ච චිරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ -පෙ-
යස්ථ මනො ච නිරුජ්ඣති ධම්මසඤ්ඤා ච චිරජ්ජති සෙ ආයතනෙ
වෙදිතබ්බෙති. කො භු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඬබ්බෙන්තන උද්දෙසස්ස
උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන්ත අස්ථ විහජෙය්‍යාති.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසි, අයං ඛො ආයුසො
ආනන්දෙ සතථු වෙව සංවණ්ණිතො සමභාවිතො ච චික්ඤ්ඤානං
සමුභවාරිතං, පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස හගවතා සඬබ්බෙන්තන
උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන්ත අස්ථ අවිහත්තස්ස විජාරෙන්ත
අස්ථ විහජිතුං. යනන්ත මයං යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඬා-
මෙය්‍යාම, උපසඬාමිතො ආයුසන්තං ආනන්දං එතමස්ථ පටිට්ඨෙව්-
ය්‍යාමාති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛු යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඬාමිත්ථු
උපසඬාමිතො ආයුසන්තං ආනන්දෙන සද්ධිං සමමොදිංසු, සමමොදනීයං
කථං සාරාණීයං විනිසාරෙන්තො එතමන්තං නිසීදිංසු. එතමන්තං
නිසිත්තො ඛො තෙ භික්ඛු ආයුසන්තං ආනන්දං එතදවොචු: ඉදං
ඛො නො ආවුසො ආනන්ද හගවා සඬබ්බෙන්තන උද්දෙසං
උද්දිසිතො විජාරෙන්ත අස්ථ අවිහජිතො උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො
“තස්මාතිහ භික්ඛවෙ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ. යස්ථ වතඛුඤ්ඤි
නිරුජ්ඣති රූපසඤ්ඤා ච චිරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ -පෙ-
යස්ථ මනො ච නිරුජ්ඣති ධම්මසඤ්ඤා ච චිරජ්ජති සෙ ආයතනෙ
වෙදිතබ්බෙති.

1. සෙ - පිච්ච. සෙ තෙ - මජ්ඣ. සා,

2. වතඛු පිච්ච, පි2.

3. නිරුජ්ඣති - මජ්ඣ.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක ඇසත් නිරුද්ධ වේ නම් රූපසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක කනත් නිරුද්ධ වේ නම් ඔබ්බසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක නැඟයත් නිරුද්ධ වේ නම් ගන්ධසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක දිවත් නිරුද්ධ වේ නම් රසත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දත යුතු ය. යම් තැනෙක කයත් නිරුද්ධ වේ නම් ස්ප්‍රෂට්ව්‍යසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක සිතත් නිරුද්ධ වේ නම් ධර්මසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාරා හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩමකළ නොබෝ වෙලාවකින් ඒ භික්ෂූන්ට මෙබඳු සිතෙක් විය : ඇවුත්ති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි එහෙයින් මෙහි ලා යම් තැනෙක ඇසත් නිරුද්ධ වේ නම් රූපසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය... යම් තැනෙක සිතත් නිරුද්ධ වේ නම් ධර්මසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය යි මේ උද්දෙසය සැකෙවින් අපට උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දෙසයේ අරුත කවරෙක් නම් විතර විසින් බෙදන්නේ ද යි.

එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට මෙබඳු සිතෙක් විය : මේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් පසස්නා ලඟ. නුවණැති සමුම්සරුන් විසින් ද බුහුමන් කරන ලඟ. ආනන්ද ආයුෂ්මත්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දෙසයාගේ අරුත විතර විසින් බෙදන්නට පොහොනාහු ද වෙති. අපි ආනන්ද ආයුෂ්මතුන් වෙත එළඹෙන්නමෝ නම් එළඹ ආනන්ද ආයුෂ්මතුන්ගෙන් මේ අරුත ප්‍රච්චිස්තමෝ නම් මැනවු යි.

ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් සමග සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකතපස් ව හුන්න. එකත්පස් ව හුන් ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට මෙය කීහ. ඇවුත්ති ආනන්දයෙනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි එහෙයින් මෙහි ලා ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක ඇසත් නිරුද්ධ වේ නම් රූපසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය... යම් තැනෙක සිතත් නිරුද්ධ වේ නම් ධර්මසංඤාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු ය යි මේ උද්දෙසය අපට සැකෙවින් උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක.

තෙසං නො ආවුසො අමොකං අවිරපකකත්තස්ස හගවතො එතදහොසි: ඉදං ඛො නො¹ ආවුසො හගවා සඬ්ඛිතෙනන උදෙසං උද්දිඤ්ඤා විජාරොන අසං අවිහජ්ඣා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො, තස්මාතිහ භික්ඛවෙ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බො, යත් වක්ඛුණ්ණ නිරුජ්ඣති රූපසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බො -පෙ- යත් මනො ච නිරුජ්ඣති ධර්මසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බො² ති. කො නු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛිතෙනන උදෙසස්ස උද්දිඤ්ඤා විජාරොන අසං අවිහත්තස්ස විජාරොන අසං විහජ්ඣාති.

තෙසං නො ආවුසො අමොකං එතදහොසි: අයං ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ සත්ථු වෙව සංවණ්ණිතො, සමොචිතො ච විඤ්ඤානං සමුභවාරිතං, පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛිතෙනන උදෙසස්ස උද්දිඤ්ඤා විජාරොන අසං අවිහත්තස්ස විජාරොන අසං විහජ්ඣා. යනනුන මයං යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසංඝාමෙය්‍යාම උපසංඝාමිඤ්ඤා ආයස්මිත්තං ආනන්දං එතමස්සං පටිපුට්ඨෙය්‍යාමාති. විහජ්ජායස්මා ආනන්දෙති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො සාරස්සිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුජඬ්ඤා නිට්ඨතො සාරවතො අතිකතඉච්ච මුලං අතිකතම ඛෙධං සාධාපලායෙ සාරං පරියෙසිතබ්බං මඤ්ඤායා. එවං සමපදමිදං. ආයස්මිත්තානං සත්ථු සද්ධිමිහුතෙ තං හගවතං අතිසිඤ්ඤා අමෙත එතමස්සං පටිපුට්ඨෙය්‍යාම මඤ්ඤා. සොභාවුසො හගවා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති වක්ඛුහුතො ඤ්ඤාහුතො ධර්මහුතො බ්‍රහ්මහුතො වත්තා පවත්තා අසස්ස නිත්තො අමත්තස්ස දතා ධම්මස්සාමී තථාගතො. සො වෙව පනෙතස්ස කාලො අහොසි, යං හගවත්තඤ්ඤා ච එතමස්සං පටිපුට්ඨෙය්‍යාම. යථා වො හගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාමාති.

අඤ්ඤා ආවුසො ආනන්දෙ හගවා ජානං ජානාති පස්සං පස්සති වක්ඛුහුතො ඤ්ඤාහුතො ධර්මහුතො බ්‍රහ්මහුතො වත්තා පවත්තා අසස්ස නිත්තො අමත්තස්ස දතා ධම්මස්සාමී තථාගතො, සො වෙව පනෙතස්ස කාලො අහොසි, යං හගවත්තඤ්ඤා ච එතමස්සං පටිපුට්ඨෙය්‍යාම යථා නො හගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාම. අපි වායස්මා ආනන්දෙ සත්ථුවෙව සංවණ්ණිතො, සමොචිතො ච විඤ්ඤානං සමුභවාරිතං, පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛිතෙනන උදෙසස්ස උද්දිඤ්ඤා විජාරොන අසං අවිහත්තස්ස විජාරොන අසං විහජ්ඣා, විහජ්ජායස්මා ආනන්දෙ අගරුං කර්ඤාති.

1. ඉදං ඛො නො - ස්‍යා පි.

- ඇවැත්ති ඒ අපට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩමකළ නොබෝ වෙලාවකින් මෙබඳු සිතෙක් විය: ඇවැත්ති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ "මහණෙනි එහෙයින් මෙහි ලා ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක ඇසත් නිරුද්ධ වේ නම් රූපසංඥාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දත යුතුය ... යම් තැනෙක සිත් නිරුද්ධ වේ නම් ධර්මසංඥාත් නැති වේ නම් ඒ ආයතනය දතයුතු යයි මේ උද්දෙසය අපට සැකෙවින් උදෙසා විතර වීසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසිය යුතුය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර වීසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දෙසයෙහි අරුත කවරෙක් නම් විතර වීසින් බෙදන්නේ දෝ" යි.

ඇවැත්ති, ඒ අපට මෙබඳු සිතෙක් විය: "මේ ආනන්ද ආයුෂ්මත්තු ශාස්තෘන් වහන්සේ වීසින් ද පසස්නා ලදහ. නුවණැති සමුථසරුන් වීසින් ද බුහුමන් කරන ලදහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර වීසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උද්දෙසයෙහි අරුත විතර වීසින් බෙදන්නට පොහොනාහු ද වෙති. අපි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් වෙත එළඹෙන්නාමෝ නම් එළඹ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්ගෙන් මේ අරුත් පුළුවස්නාමෝ නම් මැනවැයි. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ බෙද වස්තර කෙරෙත්වා" යි.

ඇවැත්ති යමයේ හර කැමැති හර සොයන හර සෙවුම කරන පුරුෂයෙක් පවත්නා හර ඇති මහරුකෙකු මුලත් ඉක්ම කඳත් ඉක්ම අතුකොළවල හර සෙවියයුතු යයි හඟනේ නම් මේ ද එබඳු ය. ආයුෂ්මතුන්ට ශාස්තෘන් වහන්සේ හමු වූ කල්හි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉක්ම මේ අරුත අපගෙන් පිළිවිසිය යුතු යයි හඟිවූ ද. ඇවැත්ති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නෝම දැනිති. දක්නාහුම දැනිති. චක්ඛුර්භූතයහ. ඥානභූතයහ. ධර්මභූතයහ. බ්‍රහ්මභූතයහ. වක්ඛයහ. ප්‍රචක්ඛයහ. අකීය පිළිබඳ නිර්නේතෘහ. අමාකදයකයහ. ධර්මස්වාමීහ. තරාගතයහ. යම් හෙයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ම මේ අරුත පුළුවස්නාහු නම් එය ම මෙය ම කාලය විය. යමයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොපට වදරන සේක් නම් එපරිද්දෙන් එය දරව යි.

ඇවැත්ති ආනන්දයෙහි ඒකාක්ෂයෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන්නාහුම දැනිති, දක්නාහුම දැනිති. චක්ඛුර්භූතයහ. ඥානභූතයහ. ධර්මභූතයහ. බ්‍රහ්මභූතයහ. වක්ඛයහ. ප්‍රචක්ඛයහ. අකීය පිළිබඳ නිර්නේතෘහ. අමාකදයකයහ. ධර්මස්වාමීහ. තරාගතයහ. යම් හෙයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ම මේ අරුත පුළුවස්නාහු නම් එය ම මීට කල් විය. යමයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට වදරන සේක් නම් එසෙයින් එය දරන්නෙමු. එහෙත් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් ද පසස්නා ලදහ. නුවණැති සමුථසරුන් වීසින් ද බුහුමන් කරන ලදහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වීසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර වීසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උදෙසුමහි අරුත විතර වීසින් බෙදන්නට පොහොනාහු ද වෙති. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ නොබර කොට විතර වීසින් අරුත බෙදන සේක්වා යි.

තෙනහාච්චසො සුඡාථ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිසාමිති. එවමාච්චසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනො ආනන්දස්ස පච්චෙය්‍යාසුං. ආයසො ආනන්දෙ එතදවොච: යං ඛො වො ආච්චසො හගවා සඩ්ධිත්තෙන උද්දෙසං උග්ගිසිත්වා විජාරොන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො: තස්මාතිහ භික්ඛවෙ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යත් වක්ඛුඤ්ඤා නිරුප්පකිති රූපසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ -පෙ- යත් මනො ච නිරුප්පකිති ධම්මසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙති. ඉමස්ස ඛවාහං ආච්චසො හගවතා සඩ්ධිත්තෙන උද්දෙසස්ස උග්ගිට්ඨස්ස විජාරොන අත්ථං ආජානාමි. සළායතනනිරොධං ඛො එතං ආච්චසො හගවතා සක්ඛාය භාසිතං: “තස්මාතිහ භික්ඛවෙ, සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ. යත් වක්ඛුඤ්ඤා නිරුප්පකිති රූපසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ -පෙ- යත් මනො ච නිරුප්පකිති ධම්මසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ”ති.

යං ඛො ආච්චසො හගවා සඩ්ධිත්තෙන උද්දෙසං උග්ගිසිත්වා විජාරොන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො: “තස්මාතිහ භික්ඛවෙ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යත් වක්ඛුඤ්ඤා නිරුප්පකිති රූපසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ -පෙ- යත් මනො ච නිරුප්පකිති, ධම්මසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙති ඉමස්ස ඛවාහං ආච්චසො හගවතා සඩ්ධිත්තෙන උද්දෙසස්ස උග්ගිට්ඨස්ස විජාරොන අත්ථං අවිහරිත්වා එවං විජාරොන අත්ථං ආජානාමි. ආකඨමානා ච පන තුලෙහ ආයසමනතා හගවතනෙඤ්ඤා උපසංඝාමථ, උපසංඝාමිත්වා එතමත්ථං පටිට්ඨෙත්ථය්‍යාථ, යථා වො හගවා ව්‍යාකරොති, තථා නං ධාරෙය්‍යාථාති.

එවමාච්චසොති ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමනො ආනන්දස්ස පටිපක්ඛා උට්ඨායාසනා යෙන හගවා තෙනුපසංඝාමිංසු, උපසංඝාමිත්වා හගවතනං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසිත්තා ඛො තෙ භික්ඛු හගවතනං එතදවොච්ච:

යං ඛො නො හත්තෙ හගවා සඩ්ධිත්තෙන උද්දෙසං උග්ගිසිත්වා විජාරොන අත්ථං අවිහරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො: “තස්මාතිහ භික්ඛවෙ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ, යත් වක්ඛුඤ්ඤා නිරුප්පකිති රූපසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ -පෙ- යත් මනො ච නිරුප්පකිති ධම්මසඤ්ඤා ච වීරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ”ති තෙසං නො හත්තෙ අමොකං අවිරපකකන්දස්ස හගවතො එතදගොසි:

ඇවැත්නි එසේ නම් අයවු. මැනවින් මෙනෙහි කරවු. කියන්නෙමි යි. එසේ ය ඇවැත්නි යි ඒ මහණහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ මෙය කීහ: ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක ඇසත් නිරුද්ධ වේද රූපසංඤාත් නැති වේද ඒ ආයතනය දතයුතු ය ... යම්තැනෙක සිතත් නිරුද්ධ වේද ධර්මසංඤාත් නැති වේද ඒ ආයතනය දතයුතු ය යන මේ උදෙසුම සැකෙවින් උදෙසා චිතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟිට විහාරයට වැඩි සේක් ද, ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද චිතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උදෙසුමහි අරුත චිතර විසින් මම මෙසේ දනිමි. ඇවැත්නි “මහණෙනි එහෙයින් මෙහි ලා ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම්තැනෙක ඇසත් නිරුද්ධ වේද, රූපසංඤාත් නැති වේද, ඒ ආයතනය දතයුතු ය. ... යම් තැනෙක සිතත් නිරුද්ධ වේද, ධර්මසංඤාත් නැති වේද, ඒ ආයතනය දතයුතු ය” යි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සළායතන නිරෝධය සඳහා වදරන ලදී.

ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි එහෙයින් මෙහි ලා ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම්තැනෙක ඇසත් නිරුද්ධ වේද, රූපසංඤාත් නැති වේද, ඒ ආයතනය දතයුතු ය ... යම්තැනෙක සිතත් නිරුද්ධ වේද, ධර්මසංඤාත් නැති වේද, ඒ ආයතනය දතයුතු ය” යි යම් උදෙසුමක් සැකෙවින් උදෙසා චිතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟි වෙහෙරට පිවිසි සේක් ද, ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද චිතර විසින් අරුත නොබෙදන ලද මේ උදෙසුමහි අරුත චිතර විසින් මම මෙසේ දනිමි. ඇවැත්නි, තෙපි කැමැත්තහු නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතම එළඹෙවු. එළඹ මේ අරුත පිළිවිසිවු. යම් සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තොපට වදරන සේක් නම් එසෙයින් එය දරව යි.

එසේ ය ඇවැත්නි යි ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට පිළිතුරු දී, හුනස්නෙන් නැඟි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ:

වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි එහෙයින් මෙහි ලා ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනක ඇසත් නිරුද්ධ වේද, රූපසංඤාත් නැති වේද, ඒ ආයතනය දතයුතු ය. ... යම් තැනක සිතත් නිරුද්ධ වේද, ධර්මසංඤාත් නැති වේද ඒ ආයතනය දතයුතු ය යි යම් උදෙසුමක් සැකෙවින් උදෙසා චිතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟි වෙහෙරට පිවිසි සේක් ද වහන්ස, ඒ අපට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩම කළ නොබෝ වේලාවකින් මෙබඳු සිතෙක් විය.

ඉදං ඛො නො ආවුසො, හගවා සඬ්ඛිනෙන්න උදෙසං උද්දිසිකා විජාරෙන අකං අවිහරීකා උට්ඨායාසනා විහාරං පටිට්ඨො: “තස්මාතිහ භික්ඛවෙ සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ යත් වත්ඛුඤ්ඤා නිරුජ්ඣති රුපසඤ්ඤා ච විරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ -පෙ- යත් මනො ච නිරුජ්ඣති ධම්මසඤ්ඤා ච විරජ්ජති සෙ ආයතනෙ වෙදිතබ්බෙ”ති. කො නු ඛො ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛිනෙන්න උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන අකං අවිහරිතස්ස විජාරෙන අකං විහරෙය්‍යාති.

තෙසං නො හතෙන, අමිහාකං එතදභොසි: අං ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යද්ධි වෙට්ඨ සංවණංකිනො, සමභාවිතො ච විඤ්ඤානං සමුභවාරිතං, පහොති වායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස හගවතා සඬ්ඛිනෙන්න උදෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විජාරෙන අකං අවිහරිතස්ස විජාරෙන අකං විහරීතුං. යනන්ත මයං යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඬ්ඛිතමෙය්‍යාම, උපසඬ්ඛිතා ආයස්මිනං ආනන්දං එතමකං පටිපුට්ඨෙය්‍යාමාති.

අප්ථ ඛො මයං හතෙන, යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඬ්ඛිතම උපසඬ්ඛිතා ආයස්මිනං ආනන්දං එතමකං පටිපුට්ඨිමහ. තෙසං නො හතෙන ආයස්මිනා ආනන්දෙන ඉමෙහි ආකාරෙහි ඉමෙහි පදෙහි ඉමෙහි ව්‍යාකර්මනෙහි අකො විහරෙතාති. පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ ආනන්දෙ, මහාපදෙඤ්ඤා භික්ඛවෙ ආනන්දෙ, මඤ්ඤාපි තුමෙහ භික්ඛවෙ එතමකං පටිපුට්ඨෙය්‍යාම, අහමි නං එවමෙව ව්‍යාකරෙය්‍යං යථා නං ආනන්දෙන ව්‍යාකරං. එසො ඛො වෙවෙතස්ස¹ අකො එවඤ්ඤා නං ධාරෙය්‍යාමාති.

1. 12. 5

සකකපඤ්ඤාසුත්තං

118. එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ගීර්ඤාකුටෙ පබ්බතෙ, අප්ථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤෙ යෙන හගවා තෙනුපසඬ්ඛිතම්. උපසඬ්ඛිතා හගවතං අභිවාදෙකා එකමතං අට්ඨාසි. එකමතං ධීතො ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤෙ හගවතං එතදවොච: කො නු ඛො හතෙන හෙතු කො පට්ටයො යෙනම්ඤෙකොට්ඨ සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ නො පරිනිබ්බායන්ති? කො පන හතෙන හෙතු කො පට්ටයො යෙනම්ඤෙකොට්ඨ සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බායන්ති?

1. එසො වෙවෙතස්ස - මර්ගං.

ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා ඒ ආයතනය දතයුතු ය. යම් තැනෙක ඇසත් නිරුද්ධ වේ ද, රූපසංඤාත් නැති වේ ද, ඒ ආයතනය දත යුතු ය ... යම් තැනෙක සිතත් නිරුද්ධ වේ ද, ධර්මසංඤාත් නැති වේ ද, ඒ ආයතනය දතයුතු ය”යි මේ උදෙසුම සැකෙවින් උදෙසා විතර විසින් අරුත නො බෙද හුනස්නෙන් නැඟී වෙහෙරට පිවිසි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උදෙසුමහි අරුත කවරෙක් නම් විතර විසින් බෙදන්නේ ද යි.

වහන්ස, ඒ අපට මෙබඳු සිතෙක් විය. මේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ද පසස්නා ලඟ. නුවණැති සමුච්ඡාරුත් විසින් ද බුහුමත් කරන ලඟ. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් උදෙසන ලද විතර විසින් අරුත නො බෙදන ලද මේ උදෙසුමහි අරුත විතර විසින් බෙදන්නට පොහොනාහු ද වෙති. අපි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත එළඹෙන්නමෝ නම් එළඹ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ගෙන් මේ අරුත පුළුවියනමෝ නම් මැනවැ යි.

වහන්ස, එකල්හි අපි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත එළඹුණෙමු. එළඹ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ගෙන් මේ අරුත පුළුවුමුමහ. වහන්ස, ඒ අපට ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් විසින් මේ අයුරින් මේ පදවලින් මේ අකුරුවලින් අරුත බෙදන ලද්දේ යි. මහණෙනි, ආනන්දයෝ පණ්ඩිතයහ. මහණෙනි, ආනන්දයෝ මහපැනැත්තෝ යැ මහණෙනි, තෙපි මේ අරුත මගෙනුදු පුළුවියනහු නම් “යම්සේ එය ආනන්දයන් විසින් පවසන ලද්දේ ද මමත් එය එසේ ම පවසන්නෙමි. මෙය ම මෙහි අරුත යි. මෙසේ ම එය දරව යි.

1. 12. 5

සකකපඤ්ඤා සූත්‍රය

118. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සම්පයෙහි ශිජ්‍ජකුළුපව්වෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සක්දෙවිඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙවිඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, යම්හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිවුදුම්යෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම, ප්‍රත්‍යය කිමැ යි. වහන්ස, යම්හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිවුදුම්යෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම, ප්‍රත්‍යය කිමැ යි.

සත්ති ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, වක්ඛුච්ඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, තඤ්ඤො භික්ඛු අභිනාදුත්ති අභිවදති අප්පෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨති, තස්ස නං අභිනාදුතො අභිවදතො අප්පෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨතො තනනිසිතං චික්ඤ්ඤාණං හොති තදුපාදනං. සඋපාදනො දෙවානම්ඤ්ඤ, භික්ඛු තො පරිනිබ්බායති. සත්ති ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, සොතච්ඤ්ඤායා සද්ද -පෙ- සානච්ඤ්ඤායා ගජධා -පෙ- ජිව්ඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායච්ඤ්ඤායා ඵොට්ඨංඛා -පෙ- සත්ති ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, මනොවිඤ්ඤායා ධම්මො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, තඤ්ඤො භික්ඛු අභිනාදුත්ති අභිවදති අප්පෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨති, තස්ස නං අභිනාදුතො අභිවදතො අප්පෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨතො තනනිසිතං චික්ඤ්ඤාණං හොති තදුපාදනං. සඋපාදනො දෙවානම්ඤ්ඤ, භික්ඛු තො පරිනිබ්බායති. අයං ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, හෙතු අයං පච්චයො යෙනම්ධෙකචෝව සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ තො පරිනිබ්බායන්ති.

සත්ති ව ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, වක්ඛුච්ඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, තඤ්ඤො භික්ඛු නාභිනාදුත්ති නාභිවදති නාප්පෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨති, තස්ස නං අනභිනාදුතො අනභිවදතො අනප්පෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨතො න තනනිසිතං චික්ඤ්ඤාණං හොති න තදුපාදනං. අනුපාදනො දෙවානම්ඤ්ඤ, භික්ඛු පරිනිබ්බායති. සත්ති ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, සොතච්ඤ්ඤායා සද්ද -පෙ- සානච්ඤ්ඤායා ගජධා -පෙ- ජිව්ඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායච්ඤ්ඤායා ඵොට්ඨංඛා -පෙ- සත්ති ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, මනොවිඤ්ඤායා ධම්මො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, තඤ්ඤො භික්ඛු නාභිනාදුත්ති නාභිවදති නාප්පෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨති, තස්ස නං අනභිනාදුතො අනභිවදතො අනප්පෙඤ්ඤාසාය නිට්ඨතො න තනනිසිතං චික්ඤ්ඤාණං හොති න තදුපාදනං. අනුපාදනො දෙවානම්ඤ්ඤ, භික්ඛු පරිනිබ්බායති. අයං ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, හෙතු අයං පච්චයො යෙනම්ධෙකචෝව සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බායන්ති.

1. 12. 6

පඤ්ඤාසිඛපඤ්ඤාසුත්තං

119. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගීර්ඤාකුටෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො පඤ්ඤාසිඛො ගන්ධබ්බපුත්තො¹ යෙන භගවා තෙත්තපසංඝාමී. උපසංඝාමීඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං යීතො ඛො පඤ්ඤාසිඛො ගන්ධබ්බපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: කො නුඛො භතොත හෙතු කො පච්චයො යෙනම්ධෙකචෝව සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ තො පරිනිබ්බායන්ති? කො පන භතොත හෙතු කො පච්චයො යෙනම්ධෙකචෝව සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බායන්ති.

1. ගන්ධබ්බදෙවපුත්තො - මිජසං.

2. කො නු ඛො භතොත - සිඞ්ගි.

දෙවිද, ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වෙයි. දෙවිද, උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි. දෙවිද, කනිත් දතයුතු සද ඇත ... නැහැයෙන් දතයුතු ගද ... දිවෙන් දතයුතු රස ... කයින් දතයුතු පහස් .. දෙවිද, ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වේ. දෙවිද, උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි. දෙවිද, යම් හෙයකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිවුදුම්යෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි මේ ප්‍රත්‍යය යි.

දෙවිද, ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ගුණ නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද, එය නො පතන ගුණ නොකියන ගැලී නොසිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය නො ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට නැත්තේ වෙයි. දෙවිද, උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි. දෙවිද, කනිත් දතයුතු සද ඇත .. නැහැයෙන් දතයුතු ගද ... දිවෙන් දතයුතු රස ... කයින් දතයුතු පහස් ... දෙවිද, ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ගුණ නො කියා ද ගැලී නො සිටී ද, එය නො පතන ගුණ නොකියන ගැලී නොසිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය නොඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට නැත්තේ වේ. දෙවිද, උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි. දෙවිද, යම් හෙයකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිවුදුම්යෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි මේ ප්‍රත්‍යය යි.

1. 12. 6

පඤ්චසිධ්ධපඤ්ඤා සූත්‍රය

119. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සම්පයෙහි ගිවුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි පන්සිඵගදෙව්පුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි පන්සිඵගදෙව්පුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. වහන්ස, යම් හෙයකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිවුදුම්යෙහි ම නොපිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? වහන්ස, යම් හෙයකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිවුදුම්යෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ යි.

සන්ති ඛො පඤ්ඤාසිධි, චක්ඛුච්ඤායා රූපා -පෙ- (යථා පුරිමකං සුත්තන්තං විජාරෙතඛං) සන්ති ඛො පඤ්ඤාසිධි මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනන්ති අභිවදති අරේඛාසාය තිට්ඨති, තස්ස නං අභිනන්තො අභිවදන්තො අරේඛාසාය තිට්ඨන්තො තත්තිසසිතං විඤ්ඤාණං හොති තදුපාදනං, සඋපාදන්තො පඤ්ඤාසිධි භික්ඛු නො පරිනිබ්බායති. අයං ඛො පඤ්ඤාසිධි හෙතු අයං පට්ටසො යෙනමිධෙකවෙච සන්තා දිට්ඨෙවධම්මෙ නො පරිනිබ්බායන්ති.

සන්ති ච ඛො පඤ්ඤාසිධි චක්ඛුච්ඤායා රූපා -පෙ- සන්ති ච ඛො පඤ්ඤාසිධි මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු නාභිනන්ති නාභිවදති නාරේඛාසාය තිට්ඨති. තස්ස නං අනභිනන්තො අනභිවදන්තො අනරේඛාසාය තිට්ඨන්තො න තත්තිසසිතං විඤ්ඤාණං හොති න තදුපාදනං. අනුපාදන්තො පඤ්ඤාසිධි භික්ඛු පරිනිබ්බායති. අයං ඛො පඤ්ඤාසිධි හෙතු අයං පට්ටසො යෙනමිධෙකවෙච සන්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බායන්ති.

1. 12. 7

සාරිපුත්තසඤ්චිභාරිකසුත්තං

120. එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුත්තො සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අපචො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙත්තපසංගමි. උපසංගමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සඤ්ඤාං සමොද්ධිං සමොදන්තියං කථං සාරාණිං¹ විනිසාරෙත්වා එකමන්තා. නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො යො භික්ඛු ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච: සඤ්චිභාරිකො ආට්ටසො සාරිපුත්ත භික්ඛු සිංඛං පච්චිකඛාය භිතායාවන්තොති.

එවංහෙතං* ආට්ටසො හොති ඉන්ද්‍රියෙසු අගුණආචාරසං භොජනෙ අමනසස්ස නො ජාගරියං අනත්‍රසුත්තස්ස.

යො චතාට්ටසො භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු අගුණආචාරො භොජනෙ අමනසස්ස ජාගරියං අනත්‍රසුත්තො යාවජිවං පරිපුණ්ණං පරිපුඤ්ඤං භුක්ඛවරියං සන්තානෙසසිති නෙතං ධානං විජජති. යො චතාට්ටසො භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු අගුණආචාරො භොජනෙ මනසස්ස ජාගරියං අනත්‍රසුත්තො යාවජිවං පරිපුණ්ණං පරිපුඤ්ඤං භුක්ඛවරියං සන්තානෙසසිති ධානමෙතං විජජති.

1. සාරණියං, මජ්ඣං.

2. එවංහෙතං - සිද්ධි.

පඤ්ඤාසිංහ, ඇයින් දතයුතු රු ඇත... (පළමු සුතර මෙන් විතර කටයුතු යි) පඤ්ඤාසිංහ, ඉටු කැමති මනවඩන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු යිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද ගුණ කියා ද ගැලී සිටී ද එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වෙයි. පඤ්ඤාසිංහ, උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි. පඤ්ඤාසිංහ, යම් හෙයකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිට්ඨුමයෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි. මේ ප්‍රත්‍යය යි.

පඤ්ඤාසිංහ, ඇයින් දතයුතු රු ඇත... පඤ්ඤාසිංහ ඉටු කැමති මනවඩන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු යිතින් දත යුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ගුණ නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද, එය නො පතන ගුණ නො කියන ගැලී නො සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු නො කෙළේ එය උපාදන කොට නැත්තේ වෙයි. පඤ්ඤාසිංහ, උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි. පඤ්ඤාසිංහ, යම් හෙයකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිට්ඨුමයෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි. මේ ප්‍රත්‍යය යි.

1. 12. 7

සාරිපුත්තසද්ධිචාරික සූත්‍රය

120. එක්කලක ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ සැවැත් නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් අනේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹී ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු යිහි කටයුතු කළාව කොට නිමවා එකත් පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට මෙය කියේ ය. ඇවැත්නි ශාරිපුත්‍රයෙනි, සද්ධිචාරික මහණ සික පිළිකෙටි කොට ගිහිබවට පෙරළෙණි යි.

ඇවැත්නි, ඉදුරන්හි නොවැසූ දෙර ඇති බොජුනෙහි පමණ නො දන්නා නිදි වැරීමෙහි නොයෙදුණු (මහණ)හට මෙය මෙසේම වෙයි.

ඇවැත්නි, ඉදුරන්හි නොවැසූ දෙර ඇති බොජුනෙහි පමණ නො දන්නා නිදි වැරීමෙහි නො යෙදුණු ඒ මහණ පිරිසුන් පිරිසුදු බඹසර දිවිහිමියෙන් නො සිඳ රක්තේ ය යන මෙකරුණ ඒකාන්තයෙන් නො ලැබේ. ඇවැත්නි, ඉදුරන්හි වැසූ දෙර ඇති බොජුනෙහි පමණ දන්නා නිදිවැරීමෙහි යෙදුණු ඒ මහණ පිරිසුන් පිරිසිදු බඹසර දිවිහිමියෙන් නො සිඳ රක්තේ ය යන මෙකරුණ ඒකාන්තයෙන් ලැබෙයි.

කප්ඤ්චාට්ඨසො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහ්‍යථාරො හොති. ඉධාට්ඨසො, භික්ඛු වක්ඛුතා රූපං දිස්වා න නිමිත්තභ්‍යාහි හොති නානුබ්‍යඤ්ජනභ්‍යාහි, යථාධිකරණමෙනං වක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්වාසස්වෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති වක්ඛුන්ද්‍රියං, වක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සඤ්ඤං සුඤ්ඤං -පෙ- සාතෙන ගඤ්ඤං සාධිතං -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිතං -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිතං -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභ්‍යාහි හොති නානුබ්‍යඤ්ජනභ්‍යාහි, යථාධිකරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්වාසස්වෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. එවං ඛො ආට්ඨසො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහ්‍යථාරො හොති.

කප්ඤ්චාට්ඨසො භොජනෙ මහ්‍යඤ්ඤං හොති. ඉධාට්ඨසො භික්ඛු පටිසංඛායොනියො ආහාරං ආහාරෙති, නෙව ද්වයා න මදයා න මණ්ඩනායා න විභූසනායා යාවදෙව ඉමංස්ස කායස්ස ධීතියා යාපනාය විභිංසුපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුභ්‍යාහාය, ඉති පුරාණඤ්ච වෙදනං පටිහඤ්ඤාමි නවඤ්ච වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි යාත්‍රා ව මෙ භවිස්සති. අනවජ්ජනා ව එසුචිභාරො වාති. එවං ඛො ආට්ඨසො භොජනෙ මහ්‍යඤ්ඤං හොති.

කප්ඤ්චාට්ඨසො ජාගරියං අනුයුක්තො හොති. ඉධාට්ඨසො භික්ඛු දිව්‍යං වඤ්ඤමෙන නිසජ්ජාය ආවරණියෙහි ධම්මෙහි චිත්තං පරිසොධෙති, රක්ඛියා පයමං යාමං වඤ්ඤමෙන නිසජ්ජාය ආවරණියෙහි ධම්මෙහි චිත්තං පරිසොධෙති, රක්ඛියා මජ්ඣිමං යාමං දක්ඛිණෙන පඤ්ඤන සිහසෙය්‍යං කප්පෙති පාදෙ පාදං* අව්වාධාය සන්තො සම්පජාතො උට්ඨානසඤ්ඤං මනසිකරිතො. රක්ඛියා පච්ඡිමං යාමං පච්චුට්ඨාය වඤ්ඤමෙන නිසජ්ජාය ආවරණියෙහි ධම්මෙහි චිත්තං පරිසොධෙති. එවං ඛො ආට්ඨසො ජාගරියං අනුයුක්තො හොති.

තස්මාතිභාට්ඨසො එවං සික්ඛිතබ්බං: ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහ්‍යථාරා භවිස්සාම භොජනෙ මහ්‍යඤ්ඤන්තො ජාගරියං අනුයුක්තාති. එවං හි වො ආට්ඨසො සික්ඛිතබ්බතාති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඇවැත්නි, කෙසේ නම් ඉඳුරන්හි වැසූ දෙර ඇත්තේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙසස්නෙහි මහණ ඇසින් රුවක් දැක නිමිතිවශයෙන් නොගන්නාසුලු වූයේ අනුවාසාර්තවශයෙන් නොගන්නාසුලු වූයේ වෙයි. යම් හෙයෙකින් ව්‍යචුන්ද්‍රිය අසංවෘත ව වෙසෙන මොහු අභිජ්ඣා දෙමනස්ස (දැඩිලොබ, නොසතුට) යන ලාමක අකුසල් දහම්හු ලුහුබඳනාහු ද, එහි සංවරය පිණිස පිළිපදී. ව්‍යචුන්ද්‍රියය රකී. ව්‍යචුන්ද්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. කනිත් සදක් අසා ... නැහැයෙන් ගඳක් ගෙන ... දිවෙන් රසක් විඳ ... කයින් පහසක් පැහැය...යිතින් දහමක් දැන නිමිතිවශයෙන් නොගන්නාසුලු වූයේ අනුවාසාර්තවශයෙන් නොගන්නාසුලු වූයේ වෙයි. යම් හෙයෙකින් මනිඤ්ඤ අසංවෘත ව වෙසෙන මොහු අභිජ්ඣා දෙමනස්ස යන ලාමක අකුසලදහම්හු ලුහුබඳනාහු ද, එහි සංවරය පිණිස පිළිපදී. මනිඤ්ඤය රකී. මනිඤ්ඤයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ඉඳුරන්හි වසන ලද දෙර ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, කෙසේ නම් බොජුනෙහි පමණ දන්නේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙසස්නෙහි මහණ “කෙළි පිණිස නො වේ, මදය පිණිස නො වේ, අවුතැන් පිරිම පිණිස නො වේ, සැරසුම පිණිස නො වේ, යම්තාක් මේ කය පැවැත්ම පිණිස යැපීම පිණිස සාදුක් වේදනා නැසීම පිණිස බලසරව අනුග්‍රහ පිණිස (වළඳමී). මෙසේ පැරණි වේදනාව ද නසන්නෙමි. අලුත් වේදනා ද නුපදවන්නෙමි. මාගේ ඉරියව් පැවැත්ම ද නිවරද බව ද පහසුවිහරණය ද වන්නේ ය”යි නුවණින් සලකා අහර ගනී. ඇවැත්නි, මෙසේ බොජුනෙහි පමණ දන්නේ වෙයි.

ඇවැත්නි, කෙසේ නම් නිදිවැරීමෙහි යෙදුණේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙසස්නෙහි මහණ දහවල සක්මනින් ද හිඳීමෙන් ද නිවරණ දහමින් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඊ පළමුයම සක්මනින් ද හිඳීමෙන් ද නිවරණදහමින් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඊ මැදුම්යම දකුණු පයෙහි වම් පය මඳක් මැත් කොට තබා සිහි ඇත්තේ මනානුවණ ඇත්තේ නැගිටීම් යන හැඟීම මෙනෙහි කොට දකුණුපසින් සිංහශය්‍යාව කෙරෙයි. ඊ පැසුළුයම පෙරළා නැගිට සක්මනින් ද හිඳීමෙන් ද නිවරණදහමින් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ නිදිවැරීමෙහි යෙදුණේ වෙයි.

ඇවැත්නි, එහෙයින් මෙහිලා මෙසේ භික්ෂිය යුතු යි. ඉඳුරන්හි වැසූ දෙර ඇත්තමෝ බොජුනෙහි පමණ දන්නමෝ නිදිවැරීමෙහි යෙදුණමෝ වන්නෙමු යි. ඇවැත්නි, තොප විසින් මෙසේ භික්ෂිය යුතු යි.

1. 12. 8

රාහුළොවාදසුත්තං

121. එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙනවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො හගවතො රහොගතස්ස පතිසලුට්ඨකස්ස¹
එවං වෙනසො පරිචිතසෙකො උදපදි:

“පරිපක්කා² ඛො රාහුළස්ස විමුක්තිපරිපාවනියා ධම්මා. යනනුනාහං
රාහුළං උත්තරිං ආසවානං ඛයෙ විනෙය්‍යා”³කති.

අථ ඛො හගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකා පක්ඛවීරමාදය
සාවඤ්ඤාං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවඤ්ඤාං පිණ්ඩාය වරිකා පච්ඡාහත්තං
පිණ්ඩපාතපටික්කනේනා ආයසමනං රාහුළං ආමනේනසි: “ගණකාහි
රාහුළ නිසීදනං, යෙනත්ථනං තෙනුපසඤ්ඤාමිස්සාම දිවාචිහාරායා”⁴ති,
‘එවහෙතෙ’ති ඛො ආයසමා රාහුළො හගවතො පටිසුඤ්ඤා නිසීදනං
ආදය හගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි.

තෙන ඛො පත සමයෙන අනෙකානි දෙවතාසහස්සානි හගවන්තං
අනුබන්ධානි හවන්ති,⁵ “අජ්ඣ හගවා ආයසමන්තං රාහුළං උත්තරිං
ආසවානං ඛයෙ විනෙය්‍යති”⁶ති. අථ ඛො හගවා අක්ඛන්තං
අජ්ඣාගහෙකා⁷ අක්කන්තරස්මි රුක්ඛමුලෙ පක්කන්තො ආසනෙ
නිසීදි. ආයසමාපි ඛො රාහුළො හගවන්තං අභිවාදෙකා එකමන්තං
නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තං ඛො ආයසමන්තං රාහුළං හගවා
එතදවොච:

“තං කිංචෙක්කස්සි රාහුළ වක්ඛං නිච්චං වා අනිච්චං වා”⁸ති.
අනිච්චං හතෙත. “යං පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා”⁹ති.
දුක්ඛං හතෙත. “යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්තනු
තං සමනුපස්සිතුං: “එතං මම එයො’හමස්මි එයො මෙ අනා”¹⁰ති.
නොහෙතං හතෙත.

“රූපා නිච්චා වා අනිච්චා වා”¹¹ති. අනිච්චා හතෙත —පෙ-
වක්ඛුවික්කස්සං නිච්චං වා අනිච්චං වා”¹²ති. අනිච්චං හතෙත —පෙ-
වක්ඛුසලෙසෙය්‍යා නිච්චො වා අනිච්චො වා”¹³ති. අනිච්චො හතෙත
—පෙ— යමිදං වක්ඛුසලෙසෙය්‍යපච්චයා උපපජ්ජති වෙදනාගතං සක්ක-
ගතං සඤ්ඤාගතං වික්කස්සගතං තමි නිච්චං වා අනිච්චං වා”¹⁴ති.
අනිච්චං හතෙත. “යමපනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා”¹⁵ති. දුක්ඛං
හතෙත. “යමපනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලන්තනු තං
සමනුපස්සිතුං එතං මම, එයො’හමස්මි, එයො මෙ අනා”¹⁶ති නො
හෙතං හතෙත.

1. පටිසලුට්ඨකස්ස - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2. සක්කානු - සිග්ග.

3. පහන්ති - මජ්ඣං.

4. ගාහෙකා - මජ්ඣං, ස්‍යා.

1. 12. 8

රාහුලෝවාද සූත්‍රය

121. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි අනේපිටු සිටුහුගේ ජේතවන නම් අරමිහි වැඩවසන සේක. එසඳ එකලා වූ විවේකයෙන් යුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබඳු විඤ්චිතර්කයක් පහළවිය;

රාහුලගේ රහත්බව මුහුකුරුවනදහමිහු මුහුකුරා ගියහ. මම රාහුල මහරහත්බැවිහි භික්ෂමවන්නෙමි නම් මැනවැ යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැදපෙරව පාසිවුරු ගෙන සැවැත්නුවරට පිටු පිණිස වත්හ. සැවැත්නුවර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත පිණ්ඩපාතයෙන් වැළැකුණුසේක් ආයුෂ්මත් රාහුල තෙරුන් ඇමතුසේක: රාහුලය, නිසීදනය ගනුව. දිවාචිහරණය පිණිස අනධවනය වෙත එළඹෙන්නෙමු යි. එසේය වහන්සැ යි ආයුෂ්මත් රාහුල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිතුරු දී නිසීදනය ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුපස ගමන් කෙළේ ය.

එකල්හි නොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියෝ “අද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් රාහුල තෙරුන් මතුරහත්බැවිහි භික්ෂමත්-නාහ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුගමන් කළාහු වෙති. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අඤ්චනයට පිවිස එක්තරා රුකක්මුල පැන වූ අස්තෙහි වැඩහුන් සේක. ආයුෂ්මත් රාහුල තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් වැ හුන්තෝ ය; එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් රාහුලහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

රාහුලය, ඒ කිමැයි හඟිහි, වක්‍රස නිත්‍ය වේ ද, නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? වහන්ස අනිත්‍ය යැ. යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුඃඛ වේ ද නොහොත් සුඛ වේ ද? වහන්ස, දුඃඛ යැ. යමෙක් අනිත්‍ය දුඃඛ විපරිණාමස්වභාව වේ නම් එය “තෙලෙ මාගේ ය. තෙලෙ මම වෙමි. තෙලෙ මාගේ ආත්ම ය යි දක්නට නිසි වේ ද”යි. වහන්ස, තෙලෙ නිසි නො වේ මැ යි.

රූපයෝ නිත්‍ය වෙත් ද නොහොත් අනිත්‍ය වෙත් ද? වහන්ස, අනිත්‍ය යැ...වක්‍රවිඤ්ඤාණය නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය යැ. වක්‍රසම්මසාය නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය යැ...වක්‍රසම්මසාය නිසා යම් වෙදනාවක් සංඥාවක් සංස්කාරයක් විඤානයක් උපදී නම් හෙ ද නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමෙක් අනිත්‍ය නම් එය දුඃඛ වේ ද නොහොත් සුඛ වේ ද? වහන්ස, දුක් ය. යමෙක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස්වනසුලු නම් එය මේ මාගේය. මේ මම වෙමි. මේ මාගේ ආත්ම ය යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

“යොනං -පෙ- සාණං -පෙ- ජිව්හා නිව්වා වා අනිව්වා වා”ති. අනිව්වා හතෙන -පෙ- රසා -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤාණං -පෙ- ජිව්හා-සමභෙසසා -පෙ- යමිදං ජිව්හාසමභෙසසපට්ඨයා උපපජ්ජති වෙදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං, තමි නිව්වා වා අනිව්වා වා”ති. අනිව්වා හතෙන. “යමපනානිව්වා දුක්ඛං වා නං සුඛං වා”ති. දුක්ඛං හතෙන. යමපනානිව්වා දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනත්තු තං සමනුපසස්සිතුං: “එතං මම, එයො’හමස්මි, එයො මෙ අත්තා”ති. නො හෙතං හතෙන.

“කායො -පෙ- මනො නිව්වා වා අනිව්වා වා”ති. අනිව්වා හතෙන, “යං පනානිව්වා දුක්ඛං වා නං සුඛං වා”ති. දුක්ඛං හතෙන. “යං පනානිව්වා දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනත්තු තං සමනුපසස්සිතුං: “එතං මම, එයො’හමස්මි, එයො මෙ අත්තා”ති. නො හෙතං හතෙන.

“ධම්මා නිව්වා වා අනිව්වා වා”ති. අනිව්වා හතෙන -පෙ- මනො විඤ්ඤාණං -පෙ- මනොසමභෙසසා -පෙ- “යමිදං මනොසමභෙසසපට්ඨයා උපපජ්ජති වෙදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං, තමි නිව්වා වා අනිව්වා වා”ති. අනිව්වා හතෙන. යමපනානිව්වා දුක්ඛං වා නං සුඛං වා”ති. දුක්ඛං හතෙන. යමපනානිව්වා දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්ලනත්තු තං සමනුපසස්සිතුං: “එතං මම, එයො’හමස්මි, එයො මෙ අත්තා”ති. නො හෙතං හතෙන.

එවං පඤ්ඤා රාහුළු සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිමි නිබ්බිඤ්ඤා, රූපෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤා, වක්ඛුවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤා, වක්ඛුසමභෙසසපි නිබ්බිඤ්ඤා, යමිදං වක්ඛුසමභෙසසපට්ඨයා උපපජ්ජති වෙදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං තස්මිමි නිබ්බිඤ්ඤා. යොනස්මිමි නිබ්බිඤ්ඤා -පෙ- සානස්මිමි නිබ්බිඤ්ඤා -පෙ- ජිව්හායමි නිබ්බිඤ්ඤා, රසෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤා, ජිව්හාවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤා, ජිව්හාසමභෙසසපි නිබ්බිඤ්ඤා, යමිදං ජිව්හාසමභෙසසපට්ඨයා උපපජ්ජති වෙදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං තස්මිමි නිබ්බිඤ්ඤා. කායස්මිමි නිබ්බිඤ්ඤා -පෙ- මනස්මිමි නිබ්බිඤ්ඤා, ධර්මෙසුපි නිබ්බිඤ්ඤා, මනොවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිඤ්ඤා, මනොසමභෙසසපි නිබ්බිඤ්ඤා, යමිදං මනොසමභෙසසපට්ඨයා උපපජ්ජති වෙදනාගතං සඤ්ඤාගතං සංඛාරගතං විඤ්ඤාණගතං තස්මිමි නිබ්බිඤ්ඤා, නිබ්බිඤ්ඤා විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුක්තස්මිමි විමුක්තමිති ඤාණං හොති, ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

ඉදමචොව හගවා, අත්තමනො ආයස්මා රාහුළො හගවතො භාසිතං අභිනාදි. ඉමස්මිඤ්ඤා පන වෙය්‍යාකරණස්මිමි හඤ්ඤාමානෙ ආයස්මකො රාහුළස්ස අනුපාදය ආසවෙහි විතං විමුච්චි.

අනෙකානඤ්ඤා දෙවතාසහස්සානං විරජං විතමලං ධර්මෙවක්ඛු. උදපාදි “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බන්තං නිරොධධම්මං”න්ති.

කත...නැහැය...දිව නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... රස ... ජිත්වාපිඤානස ... ජිත්වාසංස්පර්ශය ... ජිත්වාසංස්පර්ශය නිසා යම් වේදනාවෙක් සංඥාවෙක් සංස්කාරයෙක් විඤානයෙක් උපදී නම් හෙද නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමෙක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් වේ ද නොහොත් සුව වේ ද? වහන්ස, දුක් ය. යමෙක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස්වනසුලු නම් එය “මෙය මාගේ ය මේ මම වෙමි. මේ මාගේ ආත්ම ය” යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

කස ... සිත නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද? වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමෙක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් වේ ද නොහොත් සුව වේ ද? වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස්වනසුලු නම් එය “මෙය මාගේ ය. මේ මම වෙමි. මේ මාගේ ආත්ම ය” යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

දහම් නිත්‍ය වේද නොහොත් අනිත්‍ය වේද? වහන්ස, අනිත්‍යය... මනෝවිඤ්ඤාණය ... මනෝසලෙඤ්ඤය ... මනෝසලෙඤ්ඤය නිසා යම් වේදනාවෙක් සංඥාවෙක් සංස්කාරයෙක් විඤානයෙක් උපදී නම් හෙද නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමෙක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් වේ ද නොහොත් සුව වේද? වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස්වනසුලු නම් එය “මෙය මාගේ ය. මේ මම වෙමි. මේ මාගේ ආත්ම ය” යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

රාහුළ මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයඤ්ඤාවක ඇසෙහින් කලකිරෙයි. රූපයෙහින් කලකිරෙයි. ඇස්විනැණෙහින් කලකිරෙයි. ඇස් පහසෙහින් කලකිරෙයි. ඇස්පහස නිසා යම් මේ වේදනාවෙක් සංඥාවෙක් සංස්කාරයෙක් විඤානයෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කනෙහින් කලකිරෙයි...නැහැයෙහින් කලකිරෙයි...දිවෙහින් කලකිරෙයි. රසෙහින් කලකිරෙයි. දිවිවිනැණෙහින් කලකිරෙයි. දිවිපහසෙහින් කලකිරෙයි. දිවිපහස නිසා යම් මේ වේදනාවෙක් සංඥාවෙක් සංස්කාරයෙක් විඤානයෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කයෙහින් කලකිරෙයි... සිතෙහින් කලකිරෙයි. දහම්හින් කලකිරෙයි. මනවිනැණෙහින් කලකිරෙයි. මනපහසෙහින් කලකිරෙයි. මනපහස නිසා යම් මේ වේදනාවෙක් සංඥාවෙක් සංස්කාරයෙක් විඤානයෙක් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදුනු කල්හි මිදුණු ය යි දැනීම වෙයි. ඉපැදීම ගෙවිණ. බලසර වැස නිමවන ලදී. කරණ කරනලද. මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. සතුටු සිත් ඇති ආයුෂ්මත් රාහුළ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගත්තේ ය. මේ සුතුර බණන කල්හි ආයුෂ්මත් රාහුළ තෙරුන්ගේ සිත උපාදාන රහිත ව කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණේය.

නොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියන්ට ද “යම් කිසිවක් භටගන්-නාසුලු නම් ඒ සියල්ල නැසෙනසුලු ය” යි කෙලෙස්වරපස් නැති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති දහම්ඇස පහළවී.

1. 12. 9

සංඤ්ඤාප්පනසුත්තං

122. සංඤ්ඤාප්පනීයෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මෙ දෙසිංසාමී සංඤ්ඤාප්පනඤ්ඤි, තං සුඤ්ඤාප්ප. කතමෙ ච භික්ඛවෙ, සංඤ්ඤාප්පනියා ධම්මා, කතමඤ්ඤි සංඤ්ඤාප්පනං :

සත්ථි භික්ඛවෙ වත්ඤ්ඤාප්පනියා රූපා ඉට්ඨා කන්ඤා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, ඉමෙ වුට්ඨිකති භික්ඛවෙ, සංඤ්ඤාප්පනියා ධම්මා. යො තස් ඡන්දරාගො තං තස් සංඤ්ඤාප්පනං. සත්ථි භික්ඛවෙ සොතවිඤ්ඤාප්පනියා සද්ද -පෙ- සාතවිඤ්ඤාප්පනියා ගන්ධා -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤාප්පනියා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤාප්පනියා ථොට්ඨංඛා -පෙ- සත්ථි භික්ඛවෙ මනොවිඤ්ඤාප්පනියා ධම්මා ඉට්ඨා කන්ඤා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, ඉමෙ වුට්ඨිකති භික්ඛවෙ සංඤ්ඤාප්පනියා ධම්මා, යො තස් ඡන්දරාගො තං තස් සංඤ්ඤාප්පනතී.

1. 12 10

උපාදනසුත්තං

123. උපාදනියෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මෙ දෙසිංසාමී උපාදනඤ්ඤි, තං සුඤ්ඤාප්ප. කතමෙ ච භික්ඛවෙ උපාදනියා ධම්මා, කතමඤ්ඤි උපාදනං :

සත්ථි භික්ඛවෙ වත්ඤ්ඤාප්පනියා රූපා ඉට්ඨා කන්ඤා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, ඉමෙ වුට්ඨිකති භික්ඛවෙ, උපාදනියා ධම්මා. යො තස් ඡන්දරාගො තං තස් උපාදනං. සත්ථි භික්ඛවෙ සොතවිඤ්ඤාප්පනියා සද්ද -පෙ- සාතවිඤ්ඤාප්පනියා ගන්ධා -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤාප්පනියා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤාප්පනියා ථොට්ඨංඛා -පෙ- සත්ථි භික්ඛවෙ, මනොවිඤ්ඤාප්පනියා ධම්මා ඉට්ඨා කන්ඤා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, ඉමෙ වුට්ඨිකති භික්ඛවෙ උපාදනියා ධම්මා. යො තස් ඡන්දරාගො තං තස් උපාදනතී.

ලොකකාමගුණවග්ගො ද්වාදසමො.

තත්තුද්දනං :

මාරපාසෙන ඥාන වුත්තා ලොකකාමගුණෙන ච සකකා පඤ්ඤාසිංඛො වෙව සාරිපුත්තො ච රාහුළො සංඤ්ඤාප්පනං උපාදනං වග්ගො තෙන පවුට්ඨිතී

1. 12. 9

සංකෛද්දාජන සූත්‍රය

122. මහණෙනි, සංකෛද්දාජනයන්ට හිතදහම් ද සංකෛද්දාජන ද දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, සංකෛද්දාජනයන්ට හිත දහම්හු කවරහු ද සංකෛද්දාජන කවරේ ද යත්:

මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවයන් පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු රු ඇත. මහණෙනි, මොහු සංකෛද්දාජනයන්ට හිත දහම්හු යයි කියනු ලැබෙත්. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි සංයෝජන යි. මහණෙනි, කනිත් දහයුතු සද ඇත ... නැහැයෙන් දහයුතු ගද ... දිවෙන් දහයුතු රස ... කයින් දහයුතු පහස් ... මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවයන් පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු යිතිත් දහයුතු දහම් ඇත. මහණෙනි, මොහු සංයෝජනයන්ට හිත දහම්හු යයි කියනු ලැබෙත්. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි සංයෝජන යි.

1. 12. 10

උපාදන සූත්‍රය

123. මහණෙනි, උපාදනයන්ට හිත දහම් ද උපාදන ද දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, උපාදනයන්ට හිත වූ දහම්හු කවරහු ද? උපාදන කවරේ ද යත්:

මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවයන් පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇයින් දහයුතු රු ඇත. මහණෙනි, මොහු උපාදනයන්ට හිත දහම්හු යයි කියනු ලැබෙත්. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි උපාදන යි. මහණෙනි, කනිත් දහයුතු සද ඇත ... නැහැයෙන් දහයුතු ගද ... දිවෙන් දහයුතු රස ... කයින් දහයුතු පහස් ... මහණෙනි ඉටු කැමති මනවයන් පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු යිතිත් දහයුතු දහම් ඇත. මහණෙනි, මොහු උපාදනයන්ට හිත දහම් යයි කියනු ලැබෙත්. එහි යම් ඡන්දරාගයෙක් වේ නම් එය එහි උපාදන යි.

දෙළොස්වැනි ලෝකකාමගුණ වර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

මාරපාස නමින් දෙකෙක් ද, ලෝකනතගමන, කාමගුණ නමින් දෙකෙක් ද, සකකපඤ්ඤ, පඤ්ඤාසම්පන්න, සාරිපුත්තසද්ධිවිහාරික, රාහුළොවාද, සංකෛද්දාජන උපාදන යයි සයෙක් ද කියන ලදහ. එයින් වර්ගය යි කියනු ලැබේ.

13. ගහපනිව ගගො

1. 13. 1

වෙසාලියුත්තං

124. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටාගාර සාලායං. අථ ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො යෙන භගවා තෙත්තුප-සංකමි -පෙ- එකමත්තං නිසිංකො ඛො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො භගවන්තං එතදවොච: කො තු ඛො භතොත හෙතු කො පච්චයො යෙනමිධෙකවෙච සත්තා දිට්ඨව ධරෙච නො පරිනිබ්බායන්ති, කො පන භතොත හෙතු කො පච්චයො යෙනමිධෙකවෙච සත්තා දිට්ඨව ධරෙච පරිනිබ්බායන්ති.

සත්තං ඛො ගහපති චක්ඛුවිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, තඤ්ච භික්ඛු අභිනාදන්ති අභිවදන්ති අපේක්ඛාසාය නිට්ඨන්ති, තස්ස නං අභිනාදන්තො අභිවදන්තො අපේක්ඛාසාය නිට්ඨන්තො න තත්තිස්සිතං විඤ්ඤාණං හොති තදුපාදනං, සඋපාදනො ගහපති භික්ඛු නො පරිනිබ්බායන්ති.

සත්තං ඛො ගහපති, යොතවිඤ්ඤායා ඡාදා -පෙ- සානවිඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- ජීවහාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සත්ති ඛො ගහපති මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, තඤ්ච භික්ඛු අභිනාදන්ති අභිවදන්ති අපේක්ඛාසාය නිට්ඨන්ති, තස්ස නං අභිනාදන්තො අභිවදන්තො අපේක්ඛාසාය නිට්ඨන්තො න තත්තිස්සිතං විඤ්ඤාණං හොති තදුපාදනං සඋපාදනො ගහපති, භික්ඛු නො පරිනිබ්බායන්ති. අයං ඛො ගහපති හෙතු අයං පච්චයො යෙනමිධෙකවෙච සත්තා දිට්ඨව ධරෙච නො පරිනිබ්බායන්ති.

සත්තං ච ඛො ගහපති චක්ඛුවිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, තඤ්ච භික්ඛු නාභිනාදන්ති නාභිවදන්ති නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨන්ති තස්ස නං අනභිනාදන්තො අනභිවදන්තො අනපේක්ඛාසාය නිට්ඨන්තො න තත්තිස්සිතං විඤ්ඤාණං හොති න තදුපාදනං, අනුපාදනො ගහපති භික්ඛු පරිනිබ්බායන්ති.

සත්ති ඛො ගහපති යොතවිඤ්ඤායා ඡාදා -පෙ- සානවිඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- ජීවහාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සත්ති ඛො ගහපති මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, තඤ්ච භික්ඛු නාභිනාදන්ති නාභිවදන්ති නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨන්ති, තස්ස නං අනභිනාදන්තො අනභිවදන්තො අනපේක්ඛාසාය නිට්ඨන්තො න තත්තිස්සිතං විඤ්ඤාණං හොති, න තදුපාදනං. අනුපාදනො ගහපති භික්ඛු පරිනිබ්බායන්ති. අයං ඛො ගහපති හෙතු අයං පච්චයො යෙනමිධෙකවෙච සත්තා දිට්ඨව ධරෙච පරිනිබ්බායන්ති.

13. ශාඛපති චරිතය

1. 13. 1

වෙසාලි සූත්‍රය

124. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි මහවෙතෙහි කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි විසල්පුර වැසි උග්ග ගැහැව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය ... එකත් පස් ව හුන් විසල්පුර වැසි උග්ග ගැහැව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤානෙකක් දිවුදුමියෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට හෙතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤානෙකක් දිවුදුමියෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට හෙතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැයි.

ගැහැව්, ඉටු කැමති මන වඩන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රු ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වෙයි. ගැහැව්, උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි.

ගැහැව්, කනින් දතයුතු සඳ ඇත ... නැහැයෙන් දත යුතු ගඳ ... දිවෙත් දතයුතු රස ... කයින් දතයුතු පහස් ... ගැහැව්, ඉටු කැමති මනවඩන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දත යුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වෙයි. ගැහැව්, උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි. ගැහැව්, යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤානෙකක් දිවුදුමියෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හෙතු යි. මේ ප්‍රත්‍යයයි.

ගැහැව්, ඉටු කැමති මනවඩන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රු ඇත. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ගුණ නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද, එය නො පතන, ගුණ නො කියන, ගැලී නො සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු නො කෙළේ එය උපාදන කොට නැත්තේ වෙයි. ගැහැව්, උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි.

ගැහැව්, කනින් දතයුතු සඳ ඇත ... නැහැයෙන් දතයුතු ගඳ ... දිවෙත් දතයුතු රස ... කයින් දතයුතු පහස් ... ගැහැව්, ඉටු කැමති මනවඩන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ගුණ නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද එය නො පතන ගුණ නො කියන ගැලී නො සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු නො කෙළේ එය උපාදන කොට නැත්තේ වෙයි. ගැහැව්, උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි. ගැහැව්, යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤානෙකක් දිවුදුමියෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හෙතු යි, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

1. 13. 2

ဝဇာတိဋ္ဌာနာ။

125. එකං සමයං භගවා චජ්ජු වීභරති භස්සිගාමෙ. අපං බො උග්ගො ගභපති භස්සිගාමකො යෙන භගවා තෙනුපසසිංගම්-පෙ-එකමිත්තං නිසිනොතාං බො උග්ගො ගභපති භස්සිගාමකො භගවත්තං එතදවොච: කො නු බො භනොත, හෙතු කො පච්චයො යෙනථිධෙකවොච සත්තා දිට්ඨොච ධම්මෙ නො පරිනිබ්බායන්ති. කො පන භනොත හෙතු කො පච්චයො යෙනථිධෙකවොච සත්තා දිට්ඨොච ධම්මෙ පරිනිබ්බායන්ති. (යථා පුරිමකස්සත්තන්තං එවං විජ්ජාරෙතඤ්ඤං)-පෙ- අයං බො ගභපති හෙතු අයං පච්චයො යෙනථිධෙකවොච සත්තා දිට්ඨොච ධම්මෙ පරිනිබ්බායන්ති.

1. 13. 3

ဘာလ်စုပ္ပန်

126. එකං සමයං භගවා නාලන්දාං විහරති පාඨාරිකබ්බිනෙ, අථ ධො උපාලි ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසංඛාමී -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ධො උපාලි ගහපති භගවන්තං එතදවොච: කො භු ධො හන්තෙ හෙතු කො පච්චයො යෙනමිධෙකචොච සන්තා දිට්ඨොච ධිට්ඨෙ නො පරිනිබ්බායන්ති? කො පන හන්තෙ හෙතු කො පච්චයො යෙන මිධෙකචොච සන්තා දිට්ඨොච ධිට්ඨෙ පරිනිබ්බායන්ති. (විජාරෙනබ්බං) -පෙ- අයං ධො ගහපති හෙතු අයං පච්චයො යෙනමිධෙකචොච සන්තා දිට්ඨොච ධිට්ඨෙ පරිනිබ්බායන්ති.

1. 13. 4

හාරවාප්පුතන.

127. එකං සමයං ආයඤ්ඤා පිණේඤ්ඤාලභාරඤ්ඤා කොසමබ්බං විහරති සොසිතාරාමෙ, අප්ථො රාජා උදෙතො යෙනායඤ්ඤා පිණේඤ්ඤාලභාරඤ්ඤා කෙනුපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤාතා ආයඤ්ඤා පිණේඤ්ඤාලභාරඤ්ඤා-පෙන සඤ්ඤා සමමාදි, සමමාදනියං කප්පං සාරාණියං චිතියාමෙතා එකමන්තං නිසිදි, එකමන්තං නිසිතො ථො රාජා උදෙතො ආයඤ්ඤා පිණේඤ්ඤාලභාරඤ්ඤා එතදවොච:

කො නු බොහෝ¹ භාරද්වාර හෙතු කො පව්වයො යෙතිමෙ දහරා භික්ෂු සුසුකාළකෙසා හදුන යොබ්බතෙන සමනාගතා පඨමෙන වයසා අනිකිළිතාවිනො කාමෙසු, යාවජීවං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං වරන්ඤ්ඤාදි ආපාදෙතති?

1. කොන්කා - 2.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 13. 2

වජ්ජි සූත්‍රය

125. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වජ්ජි දනව්වෙහි හත්ථි ගම්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි හත්ථිගම්වැසි උග්ග ගැහැව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය... එකත්පස් ව හුන් හත්ථි ගම් වැසි උග්ග ගැහැව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, යම් භෙය්‍යෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍ඨමයෙහි ම නොපිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? වහන්ස, යම් භෙය්‍යෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍ඨමයෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? (පළමු සූතුර මෙන් විතර කට යුතු)... ගැහැව්, යම් භෙය්‍යෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍ඨමයෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි මේ ප්‍රත්‍යය යි.

1. 13. 3

නාලඤ්ඤා සූත්‍රය

126. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලඤ්ඤා නුවර පාචාරික අඹවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි උපාලි ගැහැව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය... එකත්පස් ව හුන් උපාලි ගැහැව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, යම් භෙය්‍යෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍ඨමයෙහි ම නොපිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? වහන්ස, යම් භෙය්‍යෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍ඨමයෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? යි. (විතර කට යුතු) ... ගැහැව් යම් භෙය්‍යෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍ඨමයෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි මේ ප්‍රත්‍යය යි.

1. 13. 4

භාරදාජ සූත්‍රය

127. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් පිණ්ඩාලභාරදාජ තෙරණුවෝ කොසඹා නුවර සමීපයෙහි සෝසිකාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි උදේන රජ ආයුෂ්මත් පිණ්ඩාලභාරදාජ තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් පිණ්ඩාලභාරදාජ තෙරණුවන් සමග සතුටු වීය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කර්මාන්ත කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් උදේන රජ ආයුෂ්මත් පිණ්ඩාලභාරදාජ තෙරණුවන්ට මෙය සැලකෙළේ ය:

හවද් භාරදාජයෙනි, තරුණ වූ මනාකළකෙනෙකු ඇති සොළොස් රූපයොවුනෙන් හා පළමුවන වයසින් යුතු කම්සැප අනුභව නොකළ විරු මේ තරුණ භික්ෂු යම් භෙය්‍යෙකින් දිවිහිමියෙන් පිරිසුන් පිරිසුදු බඹසර වෙසෙත් නම් දිගුකල් නොසිඳ පවත්වත් නම් එයට කිමක් හේතු ද, කිමක් ප්‍රත්‍යය ද යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වුත්තං බො එතං මහාරාජ තෙන හගවතා ජානතා පඤ්ඤා අරහතා සමමාසමුද්දොධා “එථ තුමො භික්ඛවෙ මාතුමත්තිසු මාතුචිත්තං උපට්ඨපෙථ, හගිනිමත්තිසු හගිනිචිත්තං උපට්ඨපෙථ, ධිතුමත්තිසු ධිතුචිත්තං උපට්ඨපෙථ”ති. අයං බො මහාරාජ හෙතු අයං පච්චයො යෙනිමෙ දහරා භික්ඛු සුසුකාළකෙසා හද්දෙන යොඤ්ඤානෙන සමනනාගතා පට්ඨෙන වයසා අනිකිළිතාවිනො කාමෙසු යාවජිවං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං වරහති අද්ධානඤ්ඤා ආපාදෙතති.

ලොලං බො හො¹ භාරද්වාජ චිත්තං, අපෙකද මාතුමත්තිසුපි ලොහධමො උපපජ්ජති හගිනිමත්තිසුපි ලොහධමො උපපජ්ජති, ධිතුමත්තිසුපි ලොහධමො උපපජ්ජති. අතී නු බො හො භාරද්වාජ අඤ්ඤා ව හෙතු අඤ්ඤා ව පච්චයො යෙනිමෙ දහරා භික්ඛු සුසුකාළකෙසා -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං වරහති, අද්ධානඤ්ඤා ආපාදෙතති.

වුත්තං බො එතං මහාරාජ තෙන හගවතා ජානතා පඤ්ඤා අරහතා සමමාසමුද්දොධා “එථ තුමො භික්ඛවෙ ඉමමෙව කායං උද්ධං පාදනලා අබො කෙසමස්සා නවපරියතං පුරං නානාසකාරස්ස අසුචිනො පච්චවෙකථ. අතී ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නබා දන්තා තවො මංසං නහාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ඤා වක්ඛං හදයං යක්ඛං කිලොමකං පිහකං පපථාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්මසං පිත්තං සෙමිහං පුබ්බො ලොහිතං සෙදෙ මෙදෙ අසසු වසා බෙලො සිඤ්ඤානිකා ලසිකා මුත්තනති. අයං බො මහාරාජ හෙතු අයං පච්චයො යෙනිමෙ දහරා භික්ඛු සුසුකාළකෙසා -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං වරහති, අද්ධානඤ්ඤා ආපාදෙතති.

යෙ තෙ හො භාරද්වාජ භික්ඛු භාවිතකායා භාවිතසීලා භාවිතචිත්තා භාවිතපඤ්ඤා තෙසං තං දුක්ඛරං² හොති, යෙ ච බො තෙ හො භාරද්වාජ භික්ඛු අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා තෙසං තං දුක්ඛරං හොති. අපෙකද හො භාරද්වාජ අසුභතො මාග්ගිකරිස්සාමාති සුභතො වා ආගච්ඡති, අතී නු බො හො භාරද්වාජ⁴ අඤ්ඤා ව⁵ හෙතු අඤ්ඤා ව පච්චයො යෙනිමෙ දහරා භික්ඛු සුසුකාළකෙසා -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං වරහති, අද්ධානඤ්ඤා ආපාදෙතති.

වුත්තං බො එතං මහාරාජ තෙන හගවතා ජානතා පඤ්ඤා අරහතා සමමාසමුද්දොධා “එථ තුමො භික්ඛවෙ ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනදාරා විහරථ. වක්ඛනා රූපං දිස්වා මා නිවිත්තග්ගාහිනො අනුච්ඡා, මානුඛ්‍යඤ්ඤානාගාහිනො, යක්ඛාධිකරණමෙනං⁶ වක්ඛනදියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධමමා අනාගාමිකාසංකප්පා සංවරාය පටිපජ්ජථ, රසඛථ වක්ඛනදියං, වක්ඛනදියෙ සංවරං ආපජ්ජථ. සොතෙන සංගං සුඛා -පෙ- සානෙන ගතං සාධිතා -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිතා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨාසිං චුසිතා -පෙ-

1. ලොලං හො - සිමු සි2

2. දුක්ඛරං - මජ්ඣං

3. යෙ ච බො තෙ භාරද්වාජ - සිමු

4. ව - මජ්ඣං, ව - සත්ථ

5. ව බො - මජ්ඣං.

6. යක්ඛාධිකරණමෙනං. - සිමු

මහරජ, සියල්ල දන්තා සියල්ල දක්තා අර්භන් සමාන්සමබුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය වදරන ලදී: මහණෙනි, තෙපි එවු. මවු වැනනවුන් කෙරෙහි මව යන සිත එළව. බුහුන වැනනවුන් කෙරෙහි බුහුන යන සිත එළව. දු වැනනවුන් කෙරෙහි දුව යන සිත එළව යි. මහරජ, තරුණ මනාකළකෙනෙහෙ ඇති සොදුරු යොවුනෙක් හා පළමු වයසින් යුතු කම්සැප අනුභව නො කළ උරු මේ තරුණ භික්ෂුහු පිරිසුන් පිරිසිදු බඹර යම් හෙයෙකින් දිවිහිමියෙන් වෙසෙත් නම් දිගු කලක් නො සිඳි පවත්වත් නම් එයට මේ හේතු යි, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

භවද් භාරද්‍වාරයෙනි, මේ සිත ලොල් ය. මවු වැනනවුන් කෙරෙහි දු ඇතැම් දිනෙක ලෝබසින් උපදී. බුහුන වැනනවුන් කෙරෙහි දු ලෝබසින් උපදී. දු වැනනවුන් කෙරෙහි දු ලෝබසින් උපදී. භවද් භාරද්‍වාරයෙනි, තරුණ මනාකළ කෙනෙහෙ ඇති ... මේ තරුණ භික්ෂුහු යම් හෙයෙකින් බඹර කෙරෙත් නම් දිගු කලක් නො සිඳි පවත්වත් නම් එයට අනෙක් හේතුවකුත් අනෙක් ප්‍රත්‍යයෙකුත් ඇද්ද යි.

මහරජ, සියල්ල දන්තා සියල්ල දක්තා අර්භන් සමාන්සමබුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය වදරන ලදී. මහණෙනි, තෙපි එවු. පතුලෙන් උඩ කෙසගින් යට (අවටින්) සම කෙළවර කොට ඇති නන් වැදෑරුම් අසුවියෙන් පිරුණු මේ සිරුර ම පස්විකවු. (කෙසේද යත්:) මේ සිරුරෙහි කෙනෙහෙ ලොම් නිය දත් සිවිය මස නහර ඇට ඇටමිදුලු වකුගඩුව හෘදයමාංසය අක්මාව දලබුව බඩදිව පපුමස අතුනු අතුනුබහන් නො පැසුණු අහර පැසුණු අහර පිත සෙම පුයා ලේ ධහ මේදස් කළු වුරුණුතෙල කෙළ සොටු සඳමිදුලු මුත්‍ර ඇතැ යි කියා යි. මහරජ, තරුණ මනාකළකෙනෙහෙ ඇති මේ තරුණ භික්ෂුහු ... යම් හෙයෙකින් බඹර වෙසෙත් නම් දිගුකලක් නොසිඳි පවත්වත් නම් එයට මේ ද හේතුවෙකි, මේ ද ප්‍රත්‍යයෙකි.

භවද් භාරද්‍වාරයෙනි, වැඩු කය (කා ගියා සිහි) ඇති වැඩු සිල් ඇති වැඩු සිත්ඇති වැඩු තුවණ ඇති යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් නම් ඔවුන්ට එය දුෂ්කර නො වේ. භවද් භාරද්‍වාරයෙනි, නො වැඩු කය ඇති නො වැඩු සිල් ඇති නො වැඩු සිත් ඇති නො වැඩු තුවණැති යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් නම් ඔවුන්ට එය දුෂ්කර වේ. භවද් භාරද්‍වාරයෙනි, ඇතැම් දිනෙක අශුභවශයෙන් මෙනෙහි කරන්නෙමු යි ශුභවශයෙන් ද මෙනෙහි කිරීමට පැමිණේ. භවද් භාරද්‍වාරයෙනි, තරුණ මනාකළකෙනෙහෙ ඇති මේ තරුණ භික්ෂුහු ... යම් හෙයෙකින් බඹර වෙසෙත් නම් දිගුකලක් නො සිඳි පවත්වත් නම් එයට අනෙක් හේතුවකුත් අනෙක් ප්‍රත්‍යයෙකුත් ඇද්ද යි.

මහරජ, සියල්ල දන්තා සියල්ල දක්තා අර්භන් සමාන්සමබුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය වදරන ලදී: මහණෙනි, තෙපි එවු. ඉඳුරන්හි වැසු දෙර ඇති ව වෙසෙවු. ඇසින් රු දෑක නහමක් නමිති ගන්නෝ නහමක් අනුවාඤ්ඤා වශයෙන් ගන්නෝ වවු. යම් හෙයෙකින් වක්‍රාභිසංසාරය අසංවෘත ව වෙසෙන මොහු අභිඤ්ඤා දෙවනාංගය යන ලාමක අකුසල් දහම්හු ලුහුබඳනාහු නම් එහි සංවරය පිණිස පිළිපදවු. වක්‍රාභිසංසාරය රකිවු, වක්‍රාභිසංසාරය සංවරයට පැමිණෙවු. කනින් සඳ අසා... නැහැයෙන් ගඳ ගෙන... දිවෙන් රස විඳ... කයින් පහස පැහැය ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මනසා ධම්මං විකුක්ඛය මා නිමිත්තභ්ගාහිනො අනුච්ඡද්, මානුබ්බාඤ්ඤානභ්ගාහිනො. යඤ්ඤාධිකරණමෙතං මනිනද්දියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනවාස්සවෙය්‍යං තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජථ, රක්ඛථ මනිනද්දියං, මනිනද්දියෙ සංවරං ආපජ්ජථා¹ති. අයමි ඛො මහාරාජ හෙතු අයං පට්ටයො යෙනිමෙ දහරා භික්ඛු සුසු කාළකෙසා -පෙ- බ්‍රහ්මවරියං වරන්ති, අද්ධානඤ්ඤා ආපාදෙහන්ති.

අවජරියං හො භාරද්ධාජ, අබ්බතං හො භාරද්ධාජ. යාව සුභාසිතමීදං² හො භාරද්ධාජ තෙන හගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමා-සමුද්ධොත. එසො ව³ ඛො හො භාරද්ධාජ හෙතු එසපට්ටයො යෙනිමෙ දහරා භික්ඛු සුසුකාළකෙසා හද්දෙන යොබ්බතෙන සමික්ඛාගතා පයිමෙන වයසා අනිකිළිතාවිනො කාමෙසු යාවජීවං පරිපුණ්ණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මවරියං වරන්ති අද්ධානඤ්ඤා ආපාදෙහන්ති.

අහමි ඛො හො⁴ භාරද්ධාජ, යසමීං සමයෙ අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන ආකෙඤ්ඤාය වාචාය ආකෙඤ්ඤෙන විතෙතන අනුපට්ඨිතාය සතියා අසංචුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි අනෙතාපුරං පටිසාමී. අතිවිය මං තසමීං සමයෙ ලොභධම්මා පරිසහන්ති. යසමීඤ්ඤා ධ්වාහං හො භාරද්ධාජ සමයෙ රක්ඛිතෙනෙව කායෙන රක්ඛිතාය වාචාය රක්ඛිතෙන විතෙතන උපට්ඨිතාය සතියා සංචුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි අනෙතාපුරං පටිසාමී න මං තස්⁵ තසමීං සමයෙ ලොභධම්මා පරිසහන්ති.

අභික්කන්තං හො භාරද්ධාජ, අභික්කන්තං හො භාරද්ධාජ, සෙය්‍යථාපි හො භාරද්ධාජ නික්ඛජ්ජිතං⁶ වා උක්ඛජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුළුභස්ස වා මග්ගං ආවිසෙබ්බෙය්‍ය, අත්ඤාකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය වක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛිතන්ති. එවමෙවං^{*} හොතා භාරද්ධාජෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාහං හො භාරද්ධාජ තං හගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ඤා භික්ඛුසඤ්ඤා, උපාසකං මං හවං භාරද්ධාජො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්ති.

1. 13. 5

සොණසුත්තං

128. එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති වෙඨවනෙ කලඤ්ඤා-නිවාපෙ. අථ ඛො සොණො ගහපතිපුත්තො යෙන හගවා තෙතූපසංඛාමි -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොණො ගහපතිපුත්තො හගවන්තං එතදවොච: “කො නු ඛො හතෙන් හෙතු කො පට්ටයො යෙනමිධෙකවො සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ නො පරිනිබ්බායන්ති? කො පන හතෙන් හෙතු කො පට්ටයො යෙන මිධෙකවෙඨ සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බායන්ති”ති.

1. සුභාසිතමීදං-මජ්ඣං.
2. එසපට්ට-සිඬු
3. අහමි භො--සිඬු, PTS.

4. තථා--මජ්ඣං.
5. නික්ඛජ්ජිතං--PTS
6. එවමෙවං-සි2

සිතින් දහම දූත නහමක් නිමිති වශයෙන් ගන්නෝ නහමක් අනුවාසාදන වශයෙන් ගන්නෝ වවු. යම් හෙයෙකින් මනිඤ්ඤ අසංවෘත ව වෙසෙන මොහු අභිජක්ඛා දෙමනස්ස යන ලාමක අකුසල් දහම්හු ලුහුබඳනාහු නම් එහි සංවරය පිණිස පිළිපදිවු, මනිඤ්ඤ රකිවු, මනිඤ්ඤේ සංවරයට පැමිණෙව යි. මහරජ, තරුණ මනාකළකෙනෙහි ඇති මේ තරුණ භික්ෂුහු ... යම් හෙයෙකින් බලසර වෙසෙත් නම් දිගුකලක් නො සිඳි පවත්වත් නම් එයට මෙ ද හේතුවෙකි මෙ ද ප්‍රත්‍යයෙකි.

භවද් භාරද්‍යාජයෙනි ආශ්වර්යයෙකි, භවද් භාරද්‍යාජයෙනි අද්භූත-යෙකි, භවද් භාරද්‍යාජයෙනි සියල්ල දන්නා සියල්ල දක්නා අරහත් සමාසම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය කෙතරම් මැනවින් වදරන ලද ද? භවද් භාරද්‍යාජයෙනි, තරුණ මනාකළකෙනෙහි ඇති සොදුරු යොවුනෙන් හා පළමු වයසින් යුතු කම්සැප අනුභව නො කළ චිරු මේ තරුණ භික්ෂුහු පිරිසුන් පිරිසුදු බලසර යම් හෙයෙකින් දිවිහිමියෙන් වෙසෙත් නම් දිගුකලෙකුත් නො සිඳි පවත්වත් නම් එයට මෙය ම හේතු යි මෙය ම ප්‍රත්‍යය යි.

භවද් භාරද්‍යාජයෙනි, යම් කලෙක මම ද නො රක්නා ලද කයින් නො රක්නා ලද වදනින් නො රක්නා ලද සිතින් නො එළඹ සිටි සිහියෙන් අසංවෘත වූ ඉඳුරන්ගෙන් යුතු ව ම ඇතොවුරට පිවිසෙමි නම් එකල්හි ලොබසින් මා බෙහෙවින් මැඩලයි. භවද් භාරද්‍යාජයෙනි, යම් කලෙකත් මා රක්නා ලද කයින් රක්නා ලද වදනින් රක්නා ලද සිතින් එළඹ සිටි සිහියෙන් සංවෘත ඉඳුරන්ගෙන් යුතු ව ම ඇතොවුරට පිවිසෙමි නම් එකල්හි එහි ලොබසින් මා නහමක් මැඩල යි.

භවද් භාරද්‍යාජයෙනි, ඉතා මැනව. භවද් භාරද්‍යාජයෙනි, ඉතා මැනව. භවද් භාරද්‍යාජයෙනි, යටිකුරු කරන ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ වැසුම් හරින්නේ ද මංමුළාවුවකුට මග හෝ කියන්නේ ද ඇස් ඇත්තෝ රු දකිත්ව යි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් හෝ දරන්නේ ද එසෙයින් ම භවද් භාරද්‍යාජයන් විසින් නන් අයුරින් දහම් පවසන ලදී. භවද් භාරද්‍යාජයෙනි, මේ මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද දහම ද බික්සහන ද සරණ කොට යෙමි. භවද් භාරද්‍යාජ තෙරණුවෝ මා අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරන සේක්වා යි.

1. 13. 5

සොණ සූත්‍රය

128. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤනිවාප නම් වූ වෛච්ඡාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සොණ ගැහැවිපුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය ... එකත්පස්ව හුන් ගැහැවිපුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, යම් හෙයෙකින් ඇතැම් සත්‍ය කෙනෙක් දිට්‍රදූමියෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සත්‍ය කෙනෙක් දිට්‍රදූමියෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම ප්‍රත්‍යය කිමැ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සතභි ඛො සොණ චන්ඛුවිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනාදුති අභිවදති අපේක්ඛාසාය නිට්ඨති. තස්ස නං අභිනාදුතො අභිවදතො අපේක්ඛාසාය නිට්ඨතො තතනිසසීතං විඤ්ඤාණං හොති, තදුපාදනං. සඋපාදනො සොණ, භික්ඛු නො පරිනිබ්බායති.

සතභි ඛො සොණ සොතවිඤ්ඤායා සද්ද -පෙ- සානවිඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සතභි ඛො සොණ මනොවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනාදුති අභිවදති අපේක්ඛාසාය නිට්ඨති. තස්ස නං අභිනාදුතො අභිවදතො අපේක්ඛාසාය නිට්ඨතො තතනිසසීතං විඤ්ඤාණං හොති, තදුපාදනං. සඋපාදනො සොණ භික්ඛු නො පරිනිබ්බායති. අයං ඛො පන සොණ හෙතු අයං පට්ඨයො යෙන මිඛෙකච්ච සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙව නො පරිනිබ්බායන්ති.

සතභි ච ඛො සොණ චන්ඛුවිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා තඤ්ඤා භික්ඛු නාභිනාදුති නාභිවදති නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨති, තස්ස නං අභිනාදුතො අභිවදතො අපේක්ඛාසාය නිට්ඨතො න තතනිසසීතං විඤ්ඤාණං හොති, න තදුපාදනං. අනුපාදනො සොණ භික්ඛු පරිනිබ්බායති.

සතභි ඛො සොණ සොතවිඤ්ඤායා සද්ද -පෙ- සානවිඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සතභි ඛො සොණ මනොවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු නාභිනාදුති නාභිවදති නාපේක්ඛාසාය නිට්ඨති, තස්ස නං අභිනාදුතො අභිවදතො අපේක්ඛාසාය නිට්ඨතො න තතනිසසීතං විඤ්ඤාණං හොති, න තදුපාදනං. අනුපාදනො සොණ භික්ඛු පරිනිබ්බායති. අයං ඛො සොණ හෙතු අයං පට්ඨයො යෙන මිඛෙකච්ච සත්තා පරිනිබ්බායන්ති.

1. 13. 6

සොසිතසුතං

129. එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෝ කොසම්බියං විහරති සොසිතාරාමෙ, අපි ඛො සොසිතො ගහපති යෙනායස්මා ආනන්දෝ තෙනුපයංගාමි -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොසිතො ගහපති ආයස්මාන්තං ආනන්දෝ එතදවොච: “ධාතුනානන්තං ධාතුනානන්තං භන්තො ආනන්ද චූචිති, කිත්තාවතා නු ඛො භන්තො ධාතුනානන්තං චුත්තං භගවතා”ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සෝණ, ඉටු කැමති මනවඛන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ගුණ කියා ද ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වේ. සෝණ, උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි.

සෝණ, කනිත් දතයුතු සද ඇත... නැහැයෙන් දතයුතු ගඳ ... දිවෙන් දතයුතු රස ... කයින් දතයුතු පහස් ... සෝණ, ඉටු කැමති මනවඛන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද එය පතන, ගුණ කියන, ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වේ. සෝණ, උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි. සෝණ, යම් හෙයකින් මෙහි ඇතැම් සත්ව කෙනෙක් දිට්ඨංගියෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

සෝණ, ඉටු කැමති මනවඛන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ගුණ නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද, එය නො පතන, ගුණ නො කියන ගැලී නො සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු නො කෙළේ එය උපාදන කොට නැත්තේ වෙයි. සෝණ, උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි

සෝණ, කනිත් දතයුතු සද ඇත ... නැහැයෙන් දතයුතු ගඳ... දිවෙන් දතයුතු රස ... කයින් දතයුතු පහස් ... සෝණ, ඉටු කැමති මනවඛන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ගුණ නො කියා ද ගැලී නො සිටී ද එය නො පතන ගුණ නො කියන ගැලී නො සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු නො කෙළේ. එය උපාදන කොට නැත්තේ වේ. සෝණ, උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි. සෝණ, යම් හේතුවකින් මෙහි ඇතැම් සත්ව කෙනෙක් දිට්ඨංගියෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

1. 13. 6

සෝසිත සූත්‍රය

129. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ කොසඹූ තුවර සමීපයෙහි සෝසිතාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි සෝසිත ගැහැව් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත එළඹියේය ... එකත්පස්ව හුන් සෝසිත ගැහැව් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට මෙය සැලකෙළේ ය. වහන්ස, ආනන්දයෙනි, ‘‘ධාතුනානාත්‍වය ධාතුනානාත්‍වය’’යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කොපමණෙකින් ‘ධාතුනානාත්‍වය’ වදරන ලද්දේ දෑ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංවිජ්ජති ඛො ගහපති වක්ඛුධාතු, රූපා ව මනාපා, වන්ඛවිඤ්ඤාණංඤා, සුඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛා වෙදනා. සංවිජ්ජති ඛො ගහපති වක්ඛුධාතු, රූපා ව අමනාපා, වක්ඛවිඤ්ඤාණංඤා, දුක්ඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා. සංවිජ්ජති ඛො ගහපති වක්ඛුධාතු, රූපා ව උපෙබ්බායානියා¹, වක්ඛවිඤ්ඤාණංඤා, අදුක්ඛමසුඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා.

සංවිජ්ජති ඛො ගහපති සොනධාතු -පෙ- සංවිජ්ජති ඛො ගහපති සානධාතු -පෙ- සංවිජ්ජති ඛො ගහපති ජීව්හාධාතු, රසා ව මනාපා, ජීව්හාවිඤ්ඤාණංඤා, සුඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛා වෙදනා. සංවිජ්ජති ඛො ගහපති ජීව්හාධාතු, රසා ව අමනාපා, ජීව්හාවිඤ්ඤාණංඤා, දුක්ඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා. සංවිජ්ජති ඛො ගහපති ජීව්හාධාතු, රසා ව උපෙබ්බායානියා, ජීව්හාවිඤ්ඤාණංඤා, අදුක්ඛමසුඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා.

සංවිජ්ජති ඛො ගහපති කායධාතු -පෙ- සංවිජ්ජති ඛො ගහපති මනොධාතු, ධම්මා ව මනාපා, මනොවිඤ්ඤාණංඤා, සුඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛා වෙදනා. සංවිජ්ජති ඛො ගහපති මනොධාතු, ධම්මා ව අමනාපා, මනොවිඤ්ඤාණංඤා, දුක්ඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා. සංවිජ්ජති ඛො ගහපති මනොධාතු, ධම්මා ව උපෙබ්බායානියා, මනොවිඤ්ඤාණංඤා, අදුක්ඛමසුඛවෙදනීයං එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. එතොවතා ඛො ගහපති ධාතුනානන්තං චුක්ඛං භගවතානි.

1. 13 .7

භාලිද්දකානිසුත්තං

130. එකං සමයං ආයස්මා මහාකච්චානො අවනතිසු විහරති කුරරසරෙ පවනෙත¹ පබ්බතෙ, අප් ඛො භාලිද්දකානි² ගහපති යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඤ්ඤාමි³ -පෙ- එකමන්තං නිසිංහො ඛො භාලිද්දකානි ගහපති ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතද්දොව: චුක්ඛමිදං භනොන භගවතා “ධාතුනානන්තං පටිච්ච උපපජ්ජති එසංසනානන්තං, එසංසනානන්තං පටිච්ච උපපජ්ජති වෙදනානානන්තං”⁴ නති. කප්පනු ඛො භනොන ධාතුනානන්තං පටිච්ච උපපජ්ජති එසංසනානන්තං, එසංසනානන්තං පටිච්ච උපපජ්ජති වෙදනානානන්තං.

ඉධ ගහපති, භික්ඛු වක්ඛුනා රූපං දිස්වා මනාපං ඉකෙන්නති පජානාති. වක්ඛවිඤ්ඤාණං සුඛවෙදනීයංඤා⁴ එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛා වෙදනා. වක්ඛුනා ඛො පනෙව⁵ රූපං දිස්වා අමනාපං ඉකෙන්නති පජානාති, වක්ඛවිඤ්ඤාණං දුක්ඛවෙදනීයංඤා එසංසං පටිච්ච උපපජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා. වක්ඛුනා පනෙව රූපං දිස්වා

1. උපෙකඛ්බානිය --සා. මනාපා උපෙකඛ්බානිය--මජ්ඣ.

2. කුලසරෙ සමපවනෙත--සා, කුලසරෙ පපානෙ--මජ්ඣ.

3. භාලිද්දකානි--මජ්ඣ, 82.

4. සුඛවෙදනීයං, සුඛවෙදනීයං එසංසං--සීඝ්‍ර.

5. පනෙව. -- සා,

ගැහැවිය, වක්ඛුධාතුව ද මනවධන රූප ද වක්ඛුවීඤ්ඤාණය ද ඇත. සුවවේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා සුවවේදනාව උපදී. ගැහැවිය, වක්ඛුධාතුව ද මනවධන රූප ද වක්ඛුවීඤ්ඤාණය ද ඇත. දුක්වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා දුක්වේදනාව උපදී. ගැහැවිය, වක්ඛුධාතුව ද උපේක්ෂාවට කරුණු වූ රූප ද වක්ඛුවීඤ්ඤාණය ද ඇත. නොදුක්නොසුව වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා නොදුක්නොසුව වේදනාව උපදී.

ගැහැවිය, සෝතධාතුව ඇත ... ගැහැවිය, සානධාතුව ඇත... ගැහැවිය, ජිව්හාධාතුව ද මනවධන රස ද ජිව්හාවීඤ්ඤාණය ද ඇත. සුවවේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා සුවවේදනාව උපදී. ගැහැවිය, ජිව්හාධාතුව ද මන නොවධන රස ද ජිව්හාවීඤ්ඤාණය ද ඇත. දුක්වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා දුක්වේදනාව උපදී. ගැහැවිය, ජිව්හාධාතුව ද මැදහත්බවට කරුණු වූ රස ද ජිව්හාවීඤ්ඤාණය ද ඇත. නොදුක්නොසුව වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා නොදුක්නොසුව වේදනාව උපදී.

ගැහැවිය, කායධාතුව ඇත... ගැහැවිය, මනෝධාතුව ද මනවධන දහම් ද මනෝවීඤ්ඤාණය ද ඇත. සුවවේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා සුවවේදනාව උපදී. ගැහැවිය, මනෝධාතුවත් මනනොවධන දහමින් මනෝවීඤ්ඤාණයත් ඇත. දුක්වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා දුක්වේදනාව උපදී. ගැහැවිය, මනෝධාතුවත් මැදහත් බවට කරුණු වූ දහමින් මනෝවීඤ්ඤාණයත් ඇත. නොදුක්නොසුව වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා නොදුක්නොසුව වේදනාව උපදී. ගැහැවිය, මෙතෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධාතුනානාකිය වදරන ලදී යි.

1. 13. 7

භාලිද්දකානි සූත්‍රය

130. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවෝ අවන්ති දනව්වෙහි කුරරසරයෙහි පවත්න පව්වෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි භාලිද්දකානි ගැහැවි ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන් වෙත එළඹීමේ ය... එකත්පස් ව හුන් භාලිද්දකානි ගැහැවි ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන්ට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, “ධාතුනානාකිය නිසා ස්පර්ශනානාකිය උපදී, ස්පර්ශනානාකිය නිසා වේදනානාකිය උපදිය”යි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. වහන්ස, කෙසේ නම් ධාතුනානාකිය නිසා ස්පර්ශනානාකිය උපදීද? ස්පර්ශනානාකිය නිසා වේදනානාකිය උපදී ද යි.

ගැහැවිය, මෙහි මහණ ඇසින් රූවක් දැක මෙසේ මෙය මනවධන්තේ ය යි දැනගනී. වක්ඛුවීඤ්ඤාණය ද සුවවේදනාවට කරුණු වූ ස්පර්ශය ද නිසා සුවවේදනාව උපදී. යළි ඇසින් රූපයක් දැක මෙසේ මෙය මන නො වධන්තේ ය යි දැනගනී. වක්ඛුවීඤ්ඤාණය ද දුක්වේදනාවට කරුණු වූ ස්පර්ශය ද නිසා දුක්වේදනාව උපදී. යළි ඇසින් රූපයක් දැක

උපෙබාධානීයං ඉත්තෙතනානි පජානාති. වක්ඛුච්ඡිකාණං අද්දසබ්බසුඛ වෙදනීයකං ඵසං පටිච්ච උපපජ්ඣති අද්දසබ්බසුඛා වෙදනා.

පුනර්වපරං ගහපති භික්ඛු¹ සොතෙන සද්දං සුඛා -පෙ- සාතෙන ගන්ධං සාධිකා -පෙ- ජීව්ජාය රසං සාධිකා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිකා -පෙ- මනසා ධම්මං විකුසුලං මනාපං ඉත්තෙතනානි පජානාති, මනෝවිකුසුලං සුඛවෙදනීයකං ඵසං පටිච්ච උපපජ්ඣති සුඛා වෙදනා. මනසා බො පනෙව ධම්මං විකුසුලං අමනාපං ඉත්තෙතනානි පජානාති, මනෝවිකුසුලං දුකඛවෙදනීයකං ඵසං පටිච්ච උපපජ්ඣති දුකඛා වෙදනා. මනසා බො පනෙව ධම්මං විකුසුලං උපෙබාධානීයං ඉත්තෙතනානි පජානාති. මනෝවිකුසුලං අද්දසබ්බසුඛවෙදනීයකං ඵසං පටිච්ච උපපජ්ඣති අද්දසබ්බසුඛා වෙදනා. ඵවං බො ගහපති ධාතුනානන්තං පටිච්ච උපපජ්ඣති ඵසසනානන්තං, ඵසසනානන්තං පටිච්ච උපපජ්ඣති වෙදනානානන්තං.

1. 13. 8

නකුලපිතුසුත්තං

131. එකං සමයං භගවා භග්ගෙසු උභරති සුංසුමාරගිරෙ භෙස-කලාවතෙ මීගදයෙ. අප්ඵ බො නකුලපිතා ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසංඝාමී -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො බො නකුලපිතා ගහපති භගවන්තං එතදවොච: කො නු බො භතොත හෙතු කො පච්චයො යෙනමිධෙකවෙච සත්තා දිට්ඨව ධම්මෙ නො පරිනිබ්බායන්ති. කො පන භතොත හෙතු කො පච්චයො යෙනමිධෙකවෙච සත්තා දිට්ඨව ධම්මෙ පරිනිබ්බායන්ති.

සත්ති බො ගහපති වක්ඛුච්ඡිකාණං රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංඝිතා රජනීයා. තස්සෙ භික්ඛු අභිනාදුති අභිවදති අජේඛාසාය නිට්ඨති, තස්ස තං අභිනාදුතො අභිවදතො අජේඛාසාය නිට්ඨතො තත්තිසිත්තං විකුසුලං හොති තදුපාදනං, සඋපාදනො ගහපති භික්ඛු නො පරිනිබ්බායති.

සත්ති බො ගහපති සොතවිකුසුලං සද්දං -පෙ-සාතවිකුසුලං ගන්ධා -පෙ- ජීව්ජාවිකුසුලං රසා -පෙ- කායවිකුසුලං ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- සකං බො ගහපති මනෝවිකුසුලං ධම්මං ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංඝිතා රජනීයා. තස්සෙ භික්ඛු අභිනාදුති අභිවදති අජේඛාසාය නිට්ඨති. තස්ස තං අභිනාදුතො අභිවදතො අජේඛාසාය නිට්ඨතො තත්තිසිත්තං විකුසුලං හොති තදුපාදනං, සඋපාදනො ගහපති භික්ඛු නො පරිනිබ්බායති. අයං බො ගහපති හෙතු අයං පච්චයො යෙනමිධෙකවෙච සත්තා දිට්ඨව ධම්මෙ නො පරිනිබ්බායන්ති.

1. පුනර්වපරං ගහපති - පිටු

* මෙම පොතෙහි පිටු, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මෙසේ මේ මැදහත්බවට කරුණු යයි දැනගනී. වක්‍රවිඤ්ඤාණය ද නොදුක්නොසුව වේදනාවට කරුණු වූ ස්පර්ශය ද නිසා නොදුක්නොසුව වේදනාව උපදී.

ගැහැටිය නැවත අනෙකක් ද කියමි. මහණ කනිත් සඳක් අසා... නැහැයෙන් ගඳක් ගෙන... දිවෙන් රසක් විඳ... කයින් පහසක් පැහැය... සිතින් දහමක් දැන මෙසේ මෙය මන වඩනේ යයි දැනගනී. මනෝවිඤ්ඤාණයත් සුවවේදනාවට කරුණු වූ ස්පර්ශයත් නිසා සුවවේදනාව උපදී. යළි සිතින් දහමක් දැන මෙසේ මෙය මන නොවඩනේ යයි දැනගනී. මනෝවිඤ්ඤාණයත් දුක්වේදනාවට කරුණු වූ ස්පර්ශයත් නිසා දුක්වේදනාව උපදී. යළි සිතින් දහමක් දැන මෙසේ මෙය මැදහත්බවට කරුණු යයි දැනගනී. මනෝවිඤ්ඤාණයත් නොදුක්නොසුව වේදනාවට කරුණු වූ ස්පර්ශයත් නිසා නොදුක්නොසුව වේදනාව උපදී. ගැහැටිය මෙසේ ධාතුනානාකිය නිසා ස්පර්ශනානාකිය උපදී. ස්පර්ශනානාකිය නිසා වේදනානාකිය උපදීයි.

1. 13. 8

නකුලපිය සූත්‍රය

131. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හඟා දනව්වෙහි සුංසුමාරගිරි තුවර මිගදය වූ හේසකලා වනයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි නකුලපිය ගැහැටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය... එකත්පස් ව හුන් නකුලපිය ගැහැටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍රදූමියෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම ප්‍රත්‍යය කිම? වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍රදූමියෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම ප්‍රත්‍යය කිමැ යි.

ගැහැටිය ඉටු කැමති මනවඩන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දකසුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වෙයි. ගැහැටිය උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි.

ගැහැටිය කනිත් දකසුතු සඳ ඇත ... නැහැයෙන් දකසුතු ගඳ ... දිවෙන් දකසුතු රස ... කයින් දකසුතු පහස් ... ගැහැටිය ඉටු කැමති මනවඩන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දකසුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, එය පතන ගුණ කියන ගැලී සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු කෙළේ එය උපාදන කොට ඇත්තේ වෙයි. ගැහැටිය උපාදන සහිත මහණ නො පිරිනිවෙයි. ගැහැටිය යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සඤ්ඤා කෙනෙක් දිට්‍රදූමියෙහි ම නො පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි මේ ප්‍රත්‍යය යි.

සත්ති ව බො ගහපති වංඤාවිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජතීයා. තඤ්ඤෙ භික්ඛු නාභිනඤ්ඤි නාභිවදති නාඤ්ඤාසාය නිට්ඨති. තස්ස තං අනභිනඤ්ඤො අනභිවදතො අනඤ්ඤාසාය නිට්ඨතො න තත්තීයසිතං විඤ්ඤාණං හොති න තදුපාදනං. අනුපාදනො ගහපති භික්ඛු පරිනිබ්බායති.

සත්ති බො ගහපති සොතවිඤ්ඤායා සද්දා -පෙ- සාතවිඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ-සත්ති බො ගහපති මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජතීයා. තඤ්ඤෙ භික්ඛු නාභිනඤ්ඤි නාභිවදති නාඤ්ඤාසාය නිට්ඨති. තස්ස තං අනභිනඤ්ඤො අනභිවදතො අනඤ්ඤාසාය නිට්ඨතො න තත්තීයසිතං විඤ්ඤාණං හොති න තදුපාදනං. අනුපාදනො ගහපති භික්ඛු පරිනිබ්බායති. අයං බො ගහපති හෙතු අයං පට්ඨයො යෙනමිධෙකවෙව සත්තා දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බායතීති.

1. 13. 9

ලොභිවට්ඨතං.

132. එකං සමයං ආයස්මා මහාකම්මානො අවන්තීසු විහරති මකකරකට්ඨෙ අරඤ්ඤාකුටිකායං. අථ බො ලොභිවට්ඨසස ට්‍රාහමණස්ස සම්මනුලා අනොවාසිකා කට්ඨභාරකා මානවකා යෙනායස්මතො මහාකම්මානස්ස අරඤ්ඤාකුටිකා තෙනුපසංඛ්‍යමීසු, උපසංඛ්‍යමීත්වා පරිතො පරිතො කුටිකාය අනුවඛ්‍යමන්ති අනුවචරන්ති උට්ඨාසද්දා මහාසද්දා කානිචි කානිචි සෙලියස්සකානි¹ කරොන්තා² ඉමෙ පන මුණ්ඩකා සමණකා ඉඤ්ඤාකීණා³ බන්ධුපාදපච්චා, ඉමෙසං භරතකානං සක්කතා ගරුකතා මානිතා පූජිතා අපචිතාති.

අථ බො ආයස්මා මහාකම්මානො විහාරා නික්ඛමීත්වා තෙ මාණවකෙ එතදවොච: මා වො මාණවකා⁴ සද්දමකස්, ධම්මං වො භාසිස්සාමීති. එවං වුත්තෙ තෙ මාණවකා තුණ්හි අහෙසුං. අථ බො ආයස්මා මහාකම්මානො තෙ මාණවකෙ ගාථාහි අරුක්ඛාසී.

සීලුත්තමා⁵ පුබ්බතරා අහෙසුං
තෙ ට්‍රාහමණා යෙ පුරාණං සරන්ති
ගුත්තානි දාරානි සුරක්ඛිතානි
අහෙසුං තෙසං අභිභුයා කොධං.

1. සෙලියස්සකානි - මජ්ඣිම, සා. සෙලියස්සකානි, අට්ඨකථා.

2. කරොන්ති - මජ්ඣිම.

3. කණා - මජ්ඣිම, සා.

4. මා මානවකා - මජ්ඣිම, සා.

5. සීලුත්තරා - සී2.

ගැහැවිය ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රු ඇත. ඉදින් මහණ එය නොපතා ද, ගුණ නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද එය නො පතන ගුණ නො කියන ගැලී නො සිටින ඔහුගේ විඤ්ඤාණය එය ඇසුරු නො කෙළේ එය උපාදන කොට නැත්තේ වේ. ගැහැවිය උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි.

ගැහැවිය කනිත් දතයුතු සද ඇත ... නැහැයෙන් දතයුතු ගද ... දිවෙන් දතයුතු රස ... කයින් දතයුතු පහස් ... ගැහැවිය ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය නො පතා ද, ගුණ නො කියා ද, ගැලී නො සිටී ද, එය නො පතන ගුණ නො කියන ගැලී නො සිටින ඔහුගේ සිත එය ඇසුරු නො කෙළේ එය උපාදන කොට නැත්තේ වේ. ගැහැවිය උපාදන රහිත මහණ පිරිනිවෙයි. ගැහැවිය යම් භෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිටුදුම්යෙහි ම පිරිනිවෙත් නම් එයට මේ හේතු යි, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

1. 13. 9

ලොහිට්ඨ සූත්‍රය

132. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවෝ අවනති දනව්වෙහි මකකරකට නුවර වනකිළියෙක වැඩවෙසෙති. එකල්හි ලොහිට්ඨ ඛමුණාගේ අතැවැසි වූ දර ගෙන යන බොහෝ වූ මාණවකයෝ ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන්ගේ වනකිළිය වෙත එළඹියහ. එළඹ කිසියම් කිසියම් ක්‍රීඩා කරන්නාහු “මොහු මුඩුවෝය. නිකුත් මහණෝය. ගැහැවියෝ ය, කෘෂ්ණයෝය, බඹහු පිටිපත්ලෙන් උපන්නෝ ය, මේ හරතකයන් හෙවත් කෙළෙඹියන් විසින් සත්කාර කරන ලද්දහු ගරු කරන ලද්දහු බුහුමන් කරන ලද්දහු පුදන ලද්දහු යටත් පහත් පැවතුම් දක්වන ලද්දහු ය” යි උස්හඬ මහඟු ඇත්තාහු කිළිය අවට නැවත නැවත සක්මන් කෙරෙත්, සිසාරා යෙත්.

එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවෝ වෙහෙරින් නික්ම ඒ මාණවකයන්ට මෙය වදළහ: මාණවකයෙනි, “තෙපි නහමක් ශබ්ද කරවු. තොපට දහම් දෙසන්නෙමි” යි. මෙසේවදළ කල්හි ඒ මණෙව්වෝ නිහඬ වූහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවෝ ඒ මණෙව්වන්ට ගාථායෙන් වදළහ:

යම් කෙනෙක් පැරණි ඛමුණු දහම සිහි කෙරෙද්ද, ඉතා පැරණි ඒ ඛමුණෝ ශීලය උතුම් කොට ඇත්තෝ වූහ. ක්‍රෝධය මැඩලා සිටි ඔවුන්ගේ (වක්ඡුරාදි) දොරයෝ ගෝපනය කරන ලද්දහු මැනවින් රක්තා ලද්දහු වූහ.

ධම්මෙ ව ඤානෙ ව රතා අහෙසුං
තෙ බ්‍රාහ්මණා යෙ පුරාණං සරතති
ඉමෙ ව¹ වොක්කඉම ජපාමසෙති²
ගොතෙන්න මහා චිසම. වරතති
කොධාහිභුතා පුටු අත්තදණ්ඩා³
විරජ්ඣමානා තසථාවරෙසු⁴

අග්ගතඤ්චාරක්ඛ හවන්ති මොසා
සුපිනොව⁵ ලභං පුරිසක්ඛ විත්තං
අනාසකා ඵණ්ඩිලසාධිකා ව
පාතො සිත්තනඤ්ච තයො ව වෙද.
ධරාජිතං ජවා පඬෙකා මනනා සීලබ්බතං තපො
කුහකා වඩ්ඤ්ණිකා ව උදකාවමනාති ව
වණ්ණො ඵතෙ බ්‍රාහ්මණානං කතතිඤ්චිසබ්භාවනා⁶.

විත්තඤ්චි සුසමාහිතං විප්පසක්ඛමනාවිලං
අච්චං සබ්බභූතෙසු සො මග්ගො බ්‍රහ්මචරිතයා ති.

අථ ඛො තෙ මාණවකා කුපිතා අනත්තමනා යෙන ලොහිවේවා
බ්‍රාහ්මණො තෙත්‍රපසඩ්ධාමිසු. උපසඩ්ධමිත්වා ලොහිවං බ්‍රාහ්මණං
ඵතදවොටුං යග්ගෙ හවං ජාතෙය්‍ය සමණො මහාකට්ඨානො බ්‍රාහ්මණානං
මනෙත ඵකංසෙන අපවදති⁷ පටිකෙකාසතීති.

ඵවං වුත්තෙ ලොහිවේවා බ්‍රාහ්මණො කුපිතො අහොසි අනත්තමනො.
අථ ඛො ලොහිවේසස් බ්‍රාහ්මණස්ථ ඵතදහොසි: න ඛො පන මෙතං
පතිරුපං යොහං අඤ්ඤිදත්තු මාණවකානං යෙවසුත්වා සමණං මහාකට්ඨානං
අකෙකාසෙය්‍යං පරිභාසෙය්‍යං⁸, යනනුනාහං උපසඩ්ධමිත්වා පුච්චෙය්‍යත්ති.

අථ ඛො ලොහිවේවා බ්‍රාහ්මණො තෙහි මාණවකෙහි සද්ධිං
යෙනායසමා මහාකට්ඨානො තෙත්‍රපසඩ්ධමි උපසඩ්ධමිත්වා ආයසමනා
මහාකට්ඨානෙන සද්ධිං සමෙවදි. සමෙවදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා
ඵකමනනං නිසීදි. ඵකමනනං නිසීකො ඛො ලොහිවේවා බ්‍රාහ්මණො
ආයසමනනං මහාකට්ඨානං ඵතදවොව.

ආගමංසු තු ඛේධි හො කට්ඨාන, අමොකං සම්බහුලා අනෙතවාසිකා
කට්ඨභාරකා මාණවකාති? ආගමංසු ඛේධි තෙ බ්‍රාහ්මණ සම්බහුලා
අනෙතවාසිකා කට්ඨභාරකා මාණවකාති. අහු පන හොතො කට්ඨානස්ස
තෙහි මාණවකෙහි සද්ධිං කොච්චි දෙව කථාසල්ලාපොති? අහු ඛො
මෙ බ්‍රාහ්මණ තෙහි මාණවකෙහි සද්ධිං කොච්චි දෙව කථාසල්ලාපොති.
යථා කථමපන හොතො කට්ඨානස්ස තෙහි මාණවකෙහි සද්ධිං
අහොසි කථාසල්ලාපොති? ඵවං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ තෙහි මාණවකෙහි
සද්ධිං අහොසි කථා සල්ලාපො.

1. ඉමෙ ව -- සා.

2. ජපාමසෙති -- සා.

3. සුපුටුත්තදණ්ඩා -- සා.

4. සතණ්භා තණ්ණෙසු -- මජ්.

5. සුපිනෙන - පිටු 82.

6. කතාඤ්චිසබ්භාවනා -- මජ්.

7. අපවදති -- සා.

8. අකෙකාසෙය්‍යං විරුක්ඛෙය්‍යං පරිභාසෙය්‍යං -- සා.

යම් කෙනෙක් පැරණි බමුණු දහම සිහි කෙරෙද්ද එබමුණෝ (දසකුශලකර්මපථ) දහමිහි ද (අටසමවත්) දහමිහි ද ඇලුණෝ වූහ. මොහු වූකලී ඒ ගුණවලින් ඉවත්ව (අපි) ජප කෙරෙමු යි කුලයෙන් මත් වූවෝ ක්‍රෝධයෙන් මඬනා ලද්දෝ ගන්නා ලද නොයෙක් දඩු ඇත්තෝ තැනිගන්නා (රහත්) නොතැනිගන්නා (නොරහත්) සත්ත්වයන් කෙරෙහි වරද කරන්නෝ විෂම වූ කායකර්මාදිය කෙරෙන්.

නොරක්තා ලද ඉඳුරන් ඇත්තහුගේ (ව්‍රතසමාදානයෝ) පුරිස්භට සිහිනෙන් ලත් ධනයක් මෙන් සිස් වෙත්. (දන් බමුණෝ) එක් දින දෙදින උපවාස කරන්නාහු නිල්කුසනණ අකුළ බිම හෝනාහු උදෑසන දියට බැස නහන්නාහු (වෙනි) වේදත්‍රය ද රථ අඳුන් දිව්සම ද දළමඩුලු ද දන්මල ද තපොමත්ත්‍ර ද අපව්‍රත ගොවුතාදි ශීලව්‍රත ද (මේ මේ කල බමුණන්ගේ තපසි) කොහොත්බව ද වක්දඩු ද දියෙන් මුඛ පිරිමැදුම ද යන මොහු බමුණන් විසින් කිසියම් ආමිසයක් වැඩීම පිණිස කරන ලද ආකල්පයෝ වෙත්.

(පැරණි බමුණන්ගේ) සිත උපවාර අර්පණ වශයෙන් මැනවින් සමාධිගත ය. වෙසෙසින් පහන් ය. නොකැලඹුණේ ය. සියලු සතුන් කෙරෙහි මොළොක් ය. සෙටබවට පැමිණීමේ මග ය. (කිම් තෙපි බමුණු වහුද යි)

ඉක්බිති ඒ මණෙව්වෝ කිපියාහු නොසතුටු සිත් ඇත්තාහු ලොහිව්ව බමුණු වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ ලොහිව්ව බමුණාට මෙය කීහ; කිම හවත් දන්නේ ද? මහාකච්චාන මහණ බමුණන්ගේ මන්ත්‍රයනට ඒකාන්තයෙන් නිත්‍ය කෙරෙයි, දෙස් පහළ කෙරෙයි.

මෙසේ කී කල්හි ලොහිව්ව බමුණු කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ වී ය. එකල්හි ලොහිව්ව බමුණුහට මෙබඳු සිතෙක් වී ය: යම්බඳු මම මණෙව්වන්ගෙන් පමණක් අයා මහාකච්චාන මහණහට දෙස් නගන්නෙමි නම් පරිභව කරන්නෙමි නම් මෙය මට ඒකාන්තයෙන් සුදුසු නො වේ. මම එළඹ පුළුවන්නෙමි නම් මැනවැ යි.

ඉක්බිති ලොහිව්ව බමුණු ඒ මණෙව්වන් සමග ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන් සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් ලොහිව්ව බමුණු ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන්ට මෙය කී ය:

හවත් කච්චානයෙනි, අපගේ අතවැසි වූ දර ගෙන යන බොහෝ වූ මණෙව්වෝ මෙහි ආවාහු ද යි. බමුණ, තොපගේ අතවැසි වූ දර ගෙන යන බොහෝ වූ මණෙව්වෝ මෙහි ආවාහු ය යි. ඒ මණෙව්වන් සමග හවත් කච්චානයන්ගේ කිසියම් කරාසලාපයක් වී ද? යි. බමුණ ඒ මණෙව්වන් සමග මාගේ කිසියම් කරාසලාපයක් වී ය යි. ඒ කෙසේ නම් ඒ මණෙව්වන් සමග හවත් කච්චානයන්ගේ කරාසලාපය වී දැයි. බමුණ, ඒ මණෙව්වන් සමග මාගේ කරාසලාපය මෙසේ වී ය;

සීලුක්ඛමා පුබ්බතරා අභෙසුං

තෙ බ්‍රාහ්මණා, යෙ පුරාණං සරණි. -පෙ-

අබ්ලං සබ්බභූතෙසු සො මග්ගො බ්‍රහ්මපක්ඛියා ති,

එවං ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණ තෙහි මාණවකෙහි සද්ධිං අභොසි කථා සලලාපොති:

අගුත්තදාමාරොති භවං කච්චානො ආහ, කිත්තාවතා නු ඛො හො කච්චාන¹, අගුත්තදාමාරො හොතිති? ඉධ බ්‍රාහ්මණ එකච්චො වක්ඛුතා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ අධිමුච්චති, අපිසරූපෙ රූපෙ ව්‍යාපජ්ජති, අනුපට්ඨිතකායසති ව² විහරති පරික්ඛවෙතසො, තඤ්ඤි වෙතොවිමුක්ඛිං පඤ්ඤාවිමුක්ඛිං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤා තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මො අපරිසෙසා න නිරුජ්ඣති.

සොනෙන සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සානෙන ගඤ්ඤා සාධිඤ්ඤා -පෙ- ජීව්ජාය රසං සාධිඤ්ඤා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං ඵුසිඤ්ඤා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ අධිමුච්චති, අපිසරූපෙ ධම්මෙ ව්‍යාපජ්ජති අනුපට්ඨිතකායසති ව විහරති පරික්ඛවෙතසො, තඤ්ඤි වෙතොවිමුක්ඛිං පඤ්ඤාවිමුක්ඛිං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ඤා තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මො අපරිසෙසා න නිරුජ්ඣති, එවං ඛො බ්‍රාහ්මණ, අගුත්තදාමාරො හොතිති.

අච්ඡරියං හො කච්චාන, අබ්භූතං හො කච්චාන, යාවඤ්ඤිදං හොතා කච්චානෙන අගුත්තදාමාරොව සමානො අගුත්තදාමාරොති අක්ඛානො ගුත්තදාමාරොති භවං කච්චානො ආහ. කිත්තාවතා නු ඛො හො කච්චාන, ගුත්තදාමාරො හොතිති?

ඉධ බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු වක්ඛුතා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ නාධිමුච්චති, අපිසරූපෙ රූපෙ න ව්‍යාපජ්ජති උපට්ඨිතකායසති ව විහරති අප්පමාණවෙතසො, තඤ්ඤි වෙතොවිමුක්ඛිං පඤ්ඤාවිමුක්ඛිං යථාභූතං පජානාති යත්ඤ්ඤා තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මො අපරිසෙසා නිරුජ්ඣති, සොනෙන සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සානෙන ගඤ්ඤා සාධිඤ්ඤා -පෙ- ජීව්ජාය රසං සාධිඤ්ඤා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං ඵුසිඤ්ඤා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ නාධිමුච්චති, අපිසරූපෙ ධම්මෙ න ව්‍යාපජ්ජති උපට්ඨිතකායසති ව විහරති අප්පමාණවෙතසො, තඤ්ඤි වෙතොවිමුක්ඛිං පඤ්ඤාවිමුක්ඛිං යථාභූතං පජානාති, යත්ඤ්ඤා තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මො අපරිසෙසා නිරුජ්ඣති, එවං ඛො බ්‍රාහ්මණ ගුත්තදාමාරො හොතිති.

අච්ඡරියං හො කච්චාන, අබ්භූතං හො කච්චාන, යාවඤ්ඤිදං හොතා කච්චානෙන ගුත්තදාමාරොව සමානො ගුත්තදාමාරොති අක්ඛානො. අභික්ඛානං හො කච්චාන අභික්ඛානං හො කච්චාන, සෙය්‍යථාපි හො කච්චාන, නික්ඛුජ්ජිතං වා උක්ඛුජ්ජය්‍ය, පච්චරියං වා විචරෙය්‍ය, මුළුඤ්ඤා වා මග්ගං ආවිසෙබ්බෙය්‍ය, අනුකාරෙ වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය වක්ඛුමනො රූපානි දක්ඛිතානි: එවමෙව හොතා කච්චානෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො.

1. නු ඛො කච්චාන -- පිටු 22.

2. අනුපට්ඨිතකායසති--යනා. කායසති-- පිටු.

3. සරාසා. -- යනා.

යම් කෙනෙක් පැරණි බමුණු දහම් සිහි කෙරෙත් නම් ඉතා පැරණි වූ ඔහු ශීලය උතුම් කොට ඇත්තෝ වූහ... සියලු සතුන් කෙරෙහි මොළොක් නම් එය සෙට බවට පැමිණීමේ මඟ යි.

බමුණ, ඒ මණෙව්වත් සමග මාගේ කථාසලලාපය මෙසේ වී ය යි.

භවත් කවචානයෝ අගුණාචාර ය යි කියති. භවත් කවචානයෙනි, කෙනෙකින් අගුණාචාර වේ ද? යි. බමුණ, මෙහි කිසිවෙක් ඇසින් රූ දක පියදෑ වූ රූහි ගිජු වෙයි, නොපියදෑ වූ රූහි කිපෙයි නො එළඹ සිටි කය පිළිබඳ 'සිහි ඇත්තේ පරිත්ත (සකිලිටි) සිත් ඇත්තේත් වෙසෙයි. යම් අරමුණෙක උපන් ඔහුගේ පව්වු අකුසල් දහම්හු නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඒ පිළිබඳ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතු සේ නො දනී.

කනින් සද අසා ... නැහැයෙන් ගඳ ගෙන ... දිවෙන් රස වීඳ ... කයින් පහස් පැහැය ... සිතින් දහම් දැන පියදෑ වූ දහම්හි ගිජු වූයේ වෙයි. නො පියදෑ වූ දහම්හි කිපෙයි. නො එළඹ සිටි කය පිළිබඳ සිහි ඇත්තේ සකිලිටි සිත් ඇත්තේත් වෙසෙයි. යම් අරමුණෙක උපන් ඔහුගේ පව්වු අකුසල් දහම්හු නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඒ පිළිබඳ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතු සේ නො දනී. බමුණ, මෙසේ අගුණාචාර වෙ යි.

භවත් කවචානයෙනි, ආශ්චර්ය යැ. භවත් කවචානයෙනි, අද්භූත යැ. භවත් කවචානයන් විසින් යම්තාක් අගුණාචාර වූයෙක් ම අගුණාචාර ය යි පවසන ලද්දේ ය. භවත් කවචානයෝ ගුණාචාරය යි කියති. භවත් කවචානයෙනි, කෙනෙකින් ගුණාචාර වේ ද? යි.

බමුණ, මෙහි මහණ ඇසින් රූ දක පිය දෑ වූ රූහි නො ගිජු වූයේ වෙයි. නො පිය දෑ වූ රූහි නො කිපෙයි. එළඹ සිටි කය පිළිබඳ සිහි ඇත්තේ අප්‍රමාණ (නිකෙලෙස්) සිතැත්තේත් වෙසෙයි. යම් අරමුණෙක උපන් ඔහුගේ පව්වු අකුසල් දහම්හු නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ පිළිබඳ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුසේ දනියි. කනින් සද අසා ... නැහැයෙන් ගඳ ගෙන ... දිවෙන් රස වීඳ ... කයින් පහස් පැහැය ... සිතින් දහම් දැන පියදෑ වූ දහම්හි නො ගිජු වූයේ වෙයි. නො පියදෑ වූ දහම්හි නො කිපෙයි. එළඹ සිටි කය පිළිබඳ සිහි ඇත්තේ නිකෙලෙස් සිතැත්තේත් වෙසෙයි. යම් අරමුණෙක උපන් ඔහුගේ පව්වු අකුසල් දහම්හු නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ පිළිබඳ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතු සේ දනී. බමුණ, මෙසේ ගුණාචාර වෙ යි.

භවත් කවචානයෙනි, ආශ්චර්ය යැ. භවත් කවචානයෙනි, අද්භූත යැ. භවත් කවචානයන් විසින් යම්තාක් ගුණාචාර වූයෙක් ම ගුණාචාරය යි පවසන ලද්දේ ය. භවත් කවචානයෙනි, ඉතා මැනවි. භවත් කවචානයෙනි, ඉතා මැනවි. භවත් කවචානයෙනි, යම්සේ යටිකුරු වූවක් හෝ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් හෝ වැසුම් හරින්නේ ද මංමුළා වූවකුට මහ හෝ කියන්නේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූ දක්නාහ යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් හෝ දරන්නේ ද, එසෙයින් ම භවත් කවචානයන් විසින් තන් අයුරින් දහම් පවසන ලදී.

එසාහං හො කච්චාන, තං හගචන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මෙඤ්ඤි
භික්ඛුසංඝෙඤ්ඤි, උපාසකං මං හවං කච්චානො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ
පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං. යථා ච හවං කච්චානො මක්කරකටෙ
උපාසකකුලානි උපසංඝාමනී, එවමෙව ලොභිච්චකුලං උපසංඝාමතු.
තත්ථ යෙ මාණවකා වා මාණවිකා වා හවන්තං කච්චානං අභිවාදෙසුංසානි
පච්චුපට්ඨිසුංසානි ආසනං වා උදකං වා දසුංසානි තෙසං තං හවිසුංසානි
දීසරත්තං භිතාය සුඛායාති.

1. 13. 10

වෙරහච්චානිසුත්තං.

133, එකං සමයං ආයස්මා උද්ධි කාමණ්ඩායං විහරති තොදෙයාසස
බ්‍රාහ්මණස්ස අලඛවනෙ. අථ ඛො වෙරහච්චානිගොත්තාය බ්‍රාහ්මණියා
අනෙතවාසී මාණවකො යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසංඝාමී. උපසංඝාමීන්වා
ආයස්මා උද්ධිනා සද්ධිං සමෙචාදි, සමෙචාදනීයං කථං සාරාණියං.
වීතියාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං මාණවකං
ආයස්මා උද්ධි ධම්මයා කථාය සංකුසෙසසි සමාදපෙසි සමුත්තෙපෙසි
සමප්පංසෙසි.

අථ ඛො යො මාණවකො ආයස්මා උද්ධිනා ධම්මයා කථාය
සංකුසෙසිනො සමාදපිනො සමුත්තෙපිනො සමප්පංසිනො උට්ඨායාසනා
යෙන වෙරහච්චානිගොත්තා බ්‍රාහ්මණී තෙනුපසංඝාමී. උපසංඝාමීන්වා
වෙරහච්චානිගොත්තං බ්‍රාහ්මණී එතදවොච; යග්ගෙ හොති ජාතෙයාසි¹;
සමණො උද්ධි ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං
පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සවාසුරන්තං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං
බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙතිති.

තෙන හි ත්වං මාණවක, මම වචනෙන සමණං උද්ධිං නිමනෙතභි
ස්ථානනාය හත්තනාති. එවං හොතීති ඛො යො මාණවකො
වෙරහච්චානිගොත්තාය බ්‍රාහ්මණියා පටිසංග්ගන්වා යෙනායස්මා උද්ධි
තෙනුපසංඝාමී, උපසංඝාමීන්වා ආයස්මා උද්ධිං එතදවොච: අධිවාසෙතු
කිර හවං උද්ධි අමනාකං ආචරියහරියාය වෙරහච්චානිගොත්තාය
බ්‍රාහ්මණියා ස්ථානනාය හත්තනාති. අධිවාසෙසි ඛො ආයස්මා උද්ධි
තුණ්හිභාවෙන.

1. මක්කරකතෙ -- මජ්ඣ.

2. ජාතෙයා -- පිටු, සා, PTS පි.2.

භවත් කවචානායෙති, මේ මම ඒ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේත් දහමත් බික්සහනත් සරණ යෙමි. භවත් කවචානායෝ, අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරන්වා. භවත් කවචානායෝ මකකරකට නුවර උපාසක කුලයන් කරා යමියේ එළඹෙත් නම් එසෙයින් ම ලොහිටව කුලයට ද එළඹෙත්වා. එහි යම් මණෙව්වෝ හෝ මෙණෙවියෝ හෝ භවත් කවචානායන් වදින්නාහු නම් උවටැත් කරන්නාහු නම් අසුන් හෝ දිය හෝ දෙන්නාහු නම් ඔවුන්ට එය දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යයි.

1. 13. 10

වෙරහවානි සූත්‍රය

133. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ කාමණ්ඩා නුවර තොදෙයා බමුණුගේ අඹවෙනෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි වෙරහවානි ගොත් ඇති බැමිණියගේ අතවැසි මණෙවු ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කතාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් ඒ මණෙව්වාට ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ දෑහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වන, සමාදන් කරවන, තෙද ගැන්වන, සතුටු කරවන.

ඉක්බිති ඒ මණෙවු ආයුෂ්මත් උදයි තෙරැන් විසින් දෑහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන්කරවනලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගිට වෙරහවානිගොත් බැමිණිය වෙත එළඹියේ ය. එළඹ වෙරහවානිගොත් බැමිණියට මෙය කී ය. පින්වතිය කී ම දන්නෙහි ද? “උදයි ශ්‍රමණයෝ මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත ව්‍යඤ්ජන සහිත සියල්ල පිරිපුන් පිරිසුදු බඹසර පටසනි” යි.

මණෙව්ව, එසේ වී නම් තෙපි මාගේ වචනයෙන් උදයි මහණහු සෙට පිණිස බතින් පවරවූ යි. එසේ ය පින්වතිය යි ඒ මණෙවු තෙමේ වෙරහවානිගොත් බැමිණියට පිළිවදන් දී ආයුෂ්මත් උදයි තෙරැන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරැන්ට මෙය සැලකෙළේ ය; “භවත් උදයි තෙරණුවෝ අප ඇදුරු බිරිය වූ වෙරහවානිගොත් බැමිණියගේ සෙට පිණිස වූ බත ඉවසන්වා යි. ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ මුවෙන් නො බැණ ඉවසූහ.

අප් ඛො ආයස්මා උද්ධි තස්සා රක්ඛයා අභිච්ඡෙත පුබ්බන්තභසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදය යෙන වෙරහවිවානිගොත්තාය බ්‍රාහ්මණියා නිවෙසනං තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීත්වා පඤ්ඤතෙත ආසනෙ නිසිදි. අප් ඛො වෙරහවිවානිගොත්තා බ්‍රාහ්මණී ආයස්මන්තං උද්ධිං පණිතෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහත්වා සන්තපෙසි සමච්චාරෙසි. අප් ඛො වෙරහවිවානිගොත්තා බ්‍රාහ්මණී ආයස්මන්තං උද්ධිං භුක්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං පාදුකා ආරොහිත්වා උච්ච ආසනෙ නිසිදිත්වා සීසං ඔගුණධීතා¹ ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොච: හණ් සමණ, ධම්මෙනි. හවිස්සති හගිති සමයොති වත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමී².

දුතියමි ඛො සො මාණවකො යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීත්වා ආයස්මනා උද්ධිතා සද්ධිං සමෙවොදි. සමෙවොදනියං කප්ථං සාරාණියං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසිදි.

එකමන්තං නිසිත්තං ඛො තං මාණවකං ආයස්මා උද්ධි ධම්මියා කප්ථාය සඤ්ඤෙසි, සමාදපෙසි, සමුක්කෙපෙසි, සමච්චංසෙසි. දුතියමි ඛො සො මාණවකො ආයස්මනා උද්ධිතා ධම්මියා කප්ථාය සඤ්ඤෙසිතො සමාදපිතො සමුක්කෙපිතො සමච්චංසිතො උට්ඨායාසනා යෙන වෙරහවිවානිගොත්තා බ්‍රාහ්මණී තෙනුපසඬාමී. උපසඬාමීත්වා වෙරහවිවානිගොත්තං බ්‍රාහ්මණීං එතදවොච: යඤ්ඤෙ භොති ජානෙය්‍යාසි, සමණො උද්ධි ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සවාසඤ්ඤාං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙතිති. එවමෙවං පන ත්වං මාණවක සමණස්ස උද්ධිස්ස වණ්ණං භාසසි, සමණො පනුද්ධි³ හණ් සමණ ධම්මෙනි පුත්තො සමානො හවිස්සති හගිති සමයොති වත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පක්කන්තොති.

තථා හි පන ත්වං භොති පාදුකා ආරොහිත්වා උච්ච ආසනෙ නිසිදිත්වා සීසං ඔගුණධීතා එතදවොච: හණ් සමණ ධම්මෙනි, ධම්මගරුත්තො හි තෙ හවත්තො ධම්මගාරවාති. තෙන හි ත්වං මාණවක, මම වචනෙන සමණං උද්ධිං නිමක්කෙහි ස්ථානනාය හත්තොති. එවං භොතීති ඛො සො මාණවකො වෙරහවිවානිගොත්තාය බ්‍රාහ්මණියා පටිඤ්ඤත්වා යෙනායස්මා උද්ධි තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීත්වා ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොච:

අධිවාසෙසි කීර හවං උද්ධි අමුතං ආවරියහරියාය වෙරහවිවානි ගොත්තාය බ්‍රාහ්මණියා ස්ථානනාය හත්තොති. අධිවාසෙසි ඛො ආයස්මා උද්ධි තුණ්හිභාවෙන. අප් ඛො ආයස්මා උද්ධි තස්සා රක්ඛයා අභිච්ඡෙත පුබ්බන්තභසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදය යෙන වෙරහවිවානිගොත්තාය බ්‍රාහ්මණියා නිවෙසනං තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීත්වා පඤ්ඤතෙත ආසනෙ නිසිදි. අප් ඛො වෙරහවිවානිගොත්තා බ්‍රාහ්මණී ආයස්මන්තං උද්ධිං පණිතෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහත්වා සන්තපෙසි, සමච්චාරෙසි, අප් ඛො වෙරහවිවානිගොත්තා බ්‍රාහ්මණී ආයස්මන්තං උද්ධිං භුක්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං පාදුකා ඔරුහිත්වා නිවෙ ආසනෙ නිසිදිත්වා සීසං විවරිත්වා ආයස්මන්තං උද්ධිං එතදවොච:

1. ඔගුණධීතා - සා.

2. පක්කමී -- සෑග්.

3. උද්ධිං - සා.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ ඒ රැය අවුමෙන් පෙරවරු හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙන වෙරහව්‍යානිගොත් බැමිණියගේ නිවෙස වෙත එළඹියහ. එළඹ පැන වූ අස්නෙහි වැඩහුන්හ. එකල්හි වෙරහව්‍යානි ගොත් බැමිණිය ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් ප්‍රණීත වූ කැයුතු බිදිය යුතු දැයිත් සියතින් සැනැප්වූ. මැනවින් පැවරවූ, ඉක්බිති වෙරහව්‍යානි ගොත් බැමිණිය ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් වළඳා නිම වූවන් පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇත්තවුන් (දැන) වහන් නැඟී උස්අස්නෙක හිඳ හිස වසා පෙරෙව ගත්ති ආයුෂ්මත් උදයි තෙරුන්ට මහණ “බණ කියනු මැනව”යි මෙය කීවු ය. නැගණියෙනි, “(මතු එයට) කාලයෙක් වන්නේ ය” යි වදරා හුනස්නෙන් නැඟිට වැඩියහ.

දෙවන වට ද ඒ මණෙවු තෙමේ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්නේ ය.

එකත්පස් ව හුන් ඒ මණෙවුහට ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ දූතැමිකතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙදගැන්වූහ. සතුටු කරවූහ. දෙවනවට ද ඒ මණෙවු ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් විසින් දූතැමිකතාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැඟිට වෙරහව්‍යානි ගොත් බැමිණිය වෙත එළඹියේ ය. එළඹ වෙරහව්‍යානිගොත් බැමිණියට මෙය කී ය: පින්වතිය, කිම දන්නෙහි ද? උදයි මහණහු මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කළණ වූ අරුත් සහිත වාක්‍යයන් සහිත සියල්ල පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර පවසති යි. මණෙව්ව, තෙපි මෙසේ ම උදයි මහණහුගේ ගුණ කියව. උදයි මහණ වනාහි මහණ, බණ කියනු මැනව යි කියන ලද්දේ ම නැගණියෙනි, (එයට) “කලෙක් වන්නේ ය” යි කියා හුනස්නෙන් නැඟිට වෙහෙරට ගියේ යි.

ඒ එසේම ය. පින්වතිය, තෙපි වහන් නැඟී උස් අස්නෙක හිඳ හිස වසා පෙරෙව මහණ “බණ කියනු මැනවැ” යි මෙය කීහ. ඒ හවත්නු ධර්මය ගුරු කොට ඇත්තෝ ධර්මයට ගෞරව කරන්නෝ යි. මණෙව්ව එසේ නම් තෙපි මාගේ වචනයෙන් උදයි මහණහු සෙට පිණිස බතින් පවරවූ යි. “එසේය පින්වතිය” යි ඒ මණෙවු තෙමේ වෙරහව්‍යානිගොත් බැමිණියට පිළිතුරු දී ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන්ට මෙය සැලකෙළේ ය:

හවත් උදයි තෙරණුවෝ අප ඇදුරුබිරිය වූ වෙරහව්‍යානිගොත් බැමිණියගේ සෙට පිණිස වූ බත ඉවසන්වා යි ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ මුළුවන් නොබැණ ඉවසූහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවෝ ඒ රැය අවුමෙන් පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන වෙරහව්‍යානිගොත් බැමිණියගේ නිවස වෙත එළඹියහ. එළඹ පැන වූ අස්නෙහි වැඩහුන්හ. එකල්හි වෙරහව්‍යානිගොත් බැමිණිය ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණු ප්‍රණීතවූ කැයුතු බිදියයුතු දැයිත් සියතින් සැනැප්වූ. මැනවින් පැවරවූ. ඉක්බිති වෙරහව්‍යානිගොත් බැමිණිය ආයුෂ්මත් උදයි තෙරණුවන් වළඳා නිම වූවන් පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇත්තවුන් (දැන) වහනින් බැස මිටි අස්නෙක හිඳ හිස විවර කොට ආයුෂ්මත් උදයි තෙරුන්ට මෙය කීවු ය.

කිසිනො බො හනෙහි, සති අරහතො සුඛදුක්ඛං පඤ්ඤාපෙතති? කිසිම අසති අරහතො සුඛදුක්ඛං න පඤ්ඤාපෙතති? වක්ඛස්මිං බො හගිති සති අරහතො සුඛදුක්ඛං පඤ්ඤාපෙතති, වක්ඛස්මිං අසති අරහතො සුඛදුක්ඛං න පඤ්ඤාපෙතති -පෙ- ජිව්හාය අසති අරහතො සුඛදුක්ඛං න පඤ්ඤාපෙතති, කායස්මිං -පෙ- මනස්මිං සති අරහතො සුඛදුක්ඛං පඤ්ඤාපෙතති, මනස්මිං අසති අරහතො සුඛදුක්ඛං න පඤ්ඤාපෙතති.

එවං වුතෙන වෙරහව්වානිගොතො බ්‍රාහ්මණී ආයස්මිනං උද්ධිං එතදවොච: අභික්ඛන්තං හනෙහි, අභික්ඛන්තං හනෙහි සෙය්‍යාපාපි හනෙහි කිසිකුණකං වා උත්තරෙස්සය, පටිට්ඨන්තං වා විවරෙස්සය; මුළුහස්ස වා මග්ගං ආවිනෙඛය්‍ය, අත්තිකාරෙ වා තෙලපච්ඡාතං ධාරෙය්‍ය වක්ඛමනො රූපානි දක්ඛන්ති. එවමෙවං අයෙයන උද්ධිනා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එයාහං අයං උද්ධි¹ නං හගවන්තං² සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච, උපාසිකං මං අයො උද්ධි ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

ගහපතිවග්ගො තෙරසමො.

තත්තුද්දනං:

වෙසාලී වජ්ඣ නාලඤ්ඤා භාරඤ්ඤා සොණ සොසිතා
භාලිඤ්ඤා නාලඤ්ඤා ලොභිඤ්ඤා වෙරහව්වානිති.

1. හනෙහි, උද්ධි -- සා. .

2. හවන්තං -- සා. .

වහන්ස, කුමක් ඇති කල්හි රහත්හු සුවදුක් පනවද්ද? කුමක් නැති කල්හි රහත්හු සුවදුක් නොපනවත් ද? යි. නැගණියෙනි, ඇය ඇති කල්හි රහත්හු සුවදුක් පනවත් ඇය නැති කල්හි රහත්හු සුවදුක් නොපනවත් ... දිව නැති කල්හි රහත්හු සුවදුක් නොපනවත්. කය ... සිත ඇති කල්හි රහත්හු සුවදුක් පනවත් සිත නැති කල්හි රහත්හු සුවදුක් නොපනවති යි.

මෙසේ වදළ කල්හි වෙරහව්‍යානිගොත් බැම්මිය ආයුෂ්මත් උදයි තෙරුන්ට මේ කිවු ය. වහන්ස, ඉතා මැනවි. වහන්ස, ඉතා මැනවි. වහන්ස, යම් සේ යටිකුරු වූවක් හෝ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් හෝ විවර කරන්නේ ද, මංමුළා වුවකුට හෝ මහ කියන්නේ ද, ඇස් ඇත්තන් රු දකිති යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් හෝ දරන්නේ ද එසෙයින් ම උදයි ආර්යයන් විසින් නන්අයුරින් දහම් පවසන ලදී උදයි, ආර්යයෙනි, මේ මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේන් දහමත් බික්-සඟනත් සරණ යෙමි. උදයි ආර්යයෝ අද පටන් මා දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උවැසියක කොට දරන්වා යි.

තෙළෙස් වැනි ගෘහපති වර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

වෙසාලි, වස්ථි, නාලඤ්ඤා, භාරද්‍යාජ, සොණ, සොසිත, භාලිද්දක, නකුලපිකු, ලොහිව්ව, වෙරහව්‍යානි ය යි සූත්‍ර දශයෙකි.

14. දෙවදහවග්ගො

1. 14. 1

දෙවදහසුත්තං

134. එකං සමයං භගවා සකෙකසු විහරති දෙවදහං නාම සංකායානං නිගමො. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතාසි: නාහං භික්ඛවෙ සබ්බෙසංඤ්ඤව භික්ඛුනං ඡසු එකසායනනෙසු අප්පමාදෙන කරණියනති වදමි. න ව පනාහං භික්ඛවෙ සබ්බෙසංඤ්ඤව භික්ඛුනං ඡසු එකසායනනෙසු නාප්පමාදෙන කරණියනති වදමි.

යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරහතො ඛිණ්ණසවා වුසිතවනෙතා කතකරණියා ඔභිතභාරා අනුසුත්තසද්දතා පරික්ඛණ්ණවසංඤ්ඤාපතා සමෙදංඤ්ඤ විමුක්තා, තෙසාහං භික්ඛවෙ භික්ඛුනං ඡසු එකසායනනෙසු නාප්පමාදෙන කරණියනති වදමි. තං කිසං භෙතු, කතං තෙසං අප්පමාදෙන, අභබ්බා තෙ පමජජිතුං.

යෙ ව ඛො තෙහි භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙධා අප්පත්තමානසා අනුත්තරං යොගසෙබ්බං පඤ්ඤාමානා විහරන්ති, තෙසාහං භික්ඛවෙ භික්ඛුනං ඡසු එකසායනනෙසු අප්පමාදෙන කරණියනති වදමි. තං කිසං භෙතුං, සනති භික්ඛවෙ වක්ඛවිඤ්ඤායා රූපා මනෝරමාපි අමනෝරමාපි, ත්‍යාසා චුක්ඛ චුක්ඛ විතං න පරියාදය තිට්ඨනති. චෙතසො අපරියාදනා ආරඬං භොති වීරියං අසලලිතං, උපට්ඨිතා සති අපමච්චධා¹, පසංඤ්ඤා කායො අසාරඤ්ඤා, සමාහිතං විතං එකග්ගං, ඉමං ඛවාහං භික්ඛවෙ අප්පමාදඵලං සමපසාදමානො තෙසං භික්ඛුනං ඡසු එකසායනනෙසු අප්පමාදෙන කරණියනති වදමි.

සනති භික්ඛවෙ සොතවිඤ්ඤායා සද්ද මනෝරමාපි අමනෝරමාපි -පෙ- සකති භික්ඛවෙ සානවිඤ්ඤායා ගඤ්ඤා මනෝරමාපි අමනෝරමාපි -පෙ- සනති භික්ඛවෙ ජිව්හාවිඤ්ඤායා රසා මනෝරමාපි අමනෝරමාපි -පෙ- සනති භික්ඛවෙ කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨකො මනෝරමාපි අමනෝරමාපි -පෙ- සකති භික්ඛවෙ මනෝවිඤ්ඤායා ධම්මා මනෝරමාපි අමනෝරමාපි ත්‍යාසා චුක්ඛ චුක්ඛ විතං න පරියාදය තිට්ඨනති, චෙතසො අපරියාදනා ආරඬං භොති වීරියං අසලලිතං, උපට්ඨිතා සති අපමච්චධා, පසංඤ්ඤා කායො අසාරඤ්ඤා, සමාහිතං විතං එකග්ගං. ඉමං ඛවාහං භික්ඛවෙ අප්පමාදඵලං සමපසාදමානො තෙසං භික්ඛුනං ඡසු එකසායනනෙසු අප්පමාදෙන කරණියනති වදමිති.

1. අපමච්චධා -සී 2, සා. අපමච්චධා මජ්ඣ:

14. දේවදහ වර්ගය

1. 14. 1

දේවදහ සූත්‍රය

134. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය දනව්වෙහි ශාක්‍යයන්ගේ දේවදහ නම් නියමගමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, මම සියලු භික්ෂූන් විසින් ම ස්පර්ශායතන සයෙහි නොපමාව කටයුතු ය යි නො කියමි. මහණෙනි, මම සියලු භික්ෂූන් විසින් ම ස්පර්ශායතන සයෙහි නො පමාව නො කට යුතු ය යි ද නො කියමි.

මහණෙනි, රහත් වූ ක්ෂය කළ ආයුච ඇති වැය නිම වූ බලසර ඇති කළ කටයුතු ඇති බහා තැබූ බර ඇති පිළිවෙළින් පැමිණි ස්වාභී (රහත්ඵල)ය ඇති ක්ෂය කළ බවබැඳුම් ඇති, මැනවින් දැන මිදුණු යම් ඒ භික්ෂූහු වෙත් නම් මහණෙනි, මම ඒ භික්ෂූන් විසින් ස්පර්ශායතන සයෙහි නො පමාව කටයුතු ය යි නො කියමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ඔවුන් විසින් නො පමාව කරන ලදී. ඔහු පමා වන්නට නුසුදුස්සෝ ය.

මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂූහු ශෛක්‍ෂ වූවාහු නො පැමිණි රහත් බැව් ඇත්තාහු අනුත්තර වූ නිවන පතමින් වෙසෙද්ද, මහණෙනි, මම ඒ භික්ෂූන් විසින් ස්පර්ශායතන සයෙහි නො පමාව කටයුතු ය යි කියමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, මනාප වූ ද අමනාප වූ ද ඇසින් දකසුතු රූපයෝ ඇතියහ. ඔහු ඔහුගේ සිත පැහැය පැහැය භාත්පසින් අල්ලා ගෙන නො සිටිත්. සිත භාත්පසින් අල්ලා නො ගැනීමෙන් වෙර අරඹන ලද්දේ නො හැකුළුණේ වෙයි. සිතිය උළඹ සිටියා ය. නො මුළා වූවා ය. කය සන්තිදුණේ ය. දහ රහිත ය, සිත සමාධිගත ය. එකඟ ය. මහණෙනි, මම මේ අප්‍රමාද ඵලය දක්නෙමි ඒ භික්ෂූන් විසින් ස්පර්ශායතන සයෙහි නො පමාව කටයුතු යයි කියමි.

මහණෙනි, මනාප වූ ද අමනාප වූ ද කනිත් දකසුතු ශබ්දයෝ ඇතියහ ... මහණෙනි, මනාප වූ ද අමනාප වූ ද නැහැයෙන් දකසුතු ගන්ධයෝ ඇතියහ ... මහණෙනි, මනාප වූ ද අමනාප වූ ද දිවෙන් දකසුතු රසයෝ ඇතියහ ... මහණෙනි, මනාප වූ ද අමනාප වූ ද කයින් දකසුතු පහස්හු ඇතියහ ... මහණෙනි, මනාප වූ ද අමනාප වූ ද සිතින් දකසුතු දහම්හු ඇතියහ. ඔහු ඔහුගේ සිත පැහැය පැහැය භාත්පසින් අල්ලාගෙන නො සිටිත්. සිත භාත්පසින් අල්ලා නො ගැනීමෙන් වෙර අරඹන ලද්දේ නො හැකුළුණේ වෙයි. සිතිය උළඹ සිටියා ය. නො මුළා වූවා ය. කය සන්තිදුණේ ය. දහ රහිත ය. සිත සමාධිගත ය. එකඟ ය. මහණෙනි, මම මේ අප්‍රමාද ඵලය දක්නෙමි ඒ භික්ෂූන් විසින් ස්පර්ශායතන සයෙහි නො පමාව කටයුතු ය යි කියමි යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 14. 2

බණ්ඩුකතං

135. ලාභා වො භික්ඛවෙ, සුලඬං වො භික්ඛවෙ, බණො වො පටිලද්ධො බුහුවරියවාසාය. දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ ඡ ඵසසායතනිකා නාම නිරයා. තඤ්ඤං යං කිඤ්චි චක්ඛුනා රූපං පසසති අනිට්ඨරූපං යෙව පසසති නො ඉට්ඨරූපං අකන්තරූපඤ්ඤෙව පසසති නො කන්තරූපං අමනාපරූපඤ්ඤෙව පසසති නො මනාපරූපං. යං කිඤ්චි සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤාති -පෙ- යං කිඤ්චි සාතෙන ගන්ධං සායති -පෙ- යං කිඤ්චි ජීව්හාය රසං සායති -පෙ- යං කිඤ්චි කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසති -පෙ- යං කිඤ්චි මනසා ධම්මං විජානාති අනිට්ඨරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො ඉට්ඨරූපං අකන්තරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො කන්තරූපං අමනාපරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො මනාපරූපං.

ලාභා වො භික්ඛවෙ, සුලඬං වො භික්ඛවෙ, බණො වො පටිලද්ධො බුහුවරියවාසාය. දිට්ඨා මයා භික්ඛවෙ ඡ ඵසසායතනිකා නාම සග්ගා. තඤ්ඤං යං කිඤ්චි චක්ඛුනා රූපං පසසති ඉට්ඨරූපං යෙව පසසති නො අනිට්ඨරූපං, කන්තරූපඤ්ඤෙව පසසති නො අකන්තරූපං, මනාපරූපඤ්ඤෙව පසසති නො අමනාපරූපං.

යං කිඤ්චි සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤාති -පෙ- යං කිඤ්චි සාතෙන ගන්ධං සායති -පෙ- යං කිඤ්චි ජීව්හාය රසං සායති -පෙ- යං කිඤ්චි කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසති -පෙ- යං කිඤ්චි මනසා ධම්මං විජානාති ඉට්ඨරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො අනිට්ඨරූපං, කන්තරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො අකන්තරූපං, මනාපරූපඤ්ඤෙව විජානාති නො අමනාපරූපං. ලාභා වො භික්ඛවෙ, සුලඬං වො භික්ඛවෙ, බණො වො පටිලද්ධො බුහුවරියවාසායාති.

1. 14. 3

සග්ගසායනං

136. රූපාරාමා භික්ඛවෙ දෙවමනුස්සා රූපරත්තා රූපසම්මුද්ධිතා¹. රූපවිපරිණාමවීරාගනිරොධා දුක්ඛා භික්ඛවෙ දෙවමනුස්සා විහරන්ති. සැදුරාමා -පෙ- ගන්ධාරාමා -පෙ- රසාරාමා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බාරාමා -පෙ- ධම්මාරාමා භික්ඛවෙ. දෙවමනුස්සා ධම්මරත්තා ධම්මසම්මුද්ධිතා¹. ධම්මවිපරිණාමවීරාගනිරොධා දුක්ඛා භික්ඛවෙ දෙවමනුස්සා විහරන්ති.

1. රූපසම්මුද්ධිතා-මුච්ඡි සා, පි 1, 2.

1. 14. 2

බණ සූත්‍රය

135. මහණෙනි තොපට ලාභයෙකි, මහණෙනි තොපට යහපත් ලැබීමෙකි, බබ්බසර වීජුමට සුදුසු අවස්ථාව තොප විසින් ලබන ලද්දේ ය. මහණෙනි, මව්පියන් ජර්ඝ්ඝායනනික නම් නිරයයෝ දක්නා ලදහ. එහි ඇසින් යම් කිසි රුවක් දකී නම් අනිටු සැහැව් (ස්වභාව) ඇත්තක් ම දකී. ඉටු සැහැව් ඇත්තක් නො දකී. නො කැමති සැහැව් ඇත්තක් ම දකී. කැමති සැහැව් ඇත්තක් නො දකී. නො මනා සැහැව් ඇත්තක් දකී. කනින් යමකිසි සඳක් අසා නම් ... නැහැයෙන් යමකිසි ගඳක් ගනී නම් ... දිවෙන් යමකිසි රසක් විඳී නම් ... කයින් යමකිසි පහසක් ප්‍රසි නම් ... සිතින් යමකිසි දහමක් දනී නම් අනිටු සැහැව් ඇත්තක් ම දනී. ඉටු සැහැව් ඇත්තක් නො දනී. නො කැමති සැහැව් ඇත්තක් ම දනී. කැමති සැහැව් ඇත්තක් නො දනී. නො මනා සැහැව් ඇත්තක් ම දනී. මනා සැහැව් ඇත්තක් නො දනී.

මහණෙනි තොපට ලාභයකි, මහණෙනි තොපට යහපත් ලැබීමෙකි. බබ්බසර වීජුමට තොප විසින් සුදුසු අවස්ථාව ලබන ලද්දේ ය. මහණෙනි, මා විසින් ජර්ඝ්ඝායනනික නම් ස්වර්ගයෝ දක්නා ලදහ. එහි ඇසින් යමකිසි රුවක් දකී නම් ඉටු සැහැව් ඇත්තක් ම දකී. අනිටු සැහැව් ඇත්තක් නො දකී. කැමති සැහැව් ඇත්තක් ම දකී. නො කැමති සැහැව් ඇත්තක් නො දකී. මනා සැහැව් ඇත්තක් ම දකී. නො මනා සැහැව් ඇත්තක් නො දකී.

කනින් යමකිසි සඳක් අසා නම් ... නැහැයෙන් යමකිසි ගඳක් ගනී නම් ... දිවෙන් යමකිසි රසක් විඳී නම් ... කයින් යමකිසි පහසක් ප්‍රසි නම් ... සිතින් යමකිසි දහමක් දනී නම් ඉටු සැහැව් ඇත්තක් ම දනී. අනිටු සැහැව් ඇත්තක් නොදනී. කැමති සැහැව් ඇත්තක් ම දනී. නො කැමති සැහැව් ඇත්තක් නො දනී. මනා සැහැව් ඇත්තක් ම නොදනී. නො මනා සැහැව් ඇත්තක් නොදනී, මහණෙනි, තොපට ලාභයෙකි. මහණෙනි, තොපට යහපත් ලැබීමෙකි. බබ්බසර වීජුමට සුදුසු අවස්ථාව තොප විසින් ලබන ලද්දේ ය යි.

1. 14. 3

සගග්ග සූත්‍රය

136. මහණෙනි, දෙව්මිනිස්සු රූපයෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු රූපයෙහි ඇලුණාහු රූපයෙහි සතුටු වූවාහු වෙති. මහණෙනි, දෙව්-මිනිස්සු රූපයෙහි වෙනස් වීමෙන් විරාගයෙන් නිරෝධයෙන් දුක් ඇති ව වෙසෙත්. සඳෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු... ගඳෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු... රසෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු... පහසෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු... මහණෙනි, දෙව්මිනිස්සු දහමි අරමුණෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු දහමි ඇලුණාහු දහමි සතුටු වූවාහු වෙත්. මහණෙනි, දෙව්මිනිස්සු දහමි වෙනස් වීමෙන් විරාගයෙන් නිරෝධයෙන් දුක් ඇති ව වෙසෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තථාගතො ච ධො භික්ඛවෙ අරහං සම්මාසම්මුද්ධො රූපානං
සමුදයඤ්ඤි අත්ථගමඤ්ඤි අසසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිසසරණඤ්ඤි යථාභූතං
විදිත්වා න රූපාරාමො න රූපරතො න රූපසම්මුදිතො, රූපවිපරි-
ණාමවිරාගනිරෝධා සුඛො¹ භික්ඛවෙ තථාගතො විහරති. සද්දනං -පෙ-
ගන්ධානං -පෙ- රසානං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බානං -පෙ- ධම්මානං
සමුදයඤ්ඤි අත්ථගමඤ්ඤි අසසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිසසරණඤ්ඤි
යථාභූතං විදිත්වා න ධම්මාරාමො න ධම්මරතො න ධම්ම-
සම්මුදිතො ධම්මවිපරිණාමවිරාගනිරෝධා සුඛො භික්ඛවෙ තථාගතො
විහරතීති. ඉදම්චොච භගවා, ඉදං වත්වා සුගතො අථාපරං
එතද්චොච සත්ථා:

රූපා සද්ද රසා ගන්ධා එසසා ධම්මා ච කෙචලා
ඉට්ඨා කන්තා මනාපා ච යාවනජීති වුච්ඡති.

සදෙවකසස ලොකසස එතෙ ථො සුඛසම්මතා
යත් වෙතො නිරුජ්ඣාගති තං ධෙසං දුක්ඛසම්මතං.

සුඛනති² දිට්ඨමරියෙහි සක්කායඤ්ඤපරොධනං³
පච්චිනිකමීදං හොති සබ්බලොකෙන පසස්සතං⁴

යං පරෙ සුඛතො ආහු තදරියා ආහු දුක්ඛතො
යං පරෙ දුක්ඛතො ආහු තදරියා සුඛතො වීද.

පසස්ස ධම්මං දුරාජානං සම්මුලෙනත් අවිද්දසු
නිවුත්තානං තමො හොති අක්කාරො අපසස්සතං,

සතඤ්ඤි විචටං හොති ආලොකො පසස්සතාමිච
සන්තිකෙ න විජානාති මගා⁵ ධම්මස්ස අකොච්චා

භවිරාගපරෙතෙහි භවසොත්තානුසාරිහි⁶
මාරධෙය්‍යානුපකොති නායං ධම්මො සුසම්මුද්ධො.

කො නු අඤ්ඤත්‍ර මරියෙහි පදං සම්මුද්ධමරහති.
යමපදං සම්මුද්ධඤ්ඤය පරිනිබ්බන්ති අනාසවාති.

1. සුඛං - සිඬු

2. සුඛං - මජ්ඣං, සුඛඤ්ච - ස්‍යා

3. සක්කායස්‍යනිරෝධනං - මජ්ඣං

4. දසස්සතං - සි, 1, 2

5. මග්ගා - ස්‍යා

6. භවිරාගානුසාරිහි - සි 1, 2

මහණෙනි අර්හත් සම්මාසම්බුද්ධ වූ තථාගත තෙමේ රූපයන්ගේ සමුදයත් අස්තඛගමයත් ආස්වාදයත් ආදීනවයත් නිස්සරණයත් තතු සේ දැන රූපයෙහි ඇලුම් නැත්තේ රූපයෙහි නො ඇලුණේ රූපයෙහි සතුටු නුටුයේ වෙයි. මහණෙනි තථාගත තෙමේ රූපයන්ගේ වෙනස් වීමෙන් විරාගයෙන් නිරොධයෙන් සුව ඇති ව වෙසෙයි. ගබ්ඳයන්ගේ.... ගන්ධයන්ගේ.... රසයන්ගේ.... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන්ගේ... ධර්මයන්ගේ සමුදයත් අස්තඛගමයත් ආස්වාදයත් ආදීනවයත් නිස්සරණයත් තතු සේ දැන දහම් අරමුණෙහි ඇලුම් නැත්තේ දහමිහි නො ඇලුණේ දහමිහි සතුටු නුටුයේ වෙයි. මහණෙනි තථාගත තෙමේ ධර්මයන්ගේ වෙනස් වීමෙන් විරාගයෙන් නිරොධයෙන් සුව ඇති ව වෙසෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. සුගත වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙසේ පවසා යළි මතු ද මෙය වදළ සේක:

ඉටු කැමති මනවධන සියලු රූ සද ගඳ පහස් දහම්හු යම් තාක් ඇතැ යි කියනු ලැබේ ද,

දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සා විසින් මොහු සුව යයි සම්මතයහ. යම් තැනෙක මොහු නිරුද්ධ වෙද්ද එය ඔවුන් විසින් දුක් යයි සම්මත ය.

සක්කායයාගේ වැලැක්ම සුව යයි ආයාතීන් විසින් දක්නා ලදී. දක්නවුන්ගේ මෙය (නුවණැත්තන්ගේ මේ දර්ශනය) මුළුලෝකයා හා විරුද්ධ වේ.

අන්ත්‍ර යමක් සුව විසින් කියද්ද ආයාතීයෝ එය දුක් විසින් කියති. අන්ත්‍ර යමක් දුක් විසින් කියද්ද ආයාතීයෝ එය සුව විසින් දකිති.

දැනීමට දුෂ්කර වූ දහම දකිවු. මෙහි ලා නුවණ නැත්තේ මුළා වූයේ වෙයි. කෙලෙසුන්ගෙන් වැසුණු නොදක්නවුන්ට (ඒ දහම) ගතදුරෙක් වෙයි.

දක්නා සත්පුරුෂයන්ට එළියක් මෙන් විවර වූයේ වෙයි. දහමිහි අදක්ෂ වූ (ඒ) මාගයෝ ළඟ වූ ද (ඒ දහම) නො දකිති.

භවිරාගයෙන් මැඩුණු භවසෞතස අනු ව යන මාර්ගය යි කියන ලද සසරවට පැමිණියවුන් විසින් මේ දහම සුවසේ අවබෝධ කට හැක්කේ නො වෙයි.

යම් නිර්වාණ පදයක් මනානුවණින් දැන කෙලෙස් රහිත ව පිරිනිවෙද්ද ඒ නිවන්පදය අවබෝධ කරන්නට රහතුන් හැර අන් කවරෙක් සුදුසු වේ ද යි.

T-18

1. 14. 4

ගයහසුත්තං

137. රූපාරාමා භික්ඛවෙ දෙවමනුස්සා රූපරතා රූපසමුද්දිතා, රූපවිපරිණාමවීරාගනිරොධා දුක්ඛා භික්ඛවෙ දෙවමනුස්සා විහරන්ති, සද්දරාමා -පෙ- ගඤ්ඤාරාමා -පෙ- රසාරාමා -පෙ- ථොට්ඨබ්බාරාමා -පෙ- ධම්මාරාමා භික්ඛවෙ දෙවමනුස්සා ධම්මරතා ධම්මසමුද්දිතා, ධම්මවිපරිණාම වීරාගනිරොධා දුක්ඛා භික්ඛවෙ දෙවමනුස්සා විහරන්ති.

තථාගතො භික්ඛවෙ අරහං සම්මාසමුද්දො රූපානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අසසාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිස්සරණඤ්ඤා යථාභූතං විදිත්වා න රූපාරාමො න රූපරතො න රූපසමුද්දිතො, රූපවිපරිණාමවීරාගනිරොධා සුඛො භික්ඛවෙ තථාගතො විහරති -පෙ- සද්දනං -පෙ- ගඤ්ඤානං -පෙ- රසානං -පෙ- ථොට්ඨබ්බානං -පෙ- ධම්මානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අසසාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිස්සරණඤ්ඤා යථාභූතං විදිත්වා න ධම්මාරාමො න ධම්මරතො න ධම්මසමුද්දිතො. ධම්මවිපරිණාමවීරාගනිරොධා සුඛො භික්ඛවෙ තථාගතො විහරති.

1. 14. 5

පලාසසුත්තං

138. යං භික්ඛවෙ න තුම්භාකං, තං පඡහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය භවිස්සති. කිඤ්ඤා භික්ඛවෙ න තුම්භාකං? චක්ඛුං භික්ඛවෙ න තුම්භාකං, තං පඡහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය භවිස්සති. සොනං -පෙ- සානං -පෙ- ජිව්හා න තුම්භාකං තං පඡහථ. සා වො පභීනා භිතාය සුඛාය භවිස්සති. කායො න තුම්භාකං -පෙ- මනො න තුම්භාකං, තං පඡහථ. සො වො පභීනො භිතාය සුඛාය භවිස්සති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යං ඉමස්මිං ජෙතවනෙ කිණ්ණකට්ඨසාධාපලාසං, තං ජනො හරෙය්‍ය වා ධගෙය්‍ය වා යථාපඤ්චයං වා කරෙය්‍ය. අපි නු තුම්භාකං ඵවමස්ස, අමෙක ජනො හරති වා ධහති වා යථාපඤ්චං වා කරොති. නො හෙතං හතෙන. තං කිස්ස හෙතු? න භි නො එතං හතෙන අත්තා වා අත්තනියං වාති. ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ චක්ඛු න තුම්භාකං, තං පඡහථ. තං වො පභීනං භිතාය සුඛාය භවිස්සති. සොනං -පෙ- සානං -පෙ- ජිව්හා -පෙ- කායො -පෙ- මනො න තුම්භාකං, තං පඡහථ, සො වො පභීනො භිතාය සුඛාය භවිස්සති.

1. 14. 4

ගයන සූත්‍රය

137 මහණෙනි, දෙවිමිනිස්සු රූපයෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු රූපයෙහි ඇලුණාහු රූපයෙහි සතුටු වූවාහු වෙති. මහණෙනි, දෙවිමිනිස්සු රූපයාගේ වෙනස් වීමෙන් නො ඇල්මෙන් නිරෝධයෙන් දුක් ඇති ව වෙසෙත්. ශබ්දයෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු... ගන්ධයෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු... රසයෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු.... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු.... මහණෙනි දෙවිමිනිස්සු ධර්මයෙහි ඇලුම් ඇත්තාහු ධර්මයෙහි ඇලුණාහු ධර්මයෙහි සතුටු වූවාහු වෙති. මහණෙනි, දෙවිමිනිස්සු ආරම්භක ධර්මයන්ගේ වෙනස් වීමෙන් නොඇල්මෙන් නිරෝධයෙන් දුක් ඇති ව වෙසෙත්.

මහණෙනි, අරහත් සම්මාසම්බුද්ධ වූ තථාගත තෙමේ රූපයන්ගේ සමුදයයන් අස්තඛගමයන් ආස්වාදයන් ආදීතවයන් නිසසරණයන් තතු සේ දැන රූපයෙහි ඇලුම් නැත්තේ රූපයෙහි නො ඇලුණේ රූපයෙහි සතුටු නුමුයේ වෙයි. මහණෙනි තථාගත තෙමේ රූපයන්ගේ වෙනස් වීමෙන් නො ඇල්මෙන් නිරෝධයෙන් සුව ඇති ව වෙසෙයි... ශබ්දයන්ගේ... ගන්ධයන්ගේ... රසයන්ගේ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන්ගේ... ධර්මයන්ගේ සමුදයයන් අස්තඛගමයන් ආස්වාදයයන් ආදීතවයන් නිසසරණයන් තතු සේ දැන ධර්මයෙහි ඇලුම් නැත්තේ ධර්මයෙහි නො ඇලුණේ ධර්මයෙහි සතුටු නුමුයේ වෙයි. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ ධර්මයන්ගේ වෙනස් වීමෙන් විරාගයෙන් නිරෝධයෙන් සුව ඇති ව වෙසෙයි.

1. 14. 5

පලාය සූත්‍රය

138. මහණෙනි යමක් තොපගේ නො වේ නම් එය පහකරවු. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, කීමක් තොපගේ නො වේ ද යත්: මහණෙනි ඇය තොපගේ නො වෙයි. එය පහකරවු. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. කන ... නැහැය ... දිව තොපගේ නො වෙයි. එය පහකරවු. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. කය තොපගේ නො වෙයි ... සිත තොපගේ නො වෙයි. එය පහකරවු. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

මහණෙනි, යම්යේ මේ ජේතවනයෙහි යම් තණ දූව අකු කොළ වේ ද, ජන තෙමේ එය හරනේ හෝ දවන්නේ හෝ යම් කැමති පරිද්දක් කරන්නේ හෝ වේද, ජන තෙමේ අප ගෙන යයි හෝ දවයි හෝ යම් කැමති පරිද්දක් කරයි හෝ යි තොපට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ද යි. වහන්ස මෙය නොවේ ම ය. ඒ කවර හෙයින් ද? වහන්ස, මෙය අපගේ ආත්මය (තමා) හෝ ආත්මීය (තම පිළිබඳ දෑයක්) හෝ නො වේ (එහෙයින්) යි, මහණෙනි එසෙයින්ම ඇය තොපගේ නො වේ. එය පහකරවු. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. කන ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත තොපගේ නො වෙයි. එය පහකරවු. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යි.

1. 14. 6

දුතියපලාසසුත්තං

139. යං භික්ඛවෙ න තුමොකං, තං පඡහථ. තං වො පභීනා භිත්තාය සුඛාය භවිස්සන්ති. කිංඤ්ඤ භික්ඛවෙ න තුමොකං? රූපා භික්ඛවෙ න තුමොකං, තෙ පඡහථ. තෙ වො පභීනා භිත්තාය සුඛාය භවිස්සන්ති. සද්දං -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨංඛා -පෙ- ධර්මා න තුමොකං, තෙ පඡහථ. තෙ වො පභීනා භිත්තාය සුඛාය භවිස්සන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යං ඉඤ්ඤිං ජේතවතෙ තිණකට්ඨසාධා-පලාසං, තං ජනො හරෙය්‍ය වා ඩහෙය්‍ය වා යථාපඤ්චයං වා කරෙය්‍ය. අපි නු තුමොකං එවමස්ස: අමෙහ ජනො හරති වා ඩහති වා යථාපඤ්චයං වා කරොතිති. නො හෙතං හනෙත. තං කිස්ස හෙතු? න භි නො එතං හනෙත අත්තා වා අත්තනීයං වාති. එවමෙව ධො භික්ඛවෙ රූපා න තුමොකං, තෙ පඡහථ, තෙ වො පභීනා භිත්තාය සුඛාය භවිස්සන්ති. සද්දං -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨංඛා පෙ- ධර්මා න තුමොකං තෙ පඡහථ. තෙ වො පභීනා භිත්තාය සුඛාය භවිස්සන්ති.

1. 14. 7

අජක්ඛන්තඅනිවට්ඨසුත්තං

140. වක්ඛුං භික්ඛවෙ අනිවට්ඨං, යොපි හෙතු යොපි පඤ්චයො වක්ඛුස්ස උප්පාදය යොපි අනිවෙට්ඨා. අනිඤ්ඤමගුතං භික්ඛවෙ වක්ඛුං කුතො නිඤ්ඤං භවිස්සන්ති. යොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීව්හා අනිඤ්ඤා, යොපි හෙතු යොපි පඤ්චයො ජීව්හාය උප්පාදය යොපි අනිවෙට්ඨා. අනිවට්ඨමගුතා භික්ඛවෙ ජීව්හා කුතො නිවට්ඨා භවිස්සන්ති. කායො -පෙ- මනො අනිවෙට්ඨා යොපි¹ හෙතු යොපි පඤ්චයො මනස්ස උප්පාදය යොපි අනිඤ්ඤා. අනිවට්ඨමගුතො භික්ඛවෙ මනො කුතො නිඤ්ඤා භවිස්සන්ති².

එවං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිංසෙ නිබ්බන්දති, සොනස්මිංසෙ -පෙ- සාතස්මිංසෙ -පෙ- ජීව්හායපි -පෙ- කායස්මිංසෙ -පෙ- මනස්මිංසෙ නිබ්බන්දති, නිබ්බන්දං වීරජ්ජති, වීරාගා විමුඤ්ඤති, විමුක්ඛස්මිංසෙ විමුක්ඛමිති ඤාණං හොති, ඛිණං ජාති, වුසිතං වුඤ්ඤාපරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉස්සන්තායාති පජානාතිති.

1. යොපි භික්ඛවෙ - 9

2. භවිස්සන්ති - සතා

1. 14. 6

දුක්ඛය පලාය සූත්‍රය

139. මහණෙනි යම්කිසි තොපගේ නො වේ නම් එය පහකරවු එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි කීමෙක් තොපගේ නො වේ ද යත්: මහණෙනි රූ තොපගේ නො වෙයි. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහම් තොපගේ නො වෙයි. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

මහණෙනි යම්සේ මේ ජේතවනයෙහි යම් තණ දෑව අතු කොළ වේ ද ජනයා එය හරනේ හෝ දවන්නේ හෝ යම් කැමති පරිද්දක් කරන්නේ හෝ වේද, ජනයා අප ගෙන යයි හෝ දවයි හෝ යම් කැමති පරිද්දක් කරයි හෝ යි තොපට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ද යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය. ඒ කවර හෙයින් ද? වහන්ස, මෙය අපට ආත්ම (තමා) හෝ ආත්මීය (තමා ගේ දෑයෙක්) හෝ නො වේ (එහෙයින්) යි. මහණෙනි එයෙයින් ම රූ තොපගේ නො වෙයි. එය පහ කරවු. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. සද... ගද... රස... පහස්... දහම් තොපගේ නො වෙයි. එය පහකරවු. එය පහකරන ලද්දේ තොපට හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

1. 14. 7

අජක්ඛත අනිච්ච සූත්‍රය

140. මහණෙනි ඇස අනිත්‍ය ය. ඇස හටගැනීමට යම්කුත් හේතු වේ නම් යම්කුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් එද අනිත්‍ය ය. මහණෙනි අනිත්‍ය හේතුවෙන් හටගත් ඇස කවර හෙයින් නිත්‍ය වන්නේ ද? කත ... නැහැය ... දිව අනිත්‍ය ය. දිව හටගැනීමට යම්කුත් හේතු වේ නම් යම්කුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද අනිත්‍ය ය. මහණෙනි අනිත්‍ය හෙයින් හටගත් දිව කවර හෙයින් නිත්‍ය වන්නේ ද? කය... සිත අනිත්‍ය ය. සිත හටගැනීමට යම්කුත් හේතු වේ නම් යම්කුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද අනිත්‍ය ය. මහණෙනි අනිත්‍ය හේතුවෙන් හටගත් සිත කවර හෙයින් නිත්‍ය වන්නේ ද?

මහණෙනි මෙසේ දක්නා උගත් අරීසවු තෙමේ ඇයෙහිත් කලකිරෙයි. කනෙහිත් ... නැහැයෙහිත් ... දිවෙහිත් ... කයෙහිත් ... සිතෙහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇලුම්-හෙයින් ඵ්දෙයි. ඵ්දණ්ණ කල්හි ඵ්දණ්ණ යයි දැනීම වෙයි. ඉපැද්ම ගෙවිණ. බ්බසර වැස නිව්වන ලදි. කට සුතු කරන ලදි. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 14. 8

අජ්ඣන්තදුක්ඛසුත්තං

141. චක්ඛං භික්ඛවෙ දුක්ඛං, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො චක්ඛුස්ස උප්පාදය සොපි දුක්ඛො. දුක්ඛසම්භූතං භික්ඛවෙ චක්ඛං කුතො සුඛං භවිස්සති. යොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීව්හා දුක්ඛං, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො ජීව්හාය උප්පාදය සොපි දුක්ඛං, දුක්ඛසම්භූතා භික්ඛවෙ ජීව්හා කුතො සුඛං භවිස්සති. කායො -පෙ- මනො දුක්ඛං, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො මනස්ස උප්පාදය සොපි දුක්ඛං, දුක්ඛසම්භූතො භික්ඛවෙ මනො කුතො සුඛං භවිස්සති.

එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්වා අරියසාවකො -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 14. 9

අජ්ඣන්තඅනත්තසුත්තං

චක්ඛං භික්ඛවෙ අනත්තා යොපි හෙතු යොපි පච්චයො චක්ඛුස්ස උප්පාදය සොපි අනත්තා. අනත්තසම්භූතං භික්ඛවෙ චක්ඛං කුතො අත්තා භවිස්සති යොතං අනත්තා -පෙ- සාතං අනත්තා -පෙ- ජීව්හා අනත්තා, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො ජීව්හාය උප්පාදය සොපි අනත්තා. අනත්තසම්භූතා භික්ඛවෙ ජීව්හා කුතො අත්තා භවිස්සති? කායො අනත්තා -පෙ- මනො අනත්තා, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො මනස්ස උප්පාදය සොපි අනත්තා, අනත්තසම්භූතො භික්ඛවෙ මනො කුතො අත්තා භවිස්සති.

එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුත්වා අරියසාවකො -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 14. 10

බාහිරඅනිච්චසුත්තං

143. රූපා භික්ඛවෙ අනිච්චා, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො රූපානං උප්පාදය සොපි අනිච්චො, අනිච්චසම්භූතා භික්ඛවෙ රූපා කුතො නිච්චා භවිස්සන්ති සද්දං -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ථොඨංඛා -පෙ- ධම්මා අනිච්චා. යොපි හෙතු යොපි පච්චයො ධම්මානං උප්පාදය සොපි අනිච්චො. අනිච්චසම්භූතා භික්ඛවෙ ධම්මා කුතො නිච්චා භවිස්සන්ති.

1. 14. 8

අප්‍රකාශන දුක්ඛ සූත්‍රය

141. මහණෙනි ඇස දුක් ය. ඇසේ ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද දුක් ය. මහණෙනි දුක් හේතුවෙන් හටගත් ඇස කවර හෙයින් සුව වන්නේ ද. කන...තැහැය ... දිව දුක් ය. දිවේ ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද දුක් ය. මහණෙනි දුක් හේතුවෙන් හටගත් දිව කවර හෙයින් සුව වන්නේ ද. කය... සිත දුක් ය. සිතේ ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද දුක් ය. මහණෙනි, දුක් හෙයින් හටගත් සිත කවර හෙයින් සුව වන්නේ ද.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා උගත් අරියවු තෙමේ... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

1. 14. 9

අප්‍රකාශන අනාත්ත සූත්‍රය

142. මහණෙනි ඇස ආත්ම නොවේ. ඇසේ ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද ආත්ම නොවේ. මහණෙනි, ආත්ම නොවන හේතුවෙන් හටගත් ඇස කවර හෙයින් ආත්ම වන්නේ ද. කන ආත්ම නොවේ ... තැහැය ආත්ම නොවේ .. දිව ආත්ම නොවේ. දිවේ හටගැන්මට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද ආත්ම නොවේ. මහණෙනි, ආත්ම නොවන හේතුවෙන් හටගත් දිව කවර හෙයින් ආත්ම වන්නේ ද. කය අනාත්ම ය ... සිත ආත්ම නොවේ. සිතේ ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද ආත්ම නොවේ. මහණෙනි, ආත්ම නොවන හේතුවෙන් හටගත් සිත කවර හෙයින් ආත්ම වන්නේ ද.

මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

1. 14. 10

බාහිර අනිච්ච සූත්‍රය

143. මහණෙනි රූපය අනිත්‍ය ය. රූපයන්ගේ ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද අනිත්‍ය ය. මහණෙනි, අනිත්‍ය දැයිත් හටගත් රූපය කවර හෙයින් නිත්‍ය වන්නේ ද. සද... ගද... රස... පහස්... දහම් අනිත්‍ය ය. දහමිහි ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද අනිත්‍ය ය. මහණෙනි අනිත්‍ය දැයිත් හටගත් දහම් කවර හෙයින් නිත්‍ය වන්නේ ද.

එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො රූපෙසුපි නිබ්බිදුති,
 සංඥෙසුපි නිබ්බිදුති, ගජෙධුසුපි නිබ්බිදුති, රසෙසුපි
 නිබ්බිදුති, ඵොට්ඨබ්බෙසුපි නිබ්බිදුති ධම්මෙසුපි නිබ්බිදුති
 නිබ්බිදුං වීරජජති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 14. 11

බාහිරදුක්ඛසුත්තං

144. රූපා භික්ඛවෙ දුක්ඛා, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො
 රූපානං උපපාදය සොපි දුක්ඛො. දුක්ඛසම්භූතා භික්ඛවෙ රූපා
 කුතො සුඛා භවිස්සන්ති සද්දා -පෙ- ගක්ඛා -පෙ- රසා -පෙ-
 ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- ධම්මා දුක්ඛා, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො
 ධම්මානං උපපාදය සොපි දුක්ඛො, දුක්ඛසම්භූතා භික්ඛවෙ ධම්මා
 කුතො සුඛා භවිස්සන්ති.

එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති
 පජානාතීති.

1.14.12

බාහිරඅනත්තසුත්තං

145. රූපා භික්ඛවෙ අනත්තා, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො
 රූපානං උපපාදය සොපි අනත්තා, අනත්තසම්භූතා භික්ඛවෙ රූපා
 කුතො අනතා භවිස්සන්ති. සද්ද -පෙ- ගක්ඛා -පෙ- රසා -පෙ-
 ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- ධම්මා අනත්තා, යොපි හෙතු යොපි පච්චයො
 ධම්මානං උපපාදය සොපි අනත්තා, අනත්තසම්භූතා භික්ඛවෙ ධම්මා
 කුතො අනතා භවිස්සන්ති.

එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො -පෙ- නාපරං
 ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

දෙවදභවගෙගා වුද්දසමො

කත්තුද්දනං:

දෙවදභ ඛණ්ණො¹ සග්ගෙහ ගඤ්ඤා² දෙවි හොනති පලාසිනා³
 හෙතුනා⁴පි තයො වුක්ඛා තෙ ඛො අජ්ඣක්ඛන්ත බාහිරා⁴ති.

1. දෙවදභො ඛණ්ණ, මජ්ඣ.

2. පග්ගෙහ, අග්ගෙහ සා.

3. දෙවි න කුම්භාකමෙව ව, මජ්ඣ.

4. දුට්ඨ අජ්ඣක්ඛන්තාහිරා මජ්ඣ., සා.

මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයඤ්චාවක රූපයෙහිත් කලකිරෙයි. සදෙහිත් කලකිරෙයි. ගදෙහිත් කලකිරෙයි. රසෙහිත් කලකිරෙයි. පහස්හිත් කලකිරෙයි. දහමිහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි ... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

1. 14. 11

බාහිර දුක්ඛ සූත්‍රය

144. මහණෙනි රූපයෝ දුක්ඛ. රූපයන්ගේ ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද දුක් ය. මහණෙනි දුක් හේතුවෙන් භටගත් රූප කවර හෙයින් සුව වන්නේ ද. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහමි දුක් ය. දහමිහි ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද දුක් ය. මහණෙනි දුක්ඛ භටගත් දහම කොයින් යැප වන්නේ ද.

මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයඤ්චාවක මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

1. 14. 12

බාහිර අනාත්ත සූත්‍රය

145. මහණෙනි රූපයෝ අනාත්මයහ. රූපයන්ගේ ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද අනාත්ම ය. මහණෙනි අනාත්මදැයිත් භටගත් රූපයෝ කොයින් ආත්ම වන්නෝ ද. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහමි අනාත්මයහ. දහමිහි ඉපැදීමට යමෙකුත් හේතු වේ නම් යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය වේ නම් හෙ ද අනාත්ම ය. මහණෙනි අනාත්ම දැයිත් භටගත් දහමි කොයින් ආත්ම වන්නේ ද.

මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයඤ්චාවක තෙමේ... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී යි.

තුණ්ඩවැනි දෙවදහවර්ගය යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

දෙවදහ, බණ, සගඟ්ග, ගඟ්ග යයි සතරෙක් ද, පලාස නමින් දෙකෙක් ද වෙන්, හේතු නමින් ද තුනෙක් කියන ලදී. ඔහු අප්‍රකිණ බාහිර ය යි සයෙකි. මුළුල්ල දෙළයෙකි.

15. නවපුරාණවග්ගො

1. 15. 1

කමමසුතනං

146. නවපුරාණානි භික්ඛවෙ, කච්චානි දෙසිංසාමී, කච්චනිරොධංඤා, කච්චනිරොධගාමිනීඤා පටිපදා. තං සුඡාරං, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිංසාමීති.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පුරාණං කච්චං¹: චක්ඛුං භික්ඛවෙ පුරාණං කච්චං අභිසංඛතං අභිසංඤ්චතයිතං වෙදනීයං දට්ඨංඛං. සොතං පුරාණං කච්චං අභිසංඛතං අභිසංඤ්චතයිතං වෙදනීයං දට්ඨංඛං. සාතං පුරාණං කච්චං අභිසංඛතං අභිසංඤ්චතයිතං වෙදනීයං දට්ඨංඛං. ජීව්හං පුරාණං කච්චං අභිසංඛතං අභිසංඤ්චතයිතං වෙදනීයං දට්ඨංඛං. කායො පුරාණං කච්චං අභිසංඛතො අභිසංඤ්චතයිතො වෙදනීයො දට්ඨංඛො. මනො පුරාණං කච්චං අභිසංඛතො අභිසංඤ්චතයිතො වෙදනීයො දට්ඨංඛො, ඉදං වුවන්ති භික්ඛවෙ, පුරාණං කච්චං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ නවං කච්චං: යං ඛො භික්ඛවෙ එතරහි කච්චං කරොති කායෙන වාචාය මනසා. ඉදං වුවන්ති භික්ඛවෙ නවං කච්චං.

කතමො ච භික්ඛවෙ කච්චනිරොධො: යො ඛො භික්ඛවෙ කායකච්චවට්ඨකච්චමනොකච්චසං² නිරොධා විමුක්ඛං ඵ්ඤාති. අයං වුවන්ති භික්ඛවෙ, කච්චනිරොධො.

කතමො ච භික්ඛවෙ කච්චනිරොධගාමිනී පටිපදා: අයමෙව අරියො අට්ඨංඛිනිකො මග්ගො. සෙය්‍යථීදං: සමොද්ධිං සමොසංසාරො සමොවාචා සමොකච්චනොතො සමොආජීවො සමොවාය මො සමොසති සමොසමාධි. අයං වුවන්ති භික්ඛවෙ කච්චනිරොධගාමිනී පටිපදා.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ දෙසිතං වො මයා පුරාණං කච්චං දෙසිතං නවං කච්චං, දෙසිතො කච්චනිරොධො, දෙසිතා කච්චනිරොධගාමිනී පටිපදා. යං වො භික්ඛවෙ, සක්ඛාරා කරණියං සාවකානං භිතෙසිතා අනුකමෙකෙන අනුකමං උපාදය, කතං වො තං මයා.³ එතානි භික්ඛවෙ රුක්ඛමුලානි, එතානි සුඤ්ඤාරානි, ක්කායථ භික්ඛවෙ, මා පමාදත්ථ, මා පච්ඡා විරුථිසාරිතො අහුවත්ථ, අයං වො අමහාකං අනුසාසනීති.

3. කායකමමං වාචාකමමං මනොකමමං - සිමු, සි 2.

4. කතං මො මයා - යායා.

15. නවසුරාණ වර්ගය

1. 15. 1

කම ම සූත්‍රය

146. මහණෙනි, අලුත් කම් හා පැරණි කම් ද කර්මනිරෝධය ද කර්මනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපදාව ද දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මැනවින් මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි.

මහණෙනි, පැරණි කර්මය කවරේ ද යත්: මහණෙනි, ඇස ප්‍රත්‍යයන් විසින් එක් ව කරන ලද චේතනාව විසින් පිළියෙළ කරන ලද වේදනාවට වස්තු යයි දක්ක යුතු පැරණි කම්යෙකි. කන ප්‍රත්‍යයන් විසින් එක් ව කරන ලද චේතනාව විසින් පිළියෙළ කරන ලද වේදනාවට වස්තු යයි දක්ක යුතු පැරණි කම්යෙකි. නැඟැය ප්‍රත්‍යයන් විසින් එක් ව කරන ලද චේතනාව විසින් පිළියෙළ කරන ලද වේදනාවට වස්තු යයි දක්ක යුතු පැරණි කම්යෙකි. දිව ප්‍රත්‍යයන් විසින් එක් ව කරන ලද චේතනාව විසින් පිළියෙළ කරන ලද වේදනාවට වස්තු යයි දක්ක යුතු පැරණි කම්යෙකි. කය ප්‍රත්‍යයන් විසින් එක් ව කරන ලද චේතනාව විසින් පිළියෙළ කරන ලද වේදනාවට වස්තු යයි දක්ක යුතු පැරණි කම්යෙකි. සිත ප්‍රත්‍යයන් විසින් එක් ව කරන ලද චේතනාව විසින් පිළියෙළ කරන ලද වේදනාවට වස්තු යයි දක්ක යුතු පැරණි කම්යෙකි. මහණෙනි, මේ පැරණි කම් යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, අලුත් කම්ය කවරේ ද යත්: දැන් කයින් වදනින් සිතින් යම් කම්යක් කෙරේ නම් මහණෙනි මේ අලුත් කම් යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කම්නිරෝධය කවරේ ද යත්: මහණෙනි, යමෙක් කායකම් වාක්කම් මන:කම්යන්ගේ නිරෝධයෙන් විමුක්තිය ස්පර්ශ කෙරේ නම් මහණෙනි, මේ කම්නිරෝධ යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කම්නිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව නවරයා යත්: මේ ආයුෂ්ඨිදායික මාර්ගය මැ යි: එනම් සමාදිට්ඨි, සමාසඛාපා, සමාචාරා, සමාකමනන, සමාආරීච, සමාචාරායාම, සමාසනි, සමායාමායි යි. මහණෙනි, මේ කම්නිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි. මෙසේ මා විසින් තොපට පැරණිකර්මය දේශනා කරන ලදී. අලුත්කර්මය දේශනා කරන ලදී. කර්මනිරෝධය දේශනා කරන ලදී. කර්මනිරෝධගාමිනීප්‍රතිපදාව දේශනා කරන ලදී. මහණෙනි, ශ්‍රාවකයන්ට හිතෙමි වූ අනුකම්පා කරන ශාස්තෘවරයකු විසින් අනුකම්පාව නිසා යමක් තොපට කටයුතු නම් මා විසින් එය තොපට කරන ලදී. මහණෙනි, තෙල රුක්වුල් ඇත. තෙල සුන්‍යාගාර ඇත. මහණෙනි, ධ්‍යාන කරවු, නහමක් පමාවවු. පසු ව නහමක් විපිළිසර ඇත්තෝ වවු. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනාව යි.

1. 15. 2

සප්පායසුත්තං

නිබ්බානසප්පායං වො භික්ඛවෙ පටිපදං දෙසිංසාමි. තං සුඡාරං, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිංසාමිති. කතමා ව සා භික්ඛවෙ නිබ්බානසප්පායා පටිපදා;

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වක්ඛුං අනිවර්තාති පස්සති, රූපා අනිවර්තාති පස්සති, වක්ඛුවිඤ්ඤාණං අනිවර්තාති පස්සති, වක්ඛුසම්මසෙසා අනිවර්තාති පස්සති, යමිදං වක්ඛුසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිවර්තාති පස්සති.

සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීව්හා අනිවර්තාති පස්සති, රසා අනිවර්තාති පස්සති, ජීව්හාවිඤ්ඤාණං අනිවර්තාති පස්සති, ජීව්හාසම්මසෙසා අනිවර්තාති පස්සති, යමිදං ජීව්හාසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිවර්තාති පස්සති.

කායො -පෙ- මනො අනිවර්තාති පස්සති, ධම්මො අනිවර්තාති පස්සති, මනොවිඤ්ඤාණං අනිවර්තාති පස්සති, මනොසම්මසෙසා අනිවර්තාති පස්සති, යමිදං මනොසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිවර්තාති පස්සති. අයං ඛො සා භික්ඛවෙ නිබ්බානසප්පායා පටිපදාති.

1. 15. 3

දුතියසප්පායසුත්තං

148. නිබ්බානසප්පායං වො භික්ඛවෙ පටිපදං දෙසිංසාමි. තං සුඡාරං සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිංසාමිති. කතමා ව සා භික්ඛවෙ නිබ්බානසප්පායා පටිපදා;

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වක්ඛුං දුක්ඛානාති පස්සති, රූපා දුක්ඛානාති පස්සති, වක්ඛුවිඤ්ඤාණං දුක්ඛානාති පස්සති, වක්ඛුසම්මසෙසා දුක්ඛානාති පස්සති, යමිදං වක්ඛුසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි දුක්ඛානාති පස්සති.

සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීව්හා දුක්ඛානාති පස්සති, රසා දුක්ඛානාති පස්සති, ජීව්හාවිඤ්ඤාණං දුක්ඛානාති පස්සති, ජීව්හාසම්මසෙසා දුක්ඛානාති පස්සති, යමිදං ජීව්හාසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි දුක්ඛානාති පස්සති.

කායො -පෙ- මනො දුක්ඛානාති පස්සති, ධම්මො දුක්ඛානාති පස්සති, මනොවිඤ්ඤාණං දුක්ඛානාති පස්සති, මනොසම්මසෙසා දුක්ඛානාති පස්සති, යමිදං මනොසම්මසෙසපච්චයා උප්පජ්ජති. වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි දුක්ඛානාති පස්සති. අයං ඛො සා භික්ඛවෙ නිබ්බානසප්පායා පටිපදාති.

1. 15. 2

සප්පාය සූත්‍රය

147. මහණෙනි නිවනට පිටිවහල් වූ පිළිවෙත තොපට දේශනා කරන්නෙමි, එය අසවු, මැනවින් මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි. මහණෙනි නිවනට පිටිවහල් වූ ඒ පිළිවෙත කවර යැ යත්:

මහණෙනි මෙහි මහණ ඇස අනිත්‍ය යි දකී. රූ අනිත්‍ය යි දකී. වක්ඛරවිඥානය අනිත්‍ය යි දකී. ඇස්පහස අනිත්‍ය යි දකී. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එ ද අනිසැ යි දකී.

කන ... නැහැය ... දිව අනිසැ යි දකී. රස අනිසැ යි දකී. ජිව්හාවිඤ්ඤාණය අනිසැ යි දකී. දිව්වපහස අනිසැ යි දකී. දිව්වපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිසැ යි දකී.

කය ... සිත අනිසැ යි දකී. (අරමුණු) දහම් අනිසැ යි දකී. මනෝවිඤ්ඤාණය අනිසැ යි දකී. මනපහස අනිසැ යි දකී. මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිසැ යි දකී. මහණෙනි, මේ නිවනට පිටිවහල් වූ ඒ පිළිවෙත යි.

1. 15. 3

දුතිය සප්පාය සූත්‍රය

148. මහණෙනි නිවනට පිටිවහල් වූ පිළිවෙත තොපට දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු, මැනවින් මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි. මහණෙනි නිවනට පිටිවහල් වූ ඒ පිළිවෙත කවර යැ යත්:

මහණෙනි මෙ සස්තෙනි මහණ ඇස දුකැ යි දකී. රූ දුකැ යි දකී. වක්ඛරවිඥානය දුකැ යි දකී. ඇස්පහස දුකැ යි දකී. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද දුකැ යි දකී.

කන ... නැහැය ... දිව දුකැ යි දකී, රස දුකැ යි දකී, ජිව්හාවිඤ්ඤාණය දුකැ යි දකී, දිව්වපහස දුකැ යි දකී, දිව්වපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද දුකැ යි දකී.

කය ... සිත දුකැ යි දකී, දහම් දුකැ යි දකී, මනවිනැණ දුකැ යි දකී, මනපහස දුකැ යි දකී, මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද දුකැ යි දකී. මහණෙනි, මේ නිවනට පිටිවහල් වූ ඒ පිළිවෙත යි.

1. 15. 4

තත්ථියසප්පායසුත්තං

149. නිබ්බානසප්පායං වො භික්ඛවෙ පටිපදං දෙසිස්සාමි. තං සුඡාට්ඨ, සාධුකං මනසිකරොට්ඨ හාසිස්සාමිති. කතමා ව සා භික්ඛවෙ, නිබ්බානසප්පායා පටිපදා:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු චක්ඛුං අනත්තාති පස්සති, රූපා අනත්තාති පස්සති, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අනත්තාති පස්සති, චක්ඛුසම්මේසො අනත්තාති පස්සති, යම්පිදං චක්ඛුසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි අනත්තාති පස්සති.

සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීව්හා අනත්තාති පස්සති, රසා අනත්තාති පස්සති. ජීව්හාවිඤ්ඤාණං අනත්තාති පස්සති, ජීව්හාසම්මේසො අනත්තාති පස්සති යම්පිදං ජීව්හාසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි අනත්තාති පස්සති.

කායො -පෙ- මනො අනත්තාති පස්සති, ධම්මා අනත්තාති පස්සති, මනොවිඤ්ඤාණං අනත්තාති පස්සති, මනොසම්මේසො අනත්තාති පස්සති, යම්පිදං මනොසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි අනත්තාති පස්සති. අයං ඛො සා භික්ඛවෙ, නිබ්බානසප්පායා පටිපදාති.

1. 15. 5

චතුත්ථසප්පායසුත්තං

150. නිබ්බානසප්පායං වො භික්ඛවෙ, පටිපදං දෙසිස්සාමි, තං සුඡාට්ඨ, සාධුකං මනසිකරොට්ඨ, හාසිස්සාමිති. කතමා ව සා භික්ඛවෙ, නිබ්බානසප්පායා පටිපදා:

තං කිම්මඤ්ඤට්ඨ භික්ඛවෙ, චක්ඛුං නිව්චං වා අනිව්චං වාති? අනිව්චං භනෙත, යම්පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භනෙත, යම්පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනානු තං සමනුපසස්සිතුං “එතං මම එසොභමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නො භෙතං භනෙත,

රූපා නිව්චා වා අනිව්චා වාති? අනිව්චා භනෙත -පෙ- චක්ඛුවිඤ්ඤාණං නිව්චං වා අනිව්චං වාති? අනිව්චං භනෙත -පෙ- චක්ඛුසම්මේසො නිව්චා වා අනිව්චා වාති? අනිව්චා භනෙත -පෙ- යම්පිදං චක්ඛුසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි නිව්චං වා අනිව්චං වාති? අනිව්චං භනෙත, යම්පනානිව්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං භනෙත, යම්පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනානු තං සමනුපසස්සිතුං “එතං මම එසොභමස්මි, එසො මෙ අත්තා”ති? නො භෙතං භනෙත,

1. 15. 4

තනිය සප්තය සූත්‍රය

149. මහණෙනි, නිවනට පිටිවහල් වූ පිළිවෙත තොපට දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු, මැනවින් මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි. මහණෙනි, නිවනට පිටිවහල් වූ ඒ පිළිවෙත කවර යැ යත් :

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මහණ ඇස අනාත්මය යයිදැකී රූ අනත් යයි දැකී. ඇස්විනැණ අනත් යයි දැකී. ඇස්පහස අනත් යයි දැකී. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනත් යයි දැකී.

කත ... නැහැය ... දිව අනත් යයි දැකී. රස අනත් යයි දැකී. දිව්විනැණ අනත් යයි දැකී. දිවපහස අනත් යයි දැකී. දිවපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී හෙ ද අනත් යයි දැකී.

කය ... සිත අනත් යයි දැකී. දහම අනත් යයි දැකී. මනවිණැන අනත් යයි දැකී. මනපහස අනත් යයි දැකී. මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් ඒ ද අනත් යයි දැකී. මහණෙනි, මේ නිවනට පිටිවහල් වූ ඒ පිළිවෙත යි.

1. 15. 5

චතුස් සප්තය සූත්‍රය

150. මහණෙනි, නිවනට පිටිවහල් වූ පිළිවෙත තොපට දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු, මැනවින් මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි. මහණෙනි, නිවනට පිටිවහල් වූ ඒ පිළිවෙත කවර යැ යත් :

මහණෙනි, ඒ කීමැ යි හඟි වූ ද? ඇස නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ යැ. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ සුව හෝ යැ. වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස්වනසුලු නම් එය "මෙය මාගේ ය. මේ මම වෙමි. මේ මාගේ ආත්ම යයි දක්නට සුදුසු ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

රූපය නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ යැ? වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... ඇස්විනැණ නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ යැ? වහන්ස, අනිත්‍ය ය ... ඇස්පහස නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ යි. වහන්ස, අනිත්‍ය ය. ... ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ යැ. වහන්ස, අනිත්‍ය ය; යමක් අනිත්‍ය නම් හේ දුක් හෝ සුව හෝ යැ? වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස්වනසුලු නම් එය "මෙය මාගේ ය. මේ මම වෙමි" මේ මාගේ ආත්ම යයි දක්නට සුදුසු ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

සොනං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හා -පෙ- කායො -පෙ- මනො නිවේවා වා අනිවේවා වානි ? අනිවේවා හනෙත. -පෙ- ධම්මා -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනොසම්මසොකා -පෙ- යමයිදං මනොසම්මසාපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි නිවේවා වා අනිවේවා වානි ? අනිවේවා හනෙත, යමධනානිවේවා දුක්ඛං වා තං සුඛං වානි ? දුක්ඛං හනෙත, යමධනානිවේවා දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කඤ්ඤානු තං සමනුපයයිතුං: “එතං මම, එසො‘හමෙසම්, එසො මෙ අත්තා”ති? නො හෙතං හනෙත.

එවං පක්ඝං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුමුදුමි නිබ්බිදුති, රූපෙසුපි නිබ්බිදුති, වක්ඛුච්ඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිදුති, වක්ඛුසමුදයෙසපි නිබ්බිදුති, යමයිදං වක්ඛුසම්මසාපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි නිබ්බිදුති -පෙ- යමයිදං මනොසම්මසාපච්චයා උපපජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි නිබ්බිදුති, නිබ්බිදුති විරජ්ජති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛායාති පජානාති.¹ අයං ඛො සා භික්ඛවෙ නිබ්බානසප්පායපච්චපදුති.

1. 15. 6

අනෙතවාසිකසුතං

151. අනනෙතවාසිකමිදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති අනාවරියකං, සානෙතවාසිකො² භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවරියකො දුක්ඛං න ඵාසු විහරති. අනනෙතවාසිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනාවරියකො සුඛං ඵාසු විහරති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සානෙතවාසිකො සාවරියකො දුක්ඛං න ඵාසු විහරති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො වක්ඛුනා රූපං දිස්වා උපපජ්ජති පාපකා අකුසලා ධම්මා සරසඛක්ඛා සංඤ්ඤාජනියා, ත්‍යාගා අනෙතා වසනාති, අනෙතස්ස වසනාති පාපකා අකුසලා ධම්මාති, තස්මා සානෙතවාසිකොති වුච්චති, තෙ නං සමුද්ධරනාති, සමුද්ධරනාති නං පාපකා අකුසලා ධම්මාති, තස්මා සාවරියකොති වුච්චති.

පුනර්වපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සානෙත සද්දං සුඛා -පෙ- පුනර්වපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සානෙත ගතධං සාධිතා -පෙ- පුනර්වපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ජීව්හාය රසං සාධිතා උපපජ්ජති පාපකා අකුසලා ධම්මා සරසඛක්ඛා සංඤ්ඤා ජනියා -පෙ- පුනර්වපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො කායෙන ඵොට්ඨමිධං පුසිතා -පෙ-

1. පජානාතීති - පිචු.

2. සානෙතවාසිකො - සා.

කන ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ යැ? වහන්ස, අනිත්‍යය ... දහම් ... මනවිතෑණ ... මනපහස ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක්නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙන් උපදී නම් හෙ ද නිත්‍ය හෝ අනිත්‍ය හෝ යැ? වහන්ස, අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් හෝ සුව හෝ යැ? වහන්ස, දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වේතස් වනසුලු නම් එය මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්ම යයි දක්නට සුදුසු ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයඤ්චාවක ඇසෙහින් කලකිරෙයි. රූපයෙහින් කලකිරෙයි. ඇස්විනෑණෙහින් කලකිරෙයි. ඇස්පහසෙහින් කලකිරෙයි. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක්නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙන් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක්නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙන් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. ... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි. මහණෙනි, මේ නිවනට පිටිවහල් වූ ඒ පිළිවෙත යි.

1. 15. 6

අනෙකාසික සූත්‍රය

151. මහණෙනි, අත වැස්සන් නැති ඇදුරන් නැති හෙවත් ඇතුළත කෙලෙස් නැති කෙලෙසුන් විසින් ශික්ෂණ නැති මහණ මේ බබ්බර වෙසෙයි. මහණෙනි, අතැවැසි කෙලෙසුන් සහිත ඇදුරු කෙලෙසුන් සහිත මහණ නො පහසුව දුකසේ වෙසෙයි. මහණෙනි, අනෙකාසික අනාවරියක මහණ සුවසේ පහසු ලෙස වෙසෙයි.

මහණෙනි, සානෙකාසික සාවරියක මහණ කෙසේ නම් දුකසේ නො පහසු ලෙස වෙසේද යත්: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණහට ඇසින් රූපයක් දැකීමෙන් සරසඬාසා නම් වූ සංයෝජනයන්ට හිත වූ ලාමක අකුසල් දහම්හු උපදිද්ද ද, ඔහු ඔහුගේ ඇතුළත වෙසෙත්. ලාමක අකුසල් දහම්හු ඔහුගේ ඇතුළත වෙසෙත් යන මෙකරුණෙන් සානෙකාසික යයි කියනු ලැබේ. ඒ කෙලෙස්හු ඔහු ශික්ෂණ කෙරෙහි. ලාමක අකුසල් දහම්හු ඔහු ශික්ෂණ කෙරෙහි යි මෙකරුණින් හේ සාවරියක යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි. කනින් සඳ අසා මහණහට ... මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි: නැහැයෙන් ගඳ ගෙන මහණහට ... මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි: දිවෙන් රස විඳ මහණහට සරසඬාසා නම් වූ සංයෝජනයන්ට හිතවූ ලාමක අකුසල් දහම්හු උපදිද්ද...මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි: කයින් පහස පැහැස්මෙන් මහණහට...

පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො මනසා ධම්මං විඤ්ඤය උපපජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සරසඬාපා සංඤ්ඤප්පතියා, න්‍යාසස් අනෙතා වසන්ති, අනන්‍යස් වසන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මාති, තස්මා සානෙතවාසිකොති වුවන්ති, තෙ නං සමුද්වරන්ති. සමුද්වරන්ති නං පාපකා අකුසලා ධම්මාති, තස්මා සාවරියකොති වුවන්ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සානෙතවාසිකො සාවරියකො දුක්ඛං න ඵාසු විහරති.

කථං ව භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනනෙතවාසිකො අනාවරියකො සුඛං ඵාසු විහරති: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වක්ඛුනා රූපං දිස්වා නුපපජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සරසඬාපා සංඤ්ඤප්පතියා, න්‍යාසස් න අනෙතා වසන්ති, න්‍යාසස් අනෙතා වසන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මාති තස්මා අනනෙතවාසිකොති වුවන්ති. තෙ න නං¹ සමුද්වරන්ති. න සමුද්වරන්ති නං පාපකා අකුසලා ධම්මාති, තස්මා අනාවරියකොති වුවන්ති.

පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සොනෙන සඤ්ඤං සුඛා -පෙ- සානෙන ගන්ධං සායිකා -පෙ- ජීව්හාය රසං සායිකා -පෙ- කායෙන ථොඨ්ඨං ඵුසිකා -පෙ- පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො මනසා ධම්මං විඤ්ඤය නුපපජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සරසඬාපා සංඤ්ඤප්පතියා, න්‍යාසස් න අනෙතා වසන්ති, න්‍යාසස් අනෙතා වසන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මාති, තස්මා අනනෙතවාසිකොති වුවන්ති. තෙ න නං සමුද්වරන්ති, න සමුද්වරන්ති නං පාපකා අකුසලා ධම්මාති තස්මා අනාවරියකොති වුවන්ති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනනෙතවාසිකො අනාවරියකො සුඛං ඵාසු විහරති. අනනෙතවාසිකමිදං භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මචරියං වුස්සන්ති අනාවරියකං. සානෙතවාසිකො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සාවරියකො දුක්ඛං න ඵාසු විහරති. අනනෙතවාසිකො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනාවරියකො සුඛං ඵාසු විහරති.

1. 15. 7

කිමත්ථියසුත්තං

152. සචෙ වො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යා: “කිමත්ථියං ආවුසො සමඤ්ඤ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං වුස්සන්ති”ති? එවං පුට්ඨා තුමෙහ භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං ව්‍යාකරෙය්‍යාථ: දුක්ඛස්ස ඛො ආවුසො පරිඤ්ඤය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සන්ති. සචෙ පන වො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්චෙය්‍යා: කතමං පන තං ආවුසො දුක්ඛං යස්ස පරිඤ්ඤය සමඤ්ඤ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං වුස්සන්ති? එවං පුට්ඨා තුමෙහ භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං ව්‍යාකරෙය්‍යාථ:

1. නෙතං - සතා, තෙ නං - මජ්ඣං.

මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි. සිකිත් දහම් දූත මහණහට සරසඛකප්ප නම් වූ සංයෝජනයන්ට හිත වූ ලාමක අකුසල්දහම්හු උපද්ද්ද ඒ අකුසල්හු ඔහුගේ ඇතුළත වෙසෙත්. ලාමක අකුසල්දහම්හු ඔහුගේ ඇතුළත වෙසෙත්තු යි මෙකරුණින් සානේනවාසික යයි කියනු ලැබේ. ඒ කෙලෙස්හු ඔහු ශික්ෂණ කෙරෙති. ලාමක අකුසල්දහම්හු ඔහු ශික්ෂණ කෙරෙත්තු යි මෙකරුණින් සාවරියක යයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මෙසේ සානේනවාසික සාවරියක මහණ දුකසේ නො පහසු ලෙස වෙසෙ යි.

මහණෙනි, අනේනවාසික අනාවරියක මහණ කෙසේ නම් සුවසේ පහසු ලෙස වෙසේ ද යත්: මහණෙනි, මෙහි ඇසින් රු දූක ඔහුට සරසඛකප්ප නම් වූ සංයෝජනයන්ට හිත වූ ලාමක අකුසල්දහම්හු නුපද්ද්ද ඒ කෙලෙස්හු ඔහු අතැවැසි නො වෙත්, ලාමක අකුසල්දහම්හු ඔහු අතැවැසි නො වෙත්තු යි එහෙයින් අනේනවාසික යයි කියනු ලැබේ. ඒ කෙලෙස්හු ඔහු ශික්ෂණ නො කෙරෙති. ලාමක අකුසල්දහම්හු ඔහු ශික්ෂණ නො කෙරෙත්තු යි මෙසේ අනාවරියක යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි: කතිත් සද අසා මහණහට ... නැහැයෙන් ගද ගෙන ... දිවෙන් රස වීද ... කයින් පහස් පැහැයැ ... මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද (කියමි:) සිකිත් දහම් දූත මහණහට සරසඛකප්ප නම් වූ සංයෝජනයන්ට හිත වූ ලාමක අකුසල්දහම්හු නුපද්ද්ද ඒ අකුසල්හු ඔහු අතැවැසි නො වෙත්. ලාමක අකුසල්දහම්හු ඔහු අතැවැසි නො වෙත්තු යි මෙසේ අනේනවාසික යයි කියනු ලැබේ. ඒ කෙලෙස්හු ඔහු නො මඩිත් ලාමක අකුසල්දහම්හු ඔහු නො මඩිත්තු යි. එසේ අනාවරියක යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මෙසේ අනේනවාසික අනාවරියක මහණ සුවසේ පහසු ලෙස වෙසෙයි. මහණෙනි, අනේනවාසික අනාවරියකවැ මේ බඹසර වෙසේ. මහණෙනි, සානේනවාසික සාවරියක මහණ දුකසේ නො පහසු ලෙස වෙසේ. මහණෙනි, අනේනවාසික අනාවරියක මහණ සුවසේ පහසු ලෙස වෙසේ යි.

1. 15. 7

කිමත්ථිය සූත්‍රය

152. මහණෙනි, ඉදින් අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ "ඇවැත්ති, කුමක් පිණිස මහණගොයුම්හු කෙරෙහි බඹසර වසනු ලැබේ ද?" යි මෙසේ තොප පුළුවියනාහු නම් මහණෙනි, එසේ පුළුවියනා ලද තෙපි ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජන්ට "ඇවැත්ති, දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බඹසර වසනු ලැබේ ය" යි මෙසේ පවසවු. මහණෙනි, ඉදින් ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජේ ඇවැත්ති, යමක් පිරිසිදු දැනීම පිණිස මහණගොයුම්හු කෙරෙහි බඹසර වෙසේ නම් ඒ දුක කවරේ ද? යි මෙසේ තොප පුළුවියනාහු නම් මහණෙනි, එසේ පුළුවියනා ලද තෙපි ඒ අත්තොටු පිරිවැජ්ජන්ට මෙසේ හෙළිකරවු.

චක්ඛුං ඛො ආවුසො දුක්ඛං, තස්ස පරිඤ්ඤාය හගවති
 බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. රූපා දුක්ඛා, තෙසං පරිඤ්ඤාය හගවති
 බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. චක්ඛුවිඤ්ඤාණං දුක්ඛං, තස්ස පරිඤ්ඤාය හගවති
 බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති චක්ඛුසලෙස්සො දුක්ඛො, තස්ස පරිඤ්ඤාය
 හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. යමපිදං චක්ඛුසලෙස්සපච්චයා උප්පජ්ජති
 වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමපි දුක්ඛං තස්ස
 පරිඤ්ඤාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති.

සොතං දුක්ඛං -පෙ- සාතං දුක්ඛං -පෙ- ජීවිතා දුක්ඛා -පෙ-
 කායො දුක්ඛො -පෙ- මනො දුක්ඛො, තස්ස පරිඤ්ඤාය හගවති
 බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති -පෙ- යමපිදං මනොසලෙස්ස පච්චයා උප්පජ්ජති
 වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි දුක්ඛං, තස්ස
 පරිඤ්ඤාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. ඉදං ඛො ආවුසො දුක්ඛං
 යස්ස පරිඤ්ඤාය හගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති. එවං පුට්ඨා තුමෙහ
 භික්ඛවෙ, තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං ව්‍යාකරෙය්‍යථාති.

1. 15. 8

අත්තින්‍ද්‍රඛොපරියායසුත්තං

153. සාවකථීයං -

අත්තින්‍ද්‍ර ඛො භික්ඛවෙ, පරියායො යං පරියායං ආගමම භික්ඛු
 අඤ්ඤාත්‍රෙව සද්ධාය අඤ්ඤාත්‍ර¹ රූපියා අඤ්ඤාත්‍ර අනුස්සවා අඤ්ඤාත්‍ර
 ආකාරපරිචිතස්සා අඤ්ඤාත්‍ර දිට්ඨිතිජ්ඣානකකිංතියා අඤ්ඤාත්‍ර ව්‍යාකරෙය්‍යා:
 “ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථන්තායාති
 පජානාමි”ති?

හගවම්මුලකා නො හනොත, ධම්මො හගවන්තොත්තකා හගවම්මපි-
 සරණා සාධු චත හනොත, හගවන්තං යෙව පටිභාතු එතස්ස
 භාසිතස්ස අප්පො, හගවන්තො සුඤ්ඤා භික්ඛු ධාරෙස්සකති. තෙන භි
 භික්ඛවෙ සුභාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමිති. එවං හනොතති
 ඛො තෙ භික්ඛු හගවන්තො පච්චස්සොස්ස හගවා එතදවොච:

අත්තින්‍ද්‍ර භික්ඛවෙ, පරියායො යං පරියායං ආගමම භික්ඛු අඤ්ඤා-
 ත්‍රෙව සද්ධාය -පෙ- අඤ්ඤාත්‍ර දිට්ඨිතිජ්ඣානකකිංතියා අඤ්ඤාත්‍ර
 ව්‍යාකරෙය්‍යා: “ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං නාපරං
 ඉත්ථන්තායාති පජානාමි”ති. කතමො ච භික්ඛවෙ, පරියායො යං පරියායං
 ආගමම භික්ඛු අඤ්ඤාත්‍රෙව සද්ධාය -පෙ- අඤ්ඤාත්‍ර දිට්ඨිතිජ්ඣානකකිංතියා
 අඤ්ඤාත්‍ර ව්‍යාකරොති: “ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං,
 නාපරං ඉත්ථන්තායාති පජානාමි”ති:

1. අඤ්ඤාත් - පි 2

ඇවැත්නි, ඇස දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වැසේ. රූ දුක් ය. ඔවුන් පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වැසේ. ඇස්විනැණ දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වැසෙයි. ඇස්පහස දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වැසෙයි. ඇස්පහස නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක්නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බලසර වෙසෙයි.

කන දුක් ය ... නැහැය දුක් ය ... දිව දුක් ය . කය දුක් ය...සිත දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස හඟවත්හු කෙරෙහි බලසර වෙසෙයි ... මනපහස නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක්නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙද දුක් ය. එය පිරිසිදු දැනීම පිණිස හඟවත්හු කෙරෙහි බලසර වෙසෙයි. ඇවැත්නි, යමක් පිරිසිදු දැනීම පිණිස හඟවත්හු කෙරෙහි බලසර වැසේ නම් මේ ඒ දුක යයි. මහණෙනි, එසේ පුළුවියැනා ලද තෙහි ඒ අන්තොටු පිරිවැස්සන්ට මෙසේ පවසවු යි.

1. 15. 8

අක්කුබොපරියාය සූත්‍රය

153. සැවැත්තුවර—

මහණෙනි, මහණ තෙමේ යම් කරුණකට පැමිණ ඇදහීමෙන් තොර ව ම රූවියෙන් තොර ව ම ඇසීමෙන් තොර ව ම අසුරු සැලකීමෙන් තොර ව ම ලබ්ධි විසින් ගැනීමෙන් තොර ව ම “ඉපැදීම ගෙවිණ, බලසර වැස නිමවන ලදී, කටයුතු කරන ලදී, මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දනගනී”යි. රහත්බව පළ කරන්නේ නම් එබඳු කරුණක් ඇදද? යි.

වහන්ස, අපගේ දහම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුල් කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තේජා කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිසරණ කොට ඇතියහ. වහන්ස, මේ දේශනාවේ අරුත භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේවා. අයැදිමි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් අසා භික්ෂුහු දරන්නාහ යි. මහණෙනි, එසේ නම් අසවු, මැනවින් මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි. එසේ ය වහන්සැ යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

මහණෙනි, මහණ තෙමේ ඇදහීමෙන් තොර ව ම ... ලබ්ධි විසින් ගැනීමෙන් තොර ව ම “ඉපැදීම ගෙවිණ, බලසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දනගනී”යි රහත්බව පළ කරන්නේ නම් එබඳු කරුණක් ඇත. මහණෙනි, යම් කරුණකට පැමිණ මහණ තෙමේ ඇදහීමෙන් තොර ව ම ... ලබ්ධි විසින් ගැනීමෙන් තොර ව ම “ඉපැදීම ගෙවිණ, බලසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මේ රහත් බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දනගනී”යි රහත්බව පළ කෙරේ නම් එබඳු කරුණ කවරේ ද යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වක්ඛුතා රූපං දිස්වා සනතං වා අජ්ඣා-
 නං රාගද්වේශමොහං අත්ථි මෙ අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහොති
 පජානාති, අසනතං වා අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහං නත්ථි මෙ අජ්ඣානං
 රාගද්වේශමොහොති පජානාති: යනතං භික්ඛවෙ, භික්ඛු වක්ඛුතා රූපං
 දිස්වා සනතං වා අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහං අත්ථි මෙ අජ්ඣානං
 රාගද්වේශමොහොති පජානාති, අසනතං වා අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහං
 නත්ථි මෙ අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහොති පජානාති: අපි නු මෙ
 භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධාය වා වෙදිතබ්බා, රූපිඤ්ඤා වා වෙදිතබ්බා,
 අනුස්සවෙන වා වෙදිතබ්බා, ආකාරපරිච්ඡේදකො වා වෙදිතබ්බා,
 දිට්ඨිනිර්මානකක්ඛණියා වා වෙදිතබ්බා? නොහෙතං භනෙත, නනු
 මෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා පඤ්ඤාය දිස්වා වෙදිතබ්බාති? එවමෙතෙන.

අයං¹ බො භික්ඛවෙ, පරියායො යං පරියායං ආගත්ථ භික්ඛු
 අඤ්ඤත්තෙව සද්ධාය -පෙ- අඤ්ඤත්ත දිට්ඨිනිර්මානකක්ඛණියා අඤ්ඤං
 ව්‍යාකරොති: “ධම්මා ජාති, වුසිතං ඉභ්බවරියං, කතං කරණියං,
 නාපරං ඉත්ථනායාති පජානාමි”ති.

පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සොතෙන සද්ධං සුඤ්ඤං -පෙ-
 සාතෙන ගඤ්ඤං සාධිතං -පෙ- ජිව්ඤ්ඤා රසං සාධිතං -පෙ-
 කායෙන ඵොට්ඨබ්බං චුසිතං -පෙ- පුනවපරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු
 මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය සනතං වා අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහං අත්ථි
 මෙ අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහොති පජානාති, අසනතං වා අජ්ඣානං
 රාගද්වේශමොහං නත්ථි මෙ අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහොති පජානාති.
 යනතං භික්ඛවෙ, භික්ඛු මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය සනතං වා
 අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහං අත්ථි මෙ අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහොති
 පජානාති, අසනතං වා අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහං නත්ථි මෙ
 අජ්ඣානං රාගද්වේශමොහොති පජානාති, අපි නු බො මෙ² භික්ඛවෙ,
 ධම්මා සද්ධාය වා වෙදිතබ්බා -පෙ- දිට්ඨිනිර්මානකක්ඛණියා වා
 වෙදිතබ්බාති? නොහෙතං භනෙත, නනු මෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා පඤ්ඤාය
 දිස්වා වෙදිතබ්බාති? එවමෙතෙන.

අයමුඛි බො භික්ඛවෙ, පරියායො යං පරියායං ආගත්ථ
 භික්ඛු අඤ්ඤත්තෙව සද්ධාය අඤ්ඤත්ත රූපිඤ්ඤා අනුස්සවා
 අඤ්ඤත්ත ආකාරපරිච්ඡේදකා අඤ්ඤත්ත දිට්ඨිනිර්මානකක්ඛණියා අඤ්ඤං
 ව්‍යාකරොති: “ධම්මා ජාති, වුසිතං ඉභ්බවරියං, කතං කරණියං,
 නාපරං ඉත්ථනායාති පජානාමි”ති.

1. 15. 9

ඉන්ද්‍රියසම්පන්නසුත්තං.

154. සාමන්තියං —

අථ බො අඤ්ඤත්තරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුප-
 සඤ්ඤාමි -පෙ- එකමනං නිසිංහො බො සො භික්ඛු භගවනං.
 එතදවොච: ඉන්ද්‍රියසම්පන්නො ඉන්ද්‍රියසම්පන්නොති භනෙත, වුවච්ඡි,
 කිත්තාවතා නු බො භනෙත, ඉන්ද්‍රියසම්පන්නො හොතිති?

1. අයමුඛි - සිඳු, සා.

2. අපිනුමෙ - මිස.

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූ දක තමා තුළ ඇති රාග දෙය මෝහ මා තුළ රාග දෙය මෝහ ඇතැ යි දැනගනී ද, තමා තුළ නැති රාග දෙය මෝහ මා තුළ රාග දෙය මෝහ නැතැ යි දැනගනී ද; මහණෙනි, මහණ තෙමේ ඇසින් රූ දක තමා තුළ ඇත්තාවූ හෝ රාග දෙය මෝහ මා තුළ රාග දෙය මෝහ ඇතැ යි දැනගනී. තමා තුළ නැත්තාවූ හෝ රාග දෙය මෝහ මා තුළ රාග දෙය මෝහ නැතැ යි දැනගනී යන ඒ යමක් වේ නම් මහණෙනි, මේ දහම්හු ඇදහීමෙන් හෝ දහයුත්තාහු ද, රිසියෙන් හෝ දහයුත්තාහු ද ඇසීමෙන් හෝ දහයුත්තාහු ද, අයුරු සැලකීමෙන් හෝ දහයුත්තාහු ද, ලබ්ධි විසින් ගැනීමෙන් හෝ දහයුත්තාහු ද යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. මහණෙනි, මේ දහම්හු නුවණින් දක දහ යුත්තාහු නො වෙද්ද? යි. වහන්ස, එසේ ය.

මහණෙනි, යම් කරුණකට පැමිණ මහණ තෙමේ ඇදහීමෙන් තොර ව ම ... ලබ්ධි විසින් ගැනීමෙන් තොර ව ම “ඉපැදීම ගෙවිණ, බලසර වැය නිමවන ලදී, කටයුතු කරන ලදී, මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී” යි රහත්බව පළ කෙරේ නම් මේ ඒ කරුණ යි.

මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි: මහණ තෙමේ කනින් හඬ අසා ... නැහැයෙන් ගඳ ගෙන ... දිවෙන් රස විඳ ... කයින් පැහැසිය පැහැය ... මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි: මහණ තෙමේ සිතින් දහම් දැන තමා තුළ ඇති රාග දෙය මෝහ මා තුළ රාග දෙය මෝහ ඇතැ යි දැනගනී ද, තමා තුළ නැති රාග දෙය මෝහ මා තුළ රාග දෙය මෝහ නැතැ යි දැනගනී ද, මහණෙනි, මහණ තෙමේ සිතින් දහම් දැන තමා තුළ ඇත්තා වූ හෝ රාග දෙය මෝහ මා තුළ රාග දෙය මෝහ ඇතැ යි දැනගනී. තමා තුළ නැත්තා වූ හෝ රාග දෙය මෝහ මා තුළ රාග දෙය මෝහ නැතැ යි දැනගනී යන ඒ යමක් වේ නම් මහණෙනි, මේ දහම්හු ඇදහීමෙන් හෝ දහ යුත්තාහු ද ... ලබ්ධි විසින් ගැනීමෙන් හෝ දහ යුත්තාහු ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. මහණෙනි, මේ දහම්හු නුවණින් දක දහ යුත්තාහු නො වෙද්ද? යි. වහන්ස, එසේ ය.

මහණෙනි, යම් කරුණකට පැමිණ මහණ තෙමේ ඇදහීමෙන් තොර ව ම රිසියෙන් තොර ව ම ඇසීමෙන් තොර ව ම අයුරු සැලකීමෙන් තොර ව ම ලබ්ධි විසින් ගැනීමෙන් තොර ව ම “ඉපැදීම ගෙවිණ, බලසර වැය නිමවන ලදී, කටයුතු කරන ලදී, මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී” යි රහත්බව පළ කෙරේ නම් මේ ද ඒ කරුණ යි.

1. 15. 9

ඉන්ද්‍රියසම්පන්න සූත්‍රය

154. සැවැත්තුවර—

එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ... එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, ඉන්ද්‍රියසම්පන්න ය, ඉන්ද්‍රියසම්පන්න ය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කෙතෙකින් ඉන්ද්‍රියසම්පන්න වේ ද? යි.

වක්ඛුන්ද්‍රයෙ වෙ භික්ඛු උදයබ්බයානුපසංඝී¹ විහරනොතා වක්ඛු-
න්ද්‍රයෙ නිබ්බන්දුති -පෙ- සොන්ද්‍රියෙ -පෙ- සාන්ද්‍රියෙ -පෙ-
ජීවහින්ද්‍රියෙ -පෙ- කායින්ද්‍රියෙ -පෙ- මනින්ද්‍රියෙ වෙ භික්ඛු උදය-
ව්‍යයානුපසංඝී විහරනොතා මනින්ද්‍රියෙ නිබ්බන්දුති, නිබ්බන්දං විරජ්ජති,
විරාගා විමුච්චති, විමුක්තස්මිං විමුක්තමිති ඤාණං හොති. ඛිණං ජාති,
වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉස්සන්තායාති පජානාති.
එත්තාවතා ඛො භික්ඛු ඉන්ද්‍රියසම්පන්නො හොතිති.

1. 15. 10

ධම්මකථිකසූතනං

155. සාවතරියං —

අථ ඛො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංඝමි
-පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං
එතදවොච : ධම්මකථිකො ධම්මකථිකොති භනෙන වුට්ඨති,
කිත්තාවතා නු ඛො භනොතා, ධම්මකථිකො හොතිති ?

වක්ඛුස්ස වෙ භික්ඛු නිබ්බන්දය විරාගාය නිරොධාය ධම්මං
දෙසෙති, ධම්මකථිකො භික්ඛුති අලං වචනාය ; වක්ඛුස්ස වෙ භික්ඛු
නිබ්බන්දය විරාගාය නිරොධාය පටිපන්නො හොති, ධම්මොනුධම්ම-
පටිපන්නො භික්ඛුති අලං වචනාය ; වක්ඛුස්ස වෙ භික්ඛු නිබ්බන්ද
විරාගා නිරොධා අනුපාදවිමුක්තො හොති, දිට්ඨධම්මනිබ්බානායංහොතො
භික්ඛුති අලං වචනාය ;

සොත්තස්ස -පෙ- සාත්තස්ස -පෙ- ජීවහාය -පෙ- කායස්ස -පෙ-
මත්තස්ස වෙ භික්ඛු නිබ්බන්දය විරාගාය නිරොධාය ධම්මං දෙසෙති,
ධම්මකථිකො භික්ඛුති අලං වචනාය ; මත්තස්ස වෙ භික්ඛු නිබ්බන්දය
විරාගාය නිරොධාය පටිපන්නො හොති, ධම්මොනුධම්මපටිපන්නො
භික්ඛුති අලං වචනාය ; ම ස්ස වෙ භික්ඛු නිබ්බන්ද විරාගා නිරොධා
අනුපාදවිමුක්තො හොති, දිට්ඨධම්මනිබ්බානායංහොතො භික්ඛුති අලං
වචනායාති.

නවපුරාණවග්ගො පඤ්චදසමො.

තත්‍රඥෙනං

කම්මං වත්තාරි සප්පායා අනනොත්තවාසිකිමස්සියා
අස්සි නු ඛො පරියායො ඉන්ද්‍රියකථිකෙන වාති

තත්‍ර වග්ගද්දෙන :

යොගකෙකම්මඤ්ච ලොකඤ්ච ගහපති දෙවදගෙන ව
නවපුරාණෙන පඤ්ඤායං තතියං තෙන වුට්ඨතිති.

තතියො පණ්ණාසකො.

1. උදයව්‍යයානුපසංඝී - මෙසං. පිඉ

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මහණ, ඉදින් වක්කුන්ද්‍රියයෙහි උදයව්‍යය අනු ව දකිමින් වෙසෙන්නේ වක්කුන්ද්‍රියයෙහි කලකිරේ ද... සොතින්ද්‍රියයෙහි... සාතින්ද්‍රියයෙහි... ජිව්තින්ද්‍රියයෙහි... කායින්ද්‍රියයෙහි... මහණ, ඉදින් මනින්ද්‍රියයෙහි උදයව්‍යය අනු ව දකිමින් වෙසෙන්නේ මනින්ද්‍රියයෙහි කලකිරේ ද, කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇලුම් හෙයින් මිදෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුණේ යයි දැනීම වෙයි. ඉපැදීම ගෙවිණ. බඹසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී. මහණ, මෙතෙකින් ඉන්ද්‍රියසම්පන්න වේ යි.

1. 15. 10

ධම්මකථික සූත්‍රය

155. සැවැත්තුවර —

එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ... එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස ධම්මකථික ය, ධම්මකථික ය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කෙතෙකින් ධම්මකථික වේ ද? යි.

මහණ, ඉදින් ඇසෙහි නිර්වේදය පිණිස විරාගය පිණිස, නිරෝධය පිණිස දහම් දෙයන්නේ නම් මහණ තෙමේ ධම්මකථික ය''යි කියන්නට සුදුසු ය. මහණ, ඉදින් ඇසෙහි නිර්වේදය පිණිස විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපන්නේ වේ නම් මහණ තෙමේ දහමට අනුලෝම පිළිවෙතෙහි පිළිපන්නේ යයි කියන්නට සුදුසු ය. මහණ, ඉදින් ඇසෙහි නිර්වේදයෙන් විරාගයෙන් නිරෝධයෙන් උපාදාන රහිත ව මිදුණේ වේ නම් මහණ තෙමේ දිට්ඨදම්මයෙහි නිවනට පැමිණියේ යයි කියන්නට සුදුසු ය.

කතෙහි... නැහැයෙහි ... දිවෙහි ... කයෙහි... මහණ, ඉදින් සිතෙහි නිර්වේදය පිණිස විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස දහම් දෙයන්නේ නම් මහණ තෙමේ ධම්මකථික ය යි කියන්නට සුදුසු ය. මහණ, ඉදින් සිතෙහි නිර්වේදය පිණිස විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස පිළිපන්නේ වේ නම් මහණ තෙමේ දහමට අනුලෝම පිළිවෙතෙහි පිළිපන්නේ යයි කියන්නට සුදුසු ය. මහණ, ඉදින් සිතෙහි නිර්වේදයෙන් විරාගයෙන් නිරෝධයෙන් උපාදාන රහිත ව මිදුණේ වේ නම් මහණ තෙමේ දිට්ඨදම්මයෙහි නිවන් පැමිණියේ යයි කියන්නට සුදුසු යයි.

පසළොස් වැනි නවපුරාණ වර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

කමම සූත්‍රය, සප්තය සූත්‍ර සතර ය, අනතෙකවාසි කිමනීය සූත්‍ර දෙක ය, අනීනුබොපරියාය සූත්‍රය, ඉන්ද්‍රියසම්පන්න ධම්මකථික සූත්‍ර දෙක ය යි සූත්‍ර දශයෙකි.

එහි වර්ගනාමාවලිය:

යොගකෙමම, ලෝක වර්ග දෙකෙන් ද, ගහපති, දේවදහ වර්ග දෙකෙන් ද, ඒ නවපුරාණ වර්ගයෙන් ද තෙවන පඤ්ඤාසකය කියනු ලැබේ යි.

තෙවන පඤ්ඤාසකය නිමි.

16. නාන්දිකබයවග්ගො

1. 16. 1

අජ්ඣත්තනාන්දිකබයඅනිවසුත්තං

156. සාවකීයං—

අනිච්ඡං යෙව භික්ඛවෙ භික්ඛු වක්ඛං අනිවචනං පස්සති. සාස්ස¹ භොති සමමාදිට්ඨි, සමමා පස්සං නිබ්බිද්දති, නාන්දිකබයා රාගකබයො රාගකබයා නාන්දිකබයො නාන්දිරාගකබයා චිත්තං ‘සුචිත්තානන්ති’ වුවවතී. අනිවචං යෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛු සොනං අනිවචනං පස්සති -පෙ- සානං අනිවචනං පස්සති -පෙ- ජිව්හං අනිවචනං පස්සති -පෙ- කායං අනිවචනං පස්සති -පෙ- අනිවචං යෙව භික්ඛවෙ භික්ඛු මනං අනිවචනං පස්සති සාස්ස භොති සමමාදිට්ඨි, සමමා පස්සං නිබ්බිද්දති, නාන්දිකබයා රාගකබයො රාගකබයා නාන්දිකබයො නාන්දිරාගකබයා චිත්තං සුචිත්තානන්ති වුවවතී.

1. 16. 2

බහිදධානාන්දිකබයඅනිවසුත්තං

157. අනිවේයෙව භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපෙ අනිවචනං පස්සති, සාස්ස භොති සමමාදිට්ඨි, සමමා පස්සං නිබ්බිද්දති, නාන්දිකබයා රාගකබයො රාගකබයා නාන්දිකබයො නාන්දිරාගකබයා චිත්තං සුචිත්තානන්ති වුවවතී. අනිවේයෙව භික්ඛවෙ භික්ඛු සංගේ -පෙ- ගජෙධ -පෙ- රසෙ -පෙ- ථොට්ඨිකෙ -පෙ- ධම්මෙ අනිවචනං පස්සති, සාස්ස භොති සමමාදිට්ඨි, සමමා පස්සං නිබ්බිද්දති, නාන්දිකබයා රාගකබයො, රාගකබයා නාන්දිකබයො, නාන්දිරාගකබයා චිත්තං සුචිත්තානන්ති වුවවතී.

1. 16. 3

අජ්ඣත්තනාන්දිකබයයොනියොසුත්තං

158. වක්ඛං භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකරොථ, වක්ඛාඅනිවේනකඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපස්සෙථ, වක්ඛං භික්ඛවෙ භික්ඛු යොනියො මනසිකරොතො වක්ඛාඅනිවේනකඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපස්සෙතො වක්ඛාසේමසි නිබ්බිද්දති, නාන්දිකබයා රාගකබයො, රාගකබයා නාන්දිකබයො නාන්දිරාගකබයා චිත්තං සුචිත්තානන්ති වුවවතී.

1. සායං - මජ්ඣ. PTS

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නාන්දිකතය වර්ගය

1. 16. 1

අප්කුත්තනාන්දිකතය අනිවච සූත්‍රය

156. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, මහණ තෙමේ අනිත්‍යවූ ම ඇස අනිත්‍ය යැ යි දකී ද, ඒ ඔහුට සමාග්දෘෂ්ටි වෙයි. මොනොවට දක්නේ කලකිරෙයි. නන්දිය ක්ෂය වීමෙන් රාගය ක්ෂය වෙයි. රාගය ක්ෂය වීමෙන් නන්දිය ක්ෂය වෙයි. නන්දිරාගය ක්ෂය වීමෙන් සිත මැනවින් මිදුණේ යැ යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මහණ තෙමේ අනිත්‍ය වූ ම ශ්‍රෝත්‍රය අනිත්‍ය යැ යි දකී ද ස්‍රාණය අනිත්‍ය යැ යි දකී ද දිව අනිත්‍ය යැ යි දකී ද කය අනිත්‍ය යැ යි දකී ද මහණෙනි, මහණ තෙමේ අනිත්‍ය වූ ම මනස අනිත්‍යයැ යි දකී ද ඒ ඔහුට සමාග්දෘෂ්ටි වෙයි. මොනවට දක්නේ කලකිරෙයි. නන්දිය ක්ෂය වීමෙන් රාගය ක්ෂය වෙයි. රාගය ක්ෂය වීමෙන් නන්දිය ක්ෂය වෙයි. නන්දිරාගය ක්ෂය වීමෙන් සිත මැනවින් මිදුණේ යැ යි කියනු ලැබේ.

බහිදධානාන්දිකතය අනිවච සූත්‍රය

1. 16. 2

157. මහණෙනි, මහණ අනිස වූ ම රූපයන් අනිස යැ යි දකියි. ඒ ඔහුට සමාග්දෘෂ්ටි වෙයි. මැනවින් දක්නේ කලකිරෙයි. නන්දිය ක්ෂය වීමෙන් රාගය ක්ෂය වෙයි. රාගය ක්ෂය වීමෙන් නන්දිය ක්ෂය වෙයි. නන්දිරාග දෙක ක්ෂය වීමෙන් සිත මැනවින් මිදුණේ යැ යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මහණ අනිස වූ ම සද ... ගඳ ... රස ... පහස් ... දහම් අනිසහ යි දකී නම් එය ඔහුගේ සමාදිට්ඨි වෙයි. මැනවින් දක්නේ කලකිරෙයි. නන්දිය ක්ෂය වීමෙන් රාගය ක්ෂය වේ. රාගය ක්ෂය වීමෙන් නන්දිය ක්ෂය වේ. නන්දිරාග දෙක ක්ෂය වීමෙන් සිත මැනවින් මිදුණේ යයි කියනු ලැබේ.

1. 16. 3

අප්කුත්ත නාන්දිකතයොනියො සූත්‍රය

158. මහණෙනි, ඇස නුවණින් මෙනෙහි කරවූ, ඇස්හි අනිස් බව ද තතු සේ නුවණින් දකිවූ. මහණෙනි, මහණ ඇස නුවණින් මෙනෙහි කරන්නේ ඇස්හි අනිස් බව ද තතු සේ නුවණින් දක්නේ ඇසෙහිත් කලකිරෙයි. නන්දිය ක්ෂය වීමෙන් රාගය ක්ෂය වේ. රාගය ක්ෂය වීමෙන් නන්දිය ක්ෂය වේ. නන්දිරාගය ක්ෂය වීමෙන් සිත මැනවින් මිදුණේ යයි කියනු ලැබේ.

සොනං භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකරොපං -පෙ- සානං භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකරොපං -පෙ- ජිව්හං භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකරොපං ජිව්හානිව්වතඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපසස්සපං, ජිව්හං භික්ඛවෙ භික්ඛු යොනියො මනසිකරොනොනා ජිව්හානිව්වතඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපසස්සනොනා ජිව්හායපි නිබ්බිඤ්ඤා -පෙ- විතතං සුචිත්තතභ්ඤ්ඤා වුච්චති.

කායං භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකරොපං, -පෙ- මනං භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකරොපං, මනානිව්වතඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපසස්සපං, මනං භික්ඛවෙ භික්ඛු යොනියො මනසිකරොනොනා මනානිව්වතඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපසස්සනොනා මනසමිමපි නිබ්බිඤ්ඤා, නඤ්ඤායා රාගකඛයො රාගකඛයා නඤ්ඤායො නඤ්ඤායා විතතං සුචිත්තතභ්ඤ්ඤා වුච්චති.

1. 16. 4

බහිද්ධා නඤ්ඤායොනියොසුතතං

159. සාවස්ථියං -

රූපෙ භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකරොපං, රූපානිව්වතඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපසස්සපං, රූපෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු යොනියො මනසිකරොනොනා රූපානිව්වතඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපසස්සනොනා රූපෙසු නිබ්බිඤ්ඤා, නඤ්ඤායා රාගකඛයො, රාගකඛයා නඤ්ඤායො, නඤ්ඤායා විතතං සුචිත්තතභ්ඤ්ඤා වුච්චති.

සද්දෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ගජෙ භික්ඛවෙ -පෙ- රසෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ථොට්ඨංඨෙ භික්ඛවෙ -පෙ- ධම්මෙ භික්ඛවෙ යොනියො මනසිකරොපං, ධම්මානිව්වතඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපසස්සපං, ධම්මෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු යොනියො මනසිකරොනොනා ධම්මානිව්වතඤ්ඤා යථාභූතං සමනුපසස්සනොනා ධම්මෙසු නිබ්බිඤ්ඤා, නඤ්ඤායා රාගකඛයො, රාගකඛයා නඤ්ඤායො, නඤ්ඤායා විතතං සුචිත්තතභ්ඤ්ඤා වුච්චති.

1. 16. 5

සමාධිසුතතං

160. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ජීවකම්බවනෙ. තත්ථ ධො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි 'භික්ඛවො'ති; හදනෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පටිච්ඡෙසාසු, භගවා එතදවොච: සමාධිං භික්ඛවෙ භාවෙථ, සමාහිතස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යථාභූතං ඔක්ඛායති.¹ කිඤ්ඤා යථාභූතං ඔක්ඛායති:

1. ඔක්ඛායති - සයාය.

මහණෙනි, කන නුවණින් මෙනෙහි කරවු ... මහණෙනි, නැහැය නුවණින් මෙනෙහි කරවු ... මහණෙනි, දිව නුවණින් මෙනෙහි කරවු. දිව්හි අනිස්ඛව ද තතු සේ නුවණින් දකිවු. මහණෙනි, මහණ දිව නුවණින් මෙනෙහි කරන්නේ දිව්හි අනිස්ඛව ද තතු සේ නුවණින් දක්නේ දිව්හිත් කලකිරෙයි ... සිත මැනැවින් මිදුණේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කය නුවණින් මෙනෙහි කරවු ... මහණෙනි, සිත නුවණින් මෙනෙහි කරවු. සිත්හි අනිස ඛව ද තතු සේ නුවණින් දකිවු. මහණෙනි, මහණ සිත නුවණින් මෙනෙහි කරන්නේ සිත්හි අනිස්ඛව ද තතු සේ නුවණින් දක්නේ සිතෙහිත් කලකිරෙයි. නන්දිය ක්ෂය වීමෙන් රාගය ක්ෂය වේ. රාගය ක්ෂය වීමෙන් නන්දිය ක්ෂය වේ නන්දිරාගය ක්ෂය වීමෙන් සිත මැනැවින් මිදුණේ ය යි කියනු ලැබේ.

1. 16. 4

බාහිර නන්දිකයයොනිසො සූත්‍රය

159. සැවැත්නුවර —

මහණෙනි, රූපය නුවණින් මෙනෙහි කරවු. රූපයෙහි අනිස්ඛව ද තතු සේ නුවණින් දකිවු. මහණෙනි, මහණ රූපය නුවණින් මෙනෙහි කරන්නේ රූපයෙහි අනිස්ඛව ද තතුසේ නුවණින් දක්නේ රූපයෙහි කලකිරෙයි. නන්දිය ක්ෂය වීමෙන් රාගය ක්ෂය වේ. රාගය ක්ෂය වීමෙන් නන්දිය ක්ෂය වේ. නන්දිරාගය ක්ෂය වීමෙන් සිත මැනැවින් මිදුණේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සඳ ... මහණෙනි, ගඳ ... මහණෙනි, රස ... මහණෙනි, පහස් ... මහණෙනි, දහම් නුවණින් මෙනෙහි කරවු. දහම්හි අනිස්ඛව ද තතු සේ නුවණින් දකිවු. මහණෙනි, මහණ දහම් නුවණින් මෙනෙහි කරන්නේ දහම්හි අනිස්ඛව ද තතු සේ නුවණින් දක්නේ දහම්හි කලකිරෙයි. නන්දිය ක්ෂය වීමෙන් රාගය ක්ෂය වේ. රාගය ක්ෂය වීමෙන් නන්දිය ක්ෂය වේ. නන්දිරාගය ක්ෂය වීමෙන් සිත මැනැවින් මිදුණේ ය යි කියනු ලැබේ.

1. 16. 5

සමාධි සූත්‍රය

160. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි ජීවක අභිවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. වහන්සැ යි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදළ සේක: මහණෙනි, සමාධිය වඩවු. මහණෙනි, සමාහිත මහණහට තතු සේ වැටහෙයි. කිමෙක් තතු සේ වැටහේ ද යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වක්ඛං අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, රූපා අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, වක්ඛවිඤ්ඤාණං අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, වක්ඛසම්මන්තො අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, යමපිදං වක්ඛසම්මන්තපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, සොනං -පෙ- ඝාතං -පෙ- ජිව්හා -පෙ- කායො -පෙ- මනො අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, ධම්මා අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, මනොවිඤ්ඤාණං අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, මනොසම්මන්තො අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, යමපිදං මනොසම්මන්තපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති. සමාධිං භික්ඛවෙ භාවෙට්ඨ, සමාහිතස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යථාභූතං ඔක්ඛායති.

1. 16. 6

පටිසල්ලානසුත්තං

161. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ජීවකබ්බවනෙ, තත්ථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතාසි 'භික්ඛවො'ති -පෙ- පටිසල්ලානෙ භික්ඛවෙ යොගමාපජ්ජථ පතිසල්ලිනස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යථාභූතං ඔක්ඛායති¹ කිඤ්ච යථාභූතං ඔක්ඛායති:

වක්ඛං අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, රූපා අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, වක්ඛවිඤ්ඤාණං අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, වක්ඛසම්මන්තො අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, යමපිදං වක්ඛසම්මන්තපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති.

සොනං -පෙ- ඝාතං -පෙ- ජිව්හා -පෙ- කායො -පෙ- මනො අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, ධම්මා අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, මනොවිඤ්ඤාණං අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, මනොසම්මන්තො අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, යමපිදං මනොසම්මන්තපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිවචනං යථාභූතං ඔක්ඛායති, පටිසල්ලානෙ භික්ඛවෙ යොගමාපජ්ජථ, පතිසල්ලිනස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යථාභූතං ඔක්ඛායති.

1. 16. 7

කොට්ඨිතඅනිවචසුත්තං

162. අථ ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිතො යෙන භගවා තෙනුප සම්මතී, උපසංඝාතීන්ද්‍රියා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීනෙතො ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිතො භගවන්තං එතදවොච: සාධු මෙ භගෙන, භගවා සද්ධිකෙතන ධම්මං දෙසෙතු යමහං භගවතො ධම්මං සුත්වා එකො වූපකට්ඨො අප්පමනෙතො ආනාපි පහිතනෙතො විහරෙය්‍යනති.

1. පක්ඛායති - සි 1. පටිවක්ඛායති - සි 2

ඇස අනියැ යි තතු සේ වැටහෙයි. රූ අනියහ යි තතු සේ වැටහෙයි. චක්ෂුර්විඥානය අනියැ යි තතු සේ වැටහෙයි. ඇස්පහස අනියැ යි තතු සේ වැටහේ. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී ද, හෙ ද අනියැ යි තතු සේ වැටහේ. කන ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත අනියැ යි තතු සේ වැටහේ. දහම් අනියහ යි තතු සේ වැටහේ. මනෝවිඤ්ඤාණය අනියැ යි තතු සේ වැටහේ. මනපහස අනියැ යි තතු සේ වැටහේ. මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද, අනියැ යි තතු සේ වැටහේ. මහණෙනි, සමාධිය වඩවූ. මහණෙනි සමාහිත මහණහට තතු සේ වැටහේ යි.

1. 16. 6

පටිසල්ලාන සූත්‍රය

161. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි ඒවක අභිවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක ... මහණෙනි, විවේකයෙහි යෙදීමට පැමිණෙවු. මහණෙනි, විවේකයෙන් යුත් මහණහට තතු සේ පෙනෙයි. කිමෙක් තතු සේ පෙනේ ද යත්:

ඇස අනියැ යි තතු සේ පෙනෙයි. රූප අනියහ යි තතු සේ පෙනෙයි. චක්ෂුර්විඥානය අනියැ යි තතු සේ පෙනෙයි. ඇස්පහස අනියැ යි තතු සේ පෙනෙයි. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි තතු සේ පෙනෙයි.

කන ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත අනියැ යි තතුසේ පෙනේ. දහම් අනියහ යි තතුසේ පෙනෙයි. මනෝවිඤ්ඤාණය අනියැ යි තතුසේ පෙනෙයි. මනපහස අනියැ යි තතුසේ පෙනෙයි. මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි තතුසේ පෙනෙයි. මහණෙනි, විවේකයෙහි යෙදීමට පැමිණෙවු. මහණෙනි, විවේකයෙන් යුත් මහණහට තත්වූ පරිද්දෙන් පෙනේ යි.

1. 16. 7

කොට්ඨිත අනිච්ච සූත්‍රය

162. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියහ. ඵලභ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, ආයාචනා කරමි. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් දහමක් අසා එකලා ව ගණයා කෙරෙත් වෙන් වූයෙම් නො පමා ව කෙලෙස් තවන වැර ඇතියෙම් නිවන් පිණිස මෙහෙයූ සිත් ඇතියෙම් වෙයෙම් නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු දහමක් මට සැකෙවින් දෙයනා කරන සේක්වා යි.

යං ඛො කොට්ඨිත අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; කිංඤ්ඤි කොට්ඨිත අනිවරං, වක්ඛං ඛො කොට්ඨිත අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. රූපා අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. වක්ඛවිඤ්ඤාණං අනිවරං තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. වක්ඛසම්මසො අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යමපිදං වක්ඛසම්මසොපට්ටයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො.

සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීව්හා අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. රසා අනිවරං -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤාණං -පෙ- ජීව්හාසම්මසො -පෙ- යමපිදං ජීව්හාසම්මසොපට්ටයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො.

කායො -පෙ- මනො අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; ධම්මො අනිවරං -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං අනිවරං -පෙ- මනොසම්මසො අනිවරං -පෙ- යමපිදං මනොසම්මසො පට්ටයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යං ඛො කොට්ඨිත, අනිවරං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බොති.

1. 16. 8.

කොට්ඨිත දුක්ඛ සුතතං

163. සාවකීයං —

එකමන්තං තිස්සිනො ඛො ආයසමා මහාකොට්ඨිතො භගවන්තං එතදවොච: සාධු මෙ භතෙන භගවා සධ්ධිනොන ධම්මං දෙසෙතු යමහං භගවතො ධම්මං සුඤ්ඤා -පෙ- විහරෙය්‍යානති. යං ඛො කොට්ඨිත දුක්ඛං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. කිංඤ්ඤි කොට්ඨිත, දුක්ඛං: වක්ඛං ඛො කොට්ඨිත දුක්ඛං. තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. රූපා දුක්ඛං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො; වක්ඛවිඤ්ඤාණං දුක්ඛං තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. වක්ඛසම්මසො දුක්ඛං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යමපිදං වක්ඛසම්මසොපට්ටයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි දුක්ඛං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො;

කොට්ඨිකයෙනි, යමෙක් අනිස වේ නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. කොට්ඨිකයෙනි, කිමෙක් අනිස වේ ද යත්: කොට්ඨිකයෙනි, ඇස අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. රූප අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. චක්ෂුර්විඥානය අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. ඇස්පහස අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය.

කත ... නැහැය ... දිව අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. රස අනිස ය ... ජීව්වාචිඥානය ... ජීව්වාසංස්පඨිය ... දිවිපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය.

කය... සිත අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. දහම් අනිස ය ... මනෝවිඤ්ඤාණය අනිස ය ... මනපහස අනිස ය... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිස ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. කොට්ඨිකයෙනි, යමෙක් අනිස වේ නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය.

1. 16. 8

කොට්ඨිකදුකඛ සූත්‍රය

163. සැවැත්තුවර —

එකන්තස් ව හුන් ආයුෂ්මන් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ: වහන්ස, ආයාචනා කරමි. “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් දහමක් අසා... වෙසෙන්නෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු දහමක් මට සැකෙවින් දේශනා කරන සේක්ව” යි. කොට්ඨිකයෙනි, යමෙක් දුක් වේ නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. කොට්ඨික, කිමෙක් දුක් වේ ද යත්: කොට්ඨිකයෙනි, ඇස දුක් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. රූපයෝ දුක්ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. චක්ෂුර්විඥානය දුක් ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. ඇස්පහස දුක් ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද දුක් ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය.

සොතං දුක්ඛං -පෙ- සානං දුක්ඛං -පෙ- ජීව්හං දුක්ඛං -පෙ- කායො දුක්ඛං -පෙ- මනො දුක්ඛං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. ධම්මො දුක්ඛං -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං දුක්ඛං -පෙ- මනොසම්මේයො දුක්ඛං -පෙ- යමිදං මනොසම්මේයපච්චයා උප්පජ්ඣති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමිදි දුක්ඛං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යං ටො කොට්ඨිත දුක්ඛං, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බොති.

1. 16. 9

කොට්ඨිතඅනන්තසුත්තං

164. සාවතරියං —

එකමන්තං නිසින්නො ටො ආයුසො මහාකොට්ඨිතො හගවන්තං එතදවොච: සාධු මෙ හතෙන හගවා සම්බින්නෙන ධම්මං දෙසෙතු යමහං හගවතො ධම්මං සුඛා -පෙ- විහරෙය්‍යන්ති. යො ටො කොට්ඨිත අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. කො ච කොට්ඨිත අනන්තා: චක්ඛං ටො කොට්ඨිත අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. රූපා අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. චක්ඛුසම්මේයො අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යමිදං චක්ඛුසම්මේය පච්චයා උප්පජ්ඣති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමිදි අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො.

සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හං -පෙ- කායො -පෙ- මනො අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. ධම්මො අනන්තා -පෙ- මනො විඤ්ඤාණං අනන්තා -පෙ- මනොසම්මේයො අනන්තා -පෙ- යමිදං මනො සම්මේයපච්චයා උප්පජ්ඣති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමිදි අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බො. යො ටො කොට්ඨිත අනන්තා, තත්ත තෙ ඡන්දෙ පභාතබ්බොති.

1. 16. 10

මිච්ඡාදිට්ඨිපභානසුත්තං

165. අප ටො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නො ටො සො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: කප්පත්ත ටො හතෙන ජානතො කපං පයංතො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයතිති?

කත දුක් ය... නැහැය දුක් ය... දිව දුක් ය... කය දුක් ය... සිත දුක් ය එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. දහම් දුක් ය... මනෝවිඥානය දුක් ය... මනපහස දුක් ය... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වීදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද දුක් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකට යුත්තේ ය. කොට්ඨිකයෙනි, යමෙක් දුක් වේ නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය.

1. 16. 9

කොට්ඨික අනත්ත සූත්‍රය

164. සැවැත්තුවර —

එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ: වහන්ස, ආයාචනා කරමි. “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් දහමක් අසා... වෙසෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු දහමක් මට සැකෙවින් දේශනා කරන සේක්වා” යි. කොට්ඨිකයෙනි, යමෙක් අනත් වේ නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකට යුත්තේ ය. කොට්ඨිකයෙනි, කීමෙක් අනත් වේ ද යත්: කොට්ඨිකයෙනි, ඇස අනත් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකට යුත්තේ ය. රූප අනත් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකට යුත්තේ ය. වක්ෂුර්විඥානය අනත් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය, ඇස්පහස අනත් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද අනත් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය.

කත ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත අනත් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. දහම් අනත් ය ... මනෝවිඥානය අනත් ය ... මනපහස අනත් ය. ... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද අනත් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුත්තේ ය. කොට්ඨිකයෙනි, යමෙක් අනත් වේ නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකට යුත්තේ යි.

1. 16 10

මිට්ඨාදිට්ඨිප්පහාන සූත්‍රය

165. එකල්හි එක්කරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය: වහන්ස, කෙසේ දන්තත්‍රයේ කෙසේ දක්තත්‍රයේ මියදිවු ප්‍රතීණ වේ ද යි.

චක්ඛුං ඛො භික්ඛු අනිවට්ඨො ජානතො පසසනො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයති, රූපෙ අනිවට්ඨො ජානතො පසසනො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයති, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං අනිවට්ඨො ජානතො පසසනො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයති, චක්ඛුසම්මසං අනිවට්ඨො ජානතො පසසනො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයති, යමිදං චක්ඛුසම්මසංපවට්ඨා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි අනිවට්ඨො ජානතො පසසනො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයති,

සොනං අනිවට්ඨො -පෙ- සානං -පෙ- ජීවිහං -පෙ- කායං -පෙ- මනං අනිවට්ඨො ජානතො පසසනො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයති, ධම්මෙ අනිවට්ඨො -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණං -පෙ- මනොසම්මසං -පෙ- යමිදං මනොසම්මසංපවට්ඨා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තමි අනිවට්ඨො ජානතො පසසනො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයති. එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පසසනො මිච්ඡාදිට්ඨි පභීයති.

1. 16. 11

සක්කායදිට්ඨිප්පභානසුත්තං.

166. සාවස්ථියං —

එකමනතං නිසිංහො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතද්වොච: කථන්තු ඛො භන්ත ජානතො කථං පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති?

චක්ඛුං ඛො භික්ඛු දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති, රූපෙ දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති, චක්ඛුසම්මසං දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති, යමිදං චක්ඛුසම්මසංපවට්ඨා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති.

සොනං -පෙ- සානං -පෙ- ජීවිහං -පෙ- කායං -පෙ- මනං දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති, ධම්මෙ දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති, මනොවිඤ්ඤාණං දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති, මනොසම්මසං දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති, යමිදං මනො සම්මසංපවට්ඨා උපපජ්ජති වෙදගිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමි දුක්ඛතො ජානතො පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති. එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පසසනො සක්කායදිට්ඨි පභීයති.

මහණ, ඇය අනිය විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ මියදිටුව ප්‍රතීණ වේ. රූප අනිය විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ මියදිටුව ප්‍රතීණ වේ. චක්ෂුර්විඥානය අනිය විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ මියදිටුව ප්‍රතීණ වේ. ඇස්පහස අනිය විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ මියදිටුව ප්‍රතීණ වේ. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිය විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ මියදිටුව ප්‍රතීණ වේ.

කත අනිය විසින්... නැහැය... දිව... කය... සිත අනිය විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ මියදිටුව ප්‍රතීණ වේ. දහම් අනිය විසින්... මනෝවිඤ්ඤාණය... මනපහස... මනපහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිය විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ මියදිටුව ප්‍රතීණ වේ. මහණ මෙසේ දන්තනුගේ මෙසේ දක්නනුගේ මියදිටුව ප්‍රතීණ වේ ය යි.

1. 16. 11

සත්කායදිට්ඨිප්පහාන සූත්‍රය

166. සැවැත්නුවර—

එකක්පස් ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළේ ය: වහන්ස, කෙසේ දන්තනුගේ කෙසේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ ද? යි.

මහණ. ඇය දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. රූ දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. චක්ෂුර්විඥානය දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. ඇස්පහස දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. ඇස්පහස නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් හෙ ද දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ.

කත ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. දහම් දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. මනෝවිඤ්ඤානය දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. මනෝසම්ඵස්සය දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. මනෝසම්ඵස්සය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද දුක් විසින් දන්තනුගේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ. මහණ, මෙසේ දන්තනුගේ මෙසේ දක්නනුගේ සත්කායදෘෂ්ටිය ප්‍රතීණ වේ යි.

1. 16. 12

අත්තානුදිට්ඨිපපභානසුත්තං

167. සාවඤ්ඤාං —

එකමන්තං නිසිනො ඛො යො භික්ඛු භගවන්තං එතද්
වොචි: කථනනුඛො භතො ජානතො කථං පස්සතො අත්තානුදිට්ඨි
පභීයති?

වක්ඛං ඛො භික්ඛු අනත්තො ජානතො පස්සතො අත්තානුදිට්ඨි
පභීයති, රූපෙ අනත්තො ජානතො පස්සතො අත්තානුදිට්ඨි පභීයති,
වක්ඛුච්ඡිකුණං අනත්තො ජානතො පස්සතො අත්තානුදිට්ඨි පභීයති,
වක්ඛුසම්මස්සං අනත්තො ජානතො පස්සතො අත්තානුදිට්ඨි පභීයති,
යම්පිදං වක්ඛුසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා
අදුක්ඛමසුඛං වා, තස්මි අනත්තො ජානතො පස්සතො අත්තානුදිට්ඨි
පභීයති.

යොතං -පෙ- ඝාතං - පෙ - පීඨං -පෙ- කායං -පෙ- මනං
අනත්තො ජානතො පස්සතො අත්තානුදිට්ඨි පභීයති, ධම්මෙ අනත්ත
තො -පෙ- මනොච්ඡිකුණං අනත්තො -පෙ- මනොසම්මස්සං
අනත්තො -පෙ- යම්පිදං මනොසම්මස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදධිතං සුඛං
වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මි අනත්තො ජානතො පස්සතො
අත්තානුදිට්ඨි පභීයති. එවං ඛො භික්ඛු ජානතො එවං පස්සතො
අත්තානුදිට්ඨි පභීයති.

නන්දිකඛය වග්ගො සොළසමො.

තත්තුද්දානං:

නන්දිකඛයන වත්තාරො - ජීවකඛවනෙ දූවෙ
කොට්ඨිතෙන තයො චුත්තා - මිච්ඡාසකකාය අත්තතොති.

1. 16. 12

ආත්මානුදිට්ඨිපභාන සූත්‍රය

167 සැවැත්තුවර —

එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, කෙසේ දන්තහුගේ කෙසේ දක්තහුගේ ආත්මානුදෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ ද? යත්:

මහණ, ඇය අනාත්ම විසින් දන්තහුගේ දක්තහුගේ ආත්මානු-දෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ. රූපයන් අනාත්ම විසින් දන්තහුගේ දක්තහුගේ ආත්මානුදෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ. වක්ෂුර්විඥානය අනාත්ම විසින් දන්ත-හුගේ දක්තහුගේ ආත්මානුදෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ. චක්ඛුසම්ඵසසය අනාත්ම විසින් දන්තහුගේ දක්තහුගේ ආත්මානුදෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ. වක්ඛුසම්ඵසසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් වේදනායෙක් උපදී නම් එද අනාත්ම විසින් දන්තහුගේ දක්තහුගේ ආත්මානුදෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ.

කත ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත අනාත්ම විසින් දන්තහුගේ දක්තහුගේ ආත්මානුදෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ. දහම් අනාත්ම විසින් ... මනෝවිඥානය අනාත්ම විසින් ... මනෝසම්ඵසසය අනාත්ම විසින් ... මනෝසම්ඵසසය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ වේදනායෙක් උපදී නම් එද අනාත්ම විසින් දන්තහුගේ දක්තහුගේ ආත්මානුදෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ. මහණ, මෙසේ දන්තහුගේ මෙසේ දක්තහුගේ ආත්මානුදෘෂ්ටිය ප්‍රභීණ වේ යි.

සොළොස්වැනි නන්දිකය වර්ග යි.

එහි සූත්‍ර නාමාවලිය:

නන්දිකය නමින් සතරෙක් ද, ජීවකමඛවනයෙහි දෙකෙක් ද, කොට්ඨිත නමින් තුනෙක් ද, මිච්ඡාදිට්ඨිපභාන, සක්කායදිට්ඨිපභාන, අකතානුදිට්ඨිපභාන යි තුනෙක් ද යි මෙසේ සූත්‍ර දෙළොසෙක් වදාරන ලදී.

17. සටහිපෙය්‍යාලො

1. 17. 1

අනිච්ඡක්‍යුතතං

168. ඥානස්සං —

යං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො ඡන්‍දෙ පහාතඤ්ඤා.
කිංඤ්ඤි භික්‍ඛවෙ අනිච්චං: චක්‍ඛුං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො¹ ඡන්‍දෙ
පහාතඤ්ඤා. යොතං අනිච්චං-පෙ-සානං අනිච්චං-පෙ-ජීව්හා අනිච්චා
-පෙ-කායො අනිච්චො-පෙ-මනො අනිච්චො, තත්‍ර වො ඡන්‍දෙ
පහාතඤ්ඤා. යං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො ඡන්‍දෙ පහාතඤ්ඤාති.

1. 17. 2

අනිච්චරාගස්‍යුතතං

169. යං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො රාගො පහාතඤ්ඤා.
කිංඤ්ඤි භික්‍ඛවෙ අනිච්චං චක්‍ඛුං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො රාගො
පහාතඤ්ඤා. යොතං අනිච්චං-පෙ-සානං අනිච්චං-පෙ-ජීව්හා අනිච්චා
-පෙ-කායො අනිච්චො-පෙ-මනො අනිච්චො, තත්‍ර වො රාගො
පහාතඤ්ඤා. යං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො රාගො පහාතඤ්ඤාති.

1. 17. 3

අනිච්ච ඡන්‍දරාගස්‍යුතතං

170. යං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො ඡන්‍දරාගො පහාතඤ්ඤා.
කිංඤ්ඤි භික්‍ඛවෙ අනිච්චං: චක්‍ඛුං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො
ඡන්‍දරාගො පහාතඤ්ඤා. යොතං අනිච්චං-පෙ-සානං අනිච්චං-පෙ-
ජීව්හා අනිච්චා-පෙ-කායො අනිච්චො-පෙ-මනො අනිච්චො, තත්‍ර
වො ඡන්‍දරාගො පහාතඤ්ඤා. යං භික්‍ඛවෙ අනිච්චං, තත්‍ර වො
ඡන්‍දරාගො පහාතඤ්ඤාති.

1. 17. 4 - 6

දුක්ඛඡන්‍ද-දුක්ඛරාග-දුක්ඛඡන්‍දරාගස්‍යුතතානි

171-173. යං භික්‍ඛවෙ දුක්ඛං, තත්‍ර වො ඡන්‍දෙ පහාතඤ්ඤා, රාගො
පහාතඤ්ඤා, ඡන්‍දරාගො පහාතඤ්ඤා. කිංඤ්ඤි භික්‍ඛවෙ දුක්ඛං: චක්‍ඛුං
භික්‍ඛවෙ දුක්ඛං තත්‍ර වො ඡන්‍දෙ පහාතඤ්ඤා රාගො පහාතඤ්ඤා
ඡන්‍දරාගො පහාතඤ්ඤා. යොතං දුක්ඛං-පෙ-සානං දුක්ඛං-පෙ-ජීව්හා
දුක්ඛං-පෙ-කායො දුක්ඛො-පෙ-මනො දුක්ඛො, තත්‍ර වො ඡන්‍දෙ
පහාතඤ්ඤා, රාගො පහාතඤ්ඤා, ඡන්‍දරාගො පහාතඤ්ඤා. යං භික්‍ඛවෙ
දුක්ඛං තත්‍ර වො ඡන්‍දෙ පහාතඤ්ඤා, රාගොපහාතඤ්ඤා, ඡන්‍දරාගො
පහාතඤ්ඤාති.

1. නෙ-සි.

17. සටහිපෙය්‍යාලය

1. 17. 1

අනිච්ච ඡන්ද සූත්‍රය

168. සැවැත්තුවර —

මහණෙනි යමක් අනිත්‍ය නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය. මහණෙනි කීමෙක් අනිත්‍ය ද යත්: මහණෙනි චක්ෂුස අනිත්‍ය ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය. ශ්‍රෝත්‍රය අනිත්‍ය ය ... ස්පර්ශය අනිත්‍ය ය ... ජීව්වා අනිත්‍ය ය ... කය අනිත්‍ය ය ... මනස අනිත්‍ය ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය. මහණෙනි යමක් අනිත්‍ය නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු යි.

1. 17. 2

අනිච්චරාග සූත්‍රය

169. මහණෙනි යමක් අනිත්‍ය නම් එහි ලා තොපගේ රාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි කීමෙක් අනිත්‍ය ද යත්: මහණෙනි චක්ෂුස අනිත්‍ය ය. එහි ලා තොපගේ රාගය පහකටයුතු ය. ශ්‍රෝත්‍රය අනිත්‍ය ය... ස්පර්ශය අනිත්‍ය ය... ජීව්වාච අනිත්‍ය ය... කය අනිත්‍ය ය... මනස අනිත්‍ය ය. එහි ලා තොපගේ රාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි යමක් අනිත්‍ය නම් එහි ලා තොපගේ රාගය පහකටයුතු යි.

1. 17. 3

අනිච්ච ඡන්දරාග සූත්‍රය

170. මහණෙනි යමක් අනිත්‍ය නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි කීමෙක් අනිත්‍ය ද යත්: මහණෙනි චක්ෂුස අනිත්‍ය ය එහි ලා තොපගේ ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. ශ්‍රෝත්‍රය අනිත්‍ය ය... ස්පර්ශය අනිත්‍ය ය... ජීව්වාච අනිත්‍ය ය... කය අනිත්‍ය ය... මනස අනිත්‍ය ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි යමක් අනිත්‍ය නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දරාගය පහකටයුතු යි.

1. 17. 4 - 6

දුක්ඛ ඡන්ද දුක්ඛරාග දුක්ඛඡන්දරාග සූත්‍ර

171 - 173 මහණෙනි යමක් දුක් නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි කීමෙක් දුක් ද යත්: මහණෙනි චක්ෂුස දුක් ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. ශ්‍රෝත්‍රය දුක් ය... ස්පර්ශය දුක් ය... ජීව්වාච දුක් ය... කය දුක් ය... මනස දුක් ය. එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි යමක් දුක් නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය.

1. 17. 7 - 9

අනන්තජන්ද, අනන්තරාග, අනන්ත ඡන්දරාගසූත්‍ර

174 - 176 මහණෙනි, යමක් අනාත්ම නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි, කීමෙක් අනන්ද යත්: මහණෙනි, චක්ෂුස අනාත්ම ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. ශ්‍රෝත්‍රය... ස්පර්ශය... ජීව්වාය... කය... මනස අනාත්ම ය, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි, යමක් අනාත්ම නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය.

1. 17. 10 - 12

බාහිර අනිච්චජන්ද, බාහිර අනිච්චරාග, බාහිර අනිච්චජන්දරාග සූත්‍ර

177 - 179. මහණෙනි, යමක් අනිත්‍ය නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි, කීමෙක් අනිත්‍ය ද යත්: මහණෙනි, රූපයෝ අනිත්‍යය හ, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. ඔබ්බෙයෝ... ගන්ධයෝ... රසයෝ... ස්ප්‍ර්ෂ්ටව්‍යයෝ... දහම්හු අනිත්‍යයහ, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි, යමක් අනිත්‍ය නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය.

1. 17. 13 - 15

බාහිර දුක්ඛජන්ද, බාහිර දුක්ඛරාග, බාහිරදුක්ඛජන්දරාග සූත්‍ර

180 - 182 මහණෙනි, යමක් දුක් නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි, කීමෙක් දුක් ද යත්: මහණෙනි, රූපයෝ දුක්ඛ, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. ඔබ්බෙයෝ... ගන්ධයෝ... රසයෝ... ස්ප්‍ර්ෂ්ටව්‍යයෝ... දහම්හු දුක්ඛ, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය. මහණෙනි, යමක් දුක් නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය පහකටයුතු ය, රාගය පහකටයුතු ය, ඡන්දරාගය පහකටයුතු ය.

1. 17. 16 - 18

**බාහිරානතනජඤ - බාහිරානතතරාග - බාහිරානතන
ජඤරාගසුත්තානි.**

183-185. යො භික්ඛවෙ අනත්තා, තත්‍ර වො ජඤ්ඤ පභාතබ්බො, රාගො පභාතබ්බො, ජඤ්ඤරාගො පභාතබ්බො. කො ව භික්ඛවෙ අනත්තා: රුපා භික්ඛවෙ අනත්තා, තත්‍ර වො ජඤ්ඤ පභාතබ්බො, රාගො පභාතබ්බො, ජඤ්ඤරාගො පභාතබ්බො. සද්දා -පෙ- ගජ්ඣා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- ධම්මො අනත්තා, තත්‍ර වො ජඤ්ඤ පභාතබ්බො, රාගො පභාතබ්බො, ජඤ්ඤරාගො පභාතබ්බො. යො භික්ඛවෙ අනත්තා, තත්‍ර වො ජඤ්ඤ පභාතබ්බො, රාගො පභාතබ්බො, ජඤ්ඤරාගො පභාතබ්බොති.

1. 17. 19

අතීතානිච්චසුත්තං

186. වක්ඛං භික්ඛවෙ අනිච්චං අතීතං, සොතං අනිච්චං අතීතං, සානං අනිච්චං අතීතං, ජීව්හා අනිච්චා අතීතා, කායො අනිච්චො අතීතො, මනො අනිච්චො අතීතො. එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්වා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිමි නිබ්බිද්දති, සොතස්මිමි නිබ්බිද්දති, සානස්මිමි නිබ්බිද්දති, ජීව්හායපි නිබ්බිද්දති, කායස්මිමි නිබ්බිද්දති, මනස්මිමි නිබ්බිද්දති. නිබ්බිද්දං විරුජ්ජති, විරාගා විමුච්චති විමුක්ඛස්මි. විමුක්ඛස්මි ඤාණං හොති. ඛිණං ජාති, වුසිතං ඉහවෙරියං, කතං කරුණියං, නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 20

අනාගතානිච්චසුත්තං

187. වක්ඛං භික්ඛවෙ අනිච්චං අනාගතං, සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හා අනිච්චා අනාගතා, කායො -පෙ- මනො අනිච්චො අනාගතො. එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්වා, අරියසාවකො වක්ඛුස්මිමි නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 21

පච්චුප්පන්තානිච්චසුත්තං

188. වක්ඛං භික්ඛවෙ අනිච්චං පච්චුප්පන්තං, සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හා අනිච්චා පච්චුප්පන්තා, කායො -පෙ- මනො අනිච්චො පච්චුප්පන්තො. එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්වා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිමි නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 16 - 18

බාහිරානත්තජඤ්ඤා - බාහිරානත්තරාග - බාහිරානත්තජඤ්ඤාගසුත්‍ර

183 - 185. මහණෙනි යමක් අනාත්ම නම් එහි ලා තොපගේ ජඤ්ඤා දුරු කටයුතු ය, රාගය දුරු කටයුතු ය, ඡන්දරාගය දුරු කටයුතු ය. මහණෙනි කිසිකිසි අනාත්ම ද යත්: මහණෙනි රූපයෝ අනාත්මහ, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය දුරු කටයුතු ය, රාගය දුරු කටයුතු ය, ඡන්දරාගය දුරු කටයුතු ය. ඔබ්බෙයෝ ... ගන්ධයෝ ... රසයෝ ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ... දහමහු අනාත්මහ, එහි ලා තොපගේ ඡන්දය දුරු කටයුතු ය, රාගය දුරු කටයුතු ය, ඡන්දරාගය දුරු කටයුතු ය. මහණෙනි යමක් අනාත්ම නම් එහි ලා තොපගේ ඡන්දය දුරු කටයුතු ය, රාගය දුරු කටයුතු ය, ඡන්දරාගය දුරු කටයුතු ය.

1. 17. 19

අතීතානිච්ච සුත්‍රය

186. මහණෙනි අතීත වූ චක්ෂුස අනිත්‍ය ය, අතීත වූ ශ්‍රොත්‍රය අනිත්‍ය ය, අතීත වූ ස්ප්‍රෂ්‍ය අනිත්‍ය ය, අතීත වූ ජීව්වාච අනිත්‍ය ය, අතීත වූ කය අනිත්‍ය ය, අතීත වූ මනස අනිත්‍ය ය. මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු (ආර්යශ්‍රාවක) චක්ෂුස කෙරෙහින් කලකිරෙයි, ශ්‍රොත්‍රය කෙරෙහින් කලකිරෙයි, ස්ප්‍රෂ්‍ය කෙරෙහින් කලකිරෙයි, ජීව්වාච කෙරෙහින් කලකිරෙයි, කයෙහින් කලකිරෙයි, මනස කෙරෙහින් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි, නො ඇලුම් හෙයින් මිදෙයි, මිදුණු කල්හි මිදුණේ ය යි දැනීම වෙයි. ඉපැදීම අවසන් විය, බලසර වැස නිමැවිණ, කටයුතු කරන ලදී, මේ රහත්බව පිණිස කටයුතු අනෙකක් නැතැයි දැනගනී.

1. 17. 20

අනාගතානිච්ච සුත්‍රය

187. මහණෙනි අනාගත චක්ෂුස අනිත්‍ය ය, අනාගත ශ්‍රොත්‍රය... ස්ප්‍රෂ්‍ය... ජීව්වාච අනිත්‍ය ය, අනාගත කය... මනස අනිත්‍ය ය. මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක චක්ෂුසෙහි කලකිරෙයි... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී.

1. 17. 21

පච්චුප්පන්නානිච්ච සුත්‍රය

188. මහණෙනි වර්තමාන චක්ෂුස අනිත්‍ය ය, වර්තමාන ශ්‍රොත්‍රය... ස්ප්‍රෂ්‍ය... ජීව්වාච අනිත්‍ය ය, වර්තමාන කය... සිත අනිත්‍ය ය. මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක චක්ෂුස කෙරෙහින් කලකිරෙයි... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැනගනී.

1. 17. 22 - 24

අතීත දුකට, අනාගත දුකට, පවුප්පනන දුකටසුතතානි

189-191. වක්ඛං භික්ඛවෙ දුකං අතීතං අනාගතං පවුප්පනං,
සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හං දුකං අතීතං අනාගතං පවුප්පනං,
කායො -පෙ- මනො දුකං අතීතං අනාගතං¹ පවුප්පනං.
එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛස්මිම්හි නිබ්බිදන්ති
-පෙ- නාපරං ඉස්සන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 25 - 27

අතීතානතත, අනාගතානතත, පවුප්පනනානතසුතතානි

192-194. වක්ඛං භික්ඛවෙ අනතං අතීතං අනාගතං පවුප්පනං,
සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හං අනතං අතීතං අනාගතං පවුප්පනං,
කායො -පෙ- මනො අනතං අතීතං අනාගතං පවුප්පනං.
එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛස්මිම්හි නිබ්බිදන්ති
-පෙ- නාපරං ඉස්සන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 28 - 30

**බාහිර අතීතානිච්ච, බාහිර අනාගතානිච්ච,
බාහිර පවුප්පනනානිච්චසුතතානි**

195-197. රූපා භික්ඛවෙ අනිච්චා අතීතං අනාගතං පවුප්පනං,
සඤ්ඤා -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨංඛා -පෙ- ධම්මා අනිච්චා
අතීතං අනාගතං පවුප්පනං. එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො
රූපෙසුපි නිබ්බිදන්ති, සඤ්ඤෙසුපි නිබ්බිදන්ති, ගන්ධෙසුපි නිබ්බිදන්ති,
රසෙසුපි නිබ්බිදන්ති, ඵොට්ඨංඛෙසුපි නිබ්බිදන්ති, ධම්මෙසුපි නිබ්බිදන්ති.
නිබ්බිදං චිරජජති චිරාගා චිත්තං. චිත්තස්මිං විමුක්තස්මිං ඤාණං
භොති. ඛිණ්ණජාති, චුම්භං, ඩුග්ග්චරියං, කතං කර්මයං, නාපරං
ඉස්සන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 31 - 33

**බාහිරාතීත දුකට, බාහිරානාගත දුකට,
බාහිර පවුප්පනනදුකටසුතතානි**

198-200. රූපා භික්ඛවෙ දුකං අතීතං අනාගතං පවුප්පනං,
සඤ්ඤා -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨංඛා -පෙ- ධම්මා දුකං
අතීතං අනාගතං පවුප්පනං. එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො
රූපෙසුපි නිබ්බිදන්ති -පෙ- නාපරං ඉස්සන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 34 - 36

**බාහිර අතීතානතත, බාහිර අනාගතානතත,
බාහිර පවුප්පනනානතසුතතානි**

201-203. රූපා භික්ඛවෙ අනතං අතීතං අනාගතං² පවුප්පනං,
සඤ්ඤා -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨංඛා -පෙ- ධම්මා අනතං
අතීතං අනාගතං පවුප්පනං. එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරිය
සාවකො රූපෙසුපි නිබ්බිදන්ති -පෙ- නාපරං ඉස්සන්තායාති පජානාතීති.

1. අතීතානතතො-පි

2. අතීතානතතො - පිච්ඡි.

1. 17. 22 - 24

අතීත දුක්ඛ, අනාගත දුක්ඛ, පච්චුප්පන්ත දුක්ඛ සූත්‍ර

189 - 191. මහණෙනි, අයු අනා වත්මන් චක්ෂුස දුක් ය, ශ්‍රෝත්‍රය... ස්‍රාණය... අයු අනා වත්මන් ජීව්වාච අනාත්ම ය. අයු අනා වත්මන් කය... මනස දුක් ය. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරිසවු තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී.

1. 17. 25 - 27

අතීතානත්ත, අනාගතානත්ත, පච්චුප්පන්තානත්ත සූත්‍ර

192 - 194. මහණෙනි, අයු අනා වත්මන් චක්ෂුස අනත් ය, ශ්‍රෝත්‍රය... ස්‍රාණය... අයු අනා වත්මන් ජීව්වාච අනාත්ම ය. මහණෙනි, අයු අනා වත්මන් කය... මනස අනාත්ම ය. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරිසවු තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි... මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී.

1. 17. 28 - 30

**බාහිර අතීතානිච්ච, බාහිර අනාගතානිච්ච,
බාහිර පච්චුප්පන්තානිච්ච සූත්‍ර**

195 - 197. මහණෙනි, අයු අනා වත්මන් රූප අනිත්‍යභ, අයු අනා වත්මන් සද... ගද... රස... පහස්... දහම්හු අනිත්‍යභ. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරිසවු තෙමේ රූහින් කලකිරෙයි, සදෙහින් කලකිරෙයි, ගදෙහින් කලකිරෙයි, රසෙහින් කලකිරෙයි, පහස්හින් කලකිරෙයි, දහම්හින් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි, නො ඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුණේ ය යි දැනීම වෙයි. ඉපැදීම අවසන් විය, බලසර වැස නිමවන ලදී, කටයුතු කරන ලදී, මේ රහත් බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී.

1. 17. 31 - 33

**බාහිරාතීත දුක්ඛ, බාහිරානාගත දුක්ඛ,
බාහිර පච්චුප්පන්ත දුක්ඛ සූත්‍ර**

198 - 200. මහණෙනි, අයු අනා වත්මන් රූ දුක් ය, අයු අනා වත්මන් සද... ගද... රස... පහස්... දහම් දුක් ය. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරිසවු තෙමේ රූහින් කලකිරෙයි... මේ රහත් බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී.

1. 17. 34 - 36

**බාහිර අතීතානත්ත, බාහිර අනාගතානත්ත,
බාහිර පච්චුප්පන්තානත්ත සූත්‍ර**

201 - 203. මහණෙනි, අයු අනා වත්මන් රූ අනත් ය, අයු අනා වත්මන් සද... ගද... රස... පහස්... දහම් අනත් ය. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරිසවු තෙමේ රූහින් කලකිරෙයි... මේ රහත් බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී.

1. 17. 37

අතීතයදනිවවසුතං

204. සාවකජීයං —

වකඤ්ඤා භික්ඛුවෙ අනිච්චං අතීතං, යදනිවං තං දුක්ඛං,
යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං 'නෙතං මම, නෙසො'භමසී,
න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පසාදකස්ස දට්ඨකං.
සොතං අනිච්චං -පෙ- සාතං අනිච්චං -පෙ- ජීව්හා අනිච්චා -පෙ-
කායො අනිච්චො -පෙ- මනො අනිච්චො අතීතො, යදනිවං තං
දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං 'නෙතං මම, නෙසො'-
භමසී, න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පසාදකස්ස
දට්ඨකං.

එවං පසං භික්ඛුවෙ අරියසාවකො වකඤ්ඤාමපි නිබ්බිද්දති -පෙ-
නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 38

අනාගතයදනිවවසුතං

205. වකඤ්ඤා භික්ඛුවෙ අනිච්චං අනාගතං, යදනිවං තං දුක්ඛං,
යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං 'නෙතං මම, නෙසො'භමසී,
න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පසාදකස්ස දට්ඨකං.
සොතං අනිච්චං -පෙ- සාතං අනිච්චං -පෙ- ජීව්හා අනිච්චා -පෙ- කායො
අනිච්චො -පෙ- මනො අනිච්චො අනාගතො, යදනිවං තං දුක්ඛං,
යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං 'නෙතං මම, නෙසො'භමසී,
න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පසාදකස්ස දට්ඨකං.

එවං පසං භික්ඛුවෙ සුත්වා අරියසාවකො වකඤ්ඤාමපි නිබ්බිද්දති
-පෙ- නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 39

පච්චුප්පන්නයදනිවවසුතං

206. වකඤ්ඤා භික්ඛුවෙ අනිච්චං පච්චුප්පන්නං, යදනිවං තං දුක්ඛං,
යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං 'නෙතං මම, නෙසො'භමසී,
න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පසාදකස්ස දට්ඨකං.
සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- ජීව්හා -පෙ- කායො -පෙ- මනො
අනිච්චො පච්චුප්පන්නො, යදනිවං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා
තං 'නෙතං මම, නෙසො'භමසී, න මෙසො අන්තා'ති එවමෙතං
යථාභූතං සමුප්පසාදකස්ස දට්ඨකං.

එවං පසං භික්ඛුවෙ සුත්වා අරියසාවකො වකඤ්ඤාමපි නිබ්බිද්දති
-පෙ- නාපරං ඉක්කන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 37

අතීත යදනිව්ව සූත්‍රය

204. සැවැත්තුවර—

මහණෙනි, අතීත චක්‍ෂුස අනිස ය, යමක් අනිස නම් එය දුක් ය, යමක් දුක් නම් එය අනත් ය, යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි. ඉකුත් කත අනිස ය. ... නැහැ ය අනිස ය ... දිව අනිස ය ... කය අනිස ය ... සිත අනිස ය. යමක් අනිස නම් එය දුක් ය යමක් දුක් නම් එය අනත් ය. යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි... මේ රහත් බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දනගනි යි.

1. 17. 38

අනාගත යදනිව්ව සූත්‍රය

205. මහණෙනි, අනා ඇස අනිස ය, යමක් අනිස නම් එය දුක් ය, යමක් දුක් නම් එය අනත් ය, යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි. අනා කත අනිස ය... නැහැ ය අනිස ය... දිව අනිස ය... කය අනිස ය ... සිත අනිස ය, යමක් අනිස නම් එය දුක් ය, යමක් දුක් නම් එය අනත් ය. යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක ඇසෙහින් කලකිරෙයි ... මේ රහත් බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දනගනි යි.

1. 17. 39

පච්චුප්පත්ත යදනිව්ව සූත්‍රය

206. මහණෙනි, ප්‍රත්‍යුත්පත්ත චක්ෂුස අනිත්‍ය ය, යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් ය, යමක් දුක් නම් එය අනාත්ම ය, යමක් අනාත්ම නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි. වත්මන් කත ... නැහැ ය ... දිව ... කය ... සිත අනිස ය, යමක් අනිස නම් එය දුක් ය, යමක් දුක් නම් එය අනත් ය. යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක ඇසෙහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දනගනි යි.

1. 17. 40 - 42

අතීත යං දුක්ඛං, අනාගත යං දුක්ඛං, පච්චසන්නා යං දුක්ඛසුත්තානි

207-209. වක්ඛං භික්ඛවෙ දුක්ඛං අතීතං අනාගතං පච්චසන්නං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං “නෙතං මම නෙසො’භමස්මි න මෙයො අනන්තා’ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පෙය්‍යෙය්‍ය දට්ඨංඛං. සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හං -පෙ- කායො -පෙ- මනො දුක්ඛා අතීතො අනාගතො පච්චුප්පෙය්‍යො. යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං “නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙයො අනන්තා’ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පෙය්‍යෙය්‍ය දට්ඨංඛං.

එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො වක්ඛෙය්‍යෙය්‍යෙ නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 43 - 45

**අතීත යදනන්ත, අනාගත යදනන්ත,
පච්චසන්න යදනන්තසුත්තානි**

210-212. වක්ඛං භික්ඛවෙ අනන්තා අතීතං අනාගතං පච්චසන්නං, යදනන්තා තං “නෙතං මම නෙසො’භමස්මි න මෙයො අනන්තා’ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පෙය්‍යෙය්‍ය දට්ඨංඛං. සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හං -පෙ- කායො -පෙ- මනො අනන්තා අතීතො අනාගතො පච්චසන්නො, යදනන්තා තං “නෙතං මම නෙසො’භමස්මි න මෙයො අනන්තා’ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පෙය්‍යෙය්‍ය දට්ඨංඛං.

එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො වක්ඛෙය්‍යෙය්‍යෙ නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 46 - 48

**බාහිරාතීත යදනිච්ච, බාහිරානාගත යදනිච්ච,
බාහිර පච්චසන්න යදනිච්චසුත්තානි**

213-215. රූපා භික්ඛවෙ අනිච්චා අතීතා අනාගතා පච්චසන්නා, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං “නෙතං මම නෙසො’භමස්මි න මෙයො අනන්තා’ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පෙය්‍යෙය්‍ය දට්ඨංඛං. සද්දා -පෙ- ගඤ්ඤා -පෙ- රසා -පෙ- ථොට්ඨංඛො -පෙ- ධම්මා අනිච්චා අතීතා අනාගතා පච්චසන්නා, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං “නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙයො අනන්තා’ති එවමෙතං යථාභූතං සමුප්පෙය්‍යෙය්‍ය දට්ඨංඛං.

එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 40 - 42

අතීත යංදුක්ඛ, අනාගත යංදුක්ඛ, පච්චුප්පන්ත යංදුක්ඛ සූත්‍ර

207-209. මහණෙනි, ඉකුත් අනා වත්මන් ඇස දුක් ය. යමක් දුක් නම් එය අනන් ය. යමක් අනන් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි. ඉකුත් අනා වත්මන් කන ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත දුක් ය. යමක් දුක් නම් එය අනන් ය. යමක් අනන් නම් එය මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ ඇසෙහිත් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 17. 43 - 45

අතීත යදනත්ත, අනාගත යදනත්ත, පච්චුප්පන්ත යදනත්ත සූත්‍ර

210-212. මහණෙනි, ඉකුත් අනා වත්මන් ඇස අනන් ය. යමක් අනන් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි. කන ... නැහැය ... ඉකුත් අනා වත්මන් දිව ... කය ... සිත අනන් ය. යමක් අනන් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ ඇසෙහිත් කලකිරෙයි... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 17. 46 - 48

බාහිරාතීත යදනිව්ව, බාහිරානාගත යදනිව්ව, බාහිරපච්චුප්පන්ත යදනිව්ව සූත්‍ර

213-215. මහණෙනි, ඉකුත් අනා වත්මන් රූ අනිසභ, යමක් අනිස නම් එය දුක් ය, යමක් දුක් නම් එය අනන් ය, යමක් අනන් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනා නුවණින් දැක්ක යුතු යි. ඉකුත් අනා වත්මන් සද ... ගද ... රස ... පහස් ... දහම් අනිසභ, යමක් අනිස නම් එය දුක් ය, යමක් දුක් නම් එය අනන් ය, යමක් අනන් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි.

මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ රූහිත් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 17. 49 - 51

**බාහිරාතීත යංදුක්ඛ-බාහිරානාගත යංදුක්ඛ-
බාහිරපච්චුප්පනන යංදුක්ඛ සුත්තානි**

216-218. රූපා භික්ඛවෙ දුක්ඛා අතීතා, අනාගතා, පච්චුප්පනා. යං දුක්ඛං තදනන්තා. යදනන්තා තං “නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙසො අනතා”ති එවමෙනං යථාභූතං සමුප්පාදකස්ස දට්ඨබ්බං. සද්දා -පෙ- ගක්ඛා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- ධම්මා දුක්ඛා අතීතා අනාගතා පච්චුප්පනා, යං දුක්ඛං තදනන්තා, යදනන්තා තං “නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙසො අනතා”ති එවමෙනං යථා භූතං සමුප්පාදකස්ස දට්ඨබ්බං.

එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො රූපෙසු පි නිබ්බිඤ්ඤි -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 52 - 54

**බාහිරාතීත යදනන්ත-බාහිරානාගත යදනන්ත-
බාහිරපච්චුප්පනන යදනන්ත සුත්තානි**

219-221. රූපා භික්ඛවෙ අනන්තා අතීතා අනාගතා පච්චුප්පනා යදනන්තා තං “නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙසො අනතා”ති එවමෙනං යථාභූතං සමුප්පාදකස්ස දට්ඨබ්බං. සද්දා -පෙ- ගක්ඛා -පෙ- රසා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- ධම්මා අනන්තා අතීතා අනාගතා පච්චුප්පනා යදනන්තා තං “නෙතං මම, නෙසො’භමස්මි, න මෙසො අනතා”ති එවමෙනං යථාභූතං සමුප්පාදකස්ස දට්ඨබ්බං.

එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො රූපෙසු පි නිබ්බිඤ්ඤි -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 55

අජ්ඣධත්තායතන අනිච්චසුත්තං

222. චක්ඛුං භික්ඛවෙ අනිච්චං, සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හා -පෙ- කායො -පෙ- මනො අනිච්චො. එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො චක්ඛුස්මිමුපි නිබ්බිඤ්ඤි -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 56

අජ්ඣධත්තායතන දුක්ඛසුත්තං

223. චක්ඛුං භික්ඛවෙ දුක්ඛං, සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හා -පෙ- කායො -පෙ- මනො දුක්ඛං. එවං පසං භික්ඛවෙ සුත්තවා අරියසාවකො චක්ඛුස්මිමුපි නිබ්බිඤ්ඤි -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 49-51

**බාහිරාතීත යංදුක්ඛ-බාහිරානාගත යංදුක්ඛ-
බාහිරපච්චුප්පන්න යංදුක්ඛ සූත්‍ර**

216-218. මහණෙනි ඉකුත්, අනා, වත්මන් රූ දුක්ඛ. යමක් දුක් නම් එය අනත් ය. යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි. මේ මම නො වෙමි මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... ඉකුත්, අනා, වත්මන් දහම් දුක්ඛ. යමක් දුක් නම් එය අනත් ය. යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි. මේ මම නො වෙමි. මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ රුහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 17. 52-54

**බාහිරාතීත යදනත්ත-බාහිරානාගත යදනත්ත-
බාහිරපච්චුප්පන්න යදනත්ත සූත්‍ර**

219-221, මහණෙනි අයු, අනා, වත්මන් රූ අනත්භ. යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි. මේ මම නො වෙමි. මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනා නුවණින් දැක්ක යුතු යි. සද ... ගද ... රස ... පහස් ... අයු, අනා, වත්මන් දහම් අනත්භ. යමක් අනත් නම් එය “මෙය මාගේ නො වෙයි. මේ මම නො වෙමි. මේ මාගේ ආත්මය නො වේ ”යි මෙසේ මෙය තතුසේ මනානුවණින් දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ රුහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 17. 55

අපකධත්තායතන අනිච්ච සූත්‍රය

222. මහණෙනි ඇස අනිස ය. කත ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත අනිස ය. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 17. 56

අපකධත්තායතන දුක්ඛ සූත්‍රය

223. මහණෙනි ඇස දුක් ය. කත ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත දුක් ය. මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි.

1. 17. 57

අජකිත්තායතන අනත්තසුත්තං.

224. චක්ඛුං භික්ඛවෙ අනත්තා, සොතං -පෙ- සාතං -පෙ- පිච්ඡා -පෙ- කායො -පෙ- චතො අනත්තා. එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරිය සාවකො චක්ඛුසමුද්ධි නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 58

බාහිරායතන අනිච්චසුත්තං.

225. රූපා භික්ඛවෙ අනිච්චා, සඤ්ඤා -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ථොට්ඨංඛා -පෙ- ධර්මො අනිච්චා. එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 59

බාහිරායතන දුක්ඛසුත්තං.

226. රූපා භික්ඛවෙ දුක්ඛා, සඤ්ඤා -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ථොට්ඨංඛා -පෙ- ධර්මො දුක්ඛා. එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

1. 17. 60

බාහිරායතන අනත්තසුත්තං.

227. රූපා භික්ඛවෙ අනත්තා, සඤ්ඤා -පෙ- ගන්ධා -පෙ- රසා -පෙ- ථොට්ඨංඛා -පෙ- ධර්මො අනත්තා. එවං පසං භික්ඛවෙ සුතවා අරිය සාවකො රූපෙසුපි නිබ්බිද්දති -පෙ- නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාතීති.

සට්ඨිපෙය්‍යාලො සමතෙතා.

තත්‍රාද්දතං:

ඡද්දෙනට්ඨාරස භොගති අතීතෙන ච දෙව නච
සදනිට්ඨාරස වුත්තා තයො අජකිත්තබාහිරා
පෙය්‍යාලො සට්ඨිකො වුත්තො බුද්ධොදිච්චන්ද්‍රිනාති.

1. 17. 57

අජ්ඣන්තායතන අනත්ත සූත්‍රය

224. මහණෙනි ඇස අනත් ය. කන ... නැහැය ... දිව ... කය ... සිත අනත් ය. මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ ඇසෙහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැයි දනගනී යි.

1. 17. 58

බාහිරායතන අනිච්ච සූත්‍රය

225. මහණෙනි රූ අනිස ය. සද ... ගඳ ... රස ... පහස් ... දහම් අනිස ය. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ රූහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැයි දනගනී යි.

1. 17. 59

බාහිරායතන දුක්ඛ සූත්‍රය

226. මහණෙනි රූපයෝ දුක්ඛ. සද ... ගඳ ... රස ... පහස් ... දහම්හු දුක්ඛ. මහණෙනි මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ රූහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැයි දනගනී යි.

1. 17. 60

බාහිරායතන අනත්ත සූත්‍රය

227. මහණෙනි, රූපයෝ අනත්ත. සද ... ගඳ ... රස ... පහස් ... දහම්හු අනත්ත. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරියවු තෙමේ රූහින් කලකිරෙයි ... මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැයි දනගනී යි.

සට්ඨපෙයාලය වර්ගය නිමිසේ ය.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

ජන්දනමීන් අටළොසෙක් වේ. අතීත නමින් ද නවක දෙකෙකි. (අට ළොසෙකි) යදනිච්ච නමින් අටළොසෙක් කියන ලදී. අජ්ඣන්ත බාහිර නික දෙකෙකි. මෙසේ ආදිච්චබන්ධු වූ සර්වඥයන් වහන්සේ විසින් සට්ඨපෙයාලය වර්ගය ලද්දේ ය යි.

18. සමුද්දවගො

1. 18. 1

සමුද්දසුතං

228. සමුද්දො සමුද්දොති භික්ඛවෙ අසුතවා පුපුජනො භාසති නෙසො භික්ඛවෙ අරියස්ස චිත්තෙ සමුද්දො, මහා එසො භික්ඛවෙ උදකරාසි, මහා උදකණ්ණවො. චක්ඛු භික්ඛවෙ පුරිසස්ස සමුද්දො, තස්ස රූපමයො වෙගො. යො තං රූපමයං වෙගං සහති, අයං චූචති භික්ඛවෙ අතරි චක්ඛු සමුද්දං සඌමිං¹ සාවචං සගාහං සරක්ඛස්සං තිණ්ණණා පාරගතො² ඵලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො.

සොතං - පෙ - සානං - පෙ - ජීව්‍යා භික්ඛවෙ පුරිසස්ස සමුද්දො, තස්ස රසමයො වෙගො, යො තං රසමයං වෙගං සහති, අයං චූචති භික්ඛවෙ අතරි ජීව්‍යාසමුද්දං සඌමිං සාවචං සගාහං සරක්ඛස්සං තිණ්ණණා පාරගතො² ඵලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො. කායං - පෙ - මනො භික්ඛවෙ පුරිසස්ස සමුද්දො, තස්ස ධම්මමයො වෙගො, යො තං ධම්මමයං වෙගං සහති, අයං චූචති භික්ඛවෙ අතරි මනොසමුද්දං සඌමිං සාවචං සගාහං සරක්ඛස්සං තිණ්ණණා පාරගතො ඵලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො.

යො ඉමං සමුද්දං සගාහං
සරක්ඛස්සං සඌමිහයං³ දුක්ඛරං අච්චතරි
ස වෙදගු චූසිතබ්‍රහ්මචරියො
ලොකත්තගු පාරගතොති චූචතිති.

1. 18. 2

දුතියසමුද්දසුතං

229. සමුද්දො සමුද්දොති භික්ඛවෙ අසුතවා පුපුජනො භාසති, නෙසො භික්ඛවෙ අරියස්ස චිත්තෙ සමුද්දො, මහා එසො භික්ඛවෙ උදකරාසි, මහා උදකණ්ණවො. සහති භික්ඛවෙ චක්ඛුච්ඤාඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා, අයං චූචති භික්ඛවෙ අරියස්ස චිත්තෙ සමුද්දො.

1. සඌමිං - සා.

2. පාරගතො - මජ්ඣ.

3. සඌමිහයං - සා.

18. සමුද්ද වර්ගය

1. 18. 1

සමුද්ද සූත්‍රය

228. මහණෙනි අශ්‍රැතවන් පුහුදුන් තෙමේ මුහුද මුහුදු යි කියයි. මහණෙනි මෙය බුදුසස්සනෙහි මුහුද නො වේ. මහණෙනි මෙය මහ දියරැසෙකි, මහ දියකඳෙකි. මහණෙනි මිනිසාගේ ඇස මුහුදෙකි, එහි රුමුවා වේගය වේ. යමෙක් ඒ රුමුවා වේගය ඉවසා නම් මහණෙනි මේ තෙමේ රළ සහිත සුළි සහිත සැබිමසුන් සහිත රකුසන් සහිත ඇස නමැති මුහුද තරණය කෙළේ ය යි කියනු ලැබේ. (චතුරොසය) තරණය කළ පරතෙරට පැමිණි ඒ බමුණු තෙමේ (නිවන් නමැති) ගොඩබිම සිටියි.

කන ... නැහැය ... මහණෙනි මිනිසාගේ දිව මුහුදෙකි. එහි රසමුවා වේගය වේ. යමෙක් ඒ රසමුවා වේගය ඉවසා නම් මහණෙනි මේ තෙමේ රළ සහිත සුළි සහිත සැබිමසුන් සහිත රකුසන් සහිත දිව නමැති මුහුද තරණය කෙළේ ය යි කියනු ලැබේ. (චතුරොසය) තරණය කළ පරතෙරට පැමිණි ඒ බමුණු තෙමේ (නිවන් නමැති) ගොඩබිම සිටියි. කය ... මහණෙනි මිනිසාගේ සිත මුහුදෙකි. එහි දහම්මුවා වේගය වේ. යමෙක් ඒ දහම්මුවා වේගය ඉවසා නම්, මහණෙනි මේ තෙමේ රළ සහිත සුළි සහිත සැබිමසුන් සහිත රකුසන් සහිත සිත නමැති මුහුද තරණය කෙළේ ය යි කියනු ලැබේ. (චතුරොසය) තරණය කළ පරතෙරට පැමිණි ඒ බමුණු තෙමේ (නිවන් නමැති) ගොඩබිම සිටියි.

යමෙක් සැබිමසුන් සහිත රකුසන් සහිත රළුබිය සහිත තරණය කිරීමට අපහසු මේ මුහුද තරණය කෙළේ නම් හෙතෙමේ මගනැණින් නිවන් අවබෝධ කෙළේ වැය නිම වූ බබ්බර ඇතියේ ලොව කෙළවරට ගියේ නිවන් නමැති පරතෙරට පැමිණියේ ය යි කියනු ලැබේ යි.

1. 18. 2

දුතිය සමුද්ද සූත්‍රය

229. මහණෙනි අශ්‍රැතවන් පුහුදුන් තෙමේ මුහුද මුහුදු යි කිය යි. මහණෙනි මෙය බුදුසස්සනෙහි මුහුද නො වේ. මහණෙනි මේ මහ දියරැසෙකි. මහදියකඳෙකි. මහණෙනි, ඉටු කැමති මනවඩන පියඳු වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රු ඇත. මහණෙනි මෙය බුදුසස්සනෙහි මුහුදු යි කියනු ලැබේ.

එක්ථායං සදෙවකො ලොකො සමාරකො සබ්බමකො සස්සමණ බ්‍රාහ්මණී පජා සදෙවමනුස්සා යෙහුයොන සමුක්ඛා¹ තත්තා²කුලකජානා ගුළාගුණධීකජානා³ මුඤ්ඤබ්බකජානා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං සංසාරං නාතිවත්තති.

සනථි භික්ඛවෙ සොනවිඤ්ඤායා සද්දා -පෙ- සනථි භික්ඛවෙ සානවිඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- සනථි භික්ඛවෙ ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා -පෙ- සනථි භික්ඛවෙ කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා -පෙ- සනථි භික්ඛවෙ මනොවිඤ්ඤායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුප සංභිතා රජනීයා. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ අරියස්ස චිතයෙ සමුද්දො එක්ථායං සදෙවකො ලොකො සමාරකො සබ්බමකො සස්සමණ බ්‍රාහ්මණීපජා සදෙවමනුස්සා යෙහුයොන සමුක්ඛා තත්තාකුලකජානා ගුළාගුණධීකජානා මුඤ්ඤබ්බකජානා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං සංසාරං නාතිවත්තති.

යස්ස රාගො ච දෙසො ච අවිජ්ජා ච විරාජිතා සො ඉමං සමුද්දං සගාහං සරකබ්බං සඋමිහයං දුග්ගරං⁴ අවුත්තරි.

සබ්බාතිගො මවුච්ඡතො නිරූපධි
පභාසි දුක්ඛං අසුනබ්බවාය
අත්ථංගතො සො න පමාණමෙති⁵
අමොහධි මවුරාජනහි බ්‍රාමීති.

1. 18. 3

බාළියිකොපමසුත්තං

230. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ බාළියිකො ආමිසගතං බළියං ගමහීරෙ උදකරහදෙ පක්ඛපෙය්‍යා, තමෙතං අඤ්ඤතරො ආමිසවක්ඛු මට්ඨො ගිලෙය්‍යා; එවං හි සො භික්ඛවෙ මට්ඨො ගිලිතබළියො⁶ බාළියිකස්ස අනායං ආපනෙතා ව්‍යසනං ආපනෙතා යථාකාමකරණීයො බාළියිකස්ස. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ජයිමෙ බළියා ලොකප්ථො අනායාස සන්තානං, ව්‍යාබාධාය⁷ පාණිනං. කතමෙ ජ;

සනථි භික්ඛවෙ වක්ඛවිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනීයා, තඤ්ඤා භික්ඛු අභිනාදති අභිවදති අපේක්ඛාසාය තිට්ඨති, අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ භික්ඛු ගිලිතබළියො මාරස්ස අනායං ආපනෙතා ව්‍යසනං ආපනෙතා යථාකාමකරණීයො පාපිමතො. සනථි භික්ඛවෙ සොනවිඤ්ඤායා සද්දා -පෙ- සනථි භික්ඛවෙ සානවිඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- සනථි භික්ඛවෙ ජීව්හාවිඤ්ඤායා රසා

1. සමුද්දා - ස්‍යා.
2. කන්තා - ස්‍යා.
3. කුලගුණධීකජානා - මජ්ඣ.
4. ස උමිහයං සුග්ගරං - ස්‍යා
5. නසුනෙති - මජ්ඣ.
6. ගිලිබළියො - ස්‍යා.
7. වධාය - මජ්ඣ, ස්‍යා.

මෙහි දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලෝ වැසියා මහණබමුණන් සහිත ! දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව බොහෝ සෙයින් ගිලුණි අවුල් වූ හුවටක් වැනි වූවා කුරුලු කැඳල්ලක් වැනි වූවා මුදුනණ බබුස්තණ වැනි සැපයෙන් තොර නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිතවන සසර නො ඉක්මවයි.

මහණෙහි කනින් දතයුතු සඳ ... ඇත .. මහණෙහි නැහැ-
යෙන් දතයුතු ගඳ ඇත ... මහණෙහි දිවෙන් දත යුතු රස ඇත ...
මහණෙහි කයින් දතයුතු පහස් ඇත ... මහණෙහි ඉටු කැමති
මනවචන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දත
යුතු දහම් ඇත. මහණෙහි බුදුසස්තෙහි මේ මුහුදු යි කියනු
ලැබේ. මෙහි දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලෝ
වැසියා මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව බොහෝවින්
ගිලුණි අවුල් වූ හුවටක් වැනි වූවා කුරුලු කැඳල්ලක් වැනි වූවා මුදු
නණ බබුස්තණ වැනි වූවා සැපයෙන් තොර නපුරු ගති ඇති විවස
ව පතිතවන සසර නො ඉක්මවයි.

යමකු විසින් රාගයන් දෝසයන් මෝහයන් දුරු කරන ලද්දු
නම් හෙතෙමේ සැබ්මසුන් සහිත රකුසන් සහිත රළුබිය සහිත තරණය
කිරීමට අපහසු මේ මුහුදු මැනවින් තරණය කෙළේ ය.

ඇලුම් ඉක්ම වූ මරුන් දුරු කළ උපධි රහිත හෙතෙමේ
නැවත නො ඉපැදීම පිණිස දුක දුරු කෙළේ ය. අස්තයට ගියේ
ප්‍රමාණත්වයට නො එයි. මරුරජ මුළා කෙළේ ය යි කියමි යි.

1. 18. 3

බාලිසිකොපම සූත්‍රය

230. මහණෙහි යම් සේ බිලි වැද්දෙක් ඇම සහිත බිලිය
ගැඹුරු දියවිලක බහාලන්නේ ද, ඒ මේ බිලිය ඇමට යොමු වූ
ඇස් ඇති එක්තරා මසෙක් ගිලින්නේ ය. මහණෙහි මෙසේ ඒ
මසු බිලි වැද්දගේ ගිලි බිලිය ඇත්තේ දුකට පැමිණියේ විපතට
පැමිණියේ බිලි වැද්ද විසින් කැමති පරිදි කළහැක්කෙක් වන්නේ ය.
මහණෙහි එසෙයින් ම ලොව සතුන්ට දුක් පිණිස ප්‍රාණීන්ට පීඩා
පිණිස මේ බිලි සයෙක් වේ. කවර සයෙක් ද යත්;

මහණෙහි ඉෂට වූ කාන්ත වූ මනවචන ප්‍රිය ස්වරූප වූ
කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රු ඇත. ඉදින්
මහණ තෙමේ එය පතා ද, ගුණ කියා ද, ගැලී සිටී ද, මහණෙහි
මේ මහණ තෙමේ මරුහුගේ ගිලි බිලිය ඇත්තේ ය යි කියනු ලැබේ.
මහණෙහි කනින් දතයුතු සඳ ඇත. ... මහණෙහි නැහැයෙන්
දතයුතු ගඳ ඇත ... මහණෙහි දිවෙන් දතයුතු රස ඇත.

-පෙ- සනති භික්ඛවෙ කායච්ඡෙදකායා ථොට්ඨකො -පෙ- සනති භික්ඛවෙ මනෝච්ඡෙදකායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, තඤ්ඤ භික්ඛු අභිනාදති අභිවදති අජේක්ඛාසාය තිට්ඨති අයං වුවන් භික්ඛවෙ භික්ඛු ගිලිතබලියො මාරස්ස අනායං ආපනො ව්‍යසනං ආපනො යථාකාමකරණියො පාපිමනො.

සනති ව භික්ඛවෙ¹ චක්ඛුච්ඡෙදකායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, තඤ්ඤ භික්ඛු නාභිනාදති නාභිවදති නාජේක්ඛාසාය තිට්ඨති, අයං වුවන් භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගිලිතබලියො මාරස්ස, අහෙදී බලියං; න අනායං ආපනො, න ව්‍යසනං ආපනො, න යථාකාමකරණියො පාපිමනො.

සනති භික්ඛවෙ සොතච්ඡෙදකායා සද්දා -පෙ- සනති භික්ඛවෙ සානච්ඡෙදකායා ගතවා -පෙ- සනති භික්ඛවෙ ජීව්හාච්ඡෙදකායා රසා -පෙ- සනති භික්ඛවෙ කාය ච්ඡෙදකායා ථොට්ඨකො -පෙ- සනති භික්ඛවෙ මනෝච්ඡෙදකායා ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා, තඤ්ඤ භික්ඛු නාභිනාදති නාභිවදති නාජේක්ඛාසාය තිට්ඨති, අයං වුවන් භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගිලිතබලියො මාරස්ස, අහෙදී බලියං, න අනායං ආපනො, න ව්‍යසනං ආපනො, න යථාකාමකරණියො පාපිමනොති.

1. 18. 4

බීරරුකෙබ්බපමසුත්තං

231. යස්ස කසස්ථි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා චක්ඛු ච්ඡෙදකොසසු රූපෙසු යො රාගො සො අත්ථි, යො දෙසො සො අත්ථි, යො මොහො සො අත්ථි, යො රාගො සො අප්පභීනො, යො දෙසො සො අප්පභීනො, යො මොහො සො අප්පභීනො; නස්ස පරිත්තා වෙපි චක්ඛුච්ඡෙදකායා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, පරියාදියනෙතවාස්ස විතං, කො පන වාදෙ අධිමන්තානං. තං කිස්ස හෙතු? යො භික්ඛවෙ රාගො සො අත්ථි, යො දෙසො සො අත්ථි, යො මොහො සො අත්ථි; යො රාගො සො අප්පභීනො, යො දෙසො සො අප්පභීනො, යො මොහො සො අප්පභීනො; -පෙ-

1. සනති භික්ඛවෙ - ඩ 1, ස්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

... මහණෙනි කසින් දතයුතු පහස් ඇත ... මහණෙනි ඉටු කැමති මනවඛන ප්‍රිය ස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ එය පතා ද ගුණ කියා ද ගැලී සිටී ද, මහණෙනි මේ මහණ මරුගේ ගිලි බිලිය ඇත්තේ දුකට පැමිණියේ විපතට පැමිණියේ මරහු විසින් කැමති පරිදි කළහැක්කේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනවඛන ප්‍රිය ස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූ ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො පතා ද ගුණ නො කියා ද ගැලී නො සිටී ද, මහණෙනි මේ මහණ තෙමේ මරහුගේ නොගිලි බිලිය ඇත්තේ බිලිය බිත්දේ ය. දුකට නො පැමිණියේ විපතට නො පැමිණියේ මරහු විසින් කැමති පරිදි නොකට හැක්කේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි කතින් දතයුතු සද ඇත ... මහණෙනි නැහැයෙන් දතයුතු ගද ඇත ... මහණෙනි, දිවෙන් දතයුතු රස ඇත ... මහණෙනි කසින් දතයුතු පහස් ඇත. ... මහණෙනි ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනවඛන ප්‍රිය ස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු සිතින් දතයුතු දහම් ඇත. ඉදින් මහණ තෙමේ එය නො පතා ද ගුණ නො කියා ද ගැලී නො සිටී ද, මහණෙනි මේ මහණ මරුගේ නො ගිලි බිලිය ඇත්තේ බිලිය බිත්දේ ය. දුකට නො පැමිණියේ විපතට නො පැමිණියේ මරහු විසින් කැමති පරිදි නොකළ හැක්කේ ය යි කියනු ලැබේ යි.

1. 18.4

බිරුක්බොපම සූත්‍රය

231. මහණෙනි යම්කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ ඇසින් දතයුතු රූහි යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් දේසයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් රාගයෙක් වේ නම් එය පහ නොවූයේ ද, යම් දේසයෙක් වේ නම් එය පහ නොවූයේ ද, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය පහ නොවූයේ ද, ඉදින් මද (අනිටු) වූ ද ඇසින් දතයුතු රූ ඔහුගේ ඇස් හවුටට පැමිණේ නම් ඔහුගේ සිහි භාත්පසින් මැඩගනී ම ය. ඉතා මහත් (ඉටු) රූ ගැන කවර කථා ද. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් දේසයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් රාගයෙක් වේ නම් එය අප්‍රභීණය. යම් දේසයෙක් වේ නම් එය අප්‍රභීණය. යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය අප්‍රභීණ වේ.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා මනො-
විඤ්ඤයොසු ධම්මෙසු යො රාගො සො අත්ථි, යො දෙසො සො
අත්ථි, යො මොහො සො අත්ථි; යො රාගො සො අප්පභිනො, යො
දෙසො සො අප්පභිනො, යො මොහො සො අප්පභිනො; තස්ස
පරිත්තා වෙපි මනො විඤ්ඤයා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡති
පරියාදියනෙතවාස්ස චිත්තං, කො පන වාදෙ අධිමත්තානං. තං කිස්ස
හෙතු? යො භික්ඛවෙ රාගො සො අත්ථි, යො දෙසො සො අත්ථි,
යො මොහො සො අත්ථි; යො රාගො සො අප්පභිනො, යො
දෙසො සො අප්පභිනො, යො මොහො සො අප්පභිනො.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ධීරරුසෙඛා, අස්සජෝ වා නිග්‍රොධො වා
පිලසෙඛා¹ වා උදුඛෙරො වා දහරො තරුණො කොමාරකො, තමෙනං
පුරිසො තිණ්භාය කුයාරියා යනො යනො² ආභිඤ්ඤා,³ ආගච්ඡයා
ධීරභ්වති. එවමහතෙන. තං කිස්ස හෙතු: යං හි භතෙන ධීරං තං
අත්ථිති. එවමෙව ධො භික්ඛවෙ යස්ස කස්සචි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා
වා චක්ඛුවිඤ්ඤයොසු රූපෙසු යො රාගො සො අත්ථි, යො දෙසො
සො අත්ථි, යො මොහො සො අත්ථි; යො රාගො සො අප්පභිනො
යො දෙසො සො අප්පභිනො, යො මොහො සො අප්පභිනො;
තස්ස පරිත්තා වෙපි චක්ඛුවිඤ්ඤයා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථං
ආගච්ඡති, පරියාදියනෙතවාස්ස චිත්තං. කො පන වාදෙ අධිමත්තානං
තං කිස්ස හෙතු: යො රාගො සො අත්ථි, යො දෙසො සො අත්ථි,
යො මොහො සො අත්ථි, යො රාගො සො අප්පභිනො, යො
දෙසො සො අප්පභිනො, යො මොහො සො අප්පභිනො -පෙ-

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා ජිව්හා
විඤ්ඤයොසු රසෙසු යො රාගො සො අත්ථි -පෙ- යස්ස කස්සචි
භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා මනො විඤ්ඤයොසු ධම්මෙසු
යො රාගො සො අත්ථි, යො දෙසො සො අත්ථි, යො මොහො සො
අත්ථි; යො රාගො සො අප්පභිනො, යො දෙසො සො අප්පභිනො
යො මොහො සො අප්පභිනො, තස්ස පරිත්තා වෙපි මනො විඤ්ඤයා
ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡති, පරියාදියනෙතවාස්ස චිත්තං. කො
පන වාදෙ අධිමත්තානං. තං කිස්ස හෙතු: යො රාගො සො අත්ථි,
යො දෙසො සො අත්ථි, යො මොහො සො අත්ථි; යො රාගො
සො අප්පභිනො, යො දෙසො සො අප්පභිනො යො මොහො
සො අප්පභිනො.

1. පීලකු - ස්‍යා.

2. අනො යනො - පිටු

3. භිඤ්ඤා (අවධිකරා)

මහණෙනි, යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ සිතින් දනසුතු දහමිහි යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් රාගයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද, යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද; ඉදින් මද වූ ද සිතින් දන සුතු දහම් ඔහුගේ සිත හමුවට පැමිණේ නම් ඔහුගේ සිත භාත්පසින් මැඩගනීම ය. ඉතා මහත් දහම් ගැන කවර කතා ද? ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් රාගයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණය. යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණය, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණය.

මහණෙනි, යම් සේ ළපටි තරුණ කුඩා ඇසකු හෝ නූග හෝ පුලිල හෝ දිඹුල් හෝ කිරිගසෙක් වේද, පුරුෂයෙක් ඒ මේ ගස කියුණු කෙටෙරියකින් යම් යම් තැනකින් සිදින්නේ නම් කිරි වැගිරෙන්නේ වේ දැයි. වහන්ස එසේ ය. ඒ කවර හෙයින් ද? වහන්ස යම් කිරක් වේ නම් එය ඇතැයි. මහණෙනි එසෙයින් ම යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ ඇසින් දන සුතු රුහි යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් රාගයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද, යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද ඉදින් මද වූ ද ඇසින් දන සුතු රු ඔහුගේ ඇස් හමුවට පැමිණේ නම් ඔහුගේ සිත භාත්පසින් මැඩගනී මැයි. ඉතා මහත් රු ගැන කවර කතා ද? ඒ කවර හෙයින් යත්: යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් රාගයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ය. යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ය. යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ය ...

මහණෙනි, යම්කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ දිවින් දනසුතු රසයන්හි යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද .. මහණෙනි යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ සිතින් දනසුතු දහමිහි යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය ඇද්ද, යම් රාගයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද, යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද, යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ද, ඉදින් මද වූ ද සිතින් දනසුතු දහම් ඔහුගේ සිත්හමුවට පැමිණේ නම් ඔහුගේ සිත භාත්පසින් මැඩගනී මැයි. ඉතාමහත් දහම් ගැන කවර කතා ද? ඒ කවර හෙයින් යත්: යම් රාගයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය ඇත. යම් රාගයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ය. යම් දෝසයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ය. යම් මෝහයෙක් වේ නම් එය අප්‍රතීණ ය.

යස්ස කස්සථි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා චක්ඛු විඤ්ඤායොස්ස රූපෙස්ස යො රාගො සො නත්ථි, යො දෙසො සො නත්ථි, යො මොහො සො නත්ථි; යො රාගො සො පභීනො යො දෙසො සො පභීනො, යො මොහො සො පභීනො, තස්ස අධිමනා වෙපි චක්ඛුවිඤ්ඤායා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාරං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතං පරියාදියන්ති, කො පන වාදෙ පරිත්තානං. නං කිස්ස හෙතු: යො භික්ඛවෙ රාගො සො නත්ථි, යො දෙසො සො නත්ථි, යො මොහො සො නත්ථි; යො රාගො සො පභීනො, යො දෙසො සො පභීනො, යො මොහො සො පභීනො -පෙ-

යස්ස කස්සථි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා චක්ඛු විඤ්ඤායොස්ස රූපෙස්ස -පෙ- යස්ස කස්සථි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා මනෝවිඤ්ඤායොස්ස ධර්මෙස්ස යො රාගො සො නත්ථි, යො දෙසො සො නත්ථි, යො මොහො සො නත්ථි, යො රාගො සො පභීනො යො දෙසො සො පභීනො, යො මොහො සො පභීනො; තස්ස අධිමනා වෙපි මනෝවිඤ්ඤායා ධර්මා මනස්ස ආපාරං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතං පරියාදියන්ති, කො පන වාදෙ පරිත්තානං. නං කිස්ස හෙතු: යො භික්ඛවෙ රාගො සො නත්ථි, යො දෙසො සො නත්ථි, යො මොහො සො නත්ථි, යො රාගො සො පභීනො, යො දෙසො සො පභීනො, යො මොහො සො පභීනො.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ධීරරූකෙඤ්ඤා අස්සත්ථො වා නිග්‍රොධො වා පිලකෙඤ්ඤා වා උදුමරො වා සුකෙඤ්ඤා කොලාපො ථෙරොවසස්සිකො, තමෙනං පුරිසො කිත්තියා කුසාරියා යතො යතො ආභිඤ්ඤා, ආගච්ඡෙය්‍ය ධීරකත්ථි. නො හෙතං හතෙන. නං කිස්ස හෙතු: යං හි හතෙන ධීරං. නං නත්ථිති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යස්ස කස්සථි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා චක්ඛුවිඤ්ඤායොස්ස රූපෙස්ස යො රාගො සො නත්ථි, යො දෙසො සො නත්ථි, යො මොහො සො නත්ථි; යො රාගො සො පභීනො, යො දෙසො සො පභීනො යො මොහො සො පභීනො; තස්ස අධිමනා වෙපි චක්ඛු-විඤ්ඤායා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාරං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතං පරියාදියන්ති, කො පන වාදෙ පරිත්තානං. නං කිස්ස හෙතු: යො රාගො සො නත්ථි, යො දෙසො සො නත්ථි, යො මොහො සො නත්ථි, යො රාගො සො පභීනො, යො දෙසො සො පභීනො යො මොහො සො පභීනො -පෙ-

මහණෙනි යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ ඇසින් දකුණු රුහි යම් රාගයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් දෝසයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් මෝහයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් රාගයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, යම් දෝසයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, යම් මෝහයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, ඉදින් ඉතාමහත් වූ ද ඇසින් දකුණු රු ඔහුගේ ඇස් හමුවට පැමිණේ නම් ඔහුගේ සිත නො ම භාත්පසින් මැඩගනී මද රු ගැන කවර කථා ද. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි යම් රාගයෙක් වී නම් එය නැත. යම් දෝසයෙක් වී නම් එය නැත. යම් මෝහයෙක් වී නම් එය නැත. යම් රාගයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය. යම් දෝසයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය. යම් මෝහයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය ... මහණෙනි යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ දිවින් දකුණු රසයන්හි ...

මහණෙනි යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ සිතින් දකුණු දහමිහි යම් රාගයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් දෝසයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් මෝහයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් රාගයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, යම් දෝසයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, යම් මෝහයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, ඉදින් ඉතා මහත් වූ ද සිතින් දකුණු දහම ඔහුගේ සිත්හමුවට පැමිණේ නම් ඔහුගේ සිත නො ම භාත්පසින් මැඩගනී. මද දහම ගැන කවර කථා ද. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි යම් රාගයෙක් වී නම් එය නැත. යම් දෝසයෙක් වී නම් එය නැත. යම් මෝහයෙක් වී නම් එය නැත. යම් රාගයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය. යම් දෝසයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය. යම් මෝහයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය.

මහණෙනි යම් සේ වියලුණු කොළ හැලුණු බොහෝ වස් ගණනක් ඉක්මුණු ඇසකු හෝ නුග හෝ පුලිල හෝ දිඹුල් හෝ කිරිරුකෙක් වේ ද, පුරුෂයෙක් ඒ මේ රුක තියුණු කෙටෙරියකින් යම් යම් තැනෙකින් සිදින්නේ නම් කිරිවැගිරෙන්නේ දැයි. වහන්ස, මෙය නො වේ මය. ඒ කවර හෙයින් ද? වහන්ස, යම් කිරෙක් වී නම් එය නැතැයි. මහණෙනි එසෙයින් ම යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ ඇසින් දකුණු රුහි යම් රාගයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් දෝසයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් මෝහයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් රාගයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, යම් දෝසයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, යම් මෝහයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ද, ඉදින් ඉතාමහත් වූ ද ඇසින් දකුණු රු ඔහුගේ ඇස්හමුවට පැමිණේ නම් ඔහුගේ සිත නො ම භාත්පසින් මැඩගනී. මද රු ගැන කවර කථා ද. ඒ කවර හෙයින් යත්: යම් රාගයෙක් වී නම් එය නැත. යම් දෝසයෙක් වී නම් එය නැත. යම් මෝහයෙක් වී නම් එය නැත. යම් රාගයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය. යම් දෝසයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය. යම් මෝහයෙක් වී නම් එය ප්‍රතීණ ය ...

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛස්ස වා භික්ඛුනියා වා ජිව්හා විඤ්ඤායොසු රසෙසු -පෙ- යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛස්ස වා භික්ඛුනියා වා මනො විඤ්ඤායොසු ධම්මෙසු යො රාගො සො නත්ථි, යො දෙසො සො නත්ථි, යො මොහො සො නත්ථි, යො රාගො සො පභීනො, යො දෙසො සො පභීනො, යො මොහො සො පභීනො, තස්ස අධිමනො වෙපි මනොවිඤ්ඤායා, ධම්මො මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විතං පරියාදියන්ති, කො පන වාදෙ පරිත්තානං. තං කිස්ස හෙතු: යො රාගො සො නත්ථි, යො දෙසො සො නත්ථි, යො මොහො සො නත්ථි, යො රාගො සො පභීනො, යො දෙසො සො පභීනො, යො මොහො සො පභීනොති.

1. 18. 5

කොට්ඨිකසූතතං

232. එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මා ව මහා කොට්ඨිකො ඛාරාණ්ඩියං විහරන්ති ඉසිපතනෙ මීගදයෙ. අථ ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා ආයස්මා සාරිපුත්තො සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදන්තියං කථං ඛාරාණ්ඩියං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො ආයස්මා සාරිපුත්තං එතදවොච:

කිත්තු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත චක්ඛු රූපානං සඤ්ඤායුජනං රූපා චක්ඛුස්ස සඤ්ඤායුජනං, සොනං සද්දානං සඤ්ඤායුජනං සද්දා සොනස්ස සඤ්ඤායුජනං, සානං ගන්ධානං සඤ්ඤායුජනං ගන්ධා සානස්ස සඤ්ඤායුජනං, ජිව්හා රසානං සඤ්ඤායුජනං රසා ජිව්හාය සඤ්ඤායුජනං, කායො ඵොට්ඨබ්බානං සඤ්ඤායුජනං ඵොට්ඨබ්බා කායස්ස සඤ්ඤායුජනං, මනො ධම්මානං සඤ්ඤායුජනං, ධම්මා මනස්ස සඤ්ඤායුජනන්ති?

න ඛො ආවුසො කොට්ඨික, චක්ඛු රූපානං සඤ්ඤායුජනං, න රූපා චක්ඛුස්ස සඤ්ඤායුජනං. යඤ්චි තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡතුරාගො තං තත්ථ සඤ්ඤායුජනං -පෙ- න ජිව්හා රසානං සඤ්ඤායුජනං, න රසා ජිව්හාය සඤ්ඤායුජනං. යඤ්චි තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡතුරාගො තං තත්ථ සඤ්ඤායුජනං -පෙ- න මනො ධම්මානං සඤ්ඤායුජනං, න ධම්මා මනස්ස සඤ්ඤායුජනං. යඤ්චි තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡතුරාගො තං තත්ථ සඤ්ඤායුජනං.

මහණෙනි යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ දිවින් දතයුතු රසයන්හි ... මහණෙනි යම් කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ සිතින් දතයුතු දහමිහි යම් රාගයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් දෝසයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් මෝහයෙක් වී නම් එය නැද්ද, යම් රාගයෙක් වී නම් එය ප්‍රභීණ ද, යම් දෝසයෙක් වී නම් එය ප්‍රභීණ ද, යම් මෝහයෙක් වී නම් එය ප්‍රභීණ ද, ඉදින් ඉතාමහත් වූ ද සිතින් දතයුතු දහම් ඔහුගේ සිත් හමුවට පැමිණේ නම් ඔහුගේ සිත නො ම භාත්පසින් මැඩගනී. මදදහම් ගැන කවර කථා ද. ඒ කවර හෙයින් යත්: යම් රාගයෙක් වී නම් එය නැත. යම් දෝසයෙක් වී නම් එය නැත. යම් මෝහයෙක් වී නම් එය නැත. යම් රාගයෙක් වී නම් එය ප්‍රභීණ ය. යම් දෝසයෙක් වී නම් එය ප්‍රභීණ ය. යම් මෝහයෙක් වී නම් එය ප්‍රභීණ ය යි.

1. 18. 5

කොට්ඨික සූත්‍රය

232. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝත් ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝත් බරණැස සමීපයෙහි මීගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝ සවස්කල විවේකයෙන් නැගී සිටී සේක් ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කතාව කොට නිමවා එකත්පස් ව වැඩහුන්න. එකත්පස්ව වැඩහුන් සායුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට මෙය කීහ:

ඇවැත්නි, ශාරිපුත්‍රයෙනි, කීමෙක් ද, ඇස රුනට සංයෝජන ද, රු ඇසට සංයෝජන ද? කන සඳනට සංයෝජන ද සඳහු කනට සංයෝජන ද? නැහැය ගඳනට සංයෝජන ද? ගඳහු නැහැයට සංයෝජන ද? දිව රසයනට සංයෝජන ද, රස දිවට සංයෝජන ද? කය පහස්නට සංයෝජන ද, පහස්හු කයට සංයෝජන ද? සිත දහමුන්ට සංයෝජන ද, දහම් සිතට සංයෝජන ද යි.

ඇවැත්නි කොට්ඨිකයෙනි, ඇස රුනට සංයෝජන නො වේ. රු ඇසට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි ... දිව රසයනට සංයෝජන නො වේ. රස දිවට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි ... සිත දහමුන්ට සංයෝජන නො වේ. දහම් සිතට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො කාළො ව ඛලිවද්දො¹ ඔදනො ව ඛලිවද්දො එකෙන දමෙන වා යොග්ගෙන වා සංයුක්තා අසප්ප, යො නු බො එවං වදෙය්‍යා: කාළො ඛලිවද්දො ඔදනස්ස ඛලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, ඔදනො ඛලිවද්දො කාළස්ස ඛලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාප්පනං. සමො නු බො යො වදමානො වදෙය්‍යාති. නො හෙකං ආවුසො. න බො ආවුසො කාළො ඛලිවද්දො ඔදනස්ස ඛලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, නපි ඔදනො ඛලිවද්දො කාළස්ස ඛලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යෙන ව බො තෙ එකෙන දමෙන වා යොග්ගෙන වා සංයුක්තා, තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං.

එවමෙව බො ආවුසො න වක්ඛු රූපානං සංඤ්ඤාප්පනං, න රූපා වක්ඛුස්ස සංඤ්ඤාප්පනං. යඤ්ච තත්ථ තද්දුගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං -පෙ- න ජීව්හා රසානං සංඤ්ඤාප්පනං -පෙ- න මනො ධම්මානං සංඤ්ඤාප්පනං, න ධම්මා මනස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්දුගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං.

වක්ඛු වා ආවුසො රූපානං සංඤ්ඤාප්පනං අභවිස්ස, රූපා වා වක්ඛුස්ස සංඤ්ඤාප්පනං අභවිස්ස, න ඉදං බ්‍රහ්මචරියවාසො පඤ්ඤායෙථ සමො දුක්ඛක්ඛයාය, යත්මා ව බො ආවුසො න වක්ඛු රූපානං සංඤ්ඤාප්පනං න රූපා වක්ඛුස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්දුගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං, තත්මා බ්‍රහ්මචරියවාසො පඤ්ඤායති සමො දුක්ඛක්ඛයාය -පෙ-

ජීව්හා වා ආවුසො රසානං සංඤ්ඤාප්පනං අභවිස්ස, රසා වා ජීව්හාය සංඤ්ඤාප්පනං, න ඉදං බ්‍රහ්මචරියවාසො පඤ්ඤායෙථ සමො දුක්ඛක්ඛයාය, යත්මා ව බො ආවුසො න ජීව්හා රසානං සංඤ්ඤාප්පනං න රසා ජීව්හාය සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්දුගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං, තත්මා බ්‍රහ්මචරියවාසො පඤ්ඤායති සමො දුක්ඛක්ඛයාය -පෙ-

මනො වා ආවුසො ධම්මානං සංඤ්ඤාප්පනං අභවිස්ස, ධම්මා වා මනස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, න ඉදං බ්‍රහ්මචරියවාසො පඤ්ඤායෙථ සමො දුක්ඛක්ඛයාය. යත්මා ව බො ආවුසො න මනො ධම්මානං සංඤ්ඤාප්පනං, න ධම්මා මනස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්දුගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං, තත්මා බ්‍රහ්මචරියවාසො පඤ්ඤායති සමො දුක්ඛක්ඛයාය.

තදම්නාපෙතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා න වක්ඛු රූපානං සංඤ්ඤාප්පනං, න රූපා වක්ඛුස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්දුගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං -පෙ- න ජීව්හා රසානං සංඤ්ඤාප්පනං -පෙ- න මනො ධම්මානං සංඤ්ඤාප්පනං, න ධම්මා මනස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්දුගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං.

1. ඛලිවද්ද - මජ්ඣ.

ඇවැත්නි යම්සේ කථ ගොනෙකුත් සුදුගොනෙකුත් එක් දමෙකින් හෝ යොනෙකින් හෝ ඇදන ලද්දහු වේද්ද, කථගොනා සුදු ගොනාගේ බන්ධනය යි ද සුදුගොනා කථගොනාගේ බන්ධනය යි ද යමෙක් මෙසේ කියන්නේ නම් ඒ කියන්නා මැනවින් කියන්නේ ද යි. ඇවැත්නි මෙය නො වේ ම ය. ඇවැත්නි කථගොනා සුදුගොනාගේ බන්ධන නො වේ. සුදුගොනා කථගොනාගේ බන්ධන නො ද වේ. යම් එක් දමෙකින් හෝ යොනෙකින් හෝ ඔහු ඇදන ලද්දහු නම් එය එහි බන්ධන යි.

ඇවැත්නි එසෙයින් ම ඇස රූපයනට සංයෝජන නො වේ. රූපය ඇසට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්ද-රාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි ... දිව රසයනට සංයෝජන නො වේ. සිත දහමුත්ට සංයෝජන නො වේ. දහම් සිතට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි.

ඇවැත්නි ඇස හෝ රූපයනට සංයෝජන වී නම් රූපය හෝ ඇසට සංයෝජන වී නම් මැනවින් දුක් ගෙවීම පිණිස මේ බලසර-විසුම නො පැනෙන්නේ ය. ඇවැත්නි යම් හෙයෙකින් ඇස රූපය-නට සංයෝජන නො වේ ද, රූපය ඇසට සංයෝජන නො වේ ද, එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන වේ ද, එහෙයින් මැනවින් දුක් ගෙවීම පිණිස බලසරවිසුම පැනේ...

ඇවැත්නි දිව හෝ රසයනට සංයෝජන වී නම් රස හෝ දිවට සංයෝජන වී නම් මැනවින් දුක් ගෙවීම පිණිස මේ බලසර විසුම නො පැනේ. යම් හෙයෙකින් දිව රසයනට සංයෝජන නො වේ ද, රස දිවට සංයෝජන නො වේ ද, එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන වේ ද, එහෙයින් මැනවින් දුක් ගෙවීම පිණිස බලසර විසුම පැනෙයි. ...

ඇවැත්නි සිත හෝ දහමුත්ට සංයෝජන වී නම් දහම් හෝ සිතට සංයෝජන වී නම් මැනවින් දුක් ගෙවීම පිණිස මේ බලසර විසුම නො පැනේ. ඇවැත්නි යම් හෙයෙකින් සිත දහමුත්ට සංයෝජන නො වේ ද, දහම් සිතට සංයෝජන නො වේ ද, එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන වේ ද, එහෙයින් මැනවින් දුක් ගෙවීම පිණිස බලසරවිසුම පැනේ.

ඇවැත්නි යම්සේ ඇස රූපයනට සංයෝජන නො වේ ද, රූපය ඇසට සංයෝජන නො වේ ද, එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්ද-රාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන වේ ද ... දිව රසයනට සංයෝජන නො වේ ද ... සිත දහමුත්ට සංයෝජන නො වේ ද, දහම් සිතට සංයෝජන නො වේ ද එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාග-යෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන වේ ද, ඒ මෙය මේ නයෙහුදු දහ යුතු යි.

සංවිජ්ජති ඛො ආවුසො හගවතො වක්ඛු, පඤ්ඤාති හගවා වක්ඛුනා රූපං, ඡන්දරාගො හගවතො නත්ථි, සුච්චුක්ඛවිනො හගවා -පෙ- සංවිජ්ජති ඛො ආවුසො හගවතො ජීව්හා, සායති හගවා ජීව්හාය රසං, ඡන්දරාගො හගවතො නත්ථි, සුච්චුක්ඛවිනො හගවා -පෙ- සංවිජ්ජති ඛො ආවුසො හගවතො මනො, ජානාති හගවා මනසා ධම්මං, ඡන්දරාගො හගවතො නත්ථි, සුච්චුක්ඛවිනො හගවා.

ඉථිනා ඛො එතං ආවුසො පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා න වක්ඛු රූපානං සංඥෙඤ්ජනං, න රූපා වක්ඛුඤ්ඤා සංඥෙඤ්ජනං, යඤ්ඤා තස්ස තද්වග්ගං පටිච්ච උපපජ්ජති ඡන්දරාගො තං තස්ස සංඥෙඤ්ජනං -පෙ- න ජීව්හා රසානං සංඥෙඤ්ජනං න රසා ජීව්හාය සංඥෙඤ්ජනං, යඤ්ඤා තස්ස තද්වග්ගං පටිච්ච උපපජ්ජති ඡන්දරාගො තං තස්ස සංඥෙඤ්ජනං -පෙ- න මනො ධම්මානං සංඥෙඤ්ජනං, න ධම්මා මනසා සංඥෙඤ්ජනං, යඤ්ඤා තස්ස තද්වග්ගං පටිච්ච උපපජ්ජති ඡන්දරාගො තං තස්ස සංඥෙඤ්ජනානි.

1. 18. 6

කාමභූසුක්ඛං

233. එකං සමයං ආයස්මා ව ආනන්දෙ ආයස්මා ව කාමභූ කොසමිඨියං විහරන්ති සොසිතාරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා කාමභූ සායන්තසමයං පටිසම්භුතා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුප- සබ්බමි. උපසබ්බමිත්වා ආයස්මා ආනන්දෙන සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොද- නියං කරං සාරාණියං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසික්කො ඛො ආයස්මා කාමභූ ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච:

කිනත්ථු ඛො ආවුසො ආනන්ද, වක්ඛු රූපානං සංඥෙඤ්ජනං, රූපා වක්ඛුඤ්ඤා සංඥෙඤ්ජනං, -පෙ- ජීව්හා රසානං සංඥෙඤ්ජනං, රසා ජීව්හාය සංඥෙඤ්ජනං, -පෙ- මනො ධම්මානං සංඥෙඤ්ජනං, ධම්මා මනසා සංඥෙඤ්ජනානි.

න ඛො ආවුසො කාමභූ, වක්ඛු රූපානං සංඥෙඤ්ජනං, න රූපා වක්ඛුඤ්ඤා සංඥෙඤ්ජනං, යඤ්ඤා තස්ස තද්වග්ගං පටිච්ච උපපජ්ජති ඡන්දරාගො තං තස්ස සංඥෙඤ්ජනං -පෙ- න ජීව්හා රසානං සංඥෙඤ්ජනං න රසා ජීව්හාය සංඥෙඤ්ජනං -පෙ- න මනො ධම්මානං සංඥෙඤ්ජනං න ධම්මා මනසා සංඥෙඤ්ජනං, යඤ්ඤා තස්ස තද්වග්ගං පටිච්ච උපපජ්ජති ඡන්දරාගො තං තස්ස සංඥෙඤ්ජනං.

ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඇස ඇත් ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසින් රූ දකිති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඡන්ද්‍රාගයෙක් නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මැනවින් මිදුණු සිත් ඇති සේක ... ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දිව ඇත් ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවින් රස විඳිති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඡන්ද්‍රාගයෙක් නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මැනවින් මිදුණු සිත් ඇති සේක ... ඇවැත්නි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිත ඇත් ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිතින් දහම් දනිති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඡන්ද්‍රාගයෙක් නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මැනවින් මිදුණු සිත් ඇති සේක.

ඇවැත්නි යම් සේ ඇස රූපයනට සංයෝජන නො වේ ද, රූපය ඇසට සංයෝජන නො වේ ද, එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්ද්‍රාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන වේ ද ... දිව රසයනට සංයෝජන නො වේ ද, රස දිවට සංයෝජන නො වේ ද, එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්ද්‍රාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන වේ ද ... සිත දහමුන්ට සංයෝජන නො වේ ද, දහම් සිතට සංයෝජන නො වේ ද, එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්ද්‍රාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන වේ ද, ඒ මෙය මේ නයෙත්‍රුද්දක සුභු ධි.

1. 18. 6

කාමභූ සූත්‍රය

233. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ද ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවෝ ද කොසඹූ නුවර සමීපයෙහි සෝසිතාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවෝ සවස්වෙලෙහි විවේකයෙන් නැඟී සිටියාහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් සමග සතුටුවහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කතාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට මෙය කීහ:

ඇවැත්නි ආනන්දයෙනි, කිමෙක් ද ඇස රූපයනට සංයෝජන ද, රූපය ඇසට සංයෝජන ද, ... දිව රසයනට සංයෝජන ද, රස දිවට සංයෝජන ද, ... සිත දහමුන්ට සංයෝජන ද දහම් සිතට සංයෝජන ද ධි.

ඇවැත්නි කාමභූවෙනි, ඇස රූපයනට සංයෝජන නො වේ. රූපය ඇසට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්ද්‍රාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන ධි ... දිව රසයනට සංයෝජන නො වේ. රස දිවට සංයෝජන නො වේ ... සිත දහමුන්ට සංයෝජන නො වේ. දහම් සිතට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්ද්‍රාගයෙන් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන ධි.

සෙය්‍යරාපි ආවුසො කාලො ව බලිවද්දො ඔදනො ව බලිවද්දො එකෙන දමෙන වා යොනෙන වා සංයුක්තා අස්සු, යො නු බො එවං වදෙය්‍යා: කාලො බලිවද්දො ඔදනස්ස බලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාජනං, ඔදනො බලිවද්දො කාලස්ස බලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාජනාති සම්මා නු බො සො වදමානො වදෙය්‍යාති. නොහෙතං ආවුසො. න බො ආවුසො කාලො බලිවද්දො ඔදනස්ස බලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාජනං, නපි ඔදනො බලිවද්දො කාලස්ස බලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාජනං, යෙන ව බො තෙ එකෙන දමෙන වා යොනෙන වා සංඤ්ඤාජනං තත් සංඤ්ඤාජනං.

එවමෙව බො ආවුසො න වග්ගු රූපානං සංඤ්ඤාජනං, න රූපා වග්ගුස්ස සංඤ්ඤාජනං, යඤ්ච තත් තද්දහං පටිච්ච උපපජ්ඣති ඡන්දරාගො තං තත් සංඤ්ඤාජනං -පෙ- න ජීව්‍යා රසානං සංඤ්ඤාජනං -පෙ- න මනො ධම්මානං සංඤ්ඤාජනං, න ධම්මා මිත්තස්ස සංඤ්ඤාජනං, යඤ්ච තත් තද්දහං පටිච්ච උපපජ්ඣති ඡන්දරාගො තං තත් සංඤ්ඤාජනාති.

1. 18. 7

උද්ගිසුක්තං

234. එකං සමයං ආයස්මා ව ආනඤ්ඤා, ආයස්මා ව උද්ගි කොසමිනියං විහරන්ති සොසිත්තාරාමෙ. අපි බො ආයස්මා උද්ගි සායන්තසමයං පටිසම්ප්පාදනා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා ආනඤ්ඤා තෙනුප-සංඛාමි. උපසංඛාමිත්වා ආයස්මා ආනඤ්ඤා සද්ධං සම්මොදි සම්මොදනියං කපං සාරාණියං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනො බො ආයස්මා උද්ගි ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤා එතදවොච:

යථෙව නු බො¹ ආවුසො ආනඤ්ඤා අයං කායො භගවතා අනෙකපරියායෙන අසංඛාතො විවටො පකාසිතො, ඉතිපායං² කායො අනන්තාති, සකකා එවමෙව. විඤ්ඤාණමපිදං³ ආචික්ඛතුං දෙසෙතුං පඤ්ඤාපෙතුං පට්ඨපෙතුං විචරිතුං විහරිතුං උත්තානිකාතුං ඉතිපිදං විඤ්ඤාණං අනන්තාති.

යථෙව බො ආවුසො උද්ගි අයං කායො භගවතා අනෙක පරියායෙන අසංඛාතො විවටො පකාසිතො, ඉතිපායං කායො අනන්තාති, සකකා එවමෙව විඤ්ඤාණමපිදං ආචික්ඛතුං දෙසෙතුං පඤ්ඤාපෙතුං පට්ඨපෙතුං විචරිතුං විහරිතුං උත්තානිකාතුං ඉතිපිදං විඤ්ඤාණං අනන්තාති.

1. යථෙවනුබො - සි 1,2.

2. ඉතිපි අයං - සි 1,2.

3. විඤ්ඤාණම - සි 1,2.

ඇවැත්නි කථගොනෙකුත් සුදුගොනෙකුත් එක්දමකින් හෝ යොතකින් හෝ යම්සේ ඇඳන ලද්දහු වෙද්ද, කථගොනා සුදුගොනුගේ බැඳුම ය, සුදුගොත් කථගොනුගේ බැඳුම යයි යමෙක් මෙසේ කියන්නේ නම් ඒ කියන්නා මැනැවින් කියන්නේ ද යි. ඇවැත්නි මෙය නො වේ ම ය. ඇවැත්නි කථගොත් සුදුගොනුගේ බැඳුම නො වේ. සුදුගොත් කථගොනුගේ බැඳුම නො ද වේ. යම් එක් දමකින් හෝ යොතකින් හෝ ඔහු ඇඳන ලද්දහු නම් එය එහි බැඳුම යි.

ඇවැත්නි එසෙයින් ම ඇස රූපයනට සංයෝජන නො වේ. රූ ඇසට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්ද-රාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි ... දිව රසයනට සංයෝජන නො වේ.... සිත දහමුත්ට සංයෝජන නො වේ. දහම සිතට සංයෝජන නො වේ. එහි එදෙක නිසා යම් ඡන්දරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි.

1. 18. 7

උදයී සූත්‍රය

234. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ ද ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවෝ ද කොසඹූ නුවර සමීපයෙහි සෝසිතාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවෝ සවස්කල විවේකයෙන් නැගී සිටියාහු ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් සමග සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්-පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට මෙය කීහ:

ඇවැත්නි ආනන්දයෙනි, “මෙ කරුණෙනිදු මේ කය අනත් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ කය යම්සේ නත් අයුරින් වදරන ලද ද විතර කරන ලද ද පවසන ලද ද, එපරිද්දෙන් ම මෙකරුණෙනුදු මේ විඥානය අනත් ය යි මේ විඥානය ද කියන්නට දෙසන්නට පතවන්නට පිහිටුවන්නට විතර කරන්නට බෙදන්නට පැහැදිලි කරන්නට හැක්කේ ද” යි.

ඇවැත්නි උදයීනි, “මෙකරුණෙනුදු මේ කය අනත් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ කය යම්සේ නත් අයුරින් වදරන ලද ද, විතර කරන ලද ද, පවසන ලද ද, එපරිද්දෙන් ම මෙ කරුණෙනුදු මේ විනැණත් අනත් ය යි මේ විනැණ ද කියන්නට දෙසන්නට පතවන්නට පිහිටුවන්නට විතර කරන්නට බෙදන්නට පැහැදිලි කරන්නට හැක්කේ ය” යි.

වක්ඛුඤ්ඤාච්ඡයො පටිච්ච රූපෙ වුප්පජ්ජති වක්ඛුවිඤ්ඤාණනාති, එවමා-
ච්ඡයොති. යො වාච්ඡයො හෙතු යො ච පට්ටයො වක්ඛුවිඤ්ඤාණසංඝ
උප්පාදය¹ සො ච හෙතු සො ච පට්ටයො සබ්බන්ත සබ්බං සබ්බථා
සබ්බං අපරිසෙසා² නිරුප්පෙය්‍යා, අපි නු ඛො වක්ඛු විඤ්ඤාණං
පඤ්ඤායෙථාති. නො හෙතං ආච්ඡයො. ඉමිනාපි ඛො එතං ආච්ඡයො
පරියායෙන භගවතා අක්කාතං විවටං පකාසිතං. ඉතිපිදං විඤ්ඤාණං
අනන්තාති. -පෙ-

චිත්තඤ්ඤාච්ඡයො පටිච්ච රූපෙ වුප්පජ්ජති චිත්තාවිඤ්ඤාණනාති.
එවමාච්ඡයොති. යො වාච්ඡයො හෙතු යො ච පට්ටයො චිත්තා
විඤ්ඤාණසංඝ උප්පාදය, සො ච හෙතු සො ච පට්ටයො සබ්බන්ත සබ්බං සබ්බථා
සබ්බං අපරිසෙසා නිරුප්පෙය්‍යා, අපි නු ඛො චිත්තාවිඤ්ඤාණං
පඤ්ඤායෙථාති. නො හෙතං ආච්ඡයො. ඉමිනාපි ඛො එතං ආච්ඡයො
පරියායෙන භගවතා අක්කාතං විවටං පකාසිතං. ඉතිපිදං විඤ්ඤාණං
අනන්තාති -පෙ-

මනඤ්ඤාච්ඡයො පටිච්ච ධම්මෙ වුප්පජ්ජති මනොවිඤ්ඤාණනාති.
එවමාච්ඡයොති. යො වාච්ඡයො හෙතු යො ච පට්ටයො මනොවිඤ්ඤාණසංඝ
උප්පාදය, සො ච හෙතු සො ච පට්ටයො සබ්බන්ත සබ්බං සබ්බථා
සබ්බං අපරිසෙසා නිරුප්පෙය්‍යා. අපි නු ඛො මනොවිඤ්ඤාණං
පඤ්ඤායෙථාති. නො හෙතං ආච්ඡයො. ඉමිනාපි ඛො එතං ආච්ඡයො
පරියායෙන භගවතා අක්කාතං විවටං පකාසිතං. ඉතිපිදං විඤ්ඤාණං
අනන්තාති.

සෙය්‍යාථාපි ආච්ඡයො පුරිසො සාරත්තො සාරගවෙසී සාරපරි-
යෙසනං වරමානො තිණ්ණං කුයාරිං ආදය වනං පටිසෙය්‍ය, සො
තත්ථ පසෙසය්‍ය මහතනං කදලිකකිංඤ්ඤං උජ්ජකං නවං අකුක්කකථාතං³.
තමෙනං මූලෙ ජිකෙය්‍ය මූලෙ ජෙත්වා අග්ගෙ ජිකෙය්‍ය අග්ගෙ
ජෙත්වා පතනං වට්ඨිං විනිබ්බජෙය්‍යා⁴, සො තත්ථ ඵෙග්ගුලු
නාධිගවෙසෙය්‍ය, කුතො සාරං.

එවමෙව ඛො ආච්ඡයො භික්ඛු ජස්සු එස්සායතනෙනසු නෙව
අත්තානං නාත්තනියං සමනුපසාදති, සො එවං අසමනුපසාදනෙනා න
කිඤ්ඤි ලොකෙ උපාදියති, අනුපාදියං න පරිත්තසුති, අපරිත්තසු-
පච්චිත්තකෙඤ්ඤාව පරිනිබ්බායති. ඛිණ්ණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං,
කතං කරණියං, නාපරං ඉක්කායාති පජානාතීති.

1. උපාදය - ස්‍යා

2. අපරිසෙසො - සී 1,2

3. අකුක්කකථාතං - ස්‍යා

4. විනිබ්බජෙය්‍යා - සී, 1,2

විනිබ්බජෙය්‍යා - ස්‍යා

ඇවැත්නි ඇසත් රූපයනුත් නිසා චක්ඛුවිඤ්ඤාණය උපදී දැයි. ඇවැත්නි එසේ ය. ඇවැත්නි චක්ඛුවිඤ්ඤාණයාගේ ඉපැදීම පිණිස යම් හේතුවකුත් යම් ප්‍රත්‍යයකුත් වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් සියල්ලෙන් සියල්ල සියලු අයුරින් සියල්ල නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වන්නේ නම් එකල්හි චක්ඛුවිඤ්ඤාණයෙක් පැනෙන්නේ දැයි. ඇවැත්නි මෙය නො වේ මැයි. ඇවැත්නි “මේ නයෙනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේත් මේ විඤ්ඤාණය අනාත්ම ය”යි මෙය වදරන ලද්දේ ය. විවරණය කරන ලද්දේ ය. පවසන ලද්දේ ය ...

ඇවැත්නි දිවත් රසත් නිසා ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණය උපදී දැයි. එසේ ය ඇවැත්නි යි. ඇවැත්නි ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණයාගේ ඉපැදීම පිණිස යම් හේතුවකුත් යම් ප්‍රත්‍යයකුත් වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් සියල්ලෙන් සියල්ල සියලු අයුරින් සියල්ල නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වන්නේ නම් එකල්හි ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණයෙක් පැනෙන්නේ දැයි. ඇවැත්නි මෙය නො වේ ම ය. ඇවැත්නි මේ නයෙනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේත් මේ විඤ්ඤාණය අනාත්ම යයි මෙය වදරන ලද්දේ ය. විවරණය කරන ලද්දේ ය. පවසන ලද්දේ ය ...

ඇවැත්නි “සිතත් දහමුත් නිසා මනෝවිඤ්ඤාණය උපදී දැ” යි. එසේ ය ඇවැත්නි යි. ඇවැත්නි මනෝවිඤ්ඤාණයාගේ ඉපැදීම පිණිස යම් හේතුවකුත් යම් ප්‍රත්‍යයකුත් වේ නම් ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් සියල්ලෙන් සියල්ල සියලු අයුරින් සියල්ල නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වන්නේ නම් එකල්හි මනෝවිඤ්ඤාණයෙක් පැනෙන්නේ දැයි. ඇවැත්නි මෙය නො වේ ම ය. ඇවැත්නි මේ නයෙනුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේත් මේ විඤ්ඤාණය අනාත්ම ය යි මෙය වදරන ලද්දේ ය. විවරණය කරන ලද්දේ ය. පවසන ලද්දේ ය.

ඇවැත්නි යම්සේ හර කැමති හර සොයන හර සෙවුම කරන පුරුෂයෙක් නිපුණු කෙටෙරියක් ගෙන වනයට පිවිසෙන්නේ ද, හේ එහි ඇද නැති අලුත් නොපිදුණු මහත් කෙසෙල් කඳක් දක්නේ ය. ඒ මෙය මුල සිඳින්නේ ය. මුල සිඳි අග සිඳින්නේ ය. අග සිඳි පත්වැටි ගලවන්නේ ය. හෙතෙමේ එහි එලය වත් නො ලබන්නේ ය. හර කොයින් ද?

ඇවැත්නි එසෙයින් ම මහණ ස්පර්ශායතන සයෙහි තමා නො ම දකී. තමා අයත් දෑයක් නො ම දකී. හේ මෙසේ නො ම දක්නේ ලොව කිසිවක් නො ගනී. නො ගන්නේ නො තැනිගනී. නො තැනිගන්නේ තෙමේ ම පිරිනිවෙයි. ජාති ක්ෂය විය. බලසර වැය නිමවන ලදි. කටයුතු කරන ලදි. මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දනගනී යි.

1. 18. 8

ආදිත්තපරියායසුත්තං

235. ආදිත්තපරියායං වො භික්ඛවෙ ධර්මපරියායං දෙභ්වසාමි. තං සුඡාරථ. කතමො ව භික්ඛවෙ ආදිත්තාපරියායො ධර්මපරියායො? වරං භික්ඛවෙ තත්තාය අයොසලාකාය ආදිත්තාය සමපජ්ජිතාය සපොතිභුතාය වතඛුන්ද්‍රියං සමප්පිමධං, න තෙව වතඛුවිඤ්ඤයොසු රූපෙසු අනුබ්‍යාඤ්ඤානසො නිමිත්තඤානො. නිමිත්තසාදගථිතං¹ වා භික්ඛවෙ විඤ්ඤං තිට්ඨමානං තිට්ඨයා අනුබ්‍යාඤ්ඤානසාදගථිතං වා, තස්මිං වෙ සමයෙ කාලං කරෙය්‍ය, ධාතමෙතං විජ්ජති යං දවින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං ගවෙජ්ජයා නිරයං වා තිරව්ජානගොතිං වා. ඉමං ඛවාහං භික්ඛවෙ ආදිත්තං දිස්වා එවං වදාමි.

වරං භික්ඛවෙ තිණ්ණෙන අයොසලාකාය ආදිත්තෙන සමපජ්ජ-
ලිතෙන සපොතිභුතෙන සාතින්ද්‍රියං සමප්පිමධං, න තෙව සොන-
විඤ්ඤයොසු ගතෙසු අනුබ්‍යාඤ්ඤානසො නිමිත්තඤානො, නිමිත්ත-
සාදගථිතං වා භික්ඛවෙ විඤ්ඤං තිට්ඨමානං තිට්ඨයා අනු-
බ්‍යාඤ්ඤානසාද ගථිතං වා, තස්මිං වෙ සමයෙ කාලං කරෙය්‍ය
ධාතමෙතං විජ්ජති යං දවින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං ගවෙජ්ජයා
නිරයං වා තිරව්ජානගොතිං වා. ඉමං ඛවාහං භික්ඛවෙ ආදිත්තං
දිස්වා එවං වදාමි.

වරං භික්ඛවෙ තිණ්ණෙන නිබ්බාදනෙන ආදිත්තෙන සමපජ්ජ-
ලිතෙන සපොතිභුතෙන සාතින්ද්‍රියං සමප්පිමධං, න තෙව සාන-
විඤ්ඤයොසු ගතෙසු අනුබ්‍යාඤ්ඤානසො නිමිත්තඤානො, නිමිත්තසා-
දගථිතං වා භික්ඛවෙ විඤ්ඤං තිට්ඨමානං තිට්ඨයා අනුබ්‍යාඤ්-
ඤානසාදගථිතං වා, තස්මිං වෙ සමයෙ කාලං කරෙය්‍ය, ධාතමෙතං
විජ්ජති යං දවින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං ගවෙජ්ජයා නිරයං වා
තිරව්ජානගොතිං වා. ඉමං ඛවාහං භික්ඛවෙ ආදිත්තං දිස්වා එවං
වදාමි.

වරං භික්ඛවෙ තිණ්ණෙන චූරෙන ආදිත්තෙන සමපජ්ජලිතෙන
සපොතිභුතෙන ජිව්හින්ද්‍රියං සමප්පිමධං, න තෙව ජිව්හාවිඤ්ඤයොසු
රූපෙසු අනුබ්‍යාඤ්ඤානසො නිමිත්තඤානො, නිමිත්තසාදගථිතං වා
භික්ඛවෙ විඤ්ඤං තිට්ඨමානං තිට්ඨයා අනුබ්‍යාඤ්ඤානසාදගථිතං
වා, තස්මිං වෙ සමයෙ කාලං කරෙය්‍ය ධාතමෙතං විජ්ජති යං
දවින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං ගවෙජ්ජයා නිරයං වා තිරව්ජාන-
ගොතිං වා. ඉමං ඛවාහං භික්ඛවෙ ආදිත්තං දිස්වා එවං වදාමි.

1. ගතිතං - සායා.

1. 18. 8

ආදිත්තපරියාසුත්‍රය

235. මහණෙනි තොපට ආදිත්තපරියාස නම් වූ දහම්නය දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි ආදිත්තපරියාස නම් වූ දහම්නය කවරේ ද යත්: මහණෙනි ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදල් සහිත රන් වූ අයශ්ශලාකායෙකින් වක්‍රානුද්‍රියය පිරිමදනා ලද්දේ මැනැවි. ඇස්විනැණින් දහයුතු රුහි අනුවාඤ්ඤා විසින් නිමිති ගැනීම නො ම මැනැවි. නිමිත්තාභ්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ අනුවාඤ්ඤාත්‍යාස්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ කම්චිඥානය සිටුවනේ සිටිනේ ය. ඉදින් එසමයෙහි කලුරිය කරන්නේ නම් නිරයත් තිරිසන් යෝනියත් යන ගතිදෙකින් එක්තරා ගතියකට පැමිණෙන්නේ ය යන යමක් වේ නම් මේ කරුණ ඇත. මහණෙනි මේ දෙෂය දැක මම මෙසේ කියමි.

මහණෙනි ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදල් සහිත තියුණු යහලකින් සොනිඳුයය පිරිමදනා ලද්දේ මැනැවි. කනින් දහයුතු ශබ්දයන්හි අනුවාඤ්ඤා විසින් නිමිතිගැනීම නො ම මැනැවි. මහණෙනි නිමිත්තාභ්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ අනුවාඤ්ඤාත්‍යාස්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ කම්චිඥානය සිටුවනේ සිටිනේ ය. ඉදින් එසමයෙහි කලුරිය කරන්නේ නම් නිරයත් තිරිසන් යෝනියත් යන ගති දෙකින් එක්තරා ගතියකට පැමිණෙන්නේ ය යන යමක් වේ නම් මේ කරුණ ඇත. මහණෙනි මේ දෙෂය දැක මම මෙසේ කියමි.

මහණෙනි ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදල් සහිත තියුණු නියනෙකින් සොනිඳුයය පහස්නා (නැහැය ගලවා දමන) ලද්දේ මැනැවි. නැහැයෙන් දහයුතු ගතියන්හි අනුවාඤ්ඤා විසින් නිමිති ගැනීම නො ම මැනැවි. මහණෙනි නිමිත්තාස්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ අනුවාඤ්ඤාත්‍යාස්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ කම්චිඥානය සිටුවනේ සිටිනේ ය. එසමයෙහි කලුරිය කරන්නේ නම් නිරයත් තිරිසන් යෝනියත් යන ගති දෙකින් එක්තරා ගතියකට පැමිණෙන්නේ ය යන යමක් වේ නම් මේ කරුණ ඇත. මහණෙනි මේ දෙෂය දැක මම මෙසේ කියමි.

මහණෙනි ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදල් සහිත තියුණු කරෙකින් ජීවිඤ්ඤාය පහස්නා (දිව කපන) ලද්දේ මැනැවි. දිවින් දහයුතු රසයන්හි අනුවාඤ්ඤා විසින් නිමිති ගැනීම නො ම මැනැවි. මහණෙනි නිමිත්තාස්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ අනුවාඤ්ඤාත්‍යාස්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ කම්චිඥානය සිටුවනේ සිටිනේ ය. එසමයෙහි කලුරිය කරන්නේ නම් නිරයත් තිරිසන් යෝනියත් යන ගතිදෙකින් එක්තරා ගතියකට පැමිණෙන්නේ ය යන යමක් වේ නම් මේ කරුණ ඇත. මහණෙනි මේ දෙෂය දැක මම මෙසේ කියමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වරං භික්ඛවෙ තිණ්ඛාය සතතියා ආදික්ඛාය සමපජ්ජත්තාය සජොති භූතාය කායිඤ්ඤියං සමපත්තිමධං න තෙව කායවිකේශාදයොසු ථොට්ඨකේසු අනුබ්බාද්දන්තො නිමිත්තස්සාදගථිතං වා භික්ඛවෙ විකේශුණං තිට්ඨමානං තිට්ඨයා අනුබ්බාද්දන්තස්සාදගථිතං වා, තස්මිං වෙ සමයෙ කාලං කරෙය්‍ය ධානමෙතං විජ්ජති යං දවින්නං ගතීනං අකුඤ්ඤතරං ගතීං ගවේශයා නිරයං වා තිරව්ජානගොතිං වා, ඉමං ඛොහං භික්ඛවෙ ආදීනවං දිස්වා එවං වදමි.

වරං භික්ඛවෙ සොක්ඛං¹, සොක්ඛං ඛො පනාහං භික්ඛවෙ වකුක්ඛං² ජීවිතානං වදමි, අඵලං ජීවිතානං වදමි, මොවුහං ජීවිතානං වදමි. න තෙව තථාරූපෙ විතකෙක විතකෙකයා යථාරූපානං විතකකානං වසංගතො සසංඝං භිකේශයා, ඉමං ඛොහං භික්ඛවෙ ආදීනවං දිස්වා එවං වදමි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො ඉති පටිසංදවිකඛති: ත්වං ත්‍යාගා ව තත්තාය අයොසලාකාය ආදික්ඛාය සමපජ්ජත්තාය සජොතිභූතාය වකඤ්ඤියං සමපත්තිමධං, හන්‍යහං ඉදමෙව මනසිකරොමි, 'ඉති වකඤ්ඤං අනිච්චං, රූපා අනිච්චා, වකඤ්ඤිකේශං අනිච්චං, වකඤ්ඤ සම්මේශො අනිච්චො, යමිදං වකඤ්ඤසම්මේශසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිච්චං.'

තිට්ඨතු තාව තිණ්ඛන අයොසඬකුතා ආදික්ඛන සමපජ්ජත්තෙත සජොතිභූතෙත සොතිඤ්ඤියං සමපත්තිමධං. හන්‍යහං ඉදමෙව මනසිකරොමි: 'ඉති සොතං අනිච්චං සද්දං අනිච්චා, සොතවිකේශං අනිච්චං සොතසම්මේශො අනිච්චො, යමිදං සොතසම්මේශසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිච්චං'.

තිට්ඨතු තාව තිණ්ඛන නිබ්බාදනෙත ආදික්ඛන සමපජ්ජත්තෙත සජොතිභූතෙත සාතිඤ්ඤියං සමපත්තිමධං. හන්‍යහං ඉදමෙව මනසිකරොමි: 'ඉති සාතං අනිච්චං, ගජ්ඣා අනිච්චා, සාතවිකේශං අනිච්චං සාතසම්මේශො අනිච්චො, යමිදං සාතසම්මේශසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිච්චං'.

තිට්ඨතු තාව තිණ්ඛන චූරෙන ආදික්ඛන සමපජ්ජත්තෙත සජොතිභූතෙත ජීවහිඤ්ඤියං සමපත්තිමධං. හන්‍යහං ඉදමෙව මනසිකරොමි: 'ඉති ජීව්‍යා අනිච්චා රසා අනිච්චා ජීව්‍යාවිකේශං අනිච්චං ජීව්‍යාසම්මේශො අනිච්චො, යමිදං ජීව්‍යාසම්මේශසපච්චයා උපපජ්ජති වේදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමපි අනිච්චං'.

1. සුභං - සී 1, 2

2. වජ්ජං - සා.

මහණෙනි ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදූල් සහිත තියුණු සැතෙකින් කායින්ද්‍රියය පහස්නා (කයසැසදමන) ලද්දේ මැනවි. කයින් දහසුතු පහස්හි අනුවාඤ්ඤා විසින් නිමිති ගැනීම නො ම මැනවි. මහණෙනි නිමිත්තාස්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ අනුවාඤ්ඤා-ස්වාදයෙන් බැඳුණා වූ හෝ කම්චිඤානය සිටුවන් සිටින්නේ ය. ඉදින් එසමයෙහි කලුරිය කරන්නේ නම් නිරයත් නිරිසන්යෝනියත් යන ගති දෙකින් එක්තරා ගතියකට පැමිණෙන්නේ ය යන මේ කරුණ ඇත. මහණෙනි මේ දෙයය දැක මම මෙසේ කියමි.

මහණෙනි නින්දට බැසගැනීම මැනවි. මහණෙනි නින්දට බැසගැනීම ජීවිතයන්ගේ වදබව යයි මම කියමි. ජීවිතයන්ගේ විචලබව යයි කියමි. ජීවිතයන්ගේ මුළුබව යයි කියමි. යම්බඳු විතර්කයන්ගේ වසයට පැමිණියේ සංකයා බිඳින්නේ නම් එබඳු විතර්කයන් නො ම විතර්කනය කරන්නේ ය. මහණෙනි මේ දෙයය දැක මම මෙසේ කියමි.

මහණෙනි එහි ලා ශ්‍රාවත් ආයඤ්ඤාවක මෙසේ නුවණින් සලකයි. ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදූල් සහිත රත් වූ යලාකයෙකින් ඇස පහස්නා ලැබීම තිබේවා. එකාත්තයෙන් මම මෙසේ ඇස අනිය ය. රූ අනිය ය. ඇස්විනැණ අනිය ය. ඇස්පහස අනිය ය. ඇස්පහස නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක්නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි මෙය ම මෙනෙහි කරමි.

ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදූල් සහිත තියුණු යහුලකින් කන පහස්නා ලැබීම තිබේවා. එකත්තෙන් මම මෙසේ ශ්‍රොත්‍රය අනිත්‍ය ය, ශබ්දයෝ අනිත්‍යයහ, සොතවිඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය, සෝත-සම්මසය අනිත්‍ය ය, සොතසම්මසය නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනිත්‍ය යැ යි මෙය ම මෙනෙහි කරමි.

ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදූල් සහිත තියුණු නියනෙකින් නැහැය පහස්නා ලැබීම තිබේවා. එකත්තෙන් මම මෙසේ නැහැය අනිය ය. ගඳ අනිය ය. සාතවිඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය, සාතසම්මසය අනිත්‍ය ය, සාතසම්මසය නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් එද අනියැ යි මෙය ම මෙනෙහි කරමි.

ඇවිලගත් භාත්පසින් දිලියෙන ගිනිදූල් සහිත තියුණු කරෙකින් දිව පහස්නා ලැබීම තිබේවා. එකත්තෙන් මම “මෙසේ දිව අනිය ය. ඇස අනිය ය. ජිව්‍යාවිඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය. ජිව්‍යාසම්මසය අනිත්‍ය ය. ජිව්‍යාසම්මසය නියා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක්නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙක් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි මෙය ම මෙනෙහි කරමි.

තිට්ඨතු තාව තිණ්ඛාය සත්තියා ආදිත්තාය සමපජ්ජිතාය සජ්ජාති භූතාය කායිකුසං සමං ලිට්ඨං, හන්තං ඉදමෙව මනසිකරොමී. “ඉති කායො අනිවේදා, ථෙට්ඨානං අනිවේදා, කායවිඤ්ඤාණං අනිවේදං, කායසම්මේසො අනිවේදා, යමිදං කායසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති වේදිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අනිවේදං.”

තිට්ඨතු තාව සොත්තං, හන්තං ඉදමෙව මනසිකරොමී, “ඉති මනො අනිවේදා, ධම්මො අනිවේදා, මනො විඤ්ඤාණං අනිවේදං, මනොසම්මේසො අනිවේදා, යමිදං මනොසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති වේදිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි අනිවේදං.”

එවං පසංසං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො වක්ඛුස්මිති නිබ්බිදුති, රූපෙසුපි නිබ්බිදුති, වක්ඛුවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බිදුති, වක්ඛුසම්මේසෙපි නිබ්බිදුති. යමිදං වක්ඛුසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති වේදිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි නිබ්බිදුති, -පෙ- යමිදං මනොසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති වේදිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තමයි නිබ්බිදුති, නිබ්බිදුං චිරජාති, විරාගා විමුච්චති, විමුක්ඛස්මිති ඤාණං භොති, ඛිණ්ණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරුණියං, නාපරං ඉත්තනායාති පජානාති. අයං ඛො භික්ඛවෙ ආදිත්තපරියායො ධම්මපරියායොති.

1. 18. 9

හත්පාදුපමසුතතං

236. හත්පාදු භික්ඛවෙ සති ආදනනිකෙඛපනං පඤ්ඤායති. පාදෙසු සති අභික්ඛමපටික්ඛමො පඤ්ඤායති. පඤ්ඤා සති සමම්ඤ්ජනා¹ පසාරණං පඤ්ඤායති. කුච්ඡිස්මිං සති ජිසල්වා පිපාසා පඤ්ඤායති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ වක්ඛුස්මිං සති වක්ඛුසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං². සොතස්මිං සති සොතසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං. සාතස්මිං සති සාතසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං. ජිව්හාය සති ජිව්හාසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං. කායස්මිං සති කායසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං. මනස්මිං සති මනොසම්මේසපච්චයා උපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං.

හත්පාදු භික්ඛවෙ අසති ආදනනිකෙඛපනං න පඤ්ඤායති, පාදෙසු අසති අභික්ඛමපටික්ඛමො න පඤ්ඤායති, පඤ්ඤා අසති සමම්ඤ්ජන පසාරණං න පඤ්ඤායති, කුච්ඡිස්මිං අසති ජිසල්වා පිපාසා න පඤ්ඤායති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ වක්ඛුස්මිං අසති වක්ඛුසම්මේසපච්චයා නුපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං. සොතස්මිං අසති -පෙ- සාතස්මිං අසති -පෙ- ජිව්හාය අසති ජිව්හාසම්මේසපච්චයා නුපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං. කායස්මිං අසති -පෙ- මනස්මිං අසති මනොසම්මේසපච්චයා නුපපජ්ජති අජ්ඣාතං සුඛං දුක්ඛං.

1. සම්ඤ්ජන - මර්ස.

2. සුඛදුක්ඛං - සත්‍ය.

ඇවිලගත් භාත්පයින් දිලියෙන ගිනිදල් සහිත තියුණු සැතෙකින් කය පහස්නා ලැබීම තිබේවා. එකැත්තෙන් මම මෙසේ කය අනිය ය. පහස් අනිය ය කායවිඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය කායසම්මසයය අනිත්‍ය ය. කායසම්මසයය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙන් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි මෙය ම මෙනෙහි කරමි.

නින්දට බැසගැන්ම තිබේවා. “එකැත්තෙන් මම මෙසේ මන අනිය ය, දහම් අනිය ය මනෝවිඤ්ඤාණය අනිත්‍ය ය මනෝසම්මසයය අනිත්‍ය ය මනෝසම්මසයය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙන් උපදී නම් හෙ ද අනියැ යි මෙය ම මෙනෙහි කරමි.

මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්යශ්‍රාවක ඇසෙහින් කල-කිරෙයි. රූපයෙහින් කලකිරෙයි. වක්ඛු විඤ්ඤාණයෙහින් කලකිරෙයි. වක්ඛුසම්මසයයෙහින් කලකිරෙයි .. වක්ඛුසම්මසයය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙන් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි... මනෝසම්මසයය නිසා සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් මේ විදුමෙන් උපදී නම් එහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නොඇල්මෙන් මිඳෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුණේ යයි දැනීම වෙයි. ජාතිය ක්ෂය විය. බම්සර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී යි. මහණෙනි මේ වනාහි ආදික්ඛපරියාය නම් වූ දහම්නය යි.

1. 18. 9

හත්පාදපම සූත්‍රය

236. මහණෙනි අත් ඇති කල්හි ගැනීම බහා තැබීම පැනෙයි. පා ඇති කල්හි ඉදිරි ගමන ආපසු ගමන පැනෙයි. පුරුක් ඇති කල්හි හැකිලීම දිග හැරීම පැනෙයි. කුස ඇති කල්හි සාපවස පැනෙයි. මහණෙනි එසෙයින් ම ඇස ඇති කල්හි ඇස්පහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. කන ඇති කල්හි සෝපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. නැහැය ඇති කල්හි නැහැපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. දිව ඇති කල්හි දිවපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. කය ඇති කල්හි කාපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. මන ඇති කල්හි මනපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී.

මහණෙනි, අත් නැති කල්හි ගැනීම බහා තැබීම නො පැනෙයි. පා නැති කල්හි ඉදිරි ගමන ආපසු ගමන නො පැනෙයි. පුරුක් නැති කල්හි හැකිලීම දිගහැරීම නො පැනෙයි. කුස නැති කල්හි සාපවස නො පැනෙයි. මහණෙනි, එසෙයින් ම ඇස නැති කල්හි ඇස්පහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් නූපදී. කන නැති කල්හි ... නැහැය නැති කල්හි ... දිව නැති කල්හි දිව පහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් නූපදී. කය නැති කල්හි ... යින නැති කල්හි ... මනපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් නූපදී යි.

1. 18. 10

දුතියහත්පාදුපමස්සුත්තං

237. හතෙස්ස භික්ඛවෙ සති ආදනනිකෙඛපනං හොති, පාදෙස්ස සති අභික්ඛමපට්ඨකකමො හොති. පබ්බෙස්ස සති සමේඤ්ජනපසාරණං හොති. කුච්ඡිස්මිං සති ජීසවජා පිපාසා හොති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ වක්ඛුස්මිං සති වක්ඛුසමෙස්සපච්චයා උපපජ්ජති අජ්ඣන්තං සුඛං දුක්ඛං. සොතස්මිං -පෙ- සානස්මිං -පෙ- ජීව්හය -පෙ- කායස්මිං -පෙ- මනස්මිං සති මනොසමෙස්සපච්චයා උපපජ්ජති අජ්ඣන්තං සුඛං දුක්ඛං.

හතෙස්ස භික්ඛවෙ අසති ආදනනිකෙඛපනං න හොති, පාදෙස්ස අසති අභික්ඛමපට්ඨකකමො න හොති. පබ්බෙස්ස අසති සමේඤ්ජන පසාරණං න හොති, කුච්ඡිස්මිං අසති ජීසවජා පිපාසා න හොති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ වක්ඛුස්මිං අසති වක්ඛුසමෙස්සපච්චයා නූපපජ්ජති අජ්ඣන්තං සුඛං දුක්ඛං. සොතස්මිං අසති -පෙ- සානස්මිං අසති -පෙ- ජීව්හය අසති -පෙ- කායස්මිං අසති -පෙ- මනස්මිං අසති මනොසමෙස්සපච්චයා නූපපජ්ජති අජ්ඣන්තං සුඛදුක්ඛං.

සමුද්දවග්ගො අධාරසමො¹

කත්ථාද්දනං:

ඥො සමුද්දා ඛාළිසිකො ඛිරරුඤ්ඤන කොට්ඨිතො
කාමභූ උද්ධි වෙව ආදින්නෙන ව අට්ඨම.
හත්පාදුපමා ඥොති වග්ගො තෙන පවුච්චති.

1. සමින්නො - ඩ 1,2

1. 18. 10

දුතිය හක්පාදපම සූත්‍රය

237. මහණෙනි, අත් ඇති කල්හි ගැනීම බහා නැබීම වෙයි. පා ඇති කල්හි ඉදිරි ගමන ආපසුගමන වෙයි. පුරුක් ඇති කල්හි හැකිලීම දිගහැරීම වෙයි. කුස ඇති කල්හි සාපවස වෙයි. මහණෙනි, එසෙයින් ම ඇස ඇති කල්හි ඇසපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී. කන...නැහැය.... දිව.... කය...සිත ඇති කල්හි මනපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් උපදී.

මහණෙනි, අත් නැති කල්හි ගැනීම බහා නැබීම නො වෙයි. පා නැති කල්හි ඉදිරි ගමන ආපසු ගමන නො වෙයි. පච්ඡ (පුරුක්) නැති කල්හි හැකිලීම දිග හැරීම නො වෙයි. කුස නැති කල්හි සාපවස නො වෙයි. මහණෙනි, එසෙයින් ම ඇස නැති කල්හි ඇස්පහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් නූපදී. කන නැති කල්හි... නැහැය නැති කල්හි... දිව නැති කල්හි... කය නැති කල්හි... සිත නැති කල්හි මනපහස නිසා තමා තුළ සුවදුක් නූපදී යි.

අටළොස්වැනි සමුද්ද වර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

සමුද්ද සූත්‍ර දෙකෙකි. බාළිසික, බීරරුහෙඛාපම, කොට්ඨිත, කාමභ උදයී, ආදිත්ත යයි සයෙකි. හක්පාදපම සූත්‍ර දෙකෙකු යි. එයින් වර්ගය යි කියනු ලැබේ.

19. ආසිවිසවගො

1. 19. 1

ආසිවිසොපමසුත්තං.

238. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤං විහරති ජෙතවනෙ අනාර්ථසංකප්පස්ස ආරාමෙ. තත්ථ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති හදනෙත්ති. තෙ භික්ඛු හගවතො පටවසෙසාසු. හගවා එතදවොච:

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ වත්තාරො ආසිවිසා¹ උග්ගතෙජා සොරවිසා. අථ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය ජීවිතුකාමො අමරිතුකාමො සුඛකාමො දුක්ඛ-පටිකකුලො², තමෙන. එවං වදෙය්‍යු: “ඉමෙ තෙ අමෙහා පුරිස, වත්තාරො ආසිවිසා උග්ගතෙජා සොරවිසා කාලෙනකාලං වුට්ඨාපෙතඛං, කාලෙන කාලං නභාපෙතඛං,³ කාලෙන කාලං භොජෙතඛං, කාලෙන කාලං සංවෙසෙතඛං⁴; යද ව ඛො තෙ අමෙහා පුරිස, ඉමෙසං චතුක්ඛං. ආසිවිසානං උග්ගතෙජානං සොරවිසානං. අඤ්ඤාතරො වා අඤ්ඤාතරො වා කුප්පිස්සති; තතො තං අමෙහා පුරිස මරණං වා නිගච්ඡති⁵ මරණමත්තං වා දුක්ඛං. යනෙහ අමෙහා, පුරිස කරණියං තං කරොහී”⁶ති,

අථ ඛො සො භික්ඛවෙ පුරිසො භීතො චතුක්ඛං. ආසිවිසානං උග්ගතෙජානං සොරවිසානං යෙන වා තෙන වා පලායෙථ, තමෙන. එවං වදෙය්‍යු: ඉමෙ තෙ⁷ අමෙහා පුරිස, පඤ්චධකා පච්චත්තකා පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්භො⁸ යතෙව නං පසංසිස්සාම තතෙව ජීවිතා වොරොපෙක්ඝාමාති; යනෙහ අමෙහා පුරිස කරණියං තං කරොහීති. අථ ඛො සො භික්ඛවෙ පුරිසො භීතො චතුක්ඛං. ආසිවිසානං උග්ගතෙජානං සොරවිසානං, භීතො පඤ්චකං වධකානං පට්ඨත්තකානං යෙන වා තෙන වා පලායෙථ.

තමෙන. එවං වදෙය්‍යු: අයං තෙ අමෙහා පුරිස ඡට්ඨො අනතරවරො වධකො උක්ඛින්නාසිකො පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්භො යතෙව නං පසංසිස්සාමී තතෙව සිරො පාතෙස්සාමී⁹ යනෙහ අමෙහා පුරිස කරණියං තං කරොහීති. අථ ඛො සො භික්ඛවෙ පුරිසො භීතො චතුක්ඛං. ආසිවිසානං උග්ගතෙජානං සොරවිසානං, භීතො පඤ්චකං වධකානං පට්ඨත්තකානං භීතො, ඡට්ඨස්ස අනතරවරස්ස වධකස්ස උක්ඛින්නාසිකස්ස යෙන වා තෙන වා පලායෙථ.

1. ආසිවිසා - ස්‍යා
2. දුක්ඛපටිකකුලො - මජ්ඣං, දුක්ඛපටිකකුලො - ස්‍යා.
3. නභාපෙතඛං - මජ්ඣං ස්‍යා, සී2.
4. සංවෙසෙතඛං - ස්‍යා, PTS
5. නිගච්ඡති - සී 1, 2.
6. ඉමෙ ඛො - මජ්ඣං.
7. අනුබ්භො - සී2, මජ්ඣං.
8. පාතිස්සාමී - සී 1, 2.

19. ආයිවිය වර්ගය

1. 19. 1

ආයිවියොපම සූත්‍රය

238. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහිදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ හික්ෂුහු වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, යම් සේ බලවත් තෙද ඇති දරුණු විෂ ඇති සර්පයෝ සිටුවෙතෙක් වෙද්ද, එකල්හි ජීවත්වනු කැමති නො මැරෙණු කැමති සුව කැමති දුක් පිළිකල් කරන පුරුෂයෙක් එන්නේ ය. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්නාහු ය. එම්බල පුරුෂය, බලවත් තෙද ඇති දරුණු විෂ ඇති මේ සතර ආයිවියයෝ සිටුවෙන තා විසින් කලින් කල නැගීසිටුවිය යුතුහ. කලින් කල නැහැවිය යුතුහ. කලින් කල වැළඳවිය යුතුහ. කලින් කල භොවවිය යුතුහ. එම්බල පුරුෂය, බලවත් තෙද ඇති දරුණු විෂ ඇති මේ සුසපුන්ගෙන් එක්තරා එක්තරා එකෙක් හෝ කීපෙන්නේ නම් එම්බල පුරුෂය, ඒ හෙතුවෙන් තෙපි මරණයට හෝ මරණය පමණ දුකකට හෝ පැමිණෙන්නාහු ය. එම්බල පුරුෂය, තොප විසින් යමක් කට යුතු නම් එය කරවු යි.

මහණෙනි, එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ බලවත් තෙද ඇති දරුණු විෂ ඇති සුසපුන්ට බිය වූයේ යම් ඒ තැනකට හෝ පලා යන්නේ ය. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්නාහු ය. එම්බල පුරුෂය, සතුරු වූ මේ වධකයෝ පස්දෙනෙක් 'යම් තැනෙක දී ම ඔහු දක්නමෝ නම් එහිදී ම දිවියෙන් තොර කරන්නෙමු' යි තා පසුපස ලුහුබඳනාහ. එම්බල පුරුෂය, තා විසින් යමක් කට හැකි නම් එය කරව'යි මහණෙනි, එකල්හි ඒ පුරිස් තෙමේ බලවත් තෙද ඇති දරුණු විෂ ඇති ඒ සුසපුන්ට බිය වූයේ සතුරු වූ වධකයන් පස්දෙනාට බිය වූයේ යම් ඒ තැනෙක හෝ පලා යන්නේ ය.

ඒ මොහුට මෙසේ කියන්නාහු ය. එම්බල පුරුෂය, ඇතුළත හැසිරෙන මේ සැවැති වධකයෙක් 'යම් තැනෙක දී ම ඔහු දක්නමි නම් එහිදී ම හිය සිඳි හෙළන්නෙමි යි ඔසවා ගත් කඩුවක් ඇත්තේ තා පසුපස ලුහුබඳනේ ය. එම්බල පුරුෂය, තොප විසින් යමක් කට හැකි නම් එය කරව'යි. මහණෙනි, එකල්හි ඒ පුරිස් තෙමේ බලවත් තෙද ඇති දරුණු විෂ ඇති සතර ආශිර්-විෂයන්ට බිය වූයේ සතුරු වූ පස් වධකයන්ට බිය වූයේ ඇතුළත හැසිරෙන ඔසවා ගත් කඩු ඇති සවන වධකයාට බිය වූයේ යම් ඒ තැනෙක හෝ පලා යන්නේ ය.

සො පසෙසයා සුඤ්ඤං ගාමිං: යඤ්ඤදෙව සරං පච්ඡෙය්‍යා රිත්තකඤ්ඤෙව පච්ඡෙය්‍යා, තුල්‍යකඤ්ඤෙව පච්ඡෙය්‍යා, සුඤ්ඤකඤ්ඤෙව පච්ඡෙය්‍යා, යඤ්ඤදෙව භාජනං පරිමෙය්‍යා, රිත්තකඤ්ඤෙව පරිමෙය්‍යා තුල්‍යකඤ්ඤෙව පරිමෙය්‍යා, සුඤ්ඤකඤ්ඤෙව පරිමෙය්‍යා. තමෙනං ඵලං වදෙය්‍යුං: ඉද්ධතමො පුරිස, ඉමං සුඤ්ඤං ගාමිං වොරා ගාමසාතකා වධිස්සන්ති,¹ යනො අමො පුරිස, කරණියං නං කරොහිති.

අථ ඛො සො භික්ඛවෙ පුරිසො භිනො චතුක්ඛං ආසිවිසානං උග්ගතෙජානං සොරවිසානං, භිනො පඤ්ඤානං වධකානං පච්චත්තිකානං, භිනො ඡට්ඨස්ස අනතරවරස්ස වධකස්ස උක්ඛිත්තාසිකස්ස, භිනො වොරානං ගාමසාතකානං යෙන වා තෙන වා පලායෙථ. සො පසෙසයා මහන්තං උදකණ්ණං, ඔරිමංතිරං සාසඬං සප්ථිහයං පාරිමංතිරං ඛෙමං අපථිහයං, නක්ඛස්ස² නාවා සන්තාරණි උත්තරසෙතු වා අපරාපරං³ ගමනාය.

අථ ඛො භික්ඛවෙ තස්ස පුරිසස්ස ඵලමස්ස: ‘අයං ඛො මහා-උදකණ්ණංවො, ඔරිමඤ්ඤි තීරං සාසඬං සප්ථිහයං, පාරිමංතිරං ඛෙමං අපථිහයං; නත්ථි ව නාවා සන්තාරණි උත්තරසෙතු වා අපරාපරං ගමනාය, යනත්තාහං තිණකට්ඨසාධාපලාසං සංකඩ්ඪිත්වා කුලලං බන්ධිත්වා නං කුලලං භික්ඛාය හත්ථෙහි ව පාදෙහි ව වායමමානො සොත්ථිනා පාරං ගවෙජ්ජයන්ති.’ අථ ඛො සො භික්ඛවෙ පුරිසො තිණකට්ඨසාධාපලාසං සංකඩ්ඪිත්වා කුලලං බන්ධිත්වා නං කුලලං නිස්සාය හත්ථෙහි ව පාදෙහි ව වායමමානො සොත්ථිනා පාරං ගවෙජ්ජය, තිණණ්ණං පාරගතො ඵලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො.

උපමා ඛො ම්‍යායං භික්ඛවෙ, කතා අක්ඛස්ස විඤ්ඤප්පනත්ථාය, අයඤ්ඤවෙත්ථ අත්ථො: වත්තාරො ආසිවිසා උග්ගතෙජා සොරවිසාති ඛො භික්ඛවෙ, චතුක්ඛන්තං⁴ මහාභුතානං අධිච්චනං, පඨවිධාතුයා ආපොධාතුයා තෙජොධාතුයා වායොධාතුයා.

පඤ්ඤා වධකා පච්චත්තිකාති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤානන්තං⁵ උපාදනකඤ්ඤානං අධිච්චනං, සෙය්‍යාථිදං- රුප්පාදනකඤ්ඤාස්ස, වේදනුපාදනකඤ්ඤාස්ස, සංඤ්ඤාපාදනකඤ්ඤාස්ස, සංඛාරුපාදනකඤ්ඤාස්ස විඤ්ඤාපාදනකඤ්ඤාස්ස. ඡට්ඨො අනතරවරො වධකො උක්ඛිත්තාසිකොති ඛො භික්ඛවෙ, නන්දරාගස්සන්තං අධිච්චනං. සුඤ්ඤං ගාමොති ඛො භික්ඛවෙ, ඡන්තනන්තං⁶ අජ්ඣත්තකානං ආයතනානං අධිච්චනං.

1. පච්ඡන්ති -- මජ්ඣං.

2. න වස්ස සි - 1, 2. මජ්ඣං.

3. අපරාපරං -- මජ්ඣං, අපරපාරං සි2.

4. චතුක්ඛනං සි2.

5. පඤ්ඤානන්තං -- සි2.

6. ඡන්තනං -- සි2.

හෙතෙමේ හිස් ගමක් දක්නේ ය. යම් යම් ගෙයකට පිවිසෙන්නේ නම් කිසිවක් නැති ගෙයකට ම පිවිසෙන්නේ ය. හිස් ගෙයකට ම පිවිසෙන්නේ ය. ශුන්‍ය ගෙයකට ම පිවිසෙන්නේ ය. යම් යම් බදුනක් (ආහාරපාන ඇතුළු) අල්ලන්නේ නම් කිසිවක් නැත්තක් ම අල්ලන්නේය. හිස් වූවක් ම අල්ලන්නේ ය. ශුන්‍ය වූවක් ම අල්ලන්නේ ය. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්නාහු ය: එම්බල පුරුෂය, ගම් පහරන හොරු දැන් මේ ගම නසන්නාහ. තා විසින් යමක් කළ හැකි නම් එය කරව යි.

මහණෙනි, එකල්හි ඒ පුරිස් තෙමේ බලවත් තෙද ඇති දරුණු විෂ ඇති සතර ආශීර්විෂයන්ට බිය වූයේ සතුරු වූ පස්වධකයන්ට බිය වූයේ ඇතුළත හැසිරෙන ඔසවා ගත් කඩු ඇති සවන වධකයාට බිය වූයේ ගම්පහරන සොරුන්ට බිය වූයේ යම් ඒ තැනක හෝ පලා යන්නේ ය. හෙතෙමේ මහත් ජලාසයක් දක්නේ ය. මෙතෙර සැක සහිත ය. බිය සහිත ය. පරතෙර උවදුරු රහිත ය. බිය රහිත ය. එහි එතෙර මෙතෙර කරන නැවක් හෝ ඔබ්බොබ යෑමට හෙයක් හෝ නැත.

මහණෙනි, එකල්හි ඒ පුරිස්හට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ය: 'මෙය මහාජලාසයෙකි. මෙතෙර සැක සහිත ය. බිය සහිත ය. පරතෙර උවදුරු රහිත ය. බිය රහිත ය. එතෙර මෙතෙර කරන නැවක් හෝ ඔබ්බොබ යෑමට හෙයක් හෝ නැත. මම තණ දර අතු කොළ රැස් කොට පහුරක් බැඳ ඒ පහුර නිසා අතින් ද පයින් ද වැයම් කරමින් සුවසේ පරතෙරට යන්නෙමි නම් මැනවැයි. මහණෙනි, එකල්හි ඒ පුරිස් තෙමේ තණ දර අතු කොළ රැස් කොට පහුරක් බැඳ ඒ පහුර නිසා අතින් ද පයින් ද වැයම් කරමින් සුවසේ පරතෙරට යන්නේ ය. තරණය කළ පරතෙරට පැමිණි බවුණු තෙමේ (නිවන් නමැති) ගොඩබිම සිටී.

මහණෙනි, මාවිසින් අරුත් ඇහවීම පිණිස මේ උපමාව කරන ලදී. මේ මෙහි අර්ථය යයි: මහණෙනි, බලවත් තෙද ඇති දරුණු විෂ ඇති සතර ආශීර්විෂයෝ යනු පශ්චි ධාතුවට ද ආපො ධාතුවට ද තෙජො ධාතුවට ද වායො ධාතුවට ද යන සතර මහාභූතයන්ට මේ නමෙකි.

මහණෙනි, 'සතුරු වූ පස්වධකයෝ' ය යනු උපාදනසංකත පසට-එනම් රූපොපාදනසංකතයට ද වේදනොපාදනසංකතයට ද සංඥා-පාදනසංකතයට ද සංඝාරොපාදනසංකතයට ද විඥානොපාදනසංකතයට ද මේ නමෙකි. මහණෙනි, ඇතුළත හැසිරෙන ඔසවා ගත් කඩු ඇති සවන වධකයා ය යනු තඤ්ජරාගයට මේ නමෙකි. මහණෙනි, 'හිස්ගම' ය යනු ආධ්‍යාත්මික ෂඩායතනයට මේ නමෙකි.

වක්ඛුතො වෙපි නං භික්ඛවෙ පණ්ඩිතො වානො මෙධාවී උපපරික්ඛති, රිත්තකඤ්ඤව බායති, තුව්ජකඤ්ඤව බායති, සුඤ්ඤකඤ්ඤව බායති. සොනතො වෙපි නං භික්ඛවෙ -පෙ- සානතො වෙපි නං භික්ඛවෙ -පෙ- ජීව්හාතො වෙපි නං භික්ඛවෙ -පෙ- කායතො වෙපි නං භික්ඛවෙ -පෙ- මනතො වෙපි නං භික්ඛවෙ පණ්ඩිතො වානො මෙධාවී උපපරික්ඛති; රිත්තකඤ්ඤව බායති, තුව්ජකඤ්ඤව බායති, සුඤ්ඤකඤ්ඤව බායති.

වොරා ගාමසාතකාති බො භික්ඛවෙ, ජනොතං බාහිරානං ආයතනානං අධිවචනං. වක්ඛු භික්ඛවෙ හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙසු රුපෙසු, සොතං හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙසු සංගේසු, සානං හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙසු ගජෙසු, ජීව්හා හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙසු රසෙසු, කායො හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙසු ථොට්ඨබ්බෙසු. මනො හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙසු ධම්මෙසු.

මහාඋදකණ්ණවොති බො භික්ඛවෙ, වතුනොතං ඔසානං අධිවචනං: කාමොසස්ස, භවොසස්ස, දිට්ඨොසස්ස, අවිජ්ජාසස්ස. ඔරිමං තීරං සාසඬ්ඨං සප්පිහයනති බො භික්ඛවෙ සකකායසෙසනං අධිවචනං. පාරිමං තීරං බෙමං අප්පට්ඨයනති බො භික්ඛවෙ, නිබ්බානසෙසනං අධිවචනං. කුලලනති බො භික්ඛවෙ, අරියසෙසනං අට්ඨබ්බිකස්ස මග්ගස්ස අධිවචනං, සෙය්‍යථිදං: සමමාදිට්ඨියා සමමාසඬ්ඨපාස්ස සමමාවාචාය සමමාකමනනස්ස, සමමාආජීවස්ස, සමමාවායාමස්ස, සමමාසනියා, සමමාසමාධිස්ස. භතෙහි ව පාදෙහි ව වායමමානොති බො භික්ඛවෙ විරියාරමභසෙසනං අධිවචනං. තිණණ්ණං පාරගතො ථලෙ තිට්ඨති ඩ්‍රාහමණොති බො භික්ඛවෙ, අරහතො එතං අධිවචනනති.

1. 19. 2

රජුපමසුත්තං.

239. තීඨි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමනාගතො භික්ඛු දිට්ඨව ධම්මෙ සුබසොමනස්සබ්බලො විහරති, යොති වස්ස ආරඤ්ඤා හොති ආසවානං බයාය. කතමෙහි තීඨි: ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහ්‍යඤ්ඤාරො හොති, හොජනෙ මහ්ඤ්ඤ, ජාගරියං අනුයුතො.

කප්ඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහ්‍යඤ්ඤාරො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු වක්ඛුනා රුපං දිසවා න නිමිත්තග්ගාභී හොති නානුබ්‍යඤ්ඤනග්ගාභී, යතවාධිකරණමෙනං වක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනවාසස්වෙය්‍යා, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති වක්ඛුන්ද්‍රියං, වක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති;

මහණෙනි, ව්‍යක්ත වූ නුවණැති පණ්ඩිත තෙමේ ඉදින් ඇසිනුත් එය පිරික්සා නම් කිසිවක් නැත්තක් ව ම වැටහේ. සිස් වූවක් ව ම වැටහේ. ශුන්‍ය වූවක් ව ම වැටහේ. මහණෙනි, ඉදින් කනිනුත් එය ... මහණෙනි, ඉදින් නැහැරෙන්නුත් එය ... මහණෙනි, ඉදින් දිවෙනුත් එය...මහණෙනි, ඉදින් කයෙන්නුත් එය...මහණෙනි, ව්‍යක්ත වූ නුවණැති පණ්ඩිත තෙමේ ඉදින් සිතිනුත් එය පිරික්සා නම් කිසිත් නැත්තක් ව ම වැටහේ. සිස් වූවක් ව ම වැටහේ. ශුන්‍ය වූවක් ව ම වැටහේ,

මහණෙනි, 'ගම් පහරන සොරු' ය යනු බාහිර ඡායානන්‍යන්ට මේ නමෙකි. මහණෙනි, ඇස ඉටුඅතිටු රුහි ගැටෙයි, කන ඉටු අතිටු සඳෙහි ගැටෙයි. නැහැර ඉටු අතිටු ගඳෙහි ගැටෙයි, දිව ඉටු අතිටු රසෙහි ගැටෙයි. කය ඉටු අතිටු පහස්හි ගැටෙයි. සිත ඉටු අතිටු දහම් හි ගැටෙයි.

මහණෙනි, 'මහාජලාසය' ය යනු කාමොසයට ද භවොසයට ද දිට්‍ඨොසයට ද අවිජ්ජාසයට ද යන චතුරොසයට මේ නමෙකි. මහණෙනි, 'සැක සහිත බිය සහිත මෙතෙර' ය යනු සක්කාය (ත්‍රේභූමක පක්ඛස්සකා) යට මේ නමෙකි. මහණෙනි, 'උව්දුරු රහිත බිය රහිත පරතෙරය' යනු නිව්‍යානට මේ නමෙකි. මහණෙනි, 'පහුරය' යනු අරිභවතිමහට එනම් - සම්මාදිට්ඨියට ද සම්මාසංඛ්‍යා-සයට ද සම්මාචාරාචාරට ද සම්මාකම්මන්තයට ද සම්මාආර්ථියට ද සම්මාචාරාමයට ද සම්මාසත්තියට ද සම්මාසමාධියට ද මේ නමෙකි. මහණෙනි, 'අතීන් ද පයින් ද වැයම් කරන්නේ ය' යනු විරියා-රම්භයට මේ නමෙකි. මහණෙනි, තරණය කළ පරතෙරට පැමිණි බමුණු තෙමේ ගොඩබිම සිටි' යනු රහතුන් වහන්සේට මේ නමෙකි යි.

1. 19. 2

රජුපම සූත්‍රය

239. මහණෙනි, දහම් තුනකින් සමන්විත වූ මහණ දිට්‍ඨදුම්මයෙහි ම සුවසොම්නස් බහුල ව වෙසෙයි, කෙලෙසුන් නැසීම පිණිස කරුණු ද ඔහුට පිරිසුන් වෙයි. කවරතුනකින් ද යත්: ඉඳුරන්හි වසන ලද දෙර ඇත්තේ බොදුනෙහි පමණ දන්නේ නිදිවැරීමෙහි යෙදුනේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ඉඳුරන්හි වසන ලද දෙර ඇත්තේ වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ ඇසින් රු දෑක නිමිති වශයෙන් නො ගන්නේ අනුව්‍යාඤාන වශයෙන් නො ගන්නේ වෙයි. යම් හේතුවකින් වක්කුඤ්ඤායා සංවෘත නො කොට වෙසෙන මොහු අභිජ්ඣා දෙමනස්ස යන ලාමක අකුසල් දහම්හු අනුබ්‍රහ්මානු ද, එහි සංවරය පිණිස පිළිපදියි. ඇස රකියි. ඇසෙහි සංවරයට පැමිණෙයි.

සොතෙන සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සානෙන ගන්ධං සාධිතා -පෙ- ඵ්චිතාය රසං සාධිතා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨංඛං චුඤ්ඤා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තභගාභී භොති නානුබ්බාඤ්ජනගාභී. යඤ්ඤාධිකරණමෙන මනිඤ්ඤාය අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනවාසස්වෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති මනිඤ්ඤායං, මනිඤ්ඤායෙ සංවරං ආපජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, සුභුමියං වාතුමුභාපපෙ ආජ්ඣාඤ්ඤායො යුක්තො අස්ස¹ ඔධත්තපතොදෙ² තමෙන දක්ඛා යොග්ගාවරියො අස්සධම්ම- සාරථී අභිරුභිතා වාමෙන හත්තෙන රක්ඛියො ගහෙතා දක්ඛණෙන හත්තෙන පතොදං ගහෙතා යෙනිච්ඡකං යදිච්ඡකං සාරෙය්‍යපි පට්ඨා- සාරෙය්‍යපි එවමෙව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉමෙසං ඡන්තං ඉන්ද්‍රියානං ආරක්ඛාය සික්ඛති. සඤ්ඤාමාය සික්ඛති, දමාය සික්ඛති, උපසමාය සික්ඛති, එවං බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණද්වාරො භොති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ, භික්ඛු භොජනෙ මත්තඤ්ඤා භොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසංඛායොනියො ආහාරං ආහාරෙති: 'නෙව දවාය න මදය න මණ්ඩනාය න චිභුසනාය, යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධීතියා යාපනාය විභිංසුපරතියා බ්‍රහ්මවරියානුග්ගාය, ඉති පුරාණංඤ්ඤා වෙදනං පටිහංඛාමි, නවංඤ්ඤා වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි, යාත්‍රා ව මෙ හවිස්සති අනවජ්ජනා ව එසුචිභාරො වා'ති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, පුරිසො වණං³ ආලිමෙය්‍ය. යාවදෙව රොපනත්ථාය⁴ සෙය්‍යථා වා පන අසං- අබ්‍රහ්මණ්ණාය යාවදෙව භාරස්ස නිසරණත්ථාය; එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසංඛායොනියො ආහාරං ආහාරෙති. නෙව දවාය න මදය න මණ්ඩනාය, න චිභුසනාය, යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධීතියා යාපනාය විභිංසුපරතියා බ්‍රහ්මවරියානුග්ගාය, ඉති පුරාණංඤ්ඤා වෙදනං පටිහංඛාමි, නවංඤ්ඤා වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි, යාත්‍රා ව මෙ හවිස්සති අනවජ්ජනා ව එසුචිභාරො වාති. එවං බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු භොජනෙ මත්තඤ්ඤා භොති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ, භික්ඛු ජාගරියං අනුයුක්තො භොති: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු දිවසං වඩ්ඪාමෙන නිසජ්ජාය ආවරණියෙහි ධම්මෙහි විත්තං පරිසොධෙති,

1. අස්ස ධීතො -- ස්වා, මජ්ඣ.

2. ඔධත්තපතොදෙ -- ස්වා,

3. වණං -- ස්වා,

4. රොපනත්ථාය -- සි 1, 2. සෙවනත්ථාය -- ස්වා.

කනින් සද අසා ... නැහැයෙන් ගඳ ගෙන ... දිවෙන් රස විඳ... කයින් පහස් පැහැය... සිතින් දහම දන නිමිති විසින් නො ගන්නේ අනුවාශ්වර නා විසින් නො ගන්නේ වෙයි. යම් හේතුවකින් මනිඤ්ඤය සංවෘත නොකොට වෙසෙන මොහු අභිජ්ඣා, දෙමනාසය යන ලාමක අකුසල් දහම්හු අනුබදනාහු ද එහි සංවරය පිණිස පිළිපදියි. සිත රකියි. සිතෙහි සංවරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, යම්සේ මනාබිමෙක සිවුමංසලක සරසට ලූ කෙටිටි ඇති ආජාතිය අසුන් යෙදූ රථයක් තබන ලද්දේ වේ ද, අසුන් හික්මවීමෙහි සමත් දක්ෂ රියැදුරෙක් ඒ මේ රියට නැගී වමතින් රැහැන් ගෙන දකුණතින් කෙටිට ගෙන යම් කැමති දිගකින් යම් කැමති දිගකට හසුරුවන්නේත් පෙරලා හසුරුවන්නේත් වෙයි. මහණෙනි, එසෙයින් ම මහණ මේ සයිදුරන් රැකීම පිණිස හික්මෙයි. සංයමය පිණිස හික්මෙයි. දමනය පිණිස හික්මෙයි. උපසමය පිණිස හික්මෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ඉදුරන්හි වසන ලද දෙර ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ භෝජනයෙහි පමණ දන්නේ වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්තෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා අහර වළඳයි. (කෙසේ ද යත්:) කෙළි පිණිස නො වෙයි. මද පිණිස නො වෙයි. අහපසහ වඩනු පිණිස නො වෙයි. සැරසුම පිණිස නො වෙයි. මේ කයෙහි පැවැත්ම පිණිස ම ය. යැපීම පිණිස ම ය. සාගිති වේදනා වැළැක්ම පිණිස ම ය. බලසරට අනුග්‍රහ පිණිස ම ය. මෙසේ පැරණි වේදනාව ද නසමි. අලුත් වේදනා ද නූපදවන්නෙමි. මාගේ ඉරියව්‍ව පැවැත්ම ද නිවරද බව ද පහසු විහරණය ද වන්නේ යයි. මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් මස් වැඩීම පිණිස ම වණයක බෙහෙත් ගල්වන්නේ ද යම්සේ හෝ බර ගෙන යනු පිණිස ම අකුරෙහි තෙල් ගල්වන්නේ ද මහණෙනි, එසෙයින් ම මහණ නුවණින් සලකා අහර වළඳයි. (කෙසේ ද යත්:) කෙළි පිණිස නො වෙයි. මද පිණිස නො වෙයි. අහපසහ වඩනු පිණිස නො වෙයි. සැරසුම පිණිස නො වෙයි. මේ කයෙහි පැවැත්ම පිණිස ම ය. යැපීම පිණිස ම ය. වේදනා නැසීම පිණිස ම ය. බලසරට අනුග්‍රහ පිණිස ම ය. මෙසේ පැරණි වේදනාත් නසමි. අලුත් වේදනාත් නූපදවන්නෙමි. මාගේ ඉරියව්‍ව පැවැත්ම ද නිවරද බව ද පහසු විහරණය ද වන්නේ යයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ භෝජනයෙහි පමණ දන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ නිදි වැරීමෙහි යෙදුනේ වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්තෙහි මහණ දහවල මුළුල්ලෙහි සක්මනින් ද හිඳීමෙන් ද නිවරණදහමුත්ගෙන් යිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

රක්ඛයා පයමං යාමං වඩ්ඛමෙන නිසසජ්ජාය ආවරණියෙහි ධර්මෙහි විතතං පරියොධෙති, රක්ඛයා මජ්ඣමං යාමං දක්ඛණෙන පසෙසන සීහසෙය්‍යං කප්පෙති පාදෙ පාදං අවවාධාය සතො සමපජානො උට්ඨානසංඝදිං මනසිකරිත්වා. රක්ඛයා පච්ඡිමං යාමං පච්චුට්ඨාය වඩ්ඛමෙන නිසසජ්ජාය ආවරණියෙහි ධර්මෙහි විතතං පරියොධෙති. එවං ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු ජාගරියං අනුයුතො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, තිහි ධර්මෙහි සමනාගතො භික්ඛු දිට්ඨව ධර්මෙ සුබසොමනස්සබ්බලො විහරති; යොනි වර්ෂ ආරඳ්ධා හොති ආසවානං බයායාති.

1. 19. 3

කුමොපමසුතතං

240. භූතපුබ්බා භික්ඛවෙ, කුමො කච්ඡපො සංයනහසමයං අනුනදීතීරෙ ගොවරපසුතො අහොසි; සිගාලොපි ඛො භික්ඛවෙ සායනහසමයං අනුනදීතීරෙ ගොවරපසුතො හොති. අද්දසා ඛො භික්ඛවෙ කුමො කච්ඡපො සිගාලං දුරතොව ගොවරපසුතං, දිසවාන සොණධිපඤ්ඤාමානි අඛානි සතෙ කපාලෙ සමොදගිත්වා අප්පෙසසුකොතා තුණහි භූතො සංකසායති¹. සිගාලොපි ඛො භික්ඛවෙ අද්දස කුමං කච්ඡපා දුරතොව,² දිසවාන යෙන කුමො කච්ඡපො තෙනුපසංඛාමී, උපසංඛාමිත්වා කුමං කච්ඡපං පච්චුපට්ඨිතො අහොසි; යද්දං කුමො කච්ඡපො සොණධිපඤ්ඤාමානං අඛානං අඤ්ඤතරං වා අඤ්ඤතරං වා අඛානං අභිනික්ඛාමෙය්‍යති, තස්මිං නං ගහෙත්වා උද්දලිත්වා බාදිසංඝාමීති. යද්දං ඛො භික්ඛවෙ කුමො කච්ඡපො සොණධිපඤ්ඤාමානං අඛානං අඤ්ඤතරං වා අඤ්ඤතරං වා අඛානං න අභිනික්ඛාමෙසි, අපි සිගාලො කුමෙමහා නිබ්බිජ්ජ පකකමී. ඔතාරං අලභමානො.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ කුමෙමපි මාරො පාපිමා සතතං සමීතං පච්චුපට්ඨිතො; 'අප්පෙවනාමාහං ඉමෙයං වක්ඛුතො වා ඔතාරං ලභෙය්‍යං, සොතතො වා ඔතාරං ලභෙය්‍යං, සානතො වා ඔතාරං ලභෙය්‍යං, ජිව්හාතො වා ඔතාරං ලභෙය්‍යං, කායතො වා ඔතාරං ලභෙය්‍යං, මනතො වා ඔතාරං ලභෙය්‍යං'³නති.

තසමානිභික්ඛවෙ ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහකඳාරා විහරථ, වක්ඛුනා රූපං දිසවා මා නිමිත්තභ්‍රාහිතො අනුච්ඡාද, මානුබ්‍රාහ්මණාහිතො යථාධිකරණමෙන වක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුත්තං විහරන්තං අභිරුක්ඛාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධර්මා අනවාසිකවෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජථ, රක්ඛථ වක්ඛුන්ද්‍රියං, වක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජථ.

1. සංකලායති — අධිකරා.

2. දුරතොව ගොවරපසුතං — මජ්ඣං, ස්‍යා.

ඌ පෙරයම සක්මනින් හා හිඳීමෙන් ද නිවරණදහමින්ගෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඌ මැදියම දකුණු පයෙහි වම් පය මදක් මැත් කොට තබා සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව (මෙනෙක් කලෙකින්) නැගිටී යන හැඟීම මෙනෙත් කොට දකුණැලයෙන් සිංහශයාව කෙරෙයි. ඌ පැසුළුයම නැගිට සක්මනින් හා හිඳීමෙන් ද නිවරණදහමින්ගෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. මහණෙනි, මහණ මෙසේ නිදිවැරීමෙහි යෙදුනේ වෙයි. මහණෙනි, මේ තුන්දහමින්ගෙන් යුත් මහණ දිට්ඨමයෙහි ම සුවසොමනස් බහුල කොට ඇත්තේ වෙසෙයි. කෙලෙසුන් නැසීම පිණිස කරුණු ද පිරිසුන් වූයේ වේ යි.

1. 19. 3

කුමමොපම සූත්‍රය

240. මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: ඉදිබුටෙක් සටස් වෙලෙහි ගංඉවුර අසබඩ ගොදුරු සෙවීමෙහි යෙදුනේ විය. මහණෙනි, සිව්ලෙක් ද සවස් වෙලෙහි ගංඉවුර අසබඩ ගොදුරු සෙවීමෙහි යෙදුනේ වෙයි. මහණෙනි, ඉදිබුටා ගොදුරු සෙවීමෙහි යෙදුණු සිව්ලා දුර දී ම දුටුයේ ය. දක හිස පස්වැනි කොට ඇති අවයව සිය කබලෙහි බහා ගෙන නිරුත්සුකව නිහඩ ව හිඳී. මහණෙනි, සිව්ලා ද ඉදිබුටා දුර දී ම දුටු යේ ය. දක ඉදිබුටා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ “යම් කලෙක මේ ඉදිබුටා හිසපස්වැනි කොට ඇති අවයවයන්ගෙන් එක්තරා හෝ එක්තරා හෝ අවයවයක් පිටතට නිකුත් කරන්නේ නම් එහි ම එය ධූෆා ගෙන කඩා කන්නෙමි” යි ඉදිබුටාට ළං ව සිටියේ ය. මහණෙනි, යම් කලෙක ඉදිබුටා හිසපස්වැනි කොට ඇති අවයවයන්ගෙන් එක්තරා හෝ එක්තරා හෝ අවයවයක් පිටතට නිකුත් නොකෙළේ ද එකල්හි සිව්ලා ඉඩක් නො ලබනුයේ ඉදිබුටාගෙන් ඉවත් ව ගියේ ය.

මහණෙනි, එසෙයින් ම තොප වෙත ද පවිටු මරු තෙමේ “මම මොවුන්ගේ ඇසින් හෝ ඉඩක් ලබන්නෙමි නම් කනින් හෝ ඉඩක් ලබන්නෙමි නම් නැහැයෙන් හෝ ඉඩක් ලබන්නෙමි නම් දිවෙන් හෝ ඉඩක් ලබන්නෙමි නම් කයින් හෝ ඉඩක් ලබන්නෙමි නම් සිතින් හෝ ඉඩක් ලබන්නෙමි නම් මැනවැ යි නිතර එළඹ සිටියේ වෙයි.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා ඉදුරන්හි වැසූ දෙර ඇති ව වසවු. ඇසින් රු දක නිමිති විසින් ගන්නෝ නොවවු. අනුවාසාන විසින් ගන්නෝ නොවවු. යමක් හේතු කොට ගෙන වක්කුන්ද සංවෘත නොකොට වෙසෙන මොහු අභිජ්ඣා දෙවනස්ස යන ලාමක අකුසල් දහම්හු අනුබදනාහු නම් එහි සංවරය පිණිස පිළිපදිවු. වක්කුන්ද සංවරයට පැමිණෙවු.

සොතෙන සද්ධං සුඤ්ඤා -පෙ- සාතෙන ගඤ්ඤා සාධිඤ්ඤා -පෙ- ජීවහාය රසං සාධිඤ්ඤා -පෙ-කාශයෙන ඵොට්ඨංඛං චුඤ්ඤා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය මා නිවිත්තග්ගාහිතො අහුවත්, මානුබ්බාඤ්ඤානග්ගාහිතො, යඤ්ඤාධිකරණමෙන මනිඤ්ඤායං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්ථාස්සවෙය්හං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජප්, රක්ඛප් මනිඤ්ඤායං, මනිඤ්ඤායං සංවරං ආපජ්ජප්. යතො ඛො තුමෙහ භික්ඛවෙ, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණදාරා විහරිස්සප්, අප් තුමෙහිපි මාරො පාපිමා නිබ්බිජ්ජ පසකම්මස්සති ඔතාරං අලභමානො කුලෙමොව සිගාලොති.

කුලෙමොව අඛයාති සකෙ කපාලෙ
සමොදහං භික්ඛු මනො විතකෙක
අනිස්සිතො අඤ්ඤාමහෙය්සානො
පරිනිබ්බුතො න උපවදෙය්හ කඤ්ඤිති.

1. 19. 4

දරුක්කන්ධොපමසුත්තං

241. එකං සමයං භගවා අයොජ්ඣායං¹ විහරති ගඤ්ඤාය නදියා තීරෙ, අද්දසා ඛො භගවා මහන්තං දරුක්කන්ධං ගඤ්ඤාය නදියා සොතෙන වුයහමානං, දිස්වාන භික්ඛු ආමනෙත්ති, පස්සප් තො තුමෙහ භික්ඛවෙ අමුං මහන්තං දරුක්කන්ධං ගඤ්ඤාය නදියා සොතෙන වුයහමානන්ති? එවමහන්තො.

සවෙ ඛො භික්ඛවෙ දරුක්කන්ධො න ඔරිමං තීරං උපගච්ඡති, න පාරිමං තීරං උපගච්ඡති, න මජ්ඣෙක සංඝිදිස්සති, න ථලෙ උසංඝිදිස්සති න මනුස්සග්ගාහො භවිස්සති, න අමනුස්සග්ගාහො භවිස්සති, න ආවට්ටග්ගාහො භවිස්සති, න අනොපුත්ති භවිස්සති: එවං හි සො භික්ඛවෙ දරුක්කන්ධො සමුද්දන්තො භවිස්සති, සමුද්දපොණො සමුද්දපබ්බාරො. නං කිස්ස හෙතු, සමුද්දන්තො භික්ඛවෙ, ගඤ්ඤාය නදියා සොතො, සමුද්දපොණො, සමුද්දපබ්බාරො.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සවෙ තුමෙහිපි න ඔරිමං තීරං උපගච්ඡති² න පාරිමං තීරං උපගච්ඡති න මජ්ඣෙක සංඝිදිස්සප්, න ථලෙ උසංඝිදිස්සප්, න මනුස්සග්ගාහො හෙස්සප්³ න අමනුස්සග්ගාහො හෙස්සප්, න ආවට්ටග්ගාහො හෙස්සප්, න අනොපුත්ති භවිස්සප්. එවං තුමෙහ භික්ඛවෙ නිබ්බානානිත්තා භවිස්සප්, නිබ්බානාපොණො නිබ්බානාපබ්බාරො. නං කිස්ස හෙතු: නිබ්බානානිත්තා භික්ඛවෙ සමොදිට්ඨි, නිබ්බානාපොණො, නිබ්බාණපබ්බාරාති.

1. කෙ:සමයං - මජ්ඣ.

2. උපගච්ඡති - සී1.

3. ගහෙස්සති - මජ්ඣ.

කනින් සද අසා ... නැහැයින් ගද ගෙන... දිවින් රස විඳ... කයින් පහස් පැහැය... සිතින් දහම් දැන නිමිති විසින් ගන්නෝ නොවවු. අනුවාසාන විසින් ගන්නෝ නොවවු. යමක් හේතුකොට ගෙන මනිජ්ජියය සංවාන නො කොට වසන මොහු අභිජ්ඣා දෙමනස්ස යන ලාමක අකුසල් දහම්හු අනුබදනාහු නම් එහි සංවරය පිණිස පිළිපදවු. මනින්දියය රකිවු. මනින්දියයෙහි සංවරයට පැමිණෙවු. මහණෙනි, යම් කලෙක තෙපි ඉඳුරන්හි වැසූ දෙර ඇති ව වසන්නහු නම් එකල්හි පව්වු මරු තෙමේ ඉඩක් නො ලබනුයේ කලකිරී ඉදිබුවා කෙරෙන් සිවලා මෙන් තොප කෙරෙහුද ඉවත් ව යන්නේ ය.

සිය කබලෙහි අවයව බහා ගන්නා ඉදිබුවා මෙන් මහණ සිතිවිලි බහා තබන්නේ (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටිත් විසින්) නොඇසුරු කරන ලද්දේ මෙරමා නො පෙළනුයේ පිරිනිව්සේ කිසිවකුට උපවාද නො කරන්නේ යයි,

1. 19. 4

දරුකබනෙධාපම සූත්‍රය

241. එක්සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අයෝධ්‍යා නුවර සමීපයෙහි ගඬගා ගංඉවුරෙහි වැඩවසන සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගඬගා නදියෙහි සැඩපහරින් ගසා ගෙන යන මහත් දරකඳක් දුටු සේක. දැක භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, තෙපි ගඬගා නදියෙහි සැඩපහරින් ගෙන යනු ලබන තෙල මහදරකඳ දකිවු ද? යි. වහන්ස, එසේ ය.

මහණෙනි, ඉදින් දරකඳ මෙතෙරට නො පැමිණේ නම් එතෙරට නො පැමිණේ නම් මැද නො කිඳා නම් ගොඩට නො ගැසෙන්නේ නම් මිනිසුන්ගේ ගැනීමෙන් නො වන්නේ නම් නොමිනිසුන්ගේ ගැනීමෙන් නො වන්නේ නම් සුළියකට හසුවීමෙන් නො වන්නේ නම් ඇතුළත කුණුවූයේ (ගහ තුළ ම දිරාගියේ) නො වන්නේ නම් මහණෙනි, මෙසේ ඒ දරකඳ මුහුදට නැමුණේ මුහුදට නැඹුරු වූයේ මුහුදට බර වූයේ වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, ගඬගා නදියෙහි සැඩපහර මුහුදට නැමුනේ ය. මුහුදට නැඹුරු වූයේ ය. මුහුදට බර වූයේ ය. (එහෙයින්)

මහණෙනි, එසෙයින් ම තෙපි ද ඉදින් මෙතරට නො පැමිණෙවු නම් පරතෙරට නො පැමිණෙවු නම් මැද නො කිඳෙන්නහු නම් ගොඩට නො ගැසෙන්නහු නම් මිනිසුන් විසින් ගන්නා ලද්දේ නො වන්නහු නම් නොමිනිසුන් විසින් ගන්නා ලද්දේ නො වන්නහු නම් සුළියකින් ගන්නා ලද්දේ නො වන්නහු නම් ඇතුළත කුණු වූවෝ නො වන්නහු නම් මහණෙනි, මෙසේ තෙපි නිවනට නැමුණාහු නිවනට නැඹුරු වූවාහු නිවනට බර වූවාහු වන්නහු ය ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, සත්‍යාදිශ්ඨිය නිවනට නැමුණේ ය. නිවනට නැඹුරු වූයේ ය. නිවනට බර වූයේ ය. (එහෙයින්) යි.

එවිං වුනෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: කිත්තු ඛො හන්තෙ ඔරිමංතීරං? කිං පාරිමංතීරං? කො මජ්ඣෙකං සංසාදෙ? කො ඵලෙ උසස්සාදෙ? කො මනුස්සග්ගාහො? කො අමනුස්සග්ගාහො? කො ආවට්ටග්ගාහො? කො අනෙත්තාපුත්තිභාවොති?

ඔරිමංතීරන්ති ඛො භික්ඛු, ජනෙත්තං අරක්කන්තිකානං ආයතනානං අධිවචනං, පාරිමංතීරන්ති ඛො භික්ඛු ජනෙත්තං බාහිරානං ආයතනානං අධිවචනං. මජ්ඣෙකං සංසාදෙති ඛො භික්ඛු, නන්දිරාගස්සෙත්තං අධිවචනං. ඵලෙ උසස්සාදෙති ඛො භික්ඛු අස්මිමානස්සෙත්තං අධිවචනං. කතමො ච භික්ඛු මනුස්සග්ගාහො, ඉධ භික්ඛු ගිහිනී සංසට්ඨා විහරති සහනන්දී සහසොකී සුඛිනෙසු සුඛිනො දුක්ඛිනෙසු දුක්ඛිනො උප්පන්නෙසු කීච්ච කර්ණියෙසු අත්තනා වොයොහං ආපජ්ජති, අයං වුච්චති භික්ඛු, මනුස්සග්ගාහො. කතමො ච භික්ඛු, අමනුස්සග්ගාහො: ඉධ භික්ඛු එකචේවා අඤ්ඤතරං දෙවතිකායං පණ්ඩාය බ්‍රහ්මචරීයං වරති: 'ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා භවිස්සාමී දෙවඤ්ඤතරො වා'ති. අයං වුච්චති භික්ඛු, අමනුස්සග්ගාහො. ආවට්ටග්ගාහොති ඛො භික්ඛු, පඤ්ඤානෙත්තං කාමගුණානං අධිවචනං, කතමො ච භික්ඛු අනෙත්තාපුත්තිභාවො: ඉධ භික්ඛු එකචේවා දුස්සීලො හොති පාපධමෙවා. අසුචි සංඛ්‍යාසරසමාවාරො පටිච්ඡන්ත-කම්මන්තො අස්සමභො සමභූපටිඤ්ඤා අබ්‍රහ්මචාරී බ්‍රහ්මචාරිපටිඤ්ඤා අනෙත්තාපුත්ති අවසසුතො කසබ්බුජානො,¹ අයං වුච්චති භික්ඛු, අනෙත්තාපුත්තිභාවොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන නන්දෙ ගොපාලකො හගවන්තො අවිදුරෙ ධිතො හොති; අථ ඛො නන්දෙ ගොපාලකො හගවන්තං එතදවොච; අහං ඛො හන්තෙ න ඔරිමංතීරං උපගච්ඡාමි, න පාරිමංතීරං උපගච්ඡාමි, න මජ්ඣෙකං සංසිද්ධිස්සාමි, න ඵලෙ උසස්සිද්ධිස්සාමි, න මනුස්සග්ගාහො ගහිස්සති² න අමනුස්සග්ගාහො ගහිස්සති, න ආවට්ටග්ගාහො ගහිස්සති. න අනෙත්තාපුත්ති භවිස්සාමි; ලභෙය්‍යාහං හන්තෙ හගවන්තො සත්තිකෙ පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

තෙන හි තුං නන්ද, සාමිකානං ගාවො නිය්‍යාදෙහිති³ ගම්ඤ්ඤානං හන්තෙ ගාවො වච්ඡගිද්ධිනියොති, නිය්‍යාදෙහෙව තුං නන්ද, සාමිකානං ගාවොති. අථ ඛො නන්දෙ ගොපාලකො සාමිකානං ගාවො නිය්‍යාදෙත්වා යෙන හගවා තෙත්තපසංඛ්‍යාමි. උපසංඛ්‍යාමිත්වා හගවන්තං එතදවොච; නිය්‍යාදිතා හන්තෙ සාමිකානං ගාවො, ලභෙය්‍යාහං හන්තෙ හගවන්තො සත්තිකෙ පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

1. සංසිද්ධෙ. මජ්ඣ., ඤා, 31.

2. කසම්බුකජානො - ස්‍යා.

3. ගහෙය්‍යාති - මජ්ඣ., අට්ඨකථා.

4. නිය්‍යාතෙහිති - මජ්ඣ.

මෙසේ වදළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, මෙතෙර කිමෙක් ද? එතෙර කිමෙක් ද? මැද කිදීම කිමෙක් ද? ගොඩට ගැසීම කිමෙක් ද? මිනිසුන්ගේ ගැනීම කිමෙක් ද? නොමිනිසුන්ගේ ගැනීම කිමෙක් ද? සුළියක ගැනීම කිමෙක් ද? ඇතුළත කුණුවීම කිමෙක් ද? යි.

මහණ, 'මෙතෙර' යනු ආධ්‍යාත්මික ඡඩායනනයට මේ නමෙකි, මහණ; 'එතෙර' ය යනු බාහිර ඡඩායනනයට මේ නමෙකි. මහණ, 'මැද කිදීම' යනු නැඳිරාගයට මේ නමෙකි. මහණ, 'ගොඩට ගැසීම' යනු අස්මිමානයට මේ නමෙකි. මහණ, මිනිසුන්ගේ ගැනීම කවරේ ද යත්: මෙහි මහණ ගිහියන් හා මිශ්‍ර වූයේ සමග සතුටු වන්නේ සමග ශෝක කරන්නේ සුචපත් වුවත් අතර සුචපත් වූයේ දුකට පැමිණියත් අතර දුකට පැමිණියේ වෙසෙයි. වැඩ කටයුතු උපන් කල්හි තමා එහි යෙදිය යුතුවට පැමිණෙයි. මහණ, මේ මිනිසුන්ගේ ගැනීම යයි කියනු ලැබේ. මහණ, නො මිනිසුන්ගේ ගැනීම කවරේ ද යත්: මහණ, මෙහි ඇතමෙක් "මම මේ ශීලයෙන් හෝ වුතයෙන් හෝ තපසින් හෝ බ්‍රහ්මචරිත් හෝ දෙවියෙක් හෝ එක්තරා දෙවියෙක් හෝ වන්නෙමි" යි එක්තරා දෙවනිකායක් පතා බ්‍රහ්මර කෙරෙයි. මහණ, මේ නොමිනිසුන්ගේ ගැනීම යයි කියනු ලැබේ. මහණ, සුළියක ගැනීම යනු පස්කම්ගුණයන්ට මේ නමෙකි. මහණ, ඇතුළත කුණුවීම කවරේ ද යත්: මහණ, මෙයස්තෙහි ඇතමෙක් දුසිල් වූයේ ලාමක ස්වභාව ඇත්තේ අපචිත්‍ර වූයේ සැකයෙන් සිහිකට යුතු ගැසුරුම් ඇත්තේ සැහවුණු ක්‍රියා ඇත්තේ නො මහණෙක් ව මහණෙක්ම යි පිළින ඇත්තේ බ්‍රහ්මර නැති ව බ්‍රහ්මර කරමි යි පිළින ඇත්තේ ඇතුළත කුණු වූයේ වැගිරෙන කෙලෙස් ඇත්තේ හටගත් කෙලෙස් කසට ඇත්තේ වෙයි. මහණ, මේ ඇතුළත කුණුවීම යයි කියනු ලැබේ.

එසමයෙහි නන්ද නම් ගොපඥ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි සිටියේ වෙයි. එකල්හි නන්ද ගොපඥ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේය: වහන්ස, මම මෙතෙරට නො පැමිණෙමි. එතෙරට නො පැමිණෙමි. මැද නො කිදෙන්නෙමි. ගොඩට නො ගැසෙන්නෙමි. මිනිසුන්ගේ ගැනීමෙක් නොවන්නේ ය. නොමිනිසුන්ගේ ගැනීමෙක් නො වන්නේ ය. සුළියක ගැනීමෙක් නො වන්නේ ය. ඇතුළත කුණු වූයෙමි නො වන්නෙමි, වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසපුව ලබන්නෙමි" යි.

නන්ද, එසේ වී නම් තෙපි හිමියන්ට ගෙරින් පාවාදෙවු යි. වහන්ස, වසුපැටවුන් කෙරෙහි ගිජු වූ දෙන්නු (කුමු ම) යන්නාහ යි. නන්ද, තෙපි ම හිමියන්ට ගෙරින් පාවා දෙවු යි. එකල්හි නන්ද ගොපඥ තෙමේ හිමියන්ට ගෙරින් පාවා දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. වහන්ස, හිමියන්ට ගෙරිහු පාවා දෙන ලදහ. වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසපුව ලබන්නෙමි යි.

අලක්ඛං ඛො නන්දෙ ගොපාලකො හගවතො සාතිංක පඤ්ඡං,
අලක්ඛපසම්පදං; අවිරූපසම්පකො ච පනායස්මා නන්දෙ එකො
වුපකට්ඨො අපමනො ආතාපි පභිතතො විහරන්තො න චිරස්සෙව
යසස්සාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පඤ්ඡන්ති
තදනුත්තරං. බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨං ධර්මෙ සයං අභිඤ්ඤා
සඤ්ඤා උපසම්පජ්ඣන්ති, ඛිණං ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං
කරණියං තාපරං ඉත්තස්සායාති අබ්භංගොසි, අඤ්ඤතරො ච පනායස්මා
නන්දෙ අරහතං අහොසිති.

1. 19. 5

දුතිය දරුකඛණ්ඩාපමසුත්තං.

242. එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා කිම්බිලායං¹ විහරති
ගඬාය නදියා තීරෙ. අඤ්ඤා ඛො හගවා මහන්තං දරුකඛණ්ඩං ගඬාය
නදියා සොතෙන වුග්ගමානං, දිස්වාන භික්ඛු ආමන්තෙසි: පස්සප්පං
තො තුමෙහ භික්ඛුවෙ අමුං මහන්තං දරුකඛණ්ඩං ගඬාය නදියා
සොතෙන වුග්ගමානන්ති? එවං හන්තෙ. -පෙ- [විජ්ජාරෙතඤ්ඤං]

එවං වුග්ගමාන ආයස්මා කිම්බිලො² හගවන්තං එතද්වොච: කිත්තු
ඛො හන්තෙ මරිමංතීරං? -පෙ- [විජ්ජාරෙතඤ්ඤං] කතමො ච කිම්බිල,
අන්තොසුතිභාවො: ඉධ කිම්බිල භික්ඛු අඤ්ඤතරං සඬ්ඨිලිඨං
ආපක්ඛිං ආපන්නො හොති ඤජාරුපාය ආපක්ඛියා වුට්ඨානං³ පඤ්ඤායති,
අයං වුච්ඡති කිම්බිල, අන්තොසුතිභාවොති.

1. 19. 6

අවසානපරියායසුත්තං.

243. එකං සමයං හගවා සකෙකසු විහරති කපිලවත්ථුසම්මං.
නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයොන කාපිලවත්ථානං⁴ සකායානං
නවං සන්ථාගාරං අවිරකාරිතං හොති, අනරුඛාවුසං සමණෙන වා
බ්‍රහ්මණෙන වා කෙනචී වා මනුස්සහුතෙන. අප්ඵ ඛො කාපිලවත්ථා
සකායා යෙන හගවා තෙනුපසඬ්ඨිසු උපසඬ්ඨිස්සා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා
එකමන්තං. නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසීක්ඛා ඛො කාපිලවත්ථා සකායා
හගවන්තං. එතද්වොචු;

1. කිම්බිලායං - මජ්ඣ.

2. කිම්බිලො - මජ්ඣ.

3. න වුට්ඨානං, - මජ්ඣ., සා.

4. කපිලවත්ථායානං - සා.

නඤ්ඤාංගොපලු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලද්දේ ය. උපසප්පව ලද්දේ ය. උපසපත් වූ නොබෝකල් ඇති ආයුෂ්මත් නඤ්ඤාංගොපලු ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයේ නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන්නේ නොබෝකල්කින් ම යමක් පිණිස කුලපුත්තු මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම යස්නෙහි පැවිදි වෙන් නම් අනුඤ්ඤාංගොපලු මග්ගසාර කෙළවර වූ ඒ රහත් ඵලය දිට්‍ඨංගි-යෙහි ම තෙමේ ම වෙසෙසින් දැන පසක් කොට එයට එළඹී සිටිය ය. ඉපැද්ම ගෙවිණ. බලසර වැස නිමවන ලද, කටයුතු කරන ලදී. මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැයි දැන ගත්තේ ය. නඤ්ඤාංගොපලු රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් ද වූහ යි.

1. 19. 5

දුතිය දරුකඛනෙධාපම සූත්‍රය

242. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිම්බලාව සමීපයෙහි ගඬගා ගංඉවුරෙහි වැඩවසන සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගඬගානදියෙහි සැඩපහරින් ගසා ගෙන යන මහත් දරුකඬක් දුටු සේක. දැක හික්මුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, තෙපි ගඬගා නදියෙහි සැඩපහරින් ගසා ගෙන යන තෙල මහදරුකඬ දකිවු ද? යි. වහන්ස, එසේ ය...(විතර කට යුතු යි)

මෙසේ වදළ කල්හි ආයුෂ්මත් කිම්බල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, මෙතෙර කීමෙන් ද? ... (විතර කට යුතු යි) කිම්බල ඇතුළත කුණු වීම කවරේ ද යත්: කිම්බල, මෙයස්නෙහි මහණ යම් බඳු ඇවතකින් නැඟී සිටීමෙන් පැනේ නම් (එබඳු) එක්තරා යකිලිවී ඇවැතකට පැමිණියේ වෙයි. කිම්බල, මේ ඇතුළත කුණුවීම යයි කියනු ලැබේ යි.

1. 19. 6

අවසසුතපරියාය සූත්‍රය

243. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය දනව්වෙහි කිඹුල්වත් නුවර සමීපයෙහි නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි කිඹුල්වත් නුවර වැසි ශාක්‍යයන් විසින් අභිනව සන්ථාරයක් අලුත කරවන ලද්දේ වෙයි. මහණකු විසින් හෝ බමුණකු විසින් හෝ මිනිස් වූ කිසිවකු විසින් හෝ නො වෙසෙන ලද්දේ ය. එකල්හි කිඹුල්වත්පුර වැසි ශාක්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් කිඹුල්වත් පුර ශාක්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඉධ හතො කාපිලවස්ථානං සක්කානං නවං සන්ථාගාරං අවිරකාරිතං හොති, අනර්ඛාචුක්ඛං සමඡේත වා බ්‍රාහ්මඡේත වා කෙනවි වා මනුස්සභූතෙ , තං හතො හගවා පයමං පරිභුඤ්ඤා, හගවතා පයමං පරිභුතං පච්ඡා කාපිලවස්ථා සක්කා පරිභුඤ්ඤාසන්නි; තදස්ස කාපිලවස්ථානං සක්කානං දීඝරන්තං භිත්තාය සුඛායාති. අධිවාසෙසි හගවා තුඡ්ඡභාවෙන.

අථ ඛො කාපිලවස්ථා සක්කා හගවතො අධිවාසනං විදික්ඛා උට්ඨායාසනා හගවතං අභිවාදෙක්ඛා පදක්ඛණං කත්වා යෙන නවං සන්ථාගාරං තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමි කා සඤ්ඤාපෙත්වා¹ ආසන්නාති පඤ්ඤාපෙත්වා උදකමණිකං පතිට්ඨාපෙත්වා තෙලඥීපං ආරොපෙත්වා යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමි කා හගවතං එතදවොචුං: සක්ඛසන්තරිසක්ඛං හතො සන්ථාගාරං, ආසන්නාති පඤ්ඤාතොති උදකමණිකො පතිට්ඨාපිතො, තෙලඥීපො ආරොපිතො යත්තදති හගවා කාලං මඤ්ඤාතිති.²

අථ ඛො හගවා නිවාසෙක්ඛා පත්තවීරං ආදය සද්ධිං භික්ඛුසංඛේතන යෙන නවං සන්ථාගාරං තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමි කා පාදෙ පක්ඛාලෙක්ඛා සන්ථාගාරං පටිසික්ඛා මජ්ඣමං භික්ඛං නිස්සාය පුරුක්ඛාභිමුඛො නිසීදි. භික්ඛුසංඛේතාපි ඛො පාදෙ පක්ඛාලෙක්ඛා සන්ථාගාරං පටිසික්ඛා පච්ඡමං භික්ඛං නිස්සාය පුරුක්ඛාභිමුඛො නිසීදි හගවතොඤ්ඤව පුරුක්ඛක්ඛා. කාපිලවස්ථාපි ඛො සක්කා පාදෙ පක්ඛාලෙක්ඛා සන්ථාගාරං පටිසික්ඛා පුරුක්ඛමං භික්ඛං නිස්සාය පච්ඡමං භිමුඛා³ නිසීදි-සු හගවතොඤ්ඤව පුරුක්ඛක්ඛා.

අථ ඛො හගවා කාපිලවස්ථෙ සක්කො බහුදෙව රත්තං ධම්මිකා කථාය සඤ්ඤාක්ඛා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙපෙත්වා සමුපහං-සෙත්වා උයොපෙසි: ‘අභික්කන්තා ඛො ගොතමා’ රත්තං යස්සදති කාලං මඤ්ඤාතිති. ‘එවමහතො’ති ඛො කාපිලවස්ථා සක්කා හගවතො පටිසසුක්ඛා උට්ඨායාසනා හගවතං අභිවාදෙක්ඛා පදක්ඛණං කත්වා පක්ඛමිසු.

අථ ඛො හගවා අවිරපක්කතොසු කාපිලවස්ථෙසු සක්කොසු ආයාසවතං මහාමොක්ඛාලානං ආමන්තෙසි: විගතරීතමිදෙධා ඛො මොග්ගාලාන, භික්ඛුසංඛේතා, පටිභාතු තං මොග්ගාලාන භික්ඛුතං ධම්මිකථා, පිට්ඨි මෙ ආභිලායති⁴ තමහං ආයමිස්සාමිති. එවමහතොති ඛො ආයාසමා මහාමොග්ගාලානො හගවතො පටිවසෙසාසි. අථ ඛො හගවා වතුගුණං සඤ්ඤාමි පඤ්ඤාපෙත්වා දක්ඛණෙන පස්සන්ත සිහසෙය්‍යං කප්පෙසි පාදෙ පාදං අභිවාධාය සන්තො සමුප-භානො උට්ඨානසඤ්ඤං මනසි කරික්ඛා.

1. සන්තරිතං - මජ්ඣ.

2. මඤ්ඤාමිති - මජ්ඣ.

3. පච්ඡාමුඛා - සා, සි 2.

4. ගොතම - සි 2.

5. පිට්ඨිමෙව ආභිලායති - සි 1, 2.

වහන්ස, මෙහි කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යයන් විසින් අභිනව සංඝාගාරයක් අලුත කරවන ලද්දේ වෙයි. මහණකු විසින් හෝ බමුණකු විසින් හෝ මිනිස් වූ කිසිවකු විසින් හෝ නො වෙසෙන ලද්දේ ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එය පළමු කොට පරිභෝග කරන සේක්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පළමු කොට පරිභෝග කරන ලද්දේ පසු ව කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යයෝ පරිභෝග කරන්නාහ. එය කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යයන්ට දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්ද භාවයෙන් ඉවසූ සේක.

එකල්හි කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට අලුත් සංඝාගාරය වෙත එළඹියහ. එළඹ සංඝාගාරය සියලු ඇතිරීම් අතුරවා අසුන් පනවා මහදියසැළියක් පිහිටුවා තෙල්පහන් තඟා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, සංඝාගාරය සියලු ඇතිරීම් අතුරන ලදී. අසුන් පනවන ලදී. මහදියසැළියක් තබවන ලද්දේ ය. තෙල්පහනත් දල්වන ලද්දේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් යමකට කල් දන්නා සේක් නම් මැනවැ යි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙන බික්සහන සමඟ අලුත් සංඝාගාරය වෙත එළඹුණු සේක. එළඹ පා සෝද සන්ථාගාරයට පිවිස මැදුම් වැඹ නිසා පෙරදිගට අභිමුඛ ව වැඩහුන් සේක. බික්සහන ද පා සෝද සන්ථාගාරයට පිවිස පැසුළුබිත් නිසා පෙරදිගට අභිමුඛ ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට වැඩහුන්න. කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යයෝ ද පා සෝද සන්ථාගාරයට පිවිස පෙරදිග බිත් නිසා පැසුළුබිත් අභිමුඛ ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට හුන්න.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යයන් රැ-
බොහෝ වෙලාවක් මුළුල්ලෙහි දහමිකරාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තෙදගන්වා සතුටු කරවා ‘ගෞතමයෙනි, රූපෙරයම ඉක්ම ගියේ ය. යමකට දැන් කල් දතිවූ නම් මැනවැ යි පිටත් කළ සේක. කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යයෝ එසේ ය වහන්සැ’යි භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිඹුල්වත්පුර ශාක්‍යයන් ගිය නොබෝ වෙලාවකින් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මොග්ගල්ලාන, බික්සහන පහ වූ ඊනද්ධි ඇත්තේ ය. මොග්ගල්ලාන, හික්ෂුන්ට දහමි කතාවක් තොපට වැටහේවා. මාගේ පිට මදක් රිදෙයි, එහෙයින් මම එය සන්සිදුවාගන්නෙමි. යි වහන්ස, එසේ යයි ආයුෂ්මත් මහාමොග්ගල්ලාන තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහළ සිටුගුණු කොට පනවා පියෙහි පිය මදක් හයා තබා සිහි ඇති ව මනානුවණ ඇති ව නැගී සිටීම යන හැඟීම මෙනෙහි කොට දකුණුලයෙන් සිංහශයාව කළ සේක.

තත්‍ර ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භික්ඛු ආමනොග්ගි 'ආවුසො භික්ඛවො'ති, ආවුසො ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස පටිඤ්ඤාසු, ආයස්මා මහාමොග්ගලානො ඵතදවොච:

අවසසුතපරියායකඤ්ච වො ආවුසො දෙසිය්සාමි, අනවසසුතපරියායකඤ්ච, තං සුඤ්ඤාපථං. කථංඤ්චාවුසො අවසසුතො හොති: ඉධාවුසො භික්ඛු වක්ඛන්තා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ අධිමුචන්ති, අපපියරූපෙ රූපෙ බ්‍යාපජ්ජති, අනුපට්ඨිතකායසති ච විහරති පරික්ඛවෙනසො, තඤ්ච වෙනොච්චුක්ඛං පඤ්ඤාච්චුක්ඛං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ස තෙ උප්පත්තා පාපකා අකුසලා ධම්මො අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

සොනෙන සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සානෙන ගන්ධං සාධිකා -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිකා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං ඵ්ඨිකා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ අධිමුචන්ති, අප්පිය රූපෙ ධම්මෙ බ්‍යාපජ්ජති, අනුපට්ඨිතකායසති ච විහරති පරික්ඛවෙනසො, තඤ්ච වෙනොච්චුක්ඛං පඤ්ඤාච්චුක්ඛං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ඤ්ස තෙ උප්පත්තා පාපකා අකුසලා ධම්මො අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති; අයං චුට්ඨතාවුසො භික්ඛු අවසසුතො වක්ඛාමිඤ්ඤායොසු රූපෙසු අවසසුතො සොතවිඤ්ඤායොසු සද්දෙසු, අවසසුතො සානවිඤ්ඤායොසු ගන්ධෙසු, අවසසුතො ජිව්හාවිඤ්ඤායොසු රසෙසු, අවසසුතො කායවිඤ්ඤායොසු ථොට්ඨංඛෙසු, අවසසුතො මනොවිඤ්ඤායොසු ධම්මෙසු.

ඵචං විහාරිං වාවුසො භික්ඛුං වක්ඛන්තො වෙපි නං මාරො උපසංඝමන්ති, ලහතෙව මාරො ඔතාරං ලහති මාරො ආරම්මණං; සොනතො වෙපි නං -පෙ- සානතො වෙපි නං -පෙ- ජිව්හාතො වෙපි නං -පෙ- කායතො වෙපි නං -පෙ- මනතො වෙපි නං මාරො උපසංඝමන්ති, ලහතෙව මාරො ඔතාරං ලහති මාරො ආරම්මණං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො නළාගාරං වා නිණාගාරං වා සුක්ඛං කොලාපං තෙරොවස්සිකං පුරන්ද්‍රමාය වෙපි නං දිස්වාය පුරිසො ආදික්ඛාය තිණ්ණකාය උපසංඝමෙය්‍ය; ලහෙට්ඨ අඟ්ගි ඔතාරං, ලහෙට් අඟ්ගි ආරම්මණං. පඤ්ඤිමාය වෙපි නං දිස්වාය පුරිසො ආදික්ඛාය තිණ්ණකාය උපසංඝමෙය්‍ය -පෙ- උග්ගරාය වෙපි නං දිස්වාය -පෙ- දුක්ඛිණාය වෙපි නං දිස්වාය -පෙ- හෙට්ඨතො වෙපි නං -පෙ- උපරිතො වෙපි නං -පෙ- යතො කුතො වෙපි නං පුරිසො, ආදික්ඛාය තිණ්ණකාය උපසංඝමෙය්‍ය; ලහෙට්ඨ අඟ්ගි ඔතාරං, ලහෙට් අඟ්ගි ආරම්මණං.

එහිදී ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ඇවැත්නි, මහණෙනි යි හික්ෂුන් ඇමතුහ. ඇවැත්නි යි ඒ හික්ෂුහු ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ:

ඇවැත්නි, කෙලෙස් වැගිරෙන්නහුගේ හේතුවත් කෙලෙස් නො-වැගිරෙන්නහුගේ හේතුවත් තොපට දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවු. ඇවැත්නි, කෙසේ නම් කෙලෙස් වැගිරෙන්නේ වෙ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙසස්නෙහි මහණ ඇසින් රු දක ප්‍රියස්වරූප වූ රූපයෙහි ඇලෙයි ප්‍රියස්වරූප නො වූ රූපයෙහි කිපෙයි, නො එළඹ සිටී කාගියා සිහි ඇති ව මද සිත් ඇති ව වෙසෙයි. යම් තැනෙක ඔහුට උපන් ඒ ලාමක අකුසල්දහම්හු නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුයේ නො දනී.

කනින් සද අසා...නැහැයෙන් ගඳ ගෙන...දිවෙන් රස විඳ... කයින් පහස් පැහැය ... සිතින් දහම් දැන ප්‍රියස්වරූප වූ දහම්හි ඇලෙයි. ප්‍රියස්වරූප නො වූ දහම්හි කිපෙයි. නො එළඹ සිටී කාගියා සිහි ඇත්තේ මද සිත් ඇත්තේ වෙසෙයි. යම් තැනෙක ඔහුට උපන් ඒ ලාමක අකුසල්දහම්හු නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුයේ නො දනීයි. ඇවැත්නි, මේ මහණ ඇසින් දැන යුතු රූපයෙහි කෙලෙස් වැගිරෙන්නේ කනින් දැන යුතු සදෙහි කෙලෙස් වැගිරෙන්නේ දිවෙන් දැන යුතු රසයෙහි කෙලෙස් වැගිරෙන්නේ කයින් දැන යුතු පහස්හි කෙලෙස් වැගිරෙන්නේ සිතින් දැන යුතු දහම්හි කෙලෙස් වැගිරෙන්නේ යයි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි, මෙසේ වසන ඒ මහණහු කරා ඉදින් ඇසිනු දු මරු එළඹෙන්නේ නම් මරු ඉඩක් ලබා ම ය, මරු අරමුණක් ලබා ම ය. ඉදින් කනිනුදු ඔහු වෙත ... ඉදින් නැහැයෙකුදු ඔහු වෙත ... ඉදින් දිවෙකුදු ඔහු වෙත ... ඉදින් කයෙකුදු ඔහු වෙත ... ඉදින් සිතෙකුදු ඔහු වෙත මරු එළඹේ නම් මරු ඉඩක් ලබා ම ය, මරු අරමුණක් ලබා ම ය.

ඇවැත්නි, යම්සේ වියලුණු තෙත රහිත බොහෝ වස් ගණන් ගත වූ බට ගෙයක් හෝ තණ ගෙයක් හෝ වෙ ද, ඉදින් පුරුෂයෙක් ඇවිළගත් තණසුලකින් යුතු ව පෙරදිගිනුදු එය වෙත එළඹෙන්නේ නම්, ගින්න ඉඩක් ලබන්නේ ම ය. ගින්න අරමුණක් ලබන්නේ ම ය. ඉදින් පුරුෂයෙක් ඇවිළගත් තණසුලකින් යුතු ව පැයුරු දිගිනුදු එය වෙත එළඹෙන්නේ නම්... ඉදින් උතුරු දිගිනුදු එය වෙත... ඉදින් දකුණු දිගිනුදු එය වෙත... ඉදින් යටිනුදු එය වෙත... ඉදින් උඩිනුදු එය වෙත ... ඉදින් පුරුෂයෙක් ඇවිළගත් තණසුලකින් යුතු ව යම් කොයිනුදු එය වෙත එළඹෙන්නේ නම් ගින්න ඉඩක් ලබන්නේ ම ය. ගින්න අරමුණක් ලබන්නේ ම ය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවමෙව ඛො ආවුසො එවං විහාරිං භික්ඛුං චක්ඛුතො වෙපි නං මාරො උපසඤ්ඤාමති; ලහතෙව මාරො ඔතාරං, ලහති මාරො ආරමුණං. සොතතො වෙපි නං -පෙ- සානතො වෙපි නං -පෙ- ජිව්හාතො වෙපි නං -පෙ- කායතො වෙපි නං -පෙ- මනතො වෙපි නං මාරො උපසඤ්ඤාමති ලහතෙව මාරො ඔතාරං, ලහති මාරො ආරමුණං. එවං විහාරිං චාවුසො භික්ඛුං රූපා අධිභංසු, න භික්ඛු රූපෙ අධිභොසි; සද්ද භික්ඛුං අධිභංසු න භික්ඛු සද්දෙ අධිභොසි; ගන්ධා භික්ඛුං අධිභංසු, න භික්ඛුං ගන්ධෙ අධිභොසි; රසා භික්ඛුං අධිභංසු, න භික්ඛු රසෙ අධිභොසි; ථොට්ඨංඛා භික්ඛුං අධිභංසු, න භික්ඛු ථොට්ඨංඛෙ අධිභොසි; ධම්මා භික්ඛුං අධිභංසු, න භික්ඛු ධම්මෙ අධිභොසි;

අයං වුච්චතාවුසො භික්ඛු රූපාධිභුතො¹ සද්දධිභුතො ගන්ධාධිභුතො රසාධිභුතො ථොට්ඨංඛාධිභුතො ධම්මාධිභුතො, අධිභුතො අනාධිභු අධිභංසු නං පාපකා අකුසලා ධම්මා සංඛිලෙසිකා පොනොභවිකා² සදරා දුක්ඛවිපාකා ආයති³ ජාති ජරාමරණයා. එවං ඛො ආවුසො අවසුතො හොති.

කප්ඤ්ඤාවුසො අනවසුතො හොති: ඉධාවුසො භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ නාධිමුළ්ඛිති, අපිසරූපෙ රූපෙ න ව්‍යාපජ්ජති, උපට්ඨිතකායසති ච විහරති අප්පමාණවෙනසො, තඤ්ඤා වෙනොවිමුක්ඛං පඤ්ඤාවිමුක්ඛං යථාභූතං පජානාති යත්ඤ්ඤා තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣති;

සොතන සද්දං සුඤ්ඤා -පෙ- සාතන ගන්ධං සාධිතා -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිතා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං චුස්සිතා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤා පියරූපෙ ධම්මෙ නාධිමුළ්ඛිති, අපිසරූපෙ ධම්මෙ න ව්‍යාපජ්ජති, උපට්ඨිතකායසති ච විහරති අප්පමාණ වෙනසො, තඤ්ඤා වෙනොවිමුක්ඛං පඤ්ඤාවිමුක්ඛං යථාභූතං පජානාති යත්ඤ්ඤා තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣති. අයං වුච්චතාවුසො භික්ඛු අනවසුතො චක්ඛුචිඤ්ඤායොසු රූපෙසු -පෙ- අනවසුතො ජිව්හාචිඤ්ඤායොසු රසෙසු -පෙ- අනවසුතො මනොචිඤ්ඤායොසු ධම්මෙසු.

එවං විහාරිං චාවුසො භික්ඛු චක්ඛුතො වෙපි නං මාරො උපසඤ්ඤාමති, නෙව ලහති මාරො ඔතාරං න ලහති මාරො ආරමුණං; සොතතො වෙපි නං -පෙ- සානතො වෙපි නං -පෙ- ජිව්හාතො වෙපි නං -පෙ- කායතො වෙපි නං -පෙ- මනතො වෙපි නං මාරො උපසඤ්ඤාමති, නෙව ලහති මාරො ඔතාරං, න ලහති මාරො ආරමුණං.

1. භිභුතො - සිමු. සි 1, 2.

2. පොනොභවිකා - සනා.

3. ආයති - සි 2.

ඇවැත්නි, එසෙයින් ම මෙසේ වසන ඒ මහණහු වෙත ඉදින් ඇසිනුයු මරු එළඹේ නම් මරු ඉඩක් ලබා ම ය. මරු අරමුණක් ලබා ම ය. ඉදින් කනිනුයු ඔහු වෙත... ඉදින් නැහැයෙනුයු ඔහු වෙත... ඉදින් දිවෙනුයු ඔහු වෙත... ඉදින් කයිනුයු ඔහු වෙත ... ඉදින් සිතිනුයු ඔහු වෙත මරු එළඹේ නම් මරු ඉඩක් ලබා ම ය. මරු අරමුණක් ලබා ම ය. ඇවැත්නි, රූපයෝ මෙසේ වසන මහණ මැඩ-
දුහ. මහණ රූ නො මැඩලී ය. සද්දු මහණ මැඩදුහ. මහණ සද්ද නො මැඩදුහ. ගඳු මහණ මැඩදුහ, මහණ ගඳ නො මැඩලී ය. රසහු මහණ මැඩදුහ. මහණ රස නො මැඩලී ය. පහස්සු මහණ මැඩදුහ. මහණ පහස් නො මැඩලී ය. දහම්හු මහණ මැඩදුහ. මහණ දහම් නො මැඩලී ය.

ඇවැත්නි, මේ මහණ රුවින් මඩනා ලද්දේ සදින් මඩනා ලද්දේ ගඳින් මඩනා ලද්දේ රසින් මඩනා ලද්දේ පහසින් මඩනා ලද්දේ දහමින් මඩනා ලද්දේ යටපත් කරන ලද්දේ තෙමේ යටපත් නො කෙළේ ය යි කියනු ලැබේ. කෙලෙසුම් සහිත පුනර්භවය ඇති-
කරන දූවිලි සහිත දුක් විපාක ඇති මතු ජාතිපරාමරණ උපදවන ලාමක අකුසල් දහම්හු ඔහු මැඩදුහ. ඇවැත්නි, මෙසේ කෙලෙස් වැගිරෙන්නේ වේ.

ඇවැත්නි, කෙසේ නම් කෙලෙස් නො වැගිරෙන්නේ වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ ඇසින් රූ දැක ප්‍රියස්වරූප වූ රූපයෙහි නො ඇලෙයි. නො අප්‍රිය ස්වරූප වූ රූපයෙහි නො කිපෙයි. එළඹියිටි කාගියාසිහි ඇත්තේ අප්‍රමාණ (මග) සිත් ඇත්තේ වෙසෙයි. ඔහුට උපන් අකුසල් දහම්හු යම් තැනක නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ එලසමාධියත් එලප්ඥාවත් තතු සේ දනී.

කනින් සද අසා ... නැහැයෙන් ගඳගෙන ... දිවෙන් රස විඳ ... කයින් පහස් පැහැය... සිතින් දහම් දැන ප්‍රිය ස්වරූප වූ දහමිහි නො ඇලෙයි. ප්‍රිය ස්වරූප නොවූ දහමිහි නො කිපෙයි, එළඹියිටි කාගියා සිහි ඇත්තේ අප්‍රමාණ සිත් ඇත්තේ වෙසෙයි. ඔහුට උපන් ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් තැනක නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ එලසමාධියත් එලප්ඥාවත් තතුසේ දනී. මහණෙනි, මේ මහණ ඇසින් දතයුතු රූපයෙහි කෙලෙස් නො වැගිරෙන්නේ... දිවෙන් දත යුතු රසෙහි කෙලෙස් නො වැගිරෙන්නේ... සිතින් දත යුතු දහමිහි කෙලෙස් නො වැගිරෙන්නේ ය යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි, මෙසේ වසන ඒ මහණහු වෙත ඉදින් ඇසිනුයු මරු එළඹේ නම් මරු ඉඩක් නො ම ලබයි. මරු අරමුණක් නො ම ලබයි. ඉදින් කනිනුයු ඔහු වෙත... ඉදින් නැහැයෙනුයු ඔහුවෙත... ඉදින් දිවෙනුයු ඔහු වෙත... ඉදින් කයෙනුයු ඔහු වෙත... ඉදින් සිතිනුයු ඔහු වෙත මරු එළඹේ නම් මරු ඉඩක් නො ම ලබයි මරු අරමුණක් නො ම ලබයි.

සෙය්‍යරාපි ආවුසො කුටාගාරකා වා කුටාගාරසාලා වා¹ බහලමත්තකා අද්දවලිමනා,² පුරිකමාය වෙපි නං දිසාය පුරිසො ආදිත්තාය තිණ්ණකාය උපසඤ්ඤාමෙය්‍ය, නෙව ලභෙථ අඤ්ඤා ඕතාරං න ලභෙථ අඤ්ඤා ආරමුණං; පච්ඡිමාය වෙපි නං දිසාය -පෙ- උත්තරාය වෙපි නං දිසාය -පෙ- දකුණිකාය වෙපි නං දිසාය -පෙ- හෙමඤ්ඤා වෙපි නං -පෙ- උපරිතො වෙපි නං -පෙ- යතො කුතො වෙපි නං පුරිසො ආදිත්තාය තිණ්ණකාය උපසඤ්ඤාමෙය්‍ය, නෙව ලභෙථ අඤ්ඤා ඕතාරං, න ලභෙථ අඤ්ඤා ආරමුණං.

ඵවමෙව ඛො ආවුසො ඵවං විහාරිං භික්ඛුං චක්ඛුතො වෙපි නං මාරො උපසඤ්ඤාමති, නෙව ලභති මාරො ඕතාරං, න ලභති මාරො ආරමුණං -පෙ- මනතො වෙපි නං මාරො උපසඤ්ඤාමති නෙව ලභති මාරො ඕතාරං න ලභති මාරො ආරමුණං. ඵවං විහාරි වාවුසො භික්ඛු රූපෙ අධිභොසි, න රූපා භික්ඛුං අධිභංසු; සද්දෙ භික්ඛු අධිභොසි, න සද්ද භික්ඛුං අධිභංසු; ගන්ධ භික්ඛු අධිභොසි, න ගන්ධා භික්ඛුං අධිභංසු; රසෙ භික්ඛු අධිභොසි, න රසා භික්ඛුං අධිභංසු. ඵොට්ඨකං භික්ඛු අධිභොසි, න ඵොට්ඨකං භික්ඛුං අධිභංසු; ධර්මෙ භික්ඛු අධිභොසි, න ධර්මා භික්ඛුං අධිභංසු;

අයං වුච්ඡිකාවුසො භික්ඛු රූපාධිභු සද්දාධිභු ගන්ධාධිභු රසාධිභු ඵොට්ඨකාධිභු ධර්මාධිභු; අධිභු අනධිභුතො, අධිභොසි තෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධර්මෙ සංකිලෙසිකෙ පොතොහවිකෙ සද්දරෙ දුඤ්ඤාචාරකෙ ආයතිං ජාතිජරාමරණිකෙ. ඵවං ඛො ආවුසො අනවසුතො හොතිති.

අථ ඛො හගවා උට්ඨන්තිවා ආයසනතං මහාමොග්ගලානං ආමනෙතයි: සාධු සාධු මොග්ගලාන, සාධු³ ඛො තිං මොග්ගලාන භික්ඛුනං අවසුතපරියායඤ්ඤා අනවසුතපරියායඤ්ඤා අභාසිති. ඉදමචොව ආයසනා මහාමොග්ගලානො, සමනුඤ්ඤා සත්ථා අභොසි, අනමනා තෙ භික්ඛු අයසනො මහාමොග්ගලානස භාසිතං අභිනන්දිංසුති.⁴

1. 19. 7

දුක්ඛධර්මසුත්තං

244. යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛේසං යෙව දුක්ඛධර්මානං සමුදයඤ්ඤා⁵ අත්ථගඤ්ඤා යථාභුතං පජානාති, තථා ඛො පනස්ස කාමා දිට්ඨා හොතති, යථාස්ස කාමෙ පස්සතො යො කාමෙසු කාමච්ඡන්දො කාමසොගහො කාමමුච්ඡා කාමපරිජාහො යො නානුසෙති, තථා ඛො පනස්ස වාරො ව විහාරො ව අනුබුද්ධො හොති, යථා වරතතං විහරතතං අභිජානා දොග්ගස්සා පාපකා අකුසලා ධර්මා නානුසස්සවන්ති.

1. කුටාගාරං වා සාලා වා - මජ්ඣ.

2. මද්දවලෙපනා - සා.

3. සාධුසාධු ඛො - සා.

4. අභිනන්දනි - මජ්ඣ. සා.

5. අසාදකුච්ඡා ආදිතවකුච්ඡා - පි 1; 2

6. අනුබුද්ධො - සා.

ඇවැත්නි, යම්සේ සන මැටි ඇති තෙත් මැටියෙන් ආලේප කළ කුළුගෙයක් හෝ කුළුගේ හලක් හෝ වේ ද ඉදින් පුරුෂයෙක් ඇවිළගත් තණසුලකින් යුතු ව පෙරදිගිනුයු එය වෙත එළඹෙන්නේ නම් ගින්න ඉබ්බ නො ම ලබන්නේ ය. ගින්න අරමුණක් නො ම ලබන්නේ ය, ඉදින් පැසුරු දිගිනුයු එය වෙත... ඉදින් උතුරු දිගිනුයු එය වෙත... ඉදින් දකුණු දිගිනුයු එය වෙත... ඉදින් යටිනුයු එය වෙත... ඉදින් උඩිනුයු එය වෙත... ඉදින් පුරුෂයෙක් ඇවිළගත් තණසුලකින් යුතු ව යම් කොයිනුයු එය වෙත එළඹෙන්නේ නම් ගින්න ඉබ්බ නො ම ලබන්නේ ය, ගින්න අරමුණක් නො ම ලබන්නේ ය.

ඇවැත්නි, එසෙයින් ම මෙසේ වසන ඒ මහණහු වෙත ඉදින් ඇසිනුයු මරු එළඹේ නම් මරු ඉබ්බ නො ම ලබයි. මරු අරමුණක් නො ම ලබයි... ඉදින් සිතිනුයු මරු එළඹේ නම් මරු ඉබ්බ නො ම ලබයි. මරු අරමුණක් නො ම ලබයි. ඇවැත්නි, මෙසේ වසන ඒ මහණ රු මැඩලී ය. රුහු මහණ නො මැඩලූහ. මහණ සද මැඩලී ය. සදහු මහණ නො මැඩලූහ. මහණ ගද මැඩලී ය. ගදහු මහණ නො මැඩලූහ. මහණ රස මැඩලී ය. රසයෝ මහණ නො මැඩලූහ. මහණ පහස් මැඩලී ය. පහස්හු මහණ නො මැඩලූහ. මහණ දහම් මැඩලී ය. දහම්හු මහණ නො මැඩලූහ.

ඇවැත්නි, මේ මහණ රු මැඩලූයේ සද මැඩලූයේ ගද මැඩලූයේ රස මැඩලූයේ පහස් මැඩලූයේ දහම් මැඩලූයේ (සියල්ල) මැඩලූයේ නො මඩනා ලද්දේ කෙලෙසුන් සහිත පුනර්භවය ඇති කරන ද්විලි සහිත දුක්ඛිපාක ඇති මතු ජාති ජරා මරණ උපදවන ඒ ලාමක අකුසල් දහම් මැඩලී ය යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, මෙසේ කෙලෙස් නො වැගිරෙන්නේ වේ යි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නැගිට ආයුෂ්මත් මහාමොග්ගලාන තෙරුන් ඇමතු සේක. මොග්ගලාන, මැනවි, මැනවි. මොග්ගලාන, තෙරි මහණුන්ට කෙලෙස් වැගිරෙන්නහුගේ හේතුවත් කෙලෙස් නො වැගිරෙන්නහුගේ හේතුවත් කීහු මැනවි යි. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ. ශාස්තෘන් වහන්සේ අනුදන් සේක. සතුටු සිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු ආයුෂ්මත් මහාමොග්ගලාන තෙරණුවන්ගේ දෙශනාව පිළිගත්හ යි.

1. 19. 7

දුක්ඛධම්ම සූත්‍රය

244. මහණෙනි, මහණ යම් කලෙක සියලු ම දුක්ඛමුත්තර්ගේ සමුදයයන් අස්තඛාමයන් තතුසේ දැනී ද, යම් පරිද්දකින් කාමයන් දක්නා ඔහුට කාමයන්හි ආශාවක් කාමයන්හි සතුටු වීමක් කාමයන්හි මුසපත් වීමක් කාමයන්හි ද්විල්ලක් වේ නම් එය නො නැසී පවතී ද, එපරිද්දෙන් ඔහු විසින් කාමයෝ දක්නා ලද්දහු වෙති. අභිජ්ඣා දෙමනස්ස යන ලාමක අකුසල්දහම්හු යම් පරිද්දකින් හැසිරෙන්නහු වෙසෙන්නහු අනුව වැගිරෙත් නම් එපරිද්දෙන් හැසිරීමත් විසීමත් ඔහු විසින් අවබෝධ කරන ලද්දේ වෙයි.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛෙසංයෙව දුක්ඛධර්මානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගෙඤ්ඤා යථාභූතං පඡානාති ඉති රූපං, ඉතිරූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ථගමො ඉති වෙදනා, ඉති වෙදනාය සමුදයො, ඉති වෙදනාය අත්ථගමො; ඉති සංඤ්ඤා, -පෙ- ඉති සංඤ්ඤාය අත්ථගමො ඉති සංඛාරා, ඉති සංඛාරානං සමුදයො, ඉති සංඛාරානං අත්ථගමො; ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයො, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථගමොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සංඛෙසංයෙව දුක්ඛධර්මානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමෙඤ්ඤා යථාභූතං පඡානාති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කාමා දිට්ඨා භොතති යථාස්ස කාමෙ පස්සන්තො යො කාමෙසු කාමච්ඡන්දෙ කාමසෙත්ථො කාමමුච්ඡා කාමපරිලාභො යො නානුසෙති, සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අඛාරකාසු සාධිකපොරිසා පුරුෂා අභාරානං චිතච්චිකානං චිතධුමානං, අප් පුරිසො ආගවේශ්‍ය චිත්තකාමො අමරිතකාමො සුඛකාමො දුක්ඛපටිකකුලො, තමෙතං දෙව ඛලවන්තො පුරිසා නානාබාහාසු ගහෙතා තං අඛාරකාසු උපකම්භියස්සං, යො ඉති චිති වෙව් කායං සන්තාමෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු ඤාතං හි¹ භික්ඛවෙ තස්ස පුරිසස්ස භොති: 'ඉමඤ්ඤාහං අඛාරකාසු පපතිස්සාමි², තතොතිද්ධං මරණං වා නිගව්ඡාමි³ මරණමන්තං වා දුක්ඛ'න්ති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අඛාරකාසුපමා කාමා දිට්ඨා භොතති, යථාස්ස කාමෙ පස්සන්තො යො කාමෙසු කාමච්ඡන්දෙ කාමසෙත්ථො කාමමුච්ඡා කාමපරිලාභො යො නානුසෙති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛුනො වාරො ව විහාරො ව අනුබුද්ධො භොති යථා වරන්තං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා නානුස්සවන්ති, සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො බහුකණ්ටකං දයං පටිසෙය්‍ය; තස්සස්ස පුරතොපි⁴ කණ්ටකො, පට්ඨතො පි කණ්ටකො, උග්ගරතොපි කණ්ටකො, දක්ඛණතොපි කණ්ටකො, හෙට්ඨතොපි කණ්ටකො, උපරිතොපි කණ්ටකො. යො සතො ව⁵ අභික්ඛමෙය්‍ය සතො පටිකකමෙය්‍ය; මා මං කණ්ටකොති, එවං ඛො භික්ඛවෙ යං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං අයං චුච්චති අරියස්ස චිතයෙ කණ්ටකො; තං කණ්ටකොති ඉති චිද්ධා සංවරො ව අසංවරො ව වෙදිතබ්බො.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසංවරො භොති ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වන්ඛුනා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ අධිමුච්චති, අසංවරූපෙ රූපෙ ව්‍යාප්ඡති, අනුපට්ඨිතකායසති ව චිහරති පරිත්තවෙනයො, තඤ්ඤා වෙතොච්චුත්තං පඤ්ඤාච්චුත්තං යථාභූතං නපඡානාති යසස්ස තෙ උප්පත්තා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති; යොතෙන සද්ධං සුචා -පෙ- සාතෙන ගත්ථං සාධිතා -පෙ- චිත්තාය රසං සාධිතා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං චුච්චිතා -පෙ-

1. ඉති ඉමමෙව - ස්වා.
2. අඤ්ඤාණන්ති ස්වා.
3. ව පස්සාමි - ස්වා.
4. ගව්ඡාමි - ස්වා.
5. නිගව්ඡ සාමි - මජ්ඣ.
6. තස්සපුරතොපි - මජ්ඣ, ස්වා.
7. සතො අභික්ඛමෙය්‍ය - සී. 2

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ සියලු ම දුක් දහමුත්ගේ සමුදයයන් අස්තඩාමයන් තතුයේ දැනී ද යත්: රූපය මෙසේ ය. රූපයේ හටගැනීම මෙසේ ය. රූපයේ අස්තඩාමය මෙසේ ය. වේදනාව මෙසේ ය. වේදනාවේ හටගැනීම මෙසේ ය. වේදනාවේ අස්තඩාමය මෙසේ ය. සංකෘතිය මෙසේ ය. සංකෘතියේ හටගැනීම මෙසේ ය. සංකෘතියේ අස්තඩාමය මෙසේ ය. සංඛාර මෙසේ ය. සංඛාරයන්ගේ හටගැනීම මෙසේ ය. සංඛාරයන්ගේ අස්තඩාමය මෙසේ ය. විඤ්ඤාණය මෙසේ ය. විඤ්ඤාණයේ හටගැනීම මෙසේ ය. විඤ්ඤාණයේ අස්තඩාමය මෙසේ ය යි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ සියලු ම දුක්දහමුත්ගේ සමුදයයන් අස්තඩාමයන් තතුයේ දැනී.

මහණෙනි, යම් පරිද්දකින් කාමයන් දක්නා ඔහුට කාමයන්හි යම් කාමච්ඡන්දයෙක් කාමස්තෙහයෙක් කාමමූර්ඡායෙක් කාමපරිද්දෙහෙක් වේ නම් එය නො නැසී පවතී ද (එපරිද්දෙන්) කෙසේ නම් මහණහු විසින් කාමයෝ දක්නා ලද්දහු වෙන් ද යත්: මහණෙනි, යම් සේ පහ වූ ගිණිසිළු ඇති පහ වූ දුම් ඇති අඟුරුවලින් පිරුණු පූරිස් පමණින් වැඩි අඟුරු වළෙන් වේ ද, එකල්හි ජීවත්වනු කැමති නො මැරෙනු කැමති සුව කැමති දුක් පිළිකල් කරන පුරුෂයෙක් එන්නේ ය. බලවත් පුරුෂයෝ දෙදෙනෙක් ඒ මොහු වෙන් වෙන්ව අත්හි ගෙන ඒ අඟුරුවල කරා අදනාහු ය. හෙතෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කය නමන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, ඒ පුරුෂයා විසින් “මම මේ අඟුරුවලට වැටෙන්නෙමි නම් ඒ හේතු කොට ගෙන මරණයට හෝ මරණය පමණ දුකට හෝ පැමිණෙමි යි දන්නා ලද්දේ ම වෙයි. (එහෙයින්) මහණෙනි, එසෙයින් ම යම් පරිද්දකින් කාමයන් දක්නා වූ ඔහුට කාමයන්හි යම් කාමච්ඡන්දයෙක් කාමස්තෙහයෙක් කාමමූර්ඡායෙක් කාමපරිද්දෙහෙක් වේ නම් එය නො සිඳී පවතී ද, (එපරිද්දෙන් ම) මහණහු විසින් අඟුරුවල උපමා කොට ඇති කාමයෝ දක්නා ලද්දහු වෙති.

මහණෙනි, අභිජ්ඣා දෙමනස්ස යන ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් පරිදකින් හැසිරෙන්නහු වෙසෙන්නහු අනුව වැඩිවරත් නම් (එපරිද්දෙන්) මහණහු විසින් කෙසේ නම් හැසිරීමත් විසීමත් අවබෝධ කරන ලද්දේ වේ ද යත්: මහණෙනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් බොහෝ කටු ඇති වනයකට පිවිසෙන්නේ ද, ඔහු ඉදිරියෙනු දු කටු වන්නේ ය. පිටුපසින් දු කටු වන්නේ ය. උතුරෙනු දු කටු වන්නේ ය. දකුණෙනු දු කටු වන්නේ ය. යටින් දු කටු වන්නේ ය. උඩින් දු කටු වන්නේ ය. හෙතෙමේ කටු මා නහමක් පෙළාවා යි සිහි ඇත්තේ ම ඉදිරියට යන්නේ ය. සිහි ඇත්තේ ම පෙරළා එන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ ලොව යමක් පියදෑ නම් මිහිරිදෑ නම් මෙය සස්තෙහි කටු යයි කියනු ලැබේ. එය කටු යයි මෙසේ දැන සංවරයන් අසංවරයන් දත යුත්තේ ය.

මහණෙනි, කෙසේ නම් අසංවර වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්තෙහි මහණ ඇසින් රූ දෑක ප්‍රියස්වරූප වූ රූපයෙහි ඇලේ ප්‍රියස්වරූප නො වූ රූපයෙහි කිපෙයි. නො එළඹ සිටි කාශියා සිහි ඇත්තේත් මද සිත් ඇත්තේත් වෙසෙයි. ඔහුට උපන් ඒ ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් තැනෙක නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙන් නම් ඒ ඵලසමාධියන් ඵලප්‍රඥාවන් තතුයේ නො දැනී. කනින් සඳ අසා... නැහැයෙන් ගඳ ගෙන... දිවින් රස විඳ... කයින් පහස පැහැය...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ අධිමුච්ඡති, අභියරූපෙ ධම්මෙ ව්‍යාපජ්ජති, අනුපට්ඨිතකායසති ච විහරති පරිත්‍යංචෙනසො, තඤ්ඤා චෙතොවිමුක්තං පඤ්ඤාචිමුක්තං යථාභූතං නං පඤ්ඤානාති යක්ඛස්ස තෙ උප්පත්තා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුරුඤ්ඤාති; එවං බො භික්ඛවෙ අසංවරො හොති.

කප්ඤ්ඤා භික්ඛවෙ සංවරො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වංශුනා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ නාධිමුච්ඡති, අභියරූපෙ රූපෙ න ව්‍යාපජ්ජති, උපට්ඨිතකායසති ච විහරති අපමාණ චෙනසො, තඤ්ඤා චෙතොවිමුක්තං පඤ්ඤාචිමුක්තං යථාභූතං පඤ්ඤානාති යක්ඛස්ස තෙ උප්පත්තා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුරුඤ්ඤාති; සොනෙන සද්දං භුක්වා -පෙ- සානෙන ගතිං සාධිතා -පෙ- ජීව්‍යාය රසං සාධිතා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං ඵුසිතා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ නාධිමුච්ඡති, අභියරූපෙ ධම්මෙ න ව්‍යාපජ්ජති, උපට්ඨිතකායසති ච විහරති අපමාණ චෙනසො, තඤ්ඤා චෙතොවිමුක්තං පඤ්ඤාචිමුක්තං යථාභූතං පඤ්ඤානාති යක්ඛස්ස තෙ උප්පත්තා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුරුඤ්ඤාති; එවං බො භික්ඛවෙ සංවරො හොති.

තස්ස වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො එවං වරතො එවං විහරතො කදපි කරහපි සතිසම්මොසා උප්පජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සරසඤ්ඤාසා සංඤ්ඤාජනියා, දුක්ඛා භික්ඛවෙ, සතුප්පාදෙ, අප්ථං බො නං¹ ඛිප්පමෙව පජ්ඣති විනොදෙති, ඛානතිකරොති, අනභාවං ගමෙති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, පූරිසො දිවසසන්තනෙත අයොකවාහෙ දො වා තිණි වා උදකඵුසිතානි නිපාතෙය්‍යා; දුක්ඛා භික්ඛවෙ උදකඵුසිතානං නිපාතො, අප්ථං බො නං ඛිප්පමෙව පරික්ඛයං පරියාදනං ගවෙජ්ජය්‍ය. එවමෙව බො භික්ඛවෙ, තස්ස වෙ භික්ඛුනො එවං වරතො එවං විහරතො කදපි කරහපි සතිසම්මොසා උප්පජ්ජන්ති පාපකා අකුසලා ධම්මා සරසඤ්ඤාසා සංඤ්ඤාජනියා; දුක්ඛා භික්ඛවෙ, සතුප්පාදෙ අප්ථං බො නං ඛිප්පමෙව පජ්ඣති විනොදෙති ඛානති කරොති අනභාවං ගමෙති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො වාරො ච විහාරො ච අනුබුද්ධො හොති යථා වරන්තං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමන්තස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා නානුසස්වන්ති.

තඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු. එවං වරන්තං එවං විහරන්තං රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා මිත්තා වා අමච්චා වා ඤාති වා සාලොභිතා වා හොගෙහි අභිභවති. පවාරෙය්‍යු: එහමෙහා පූරිස, කිනෙත ඉමෙ කාසාව අනුදහන්ති? කිං මුණ්ණො කසාලමනුචරස්සි? එහි භිතායාවන්ත්තා හොගෙ ච භුංඤ්ඤා, පුඤ්ඤාති ච කරොහීති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වරන්තො එවං විහරන්තො සික්ඛං පච්චස්ඛාය භිතායාවන්ත්තස්සතිනි නෙතං යානං විජ්ජති.

1. තං - සී 1, 2.

2. ව්‍යහන්ති - සී 1, 2.
දහන්ති - ස්‍යා.

සිතින් දහම් දන ප්‍රිය සාරූප වූ දහම්හි ඇලෙයි. ප්‍රිය සාරූප නො වූ දහම්හි කිපෙයි. නො ඵලඹ සිටි කාගියාසිහි ඇත්තේත් මදසින් ඇත්තේත් වෙසෙයි. ඔහුට උපන් ඒ ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් තැනෙක නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුයේ නො දැනී. මහණෙනි, මෙසේ අසංවර වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් සංවර වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසේයනෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූ දක ප්‍රියසාරූප වූ රූහි නො ඇලෙයි. ප්‍රියසාරූප නො වූ රූපයෙහි නො කිපෙයි. ඵලඹ සිටි කාගියා සිහි ඇත්තේත් නො පමණ සිත් ඇත්තේත් වෙසෙයි. ඔහුට උපන් ඒ ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් තැනෙක නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුයේ දැනී. කතින් සද අසා ... නැහැයෙන් ගඳ ගෙන ... දිවින් රසවිඳ ... කයින් පහස් පැහැය ... සිත්න් දහම් දන පියදෑ වූ දහම්හි නො ඇලෙයි. නො පිය වූ දහම්හි නො කිපෙයි. ඵලඹ සිටි කාගියා සිහි ඇත්තේත් නො පමණ සිහි ඇත්තේත් ඳෙසෙයි. ඔහුට උපන් ඒ ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් තැනෙක නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුයේ දැනී. මහණෙනි, මෙසේ සංවර වේ.

මහණෙනි, මෙසේ හැසිරෙන මෙසේ වසන ඒ මහණහට ඉදින් කිසියම් කලෙක සිහිමුළා වීමෙකින් සරසඤ්ඤා නම් වූ සංයෝජනයන්ට හිත වූ ලාමක අකුසල්දහම්හු උපදිත් නම් මහණෙනි, සිහිය ඉපදීම ලස් ය. වැලි දු එය වහා ම දුරු කෙරෙයි. බැහැර කෙරෙයි. කෙළවර කෙරෙයි. නැවත නො හටගන්නාබවට පමුණුවයි.

මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් දහවල මුළුල්ලෙහි රත් වූ යකඩ කටාරමක දියබිඳු දෙකක් හෝ තුනක් හෝ හෙලන්නේ ද මහණෙනි, දියබිඳු වැටීම ලස් ය. වැලි දු එය වහා ම ගෙවීමට නැසීමට පැමිණෙන්නේ ය. මහණෙනි, එසෙයින් ම මෙසේ හැසිරෙන මෙසේ වසන ඒ මහණහට ඉදින් කිසියම් කලෙක සිහිමුළාවෙකින් සරසඤ්ඤා නම් වූ සංයෝජනයන්ට හිත වූ ලාමක අකුසල්දහම්හු උපදිත් නම් මහණෙනි, සිහිය ඉපදීම ලස් ය. වැලි දු එය වහා ම දුරු කෙරෙයි. බැහැර කෙරෙයි. කෙළවර කෙරෙයි. නැවත නො හටගන්නා බවට පමුණුවයි. මහණෙනි, අභිජ්ඣා දෙවනස්ස යන ලාමක අකුසල්දහම්හු යම් පරිද්දෙකින් හැසිරෙන්නහු වෙසෙන්නහු අනුව නො වැගිරෙත් නම් (එපරිද්දෙන්) මහණහු විසින් හැසිරීමත් විසීමත් මෙසේ අවබෝධ කරන ලද්දේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ හැසිරෙන මෙසේ වසන ඒ මහණහු ඉදින් රජහු හෝ රාජවහාමාත්‍රයෝ හෝ මිතුරෝ හෝ ඇමතිගේ හෝ නැයෝ හෝ සහලේ නැයෝ හෝ "එම්බල පුරුෂය, එව කුමක් හෙයින් මේ කහවත් තාගේ සිරුර දවද් ද? කුමක් හෙයින් මුඛව කබලක් ගෙන හැසිරෙහි ද? එව ගිහිබවට පෙරළී සම්පත් ද අනුභව කර ව පින් ද කරව යි. සම්පත් එළවා පවරන්නාහු ද, මහණෙනි, මෙසේ හැසිරෙන මෙසේ වසන ඒ මහණ සික පිළිකෙට කොට ගිහිබවට පෙරළෙන්නේ ය යන මේ කරුණ නැත.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගඬගානදී පාවිනනිනනා පාවින පොණා පාවිනපඤ්ඤා, අථ මහාජනකායො ආගච්ඡන්ති තුද්දුලපිටකං ආදයා: මයං ඉමං ගඬගානදිං පච්ඡානිත්තං කරිස්සාම පච්ඡාපොණං පච්ඡාපඤ්ඤානං; තං කිමෙකෙද්දං භික්ඛවෙ, අපි නු සෙ මහාජනකායො ගඬගානදිං පච්ඡානිත්තං කරෙය්‍ය පච්ඡාපොණං පච්ඡාපඤ්ඤානං? නො හෙතං හතෙතං. තං කිස්ස හෙතු: ගඬගානදී හතෙතං පාවින නිත්තං පාවින පොණා පාවින පඤ්ඤා, සා න සුකරා පච්ඡානිත්තං කාතුං පච්ඡාපොණං පච්ඡාපඤ්ඤා, යාවදෙව ච පන සො මහාජනකායො කිලමථස්ස විසාතස්ස හාගී අස්සාති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තෙකෙද්දං¹ භික්ඛු. එවං වරන්තං එවං විහරන්තං රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා මිත්තා වා අමච්ඡා වා ඤාති වා සාලොභිතා වා භොගෙහි අභිභවන්ති පචාරෙය්‍යා: “එහමෙතා පුරිස, කිනෙත ඉමෙ කාසාවා අනුදහනති? කිං මුණේඛා කපාල-මනුවරයි? එහි භීතායාවක්ඛිත්තා භොගෙ ච භුක්ඛස්ස, පුඤ්ඤාති ච කරොති”ති. සො පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වරන්තො එවං විහරන්තො සික්ඛං පච්ඡක්ඛාය භීතායාවක්ඛිත්තස්සතිති නෙතං යානං විජ්ජති, තං කිස්ස හෙතු: යං හි තං භික්ඛවෙ විත්තං දීඝරන්තං විවෙකනිත්තං විවෙකපොණං විවෙකපඤ්ඤා. තථ² භීතායාවක්ඛිත්තස්සතිති නෙතං යානං විජ්ජතිති.

1. 19. 8

කිංසුකොපමසුත්තං

245. අථ³ ඛො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙනඤ්ඤාතරො භික්ඛු තෙනුපසංඛාමි, උපසංඛාමිත්තා තං භික්ඛු. එතදචොච; “කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සන්තං සුචිසුඤ්ඤං හොති”ති? යතො ඛො ආවුසො භික්ඛු ජනං එස්සායන්තානං සමුදයඤ්ඤා අකුසලඤ්ඤා යථාභූතං පජානාති, එත්තාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සන්තං සුචිසුඤ්ඤං හොතිති.

අථ ඛො සො භික්ඛු අසංඤ්ඤාතරො තස්ස භික්ඛුස්ස පඤ්ඤා-ව්‍යාකරණෙන⁴ යෙනඤ්ඤාතරො භික්ඛු තෙනුපසංඛාමි, උපසංඛාමිත්තා තං භික්ඛු. එතදචොච: “කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සන්තං සුචිසුඤ්ඤං හොති”ති? යතො ඛො ආවුසො භික්ඛු පඤ්ඤාතරො උපාදනසංඛාතං සමුදයඤ්ඤා අකුසලඤ්ඤා යථාභූතං පජානාති, එත්තාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සන්තං සුචිසුඤ්ඤං හොතිති.

1. තෙකෙද්දං - සි 1

2. තථ - මජ්ඣ. සි 1, 2.

3. යතො - සි 2.

4. පඤ්ඤා වෙය්‍යාකරණෙන - මජ්ඣ.

මහණෙනි, යම්සේ ගඬයානදිය පෙරදිගට නැමුණි පෙරදිගට නැමුරු වූවා පෙරදිගට බර වූවා වේ ද, එකල්හි මහාජනසමූහයක් “අපි මේ ගඬයානදිය පැසුප්දිගට නැමුණක පැසුප්දිගට නැමුරු වූවක පැසුප්දිගට බරවූවක කරන්නෙමු යි උදලු පැය ගෙන එන්නේ ය. මහණෙනි, ඒ කිමැයි හඟිවු ද? ඒ මහජන සමූහයා ගඬයා නදිය පැළදිගට නැමුණක පැළදිගට නැමුරු වූවක පැළදිගට බර වූවක කරන්නේ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ මැ යි. ඒ කවර හෙයින් ද: වහන්ස, ගඬයානදිය පෙරදිගට නැමුණි ය. පෙරදිගට නැමුරු වූවා ය. පෙරදිගට බර වූවා ය. එය පැළදිගට නැමුණක පැළදිගට නැමුරු වූවක පැළදිගට බර වූවක කරන්නට සුකර නො වේ. හුදෙක් ඒ මහජන සමූහයා වේගෙයට දුකට හිමි වන්නේ ය (එහෙයින් යි).

මහණෙනි, එසෙයින් ම මෙසේ හැසිරෙන මෙසේ වසන ඒ මහණහු ඉදින් රජහු හෝ රජ මහආමනියෝ හෝ මිතුරෝ හෝ ඇමතිවෝ හෝ නැයෝ හෝ සහලේ නැයෝ හෝ ‘එම්බල පුරුෂය, එව කුමක් හෙයින් මේ කසාවත් නොපගේ සිරුර දවා ද? කුමක් හෙයින් මුඩු ව කබලක් ගෙන හැසිරෙහි ද? එව ගිහිබවට පෙරළී සම්පත් ද අනුභව කරව පින් ද කරව’ යි සම්පත් එළවා පවරන්නාහු ද? මහණෙනි, මෙසේ හැසිරෙන මෙසේ වසන ඒ මහණ තෙමේ සික පිළිකෙව් කොට ගිහිබවට පෙරළෙන්නේ ය යන මේ කරුණ නැත. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, යම් හෙයකින් ඒ හිත දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි විවේකයට නැමුණේ ය. විවේකයට නැමුරු වූයේ ය. විවේකයට බර වූයේ ය, හෙ ද ගිහිබවට පෙරළෙන්නේ ය යන මේ කරුණ නැත යි.

1. 19. 8

කිංසුකොපම සූත්‍රය

245. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට “ඇවැත්නි, මහණහුගේ දර්ශනය කෙතෙකින් සුවිශුඬු වේ ද?” යි මෙය කී ය. ඇවැත්නි, යම් කලෙක මහණ ස්පර්ශායතන සයෙහි සමුදයයන් අස්තඛාමයන් තතුසේ දැනි ද, ඇවැත්නි, එපමණෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ යයි.

එකල්හි ඒ මහණ ඒ මහණහුගේ පැන විසඳීමෙන් සතුටු නො වූයේ එක්තරා මහණකු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට “ඇවැත්නි, මහණහුගේ දර්ශනය කෙතෙකින් සුවිශුඬු වේ ද?” යි මෙය කීය. ඇවැත්නි, මහණ යම් කලෙක පණ්ණාසාදනසාධාරණයන්ගේ සමුදයයන් අස්තඛාමයන් තතුසේ දැනි ද, ඇවැත්නි, එපමණෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ යයි.

අථ ඛො සො භික්ඛු අසනතුට්ඨො තස්ස භික්ඛුස්ස පඤ්භ-
ව්‍යාකරණෙන යෙනඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීථා
තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො භික්ඛුනො
දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං භොතී”ති? යනො ඛො ආවුසො භික්ඛු වතුන්නං
මහාභුතානං සමුදයඤ්ඤ අඤ්ඤාමඤ්ඤ යථාභුතං පජානාති. එත්තාවතා
ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං භොතීති.

අථ ඛො සො භික්ඛු අසනතුට්ඨො තස්ස භික්ඛුස්ස පඤ්භ-
ව්‍යාකරණෙන යෙනඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීථා
තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිත්තාවතානු ඛො ආවුසො භික්ඛුනො
දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං භොතී”ති? යනො ඛො ආවුසො භික්ඛු “යං කිඤ්ඤි
සමුදයධමමං සබ්බන්තං නිරොධධම්මන්ති” යථාභුතං පජානාති, එත්තාවතා
ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං භොතීති.

අථ ඛො සො භික්ඛු අසනතුට්ඨො තස්ස භික්ඛුනො පඤ්භ-
ව්‍යාකරණෙන යෙන භගවා තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීථා
භගවන්තං අභිවාදෙථා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසීනෙත්තං ඛො
සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: ඉධාහං භනෙන යෙනඤ්ඤතරො
භික්ඛු තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීථා තං භික්ඛුං එතදවොච:
“කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං භොතී”ති?
එවං වුත්තෙ භනෙත සො භික්ඛු මං එතදවොච: යනො ඛො
ආවුසො භික්ඛු ජන්තං එස්සායනනානං සමුදයඤ්ඤ අඤ්ඤාමඤ්ඤ යථාභුතං
පජානාති එත්තාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං
භොතීති.

අථ ඛොහං භනෙත අසනතුට්ඨො තස්ස භික්ඛුස්ස පඤ්භ-
ව්‍යාකරණෙන යෙනඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙනුපසඬාමී, උපසඬාමීථා
තං භික්ඛුං එතදවොච: “කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො භික්ඛුනො
දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං භොතී”ති? එවං වුත්තෙ භනෙත සො භික්ඛු
මං එතදවොච: යනො ව ඛො ආවුසො භික්ඛු පඤ්ඤානං උපාද්‍ය-
තඤ්ඤානං සමුදයඤ්ඤ අඤ්ඤාමඤ්ඤ යථාභුතං පජානාති -පෙ- වතුන්නං
මහාභුතානං සමුදයඤ්ඤ අඤ්ඤාමඤ්ඤ යථාභුතං පජානාති -පෙ-
යං කිඤ්ඤි සමුදයධම්මං සබ්බන්තං නිරොධධම්මන්ති යථාභුතං
පජානාති, එත්තාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛුනො දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං
භොතීති

අථ ඛොහං භනෙත අසනතුට්ඨො තස්ස භික්ඛුනො පඤ්භ-
ව්‍යාකරණෙන යෙන භගවා තෙනුපසඬාමී. කිත්තාවතා නු ඛො
භනෙත භික්ඛුනො දස්සනං සුචිසුඤ්ඤං භොතීති?

සෙය්‍යථාපි භික්ඛු පුරිසස්ස කිංසුකො අදිට්ඨපුඤ්ඤො අස්ස, සො
යෙනඤ්ඤතරො පුරිසො කිංසුකස්ස දස්සාථී තෙනුපසඬාමෙය්‍ය,
උපසඬාමීථා තං පුරිසං එවං වදෙය්‍ය: “කිදිසො භො පුරිස,
කිංසුකො”ති. සො එවං වදෙය්‍ය “කාළකො ඛො අමොහා පුරිස,
කිංසුකො, සෙය්‍යථාපි ඤාමොඤ්ඤති? තෙන ඛො පන භික්ඛු,
සමයෙන තාදිසො වස්ස කිංසුකො යථා තස්ස පුරිසස්ස දස්සනං.

එකල්හි ඒ මහණ ඒ මහණහුගේ පැන විසඳීමෙන් සතුටු නො වූයේ එක්තරා මහණකු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණ හට “ඇවැත්නි, මහණහුගේ දර්ශනය කෙතෙකින් සුවිශුඬු වේ ද?” යි මෙය කී ය. ඇවැත්නි, යම් කලෙක මහණ සතරමහා-භූතයන්ගේ සමුදයයන් අස්තඛයමයන් තතුයේ දැනී ද, ඇවැත්නි, එපමණෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ යයි.

එකල්හි ඒ මහණ ඒ මහණහුගේ පැන විසඳීමෙන් සතුටු නො වූයේ එක්තරා මහණකු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණ-හට “ඇවැත්නි, කෙතෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ ද?” යි මෙය කී ය. ඇවැත්නි, යම් කලෙක මහණ යම් කිසිවක් හටගැනීම සභාව කොට ඇත්තේ නම් ඒ සියල්ල නැසීම සභාව කොට ඇත්තේ යයි තතුයේ දැනී ද, ඇවැත්නි, එපමණෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ යයි.

එකල්හි ඒ මහණ ඒ මහණහුගේ පැන විසඳීමෙන් සතුටු නො වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ වැද එකත් පස්ව හුන්නේ ය. එකත්පස්ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි මම එක්තරා මහණකු වෙත එළඹුනෙමි. එළඹ ඒ මහණහට “ඇවැත්නි, කෙතෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ ද?” යි මෙය කීමි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ මහණ මට මෙය කීය: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක මහණ ස්පර්ශයානුත සයෙහි සමුදයයන් අස්තඛයමයන් තතුයේ දැනී ද ඇවැත්නි, මෙපමණෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ ය” යි.

වහන්ස, එකල්හි මම ඒ මහණහුගේ පැන විසඳීමෙන් සතුටු නො වූයෙමි එක්තරා මහණකු වෙත එළඹුනෙමි. එළඹ ඒ මහණ-හට “ඇවැත්නි, කෙතෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ ද?” යි මෙය කීමි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ මහණ මට මෙය කීය: “ඇවැත්නි, යම් කලෙක මහණ පඤ්ඤාපාදනසාක්කියන්ගේ සමුදයයන් අස්තඛයමයන් තතුයේ දැනී ද ... සතර මහාභූතයන්ගේ සමුදයයන් අස්තඛයමයන් තතුයේ දැනී ද... යම් කිසිවක් හටගැනීම සභාව කොට ඇත්තේ නම් ඒ සියල්ල නැසීම සභාව කොට ඇත්තේ ය” යි තතුයේ දැනී ද, ඇවැත්නි, මෙපමණෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ යයි.

වහන්ස, එකල්හි මම ඒ මහණහුගේ පැන විසඳීමෙන් සතුටු නො වූයෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියෙමි. වහන්ස, කෙතෙකින් මහණහුගේ දර්ශනය සුවිශුඬු වේ ද? යි.

මහණ, යම්යේ පුරුෂයකු විසින් කැලගස තුණුවිරු වන්නේ ද, හෙතෙමේ කැලගසක් දුටු එක්තරා පුරුෂයකු වෙත එළඹෙන්නේ ය. එළඹ ඒ පුරුෂයාට “පින්වත් පුරුෂය, කැලගස කෙබඳු ද?” යි මෙසේ කියන්නේ ය. හෙතෙමේ එමිඛල පුරුෂය, “කැලගස දගිය කණුවක් මෙන් කළු ය” යි මෙසේ කියන්නේ ය. මහණ, ඒ පුරුෂයාගේ දැකීම යම්බඳු නම් එයමයෙහි කැලගස එබඳු ම වන්නේ ය.

අථ ඛො සො භික්ඛු පුරිසො අසනතුට්ඨො තස්ස පුරිසස්ස පඤ්ඤාචාරාකරණෙන යෙනාඤ්ඤිතරො පුරිසො කිංසුකස්ස දස්සාථි තෙනුපසඩාමෙයා, උපසඩාමිත්වා තං පුරිසං එවං වදෙයා: “කිදිසො හො පුරිස, කිංසුකො”ති? සො එවං වදෙයා: “ලොභිතකො අමෙහා පුරිස, කිංසුකො සෙයාථාපි මංසපෙසි”ති. තෙන ඛො පන භික්ඛු සමයෙන තාදිසො වස්ස කිංසුකො යථා තස්ස පුරිසස්ස දස්සනං.

අථ ඛො සො භික්ඛු පුරිසො අසනතුට්ඨො තස්ස පුරිසස්ස පඤ්ඤාචාරාකරණෙන යෙනාඤ්ඤිතරො පුරිසො කිංසුකස්ස දස්සාථි තෙනුපසඩාමෙයා, උපසඩාමිත්වා තං පුරිසං එවං වදෙයා: කිදිසො හො පුරිස, කිංසුකොති? සො එවං වදෙයා: ඔච්චිකජානො¹ ඛො අමෙහා පුරිස, කිංසුකො අදික්කසිපාටිකො, සෙයාථාපි සිරිසොති. තෙන ඛො පන භික්ඛු සමයෙන තාදිසොවස්ස කිංසුකො යථා තස්ස පුරිසස්ස දස්සනං.

අථ ඛො සො භික්ඛු පුරිසො අසනතුට්ඨො තස්ස පුරිසස්ස පඤ්ඤාචාරාකරණෙන යෙනාඤ්ඤිතරො පුරිසො කිංසුකස්ස දස්සාථි තෙනුපසඩාමෙයා, උපසඩාමිත්වා තං පුරිසං එවං වදෙයා: කිදිසො හො පුරිස, කිංසුකොති? සො එවං වදෙයා ඛහලපක්කපලාසො ඛො අමෙහා පුරිස, කිංසුකො සඤ්චජායො සෙයාථාපි නිග්ගොධොති. තෙන ඛො පන භික්ඛු සමයෙන තාදිසොවස්ස කිංසුකො යථා තස්ස පුරිසස්ස දස්සනං. එවමෙව ඛො භික්ඛු යථා යථා අධිමුක්ඛානං තෙසං සප්පුරිසානං දස්සනං සුච්ඡුදා², තථා තථා තෙහි තෙහි සප්පුරිසෙහි³ ඛායාකනං.

සෙයාථාපි භික්ඛු රඤ්ඤෙඤ්ඤ පච්චිකන්තිමං නගරං දළුභුද්දපං⁴ දළහ පාකාරතොරණං ඡද්ධාරං, තත්ත්වස්ස දෙවාරිකො පණ්ඩිතො ව්‍යානොතා මෙධාථි අඤ්ඤානානං නිවාරෙතා ඤානානං පච්චෙසෙනා, පුරත්තිමාය දිසාය ආගන්ත්වා සිසං දුතයුගං තං දෙවාරිකං එවං වදෙයා: “කඤ්චමෙහා පුරිස, ඉමස්ස නගරස්ස නගරසාමී”ති? සො එවං වදෙයා: එසො හතෙන මජ්ඣෙකි සිංසාටකෙ නිසිනෙතාති.

අථ ඛො තං සිසං දුතයුගං නගරසාමීස්ස⁵ යථාභූතං වචනං නිය්‍යාතෙත්වා යථාගතමග්ගං පටිපජෙජ්ජයා. පච්චිමාය දිසාය ආගන්ත්වා සිසං දුතයුගං -පෙ- උත්තරාය දිසාය ආගන්ත්වා සිසං දුතයුගං -පෙ- දකුණිමාය දිසාය ආගන්ත්වා සිසං දුතයුගං තං දෙවාරිකං එවං වදෙයා: “කඤ්චමෙහා පුරිස ඉමස්ස නගරස්ස නගරසාමීති? සො එවං වදෙයා: “එසො හතෙන මජ්ඣෙකි සිංසාටකෙ නිසිනෙතා”ති. අථ ඛො තං සිසං දුතයුගං නගරසාමීස්ස⁵ යථාභූතං වචනං නිය්‍යාතෙත්වා යථාගතමග්ගං පටිපජෙජ්ජයා.

1. ඔච්චිකජානො - සි 2, PTS.

2. සුච්ඡුදා නොති - මජ්ඣ., සාය.

3. තථා තථා තෙහි තෙහි සප්පුරිසෙහි - මජ්ඣ., රජකෙහි සප්පුරිසෙහි - සාය.

4. දළුභුද්දපං - මජ්ඣ.

5. නගරසාමී - සිඛු, සාය, ඉමස්ස නගරසාමී - මජ්ඣ.

මහණ, එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ ඒ පුරුෂයාගේ පැන විසඳීමෙන් සතුටු නො වූයේ කැලඟසක් දුටු එක්තරා පුරුෂයකු වෙත එළඹෙන්නේ ය. එළඹ ඒ පුරුෂයාට පින්වත් පුරුෂය, 'කැලඟස කෙබඳු ද?' යි මෙසේ කියන්නේ ය. හෙතෙමේ එමිබල පුරුෂය, කැලඟස මස්වැදලිලක් මෙන් ලෙහෙවන්ය යි මෙසේ කියන්නේ ය. මහණ, ඒ පුරුෂයාගේ දැකුම යම්බඳු නම් එසමයෙහි කැලඟස එබඳු ම වන්නේ ය.

මහණ, එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ එ පුරුෂයාගේ පැනවිසඳීමෙන් නො සතුටු වූයේ කැලඟසක් දුටු එක්තරා පුරුෂයකු වෙත එළඹෙන්නේ ය. එළඹ ඒ පුරුෂයාට 'පින්වත් පුරුෂය, කැලඟස කෙබඳු ද?' යි මෙසේ කියන්නේ ය. හෙතෙමේ 'එමිබල පුරුෂය, කැලඟස මහරි ගසක් මෙන් පැළුණු කරල් ඇත්තේ ගැලවුණු පොතු ඇත්තේ ය' යි මෙසේ කියන්නේ ය. මහණ, ඒ පුරුෂයාගේ දැකුම යම්බඳු නම් එසමයෙහි කැලඟස එබඳු ම වන්නේ ය.

මහණ, එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ ඒ පුරුෂයාගේ පැන විසඳීමෙන් නො සතුටු වූයේ කැලඟසක් දුටු එක්තරා පුරුෂයකු වෙත එළඹෙන්නේ ය. එළඹ ඒ පුරුෂයාට පින්වත් පුරුෂය, කැලඟස කෙබඳු ද? යි මෙසේ කියන්නේ ය. හෙතෙමේ 'එමිබල පුරුෂය, කැලඟස නුගරුකක් මෙන් ගතසෙවණ ඇත්තේ ය' යි මෙසේ කියන්නේ ය. මහණ, ඒ පුරුෂයාගේ දැකුම යම්බඳු නම් එසමයෙහි කැලඟස එබඳු ම වන්නේ ය. මහණ, එසෙයින් ම යම් යම් පරිදි අවබෝධ කරන ලද ඒ සත්පුරුෂයන්ගේ දැකුම සුපිරිසිදු වී නම් ඒ ඒ සත්පුරුෂයන් විසින් ඒ ඒ පරිද්දෙන් පවසන ලද්දේ ය.

මහණ, යම්සේ රජකුගේ දැඩි පවිරුපදනම් ඇති දැඩි උපකාරිකා ඇති දැඩි පවිරුතොරන් ඇති සදෙරක් ඇති පසල් නුවරෙක් වේ ද, එහි පණ්ඩිත වූ වාක්ත වූ නුවණැති නො හඳුනන්නවුන් වලක්වන හඳුනන්නවුන් පිටිසවන දෙරටුපල්ලෙක් වන්නේ ය. ශීඝ්‍රගමන් ඇති දුත යුවළක් පෙරදිගින් අවුත් ඒ දෙරටුපල්ලාට "එමිබල පුරුෂය, මේ නුවර නුවරහිමියා කොහි ද?" යි මෙසේ කියන්නේ ය. හෙතෙමේ ස්වාමීනි, මෙතෙමේ මැද සිවුමංසලෙහි හුන්නේ යයි මෙසේ කියන්නේ ය.

එකල්හි ඒ ශීඝ්‍රදුත යුවළ නුවරහිමියාට වූපරිදි වචනය පවරා දී ආ මගට පිළිපදනේ ය. ශීඝ්‍රදුතයුවළක් පැළදිගින් අවුත් ... ශීඝ්‍රදුතයුවළක් උතුරුදිගින් අවුත් ... ශීඝ්‍රදුතයුවළක් දකුණුදිගින් අවුත් ඒ දෙරටුපල්ලාට "එමිබල පුරුෂය, මේනුවර නුවරහිමියා කොහි ද?" යි මෙසේ කියන්නේ ය. හෙතෙමේ ස්වාමීනි, මේ තෙමේ මැද සිවුමංසලෙහි හුන්නේ යයි මෙසේ කියන්නේ ය. එකල්හි ඒ ශීඝ්‍රදුතයුවළ නුවරහිමියාට වූපරිදි වචනය පවරා දී ආ මගට පිළිපදනේ ය.

උපමා බො මයායං භික්ඛු කතා අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනාය, අයං ඤේවෙත්ථ අත්ථො: නගරන්ති බො භික්ඛු ඉමසෙසනං වාතුමමහාභුතිකස්ස කායස්ස අධිවචනං. මාතාපෙත්තිකසමභවස්ස ඔදනකුමමාසුපවයස්ස අනිච්චවජාදන පරිමද්දන හෙදන විඤ්ඤාසන ධම්මස්ස. ජඤ්ඤාරන්ති බො භික්ඛු, ජනෙනං අර්ඤ්ඤාත්තකානං ආයතනානං අධිවචනං. දෙවාරිකොති බො භික්ඛු සතියා එතං අධිවචනං. සීසං දුතයුගන්ති බො භික්ඛු සමච්චිප්පස්සනානෙනං අධිවචනං. නගරසාමිති බො භික්ඛු විඤ්ඤාණංස්සනං අධිවචනං. මජ්ඣෙකා සිංහාටකොති බො භික්ඛු චතුක්කෙනං මහාභුතානං අධිවචනං: පඨවිධාතුයා ආපොධාතුයා තෙජොධාතුයා වායොධාතුයා. යථාභුතවචනන්ති බො භික්ඛු නිබ්බානස්සෙතං අධිවචනං. යථාගතමග්ගොති බො භික්ඛු අරියස්සෙතං අට්ඨංගිකස්ස මග්ගස්ස අධිවචනං සෙය්‍යථිදං: සම්මාදිට්ඨියා -පෙ- සම්මාසමාධිස්සාති.

1. 19. 9

විණොපමස්සනං

246. යස්ස කස්ස වි භික්ඛුවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා චක්ඛුවිඤ්ඤායොසු රූපෙසු උපපජ්ජය්‍ය ජන්ඤ වා රාගො වා දෙසො වා මොහො වා පටිසං¹ වා වේතසො, තතො විත්තං නිවාරයෙ,² සහයො වෙසො මග්ගො සප්පට්ඨයො ච සකණ්ටකො ච සගහතො ච උමමග්ගො ච කුමමග්ගො ච දුභිතිකො ච, අසප්පරිසසෙවිතො වෙසො මග්ගො න වෙසො මග්ගො සප්පරිසෙහි සෙවිතො, න ඤං අරහස්සිති තතො විත්තං නිවාරයෙ චක්ඛුවිඤ්ඤායොහි රූපෙහි.

යස්ස කස්සවි භික්ඛුවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා සොත- විඤ්ඤායොසු සද්දෙසු -පෙ- සාතවිඤ්ඤායොසු ගන්ඤ්ඤ -පෙ- ජීව්හාවිඤ්ඤායොසු රසෙසු -පෙ- කායවිඤ්ඤායොසු ථොට්ඨංඛෙඛුසු -පෙ- මනොවිඤ්ඤායොසු ධම්මෙසු උපපජ්ජය්‍ය ජන්ඤ වා රාගො වා දෙසො වා මොහො වා පටිසං වා වේතසො, තතො විත්තං නිවාරයෙ, සහයො වෙසො මග්ගො සප්පට්ඨයො ච සකණ්ටකො ච සගහතො ච උමමග්ගො ච කුමමග්ගො ච දුභිතිකො ච, අසප්පරිසසෙවිතො වෙසො මග්ගො, න වෙසො මග්ගො සප්පරිසෙහි සෙවිතො, න ඤං එතං අරහස්සිති තතො විත්තං නිවාරයෙ මනො විඤ්ඤායොහි ධම්මෙහි.

1. සප්පට්ඨං වා 8 - සා.

2. නිවාරය, පිච්ඡ.

මහණ, අරුත ඇඟවීම පිණිස මා විසින් මේ උපමාවක් කරන ලදී. මේ මෙහි අරුත යි. මහණ, නුවරය යනු මවුපියන්ගෙන් හටගත් බිතින් හා කොමුපිටුයෙන් වැඩුණු අනිස වූ ඉලීම පිරිමැදීම බිදීම වැනසීම සඟවා කොට ඇති සතර මහාභූතමය වූ මේ සිරුරට තෙල නමෙකි. මහණ, සදෙර ය යනු ආධ්‍යාත්මික ඡායායතනයට මේ නමෙකි. මහණ, දෙරටුපල්ලා ය යනු සිතියට මේ නමෙකි. මහණ, ගීසුදුන යුචළය යනු සමච්ඡිදර්ශනාවන්ට මේ නමෙකි. මහණ, නුවරහිමියා යනු විඤ්ඤාණයට මේ නමෙකි. මහණ, මැද සිවුමංසලය යනු පඨවිධාතුවට ද ආපොධාතුවට ද තෙජොධාතුවට ද වායොධාතුවට ද යන සතර මහාභූතයන්ට මේ නමෙකි. මහණ, වූපරිදි වචනය යනු නිවනට මේ නමෙකි. මහණ, ආ මග ය යනු අරිඅට්ඨිමගට එනම් සමොදිට්ඨියට ද ... සමමාසමාධියට ද මේ නමෙකි යි.

1. 19. 9

විණොපම සූත්‍රය

246. මහණෙනි, යම්කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ ඇසින් දත යුතු රූහි සිතේ ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ දෙසයෙක් හෝ මොහයෙක් හෝ පට්ඨයෙක් හෝ උපදනේ නම් එයින් සිත වළක්වන්නේ ය. මේ මහ බිය සහිත ද ප්‍රතිභය සහිත ද කටු සහිත ද ගහන සහිත ද නොමගෙක් ද නපුරු මහෙක් ද දුක්පැවැතුම් ඇත්තෙක් ද වෙයි. මේ මහ අසත්පුරුෂයන් විසින් සෙවුනා ලද්දේ ය. මේ මහ සත්පුරුෂයන් විසින් නො ද සෙවුනා ලද්දේ ය. තෙපි මෙයට නුසුදුස්සහු යයි ඒ ඇසින් දත යුතු රූපයන්ගෙන් සිත වළක්වන්නේ ය.

මහණෙනි, යම්කිසි මහණකුට හෝ මෙහෙණකට හෝ කනින් දත යුතු සදෙහි ... නැහැයෙන් දත යුතු ගදෙහි ... දිවින් දත යුතු රසෙහි ... කයින් දත යුතු පහස්හි ... සිතින් දත යුතු දහමිහි සිතේ ඡන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ දෙසයෙක් හෝ මොහයෙක් හෝ පට්ඨයෙක් හෝ උපදනේ නම් එයින් සිත වළක්වන්නේ ය. මේ මහ බිය සහිත ද පට්ඨභය සහිත ද කටු සහිත ද ගහන සහිත ද නොමගෙක් ද නපුරුමහෙක් ද දුක් පැවැතුම් ඇත්තෙක් ද වේ. මේ මහ අසත්පුරුෂයන් විසින් සෙවුනා ලද්දේ ය. මේ මහ සත්පුරුෂයන් විසින් නො ද සෙවුනා ලද්දේ ය. තෙපි මෙයට නුසුදුස්ස වහු යයි ඒ සිතින් දත යුතු දහමින් සිත වළහන්නේ ය.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කිට්ඨං සමපන්නං, කිට්ඨරක්ඛකො¹ව පමනො ගොණො ව කිට්ඨාදෙ අද්දං කිට්ඨං ඔතරියා² යාවදත්ථං මදං ආපජෙය්‍ය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ අසුත්තවා පුට්ඨජ්ජනො ඡස්ස එසසායතනෙසු අසංවුත්තකාරී පඤ්ඤා කාමගුණෙසු යාවදත්ථං මදං ආපජන්ති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කිට්ඨං සමපන්නං කිට්ඨරක්ඛකො ව අපමනො ගොණො ව කිට්ඨාදෙ අද්දං කිට්ඨං ඔතරියා³ තමෙනං කිට්ඨරක්ඛකො නාසාය සුග්ගහීතං ගණෙහය්‍ය, නාසාය සුග්ගහීතං ගහෙතො උපරිසවායං සුනිග්ගහීතං නිග්ගණෙහය්‍ය, උපරිසවායං සුනිග්ගහීතං නිග්ගහෙතො දණ්ණෙන සුතාළිතං තාළෙය්‍ය, දණ්ණෙන සුතාළිතං තාළෙතො ඔසසජෙය්‍ය,⁴

දුතියමෙව ඛො භික්ඛවෙ -පෙ- තතියමෙව ඛො භික්ඛවෙ ගොණො කිට්ඨාදෙ අද්දං කිට්ඨං ඔතරියා, තමෙනං කිට්ඨරක්ඛකො නාසාය සුග්ගහීතං ගණෙහය්‍ය, නාසාය සුග්ගහීතං ගහෙතො උපරිසවායං සුනිග්ගහීතං නිග්ගණෙහය්‍ය, උපරිසවායං සුනිග්ගහීතං නිග්ගහෙතො දණ්ණෙන සුතාළිතං තාළෙය්‍ය, දණ්ණෙන සුතාළිතං තාළෙතො ඔසසජෙය්‍ය. එවං භි සො භික්ඛවෙ ගොණො කිට්ඨාදෙ ගාමගතො වා අරඤ්ඤගතො වා යාන ඛහුලො අසස නිසජ්ජඛහුලො, න තං කිට්ඨං පුත්ත ඔතරියා. තමෙව පුරිමං දණ්ණසමමසසං සමනුසස- රතෙත්වා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යතො භික්ඛුනො ඡස්ස එසසායතනෙසු විත්තං උද්දජ්ජනං⁵ හොති සුද්දජ්ජනං⁶ අරඤ්ඤතං සන්තප්පිති සන්තප්පිති එකොදි හොති සමාධියති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රඤ්ඤා වා රාජමහාමනත්තස්ස වා විණාය සදෙද අසුත්තපුබ්බො අසස, සො විණායද්දං පුණෙය්‍ය, සො එවං වදෙය්‍ය: “අනෙතා කිසස”නුබො එසො සදෙද එවං රජනියො එවං කමතියො එවං මදනියො එවං මුච්ඡනියො එවං ඛන්ධනියො”ති? තමෙනං එවං වදෙය්‍ය: “එසා ඛො භතො විණා නාම යස්සා එසො සදෙද එවං රජනියො එවං කමතියො එවං මදනියො එවං මුච්ඡනියො එවං ඛන්ධනියො”ති.

සො එවං වදෙය්‍ය: “ගච්ඡ මෙ හො තං විණං ආහරථා”ති. තස්ස තං විණං ආහරෙය්‍ය: තමෙනං එවං වදෙය්‍ය: “අයං ඛො සා භතො විණා යස්සා එසො සදෙද එවං රජනියො එවං කමතියො එවං මදනියො එවං මුච්ඡනියො එවං ඛන්ධනියො”ති. සො එවං වදෙය්‍ය: “අලං මෙ හො තාය විණාය, තමෙව මෙ සද්දං ආහරථා”ති.

1. කිට්ඨරක්ඛකො - මජ්ඣ.

2. ඔතාරියා - සී 1, 2

3. ඔතාරියා - සී 2.

4. ඔසසජෙය්‍ය - මජ්ඣ, සා.

5. උද්දජ්ජනං - සී 1, 2. උද්දජ්ජනං - මජ්ඣ.

6. සුද්දජ්ජනං - සී 1, 2, සුද්දජ්ජනං - මජ්ඣ.

7. කසා - මජ්ඣ, යා.

මහණෙනි, යම්සේ සරු ගොයමෙක් වේ ද, ගොයම රක්තාත් පමා වූයේ වේ ද, ගොයම් කන ගොණෙක් ඒ ගොයමට බැස ඇතිනාක් මදයට පැමිණෙන්නේ ය. මහණෙනි, එසෙයින් ම අග්‍රානවත් පෘථජ්ජන තෙමේ ස්පර්ශායතන සයෙහි සංවර රහිත වූයේ පඤ්චකාමගුණයන් හි ඇතිනාක් මදයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, යම්සේ සරුගොයමෙක් වේ ද, ගොයම රක්තාත් නො පමා වූයේ ද, ගොයම් කන ගොණෙක් ඒ ගොයමට බස්නේ ය. ගොයම රක්තා තෙල ගොනු නැහැයෙහි දැඩි කොට ගන්නේ ය. නැහැයෙහි දැඩිකොට ගෙන දෙ අං අතරෙහි දැඩිපෙළුම් කොට පෙළන්නේ ය. දෙ අං අතරෙහි දැඩිපෙළුම් කොට පෙළා දණ්ඩෙකින් දැඩිතැළුමෙන් තළන්නේ ය. දණ්ඩෙකින් දැඩිතැළුමෙන් තළා හැර දමන්නේ ය.

මහණෙනි, දෙවන වට දු ... මහණෙනි, තෙවනවට දු ගොයම් කන ගොණා ඒ ගොයමට බස්නේ ය. ගොයම රක්තා තෙල ගොනු නැහැයෙහි දැඩිකොට ගන්නේ ය. නැහැයෙහි දැඩි කොට ගෙන දෙඅං අතරෙහි දැඩි පෙළුම් කොට පෙළන්නේ ය. දෙඅං අතරෙහි දැඩිපෙළුම් කොට පෙළා දණ්ඩෙකින් දැඩිතැළුමෙන් තළන්නේ ය. දණ්ඩෙකින් දැඩිතැළුම් කොට තළා හැර දමන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ ඒ ගොයම් කන ගොණා ගමකට ගියේ හෝ අරණකට ගියේ හෝ සිටුම් බහුල කොට ඇත්තේ හිඳුම් බහුල කොට ඇත්තේ වන්නේ ය. ඒ පළමු දඩුපහස ම සිහි කරනුයේ ඒ ගොයමට නැවත නො බස්නේ ය. මහණෙනි, එසෙයින් ම යම්කලෙක මහණහුගේ සිත ස්පර්ශායතන සයෙහි තර්ජනය කරන ලද්දේ දැඩියේ තර්ජනය කරන ලද්දේ වේ ද, (එකල්හි) ඇතුළත සිටියි, හිඳියි, එකභවෙයි, සමාධිගත වෙයි.

මහණෙනි, යම්සේ රජකු විසින් හෝ රාජමහාමාත්‍රයකු විසින් හෝ විණාවෙහි හඬ නො ඇසුවීරු වන්නේ ද හෙතෙමේ විණා-හඬක් අසන්නේ ය. හෙතෙමේ පින්වත්නි, මෙසේ ඇලුම් කට යුතු මෙසේ කැමති වියයුතු මෙසේ මදයට කරුණු වූ මෙසේ මුළාවට කරුණු වූ මෙසේ බැඳීමට කරුණු වූ මේ හඬ කුමක් ද? යි මෙසේ කියන්නේ ය. ඒ මොහුට ස්වාමීනි, යමෙක වූ මේ හඬ මෙසේ ඇලුම් කටයුතු මෙසේ කැමති වියයුතු මෙසේ මදයට කරුණු මෙසේ මුළාවට කරුණු මෙසේ බැඳීමට කරුණු වේ නම් මෙය විණා නමැ යි.

හෙතෙමේ පින්වත්නි, යවු ඒ විණාව මට ගෙනෙවු යයි මෙසේ කියන්නේ ය. ඔහුට ඒ විණාව ගෙන එන්නාහු ය. ඒ මොහුට ස්වාමීනි, මෙසේ ඇලුම් කටයුතු මෙසේ කැමති විය යුතු මෙසේ මදයට කරුණු වූ මෙසේ මුළාවට කරුණු වූ මෙසේ බැඳීමට කරුණු වූ මේ හඬ යමක නම් මේ ඒ විණාව යයි මෙසේ කියන්නාහු ය. හෙතෙමේ හවත්නි, ඒ විණාවෙන් මට කම් නැත ඒ හඬ ම මට ගෙන එවූ යයි මෙසේ කියන්නේ ය.

තමෙනං ඵවං වදෙය්‍යං: “අයං ඛො භනෙන වීණා නාම අනෙකසමාරා මහාසමාරා, අනෙකෙහි සමාරෙහි සමාරද්ධා වදන්ති¹ සෙය්‍යාපීදං? දෙණ්ණෙහි පටිච්ච වත්තෙහි² පටිච්ච දණ්ණෙහි පටිච්ච උපවෙණ්ණෙහි³ පටිච්ච තතභියො ව පටිච්ච කොණ්ණෙහි පටිච්ච පුරිසස්ස ව තජ්ජං වායාමං පටිච්ච ඵවායං භනෙන වීණා නාම අනෙකසමාරා මහාසමාරා, අනෙකෙහි සමාරෙහි සමාරද්ධා වදන්ති.

සො තං වීණං දසධා වා සතධා⁴ වා ඵාලෙය්‍යා, දසධා වා සතධා වා තං ඵාලෙය්‍යා සකලිකං සකලිකං කරෙය්‍යා සකලිකං සකලිකං කරිත්වා අභේනා ඩහෙය්‍යා, අභේනා ඩහෙත්වා මසිං කරෙය්‍යා, මසිං කරිත්වා මහාවානෙ වා ඔපුනෙය්‍යා, නදියා වා සීසසොනාය පවාහෙය්‍යා.

සො ඵවං වදෙය්‍යා: අසනී⁵ කිරායං හො වීණා නාම, යපෙවං යං කිඤ්චි වීණා නාම, ඵත්ථ ව පනායං ජනො අතිවෙලං පමණො පලාළිතො⁶ති. ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපං සමනෙසනී යාවතා රූපස්ස ගති. වෙදනං සමනෙසනී යාවතා වෙදනාය ගති, සංකෘතං සමනෙසනී යාවතා සංකෘය ගති සංඛාරා වෙදනාය ගති යාවතා සංඛාරානං ගති. වීඤ්ඤාණං සමනෙසනී යාවතා වීඤ්ඤාණස්ස ගති. තස්ස රූපං සමනෙසනො යාවතා රූපස්ස ගති. වෙදනං -පෙ- සංකෘතං -පෙ- සංඛාරෙ -පෙ- වීඤ්ඤාණං සමනෙසනො යාවතා වීඤ්ඤාණස්ස ගති. යමපස්ස තං හොති අභතති වා මමතති වා අසමීති වා තමපි තස්ස න හොතීති.

1. 19. 10

ජපසාණකසුත්තං.

247. සෙය්‍යාථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො අරුගණො පක්කගණො සරවනං පටිසෙය්‍යා, තස්ස කුසකණ්ටකා වෙව පාදෙ විජේඛය්‍යං, සරපන්නානි ව ගන්නානි විලිබෙය්‍යං⁷ ඵවං හි සො භික්ඛවෙ පුරිසො භියො සොමනාය තතො නිදනං දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියෙථ. ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො භික්ඛු ගාමගතො වා අරඤ්ඤ-ගතො වා ලහති වන්නාරං: අයංකො සො⁸ ආයස්මා ඵවංකාරී ඵවංසමාවාරො අසුචි ගාමකණ්ටකොති, තං කණ්ටකොති ඉති විදිත්වා සංවරො ව අසංවරො ව වෙදිතඤ්ඤා.

කථංකො භික්ඛවෙ අසංවරො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ අධිමුච්චති, අපට්ඨරූපෙ රූපෙ ව්‍යාපජ්ජති, අනුපට්ඨිතකායසති ව විහරති පරිත්තවෙතසො, තඤ්ච වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං නාපජ්ජානාති යත්ථස්ස තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපට්ඨෙය්‍යා නිරුජ්ඣන්ති.

1. වරති - ස්‍යා.

2. මඤ්චං - ස්‍යා.

3. උපධාරණෙව - මජ්ඣං, ස්‍යා.

4. සතධා - සී 1.

5. අසනකිරායං - සී 1, 2.

6. පලළිතො - මජ්ඣං.

7. විලෙබෙය්‍යං - මජ්ඣං.

විලාබෙය්‍යං - ස්‍යා.

8. අයංකො ඛො PTS.

ඒ මොහුට මෙසේ කියන්නාහු ය: ස්වාමීනි, මේ විණාව නම් නොයෙක් උපකරණ ඇත්තකි. බොහෝ උපකරණ ඇත්තකි. නොයෙක් උපකරණවලින් අරඹන ලද්දේ හඬ නගයි. එනම්: දෙණත් නිසා සමත් නිසා දණ්ඩත් නිසා උපවිණයත් නිසා තතුත් නිසා කඩිප්පුත් නිසා පුරුෂයාගේ ඊට සුදුසු වැයමත් නිසා ය. ස්වාමීනි, මෙසේ මේ විණාව නම් නොයෙක් උපකරණ ඇත්තකි. බොහෝ උපකරණ ඇත්තකි. නොයෙක් උපකරණවලින් අරඹන ලද්දේ හඬ නගා යි.

හෙතෙමේ ඒ විණාව දසකඩක් කොට හෝ සියක් කඩක් කොට හෝ පළන්නේය. දසකඩක් කොට හෝ සියක් කඩක් කොට හෝ එය පළා කැබලි කැබලි කරන්නේ ය. කැබලි කැබලි කොට ගින්නෙන් දවන්නේ ය. ගින්නෙන් දවා හළ කරන්නේ ය. හළ කොට මහසුළඟෙහි හෝ පිඹ හරින්නේ ය. සැඩදියපහර ඇති ගහක හෝ පාකොට හරින්නේ ය.

හෙතෙමේ මෙසේ කියන්නේ ය. පින්වත්නි, මේ විණාව නම් ලාමක ය. විණා නම් වෙනත් යම් කිසිවකුත් වේ නම් එයත් මෙබඳු ය. මෙහිදු මේ ජන තෙමේ වේලාව ඉක්මවා පමා වූයේ ඇලුනේ යයි. මහණෙනි, එසෙයින් ම මහණ තෙමේ රූපයේ ගති යම්තාක් ද ඒ තාක් රූපය සොයයි. වේදනාවේ ගති යම් තාක් ද ඒතාක් වේදනාව සොයයි. සංඥාවේ ගති යම්තාක් ද ඒතාක් සංඥාව සොයයි. සංස්කාරයන්ගේ ගති යම්තාක් ද ඒතාක් සංස්කාර සොයයි. විඥානයාගේ ගති යම්තාක් ද ඒ තාක් විඥානය සොයයි. රූපයේ ගති ඇති තාක් රූපය සොයන ඔහුට වේදනාව... සංඥාව... සංස්කාර... විඥානයේ ගති ඇති තාක් විඥානය සොයන ඔහුට “මම ය” යි හෝ “මාගේ ය” යි හෝ “වෙමි” යි හෝ ඒ යමකුත් වේ නම් එය ද ඔහුට නො වේ යි.

1. 19. 10

ඡපපාණක සූත්‍රය

247. මහණෙනි, යම්යේ වණසහිත සිරුරු ඇති පැය වූ සිරුරු ඇති පුරුෂයෙක් කටුවනයකට පිවිසෙන්නේ ද කුසකටු ද ඔහුගේ පා වීදුනේ ය. කටු සහිත පත් ද සිරුරු සුරන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ ඒ පුරුෂ තෙමේ ඒ හේතු කොට ගෙන දුක් දෙමිනස් වීදුනේ ය. මහණෙනි, එසෙයින් ම මෙහි ඇතැම් මහණෙක් ගමකට ගියේ හෝ අරණකට ගියේ හෝ “ඒ මේ ආයුෂ්මත් තෙමේත් මෙසේ කරන්නේ මෙබඳු හැසුරුම් ඇත්තේ අපිරිසිදු ගම්කටුවකැ” යි නුගුණ කියන්නකු ලබයි. ඔහු කටුවකැ යි මෙසේ දන සංවරය ද අසංවරය ද දන යුත්තේ ය.

මහණෙනි, කෙසේ නම් අසංවර වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රු දක ප්‍රියස්වරූප වූ රූපයෙහි ඇලෙයි. ප්‍රියස්වරූප නො වූ රූපයෙහි කිපෙයි. නො එළඹ සිටි කාශියා සිහි ඇත්තේත් මද සිත් ඇත්තේත් වෙසෙයි. ඔහුට උපත් ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් තැනෙක නිරවශේෂයෙන් නිරුඳා ආවත් නම් ඒ ඵලසාධයත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුයේ නො දනී.

සොනෙන සඳං සුඛා -පෙ- සානෙන ගඤ්ඤං සාධිතා -පෙ- ජිව්හාය රසං සාධිතා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං ඵුසිතා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය පියරූපෙ ධම්මෙ අධිමුච්චති, අපපියරූපෙ ධම්මෙ ව්‍යාපජ්ජති, අනුපට්ඨිතකායසති ච චිහරති පරික්ඛවෙනසො තඤ්ඤා වෙනොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං යථාභූතං නසප්පානාති යක්ඛස්ස තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ඡප්පාණකෙ ගහෙතා නානා විසයෙ නානාගොවරෙ දළහාය රජ්ජයා බන්ධෙය්‍යා: අභිං ගහෙතා දළහාය රජ්ජයා බන්ධෙය්‍යා, සුංසුමාරං ගහෙතා දළහාය රජ්ජයා බන්ධෙය්‍යා, පක්ඛිං ගහෙතා දළහාය රජ්ජයා බන්ධෙය්‍යා, කුකකුරං ගහෙතා දළහාය රජ්ජයා බන්ධෙය්‍යා, සිගාලං ගහෙතා දළහාය රජ්ජයා බන්ධෙය්‍යා, මකකටං ගහෙතා දළහාය රජ්ජයා බන්ධෙය්‍යා; දළහාය රජ්ජයා බන්ධිතා මජ්ඣෙකෙ ගඤ්ඤං කරිතා ඔක්ඛස්සෙය්‍යා, අප්ඨං ඛො තෙ භික්ඛවෙ ඡප්පාණකා නානා විසයා නානා ගොවරා සකං සකං ගොවරවිසයං ආවිඤ්ඤෙය්‍යා,

අභි ආවිඤ්ඤෙය්‍යා වමථිකං පට්ටෙකඛාමිති, සුංසුමාරො ආවිඤ්ඤෙය්‍යා උදකං පට්ටෙකඛාමිති, පක්ඛි ආවිඤ්ඤෙය්‍යා ආකාසං ධෙසුසාමිති, කුකකුරො ආවිඤ්ඤෙය්‍යා ගාමං පට්ටෙකඛාමිති, සිගාලො ආවිඤ්ඤෙය්‍යා සිවරිකං පට්ටෙකඛාමිති, මකකටො ආවිඤ්ඤෙය්‍යා වනං පට්ටෙකඛාමිති. යද්ද ඛො තෙ භික්ඛවෙ ඡප්පාණකා කුසන්තා අසු කිලනා, අප්ඨං යො නෙසං පාණකො¹ බලවතරො අස්ස, තස්ස නෙ අනුප්ප- වත්තෙය්‍යා, අනුචිධායෙය්‍යා,² විසං ගච්ඡෙය්‍යා.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යස්ස කස්සචි භික්ඛුතො කාය ගතා සති අභාවිතා අබ්බුලිකතා, තං වත්ඛු ආවිඤ්ඤති මනාපිකෙසු රූපෙසු, අමනාපිකස්ස රූපා පටිකකුලා භොතති, සොතං ආවිඤ්ඤති මනාපිකෙසු සරේසු, අමනාපිකස්ස සරේ පටිකකුලා භොතති, සාතං ආවිඤ්ඤති මනාපිකෙසු ගන්ධෙසු, අමනාපිකස්ස ගන්ධා පටිකකුලා භොතති, ජිව්හා ආවිඤ්ඤති මනාපිකෙසු රසෙසු, අමනාපිකස්ස රසා පටිකකුලා භොතති, කායො ආවිඤ්ඤති මනාපිකෙසු ථොට්ඨබ්බෙසු, අමනාපිකස්ස ථොට්ඨබ්බා පටිකකුලා භොතති, මනො ආවිඤ්ඤති මනාපිකෙසු ධම්මෙසු, අමනාපිකස්ස ධම්මා පටිකකුලා භොතති.

ඵවං ඛො භික්ඛවෙ අසංවරො භොති. කප්ඤ්ඤා භික්ඛවෙ සංවරො භොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වත්ඛුතා රූපං දිස්වා පියරූපෙ රූපෙ නාධිමුච්චති, අපපියරූපෙ න ව්‍යාපජ්ජති, උපට්ඨිතකායසති ච චිහරති අප්පමාණවෙනසො, තඤ්ඤා වෙනොවිමුත්තිං පඤ්ඤවිමුත්තිං යථාභූතං පපානාති යක්ඛස්ස තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣති.

1. පාණකානං - මජ්ඣං.

පාණකා - සායා.

2. අනුචිධෙය්‍යා - සී 1. 2.

කතින් සද අසා ... නැහැයෙන් ගද ගෙන ... දිවෙන් රස විඳ ... කයින් පහස් පැහැය ... සිකින් දහම් දන පියදෑ වූ දහම්හි ඇලෙයි. ප්‍රියස්ථරූප නො වූ දහම්හි කිපෙයි. නො එළඹ සිටි කාශියා සිහි ඇත්තේත් මද සිත් ඇත්තේත් වෙසෙයි, ඔහුට උපන් ලාමක අකුසල්-දහම්හු යම් තැනෙක නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුයේ නො දනී.

මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් වෙනස් වෙනස් තැන්හි වෙසෙන වෙනස් වෙනස් ගොදුරු ගන්නා සතුන් සදෙනකුත් ගෙන දැඩි රැහැනකින් බඳනේ ද; නයකු ගෙන දැඩි රැහැනකින් බඳනේ ය. කිඹුලකු ගෙන දැඩි රැහැනකින් බඳනේ ය. පක්ෂියකු ගෙන දැඩි රැහැනකින් බඳනේ ය. ශූනකයකු ගෙන දැඩි රැහැනකින් බඳනේ ය. සිවලකු ගෙන දැඩි රැහැනකින් බඳනේ ය. වදුරකු ගෙන දැඩි රැහැනකින් බඳනේ ය. දැඩි රැහැනකින් බැඳ මැඳ ගැටයක් කොට අත්හරනේ ය. මහණෙනි, එකල්හි වෙනස් වෙනස් තැන්හි වෙසෙන වෙනස් වෙනස් ගොදුරු ගන්නා ඒ සත්තු සදෙන සිය සිය ගොදුරුබිම් හා වෙසෙන තැන් කරා අදනාහ.

තුඹසට පිවිසෙන්නෙමි යි නයා අදනේ ය. දියට පිවිසෙන්නෙමි යි කිඹුලා අදනේ ය. අහසට නගින්නෙමි යි පක්ෂියා අදනේ ය. ගමට පිවිසෙන්නෙමි යි ශූනකයා අදනේ ය. සොහොනට පිවිසෙන්නෙමි යි සිවලා අදනේ ය. වනයට පිවිසෙන්නෙමි යි වදුරා අදනේ ය. මහණෙනි, යම් කලෙක ඒ සත්තු සදෙන වෙහෙසට පත් වුවෝ ක්ලාන්ත වුවෝ වන්නාහු ද, එකල්හි ඔවුනතුරෙන් යමෙක් ඉතා බලවත් වන්නේ නම් ඔහු ඔහුට අනුව පවත්නාහු ය. අනුව යන්නාහු ය. වසයට පැමිණෙන්නාහු ය.

මහණෙනි, එසෙයින් ම යම්කිසි මහණකු විසින් කාශියාසිහිය නො වඩනා ලද නම් පුනපුනා නොවඩනා ලද නම් ඇය ඔහු මනවඩනා රුහි අදියි. නො මනවඩනා රු ඔහුට පිළිකුල් වේ. කන මනවඩනා සඳෙහි අදී. නො මනවඩනා සද ඔහුට පිළිකුල් වේ. නැහැය මනවඩනා ගඳෙහි අදී. නො මනවඩනා ගද ඔහුට පිළිකුල් වේ. දිව මනවඩනා රසෙහි අදී. නො මනවඩනා රස ඔහුට පිළිකුල් වේ. කය මනවඩනා පහස්හි අදී. නො මනවඩනා පහස් ඔහුට පිළිකුල් වේ. සිත මනවඩනා දහම්හි අදියි. නො මනවඩනා දහම් ඔහුට පිළිකුල් වේ. මහණෙනි, මෙසේ අසංවර වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් සංවර වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රු දක ප්‍රියස්ථරූප වූ රූපයෙහි නො ඇලෙයි. ප්‍රියස්ථරූප නො වූ රූපයෙහි නො කිපෙයි. එළඹසිටි කාශියා සිහි ඇත්තේත් නො පමණ සිත් ඇත්තේත් වෙසෙයි. ඔහුට උපන් ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් තැනෙක නිරවශෙෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඥාවත් තතුයේ දනී.

සොනෙන සඳුං සුඛා -පෙ- සානෙන ගතං සාධිතා -පෙ-
 ජීව්හාය රසං සාධිතා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං ඵුසිතා -පෙ-
 මනසා ධර්මං විඤ්ඤාය පියරුපෙ ධර්මෙ නාධිවුච්ඡති, අපපියරුපෙ
 ධර්මෙ න ව්‍යාපජ්ජති, උපට්ඨිතකායසති ච විහරති අප්පමාණ
 චෙතසො තඤ්ඤා චෙතොවිමුක්තිං පඤ්ඤාචිමුක්තිං යථාභූතං පජානාති
 යත්ඤ්ඤා තෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධර්මා අපරිසෙසා
 නිරුජ්ඣන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ඡත්‍යාණකෙ ගහෙතා නානා
 විසයෙ නානා ගොවරෙ දළ්‍හාය රජ්ජයා බ්‍රහ්මයා, අභිං ගහෙතා
 දළ්‍හාය රජ්ජයා බ්‍රහ්මයා සුංසුමාරං ගහෙතා -පෙ- පක්ඛිං
 ගහෙතා -පෙ- කුකුතුරං ගහෙතා -පෙ- සිගාලං ගහෙතා -පෙ-
 මකකටං ගහෙතා දළ්‍හාය රජ්ජයා බ්‍රහ්මයා, දළ්‍හාය රජ්ජයා
 බ්‍රහ්මයා දළ්‍හෙ වීලෙ වා ථමෙහ වා උපතිබ්‍රහ්මයා.

අථ ඛො තෙ භික්ඛවෙ ඡත්‍යාණකා නානා විසයා නානා
 ගොවරා සකං සකං ගොවරවිසයං ආවිඤ්ඤායුං; අභි ආවිඤ්ඤාය
 වර්මෙහි පට්ඨෙතාමිති, සුංසුමාරො ආවිඤ්ඤාය උදකං පට්ඨෙතා-
 මිති, පක්ඛි ආවිඤ්ඤාය ආකාසං ධ්වංසාමිති, කුකුතුරො ආවිඤ්ඤාය
 ගාමං පට්ඨෙතාමිති සිගාලො ආවිඤ්ඤාය සිවරිකං පට්ඨෙතාමිති.
 මකකටො ආවිඤ්ඤාය වනං පට්ඨෙතාමිති. යද ඛො පන තෙ
 භික්ඛවෙ ඡත්‍යාණකා කුසලා අසු කිලන්තා, අථ තමෙව වීලං
 වා ථමෙහ වා උපතිබ්‍රහ්මයා, උපතිබ්‍රහ්මයා, උපතිපජ්ජයා,
 විසං ගට්ඨෙතායුං.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යත්ත කස්සචි භික්ඛුනො කායගතාසති
 භාවිතා බ්‍රහ්මිකතා තං වන්ඛු නාවිඤ්ඤාති මනාපිකෙසු රුපෙසු,
 අමනාපිකසු රුපානි නසට්ඨකකුලානි භොතති; සොතං නාවිඤ්ඤාති
 -පෙ- සාතං නාවිඤ්ඤාති -පෙ- ජීව්හා නාවිඤ්ඤාති -පෙ- කායො
 නාවිඤ්ඤාති -පෙ- මනො නාවිඤ්ඤාති මනාපිකෙසු ධර්මෙසු, අමනාපික
 ධර්මො නසට්ඨකකුලා භොතති. ඵවං ඛො භික්ඛවෙ සංවරො භොති.

දළ්‍හෙ වීලෙ වා ථමෙහ වා. ති ඛො භික්ඛවෙ කායගතා සතියා ඵතං
 අධිවචනං, තස්මාතිහ භික්ඛවෙ ඵවං සික්ඛිතබ්බං: “කායගතා නො සති
 භාවිතා භවිසති බ්‍රහ්මිකතා යානිකතා වජ්ජකතා අනුඤ්ඤාතා පරිචිතා
 සුසමාරද්ධා”ති, ඵවං හි ඛො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බන්ති.

කනින් සද අසා ... නැහැයෙන් ගඳ ගෙන ... දිවෙන් රස විඳ ...කසින් පහස් පැහැය සිතින් දහම් දැන ප්‍රියසාරූප වූ දහම්හි නො ඇලෙයි. ප්‍රියසාරූප නො වූ දහම්හි නො කිපෙයි. එළඹ සිටි කාශියා සිහි ඇත්තේත් නො පමණ සිත් ඇත්තේත් වෙසෙයි. ඔහුට උපන් ලාමක අකුසල් දහම්හු යම් තැනෙක නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙත් නම් ඒ එලසමාධියත් එලප්භාවත් තතුයේ දැනී.

මහණෙනි, යම්යේ පුරුෂයෙක් වෙනස් වෙනස් තැන්හි වෙසෙන වෙනස් වෙනස් ගොදුරු ගන්නා සතුන් සදෙනකුන් ගෙන දැඩි රැහැනින් බඳනේ ද, නයකු ගෙන දැඩි රැහැනින් බඳනේ ය. කිඹුලකු ගෙන ... පක්ෂියකු ගෙන ... ශුන්කයකු ගෙන ... සිවලකු ගෙන ... වදුරකු ගෙන දැඩි රැහැනින් බඳනේ ය. දැඩිරැහැනින් බැඳ දැඩි හුලක හෝ වැඹෙක හෝ බැඳ තබන්නේ ය.

මහණෙනි, එකල්හි වෙනස් වෙනස් තැන්හි වෙසෙන වෙනස් වෙනස් ගොදුරු ගන්නා ඒ සත්තු සදෙන සිය සිය ගොදුරුබිම් හා වෙසෙන තැන් කරා අදනාහු ය. තුඹසට පිවිසෙන්නෙමි යි නයා අදනේ ය. දියට පිවිසෙන්නෙමි යි කිඹුලා අදනේ ය. අහසට නගින්නෙමි යි පක්ෂියා අදනේ ය. ගමට පිවිසෙන්නෙමි යි ශුන්කයා අදනේ ය, සොහොනට පිවිසෙන්නෙමි යි සිවලා අදනේ ය. වනයට පිවිසෙන්නෙමි යි වදුරා අදනේ ය. මහණෙනි, යම් කලෙක ඒ සත්තු සදෙන වෙහෙසට පත් වූවෝ ක්ලාන්ත වූවෝ වන්නාහු ද එකල්හි ඒ උල ම හෝ වැඹ ම වෙත සිටිනාහ, හිඳිනාහ, හෝනාහ, වසයට යන්නාහ.

මහණෙනි, එසෙයින් ම යම්කිසි මහණකු විසින් කාශියා සිහිය වඩන ලද්දේ පුනපුනා වඩන ලද්දේ වේ නම් ඇස ඔහු මනවඩන රුහි නො අදී. නො මනවඩනා රු ඔහුට පිළිකුල් නො වේ. කන නො අදී ... නැහැය නො අදී ... දිව නො අදී ... කය නො අදී ... සිත මනවඩනා දහම්හි නො අදී. නො මනවඩනා දහම් ඔහුට පිළිකුල් නො වේ. මහණෙනි, මෙසේ සංවර වේ.

මහණෙනි, දැඩි හුලෙහි හෝ වැඹෙහි හෝ යනු කාශියා සිහියට මේ නමෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා මෙසේ භික්ෂිය යුතු යි: “අප විසින් කාශියා සිහිය වඩන ලද්දේ පුනපුනා වඩන ලද්දේ යානාවක් මෙන් කරන ලද්දේ වාස්තුවක් මෙන් කරන ලද්දේ එළඹසිටියක් කරන ලද්දේ පුරුදු කරන ලද්දේ මැනවින් අරඹන ලද්දේ වන්නේ ය” යි. මහණෙනි තොප විසින් මෙසේ ම භික්ෂිය යුතු යි.

1. 19. 11

යවකලාපිසුතතං

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යවකලාපි චාතුමච්ඡාපථෙ නික්ඛන්තා අස්ස, අථ ඡ පුරිසා ආගච්ඡය්‍යුං ව්‍යාහරිතස්වා, තෙ තං යවකලාපිං ඡහි ව්‍යාහරිතී හනෙය්‍යුං, එවං හි සා භික්ඛවෙ යවකලාපි සුභතා අස්ස ඡහි ව්‍යාහරිතී හඤ්ඤාමානා, අථ සත්තමො පුරිසො ආගච්ඡය්‍ය ව්‍යාහරිතස්වා, සොතං යවකලාපිං සත්තමාය ව්‍යාහරිතාය හනෙය්‍යුං, එවං හි සා භික්ඛවෙ යවකලාපි සුභතතරා අස්ස සත්තමාය ව්‍යාහරිතාය හඤ්ඤාමානා.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ අසුත්තවා පුට්ඨජනො වත්ඛුස්මිං හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙති රූපෙති, සොතස්මිං හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙති සද්දෙති, සාතස්මිං හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙති ගජෙති, පිට්ඨාය හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙති රසෙති, කායස්මිං හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙති ථොට්ඨබ්බෙති, මනස්මිං හඤ්ඤති මනාපාමනාපෙති ධර්මෙති,

සට්ඨෙ සො භික්ඛවෙ අසුත්තවා පුට්ඨජනො ආයතිං පුනබ්භවාය චෙතෙති එවං හි සො භික්ඛවෙ මොසපුරිසො සුභතතරො හොති, සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සා යවකලාපි සත්තමාය ව්‍යාහරිතාය හඤ්ඤාමානා,

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ, දෙවාසුරසඛාමො සමුපබ්බුලෙහා අහොසි, අථ ඛො භික්ඛවෙ චෙපචිත්ති අසුරිඤ්ඤ අසුරෙ ආමනෙතයි: "සට්ඨෙ මාරිසා, දෙවාසුරසඛාමෙ සමුපබ්බුලෙහා අසුරා පිනෙය්‍යුං දෙවා පරාපිනෙය්‍යුං, යෙන තං¹ සක්කං දෙවානම්ඤ්ඤං කණ්ඩපඤ්ඤාමෙති බ්බන්තෙති බ්බන්තා මම සන්තිකෙ ආනෙය්‍යාථ අසුරපුර්ණති", සක්කොපි ඛො භික්ඛවෙ දෙවානම්ඤ්ඤ දෙවෙ තාවතිංසෙ ආමනෙතයි: "සට්ඨෙ මාරිසා දෙවාසුරසඛාමෙ සමුපබ්බුලෙහා දෙවා පිනෙය්‍යුං අසුරා පරාපිනෙය්‍යුං යෙන තං චෙපචිත්ති² අසුරිඤ්ඤං කණ්ඩපඤ්ඤාමෙති බ්බන්තෙති බ්බන්තා මම සන්තිකෙ ආනෙය්‍යාථ සුධම්ම දෙවසහන්ති"³. තස්මිං ඛො පන භික්ඛවෙ සඛාමෙ දෙවා පිනංසු අසුරා පරාපිනංසු, අථ ඛො භික්ඛවෙ දෙවා තාවතිංසා චෙපචිත්තං අසුරිඤ්ඤං කණ්ඩපඤ්ඤාමෙති බ්බන්තෙති බ්බන්තා සක්කස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ ආනෙය්‍යුං සුධම්මදෙවසහං. තත්ථ සුදං භික්ඛවෙ චෙපචිත්ති අසුරිඤ්ඤං කණ්ඩපඤ්ඤාමෙති බ්බන්තෙති බ්බන්තා භොති. "ධම්මකා ඛො දෙවා අධම්මකා අසුරා, ඉධෙවද්දනාහං⁴ දෙවපුරං⁵ ගච්ඡාමි"ති. අථ කණ්ඩපඤ්ඤාමෙති බ්බන්තෙති මුත්තං අනාතං සමනුපස්සති. දිබ්බෙති පඤ්ඤාකාමගුණෙති සමස්සිතො සමධගිභූතො පරිවාරෙති.

1. තං - සි 1, 2.

2. චෙපචිත්ති - සි 1, 2.

3. සුධම්මං සහං - සි 1, 2.

4. බ්බන්තා - සි 1, 2, සා.

5. ඉද්දනාහං - සා.

6. දෙවපුරෙ - සි 1.

1. 19. 11

යවකලාපී සූත්‍රය

248. මහණෙනි, යම්යෙ යවමිටියක් සිවුමංසලක දමන ලද්දේ වන්නේ ද එකල්හි පුරුෂයෝ සදෙනෙක් කන්ට්‍රි ගත් අත් ඇති ව පැමිණෙන්නාහ. ඔහු ඒ යවමිටිය කන්ට්‍රි සයෙන් තළන්නාහ. මහණෙනි, මෙයේ ඒ යවමිටිය කන්ට්‍රි සයෙන් තළනු ලබන්නේ මැනවින් තළන ලද්දේ වන්නේ ය. එකල්හි කන්ට්‍රියක් ගත් අත් ඇති සත්වන පුරුෂයෙක් එන්නේ ය. හෙතෙමේ ඒ යවමිටිය සත්වන කන්ට්‍රියෙන් තළන්නේ ය. මහණෙනි, මෙයේ ඒ යවමිටිය සත්වන කන්ට්‍රියෙන් තළනු ලබන්නේ අතිශයින් ම මැනවින් තළන ලද්දේ වන්නේ ය.

මහණෙනි, එසෙයින් ම අග්‍රාතවත් පුහුණුත් තෙමේ මනවඩන නො වඩන රූ විසින් ඇසෙහි පෙළේ. මනවඩන නො වඩන සද විසින් කනෙහි පෙළේ. මනවඩන නො වඩන ගඳ විසින් නැහැයෙහි පෙළේ. මනවඩන නො වඩන රස විසින් දිවෙහි පෙළේ. මනවඩන නො වඩන පහස් විසින් කයෙහි පෙළේ. මනවඩන නො වඩන දහම් විසින් සිතෙහි පෙළේ.

මහණෙනි, ඉදින් ඒ අග්‍රාතවත් පුහුණුත් තෙමේ මතු පුනර්භවය පිණිස සිතා නම් මහණෙනි, මෙයේ ඒ හිස් පුරුෂ තෙමේ අතිශයින් ම මැනවින් පෙළන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඒ යවමිටිය සත්වන කන්ට්‍රියෙන් තළනු ලබන්නේ යම්යෙ නම් එමෙනි.

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. දෙවියන් හා අසුරයන්ගේ යුද්ධයෙක් එළඹසිටියේ විය. මහණෙනි, එකල්හි වෙපවිත්ති අසුර රජ අසුරයන් ඇමති ය: “නිදුකාණෙනි, දෙවියන් හා අසුරයන් අතර යුද්ධයක් එළඹ සිටි කල්හි ඉදින් අසුරයෝ දිනන්නාහු නම් දෙවියෝ පරදින්නාහු නම් ඒ සක්දෙව් රජ ගෙලපස්වන කොට ඇති බැදුමෙන් බැද අසුරපුරයෙහි මා වෙත ගෙන එන්නහු ය” යි. මහණෙනි, සක්දෙව් රජ ද තවකියා දෙවියන් ඇමති ය: “නිදුකාණෙනි, දෙවියන් හා අසුරයන් අතර යුද්ධයක් එළඹ සිටි කල්හි ඉදින් දෙවියෝ දිනන්නාහු නම් අසුරයෝ පරදින්නාහු නම් ඒ වෙපවිත්ති අසුර රජ ගෙලපස්වන කොට ඇති බැදුමෙන් බැද සුදම්දෙව්-සෙබෙහි මා වෙත ගෙන එන්නහු ය” යි. මහණෙනි, ඒ යුද්ධයෙහි දී දෙවියෝ දිනූහ. අසුරයෝ පැරදුනහ. මහණෙනි, එකල්හි තවකියා වැසි දෙවියෝ වෙපවිත්ති අසුර රජ ගෙලපස්වන කොට ඇති බැදුමෙන් බැද සුදම් දෙව්සෙබෙහි සක්දෙව් රජු වෙත ගෙන ආහ. මහණෙනි, එහි වෙපවිත්ති අසුර රජ ගෙලපස්වන කොට ඇති බැදුමෙන් බඳනා ලද්දේ වෙයි. මහණෙනි, යම්කලෙක වෙපවිත්ති අසුර රජහට “දෙවියෝ දහැමියහ. අසුරයෝ නො දහැමියහ. මම දැන් මෙහි දී ම දෙවිපුරයට යෙමි” යි මෙබඳු සිතෙක් වේ ද, එකල්හි ගෙලපස්වන කොට ඇති බැදුමෙන් මිදුණු තමා දකී. දෙවිමුවා වූ පස්කම් ගුණයෙන් පිණාගියේ යුතු වූයේ ඉදුරන් පිණවයි.

යද ව ඛො භික්ඛවෙ වෙපචිත්තස්ස අසුරිඤ්ඤා ඵලං හොති:
ධම්මිකා ඛො අසුරා, අධම්මිකා දෙවා, තස්සෙව දුතාහං අසුරපුරං
ගම්මස්සාමීති, අථ කණ්ඩපඤ්ඤාමෙහි ඛන්ධනෙහි ඛද්ධං¹ අත්තානං
සමනුපස්සති; දිඤ්ඤාහි පඤ්ඤාකාමගුණෙහි පරිභායති, ඵලං සුමුමං
ඛො භික්ඛවෙ වෙපචිත්තඛන්ධනං, තතො සුමුමතරං මාරඛන්ධනං,
මඤ්ඤමානො භික්ඛවෙ ඛද්ධො² මාරස්ස, අමඤ්ඤමානො මුත්තො
පාපිමනො.

අසමිති භික්ඛවෙ මඤ්ඤිතමෙතං, අයමහමසමිති මඤ්ඤිතමෙතං,
හවිස්සනානි මඤ්ඤිතමෙතං, න හවිස්සනානි මඤ්ඤිතමෙතං, රූපි
හවිස්සනානි මඤ්ඤිතමෙතං, අරූපි හවිස්සනානි මඤ්ඤිතමෙතං, සඤ්ඤා
හවිස්සනානි මඤ්ඤිතමෙතං, අසඤ්ඤා හවිස්සනානි මඤ්ඤිතමෙතං,
තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා හවිස්සනානි මඤ්ඤිතමෙතං; මඤ්ඤිතං
භික්ඛවෙ රොගො, මඤ්ඤිතං ගණේඤා, මඤ්ඤිතං සලලං, තස්මාතිහ
භික්ඛවෙ අමඤ්ඤමානෙන වෙතස්ස විහරිස්සාමාති, ඵලං හි වො
භික්ඛවෙ සිකඛිතඛං.

අසමිති භික්ඛවෙ ඉඤ්ඤිතමෙතං, අයමහමසමිති ඉඤ්ඤිතමෙතං,
හවිස්සනානි ඉඤ්ඤිතමෙතං, න හවිස්සනානි ඉඤ්ඤිතමෙතං රූපි
හවිස්සනානි ඉඤ්ඤිතමෙතං, අරූපි හවිස්සනානි ඉඤ්ඤිතමෙතං, සඤ්ඤා
හවිස්සනානි ඉඤ්ඤිතමෙතං, අසඤ්ඤා හවිස්සනානි ඉඤ්ඤිතමෙතං,
තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා හවිස්සනානි ඉඤ්ඤිතමෙතං, ඉඤ්ඤිතං භික්ඛවෙ
රොගො, ඉඤ්ඤිතං ගණේඤා, ඉඤ්ඤිතං සලලං, තස්මාතිහ භික්ඛවෙ
අතිඤ්ඤමානෙන වෙතස්ස විහරිස්සාමාති, ඵලං හි වො භික්ඛවෙ
සිකඛිතඛං.

අසමිති භික්ඛවෙ ඵඤ්ඤිතමෙතං, අයමහමසමිති ඵඤ්ඤිතමෙතං,
හවිස්සනානි ඵඤ්ඤිතමෙතං, න හවිස්සනානි ඵඤ්ඤිතමෙතං, රූපි හවිස්සනානි
ඵඤ්ඤිතමෙතං, අරූපි හවිස්සනානි ඵඤ්ඤිතමෙතං, සඤ්ඤා හවිස්සනානි
ඵඤ්ඤිතමෙතං, අසඤ්ඤා හවිස්සනානි ඵඤ්ඤිතමෙතං, තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා
හවිස්සනානි ඵඤ්ඤිතමෙතං; ඵඤ්ඤිතං භික්ඛවෙ රොගො, ඵඤ්ඤිතං ගණේඤා,
ඵඤ්ඤිතං සලලං. තස්මාතිහ භික්ඛවෙ අඵඤ්ඤමානෙන වෙතස්ස විහරිස්සා-
මාති ඵලං හි වො භික්ඛවෙ සිකඛිතඛං.

1. ඛන්ධං - සි 1, 2 සා.

1. ඛණේඤා - සා.

මහණෙනි, යම්කලෙක වේපච්ඡා අසුර රජහට “අසුරයෝ දහුමියහ, දෙවියෝ නො දහුමියහ, දන් මම එහි ම අසුරපුරයට යන්නෙමි”යි මෙබඳු සිතෙක් වේ ද එකල්හි ගෙලපස්වන කොට ඇති බැඳුමෙන් බඳනා ලද තමා දකී. දෙව්වුවා පස්කම් ගුණෙන් පිරිහෙයි. මහණෙනි, වේපච්ඡා බැඳුම මෙසේ සියුම් ය. මරබැඳුම එයින් අතිශයින් සියුම් ය. මහණෙනි, (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන වශයෙන්) භගතෝ මරු වීසින් බඳනා ලද්දේ ය. නො භගතෝ මරුගෙන් මිදුණේ ය.

මහණෙනි, ‘වෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. ‘මේ මම වෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. ‘වන්නෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. ‘නොවන්නෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. ‘රූප ඇත්තෙක් වන්නෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. ‘රූප නැත්තෙක් වන්නෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. ‘සංඥා ඇත්තෙක් වන්නෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. ‘සංඥා නැත්තෙක් වන්නෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. ‘නො ම සංඥා ඇත්තෙකුත් සංඥා නැත්තෙකුත් වන්නෙමි’ යි යන මෙය මඤ්ඤනාවෙකි. මහණෙනි, මඤ්ඤනාව රෝගයෙකි. මඤ්ඤනාව ගබ්බකි. මඤ්ඤනාව හුලෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා මඤ්ඤනා රහිත සිතින් යුතු ව වෙසෙන්නෙමු යි මහණෙනි, මෙසේ ම තොප වීසින් භික්ෂුය යුතු යි.

මහණෙනි, ‘වෙමි’ යි යන මෙය ඉඤ්ජිත (කම්පන) යෙකි. ‘මේ මම වෙමි’ යි යන මෙය ඉඤ්ජිතයෙකි. ‘වන්නෙමි’ යන මෙය ඉඤ්ජිතයෙකි. ‘නො වන්නෙමි’ යන මෙය ඉඤ්ජිතයෙකි. ‘රූප ඇත්තෙක් වන්නෙමි’ යන මෙය ඉඤ්ජිතයෙකි. ‘රූප නැත්තෙක් වන්නෙමි’ යන මෙය ඉඤ්ජිතයෙකි. සංඥා ඇත්තෙක් වන්නෙමි’ යන මෙය ඉඤ්ජිතයෙකි. ‘සංඥා නැත්තෙක් වන්නෙමි’ යන මෙය ඉඤ්ජිතයෙකි. නො මැ සංඥා ඇත්තෙකුත් සංඥා නැත්තෙකුත් වන්නෙමි’ යන මෙය ඉඤ්ජිතයෙකි. මහණෙනි, ඉඤ්ජිතය රෝගයෙකි. ඉඤ්ජිතය ගබ්බකි. ඉඤ්ජිතය හුලෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා ඉඤ්ජිතය රහිත සිතින් යුතු ව වෙසෙන්නෙමු යි, මහණෙනි, මෙසේ ම තොප වීසින් භික්ෂුය යුතු යි.

මහණෙනි, ‘වෙමි’ යි යන මෙය එන්ද්‍රියය (සැලීමේ) කි. ‘මේ මම වෙමි’ යන මෙය එන්ද්‍රියයෙකි. ‘වන්නෙමි’ යන මෙය එන්ද්‍රියයෙකි. ‘නො වන්නෙමි’ යන මෙය එන්ද්‍රියයෙකි. ‘රූ ඇත්තෙක් වන්නෙමි’ යන මෙය එන්ද්‍රියයෙකි. ‘රූ නැත්තෙක් වන්නෙමි’ යන මෙය එන්ද්‍රියයෙකි. ‘සංඥා ඇත්තෙක් වන්නෙමි’ යන මෙය එන්ද්‍රියයෙකි. ‘සංඥා නැත්තෙක් වන්නෙමි’ යන මෙය එන්ද්‍රියයෙකි. ‘නො ම සංඥා ඇත්තෙකුත් සංඥා නැත්තෙකුත් වන්නෙමි’ යන මෙය එන්ද්‍රියයෙකි. මහණෙනි, එන්ද්‍රියය ලෙඩකි. එන්ද්‍රියය ගබ්බකි. එන්ද්‍රියය හුලෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා නො සැලෙන සිතින් යුතු ව වෙසෙන්නෙමු යි මහණෙනි, තොප වීසින් මෙසේ ම භික්ෂුය යුතු යි.

අසමිති¹ භික්ඛවෙ පපඤ්චිතමෙතං, අයමහමසමිති පපඤ්චිතමෙතං හවිසසනති පපඤ්චිතමෙතං, න හවිසසනති පපඤ්චිතමෙතං, රුපි හවිසසනති පපඤ්චිතමෙතං, අරුපි හවිසසනති පපඤ්චිතමෙතං, සඤ්ඤි හවිසසනති පපඤ්චිතමෙතං, අසඤ්ඤි හවිසසනති පපඤ්චිතමෙතං, නෙවසඤ්ඤි නාසඤ්ඤි හවිසසනති පපඤ්චිතමෙතං. පපඤ්චිතං භික්ඛවෙ රොගො, පපඤ්චිතං ගණේඛා, පපඤ්චිතං සලං තප්පාතිහ භික්ඛවෙ නිප්පපඤ්ඤාරාමෙන චෙතසා විහරිස්සාමාති, එවං භි වො භික්ඛවෙ සිකතිතංඛං,

අසමිති¹ භික්ඛවෙ මානගතමෙතං, අයමහමසමිති මානගතමෙතං, හවිසසනති මානගතමෙතං, න හවිසසනති මානගතමෙතං, රුපි හවිසසනති මානගතමෙතං, අරුපි හවිසසනති මානගතමෙතං, සඤ්ඤි හවිසසනති මානගතමෙතං, අසඤ්ඤි හවිසසනති මානගතමෙතං, නෙවසඤ්ඤි නාසඤ්ඤි හවිසසනති මානගතමෙතං, මානගතමෙතං භික්ඛවෙ රොගො, මානගතමෙතං ගණේඛා, මානගතමෙතං සලං, තප්පාතිහ භික්ඛවෙ නිප්පපඤ්ඤාරාමෙන චෙතසා විහරිස්සාමාති එවං භි වො භික්ඛවෙ සිකතිතංඛනි.

ආසිවිසවග්ගො එකුතවිසතිමො.

තත්තුද්දනං:

ආසිවිසො රරො කුමෙව දෙව දරුකඛ්ඤෙන අවසුතා
දුග්ගධමෙව කිංසුකා වීණා ජප්පාණකා² යවකලාපෙන වාති

චතුසො පණණාසකො.

තත්තු වග්ගද්දනං:

නන්දිකඛයා සට්ඨිනයා සමුද්දෙ උරගෙන ව
චතුසපණණාසකා එතෙ නිපාතෙසු පකාසිතාති.

1. අසමිති - සි 1, 2.

2. වීණා ජප්පාණකා - සි

3. ඉදං පොඤ්ඤානං න දිස්සතෙ

මහණෙනි, 'වෙමි' යි යන මෙය පපඤ්චිතයෙ (පමාවෙ) කි. 'මේ මම වෙමි' යන මෙය පපඤ්චිතයෙකි. 'වන්තෙමි' යන මෙය පපඤ්චිතයෙකි. "නො වන්තෙමි" යන මෙය පපඤ්චිතයෙකි. 'රු ඇත්තෙක් වන්තෙමි' යන මෙය පපඤ්චිතයෙකි. 'රු නැත්තෙක් වන්තෙමි' යන මෙය පපඤ්චිතයෙකි. 'සංඥා ඇත්තෙක් වන්තෙමි' යන මෙය පපඤ්චිතයෙකි. 'සංඥා නැත්තෙක් වන්තෙමි' යන මෙය පපඤ්චිතයෙකි, 'නො මැ සංඥා ඇත්තෙකුත් සංඥා නැත්තෙකුත් වන්තෙමි" යන මෙය පපඤ්චිතයෙකි. මහණෙනි, පපඤ්චිතය ලෙඩකි. පපඤ්චිතය ගබෙකි. පපඤ්චිතය හුලෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා නො පමාවෙහි ඇඳුණු සිතින් යුතු ව වසන්තෙමු යි. මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේම හික්මිය යුතු යි.

මහණෙනි, 'වෙමි' යි යන මෙය මානයෙකි. 'මේ මම වෙමි' යන මෙය මානයෙකි. 'වන්තෙමි' යි යන මෙය මානයෙකි. 'නොවන්තෙමි' යන මෙය මානයෙකි. 'රු ඇත්තෙක් වන්තෙමි' යන මෙය මානයෙකි. 'රු නැත්තෙක් වන්තෙමි' යි යන මෙය මානයෙකි. "සංඥා ඇත්තෙක් වන්තෙමි" යන මෙය මානයෙකි. 'සංඥා නැත්තෙක් වන්තෙමි' යන මෙය මානයෙකි. 'නො ම සංඥා ඇත්තෙකුත් සංඥා නැත්තෙකුත් වන්තෙමි' යන මෙය මානයෙකි. මහණෙනි, මේ මානය ලෙඩකි. තෙල මානය ගබෙකි. මේ මානය හුලෙකි. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා පහ වූ මාන ඇති සිතින් යුතු ව වසන්තෙමු යි. මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේම හික්මිය යුතු යි.

ආසිවිස වර්ගය නවවැනියි

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

ආසිවිසෝපම ය, රජුපමය, කුලෝපමය, දරුකඛ්‍යෝපම සූත්‍ර දෙක ය, අවසන්තපරියාය ය, දුක්ඛධම්ම ය, කිංසුකෝපම ය, විණෝපම ය, ඡයාණක ය යවකලාපි සූත්‍රය ද යන මෙයින් වර්ගය වේ.

සිවුවැනි පණ්ණාසකය නිමිසේය.

එහි වර්ගනාමාවලිය:

නාසිංහය ය, සට්ඨිතය ය, සමුද්දය, ආසිවිස වර්ගයෙන් ද සි මොහු නිපාතයන්හි වතුන්පණ්ණාසකයෙහි වර්ගයෝ යයි ප්‍රකාශ කරන ලදහ.

1. සගාථාවගෙහි

1. 20. 1

සමාධිපුතනං

249. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා, කතමා තිස්සො: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ තිස්සො වෙදනාති.

සමාහිතො සමපජාතො සතො බුද්ධස්ස සාවකො
වෙදනා ව පජානාති වෙදනානඤ්ච සමුභවං
යත් වෙතා නිරුජ්ඣන්ති මග්ගඤ්ච බයගාමීනං
වෙදනානං බයා භික්ඛු නිවජාතො පරිනිබ්බුතො ති.

1. 20. 2

සුඛපුතනං

250. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා, කතමා තිස්සො: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා; ඉමා ඛො භික්ඛවෙ තිස්සො වෙදනාති.

සුඛං වා යදි වා දුක්ඛං අදුක්ඛමසුඛං සහ
අජ්ඣත්තඤ්ච බහිද්ධා ව යං කිඤ්චි අත්ථි වෙදිතං
එතං දුක්ඛන්ති ඤාත්වාන මොසධම්මං පලොකිතං¹
චුක්ඛ චුක්ඛ වයමපස්සං² එවං තත්ථ වීරජන්ති ති.

1. 20. 3

පහානපුතනං

251. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා, කතමා තිස්සො: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛාවෙදනා. සුඛාය භික්ඛවෙ වෙදනාය රාගානුසයො පහාතබ්බො, දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො පහාතබ්බො, අදුක්ඛමසුඛාය, වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො පහාතබ්බො. යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො පහිනො හොති දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො පහිනො හොති, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො පහිනො හොති, අයං වුච්ඡිති භික්ඛවෙ භික්ඛු³ පහිනරාගානුසයො⁴ අවෙච්ඡි තණ්හා⁵, වාවන්තඨි⁶ සංඤ්ඤාජනං සම්මාමානාභිසම්මො අනන්තකාසි දුක්ඛස්සාති.

1. පලොකිතං - ඔජසං, අවයකතා

2. වයං චුක්ඛං - සහ, අවයකරා
එසං - සි 1. 2.

3. භික්ඛුනො - සි 1. 2.

4. නිරානුසයො සම්මදදයො - ඔජසං,
නිරාගානුසයො - සහ,

5. වීරජන්ති - සහ,

1. සභාථා වර්ගය

1. 20. 1

සමාධි සූත්‍රය

249. මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යත්: සුව වේදනා ය, දුක් වේදනා ය, නොදුක්නොසුව වේදනා යි. මහණෙනි, මේ වේදනා තුන යි.

සමාධිගත වූ මනා නුවණැති බුද්ධිශ්‍රාවක තෙමේ වේදනාවන් දැනී. වේදනාවන්ගේ සමුදයයන් දැනී.

මේ වේදනාවෝ යම් තැනෙක නිරුද්ධ වෙන් ද ඒ නිවනත් ඒ වේදනා නැසීමට යන මගත් (දැනී) මහණ තෙමේ වේදනාවන් ක්ෂය වීමෙන් තෘෂ්ණා නැත්තේ පිරිනිව්වේ යි.

1. 20. 2

සුඛ සූත්‍රය

250. මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යත්: සුව වේදනා ය, දුක් වේදනා ය, නොදුක්නොසුව වේදනා යි. මහණෙනි, මේ වේදනා තුන යි.

සුව වූ ද ඉදින් දුක් වූ ද නොදුක්නොසුව වූ ද තමා කෙරෙහි වූ ද පිටත්හි වූ ද, යම්කිසි වේදනාවක් වේ නම්

නැසෙන සුළු බිඳෙන සුළු මෙය දුක යයි දන නුවණින් පැහැස පැහැස වැය දක්නේ මෙසේ එහි නො ඇලේ යි.

1. 20. 3

පහාන සූත්‍රය

251. මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යත්: සුව වේදනා ය, දුක් වේදනා ය, නොදුක්නොසුව වේදනා යි. මහණෙනි, සුවවේදනාවෙන් රාගානුසයය පහකටයුතු ය. දුක්වේදනාවෙන් පටිඝානුසයය පහකටයුතු ය. නොදුක් නොසුව වේදනාවෙන් අවිජ්ජානුසයය පහකටයුතු යි. මහණෙනි, යම් කලෙක මහණහට සුවවේදනාවෙන් රාගානුසයය ප්‍රතීණ වූයේ වේ ද දුක්වේදනාවෙන් පටිඝානුසයය ප්‍රතීණ වූයේ වේ ද නොදුක් නොසුව වේදනාවෙන් අවිජ්ජානුසයය ප්‍රතීණ වූයේ වේ ද මහණෙනි, පහ වූ රාගානුසයය ඇති මේ මහණ තෘෂ්ණාව සිද්ධුමේ ය. සංයෝජන මුලිනුසුවා හළේ ය. මැනවින් මානාවබෝධයෙන් දුක් කෙළවර කෙළේ යයි කියනු ලැබේ.

දුක්ඛං වෙදියමානස්ස වෙදනං අප්පජානතො
සො රාගානුසයො හොති අනිස්සරණදස්සිනො.

දුක්ඛං වෙදියමානස්ස වෙදනං අප්පජානතො
පටිසානුසයො හොති අනිස්සරණදස්සිනො.

අදුක්ඛමසුඛං සන්තං භරිපඤ්ඤාන දෙසිතං
තං වාපි අභිනාදනෙනා¹ නෙව දුක්ඛා පමුච්ඡති.

යතො වා² භික්ඛු ආනාපි සමපජ්ඤ්ඤං න රික්ඛති
තතො සො වෙදනා සබ්බා පරිජානාති පණ්ඩිතො.

සො වෙදනා පරිඤ්ඤාය දිට්ඨධම්මෙ අනාසවො
කායස්ස හෙද ධම්මට්ඨො සබ්බං නොපෙති³ වෙදගුති.

1. 20. 4

පාතාලසුත්තං

252. අසුත්තවා භික්ඛවෙ පුටුප්පනො එවං වාවං භාසති: 'අස්ථි මහාසමුද්දෙ පාතාලො'ති. තං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ අසුත්තවා පුටුප්පනො අසන්තං අවිජ්ජමානං එවං වාවං භාසති: 'අස්ථි මහාසමුද්දෙ පාතාලො'ති. සාරිරිකානං ඛො එතං භික්ඛවෙ දුක්ඛානං වෙදනානං අධිවචනා යදිදං පාතාලොති. අසුත්තවා භික්ඛවෙ පුටුප්පනො සාරිරිකාය දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධං සමානො සොවති කිලමති පරිදෙවති උරත්තාළිං⁴ කඤ්ඤති. සමෙවං ආපජ්ජති. අයං චූච්චති භික්ඛවෙ අසුත්තවා පුටුප්පනො පාතාලෙ න පච්චෙධංසි, ගාධඤ්ඤා නාඤ්ඤා. සුත්තවා භික්ඛවෙ ආරියසාවකො සාරිරිකාය දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධං සමානො න සොවති න කිලමති න පරිදෙවති න උරත්තාළිං⁴ කඤ්ඤති න සමෙවං ආපජ්ජති. අයං චූච්චති භික්ඛවෙ සුත්තවා ආරියසාවකො පාතාලෙ පච්චෙධංසි, ගාධඤ්ඤා අඤ්ඤාති.

යො එතා නාධිවාසෙති උප්පත්තා වෙදනා දුඛා⁵
සාරිරිකා පාණහරා යාති ඵ්ථෙධං පට්ඨෙති.

අක්කඤ්ඤති පරොදති දුඛෙලො අප්පජාමකො
න සො පාතාලෙ පච්චෙධංසි අරො ගාධමෙ නාඤ්ඤා.

යො වෙතා අධිවාසෙති උප්පත්තා වෙදනා දුඛා⁷
සාරිරිකා පාණහරා යාති ඵ්ථෙධං න වට්ඨෙති
ස වෙ පාතාලෙ පච්චෙධංසි අරො ගාධමෙ අඤ්ඤාති.

1. අභිනාදනං - සි. මු.

2. යතො වා ඛො - සි 1. 2.

3. සංඛං නොපෙති - මජ්ඣ.

භූපෙති - සා.

න උපෙති - සි. මු.

4. උරත්තාළිං - සි 1. 2.

5. දුක්ඛා, - සි. මු.

වේදනාව නොදන්නා (වේදනා) නිසසරණය නොදක්නා සුව වේදනාව විඳින්නහුට ඒ රාශානුසයය වේ.

වේදනාව නොදන්නා (වේදනා) නිසසරණය නොදක්නා දුක් වේදනාව විඳින්නහුට පටිසානුසයය වේ.

මහාප්‍රාඥතරාගතයන් වහන්සේ විසින් ශාන්තය යි වදළ නොදුක් නොසුව වේදනාව ද පහත්තේ දුකෙන් නොමැ මිදෙයි.

යම් හෙයකින් කෙලෙස් තවන වෙර ඇති මහණ මනා නුවණ නො හරි ද එහෙයින් ඒ පණ්ඩිත තෙමේ සියලු වේදනා පිරිසිදු දරී.

හෙතෙමේ වේදනා පිරිසිදු දැන දිවුදුමියෙහි කෙලෙස් රහිත වූයේ නිවනට පැමිණියේ දහමිහි පිහිටියේ කාලුන් (මරණින් මතු) පැනවීමකට නො පැමිණේ.

1: 20. 4

පාතාල සූත්‍රය

252. මහණෙනි, ඇසු පිරු තැන් නැති පුහුදුන් තෙමේ මහ-
මුහුදෙහි පාතාලයෙක් ඇතැ යි මෙබඳු වචනයක් කියයි. මහණෙනි,
ඇසු පිරු නැත් නැති පුහුදුන් තෙමේ නැති නො පෙනෙන (තැනක්
ගැන) මහමුහුදෙහි පාතාලයෙක් ඇතැ යි මෙසේ මේ වචනය කියයි.
මහණෙනි, පාතාල යන වෙය ශරීරයෙහි හටගන්නා දුක්වේදනා-
වන්ට නමෙකි. මහණෙනි, නුගත් පුහුදුන් තෙමේ ශරීරයෙහි
හටගත් දුක් වේදනාවෙන් පහස්නා ලද්දේ ම ශෝක කෙරෙයි.
ක්ලාන්ත වෙයි. හඬයි ලෙහි පහරමින් හඬයි. මුළාවට පැමිණෙයි.
මහණෙනි, මේ නුගත් පුහුදුන් තෙමේ පාතාලයෙහි නො පිහිටියේ ය.
පිහිට ද නො ලැබුවේ යයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, උගත්
අරිසවු තෙමේ ශරීරයෙහි හටගත් දුක්වේදනාවෙන් පහස්නා ලද්දේ
ම ශෝක නොකෙරෙයි. ක්ලාන්ත නො වෙයි. නො හඬයි.
ලෙහි පහරමින් නො හඬයි. මුළාවට නො පැමිණෙයි. මහණෙනි,
මේ ශ්‍රැතවත් ආයඨශ්‍රාවක පාතාලයෙහි පිහිටියේ ය. පිහිට ද ලැබුයේ යි
කියනු ලැබේ.

යමෙක් යමකින් පහස්නා ලද්දේ සැලේ ද ශරීරයෙහි වූ දිවි
තොර කරන ඒ උපන් දුක් වේදනා නො ඉවසා ද.

දුබල වූ නුවණ ඇති මද වූ ඥානශක්ති ඇති හෙතෙමේ හඬයි
වැලපෙයි. පාතාලයෙහි නො පිහිටයි යළි පිහිටතුදු නො ලැබුයේ ය.

යමෙක් යමකින් පහස්නා ලද්දේ නො සැලේ ද, ශරීරයෙහි
වූ දිවි තොර කරන ඒ උපන් දුක් වේදනා ඉවසා ද, හෙතෙමේ
පාතාලයෙහි පිහිටයි. යළි පිහිට ද ලැබුයේ යි.

1. 20. 5

දට්ඨබ්බසුතතං

253. තිසේසා ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා. කතමා තිසේසා: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. සුඛා භික්ඛවෙ වෙදනා දුක්ඛතො දට්ඨබ්බා, දුක්ඛා වෙදනා සලාතො දට්ඨබ්බා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා අනිවරතො දට්ඨබ්බා.

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුතො සුඛා වෙදනා දුක්ඛතො දිට්ඨා භොති, දුක්ඛා වෙදනා සලාතො දිට්ඨා භොති, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා අනිවරතො දිට්ඨා භොති, අයං චූළති භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමද්දසො අවෙජ්චි තණ්හං, වාවන්හයි සංඝෙඤ්ජනං, සමමාමානාභිසමයා අනතමකාසි දුක්ඛස්සාති.

යො සුඛං දුක්ඛතො අද්ද දුක්ඛමද්දකම් සලාතො
අදුක්ඛමසුඛං සන්තං අද්දකම් නං අනිවරතො.

ස වෙ සමමද්දසො භික්ඛු පරිජානාති වෙදනා
සො වෙදනා පරිඤ්ඤා දිට්ඨධම්මෙ අනාසවො
කායස්ස හෙද ධම්මධම්මා සංඛං නොපෙති වෙදගුති.

1. 20. 6

සලසුතතං

254 අසසුතවා භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො සුඛමි වෙදනං වෙදියති, දුක්ඛමි වෙදනං වෙදියති, අදුක්ඛමසුඛමි වෙදනං වෙදියති, සුතවා භික්ඛවෙ අරියසාවකො සුඛමි වෙදනං වෙදියති, දුක්ඛමි වෙදනං වෙදියති, අදුක්ඛමසුඛමි වෙදනං වෙදියති, තත්ථ භික්ඛවෙ කො විපෙසො, කො අධිප්පායො, කිං නානාකරණං සුතවතො අරියසාවකස්ස අසසුතවතා පුට්ඨජ්ජනෙනාති?

හගවලොකා නො හනෙත ධම්මා හගවග්ගෙහස්ස හගවමපටි-
සරණා, සාධු වත හනෙත හගවන්තං යෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස
අත්ථො හගවතො සුථා භික්ඛු ධාරෙස්සන්තිති. තෙන හි භික්ඛවෙ
සුඤ්ඤාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමීති. එවං හනෙතති ඛො
තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චිසේසාසු, හගවා එතදවොච:

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

1. 20. 5

දට්ඨක සූත්‍රය

253. මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙනි. කවර තුනෙන් ද යත්: සුවවේදනා ය, දුක්වේදනා ය, නොදුක්නොසුව වේදනා යි. මහණෙනි, සුවවේදනාව දුක් විසින් දැක්ක යුතු ය. දුක්වේදනාව හුල් විසින් දැක්ක යුතු ය. නොදුක්නොසුව වේදනාව අනිස විසින් දැක්ක යුතු ය.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණහු විසින් සුවවේදනාව දුක් විසින් දැක්නාලද වේ ද, දුක්වේදනාව හුල් විසින් දැක්නා ලද වේ ද, නොදුක්නොසුව වේදනාව අනිස විසින් දැක්නා ලද වේ ද, මහණෙනි, මැනවින් දැක්නා මේ මහණ තෘෂ්ණාව සිදුවූයේ ය. සංයෝජන මූලිකුප්පා හළේ ය. නො කොට මානාවබෝධය කිරීමෙන් දුක කෙළවර කෙළේ යයි කියනු ලැබේ.

යමෙක් සුවවේදනාව දුක් විසින් දිව් ද, දුක්වේදනාව හුල් විසින් දිව් ද, ශාන්ත වූ ඒ නොදුක්නොසුව වේදනාව අනිස විසින් දිව් ද.

මැනවින් දැක්නා ඒ මහණ වේදනා පිරිසිඳ දැනී. වේදනා පිරිසිඳ දැන දිවුදූමියෙහි කෙලෙස් රහිත වූයේ නිවනට පැමිණියේ දහමිහි පිහිටියේ කාබුන් මරණින් මතු පැනවීමට නො පැමිණේ යි.

1. 20. 6

සඬ සූත්‍රය

254. මහණෙනි, ඇසු පිරු තැන් නැති පුහුදුන් තෙමේ සුව-වේදනාවන් විඳියි. දුක්වේදනාවන් විඳියි. නොදුක්නොසුව වේදනාවන් විඳියි. මහණෙනි, ඇසු පිරු තැන් ඇති අරියවු ද සුවවේදනාවන් විඳියි. දුක්වේදනාවන් විඳියි. නොදුක්නොසුව වේදනාවන් විඳියි. මහණෙනි, එහි ලා ඇසු පිරු තැන් නැති පුහුදුන්හු හා ඇසු පිරු තැන් ඇති අරියවුහුගේ වෙසෙස කිමෙක් ද? අදහස කවරේ ද? වෙනස කිමෙක්ද? යි

වහන්ස, අපගේ දහම්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුල් කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නේතෘ කොට ඇතියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිසරණ කොට ඇතියහ. වහන්ස, මේ දේශනාවේ අරුත භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් අසා භික්ෂුහු දරන්නාහ යි. මහණෙනි, එසේ නම් අසවු. මැනවින් මෙනෙහි කරවු. කියන්නෙමි යි. 'එසේ ය වහන්සැ' යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක.

අසුතවා භික්ඛවෙ පුට්ඨජනො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධා සමානො සොවති කිලමති පරිදෙවති උරතොළිං කඤ්ඤි සමමාහං ආපජ්ජති සො දො වෙදනා වෙදියති කායිකඤ්ඤි වෙතසිකඤ්ඤි සෙයාරාපි භික්ඛවෙ පුරිසං සලලෙන විජේඛය්‍යං, තමෙන දුතියෙන සලලෙන අනුවෙධං විජේඛය්‍යං, එවං හි සො භික්ඛවෙ පුරිසො දො සලලෙන වෙදනා වෙදියෙථ.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ අසුතවා පුට්ඨජනො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධා සමානො සොවති. කිලමති. පරිදෙවති උරතොළිං කඤ්ඤි, සමමාහං ආපජ්ජති, සො දො වෙදනා වෙදියති කායිකඤ්ඤි වෙතසිකඤ්ඤි. තස්සායෙව ඛො පන දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධා සමානො පටිසවා හොති. තමෙන දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසවන්තං යො දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො සො අනුසෙති, සො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධා සමානො කාමසුඛං අභිනාදති. තං කිස්ස හෙතු, න භික්ඛවෙ පජානාති අසුතවා පුට්ඨජනො අඤ්ඤානු කාමසුඛා දුක්ඛාය වෙදනාය නිස්සරණං, තස්ස කාමසුඛං අභිනාදතො යො සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො සො අනුසෙති. සො තාසං වෙදනානං සමුදයඤ්ඤි අත්ථගමඤ්ඤි අසසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිස්සරණඤ්ඤි යථාභූතං නපජානාති.

තස්ස තාසං වෙදනානං සමුදයඤ්ඤි අත්ථගමඤ්ඤි අසසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිස්සරණඤ්ඤි යථාභූතං අපජානතො යො අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො සො අනුසෙති. සො සුඛඤ්ඤි¹ වෙදනං වෙදියති සඤ්ඤෙතො නං වෙදියති, දුක්ඛඤ්ඤි වෙදනං වෙදියති සඤ්ඤෙතො නං වෙදියති, අදුක්ඛමසුඛඤ්ඤි වෙදනං වෙදියති සඤ්ඤෙතො නං වෙදියති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසුතවා පුට්ඨජනො සඤ්ඤෙතො ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුග්ගෙහි දෙවනසෙසහි උපායාසෙහි සඤ්ඤෙතො දුක්ඛසොති වදුමි.

සුතවා ව ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධා සමානො න සොවති න කිලමති න පරිදෙවති න උරතොළිං කඤ්ඤි න සමමාහං ආපජ්ජති; සො එකං වෙදනං වෙදියති කායිකං, න වෙතසිකං. සෙයාරාපි භික්ඛවෙ පුරිසං සලලෙන විජේඛය්‍යං, තමෙන දුතියෙන සලලෙන අනුවෙධං න විජේඛය්‍යං;² එවං හි සො භික්ඛවෙ පුරිසො එකං³ සලලෙන⁴ වෙදනං වෙදියෙථ⁴ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධා සමානො න සොවති න කිලමති න පරිදෙවති, න උරතොළිං කඤ්ඤි, න සමමාහං ආපජ්ජති; සො එකං වෙදනං වෙදියති කායිකං, න වෙතසිකං. තස්සායෙව ඛො පන දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසවා න හොති, තමෙන දුක්ඛාය වෙදනාය අපටිසවන්තං යො දුක්ඛාය වෙදනාය පටිසානුසයො සො නානුසෙති; සො දුක්ඛාය වෙදනාය ඵ්ථෙධා සමානො කාමසුඛං නාභිනාදති. තං කිස්ස හෙතු, පජානාති හි භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො අඤ්ඤානු කාමසුඛා දුක්ඛාය වෙදනාය නිස්සරණං.

1. සුඛං - සි 2.

2. න අනුචිජ්ජෙය්‍යං - සි. 1. 2.
අනුරොධං න විජේඛය්‍යං - සා.

3. එකසලලෙන - මජ්ඣ.

4. වෙදයති - මජ්ඣ.

මහණෙනි, ඇසූ පිරු තැන් නැති පුහුදුන් තෙමේ දුක් වේදනාවෙන් පහස්නා ලද්දේ ම ශෝක කෙරෙයි. ක්ලාන්ත වෙයි. වැලපෙයි. ලෙහි පැහැර හබයි. මුළාවට පැමිණෙයි. හෙතෙමේ කායික වේදනාව ද වෙතසික වේදනාව ද යන වේදනා දෙකක් විඳී. මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයකු හුලකින් විදිනාහු ද ඒ මොහු දෙවෙනි හුලකිනුදු සම්පයෙහි විදුනාහු ද, මහණෙනි, මෙසේ වනාහි ඒ පුරුෂ තෙමේ හුල කරණකොටගෙන වේදනා දෙකක් විඳී.

මහණෙනි, එසෙයින් ම ඇසූ පිරු තැන් නැති පුහුදුන් තෙමේ දුක්වේදනාවෙන් පහස්නා ලද්දේ ම ශෝක කෙරෙයි. ක්ලාන්ත වෙයි. වැලපෙයි. ලෙහි පැහැර හබයි. මුළාවට පැමිණෙයි. හෙතෙමේ කායික වේදනාව ද වෙතසික වේදනාව ද යන වේදනා දෙකක් විඳියි. ඒ දුක් වේදනාවෙන් ම පහස්නා ලද්දේ ක්‍රෝධ ඇත්තේ වෙයි. දුක් වේදනාවෙන් වූ ක්‍රෝධ ඇති ඒ මොහුට දුක්වේදනා වෙන් යම් පටිසානුසයයෙක් වේ නම් එය උපදී. හෙතෙමේ දුක්වේදනාවෙන් පහස්නා ලද්දේ කම්සුව පිළිගනී. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, ඇසූ පිරු තැන් නැති පුහුදුන් තෙමේ කම්සුවය හැර දුක්වේදනාවේ දුරුකිරීමක් නො දනී. කම්සුව පිළිගන්නා ඔහුට සුවවේදනාවෙන් වූ යම් රාගානුසයයෙක් වේ නම් එය උපදී. හෙතෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ සමුදයයත් අත්‍යඛණ්ඩයත් අසාදයත් ආදීනවයත් නිසාරණයත් තතුසේ නො දනී.

ඒ වේදනාවන්ගේ සමුදයයත් අත්‍යඛණ්ඩයත් අසාදයත් ආදීනවයත් නිසාරණයත් තතුසේ නො දන්නා ඔහුට නොදුක්නොසුව වේදනාවෙන් වූ යම් අවිජ්ජානුසයයෙක් වේ නම් එය උපදී. හෙතෙමේ ඉදින් සුව වේදනාවක් විඳී නම් (කෙලෙසුන්ගෙන්) යුතුව එය විඳී. ඉදින් දුක් වේදනාවක් විඳී නම් යුතුව එය විඳී. ඉදින් නොදුක් නොසුව වේදනාවක් විඳී නම් සංයුක්තව එය විඳී. මහණෙනි, මේ තුගත් පුහුදුන් තෙමේ ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුකකින් දෙමනසසයෙන් උපායාසයෙන් යුතු වූයේ යයි කියනු ලැබේ සියලු දුකින් යුතු වූයේ යයි කියමි.

මහණෙනි, ශ්‍රැතවත් අරිසවු තෙමේ දුක්වේදනාවෙන් පහස්නා ලද්දේ ම ශෝක නො කරයි. ක්ලාන්ත නො වෙයි. නො වැලපෙයි. ලෙහි පැහැර නො හබයි. මුළාවට නො පැමිණෙයි. හේ කායික වූ එක් වේදනාවක් විඳියි. වෙතසික වේදනාව නො විඳියි. මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයකු හුලකින් විදිනාහු ද ඒ මොහු දෙවෙනි හුලකින් පළමු විදුම සම්පයෙහි නො විදුනාහු ද මහණෙනි, මෙසේ ඒ පුරුෂ තෙමේ එක් හුලකින් වූ වේදනාව විඳින්නේ ය. මහණෙනි, එසෙයින් ම උගත් අරිසවු දුක් වේදනාවෙන් පහස්නා ලද්දේ ම ශෝක නො කෙරෙයි. ක්ලාන්ත නො වෙයි. නො වැලපෙයි. ලෙහි පැහැර නො හබයි මුළාවට නො පැමිණෙයි. හෙතෙමේ කායික වූ එක් වේදනාවක් විඳියි. වෙතසික වේදනාව නො විඳියි. ඒ දුක් වේදනාවේ ම ක්‍රෝධ ඇත්තේ නො වෙයි. දුක්වේදනාවෙන් වූ ක්‍රෝධ නැති ඒ මොහුට දුක්වේදනාවෙහි වූ යම් පටිසානුසයයෙක් වේ නම් එය නූපදී. හෙතෙමේ දුක්වේදනාවෙන් පහස්නා ලද්දේ ම කම්සුව නො පිළිගනී. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, උගත් අරිසවු තෙමේ කම්සුවෙන් වෙන් ව දුක්වේදනාවේ නිසාරණය දනී මැ යි, එහෙයිනි.

තස්ස කාමසුඛං අනභිනඤ්ඤා යො සුඛාය වෙදනාය රාගානුසයො සො නානුසෙති. සො තාසං වෙදනානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අසාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිස්සරණඤ්ඤා යථාභූතං පජානාති, තස්ස තාසං වෙදනානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අසාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිස්සරණඤ්ඤා යථාභූතං පජානතො යො අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො සො නානුසෙති, සො සුඛඤ්ඤා වෙදනං වෙදියති විසඤ්ඤානො නං වෙදියති, දුක්ඛඤ්ඤා වෙදනං වෙදියති විසඤ්ඤානො නං වෙදියති, අදුක්ඛමසුඛඤ්ඤා වෙදනං වෙදියති විසඤ්ඤානො නං වෙදියති. අයං වුට්ඨිති භික්ඛවෙ සුත්ථා අරියසාවකො විසඤ්ඤානො ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි, විසඤ්ඤානො දුක්ඛානාති වදුමි. අයං ඛො භික්ඛවෙ විසෙසො, අයං අධිප්පායො, ඉදං නානාකරණං සුත්ථතො අරියසාවකස්ස අසුත්ථතා පුට්ඨස්සෙනානාති.

න¹ වෙදනං වෙදියති සපඤ්ඤා²

සුඛමපි දුක්ඛමපි බහුසුත්තොපි

අයඤ්ඤා ධර්මස්ස පුට්ඨස්සෙනා

මහා³විසෙසො කුසලස්ස හොති.

සඛිඛාතධම්මස්ස බහුසුත්තස්ස

සමපස්සතො ලොකමිමං පරඤ්ඤා

ඉට්ඨස්ස ධම්මො න මපෙතති විතො.

අනිට්ඨතො නො පටිසාතමෙති.

තස්සානුරොධා අථවා විරොධා

විධුට්ඨා⁴ අත්ථගතා න සතති

පදඤ්ඤා ඤාතා විරජං අසොකං

සම්මා පජානාති භවස්ස පාරගුති.

1. 20. 7

ගෙලඤ්ඤාසුත්තං

255. එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටාගාර සාලායං. අථ ඛො හගවා සායනසමයං පටිසලලානා වුට්ඨිතො යෙන ගිලානසාලා තෙනුපසඩ්ධාමී, උපසඩ්ධාමීතො පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසීදි, නිසජ්ජ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි: සතො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමපජානො කාලං ආගමෙය්‍ය, අයං වො අමනාකං අනුසාසති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣා දෙමනස්සං; වෙදනාසු වෙදනානුපස්සි -පෙ- විනෙත විතානුපස්සි -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරති ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣා දෙමනස්සං; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සතො හොති.

1. න සො - ස්‍යා.

2. සපපඤ්ඤා - ඩ 1. 2.

3. අයං - ස්‍යා

4. විධුට්ඨා - ස්‍යා

කම්සුව නො පිළිගන්නා ඔහුට සුවවේදනාවෙන් වූ යම් රාගානු-සයයෙක් වේ නම් එය නූපදී. හෙ ඒ වේදනාවන්ගේ සමුදයයන් අත්‍යවශ්‍යත් අසාදයත් ආදීනවයන් නිසසරණයත් තතුයේ දැනී. ඒ වේදනාවන්ගේ සමුදයයන් අත්‍යවශ්‍යත් අසාදයත් ආදීනවයන් නිසසරණයත් තතුයේ දන්නා ඔහුට නොදුක්නොසුව වේදනාවෙන් වූ යම් අවිජ්ජානුසයෙක් වේ නම් එය නූපදී. හේ ඉදින් සුවවේදනා-වක් විදී නම් (කෙලෙසුන්ගෙන්) වෙන් ව එය විදී. ඉදින් දුක් වේදනාවක් විදී නම් වෙන් ව එය විදී. ඉදින් නොදුක්නොසුව වේදනාවක් විදී නම් වෙන් ව එය විදී. මහණෙනි, මේ උගත් අරිසවු ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් සෝකයෙන් පරිදේවයෙන් දුක්ඛයෙන් දෝමනස්සයෙන් උපායාසයෙන් වෙන් වූයේ යයි කියනු ලැබේ. සියලු දුක්ඛ වෙන් වූයේ යයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, ඇසු පිරු තැන් නැති සුහුදුන්හු හා ඇසු පිරු තැන් ඇති අරිසවුහුගේ මේ වෙසෙසයි. මේ අදහස යි. මේ වෙනස යි.

බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇත්තා වූ ද නුවණැත්තේ සුව වූත් දුක් වූත් වේදනාව (කෙලෙසුන්ගෙන්) සුතුව නො විඳියි. දක්ෂ වූ නුවණැත්තාගේ සුහුදුන්හු හා මහත් වෙසෙස මෙය වෙයි.

දන්නා ලද දහම් ඇති බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති මේ ලොවත් පරලොවත් මැනවින් දක්නා මොහුගේ සිත ඉටුදහම්හු නො මඬිත්. අනිටු දහමින් කිපීමට නො පැමිණෙයි.

රාගයෝ ද යළිත් ණේෂයෝ ද ඔහු එයින් නසන ලදහ. අස්තයට ගියහ. එහෙයින් ම නැතිගහ. ඇලුම් රහිත සෝක රහිත නිවන් පදය දැන හටයේ කෙළවරට පැමිණියේ මැනවින් දැනී යි.

1: 20. 7

ගෙලක්කද සූත්‍රය

255. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුරසමීපයෙහි මහවෙනෙහි කුළුණේහල්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කල පලසමවතින් නැගී සිටි සේක් ගිලන්හල වෙත එළඹියේක. එළඹ පැන වූ අස්තෙහි වැඩහුන් සේක. වැඩ හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මහණ තෙමේ සිහි ඇත්තේ මනා දැනුම් ඇත්තේ (ස්කන්ධපරිනිර්වාණ) කාලය අපේක්ෂා කරන්නේ ය. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනා යි.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් සිහි ඇත්තේ වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙහි මහණ රුකයෙහි කය අනුව බලමින් කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනා නුවණ ඇති ව සිහි ඇති ව (කා) ලෙව්හි දඩ් ලෝබ හා දෙමනස දුරු කොට වෙසේ ද, වේදනාවන්හි වේදනා අනුව බලමින්.... සිතෙහි සිත අනුව බලමින්.... දහමහි දහම් අනුව බලමින් කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනා නුවණ ඇති ව සිහි ඇති ව (දහම්) ලෙව්හි දඩ්ලෝබ හා දෙමනස දුරු කොට වෙසේ ද මහණෙනි, මහණ මෙසේ සිහි ඇත්තේ වේ.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සමපජානො භොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අභික්ඛන්තො පටික්ඛන්තො සමපජානකාරී භොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජානකාරී භොති, සමේඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී භොති, සඛිංකාරිපත්තවිවරධාරණෙ සමපජානකාරී භොති, අසිංගෙ පිතෙ ධායිතෙ සායිතෙ සමපජානකාරී භොති, න උචාරපක්ඛාචකමෙව සමපජානකාරී භොති, ගතෙ ධීතෙ නිසින්නො සුතො ජාගරිතො භායිතෙ කුණ්භිභාවෙ සමපජානකාරී භොති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමපජානො¹ භොති. සන්තො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමපජානො කාලං ආගමෙය්‍ය, අයං වො අමුක්ඛං අනුසාසති.

තස්ස වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො එවං සත්තස්ස සමපජානස්ස අසාමන්තස්ස ආනාපිතො පභිත්තස්ස විහරන්තො උපපජති සුඛා වෙදනා; සො එවං පජානාති; උප්පන්නා ඛො ම්‍යායං² සුඛා වෙදනා, සා ච ඛො පටිච්ච නො අපට්ඨව, කිං පට්ඨව; ඉමමෙව කායං පට්ඨව, අයං ඛො පන කායො අනිවේදා සඛිංතො පටිච්චසමුප්පන්නො, අනිවේදං ඛො පන සඛිංතං පටිච්චසමුප්පන්නං කායං පට්ඨව උප්පන්නා සුඛා වෙදනා කුතො නිවේදා භවිස්සති ති.

සො කායෙ ච සුඛාය ච වෙදනාය අනිවේදානුපස්සී විහරති වයානුපස්සී විහරති විරාගානුපස්සී විහරති, නිරොධානුපස්සී විහරති, පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරති, තස්ස කායෙ ච සුඛාය ච වෙදනාය අනිවේදානුපස්සීනො විහරන්තො වයානුපස්සීනො විහරන්තො පටිනිස්සග්ගානුපස්සීනො විහරන්තො යො කායෙ ච සුඛාය ච වෙදනාය රාගානුසයො සො පභීයති.

තස්ස වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො එවං සත්තස්ස සමපජානස්ස අසාමන්තස්ස ආනාපිතො පභිත්තස්ස විහරන්තො උපපජති දුක්ඛා වෙදනා, සො එවං පජානාති; උප්පන්නා ඛො ම්‍යායං² දුක්ඛා වෙදනා, සා ච ඛො පටිච්ච නො අපට්ඨව, කිං පට්ඨව, ඉමමෙව කායං පට්ඨව, අයං ඛො පන කායො අනිවේදා සඛිංතො පටිච්චසමුප්පන්නො, අනිවේදං ඛො පන සඛිංතං පටිච්චසමුප්පන්නං කායං පට්ඨව උප්පන්නා දුක්ඛා වෙදනා කුතො නිවේදා භවිස්සති ති.

1. සමපජානකාරී - මජ්ඣං ඥානා

2. මෙ අයං - සී 2, ඥානා.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් දැනුම් ඇත්තේ වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙහි මහණ ඉදිරිගමන්හි හා ආපසු ගමන්හි මනා නුවණින් දැන කරනසුලු වේ ද ඉදිරිබැලීමෙහි අවට බැලීමෙහි මනානුවණින් කරනසුලු වේ ද (අත්පා) හැකිළීමෙහි හා දිගහැරීමෙහි මනානුවණින් දැන කරනසුලු වේ ද, සහළ හා පාසිවුරු දෑරීමෙහි මනානුවණින් දැන කරනසුලු වේ ද, බිඳීමෙහි පිමෙහි කැමෙහි හා රසවිඳීමෙහි මනානුවණින් දැන කරනසුලු වේ ද, මලමු කියෙහි මනානුවණින් දැන කරනසුලු වේ ද, යෑමෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිඳීමෙහි නිදිවැරීමෙහි බිණීමෙහි හා නො බිණීමෙහි මනානුවණින් දැන කරනසුලු වේ ද, මහණෙනි, මහණ මෙසේ මනානුවණ ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, මහණ සිහි ඇත්තේ මනාදැනුම් ඇත්තේ කාලය අපේක්ෂා කරන්නේ ය. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනා යි.

මහණෙනි, ඉදින් මෙසේ සිහි ඇති ව මනාදැනුම් ඇති ව නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව කා දිව් දෙකේ ආශා රහිත ව වෙසෙන මහණහට සුවවේදනාවක් උපදී ද හෙතෙමේ “මට මේ සුවවේදනාවක් උපන. එ ද නිසා ය, නොනිසා නො වේ. කුමක් නිසා ද යත්: මේ කය ම නිසා ය. මේ කය වනාහි අනිස ය. හේතුන් විසින් කරන ලද්දේ ය. ප්‍රත්‍යය නිසා උපන්නේ ය. අනිස වූ සඛික වූ පටිච්චසමුප්පන්න වූ කය නිසා උපන් සුව වේදනාව කොයින් නිත්‍ය වන්නේ ද’යි මෙසේ දැනියි.

හෙතෙමේ කයෙහිත් සුවවේදනාවෙහිත් අනිස අනු ව බලන සුලු ව වෙසේ. වැය අනු ව බලනසුලු ව වෙසේ. විරාගය අනු ව බලනසුලු ව වෙසේ. නිරෝධය අනු ව බලනසුලු ව වෙසේ පටිනිසංග්ගය අනු ව බලනසුලු ව වෙසේ. කයෙහිත් සුවවේදනාවෙහිත් අනිස අනු ව බලන සුලු ව වෙසෙන වැය අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන විරාගය අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන නිරෝධය අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන පටිනිසංග්ගය අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන ඔහුගේ කයෙහිත් සුවවේදනාවෙහිත් යම් රාශානුසයයෙක් වේ නම් එය ප්‍රභීණ වේ.

මහණෙනි, මෙසේ සිහි ඇති ව මනා දැනුම් ඇති ව නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන ඒ මහණහට ඉදින් දුක්වේදනාවක් උපදී නම් හෙතෙමේ මෙසේ දැනී: “මට මේ දුක්වේදනාවක් උපන. හෙ ද නිසා ය. නොනිසා නො වේ. කුමක් නිසා ද යත්: මේ කය ම නිසා ය. මේ කය වනාහි අනිත්‍ය ය. සඛික ය. පටිච්චසමුප්පන්න ය. අනිත්‍ය වූ සඛික වූ පටිච්චසමුප්පන්න වූ කය නිසා උපන් දුක්වේදනාව කොයින් නිත්‍ය වන්නී ද’යි.

හෙතෙමේ කයෙහිත් දුක්වේදනාවෙහිත් අනිස අනු ව බලන සුලු ව වෙසේ. වැය අනු ව බලනසුලු ව වෙසේ. විරාගය අනු ව බලනසුලු ව වෙසේ. නිරෝධය අනු ව බලනසුලු ව වෙසේ. පටිනිසංග්ගය අනු ව බලනසුලු ව වෙසේ. කයෙහිත් දුක්වේදනාවෙහිත් අනිස අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන වැය අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන විරාගය අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන නිරෝධය අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන පටිනිසංග්ගය අනු ව බලනසුලු ව වෙසෙන ඔහුගේ කයෙහිත් දුක්වේදනාවෙහිත් යම් පටිසානුසයයෙක් වේ නම් එය ප්‍රභීණ වේ.

සො කායෙ ව දුක්ඛාය ව වෙදනාය අනිවචානුපසයි විහරති වයානුපසයි විහරති විරාගානුපසයි විහරති, නිරොධානුපසයි විහරති, පටිනිස්සග්ගානුපසයි විහරති, තස්ස කායෙ ව දුක්ඛාය ව වෙදනාය අනිවචානුපසයින්තො විහරතො වයානුපසයින්තො විහරතො විරාගානුපසයින්තො විහරතො නිරොධානුපසයින්තො විහරතො පටිනිස්සග්ගානුපසයින්තො විහරතො යො කායෙ ව දුක්ඛාය ව වෙදනාය පටිසානුසයො සො පභීයති.

තස්ස වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො එවං සත්ඝස්ස සමපජානස්ස අපාමනනස්ස ආනාපිතො පභිතඤ්ඤාස්ස විහරතො උපපජ්ජති අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා සො එවං පජානාති: උපපන්නා ඛො මහායං අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, සා ව ඛො පටිච්ච, නො අපට්ච්ච, කිං පටිච්ච, ඉමමෙව කායං පටිච්ච, අයං ඛො පන කායො අනිවේදා සඛිකතො පටිච්චසමුප්පාදනො අනිවේදා ඛො පන සඛිකං පටිච්චසමුප්පාදනං කායං පටිච්ච උපපන්නා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා ඤානො නිව්වා හවිස්සති. සො කායෙ ව අදුක්ඛමසුඛාය ව වෙදනාය අනිවචානුපසයි විහරති වයානුපසයි විහරති, විරාගානුපසයි විහරති, නිරොධානුපසයි විහරති. පටිනිස්සග්ගානුපසයි විහරති. තස්ස කායෙ ව අදුක්ඛමසුඛාය ව වෙදනාය අනිවචානුපසයින්තො විහරතො වයානුපසයින්තො විහරතො විරාගානුපසයින්තො විහරතො නිරොධානුපසයින්තො විහරතො පටිනිස්සග්ගානු පසයින්තො විහරතො යො කායෙ ව අදුක්ඛමසුඛාය ව වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො සො පභීයති.

සො සුඛඤ්ඤෙ වෙදනං වෙදියති සා අනිවචානි පජානාති. අනරේඤ්ඤාසිතානි පජානාති, අනභිනාදිතානි පජානාති; දුක්ඛඤ්ඤෙ වෙදනං වෙදියති සා අනිවේදානි පජානාති, අනරේඤ්ඤාසිතානි පජානාති අනභිනාදිතානි පජානාති; අදුක්ඛමසුඛඤ්ඤෙ වෙදනං වෙදියති සා අනිවචානි පජානාති, අනරේඤ්ඤාසිතානි පජානාති අනභිනාදිතානි පජානාති; සො සුඛඤ්ඤෙ වෙදනං වෙදියති විසංඝඤ්ඤානො නං වෙදියති දුක්ඛඤ්ඤෙ වෙදනං වෙදියති විසංඝඤ්ඤානො නං වෙදියති, අදුක්ඛමසුඛඤ්ඤෙ වෙදනං වෙදියති විසංඝඤ්ඤානො නං වෙදියති; සො කාය-පරියන්තිකං වෙදනං වෙදියමානො කායපරියන්තිකං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, ජීවිතපරියන්තිකං වෙදනං වෙදියමානො ජීවිතපරියන්තිකං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති; කායස්ස හෙද උද්ධං ජීවිතපරියාදනා ඉධෙව සඛිකවෙදියිතානි අනභිනාදිතානි සිතිහවිස්සන්ති පජානාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ තෙලඤ්ඤෙ පටිච්ච වට්ඨිඤ්ඤෙ පටිච්ච තෙලපදීපො ක්කායෙය්‍ය,¹ තස්සෙව තෙලස්ස ව වට්ඨියා ව පරියාදනා අනාභාරො නිබ්බායෙය්‍ය; එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු කායපරියන්තිකං වෙදනං වෙදියමානො කායපරියන්තිකං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, ජීවිතපරියන්තිකං² වෙදනං වෙදියමානො ජීවිතපරියන්තිකං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, කායස්ස හෙද උද්ධං ජීවිතපරියාදනා ඉධෙව සඛිකවෙදියිතානි අනභිනාදිතානි සිතිහවිස්සන්ති පජානාති'ති.

1. ක්කාපෙය්‍ය - සි 1. 2.

2. ජීවිතස්ස පරියන්තිකං - සි 1.

මහණෙනි, මෙසේ සිහි ඇති ව මනාත්‍රවණ ඇති ව නො පමා වූ කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන ඒ මහණහට ඉදින් නොදුක්නොසුව වේදනාවක් උපදී නම් හේ මෙසේ දනගනී: “මට මේ නොදුක්නොසුව වේදනාවක් උපන. හෙ ද නිසා ය. නොනිසා නො වේ. කුමක් නිසා ද, මේ කය ම නිසා ය. මේ කය අනිත්‍ය ය. සංඛ්‍යාත ය. පටිච්චසම්ප්‍රපාත ය. අනිත්‍ය වූ සංඛ්‍යාත වූ පටිච්චසම්ප්‍රපාත වූ කය නිසා උපන් නොදුක්නොසුව වේදනාව කොයින් නිත්‍ය වන්නේ ද, යි. හේ කයෙහිත් නොදුක්නොසුව වේදනාවෙහිත් අනිස අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. වැය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. විරාගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. නිරෝධය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. පටිනිසංගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. කයෙහිත් නොදුක්නොසුව වේදනාවෙහිත් අනිස අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන වැය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන විරාගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන නිරෝධය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන පටිනිසංගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන ඔහුට කයෙහිත් නොදුක්නොසුව වේදනාවෙහිත් යම් අවිද්‍යාත්‍රයයෙක් වේ නම් එය ප්‍රතීණ වේ.

හෙ ඉදින් සුවවේදනාවක් විඳී නම් එය අනිස යයි දනගනී. නො බැසගන්නා ලද යි දනගනී. නො පිළිගන්නා ලද යි දනගනී. ඉදින් දුක් වේදනාවක් විඳී නම් එය අනිසැ යි දනගනී. නො-බැසගන්නා ලද යි දනගනී. නො පිළිගන්නා ලද යි දනගනී. ඉදින් නොදුක්නොසුව වේදනාවක් විඳී නම් එය අනිසැ යි දනගනී. නො බැසගන්නා ලද යි දනගනී. නො පිළිගන්නා ලද යි දනගනී. හෙතෙමේ ඉදින් සුව වේදනාවක් විඳී නම් කෙලෙසුන්ගෙන් වෙන් ව එය විඳී. ඉදින් දුක් වේදනාවක් විඳී නම් වෙන් ව එය විඳී. ඉදින් නොදුක්නොසුව වේදනාවක් විඳී නම් වෙන් ව එය විඳී. හේ කය කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදුනේ කය කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විඳිමි යි දනගනී. දිවි කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදුනේ දිවි කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විඳිමි යි දනගනී. කය බිඳීමෙන් දිවි කෙළවර වීමෙන් මතු මෙහි ම සියලු වේදනාවෝ නො පිළිගන්නා ලද්දහු සිහිල් වන්නාහ යි දනගනී.

මහණෙනි, යම්සේ තෙලන් වැටියත් නිසා තෙල්පහනක් දල් වෙන්නේ ද, ඒ තෙලන් වැටියත් කෙළවර වීමෙන් ම ප්‍රත්‍යය නැති ව නිවෙන්නේ ද, මහණෙනි, එසෙයින් ම මහණ කය කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදුනේ කය කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විඳිමි යි දනගනී. දිවි කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විදුනේ දිවි කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විඳිමි යි දනගනී. කය බිඳීමෙන් දිවි කෙළවර වීමෙන් මතු මෙහි ම සියලු වේදනාවෝ නො පිළිගන්නා ලද්දහු සිහිල් වන්නාහ යි දනගනී යි.

1. 20. 8

දුතිය ගෙලඤ්ඤසුත්තං

256. එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටාගාර සාලායං අථ ඛො හගවා සායනසමයං පටිසල්ලාණා¹ වුට්ඨිතො යෙන ගිලානසාලා තෙත්තපසධකම්, උපසධකම්ඤා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි, නිසජ්ඣ ඛො හගවා භික්ඛු ආමනොසි: සතො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමපජානො කාලං ආගමෙය්‍ය, අයං වො අමහාකං අනුසාසති.

කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සතො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං; වෙදනාසු -පෙ- විතෙත -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරති ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සතො හොති.

කථංඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සමපජානො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අභිකකතෙන පටිකකතෙන සමපජානකාරී හොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජානකාරී හොති, සසම්ඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති, සසංඛාටිපත්තවිවරධාරණෙ සමපජානකාරී හොති, අසිතෙ පිතෙ ධායිතෙ සායිතෙ සමපජානකාරී හොති, උචාරපසංඝාතකලෙ සමපජානකාරී හොති, ගතෙ ධිතෙ නිසිතො සුතො ජාගරිතෙ භායිතෙ කුණ්භිභාවෙ සමපජානකාරී හොති; එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමපජානො හොති. සතො භික්ඛවෙ භික්ඛු සමපජානො කාලං ආගමෙය්‍ය, අයං වො අමහාකං අනුසාසති.

තස්ස වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො එවං සතස්ස සමපජානස්ස අපමනස්ස ආනාපිනො පභිතත්තස්ස විහරතො උපපජ්ජති සුඛා වෙදනා, සො එවං පජානාති. උප්පන්නා ඛො මායාසං සුඛා වෙදනා සා.ව ඛො පටිච්ච, නො අපට්ච්ච, කිං පටිච්ච, ඉමමෙව එස්සං පට්ච්ච, අයං ඛො පන එස්සො අනිවේදා සංඛිතො පටිච්චසම්ප්‍රපාදො, අනිච්චං ඛො පන සංඛිතං පට්ච්චසම්ප්‍රපාදං එස්සං පට්ච්ච උප්පන්නා සුඛා වෙදනා කුතො නිව්වා හවිස්සතිති.

1. පටිසල්ලාණා - සි 2.

1. 20. 8

දුතිය ගෙලඤ්ඤ සූත්‍රය

256. එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි මහවෙනෙහි කුච්ඡේහල්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කල පලසමවතින් නැගී සිටී සේක් ගිලන්හල වෙත එළඹී සේක. එළඹ පැන වූ අස්තෙහි වැඩහුන් සේක. වැඩහිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, මහණ සිහි ඇත්තේ මනා දැනුම් ඇත්තේ (පරිනිර්වාණ) කාලය අපේක්ෂා කරන්නේ ය. මහණෙනි, මේ තොපට අපගේ අනුශාසනාව යි.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් සිහි ඇත්තේ වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්තෙහි මහණ කයෙහි කය අනු ව බලනසුලු ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනාදැනුම් ඇති ව සිහි ඇති ව කායලෙව්හි අභිජ්ඣාව හා දේශනාසංයය දුරු කොට වෙසෙයි. වේදනාවන්හි ...සිතෙහි...දහමිහි දහම් අනු ව බලනසුලු ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනාදැනුම් ඇති ව සිහි ඇති ව දහම් ලෙව්හි අභිජ්ඣාව හා දේශනාසංයය දුරු කොට වෙසේ. මහණෙනි, මෙසේ මහණ සිහි ඇත්තේ වේ.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් මනාදැනුම් ඇත්තේ වේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්තෙහි මහණ ඉදිරි ගමන්හි පෙරළා ගමන්හි මනාදැනුම් ඇති ව කරනසුලු වෙයි. ඉදිරි බැලුමිහි අවට බැලුමිහි මනාදැනුම් ඇති ව කරනසුලු වෙයි. අත් පා හැකිඑමිහි දිගහැරීමිහි මනාදැනුම් ඇති ව කරනසුලු වෙයි. සහළ පාසිවුරු දැරුමිහි මනාදැනුම් ඇති ව කරනසුලු වෙයි. කෑමෙහි පීමෙහි කඩා කෑමෙහි රස විඳීමෙහි මනාදැනුම් ඇති ව කරනසුලු වෙයි. මලමු කියෙහි මනාදැනුම් ඇති ව කරනසුලු වෙයි. ගමන්හි සිටුමිහි හිඳුමිහි නිදීමිහි නිදිවැරුමිහි කියුමිහි නිහඩබැව්හි මනාදැනුම් ඇති ව කරනසුලු වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ මනාදැනුම් ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, මහණ සිහි ඇත්තේ මනාදැනුම් ඇත්තේ කාලය අපේක්ෂා කරන්නේ ය. මේ අපගේ අනුශාසනා යි.

මහණෙනි, මෙසේ සිහි ඇති ව මනාදැනුම් ඇති ව නො පමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන ඒ මහණහුට ඉදින් සුවවේදනාවක් උපදී නම් හේ මෙසේ දැනගනී. මට මේ සුවවේදනාවක් උපන. එ ද නිසා ය. නො නිසා නො වේ. කුමක් නිසා ද, මේ ස්පර්ශය ම නිසා ය. මේ ස්පර්ශය අනිස ය, සංඛ්‍යා ය, පටිච්චසමුප්පාදන ය. අනිස වූ සංඛ්‍යා වූ පටිච්චසමුප්පාදන වූ ස්පර්ශය නිසා උපන් සුවවේදනාව කොයින් නිත්‍ය වන්නේ දැ? යි.

යො එසෙස ව සුඛාය ව වෙදනාය අනිච්චානුපස්සී විහරති, වයානුපස්සී විහරති, විරාගානුපස්සී විහරති, නිරෝධානුපස්සී විහරති, පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරති; තස්ස එසෙස ව සුඛාය ව වෙදනාය අනිච්චානුපස්සීනො විහරතො වයානුපස්සීනො විහරතො විරාගානුපස්සීනො විහරතො නිරෝධානුපස්සීනො විහරතො පටිනිස්සග්ගානුපස්සීනො විහරතො යො එසෙස ව සුඛාය ව වෙදනාය රාගානුසයො යො පභීයති.

තස්ස වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො එවං සත්තස්ස එවං සමපජානස්ස අපපමනත්තස්ස ආතාපිනො පහිත්තත්තස්ස විහරතො උප්පජ්ජති දුක්ඛා වෙදනා, යො එවං පජානාති: උප්පත්තා ඛො ම්‍යායං දුක්ඛා වෙදනා, සා ව ඛො පටිච්ච, නො අපටිච්ච. කිං පටිච්ච, ඉමමෙව එස්සං පටිච්ච, අයං ඛො පන එසෙසා අනිච්චා සංඛිතො පටිච්චසමුප්පන්නො, අනිච්චං ඛො පන සංඛිතං පටිච්චසමුප්පන්නං එස්සං පටිච්ච උප්පත්තා දුක්ඛා වෙදනා ඤානො නිච්චා භවිස්සතිති.

යො එසෙස ව දුක්ඛාය ව වෙදනාය අනිච්චානුපස්සී විහරති, වයානුපස්සී විහරති, විරාගානුපස්සී විහරති, නිරෝධානුපස්සී විහරති, පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරති: තස්ස එසෙස ව දුක්ඛාය ව වෙදනාය අනිච්චානුපස්සීනො විහරතො වයානුපස්සීනො විහරතො විරාගානුපස්සීනො විහරතො නිරෝධානුපස්සීනො විහරතො පටිනිස්සග්ගානුපස්සීනො විහරතො යො එසෙස ව දුක්ඛාය ව වෙදනාය පටිසානුසයො යො පභීයති.

තස්ස වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො එවං සත්තස්ස සමපජානස්ස අපපමනත්තස්ස ආතාපිනො පහිත්තත්තස්ස විහරතො උප්පජ්ජති අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, යො එවං පජානාති: උප්පත්තා ඛො ම්‍යායං අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා: සා ව ඛො පටිච්ච, නො අපටිච්ච. කිං පටිච්ච, ඉමමෙව එස්සං පටිච්ච අයං ඛො පන එසෙසා අනිච්චා සංඛිතො පටිච්චසමුප්පන්නො, අනිච්චං ඛො පන සංඛිතං පටිච්චසමුප්පන්නං එස්සං පටිච්ච උප්පත්තා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා ඤානො නිච්චා භවිස්සතිති.

හේ ස්පර්ශයෙහිත් සුවවේදනාවෙහිත් අනිස අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. වැය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. විරාගය අනුව බලන සුලු ව වෙසෙයි. නිරෝධය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. පටිනිසංග්ගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. ස්පර්ශයෙහිත් සුවවේදනාවෙහිත් අනිස අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන වැය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන විරාගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන නිරෝධය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන පටිනිසංග්ගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන ඔහුට ස්පර්ශ යෙහිත් සුවවේදනාවෙහිත් යම් රාගානුසයයෙක් වේ නම් එය ප්‍රතීණ වෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ සිහි ඇති ව මනාදැනුම් ඇති ව නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන ඒ මහණහුට ඉදින් දුක්වේදනාවක් උපදී නම් හේ මෙසේ දැනගනී. මට මේ දුක්වේදනාවක් උපන. එ ද නිසා ය, නොනිසා නො වෙයි. කුමක් නිසා ද, මේ ස්පර්ශයම නිසා ය. මේ ස්පර්ශය අනිස ය. සඤ්ඤා ය, පටිවච්ඡායානුසංග්ග ය අනිස වූ සඤ්ඤා වූ පටිවච්ඡායානුසංග්ග වූ ස්පර්ශය නිසා උපන් දුක්වේදනාව කොයින් නිත්‍ය වන්නේ දැ' යි.

හෙතෙමේ ස්පර්ශයෙහිත් දුක්වේදනාවෙහිත් අනිස අනුව බලන සුලු ව වෙසෙයි. වැය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. විරාගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. නිරෝධය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. පටිනිසංග්ගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. ස්පර්ශයෙහිත් දුක් වේදනාවෙහිත් අනිස අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන වැය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන විරාගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන නිරෝධය අනුව බලන සුලු ව වෙසෙන පටිනිසංග්ගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන ඒ මහණහුට ස්පර්ශයෙහිත් දුක්වේදනාවෙහිත් යම් පටිසානුසයයෙක් වේ නම් එය ප්‍රතීණ වෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ සිහි ඇති ව මනාදැනුම් ඇති ව නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන ඒ මහණහුට ඉදින් නොදුක්නොසුව වේදනාවක් උපදී නම් හේ මෙසේ දැනගනී:

මට මේ නොදුක්නොසුව වේදනාවක් උපන. එ ද නිසා ය. නොනිසා නො වෙයි. කුමක් නිසා ද, මේ ස්පර්ශය ම නිසා ය. මේ ස්පර්ශය අනිස ය, සඤ්ඤා ය, පටිවච්ඡායානුසංග්ග ය. අනිස වූ සඤ්ඤා වූ පටිවච්ඡායානුසංග්ග වූ ස්පර්ශය නිසා උපන් මැදහත් වේදනාව කොයින් නිත්‍ය වන්නේ දැ' යි.

සො එසෙසං ව අදුක්ඛමසුක්ඛායං ව වෙදනාය අනිච්ඡානුපස්සී විහරති, වයානුපස්සී විහරති, විරාගානුපස්සී විහරති, නිරෝධානුපස්සී විහරති, පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරති, තස්සෙ ඵෙසෙසං ව අදුක්ඛමසුක්ඛායං ව වෙදනාය අනිච්ඡානුපස්සීනො විහරතො වයානුපස්සීනො විහරතො විරාගානුපස්සීනො විහරතො නිරෝධානුපස්සීනො විහරතො පටිනිස්සග්ගානුපස්සීනො විහරතො සො එසෙසං ව අදුක්ඛමසුක්ඛායං ව වෙදනාය අවිජ්ජානුසයො සො පභීයති.

සො සුඛංඤ්ඤි වෙදනං වෙදියති: සා අනිච්ඡාති පජානාති, අනරේඛාසිතාති පජානාති, අනභීනඤ්ඤාති පජානාති, දුක්ඛංඤ්ඤි වෙදනං වෙදියති -පෙ- අදුක්ඛමසුඛංඤ්ඤි වෙදනං වෙදියති; සා අනිච්ඡාති පජානාති අනරේඛාසිතාති පජානාති, අනභීනඤ්ඤාති පජානාති. සො සුඛංඤ්ඤි වෙදනං වෙදියති විසංඤ්ඤානො නං වෙදියති දුක්ඛංඤ්ඤි වෙදනං වෙදියති -පෙ- අදුක්ඛමසුඛංඤ්ඤි වෙදනං වෙදියති විසංඤ්ඤානො නං වෙදියති. සො කායපරියනතිකං වෙදනං වෙදිය මානො කායපරියනතිකං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, ජීවිතපරියනතිකං වෙදනං වෙදියමානො ජීවිතපරියනතිකං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති. කායස්ස හෙද උද්ධං ජීවිතපරියාදානා ඉධෙව සංඛ්ඛවෙදයිතාති අනභීනඤ්ඤාති සිතීභවිස්සන්තීති පජානාති.

සෙය්‍යාථාපි භික්ඛවෙ තෙලංඤ්ඤි පටිච්ච වට්ඨිංඤ්ඤි පටිච්ච තෙලසාදීපො ඤායෙය්‍යා තස්සෙව තෙලස්ස ව වට්ඨියා ව පරියාදානා අනාභාරො නිබ්බායෙය්‍යා, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙභික්ඛු කායපරියනතිකං වෙදනං වෙදිය මානො කායපරියනතිකං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති, ජීවිතපරියනතිකං වෙදනං වෙදියමානො ජීවිතපරියනතිකං වෙදනං වෙදියාමීති පජානාති. කායස්ස හෙද උද්ධං ජීවිතපරියාදානා ඉධෙව සංඛ්ඛවෙදයිතාති අනභීනඤ්ඤාති සිතීභවිස්සන්තීති පජානාති.

1. 20. 9

අනිච්චසුත්තං

257. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා අනිච්චා සංඛිතා පටිච්ච සමුප්පන්නා ඛයධම්මා වයධම්මා විරාගධම්මා නිරෝධධම්මා කතමා තිස්සො: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා ඉමා ඛො භික්ඛවෙ තිස්සො වෙදනා අනිච්චා සංඛිතා පටිච්චසමුප්පන්නා ඛයධම්මා වයධම්මා විරාගධම්මා නිරෝධධම්මාති.

හෙතෙමේ ස්පර්ශයෙහිත් මැදහත් වේදනාවෙහිත් අනිය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. වැය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. විරාගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. කිරෝධය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. පටිනික්ඛණය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. ස්පර්ශයෙහිත් මැදහත් වේදනාවෙහිත් අනිය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන වැය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන විරාගය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන නිරෝධය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන පටිනික්ඛණය අනුව බලනසුලු ව වෙසෙන ඔහුට ස්පර්ශයෙහිත් මැදහත් වේදනාවෙහිත් යම් අවිජ්ජානුසයයෙන් වේ නම් එය ප්‍රතික්ෂා වෙයි.

ඉදින් හේ සුවවේදනාවක් විඳී නම් එය අනියා යි දැනගනී. නො බැසගන්නා ලදා යි දැනගනී. නො පිළිගන්නා ලදා යි දැනගනී. ඉදින් දුක්වේදනාවක් විඳී නම් .. ඉදින් මැදහත් වේදනාවක් විඳී නම් එය අනියා යි දැනගනී. නො බැසගන්නා ලදා යි දැනගනී. නො පිළිගන්නා ලදා යි දැනගනී. ඉදින් හේ සුවවේදනාවක් විඳී නම් (කෙලෙසුන්ගෙන්) වෙන් ව එය විඳී. ඉදින් දුක් වේදනාවක් විඳී නම් ... ඉදින් මැදහත් වේදනාවක් විඳී නම් වෙන් ව එය විඳී. හෙතෙමේ කය කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් උදුනේ කය කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විඳිමි යි දැනගනී. දිවි කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් උදුනේ දිවි කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විඳිමි යි දැනගනී. කය බිඳීමෙන් දිවි කෙළවර වීමෙන් මතු මෙහි ම සියලු වේදනාවෝ නො පිළිගන්නා ලද්දහු සිහිල් වන්නාහ යි දැනගනී.

මහණෙනි, යම්සේ තෙලක් නියා වැටියත් නියා තෙල්පහන දැල්-වෙන්නේ ද ඒ තෙලක් වැටියත් කෙළවර වීමෙන් ප්‍රත්‍යය රහිත ව නිවෙන්නේද, මහණෙනි, එසෙයින්ම කය කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් උදුනේ කය කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විඳිමි යි දැනගනී. දිවි කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් උදුනේ දිවි කෙළවර කොට ඇති වේදනාවක් විඳිමි යි දැනගනී. කය බිඳීමෙන් දිවි කෙළවර වීමෙන් මතු මෙහි ම සියලු වේදනාවෝ නො පිළිගන්නා ලද්දහු සිහිල් වන්නාහ යි දැනගනී යි.

1. 20. 9

අනිවච්ඡා සූත්‍රය

257 මහණෙනි, අනිවච්ඡා වූ සංකප්පා වූ පටිච්චසමුප්පාදා වූ බයධමම වූ වයධමම වූ චිරාගධමම වූ නිරෝධධමම වූ මේ වේදනා තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යත්: සුවවේදනාව ය දුක් වේදනාව ය නොදුක්නොසුව වේදනාව යයි. මහණෙනි, මේ වේදනා තුන අනිවච්ඡා ය. සංකප්පා ය. පටිච්චසමුප්පාදා ය. බයධමම ය. වයධමම ය. චිරාගධමම ය. නිරෝධධමම යි.

1. 20. 10

එසසමුලකසුත්තං

258. තිසෙසා ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා එසසජා එසසමුලකා එසස නිදනා එසසපට්ඨයා. කතමා තිසෙසා: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. සුඛවෙදනියං භික්ඛවෙ එසසං පටිච්ච උපපජ්ඣති සුඛා වෙදනා. තසෙසව සුඛවෙදනියස්ස එසසස්ස නිරොධා යං තජ්ජං වෙදයිතං, සුඛවෙදනියං එසසං පටිච්ච උපපන්නා සුඛා වෙදනා සා නිරුජ්ඣති, සා වූපසමමති;

දුක්ඛවෙදනියං භික්ඛවෙ එසසං පටිච්ච උපපජ්ඣති දුක්ඛා වෙදනා තසෙසව දුක්ඛවෙදනියස්ස එසසස්ස නිරොධා යං තජ්ජං වෙදයිතං. දුක්ඛවෙදනියං එසසං පටිච්ච උපපන්නා දුක්ඛා වෙදනා සා නිරුජ්ඣති, සා වූපසමමති. අදුක්ඛමසුඛවෙදනියං භික්ඛවෙ එසසං පටිච්ච උපපජ්ඣති අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. තසෙසව අදුක්ඛමසුඛවෙදනියස්ස එසසස්ස නිරොධා යං තජ්ජං වෙදයිතං. අදුක්ඛමසුඛවෙදනියං එසසං පටිච්ච උපපන්නා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා සා නිරුජ්ඣති, සා වූපසමමති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දවින්නං කට්ඨානං සඛ්ඛට්ටනසමොධානා උපමා ජායති තෙජො අභිනිබ්බතති, තෙසං යෙව් කට්ඨානං නානා භාවා විනිකෙඛපා යා තජ්ජා උපමා සා නිරුජ්ඣති, සා වූපසමමති,¹ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමා තිසෙසා වෙදනා එසසජා එසසමුලකා එසසනිදනා එසසපට්ඨයා තජ්ජං තජ්ජං එසසං පටිච්ච තජ්ජා තජ්ජා වෙදනා උපපජ්ඣති. තජ්ජස්ස තජ්ජස්ස එසසස්ස නිරොධා තජ්ජා තජ්ජා වෙදනා නිරුජ්ඣතීති.²

සගාථාවග්ගො පඨමො.

තත්තුද්දනං:

සමාධි සුඛ පහානෙන පාතාලං දට්ඨබ්බෙන ව
සලෙලන ව ගෙලකෙසුභි අනිච්ච එසසමුලකානි.

1. වූපසමමති - සනා.

2. තජ්ජං එසසං පටිච්ච තජ්ජා වෙදනා උපපජ්ඣති තජ්ජස්ස එසසස්ස නිරොධා තජ්ජා වෙදනා නිරුජ්ඣති - මජ්ඣං, සනා.

1. 20. 10

ඵසසමුලක සූත්‍රය

258. මහණෙනි, ස්පර්ශයෙන් හටගත් ස්පර්ශය මුල් කොට ඇති ස්පර්ශය නිදන කොට ඇති ස්පර්ශය ප්‍රත්‍යය කොට ඇති මේ වේදනා තුනකි. කවර තුනෙක් ද යත්: සුවවේදනාව ය දුක් වේදනාව ය නොදුක්නොසුව වේදනාව යි. මහණෙනි, සුවවේදනාවට කරුණු වූ ස්පර්ශය නිසා සුවවේදනාව උපදී. සුව වේදනාවට කරුණු වූ ඒ ස්පර්ශයේ ම නිරෝධයෙන් එයින් හටගත් යම් වේදනාවක් වේ ද සුවවේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා උපත් ඒ සුව වේදනාව නිරුද්ධ වේ. එය සන්තිදේ.

මහණෙනි, දුක්වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා දුක්වේදනාව උපදී. දුක්වේදනාවට කරුණු වූ ඒ පහසෙහි ම නිරෝධයෙන් එයින් හටගත් යම් වේදනාවක් වේ ද, දුක්වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා උපත් ඒ දුක්වේදනාව නිරුද්ධ වේ. එය සන්තිදේ. මහණෙනි, මැදහත් වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා මැදහත් වේදනාව උපදී. මැදහත් වේදනාවට කරුණු වූ ඒ පහසෙහි ම නිරෝධයෙන් එයින් හටගත් යම් වේදනාවක් වේ ද මැදහත් වේදනාවට කරුණු වූ පහස නිසා උපත් ඒ මැදහත් වේදනාව නිරුද්ධ වේ. එය සන්තිදේ.

මහණෙනි, යම්සේ දඩු දෙකක ගැටීමෙන් එකතුවීමෙන් උණුසුම උපදී ද, ගින්න හටගනී ද, ඒ දඩු දෙකෙහි ම වෙන් වීමෙන් ඇත් වීමෙන් එයින් හටගත් යම් උණුසුමක් වේ නම් එය නිරුද්ධ වේ ද, එය සන්තිදේ ද, මහණෙනි, එසෙයින් ම මේ වේදනා තුන ඵසසයෙන් හටගත්තේ ය. ඵසසය මුල් කොට ඇත්තේ ය. ඵසසය නිදන කොට ඇත්තේ ය. ඵසසය ප්‍රත්‍යය කොට ඇත්තේ ය. එයින් එයින් හටගත් ඵසසය නිසා එයින් එයින් හටගත් වේදනාව උපදී. එයින් එයින් හටගත් ඵසසයේ නිරෝධයෙන් එයින් එයින් හටගත් වේදනා නිරුද්ධ වේ යි.

පළමුවැනි සඟරාවර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

සමාධි, සුඛ, පහාන, පාතාල, දඬුබඩ, සලල යන සූත්‍ර සයය. ගෙලඤ්ඤසූත්‍ර දෙකය අනිච්ඡාසමුලක සූත්‍ර දෙක යයි සූත්‍ර දශයෙකි.

2. රහොගතවග්ගො

2. 2. 1

රහොගතසුත්තං

259. අපං බො අක්කන්තරො භික්ඛු යෙන හගවා තෙනුපසංඛතම් -පෙ- එකමන්තං නිසිකො බො සො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: ඉධ මයං හතොත රහොගතස්ස පටිසලලීනස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකොසා උදපාදි: තිස්සො වෙදනා චුත්තා හගවතා, සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා තිස්සො වෙදනා චුත්තා හගවතා. චුත්තං බො පනෙතං හගවතා: යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං දුක්ඛස්මිනති. කිත්තු බො එතං ච හගවතා සන්ධාය භාසිතං; යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං දුක්ඛස්මිනති.

සාධු සාධු භික්ඛු, තිස්සො ඉමා භික්ඛු වෙදනා චුත්තා මයා, සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, ඉමා තිස්සො වෙදනා චුත්තා මයා. චුත්තං බො පනෙතං භික්ඛු මයා යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං¹ දුක්ඛස්මිනති. තං බො පනෙතං භික්ඛු මයා සංඛාරානකොඤ්ඤව අනිච්චතං සන්ධාය භාසිතං: යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං දුක්ඛස්මිනති. තං බො පනෙතං භික්ඛු මයා සංඛාරානකොඤ්ඤව² ඛයධම්මතං සන්ධාය භාසිතං: යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං දුක්ඛස්මිනති. තං බො පනෙතං භික්ඛු මයා සංඛාරානකොඤ්ඤව³ වයධම්මතං සන්ධාය භාසිතං: යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං දුක්ඛස්මිනති. තං බො පනෙතං භික්ඛු මයා සංඛාරානකොඤ්ඤව විරාගධම්මතං සන්ධාය භාසිතං: යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං දුක්ඛස්මිනති. තං බො පනෙතං භික්ඛු මයා සංඛාරානකොඤ්ඤව විපරිණාමධම්මතං සන්ධාය භාසිතං: යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං දුක්ඛස්මිනති. තං බො පනෙතං භික්ඛු මයා සංඛාරානකොඤ්ඤව විපරිණාමධම්මතං සන්ධාය භාසිතං: යං කිංඤ්චි වෙදයිතං තං දුක්ඛස්මිනති.

අපං බො පන භික්ඛු මයා අනුපුබ්බාසංඛාරානං නිරොධො අකාමො, පඨමං ඤානං සමාපන්නස්ස වාචා නිරුද්ධා භොති, දුතියං ඤානං සමාපන්නස්ස චිත්තකච්චාරා නිරුද්ධා භොතති, තතියං ඤානං සමාපන්නස්ස පිති නිරුද්ධා භොති, චතුත්ථං ඤානං සමාපන්නස්ස අසීසාසපසීසාසා නිරුද්ධා භොතති, ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස රූපසංඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකාසානඤ්ඤායතනසංඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති, ආකිංඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසංඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති, තෙවසංඤ්ඤා නාසංඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකිංඤ්ඤායතනසංඤ්ඤා නිරුද්ධා භොති, සංඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සංඤ්ඤා ච වෙදනා ච නිරුද්ධා භොතති, ධීණාසවස්ස භික්ඛුනො රාගො නිරුද්ධො භොති දෙසො නිරුද්ධො භොති, මොහො නිරුද්ධො භොති.

1. සංඛතං - සි 1.

2. සංඛාරානං - යෙව - සි 1, 2.

3. අනුපුබ්බං - සි 1, 2.

2. රහෝගත වර්ගය

2. 2. 1

රහෝගත සූත්‍රය

259. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියෙ ය. ... එකත්පස් ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේය: වහන්ස, “මෙහි එකලා වූ විවේකයෙන් යුත් මට මෙබඳු වික්‍රමවත්කමක් පහළ විය. වේදනා තුනක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද, සුවවේදනාවය, දුක්වේදනාවය, මැදහත්වේදනාවය”යි. මේ වේදනා තුන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. “යම්කිසි වේදනාවක් වේ නම් එය දුකැ”යි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. යම් කිසි වේදනාවක් වේ නම් එය දුකැ”යි යන මෙය කුමක් සඳහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද ද යි.

මහණ, මැනව. මැනව මහණ, මේ වේදනා තුනක් මවිසින් දෙසන ලදී. සුවවේදනාය, දුක්වේදනාය, මැදහත්වේදනාය යි. මේ වේදනා තුන මා විසින් දෙසන ලදී. මහණ, යම් කිසි වේදනාවක් වේ නම් එය දුකැ යි මෙ ද මා විසින් දෙසන ලදී. මහණ, යම්කිසි වේදනාවක් වේ නම් එය දුකැ යි ඒ මෙය මා විසින් සංඝාරයන්ගේ ම අනිස බව සඳහා දෙසන ලදී. මහණ, යම් කිසි වේදනාවක් වේ නම් ඒ මෙය මා විසින් සංඝාරයන්ගේ ම ඝෟස ස්වභාවය සඳහා දෙසන ලදී. මහණ, යම් කිසි වේදනාවක් වේ නම් එය දුකැ යි ඒ මෙය මා විසින් සංඝාරයන්ගේ ම ව්‍යය ස්වභාවය සඳහා දෙසන ලදී. මහණ, යම්කිසි වේදනාවක් වේ නම් එය දුකැ යි ඒ මෙය මා විසින් සංඝාරයන්ගේ ම විරාගස්වභාවය සඳහා දෙසන ලදී. මහණ, යම්කිසි වේදනාවක් වේ නම් එය දුකැ යි ඒ මෙය මා විසින් සංඝාරයන්ගේ ම නිරෝධස්වභාවය සඳහා දෙසන ලදී. මහණ, යම්කිසි වේදනාවක් වේ නම් එය දුකැ යි ඒ මෙය මා විසින් සංඝාරයන්ගේ ම විපරිණාමස්වභාවය සඳහා දෙසන ලදී.

එතෙකුදු වත් මහණ, මා විසින් සංඝාරයන්ගේ අනුසූර්ව නිරෝධය පවසන ලද්දේ ය. පළමු දූහැනට සමචන්තනුට වචනය නිරුඳු වූයේ වේ. දෙවන දූහැනට සමචන්තනුට විතර්ක විචාරයෝ නිරුඳු වෙති. තුන් වන දූහැනට සමචන්තනුට ප්‍රීතිය නිරුඳු වූවා වෙයි. සිවුවන දූහැනට සමචන්තනුට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයෝ නිරුඳු වූවා වෙති. ආකාසානඤ්ඤායතනයට සමචන්තනුට රූපසංඥා නිරුඳු වූවා වෙයි. විශ්කාණඤ්ඤායතනයට සමචන්තනුට ආකාසානඤ්ඤායතන සංඥා නිරුඳු වූවා වෙයි. ආකිඤ්ඤායතනයට සමචන්තනුට විශ්කාණඤ්ඤායතන සංඥා නිරුඳු වූවා වෙයි. නේවසංඤ්ඤායතනයට සමචන්තනුට ආකිඤ්ඤායතන සංඥා නිරුඳු වූවා වෙයි. සංඤ්ඤාවේදයින නිරෝධයට සමචන්තනුට සංඥාත් වේදනාත් නිරුඳු වූවා වෙත්. රහත් මහණුට රාගය නිරුඳු වූයේ වෙයි. දෙසය නිරුඳු වූයේ වෙයි. මෝහය නිරුඳු වූයේ වෙයි.

අථ ඛො පන භික්ඛු මයා අනුපුබ්බසඛ්ඛාරානං වූපසමො අසඛානො, පඨමං කුමානං සමාපන්නස්ස වාචා වූපසන්නා හොති, දුතියං කුමානං සමාපන්නස්ස චිතකක්ඛිවාරා වූපසන්නා හොති, තතියං කුමානං සමාපන්නස්ස පිති වූපසන්නා හොති, චතුත්ථං කුමානං සමාපන්නස්ස අසිසාසපසිසාසා වූපසන්නා හොති, ආකාසානඤ්චායනනං සමාපන්නස්ස රූපසඤ්ඤා වූපසන්නා හොති, විඤ්ඤාණඤ්චායනනං සමාපන්නස්ස ආකාසානඤ්චායනනසඤ්ඤා වූපසන්නා හොති, ආතිඤ්ඤායනනං සමාපන්නස්ස විඤ්ඤාණඤ්චායනනසඤ්ඤා වූපසන්නා හොති, නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායනනං සමාපන්නස්ස ආතිඤ්ඤායනනසඤ්ඤා වූපසන්නා හොති, සඤ්ඤාචේදිධිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච චේදනා ච වූපසන්නා හොති, ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගො වූපසන්නො හොති, දෙසො වූපසන්නො හොති, මොහො වූපසන්නො හොති.

පටිමා භික්ඛු පස්සදධියො: පඨමං කුමානං සමාපන්නස්ස වාචා පටිපසස්සඛා හොති, දුතියං කුමානං සමාපන්නස්ස චිතකක්ඛිවාරා පටිපසස්සඛා හොති, තතියං කුමානං සමාපන්නස්ස පිති පටිපසස්සඛා හොති, චතුත්ථං කුමානං සමාපන්නස්ස අසිසාසපසිසාසා පටිපසස්සඛා හොති, සඤ්ඤාචේදිධිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච චේදනා ච පටිපසස්සඛා හොති, ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගො පටිපසස්සඛො හොති, දෙසො පටිපසස්සඛො හොති, මොහො පටිපසස්සඛො හොති.

2. 2. 2

ආකාසසුත්තං

260. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආකාසෙ විවිධා වාතා වායනහි: පුරත්ථිමාපි වාතා වායනහි, පච්ඡිමාපි වාතා වායනහි, උත්තරාපි වාතා වායනහි, දකුණිමාපි වාතා වායනහි, සරජාපි වාතා වායනහි, අරජාපි වාතා වායනහි, සීතාපි වාතා වායනහි, උණ්ණාපි වාතා වායනහි, පරිත්තාපි වාතා වායනහි, අධිමත්තාපි වාතා වායනහි. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමස්මිං කායස්මිං විවිධා වේදනා උපපජ්ජන්ති: සුඛාපි වේදනා උපපජ්ජන්ති, දුක්ඛාපි වේදනා උපපජ්ජන්ති, අදුක්ඛමසුඛාපි වේදනා උපපජ්ජන්ති''ති.

යථාපි වාතා ආකාසෙ වායනහි විවිධා පුදු
පුරත්ථිමා පච්ඡිමා වාපි උත්තරා අථ දකුණිමා,
සරජා අරජා වාපි සීතා උණ්ණා ච එතද
අධිමත්තා පරිත්තා ච පුදු වායනහි මාලුතා,
තථෙවිමස්මිං කායස්මිං සමුපපජ්ජන්ත¹ වේදනා
සුඛදුක්ඛසමුපපත්ති අදුක්ඛමසුඛා ච යා
යතො ච භික්ඛු ආතාපි සමපජ්ඤාං න රික්ඛන්ති²
තතො සො³ වේදනා සඛ්ඛා පරිජානාති පණ්ඩිතො.
සො වේදනා පරිඤ්ඤාය දිට්ඨධම්මෙ අනාසවො
කායස්ස හෙද ධම්මවේදා සඛ්ඛිනොපති⁴ වේදගුති.

1. සමුපපජ්ජති - පි 1, 2

2. සමපජානො නිරුජ්ඣති - ස්‍යා.

3. තතො ච - පිටු.

4. තුපෙති - ස්‍යා.

වැළිදු මහණ, මා විසින් අනුපිළිවෙළින් සංඝාරයන්ගේ සන්තිදීම පටිපාටි ලද්දේ වේ. පළමුවන දෑහැනට සමවන්තනුට වචනය සන්තිදුනේ වේ. දෙවන දෑහැනට සමවන්තනුට චිත්තවිචාර සන්තිදුනේ වේ. තෙවන දෑහැනට සමවන්තනුට ප්‍රීතිය සන්තිදුනේ වේ. සිවුවන දෑහැනට සමවන්තනුට ආශ්වාසප්‍රශ්වාස සන්තිදුනේ වේ. ආකාසානඝෝයතනයට සමවන්තනුට රූපසංඥා සන්තිදුනේ වේ. විඤ්ඤාණඝෝයතනයට සමවන්තනුට ආකාසානඝෝයතනසංඥා සන්තිදුනේ වේ. ආකිංකරඝෝයතනයට සමවන්තනුට විඤ්ඤාණඝෝයතනසංඥා සන්තිදුනේ වේ. තේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවන්තනුට ආකිංකරඝෝයතනසංඥා සන්තිදුනේ වේ. සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධයට සමවන්තනුට සංඥාත් වේදනාත් සන්තිදුනාහු වෙත්. රහත් මහණහුට රාගය සන්තිදුනේ වේ. දෝසය සන්තිදුනේ වේ. මොහය සන්තිදුනේ වේ.

මහණ, මේ සන්තිදුම් සයෙකි. පළමුදෑහැනට සමවන්තනුට වචනය සන්තිදුනේ වේ. දෙවනදෑහැනට සමවන්තනුට චිත්තවිචාර සන්තිදුනේ වේ. තෙවන දෑහැනට සමවන්තනුට ප්‍රීතිය සන්තිදුනේ වෙයි. සිවුවන දෑහැනට සමවන්තනුට ආශ්වාසප්‍රශ්වාස සන්තිදුනේ වේ. සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධයට සමවන්තනුට සංඥාත් වේදනාත් සන්තිදුනාහු වෙති. රහත් මහණහුට රාගය සන්තිදුනේ වේ. දෝසය සන්තිදුනේ වේ. මොහය සන්තිදුනේ වේ යි.

2. 2. 2

ආකාස සූත්‍රය

260. මහණෙනි, යම්සේ අහසෙහි නන්වැදෑරුම් සුළං හමා ද, පෙරදිග සුළං ද හමයි. පැළදිග සුළං ද හමයි. උතුරුදිග සුළං ද හමයි. දකුණුදිග සුළං ද හමයි. දුලි සහිත සුළං ද හමයි. දුලි රහිත සුළං ද හමයි. සිහිල් සුළං ද හමයි. උණුසුම් සුළං ද හමයි. මද සුළං ද හමයි. අධික සුළං ද හමයි. මහණෙනි, එසෙයින් ම මේ සිරුරෙහි නන්වැදෑරුම් වේදනා උපදිත්. සුව වේදනාත් උපදිත්. දුක්වේදනාත් උපදිත්. මැදහත් වේදනාත් උපදිත්.

යම්සේ අහසෙහි නන්වැදෑරුම් වූ බොහෝ සුළං හමා ද පෙරදිගින් හමන්නා වූ ද පැළදිගින් හමන්නා වූ ද උතුරුදිගින් හමන්නා වූ ද යළි දකුණුදිගින් හමන්නා වූ ද,

දුලි සහිත වූ ද දුලි රහිත වූ ද සිහිල් වූ ද උණුසුම් වූ ද ඇතැම් දිනෙක අධික වූ ද මද වූ ද බොහෝ සුළං හමයි.

එසෙයින් ම මේ කයෙහි සුවදුක් උපදවන්නා වූ ද මැදහත් වූ ද යම් වේදනාවක් වේ නම් ඒ වේදනාවෝ උපදිත්.

මහණ, යම් කලෙක කෙලෙස් තවන වෙර ඇත්තේ මනා දැනීම නො හරි ද, එකල්හි පණ්ඩිත වූ භෞතමේ සියලු වේදනා පිරිසිදු දැනීම.

හේ වේදනා පිරිසිදු දැනීම දිවුදූම්යෙහි කෙලෙස් රහිත වූයේ දහම්හි පිහිටියේ නිවනට පැමිණියේ කාබුත් මරණත් මතු (සත්ත්ව) සංඝරාජයාට නො පැමිණේ යි.

2. 2. 3

දුතිය ආකාසසුත්තං

261. සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ ආකාසෙ විවිධා වාතා වායනති: පුරුෂ්ඨාපි වාතා වායනති -පෙ- අධිමත්තාපි වාතා වායනති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමස්මිං කායස්මිං විවිධා වෙදනා උප්පජ්ඣති, සුඛාපි වෙදනා උප්පජ්ඣති,¹ දුක්ඛාපි වෙදනා උප්පජ්ඣති,¹ අදුක්ඛමසුඛාපි වෙදනා උප්පජ්ඣති"²ති.

2. 2. 4

අගාරසුත්තං

262. සෙය්‍යරාපි භික්ඛවෙ ආගන්තුකාගාරං, තත්ථ පුරුෂ්ඨායපි දිසාය ආගන්තුකා වාසං කප්පෙතති පච්ඡිමාය පි දිසාය ආගන්තුකා වාසං කප්පෙතති, උත්තරායපි දිසාය ආගන්තුකා වාසං කප්පෙතති, දක්ඛිණායපි දිසාය ආගන්තුකා වාසං කප්පෙතති, ඛත්තියාපි³ආගන්තුකා වාසං කප්පෙතති, බ්‍රාහ්මණාපි ආගන්තුකා වාසං කප්පෙතති, වෙස්සාපි ආගන්තුකා වාසං කප්පෙතති, සුද්දපි ආගන්තුකා වාසං කප්පෙතති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉමස්මිං කායස්මිං විවිධා වෙදනා උප්පජ්ඣති: සුඛාපි වෙදනා උප්පජ්ඣති, දුක්ඛාපි වෙදනා උප්පජ්ඣති, අදුක්ඛමසුඛාපි වෙදනා උප්පජ්ඣති, සාමිසාපි සුඛා වෙදනා උප්පජ්ඣති, නිරාමිසාපි සුඛා වෙදනා උප්පජ්ඣති සාමිසාපි දුක්ඛා වෙදනා උප්පජ්ඣති, නිරාමිසාපි දුක්ඛා වෙදනා උප්පජ්ඣති, සාමිසාපි අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා උප්පජ්ඣති, නිරාමිසාපි අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා උප්පජ්ඣති.

2. 2. 5

යනනකසුත්තං

263. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙනුපසංඛම් -පෙ- එකමන්තං නිසිංහො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං එතදවොච: කතමා නු ඛො භතෙත වෙදනා? කතමො වෙදනා⁴ සමුදයො? කතමො වෙදනා නිරොධො? කතමා වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපද? කො වෙදනාය අස්සාදෙ? කො³ ආදීනවො? කිං⁴ නිස්සරණකති?

තිස්සො ඉමා ආනන්ද වෙදනා: සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා චූළිචකති ආනන්ද වෙදනා. එස්සසමුදයා වෙදනාසමුදයො එස්සානිරොධා වෙදනානිරොධො. අයමෙව අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපද. සෙය්‍යාථිදං: සමොදිට්ඨි -පෙ- සමොසමාධි. යං වෙදනං පටිච්ච උප්පජ්ඣති සුඛං සොමනස්සං, අයං වෙදනාය අස්සාදෙ, යා වෙදනා අනිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මො, අයං වෙදනාය ආදීනවො. යො වෙදනාය ඡන්දරාගච්ඡායො ඡන්දරාගපභානං, ඉදං වෙදනාය නිස්සරණං.

1. උප්පජ්ඣති - සතා.

2. වෙදනාය පි 1, 2.

3. කො වෙදනාය - සතා.

4. කිං වෙදනාය - සතා.

2. 2. 3

දුතිය ආකාස සූත්‍රය

261. මහණෙනි, යම්සේ අභසෙහි නන්වැදූරුම් හුළං හමා ද, පෙරදිග හුළං ද හමයි ... අධික හුළං ද හමයි මහණෙනි, එසෙයින් ම මේ සිරුරෙහි නන්වැදූරුම් වේදනා උපදිත්. සුවවේදනාත් උපදිත්. දුක්වේදනාත් උපදිත්. මැදහත්වේදනාත් උපදිත් යි.

2. 2. 4

අගාර සූත්‍රය

262. මහණෙනි, යම්සේ ආගන්තුක ගෙයක් වේ ද, එහි පෙරදිගින් ද අවුත් වාසය කෙරෙති. පළැදිගින් ද අවුත් වාසය කෙරෙති. උතුරුදිගින් ද අවුත් වාසය කෙරෙති. දකුණුදිගින් ද අවුත් වාසය කෙරෙති. ඤාත්‍රියයෝත් අවුත් වාසය කෙරෙති. බ්‍රාහ්මණයෝත් අවුත් වාසය කෙරෙති. වෛශ්‍යයෝත් අවුත් වාසය කෙරෙති. ශුද්‍රයෝත් අවුත් වාසය කෙරෙති.

මහණෙනි, එසෙයින් ම මේ කයෙහි විවිධ වේදනාවෝ උපදිති: සුවවේදනාත් උපදිති. දුක්වේදනාත් උපදිති. මැදහත් වේදනාත් උපදිති. සාමීය සුවවේදනාත් උපදිති. නිරාමීය සුවවේදනාත් උපදිති. සාමීය දුක්වේදනාත් උපදිති. නිරාමීය දුක්වේදනාත් උපදිති. සාමීය මැදහත්වේදනාත් උපදිති. නිරාමීය මැදහත්වේදනාත් උපදිත් යි.

2. 2. 5

සන්තක සූත්‍රය

263. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ ... එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, වේදනාව කවරක් ද? වේදනාසම්ප්‍රදය කවරේ ද? වේදනානිරෝධය කවරේ ද? වේදනානිරෝධගාමිනී පඨපදාදි කවරී ද? වේදනාවෙහි ආස්වාදය කවරේ ද? ආදීනවය කවරේ ද? නික්‍ෂරණය කවරේ ද? යි.

ආනන්ද, මේ වේදනා තුනෙකි: සුවවේදනා ය, දුක්වේදනා ය, මැදහත්වේදනා යි. ආනන්ද, මොහු වේදනා යයි කියනු ලැබෙත්. එක්සම්ප්‍රදයෙන් වේදනාසම්ප්‍රදයය වේ. එක්සතිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධය වේ. මේ අර්ථදර්ශන ම වේදනානිරෝධගාමිනී පඨපදාදි යි. එනම් - සම්මාදිට්ඨි ය ... සම්මාසමාධි යි. වේදනාව නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ වේදනාවේ ආස්වාද යි. යම් වේදනාවක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුදු නම් මේ වේදනාවේ ආදීනව යි. වේදනාවෙහි යම් ජඤ්ජාගය දුරුකිරීමෙක් ජඤ්ජාගය පැහීමෙක් වේ නම් මේ වේදනාවේ නික්‍ෂරණ යි.

අථ ටො පනානඤ්ඤා, මයා අනුපුබ්බසඤ්ඤානං නිරොධො අකංඛනො, පයමං ඝාතං සමාපන්නස්ස වාචා නිරුද්ධා හොති -පෙ- සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වේදනා ච නිරුද්ධා හොති, ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගො නිරුද්ධො හොති, දෙසො නිරුද්ධො හොති, මොහො නිරුද්ධො හොති. අථ ටො පනානඤ්ඤා මයා අනුපුබ්බසඤ්ඤානං වූපසමො අකංඛනො පයමං ඝාතං සමාපන්නස්ස වාචා වූපසන්තා හොති -පෙ- සඤ්ඤා වේදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වේදනා ච වූපසන්තා හොති, ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගො වූපසන්තා හොති, දෙසො වූපසන්තා හොති, මොහො වූපසන්තා හොති.

අථ ටො පනානඤ්ඤා මයා අනුපුබ්බසඤ්ඤානං පසාදධි¹ අකංඛනා, පයමං ඝාතං සමාපන්නස්ස වාචා පටිපසාදධා හොති, දුතියං ඝාතං සමාපන්නස්ස විතතවිචාරා පටිපසාදධා හොති, තතියං ඝාතං සමාපන්නස්ස පිතිපටිපසාදධා හොති. චතුසං ඝාතං සමාපන්නස්ස අකංඛනාසපයාසා පටිපසාදධා හොති, ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස රූපසඤ්ඤා පටිපසාදධා හොති, විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකාසානඤ්ඤායතනසඤ්ඤා පටිපසාදධා හොති, ආකිණ්ණඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා පටිපසාදධා හොති, නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකිණ්ණඤ්ඤායතනසඤ්ඤා පටිපසාදධා හොති, සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වේදනා ච පටිපසාදධා හොති, ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගො පටිපසාදධා හොති, දෙසො පටිපසාදධා හොති, මොහො පටිපසාදධා හොති.

2. 2. 6

දුතියසන්තකස්සුතං

264. අථ ටො ආයස්මා ආනඤ්ඤා යෙන හගවා තෙනුපසංඛම් -පෙ- එකමන්තං නිසික්ඛං ටො ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤා හගවා එතදවොච: කතමා නු ටො ආනඤ්ඤා වේදනා? කතමො වේදනා සමුදයො? කතමො වේදනානිරොධො? කතමා වේදනානිරොධගාමිනී පටිපද? කො වේදනාය අසායද? කො ආදීනවො? කිං නිස්සරණං?

හගවමමුලකා නො හනෙත ධම්මා හගවනෙතස්සා හගවමපටි- සරණා, සාධු වත හනෙත හගවනං යෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අසො, හගවතො සුභා භික්ඛු ධාරෙස්සංඝිති. තෙනහානඤ්ඤා සුභොති සාධුකං උනසිකරොති භාසිස්සාමිති. එවං හනෙතනි ටො ආයස්මා ආනඤ්ඤා හගවතො පටිපසොසි, හගවා එතදවොච:

1. පටිපසාදධි - මජ්ඣිම, සං. 1.

ආනතු, වැලිදු මා විසින් අනුපිළිවෙළින් සංස්කාරයන්ගේ නිරෝධය පවසන ලද්දේ ය. පළමු දහනට සමවන්නහුට විවනය නිරුඳි වූයේ වේ... සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට සමවන්නහුට සංඥාත් වේදනාත් නිරුඳි වූවාහු වෙත්. රහත් මහණහුට රාගය නිරුඳි වූයේ වෙයි. දෙසය නිරුඳි වූයේ වෙයි. මෝහය නිරුඳි වූයේ වෙයි. ආනතු, යලිදු මා විසින් අනුපිළිවෙළින් සංස්කාරයන්ගේ සන්තිදීම පවසන ලද්දේ ය. පළමු දහනට සමවන්නහුට විවනය සන්ත්තන්නේ වෙයි... සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට සමවන්නහුට සංඥාත් වේදනාත් සන්ත්තන්නාහු වෙති. රහත් මහණහුට රාගය සන්ත්තන්නේ වෙයි. දෙසය සන්ත්තන්නේ වෙයි. මෝහය සන්ත්තන්නේ වෙයි.

ආනතු, වැලිදු මා විසින් අනුපිළිවෙළින් සංස්කාරයන්ගේ පසුපසිදිය පවසන ලද්දේ ය. පළමු දහනට සමවන්නහුට විවනය සන්ත්තන්නේ වෙයි. දෙවන දහනට සමවන්නහුට චිතර්කවිචාර සන්ත්තන්නේ වෙයි. තෙවන දහනට සමවන්නහුට ප්‍රීතිය සන්ත්තන්නේ වෙයි. සිවුවන දහනට සමවන්නහුට ආශ්වාසප්‍රශ්වාස සන්ත්තන්නේ වෙයි. ආකාශානඤ්ඤායතනයට සමවන්නහුට රූපසංඥා සන්ත්තන්නී වෙයි. විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට සමවන්නහුට ආකාශානඤ්ඤායතනසංඥා සන්ත්තන්නී වෙයි. ආකිඤ්ඤායතනයට සමවන්නහුට විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසංඥා සන්ත්තන්නී වෙයි. නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවන්නහුට ආකිඤ්ඤායතනසංඥා සන්ත්තන්නී වෙයි. සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට සමවන්නහුට සංඥාත් වේදනාත් සන්ත්තන්නාහු වෙති. රහත් මහණහුට රාගය සන්ත්තන්නේ වේ. දෙසය සන්ත්තන්නේ වේ. මෝහය සන්ත්තන්නේ වේ යි.

2. 2. 6

දුතිය සන්තක සූත්‍රය

264. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. ... එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනතු තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක: ආනතු, වේදනාව කවරි ද? වේදනාසම්ප්‍රදයය කවරේ ද? වේදනානිරෝධය කවරේ ද? වේදනානිරෝධගාමිනී පටිපදාව කවරි ද? වේදනාවේ ආස්වාදය කවරේ ද? ආදීනවය කවරේ ද? නික්ඛරණය කවරේ ද? යි.

වහන්ස, අපගේ දහම්හු හඟවන්නු මුල් කොට ඇතියහ. හඟවන්නු නේතෘ කොට ඇතියහ. හඟවන්නු පිළිසරණ කොට ඇතියහ. වහන්ස, මැනවි. මේ දේශනාවේ අරුත භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම වැටහේවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් අසා භික්ෂුහු දරන්නාහ යි. ආනතු, එසේ වී නම් අසව. මැනවින් මෙනෙහි කරව. කියන්නෙමි යි. 'එසේ ය වහන්සැ' යි. ආයුෂ්මත් ආනතු තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කිංඤ්ඤා ඉමා ආනන්ද වෙදනා: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා චුච්චන්ති ආනන්ද වෙදනා. එසසසමුදයා වෙදනාසමුදයො එසසනිරොධා වෙදනානිරොධො. අයමෙව අරියො අට්ඨකිකො මග්ගො වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපද සෙයාපීදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි, යං වෙදනං පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, අයං වෙදනාය අසසාදෙ, යා වෙදනා අනිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මො, අයං වෙදනාය ආදීනවො, යො වෙදනාය ඡන්දරාගචිතයො ඡන්දරාගපභානං ඉදං වෙදනාය නිසසරණං.

අරං ඛො පනානන්ද මයා අනුපුබ්බසංඛාරානං නිරොධො අක්ඛානො, පඨමං ක්කානං සමාපනනස්ස වාචා නිරුද්ධා හොති -පෙ- සඤ්ඤා-වෙදයිතනිරොධං සමාපනනස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච නිරුද්ධා හොන්ති: ඛිණ්ණාසවස්ස භික්ඛුනො රාගො නිරුද්ධො හොති, දෙසො නිරුද්ධො හොති, මොහො නිරුද්ධො හොති.

අරං ඛො පනානන්ද, මයා අනුපුබ්බසංඛාරානං චූපසමො අක්ඛානො, පඨමං ක්කානං සමාපනනස්ස වාචා චූපසනනා හොති -පෙ- සඤ්ඤා වෙදයිතනිරොධං සමාපනනස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චූපසනනා හොන්ති, ඛිණ්ණාසවස්ස භික්ඛුනො රාගො චූපසනනා හොති. දෙසො චූපසනනා හොති. මොහො චූපසනනා හොති.

අරං ඛො පනානන්ද, මයා අනුපුබ්බසංඛාරානං පසසද්ධි අක්ඛානා, පඨමං ක්කානං සමාපනනස්ස වාචා පටිපසද්ධා හොති, -පෙ- සඤ්ඤා වෙදයිතනිරොධං සමාපනනස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච පටිපසසද්ධා හොන්ති, ඛිණ්ණාසවස්ස භික්ඛුනො රාගො පටිපසසද්ධො හොති, දෙසො පටිපසසද්ධො හොති, මොහො පටිපසසද්ධො හොති.

අට්ඨකසුත්තං

2. 2. 7

265. අරං ඛො සම්මහුලා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංකම්-සු, උපසංකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීත්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: කතමා නු ඛො භතෙන වෙදනා? කතමො වෙදනා සමුදයො? කතමො වෙදනා නිරොධො? කතමා වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපද? කො වෙදනාය අසසාදෙ? කො ආදීනවො? කිං නිසසරණන්?

ආනතු, මේ වේදනා තුනෙකි: සුවවේදනා ය, දුක්වේදනා ය, නොදුක්නොසුවවේදනා යි. ආනතු, මොහු වේදනා යයි කියනු ලැබෙත්. එක්සම්ප්‍රදායයෙන් වේදනාසම්ප්‍රදාය වේ. එක්සතිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධය වේ. මේ අර්ථද්වය ම වේදනානිරෝධගාමිනී පටිපදාව යි. එනම්: සම්මාදිට්ඨි ය ... සම්මාසමාධි යි. වේදනාව නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ වේදනාවේ ආස්වාදය යි. යම් වේදනාවක් අනිය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුදු නම් මේ වේදනාවේ ආදීනව යි. වේදනාවෙහි යම් ඡතුරාගය දුරුකිරීමෙක් ඡතුරාගය පැහීමෙක් වේ නම් මේ වේදනාවේ නිසසරණ යි.

ආනතු, වැලි දු මා විසින් අනුපිළිවෙළින් සංස්කාරයන්ගේ නිරෝධය පවසන ලද්දේ ය. පළමු දහැනට සමවත්තනුට වචනය නිරුඳු වූයේ වේ ... සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට සමවත්තනුට සංඥාත් වේදනාත් නිරුඳු වූවාහු වෙති. රහත් මහණහුගේ රාගය නිරුඳු වූයේ වෙයි. දෙසය නිරුඳු වූයේ වෙයි. මෝහය නිරුඳු වූයේ වෙයි.

ආනතු, යළිදු මා විසින් අනුපිළිවෙළින් වූ සංස්කාරයන්ගේ සන්තිදීම පවසන ලද්දේ ය. පළමු දහැනට සමවත්තනුට වචනය සන්තිදුනේ වෙයි ... සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට සමවත්තනුට සංඥාත් වේදනාත් සන්ත්‍රන්තාහු වෙති. රහත් මහණහුට රාගය සන්ත්‍රන්තේ වෙයි. දෙසය සන්ත්‍රන්තේ වෙයි. මෝහය සන්ත්‍රන්තේ වේ.

ආනතු, යළිදු මා විසින් අනුපිළිවෙළින් වූ සංස්කාරයන්ගේ පක්‍ෂද්ධිය පවසන ලදී. පළමු දහැනට සමවත්තනුට වචනය සන්තිදුනේ වෙයි ... සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට සමවත්තනුට සංඥාත් වේදනාත් සන්ත්‍රන්තාහු වෙති. රහත් මහණහුට රාගය සන්ත්‍රන්තේ වෙයි. දෙසය සන්ත්‍රන්තේ වෙයි. මෝහය සන්ත්‍රන්තේ වේ යි.

2. 2. 7

අටයක සූත්‍රය

265. එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, 'වේදනාව කවරි ද? වේදනාසම්ප්‍රදායය කවරේ ද? වේදනානිරෝධය කවරේ ද? වේදනානිරෝධගාමිනී පටිපදාව කවරි ද? වේදනාවෙහි ආස්වාද කීමෙක් ද? ආදීනව කීමෙක් ද? නිසසරණ කීමෙක් ද? යි.

තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා වුළුච්ඡන්ති භික්ඛවෙ වෙදනා. එස්සසමුදයා වෙදනා සමුදයො එස්සනිරොධා වෙදනා නිරොධො. අයමෙව අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපද. සෙය: ථීදං: සමොදිට්ඨී -පෙ- සමොසමාධි. යං වෙදනං පටිච්ච උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, අයං වෙදනාය අස්සාදෙ, යා වෙදනා අනිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මා, අයං වෙදනාය ආදිනවො. යො වෙදනාය ඡන්දරාගචිතයො ඡන්දරාගපඤ්ඤානං, ඉදං වෙදනාය නිස්සරණං.

අථ ඛො පන භික්ඛවෙ මයා අනුපුබ්බසම්භාරානං නිරොධො අකංඛානො: පඨමං ඤානං සමාපන්නස්ස වාචා නිරුද්ධා හොති -පෙ- සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච නිරුද්ධා හොති, ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගො නිරුද්ධො හොති දෙසො නිරුද්ධො හොති මොහො නිරුද්ධො හොති.

අථ ඛො පන භික්ඛවෙ මයා අනුපුබ්බසම්භාරානං වූපසමො අකංඛානො, පඨමං ඤානං සමාපන්නස්ස වාචා වූපසන්තා හොති, -පෙ- සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච වූපසන්තා හොති, ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගො වූපසන්තො හොති දෙසො වූපසන්තො හොති මොහො වූපසන්තො හොති.

ඡයිමා භික්ඛවෙ පස්සද්ධියො, පඨමං ඤානං සමාපන්නස්ස වාචා පටිප්පස්සද්ධා හොති, දුතියං ඤානං සමාපන්නස්ස විතකංචිචාරා පටිප්පස්සද්ධා හොති, තතියං ඤානං සමාපන්නස්ස පිති පටිප්පස්සද්ධා හොති, චතුස්සං ඤානං සමාපන්නස්ස අස්සාසපස්සාසා පටිප්පස්සද්ධා හොති සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච පටිප්පස්සද්ධා හොති. ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගො පටිප්පස්සද්ධො හොති, දෙසො පටිප්පස්සද්ධො හොති. මොහො පටිප්පස්සද්ධො හොතිති.

2. 2. 8

දුතියඅට්ඨකසුත්තං

266. අථ ඛො සම්මහලා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංඛිතමිංසු -පෙ- එකමන්තං නිසිංහො ඛො තෙ භික්ඛු භගවා එතදවොච: කතමා නු ඛො භික්ඛවෙ වෙදනා? කතමො වෙදනාසමුදයො? කතමො වෙදනානිරොධො? කතමා වෙදනානිරොධගාමිනීපටිපද? කො වෙදනාය අස්සාදෙ? කො ආදිනවො? කිං නිස්සරණං?

භගවම්මුලකානො භගන්ත ධම්මො -පෙ- තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා: සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා වුළුච්ඡන්ති භික්ඛවෙ වෙදනා. එස්සසමුදයා වෙදනාසමුදයො -පෙ- (යථා පුරිමසුක්කන්තං එවං විජාරෙතඤ්ඤං.)

මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි: සුවවේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත්වේදනා යි. මහණෙනි, මොහු වේදනා යයි කියනු ලැබෙත්. එක්සමුදයයෙන් වේදනාසමුදයය වේ. එක්සතිරෝධයෙන් වේදනා-නිරෝධය වේ. මේ අර්ථවිචිත ම වේදනානිරෝධගාමිනීපටිපදාව යි. එනම්: සමොද්ධි ය ... සමොසමාධි යි. වේදනාව නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ වේදනාවේ ආයාද යි. යම් වේදනාවක් අනිය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුදු නම් මේ වේදනාවේ ආදීනව යි. වේදනාවෙහි යම් ඡන්දරාගය දුරලීමෙක් ඡන්දරාගය පැහීමෙක් වේ නම් මේ වේදනාවේ නික්සරණ යි.

වැලියු මහණෙනි, මා විසින් අනුපිළිවෙළින් වූ සංස්කාරයන්ගේ නිරෝධය පවසන ලද්දේ ය. පළමු දහැනට සමචන්තනුට වචනය නිරුද්ධ වූයේ වෙයි ... සංඝස්සවේදයිතනිරෝධයට සමචන්තනුට සංඤාත් වේදනාත් නිරුද්ධ වූවාහු වෙත්. රහත් මහණහුට රාගය නිරුද්ධ වූයේ වෙයි. දෙසය නිරුද්ධ වූයේ වෙයි. මොහය නිරුද්ධ වූයේ වේ.

වැලියු මහණෙනි, මා විසින් අනුපිළිවෙළින් වූ සංස්කාරයන්ගේ සන්තිදීම පවසන ලද්දේ ය, පළමු දහැනට සමචන්තනුට වචනය සන්ත්තන්නේ වෙයි ... සංඝස්සවේදයිතනිරෝධයට සමචන්තනුට සංඤාත් වේදනාත් සන්ත්තන්නාහු වෙති. රහත් මහණහුට රාගය සන්ත්තන්නේ වෙයි. දෙසය සන්ත්තන්නේ වෙයි. මොහය සන්ත්තන්නේ වේ.

මහණෙනි, මේ සන්තිදීම සයෙකි: 'පළමු දහැනට සමචන්තනුට වචනය සන්ත්තන්නේ වෙයි. දෙවන දහැනට සමචන්තනුට චිතසංවිචාර සන්ත්තන්නේ වෙයි. තෙවන දහැනට සමචන්තනුට ප්‍රීතිය සන්ත්තන්නී වෙයි, සිවුවන දහැනට සමචන්තනුට ආශ්වාසප්‍රශ්වාස සන්ත්තන්නේ වෙයි. සංඝස්සවේදයිතනිරෝධයට සමචන්තනුට සංඤාත් වේදනාත් සන්ත්තන්නාහු වෙත්. රහත් මහණහුට රාගය සන්ත්තන්නේ වෙයි. දෙසය සන්ත්තන්නේ වෙයි. මොහය සන්ත්තන්නේ වේ යි.

2. 2. 8

දුතිය අට්ඨක සූත්‍රය

266. එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ ... එකත්පස්ව හුන් ඒ භික්ෂූන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළසේක: මහණෙනි, වේදනාව කවරී ද? වේදනා සමුදය කවරේ ද? වේදනා නිරෝධය කවරේ ද? වේදනා නිරෝධ-ගාමිනීපටිපදාව කවරී ද? වේදනාවෙහි ආයාදය කීමෙක් ද? ආදීනවය කීමෙක් ද? නික්සරණය කීමෙක් ද යි.

වහන්ස, අපගේ දහම්හු හඟවත්හු මුල් කොට ඇතියහ ... මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි. සුවවේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත්වේදනා යි. මහණෙනි, මොහු වේදනා යි කියනු ලැබෙත්. එක්සමුදයෙන් වේදනාසමුදය වේ, .. (පළමු සූතුර යම් සේ නම් එසේ විතර කටයුතු යි.)

2. 2. 9

පඤ්චකඩගසුත්තං

267. අථ ඛො පඤ්චකඩෙගා¹ ඵපති යෙනායකො උද්ධි තෙනුප-
සඩකම්. උපසඩකම්භා ආයකොතං උද්ධිං අභිවාදෙභා ඵකමනං
නිසීදි, ඵකමනං නිසිනො ඛො පඤ්චකඩො ඵපති ආයකොතං
උද්ධිං ඵතදවොච: කති නු ඛො භතොත උද්ධි වෙදනා වුත්තා
භගවතාති?

තිසෙසා ඛො ගහපති වෙදනා වුත්තා භගවතා: සුඛා වෙදනා,
දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා ඛො ගහපති තිසෙසා
වෙදනා වුත්තා භගවතාති.

ඵචං වුත්තෙ පඤ්චකඩො ඵපති ආයකොතං උද්ධිං ඵතදවොච:
න ඛො භතොත උද්ධි තිසෙසා වෙදනා වුත්තා භගවතා, ඥෙච
භතොත වෙදනා වුත්තා භගවතා සුඛා වෙදනා දුක්ඛාවෙදනා. යායං
භතොත අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, සත්තස්මිං ඵසා පඤ්ඤෙ සුඛෙ වුත්තා
භගවතාති.

දුතියමි ඛො ආයකො උද්ධි පඤ්චකඩං ඵපති. ඵතදවොච: න ඛො
ගහපති ඥෙච වෙදනා වුත්තා භගවතා, තිසෙසා වෙදනා වුත්තා
භගවතා: සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා
තිසෙසා වෙදනා වුත්තා භගවතාති.

දුතියමි ඛො පඤ්චකඩො ඵපති ආයකොතං උද්ධිං ඵතදවොච:
න ඛො භතොත උද්ධි තිසෙසා වෙදනා වුත්තා භගවතා, ඥෙච වෙදනා
වුත්තා භගවතා: සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා. යායං භතොත අදුක්ඛමසුඛා
වෙදනා සත්තස්මිං ඵසා පඤ්ඤෙ සුඛෙ වුත්තා භගවතාති.

තතියමි ඛො ආයකො උද්ධි පඤ්චකඩං ඵපති ඵතදවොච:
න ඛො ගහපති ඥෙච වෙදනා වුත්තා භගවතා, තිසෙසා වෙදනා
වුත්තා භගවතා: සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා.
ඉමා තිසෙසා වෙදනා වුත්තා භගවතාති.

තතියමි ඛො පඤ්චකඩො ඵපති ආයකොතං උද්ධිං ඵතදවොච:
න ඛො භතොත උද්ධි තිසෙසා වෙදනා වුත්තා භගවතා, ඥෙච වෙදනා
වුත්තා භගවතා: සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා. යායං භතොත අදුක්ඛමසුඛා
වෙදනා, සත්තස්මිං ඵසා පඤ්ඤෙ සුඛෙ වුත්තා භගවතාති. නෙච ඛො
අසකම් ආයකො උද්ධි පඤ්චකඩං ඵපති. සඤ්ඤාපෙත්තුං, න පන අසකම්
පඤ්චකඩො ඵපති ආයකොතං උද්ධිං සඤ්ඤාපෙත්තුං.

1. පඤ්චකඩො b අච්ඡකථා.

2. 2. 9

පඤ්චකඩග සූත්‍රය

267. එකල්හි පඤ්චකඩවඩුවා ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන් වැද එකත්පස්ව හුන්තේ ය. එකත්පස්ව හුන් පඤ්චකඩවඩුවා ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන්ට මෙය කීය: “වහන්ස, උද්ධි තෙරණුවනි, කෙතෙක් වේදනාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දහු ද?”යි.

ගැහැවිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වේදනා තුනක් වදරන ලදී. සුවවේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත්වේදනා යි ගැහැවිය මේ වේදනා තුන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී යි.

මෙසේ කී කල්හි පඤ්චකඩවඩුවා ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන්ට මෙය කීය. වහන්ස, උද්ධි තෙරණුවනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වේදනා තුනක් නො වදරන ලදී, සුව වේදනා ය දුක්වේදනා යි වේදනා දෙකක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. වහන්ස, යම් මේ නොදුක් නොසුව වේදනාවක් වේ නම් මෙය ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ සුවයෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී යි.

දෙවනවට දු ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරණුවෝ පඤ්චකඩවඩුවාට මෙය කීහ: ‘ගැහැවිය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වේදනා දෙකක් නො වදරන ලදී. වේදනා තුනක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. සුව වේදනා ය දුක්වේදනා ය නොදුක් නො සුවවේදනා’යි. මේ වේදනා තුන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී යි.

දෙවනවට දු පඤ්චකඩවඩුවා ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන්ට මෙය කීය: “වහන්ස, උද්ධි තෙරණුවනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වේදනා තුනක් නොම වදරන ලදී, සුවවේදනා ය දුක්වේදනා යි වේදනා දෙකක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. වහන්ස, යම් මේ නොදුක් නොසුව වේදනාවක් වේ නම් මෙය ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ සුවයෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී”යි.

තෙවනවට දු ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරණුවෝ පඤ්චකඩවඩුවාට මෙය කීය. ගැහැවිය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වේදනා දෙකක් නොම වදරන ලදී. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වේදනා තුනක් වදරන ලදී. සුවවේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත්වේදනා යි. මේ වේදනා තුන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී යි.

තෙවන වට දු පඤ්චකඩවඩුවා ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන්ට මෙය කීය. වහන්ස උද්ධි තෙරණුවනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වේදනා තුනක් නොම වදරන ලදී. සුවවේදනා ය දුක්වේදනා යි වේදනා දෙකක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී. වහන්ස, යම් මේ මැදහත් වේදනාවක් වේ නම් මෙය ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ සුවයෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලදී යි. ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරණුවෝ පඤ්චකඩවඩුවනට හඟවන්නට නොම හැකි වූහ. පඤ්චකඩ වඩුවා ද ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන්ට හඟවන්නට නො ද හැකි විය

අමෙසාසි ටො ආයථො ආනඤ්ඤා ආයථොනො උද්ධිසස පඤ්ඤා-කමෙකන ටපතීනා සද්ධිං ඉමං කරාසලලාපං. අථ ටො ආයථො ආනඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසංඛාමි -පෙ- එකමනාං නිසිකොනා ටො ආයථො ආනඤ්ඤා යාවතකො ආයථොනො උද්ධිසස පඤ්ඤා-කමෙකන ටපතීනා සද්ධිං අමොසි කරාසලලාපො තං සංඛං භගවතො ආරොචෙසි.

සනාං යෙව ටො ආනඤ්ඤා පරියායං පඤ්ඤාකමොනා ටපතී උද්ධිසස භික්ඛුනා නාඛනුමොදි, සත්තඤ්ඤා පනානඤ්ඤා පරියායං උද්ධි භික්ඛු පඤ්ඤාකමොනා ටපතීනො නාඛනුමොදි. ඤ්ඤා මයා ආනඤ්ඤා වෙදනා වුක්ඛා පරියායෙන, නිසෙසාසි මයා වෙදනා වුක්ඛා පරියායෙන, පඤ්ඤා මයා වෙදනා වුක්ඛා පරියායෙන, ඡපි මයා වෙදනා වුක්ඛා පරියායෙන, අට්ඨාරසාසි මයා වෙදනා වුක්ඛා පරියායෙන, ඡක්ඛංසාසි මයා වෙදනා වුක්ඛා පරියායෙන, අට්ඨසත්ථෙ මයා වෙදනා වුක්ඛා පරියායෙන.

එවං පරියායදෙසිතො¹ ටො ආනඤ්ඤා මයා ධරෙමා. එවං පරියාය දෙසිතෙ ටො ආනඤ්ඤා මයා ධරෙම යෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤාසස සුභාසිතං සුලපිතං න සමනුමඤ්ඤාසසනති න සමනුජාතිසසනති න සමනුමොදි-සසනති; නෙසං එතං පාටිකඛිං භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපක්ඛා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං මුඛසත්ති විතුදනාං විහරිසසනති.

එවං පරියායදෙසිතො ටො ආනඤ්ඤා මයා ධරෙමා, එවං පරියාය දෙසිතෙ ටො ආනඤ්ඤා මයා ධරෙම යෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤාසස සුභාසිතං සුලපිතං සමනුමඤ්ඤාසසනති සමනුජාතිසසනති, සමනුමොදිසසනති, නෙසං එතං පාටිකඛිං, සමග්ගා සමමොදමානා අවිවදමානා බිරොදකි භූතා අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පියවකුචි සමපසසනාං විහරිසසනති.

පඤ්ඤාමෙ ආනඤ්ඤා කාමගුණා. කතමෙ පඤ්ඤා: වනඛුචිඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කනාං මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනීයා, සොතචිඤ්ඤායා සද්දං -පෙ- සානචිඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- ජීවහාචිඤ්ඤායා රසා -පෙ- කායචිඤ්ඤායා ථොට්ඨාඛිං ඉට්ඨා කනාං මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනීයා; ඉමෙ ටො ආනඤ්ඤා පඤ්ඤා කාමගුණා. යං ටො ආනඤ්ඤා ඉමෙ පඤ්ඤා කාමගුණෙ පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, ඉදං චුලිති කාමසුඛං. යෙ ටො ආනඤ්ඤා එවං විදෙය්ග්ගං: එතං පරමං සනාං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙනති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි. තං කිසස භෙතු; අසානඤ්ඤා එතමනා සුඛං අඤ්ඤාං සුඛං අභිකකනාතරං වෙච පඤ්ඤාතරඤ්ඤා.

1. පරියායෙන - සි 1, 2. 2. තෙසං - සි 1, 2.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පඤ්ඤාකඩ්ඛවඩුවා සමග වූ ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන්ගේ මේ කථාසලාපය ඇසූහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ... එකත්පස්ව හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පඤ්ඤාකඩ්ඛවඩුවා සමග ආයුෂ්මත් උද්ධි තෙරුන්ගේ කථාසලාපය යම්තාක් වී ද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළහ.

ආනන්ද, පඤ්ඤාකඩ්ඛවඩුවා උද්ධි මහණහුගේ ඇත්තා වූ ම දහම්නය නො පිළිගත්තේ ය. ආනන්ද, උද්ධි මහණ ද පඤ්ඤාකඩ්ඛවඩුවාගේ ඇත්තා වූ ම දහම්නය නො පිළිගත්තේ ය. ආනන්ද, මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා දෙකකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා තුනකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා පසකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා සයකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා අටළොස්කුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා සතිසකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා අටෝරාසියකුදු කියන ලදී.

ආනන්ද, මෙසේ මා විසින් දහම නය වශයෙන් දේශනා කරන ලදී. ආනන්ද, මෙසේ මා විසින් නය වශයෙන් දෙසන ලද දහම් ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් ඔවුනොවුන්ගේ සුභාසිතය සුලභිතය එක්ව නො හභනාහු නම් නො අනුදන්නාහු නම් නො පිළිගන්නාහු නම් ඔවුන් විසින් “භටගන් ධබර ඇත්තාහු භටගන් කලහ ඇත්තාහු විවාදයට පැමිණියාහු ඔවුනොවුන් මුවසැත්වළින් විදගනිමින් වෙසෙන්නාහ”යි මෙය කැමති විය යුතුයි.

ආනන්ද මෙසේ මා විසින් ධර්මය නය වශයෙන් දේශනා කරන ලදී. ආනන්ද, මෙසේ මා විසින් නය වශයෙන් දේශනා කරන ලද දහම ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් ඔවුනොවුන්ගේ සුභාසිතය සුලභිතය හභනාහු නම් අනුදන්නාහු නම් පිළිගන්නාහු නම් ඔවුන් විසින් “සමග වුවාහු සතුටු වන්නාහු විවාද නො කරන්නාහු කිරි හා දිය මෙන් එක් වුවාහු ඔවුනොවුන් ප්‍රියඇසින් බලමින් වෙසෙන්නාහ”යි මෙය කැමති විය යුතු ය.

ආනන්ද, මේ කාමගුණ පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: ඉටු කැමති මනවධන ප්‍රියසාරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූපයෝ ය ... කනින් දතයුතු සඳහු ය ... නැහැයෙන් දතයුතු ගඳහු ය ... දිවෙන් දතයුතු රස ය. ඉටු කැමති මනවධන පියසාරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු කයින් දතයුතු පහස් ය යි. ආනන්ද, මොහු පස්කම් ගුණයෝ ය. ආනන්ද, මේ පස්කම්ගුණ නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ කම්සුවය යි කියනු ලැබේ. ආනන්ද, යම් කෙනෙක් “පරමශාක්‍ය සුවය වූ මේ සොම්නස විදිති”යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ වචනය මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවයෙක් ඇත.

කතමඤ්චානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු විච්චෙව්ව කාමෙහි විච්චි අකුසලෙහි ධුමමෙහි සචිතක්ඛං සචිචාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං ඛො ආනන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා.

යෙ ඛො ආනන්ද එවං වදෙය්‍ය්‍යු: “එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙතී”ති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි, තං කිස්ස හෙතු: අස්සානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා කතමඤ්චානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු විතක්ඛවිචාරානං වූපසමා අරුක්ඛිතං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්ඛං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං ඛො ආනන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා.

යෙ ඛො ආනන්ද එවං වදෙය්‍ය්‍යු: එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙතීති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි, තං කිස්ස හෙතු: අස්සානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා. කතමඤ්චානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු පිතියා ව විරාගා උපෙක්ඛකො ව විහරති යනො ව සම්පජානො සුඛඤ්ඤා කායෙන පටිසංවෙදෙති, යන්තං අරියා ආවිසක්ඛති, උපෙක්ඛකො යතිමා සුඛවිභාරීති, තං තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං ඛො ආනන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා.

යෙ ඛො ආනන්ද එවං වදෙය්‍ය්‍යු: එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙතීති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි, තං කිස්ස හෙතු: අස්සානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා. කතමඤ්චානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුට්ඨෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං අත්ථගමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛායති පාරිසුද්ධිං චතුස්සං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං ඛො ආනන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා.

යෙ ඛො ආනන්ද එවං වදෙය්‍ය්‍යු: එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙතීති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි, තං කිස්ස හෙතු: අස්සානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා. කතමඤ්චානන්ද එතමො සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්කන්තතරඤ්ඤා පඤ්ඤතරඤ්ඤා: ඉධානන්ද භික්ඛු සංඛාරො රූප සංඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසංසංඤ්ඤානං අත්ථගමා නානත්ථසංඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාශොති ආකාශානඤ්ඤායනං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං ඛො ආනන්ද එතමො සුඛා -පෙ-

ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් ඒ සුවය කවරේ ද; ආනන්ද, මෙසේයනෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම අකුසල් දහමින් වෙන් ව විතර්ක සහිත විචාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති පළමුවන දෑහැනට එළඹ වෙසේ. ආනන්ද, මේ වනාහි ඒ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අනෙක් සුවය යි.

ආනන්ද, යම් කෙනෙක් පරමශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නස විඳිති යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ කියමන මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින්යත්; ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවයෙක් ඇත. ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය කවරේ ද; ආනන්ද, මෙ සේයනෙහි මහණ විතර්කවිචාරයන්ගේ සන්තිදීමෙන් ඇතුළත පැහැදීම ඇති සිතේ එකභකම ඇති විතර්ක රහිත විචාර රහිත සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති දෙවන දෑහැනට එළඹ වෙසේ. ආනන්ද, මේ වනාහි ඒ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අනෙක් සුවය යි.

ආනන්ද, 'යම් කෙනෙක් පරමශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නස විඳිති' යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ කියමන මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින්යත්; ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවයෙක් ඇත. ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය කවරේ ද; ආනන්ද, මෙ සේයනෙහි මහණ ප්‍රීතියත් දුරු කිරීමෙන් උපෙක්ඛා ඇත්තේත් වෙසෙයි. සිහි ඇත්තේත් මනාදුක්‍රම ඇත්තේත් කයින් සුවත් විඳියි. උපෙක්ඛා ඇත්තේ ය. සිහි ඇත්තේ ය, සුවවිහරණ ඇත්තේ ය යි ආයතියෝ ඒ යමක් සඳහා කියත් නම් ඒ තුන්වන දෑහැනට එළඹ වෙසේ. ආනන්ද, මේ වනාහි ඒ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය යි.

ආනන්ද, යම් කෙනෙක් පරමශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නස විඳිති යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ විචිතය මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින්යත්; ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවයෙක් ඇත. ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය කවරේ ද; ආනන්ද, මෙ සේයනෙහි මහණ සුවයත් දුරු කිරීමෙන් දුකත් දුරු කිරීමෙන් පළමු ම සොම්නසදෙමනසුන් දුරු කිරීමෙන් නොදුක් වූ නොසුව වූ උපෙක්ඛාවෙන් හා සිහියෙන් හටගත් පිරිසිදුබැව් ඇති සිවුවන දෑහැනට එළඹ වෙසේ. ආනන්ද, මේ වනාහි ඒ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය යි.

ආනන්ද, යම් කෙනෙක් පරමශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නස විඳිති යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ කියමන මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින්යත්; ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවයෙක් ඇත. ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය කවරේ ද; ආනන්ද, මෙසේයනෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥාවන් ඉක්ම වීමෙන් පටිසංඥාවන්ගේ අභාවයෙන් නානාත්ව සංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ආකාශය අනන්ත ය යි ආකාසානන්තභාවයට එළඹ වෙසෙයි. ආනන්ද, මේ වනාහි ඒ සුවයට වඩා ...

යෙ ටො ආනඤ්ඤ ඵලං වදෙය්‍යුං: ‘එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙතී’ති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි. තං කිසස හෙතු: අසානඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා -පෙ- කතමඤ්ඤානඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං -පෙ- ඉධානඤ්ඤ භික්ඛු සංඛසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමඤ්ඤාමි අනන්තං විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණං ආයතනං උපසම්පජ්ජ විහරති ඉදං ටො ආනඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා -පෙ-

යෙ ටො ආනඤ්ඤ ඵලං වදෙය්‍යුං: එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙතීති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි. තං කිසස හෙතු: අසානඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා -පෙ- කතමඤ්ඤානඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං -පෙ- ඉධානඤ්ඤ භික්ඛු සංඛසො විඤ්ඤාණං ආයතනං සමඤ්ඤාමි නත්ති කිඤ්ඤාති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං ටො ආනඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා -පෙ-

යෙ ටො ආනඤ්ඤ ඵලං වදෙය්‍යුං: ‘එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙතී’ති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි. තං කිසස හෙතු: අසානඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතන්තරඤ්ඤ පඤ්ඤාතරඤ්ඤ. කතමඤ්ඤානඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතන්තරඤ්ඤ පඤ්ඤාතරඤ්ඤ: ඉධානඤ්ඤ භික්ඛු සංඛසො ආකිඤ්ඤායතනං සමඤ්ඤාමි නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං ටො ආනඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතන්තරඤ්ඤ පඤ්ඤාතරඤ්ඤ.

යෙ ටො ආනඤ්ඤ ඵලං වදෙය්‍යුං: ‘එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙතී’ති ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි. තං කිසස හෙතු: අසානඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතන්තරඤ්ඤ පඤ්ඤාතරඤ්ඤ. කතමඤ්ඤානඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතන්තරඤ්ඤ පඤ්ඤාතරඤ්ඤ: ඉධානඤ්ඤ භික්ඛු සංඛසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමඤ්ඤාමි සඤ්ඤාචෙද්ධිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං ටො ආනඤ්ඤ ඵලමිතා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතන්තරඤ්ඤ පඤ්ඤාතරඤ්ඤ.

යානං ටො පනෙතං ආනඤ්ඤ විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා ඵලං වදෙය්‍යුං: “සඤ්ඤාචෙද්ධිතනිරොධං සමණො ගොතමො ආහ, තඤ්ඤා සුඛස්මිං පඤ්ඤාපෙති, තයිදං කිංසු තයිදං කපංසු”ති? ඵලංවාදිතො ආනඤ්ඤ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා ඵලමිතා වචනියා: න ටො ආවුසො හගගා සුඛං යෙව වෙදනං සන්ධාය සුඛස්මිං පඤ්ඤාපෙති, යත්ත යත්තාවුසො සුඛං උපලබ්භති, යං හි යං හි සුඛං තං තං තපාගතො සුඛස්මිං පඤ්ඤාපෙති”ති.

ආනන්ද, යම් කෙනෙක් පරමශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නය විඳිති යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ වචනය මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ... ඇත. ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ... අත්සුවය කවරේ ද: ආනන්ද, මෙ සස්තෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්ඤායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණය අනන්ත ය යි විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනයට එළඹ වෙසෙයි. ආනන්ද, මෙය වනාහි මේ සුවයට වඩා ...

ආනන්ද, 'යම් කෙනෙක් පරමශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නය විඳිති' යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ කියමන මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ... ඇත. ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ... අත් සුවය කවරේ ද: ආනන්ද, මෙසස්තෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා කිසිවක් නැතැ යි ආකිඤ්ඤායතනයට එළඹ වෙසෙයි. ආනන්ද, මේ වනාහි ඒ සුවයට වඩා ...

ආනන්ද, යම් කෙනෙක් පරම ශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නය විඳිති යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ වචනය මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අත් සුවයෙක් ඇත. ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අත් සුවය කවරේ ද: ආනන්ද, මේ මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළඹ වෙසෙයි. ආනන්ද, මේ වනාහි ඒ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අත්සුවය යි.

ආනන්ද, යම් කෙනෙක් පරම ශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නය විඳිති යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ වචනය මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අත් සුවයෙක් ඇත. ආනන්ද, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අත් සුවය කවරේ ද: ආනන්ද, මේ මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට එළඹ වෙසේ. ආනන්ද, මේ වනාහි ඒ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අත් සුඤ්ඤා යි.

ආනන්ද, යම් හෙයකින් අත්තොටු පිරිවැරියෝ 'මහණ ගොසුම් තෙමේ සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයක් කියයි එ ද සුවය යි පනවයි ඒ මෙය කීමෙක් ද? ඒ මෙය කෙසේ ද' යි මෙසේ කියන්නාහු නම් මේ කරුණ ඇත. ආනන්ද, මෙසේ කියන අත්තොටු පිරි-වැරියෝ මෙසේ කියුකු වන්නාහ. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවවේදනාව ම සඳහා සුව යයි නො පනවති, ඇවැත්නි, යම් යම් තැනෙක සුවය ලැබේ ද, යමක් යමක් සුව ද, එය එය තරා-ගතයන් වහන්සේ සුව ය යි පනවන සේකැ යි.

2. 2. 10

භික්ඛුසුත්තං

268. දොසි මයා¹ භික්ඛුවෙ වෙදනා වුත්තා පරියායෙන, තිසෙසාපි මයා වෙදනා වුත්තා පරියායෙන, පඤ්ඤි මයා වෙදනා වුත්තා පරියායෙන, ඡාපි² මයා වෙදනා වුත්තා පරියායෙන, අට්ඨාරසාපි³ මයා වෙදනා වුත්තා පරියායෙන, ඡන්තිසාපි මයා වෙදනා වුත්තා පරියායෙන, අට්ඨසත්ථි මයා වෙදනා වුත්තා පරියායෙන.

එවං පරියායදෙසිතො භික්ඛුවෙ මයා ධරෙමා. එවං පරියායදෙසිතෙ ඛො පන භික්ඛුවෙ මයා ධරෙම යෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුභාසිතං සුලපිතං න සමනුමඤ්ඤස්සනති, න සමනුපාතිස්සනති, න සමනුමොදිස්සනති, නෙසං එතං පටිකඛිං: 'භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපනතා අඤ්ඤමඤ්ඤං' මුඛසත්තිභි විතුදන්තා විහරිස්සනති⁴.

එවං පරියායදෙසිතො භික්ඛුවෙ මයා ධරෙමා. එවං පරියායදෙසිතෙ ඛො පන භික්ඛුවෙ මයා ධරෙම යෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුභාසිතං සුලපිතං සමනුමඤ්ඤස්සනති, සමනුපාතිස්සනති, සමනුමොදිස්සනති; නෙසං එතං පටිකඛිං: සමග්ගා සමමොදමානා බිරොදකිභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියවක්ඛුභි සමපස්සමානා විහරිස්සනති⁴.

පඤ්ඤිමෙ භික්ඛුවෙ කාමගුණා. කතමෙ පඤ්ඤි: වක්ඛුච්ඡෙඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා -පෙ-කායවිඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තාමනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, ඉමෙ ඛො භික්ඛුවෙ පඤ්ඤි කාමගුණා.

යං ඛො භික්ඛුවෙ ඉමෙ පඤ්ඤිකාමගුණං පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, ඉදං වුවිට්ඨි කාමසුඛං. යෙ ඛො භික්ඛුවෙ එවං වදෙය්‍යු: එතං පරමං සන්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙනති, ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි. තං කිස්ස හෙතු: අස්මි භික්ඛුවෙ එතමිහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකක්ඛන්තරඤ්ඤි පඤ්ඤතරඤ්ඤි: කතමඤ්ඤි භික්ඛුවෙ එතමිහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකක්ඛන්තරඤ්ඤි පඤ්ඤතරඤ්ඤි: ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛු විවිදෙව්ව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධරෙමෙහි සවිතකං සවිචාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති. ඉදං ඛො භික්ඛුවෙ එතමිහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභික්ඛන්තරඤ්ඤි පඤ්ඤතරඤ්ඤි.

1. දොසි මයා - සි 1, 2.

2. ඡාපි - සි 1, ස්‍යා.

3. අට්ඨාරසාපි - සි 1, ස්‍යා.

4. අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස - සි 1, ස්‍යා.

2. 2. 10

හික්ඛු සූත්‍රය

268. මහණෙනි, මවිසින් නය වශයෙන් වෙදනා දෙකකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා තුනකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා පසකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා සයකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා අටළොස්කුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා සතිසකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා අටෝරාසියකුදු කියන ලදී.

මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් නය වශයෙන් දහම දේශනා කරන ලදී. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් නය වශයෙන් දේශනා කරන ලද දහම ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් ඔවුනොවුන්ගේ සුභාෂිතය සුලභිතය මැනවින් නො හභනාහු නම් නො අනුදන්නාහු නම් නො පිළිගන්නාහු නම් ඔවුන් විසින් 'හටගත් ධබර ඇත්තාහු හටගත් කලහ ඇත්තාහු විවාදයට පැමිණියාහු ඔවුනොවුන් මුව සැත්වලින් පෙළමින් වෙසෙන්නාහු ය' යි මෙය කැමති වියයුතු යි.

මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් නය වශයෙන් දහම දේශනා ලදී. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් නය වශයෙන් දේශනා ලද දහම ඇති කල්හි යම් කෙනෙක් ඔවුනොවුන්ගේ සුභාෂිතය සුලභිතය මැනවින් හභනාහු නම් අනුදන්නාහු නම් පිළිගන්නාහු නම් ඔවුන් විසින් 'සමග වූවාහු සතුටු වන්නාහු විවාද නො කරන්නාහු කිරි හා දිය මෙන් එක් වූවාහු ඔවුනොවුන් ප්‍රිය ඇසින් බලමින් වෙසෙන්නාහ' යි මෙය කැමති වියයුතු යි.

මහණෙනි, මේ කාමගුණ පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූ ය ... ඉටු කැමති මනවධන පියදෑ වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු කයින් දතයුතු පහස් යයි, මහණෙනි, මොහු පස්කම් ගුණයෝ ය.

මහණෙනි, මේ පස්කම්ගුණ නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ කම්සුවය යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, 'යම් කෙනෙක් පරමශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නස විඳිති' යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ වචනය මම නො අනුදන්මි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවයෙක් ඇත. මහණෙනි, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය කවරේ ද: මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුසල් දහමින් වෙන් ව ම විතර්ක සහිත විවාර සහිත විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති පළමුවන දෑහැනට එළඹ වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙය වනාහි ඒ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය යි.

යො බො භික්ඛවෙ එවං වදෙය්‍යා: 'එතං පරමං සත්තං සුඛං සොමනස්සං පටිසංවෙදෙනහි'ති. ඉදං නෙසාහං නානුජානාමි. තං කිස්ස හෙතු: අත්ථි භික්ඛවෙ එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතනාතරඤ්ඤා පඤ්ඤාතරඤ්ඤා. කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතනාතරඤ්ඤා පඤ්ඤාතරඤ්ඤා: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු-පෙ-සබ්බසො තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කමම සඤ්ඤා-වෙදධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ වීහරති, ඉදං බො භික්ඛවෙ එතමහා සුඛා අඤ්ඤං සුඛං අභිකතනාතරඤ්ඤා පඤ්ඤාතරඤ්ඤා.

යානං බො පනෙතං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිස්සීයා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යා: "සඤ්ඤා-වෙදධිතනිරොධං සමණො ගොතමො ආහ, තඤ්ඤා සුඛස්මිං පඤ්ඤාපෙති. තයිදං කිංසු, තයිදං කථංසු"ති? එවං වාදිතො භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතිස්සීයා පරිබ්බාජකා එවමසස්ස වචනීයා: "න බො ආටුසො භගවා සුඛං යෙව වෙදනං සන්ධාය සුඛස්මිං පඤ්ඤාපෙති, යත්ථ යත්ථාටුසො සුඛං උපලබ්භති, යං හි යං හි සුඛං තං තං තථාගතො සුඛස්මිං පඤ්ඤාපෙති"ති.

රහොගතවග්ගො දුතියො

තත්‍රුද්දනං:

රහොගතං දො ව ආකාසා අගාරං දො ව සත්තකා
අට්ඨකෙන ව දො වුත්තා පඤ්ඤාකමෙගාථ භික්ඛුනා.

මහණෙනි, යම් කෙනෙක් පරම ශාන්ත සුවය වූ මේ සොම්නස විඳිති යි මෙසේ කියන්නාහු නම් ඔවුන්ගේ මේ කියමන මම නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවයෙක් ඇත. මහණෙනි, මේ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය කවරේ ද: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙව-සඤ්ඤාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයට එළඹ වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙය වනාහි ඒ සුවයට වඩා ඉතා කැමති වූත් ඉතා පිණි වූත් අන් සුවය යි.

මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් අන්තොටු පිරිවැරීයෝ “මහණ ගොයුම්හු සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධයක් කියති, එය සුව ය යි ද පතවයි, ඒ කීමෙක්ද? ඒ කෙසේ ද?” යි. මෙසේ කියන්නාහු නම් මේ කරුණ ඇත. මහණෙනි, මෙසේ කියන අන්තොටු පිරිවැරීයෝ මෙසේ කියයුතු වන්නාහ. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවවේදනාව සඳහා සුවය යි නො පතවන සේක, ඇවැත්නි, යම් යම් තැනෙක සුවය ලැබේ ද, යමක් යමක් සුව ද, එය එය තපාගතයන් වහන්සේ සුවය යි පතවන සේකැ යි.

දෙවැනි රහොගතවර්ග යි.

එහි යුත්තාමාවලිය:

රහොගතසුත්‍ර ය, ආකාශසුත්‍ර දෙක ය, අගාරසුත්‍ර ය, සත්තකසුත්‍ර දෙක ය, අට්ඨකසුත්‍ර දෙක ය, පඤ්ඤාකම්මසුත්‍ර ය භික්ඛුසුත්‍ර ය යි යුත්‍ර දශයෙකි.

3. අට්ඨසනපරියායවග්ගො

2. 3. 1

මොළියසිවකසුත්තං.

269. එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ, අප්ථං බො මොළියසිවකො¹ පරිබ්බාජකො යෙන හගවා තෙනුපසංඛ්ඛාමී, උපසංඛ්ඛාමිත්වා හගවතා සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං ධාරාණීයං චිත්තාරක්ඛා එකමනානං නිසීදී. එකමනානං නිසිත්තො බො මොළියසිවකො පරිබ්බාජකො හගවනානං එතදවොච: සතඤ්ඤා භි භො ගොතම එකෙ සමණත්වාහමණා එවංවාදිතො එවංදිට්ඨිතො: “යං කිංකරියං පුරිසපුග්ගලො පටිසංවෙදියති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා සංඛ්ඛානං පුබ්බකතභෙත්තු”ති. ඉධ හවං ගොතමො කිමාමාති?

පිත්තසම්මුට්ඨානානිපි බො සිවක ඉධෙකවචානි වෙදයිතානි උපපජ්ඣති, සාමමිති බො එතං සිවක වෙදිතඛං, යථා පිත්තසම්මුට්ඨානානිපි ඉධෙකවචානි වෙදයිතානි උපපජ්ඣති, ලොකස්සපි බො එතං² සිවක සච්චසම්මතං, යථා පිත්තසම්මුට්ඨානානිපි ඉධෙකවචානි වෙදයිතානි උපපජ්ඣති, තත්ථ සිවක යෙ තෙ සමණත්වාහමණා එවං වාදිතො එවංදිට්ඨිතො: “යං කිංකරියං පුරිසපුග්ගලො පටිසංවෙදියති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා සංඛ්ඛානං පුබ්බකතභෙත්තු”ති. යඤ්ඤා සාමං ඤාතං තඤ්ඤා අනිධාවතති, යඤ්ඤා ලොකෙ සච්චසම්මතං තඤ්ඤා අනිධාවතති, තස්මා නෙසං සමණත්වාහමණානං මිථ්‍යානි වදාමි.

සෙම්භසම්මුට්ඨානානිපි බො සිවක -පෙ- වාතසම්මුට්ඨානානිපි බො සිවක -පෙ- සනතිපාතකානිපි³ බො සිවක -පෙ- උතුපරිණාමජානිපි බො සිවක -පෙ- විසමපරිහාරජානිපි බො සිවක -පෙ- ඔපසංකමිකානිපි බො සිවක -පෙ- කම්මවිපාකජානිපි බො සිවක ඉධෙකවචානි වෙදයිතානි උපපජ්ඣති, සාමමිති බො එතං සිවක වෙදිතඛං, යථා කම්මවිපාකජානිපි බො සිවක ඉධෙකවචානි වෙදයිතානි උපපජ්ඣති, ලොකස්සපි බො එතං සිවක සච්චසම්මතං, යථා කම්මවිපාකජානිපි ඉධෙකවචානි වෙදයිතානි උපපජ්ඣති, තත්ථ සිවක යෙ තෙ සමණත්වාහමණා එවංවාදිතො එවංදිට්ඨිතො: “යං කිංකරියං පුරිසපුග්ගලො පටිසංවෙදියති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා සංඛ්ඛානං පුබ්බකතභෙත්තු”ති. යඤ්ඤා සාමං ඤාතං තඤ්ඤා අනිධාවතති, යඤ්ඤා ලොකෙ සච්චසම්මතං තඤ්ඤා අනිධාවතති, තස්මා නෙසං සමණත්වාහමණානං මිථ්‍යානි වදාමි.

1. මොළිය සිවකො - සා.

2. එවං - සා.

3. සනතිපාතසම්මුට්ඨානානිපි - සා.

3. අට්ඨසනපරියාය වර්ගය

2. 3. 1

මොළියසිවක සූත්‍රය

269. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාස නම් වූ වෙළඳනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මොළියසිවක පිරිවැරී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්තේ ය. එකත්පස් ව හුන් මොළියසිවක පිරිවැරී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. හවත් ගෞතමයෙනි, “මේ පුරිස් පුභුල් තෙමේ සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක් නොසුව වූ හෝ යම් කිසි වෙදනාවක් විඳී නම් ඒ සියල්ල පෙර කළ කම් හේතු කොටගෙන ය”යි මෙබඳු වාද ඇති මෙබඳු දිටු ඇති ඇතැම් මහණ බමුණෝ ඇත් ම ය. මෙහි ලා හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ කුමක් කියන සේක් ද? යි.

සිවක, මෙහි පිතින් හටගන්නා වූ ද ඇතැම් වෙදනාවෝ උපදිත්, සිවක, පිතින් හටගන්නා වූ ද ඇතැම් වෙදනාවෝ යම්සේ මෙහි උපදිත් නම් මෙය තමා විසිනුදු දනගු ය. සිවක, පිතින් හටගන්නා වූ ද ඇතැම් වෙදනාවෝ යම්සේ මෙහි උපදිත් නම් මෙය ලෝවැසියන් විසිනුදු සැබෑ ය යි සම්මත ය. සිවක, එහි ලා යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් “මේ පුරිස්පුභුල් තෙමේ සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ මැදහත් වූ හෝ යම් කිසි වෙදනාවක් විඳී නම් ඒ සියල්ල පෙර කළ කම් හේතු කොටගෙන ය”යි මෙබඳු වාද ඇත්තාහු නම් මෙබඳු දිටු ඇත්තාහු නම් (ඔහු) යමකුත් තමා විසින් දන්නා ලද්දේ නම් එයත් ඉක්ම යෙති. යමකුත් ලොව සැබෑ ය යි සම්මත නම් එයත් ඉක්ම යෙති. එහෙයින් ඒ මහණ බමුණන්ගේ (බස) මුසා ය යි කියමි.

සිවක, සෙමින් හටගන්නා වූ ද ... සිවක, වාතයෙන් හටගන්නා වූ ද ... සිවක, සක්කාපායෙන් හටගන්නා වූ ද ... සිවක, සාකුච්චයාසයෙන් හටගන්නා වූ ද ... සිවක, විෂමපරිභරණයෙන් හටගන්නා වූ ද ... සිවක, උපක්‍රමයෙන් හටගන්නා වූ ද ... සිවක, කර්මවිපාකයෙන් හටගන්නා වූ ද, ඇතැම් වෙදනාවෝ මෙහි උපදිත්. සිවක, කර්මවිපාකයෙන් හටගන්නා වූ ඇතැම් වෙදනාවෝ යම් සේ මෙහි උපදිත් නම් මෙය තමා විසිනුදු දනගු යි. සිවක කම්විපාකයෙන් හටගන්නා වූ ඇතැම් වෙදනාවෝ යම්සේ මෙහි උපදිත් නම් එය ලෝවැසියන් විසිනුදු සැබෑ ය යි සම්මත ය. සිවක එහි ලා යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් “මේ පුරිස් පුභුල් තෙමේ සුව වූ හෝ දුක් වූ හෝ නොදුක්නොසුව වූ හෝ යම් කිසි වෙදනාවක් විඳී නම් ඒ සියල්ල පෙර කළ කම් හේතු කොට ගෙන ය”යි මෙබඳු වාද ඇත්තාහු නම් මෙබඳු දිටු ඇත්තාහු නම් (ඔහු) යමකුත් තමා විසින් දන්නා ලද්දේ නම් එයත් ඉක්ම යෙති. යමකුත් ලොව සැබෑ ය යි සම්මත නම් එයත් ඉක්ම යෙති, එහෙයින් ඒ මහණ බමුණන්ගේ මුසා ය යි කියමි යි.

එවං වුනෙත මොලියසිවකො පරිඤ්ඤාපකො හගවන්තං එතදවොච:
 “අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං හවං ගොතමො
 ධාරෙතු අජජනග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගත” යයි.

පිත්තං සෙත්තංඤ්ඤා වානො ව සන්තිපාතා උතුනි ව
 විසමං ඔපකංගමිකො ව කතෙවිපාකෙන අට්ඨමීති.

2. 3. 2

අට්ඨසත්තපරියායසූත්තං

270. අට්ඨසත්තපරියායං වො භික්ඛවෙ ධම්මපරියායං දෙසියංගමී,
 නං සුඤ්ඤාථ. කතමො ව භික්ඛවෙ අට්ඨසත්තපරියායො ධම්මපරියායො:
 දොව්ඨ¹ මයා භික්ඛවෙ වෙදනා චුත්තා පරියායෙන, තිස්සොසාපි
 මයා වෙදනා චුත්තා පරියායෙන, පඤ්ඤාපි මයා වෙදනා චුත්තා
 පරියායෙන, ඡපි මයා වෙදනා චුත්තා පරියායෙන, අට්ඨාරසාපි මයා
 වෙදනා චුත්තා පරියායෙන, ඡත්තංසාපි මයා වෙදනා චුත්තා පරියා-
 යෙන, අට්ඨසත්තමි මයා වෙදනා චුත්තා පරියායෙන.

කතමා ව භික්ඛවෙ දොව වෙදනා: කාසිකා ව චෙතසිකා ව,
 ඉමා චුච්චන්ති භික්ඛවෙ දොව වෙදනා. කතමා ව භික්ඛවෙ තිස්සො
 වෙදනා: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, ඉමා
 චුච්චන්ති භික්ඛවෙ තිස්සො වෙදනා. කතමා ව භික්ඛවෙ පඤ්ඤා
 වෙදනා: සුඛිත්ථි²යං දුක්ඛිත්ථි²යං සොමනසසිත්ථි²යං දෙමනසසිත්ථි²යං
 උපෙක්ඛිත්ථි²යං, ඉමා චුච්චන්ති භික්ඛවෙ පඤ්ඤා වෙදනා. කතමා ව
 භික්ඛවෙ ඡ වෙදනා: වත්තසමුප්පාදා වෙදනා සොන -පෙ- සාන
 -පෙ- පිඨානා -පෙ- කාය -පෙ- මනොසච්ඡායානා වෙදනා, ඉමා
 චුච්චන්ති භික්ඛවෙ ඡ වෙදනා.

කතමා ව භික්ඛවෙ අට්ඨාරස වෙදනා: ඡ සොමනසසුප්චාරා
 ඡ දෙමනසසුප්චාරා ඡ උපෙක්ඛසුප්චාරා, ඉමා චුච්චන්ති භික්ඛවෙ
 අට්ඨාරස වෙදනා. කතමා ව භික්ඛවෙ ඡත්තංස³ වෙදනා: ඡ
 ගෙහසිත්තානි සොමනසානි ඡ නෙකඛිත්තසිත්තානි සොමනසානි ඡ
 ගෙහසිත්තානි දෙමනසානි ඡ නෙකඛිත්තසිත්තානි දෙමනසානි ඡ
 ගෙහසිත්තා උපෙක්ඛානි ඡ නෙකඛිත්තසිත්තා උපෙක්ඛානි, ඉමා චුච්චන්ති
 භික්ඛවෙ ඡත්තංස වෙදනා. කතමා ව භික්ඛවෙ අට්ඨසත්ත³ වෙදනා:
 අතීතා ඡත්තංස වෙදනා, අනාගතා ඡත්තංස වෙදනා, පච්චාසංඝරා
 ඡත්තංස වෙදනා, ඉමා චුච්චන්ති භික්ඛවෙ අට්ඨසත්තවෙදනා. අයං
 භික්ඛවෙ අට්ඨසත්තපරියායො ධම්මපරියායොති.

1. දොව - සිඳු.

2. ඡත්තංසා - සි 1,

3. අට්ඨසත්තං - සි 1, 2

මෙසේ වදළ කල්හි මොළිය සිවක පිරිවැරී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය. “භවත් ගෞතමයෙනි, ඉතා මැනවි... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරන සේක්වා”යි.

පිත ද සෙම ද වාතය ද සන්තිපාත ද සාතු ද විෂම පරිහරණය ද උපක්‍රමය ද කම්භිපාකයෙන් අටවැන්න ද වේ යි.

2. 3. 2

අට්ඨසතපරියාය සූත්‍රය

270. මහණෙනි, අට්ඨසතපරියාය නම් වූ දහමිනස නොපට දේශනා කරන්නෙමි. එය අසවූ, මහණෙනි, අට්ඨසතපරියාය නම් වූ දහමිනස කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මා විසින් නයවශයෙන් වෙදනා දෙකෙකුදු කියන ලදී, මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා තුනෙකුදු කියන ලදී, මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා පසෙකුදු කියන ලදී, මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා සයෙකුදු කියන ලදී මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා අටළොසෙකුදු කියන ලදී, මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා සතිසෙකුදු කියන ලදී. මා විසින් නය වශයෙන් වෙදනා අටෝරාසියෙකුදු කියන ලදී.

මහණෙනි, වෙදනා දෙක කවරේ ද යත්: කායික වෙදනාව ද චේතසික වෙදනාව ද යි. මහණෙනි, මොහු වෙදනා දෙක යයි කියනු ලැබෙත්. මහණෙනි, වෙදනා තුන කවරේ ද යත්: සුව වෙදනා ය දුක් වෙදනා ය මැදහත් වෙදනා ය යි. මහණෙනි මොහු වෙදනා තුන යයි කියනු ලැබෙත්. මහණෙනි, වෙදනා පස කවරේ ද යත්: සුඛිඤ්ඤිය ය දුක්ඛිඤ්ඤිය ය සොමනස්සිඤ්ඤිය ය දෙමනස්සිඤ්ඤිය ය උපෙක්ඛිඤ්ඤිය යි, මහණෙනි, මොහු වෙදනා පස යයි කියනු ලැබෙත්. මහණෙනි, වෙදනා සය කවරේ ද යත්: චක්ඛුසමුද්දායයෙන් හටගත් වෙදනා ය සොත ... සාත ... ජිව්හා ... කාය ... මනෝයමුද්දායයෙන් හටගත් වෙදනා යි. මහණෙනි, මොහු වෙදනා සය යයි කියනු ලැබෙත්.

මහණෙනි, වෙදනා අටළොස කවරේ ද යත්: සොමිනස සමග හැසිරෙන සය ය, දෙමිනස සමග හැසිරෙන සය ය, මැදහත් බව සමග හැසිරෙන සය යි. මහණෙනි, මොහු වෙදනා අටළොස යි කියනු ලැබෙත්. මහණෙනි, වෙදනා සතිස කවරේ ද යත්: පස්කම් ගුණ ඇසුරු කළ සොමිනස් සය ය, නෙක්ඛමිස ඇසුරු කළ සොමිනස් සයය, පස්කම් ගුණ ඇසුරුකළ දෙමිනස් සය ය. නෙක්ඛමිස ඇසුරුකළ දෙමිනස් සයය පස්කම්ගුණ ඇසුරුකළ උපෙක්ඛිතා සය ය නෙක්ඛමිස ඇසුරුකළ උපෙක්ඛිතා සය යි. මහණෙනි, මොහු වෙදනා සතිස යි කියනු ලැබෙත්. මහණෙනි, වෙදනා එක්සියඅට කවරේ ද යත්: අතීත සතිස් වෙදනා ය අනාගත සතිස් වෙදනා ය පච්චුප්පන්න සතිස් වෙදනා යි. මහණෙනි, මොහු වෙදනා එක්සිය අට යයි කියනු ලැබෙත්. මහණෙනි, මේ අට්ඨසත පරියාය නම් වූ දහමි නය යි.

2. 3. 3

භික්ඛුසුත්තං

271. අථ ඛො අක්ඛෙතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි -පෙ- එකමන්තං නිසිංහො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තා එතදවොච; කතමා නු ඛො භතෙන වෙදනා? කතමො වෙදනාසමුදයො? කතමා වෙදනාසමුදයගාමිනී පටිපද? කතමො වෙදනානිරොධො? කතමා වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපද? කො වෙදනාය අස්සාදෙ? කො ආදීනවො? කිං නිස්සරණන්ති?

නිසෙසා ඉමා භික්ඛු වෙදනා, සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, ඉමා වුළුවන්ති භික්ඛු වෙදනා. එස්සසමුදයා වෙදනාසමුදයො. තණ්හා වෙදනාසමුදයගාමිනී පටිපද. එස්සනිරොධා වෙදනානිරොධො. අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපද. සෙය්‍යථිදං; සමොදිධි -පෙ- සමොසමාධි. යං වෙදනං පටිච්ච උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං අයං වෙදනාය අස්සාදෙ. යා වෙදනා අතිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මො අයං වෙදනාය ආදීනවො. යො වෙදනාය ඡන්දරාගචිතයො ඡන්දරාගප්පභානං, ඉදං වෙදනාය නිස්සරණන්ති.

2. 3. 4

පුබ්බෙසුත්තං

272. පුබ්බෙව මෙ භික්ඛවෙ සම්මොධා අනභිසම්බුද්ධස්ස ඛොධිසන්තෙස්සෙව සතො එතදහොසි: කතමා නු ඛො වෙදනා, කතමො වෙදනාසමුදයො, කතමා වෙදනාසමුදයගාමිනී පටිපද, කතමො වෙදනානිරොධො, කතමා වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපද, කො වෙදනාය අස්සාදෙ, කො ආදීනවො, කිං නිස්සරණන්ති.

තස්ස මග්ගං භික්ඛවෙ එතදහොසි: නිසෙසා ඉමා වෙදනා, සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා වුළුවන්ති වෙදනා. එස්සසමුදයා වෙදනාසමුදයො. තණ්හා වෙදනාසමුදයගාමිනී පටිපද -පෙ- යො වෙදනාය ඡන්දරාගචිතයො ඡන්දරාගප්පභානං, ඉදං වෙදනාය නිස්සරණන්ති.

2. 3. 3

භික්ෂු සූත්‍රය

271. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීය ය ... එකත්පස්ව හුන් ඒ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, වේදනාවෝ කවරහු ද? වේදනා සමුදය කවරේ ද? වේදනා සමුදයගාමිනීපටිපදාව කවර ද? වේදනා නිරෝධය කවරේ ද? වේදනානිරෝධගාමිනී පටිපදාව කවර ද? වේදනාවේ අස්සාදය කවරේ ද? ආදීනවය කවරේ ද? නිසසරණය කුමක් ද?යි

මහණ, මේ වේදනා තුනෙකි. සුව වේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත් වේදනා යි. මහණ, මොහු වේදනා යි කියනු ලැබෙත්. එසසසමුදයෙන් වේදනා සමුදය වේ. තණ්හාව වේදනාසමුදය-ගාමිනීපටිපදාව යි. එසසනිරෝධයෙන් වේදනානිරෝධය වේ. මේ අරිභවතිමග ම වේදනානිරෝධගාමිනීපටිපදාව යි. එනම්: සමොදිධි ය ... සමමාසමාධි යි. වේදනාව නිසා යම් සුවයෙක් සොම්නසෙක් උපදී නම් මේ වේදනාවේ ආස්වාද යි. යම් වේදනාවක් අනිස නම් දුක් නම් වෙනස්වනසුලු නම් මේ වේදනාවේ ආදීනව යි. වේදනායෙහි යම් ජඤ්ජරාගය දුරු කිරීමෙන් ජඤ්ජරාගය ප්‍රභාණයෙක් වේ නම් මේ වේදනාවේ නිසසරණ යි.

2. 3. 4

පුබ්බෙ සූත්‍රය

272. මහණෙනි, සම්බෝධියෙන් පෙර ම වතුසසන්තාවබෝධය නො කළ බෝසත් වූ මැ මට මේ සිත විය. වේදනා කවරහු ද, වේදනා සමුදය කවරේ ද, වේදනාසමුදයගාමිනී පටිපදාව කවර ද? වේදනානිරෝධය කවරේ ද, වේදනානිරෝධගාමිනී පටිපදාව කවර ද, වේදනාවේ ආස්වාදය කිමෙක් ද, ආදීනවය කිමෙක් ද, නිසසරණය කිමෙක් ද යි.

මහණෙනි, ඒ මට මේ සිත විය: මේ වේදනා තුනෙකි: සුව වේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත් වේදනා යි. මොහු වේදනා යි කියනු ලැබෙත්. එසසසමුදයෙන් වේදනාසමුදය වේ. තණ්හාව වේදනාසමුදයගාමිනී පටිපදාව යි ... වේදනායෙහි යම් ජඤ්ජරාගය දුරුකිරීමෙන් ජඤ්ජරාගය පැහිමෙක් වේ නම් මේ වේදනායෙහි නිසසරණ යි.

2. 3. 5

ඤාණසුත්තං

273. ඉමා වෙදනානි මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනත්තසුත්තෙසු ධම්මෙසු වක්ඛං උදපාදි ඤාණං උදපාදි පඤ්ඤා උදපාදි විජ්ජා උදපාදි ආලෝකො උදපාදි, අයං වෙදනා සමුදයොති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනත්තසුත්තෙසු ධම්මෙසු වක්ඛං උදපාදි -පෙ- ආලෝකො උදපාදි, අයං වෙදනා¹සමුදයගාමීති පටිපදති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනත්තසුත්තෙසු ධම්මෙසු වක්ඛං උදපාදි -පෙ- ආලෝකො උදපාදි, අයං වෙදනා නිරෝධොති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනත්තසුත්තෙසු ධම්මෙසු වක්ඛං උදපාදි -පෙ- ආලෝකො උදපාදි, අයං වෙදනා නිරෝධගාමීති පටිපදති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනත්තසුත්තෙසු ධම්මෙසු -පෙ- අයං වෙදනාය අය්‍යාදෙති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනත්තසුත්තෙසු ධම්මෙසු -පෙ- අයං වෙදනාය ආදීනවොති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනත්තසුත්තෙසු ධම්මෙසු -පෙ- ඉදං වෙදනාය නිස්සරණනති මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනත්තසුත්තෙසු ධම්මෙසු වක්ඛං උදපාදි ඤාණං උදපාදි පඤ්ඤා උදපාදි විජ්ජා උදපාදි ආලෝකො උදපාදීති.

2. 3. 6

සම්බුලභික්ඛුසුත්තං

274. අප්ථ ඛො සම්බුලා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංකම්පිසු -පෙ- එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචුං : කතමා නු ඛො භන්තා වෙදනා? කතමො වෙදනාසමුදයො? කතමා වෙදනාසමුදයගාමීති පටිපද? කතමො වෙදනානිරෝධො? කතමා වෙදනානිරෝධගාමීති පටිපද? කො වෙදනාය අය්‍යාදෙ? කො ආදීනවො? කිං නිස්සරණනති?

තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා: සුඛා වෙදනා. දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා. වෙදනා ඉමා වුවවනති භික්ඛවෙ වෙදනා. එසසසමුදයා වෙදනාසමුදයො, තණ්හා වෙදනාසමුදයගාමීති පටිපද, එසසනිරෝධා වෙදනානිරෝධො. -පෙ- යො වෙදනාය ඡන්දරාගචිතයො ඡන්දරාගසභානං, ඉදං වෙදනාය නිස්සරණනති.

2. 3. 7

සමණව්‍යාගමණසුත්තං

275. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා, කතමා තිස්සො: පුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. යෙ භි කෙ වී භික්ඛවෙ සමණා වා ව්‍යාභමණා වා ඉමාසං තිස්සන්තං වෙදනානං සමුදයඤ්ඤි අත්ථ-ගමඤ්ඤි අය්‍යාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිස්සරණඤ්ඤි යථාභූතං නප්පරානතභි -පෙ- පජානන්ති -පෙ- සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති.

1. වෙදනාය - සි 1. 2.

2. 3. 5

ඤාණ සූත්‍රය

273. මහණෙනි, මොහු වේදනාවෝ ය යි පෙර නො ඇසූ විරු දහමිහි මට ඇස පහළ විය. විදු පහළ විය. පැන පහළ විය. නැණ පහළ විය. එලිය පහළ විය. මහණෙනි, මේ වේදනා සමුදය ය යි පෙර නො ඇසූ විරු දහමිහි මට ඇස පහළ විය. ... එලිය පහළ විය. මහණෙනි, මේ වේදනා සමුදය ගාමිනී පටිපදාව ය යි පෙර නො ඇසූ විරු දහමිහි මට ඇස පහළ විය. ... එලිය පහළ විය. මහණෙනි, මේ වේදනා නිරෝධ ය යි පෙර නො ඇසූ විරු දහමිහි මට ඇස පහළ විය. ... එලිය පහළ විය. මහණෙනි, මේ වේදනා නිරෝධ ගාමිනී පටිපදාව ය යි පෙර නො ඇසූ විරු දහමිහි මට ... මහණෙනි, මේ වේදනාවේ ආස්වාදය යි පෙර නො ඇසූ විරු දහමිහි මට ... මහණෙනි, මේ වේදනාවේ ආදීනවය යි පෙර නො ඇසූ විරු දහමිහි මට ... මහණෙනි, මේ වේදනාවේ නිසසරණ ය යි පෙර නො ඇසූ විරු දහමිහි ඇස පහළ විය. නැණ පහළ විය. පැන පහළ විය. විදු පහළ විය. එලිය පහළ විය යයි.

2. 3. 6

සමබ්‍රලහික්ඛු සූත්‍රය

274. එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ ... එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: වහන්ස, වේදනාවෝ කවරහු ද? වේදනා සමුදය කවරේ ද? වේදනා සමුදය ගාමිනී පටිපදාව කවර ද? වේදනා නිරෝධය කවරේ ද? වේදනා නිරෝධ ගාමිනී පටිපදාව කවර ද? වේදනාවේ ආස්වාදය කිමෙක් ද? ආදීනවය කිමෙක් ද? නිසසරණය කිමෙක් දැයි.

මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි: සුවවේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත් වේදනා යි. මහණෙනි, මොහු වේදනා යි කියනු ලැබෙත්, එසසසමුදයයෙන් වේදනා සමුදය ය වේ. තණ්හාව වේදනා සමුදය ගාමිනී පටිපදාව යි. එසසනිරෝධයෙන් වේදනා නිරෝධය වේ ... වේදනාවෙහි යම් ඡන්දරාගය දුරලීමෙන් යම් ඡන්දරාගය ප්‍රභාණයෙන් වේ නම් මෙය වේදනාවේ නිසසරණ යි.

2. 3. 7

සමණත්‍රාහ්මණ සූත්‍රය

275. මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යත්: සුවවේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත් වේදනා යි. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් මේ තුන් වේදනාවන්ගේ සමුදයත් අස්තඛණ්ඩයත් ආස්වාදයත් ආදීනවයත් නිසසරණයත් තතුයේ නො දනිත් ද ... දනිත් ද, ... තෙමේ ම වෙසෙසින් දැන පසක් කොට එයට එළඹ වෙසෙති යි.

2. 3. 8

දුතිය සමණධ්‍රාහමණසුත්තං

276. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා. කතමා තිස්සො: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. යෙ භි කෙවි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා ඉමාසං තිස්සනනං වෙදනානං සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා අසසාදඤ්ඤා ආදීනවඤ්ඤා නිස්සරණඤ්ඤා යථාභූතං නසප්පානනති -පෙ- පජානනති -පෙ- සයං අභිඤ්ඤා සඤ්ඤාසා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති.

2. 3. 9

තතිය සමණධ්‍රාහමණසුත්තං

277. යෙ භි කෙවි භික්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා වෙදනං නසප්පානනති, වෙදනාසමුදයං නසප්පානනති, වෙදනානිරොධං නසප්පානනති, වෙදනානිරොධගාමිනීං පටිපදං නසප්පානනති, -පෙ- පජානනති, -පෙ- සයං අභිඤ්ඤා සඤ්ඤාසා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති.

2. 3. 10

සුද්ධිකවෙදනාසුත්තං

278. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා. කතමා තිස්සො: සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ තිස්සො වෙදනාති.

2. 3. 11

නිරාමිසසුත්තං

279. අත්ථි භික්ඛවෙ සාමිසා පිති, අත්ථි නිරාමිසා පිති, අත්ථි නිරාමිසා නිරාමිසතරා පිති. අත්ථි සාමිසං සුඛං, අත්ථි නිරාමිසං සුඛං, අත්ථි නිරාමිසා නිරාමිසතරං සුඛං. අත්ථි සාමිසා උපෙඛා, අත්ථි නිරාමිසා උපෙඛා, අත්ථි නිරාමිසා නිරාමිසතරා උපෙඛා. අත්ථි සාමිසො විමොක්ඛො, අත්ථි නිරාමිසො විමොක්ඛො, අත්ථි නිරාමිසා නිරාමිසතරො විමොක්ඛො.

කතමා ව භික්ඛවෙ¹ සාමිසා පිති: පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා, කතමෙ පඤ්ඤා: චක්ඛුච්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා -පෙ- කායච්ඤායා ථොට්ඨංඛා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනියා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාකාමගුණා, යං ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙ පඤ්ඤාකාමගුණෙ පටිච්ච උප්පජ්ජති පිති, අයං චුළචති භික්ඛවෙ සාමිසා පිති.

1. කතමා ව සාමිසවෙ - පි 1.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

2. 3. 8

දුතිය සමණත්තමණ සූත්‍රය

276. මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යත්: සුව වේදනා ය දුක්වේදනා ය මැදහත්වේදනා යි. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මේ තුන් වේදනාවන්ගේ සමුදයයන් අස්තඛණ්ඩයන් ආස්වාදයන් ආදීනවයන් නිෂ්සරණයන් තතුයේ නො දනිත් ද ... දනිත් ද ... තුමු වෙසෙසින් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ වෙසෙත් යයි.

2. 3. 9

තතිය සමණත්තමණ සූත්‍රය

277. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ වේදනාව නො දනිත් ද, වේදනා සමුදය නො දනිත් ද, වේදනා නිරෝධය නො දනිත් ද, වේදනා නිරෝධගාමිනී පටිපදාව නො දනිත් ද, ... දනිත් ද ... තුමු වෙසෙසින් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ වෙසෙත් යයි.

2. 3. 10

සුද්ධිකවේදනා සූත්‍රය

278. මහණෙනි, මේ වේදනා තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යත්: සුවවේදනා ය දුක්වේදනා ය නොදුක් නොසුව වේදනා යි. මහණෙනි, මොහු තුන් වේදනාවෝ යි.

2. 3. 11

නිරාමිස සූත්‍රය

279. මහණෙනි, සාමිස ප්‍රීතියක් ඇත, නිරාමිස ප්‍රීතියක් ඇත, නිරාමිස ප්‍රීතියට වඩා වැඩි වූ නිරාමිසතර ප්‍රීතියක් ඇත. සාමිස සුවයෙක් ඇත, නිරාමිස සුවයෙක් ඇත, නිරාමිස සුවයට වඩා වැඩි වූ නිරාමිසතර සුවයෙක් ඇත, සාමිස උපේක්ෂාවක් ඇත, නිරාමිස උපේක්ෂාවක් ඇත, නිරාමිස උපේක්ෂාවට වඩා වැඩි වූ නිරාමිසතර උපේක්ෂාවක් ඇත. සාමිස විමෝක්ෂයෙක් ඇත, නිරාමිස විමෝක්ෂයෙක් ඇත, නිරාමිස විමෝක්ෂයට වඩා වැඩි වූ නිරාමිසතර විමෝක්ෂයෙක් ඇත.

මහණෙනි, සාමිසප්‍රීතිය කවර යත්: මහණෙනි, මේ කාමගුණ පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: ඉටු කැමැති මනවඩන ප්‍රියස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූපය .. ඉටු කැමති මනවඩන ප්‍රිය ස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු කයින් දතයුතු පහස් ය. මහණෙනි, මොහු පස්කම්මගුණයෝ ය. මහණෙනි, මේ පස්කම්මගුණ නිසා යම් ප්‍රීතියක් උපදී නම් මහණෙනි, මේ සාමිස ප්‍රීතිය යි කියනු ලැබේ.

කතමා ච භික්ඛවෙ නිරාමිසා පිති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි විච්චා අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සච්චාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පයමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, විතකකච්චාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරාමිසා පිති.

කතමා ච භික්ඛවෙ නිරාමිසා නිරාමිසනරා පිති: යං ඛො භික්ඛවෙ ඛිණ්ණාසවස්ස භික්ඛුනො රාගා විතං විමුක්තං පච්චචෙකඛනො දෙසා විතං විමුක්තං පච්චචෙකඛනො මොහා විතං විමුක්තං පච්චචෙකඛනො උප්පජ්ජති පිති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරාමිසා නිරාමිසනරා පිති.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සාමිසං සුඛං: පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා, කතමෙ පඤ්ඤා: චිත්තවිකේශ්ඤායා රූපා ඉඨං කතරා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනීයා -පෙ- කායවිකේශ්ඤායා ථොට්ඨංඛා ඉඨං කතරා මනාපා පියරූපා කාමුපසංභිතා රජනීයා, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාකාමගුණා. යං ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙ පඤ්ඤාකාමගුණෙ පට්ඨා උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ සාමිසං සුඛං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ නිරාමිසං සුඛං: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි විච්චා අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සච්චාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පයමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, විතකකච්චාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, පිතියා ච විරාගා උපෙබ්බො ච විහරති සනො සමපජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංචෙදෙති, යං තං අරියා ආවිකක්ඛති උපෙබ්බො සත්ථා සුඛච්චාරිති තං තතියජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරාමිසං සුඛං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ නිරාමිසා නිරාමිසනරං සුඛං: යං ඛො භික්ඛවෙ ඛිණ්ණාසවස්ස භික්ඛුනො රාගා විතං විමුක්තං පච්චචෙකඛනො දෙසා විතං විමුක්තං පච්චචෙකඛනො මොහා විතං විමුක්තං පච්චචෙකඛනො උප්පජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරාමිසා නිරාමිසනරං සුඛං.

මහණෙනි, නිරාමිස ප්‍රීතිය කවර යත්: මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුලෙධම්යන්ගෙන් වෙන්ව ම චිත්තර්ක සහිත විචාර සහිත විචේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වෙසෙයි. චිත්තර්කවිචාරයන්ගේ සන්තිදීමෙන් ඇතුළත පැහැදීම ඇති සිතේ එකඟබැව් ඇති චිත්තර්ක රහිත විචාර රහිත සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති ද්විතීය-ධ්‍යානයට එළඹ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ නිරාමිස ප්‍රීතිය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, නිරාමිස ප්‍රීතියට වඩා වැඩි වූ නිරාමිසතර ප්‍රීතිය කවර යත්: මහණෙනි, රාගයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන දෙයයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන මෝහයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන රහත් මහණහට යම් ප්‍රීතියක් උපදී ද, මහණෙනි, මේ නිරාමිස ප්‍රීතියට වඩා වැඩි වූ නිරාමිසතර ප්‍රීතිය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සාමිස සුවය කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මේ කම්මුණ පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: ඉටු කැමති මනවඩන ප්‍රියස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූපය. ... ඉටු කැමති මනවඩන ප්‍රියස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු කයින් දතයුතු පහස් ය. මහණෙනි, මොහු පස්කම් ගුණයෝ ය. මහණෙනි, මේ පස්කම්ගුණ නිසා යම් සුවයෙක් යොමිතයෙක් උපදී නම් මහණෙනි, මේ සාමිස සුවය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, නිරාමිස සුවය කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මේ සස්නෙහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව මෑ අකුසල්දහමින් වෙන් ව මෑ චිත්තර්ක සහිත විචාර සහිත විචේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති පළමුවන දෘෂ්ටාන්තයට එළඹ වෙසෙයි. චිත්තර්ක විචාරයන්ගේ සන්තිදීමෙන් ඇතුළත පැහැදීම ඇති සිතේ එකඟබැව් ඇති චිත්තර්ක රහිත විචාර රහිත සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති දෙවන දෘෂ්ටාන්තයට එළඹ වෙසෙයි. ප්‍රීතියක් දුරු කිරීමෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේත් වෙසෙයි. සිහි ඇත්තේ මනා දැනුම ඇත්තේ කයින් සුවත් විඳියි. උපේක්ෂා ඇත්තේ ය. සිහි ඇත්තේ ය. සුවචිහරණ ඇත්තේ ය යි. ආයතීයෝ ඒ යමකට කියත් නම් ඒ තෙවන දෘෂ්ටාන්තයට එළඹ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ නිරාමිස සුවය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, නිරාමිස සුවයට වඩා වැඩි වූ නිරාමිසතර සුවය කවරේ ද යත්: මහණෙනි, රාගයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන දෙයයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන මෝහයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන රහත් මහණහට යම් සුවයෙක් යොමිතයෙක් උපදී නම් මහණෙනි, මෙය නිරාමිස සුවයට වඩා වැඩි වූ නිරාමිසතර සුවය යි කියනු ලැබේ.

කතමා ව භික්ඛවෙ සාමීසා උපෙබා: පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා, කතමෙ පඤ්ච: වක්ඛුච්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා -පෙ- කායච්ඤායා ථොට්ඨකො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමුපසංහිතා රජනීයා, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්චකාමගුණා, යා බො භික්ඛවෙ ඉමෙ පඤ්ච කාමගුණෙ පටිච්ච උප්පජ්ජති උපෙබා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සාමීසා උපෙබා.

කතමා ව භික්ඛවෙ නිරාමීසා උපෙබා: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුබ්බසා ව පහානා දුක්ඛසා ව පහානා පුබ්බෙව සොමනස්ස-දෙමනස්සානං අත්ඛමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙබාසතිපාරිසුද්ධිං චතුස්සකානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරාමීසා උපෙබා.

කතමා ව භික්ඛවෙ නිරාමීසා නිරාමීසතරා උපෙබා: යා බො භික්ඛවෙ ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගා විතං විමුක්තං පච්චෙකඛනො දෙසා විතං විමුක්තං පච්චෙකඛනො මොහා විතං විමුක්තං පච්චෙකඛනො උප්පජ්ජති උපෙබා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරාමීසා නිරාමීසතරා උපෙබා.

කතමො ව භික්ඛවෙ සාමීසො විමොකෙඛා: රූපපටිසඤ්ඤානො විමොකෙඛා සාමීසො විමොකෙඛා. කතමො ව භික්ඛවෙ නිරාමීසො විමොකෙඛා: අරූපපටිසඤ්ඤානො විමොකෙඛා නිරාමීසො විමොකෙඛා. කතමො ව භික්ඛවෙ නිරාමීසා නිරාමීසතරො විමොකෙඛා¹: යො බො භික්ඛවෙ ඛිණ්ණසවස්ස භික්ඛුනො රාගා විතං විමුක්තං පච්චෙකඛනො දෙසා විතං විමුක්තං පච්චෙකඛනො මොහා විතං විමුක්තං පච්චෙකඛනො උප්පජ්ජති විමොකෙඛා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නිරාමීසා නිරාමීසතරො විමොකෙඛාති.

අට්ඨසතපරියායවග්ගාතනියො.

තත්ත්වද්දනං:

සීවකට්ඨසතං භික්ඛු පුබ්බෙකඤ්ඤාඤ්ඤා භික්ඛුනා
සමඤ්චාභමණා තිණි සුද්ධිඤ්ඤා නිරාමීසතති.

වෙදනාසංයුතතං නිධ්මිකං

1 විමොකො - ස 1.

මහණෙනි, සාමීය උපේක්ෂාව කවර ද යත්: මහණෙනි, මේ කම්මණු පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: ඉටු කැමති මනව්‍යධන ප්‍රියස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු ඇසින් දතයුතු රූපය ... ඉටු කැමති මනව්‍යධන ප්‍රියස්වරූප වූ කාමයෙන් යුත් ඇලුම් කටයුතු කයින් දතයුතු පහස් ය. මහණෙනි, මොහු පස්කම්මණුයෝ ය. මහණෙනි, මේ පස්කම්මණු නිසා යම් උපේක්ෂාවක් උපදී නම් මහණෙනි, මෙය සාමීය උපේක්ෂා ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, නිරාමීය උපේක්ෂාව කවර යත්: මහණෙනි, මෙයස්තෙනි මහණ සුවයන් පැහීමෙන් දුකත් පැහීමෙන් පළමු මැ යොමනස් දෙමනසුන් ගේ අභාවයෙන් නොදුක් වූ නොසුව වූ උපේක්ෂාවෙන් හා සිතියෙන් හටගත් පිරිසිදු බැව් ඇති සිවුවන දහනට එළඹ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ නිරාමීය උපේක්ෂාව ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, නිරාමීය උපේක්ෂාවට වඩා වැඩි වූ නිරාමීයතර උපේක්ෂාව කවර යත්: මහණෙනි, රාගයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන දෙසයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන මෝහයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන රහත් මහණහට යම් උපේක්ෂාවක් උපදී ද, මහණෙනි, මේ නිරාමීය උපේක්ෂාවට වැඩි වූ නිරාමීයතර උපේක්ෂාව ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සාමීය විමොක්ෂය කවරේ ද යත්: රූපයෙන් යුත් විමොක්ෂය සාමීය විමොක්ෂ යි. මහණෙනි, නිරාමීය විමොක්ෂය කවරේ ද යත්: අරූපයෙන් යුත් විමොක්ෂය නිරාමීය විමොක්ෂ යි. මහණෙනි, නිරාමීය විමොක්ෂයට වඩා වැඩි වූ නිරාමීයතර විමොක්ෂය කවරේ ද යත්: මහණෙනි, රාගයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන දෙසයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන මෝහයෙන් මිදුණු සිත පස්විකන රහත් මහණ හට යම් විමොක්ෂයෙක් උපදී ද, මහණෙනි, මේ නිරාමීය විමොක්ෂයට වඩා වැඩි වූ නිරාමීයතර විමොක්ෂ යි කියනු ලැබේ.

තෙවැනි වූ අට්ඨසතපරියායවර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය :

සිව්වක අට්ඨසත භික්ඛු පුබ්බඤ්ඤාණ සංඛ්‍යුලභික්ඛු යන සූත්‍ර සය ද සමණ්‍යාභමණ සූත්‍ර තුන ද ශුද්ධික නිරාමීය සූත්‍ර දෙක ද යි එකොළොසෙකි.

වේදනා සංයුක්තය නිමි.

3. මාතුගාමසංයුතතං

1. මාතුගාමවග්ගො

3. 1. 1

මාතුගාමසුත්තං

280. පඤ්ඤාභි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො එකන්තඅමනාපො හොති පුරිසස්ස. කතමෙහි පඤ්ඤාභි: න ච රූපවා හොති, න ච භොගවා හොති, න ච සීලවා හොති, අලසො ච හොති, පච්ඤාස්ස න ලහති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාභි අබ්බෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො එකන්තඅමනාපො හොති පුරිසස්ස.

පඤ්ඤාභි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො එකන්තමනාපො හොති පුරිසස්ස. කතමෙහි පඤ්ඤාභි: රූපවා ච හොති, භොගවා ච හොති, සීලවා ච හොති, දසෙකා ච හොති අනලසො, පච්ඤාස්ස ලහති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාභි අබ්බෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො එකන්තමනාපො හොති පුරිසස්සාති.

3. 1. 2

පුරිසසුත්තං

281. පඤ්ඤාභි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතො පුරිසො එකන්තාමනාපො හොති මාතුගාමස්ස. කතමෙහි පඤ්ඤාභි: න ච රූපවා හොති, න ච භොගවා හොති, න ච සීලවා හොති, අලසො ච හොති, පච්ඤාස්ස න ලහති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාභි අබ්බෙහි සමන්තාගතො පුරිසො එකන්තාමනාපො හොති මාතුගාමස්ස.

පඤ්ඤාභි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතො පුරිසො එකන්තමනාපො හොති මාතුගාමස්ස. කතමෙහි පඤ්ඤාභි: රූපවා ච හොති, භොගවා ච හොති, සීලවා ච හොති, දසෙකා ච හොති අනලසො, පච්ඤාස්ස ලහති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාභි අබ්බෙහි සමන්තාගතො පුරිසො එකන්තමනාපො හොති මාතුගාමස්සාති.

3. 1. 3

ආවෙණිකදුක්ඛසුත්තං

282. පඤ්ඤාමානි භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස ආවෙණිකානි දුක්ඛානි යාති මාතුගාමො පච්චත්තහොති අඤ්ඤත්‍රෙව පුරිසෙහි කතමානි පඤ්ඤාභි: ඉධ භික්ඛවෙ මාතුගාමො දහරොව සමානො පතිතුලං ගව්ඡති, ඤාතකෙහි විනා හොති. ඉදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස පඨමං ආවෙණිකං දුක්ඛං යං මාතුගාමො පච්චත්තහොති අඤ්ඤත්‍රෙව පුරිසෙහි. පුන ච පරං භික්ඛවෙ මාතුගාමො උතුරි හොති, ඉදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස දුතියං ආවෙණිකං දුක්ඛං යං මාතුගාමො පච්චත්තහොති අඤ්ඤත්‍රෙව පුරිසෙහි.

3. මාතුගාම සංයුතතය

1. මාතුගාම වර්ගය

3. 1. 1

මාතුගාම සූත්‍රය

280. මහණෙනි, අඛණ්ඩපසෙකින් යුත් මාගම පුරුෂයාට ඒකාන්තයෙන් අමනාප වේ. කවර පසෙකින් ද යත්: නො ද රුමත් වේ, නො ද ධනවත් වේ, නො ද සිල්වත් වෙයි, අලසත් වේ, ඔහුට ද්‍රව ප්‍රජාවක් නො ලබයි. මහණෙනි, මේ අඛණ්ඩපසින් යුත් මාගම පුරුෂයාට ඒකාන්තයෙන් අමනාප වේ.

මහණෙනි, අඛණ්ඩපසෙකින් යුත් මාගම පුරුෂයාට ඒකාන්තයෙන් නොප වෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: රුමත් ද වෙයි, ධනවත් ද වෙයි, සිල්වත් ද වෙයි, අනලස් ව දක්ෂ ද වෙයි, ඔහුට ද්‍රව ප්‍රජාවක් ලබයි. මහණෙනි, මේ අඛණ්ඩ පසින් යුත් මාගම පුරුෂයාට ඒකාන්තයෙන් මනාප වේ යි.

3. 1. 2

පුරිස සූත්‍රය

281. මහණෙනි, අඛණ්ඩපසෙකින් යුත් පුරුෂ තෙමේ මාගමට ඒකාන්තයෙන් අමනාප වේ. කවර පසෙකින් ද යත්: නො ද රුමත් වෙයි, නො ද භෝගවත් වෙයි, නො ද සිල්වත් වෙයි, අලසත් වෙයි, ඔහුට (ද්‍රව) ප්‍රජාව නො ද ලැබෙයි. මහණෙනි, මේ අඛණ්ඩ පසින් යුත් පුරුෂ තෙමේ මාගමට ඒකාන්තයෙන් අමනාප වේ.

මහණෙනි, අඛණ්ඩපසෙකින් යුත් පුරුෂ තෙමේ මාගමට ඒකාන්තයෙන් මනාප වේ. කවර පසෙකින් ද යත්: රුමත් ද වෙයි, භෝගවත් ද වෙයි, සිල්වත් ද වෙයි, අනලස් ව දක්ෂ ද වෙයි, ඔහුට (ද්‍රව) ප්‍රජාව ද ලැබෙයි. මහණෙනි, මේ පස්අභිත් යුත් පුරුෂ තෙමේ මාගමට ඒකාන්තයෙන් මනාප වේ යි.

3. 1. 3

ආවේණිකදුක්ඛ සූත්‍රය

282. මහණෙනි, පුරුෂයන් හැර මාගම යම් දුක් අනුභව කෙරේ නම් මාගමට උරුම වූ (එබඳු) මේ දුක් පසෙකි. කවර පසෙකින් ද යත්: මහණෙනි, මෙහි මාගම තුරුණු වූවා ම සැමිකුලයට යෙයි, නැයන්ගෙන් වෙන් වෙයි. මහණෙනි, පුරුෂයන් හැර මාගම යම් දුක්කක් විඳි නම් මාගමට උරුම වූ මේ පළමුවන දුක් යි. මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි. මාගම ඔසප් ඇත්තී වෙයි. මහණෙනි, පුරුෂයන් හැර මාගම යම් දුක්කක් විඳි නම් මාගමට උරුම වූ මේ දෙවෙනි දුක් යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ මාතුගාමො ගබ්භිනී හොති, ඉදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස තතියං ආවෙණිකං දුක්ඛං යං මාතුගාමො පව්චන්තූහොති අඤ්ඤාත්‍රෙව පුරිසෙහි. පුන ව පරං භික්ඛවෙ මාතුගාමො විජායති, ඉදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස වතුත්ථං ආවෙණිකං දුක්ඛං යං මාතුගාමො පව්චන්තූහොති අඤ්ඤාත්‍රෙව පුරිසෙහි. පුන ව පරං භික්ඛවෙ මාතුගාමො පුරිසස්ස පාරිවරියං උපෙති, ඉදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස පඤ්චමං ආවෙණිකං දුක්ඛං යං මාතුගාමො පව්චන්තූහොති අඤ්ඤාත්‍රෙව පුරිසෙහි. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච මාතුගාමස්ස ආවෙණිකානි දුක්ඛානි යානි මාතුගාමො පව්චන්තූහොති අඤ්ඤාත්‍රෙව පුරිසෙහිති.

3. 1. 4

තීතිධමමහිසුත්තං

283. තීති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො යෙභුයොයන කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි තීති: ඉධ භික්ඛවෙ මාතුගාමො පුබ්බන්තභසමයං මච්ඡෙරමඋපරිසුට්ඨිතෙන වෙනසා අගාරං අරක්ඛාවසති, මජ්ඣන්තකං සමයං ඉස්සං පරිසුට්ඨිතෙන වෙනසා අගාරං අරක්ඛාවසති, සායන්තභසමයං කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන වෙනසා අගාරං අරක්ඛාවසති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ තීති ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො යෙභුයොයන කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතිති.

3. 1. 5

අනුරුඬසුත්තං*

284. අථ ඛො අයස්මා අනුරුඬො යෙන භගවා තෙනුපසංඛාමී -පෙ- එකමන්තං නිසිංකො ඛො අයස්මා අනුරුඬො භගවන්තං එතද්වොච:

ඉධාහං භගොන මාතුගාමං පස්සාමී දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අනික්කන්තමානුසංකෙන කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්තං¹. කතීහි නු ඛො භගොන ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතිති?

පඤ්චි ඛො අනුරුඬ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්චිති: අස්සද්ධො ව හොති, අහිරිකො ව හොති, අනොත්තාපි ව. හොති, කොධන්තො ව හොති, දුප්පඤ්ඤ ව හොති. ඉමෙහි ඛො අනුරුඬ පඤ්චි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතිති.

*. ඉද සුත්තං මරමපොක්කෙ න දියාතෙ.

1. උපපජ්ජන්තං - 8 1, 2

2. අනොත්තපපි - මජ්ඣං, සා.

මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි. මාගම ගැබ්නි වෙයි. මහණෙනි, පුරුෂයන් හැර මාගම යම් දුකක් විඳි නම් මාගමට උරුම වූ මේ තෙවන දුක යි. මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි. මාගම (දරුවන්) වැඩි. මහණෙනි, පුරුෂයන් හැර මාගම යම් දුකක් විඳි නම් මාගමට උරුම වූ මේ සිවුවන දුක යි. මහණෙනි, නැවත අනෙකක් ද කියමි: මාගම පුරුෂයාගේ පරිවරියාවට එළඹෙයි. මහණෙනි, පුරුෂයන් හැර මාගම යම් දුකක් විඳි නම් මාගමට උරුම වූ මේ පස්වන දුක යි. මහණෙනි, පුරුෂයන් හැර මාගම යම් දුකක් විඳි නම් මාගමට උරුම වූ දුක් පස මොහු යි.

3. 1. 4

තීහි ධම්මෙහි සූත්‍රය

283. මහණෙනි, දහම් තුනකින් යුත් මාගම බෙහෙවින් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙයි. කවර තුනකින් ද යත්: මහණෙනි, මෙහි මාගම පෙරවරු මසුරුමල නැග සිටි සිතින් යුතු ව ගෙහි වෙසෙයි, මද්දහන තරහ නැගී සිතින් යුතු ව ගෙහි වෙසෙයි, සවස කාම රාගය නැගී සිතින් යුතු ව ගෙහි වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ තුන්-දහමින් යුත් මාගම බෙහෙවින් කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවසව පතිත වන නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 5

අනුරුද්ධ සූත්‍රය

284. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ ... එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ:

වහන්ස, මෙහි මම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙන මාගමක මිනිසැය ඉක්මවා පැවති පිරිසිදු දිවැසින් දකිමි. වහන්ස, කෙතෙක් දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණේ දැයි.

අනුරුද්ධ, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහෑ රහිත වෙයි. ලජ්‍යා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, කිපෙනසුලු වෙයි, නුවණ රහිත වෙයි. අනුරුද්ධ, මේ දහම් පසින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 6

කොධනසුත්තං

285. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායසීහි හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: අසසද්ධො ච භොති, අභිරිකො ච භොති, අනොත්තාපි ච භොති, කොධනො ච භොති, දුප්පඤ්ඤා ච භොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායසීහි හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

3. 1. 7

උපනාහිසුත්තං

286. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායසීහි හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: අසසද්ධො ච භොති, අභිරිකො ච භොති, අනොත්තාපි ච භොති, උපනාහි ච භොති, දුප්පඤ්ඤා ච භොති; ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායසීහි හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

3. 1. 8

ඉසසුකිසුත්තං

287. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායසීහි හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: අසසද්ධො ච භොති, අභිරිකො ච භොති, අනොත්තාපි ච භොති, ඉසසුකි ච භොති, දුප්පඤ්ඤා ච භොති; ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායසීහි හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

3. 1. 9

මච්ඡරිසුත්තං

288. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායසීහි හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: අසසද්ධො ච භොති, අභිරිකො ච භොති, අනොත්තාපි ච භොති, මච්ඡරි ච භොති, දුප්පඤ්ඤා ච භොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායසීහි හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. 1. 6

කොටන සූත්‍රය

285. මහණෙනි, දහම්පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ රහිත වෙයි, ලජ්ජා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, කිපෙනසුලු වෙයි, නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 7

උපනාහී සූත්‍රය

286. මහණෙනි, දහම්පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ රහිත වෙයි, ලජ්ජා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, බඳුවෙර සහිත වෙයි, නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 8

ඉස්සුකී සූත්‍රය

287. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ රහිත වෙයි, ලජ්ජා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, ඊෂ්ඨා සහිත වෙයි, නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 9

මච්ඡරී සූත්‍රය

288. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ රහිත වෙයි, ලජ්ජා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, මසුරු වෙයි, නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 10

අතිවාරිසුතනං

289. පඤ්ඤා භික්ඛුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: අස්සඤ්ඤා ව හොති, අභිරිකො ව හොති, අනොකතාපි ව හොති, අතිවාරි ව හොති, දුප්පඤ්ඤා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛුවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතිති.

3. 1. 11

දුස්සිලසුතනං

290. පඤ්ඤා භික්ඛුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: අස්සඤ්ඤා ව හොති, අභිරිකො ව හොති, අනොකතාපි ව හොති, දුස්සිලො ව හොති, දුප්පඤ්ඤා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛුවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතිති.

3. 1. 12

අප්පසාදසුතසුතනං

291. පඤ්ඤා භික්ඛුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: අස්සඤ්ඤා ව හොති, අභිරිකො ව හොති, අනොකතාපි ව හොති, අප්පසාදො ව හොති, දුප්පඤ්ඤා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛුවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතිති.

3. 1. 13

කුසීනසුතනං

292. පඤ්ඤා භික්ඛුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: අස්සඤ්ඤා ව හොති, අභිරිකො ව හොති, අනොකතාපි ව හොති, කුසීනො ව හොති, දුප්පඤ්ඤා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛුවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතිති.

3. 1. 10

අතිවාරි සූත්‍රය

289. මහණෙනි, දහම්පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදූහැ රහිත වෙයි, ලජ්ජා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, (සැමියා) ඉක්මවා හැසිරෙන-සුලු වෙයි, නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් පසින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරු ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 11

දුස්සිල සූත්‍රය

290. මහණෙනි, දහම්පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදූහැ රහිත වෙයි, ලජ්ජා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, දුස්සිල් වෙයි, නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 12

අප්පස්සුත සූත්‍රය

291. මහණෙනි, දහම්පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදූහැ රහිත වෙයි, ලජ්ජා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, ඇසු පිරු තැන් රහිත වෙයි. නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 13

කුසිත සූත්‍රය

292. මහණෙනි, දහම්පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදූහැ රහිත වෙයි, ලජ්ජා රහිත වෙයි, බිය රහිත වෙයි, මැලි වෙයි, නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 14

මුට්ඨසසතිසුත්තං

293. පඤ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤි: අස්සඤ්ඤා ව හොති, අභිරිකො ව හොති, අනොත්තාපි ව හොති, මුට්ඨස්සති ව හොති, දුප්පඤ්ඤා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

3. 1. 15

පඤ්චවෙරසුත්තං

294. පඤ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤි: පාණාතිපාතී ව හොති, අදික්ඛාදයි ව හොති, කාමෙසුම්ච්ඡාවාරී ව හොති, මුද්දාවාදී ව හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨායී ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

මාතුගාමවග්ගො පඨමො.

තත්තුඤ්ඤා :

මාතුගාමො පුරිසෙව ආවෙණිකො තීහි ධම්මෙහි
කොධනො උපනාහී ව ඉසුසුකී මච්ඡරෙන ව,
අතිවාරී ව අනුරුඤ්ඤා දුස්සිලො වාසසුත්තො
කුසිනො මුට්ඨස්සතිවෙති පඤ්චවෙරං පඤ්ඤාසාති.

3. 1. 14

මුට්ඨස්සති සූත්‍රය

293. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාතවූ නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදූහැ රහිත වෙයි. ලජ්ජා රහිත වෙයි. බිය රහිත වෙයි. මුළාසිහි ඇති වෙයි. නුවණ රහිත වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ යි.

3. 1. 15

පඤ්චවෙර සූත්‍රය

294. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාතවූ නිරයට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: පණ්ඩායෙන් යුක්ත වෙයි. අධිනාදනින් යුක්ත වෙයි. කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන්නී වෙයි. මුසා බණන්නී වෙයි. රහමෙර පානය කරන්නී වෙයි. මහණෙනි, මේ පස් දහමෙන් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාතවූ නිරයට පැමිණේ යි.

පළමුවැනි මාතුගාමවර්ග යි.

එහි සූත්‍ර නාමාවලිය:

මාතුගාම, පුරිස, ආවේණික, තිහිධමෙහි, කොධනළපනාහි ඉසයුකි, මච්ඡරි, අතිවාරි; අනුරුඳ්ධ, දුඤ්ච, අප්පයුත්ත, කුසිත, මුට්ඨස්සති, පඤ්චවෙර ය යි සූත්‍ර පසළොස්කි.

2. අනුරුද්ධවග්ගො

3. 2. 1

අනුරුද්ධසූතනං*

295. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො යෙන භගවා තෙනුපසංඛාමී
-පෙ- එකමන්තං නිසිංකො ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො භගවන්තං
එතදවොච:

ඉධාහං භගන්ත මාතුගාමං පස්සාමී දිබ්බෙන වක්ඛුනා විසුද්ධෙන
අර්ක්කනන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං
උපපජ්ජන්තං. කතීහි නුඛො භගන්ත ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො
කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජතීති.

පඤ්චිති ඛො අනුරුද්ධ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස
හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්චිති:
සද්ධො ව හොති, හිරිමා ව හොති, ඔක්කාපි ව හොති, අකෙකාධන්තො
ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි ඛො අනුරුද්ධ පඤ්චිති ධම්මෙහි
සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං
ලොකං උපපජ්ජතීති.

3. 2. 2

අකෙකාධන්තසූතනං

296. පඤ්චිති හික්ඛිවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො
කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි
පඤ්චිති: සද්ධො ව හොති, හිරිමා ව හොති, ඔක්කාපි ව හොති,
අකෙකාධන්තො ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි ඛො හික්ඛිවෙ
පඤ්චිති ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා
සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජතීති.

3. 2. 3

අනුපනාහීසූතනං

297. පඤ්චිති හික්ඛිවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො
කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි
පඤ්චිති: සද්ධො ව හොති, හිරිමා ව හොති, ඔක්කාපි ව
හොති, අනුපනාහී ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි ඛො හික්ඛිවෙ
පඤ්චිති ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා
සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජතීති.

* ඉදම්පි සූතනං මරණපොත්තකෙන න දියසතෙ

2. අනුරුද්ධ වර්ගය

3. 2. 1

අනුරුද්ධ සූත්‍රය

295. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ. ... එකත්පස්ව හුන් ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

වහන්ස, මෙහි මම කාබුන් මරණින් මතු සොහන ගති ඇති සගලොවට පැමිණෙන මාගමක මිනිසැය ඉක්මවා පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් දකිමි. වහන්ස කෙනෙක් දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සොහන ගති ඇති සගලොවට පැමිණේ දැ යි.

අනුරුද්ධ, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති සගලොවට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. ලජ්‍යා ඇති වෙයි. බිය ඇති වෙයි. නො කිපෙනසුලු වෙයි. නුවණැති වෙයි. අනුරුද්ධ, මේ පස් දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු යහපත් ගති ඇති සගලොවට පැමිණේ යි.

3. 2. 2

අකෙකාධන සූත්‍රය

296. මහණෙනි දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොවට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. ලජ්‍යා ඇති වෙයි. බිය ඇති වෙයි. නො කිපෙනසුලු වෙයි. නුවණැති වෙයි. මහණෙනි මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොවට පැමිණේ යි.

3. 2. 3

අනුපනාහී සූත්‍රය

297. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොවට පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. ලජ්‍යා ඇති වෙයි. බිය ඇති වෙයි. බැඳි වෙර නැති වෙයි. නුවණැති වෙයි. මහණෙනි මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොවට පැමිණේ යි.

3. 2. 4

අනිසප්පකිසුතනං

298. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: සද්ධො ව හොති, භිරිමා ව හොති, ඔත්තාපි ව හොති, අනිසප්පකි ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

3. 2. 5

අමච්ඡරිසුතනං

299. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: සද්ධො ව හොති. භිරිමා ව හොති, ඔත්තාපි ව හොති, අමච්ඡරි ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

3. 2. 6

අනත්චාරිසුතනං

300. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: සද්ධො ව හොති, භිරිමා ව හොති, ඔත්තාපි ව හොති; අනත්චාරි ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

3. 2. 7

සිලවත්තසුතනං

301. පඤ්ඤා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්ඤා: සද්ධො ව හොති, භිරිමා ව හොති, ඔත්තාපි ව හොති, සිලවා ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

3. 2. 4

අනිසුකි සූත්‍රය

298. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔතප් ඇති වෙයි. ඊර්ෂ්‍යා රහිත වෙයි. පැනවත් වෙයි. මහණෙනි මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි.

3. 2. 5

ආමච්ඡරි සූත්‍රය

299. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔතප් ඇති වෙයි. නො මසුරු වෙයි. පැනවත් වෙයි. මහණෙනි මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි.

3. 2. 6

අනතිවාරි සූත්‍රය

300. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔතප් ඇති වෙයි. (සැමියා) ඉක්ම නො හැසිරෙන්නී වෙයි. පැනවත් වෙයි. මහණෙනි මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි.

3. 2. 7

සිල්වනක සූත්‍රය

301. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔතප් ඇති වෙයි. සිල්වත් වෙයි. පැනවත් වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි.

3. 2. 8

බහුසසුකසුත්තං.

302. පඤ්චි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්චි: සද්ධො ව හොති, හිරිමා ව හොති, ඔක්කාපි ව හොති, බහුසසුතො ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

3. 2. 9

ආරද්ධවිරියසුත්තං.

303. පඤ්චි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්චි: සද්ධො ව හොති, හිරිමා ව හොති, ඔක්කාපි ව හොති, ආරද්ධවිරියො ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

3. 2. 10

උපට්ඨිතසතිසුත්තං.

304. පඤ්චි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්චි: සද්ධො ව හොති, හිරිමා ව හොති, ඔක්කාපි ව හොති, උපට්ඨිතසති ව හොති, පඤ්ඤවා ව හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

3. 2. 11

පඤ්ඤාසීලසුත්තං.

305. පඤ්චි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. කතමෙහි පඤ්චි: පාණාතිපාතා පටිවිරතො ව හොති, අදික්කාදනා පටිවිරතො ව හොති, කාමෙසු මිථ්‍යාවාරා පටිවිරතො ව හොති, මුසාවාද පටිවිරතො ව හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදවධානා පටිවිරතො ව හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චි ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

අනුරුද්ධවග්ගො දුතියො.

තත්‍රැද්දතං :

අනුරුද්ධො අකෙකාධනො අනුපනාහී අතිසසුකී
අමච්ඡරි අනත්චාරි සීලවා ව බහුසුතො
විරියං සති පඤ්ඤාසීලො ව සුක්කපකෙක පකාසිනාති.

3. 2. 8

බහුසසුත සුත්‍රය

302. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි, ඔතප් ඇති වෙයි, බොහෝ ඇසු පිරු භෑන් ඇති වෙයි, පැනවත් වෙයි. මහණෙනි මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණේ යි.

3. 2. 9

ආරදධවරිය සුත්‍රය

303. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි, හිරි ඇති වෙයි, ඔතප් ඇති වෙයි. ඇරඹු වෙර ඇති වෙයි. පැනවත් වෙයි. මහණෙනි මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණේ යි.

3. 2. 10

උපට්ඨිතසති සුත්‍රය

304. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැ ඇති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔතප් ඇති වෙයි. එළඹ සිටි සිහි ඇති වෙයි. පැනවත් වෙයි. මහණෙනි මේ පස්දහමින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණේ යි.

3. 2. 11

පඤ්චසිල සුත්‍රය

305. මහණෙනි, මේ දහම් පසෙකින් යුතු මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙයි. කවර පසෙකින් ද යත්: පණ්ඩායෙන් වැළකුණේ වෙයි. අධිනායුකින් වැළකුණේ වෙයි. කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකුණේ වෙයි. ව්‍යාධියෙන් වැළකුණේ වෙයි. රහමෙර සානායෙන් වැළකුණේ වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්දහමින් යුත් මාගම කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණේ යි.

දෙවැනි අනුරුථ වර්ග යි.

එහි සුත්‍රනාමාවලිය:

අනුරුථ, අකකාධන, අනුසනාහි, අනියුක්ක, අමච්ඡරි, අනාභිච්ඡරි, සිලවක, බහුසසුත, ආරදධවරිය. උපට්ඨිතසති, පඤ්චසිලය යි. ඉතිරිපස්සයෙහි සුත්‍ර එකොළොසක් පවසන ලදී.

3. බලවිගනය

3. 3. 1

සුද්ධසුත්තං

306. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස බලානි, කතමානි පඤ්ඤා: රූපබලං, භොගබලං, ඤාතිබලං, පුත්තබලං, සීලබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා මාතුගාමස්ස බලානීති.

3. 3. 2

විසාරදසුත්තං

307. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස බලානි කතමානි පඤ්ඤා: රූපබලං, භොගබලං, ඤාතිබලං, පුත්තබලං, සීලබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා මාතුගාමස්ස බලානි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාහි බලෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො විසාරදෙ අගාරං අරුඤ්චසනීති.

3. 3. 3

පසය්‍යාසුත්තං

308. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස බලානි, කතමානි පඤ්ඤා: රූපබලං, භොගබලං, ඤාතිබලං, පුත්තබලං, සීලබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා මාතුගාමස්ස බලානි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාහි බලෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො සාමිකං පසය්‍යා අගාරං අරුඤ්චසනීති.

3. 3. 4

අභිභූය්‍යාසුත්තං

309. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස බලානි, කතමානි පඤ්ඤා: රූපබලං, භොගබලං, ඤාතිබලං, පුත්තබලං, සීලබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා මාතුගාමස්ස බලානි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාහි බලෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො සාමිකං අභිභූය්‍යා වතනීති.

එකෙන ච ඛො භික්ඛවෙ බලෙන සමන්තාගතො පුරිසො මාතුගාමං අභිභූය්‍යා වෘත්තී, කතමෙන එකෙන: ඉස්සරියබලෙන, ඉස්සරියබලෙන අභිභූතං භික්ඛවෙ මාතුගාමං නෙව රූපබලං තායතී, න භොගබලං¹ තායතී, න ඤාතිබලං තායතී, න පුත්තබලං තායතී, න සීලබලං තායතීති.

1 ගොතකබලං - සි 1, 2.

3. බලවර්ගය

3. 3. 1

සුද්ධ සූත්‍රය

306. මහණෙනි මාගමට මේ බල පසෙකි, කවර පසෙක් ද යත්: රූපබලය, භොගබලය, ඤාතිබලය, පුත්‍රබලය, සීලබලයි. මහණෙනි මේ මාගමගේ බල පස යි.

3. 3. 2

විසාරද සූත්‍රය

307. මහණෙනි මාගමට මේ බල පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: රූපබලය, භොගබලය, ඤාතිබලය, පුත්‍රබලය, සීලබලය යි. මහණෙනි මේ මාගමගේ බල පසයි. මහණෙනි මේ බලපසින් යුතු මාගම විසාරද වී ගෙහි වෙසේ යි.

3. 3. 3

පසය්ග සූත්‍රය

308. මහණෙනි මාගමට මේ බල පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: රූපබලය, භොගබලය, ඤාතිබලය, පුත්‍රබලය, සීලබලය යි. මහණෙනි මේ මාගමගේ බල පස යි. මහණෙනි මේ බලපසින් යුතු මාගම සැමියා මැඩ ගෙන ගෙහි වෙසේ යි.

3. 3. 4

අභිතුයා සූත්‍රය

309. මහණෙනි මාගමට මේ බල පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: රූපබලය, භොගබලය, ඤාතිබලය, පුත්‍රබලය සීලබලය යි. මහණෙනි මේ මාගමගේ බල පස යි. මහණෙනි මේ බලපසින් යුතු මාගම සැමියා යටත් කොට ගෙන පවතියි.

මහණෙනි එක්බලයකින්ද යුතු පුරුෂ තෙමේ මාගම යටත් කොට ගෙන පවතියි. කවර එකෙකින් ද යත්: ඉසුරු බෙලෙනි. මහණෙනි ඉසුරු බෙලෙන් මඩනා ලද මාගම රූපබලය නො ම රකී. භොගබලය නො ම රකී. ඤාතිබලය නො ම රකී පුත්‍රබලය නො ම රකී. සීලබලය නො ම රකී යි.

3. 3. 5

අභිගසුප්පතං.

310. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස බලානී, කතමානී පඤ්ච: රූපබලං භොගබලං ඤාතිබලං පුත්තබලං සීලබලං. රූපබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො භොති න ව භොගබලෙන, එවං සො තෙන අඛෙය්න අපරිපුරො භොති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ මාතුගාමො රූපබලෙන ව සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව, එවං සො තෙන අඛෙය්න පරිපුරො භොති. රූපබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව, න ව ඤාතිබලෙන එවං සො තෙන අඛෙය්න අපරිපුරො භොති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ මාතුගාමො රූපබලෙන ව සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව ඤාතිබලෙන ව, එවං සො තෙන අඛෙය්න පරිපුරො භොති.

රූපබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව ඤාතිබලෙන ව, න ව පුත්තබලෙන, එවං සො තෙන අඛෙය්න අපරිපුරො භොති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ මාතුගාමො රූපබලෙන ව සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව ඤාතිබලෙන ව පුත්තබලෙන ව, එවං සො තෙන අඛෙය්න පරිපුරො භොති. රූපබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව ඤාතිබලෙන ව පුත්තබලෙන ව න ව සීලබලෙන, එවං සො තෙන අඛෙය්න අපරිපුරො භොති. යතො ව ඛො භික්ඛවෙ මාතුගාමො රූපබලෙන ව සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව ඤාතිබලෙන ව පුත්තබලෙන ව සීලබලෙන ව, එවං සො තෙන අඛෙය්න පරිපුරො භොති. ඉමානී ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච මාතුගාමස්ස බලානීති.

3. 3. 6

නාසිතබ්බසුප්පතං.

311. පඤ්චමානී භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස බලානී. කතමානී පඤ්ච: රූපබලං භොගබලං ඤාතිබලං පුත්තබලං සීලබලං. රූපබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො භොති න ව සීලබලෙන, නාසෙණෙඨි නං කුලෙ න වාසෙහති. රූපබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව න ව සීලබලෙන, නාසෙණෙඨි නං කුලෙ න වාසෙහති. රූපබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව ඤාතිබලෙන ව, න ව සීලබලෙන, නාසෙණෙඨි නං කුලෙ න වාසෙහති. රූපබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො භොති භොගබලෙන ව ඤාතිබලෙන ව පුත්තබලෙන ව, න ව සීලබලෙන, නාසෙණෙඨි නං කුලෙ න වාසෙහති.

3. 3. 5

අඩග සූත්‍රය

310. මහණෙනි, මාගමට මේ බල පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: රූපබලය භොගබලය ඥාතිබලය පුත්‍රබලය සීලබලය යි. මහණෙනි, මාගම රූපබලයෙන් යුතු වූවා භොගබලයෙන් නො ද යුතු වේ ද, මෙසේ ඇය ඒ අභීන් නො පිරිපුන් වෙයි. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් යුතු වූවා වේ ද මෙසේ ඇය ඒ අභීන් පිරිපුන් වෙයි. මහණෙනි, මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් යුතු වූවා ඥාතිබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, මෙසේ ඇය ඒ අභීන් නො පිරිපුන් වෙයි. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් ඥාතිබලයෙනුත් යුතු වූවා වේ ද මෙසේ ඇය ඒ අභීන් පිරිපුන් වෙයි.

මහණෙනි, මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් ඥාතිබලයෙනුත් යුතු වූවා පුත්‍රබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, මෙසේ ඇය ඒ අභීන් නො පිරිපුන් වෙයි. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් ඥාතිබලයෙනුත් පුත්‍රබලයෙනුත් යුතු වූවා වේ ද මෙසේ ඇය ඒ අභීන් පිරිපුන් වෙයි. මහණෙනි, මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් ඥාතිබලයෙනුත් පුත්‍රබලයෙනුත් යුතු වූවා සීලබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, මෙසේ ඇය ඒ අභීන් නො පිරිපුන් වෙයි. මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් ඥාතිබලයෙනුත් පුත්‍රබලයෙනුත් සීලබලයෙනුත් යුතු වූවා වේ ද, මෙසේ ඇය ඒ අභීන් පිරිපුන් වෙයි. මහණෙනි, මේ පස මාගමගේ බල යි.

3. 3. 6

නාසිකබබ සූත්‍රය

311. මහණෙනි, මාගමට මේ බල පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: රූපබලය භොගබලය ඥාතිබලය පුත්‍රබලය සීලබලය යි. මහණෙනි, මාගම රූපබලයෙන් යුතු වූවා සීලබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද ඇය නසත් ම ය. කුලයෙහි නො වස්වත් ම ය. මහණෙනි, මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් යුතු වූවා නො ද සීලබලයෙන් යුතු වූවා වේ ද, ඇය නසත් ම ය. කුලයෙහි නො වස්වත් ම ය. මහණෙනි, මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් ඥාතිබලයෙනුත් යුතු වූවා සීලබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, ඇය නසත් ම ය. කුලයෙහි නො වස්වත් ම ය. මහණෙනි, මාගම රූපබලයෙනුත් භොගබලයෙනුත් ඥාතිබලයෙනුත් පුත්‍රබලයෙනුත් යුතු වූවා සීලබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, ඇය නසත් ම ය. කුලයෙහි නො වස්වත් ම ය.

යනො ව ඛො භික්ඛවෙ මාතුගාමො රූපබලෙන සමන්තාගතො හොති භොගබලෙන ව ඤාතිබලෙන ව පුත්තබලෙන ව සීල බලෙන ව. වාසෙනෙත්ථ නං කුලෙ න නාසෙහති. සීලබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො හොති න ව රූප බලෙන වාසෙනෙත්ථ නං කුලෙ න නාසෙහති. සීලබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො හොති න ව භොගබලෙන, වාසෙනෙත්ථ නං කුලෙ න නාසෙහති. සීලබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො හොති න ව ඤාතිබලෙන වාසෙනෙත්ථ නං කුලෙ න නාසෙහති.

සීලබලෙන ව භික්ඛවෙ මාතුගාමො සමන්තාගතො හොති න ව පුත්තබලෙන, වාසෙනෙත්ථ නං කුලෙ න නාසෙහති, ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච මාතුගාමස්ස බලානීති.

3. 3. 7

හෙතුසූත්තං

312. පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස බලානි, කතමානි පඤ්ච: රූපබලං භොගබලං ඤාතිබලං පුත්තබලං සීලබලං. න භික්ඛවෙ මාතුගාමො රූපබලහෙතු වා භොගබලහෙතු වා ඤාතිබලහෙතු වා පුත්තබලහෙතු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සීලබලහෙතු ඛො භික්ඛවෙ මාතුගාමො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච මාතුගාමස්ස බලානීති.

3. 3. 8

ධානසූත්තං

313. පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ ධානානි දුලලහානි අකතපුඤ්ඤන මාතුගාමෙන. කතමානි පඤ්ච: පතිරූපකුලෙ ජායෙය්‍යන්ති ඉදං භික්ඛවෙ පටමං ධානං දුලලහං අකතපුඤ්ඤන මාතුගාමෙන. පතිරූපකුලෙ ජායිත්වා පතිරූපං කුලං ගවේජ්‍ය්‍යන්ති ඉදං භික්ඛවෙ දුතීයං ධානං දුලලහං අකතපුඤ්ඤන මාතුගාමෙන. පතිරූපකුලෙ ජායිත්වා පතිරූපං කුලං ග්හත්වා අසපක්ඛි අගාරං අර්ඤ්චාවසෙය්‍යන්ති ඉදං භික්ඛවෙ තතීයං ධානං දුලලහං අකතපුඤ්ඤන මාතුගාමෙන. පතිරූපකුලෙ ජායිත්වා පතිරූපං කුලං ගන්ත්වා අසපක්ඛි අගාරං අර්ඤ්චාවසන්ති පුත්තවතී අස්සන්ති ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං ධානං දුලලහං අකතපුඤ්ඤන මාතුගාමෙන. පතිරූපකුලෙ ජායිත්වා පතිරූපං කුලං ගන්ත්වා අසපක්ඛි අගාරං අර්ඤ්චාවසන්ති පුත්තවතී සමානා සාමිකං අභිභුය්‍ය වර්තෙය්‍යන්ති ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං ධානං දුලලහං අකතපුඤ්ඤන මාතුගාමෙන. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධානානි දුලලහානි අකතපුඤ්ඤන මාතුගාමෙන.

මහණෙනි, යම් භෙයෙකින් මාගම රූපබලයෙකුත් භොගබලයෙකුත් ඤාතිබලයෙකුත් පුත්‍රබලයෙකුත් සීලබලයෙකුත් යුතු වූවා වේ ද, ඇය කුලයෙහි වස්වත් ම ය. නො නසත් ම ය. මහණෙනි, මාගම සීල-බලයෙන් යුතු වූවා රූපබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, ඇය කුලයෙහි වස්වත් ම ය. නො නසත් ම ය. මහණෙනි, මාගම සීලබලයෙන් යුතු වූවා භොගබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, ඇය කුලයෙහි වස්වත් ම ය. නො නසත් ම ය. මහණෙනි, මාගම සීලබලයෙන් යුතු වූවා ඤාති-බලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, ඇය කුලයෙහි වස්වත් ම ය. නො නසත් ම ය. මහණෙනි, මාගම සීලබලයෙන් යුතු වූවා පුත්‍රබලයෙන් නො ද යුතු වූවා වේ ද, ඇය කුලයෙහි වස්වත් ම ය. නො නසත් ම ය. මහණෙනි, මේ මාගමගේ බල පස යි.

3. 3. 7

භේතු සූත්‍රය

312. මහණෙනි, මාගමට මේ බල පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: රූපබලය භොගබලය ඤාතිබලය පුත්‍රබලය සීලබලය යි. මහණෙනි, මාගම රූපබලය භේතු කොට හෝ භොගබලය භේතු කොට හෝ ඤාතිබලය භේතු කොට හෝ පුත්‍රබලය භේතු කොට හෝ සීලබලය භේතු කොට කායුත් මරණින් මතු සෝභන ගති ඇති සගලොච්ච නො පැමිණෙයි. මහණෙනි, මාගම සීලබලය භේතු කොට කායුත් මරණින් මතු සෝභන ගති ඇති සගලොච්ච පැමිණෙයි. මහණෙනි, මේ මාගමගේ බල පස යි.

3. 3. 8

යාන සූත්‍රය

313. මහණෙනි, නො කළ පින් ඇති මාගම විසින් දුලබ වූ මේ කරුණු පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: මහණෙනි, “සුදුසු කුලයක උපදින්නෙමි” යි මෙය නො කළ පින් ඇති මාගම විසින් දුලබ වූ පළමුවන කරුණ යි. මහණෙනි, “සුදුසු කුලයක ඉපිද සුදුසු කුලයකට යන්නෙමි” යි මෙය නො කළ පින් ඇති මාගම විසින් දුලබ වූ දෙවන කරුණ යි. මහණෙනි, “සුදුසු කුලයක ඉපිද සුදුසු කුලයකට ගොස් සපත්තියක නැති ගෙහි වෙසෙන්නෙමි” යි මෙය නො කළ පින් ඇති මාගම විසින් දුලබ වූ තෙවන කරුණ යි. මහණෙනි, “සුදුසු කුලයක ඉපිද සුදුසු කුලයකට ගොස් සපත්තියක නැති ගෙහි වෙසෙමින් දරුවන් ඇත්තියක් වන්නෙමි” යි මෙය නො කළ පින් ඇති මාගම විසින් දුලබ වූ සිවුවන කරුණ යි. මහණෙනි, “සුදුසු කුලයක ඉපිද සුදුසු කුලයකට ගොස් සපත්තියක නැති ගෙහි වෙසෙමින් දරුවන් ඇත්තී ම සැමියා මැඩගෙන පවත්නෙමි” යි මෙය නො කළ පින් ඇති මාගම විසින් දුලබ වූ පස්වන කරුණ යි. මහණෙනි මේ නො කළ පින් ඇති මාගම විසින් දුලබ වූ කරුණු පස යි.

පඤ්චමානී භික්ඛවෙ ඤානානි සුලභානි කතපුඤ්ඤාන මාතුගාමෙන. කතමානි පඤ්ච: පතිරූපකුලෙ ජායෙය්‍යන්තී ඉදං භික්ඛවෙ පටමං ඤානං සුලභං කතපුඤ්ඤාන මාතුගාමෙන. පතිරූපකුලෙ ජායිත්වා පතිරූපං කුලං ගවේජය්‍යන්තී ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ඤානං සුලභං කතපුඤ්ඤාන මාතුගාමෙන. පතිරූපකුලෙ ජායිත්වා පතිරූපං කුලං ගන්වා අසපත්ති අගාරං අර්ක්ඛාවසෙය්‍යන්තී ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ඤානං සුලභං කතපුඤ්ඤාන මාතුගාමෙන. පතිරූපකුලෙ ජායිත්වා පතිරූපං කුලං ගන්වා අසපත්ති අගාරං අර්ක්ඛාවසන්ති පුත්තවතී අසිසන්ති ඉදං භික්ඛවෙ චතුසං ඤානං සුලභං කතපුඤ්ඤාන මාතුගාමෙන. පතිරූපකුලෙ ජායිත්වා පතිරූපං කුලං ගන්වා අසපත්ති අගාරං අර්ක්ඛාවසන්ති පුත්තවතී සමානා සාමිකං අභිභූය්‍ය වන්තෙය්‍යන්තී ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං ඤානං සුලභං කතපුඤ්ඤාන මාතුගාමෙන. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චමානානි සුලභානි කතපුඤ්ඤාන මාතුගාමෙනාති.

3. 3. 9

විසාරදවාසසුත්තං

314. පඤ්ච භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො විසාරදෙ අගාරං අර්ක්ඛාවසති. කතමෙහි පඤ්චහි: පාණාතිපානා පටිවිරතො ව හොති, අදික්ඛාද්‍යා පටිවිරතො ව හොති, කාමෙසු මිථ්‍යාචාරා පටිවිරතො ව හොති. මුසාවාද පටිවිරතො ව හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදධ්මානා පටිවිරතො ව හොති; ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙහි සමන්තාගතො මාතුගාමො විසාරදෙ අගාරං අර්ක්ඛාවසතිති.

3. 3. 10

වඩ්ඪිසුත්තං

315. පඤ්ච භික්ඛවෙ වඩ්ඪිහි වඩ්ඪමානා අරියසාවිකා අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති, සාරාද්ධිති ව හොති වරාද්ධිති ව කායසං. කතමාහි: පඤ්චහි: සඤ්ඤාය වඩ්ඪති, සිලෙන වඩ්ඪති, සුතෙන වඩ්ඪති, වාගෙන වඩ්ඪති, පඤ්ඤාය වඩ්ඪති. ඉමාහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච වඩ්ඪිහි වඩ්ඪමානා අරියසාවිකා අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති, සාරාද්ධිති ව හොති වරාද්ධිති ව කායසංනාති.

සඤ්ඤාය සිලෙන ව යාධ වඩ්ඪති
පඤ්ඤාය වාගෙන සුතෙන වුභයං
සා තාදිසි සිලවතී උපාසිකා
ආදියති සාරං ඉධෙව අත්තනොති.

බලවග්ගො තතියො.

තත්‍රාද්දනා:

සුඤ්ඤා විසාරද පසංඝා අභිභූය්‍ය අබ්බත පඤ්චමං.
නාසධිතඛං හෙතුධානං විසාරද වඩ්ඪිනා තෙ දසාති.

මාතුගාමසංයුක්තං සමන්තං

1. කතමෙහි - මිජසං, සා.
2. ඉමෙහි - මිජසං, ගා.

3. ආදියති - මිජසං, සා.

මහණෙනි, කළ පින් ඇති මාගම වීසින් සුලබ වූ මේ කරුණු පසෙකි. කවර පසෙක් ද යත්: මහණෙනි “සුදුසු කුලයක උපදින්නෙමි”යි මෙය කළ පින් ඇති මාගම වීසින් සුලබ වූ පළමුවන කරුණ යි. මහණෙනි, “සුදුසු කුලයක ඉපිද සුදුසු කුලයකට යන්නෙමි”යි මෙය කළ පින් ඇති මාගම වීසින් සුලබ වූ දෙවන කරුණයි. මහණෙනි “සුදුසු කුලයක ඉපිද සුදුසු කුලයකට ගොස් සපත්තියක නැති ගෙහි වෙසෙන්නෙමි”යි මෙය කළ පින් ඇති මාගම වීසින් සුලබ වූ තෙවන කරුණයි. මහණෙනි “සුදුසු කුලයක ඉපිද සුදුසු කුලයකට ගොස් සපත්තියක නැති ගෙහි වෙසෙමින් දරුවන් ඇත්තියක් වන්නෙමි”යි මෙය කළ පින් ඇති මාගම වීසින් සුලබ වූ සිවුවන කරුණ යි. මහණෙනි, “සුදුසු කුලයක ඉපිද සුදුසු කුලයකට ගොස් සපත්තියක් නැති ගෙහි වෙසෙමින් දරුවන් ඇත්තීම සැමියා මැඩගෙන පවත්නෙමි”යි මෙය කළ පින් ඇති මාගම වීසින් සුලබ වූ පස්වන කරුණ යි. මහණෙනි, මේ කළ පින් ඇති මාගම වීසින් සුලබ වූ කරුණු පස යි.

3. 3. 9

විසාරදවාස සූත්‍රය

314. මහණෙනි, දහම් පසකින් යුතු මාගම විසාරද ව ගෙහි වෙසේ. කවර පසෙකින් ද යත්: පණ්ඩායෙන් වැළකුණි වෙයි. අධිනාදනින් වැළකුණි වෙයි. කාමයෙහි වරදවා හැසුරුමෙන් වැළකුණි වෙයි. මුසවායින් වැළකුණි වෙයි. රහමෙර පාතයෙන් වැළකුණි වෙයි. මහණෙනි, මේ දහම් පසින් යුත් මාගම විසාරද ව ගෙහි වෙසේ යි.

3. 3. 10

වඩ්ඪි සූත්‍රය

315. මහණෙනි, වැඩුම් පසෙකින් වැඩෙන අරිසැව් නොමෝ අරිවැඩුමෙන් වැඩේ. කයෙහි හර ගන්ති ද උකුම් දෑ ගන්ති ද වේ. කවර පසෙකින් ද යත්: සැදහැයෙන් වැඩේ. සීලයෙන් වැඩේ. ශ්‍රාතයෙන් වැඩේ. ත්‍යාගයෙන් වැඩේ. ප්‍රඥාවෙන් වැඩේ. මහණෙනි, මේ පස්වැඩුමෙන් වැඩෙන අරිසැව් නොමෝ අරිවැඩුමෙන් වැඩේ. කයෙහි හර ගන්ති ද උකුම් දෑ ගන්ති ද වෙයි.

මෙලෙව්හි යම් සත්‍රියක් සැදහැයෙන් සීලයෙන් ප්‍රඥාවෙන් ත්‍යාග-ශ්‍රාත දෙකින් වැඩේ ද එබඳු සිල්වත් ඒ උවැසි නොමෝ මෙලෙව්හි ම තමාගේ හර ගනී යි.

තෙවෙනි බලවර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

සුඬ, විසාරද, පසයා, අභිභූයා, පස්වන අඛත, නාසිතඛත, හෙතු, යාන, විසාරදවාස, වඩ්ඪි සූත්‍ර ය යි ඔහු දශයෙකි.

මාතුගාමසංයුක්තය නිමිසේ යි.

4. ජලබ්‍යාදකසංයුතනං

4. 1. 1

නිබ්බානසුතනං

316. එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුතෙනා මගධෙසු විහරති නාලගාමකෙ.¹ අථ බො ජලබ්‍යාදකො පරිබ්බාජකො යෙනායස්මා සාරිපුතෙනා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්භා ආයස්මනා සාරිපුතෙනා සද්ධිං සමොද්දි, සමොද්දනියං කරං සාරාණියං විනිසාරෙඤා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීතෙනා බො ජලබ්‍යාදකො පරිබ්බාජකො ආයස්මනං සාරිපුතං එතදවොච; නිබ්බානං නිබ්බාණනම් ආවුසො සාරිපුතහ වුවන්ති, කතමනනු බො ආවුසො නිබ්බානනති.

යො බො ආවුසො රාගකඬයො දෙසකඬයො මොහකඬයො ඉදං වුවන්ති නිබ්බානනති. අත්ථ පනාවුසො මග්ගො අත්ථ පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අත්ථ බො ආවුසො මග්ගො අත්ථ පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අයමෙව බො ආවුසො අරියො අට්ඨච්ඡිකො මග්ගො එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, සෙය්‍යාට්ඨං: සමොද්දිසි සමොසඬකපෙයා සමොචාචා සමොසමමනෙනා සමොආච්චො සමොචායාමො සමොසමාසමොදි. අයං බො ආවුසො මග්ගො අයං පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, අලංකො පනාවුසො සාරිපුතහ අපමාදයාති.

4. 1. 2

අරහත්තසුතනං

317. අරහතං අරහතනම් ආවුසො සාරිපුතහ වුවන්ති, කතමනනු බො ආවුසො අරහතනති. යො බො ආවුසො රාගකඬයො දෙසකඬයො මොහකඬයො ඉදං වුවන්ති අරහතනති. අත්ථ පනාවුසො මග්ගො අත්ථ පටිපදු එතස්ස අරහතස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අත්ථ බො ආවුසො මග්ගො අත්ථ පටිපදු එතස්ස අරහතස්ස සච්ඡිකිරියායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පටිපදු එතස්ස අරහතස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අයමෙව බො ආවුසො අරියො අට්ඨච්ඡිකො මග්ගො එතස්ස අරහතස්ස සච්ඡිකිරියාය, සෙය්‍යාට්ඨං: සමොද්දිසි -පෙ- සමොසමාසමොදි. අයං බො ආවුසො මග්ගො අයං පටිපදු එතස්ස අරහතස්ස සච්ඡිකිරියායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පටිපදු එතස්ස අරහතස්ස සච්ඡිකිරියාය, අලංකො පනාවුසො සාරිපුතහ අපමාදයාති.

1. නාලගාමක-මජ්ඣං,

4. ජලබ්‍රහ්මාදක සංස්කෘතිය

4. 1. 1

නිබ්බාන සූත්‍රය

316. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ මගධ දනවවෙහි නාලගම් හි වැඩවෙසෙති. එකල්හි ජලබ්‍රහ්මාදක පිරිවැප් තෙමෙ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් වෙත එළැඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කටාව කොට නිව්වා එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් ජලබ්‍රහ්මාදක පිරිවැප් තෙමෙ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට වෙය කිය: ඇවැත්නි, ශාරිපුත්‍රයෙනි, නිව්න නිව්නැ යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, නිව්න කවරේ දැ යි.

ඇවැත්නි, යම් රාගය දුරලිමෙක් දේසය දුරලිමෙක් චෝභය දුරලිමෙක් වේ නම් මේ නිව්නැ යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, මේ නිව්න පසක් කිරීමට මගෙක් ඇද් ද, පිළිවෙතෙක් ඇද් දැ යි. ඇවැත්නි, මේ නිව්න පසක් කිරීමට මගෙක් ඇත. පිළිවෙතෙක් ඇත. ඇවැත්නි, මේ නිව්න පසක් කිරීමට මග කවරේ ද, පිළිවෙත කවරේ දැ යි. ඇවැත්නි, මේ නිව්න පසක් කිරීමට මේ අරි අටහිමග ව ය. එනම්: සමාදිට්ඨිය, සමාසංකප්පය, සමමාචාරිය, සමාකමන්තය, සමා-ආර්ථය, සමාචාර්යාමය, සමාසනිය, සමාසවායිය යි. ඇවැත්නි, මේ නිව්න පසක් කිරීමට මේ මග යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්නි, මේ නිව්න පසක් කිරීමට සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්නි, ශාරිපුත්‍රයෙනි, නොපවා වට්ට පුද්දු යි.

1. 1. 2

අරහත්ත සූත්‍රය

317. ඇවැත්නි, ශාරිපුත්‍රයෙනි, රහත්ඛව රහත්ඛවැ යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, රහත්ඛව කවරේ දැ යි. ඇවැත්නි, යම් රාගය දුරලිමෙක් දේසය දුරලිමෙක් චෝභය දුරලිමෙක් මේ නම් වේ රහත්ඛවැ යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි, මේ රහත්ඛව පසක් කිරීමට මගෙක් ඇද් ද, පිළිවෙතෙක් ඇද් දැ යි. ඇවැත්නි, මේ රහත්ඛව පසක් කිරීමට මගෙක් ඇත. පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි. ඇවැත්නි, මේ රහත්ඛව පසක් කිරීමට මග කවරේ ද, පිළිවෙත කවරේ දැ යි. ඇවැත්නි, මේ රහත්ඛව පසක් කිරීමට මේ අරි අටහි මග මැ යි. එනම්: සමාදිට්ඨිය ... සමාසංකප්පය යි. ඇවැත්නි, මේ රහත්ඛව පසක් කිරීමට මේ මග යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්නි, මේ රහත්ඛව පසක් කිරීමට සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්නි, ශාරිපුත්‍රයෙනි නොපමාවට පුද්දු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. 1. 3

ධම්මවාදීසුත්තං.

318. කො නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත ලොකෙ ධම්මවාදීනො, කෙ ලොකෙ සුඤ්චිපක්ඛා, කෙ ලොකෙ සුගතාති. යෙ ඛො ආවුසො රාගස්ස පභානායා¹ ධම්මං දෙසෙන්නී, දෙසස්ස පභානාය ධම්මං දෙසෙන්නී, මොහස්ස පභානාය ධම්මං දෙසෙන්නී, තෙ ලොකෙ ධම්මවාදීනො. යෙ ඛො ආවුසො රාගස්ස පභානාය පටිපක්ඛා දෙසස්ස පභානාය පටිපක්ඛා, මොහස්ස පභානාය පටිපක්ඛා, තෙ ලොකෙ සුඤ්චිපක්ඛා. යෙසං ඛො ආවුසො රාගො පභීනො උච්ඡින්නවුලො තාලාවත්ථිකතො අනභාවකතො² ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, දෙසො පභීනො උච්ඡින්නවුලො තාලාවත්ථිකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො, මොහො පභීනො උච්ඡින්නවුලො තාලාවත්ථිකතො අනභාවකතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො තෙ ලොකෙ සුගතාති.

අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපද ඵතස්ස රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස පභානායාති. අත්ථි ඛො³ ආවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපද ඵතස්ස රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස පභානායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පටිපද ඵතස්ස රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස පභානායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨධරිකො මග්ගො ඵතස්ස රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස පභානාය. සෙයාරිද්දං සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි, අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පටිපද ඵතස්ස රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස පභානායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පටිපද ඵතස්ස රාගස්ස දෙසස්ස මොහස්ස පභානාය. අලංකථි පනාවුසො සාරිපුත්ත, අප්පමාදයාති.

4. 1. 4

කිම්බසීයසුත්තං.

319. කිම්බසීයං ආවුසො සාරිපුත්ත සමග්ගො ගොතමෙ ඉෆ්ථ-වරියං වුක්ඛතීති. දුක්ඛස්ස ඛො ආවුසො පරිඤ්ඤාත්. හගවතී ඉෆ්ථවරියං වුක්ඛතීති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපද ඵතස්ස දුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි-පටිපද ඵතස්ස දුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පටිපද ඵතස්ස දුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨධරිකො මග්ගො ඵතස්ස දුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤා, සෙයාරිද්දං සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි, අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පටිපද ඵතස්ස දුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පටිපද ඵතස්ස දුක්ඛස්ස පරිඤ්ඤා. අලංකථි පනාවුසො සාරිපුත්ත අප්පමාදයාති.

1. රාගපපභානාය-මුජස්. ස්ථා

2. අනභාවි. කතො - මුජස්. ස්ථා

3. අත්ථියෙව ඛො - ස්ථා

4. 1. 3

ධම්මවාදි සූත්‍රය

318. ඇවැත්ති භාරිපුත්‍රයෙනි, ලොව ධර්මවාදීහු කවරහු ද ලොව සුපටිපන්න කවරහු ද? ලොව සුගත කවරහු දැ යි. ඇවැත්ති, යම් කෙනෙක් රාග ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසත් ද, දේශ ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසත් ද, මෝහ ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසත් ද, ඔහු ලොව ධර්මවාදීහු ය. ඇවැත්ති, යම් කෙනෙක් රාග ප්‍රභාණය පිණිස පිළිපත්තාහු ද, දේශ ප්‍රභාණය පිණිස පිළිපත්තාහු ද, මෝහ ප්‍රභාණය පිණිස පිළිපත්තාහු ද, ඔහු ලොව සුපටිපන්නයෝ ය. ඇවැත්ති, යම් කෙනෙකුත්ගේ රාගය ප්‍රභීණ වී ද, උසුන්මුල් ඇත්තේ ද, මුදුන සුන් තල්ලුකක් මෙන් කරන ලද්දේ ද, පුන පුනා නො වීම කරන ලද්දේ ද, මතු නුපදනා ස්වභාව ඇත්තේ ද; දේශය ප්‍රභීණ වී ද, උසුන්මුල් ඇත්තේ ද, මුදුනසුන් තල්ලුකක් මෙන් කරන ලද්දේ ද, පුන පුනා නො වීම කරන ලද්දේ ද, මතු නුපදනා ස්වභාව ඇත්තේ ද; මෝහය ප්‍රභීණ ද, උසුන් මුල් ඇත්තේ ද, මුදුනසුන් තල්ලුකක් මෙන් කරන ලද්දේ ද, පුන පුනා නො වීම කරන ලද්දේ ද, මතු නුපදනා ස්වභාව ඇත්තේ ද ඔහු ලොව සුගතයෝ යි.

ඇවැත්ති, මේ රාගය දේශය මෝහය ප්‍රභාණයට මගෙක් ඇත්ද පිළිවෙතක් ඇත්ද යි. ඇවැත්ති, මේ රාගය දේශය මෝහය ප්‍රභාණයට මගෙක් ඇත. පිළිවෙතක් ඇතැ යි. ඇවැත්ති, මේ රාගය දේශය මෝහය ප්‍රභාණයට මග කවරේ ද පිළිවෙත කවරේද යි. ඇවැත්ති, මේ රාගය දේශය මෝහය ප්‍රභාණයට මේ අරි අටහි මග ම ය. එනම්: සච්ඡාදිධ්මිය ... සමච්ඡාසමාධිය යි. ඇවැත්ති, මේ රාගය දේශය මෝහය ප්‍රභාණයට මේ මග යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්ති, මේ රාගය දේශය මෝහය ප්‍රභාණයට සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්ති භාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 4

කුමකිය සූත්‍රය

319. ඇවැත්ති භාරිපුත්‍රයෙනි, කුමක් පිණිස මහණ ගොයුම්හු කෙරෙහි බහිරු වෙසේ දැ යි. ඇවැත්ති දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බහිරු වෙසේ යි. ඇවැත්ති, මේ දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇත් ද පිළිවෙතක් ඇත් දැ යි. ඇවැත්ති, මේ දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇත, පිළිවෙතක් ඇතැ යි. ඇවැත්ති, මේ දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස මග කවරේ ද පිළිවෙත කවරේ දැ යි. ඇවැත්ති, මේ දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස මේ අරි අටහි මග ම ය. එනම්: සච්ඡාදිධ්මිය ... සමච්ඡාසමාධිය යි. ඇවැත්ති, මේ දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස මේ මග යි, මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්ති, මේ දුක පිරිසිදු දැනීම පිණිස සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්ති භාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 5

අසසාසපුත්තං

320. අසසාසපුත්තො අසසාසපුත්තොති ආවුසො සාරිපුත්ත චුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත අසසාසපුත්තො භොතීති. යතො ඛො ආවුසො භික්ඛු ජනං එසසායතනානං සමුදයඤ්ඤි අක්ඛමඤ්ඤි අසසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිසසරඤ්ඤි යථාභූතං පජානාති, එත්තාවතා. ඛො ආවුසො අසසාසපුත්තො භොතීති. අත්ථ පනාවුසො මග්ගො අත්ථ පට්ඨපද එතස්ස අසසාසස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අත්ථ ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථ පට්ඨපද එතස්ස අසසාසස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පට්ඨපද එතස්ස අසසාසස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො එතස්ස අසසාසස්ස සච්ඡිකිරියාය. සෙයාර්ථිදං සමමාදිද්ධි -පෙ- සමමාසමාධි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පට්ඨපද එතස්ස අසසාසස්ස සච්ඡිකිරියායාති. හඤ්ඤා ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පට්ඨපද එතස්ස අසසාසස්ස සච්ඡිකිරියාය. අලඤ්ඤි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදයාති.

4. 1. 6

පරමසසාසපුත්තං

321. පරමසසාසපුත්තො පරමසසාසපුත්තොති ආවුසො සාරිපුත්ත, චුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත, පරමසසාසපුත්තො භොතීති. යතො ඛො ආවුසො භික්ඛු ජනං එසසායතනානං සමුදයඤ්ඤි අක්ඛමඤ්ඤි අසසාදඤ්ඤි ආදීනවඤ්ඤි නිසසරඤ්ඤි යථාභූතං චිදිත්වා අනුපාද චිත්තො භොති, එත්තාවතා ඛො ආවුසො පරමසසාසපුත්තො භොතීති. අත්ථ පනාවුසො මග්ගො අත්ථ පට්ඨපද එතස්ස පරමසසාසස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අත්ථ ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථ පට්ඨපද එතස්ස පරමසසාසස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පට්ඨපද එතස්ස පරමසසාසස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො එතස්ස පරමසසාසස්ස සච්ඡිකිරියාය. සෙයාර්ථි සමමාදිද්ධි -පෙ- සමමාසමාධි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පට්ඨපද එතස්ස පරමසසාසස්ස සච්ඡිකිරියායාති. හඤ්ඤා ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පට්ඨපද එතස්ස පරමසසාසස්ස සච්ඡිකිරියාය. අලඤ්ඤි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදයාති.

4. 1. 5

අසාස සුත්‍රය

320. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, අස්වැසුමට පැමිණියේ අස්වැසුමට පැමිණියේ යි කියනු ලැබේ ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, කෙනෙකින් අස්වැසුමට පැමිණියේ වේ ද යි. ඇවුත්ති, මහණ තෙමේ යම් කලෙක ය්පර්ශායතන සයෙහි සමුදයත් අසාසමයත් ආස්වාදයත් ආදිනවයත් නිශ්ශරණයත් තතු යේ දක් ද, ඇවුත්ති, මෙනෙකින් අස්වැසුමට පැමිණියේ වේ යි. ඇවුත්ති, මේ අස්වැසුම පසක් කිරීමට මගෙක් ඇත් ද පිළිවෙතෙක් ඇත් ද යි. ඇවුත්ති, මේ අස්වැසුම පසක් කිරීමට මගෙක් ඇත. පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි.

ඇවුත්ති, මේ අස්වැසුම පසක් කිරීමට මග කවරේ ද පිළිවෙත කවරේ ද යි. ඇවුත්ති, මේ අස්වැසුම පසක් කිරීමට මේ අරි අට්ඨි මග ම ය. එනම් සමාදිධිය ... සමාසමාධිය යි. ඇවුත්ති, මේ අස්වැසුම පසක් කිරීමට මේ මග යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවුත්ති, මේ අස්වැසුම පසක් කිරීමට සොදුරු මගෙකි, සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 6

පරමස්සාස සුත්‍රය

321. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, උතුම් අස්වැසුමට පැමිණියේ උතුම් අස්වැසුමට පැමිණියේ යි කියනු ලැබේ. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, කෙනෙකින් උතුම් අස්වැසුමට පැමිණියේ වේ ද යි. ඇවුත්ති, මහණ තෙමේ යම් කලෙක ය්පර්ශායතන සයෙහි සමුදයත් අස්තඛමයත් ආස්වාදයත් ආදිනවයත් නිශ්ශරණයත් තතු යේ දැන උපාදන රහිත ව ඵ්‍යතේ වේ ද, ඇවුත්ති, මෙනෙකින් උතුම් අස්වැසුමට පැමිණියේ වේ යි. ඇවුත්ති, මේ උතුම් අස්වැසුම පසක් කිරීමට මගෙක් ඇත් ද පිළිවෙතෙක් ඇද ද යි. ඇවුත්ති, මේ උතුම් අස්වැසුම පසක් කිරීමට මගෙක් ඇත පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි.

ඇවුත්ති, මේ උතුම් අස්වැසුම පසක් කිරීමට මග කවරේ ද පිළිවෙත කවරේ ද යි. ඇවුත්ති, මේ උතුම් අස්වැසුම පසක් කිරීමට මේ අරි අට්ඨිමග ම ය. එනම්: සමාදිධිය ... සමාසමාධිය යි. ඇවුත්ති, මේ උතුම් අස්වැසුම පසක් කිරීමට මේ මග යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවුත්ති, මේ උතුම් අස්වැසුම පසක් කිරීමට සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 7

වේදනාසුත්තං

322. වේදනා වේදනාති ආවුසො ශාරිපුත්ත චුළ්ඛිති. කතමා නු ඛො ආවුසො වේදනාති. තිසෙසා ඉමා ආවුසො වේදනා, සුඛා වේදනා දුක්ඛා වේදනා අදුක්ඛමසුඛා වේදනා. ඉමා ඛො ආවුසො තිසෙසා වේදනාති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨද ඵතාසං¹ වේදනානං පරිඤ්ඤායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨද ඵතාසං වේදනානං පරිඤ්ඤායාති.

කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පට්ඨද ඵතාසං වේදනානං පරිඤ්ඤායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො ඵතාසං වේදනානං පරිඤ්ඤාය. සෙයාථීදං: සමාදිට්ඨි -පෙ- සමාදිට්ඨි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පට්ඨද ඵතාසං වේදනානං පරිඤ්ඤායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පට්ඨද ඵතාසං වේදනානං පරිඤ්ඤාය. අලඤ්ඤි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදයාති.

4. 1. 8

ආසවසුත්තං

323. ආසවො ආසවොති ආවුසො සාරිපුත්ත, චුළ්ඛිති. කතමො නු ඛො ආවුසො ආසවොති. තයො මෙ ආවුසො ආසවා, කාමාසවො භවාසවො අවිජ්ජාසවො. ඉමෙ ඛො ආවුසො තයො ආසවාති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨද ඵතෙසං ආසවානං පහානායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨද ඵතෙසං ආසවානං පහානායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පට්ඨද ඵතෙසං ආසවානං පහානායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො ඵතෙසං ආසවානං පහානාය. සෙයාථීදං: සමාදිට්ඨි -පෙ- සමාදිට්ඨි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පට්ඨද ඵතෙසං ආසවානං පහානායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පට්ඨද ඵතෙසං ආසවානං පහානාය. අලඤ්ඤි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදයාති.

4. 1. 9

අවිජ්ජාසුත්තං

324. අවිජ්ජා අවිජ්ජාති ආවුසො සාරිපුත්ත චුළ්ඛිති. කතමා නු ඛො ආවුසො අවිජ්ජාති. යං ඛො ආවුසො දුක්ඛා අඤ්ඤාණං දුක්ඛසම්ප්ප්‍රදයෙ අඤ්ඤාණං දුක්ඛානිරෝධෙ අඤ්ඤාණං දුක්ඛානිරෝධගාමිනියා පට්ඨදය අඤ්ඤාණං, අයං චුළ්ඛිතාවුසො අවිජ්ජාති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨද ඵතිස්සා අවිජ්ජාය පහානායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨද ඵතිස්සා අවිජ්ජාය පහානායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පට්ඨද ඵතිස්සා අවිජ්ජාය පහානායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨංගිකො මග්ගො ඵතිස්සා අවිජ්ජාය පහානාය. සෙයාථීදං: සමාදිට්ඨි -පෙ- සමාදිට්ඨි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පට්ඨද ඵතිස්සා අවිජ්ජාය පහානායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො, හද්දිකා පට්ඨද ඵතිස්සා අවිජ්ජාය පහානාය. අලඤ්ඤි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදයාති.

1. තිස්සානං - මජ්ඣං, සා.

4. 1. 7

වේදනා සූත්‍රය

322. ඇවැත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, වේදනා වේදනා යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, වේදනා කවරෙද ද යි. ඇවැත්ති, මේ වේදනා තුනෙකි, සුව වේදනා ය, දුක් වේදනා ය, මැදහත් වේදනා ය යි. ඇවැත්ති, මේ වේදනා තුන යි. ඇවැත්ති, මේ වේදනා තුන පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇද් ද පිළිවෙතෙක් ඇද් ද යි. ඇවැත්ති, මේ වේදනා පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇත. පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි.

ඇවැත්ති මේ වේදනා, පිරිසිදු දැනීම පිණිස මග කවරේ ද පිළිවෙත කවරේ ද යි. ඇවැත්ති, මේ වේදනා පිරිසිදු දැනීම පිණිස මේ අරිආටභිමග ම ය. එනම්: සම්මාදිට්ඨිය ... සම්මාසමාධිය යි. ඇවැත්ති, මේ වේදනා පිරිසිදු දැනීම පිණිස මේ මග යි, මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්ති, මේ වේදනා පිරිසිදු දැනීම පිණිස සොදුරු මගෙකි, සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 8

ආසව සූත්‍රය

323. ඇවැත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, ආසව ආසවැ යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, ආසව කවරේද යි. ඇවැත්ති මේ ආසව තුනෙකි. කාමාසව ය භවාසව ය අවිද්‍යාසව ය යි. ඇවැත්ති මේ ආසව තුන යි. ඇවැත්ති මේ ආසවයන් ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත් ද පිළිවෙතෙක් ඇද් ද යි. ඇවැත්ති, මේ ආසවයන් ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත, පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි. ඇවැත්ති මේ ආසවයන් ප්‍රභාණය පිණිස මග කවරේ ද පිළිවෙත කවරේ ද යි. ඇවැත්ති මේ ආසවයන් ප්‍රභාණය පිණිස මේ අරිආටභිමග ම ය. එනම් සම්මාදිට්ඨිය ... සම්මාසමාධිය යි. ඇවැත්ති, මේ ආසවයන් ප්‍රභාණය පිණිස මේ මග යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්ති මේ ආසවයන් ප්‍රභාණය පිණිස සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 9

අවිජ්ජා සූත්‍රය

324. ඇවැත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, අවිද්‍යා අවිද්‍යා යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති අවිද්‍යාව කවර ද යි. ඇවැත්ති, දුක්ඛයෙහි යම් නො දැනීමෙක්, දුක්ඛසමුදයෙහි නො දැනීමෙක්, දුක්ඛනිරෝධයෙහි නො දැනීමෙක්, දුක්ඛනිරෝධගාමිනිපටිපදයෙහි නො දැනීමෙක් වේ නම්, ඇවැත්ති, මේ අවිද්‍යා යයි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, මේ අවිද්‍යාව ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත් ද පිළිවෙතෙක් ඇත් ද යි. ඇවැත්ති, මේ අවිද්‍යාව ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත. පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි. ඇවැත්ති, මේ අවිද්‍යාව ප්‍රභාණය පිණිස මග කවරේද, පිළිවෙත කවරේ ද යි. ඇවැත්ති, මේ අවිද්‍යාව ප්‍රභාණය පිණිස මේ අරිආටභිමග ම ය. එනම් සම්මාදිට්ඨිය ... සම්මාසමාධිය යි. ඇවැත්ති මේ අවිද්‍යාව ප්‍රභාණය පිණිස සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමාවීමට සුදුසු යි.

4. 1. 10

තණ්ණාසුත්තං

325. තණ්ණා තණ්ණාති ආවුසො සාරිපුත්ත වුච්ඡති. කතමා නු ඛො ආවුසො තණ්ණාති. තිස්සො ඉමා ආවුසො තණ්ණා: කාම-තණ්ණා හවිතණ්ණා චිහවතණ්ණා. ඉමා ඛො ආවුසො තිස්සො තණ්ණාති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපදු ඵතාසං තණ්ණානං පහානායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපදු ඵතාසං තණ්ණානං පහානායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පටිපදු ඵතාසං තණ්ණානං පහානායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨංඤිකො මග්ගො ඵතාසං තණ්ණානං පහානාය. සෙය්‍යථීදං: සමොදිට්ඨි -පෙ- සමොසමාධි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පටිපදු ඵතාසං තණ්ණානං පහානායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පටිපදු ඵතාසං තණ්ණානං පහානාය. අලංකාරි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදයාති.

4. 1. 11

ඔසසුත්තං

326. ඔසො ඔසොති ආවුසො සාරිපුත්ත වුච්ඡති කතමො නු ඛො ආවුසො ඔසොති. වත්තාරොමෙ ආවුසො ඔසා: කාමොසො හවොසො දිට්ඨොසො අවිජ්ජොසො. ඉමෙ ඛො ආවුසො වත්තාරො ඔසාති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපදු ඵතෙසං ඔසානං පහානායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපදු ඵතෙසං ඔසානං පහානායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පටිපදු ඵතෙසං ඔසානං පහානායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨංඤිකො මග්ගො ඵතෙසං ඔසානං පහානාය. සෙය්‍යථීදං: සමොදිට්ඨි -පෙ- සමොසමාධි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පටිපදු ඵතෙසං ඔසානං පහානායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පටිපදු ඵතෙසං ඔසානං පහානාය. අලංකාරි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදයාති.

4. 1. 12

උපාදනසුත්තං

327. උපාදනං උපාදනංති පනාවුසො සාරිපුත්ත වුච්ඡති. කතමනනු ඛො ආවුසො උපාදනංති. වත්තාරිමාති ආවුසො උපාදනාති: කාමුපාදනං දිට්ඨුපාදනං සීලබ්බතුපාදනං අක්ඛවාදුපාදනං ඉමාති ඛො ආවුසො වත්තාරි උපාදනාතිති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපදු ඵතෙසං උපාදනානං පහානායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපදු ඵතෙසං උපාදනානං පහානායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පටිපදු ඵතෙසං උපාදනානං පහානායාති. අයමෙව ඛො අරියො අට්ඨංඤිකො මග්ගො ඵතෙසං උපාදනානං පහානාය, සෙය්‍යථීදං: සමොදිට්ඨි -පෙ- සමොසමාධි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පටිපදු ඵතෙසං උපාදනානං පහානායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පටිපදු ඵතෙසං උපාදනානං පහානාය. අලංකාරි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදයාති.

4. 1. 10

තණ්හා සූත්‍රය

325. ඇවැත්ති ශාරීපුත්‍රයෙනි, තණ්හා තණ්හා යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති තණ්හාව කවර යි. ඇවැත්ති මේ තණ්හා තුනෙකි. කාමතණ්හා ය, භවතණ්හා ය, විභව තණ්හා ය යි. ඇවැත්ති, මේ තණ්හා තුන යි. ඇවැත්ති මේ තණ්හා ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත් ද, පිළිවෙතෙක් ඇත් ද යි. ඇවැත්ති, මේ තණ්හා ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත, පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි. ඇවැත්ති, මේ තණ්හා ප්‍රභාණය පිණිස මග කවරේ ද පිළිවෙත කවරේ ද යි. ඇවැත්ති, මේ තණ්හා ප්‍රභාණය පිණිස මේ අරිභට්ඨමග ම ය. එනම්: සම්මාදිට්ඨිය ... සම්මාසමාධිය යි. ඇවැත්ති, මේ තණ්හා ප්‍රභාණය පිණිස මේ මග යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්ති, මේ තණ්හා ප්‍රභාණය පිණිස සොදුරු මගෙකි, සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්ති ශාරීපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 11

ඔස සූත්‍රය

326. ඇවැත්ති ශාරීපුත්‍රයෙනි, ඔස යැ ඔස යැ යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, ඔසය කවරේ ද යි. ඇවැත්ති, ඔස සතරෙකි, කාමොසය භවොසය දිට්ඨොසය අවිජ්ජොසය යි. ඇවැත්ති, මේ ඔස සතර යි. ඇවැත්ති, මේ ඔස ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත් ද, පිළිවෙතෙක් ඇත් ද යි. ඇවැත්ති, මේ ඔස ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත. පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි. ඇවැත්ති, මේ ඔස ප්‍රභාණය පිණිස මග කවරේ ද, පිළිවෙත කවරේ ද යි. ඇවැත්ති, මේ ඔස ප්‍රභාණය පිණිස මේ අරිභට්ඨමග ම ය. එනම්: සම්මාදිට්ඨිය ... සම්මාසමාධිය යි. ඇවැත්ති, මේ ඔස ප්‍රභාණය පිණිස මේ මග යි, මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්ති, මේ ඔස ප්‍රභාණය පිණිස සොදුරු මගෙකි, සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්ති ශාරීපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 12

උපාදන සූත්‍රය

327. ඇවැත්ති ශාරීපුත්‍රයෙනි, උපාදන උපාදනා යි කියනු ලැබේ. ඇවැත්ති, උපාදන කවරේ ද යි. ඇවැත්ති, මේ උපාදන සතරෙකි. කාමුපාදන ය, දිට්ඨුපාදන ය, ඕලබ්බතුපාදනය, අක්ඛවාදුපාදනය යි. ඇවැත්ති, මේ උපාදන සතර යි. ඇවැත්ති, මේ උපාදන ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත් ද, පිළිවෙතෙක් ඇත් ද යි. ඇවැත්ති, මේ උපාදන ප්‍රභාණය පිණිස මගෙක් ඇත, පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි. ඇවැත්ති, මේ උපාදන ප්‍රභාණය පිණිස මග කවරේ ද, පිළිවෙත කවරේ ද යි. ඇවැත්ති, මේ උපාදන ප්‍රභාණය පිණිස මේ අරිභට්ඨමග ම ය. එනම්: සම්මාදිට්ඨිය ... සම්මාසමාධිය යි. ඇවැත්ති, මේ උපාදන ප්‍රභාණය පිණිස මේ මග යි, මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්ති, මේ උපාදන ප්‍රභාණය පිණිස සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්ති ශාරීපුත්‍රයෙනි, නො පමාවීමට සුදුසු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. 1. 13

හවසුත්තං.

328. හවො හවොති ආවුසො සාරිපුත්ත වුච්ඡති. කතමො නු ඛො ආවුසො හවොති, තයොමෙ ආවුසො හවා, කාමහවො රූපහවො අරූපහවො. ඉමෙ ඛො ආවුසො තයො හවාති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨපද ඵතෙසං හවානං පරිඤ්ඤායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨපද ඵතෙසං හවානං පරිඤ්ඤායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පට්ඨපද ඵතෙසං හවානං පරිඤ්ඤායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො ඵතෙසං හවානං පරිඤ්ඤාය. සෙය්‍යථීදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පට්ඨපද ඵතෙසං හවානං පරිඤ්ඤායාති. හඤ්ඤො පනාවුසො මග්ගො, හඤ්ඤො පට්ඨපද ඵතෙසං හවානං පරිඤ්ඤාය. අලංකාරි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදායාති.

4. 1. 14

දුක්ඛසුත්තං.

329. දුක්ඛං දුක්ඛානති ආවුසො සාරිපුත්ත වුච්ඡති. කතමං නු ඛො ආවුසො දුක්ඛානති. තිසෙසා ඉමා ආවුසො දුක්ඛානා, දුක්ඛදුක්ඛානා සංඛාරදුක්ඛානා විපරිණාමදුක්ඛානා. ඉමා ඛො ආවුසො තිසෙසා දුක්ඛානාති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨපද ඵතාසං දුක්ඛානානං පරිඤ්ඤායාති. අත්ථි ඛො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨපද ඵතාසං දුක්ඛානානං පරිඤ්ඤායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පට්ඨපද ඵතාසං දුක්ඛානානං පරිඤ්ඤායාති. අයමෙව ඛො ආවුසො අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො ඵතාසං දුක්ඛානානං පරිඤ්ඤාය, සෙය්‍යථීදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි. අයං ඛො ආවුසො මග්ගො අයං පට්ඨපද ඵතාසං දුක්ඛානානං පරිඤ්ඤායාති. හඤ්ඤො ආවුසො මග්ගො හඤ්ඤො පට්ඨපද ඵතාසං දුක්ඛානානං පරිඤ්ඤාය. අලංකාරි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදායාති.

4. 1. 15

සක්කායසුත්තං.

330. සක්කායො සක්කායොති ආවුසො සාරිපුත්ත වුච්ඡති. කතමො නු ඛො ආවුසො සක්කායොති. පඤ්චමෙ ආවුසො උපාදනාසංඛාරා සක්කායො වුත්තො හගවතා. සෙය්‍යථීදං රූපුපාදනාසංඛාරා වේදනුපාදනාසංඛාරා සංඤ්ඤාපාදනාසංඛාරා සංඛාරාපාදනාසංඛාරා විඤ්ඤාපාදනාසංඛාරා, ඉමෙ ඛො ආවුසො පඤ්චුපාදනාසංඛාරා සක්කායො වුත්තො හගවතාති. අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පට්ඨපද ඵතාසං සක්කායසං පරිඤ්ඤායාති.

4. 1. 13

හව සූත්‍රය

328. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, හව හවු යි කියනු ලැබේ. ඇවුත්ති, හව කවරේ දැ යි. ඇවුත්ති හව තුනෙකි. කාමහව ය, රූපහව ය, අරූපහව ය යි. ඇවුත්ති, මේ හව තුන යි. ඇවුත්ති, මේ හව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇත් ද, පිළිවෙතක් ඇත් ද යි. ඇවුත්ති, මේ හව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇත, පිළිවෙතක් ඇතැ යි. ඇවුත්ති, මේ හව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මග කවරේ ද, පිළිවෙත කවරේ දැ යි. ඇවුත්ති, මේ හව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මේ අරිආටභිමග ම ය. එනම්: සමාදිට්ඨිය ... සමාසමාධිය යි. ඇවුත්ති, මේ හව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මේ මගම යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවුත්ති, මේ හව පිරිසිදු දැනීම පිණිස සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 14

දුක්ඛ සූත්‍රය

329. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, දුක්ඛ දුක්ඛ යි කියනු ලැබේ. ඇවුත්ති, දුක්ඛ කවරේ දැ යි. ඇවුත්ති, මේ දුක්ඛාව තුනෙකි. දුක්ඛදුක්ඛ ය, සඨාරදුක්ඛ ය, විපරිණාමදුක්ඛ ය යි. ඇවුත්ති, මේ දුක්ඛාව තුන යි. ඇවුත්ති, මේ දුක්ඛාව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇත් ද, පිළිවෙතක් ඇත්දැ යි. ඇවුත්ති, මේ දුක්ඛාව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇත, පිළිවෙතක් ඇතැ යි. ඇවුත්ති, මේ දුක්ඛාව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මග කවරේ ද, පිළිවෙත කවරේදැ යි. ඇවුත්ති, මේ දුක්ඛාව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මේ අරිආටභිමග ම ය. එනම්: සමාදිට්ඨිය ... සමාසමාධිය යි. ඇවුත්ති, මේ දුක්ඛාව පිරිසිදු දැනීම පිණිස මේ මග යි, මේ පිළිවෙත යි. ඇවුත්ති, මේ දුක්ඛාව පිරිසිදු දැනීම පිණිස සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 15

සත්කාය සූත්‍රය

330. ඇවුත්ති ශාරිපුත්‍රයෙනි, සත්කාය සත්කාය යි කියනු ලැබේ. ඇවුත්ති, සත්කාය කවරේ දැ යි. ඇවුත්ති, මේ උපාදානස්කන්ධ පස සත්කාය යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලදී. එනම්: රූප්පාදානස්කන්ධය, වේදනූපාදානස්කන්ධය, සංඝඤ්ජපාදානස්කන්ධය, සංඛාරූපාදානස්කන්ධය, විඤ්ඤාණූපාදානස්කන්ධය, ඇවුත්ති, මේ උපාදානස්කන්ධ පස සත්කාය යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ යි. ඇවුත්ති, මේ සත්කාය පිරිසිදු දැනීම පිණිස මගෙක් ඇද්ද, පිළිවෙතක් ඇද්දැ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අතී බො ආවුසො මග්ගො අතී පටිපද ඵතස්ස සක්කායස්ස පරිඤ්ඤායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා පටිපද ඵතස්ස සක්කායස්ස පරිඤ්ඤායාති. අයමෙව බො ආවුසො අරියො අට්ඨධර්මකො මග්ගො ඵතස්ස සක්කායස්ස පරිඤ්ඤාය, සෙය්‍යථිදං: සමොද්ධිං -පෙ- සමොසමාධිං. අයං බො ආවුසො මග්ගො අයං පටිපද ඵතස්ස සක්කායස්ස පරිඤ්ඤායාති. හද්දකො ආවුසො මග්ගො හද්දිකා පටිපද ඵතස්ස සක්කායස්ස පරිඤ්ඤාය. අලංකාරි පනාවුසො සාරිපුත්ත අපමාදායාති.

4. 1. 16

දුක්කරස්සුතං

331. කීනත්‍රු බො ආවුසො සාරිපුත්ත ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ දුක්කරන්ති. පබ්බජ්ජා බො ආවුසො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ දුක්කරාති. පබ්බජිතෙන පනාවුසො කිං දුක්කරන්ති. පබ්බජිතෙන බො ආවුසො අභිරති දුක්කරාති. අභිරතෙන පන ආවුසො කිං දුක්කරන්ති. අභිරතෙන බො ආවුසො ධම්මානුධම්මපටිපත්ති දුක්කරාති. කීව චිරං පනාවුසො ධම්මානුධම්මපටිපන්නො භික්ඛු අරහං අස්සාති. න චිරං ආවුසොති.

ජමබ්බවාදකසංයුතං සමන්තං.

තත්‍රාද්දන්තං :-

තිබ්බානං අරහත්තඤ්ඤා ධම්මවාදි කිමත්ථි.
අර්හස්සො පරමස්සායො වෙදනා ආසවො නථා,
අවිජ්ජා නණ්භා ඔසොව උපාදන්තං හවොපිව
දුක්ඛඤ්ඤාච සක්කායො දුක්කරඤ්ඤාති යොළුස.

ඇවැත්නි, මේ සත්කාය පිරිසිඳ දැනීම පිණිස මගෙක් ඇත. පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි. ඇවැත්නි, මේ සත්කාය පිරිසිඳ දැනීම පිණිස මග කවරේද, පිළිවෙත කවරේ දැ යි. ඇවැත්නි, මේ සත්කාය පිරිසිඳ දැනීම පිණිස මේ අර්ථටහි මග ම ය. එනම්: සමුදාදිට්ඨිය ... සමමාසමාධිය යි. ඇවැත්නි, මේ සත්කාය පිරිසිඳ දැනීම පිණිස මේ මහ යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්නි, මේ සත්කාය පිරිසිඳ දැනීම පිණිස සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්නි ආරිපුත්‍රයෙනි, නො පමා වීමට සුදුසු යි.

4. 1. 16

දුෂ්කර සූත්‍රය

331. ඇවැත්නි ආරිපුත්‍රයෙනි, මෙ සස්තෙනි කුමක් දුෂ්කර දැ යි. ඇවැත්නි, මෙ සස්තෙනි පැවිද්ද දුෂ්කර ය. ඇවැත්නි පැවිද්ද විසින් කුමක් දුෂ්කරදැ යි. ඇවැත්නි පැවිද්ද විසින් (පැවිද්දෙහි) ඇල්ම දුෂ්කරය. ඇවැත්නි (පැවිද්දෙහි) ඇලුනානු විසින් කුමක් දුෂ්කර දැ යි. ඇවැත්නි, (පැවිද්දෙහි) ඇලුනානු විසින් ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තිය දුෂ්කර ය. ඇවැත්නි, ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත මහණ කොපමණ කලකින් රහත් වන්නේ දැ යි. ඇවැත්නි නොබෝ කලකිනි යි.

ජම්බුබාදක සංයුක්තය නිමිශේ යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:-

නිබ්බාන, අරහත්ත, ධම්මවාදි, කිම්බ්විසය, අර්හත්ත, පරමසංඝාය, වෙදනා, ආසව, එසේම අවිජ්ජා තණ්හා, ඔස, උපාදාන, භව, දුකඛ, සක්කාය, දුක්ඛර යයි සූත්‍ර සොළසෙකි.

5. සාමූහිකකාරී සංයුතත.

5. 1. 1

නිබ්බානසුත්තං

332. එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුත්තො වජ්ඣස්ස විහරති උක්ක-
වෙලායං¹ ගඩගාය නදියා තීරෙ. අථ බො සාමූහිකකාරී² පරිබ්බාජකො
යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඤ්ඤාමී. උපසඤ්ඤාමීත්වා ආයස්මනා
සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සමමොදි. සමමොදන්තියං කථං සාරාණියං වීති-
සාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සාමූහිකකාරී
පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තා සාරිපුත්තං එතදවොච: නිබ්බානං නිබ්බානන්ති
ආවුසො සාරිපුත්ත චුච්චති. කතමන්තු බො ආවුසො නිබ්බානන්ති.
යො බො ආවුසො රාගසංඝො දෙසසංඝො මොහසංඝො, ඉදං
චුච්චති නිබ්බානන්ති.

අත්ථි පනාවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස
සච්ඡිකිරියායාති. අත්ථි බො ආවුසො මග්ගො අත්ථි පටිපදු එතස්ස
නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියායාති. කතමො පනාවුසො මග්ගො කතමා
පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියායාති. අයමෙව බො ආවුසො
අරියො අට්ඨධර්මකො මග්ගො එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය.
සෙය්‍යාථිදං: සමමොදිංසී -පෙ- සමමොසමාධි, අයං බො ආවුසො මග්ගො
අයං පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියායාති. හද්දකො ආවුසො
මග්ගො හද්දකා පටිපදු එතස්ස නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය. අලංකාර
පනාවුසො සාරිපුත්ත අප්පමාදයාති. -පෙ-

(ජලබ්බාදකවග්ගෙ විය විජ්‍යාරෙනඛං.)

5. 1. 16

දුක්ඛරසුත්තං

347. කිත්තු බො ආවුසො සාරිපුත්ත ඉමස්මිං ධම්මචිත්තයෙ
දුක්ඛරන්ති? පබ්බජ්ජා බො ආවුසො ඉමස්මිං ධම්මචිත්තයෙ දුක්ඛරාති?
පබ්බජිතෙන පනාවුසො කිං දුක්ඛරන්ති? පබ්බජිතෙන බො ආවුසො
අභිරති දුක්ඛරාති. අභිරතෙන පන ආවුසො කිං දුක්ඛරන්ති?
අභිරතෙන බො ආවුසො ධම්මානුධම්මපටිපන්නි දුක්ඛරාති. කීව
විරං පනාවුසො ධම්මානුධම්මපටිපන්නො භික්ඛු අරහං අය්‍යාති න
විරං ආවුසොති.

සාමූහිකකාරී සංයුතතං සමන්තං.

පුරිමකසදිසමෙව උද්දතං:

1. උක්කවෙලාය - යි 1,
2. සාමූහිකකො - සායා, මජ්ඣං.
3. දුක්ඛරන්ති - සබ්බන්තං.

5. සාමෂ්ඨකානි සංයුත්තය

5. 1. 1

නිබ්බාන සූත්‍රය

332. එක් කලෙක ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ වැදූ දතුවෙහි ගඩගා ගංඉටුරෙහි උක්කවෙලා නුවර සම්පයෙහි වැඩවසති. එකල්හි සාමෂ්ඨකානි පිරිවැරිතෙමේ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එක්ත්පස් ව හුන්නේ ය. එක්ත්පස් ව හුන් සාමෂ්ඨකානි පිරිවැරිතෙමේ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට මෙය කීය: ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, නිවන නිවන ධි කියනු ලැබේ. ඇවැත්නි නිවන කවරේ දැ යි. ඇවැත්නි යම් රාගය ක්ෂය කිරීමෙන් දෙසය ක්ෂය කිරීමෙන් මෝහය ක්ෂය කිරීමෙන් වේ නම් මෙය නිවනැ යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි, මේ නිවන පසක් කිරීමට මගෙක් ඇද්ද, පිළිවෙතෙක් ඇද්දැ යි. ඇවැත්නි, මේ නිවන පසක් කිරීමට මගෙක් ඇත. පිළිවෙතෙක් ඇතැ යි. ඇවැත්නි, මේ නිවන පසක් කිරීමට මග කවරේ ද, පිළිවෙත කවරේදැ යි. ඇවැත්නි මේ නිවන පසක් කිරීමට මේ අරිඅට්ඨිමග ම ය. එනම්: සම්මාදිට්ඨිය ... සම්මාසමාධි ය යි. ඇවැත්නි, මේ නිවන පසක් කිරීමට මේ මග යි. මේ පිළිවෙත යි. ඇවැත්නි, මේ නිවන පසක් කිරීමට සොදුරු මගෙකි. සොදුරු පිළිවෙතෙකි. ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, නොපමා වීමට සුදුසු යි. ...

(පමුබ්බාදක වර්ගයෙහි මෙන් විස්තර කටයුතු යි.)

5. 1. 16

දුෂ්කර සූත්‍රය

347. ඇවැත්නි ශාරීපුත්‍රයෙනි, මෙ සස්තෙහි කුමක් දුෂ්කර ද යි. ඇවැත්නි මෙ සස්තෙහි පැවිද්ද දුෂ්කර ය. ඇවැත්නි පැවිද්ද විසින් කුමක් දුෂ්කර ද යි. ඇවැත්නි පැවිද්ද විසින් (පැවිද්දෙහි) ඇල්ම දුෂ්කර ය. ඇවැත්නි (පැවිද්දෙහි) ඇලුනනු විසින් කුමක් දුෂ්කර ද යි. ඇවැත්නි (පැවිද්දෙහි) ඇලුනනු විසින් ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තිය දුෂ්කර ය. ඇවැත්නි ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත මහණ කොපමණ කලකින් රහත් වන්නේද යි. ඇවැත්නි නොබෝ කලකින් යි.

සාමෂ්ඨකානි සංයුත්තය නිමියේ යි.

සූත්‍ර නාමාවලිය: පළමුවර්ගයෙහි මෙනි.

6. මොහගලලානසංස්කෘතං

6. 1. 1

සවිතකකසුතං

348. එකං සමයං ආයස්මා මහාමොහගලලානො සාවස්සියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො ආයස්මා මහාමොහගලලානො හික්ඛු ආමනෙතාසි “ආවුසො හික්ඛවො”ති. “ආවුසොති”ති ඛො තෙ හික්ඛු ආයස්මනො මහාමොහගලලානස්ස පච්චයෙස්සාස්සං. ආයස්මා මහාමොහගලලානො¹ එතදවොච: ඉධ මයං ආවුසො රහොගතස්ස පතිසලජිනස්ස එවං චෙතස්සො පරිචිතස්සො උදපාදි: පයමං ඤානං පයමං ඤානතති චුච්චති, කතමන්තූ ඛො පයමං ඤානතති. තස්ස මයං ආවුසො එතදහොසි: ඉධ හික්ඛු විච්චෙච කාමෙහි විච්ච ආකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතකකං සච්චාරං විචෙකජං පිනිසුඛං පයමං ඤානං උපසම්පජ්ජ චිහරති. ඉදං චුච්චති පයමං ඤානතති. සො ඛොහං ආවුසො විච්චෙච කාමෙහි විච්ච ආකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතකකං සච්චාරං විචෙකජං පිනිසුඛං පයමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි. තස්ස මයං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො කාමසහගතා සඤ්ඤාමනාසිකාරා සමුදවරන්ති.

අථ ඛො මං ආවුසො හගවා ඉද්ධියා උපසම්පජ්ජා එතදවොච: මොහගලලාන, මොහගලලාන, මා බ්‍රාහ්මණ, පයමං ඤානං පමාදෙ, පයමෙ ඤානෙ විතං සඤ්ඤාපෙහි, පයමෙ ඤානෙ විතං එකොදිං² කරොති, පයමෙ ඤානෙ විතං සමාදහාති. සො ඛොහං ආවුසො අපරෙන සමයෙන විච්චෙච කාමෙහි විච්ච ආකුසලෙහි ධර්මෙහි සවිතකකං සච්චාරං විචෙකජං පිනිසුඛං පයමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. යං හි තං ආවුසො සමොචදමානො වදෙය්‍ය: “සඤ්ඤාමනාසිකාරා සාවකො මහාහිඤ්ඤානං පතො”ති, මමන්තං සමොචදමානො වදෙය්‍ය, “සඤ්ඤාමනාසිකාරා සාවකො මහාහිඤ්ඤානං පතො”ති.

1. මහාමොහගලලානො තෙ හික්ඛු - ස්‍යා.

2. එකොදි - සි 1, 2. PTS.

6. මොහගලලාන සංයුතනය

6. 1. 1

සවිතක්ක සූත්‍රය

348. එක්කලෙක ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමහි වැඩවෙසෙති. එහි දී ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ “ඇවැත්නි මහණෙනි” යි භික්ෂූන් ඇමතූහ. ඇවැත්නි, යි ඒ භික්ෂූහු ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ: ඇවැත්නි මෙහි එකලා වූ චිවේකයෙන් යුත් මට මෙබඳු වික්කවිතර්කයෙක් පහළවිය: “පළමුවන දැහැන පළමුවන දැහැනැ” යි කියනු ලැබේ. පළමුවන දැහැන කවරේ දැ යි. ඇවැත්නි, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් විය: මෙහි මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශලධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම විතර්ක සහිත විචාර සහිත චිවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති පළමුවන දැහැනට එළඹ වෙසේ නම් මේ පළමුවන දැහැනැ යි කියනු ලැබේ යි. ඇවැත්නි, ඒ මම කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශලධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම විතර්ක සහිත විචාර සහිත චිවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති පළමුවන දැහැනට එළඹ වෙසෙමි. ඇවැත්නි මේ විතර්කයෙන් වෙසෙන ඒ මට කාමය සහගිය හැඟීම් හා මෙනෙහි කිරීම් පහළ වෙත්.

ඇවැත්නි, එකල්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළ සේක: මුගලන, මුගලන, බමුණ, පළමුවන දැහැන තහමක් වරදව. පළමුවන දැහැනෙහි සිත තබව. පළමුවන දැහැනෙහි සිත එකඟ කරව. පළමුවන දැහැනෙහි සිත පිහිටුව යි. මහණෙනි, ඒ මම පසුකාලයෙහි කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශලධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම විතර්ක සහිත විචාර සහිත චිවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති පළමුවන දැහැනට එළඹ පසුවෙමි. ඇවැත්නි, ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ යයි මැනවින් කියන්නෙක් ඒ යමකු සඳහා කියන්නේ නම්, මැනවින් කියන්නෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය යි ඒ මා සඳහා කියන්නේ යි.

6. 1. 2

අවිතකකසුත්තං

349. දුතියං ඤානං දුතියං ඤානං ඤානං චුළචති. කතමං නු ටො දුතියං ඤානං. තස්ස මඤ්ඤං ආවුසො ඵතදහොසි : ඉධ භික්ඛු විතකකච්චාරානං වුපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති, ඉදං චුළචති දුතියං ඤානං. සො ධොගං ආවුසො විතකකච්චාරානං වුපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරාමි. තස්ස මඤ්ඤං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො විතකකසහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති.

අථ ටො මං ආවුසො හගවා ඉද්ධියා උපසංකම්ඤා ඵතදවොච : මොග්ගලාන මොග්ගලාන මා බ්‍රාහ්මණ දුතියං ඤානං පමාදෙ. දුතියෙ ඤානෙ විත්තං සංඤ්ඤෙති. දුතියෙ ඤානෙ විත්තං ඵකොදිකරොහි. දුතියෙ ඤානෙ විත්තං සමාදහාති. සො ධොගං ආවුසො අපරෙන සමයෙන විතකකච්චාරානං වුපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං චෙතසො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහාසිං. යං භි තං ආවුසො සමිඤ්ච දළානො වදෙය්‍යා : සඤ්ඤානුගතො සාවකො මහාභිඤ්ඤානං පනෙතාති, මමං තං සමිඤ්ච දළානො වදෙය්‍යා සඤ්ඤානුගතො සාවකො මහාභිඤ්ඤානං පනෙතාති.

6. 1. 3

සුඛසුත්තං

350. තතියං ඤානං තතියං ඤානං ඤානං චුළචති, කතමං නු ටො තතියං ඤානං. තස්ස මඤ්ඤං ආවුසො ඵතදහොසි : ඉධ භික්ඛු පිතියා ව විරාගා උපෙඛකො විහරති, සනො ව සමපජානො සුඛඤ්ඤා කායෙන පටිසංවෙදෙති, යනං අරියා ආවිකක්ඛන්ති උපෙඛකො සතිමා සුඛචිහාරිති තං තතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති, ඉදං චුළචති තතියං ඤානං. සො ධොගං ආවුසො පිතියා ව විරාගා උපෙඛකො ව විහරාමි, සනො ව සමපජානො සුඛඤ්ඤා කායෙන පටිසංවෙදෙති, යනං අරියා ආවිකක්ඛන්ති උපෙඛකො සතිමා සුඛචිහාරිති තං තතියං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරාමි. තස්ස මඤ්ඤං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො පිතිසහගතො සඤ්ඤමනසිකාරා සමුද්ධරන්ති.

6. 1. 2

අවිතක්ක සූත්‍රය

349. දෙවන දැහැනය දෙවන දැහැනය යි කියනු ලැබේ. දෙවන දැහැන කවරේ දැ යි. ඇවැත්නි, ඒ මම මෙබඳු සිතෙක් විය: මෙහි මහණ තෙමේ විතර්කවිචාරයන් සංසිද්ධිමෙන් ඇතුළත පැහැදීම ඇති සිතේ එකඟබැව් ඇති විතර්ක රහිත විචාර රහිත සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති දෙවන දැහැනට එළඹ වෙසේ නම් මෙය දෙවන දැහැනය යි කියනු ලැබේ යි. ඇවැත්නි ඒ මම විතර්ක විචාර සංසිද්ධිමෙන් ඇතුළත පැහැදීම ඇති සිතේ එකඟබැව් ඇති විතර්ක රහිත විචාර රහිත සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති දෙවන දැහැනට එළඹ වෙසෙමි. ඇවැත්නි මේ විහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මම විතර්කය සහගිය හැඟීම හා මෙනෙහි කිරීම් පහළවෙත්.

ඇවැත්නි, එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළ සේක: මුගලන, මුගලන, බමුණ දෙවන දැහැන නහමක් වරදව. දෙවන දැහැනෙහි සිත තබව. දෙවන දැහැනෙහි සිත එකඟ කරව. දෙවන දැහැනෙහි සිත පිහිටුව යි. ඇවැත්නි, ඒ මම පසුකාලයෙහි විතර්ක විචාර සංසිද්ධිමෙන් ඇතුළත පැහැදීම ඇති, සිතේ එකඟබැව් ඇති, විතර්ක රහිත විචාර රහිත සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති දෙවන දැහැනට එළඹ විසුවෙමි. ඇවැත්නි, මැනවින් කියන්නෙක් “ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය” යි ඒ යමකු සඳහා කියන්නේ නම්, මැනවින් කියන්නෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ යයි ඒ මා සඳහා කියන්නේ යි.

6. 1. 3

සුඛ සූත්‍රය

350. තෙවන දැහැනය තෙවන දැහැනය යි කියනු ලැබේ. තෙවන දැහැන කවරේ දැ යි. ඇවැත්නි, ඒ මම මෙබඳු සිතෙක් විය: මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රීතියත් දුරුකිරීමෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේ වෙසෙයි. සිහි ඇත්තේ මනාදැනුම් ඇත්තේ කයින් සුවත් විඳියි. උපේක්ෂා ඇත්තේ ය, සිහි ඇත්තේ ය, සුවවිහරණ ඇත්තේ ය යි ඒ යමකු සඳහා ආයාචයෝ කියත් නම්, ඒ තෙවන දැහැනට එළඹ වෙසේ ද, මේ තෙවන දැහැනය යි කියනු ලැබේ යි. ඇවැත්නි ඒ මම ප්‍රීතියත් දුරුකිරීමෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේ වෙසෙමි. සිහි ඇත්තේ මනාදැනුම් ඇත්තේ කයින් සුවත් විඳිමි. උපේක්ෂා ඇත්තේ ය, සිහි ඇත්තේ ය, සුවවිහරණ ඇත්තේ ය යි ආයාචයෝ ඒ යමකු සඳහා කියත් නම් ඒ තෙවන දැහැනට එළඹ වෙසෙමි. ඇවැත්නි මේ විහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මම ප්‍රීතිය සහගිය හැඟීම හා මෙනෙහිකිරීම් පහළවෙත්.

අපි ධො මං ආවුසො හගවා ඉද්ධියා උපසංකම්ඤා එතදවොච: මොග්ගලාන, මොග්ගලාන, මා බ්‍රාහ්මණ, තතියං කුමාරං පමාදෙ, තතියෙ කුමාරෙ විතං සඤ්ඤපෙති, තතියෙ කුමාරෙ විතං එකොදිං කරොති තතියෙ කුමාරෙ විතං සමාදහාති. සො ධොගං ආවුසො අපරෙත සමයෙන පිතියා ව චිරාගා උපෙබ්බකො ව විහාසිං¹ සතො ව සමපජානො සුඛඤ්ඤා කායෙන පටිසංවෙදෙසිං². යනතං අරියා ආවිකක්ඛන් උපෙබ්බකො සතිමා සුඛවිහාරීති නං තතියං කුමාරං උපසමපජ්ජ විහාසිං. යං හි නං ආවුසො සමමාවදමානො වදෙය්‍ය සඤ්ඤානුගතීතො සාවකො මහාභිඤ්ඤානං පනෙතාති, මමං නං සමමාවදමානො වදෙය්‍ය සඤ්ඤානුගතීතො සාවකො මහාභිඤ්ඤානං පනෙතාති.

6. 1. 4

උපෙබ්බසුත්තං

351. චතුස්සංකුමාරං චතුස්සංකුමාරානි වුච්චති. කතමං නු ධො චතුස්සංකුමාරානි. තස්ස මග්ගං ආවුසො එතදගොසි: ඉධ හික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බෙව සොමනස්ස දෙමනස්සානං අත්ථමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙබ්බසන්තිපාරිසුද්ධිං චතුස්සංකුමාරං උපසමපජ්ජ විහරති, ඉදං වුච්චති චතුස්සංකුමාරානි. සො ධොගං ආවුසො සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං අත්ථමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙබ්බසන්තිපාරිසුද්ධිං චතුස්සංකුමාරං උපසමපජ්ජ විහරාමි. තස්ස මග්ගං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙත විහරෙතො උපෙබ්බසහගතො සඤ්ඤානුගතසිකාරා සමුද්ධරන්ති.

අපි ධො මං ආවුසො හගවා ඉද්ධියා උපසංකම්ඤා එතදවොච: මොග්ගලාන, මොග්ගලාන, මා බ්‍රාහ්මණ, චතුස්සංකුමාරං පමාදෙ, චතුස්සංකුමාරෙ විතං සඤ්ඤපෙති, චතුස්සංකුමාරෙ විතං එකොදිං³ කරොති, චතුස්සංකුමාරෙ විතං සමාදහාති. සො ධොගං ආවුසො අපරෙත සමයෙන සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදෙමනස්සානං අත්ථමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙබ්බසන්තිපාරිසුද්ධිං චතුස්සංකුමාරං උපසමපජ්ජ විහාසිං. යං හි නං ආවුසො සමමාවදමානො වදෙය්‍ය සඤ්ඤානුගතීතො සාවකො මහාභිඤ්ඤානං පනෙතාති, මමං නං සමමාවදමානො වදෙය්‍ය සඤ්ඤානුගතීතො සාවකො මහාභිඤ්ඤානං පනෙතාති.

1. විහරාමි - යනා.

2. වෙදෙමි - යනා, මජ්ඣං.

3. එකොදි - ඊ.

ඇවැත්නි, එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළ සේක: මුගලන, මුගලන, බමුණ, තෙවන දැහැන නහමක් වරදව. තෙවන දැහැනෙහි සිත තබව. තෙවන දැහැනෙහි සිත එකඟකරව. තෙවන දැහැනෙහි සිත පිහිටුව යි. ඇවැත්නි, ඒ මම පසුකාලයෙහි ප්‍රීතියත් දුර්ලබමත් උපේක්ෂා ඇත්තේත් විසුවෙමි. සිහි ඇත්තේ මනා දනුම ඇත්තේ කයින් සුවත් වන්දෙමි. උපේක්ෂා ඇත්තේ ය, සිහි ඇත්තේ ය, සුවචිහරණ ඇත්තේ ය යි ආයතියෝ ඒ යමකු සඳහා කියත් නම් ඒ තෙවන දැහැනට එළඹ විසුවෙමි. ඇවැත්නි, මැනවින් කියන්නෙක් “ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය” යි ඒ යමකු සඳහා කියන්නේ නම්, මැනවින් කියන්නෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය යි ඒ මා සඳහා කියන්නේ යි.

6. 1. 4

උපෙඛා සූත්‍රය

351. සිවුවන දැහැනය සිවුවන දැහැනය යි කියනු ලැබේ. සිවුවන දැහැන කවරේ ද යි. ඇවැත්නි, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් විය: මෙහි මහණ තෙමේ සුවත් දුරුකිරීමෙන් දුකත් දුරුකිරීමෙන් පළමු මා සොමනස් දෙමනස්සන්ගේ අභාවයෙන් දුක් නැති සුව නැති උපේක්ෂාවෙන් හා සිහියෙන් හටගත් පිරිසුදු බැව් ඇති සිවුවන දැහැනට එළඹ වෙසේ නම් මෙය සිවුවන දැහැන ය යි කියනු ලැබේ යි. ඇවැත්නි, ඒ මම සුවත් දුරුකිරීමෙන් දුකත් දුරුකිරීමෙන් පළමු ම සොමනස් දෙමනස්සන්ගේ අභාවයෙන් දුක් නැති සුව නැති උපේක්ෂාවෙන් හා සිහියෙන් හටගත් පිරිසුදු බැව් ඇති සිවුවන දැහැනට එළඹ වෙසෙමි. ඇවැත්නි, මේ චිහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මට උපේක්ෂාව සහගිය හැඟීම් හා මෙනෙහිකිරීම් පහළවෙත්.

ඇවැත්නි එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළසේක: මුගලන, මුගලන, බමුණ, සිවුවන දැහැන නහමක් වරදව. සිවුවන දැහැනෙහි සිත මැනවින් තබව. සිවුවන දැහැනෙහි සිත එකඟ කරව. සිවුවන දැහැනෙහි සිත පිහිටුව යි. ඇවැත්නි, ඒ මම පසුකාලයෙහි සුවත් දුරුකිරීමෙන් දුකත් දුරුකිරීමෙන් පළමු ම සොමනස් දෙමනස්සන්ගේ අභාවයෙන් දුක් නැති සුව නැති උපේක්ෂාවෙන් හා සිහියෙන් හටගත් පිරිසුදු බැව් ඇති සිවුවන දැහැනට එළඹ විසුවෙමි. ඇවැත්නි, මැනවින් කියන්නෙක් “ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය” යි ඒ යමකු සඳහා කියන්නේ නම්, මැනවින් කියන්නෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය යි ඒ මා සඳහා කියන්නේ යි.

6. 1. 5

ආකාසානඤ්චායතනසූත්තං

352. ආකාසානඤ්චායතනං ආකාසානඤ්චායතනන්ති වුවටති. කතමං නු ඛො ආකාසානඤ්චායතනන්ති. තස්ස මඤ්ඤං ආවුසො ඵතදහොසි. ඉධ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිස-සඤ්ඤානං අත්ථගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං. උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං වුවටති ආකාසානඤ්චායතනන්ති. සො ඛාහං ආවුසො සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං. උපසම්පජ්ජ විහරාමි. තස්ස මඤ්ඤං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො රූපසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ති.

අථ ඛො මං ආවුසො හගවා ඉද්ධියා උපසංකම්ඤ්ඤා ඵතදවොච: මොග්ගලාන, මොග්ගලාන, මා බ්‍රාහ්මණ, ආකාසානඤ්චායතනං පමාදෙ, ආකාසානඤ්චායතනෙන විතං සඤ්ඤාපෙහි, ආකාසානඤ්චායතනෙන විතං ඵකොදිං කරොහි, ආකාසානඤ්චායතනෙන විතං සමාදහා ති. සො ඛාහං ආවුසො අපරෙන සමයෙන සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං. උපසම්පජ්ජ විහාසිං. යං හි තං ආවුසො සමවාදමානො වදෙය්‍ය -පෙ- මහාභිඤ්ඤානං පනොති.

6. 1. 6

විඤ්ඤානඤ්චායතනසූත්තං

353. විඤ්ඤානඤ්චායතනං විඤ්ඤානඤ්චායතනන්ති වුවටති. කතමං නු ඛො විඤ්ඤානඤ්චායතනන්ති. තස්ස මඤ්ඤං ආවුසො ඵතදහොසි: ඉධ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤානන්ති විඤ්ඤානඤ්චායතනං. උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං වුවටති විඤ්ඤානඤ්චායතනන්ති. සො ඛාහං ආවුසො සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤානන්ති විඤ්ඤානඤ්චායතනං. උපසම්පජ්ජ විහරාමි. තස්ස මඤ්ඤං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො ආකාසානඤ්චායතනසහගතො සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ති.

අථ ඛො මං ආවුසො හගවා ඉද්ධියා උපසංකම්ඤ්ඤා ඵතදවොච: මොග්ගලාන, මොග්ගලාන, මා බ්‍රාහ්මණ විඤ්ඤානඤ්චායතනං පමාදෙ, විඤ්ඤානඤ්චායතනෙන විතං සඤ්ඤාපෙහි, විඤ්ඤානඤ්චායතනෙන විතං ඵකොදිං කරොහි, විඤ්ඤානඤ්චායතනෙන විතං සමාදහාති. සො ඛාහං ආවුසො අපරෙන සමයෙන සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කමම අනන්තං විඤ්ඤානන්ති විඤ්ඤානඤ්චායතනං. උපසම්පජ්ජ විහාසිං. යං හි තං ආවුසො සමවාදමානො වදෙය්‍ය -පෙ- මහාභිඤ්ඤානං පනොති.

6. 1. 5

ආකාසානඤ්චායතන සූත්‍රය

352. ආකාසානඤ්චායතනය ආකාසානඤ්චායතනයයි කියනු ලැබේ. ආකාසානඤ්චායතනය කවරේ දෑ යි. ඇවුත්ති, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් විය: මෙහි මහණ තෙමේ සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥාවන් ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන් දුරු කිරීමෙන් නානාත්වසංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ආකාශය අනන්ත ය යි ආකාසානඤ්චායතනයට එළඹ වෙසේ නම් මෙය ආකාසානඤ්චායතනය යි කියනු ලැබේ. ඇවුත්ති, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥාවන් ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන් දුරු කිරීමෙන් නානාත්වසංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ආකාශය අනන්ත ය යි ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණ වෙසෙමි. ඇවුත්ති, මේ විහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මට රූ සහගීය හැඟීම් හා මෙනෙහි කිරීම් පහළ වෙත්.

ඇවුත්ති, එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළ සේක: මුගලන, මුගලන, බමුණ, ආකාසානඤ්චායතනය නො වරදව, ආකාසානඤ්චායතනයෙහි සිත මැනවින් තබව, ආකාසානඤ්චායතනයෙහි සිත එකඟ කරව, ආකාසානඤ්චායතනයෙහි සිත පිහිටුව යි. ඇවුත්ති ඒ මම පසු කාලයෙහි සර්වප්‍රකාරයෙන් රූප සංඥාවන් ඉක්මවීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන් දුරු කිරීමෙන් නානාත්වසංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ආකාශය අනන්තය යි ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණ විසුවෙමි. ඇවුත්ති මැනවින් කියන්නෙක් ඒ යමකු සඳහා ... මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය යි කියන්නේ යි.

6. 1. 6

විඤ්ඤාණඤ්චායතන සූත්‍රය

353. විඤ්ඤාණඤ්චායතනය විඤ්ඤාණඤ්චායතනය යි කියනු ලැබේ. විඤ්ඤාණඤ්චායතනය කවරේදෑ යි. ඇවුත්ති, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් විය: මෙහි මහණ තෙමේ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණය අනන්ත ය යි විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ වෙසේ නම් මෙය විඤ්ඤාණඤ්චායතනය යි කියනු ලැබේ යි. ඇවුත්ති ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණය අනන්ත ය යි විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ වෙසෙමි. ඇවුත්ති මේ විහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මට ආකාසානඤ්චායතනය සහගීය හැඟීම් හා මෙනෙහි කිරීම් පහළ වෙත්.

ඇවුත්ති, එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළ සේක: මුගලන, මුගලන, බමුණ, විඤ්ඤාණඤ්චායතනය නො වරදව, විඤ්ඤාණඤ්චායතනයෙහි සිත මැනවින් තබව, විඤ්ඤාණඤ්චායතනයෙහි සිත එකඟ කරව, විඤ්ඤාණඤ්චායතනයෙහි සිත පිහිටුව යි. ඇවුත්ති ඒ මම පසු කාලයෙහි සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මවා විඤ්ඤාණය අනන්ත ය යි විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ විසුවෙමි. ඇවුත්ති මැනවින් කියන්නෙක් ඒ යමකු සඳහා ... මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය යි කියන්නේ යි.

6. 1. 7

ආකිඤ්ඤායතනසූතතං

354. ආකිඤ්ඤායතනං ආකිඤ්ඤායතනානි වුට්ඨති. කතමං නු ඛො ආකිඤ්ඤායතනානි. තස්ස මග්ගං ආවුසො එතදභොගි: ඉධ භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං වුට්ඨති ආකිඤ්ඤායතනානි සො ඛවාහං ආවුසො සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරාමි. තස්ස මග්ගං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ති.

අථ ඛො මං ආවුසො හගවා ඉදධියා උපසම්පජ්ජිතා එතදභොව: මොග්ගාලොකාන, මොග්ගාලොකාන, මා බ්‍රාහ්මණ, ආකිඤ්ඤායතනෙ පමාදෙ, ආකිඤ්ඤායතනෙ විතං සංඝදිපෙති, ආකිඤ්ඤායතනෙ විතං එකොදිං කරොති, ආකිඤ්ඤායතනෙ විතං සමාදහාති. සො ඛවාහං ආවුසො අපරෙන සමයෙන සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නත්ති කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. යං හි තං ආවුසො සමොච්චමානො චදෙය්‍ය -පෙ- මහාභිඤ්ඤානං පනෙහාති.

6. 1. 8

නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසූතතං

355. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනානි වුට්ඨති. කතමං නු ඛො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනානි. තස්ස මග්ගං ආවුසො එතදභොගි: ඉධ භික්ඛු සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදං වුට්ඨති නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනානි. සො ඛවාහං ආවුසො සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරාමි. තස්ස මග්ගං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො ආකිඤ්ඤායතනසහගතා සඤ්ඤාමනසිකාරා සමුදවරන්ති.

අථ ඛො මං ආවුසො හගවා ඉදධියා උපසම්පජ්ජිතා එතදභොව: මොග්ගාලොකාන, මොග්ගාලොකාන, මා බ්‍රාහ්මණ, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං පමාදෙ, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ විතං සංඝදිපෙති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ විතං එකොදිං කරොති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ විතං සමාදහාති. සො ඛවාහං ආවුසො අපරෙන සමයෙන සබ්බසො ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. යං හි තං ආවුසො සමොච්චමානො චදෙය්‍ය -පෙ- මහාභිඤ්ඤානං පනෙහාති.

6. 1. 7

ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සූත්‍රය

354. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය යි කියනු ලැබේ. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය කවරේ දෑ යි. ඇවුත්ති, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් විය: මෙහි මහණ තෙමේ සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා කිසිවක් නැතැ යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසේ නම් මෙය ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය යි කියනු ලැබේ යි. ඇවුත්ති ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා කිසිවක් නැතැ යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙමි. ඇවුත්ති මේ විහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මට විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය සහගිය හැඟීම් හා මෙනෙහි කිරීම් පහළ වෙත්.

ඇවුත්ති, එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළ සේක: මුගලන, මුගලන, බමුණ, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය නහමක් වරදව. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයෙහි සිත මැනවින් තබව, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයෙහි සිත එකඟ කරව. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයෙහි සිත පිහිටුව යි. ඇවුත්ති, ඒ මම පසුකාලයෙහි සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මවා කිසිවක් නැතැ යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණ විසුවෙමි. ඇවුත්ති මැනවින් කියන්නෙක් ඒ යමකු සඳහා ... මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ යයි කියන්නේ යි.

6. 1. 8

නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සූත්‍රය

355. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය යි කියනු ලැබේ. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය කවරේ දෑ යි. ඇවුත්ති, ඒ මට මෙබඳු සිතෙක් විය: මෙහි මහණ තෙමේ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසේ නම් මෙය නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය යි කියනු ලැබේ යි. ඇවුත්ති, ඒ මම සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙමි. ඇවුත්ති, මේ විහරණයෙන් වෙසෙන ඒ මට ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය සහගිය හැඟීම් හා මෙනෙහි කිරීම් පහළවෙත්.

ඇවුත්ති, එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළ සේක. මුගලන, මුගලන, බමුණ, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය නහමක් වරදව. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සිත මැනවින් තබව. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සිත එකඟ කරව. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයෙහි සිත පිහිටුව යි. ඇවුත්ති, ඒ මම පසුකාලයෙහි සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ විසුවෙමි. ඇවුත්ති, මැනවින් කියන්නෙක් ඒ යමකු සඳහා ... මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ යයි කියන්නේ යි.

6. 1. 9

අනිමිත්තසුත්තං

356. අනිමිත්තො වෙනොසමාධි අනිමිත්තො වෙනොසමාධිති වුට්ඨි. කතමො නු ඛො අනිමිත්තො වෙනොසමාධිති. තස්ස මග්ගං ආවුසො එතදහොසි: 'ඉධ භික්ඛු සංඛනිමිත්තානං අමනසිකාරා අනිමිත්තං වෙනොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං වුට්ඨති අනිමිත්තො වෙනොසමාධි'ති. සො ඛාහං ආවුසො සංඛනිමිත්තානං අමනසිකාරා අනිමිත්තං වෙනොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරාමි. තස්ස මග්ගං ආවුසො ඉමිනා විහාරෙන විහරතො නිමිත්තානුසාරි¹ විඤ්ඤාණං හොති.

අප් ඛො මං ආවුසො හගවා ඉද්ධියා උපසංඛම්භිතා එතදවොච: මොග්ගලාන, මොග්ගලාන, මා බ්‍රාහ්මණ, අනිමිත්තං වෙනො සමාධිං පමාදො, අනිමිත්තෙ වෙනොසමාධිසුඤ්ඤාං විතං සංඤ්ඤාපෙති, අනිමිත්තෙ වෙනොසමාධිසුඤ්ඤාං විතං එකොදං කරොති, අනිමිත්තෙ වෙනොසමාධිසුඤ්ඤාං විතං සමාදහාති. සො ඛාහං ආවුසො අපරෙත සමයෙන සංඛනිමිත්තානං අමනසිකාරා අනිමිත්තං වෙනො සමාධිං උපසම්පජ්ජ විහාසිං. යං භි තං ආවුසො සමමා වදමානො වදෙය්‍ය සඤ්ඤානුගතිතො සාවකො මහාභිඤ්ඤානං පණ්ණාති, මමං තං සමමා වදමානො වදෙය්‍ය සඤ්ඤානුගතිතො සාවකො මහාභිඤ්ඤානං පණ්ණාති.

6. 1. 10

සක්කසුත්තං

357. එකං සමයං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො සාවස්සීයං විහරති ඡෙතවනෙ අනාථසිංහකස්ස ආරාමෙ. අප් ඛො ආයස්මා මහා මොග්ගලානො සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍ය, එවමෙව ඡෙතවනෙ අනතරහිතො දෙවෙසු තාවතිංසෙසු පාතුරහොසි. අප් ඛො සකෙකා දෙවනම්ඤෙ පඤ්ඤිති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං යෙනායස්මා මහා මොග්ගලානො තෙනුපසංඛම්භි, උපසංඛම්භිතා ආයස්මනං මහා මොග්ගලානං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අධ්‍යාසි. එකමන්තං ධීතං ඛො සක්කං දෙවනම්ඤං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො එතදවොච :

සාධු ඛො දෙවනම්ඤ ඛුද්ධං සරණගමනං හොති, ඛුද්ධං සරණගමනහෙතු ඛො දෙවනම්ඤ එවමිධෙකවෙච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. සාධු ඛො දෙවනම්ඤ ධම්මං සරණගමනං හොති, ධම්මං සරණගමනහෙතු ඛො දෙවනම්ඤ එවමිධෙකවෙච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. සාධු ඛො දෙවනම්ඤ සඤ්ඤා සරණගමනං හොති, සඤ්ඤා සරණගමනහෙතු ඛො දෙවනම්ඤ එවමිධෙකවෙච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

1. අනිමිත්තානුසාරි - සිවු, සි, 1, 2, සා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 9

අනිමිත්ත සූත්‍රය

356. අනිමිත්තවේතොසමාධිය අනිමිත්තවේතොසමාධිය යි කියනු ලැබේ. අනිමිත්තවේතොසමාධිය කවරේ ද යි. ඇවැත්නි ඒ මම මෙබඳු සිතෙක් විය. මෙහි මහණ තෙමේ සියලු නිමිති නො මෙනෙහි කිරීමෙන් අනිමිත්තවේතොසමාධියට එළඹ වෙසේ නම් මෙය අනිමිත්තවේතොසමාධිය යි කියනු ලැබේ යි. ඇවැත්නි ඒ මම සියලු නිමිති නො මෙනෙහි කිරීමෙන් අනිමිත්තවේතොසමාධියට එළඹ වෙසෙමි. ඇවැත්නි මේ විභරණයෙන් වෙසෙන ඒ මාගේ විශ්කෘණය නිමිති අනුව හැසිරෙනසුලු වෙයි.

ඇවැත්නි එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාද්ධියෙන් මා වෙත එළඹ මෙය වදළ සේක: මුගලන, මුගලන, බමුණ, අනිමිත්ත වේතොසමාධිය නහමක් වරදව; අනිමිත්තවේතොසමාධියෙහි සිත මැනවින් තබව. අනිමිත්තවේතොසමාධියෙහි සිත එකඟ කරව. අනිමිත්තවේතොසමාධියෙහි සිත පිහිටුව යි. ඇවැත්නි ඒ මම පසුකාලයෙහි සියලු නිමිති නො මෙනෙහි කිරීමෙන් අනිමිත්තවේතොසමාධියට එළඹ විසුවෙමි. ඇවැත්නි මැනවින් කියන්නෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය යි ඒ යමකු සඳහා කියන්නේ නම් මැනවින් කියන්නෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ විසින් අනුග්‍රහ කරන ලද ශ්‍රාවකයෙක් මහාභිඤ්ඤාවට පැමිණියේ ය යි ඒ මා සඳහා කියන්නේ යි.

6. 1. 10

සකක සූත්‍රය

357. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ සැවක සමීපයෙහි සේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගුකරන්නේ හෝ දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද එසෙයින් ම දෙවරමහි අතුරුදන් වුවාහු තවතිසාදෙවියන් අතර පහළ වූහ. එකල්හි සක්දෙවරස් පත්සියයක් දෙවියන් සමග ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වැඳ එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි සක්දෙවරජුට ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ.

දේවානම්ඤ, බුදුන් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ මෙසේ බුදුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්වකෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සෝභන ගති ඇති සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. දේවානම්ඤ දහම් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ මෙසේ දහම් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. දේවානම්ඤ, සභුන් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ මෙසේ සභුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙති යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන බුද්ධං සරණගමනං හොති, බුද්ධං සරණගමන හෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ඵව්විධෙකච්චෙ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ධම්මං සරණගමනං හොති, ධම්මං සරණගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ඵව්විධෙකච්චෙ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති, සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන සඛ්ඤාං සරණගමනං හොති, සඛ්ඤාං සරණගමනහෙතු ඛො මොග්ගලාන ඵව්විධෙකච්චෙ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

6. 1. 11

දුතියසක්කසුත්තං

358. අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤෙ ජති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං -පෙ- අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤෙ සත්තාහි දෙවතාසතෙහි සද්ධිං -පෙ- අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤෙ අධ්ධති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං -පෙ- අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤෙ අසීතිසා දෙවතාසතෙහි සද්ධිං යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසඤාමි, උපසඤාමිත්වා ආයස්මිත්තං මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අධ්ධාසි. එකමන්තං ඨිතං ඛො සකකං දෙවානම්ඤං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො එතදවොච : සාධු ඛො දෙවානම්ඤං බුද්ධං සරණගමනං හොති, බුද්ධං සරණගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤං ඵව්විධෙකච්චෙ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති, සාධු ඛො දෙවානම්ඤං ධම්මං සරණගමනං හොති -පෙ- සාධු ඛො දෙවානම්ඤං සඛ්ඤාං සරණගමනං හොති, සඛ්ඤාං සරණගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤං ඵව්විධෙකච්චෙ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන බුද්ධං සරණගමනං හොති, බුද්ධං සරණගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ඵව්විධෙකච්චෙ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ධම්මං සරණගමනං හොති -පෙ- සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන සඛ්ඤාං සරණගමනං හොති. සඛ්ඤාං සරණගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ඵව්විධෙකච්චෙ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

6. 1. 12

තතියසක්කසුත්තං

359. අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤෙ පඤ්ඤාහි දෙවතාසතෙහි සද්ධිං යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසඤාමි, උපසඤාමිත්වා ආයස්මිත්තං මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අධ්ධාසි. එකමන්තං ඨිතං ඛො සකකං දෙවානම්ඤං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො එතදවොච : සාධු ඛො දෙවානම්ඤං බුද්ධං අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනං හොති 'ඉතිපි සො භගවා අරහං සමොසමුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකදීද්ධ අනුක්තරො පුරිසදමෙසාරථි සත්වා දෙවමනුසසානං බුද්ධො භගවා'ති. බුද්ධං අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤං ඵව්විධෙකච්චෙ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, බුදුන් සරණ යෑම මැනවි. නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, බුදුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, දහම් සරණ යෑම මැනවි. නිද්දකාණෙනි, මොග්ගලානායෙනි, මෙසේ දහම් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, සභුන් සරණ යෑම මැනවි. නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, මෙසේ සභුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත් යි.

6. 1. 11

දුතිය සකක සූත්‍රය

358. ඉක්ඛිති සක්ඛෙවිරජ් සන්ධියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්ඛිති සක්ඛෙවිරජ් සන්ධියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්ඛිති සක්ඛෙවිරජ් අසුද්ධසක් දෙවියන් සමග ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වැඳ එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි සක්ඛෙවිරජ් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ: දේවානම්ඤ්ඤ බුදුන් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ්ඤ මෙසේ බුදුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. දේවානම්ඤ්ඤ දහම් සරණ යෑම මැනවි. ... දේවානම්ඤ්ඤ සභුන් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ්ඤ මෙසේ සභුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත් යි.

නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, බුදුන් සරණ යෑම මැනවි. නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, මෙසේ බුදුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, දහම් සරණ යෑම මැනවි ... නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, සභුන් සරණ යෑම මැනවි. නිද්දකාණෙනි මොග්ගලානායෙනි, මෙසේ සභුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත් යි.

6. 1. 12

තතිය සකක සූත්‍රය

359. ඉක්ඛිති සක්ඛෙවිරජ් පන්ධියයක් දෙවියන් සමග ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වැඳ එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි සක්ඛෙවිරජ් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ: දේවානම්ඤ්ඤ, බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. ඒ හගවත්භූ මෙකරුණෙනුදු අර්හත්භ, සමමාසමබ්බකයහ, චිත්තවරණසමපන්නයහ, සුගතයහ, ලොකචිද්දහ, අනුඤ්ඤාපුරිසද්ධිසාරථිහ, දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘහ, බුද්ධයහ, හගවත්භ යි. දේවානම්ඤ්ඤ, මෙසේ බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සාධු බො දෙවනමීඤ්ඤ ධම්මෙ අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, 'සමාකමානො හගවතා ධම්මො සන්ධිධිකො අකාලිකො එතිපසසිකො ඔපනයිකො පච්චිකො වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතී'ති, ධම්මෙ අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු බො දෙවනමීඤ්ඤ එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

සාධු බො දෙවනමීඤ්ඤ සඛෙස අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, 'සුපට්ඨපනො හගවතො සාවකසඛෙසා උජුපට්ඨපනො හගවතො සාවකසඛෙසා ඤායපට්ඨපනො හගවතො සාවකසඛෙසා සාමිච්චිපනො හගවතො සාවකසඛෙසා, යදිං වන්තාරි පුරිසයුගානි අධ්මපුරිසපුග්ගලා, එස හගවතො සාවකසඛෙසා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණෙය්‍යා අනුකරං පුඤ්ඤකෙබ්බන් ලොකස්සා'ති, සඛෙස අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු බො දෙවනමීඤ්ඤ එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

සාධු බො දෙවනමීඤ්ඤ අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනං හොති අබණ්ණෙධිති අච්ඡෙදෙති අසබ්බෙති අකම්මාසෙති භුච්ඡෙසෙති විඤ්ඤාපසංකෙති අපරාමට්ඨෙති සමාධිසංවත්තනිකෙති, අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනහෙතු බො දෙවනමීඤ්ඤ එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

සාධු බො මාරිස මොග්ගලාන චුද්ධෙ අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, 'ඉතිපි සො හගවා -පෙ- සඤා දෙවමනුස්සානං චුද්ධො හගවා'ති. චුද්ධෙ අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු බො මාරිස මොග්ගලාන එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. සාධු බො මාරිස මොග්ගලාන ධම්මෙ අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, 'සමාකමානො හගවතා ධම්මො -පෙ- පච්චිකො වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතී'ති. ධම්මෙ අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු බො මාරිස මොග්ගලාන එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. සාධු බො මාරිස මොග්ගලාන සඛෙස අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, 'සුපට්ඨපනො හගවතො සාවකසඛෙසා -පෙ- අනුකරං පුඤ්ඤකෙබ්බන් ලොකස්සා'ති. සඛෙස අවෙච්චසසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු බො මාරිස මොග්ගලාන එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. සාධු බො මාරිස මොග්ගලාන අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනං හොති අබණ්ණෙධිති -පෙ- සමාධිසංවත්තනිකෙති. අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනහෙතු බො මාරිස මොග්ගලාන එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

දේවානම්ඤ, දහම්හි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය ස්වාධ්‍යාත ය, සාංදෘෂ්ටික ය, අකාලික ය,
එහිපසික ය, ඔපනයික ය, නුවණැත්තන් විසින් තමනමා කෙරෙහි ලා
දන යුත්තේ ය යි. දේවානම්ඤ, මෙසේ දහම්හි ගුණ දූත පැහැදීමෙන්
යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින්
මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්.

දේවානම්ඤ, සහන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වීම
මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙමේ සුප්‍රතිපක්‍ෂා ය,
භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙමේ සාප්ප්‍රතිපක්‍ෂා ය,
භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙමේ න්‍යායප්‍රතිපක්‍ෂා ය,
භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙමේ සාමිවිප්‍රතිපක්‍ෂා ය,
යම් මේ පුරුෂයුග සතරෙක් වේ නම් (එහි) පුරුෂපුද්ගලයෝ අට
දෙනෙකි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙමේ ආභවනාර්ථ
ය, ප්‍රසුඤාර්ථ ය, දක්ෂිණාර්ථ ය, අඤ්ඤිකරණාර්ථ ය, ලෝකයාට
අනුග්‍රහර පුණ්‍යකෛත්‍ර ය යි. දේවානම්ඤ, මෙසේ සහන් කෙරෙහි
ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව
කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්.

දේවානම්ඤ, නො කඩ වූ නො සිදුරු වූ නො කැලැල් වූ නො
කබර වූ නිදහස් වූ නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද තෘෂ්ණාදෘෂ්ටීන්
නොපහස්නා ලද සමාධිය පිණිස පවත්නා ආයාසිකාන්ත (ආයාසිකා විසින්
කැමතිවන ලද) ශීලයෙන් යුතු වීම මැනවි. දේවානම්ඤ, මෙසේ ආර්‍ය-
කාන්ත ශීලයෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක්
කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙති යි.

නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දූත
පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙනුදු...
දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ, බුද්ධයහ, හගවත්හ යි. නිදුකාණෙනි
මොහොල්ලානයෙනි, මෙසේ බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන්
යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින්
මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි,
දහම්හි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
විසින් ධර්මය ස්වාධ්‍යාත ය ... නුවණැත්තන් විසින් තමනමා කෙරෙහි
ලා දන යුත්තේ ය යි. නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි. මෙසේ
දහම්හි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම්
සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්.
නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, සහන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු
වීම මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙමේ සුප්‍රතිපක්‍ෂා ය...
ලෝකයාට අනුග්‍රහර පුණ්‍යකෛත්‍ර ය යි. නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි,
මෙසේ සහන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු
කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති
සගලොචට පැමිණෙත්.

නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, නොකඩ වූ... සමාධිය පිණිස
පවත්නාවූ ආයාසිකා විසින් කැමතිවන ලද ශීලයෙන් යුතු වීම මැනවි.
නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, මෙසේ ආයාසිකාන්ත ශීලයෙන්
යුතු වීම හේතුකොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින්
මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙති යි.

6. 1. 13

වතුකුසකසුත්තං

360. අථ ඛො සකෙකා දෙවානමීඤ්ඤ ඡති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං -පෙ- අථ ඛො සකෙකා දෙවානමීඤ්ඤ සත්ති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං -පෙ- අථ ඛො සකෙකා දෙවානමීඤ්ඤ අධ්මති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං -පෙ- අථ ඛො සකෙකා දෙවානමීඤ්ඤ අසීතියා දෙවතාසතෙහි සද්ධිං යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසංඛාමි. උපසංඛාමිතා ආයස්මා මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙතා එකමන්තං අධ්මාසි. එකමන්තං ධීතං ඛො සකං දෙවානමීඤ්ඤ ආයස්මා මහාමොග්ගලානො එතදවොච :

සාධු ඛො දෙවානමීඤ්ඤ බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, ‘ඉතිපි සො හගවා -පෙ- සත්ථාදෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා’ති. බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානමීඤ්ඤ එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සාධු ඛො දෙවානමීඤ්ඤ ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, ‘ස්වාසබ්බානො -පෙ- පච්චන්තං වෙදිතඛො වීඤ්ඤාති’ති. ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානමීඤ්ඤ එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සාධු ඛො දෙවානමීඤ්ඤ සඛෙස අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, ‘සුපට්ඨනො හගවතො සාවකසඛෙසා -පෙ- අනුත්තරං සුඤ්ඤකෙබ්බන්තං ලොකස්සා’ති. සඛෙස අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානමීඤ්ඤ එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සාධු ඛො දෙවානමීඤ්ඤ අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනං හොති අබණ්ඩෙහි -පෙ- සමාධිසංවර්තනිකෙහි. අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානමීඤ්ඤ එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජතිති.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලානං බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති ‘ඉතිපි සො හගවා -පෙ- සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා’ති. බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලානං එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලානං ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, ‘ස්වාසබ්බානො -පෙ- පච්චන්තං වෙදිතඛො වීඤ්ඤාති’ති. ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලානං එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලානං සඛෙස අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, ‘සුපට්ඨනො හගවතො සාවකසඛෙසා -පෙ- අනුත්තරං සුඤ්ඤකෙබ්බන්තං ලොකස්සා’ති, සඛෙස අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලානං එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලානං අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනං හොති අබණ්ඩෙහි -පෙ- සමාධිසංවර්තනිකෙහි. අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලානං එවමිධෙකච්ච සත්තා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජතිති.

6. 1. 13

වතුන් සකක සූත්‍රය

360. ඉක්බිති සක්දෙවරජ සසියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්බිති සක්දෙවරජ සත්සියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්බිති සක්දෙවරජ අටසියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්බිති සක්දෙවරජ අසූභයක් දෙවියන් සමග ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වැඳ එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි සක්දෙවියුගට ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ:

දේවානම්ඤ, බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. ඒ හගවත්හු මෙකරුණෙනුදු ... දේවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘහ, බුද්ධයහ, හගවත්හ යි. දේවානම්ඤ මෙසේ බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. දේවානම්ඤ, දහමිහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතුවීම මැනවි. ස්වාධ්‍යාන ය ... නුවණැත්තන් විසින් තමනමා කෙරෙහි ලා දන යුත්තේ ය යි. දේවානම්ඤ මෙසේ දහමිහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. දේවානම්ඤ සඟුන් කෙරෙහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. හගවත්හුගේ ශ්‍රාවක සබ්බ තෙමේ සුප්‍රතිපත්තය ... ලෝකයාට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යඤ්ඤා ය යි. දේවානම්ඤ යමෙසේ සඟුන් කෙරෙහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. දේවානම්ඤ නො කඩ වූ ... සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ ආයඨිකාන්ත ශීලයෙන් යුතු වීම මැනවි. දේවානම්ඤ මෙසේ ආයඨිකාන්ත ශීලයෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙති යි.

නිදුකාණෙනි මොහොලලානයෙනි, බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. ඒ හගවත්හු මෙකරුණෙනුදු ... දේවි-මිනිසුන්ට ශාස්තෘහ, බුද්ධයහ, හගවත්හ යි. නිදුකාණෙනි මොහොලලාන-යෙනි, මෙසේ බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. නිදුකාණෙනි මොහොලලානයෙනි, දහමිහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. ස්වාධ්‍යාන ය. ... නුවණැත්තන් විසින් තමනමා කෙරෙහි ලා දන යුත්තේ ය යි. නිදුකාණෙනි මොහොලලානයෙනි, මෙසේ දහමිහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. නිදුකාණෙනි මොහොලලානයෙනි, සඟුන් කෙරෙහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. හගවත්හුගේ ශ්‍රාවක සබ්බ තෙමේ සුප්‍රතිපත්තය ... ලෝකයාට අනුඤ්ඤා පුණ්‍යඤ්ඤා ය යි. නිදුකාණෙනි මොහොලලානයෙනි, සඟුන් කෙරෙහි ගුණ දෑන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. නිදුකාණෙනි, මොහොලලානයෙනි, නො කඩ වූ ... සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ ආයඨිකාන්ත ශීලයෙන් යුතු වීම මැනවි. නිදුකාණෙනි මොහොලලානයෙනි, මෙසේ ආයඨිකාන්ත ශීලයෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙති යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 14

පඤ්චමසකකසුත්තං.

361. අථ ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤා පඤ්චම් දෙවතාසතෙහි සඤ්ඤා යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසච්ඤාමි -පෙ- එකමන්තං. ධීතං ඛො සකකං දෙවානම්ඤ්ඤා ආයසමා මහාමොග්ගලානො එතදවොච: සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤා බුද්ධං සරණගමනං හොති. බුද්ධං සරණගමන හෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤා එවම්ඤ්ඤාට්ඨ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති, තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසභි ධාතෙහි අධිගණ්ණන්ති: දිබ්බන්ත ආයුතා දිබ්බන්ත වණ්ණණ්ණා දිබ්බන්ත සුබන්ත දිබ්බන්ත යසෙන දිබ්බන්ත ආධිපතෙයොන දිබ්බන්ති රූපෙහි දිබ්බන්ති සද්දෙහි දිබ්බන්ති ගන්ධෙහි දිබ්බන්ති රසෙහි දිබ්බන්ති ඵොට්ඨබ්බන්ති.

සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤා ධම්මං සරණගමනං හොති. ධම්මං සරණගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤා එවම්ඤ්ඤාට්ඨ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති, තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසභි ධාතෙහි අධිගණ්ණන්ති: දිබ්බන්ත ආයුතා දිබ්බන්ත වණ්ණණ්ණා දිබ්බන්ත සුබන්ත දිබ්බන්ත යසෙන දිබ්බන්ත ආධිපතෙයොන දිබ්බන්ති රූපෙහි දිබ්බන්ති සද්දෙහි දිබ්බන්ති ගන්ධෙහි දිබ්බන්ති රසෙහි දිබ්බන්ති ඵොට්ඨබ්බන්ති.

සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤා සඤ්ඤා සරණගමනං හොති. සඤ්ඤා සරණගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤා එවම්ඤ්ඤාට්ඨ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති, තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසභි ධාතෙහි අධිගණ්ණන්ති: දිබ්බන්ත ආයුතා දිබ්බන්ත වණ්ණණ්ණා දිබ්බන්ත සුබන්ත දිබ්බන්ත යසෙන දිබ්බන්ත ආධිපතෙයොන දිබ්බන්ති රූපෙහි දිබ්බන්ති සද්දෙහි දිබ්බන්ති ගන්ධෙහි දිබ්බන්ති රසෙහි දිබ්බන්ති ඵොට්ඨබ්බන්ති.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන බුද්ධං සරණගමනං හොති, බුද්ධං සරණගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන එවම්ඤ්ඤාට්ඨ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති, තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසභි ධාතෙහි අධිගණ්ණන්ති: දිබ්බන්ත ආයුතා -පෙ- දිබ්බන්ති ඵොට්ඨබ්බන්ති. සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ධම්මං සරණගමනං හොති -පෙ- සාධු ඛො මාරිස සඤ්ඤා සරණගමනං හොති සඤ්ඤා සරණගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන එවම්ඤ්ඤාට්ඨ සත්තා කායසීය හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති, තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසභි ධාතෙහි අධිගණ්ණන්ති: දිබ්බන්ත ආයුතා දිබ්බන්ත වණ්ණණ්ණා දිබ්බන්ත සුබන්ත දිබ්බන්ත යසෙන දිබ්බන්ත ආධිපතෙයොන දිබ්බන්ති රූපෙහි දිබ්බන්ති සද්දෙහි දිබ්බන්ති ගන්ධෙහි දිබ්බන්ති රසෙහි දිබ්බන්ති ඵොට්ඨබ්බන්ති.

6. 1. 14

පඤ්චම සකක සූත්‍රය

361. ඉක්කිති සක්දෙවිරජ පන්සියයක් දෙවියන් සමග ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. ... එකත්පස් ව සිටි සක්දෙව්, රජුට ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ: දේවානම්ඤ්ඤුන් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ් මෙසේ බුදුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍යමය චර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය අධිපති භාවයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශ කරුණින් අන් දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්.

දේවානම්ඤ් දහම් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ් මෙසේ දහම් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍යමය චර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය අධිපතිභාවයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශ කරුණින් අන් දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්.

දේවානම්ඤ් සතුන් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ් මෙසේ සතුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍යමය චර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය අධිපතිභාවයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණින් අන් දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්.

නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, බුදුන් සරණ යෑම මැනවි. නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, මෙසේ බුදුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණින් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්. නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, දහම් සරණ යෑම මැනවි. ... නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, සහ සරණ යෑම මැනවි. නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, මෙසේ සහ සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍යමය චර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය අධිපතිභාවයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණින් අන් දෙවියන් යටපත් කෙරෙති යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. 1. 15

ඡට්ඨසකකසුත්තං.

362. අථ ඛො සකො දෙවනම්ඤ්ඤ ඡති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං.
 -පෙ- අථ ඛො සකො දෙවනම්ඤ්ඤ සකති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං.
 -පෙ- අථ ඛො සකො දෙවනම්ඤ්ඤ අට්ඨති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං.
 -පෙ- අථ ඛො සකො දෙවනම්ඤ්ඤ අසීතිසා දෙවතාසතෙහි සද්ධිං.
 යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසංඛාමි, උපසංඛාමිත්වා
 ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.
 එකමන්තං ධීතං ඛො සකං දෙවනම්ඤ්ඤ ආයස්මා මහාමොග්ගලානො
 එතදවොච:

සාධු ඛො දෙවනම්ඤ්ඤ බුද්ධිං සරණගමනං හොති, බුද්ධිං
 සරණගමනහෙතු ඛො දෙවනම්ඤ්ඤ එවම්ධෙකථෙව සත්තා කායසංස
 හෙද පරච්චරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති, තෙ අඤ්ඤා
 දෙවෙ දසති යාතෙහි අධිගණන්තී: දිබ්බන්ත ආයුතා -පෙ- දිබ්බති
 ථොට්ඨබ්බෙහි. සාධු ඛො දෙවනම්ඤ්ඤ ධම්මං සරණගමනං
 හොති -පෙ- සාධු ඛො දෙවනම්ඤ්ඤ සංඝං සරණගමනං හොති.
 සංඝං සරණගමනහෙතු ඛො දෙවනම්ඤ්ඤ එවම්ධෙකථෙව සත්තා
 කායසංස හෙද පරච්චරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. තෙ
 අඤ්ඤා දෙවෙ දසති යාතෙහි අධිගණන්තී: දිබ්බන්ත ආයුතා දිබ්බන්ත
 වණ්ණණන්ත දිබ්බන්ත සුබන්ත දිබ්බන්ත යසෙත්ත දිබ්බන්ත ආධිපතෙයොත්ත
 දිබ්බන්ත රූපෙහි දිබ්බන්ත සද්දෙහි දිබ්බන්ත ගණ්ඨෙහි දිබ්බන්ත රසෙහි
 දිබ්බන්ත ථොට්ඨබ්බෙහි.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන බුද්ධිං සරණගමනං හොති
 -පෙ- සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ධම්මං සරණගමනං හොති
 -පෙ- සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන සංඝං සරණගමනං හොති
 සංඝං සරණගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන එවම්ධෙකථෙව
 සත්තා කායසංස හෙද පරච්චරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.
 තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසති යාතෙහි අධිගණන්තී: දිබ්බන්ත ආයුතා
 දිබ්බන්ත වණ්ණණන්ත දිබ්බන්ත සුබන්ත දිබ්බන්ත යසෙත්ත දිබ්බන්ත
 ආධිපතෙයොත්ත දිබ්බන්ත රූපෙහි දිබ්බන්ත සද්දෙහි දිබ්බන්ත ගණ්ඨෙහි
 දිබ්බන්ත රසෙහි දිබ්බන්ත ථොට්ඨබ්බෙහි.

6. 1. 16

සත්තමසකකසුත්තං.

363. අථ ඛො සකො දෙවනම්ඤ්ඤ පඤ්චති දෙවතාසතෙහි
 සද්ධිං යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසංඛාමි, උපසංඛාමිත්වා
 ආයස්මන්තං මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.
 එකමන්තං ධීතං ඛො සකං දෙවනම්ඤ්ඤ ආයස්මා මහාමොග්ගලානො
 එතදවොච:

6. 1. 15

ජටය සකක සූත්‍රය

362. ඉක්බිති සක්දෙවරජ සසියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්බිති සක්දෙවරජ සන්සියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්බිති සක්දෙවරජ අටසියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්බිති සක්දෙවරජ අසූදහසක් දෙවියන් සමග ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වැඳ එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි සක්දෙවරජට ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ:

දේවානම්ඤ, බුදුන් සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ මෙසේ බුදුන් සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්තු කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂ්මයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණින් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්. දේවානම්ඤ දහම් සරණ යෑම මැනවි ... දේවානම්ඤ සහ සරණ යෑම මැනවි. දේවානම්ඤ, මෙසේ සහ සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්තු කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂ්මයෙන් ද දිව්‍යමය චර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය අධිපතිභාවයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණින් අන් දෙවියන් යටපත් කෙරෙති යි.

නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, බුදුන් සරණ යෑම මැනවි. නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, දහම් සරණ යෑම මැනවි. ... නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, සහ සරණ යෑම මැනවි. නිදුකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, මෙසේ සහ සරණ යෑම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්තු කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂ්මයෙන් ද දිව්‍යමය චර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය ආධිපත්‍යයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණින් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙති යි.

6. 1. 16

සත්තමසකක සූත්‍රය

363. ඉක්බිති සක්දෙවරජ සන්සියයක් දෙවියන් සමග ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වැඳ එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි සක්දෙවරජට ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ:

සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ චුද්ධං අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති “ඉති පි සො භගවා -පෙ- සත්ථා දෙවමනුසානං චුද්ධං භගවා”ති චුද්ධං අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ ඵවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායසීස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. නෙ අඤ්ඤාදෙවෙ දසති ඤානෙහි අධිගණන්ති, දිබ්බෙන් ආයුතා -පෙ- දිබ්බෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි. සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති -පෙ- සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ සඛෙක් අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති -පෙ-

සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, අරියකතෙතති සීලෙහි සමන්තාගමනං හොති අබණ්ණෙති -පෙ- සමාධිසංවර්තනිකෙහි. අරියකතෙතති සීලෙහි සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ ඵවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායසීස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. නෙ අඤ්ඤාදෙවෙ දසති ඤානෙහි අධිගණන්ති දිබ්බෙන් ආයුතා දිබ්බෙන් චණ්ණෙන් දිබ්බෙන් සුඛෙන් දිබ්බෙන් යසෙන් දිබ්බෙන් ආධිපතෙය්සෙන් දිබ්බෙහි රූපෙහි දිබ්බෙහි සද්දෙහි දිබ්බෙහි ගන්ධෙහි දිබ්බෙහි රසෙහි දිබ්බෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහිති.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන චුද්ධං අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති, “ඉති පි සො භගවා -පෙ- සත්ථා දෙවමනුසානං චුද්ධං භගවා”ති. චුද්ධං අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ඵවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායසීස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. නෙ අඤ්ඤාදෙවෙ දසති ඤානෙහි අධිගණන්ති දිබ්බෙන් ආයුතා -පෙ- දිබ්බෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති “සාධකානානො භගවතො ධම්මො -පෙ- පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාති”ති. ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ඵවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායසීස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. නෙ අඤ්ඤාදෙවෙ දසති ඤානෙහි අධිගණන්ති දිබ්බෙන් ආයුතා -පෙ- දිබ්බෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන සඛෙක් අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනං හොති “සුපට්ඨපනො භගවතො සාවකසඛෙක්කා -පෙ- අනුග්ගරං පුඤ්ඤකෙක්කන්තං ලොකසීසා”ති. සඛෙක් අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන, ඵවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායසීස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති, නෙ අඤ්ඤාදෙවෙ දසති ඤානෙහි අධිගණන්ති දිබ්බෙන් ආයුතා -පෙ- දිබ්බෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි.

දේවානම්ඤ ඥාන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම මැනවි, ඒ හඟවත්හු මෙකරුණෙනුදු ... දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘහ, බුද්ධයහ, හඟවත්හ යි. දේවානම්ඤ මෙසේ ඥාන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂ්‍යයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්. දේවානම්ඤ දහමිනි නොසැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම මැනවි. ... දේවානම්ඤ සඟන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම මැනවි ...

දේවානම්ඤ නො කඩ වූ ... සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ ආයුධකාන්ත ශීලයෙන් යුතුවීම මැනවි. දේවානම්ඤ, මෙසේ ආයුධකාන්ත ශීලයෙන් යුතුවීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂ්‍යයෙන් ද දිව්‍යමය වර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය ආධිපත්‍යයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගක්ඛයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශ කරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙති යි.

නිද්දකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, ඥාන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම මැනවි. ඒ හඟවත්හු මෙකරුණෙනුදු ... දෙවි-මිනිසුන්ට ශාස්තෘහ, බුද්ධයහ, හඟවත්හ යි. නිද්දකාණෙනි මොහොල්ලාන යෙනි, මෙසේ ඥාන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂ්‍යයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙති.

නිද්දකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, දහමිනි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම මැනවි. හඟවත්හු විසින් ධර්මය සාධාරණය ය ... නුවණැත්තන් විසින් තමනමා කෙරෙහි ලා දහයුත්තේ ය යි. නිද්දකාණෙනි මොහොල්ලාන යෙනි, මෙසේ දහමිනි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂ්‍යයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්.

නිද්දකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, සඟන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සඛ්‍ය තෙමේ සුප්‍රතිපක්‍යය ... ලෝකයාට අනුගාර පුණ්‍යකෘත්‍යය යි. නිද්දකාණෙනි මොහොල්ලානයෙනි, මෙසේ සඟන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතුවීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂ්‍යයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශ කරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන අරියකතොති සිලෙහි සමනනා-
ගමනං හොති, අබ්භේඛති -පෙ- සමාධිසංවත්තනිකෙහි. අරියකතොති
සිලෙහි සමනනාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන එව්චිධෙකච්චෙව
සත්තා කායඤ්ඤා හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති,
තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසති යානෙහි අධිගණ්ණන්ති දිබ්බන්ත ආයුතා
දිබ්බන්ත වණ්ණණන්ති දිබ්බන්ත සුබ්බන්ත දිබ්බන්ත යසෙන දිබ්බන්ත
ආධිපතෙයොන්ති දිබ්බන්ති රූපෙහි දිබ්බන්ති සද්දෙහි දිබ්බන්ති ගන්ධෙහි
දිබ්බන්ති රසෙහි දිබ්බන්ති ඵොට්ඨබ්බන්ති.

6. 1. 17

අට්ඨම සකකසුත්තං

364. අප් ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ජෙ ඡති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං
-පෙ- අප් ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ජෙ සත්තති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං
-පෙ- අප් ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ජෙ අරුති දෙවතාසතෙහි සද්ධිං
-පෙ- අප් ඛො සකෙකා දෙවානම්ඤ්ජෙ අසිතිසා දෙවතාසතෙසෙහි
සද්ධිං යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසඛන්ති, උපසඛන්තිඤ්ඤා
ආයසමන්තං මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි.
එකමන්තං ධීතං ඛො සකං දෙවානම්ඤ්ජං ආයසමා මහාමොග්ගලානො
එතදච්චොව:

සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ජං බුද්ධං අවෙච්චසසාදෙන සමනනාගමනං
හොති: “ඉතිපි සො හගවා අරහං සමමාසෙබ්බද්ධො විජ්ජාවරණං
සමපනෙතො සුගතො ලොකථිද්ද අනුන්තරො පුරිසදම්මසාරථී සඤ්ඤා දෙව-
මනුස්සන්තං බුද්ධො හගවා”ති. බුද්ධං අවෙච්චසසාදෙන සමනනා-
ගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ජං එව්චිධෙකච්චෙව සත්තා කායඤ්ඤා හෙද
පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති: තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ
දසති යානෙහි අධිගණ්ණන්ති දිබ්බන්ත ආයුතා දිබ්බන්ත වණ්ණණන්ති
දිබ්බන්ත සුබ්බන්ත දිබ්බන්ත යසෙන දිබ්බන්ත ආධිපතෙයොන්ති දිබ්බන්ති
රූපෙහි දිබ්බන්ති සද්දෙහි දිබ්බන්ති ගන්ධෙහි දිබ්බන්ති රසෙහි දිබ්බන්ති
ඵොට්ඨබ්බන්ති;

සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ජං ධම්මං අවෙච්චසසාදෙන සමනනාගමනං
හොති “සවාසකානො හගවතා ධම්මො ඤ්ඤිධිකො අකාලිකො
එතිපසිධිකො ඔපනාසිකො පච්චන්තං චෙදිතංඤ්ඤා විඤ්ඤාති”ති, ධම්මං
අවෙච්චසසාදෙන සමනනාගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ජං එව්චිධෙකච්චෙව
සත්තා කායඤ්ඤා හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති,
තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසති යානෙහි අධිගණ්ණන්ති දිබ්බන්ත ආයුතා
-පෙ- දිබ්බන්ති ඵොට්ඨබ්බන්ති.

නිදුකාණෙති මොග්ගලානයෙනි, නොකඩ වූ ... සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ ආයතීකාන්ත ශීලයෙන් යුතු වීම මැනවි. නිදුකාණෙති මොග්ගලානයෙනි, මෙසේ ආයතීකාන්ත ශීලයෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්තු කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොච්ච පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍යමය වර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය ආධිපත්‍යයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශ කරුණින් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙහි යි.

6. 1. 17

අටයම් සකක සූත්‍රය

364. ඉක්ඛිති සක්දෙවිරජ සසියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්ඛිති සක්දෙවිරජ සත්සියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්ඛිති සක්දෙවිරජ අට සියයක් දෙවියන් සමග ... ඉක්ඛිති සක්දෙවිරජ අසූදහසක් දෙවියන් සමග ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වැඳ එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත් පස් ව සිටි සක්දෙවිරජුට ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙය වදළහ:

දේවානම්ඤ ඛුද්දන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. ඒ හඟවත්හු මෙකරුණෙනුදු අර්හත්හ, සමාසමබ්බුද්ධහ, විද්‍යාවරණ සමපන්නයහ, සුගතයහ, ලොකවිද්‍යහ, අනුක්‍රමරජුරුෂදමාසාරංඝිහ, දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්ත්‍රය හ, බුද්ධිය හ, හඟවත්හ යි. දේවානම්ඤ මෙසේ ඛුද්දන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්තු කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොච්ච පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍යමය වර්ණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය ආධිපත්‍යයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙහි.

දේවානම්ඤ, දහමිහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. හඟවත්හු විසින් ධර්මය ස්වාධ්‍යාන ය. සාන්ද්‍රාෂ්ටික ය, අකාලික ය, එහිපසික ය, ඔපනයික ය, නුවණැත්තන් විසින් තමනමා කෙරෙහි ලා දනගුත්තේ ය යි. දේවානම්ඤ මෙසේ දහමිහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්තු කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොච්ච පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙහි.

සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ සංඛේඛ අවේච්චසාදෙන සමන්තාගමනං හොති: “සුපට්ඨපකෙතා හගවතො සාවකසංඛේඛා උජුපට්ඨපකෙතා හගවතො සාවකසංඛේඛා ඤායපට්ඨපකෙතා හගවතො සාවකසංඛේඛා සාමීථිපට්ඨපකෙතා හගවතො සාවකසංඛේඛා යදිදං චත්තාරි පුරිසසුගාති අට්ඨපුරිසපුග්ගලා එස හගවතො සාවකසංඛේඛා ආහුනෙයො ආහුනෙයො දක්ඛණෙයො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤසෙඛනං ලොකංසා”ති සංඛේඛ අවේච්චසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ එවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායස්ස හෙද පරච්චරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසති ධාතෙහි අධිගණිතන්ති දිඛේඛන ආයුතා -පෙ- දිඛේඛති. ථොට්ඨසේඛති සාධු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ, අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනං හොති අබණ්ඩති අවජ්ඣෙති අසබ්බෙති අකමමාසෙති භුජිංසෙති විඤ්ඤාසසන්තෙති අපරාමට්ඨෙති සමාධිසංචිතතිකෙති. අරියකතොති සීලෙහි සමන්තාගමනහෙතු ඛො දෙවානම්ඤ්ඤ එවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායස්ස හෙද පරච්චරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසති ධාතෙහි අධිගණිතන්ති: දිඛේඛන ආයුතා දිඛේඛන චණ්ණෙන දිඛේඛන සුඛෙන දිඛේඛන යසෙන දිඛේඛන ආධිපතෙයොන දිඛේඛති රූපෙහි දිඛේඛති සංකෘති දිඛේඛති ගණේහි දිඛේඛති ථොට්ඨසේඛති.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ඛුද්ධෙ අවේච්චසාදෙන සමන්තාගමනං හොති “ඉතිපි සො හගවා -පෙ- සත්ථා දෙව-මනුංසානං ඛුද්ධො හගවා”ති ඛුද්ධෙ අවේච්චසාදෙන සමන්තාගමන හෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන, එවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායස්ස හෙද පරච්චරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසති ධාතෙහි අධිගණිතන්ති දිඛේඛන ආයුතා -පෙ- දිඛේඛති ථොට්ඨසේඛති.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන ධරේච්ච අවේච්චසාදෙන සමන්තාගමනං හොති “ස්වාසංකො හගවතා ධරේච්චා -පෙ- පච්චිත්තං වෙදිතසේඛා චික්ඤ්ඤති”ති. ධරේච්ච අවේච්චසාදෙන සමන්තාගමන හෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන එවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායස්ස හෙද පරච්චරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසති ධාතෙහි අධිගණිතන්ති දිඛේඛන ආයුතා -පෙ- දිඛේඛති ථොට්ඨසේඛති.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන සංඛේඛ අවේච්චසාදෙන සමන්තාගමනං හොති “සුපට්ඨපකෙතා හගවතො සාවකසංඛේඛා -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤසෙඛනං ලොකංසා”ති. සංඛේඛ අවේච්චසාදෙන සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන එවම්ඨෙකච්චෙව සත්තා කායස්ස හෙද පරච්චරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති තෙ අඤ්ඤා දෙවෙ දසති ධාතෙහි අධිගණිතන්ති දිඛේඛන ආයුතා -පෙ- දිඛේඛති ථොට්ඨසේඛති:

දේවානම්ඤ සභුන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සඬ්ඤ නෙමේ සුප්‍රතිපත්තිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සඬ්ඤ නෙමේ සාප්‍රප්‍රතිපත්තිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සඬ්ඤ නෙමේ න්‍යායප්‍රතිපත්තිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සඬ්ඤ නෙමේ සාම්මිප්‍රතිපත්තිය, යම් මේ පුරුෂයුග සතරෙක් වේ නම් (එහි) පුරුෂ පුද්ගලයෝ අටදෙනෙක්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ශ්‍රාවක සඬ්ඤ නෙමේ ආභවනාර්ථය. ප්‍රාසුණාර්ථය. දක්ෂිණාර්ථය, අක්ඛන්ධිකරණාර්ථය, ලොකයාට අනුකරප්‍රණායකත්වය යි. දේවානම්ඤ, මෙසේ සභුන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොච්ච පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්. දේවානම්ඤ, නො කඩ වූ නො සිදුරු වූ නො කැලැල් වූ නො කබර වූ නිදහස් වූ නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද තෘෂ්ණාදෘෂ්ටීන් නො පහස්නා ලද සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ ආයාසිකාන්ත ශීලයෙන් යුතු වීම මැනවි. දේවානම්ඤ, මෙසේ ආයාසිකාන්ත ශීලයෙන් යුතුවීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොච්ච පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍යමය චරිතයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය ආධිපත්‍යයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගතියෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙති යි.

නිදුකාණෙනි මොහොලොනයෙනි, බුදුන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. ඒ හඟවත්තු මෙකරුණෙනුදු ... දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘහ, බුද්ධයහ, හඟවත්ත යි. නිදුකාණෙනි මොහොලොනයෙනි, මෙසේ බුදුන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොච්ච පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්.

නිදුකාණෙනි මොහොලොනයෙනි, දහම්හි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. හඟවත්තු විසින් ධර්මය ස්වාධ්‍යාත්තය ... විඤ්ඤාත් විසින් තමතමා කෙරෙහි ලා දතයුත්තේ ය යි. නිදුකාණෙනි මොහොලොනයෙනි මෙසේ දහම්හි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොච්ච පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්.

නිදුකාණෙනි මොහොලොනයෙනි, සභුන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සඬ්ඤ නෙමේ සුප්‍රතිපත්තිය. ... ලෝකයාට අනුකරප්‍රණායකත්වය යි. නිදුකාණෙනි මොහොලොනයෙනි, මෙසේ සභුන් කෙරෙහි නො සැලෙන පැහැදීමෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොච්ච පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද ... දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සාධු ඛො මාරිස මොග්ගලාන අරියකතොති සීලෙහි සමන්තා-
ගමනං හොති. අබණ්ඩෙති -පෙ- සමාධිසංවිතනනිකෙති. අරියකතොති
සීලෙහි සමන්තාගමනහෙතු ඛො මාරිස මොග්ගලාන එවිමිධෙකථෙව
සත්තා කංසස්ස හෙද පරමෙරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති,
තෙ අසෙසෙ දෙවෙ දසති යානෙති අධිගණනාං දිබ්බන ආයුතා
දිබ්බන වණ්ණන දිබ්බන සුබ්බන දිබ්බන යසෙන දිබ්බන
ආධිපතෙයොන දිබ්බති රූපෙහි දිබ්බති සංග්ගෙහි දිබ්බති ගණෙන
දිබ්බති රසෙහි දිබ්බති ථොට්ඨබ්බෙතිති.

6. 1. 18-25

නන්දනසුත්තානි

365—372 අථ ඛො නන්දනො දෙවපුත්තො -පෙ- ථොට්ඨබ්බෙතිති.

6. 1. 26-33

සුයාමසුත්තානි

373—380 අථ ඛො සුයාමො දෙවපුත්තො -පෙ- ථොට්ඨබ්බෙතිති.

6. 1. 34-41

සන්තුසිතසුත්තානි

381—388 අථ ඛො සන්තුසිතො දෙවපුත්තො -පෙ- ථොට්ඨබ්බෙතිති.

6. 1. 42-49

සුනිමමිතසුත්තානි

389—396 අථ ඛො සුනිමමිතො දෙවපුත්තො -පෙ- ථොට්ඨබ්බෙතිති.

6. 1. 50-57

වසවත්තිසුත්තානි

397—404 අථ ඛො වසවත්ති දෙවපුත්තො -පෙ- ථොට්ඨබ්බෙතිති.
(යථා සක්කසුත්තානි තථා ඉමෙ සුත්තනාමි උඤ්ඤාපට්ඨානා)

මොග්ගලානවග්ගො පඨමො.

තත්තුද්දනං:

සථිතස්සාවිතනාංකො සුබ්බන ව උපෙබ්බතො
ආකාසානාංකො වීඤ්ඤාණං ආකිඤ්ඤාසු නෙවසඤ්ඤා ව
අනිමිත්තො චෙති නව සකෙසා ව නන්දනෙන ව
සුයාමො ව සන්තුසිතො සුනිමිතො වසවත්ති
අට්ඨ අට්ඨ භවන්තිති සත්තපඤ්ඤාස හොතති තෙ' ති.

මොග්ගලානසංයුක්තං නිද්ධිතං

නිද්‍යාකෛනි මොහොල්ලානයෙනි, නො කඩ වූ ... සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ ආයාසිකානා ශීලයෙන් යුතු වීම මැනවි. නිද්‍යාකෛනි මොහොල්ලානයෙනි, මෙසේ ආයාසිකානා ශීලයෙන් යුතු වීම හේතු කොට මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් කාබුන් මරණින් මතු සුගති සහලොවට පැමිණෙත්. ඔහු දිව්‍යමය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍යමය චරිණයෙන් ද දිව්‍යමය සුවයෙන් ද දිව්‍යමය යසසින් ද දිව්‍යමය ආධිපත්‍යයෙන් ද දිව්‍යමය රූපයෙන් ද දිව්‍යමය ශබ්දයෙන් ද දිව්‍යමය ගන්ධයෙන් ද දිව්‍යමය රසයෙන් ද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද යන දශකරුණෙන් සෙසු දෙවියන් යටපත් කෙරෙති යි.

6. 1. 18-25

නන්දන සූත්‍ර

365-372 එකල්හි නන්දන දෙවපුත් තෙමේ ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද (යටපත් කෙරෙති යි)

6. 1. 26-33

සුයාම සූත්‍ර

373-380 එකල්හි සුයාම දෙවපුත් තෙමේ ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද (යටපත් කෙරෙති යි)

6. 1. 34-41

සනතුසිත සූත්‍ර

381-388 එකල්හි සනතුසිත දෙවපුත් තෙමේ ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද (යටපත් කෙරෙති යි)

6. 1. 42-49

සුනිමමිත සූත්‍ර

389-396 එකල්හි සුනිමමිත දෙවපුත් තෙමේ ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද (යටපත් කෙරෙති යි)

6. 1. 50-57

වසවත්ති සූත්‍ර

397-404 එකල්හි වසවත්ති දෙවපුත් තෙමේ ... ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙන් ද (යටපත් කෙරෙති යි)

(සකකසූත්‍ර යම්සේ නම් මේ සූත්‍රානන්ද එසේ විස්තර කටයුතු යි.)

පළමු මොහොල්ලාන චරිත යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

සවිතකක, අවිතකක, සුබ, උපෙකක, ආකාසානඤ්ඤායතන, වීඤ්ඤාණඤ්ඤායතන, ආකිඤ්ඤායතන, නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන, අනිමිතක ය යි සූත්‍ර නවයෙක් ද සකක, නන්දන, සුයාම, සනතුසිත, සුනිමමිත, වසවත්ති යන සයෙහි සූත්‍ර අට අට බැගින් ද වෙනි යි චරිතයෙහි ඒ සූත්‍ර මුළුල්ල සත් පනසෙක් වේ යි.

මොහොල්ලාන සංයුක්තය නිමි.

7. විභවසංයුතතං

1. විභවමයෝ

7. 1. 1

සංයෝජනසූත්තං

405. එකං සමයං සඤ්චුලා පේරා හික්ඛු මච්ඡිකාසණ්ඨෙවිහරතී අමබාටකවනෙ. තෙන බො පන සමයෙන සඤ්චුලානං පේරානං හික්ඛුනං පච්ඡාහණං පිණ්ඩපාතපටික්ඛණානං මණ්ඩලමාලෙ සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයමනාරාකථා උදපාදි: සංඤ්ඤාජනනී වා ආවුසො සංඤ්ඤාජනියා ධම්මාති වා ඉමෙ ධම්මා නානස්වා නානාව්‍යඤ්ජනා, උද්භු එකස්වා ව්‍යඤ්ජනමෙව නානතී?

තත්‍රෙකවෙදිති පේරෙහි හික්ඛුහි එවං ව්‍යාකතං හොති: “සංඤ්ඤාජනනී වා ආවුසො¹ සංඤ්ඤාජනියා ධම්මාති වා ඉමෙ ධම්මා නානස්වා වෙව නානාව්‍යඤ්ජනා වා”ති, එකවෙදිති පේරෙහි හික්ඛුහි එවං ව්‍යාකතං හොති: සංඤ්ඤාජනනී වා ආවුසො සංඤ්ඤාජනියා ධම්මාති වා ඉමෙ ධම්මා එකස්වා ව්‍යඤ්ජනමෙව නාන”තී.

තෙන බො පන සමයෙන විභේදා ගහපති මීගපථකං අනුපුරුණො හොති කෙනවිදෙව කරණියෙන, අසෙසාසි බො විභේදා ගහපති සඤ්චුලානං කීර පේරානං හික්ඛුනං පච්ඡාහණං පිණ්ඩපාතපටික්ඛණානං මණ්ඩලමාලෙ සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයමනාරාකථා උදපාදි: “සංඤ්ඤාජනනී වා ආවුසො සංඤ්ඤාජනියා ධම්මාති වා ඉමෙ ධම්මා නානස්වා නානාව්‍යඤ්ජනා, උද්භු එකස්වා ව්‍යඤ්ජනමෙව නානතී? තත්‍රෙකවෙදිති පේරෙහි හික්ඛුහි එවං ව්‍යාකතං: සංඤ්ඤාජනනී වා ආවුසො සංඤ්ඤාජනියා ධම්මාති වා ඉමෙ ධම්මා නානස්වා වෙව නානාව්‍යඤ්ජනා වා”ති එකවෙදිති පේරෙහි හික්ඛුහි එවං ව්‍යාකතං: සංඤ්ඤාජනනී වා ආවුසො සංඤ්ඤාජනියා ධම්මාති වා ඉමෙ ධම්මා එකස්වා ව්‍යඤ්ජනමෙව නානතී”. අථ බො විභේදා ගහපති යෙන පේරා හික්ඛු තෙනුපසංකමි, උපසංකමිස්වා පේරෙ හික්ඛු අභිවාදෙස්වා එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසීකො බො විභේදා ගහපති පේරෙ හික්ඛු එතදවොච:

1. ආවුසො - යි 1 සා

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. විභ්වසංයුතනය

1. විභ්ව වර්ගය

7. 1. 1

සංයෝජන සූත්‍රය

405. එක්කලෙක බොහෝ ස්ථවිර භික්ෂූහු මවර්තකාසණ්ඩ වන ලැහැලෙහි අමබාටක වනයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි පසුබත පිණ්ඩපාතයෙන් වැළකුණු මණ්ඩලමාලයෙ (රැස්විම් හලෙ)හි රැස් ව වැඩහුන් ස්ථවිර භික්ෂූන් අතර මේ අතුරුකථාව පහළවිය: ඇවැත්නි, සංයෝජන ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු වෙනස් වෙනස් අර්ථ ඇත්තාහු වෙනස් වෙනස් ව්‍යාඤ්ඤා ඇත්තාහු ද? නැතහොත් එක ම අර්ථ ඇත්තාහු ව්‍යාඤ්ඤා පමණක් වෙනස් වූවාහු ද? යි.

එහි ඇතැම් ස්ථවිර භික්ෂූන් විසින් “ඇවැත්නි, සංයෝජන ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු වෙනස් වෙනස් අර්ථ ඇත්තාහු ද වෙනස් වෙනස් ව්‍යාඤ්ඤා ඇත්තාහු ද වෙති” යි මෙසේ විසඳන ලද්දේ වෙයි. ඇතැම් ස්ථවිර භික්ෂූන් විසින් “ඇවැත්නි, සංයෝජන ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු එක ම අර්ථ ඇත්තාහු ව්‍යාඤ්ඤා පමණක් වෙනස් වූවාහු වෙති” යි. මෙසේ විසඳන ලද්දේ වෙයි.

එසමයෙහි විත්ත ගෑහැව් කිසියම් කටයුත්තක් නිමිති කොට මිගපථක ගමට පැමිණියේ වෙයි. විත්ත ගෑහැව් පසුබත පිණ්ඩපාතයෙන් වැළකුණු මණ්ඩලමාලයෙහි රැස් ව වැඩහුන් ස්ථවිර භික්ෂූන් අතර “ඇවැත්නි, සංයෝජන ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු වෙනස් වෙනස් අර්ථ ඇත්තාහු ද වෙනස් වෙනස් ව්‍යාඤ්ඤා ඇත්තාහු ද වෙද්ද, නැතහොත් එක ම අර්ථ ඇත්තාහු ද ව්‍යාඤ්ඤා පමණක් වෙනස් වූවාහු ද වෙත් ද? යි. මේ අතුරු කථාව පහළවී ය” යි ද එහි ඇතැම් ස්ථවිර භික්ෂූන් විසින් ඇවැත්නි, සංයෝජනය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු වෙනස් වෙනස් අර්ථ ඇත්තාහු ද වෙනස් වෙනස් ව්‍යාඤ්ඤා ඇත්තාහු ද වෙති යි මෙසේ විසඳන ලද්ද යි ද, ඇතැම් ස්ථවිර භික්ෂූන් විසින් ඇවැත්නි, සංයෝජනය ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු එක ම අර්ථ ඇත්තාහු ව්‍යාඤ්ඤා පමණක් වෙනස් වූවාහු වෙති යි මෙසේ විසඳන ලද්ද යි ද, ඇසුයේ ම ය. එකල්හි විත්ත ගෑහැව් ස්ථවිර භික්ෂූන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ස්ථවිර භික්ෂූන් වැඳ එකත්පස් ව හුන්තේ ය. එකත්පස් ව හුන් විෂ්ණු ගෑහැව් ස්ථවිර භික්ෂූන්ට මෙය කී ය:

සුතං මෙනං හතොත සමුත්පාදානං කීර් ථෙරානං භික්ඛූනං පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටික්ඛන්තානං මණ්ඩලමාලෙ සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරාකථා උදපාදි: "සංඤ්ඤාප්පනානි වා ආවුසො සංඤ්ඤාප්පනියා ධම්මානි වා ඉමෙ ධම්මා නානාකා නානාවාඤ්ජනා? උද්භූ එකකා වාඤ්ජනමෙව නානන්ති? එකච්චෙති ථෙරෙති භික්ඛූති එවං ව්‍යාකතං: සංඤ්ඤාප්පනානි වා ආවුසො සංඤ්ඤාප්පනියා ධම්මානි වා ඉමෙ ධම්මා නානාකා වෙව නානාවාඤ්ජනා වාති. එකච්චෙති ථෙරෙති භික්ඛූති එවං ව්‍යාකතං: සංඤ්ඤාප්පනානි වා ආවුසො සංඤ්ඤාප්පනියා ධම්මානි වා ඉමෙ ධම්මා එකකා වාඤ්ජනමෙව නානන්ති". එවං ගහපතීති.

සංඤ්ඤාප්පනානි වා හතොත සංඤ්ඤාප්පනියා ධම්මානි වා ඉමෙ ධම්මා නානාකා වෙව නානා වාඤ්ජනා ව. තෙනති හතොත උපමං වො කරිස්සාමි, උපමායපිට්ඨකච්චෙව විඤ්ඤා පුරිසා භාසිතස්ස අකං ආරානන්ති. සෙය්‍යාපාපි හතොත කාලො ව බ්ලිවද්දෙ ඔදනො ව බ්ලිවද්දෙ එකෙන දමෙන වා යොනෙන වා සංඤ්ඤානා අසුභ්‍ය, යො නු ඛො එවං වදෙය්‍යා: කාලො බ්ලිවද්දෙ ඔදනස්ස බ්ලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, ඔදනො ව¹ බ්ලිවද්දෙ කාලස්ස බ්ලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාප්පනානි සමමා නු ඛො වදමානො වදෙය්‍යාති? නො හෙතං ගහපතී.

න ඛො ගහපතී කාලො බ්ලිවද්දෙ ඔදනස්ස බ්ලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, නපි ඔදනො බ්ලිවද්දෙ කාලස්ස බ්ලිවද්දස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යෙන ව ඛො තෙ එකෙන දමෙන වා යොනෙන වා සංඤ්ඤානා තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනානි. එවමෙව ඛො හතොත, න වක්ඛු රූපානං සංඤ්ඤාප්පනං, න රූපා වක්ඛුස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං.

න යොතං සද්දනං සංඤ්ඤාප්පනං, න සද්ද සොත්තස්ස සංඤ්ඤාප්පනං. යඤ්ච තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං; න ඝාතං ගන්ධානං සංඤ්ඤාප්පනං, න ගන්ධා ඝාතස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං. න ජීවිතා රසානං සංඤ්ඤාප්පනං, න රසා ජීවිතාය සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං. න කායො ථොට්ඨබ්බානං සංඤ්ඤාප්පනං, න ථොට්ඨබ්බා කායස්ස සංඤ්ඤාප්පනං, යඤ්ච තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනං. න මනො ධම්මානං සංඤ්ඤාප්පනං, න ධම්මා මනාස්ස සංඤ්ඤාප්පනං යඤ්ච තත්ථ තද්වගං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දරාගො තං තත්ථ සංඤ්ඤාප්පනානි. ලාභා තෙ ගහපතී සුත්තං තෙ ගහපතී, යස්ස තෙ ගමනීරෙ බුද්ධච්චතෙ පඤ්ඤාච්චාඛු කමතීති.

1 ඔදනො - ස්‍යා, පි, 1, මජ්.

“වහන්ස, පසුබත පිණිබසානගෙන් වැළකුණු මණ්ඩලමාලයෙහි රැස් ව වැඩහුන් ස්ථවිර භික්ෂුන් අතර “ඇවැත්නි, සංයෝජන ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු වෙනස් වෙනස් අර්ථ ඇත්තාහුද වෙනස් වෙනස් ව්‍යාඤාන ඇත්තාහුද වෙද්ද? නැතහොත් එකම අර්ථ ඇත්තාහු ව්‍යාඤාන පමණක් වෙනස් වුවාහු වෙත් ද? යි මේ අතුරු කථාව පහළවී ය යි ද ඇතැම් ස්ථවිර භික්ෂුන් විසින් ඇවැත්නි, සංයෝජන ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු වෙනස් වෙනස් අර්ථ ඇත්තාහුද වෙනස් වෙනස් ව්‍යාඤාන ඇත්තාහුද වෙති” යි මෙසේ විසඳන ලදු යි ද “ඇතැම් ස්ථවිර භික්ෂුන් විසින් ඇවැත්නි, සංයෝජන ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය යි හෝ මේ දහම්හු එකම අර්ථ ඇත්තාහු ව්‍යාඤාන පමණක් වෙනස් වුවාහු වෙති” යි මෙසේ විසඳන ලදු යි ද මා විසින් මෙය අසන ලද්දේ” යි. ගැහැවි, එසේ ය යි.

“වහන්ස, සංයෝජන ය යි හෝ සංයෝජනිය ධර්මයෝ ය” යි හෝ මේ දහම්හු වෙනස් වෙනස් අර්ථ ඇත්තාහුද වෙනස් වෙනස් ව්‍යාඤාන ඇත්තාහුද වෙති. වහන්ස, එසේ වී නම් මුඛ වහන්සේට උපමාවක් කරන්නෙමි: මෙහි ඇතැම් නුවණැති මිනිස්සු උපමාවෙන් ද දේශනාවේ අරුත දනගනිත්. වහන්ස, යම්සේ කළහොත් සුදු ගොනෙකුත් එක් දමෙකින් හෝ එක් යොතෙකින් හෝ බඳනා ලද්දහු වෙද්ද, කළ ගොත් සුදු ගොනුගේ බැඳුම ය. සුදුගොත් කළ ගොනුගේ බැඳුම ය යි යමෙක් මෙසේ කියන්නේ නම් (ඒ) කියන්නා මැනවින් කියන්නේ ද යි. ගැහැවි, මෙය නොවේ ම ය.

ගැහැවි, කළ ගොත් සුදු ගොනුගේ බැඳුම නොවේ. සුදු ගොත් කළගොනුගේ බැඳුම නොද වේ. යම් එක් දමෙකින් හෝ යොතෙකින් හෝ ඔහු බඳනා ලද්දහු වෙත් නම් ඒය එහි සංයෝජන යි. වහන්ස, එසෙයින් ම ඇස රූපයනට සංයෝජන නොවේ. රූපයෝ ඇසට සංයෝජන නොවෙති. එහි දෙක නිසා යම් ජඤ්ජරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි.

කන සදට සංයෝජනය නොවේ. සද කනට සංයෝජන නොවේ. එහි එදෙක නිසා යම් ජඤ්ජරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි. නැහැය ගදට සංයෝජන නොවේ. ගද නැහැයට සංයෝජන නොවේ. එහි එදෙක නිසා යම් ජඤ්ජරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි. දිව රසට සංයෝජන නොවේ. රස දිවට සංයෝජන නොවේ. එහි එදෙක නිසා යම් ජඤ්ජරාගයෙක් උපදී නම් ඒය එහි සංයෝජන යි. කය පහසට සංයෝජන නොවේ. පහස කයට සංයෝජන නොවේ. එහි ඒදෙක නිසා යම් ජඤ්ජරාගයෙක් උපදී නම් ඒහි සංයෝජන යි. සිත දහමට සංයෝජන නොවේ. දහම් සිතට සංයෝජන නොවේ. එහි ඒදෙක නිසා යම් ජඤ්ජරාගයෙක් උපදී නම් එය එහි සංයෝජන යි. ගැහැවි, යම්බඳු තොපගේ පැනැය ගැඹුරු බුදුවැනෙහි පවතී ද ඒ තොපට ලාභයෙකි. ගැහැවි, තොපට මනා ලැබීමෙකි යි.

7. 1. 2

ඉසිදත්තසුත්තං

406. එකං සමයං සම්මන්ත්‍රා පේරා භික්ඛු මට්ඨිකාසණෙධි විහරන්ති අමබ්බකවනෙ. අප්ථං බො විනොගහපති යෙන පේරා භික්ඛු තෙත්තපසඩ්ධමි, උපසඩ්ධමිත්වා පේරෙ භික්ඛු අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො බො විනොගහපති. පේරෙ භික්ඛු එතදවොච: “අභිවාසෙනතු මෙ හන්තො පේරා වාතනාය හන්තන්ති” අභිවාසෙසුං ව බො පේරා භික්ඛු තුණ්හිභාවෙන. අප්ථං බො විනොගහපති පේරානං භික්ඛුනං අභිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා පේරෙ භික්ඛු අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පකාමි.

අප්ථං බො පේරා භික්ඛු තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පුබ්බන්ත සමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදය යෙන වින්හස්ස ගහපතීනො නිවෙසනං තෙත්තපසඩ්ධමිසු, උපසඩ්ධමිත්වා පඤ්ඤානො ආයනෙ නිසීදිසු. අප්ථං බො විනොගහපති යෙන පේරා භික්ඛු තෙත්තපසඩ්ධමි, උපසඩ්ධමිත්වා පේරෙ භික්ඛු අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීනො බො විනොගහපති ආයසමන්තං පේරං එතදවොච:

ධාතුනානන්තං ධාතුනානන්තන්ති හන්තො පේර පුට්ඨති, කිත්තාවතා නු බො හන්තො ධාතුනානන්තං වුත්තං හගවතාති? එවං වුත්තො ආයසමා පේරො තුණ්හි අහොසි. දුතියමි බො විනොගහපති ආයසමන්තං පේරං එතදවොච: ධාතුනානන්තං ධාතුනානන්තන්ති හන්තො පේර පුට්ඨති කිත්තාවතා නු බො හන්තො ධාතුනානන්තං වුත්තං හගවතාති දුතියමි බො ආයසමා පේරො තුණ්හි අහොසි. තතියමි බො විනොගහපති ආයසමන්තං පේරං එතදවොච: ධාතුනානන්තං ධාතුනානන්තන්ති හන්තො පේර පුට්ඨති, කිත්තාවතා නු බො හන්තො ධාතුනානන්තං වුත්තං හගවතාති? තතියමි බො ආයසමා පේරො තුණ්හි අහොසි.

තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා ඉසිදන්තො තසමි. භික්ඛු-සමේස සබ්බන්තවකො හොති. අප්ථං බො ආයසමා ඉසිදන්තො ආයසමන්තං පේරං එතදවොච: ව්‍යාකරොමහං හන්තො පේර වින්හස්ස ගහපතීනො එතං පඤ්ඤානං? ව්‍යාකරොති ත්වං ආවුසො ඉසිදන්තො වින්හස්ස ගහපතීනො එතං පඤ්ඤානං.

එවං හි ත්වං ගහපති පුට්ඨසි: ධාතුනානන්තං ධාතුනානන්තන්ති හන්තො පේර පුට්ඨති. කිත්තාවතා නු බො හන්තො ධාතුනානන්තං වුත්තං හගවතාති? එවං හන්තො ඉදං බො ගහපති ධාතුනානන්තං වුත්තං හගවතා: වක්ඛුධාතු රූපධාතු වක්ඛුවිඤ්ඤාණධාතු, සොතධාතු සඤ්ඤාධාතු සොතවිඤ්ඤාණධාතු, සානධාතු ගත්ඨධාතු සානවිඤ්ඤාණධාතු, ජිව්හාධාතු රසධාතු ජිව්හාවිඤ්ඤාණධාතු, කායධාතු ඵොට්ඨබ්බධාතු කායවිඤ්ඤාණධාතු, මනොධාතු ධම්මධාතු මනොවිඤ්ඤාණධාතු. එතවාතා බො ගහපති ධාතුනානන්තං වුත්තං හගවතාති.

7. 1. 2

ඉසිදත්ත සූත්‍රය

406. එක්කලෙක බොහෝ ස්ථවිර භික්ෂූහු මධ්‍යිකාසණ්ඩයෙහි අභිබාධක ව්‍යායෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි චිත්ත ගැහැව් තෙමේ ස්ථවිර භික්ෂූන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ස්ථවිර භික්ෂූන් වැඳ එකත් පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් වික්ක ගැහැව් ස්ථවිර භික්ෂූන්ට “වහන්ස, ස්ථවිර භික්ෂූහු සෙට පිණිස මාගේ බත ඉවසන්වා” යි මෙය කී ය. ස්ථවිර භික්ෂූහු නිශ්ශබ්ද භාවයෙන් ඉවසූහ. එකල්හි වික්ක ගැහැව් ස්ථවිර භික්ෂූන්ගේ ඉවසීම දැන හ්‍රාස්තෙන් නැගිට ස්ථවිර භික්ෂූන් වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය.

ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂූහු ඒ රැය ගෙවීමෙන් පෙරවරු හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන වික්ක ගැහැව්හුගේ නිවස වෙත එළඹියහ. එළඹ පැන වූ අසුන්හි වැඩහුන්න. එකල්හි වික්ක ගැහැව් ස්ථවිර භික්ෂූන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ස්ථවිර භික්ෂූන් වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත් පස් ව හුන් වික්ක ගැහැව් ආයුෂ්මත් තෙරුන්ට මෙය කීය:

වහන්ස, තෙරණුවනි, ධාතුනානාකය ධාතුනානාකය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කොපමණකින් ධාතුනානාකය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දේ දැ? යි මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. දෙවනවට දු වික්ක ගැහැව් ආයුෂ්මත් තෙරුන්ට මෙය කී ය: වහන්ස, තෙරණුවනි, ධාතුනානාකය ධාතුනානාකය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කොපමණකින් ධාතුනානාකය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දේ දැ? යි. දෙවනවට දු ආයුෂ්මත් තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. තෙවනවට දු චිත්ත ගැහැව් ආයුෂ්මත් තෙරුන්ට මෙය කී ය: වහන්ස, තෙරණුවනි, ධාතුනානාකය ධාතුනානාකය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කොපමණකින් ධාතුනානාකය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දේ දැ? යි. තෙවනවට දු ආයුෂ්මත් තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ.

එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ ඒ බික්සහන අතර සියල්ලන් ට නවක වෙති. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත ආයුෂ්මත් තෙරුන්ට මෙය කී ය: වහන්ස, තෙරණුවනි, චිත්තගැහැව්හුගේ මේ පැනය මම විසඳමි දැ? යි. ඇවැත්නි ඉසිදත්තයෙනි, වික්ක ගැහැව්හුගේ මේ පැනය තෙපි විසඳව යි.

ගැහැව්, තෙපි “වහන්ස තෙරණුවනි, ධාතුනානාකය ධාතුනානාකය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කෙතෙකින් ධාතුනානාකය වදරන ලද්දේ දැ” යි මෙසේ විචාරවූ දැ? යි. වහන්ස, එසේ ය. ගැහැව්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ ධාතුනානාකය වදරන ලදී. වක්ඛුධාතු ය රූපධාතු ය වක්ඛුච්ඡායාධාතු ය, සොනධාතු ය සද්දධාතු ය සොනච්ඡායාධාතු ය, සානධාතු ය ගන්ධධාතු ය සානච්ඡායාධාතු ය, ජීව්‍යධාතු ය රසධාතු ය ජීව්‍යච්ඡායාධාතු ය, කායධාතු ය ථොට්ඨබ්බධාතු ය, කායච්ඡායාධාතු ය, මනෝධාතු ය ඛණ්ඩධාතු ය මනෝච්ඡායාධාතු ය යි. ගැහැව්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධාතුනානාකය මෙතෙකින් වදරන ලද්දේ ය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අප්ථං ඛො චිත්තො ගහපති ආයස්මිනො ඉසිදන්තස්ස භාසිතං අභිනාදිකා අනුමොදිකා ථෙරෙ භික්ඛු පඤ්ඤෙන ඛාදනියෙන භොජනියෙන සහන්තා සන්තපෙසසි, සම්පවාරෙසි. අප්ථං ඛො ථෙරා භික්ඛු භුක්තාචිතො ඔනිතපක්කපාණිනො උට්ඨායාසනා පක්කමිංසු. අප්ථං ඛො ආයස්මා ථෙරො ආයස්මන්තා ඉසිදන්තං එතදවොච: සාධු ඛො තං¹ ආවුසො ඉසිදන්ත එසො පඤ්ඤා පටිභාසි², තෙසො පඤ්ඤා මං පටිභාසි, තෙනභාවුසො³ ඉසිදන්ත යද අඤ්ඤාදි⁴ එවරුපො පඤ්ඤා ආගච්ඡෙය්‍ය තංසෙවෙක්ථ පටිභාසෙය්‍යාති⁵

7. 1. 3

දුතියඉසිදන්තසුත්තං

407. එකං සමං සම්මුලා ථෙරා භික්ඛු මච්ඡිකාසණේඛ චිහරන්ති අබ්බාට්ඨකවනෙ, අප්ථං ඛො චිත්තො ගහපති යෙන ථෙරා භික්ඛු තෙත්ථපසඤාමි, උපසඤාමිකා ථෙරෙ භික්ඛු අභිවාදෙකා එකමන්තා නිසීදි, එකමන්තා නිසිනො ඛො චිත්තො ගහපති ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: අධිවාසෙත්ථ මෙ භතො ථෙරා ස්වාත්තාය භක්තභාගි. අධිවාසෙසුං ඛො ථෙරා භික්ඛු තුණ්හිභාවෙන. අප්ථං ඛො චිත්තො ගහපති ථෙරානං භික්ඛූනං අධිවාසනං චිදිකා උට්ඨායාසනා ථෙරෙ භික්ඛු අභිවාදෙකා පදක්ඛණං ඤාති පක්කාමි.

අප්ථං ඛො ථෙරා භික්ඛු තස්සා රක්ඛයා අට්ඨයෙන පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙකා පක්කච්චිවර්මාදය යෙන චිත්තස්ස ගහපතිස්ස නිවෙසනං තෙත්ථපසඤාමිංසු, උපසඤාමිකා පඤ්ඤානෙ ආසනෙ නිසීදිංසු. අප්ථං ඛො චිත්තො ගහපති යෙන ථෙරා භික්ඛු තෙත්ථපසඤාමි, උපසඤාමිකා ථෙරෙ භික්ඛු අභිවාදෙකා එකමන්තා නිසීදි, එකමන්තා නිසිනො ඛො චිත්තො ගහපති ආයස්මන්තා ථෙරං එතදවොච:

යා ඉමා භතො ථෙර අනෙකච්ඡිනා දිට්ඨියො ලොකෙ උපපජ්ජන්ති: සංස්සනො ලොකො,ති වා, අසංස්සනො ලොකො,ති වා, අන්තවා ලොකො,ති වා අන්තවා ලොකො,ති වා, තං ජීවං තං සරීරං,නාති වා, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං,නාති වා, හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා, න හොති තථාගතො පරමෙරණා,ති වා, හොති ච නව හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණා,ති වා, යාතිචිමාති ද්වාසඤ්චිදිට්ඨිගතාති ධුහුරුලෙ භණ්ණාති. ඉමා නු ඛො භතො දිට්ඨියො කිසමිං සති හොතති කිසමිං අසති න හොතති?

1. කං - සබ්බකං

2. අභාසි - සි. 1, 2.

3. තෙන ආවුසො - සිමු, සි 1, 2

4. අඤ්ඤාදි-මජ්ඣං, සා

5. භාසෙය්‍යාමාති-සි 1, 2
භාසෙය්‍යාසිති-සා

ඉක්බිති විත්ත ගැහැව් ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත තෙරුන්ගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමෝදන් ව ස්ථවිර භික්ෂූන් ප්‍රණීත වූ කැයුතු දැඩින් ද බිදිය යුතු දැඩින් ද සියතින් සැතප්පී ය මැනවින් පැවරී ය. ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂූහු වැළඳුවාහු පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇත්තාහු හුනස්නෙන් නැඟී වැඩියහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් ඉසිදත්තහට මෙය කීහ: ඇවැත්නි, ඉසිදත්තයෙනි, මේ ප්‍රශ්නය තොපට මැනවින් වැටහුණේ ය. මේ ප්‍රශ්නය මට නො වැටහුණේ ය. ඇවැත්නි, ඉසිදත්තයෙනි, එසේ වී නම් යම් අත් කලෙක්හි ද මෙබඳු ප්‍රශ්නයක් එන්නේ නම් එහි ලා තොපට ම වැටහෙන්නේ ය යි.

7. 1. 3

දුතිය ඉසිදත්ත සූත්‍රය

407. එක්කලෙක බොහෝ ස්ථවිර භික්ෂූහු මච්ඡිකාසණ්ඩයෙහි අභිබාටක වනයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි විත්ත ගැහැව් තෙමේ ස්ථවිර භික්ෂූන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ස්ථවිර භික්ෂූන් වැඳ එකත් පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් විත්ත ගැහැව් ස්ථවිර භික්ෂූන්ට මෙය කී ය: වහන්ස, තෙරහු හෙට පිණිස වූ මාගේ බත ඉවසන්වා යි. ස්ථවිර භික්ෂූහු නිශ්ශබ්ද භාවයෙන් ඉටසුහ. එකල්හි විත්ත ගැහැව් ස්ථවිර භික්ෂූන්ගේ ඉටසීම දැන හුනස්නෙන් නැඟී ස්ථවිර භික්ෂූන් වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය.

ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂූහු ඒ රැය ඇවැමෙන් පෙරවරු හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන විත්ත ගැහැව්හුගේ නිවෙස්නට එළඹියහ. එළඹ පැනවූ අසුන්හි හුන්හ. එකල්හි විත්ත ගැහැව් ස්ථවිර භික්ෂූන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ස්ථවිර භික්ෂූන් වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් විත්ත ගැහැව් ආයුෂ්මත් තෙරුන්ට මෙය කීය:

වහන්ස තෙරණුවනි, “ලෝකය ශාස්වත ය යි හෝ ලෝකය අශාස්වත ය යි හෝ ලෝකය අත්තවත් ය යි හෝ ලෝකය අත්තරහිත ය යි හෝ එ ම ජීව ය එ ය ම ශරීර ය යි හෝ ජීව ය අනිකෙක ශරීරය අනිකකැ යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ය යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි නො ද වේ ය යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වේ” ය යි හෝ යම් මේ නන්වැරැරුම් දිවුහු ලොව උපදිද් ද, යම් මේ දෙසැට මිසදිවු කෙනෙකුත් බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රයෙහි වදරන ලද්දහු ද, වහන්ස, මේ දිවුහු කුමක් ඇති කල්හි වෙත් ද? කුමක් නැති කල්හි නො වෙද්ද? යි.

එවං වුට්ඨො ආයස්මා ථෙරො තුණ්ඨි අහොයි. දුතියමි ඛො විතො ගහපති -පෙ- තතියමි ඛො විතො ගහපති ආයස්මානං. ථෙරං එතදවො ච: යා ඉමා හතොන ථෙර අනෙකවිහිතා දිට්ඨියො ලොකෙ උප්පජ්ඣති. සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා අනාථා ලොකොති වා, අනානාථා ලොකොති වා, නං ජීවං නං සරිරතති වා, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරතති වා, හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා න හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා යානිවිමානි ද්වාසට්ඨිදිට්ඨිගතානි බ්‍රහ්මභූතෙ හණිතානි. ඉමා නු ඛො හතොන දිට්ඨියො කිසමි. සති හොනති, කිසමි. අසති න හොනති? තතියමි ඛො ආයස්මා ථෙරො තුණ්ඨි අහොයි.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඉසිදන්තො තස්මිං භික්ඛු-සංඝෙ සබ්බතවො හොති. අථ ඛො ආයස්මා ඉසිදන්තො ආයස්මානං. ථෙරං එතදවොච: ව්‍යාකරොමහං හතොන ථෙර විතස්ස ගහපතිතො එතං පඤ්ඤනති? ව්‍යාකරොහි කං ආවුසො ඉසිදන්ත විතස්ස ගහපතිතො එතං පඤ්ඤනති. එවං කං ගහපති පුච්ඡයි: යා ඉමා හතොන ථෙර අනෙකවිහිතා දිට්ඨියො ලොකෙ උප්පජ්ඣති: සස්සතො ලොකොති වා -පෙ- ඉමා නු ඛො හතොන දිට්ඨියො කිසමි. සති හොනති කිසමි. අසති න හොනති? එවං හතොන.

යා ඉමා ගහපති අනෙකවිහිතා දිට්ඨියො ලොකෙ උප්පජ්ඣති: සස්සතො ලොකොති වා, අසස්සතො ලොකොති වා, අනාථා ලොකොති වා, අනානාථා ලොකොති වා, නං ජීවං නං සරිරතති වා, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරතති වා, හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා, න හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා, නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරමෙරණාති වා, යානිවිමානි ද්වාසට්ඨිදිට්ඨිගතානි බ්‍රහ්මභූතෙ හණිතානි. ඉමා ඛො ගහපති දිට්ඨියො සක්කාය දිට්ඨියා සති හොනති සක්කාය දිට්ඨියා අසති න හොනති.

කථම්පන හතොන සක්කාය දිට්ඨි හොනති? ඉධ ගහපති අස්සුතවා පුච්ඡස්සතො අරියානං අද්දස්සාවී අරියධමෙස්ස අකොච්ඡෙ අරියධමෙ අවිනිතො සප්පුරිසානං අද්දස්සාවී සප්පුරිසධමෙස්ස අකොච්ඡෙ සප්පුරිසධමෙ අවිනිතො රූපං අත්තො සමනුප්පස්සති, රූපවතාං වා අත්තානං, අත්තනි වා රූපං, රූපස්මිං වා අත්තානං; වෙදනං අත්තො සමනුප්පස්සති -පෙ- සඤ්ඤං -පෙ- සන්ධාරෙ -පෙ- විඤ්ඤාණං අත්තො සමනුප්පස්සති, විඤ්ඤාණවතාං වා අත්තානං, අත්තනි වා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණස්මිං වා අත්තානං; එවං ඛො ගහපති සක්කායදිට්ඨි හොනති.

මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. දෙවනවට දු වීත්තගැහැවි තෙමේ ... තෙවනවටදු වීත්තගැහැවි තෙමේ ආයුෂ්මත් තෙරුන්ට මෙය කී ය: වහන්ස තෙරණුවනි, “ලෝකය ශාස්වත යයි හෝ ලෝකය අශාස්වත යයි හෝ ලෝකය අන්තවත් යයි හෝ ලෝකය අන්ත රහිත යයි හෝ එය ම ජීවය එය ම ශරීරය යි හෝ ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි නො ද වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වේ යයි” හෝ යම් මේ නන් වැදූරුම් දිවුහු නුපදිද් ද? යම් මේ දෙසැට මීසදිවු කෙනෙකුත් බ්‍රහ්මචාරී සුත්‍රයෙහි වදරන ලද්දහු ද, වහන්ස, මේ දිවුහු කුමක් ඇතිකල්හි වෙත් ද? කුමක් නැති කල්හි නො වෙද්ද? යි තෙවනවට දු ආයුෂ්මත් තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ.

එයමයෙහි ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ ඒ බික්සහන කෙරෙහි සියල්ලන්ට නවක වෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් තෙරුන්ට මෙය කීහ: වහන්ස තෙරණුවනි, වීත්ත ගැහැවිහුගේ මේ පැනය මම විසඳමි ද? යි: ඇවැත්නි ඉසිදත්තයෙනි, වීත්ත ගැහැවිහු ගේ මේ පැනය තෙහි විසඳව යි. ගැහැවි, තෙහි “වහන්ස, තෙරණුවනි, ලෝකය ශාස්වත යයි හෝ ... යම් මේ නන්වැදූරුම් දිවුහු ලොව උපදිද් ද? වහන්ස, මේ දිවුහු කුමක් ඇති කල්හි වෙත් ද? කුමක් නැති කල්හි නො වෙත් ද යි? මෙසේ විචාරවු ද යි. වහන්ස, එසේ ය.

ගැහැවිය, ලෝකය ශාස්වත යයි හෝ ලෝකය අශාස්වත යයි හෝ ලෝකය අන්තවත් යයි හෝ ලෝකය අන්ත රහිතය යි හෝ එ ම ජීවය එ ම ශරීරය යි හෝ ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි නොද වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වේ යයි හෝ යම් මේ නන්වැදූරුම් දිවුහු ලොව උපදිද් ද, යම් මේ දෙසැට මීසදිවු කෙනෙකුත් බ්‍රහ්මචාරී සුත්‍රයෙහි වදරන ලද්දහු ද, ගැහැවිය මේ දිවුහු සක්කායදිට්ඨිය ඇතිකල්හි වෙත් සක්කායදිට්ඨිය නැති කල්හි නො වෙති යි.

වහන්ස, සක්කායදිට්ඨිය කෙසේ වේ ද? යි, ගැහැවි, මෙහි ආයාසයන් නො දක්නාසුලු ආයාසධම්මයෙහි අදක්ෂ වූ ආයාසධම්මයෙහි නො හික්වුණු සත්පුරුෂයන් නො දක්නාසුලු සත්පුරුෂ ධම්මයෙහි අදක්ෂ වූ සත්පුරුෂ ධම්මයෙහි නො හික්වුනු අග්‍රාවන් පෘථග්ජන තෙමේ රූපය ආත්මය යි හෝ ආත්මය රූපවත් යයි හෝ ආත්මයෙහි රූපය පවතී යයි හෝ රූපයෙහි ආත්මය පවතී යයි හෝ දකී. වේදනාව ආත්මය යයි හෝ ... දකී. සංඥාව ... සංස්කාර ... විඥානය ආත්මය යයි හෝ ආත්මය විඥානවත් යයි හෝ ආත්මයෙහි විඥානය පවතී යයි හෝ විඥානයෙහි ආත්මය පවතී යයි හෝ දකී. ගැහැවිය, මෙසේ සක්කායදිට්ඨිය වේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කථමපන හතොන සක්කායදිට්ඨි න භොතිති? ඉධ ගහපති සුතවා අරියසාවකො අරියානං දස්සාවී අරියධම්මස්ස කොවිදො අරිය-ධම්මෙ සුවිතීතො සප්පරිසානං දස්සාවී සප්පරිසධම්මස්ස කොවිදො සප්පරිසධම්මෙ සුවිතීතො න රූපං අත්තතො සමනුපස්සති, න රූපවතනං වා අත්තානං, න අත්තති වා රූපං, න රූපඤ්ඤා වා අත්තානං; න චෙදනං -පෙ- න සංකප්පං -පෙ- න සංකප්පං -පෙ- න විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපස්සති, න විඤ්ඤාණවතනං වා අත්තානං, න අත්තති වා විඤ්ඤාණං, න විඤ්ඤාණඤ්ඤා වා අත්තානං; එවං ඛො ගහපති සක්කායදිට්ඨි න භොතිති.

කුතො හතොන අයො ඉසිදන්තො ආගච්ඡති? අවතංශා ඛොහං ගහපති ආගච්ඡාමිති. අඤ්ඤා හතොන අවතංශා ඉසිදන්තො නාම කුලපුත්තො අමහාකං අදිට්ඨසභායො පබ්බජිතො දිට්ඨො යො ආයස්මකාති? එවං ගහපතිති. කහං නු ඛො යො හතොන ආයස්මා එතරහි විහරතිති? එවං චුත්තො ආයස්මා ඉසිදන්තො කුණ්ඨි අහොසි. අයො නො හතොන ඉසිදන්තොති? එවං ගහපතිති. අභිරම්බො හතොන අයො ඉසිදන්තො මච්ඡිකාසණ්ඨො, රමණියං අබ්බොධකවතං, අහං අයස්ස ඉසිදන්තස්ස උසස්සකං කරිස්සාමි වීර-පිණ්ඩපාන-සෙනාසන ගිලානපථවය-භෙසජ්ජපරිසාරානන්ති. කල්‍යාණං චුච්චති ගහපතිති.

අථ ඛො විත්තො ගහපති ආයස්මතො ඉසිදන්තස්ස භාසිතං අභිනංඤ්ඤා අනුමොදිතා ථෙරො භික්ඛු පණ්ණෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහජා සන්තප්පෙසි සම්මවාපෙසි, අථ ඛො ථෙරො භික්ඛු භුක්තාවිතො ඔතිතපක්කපාණිතො උට්ඨායාසනා පක්කමිසු,

අථ ඛො ආයස්මා ථෙරො ආයස්මතං ඉසිදන්තං එතදවොච: සාධු ඛො නං ආවුසො ඉසිදන්ත එසො පඤ්ඤා පටිභාසි, නෙසො පඤ්ඤා මං පටිභාසි. තෙනභාවුසො ඉසිදන්ත යද අඤ්ඤාදි එවරුපො පඤ්ඤා ආගච්ඡාය නං යෙවෙඤ්ඤා පටිභාසෙය්‍යාති අථ ඛො ආයස්මා ඉසිදන්තො සෙනාසනං සංසාමෙතො පනවීරං ආදාය මච්ඡිකාසණ්ඨො පක්කමි, යං මච්ඡිකාසණ්ඨො පක්කමි තථා පක්කන්තො ව අහොසි, න සුත පටිභාගඤ්ඤිති.

වහන්ස, කෙසේ නම් සකකායදිට්ඨිය නො වේ ද? යි. ගැහැවිය, මෙහි ආයාසයන් දක්නාපුලු ආයාසිධම්මයෙහි දක්ෂ වූ ආයාසිධම්මයෙහි භික්ෂුණු සත්පුරුෂයන් දක්නාපුලු සත්පුරුෂ ධම්මයෙහි දක්ෂවූ සත්පුරුෂ-ධම්මයෙහි භික්ෂුණු ශ්‍රැතවත් ආයාසිශ්‍රාවක තෙමේ රූපය ආත්මය යි නො දකී, ආත්මය රූපවත් යයි හෝ නො දකී, ආත්මයෙහි රූපය පවතී යයි හෝ නො දකී, රූපයෙහි ආත්මය පවතී යයි හෝ නො දකී. චේදනාව ... නො දකී, සංඥාව ... නො දකී, සංස්කාර ... නො දකී. විඥානය ආත්ම යයි නො දකී, ආත්මය විඥානවත් යයි හෝ නො දකී, ආත්මයෙහි විඥානය පවතී යයි හෝ නො දකී. ගැහැවිය, මෙසේ සත්කායදෘෂ්ටිය නො වේ යි.

වහන්ස, ආයාසී වූ ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ කොහි සිට වඩිද්ද? යි. ගැහැවිය, මම අවන්ති දනව්වෙන් එමි යි. වහන්ස, අපගේ නුදුටු යහළු වූ ඉසිදත්ත නම් පැවිදි කුලපුතෙක් අවන්ති දනව්වෙහි ඇත. ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ විසින් හෙතෙමේ දක්නා ලද්දේ ද? යි. ගැහැවිය, එසේ යයි. වහන්ස, ඒ ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ දැන් කොහි වෙසෙත්ද යි. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. වහන්ස, ආයාසියෝ අපගේ ඉසිදත්තයෝ ද? යි. ගැහැවිය, එසේ යයි. වහන්ස, ආයාසී වූ ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ මච්ඡිකාසංඝ්ඛයෙහි සිත් අලවා වෙසෙන සේක්වා, අම්බාටක වනය සිත්කලු ය, මම ආයාසී වූ ඉසිදත්ත තෙරණුවන්ට සිවුරු පිටුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර සැපයීමෙහි උත්සාහ කරන්නෙමි. ගැහැවිය, යහපතෙක් කියනු ලැබේ යි.

ඉක්බිති චිත්ත ගැහැවි ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත තෙරණුවන්ගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමෝදන් ව ස්ථවිර භික්ෂූන් ප්‍රණීත වූ කැයුතු බිදිය යුතු දැයිත් සියතින් සැතැපී ය. මැනවින් පැවරී ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ස්ථවිර භික්ෂූහු වැළඳුවාහු පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇත්තාහු හුනස්නෙන් නැගී වැඩියහ.

ඉන්පසු ආයුෂ්මත් තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් ඉසිදත්තයන්ට මෙය කීහ: ඇවැත්නි ඉසිදත්තයෙනි, මේ පැනය තොපට මැනවින් වැටහුණේ ය. මේ පැනය මට නො වැටහුණේ ය. ඇවැත්නි ඉසිදත්තයෙනි, එහෙයින් යම් අන්තර්ලෝකය මෙබඳු පැනයක් එන්නේ නම් එහි ලා තොපට ම වැටහේවා යයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ සෙනසුන සකසා තබා පා සිවුරු ගෙන මච්ඡිකාසංඝ්ඛයෙන් නික්ම ගියාහ. යම්සේ මච්ඡිකාසංඝ්ඛයෙන් ගියාහු ද එසේ ගියාහු ම වූහ. යළි පෙරළා නො ආහ යි.

7. 1. 4

මහකසුකතං.

408. එකං සමයං සබ්බෙලා පෙරා භික්ඛු මට්ඨිකාසංඝෙධ චිහරති අබ්බාටකවනෙ, අථ බො විතො ගහපති යෙන පෙරා භික්ඛු තෙනුප-සඤ්ඤා, උපසඤ්ඤාමිත්වා පෙරෙ භික්ඛු අභිවාදෙත්වා එකමනං. නිසීදී, එකමනං. නිසිකො බො විතො ගහපති පෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: අධිවාසෙනතු මෙ හතො පෙරා සවාතනාය ගොකුලෙ හතනති, අධිවාසෙසුං බො පෙරා භික්ඛු තුණ්හිනාවෙන. අථ බො විතො ගහපති පෙරානං භික්ඛුනං අධිවාසනං උදිත්වා උට්ඨායාසනා පෙරෙ භික්ඛු අභිවාදෙත්වා පදකංඝං කත්වා පකකාමී.

අථ බො පෙරා භික්ඛු තස්ස රක්ඛා අභිචයෙන පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පකකවිටරමාදය යෙන විතසස්ස ගහපතීනො ගොකුලං තෙනුපසඤ්ඤාමිත්වා, උපසඤ්ඤාමිත්වා පකකතො ආයතො නිසීදී, අථ බො විතො ගහපති පෙරෙ භික්ඛු පණිතො සංඝපායාසෙන සහස්වා සතනපෙසි සමපවාසෙයි, අථබො පෙරා භික්ඛු භුග්ගාවිතො ඔනිත-පකකපාණිතො උට්ඨායාසනා පකකමිත්වා, විතොපි බො ගහපති සෙසකං විසංචෙජ්ජාති වත්වා පෙරෙ භික්ඛු පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බති.

තෙන බො පන සමයෙන උණං හොති කුට්ඨිකං¹, තෙ ච පෙරා භික්ඛු පවෙලියමානෙන මංඝෙකා කායෙන ගච්ඡති යථා තං සුභො-ජනං භුග්ගාවිතො. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා මහකො තස්මිං භික්ඛුසංඝෙ සංඛතවතො හොති, අථ බො ආයස්මා මහකො ආයස්මනං. පෙරං එතදවොච: සාධු ඛිංසා හතො පෙරං² යං සීතකො වාතො වායෙය්, අඛිසංඝිලාපො³ ච අස්ස, දෙවො ච එකමෙකං චුසායෙය්⁴. සාධු ඛිංසා ආචුසො මහක යං සීතකො ච වාතො වායෙය්, අඛිසංඝිලාපො ච අස්ස දෙවො ච එකමෙකං චුසායෙය්⁵. අථ බො ආයස්මා මහකො තථාරූපං ඉඤ්ඤාභිසංඝාරං අභිසංඝාරි⁶ යථා⁷ සීතකො ච වාතො වායෙය්⁸ අඛිසංඝිලාපො ච අස්ස, දෙවො ච එකමෙකං චුසි.

අථ බො විතස්ස ගහපතීස්ස⁹ එතදහොසි: යො බො ඉමස්මිං භික්ඛුසංඝෙ සංඛතවතො භික්ඛු, තස්ස¹⁰ එවරූපො ඉඤ්ඤාභිසංඝාරොති. අථ බො ආයස්මා මහකො ආරාමං සමපාපුණිත්වා ආයස්මනං. පෙරං එතදවොච: අලමෙකොවතා හතො පෙරාති, අලමෙකොවතා ආචුසො මහක, කතමෙකොවතා ආචුසො මහක, පුජිතමෙකොවතා ආචුසො මහකාති. අථ බො පෙරා භික්ඛු යථාචාරං අගමංසු, ආයස්මාපි බො මහකො සකං විහාරං අගමාසි.

1 කුට්ඨිකං - ස්නා, අවස්ථා කිකිටං - සි 1, 2, කුට්ඨිකං?

2 පෙරස්ස - ස්නා

3 අඛිසංඝිලාපො - සි 1, 2

4 චුසායෙය් - ස්නා

5 අභිසංඝාරි - මජ්ඣං, ස්නා

6 යථායං - මජ්ඣං ස්නා

7 වාසි - මජ්ඣං

8 ගහපතීනො - මජ්ඣං

9 තස්සායං - මජ්ඣං, ස්නා

7. 1. 4

මහක සූත්‍රය

408. එක්කලෙක බොහෝ වූ තෙර මහණහු මව්පියන්ගේ සේවයෙහි අමතරව වනයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි විත්ත ගැහැව් තෙමේ තෙර මහණුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ තෙර මහණුන් වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් විත්තගැහැව් තෙර මහණුන්ට මෙය කියා: වහන්ස, තෙරහු සෙට දවස පිණිස වූ මාගේ ගෝකුලයෙහි බත ඉවසන්වා යි. තෙර මහණහු නිහඬබැවින් ඉවසූහ. එකල්හි විත්තගැහැව් තෙර මහණුන්ගේ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගී තෙර මහණහු වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය.

ඉක්බිති තෙර මහණහු ඒ රැය ඇවෑමෙන් පෙරවරු හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන විත්තගැහැව්හුගේ ගෝකුලය වෙත එළඹියහ. එළඹ පැන වූ අසුන්හි හිඳගත්හ. එකල්හි විත්ත ගැහැව් තෙර මහණුන් ප්‍රණීත වූ ගිතෙල්මුසු කිරිබත් සියතින් සැතප්පි ය, මැනවින් පැවරී ය. ඉක්බිති තෙර මහණහු වැළඳුවාහු පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇත්තාහු හුනස්නෙන් නැගී වැඩියහ. විත්ත ගැහැව් තෙමේ ද සෙස්ස බැහැර කරව යි කියා තෙර මහණුන් පසුපස අනුගමන් කෙළේ ය.

එයමයෙහි කැකැරෙන උණුසුම වෙයි. ඒ තෙර මහණහු ද මිහිරි බොජුන් වැළඳුවන් සේ පැසෙන හැකිළෙන කයින් යුතු ව මෙන් යෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහක තෙරණුවෝ ඒ බික්සහන අතර සියල්ලන්ට නවක වෙති. එකල ආයුෂ්මත් මහක තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් තෙරුන්ට මෙය කීහ: වහන්ස, තෙරණුවනි, “යම් හෙයෙකින් සිහිල් සුළඟ හමන්නේ නම් වලාකුළු පාවීමෙකුත් වන්නේ නම් වැස්සත් එක එක පොද හෙළන්නේ වී නම් යහපත් වන්නේ ද?” යි. ඇවැත්නි, මහකයෙනි, යම් හෙයෙකින් සිහිල් සුළඟ හමන්නේ නම් වලාකුළු පාවීමෙකුත් වන්නේ නම් වැස්සත් එක එක පොද හෙළන්නේ නම් යහපතැ යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහක තෙමේ යම්සේ සිහිල් සුළඟත් හැඟී ද වලාකුළු පාවීමත් වී ද වැස්සත් එක එක පොද හෙළී ද එබඳු සාද්ධියක් කෙළේ ය.

එකල්හි විත්ත ගැහැව්හට මෙබඳු සිතෙක් විය: “මේ බික්සහන අතර සියල්ලන්ට නවක වූ යම් මහක කෙනෙක් වෙත් නම් මෙබඳු සාද්ධානුභාවය උන්වහන්සේගේ ය” යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහක අරමට පැමිණ ආයුෂ්මත් තෙරණුවන්ට “වහන්ස, තෙරණුවනි, මෙතෙකින් පමණ ද?” යි මෙය කී ය. ඇවැත්නි, මහකයෙනි, මෙතෙකින් පමණ ය. ඇවැත්නි, මහකයෙනි, මෙතෙකින් කරන ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, මහකයෙනි, මෙතෙකින් පුදන ලද්දේ යයි. ඉන්පසු තෙර මහණහු සිය සිය වෙහෙරට ගියහ. ආයුෂ්මත් මහක ද සිය වෙහෙරට ගියේය.

අථ ඛො චිත්තො ගහපති යෙනායස්මා මහකො තෙනුපසඬ්ඛමි, උපසඬ්ඛමිත්වා ආයස්මන්තං මහකං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො චිත්තො ගහපති ආයස්මන්තං මහකං එතදථොව: සාධු මෙ හතොත අයො මහකො උත්තරිමනුස්සධමො ඉද්ධිපාවිභාරියං දස්සෙතුති. තෙන හි කං ගහපති ආලිඤ්ඤ උත්තරාසඬං පඤ්ඤපෙත්වා තිණ්කලාපං ඔකාසෙහීති. එවමහතොති ඛො චිත්තො ගහපති ආයස්මන්තො මහකස්ස පටිසපුත්වා ආලිඤ්ඤ උත්තරාසඬං පඤ්ඤපෙත්වා තිණ්කලාපං ඔකාසෙසි.

අථ ඛො ආයස්මා මහකො විහාරං පටිසිත්වා සුචිසට්ඨං දත්වා තථාරූපං ඉද්ධාභිසඬ්ඛාරං අභිසඬ්ඛාසි, යථා තාලච්ඡිග්ගලෙන ව අග්ගලන්තරිකාය ව අවචි නිකඛමිත්වා තිණ්කානි ක්කාපෙසි, උත්තරාසඬං න ක්කාපෙසි. අථ ඛො චිත්තො ගහපති උත්තරාසඬං පථොටෙත්වා සංචිත්තො ලොමහට්ඨජාතො එකමන්තං අට්ඨාසි. අථ ඛො ආයස්මා මහකො විහාරා නිකඛමිත්වා චිත්තං ගහපති. එතදථොව: “අලමෙත්තොවතා ගහපති”ති. අලමෙත්තොවතා හතොත මහක, කතමෙත්තොවතා හතොත මහක, පුච්ඡමෙත්තොවතා හතොත මහක, අභිරමතු හතොත අයො මහකො මච්ඡිකාසණ්ඛ, රමණියං අමොටකවනං, අහං අයාස්ස මහකස්ස උඤ්ඤකං කරිස්සාමි චිවරං - පිණ්ඩපාන - යෙනායන ගිලානසාදමය - හෙසජ්ජපරික්ඛාරානන්ති. කල්‍යාණං වුට්ඨිති ගහපතීති. අථ ඛො ආයස්මා මහකො යෙනායනං සංසාමෙත්වා පත්තචිවරං ආදය මච්ඡිකාසණ්ඛමො පකකාමි, යං මච්ඡිකාසණ්ඛමො පකකාමි තථා පකකත්තොව අහොසි. න පුන පච්චාගඤ්ඡීති.

7. 1. 5

කාමභූසුත්තං

409. එකං සමයං ආයස්මා කාමභූ මච්ඡිකාසණ්ඛං විහරති අමොටකවතෙ. අථ ඛො චිත්තො ගහපති යෙනායස්මා කාමභූ තෙනුපසඬ්ඛමි, උපසඬ්ඛමිත්වා ආයස්මන්තං කාමභූං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිත්තං ඛො චිත්තං ගහපති. ආයස්මා කාමභූ එතදථොව: චුත්තමිදං ගහපති:

නෙලඛො යෙනපච්ඡාදෙ එකාරො වත්තති රථො
අනිසං පස්ස ආයන්තං¹ ඡිත්තසොතං අබ්බන්ධනි.

ඉමාස්ස ඛො ගහපති සඬ්ඛිත්තො භාසිතස්ස කථං වික්ඛාරෙන අත්ථො දට්ඨමෙත්වා? කිනත්ත ඛො එතං හතොත හගවතා භාසිතන්ති? එවං ගහපතීති, තෙන හි හතොත මුහුත්තං ආගමෙති යාවස්ස අස්සං පෙකකාමීති. අථ ඛො චිත්තො ගහපති මුහුත්තං තුණ්හි හුත්වා ආයස්මන්තං කාමභූං එතදථොව:

1 අප්පත්තං - ස්වා

ඉක්බිති විත්ත ගැහැව් ආයුෂ්මත් මහක වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහකයන් වැද එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් විත්ත ගැහැව් ආයුෂ්මත් මහකට මෙය කී ය: වහන්ස, “මහක ආයුෂ්මත් වහන්සේ මට උතුරුමිනිස්දම්න් ඉදු පෙළහරක් දක්වන සේක්වා” යි. ගැහැව්, එසේ වී නම් තෙපි පිලෙහි උතුරු සඵව අතුරා තණමිටියක් විසුරුව යි. වහන්ස, එසේ යයි විත්ත ගැහැව් ආයුෂ්මත් මහකහට පිළිතුරු දී පිලෙහි උතුරු සඵව අතුරා තණමිටියක් විසුරු වී ය.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහක වෙහෙරට පිවිස යතුරු අගුළු දමා යම් සේ කෙසි සිදුරෙන් ද අගුළු අතරින් ද ගිනිදලු නික්ම තණකොළ දූවී ද, උතුරු සඵව නො දූවී ද එබඳු සෘද්ධියක් කෙළේ ය. එකල්හි විත්තගැහැව් උතුරු සඵව පොළා සංවේගයට පැමිණියේ හටගත් ලොමුදහගැනුම් ඇත්තේ එකත්පස් ව සිටියේ ය. එවිට ආයුෂ්මත් මහක වෙහෙරින් නික්ම විත්තගැහැව්හට ගැහැව්, මෙතෙකින් පමණ දෑ? යි මෙය කී ය. වහන්ස, මහකයෙනි, මෙතෙකින් පමණ ය. වහන්ස මහකයෙනි, මෙතෙකින් කරන, ලද්දේ ය. වහන්ස, මහකයෙනි, මෙතෙකින් පුදන ලද්දේ ය, වහන්ස මහක ආයුෂ්මත් වහන්සේ මච්ඡිකාසණ්ඩයෙහි සිත් අලවා වෙසෙන සේක්වා, අමිඛාටකවනය සිත්කලු ය, මම මහක ආයුෂ්මත් වහන්සේට සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර පිළිබඳ ව උත්සාහ කරන්නෙමි යි. ගැහැවිය, යහපතෙක් කියනු ලැබේ යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහක සෙනසුන සකසා තබා පාසිවුරු ගෙන මච්ඡිකාසණ්ඩයෙන් නික්ම ගියේ ය. යම්සේ මච්ඡිකාසණ්ඩයෙන් ගියේ ද එසේ ගියේ ම විය. යළි පෙරළා නො ආයේ යි.

7. 1. 5

කාමභූ සූත්‍රය

409. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවෝ මච්ඡිකාසණ්ඩයෙහි අමිඛාටකවනයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි විත්තගැහැව් තෙමේ ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවන් වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් විත්තගැහැව්හට ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවෝ මෙය වදළහ: ගැහැවිය, මෙය වදරන ලද්දේ ය:

“නිදෙස් වූ සුදුවැස්මක් ඇති එක්දූවියක් ඇති රියෙක් තිබේ. දුක් නැති සුන් සැඩපහර ඇති බැඳුම් රහිත එන්නහු බලව” යි.

ගැහැවිය, සැකෙවින් වදළ මේ දේශනාවේ අරුත විතර විසින් කෙසේ දත යුතු ද? යි. වහන්ස, කිමෙක් ද? මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දේ ද? යි. ගැහැවිය, එසේ යයි. වහන්ස, එසේ වී නම් යම්තාක් මෙහි අරුත පිරික්සා බලමි ද, ඒතාක් මොහොතක් පොරොත්තු වනු මැනවැ යි. ඉක්බිති විත්තගැහැව් මොහොතක් නිහඬ ව ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවන්ට මෙය කීය:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

නෙලබ්බොති ඛො භතෙන සීලානලෙනං අධිවචනං, සෙතපච්ඡාදෙ ති ඛො භතෙන විමුක්ඛායා එතං අධිවචනං, එකාරොති ඛො භතෙන සතියා එතං අධිවචනං, වණ්ණිති ඛො භතෙන අභික්කම පටික්කමය්‍යෙතං අධිවචනං, රජොති ඛො භතෙන ඉමසෙසතං වාතු-ලේභාභුතිකාසා කායාසං අධිවචනං. මාතෘපෙත්තකසමහරිස්ස ඔදන-කුමොසුපවයස්ස අතිච්ඡුච්ඡාදන පරිච්ඡේදන හෙදන චිද්ධංසන ධර්මස්ස, රාගො ඛො භතෙන නිසො දෙසො නිසො මොහො නිසො, තෙ බ්‍රිණාසවස්ස භික්ඛුනො පභීනා උච්ඡින්නමුලා තාලාවක්ඛකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධමො, තස්මා බ්‍රිණාසවො භික්ඛු අනිසොති චුච්චති. ආයනානති¹ ඛො භතෙන අරහතො එතං අධිවචනං. සොනොති ඛො භතෙන තණ්හාය එතං අධිවචනං, සා බ්‍රිණාසවස්ස භික්ඛුනො පභීනා උච්ඡින්නමුලා තාලාවක්ඛකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධමො, තස්මා බ්‍රිණාසවො භික්ඛු ජිනනසොනොති චුච්චති. රාගො ඛො භතෙන ඛන්ධනං, දෙසො ඛන්ධනං, මොහො ඛන්ධනං, තෙ බ්‍රිණාසවස්ස භික්ඛුනො පභීනා උච්ඡින්නමුලා තාලාවක්ඛකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධමො, තස්මා බ්‍රිණාසවො භික්ඛු අඛන්ධනොති චුච්චති. ඉති ඛො භතෙන යනං චුත්තං භගවතා;

“නෙලබ්බො සෙතපච්ඡාදෙ එකාරො වණ්ණිති රජො
අතිසං පස්ස ආයනං¹ ජිනනසොතං අඛන්ධනං”නති.

ඉමස්ස ඛවාහං භතො^{*} භගවතා සඤ්ඤානෙත භාසිතස්ස එව.
වික්ඛාරෙන අත්ථං ආජානාමීති. ලාභා වත තෙ ගහපති, සුලඤ්ඤානෙත
ගහපති, යස්ස තෙ ගමිතරෙ බුද්ධවචනෙ පඤ්ඤාපක්ඛු කමිතිති.

7. 1. 6

දුතියකාමහුසුත්තං.

410. එතං සමයං ආයස්මා කාමභූ මච්ඡිකාසණෙධි විහරති
අඤ්ඤාපක වනෙ. අථ ඛො විතො ගහපති යෙනායස්මා කාමභූ -පෙ-
එකමන්තං නිසිද්ධො ඛො විතො ගහපති ආයස්මන්තං කාමභූ.
එතදවොච : කති නු ඛො භතෙන සඤ්ඤාරාති. තයො ඛො ගහපති
සඤ්ඤාරා කායසඤ්ඤාරො වචිසඤ්ඤාරො විතසඤ්ඤාරොති. සාධු භතොති
ඛො විතො ගහපති ආයස්මනො කාමභූස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා
අනුමොදිත්වා ආයස්මන්තං කාමභූ උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡි.
කතමො පන භතෙන කායසඤ්ඤාරො? කතමො වචි සඤ්ඤාරො?
කතමො විතසඤ්ඤාරොති? අස්සාසපස්සාසා ඛො ගහපති කාය-
සඤ්ඤාරො. විතක්කච්චාරා වචිසඤ්ඤාරො, සඤ්ඤා ව වෙදනා ව විත-
සඤ්ඤාරොති. සාධු භතොති ඛො විතො ගහපති -පෙ- උත්තරිං
පඤ්ඤං ආපුච්ඡි :

1. අප්පතතං - සත්ථං

2. ඉමියං ඛො භතෙන මජ්ඣං ඉමියං මොහං - සත්ථං

වහන්ස, “නෙලබ්බ” යනු සිලයන්ට මේ නමෙකි. වහන්ස, “සෙතපච්ඡාද” යනු චිත්‍රිකත්‍රියට මේ නමෙකි. වහන්ස, “එකාර” යනු සිහියට මේ නමෙකි, වහන්ස, “වක්කති” යනු ඉදිරි ගමනට හා පසුගමනට මේ නමෙකි. වහන්ස, “රථ” යනු මව්පියන්ගෙන් උපන් බන්ධනාමුපිටුවලින් වැඩුණු නිතර ඉලිමි පිරිමැදීම කෙරෙහි දුබ්බදෙන වැනසෙන ස්වභාව ඇති සතර මහාභූතයන්ගෙන් හටගත් මේ කයට මේ නමෙකි. වහන්ස, රාගය නිසයෙකි, දෝසය නිසයෙකි, මොහය නිසයෙකි. රහත් මහණුන් වහන්සේ විසින් ඔහු ප්‍රභීණයහ. උසුන් මුල් ඇතියහ. හිස් සුන් තල් ගසක් මෙන් කරන ලදහ. නැවත නො හටගන්නා බව කරන ලදහ. මතු නූපදනා ස්වභාව ඇතියහ. එහෙයින් රහත් මහණහු අනිස යයි කියනු ලැබෙත්. වහන්ස, “ආයත්ත” යනු රහතුන් වහන්සේට මේ නමෙකි. වහන්ස, “සොත” යනු තෘෂ්ණාවට මේ නමෙකි. රහත් මහණුන් වහන්සේ විසින් එය ප්‍රභීණ ය. උසුන් මුල් ඇතියෙ ය. හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලද්දේ ය. යළි නොහටගන්නා බව කරන ලද්දේ ය. මතු නූපදනා ස්වභාව ඇත්තේ ය. එහෙයින් රහත් මහණහු “ඡිත්තසොත ය” යි කියනු ලැබෙත්. වහන්ස, රාගය බැඳුමෙකි. දෝසය බැඳුමෙකි. මෝහය බැඳුමෙකි. රහත් මහණුන් වහන්සේ විසින් ඔහු ප්‍රභීණයහ. උසුන් මුල් ඇතියහ. හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලදහ. යළි නො හටගන්නා බව කරන ලදහ. මතු නූපදනා ස්වභාව ඇතියහ. එහෙයින් රහත් මහණහු “අබන්ධනය” යි කියනු ලැබෙති යි. වහන්ස, මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඒ යමක් වදාන ලද්දේ ද:

“නිදෙස් වු සුදුවැස්මක් ඇති එක්දවියක් ඇති රියෙක් තිබේ. දුක් නැති සුන්සැඬපහර ඇති බැඳුම් රහිත එන්නහු බලව යි.”

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදළ මේ දේශනාවේ අරුත විතර විසින් මම මෙසේ දැනිමි යි. ගැහැවිය, යම්බඳු තොපගේ පැනැස ගැඹුරු බුද්ධිදනෙහි පවතී ද ගැහැවිය, ඒ තොපට ඒකාන්තයෙන් ලාභයෙකි. තොපට මනා ලැබීමෙකි යි.

7. 1. 6

දුතිය කාමභූ සූත්‍රය

410. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවෝ මව්පියාසංඝයෙහි අම්බාටකවනයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි විත්තගැහැවි තෙමේ ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවන් වෙත ... එකත්පස් ව හුන් විත්තගැහැවි ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරුන්ට මෙය කී ය: වහන්ස, “සඬබාර කෙතෙක් ද?” යි ගැහැවි ය, සඬබාර තුනෙකි. කායසඬබාර ය, වච්ඡසඬබාර ය, වික්කසඬබාර යි. මැනව වහන්සැ යි විත්ත ගැහැවි ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවන්ගේ වචනය පිළිගෙන අනුමෝදන් ව ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරුන් මතු දක්වෙන පැනය පුළුවන. වහන්ස, කායසඬබාර කවරේ ද? වච්ඡසඬබාර කවරේ ද? විත්තසඬබාර කවරේ ද? යි. ගැහැවි, ආස්වාස පුස්වාස කායසඬබාර ය, විතර්කවිචාර වච්ඡසඬබාර ය, සංඥාත් භවිදනාත් විත්තසඬබාර යි. මැනව වහන්සැ යි විත්තගැහැවි ... මතු දක්වෙන පැනය පුළුවන.

කසමා පන හතොත අසොසපසොසා, කායසඛොරො? කසමා විතකාච්චාරා වව්සඛොරො? කසමා සඤ්ඤා ව වෙදනා ව විතසඛොරොති? අසොසපසොසා ඛො ගහපති කාසිකා, එතෙ ධම්මො කායපට්ඨො, තසමා අසොසපසොසා කායසඛොරො. පුබ්බො ඛො ගහපති විතකෙකාචා විචාරෙකා පච්ඡා වාචං භිද්දති, තසමා විතකාච්චාරා වව්සඛොරො, සඤ්ඤා ව වෙදනා ව වෙතසිකා, එතෙ ධම්මො විතපට්ඨො, තසමා සඤ්ඤා ව වෙදනා ව විතසඛොරොති. සාධු හතොතති ඛො විනොගහපති -පෙ- උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡි:

කථං පන හතොත සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්ති හොතිති? න ඛො ගහපති සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධං සමාපජ්ජන්තස්ස භික්ඛුනො එවං හොති: “අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජස්සනති වා අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජාමිති වා අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපනොති වා”¹ ති, අථ බ්බස්ස පුබ්බෙව තථා විතං භාවිතං හොති යං තං තථත්තාය උපනෙතිති. සාධු හතොතති ඛො විනොගහපති -පෙ- උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡි:

සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජන්තස්ස පන හතොත භික්ඛුනො කතමෙ ධම්මො පඨමං නිරුජ්ඣනති යදි වා කායසඛොරො යදි වා වව්සඛොරො යදි වා විතසඛොරො? ති. සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජන්තස්ස ඛො ගහපති භික්ඛුනො වව්සඛොරො පඨමං නිරුජ්ඣති, තතො කායසඛොරො, තතො විතසඛොරොති. සාධු හතොතති ඛො විනොගහපති -පෙ- උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡි:

යොයං හතොත මනො කාලකතො, යොවායං භික්ඛු සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපනො, ඉමෙසං කිං නානාකරණනති? යොයං ගහපති මනො කාලකතො, තස්ස කායසඛොරො නිරුද්ධො පට්ඨස්සද්ධො, වව්සඛොරො නිරුද්ධො පට්ඨස්සද්ධො විතසඛොරො නිරුද්ධො පට්ඨස්සද්ධො, ආයු පරිකම්ඤං උපමා වූපසන්තා, ඉන්ද්‍රියානි විපරිහින්නානි² යො ව ඛොයං ගහපති භික්ඛු සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපනො, තස්සපි කායසඛොරො නිරුද්ධො පට්ඨස්සද්ධො, වව්සඛොරො නිරුද්ධො පට්ඨස්සද්ධො, විතසඛොරො නිරුද්ධො පට්ඨස්සද්ධො, ආයු අපරිකම්ඤං, උපමා අවුපසන්තා, ඉන්ද්‍රියානි විපසන්නානි. යොයං ගහපති; මනො කාලකතො, යොවායං භික්ඛු සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපනො, ඉදං තෙසං නානාකරණනති. සාධු හතොතති ඛො විනොගහපති -පෙ- උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡි:

කථං පන හතොත සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨානං හොතිති. න ඛො ගහපති සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨානන්තස්ස භික්ඛුනො එවං හොති: “අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපත්තියා වුට්ඨානස්සනති වා අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨාමිති වා අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතො වා”³ ති, අථ බ්බස්ස පුබ්බෙව තථා විතං භාවිතං හොති යං තං තථත්තාය උපනෙතිති. සාධු හතොතති ඛො විනොගහපති -පෙ- උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුච්ඡි:

1 වානි - ඉති ගච්ඡන්ති මංඤ්ඤා

2 පට්ඨන්තානි සි 1,2

වහන්ස, කුමක් හෙයින් ආස්වාසප්‍රස්වාස කායසඛිකාරවේ ද? කුමක් හෙයින් විතර්ක විචාර වච්ඡිකාරවේ ද? කුමක් හෙයින් සංඥාත් වේදනාත් විත්තසඛිකාරවේ ද? යි. ගැහැවි, ආස්වාස ප්‍රස්වාස කායික ය. මේ දහම්හු කය පිළිබඳ. එහෙයින් ආස්වාසප්‍රස්වාස කායසඛිකාර වේ. ගැහැවි, පළමු තර්කණය කොට විචාරණය කොට පසුව වාග් හේදය කරයි. එහෙයින් විතර්කවිචාර වච්ඡිකාර වේ. සංඥාත් වේදනාත් වෛතසිකය. මේ දහම්හු සිත පිළිබඳ. එහෙයින් සංඥාත් වේදනාත් විත්තසඛිකාර වේ යි. මැනව් වහන්සැ යි විත්ත ගැහැවි ... මත්තෙහි ද පැනයක් පුළුවන.

වහන්ස, කෙසේ නම් සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්තිය වේ ද? යි ගැහැවි, සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්තියට සමවදනා මහණහුට මම සංඥාවේදයිතනිරෝධයට සමවදින්නෙමි යි හෝ මම සංඥාවේදයිතනිරෝධයට සමවදිමි යි හෝ මම සංඥාවේදයිතනිරෝධයට සමවතිමි යි හෝ මෙබඳු සිතෙක් නොවේ. වැලිදු යම් සිතක් ඔහු ඒ බව පිණිස පමුණුවා නම් එසේ පළමු ම ඔහුගේ සිත වඩන ලද්දේ වේ යි. මැනව් වහන්සැ යි විත්ත ගැහැවි ... මත්තෙහි පැනයක් පුළුවන.

වහන්ස, සංඥාවේදයිතනිරෝධයට සමවදනා මහණුන් වහන්සේගේ කවර දහම්හු පළමු නිරුද්ධ වෙද්ද? ඉදින් කායසඛිකාර හෝ ඉදින් වච්ඡිකාර හෝ ඉදින් විත්තසඛිකාර හෝ ද? යි. ගැහැවි, සංඥාවේදයිතනිරෝධයට සමවදනා මහණහුගේ වච්ඡිකාර පළමු නිරුද්ධ වේ. ඉන්පසු කායසඛිකාර ද ඉන්පසු විත්තසඛිකාර ද නිරුද්ධ වේ යි. මැනව් වහන්සැ යි විත්ත ගැහැවි ... මත්තෙහි පැනයක් පුළුවන.

වහන්ස, මේ යමෙක් මළේ ද කල්ලරිය කෙළේ ද යම් මේ මහණ කෙනෙකුත් සංඥාවේදයිතනිරෝධයට සමවන්නු ද මොවුන්ගේ වෙනස කිමෙක් ද? යි. ගැහැවි, මේ යමෙක් මළේ ද කල්ලරිය කෙළේ ද ඔහුගේ කායසඛිකාර නිරුද්ධ ය, සන්තිනි. වච්ඡිකාර නිරුද්ධ ය, සන්තිනි. විත්තසඛිකාර නිරුද්ධ ය, සන්තිනි. ආයු පිරිහුණේ උණුසුම සන්තිනි, ඉඳුරෝ නටන. ගැහැවි, යම් මේ මහණෙකුත් සංඥාවේදයිතනිරෝධයට සමවනි ද ඔහුගේත් කායසඛිකාර නිරුද්ධ ය, සන්තිනි. වච්ඡිකාර නිරුද්ධ ය, සන්තිනි. විත්තසඛිකාර නිරුද්ධ ය, සන්තිනි. ආයු නො පිරිහින, උණුසුම නො සන්තින, ඉඳුරෝ වෙසෙසින් පහන්. ගැහැවි, මේ යමෙක් මළේ ද කල්ලරිය කෙළේ ද යම් මේ මහණෙකුත් සංඥාවේදයිතනිරෝධයට සමවනි ද මේ ඔවුන්ගේ වෙනස යි. මැනව් වහන්සැ යි විත්ත ගැහැවි තෙමේ ... මතු පැන පිළිවිසි ය.

වහන්ස, කෙසේ නම් සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටීම වේ ද? යි. ගැහැවි, සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටින මහණහුට මම සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටින්නෙමි යි හෝ මම සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටිමි යි හෝ මම සංඥාවේදයිතනිරෝධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටියෙමි යි හෝ මෙබඳු සිතෙක් නොවේ යි. වැලිදු යම් සිතක් ඒ බව පිණිස ඔහු පමුණුවා නම් එසේ ඔහුගේ සිත පළමු ම වඩන ලද්දේ වේ යි. මැනව් වහන්සැ යි විත්ත ගැහැවි ... මත්තෙහි ද පැනයක් පුළුවන.

සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨගන්තස්ස පන භතොන භික්ඛුනො කතමෙ ධර්මා පටමං උපපජ්ජන්ති යදි වා කායසංඛාරො යදි වා වර්ෂසංඛාරො යදි වා විත්තසංඛාරොති? සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨගන්තස්ස ඛො ගහපති භික්ඛුනො විත්තසංඛාරො පටමං උපපජ්ජති, තතො කායසංඛාරො, තතො වර්ෂසංඛාරොති. සාධු භනෙතති ඛො විතො ගහපති -පෙ- උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුළ්ඨි:

සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතං පන භතොන භික්ඛුං කති එස්සා ඵ්ථසතංති? සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතං ඛො ගහපති භික්ඛුං තයො එස්සා ඵ්ථසතංති සුඤ්ඤතො එස්සො අනිච්ඡෙතො එස්සො අපඤ්ඤිතො එස්සොති. සාධු භනෙතති ඛො විතො ගහපති -පෙ- උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුළ්ඨි:

සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතස්ස පන භතොන භික්ඛුනො කිං නිනනං විතං හොති කිං පොනං කිං පබ්බාරන්ති? සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්තියා වුට්ඨිතස්ස ඛො ගහපති භික්ඛුනො විවෙකනින්නං විතං හොති විවෙකපොනං විවෙකපබ්බාරන්ති. සාධු භනෙතති ඛො විතො ගහපති ආයංචනො කාමභුක්ඛං භාසිතං අභිනාදිඤ්ඤා අනුමොදිඤ්ඤා ආයංචනං කාමභුං උත්තරිං පඤ්ඤං ආපුළ්ඨි:

සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්තියා පන භතොන කති ධම්මා බහුකාරාති. අද්ධා ඛො ඤං ගහපති යං පටමං පුළ්ඨිතඛං තං පච්ඡා පුට්ඨසි, අපි ච ත්ඛාහං ව්‍යාකරිස්සාමි; සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධසමාපත්තියා ඛො ගහපති දෙව ධම්මා බහුකාරා සමපො ව විපක්ඛන්තා වාති.

7. 1. 7

ගොදත්තසුත්තං

411. එකං සමයං ආයස්මා ගොදත්තො මට්ඨිකාසංඝෙ විහරති අමබ්බාටකවතෙ, අථ ඛො විතො ගහපති යෙනායස්මා ගොදත්තො තෙත්ථපසඬස්මි, උපසඬස්මිඤ්ඤා ආයස්මන්තං ගොදත්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තං ඛො විතං ගහපති ආයස්මා ගොදත්තො එතදවොච:

යා වායං ගහපති අප්පමාණා වෙතොච්චුත්ති, යා ච ආකිඤ්ඤා වෙතොච්චුත්ති යා ච සුඤ්ඤා වෙතොච්චුත්ති යා ච අනිච්ඡතො වෙතොච්චුත්ති, ඉමෙ ධම්මා නානස්මා¹ නානා ව්‍යඤ්ජනා? උද්භු එකස්මා² ව්‍යඤ්ජනමෙව නානස්මා?

1. නානස්මා - සි 1, 2.

2. එකස්මා - සි 1, 2

වහන්ස, සංඥාචෙදයිතනිරොධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටුනා මහණුන් වහන්සේගේ කවර දහම්හු පළමු උපද්දේද? ඉදින් කායසංඛාර හෝ ඉදින් වච්ඡාසංඛාර හෝ ඉදින් චිත්තසංඛාර හෝ ද? යි. ගැහැවි, සංඥාචෙදයිතනිරොධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටුනා මහණුන් වික්‍රමසංඛාර පළමු උපද්දේ. ඉන්පසු කායසංඛාර ද ඉන්පසු වච්ඡාසංඛාර ද උපද්දේ. මැනවි වහන්සැ යි චිත්තගැහැවි ... මත්තෙහි ද පැනයක් පුළුවන.

වහන්ස, සංඥාචෙදයිතනිරොධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටුනා මහණුන් වහන්සේ කෙනෙක් පහස්සු ප්‍රසිද්දේද? යි. ගැහැවි, සංඥාචෙදයිතනිරොධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටි මහණුහු සුඤ්ඤත්වස්ස ය අනිමිත්තත්වස්ස ය අප්පණ්ණිකත්වස්ස ය යන තුන් පහස්සු ප්‍රසිද්ධියි. මැනවි වහන්සැ යි චිත්තගැහැවි ... මත්තෙහි පැනයක් පුළුවන.

වහන්ස, සංඥාචෙදයිතනිරොධසමාපත්තියෙන් නැගී සිටි මහණුන් වහන්සේගේ සිත කුමකට නැමුණේ කුමකට නැඟුරු වූයේ කුමකට බර වූයේ වේ ද? යි. ගැහැවි, සංඥාචෙදයිතනිරොධ සමාපත්තියෙන් නැගී සිටි මහණුන්ගේ සිත විවේකයට (නිවනට) නැමුණේ විවේකයට නැඟුරු වූයේ විවේකයට බර වූයේ වේ යි. මැනවි වහන්සැ යි චිත්තගැහැවි ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවන්ගේ වදන පිළිගෙන අනුමෝදන් ව ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරණුවන් මත්තෙහි පැනයක් පුළුවන.

වහන්ස, සංඥාචෙදයිතනිරොධසමාපත්තියට කොතෙක් දහම්හු බොහෝ උපකාර ඇත්තේ ද? යි. ගැහැවි, තෙපි ඵකාන්තයෙන් යමක් පළමු පිළිවිසිය යුතු නම් එය පසුව පුළුවනු. එහෙත් තොපට මම විසඳන්නෙමි. ගැහැවි, සංඥාචෙදයිතනිරොධසමාපත්තියට සමථය ද විපක්‍ෂනාව ද යන දෙදහම්හු බොහෝ උපකාර ඇත්තේ යි.

7. 1. 7

ගෝදත්ත සූත්‍රය

411. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් ගෝදත්ත තෙරණුවෝ මව්විකාසණ්ඩයෙහි අමිබාටක වනයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි චිත්ත ගැහැවි තෙමේ ආයුෂ්මත් ගෝදත්ත තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් ගෝදත්ත තෙරණුවන් වැද එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් චිත්තගැහැවිහට ආයුෂ්මත් ගෝදත්ත තෙරණුවෝ මේ වදළහ:

ගැහැවි, යම් මේ අප්පමාණ වෙතොවිමුත්තියෙකුත් යම් ආකිංඤ්ඤාවෙතො විමුත්තියෙකුත්, යම් සුඤ්ඤාවෙතො විමුත්තියෙකුත් යම් අනිමිත්තාවෙතො විමුත්තියෙකුත් වේ නම් මේ දහම්හු නොයෙක් නොයෙක් අර්ථ ඇත්තාහුත් නොයෙක් නොයෙක් ව්‍යාඤ්ඤා ඇත්තාහුත් වෙත් ද? නැතහොත් එක ම අර්ථ ඇත්තාහු ව්‍යාඤ්ඤා පමණක් වෙනස් වූවාහු වෙත් ද? යි.

අත්ථි හතොන පරියායො යං පරියායං ආගමිම ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා වෙව නානාව්‍යඤ්ජනා ව, අත්ථි පන හතොන පරියායො යං පරියායං ආගමිම ඉමෙ ධම්මා එකත්ථා ව්‍යඤ්ජනමෙව නානත්තී.

කතමො ව පන හතොන පරියායො යං පරියායං ආගමිම ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා වෙව නානාව්‍යඤ්ජනා ව:

ඉධ හතොන භික්ඛු මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිත්ථා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථී,¹ ඉති උඤ්චමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තනාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහත්තතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපරේඛන² ඵරිත්ථා විහරති. කරුණාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- චූදිතාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිත්ථා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථී, ඉති උඤ්චමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තනාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහත්තතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපරේඛන ඵරිත්ථා විහරති. අයං වුච්චති හතොන අප්පමාණා වෙතොවිමුත්ථි.

කතමො ව හතොන ආකිඤ්ඤාද්වෙතොවිමුත්ථි:

ඉධ හතොන භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ජායතනං සමතික්කමම නත්ථී කිඤ්චිති ආකිඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං වුච්චති හතොන ආකිඤ්ඤාද්වෙතොවිමුත්ථි.

කතමො ව හතොන සුඤ්ඤාද්වෙතොවිමුත්ථි:

ඉධ හතොන භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛවුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉතිපට්ඨිසංවිසබ්බති සුඤ්ඤමිදං අත්තෙන වා අත්තනියෙන වා, අයං වුච්චති හතොන සුඤ්ඤාද්වෙතොවිමුත්ථි.

කතමො ව හතොන අනිමිත්තාද්වෙතොවිමුත්ථි:

ඉධ හතොන භික්ඛු සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අනිමිත්තං වෙතො සමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං වුච්චති හතොන අනිමිත්තාද්වෙතොවිමුත්ථි. අයං ඛො හතොන පරියායො යං පරියායං ආගමිම ඉමෙ ධම්මා නානත්ථා වෙව නානාව්‍යඤ්ජනා ව.

කතමො ව හතොන පරියායො යං පරියායං ආගමිම ඉමෙ ධම්මා එකත්ථා ව්‍යඤ්ජනමෙව නානා:

1 චතුත්ථී - සි 1, 2, ස්‍යා 2 අබ්‍යාපරේඛන - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වහන්ස, යම් නයකට පැමිණ මේ දහම්හු නානා අර්ථ ඇත්තාහුත් නානාවාද්‍යයන් ඇත්තාහුත් වෙත් නම් එබඳු නයෙක් ඇත. වහන්ස, යම් නයකට පැමිණ මේ දහම්හු එකම අර්ථ ඇත්තාහු වාද්‍යයන් පමණක් වෙනස් වුවාහු වෙත් නම් එබඳු නයෙකුත් ඇත.

වහන්ස, යම් නයකට පැමිණ මේ දහම්හු නානා අර්ථ ඇත්තාහුත් නානා වාද්‍යයන් ඇත්තාහුත් වෙත් නම් ඒ නය කවරේ ද යත්:

වහන්ස, මෙහි මහණුන් වහන්සේ මෙමත්‍රීසභගත සිතින් එක්දිගක් පැතිරගෙන වෙසෙති. දෙවන දිග ද එසේ ය. තෙවන දිග ද එසේ ය. සිවුවන දිග ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සර්වාත්මභාවයෙන් සියල්ලෙන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත්බවට ගිය අපමණ වූ නිදෙස් වූ නිදුක් වූ මෙන්සභගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙති. කුළුණු සභගිය සිතින් ... මුදිතා සභගත සිතින් ... මැදහත් බැවූ සභගිය සිතින් එක් දිගක් පැතිරගෙන වෙසෙති. දෙවන දිග ද එසේ ය. තෙවන දිග ද එසේ ය. සිවුවන දිග ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සර්වාත්මභාවයෙන් සියල්ලෙන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත්බවට ගිය අපමණ වූ නිදෙස් වූ නිදුක් වූ මැදහත් වූ උපේක්ෂා සභගිය සිතින් පැතිරගෙන වෙසෙති. වහන්ස, මේ අප්පමාණවෛතොවිමුක්තිය යි කියනු ලැබේ.

වහන්ස, ආකිඤ්චාද්‍යාදිවෛතොවිමුක්තිය කවර යත්:

වහන්ස, මේ මහණුන් වහන්සේ සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනය ඉක්මැ කිසිවක් නැතැ යි ආකිඤ්චාද්‍යාදියතනයට පැමිණ වෙසෙති. වහන්ස, මේ ආකිඤ්චාද්‍යාදිවෛතොවිමුක්තිය යි කියනු ලැබේ.

වහන්ස, සුඤ්ඤතවෛතොවිමුක්තිය කවර යත්:

වහන්ස, මෙහි මහණුන් වහන්සේ අරණකට ගියාහු හෝ රුක්මුලකට ගියාහු හෝ හිස් ගෙයකට ගියාහු හෝ මෙය තමාගෙන් හෝ තමාසතු දූයකින් හෝ හිස් යයි මෙසේ නුවණින් සලකා බලති. වහන්ස, මේ සුඤ්ඤතවෛතොවිමුක්තිය යි කියනු ලැබේ.

වහන්ස, අනිමිත්තවෛතොවිමුක්තිය කවර යත්:

වහන්ස, මෙහි මහණුන් වහන්සේ සියලු නිමිති නොමෙනෙහි කිරීමෙන් නිමිති රහිත වෛතොසමාධියට පැමිණ වෙසෙති, වහන්ස, මේ අනිමිත්තවෛතොවිමුක්තිය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, යම් නයකට පැමිණ මේ දහම්හු නානා අර්ථ ඇත්තාහුත් නානා වාද්‍යයන් ඇත්තාහුත් වෙත් නම් මේ ඒ නය යි.

වහන්ස, යම් නයකට පැමිණ මේ දහම්හු එකාර්ථ වුවාහු වාද්‍යයන් පමණක් වෙනස් වුවාහු වෙත් නම් ඒ නය කවරේ ද යත්.

රාගො ඛො භනෙන පමාණකරණො දෙසො පමාණකරණො මොහො පමාණකරණො, තෙ ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො පභීනා උච්ඡික්ඛාමුලා තාලාවත්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො. යාවතා ඛො භනෙන අපමාණා වෙතොච්චුත්තියො අකුප්පා තාසං වෙතොච්චුත්ති අග්ගමසබ්බයති. සා ඛො පනාකුප්පා වෙතොච්චුත්ති සුඤ්ඤා රාගෙන සුඤ්ඤා දෙසෙන සුඤ්ඤා මොහෙන. රාගො ඛො භනෙන කිඤ්ඤානං දෙසො කිඤ්ඤානං මොහො කිඤ්ඤානං, තෙ ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො පභීනා උච්ඡික්ඛාමුලා තාලාවත්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො. යාවතා ඛො භනෙන ආකිඤ්ඤා වෙතොච්චුත්තියො අකුප්පා තාසං වෙතොච්චුත්ති අග්ගමසබ්බයති; සා ඛො පනාකුප්පා වෙතොච්චුත්ති සුඤ්ඤා රාගෙන සුඤ්ඤා දෙසෙන සුඤ්ඤා මොහෙන.

රාගො ඛො භනෙන නිමික්ඛකරණො දෙසො නිමික්ඛකරණො මොහො නිමික්ඛකරණො, තෙ ඛිණාසවස්ස භික්ඛුනො පභීනා උච්ඡික්ඛාමුලා තාලාවත්ථකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මො. යාවතා ඛො භනෙන අනිමික්ඛා වෙතොච්චුත්තියො අකුප්පා තාසං වෙතොච්චුත්ති අග්ගමසබ්බයති; සා ඛො පනාකුප්පා වෙතොච්චුත්ති සුඤ්ඤා රාගෙන සුඤ්ඤා දෙසෙන සුඤ්ඤා මොහෙන. අයං ඛො භනෙන පරියායො යං පරියායං ආගච්ඡෙ ඉමෙ ධම්මො එකපා වා ඤ්ඤානමෙව නානන්ති. ලාභා තෙ ගහපති සුලභානෙත ගහපති යස්ස තෙ ගම්භීරෙ බුද්ධච්චනෙ පඤ්ඤාචක්ඛු කමතිති.

7. 1. 8

නිගණ්ඨසුත්තං

තෙන ඛො පන සමයෙන නිගණ්ඨො නාතපුත්තො¹ මච්ඡිකාසණ්ඩං අනුප්පන්නො භොති චහනියා නිගණ්ඨපරිසාය සද්ධිං, අරෙස්සාසි ඛො විතොතා ගහපති නිගණ්ඨො කිර නාතපුත්තො මච්ඡිකාසණ්ඩං අනුප්පන්නො චහනියා නිගණ්ඨපරිසාය සද්ධිනි. අථ ඛො විතොතා ගහපති සම්භුලෙහි උපාසකෙහි සද්ධිං යෙන නිගණ්ඨො නාතපුත්තො තෙත්ථපසඤ්ඡි, උපසඤ්ඡිතො නිගණ්ඨෙන නාතපුත්තෙන සද්ධිං සමෙවාදි සමෙවාදනියං කරං සාරාණියං විති සාරෙතො එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසික්ඛං ඛො වික්ඛං ගහපති. නිගණ්ඨො නාතපුත්තො එතදවොච: සද්දහසි ත්වං ගහපති සමණස්ස ගොතමස්ස අත්ථි අවිතකෙකා අවිචාරො සමාධි, අත්ථි විතකක චිචාරානං නිරොධොති.

1 නාට පුත්තො - මර්සං.

වහන්ස, රාගය පමණ කරන්නෙකි, ද්වේෂය පමණ කරන්නෙකි, මෝහය පමණ කරන්නෙකි. රහත් මහණුන් වහන්සේ විසින් ඔහු ප්‍රභීණයහ, උසුන්මුල්හ, හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලදහ, යළි නො හටගන්නාබව කරන ලදහ, මතු නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. වහන්ස, යම්තාක් අප්පමාණවෙතොවිමුත්තිහු වෙන් නම් (රාගාදීන්) අකොපාය වූ වෙතොවිමුත්තිය ඔවුන්ට අග්‍රය යි කියනු ලැබේ. ඒ අකොපාය වෙතොවිමුත්තිය රාගයෙන් හිස් ය, ද්වේෂයෙන් හිස් ය, මෝහයෙන් හිස් ය. වහන්ස, රාගය පළිබොධයෙකි, ද්වේෂය පළිබොධයෙකි, මෝහය පළිබොධයෙකි. රහත් මහණුන් වහන්සේ විසින් ඔහු ප්‍රභීණයහ, උසුන්මුල්හ, හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලදහ, යළි නො හටගන්නාබව කරන ලදහ, මතු නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. වහන්ස, යම්තාක් ආකිංඤ්ඤාවෙතොවිමුත්තිහු වෙන් නම් අකොපායවෙතොවිමුත්තිය ඔවුන්ට අග්‍රය යි කියනු ලැබේ. ඒ අකොපාය වෙතොවිමුත්තිය රාගයෙන් හිස් ය, ද්වේෂයෙන් හිස් ය, මෝහයෙන් හිස් ය.

වහන්ස, රාගය නිමිති කරන්නෙකි, ද්වේෂය නිමිති කරන්නෙකි, මෝහය නිමිති කරන්නෙකි. රහත් මහණුන් වහන්සේ විසින් ඔහු ප්‍රභීණයහ, උසුන්මුල්හ, හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලදහ, නැවත නො හටගන්නාබව කරන ලදහ. මතු නුපදනා ස්වභාව ඇතියහ. වහන්ස, යම්තාක් අනිමිත්තවෙතොවිමුත්තිහු වෙන් නම් අකොපායවෙතොවිමුත්තිය ඔවුන්ට අග්‍රය යි කියනු ලැබේ. ඒ අකොපාය වෙතොවිමුත්තිය රාගයෙන් හිස් ය, ද්වේෂයෙන් හිස් ය, මෝහයෙන් හිස් ය. වහන්ස, යම් නයකට පැමිණ මේ දහම්හු ඒකාර්ථ වූවාහු ව්‍යාඤ්ඤා පමණක් වෙනස් වූවාහු වෙන් නම් මේ ඒ නයයි. ගැහැව්, යම්බදු තොපගේ පැනැස් ගැඹුරු බුද්ධදන්ත පවතී නම් ගැහැව්, ඒ තොපට ලාභයෙකි. තොපට මනා ලැබීමෙකි යි.

7. 1. 8

නිගණ්ඨ සූත්‍රය

412. එයමයෙහි නිගණ්ඨනාතපුත්ත තෙමේ මහත් නිගණ්ඨ පිරිසක් සමග මධ්‍යිකාසණ්ඩයට පැමිණියේ වෙයි. නිගණ්ඨනාතපුත්ත තෙමේ මහත් නිගණ්ඨ පිරිසක් සමග මධ්‍යිකාසණ්ඩයට පැමිණියේ ය යි වික්කගැහැව් ඇසුයේ ය. එකල්හි වික්කගැහැව් බොහෝ උච්ඡුවන් සමග නිගණ්ඨනාතපුත්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නිගණ්ඨනාතපුත්ත සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් වික්කගැහැව්හට නිගණ්ඨනාතපුත්ත මෙය කී ය : ගැහැව්, තෙපි, අව්නර්කඅව්වාර සමාධියෙක් ඇත, විනර්ක විවාරයන්ගේ නිරෝධයෙක් ඇතැ යි යන මහණ ගොයුම්ගේ වචනය අදහවු ද? යි.

න ඛවාහං එත්ථ හතොත හගවතො සද්ධාය ගවජාමි : අත්ථි අවිතසෙකා අභිචාරො සමාධි, අත්ථි විතකකච්චාරානං නිරොධොති. එවං වුතෙන නිගණ්ඨො නාතපුතො සකං පරිසං උලෙලාකෙත්ථා¹ එතදවොච : ඉදං භවතොතා පස්සන්තා යාවඋජුකො² වායං විතො ගහපති, යාව අසයො වායං විතො ගහපති, යාව අමායාචී වායං විතො ගහපති, වාතං වා සො ජාලෙන බාධෙතඛං මඤ්ඤයාය යො විතකකච්චාරෙ නිරොධෙතඛං මඤ්ඤයාය, සකමුඤ්ඤිතා වා සො ගඛාය සොතං ආචාරෙතඛං මඤ්ඤයායාති. යො විතකකච්චාරෙ නිරොධෙතඛං මඤ්ඤයායාති.

තං කිම්මඤ්ඤසි හතොත කතමං නු ඛො පඤ්ඤතරං ඤාණං වා සද්ධා වාති. සද්ධාය ඛො ගහපති ඤාණං යෙව පඤ්ඤතරං.

අහං ඛො හතොත යාවදෙව ආකඛාමි විචිත්තෙව කාමෙහි විචිත්ත අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සභිචාරං විවෙකජං පිනිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි, අහං ඛො හතොත යාවදෙව ආකඛාමි විතසාච්චාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං ඤානං උප සම්පජ්ජ විහරාමි, අහං ඛො හතොත යාවදෙව ආකඛාමි පීනියා ව විරාගා -පෙ- තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි, අහං ඛො හතොත යාවදෙව ආකඛාමි සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුඛෙඛං යොමනස්සදෙමනස්සානං අත්ථගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසන්තාරිසුද්ධිං වතුත්ථ ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි. න සො ඛවාහං හතොත එවං ජාතතොතා එවං පස්සතොතා කස්ස අඤ්ඤස්ස සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා සද්ධාය ගම්හංගාමි “අත්ථි අවිතසෙකා අභිචාරො සමාධි අත්ථි විතකකච්චාරානං නිරොධො”ති.

එවං වුතෙන නිගණ්ඨො නාතපුතො සකං පරිසං උලෙලාකෙත්ථා එතදවොච : ඉදං භවතොතා පස්සන්තා : යාව අනුජුකො³ වායං විතො ගහපති, යාව සයො වායං විතො ගහපති, යාව මායාචී වායං විතො ගහපති ඉදනෙව⁴ ඛො තෙ මයං හතොත භාසිතං එවං ආජානාම : “ඉදං භවතොතා පස්සන්තා යාව උජුකො වායං විතො ගහපති, යාව අසයො වායං විතො ගහපති, යාව අමායාචී වායං විතො ගහපති, ඉදනෙව ව පන තෙ මයං හතොත භාසිතං එවං ආජානාම : “ඉදං භවතොතා පස්සන්තා, යාව අනුජුකො වායං විතො ගහපති, යාව සයො වායං විතො ගහපති, යාව මායාචී වායං විතො ගහපති”ති. සචෙ තෙ හතොත පුරිමං සත්ථං පඤ්ඤිතං තෙ මිච්ඡා, සචෙ පන තෙ හතොත පඤ්ඤිතං සත්ථං පුරිමං තෙ මිච්ඡා.

1 අපලාකෙත්ථා සි පු - සි 1, 2, සා

2 යාවජුකො සි 1.

3 අනුජුකො - මජ්ඣ.

4 ඉදනෙව ව පන - සා

භිමියනි, අවිතර්කඅවිචාර සමාධියෙක් ඇත, විතර්ක විචාරයන්ගේ නිරෝධයෙක් ඇත යන මෙහි ලා මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විශ්වාසයට නො යමි යි. මෙසේ කී කල්හි නිගණ්ඨනානපුත්ත තෙමේ සිය පිරිස හිස බසවා බලා මෙය කී ය : හවත්හු මෙය දකින්නවා මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කෙතෙක් සාප්පු ද? මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කෙතෙක් අසට (නොකපටි) ද? මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කෙතෙක් ධවට්ඨි රහිත ද? යමෙක් විතර්කවිචාර නිරුද්ධ කටයුතු යයි හඟනේ නම් භේ දුලින් පුළුං බැදිය යුතු යයි හඟනේ ය. යමෙක් විතර්ක විචාර නිරුද්ධ කටයුතු යයි හඟනේ නම් හෙ සිය මිටින් ගඩගානදී සැඩපහර වැළැක්විය යුතු යයි හඟනේ යි.

භිමියනි, ඒ කිමැ? යි හභිවු ද? කුමක් වඩා ප්‍රණීත ද? නැණ-හෝ සැදහැ හෝ යි. ගැහැවි, සැදහැයට වඩා නැණ ම ප්‍රණීත ය.

භිමියනි, මම යම්තාක් කැමැත්තෙමි නම් (ඒ තාක්) කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුලල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව ම විතර්ක සහිත විචාර සහිත විචේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති පළමු වන දූහැනට පැමිණ වෙසෙමි. භිමියනි, මම යම්තාක් කැමැත්තෙමි නම් ඒ තාක් විතර්කවිචාර සන්තිදීමෙන්... තෙවැනි දූහැනට පැමිණ වෙසෙමි. භිමියනි, මම යම් තාක් කැමැත්තෙමි නම් ඒ තාක් ප්‍රීතියත් වැළැක්වීමෙන්... තෙවැනි දූහැනට පැමිණ වෙසෙමි. භිමියනි, මම යම් තාක් කැමැත්තෙමි නම් ඒ තාක් සුවත් ප්‍රණීත කිරීමෙන් දුකත් ප්‍රණීත කිරීමෙන් කැලැම සොමනස් දෙමනසුත් දුරු කිරීමෙන් නොදුක් වූ නොසුව වූ මැදහත් බැවින් හා සිහියෙන් හටගත් පිරිසිදු බව ඇති සිවුවන දූහැනට පැමිණ වෙසෙමි. භිමියනි, ඒ මම මෙසේ දන්නෙමි මෙසේ දක්නෙමි “අවිතර්කඅවිචාර සමාධියෙක් ඇත. විතර්කවිචාරයන්ගේ නිරෝධයෙක් ඇතැ” යි අන් කවර මහණකුගේ හෝ බමුණකුගේ හෝ හැඳහීමට යන්නෙමි ද?

මෙසේ කී කල්හි නිගණ්ඨනානපුත්ත සිය පිරිස දෙස බලා මෙය කී ය : හවත්හු මෙය දකින්නවා, මේ විඤ්ඤානානුභූතිය වඩාත් වේද, මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කොතරම් සයන් (කපටන්) වේද, මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කොතරම් ධවට්ඨි ඇත්තේත් වේ ද යි. භිමියනි, “හවත්හු මෙය දකින්නවා, මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කොතෙක් සාප්පු වේද, මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කොතෙක් අසයන් වේද, මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කොතෙක් ධවට්ඨි නැත්තේත් වේ ද” යි. ඔබ විසින් දුන් ම කියන ලද්ද අපි මෙසේ දනිමු. භිමියනි, “හවත්හු මෙය දකින්නවා මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කොතෙක් වඩාත් වේද, මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කොතෙක් සයන් වේද, මේ විඤ්ඤානානුභූතිය කොතෙක් ධවට්ඨි ඇත්තේත් වේ ද යි. ඔබ විසින් දුන් ම කියන ලද්ද අපි මෙසේ දනිමු. භිමියනි, ඉදින් ඔබ විසින් පළමු කියන ලද්ද සැබෑ නම් ඔබ විසින් පසුව කියන ලද්ද මුසා ය. භිමියනි, ඉදින් ඔබ විසින් පසුව කියන ලද්ද සැබෑ නම් ඔබ විසින් පළමු කියන ලද්ද මුසා ය.

ඉමෙ ඛො පන භනොන දස සහධමේකා පඤ්ඤා ආගච්ඡති,
යද තෙසං අත්ථං ආජානෙය්‍යාසි අප්ථං පටිභරෙය්‍යාසි සද්ධං නිගණ්ඨ
පරිසාය, 'එකො පඤ්ඤා එකො උද්දෙසො එකං වෙය්‍යාකරණං
දෙව පඤ්ඤා දෙව උද්දෙසා දෙව වෙය්‍යාකරණානි, තයො පඤ්ඤා
තයො උද්දෙසා තිණි වෙය්‍යාකරණානි, චත්තාරො පඤ්ඤා චත්තාරො
උද්දෙසා චත්තාරි වෙය්‍යාකරණානි, පඤ්ඤා පඤ්ඤා පඤ්ඤා උද්දෙසා
පඤ්ඤා වෙය්‍යාකරණානි, ඡ පඤ්ඤා ඡ උද්දෙසා ඡ වෙය්‍යාකරණානි,
සත්ත පඤ්ඤා සත්ත උද්දෙසා සත්ත වෙය්‍යාකරණානි, අට්ඨ පඤ්ඤා
අට්ඨ උද්දෙසා අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානි, නව පඤ්ඤා නව උද්දෙසා නව
වෙය්‍යාකරණානි, දස පඤ්ඤා දස උද්දෙසා දස වෙය්‍යාකරණානි'ති.
අප්ථං ඛො විතො ගහපති නිගණ්ඨං නානපුත්තං ඉමෙ දස
සහධමේකෙ පඤ්ඤා ආපුච්ඡතා උට්ඨායාසනා පකාමීති.

7. 1. 9

අවෙලසුත්තං

413. තෙන ඛො පන සමයෙන අවෙලො කසසපො මච්ඡිකා-
සණ්ඨං අනුප්පන්නො හොති, විතකස ගහපතිනො පුරාණගිහී
සහායකො. අසෙසාසි ඛො විතො ගහපති අවෙලො කිර කසසපො
මච්ඡිකාසණ්ඨං අනුප්පන්නො අලිහාකං පුරාණගිහීසහායොති. අප්ථං
ඛො විතගහපති යෙන අවෙලො කසසපො තෙනුපසඤ්ඡමි, උප-
සඤ්ඡමි අවෙලෙන කසසපෙන සද්ධං සලොද්දි, සලොද්දතියං
කප්ථං සාරාණියං විතියාරොථා එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසින්නො
ඛො විතො ගහපති අවෙලං කසසපං එතදවොච: කිව්විරං
පබ්බජිතොසි¹ භනොන කසසපාති? තිංස මත්තාති ඛො මෙ ගහපති
වසසාති පබ්බජිතසසාති. ඉමෙහි පන තෙ භනොන තිංස මත්තෙහි
වසෙහි අත්ථි කොච්ඡි උත්තරිමත්තසසධමො² අලමරියඤ්ඤාදසසන
විසෙසො අධිගතො ඵාසුච්ඡාරොති? ඉමෙහි ඛො මෙ ගහපති
තිංස මත්තෙහි වසෙහි³ නත්ථි කොච්ඡි උත්තරිමත්තසසධමො අලමරිය-
ඤ්ඤාදසසනවිසෙසො අධිගතො ඵාසුච්ඡාරො, අඤ්ඤා නන්තෙය්‍යා ව
මුණේඤ්ඤා ව පාවළනිපෙථාටනාය⁴ වාති.

එවං වුත්තෙ විතො ගහපති අවෙලං කසසපං එතදවොච:
අච්ඡරියං වන හො අධුතං වන හො ධමමෙස සභාසාධනතා යත්ත
නාම තිංසමත්තෙහි වසෙහි න කොච්ඡි උත්තරිමත්තසසධමො
අලමරියඤ්ඤාදසසනවිසෙසො අධිගතො⁵ භවිස්සති⁶ ඵාසුච්ඡාරො
අඤ්ඤා නන්තෙය්‍යා ව මුණේඤ්ඤා ව පාවළනිපෙථාටනාය වාති.

1 පබ්බජිතසස - මජ්ඣ.

2 උත්තරිමත්තසස ධමමො - සා.

3 වසෙහි පබ්බජිතසස - මජ්ඣ.

4 වාළි නිපෙථාටනාය - අට්ඨකාර, පාවාලු පි 1, 2 වාළිනිපෙථාටනාය - සා.

5 අධිගතො - පි, 1, 2, 3

6 අභවිස්ස - මජ්ඣ.

හිමියනි, කරුණු සහිත මේ දස පැනයක් එයි. යම් කලෙක එහි අරුත් දන්නෙහි නම් එකල්හි නිගණය පිරිස සමග ම වෙත එන්නෙහි ය: එක් පැනයෙකි, එක් උදෙසුමෙකි, එක් විසඳුමෙකි. දෙ පැනයෙකි, දෙ උදෙසුමෙකි. දෙ විසඳුමෙකි. තුන් පැනයෙකි, තුන් උදෙසුමෙකි, තුන් විසඳුමෙකි. සිවු පැනයෙකි, සිවු උදෙසුමෙකි, සිවු විසඳුමෙකි. පස් පැනයෙකි, පස් උදෙසුමෙකි, පස් විසඳුමෙකි. ස පැනයෙකි, ස උදෙසුමෙකි, ස විසඳුමෙකි. සත් පැනයෙකි, සත් උදෙසුමෙකි, සත් විසඳුමෙකි. අට පැනයෙකි, අට උදෙසුමෙකි, අට විසඳුමෙකි. නව පැනයෙකි, නව උදෙසුමෙකි, නව විසඳුමෙකි. දස පැනයෙකි, දස උදෙසුමෙකි, දස විසඳුමෙකි යි. ඉක්බිති විත්ත ගැහැව් නිගණයානපුත්‍ර-යන්ගෙන් කරුණු සහිත මේ දස පැනය පිළිවිස හුනස්නෙන් නැඟිට ගියේ ය. *

7. 1. 9

අවෙල සූත්‍රය

413. එකල්හි වික්‍රම ගැහැව්හුගේ පැරණි ගිහි යහළුවකු වූ අවෙලකසෂප තෙමේ මව්පියාසංඝයාට පැමිණියේ වෙයි. වික්‍රම ගැහැව් අපගේ පැරණි ගිහි යහළුවකු වූ අවෙලකසෂප මව්පියාසංඝයාට පැමිණියේ ලැබී ඇතැයි ය. ඉක්බිති වික්‍රමගැහැව් අවෙලකසෂපයන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ අවෙලකසෂපයන් සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් වික්‍රමගැහැව් අවෙලකසෂපයනට හිමියනි කසෂපයෙනි, පැවිදි ව කොතෙක් කල් ඇත්තහු ද? යි මෙය කී ය. ගැහැවිය, පැවිදි වූ මට වස් නිසෙක් පමණ වෙයි. හිමියනි, මේ නිසක් පමණ වසින් ඔබ විසින් ලබන ලද මිනිස් දහමින් වැඩි අර්බව කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් වූ කිසියම් පහසුවිහරණයක් ඇද්ද යි. ගැහැව්, මේ නිසක් පමණ වසින් මව්පියන් මිනිස් දහමින් මතු ලබනලද සෙලුවත් මුඩු බවත් වැලි පිසීමට ගන්නා මොනරපිල් කලඹත් හැර අර්බව කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් වූ කිසියම් පහසුවිහරණයක් නැතැ යි.

මෙසේ කී කල්හි වික්‍රමගැහැව් අවෙලකසෂපයනට මෙය කී ය: යම් හෙයකින් නිසක් පමණ වසෙකින් සෙලුවත් මුඩුවත් වැලි පිසීමට ගන්නා මොනරපිල් කලඹත් හැර මිනිස් දහමින් මත්තෙහි වූ පහසුවිහරණ වූ අර්බව කිරීමෙහි සමත් කිසියම් නැණදසුන් වෙසෙසක් නො ලද්දේ වී නම් පින්වත, දහමහි ස්වාධ්‍යාතබව ඒකාන්තයෙන් ආශ්වාසයෙකි. පින්වත ඒකාන්තයෙන් පුද්ගලයෙකි යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තුයාං පන ගහපති කීව විරං උපාසකඤ්ඤාං උපගතස්සාති? මයාමපි
 බො හතොන නිංස මනානි වාඤ්ඤානි. උපාසකඤ්ඤාං උපගතස්සාති.
 ඉමෙහි බො පන තෙ ගහපති, නිංසමනෙහි වස්සෙති අතරී
 කොවි උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසො අධිගතො
 ඵාසුචිභාරොති? කිං හි නො සියා හතොන අහං හි හතොන
 යාවදෙව ආකඤ්ඤාමි විච්චෙව කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධම්මෙහි
 සචිතකකං සචිචාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ
 විහරාමි. අහං හි හතොන යාවදෙව ආකඤ්ඤාමි. විතකකචිචාරානං
 වූපසමා -පෙ- දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි. අහං හි හතොන,
 යාවදෙව ආකඤ්ඤාමි පිතියා ව විරාගා -පෙ- තතියං ඤානං
 උපසම්පජ්ජ විහරාමි අහං හි හතොන යාවදෙව ආකඤ්ඤාමි සුඛස්ස ව
 පහානා -පෙ- වතුඤ්ඤාං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරාමි. සචෙ බො
 පනාහං හතොන හගවතො¹ පඨමතරං කාලං කරෙය්‍යං අනවජරියං
 බො පනෙතං යං මං හගවා එවං ව්‍යාකරෙය්‍යා: නතරීතං සංයො-
 ජනං යෙන සංයොජනෙන සඤ්ඤානො විනො ගහපති පුන
 ඉමං ලොකං ආගට්ඨෙය්‍යානි.

එවං වුත්තෙ අවෙලො කස්සපො විතං ගහපතිං එතදවොච :
 අවජරියං වත හො අබ්බතං වත හො ධම්මස්ස ස්වාසඤ්ඤානා, යත්‍ර
 හි නාම ගිහී ඔද්දතවසනා² එවරූපං උත්තරිමනුස්සධම්මො අලමරිය
 ඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං අධිගමීස්සනා³ ඵාසුචිභාරං, ලභෙය්‍යාහං
 ගහපති ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදෙති.

අථ බො විනො ගහපති අවෙලං කස්සපං ආදය යෙන ථෙරා
 හිකඬු තෙත්තපසධ්මාමි, උපසංඛාමිත්වා ථෙරෙ හිකඬු එතදවොච:
 අයං හතොන අවෙලො කස්සපො අමිහාකං පුරාණගිහීසභායො,
 ඉමං ථෙරා පබ්බාජෙනතු උපසම්පාදෙනතු අහමස්ස උඤ්ඤ කකං
 කරස්සාමි විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපඤ්ඤාසංඝසංඝපරිසාරානකති.

අලඤ්ඤා බො අවෙලො කස්සපො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ පබ්බජ්ජං
 අලඤ්ඤා උපසම්පදං අවිරූපසම්පදෙතො ව පනායස්මා කස්සපො එකො
 වූපකට්ඨො අපමනෙතො ආනාපි පතිතෙනො විහරෙනො න වීරස්සෙව
 යස්සස්සාය කුලපුත්තො සමච්චෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජනති,
 තදනුක්කරියං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා
 සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසී, ඛේණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං,
 කතං කරණියං, නාපරං ඉත්තොයාති අඛණ්ඩස්සි, අඤ්ඤාතරො ව
 පනායස්මා කස්සපො අරහතං අහොසීති.

1. හගවතා-සායා

2. ඔද්දතවසනා-මජ්ඣං, සායා

3. අධිගමීස්සති - මජ්ඣං, සායා

ගැහැවි, උවසු බවට පැමිණි නොපට කෙනෙක් කල් ද? යි. හිමියනි, උවසු බවට පැමිණි මට ද නිසෙක් පමණ වැඩැයි. ගැහැවි, මේ නිසක් පමණ වසින් මිනිස්දහමින් වැඩි පහසුවිහරණ වූ අරි බව කිරීමෙහි සමත් කිසියම් නැණදසුන් වෙසෙසක් ලබන ලද්ද? යි හිමියනි, කීම නො වන්නේ ද? හිමියනි, මම යම් තාක් කැමති වෙමි නම් ඒ තාක් කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුශල ධර්මයන්ගෙන් වෙන් ව ම විතර්ක සහිත විචාර සහිත විවේකයෙන් භටගත් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති පළමු වන දෑහැනට එළඹ වෙසෙමි. හිමියනි, මම යම් තාක් කැමති වෙමි නම් ඒ තාක් විතර්ක විචාර සන්තිදීමෙන් ... දෙවන දෑහැනට එළඹ වෙසෙමි. හිමියනි, මම යම් තාක් කැමති වෙමි නම් ඒ තාක් ප්‍රීතියත් වැළැක් වීමෙන් ... තෙවන දෑහැනට එළඹ වෙසෙමි. හිමියනි, මම යම් තාක් කැමති වෙමි නම් ඒ තාක් සුවත් පැහීමෙන් ... සිවුවන දෑහැනට එළඹ වෙසෙමි. හිමියනි, ඉදින් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පළමුකොට කල්පරිය කරන්නෙමි නම් “යම් සංයෝජනයකින් යෙදුණු විනිස ගැහැවි තෙමේ යළි මෙලොවට එන්නේ ද එබඳු සංයෝජනයෙක් නැතැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා ගැන යමක් මෙසේ වදාරන්නාහු නම් මේ පුද්ගලයෙක් නො වේ මැ යි.

මෙසේ කී කල්හි අවෙලකස්සප තෙමේ විනිස ගැහැවිහට මෙය කී ය: යම් හෙයකින් සුදුවත් හැදගත් ගිහියෝ මිනිස්දහමින් වැඩි පහසු විහරණ වූ අරිබව කිරීමෙහි සමත් මෙබඳු නැණදසුන් වෙසෙසක් ලැබුවාහු නම් පින්වත, දහම්හි ස්වාධ්‍යාත බව එකාන්තයෙන් ආශ්‍රිතයෙකි. පින්වත එකාන්තයෙන් පුද්ගලයෙකි. ගැහැවි, මම මෙසස්නෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසපුව ලබන්නෙමි යි.

ඉක්බිති විනිස ගැහැවි තෙමේ අවෙලකස්සපයන් රැගෙන සාවිච්ඡි භික්ෂූන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සාවිච්ඡි භික්ෂූන්ට මෙය කී ය: වහන්ස, මේ අවෙලකස්සප තෙමේ අපගේ පැරණි ගිහි යහළුවෙකි. තෙරහු මොහු පැවිදි කෙරෙත්වා. උපසපත් කෙරෙත්වා. මම මොහුට සිවුරු පිටු සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර පිළිබඳ ව උත්සාහ කරන්නෙමි යි.

අවෙලකස්සප තෙමේ මෙසසුනෙහි පැවිද්ද ලදී. උපසපුව ලදී. උපසපත් වූ නො බෝකල් ඇති ආයුෂ්මත් කස්සප තෙමේ එකලාව ගණයා කෙරෙත් වෙන් ව නො පමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන්නේ නොබෝ-කල්කින් ම කුලපුත්තු යමක් පිණිස මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික් ම සස්නෙහි පැවිදි වෙත් නම් අනුතුරු වූ බබ්බර කෙළවර වූ ඒ රහත් බව දිවුදුමියෙහි ම තෙමේ ම වෙසෙසින් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ වීසි ය. ඉපැද්ම ගෙවුණි. බබ්බර වැස නිමවන ලදී. රහත්බව පිණිස කටයුතු කරන ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගත්තේ ය. ආයුෂ්මත් කස්සප තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් ද වූ හ යි.

7. 1. 10

ගිලානසුත්තං

414. තෙන ඛො පන සමයෙන විතො ගහපති ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාළාගිලානො. අථ ඛො සම්මහුලා ආරාමදෙවතා වනදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔසධි තිණ වනයානිසු¹ අධිවජා දෙවතා සඛානම සමාගමි විතං ගහපති. එතදවොචුං: පණ්ඩෙහි ගහපති අනාගතමඤ්ඤානං රාජා අස්සං වක්ඛවතති. එවං චුතො විතො ගහපති තා ආරාමදෙවතා වනදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔසධි තිණ වනයානිසු අධිවජා දෙවතා එතදවොච: ‘තමි අනිච්චං, තමි අද්ධුචං තමි පභාය ගමනියනි’². එවං චුතො විතස්ස ගහපතීනො මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා විතං ගහපති. එතදවොචුං: ‘සතිං අයාපුත්ත උපට්ඨපෙහි මා විප්පලපි’³ති.

කිත්තාහං⁴ වදමි යං මං තුමෙහ එවං වදෙථ: ‘සතිං අයාපුත්ත උපට්ඨපෙහි මා විප්පලපි’ති. එවං ඛො තං අයාපුත්ත වදෙසි: ‘තමි අනිච්චං තමි අද්ධුචං තමි පභාය ගමනියනි. තථා හි පන මං ආරාමදෙවතා වනදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔසධි තිණ වනයානිසු අධිවජා දෙවතා එවමාහංසු: ‘පණ්ඩෙහි ගහපති අනාගතමඤ්ඤානං රාජා අස්සං වක්ඛවතති’ති. තාසාහං එවං වදමි: තමි අනිච්චං තමි අද්ධුචං තමි පභාය ගමනියනි. කිතො⁵ අයාපුත්ත ආරාමදෙවතා වනදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔසධි තිණ වනයානිසු අධිවජා දෙවතා අසුචස්ස සමස්සමානා එවමාහංසු: පණ්ඩෙහි ගහපති අනාගතමඤ්ඤානං රාජා අස්සං වක්ඛවතති.

තාසං ඛො ආරාමදෙවතානං වනදෙවතානං රුක්ඛදෙවතානං ඔසධි තිණ වනයානිසු අධිවජානං දෙවතානං එවං හොති: අයං ඛො විතො ගහපති සීලවා කල්‍යාණධර්මො, සවෙ පණ්ඩිතස්සති අනාගතමඤ්ඤානං රාජා අස්සං වක්ඛවතති,⁶ ඉජ්ඣස්සති සීලවතො වෙතොපණ්ඩි, විපුඤ්ඤානා සීලස්ස, ධම්මකො ධර්මරාජා ධම්මකං බලිං⁷ අනුපදස්සති’⁸. ඉමං ඛො ආරාමදෙවතා වනදෙවතා රුක්ඛදෙවතා ඔසධිතිණවනයානිසු අධිවජා දෙවතා අසුචස්ස සමස්සමානා එවමාහංසු: ‘පණ්ඩෙහි ගහපති අනාගතමඤ්ඤානං රාජා අස්සං වක්ඛවතති’ති, තාසාහං එවං වදමි: ‘තමි අනිච්චං තමි අද්ධුචං තමි පභාය ගමනියනි’.

1 වනයානිසු - මජ්ඣං.

2 විප්පලපි - සා.

3 කිත්තාහං - පි 1, 2

4 කිම්පනතා - සා., මජ්ඣං,

5 තස්ස ඛො අයං - මජ්ඣං, සා.,

6 ඵල - මජ්ඣං. බලං - සා.

7 අනුපදස්සති - මජ්ඣං.

8 ඉමා ඛො තා - සා.

7. 1. 10

ශිලාන සූත්‍රය

414. එසමයෙහි වික්‍රම ගැහැවි තෙමේ හටගත් ආබාධ ඇත්තේ දුක්ඛ පැමිණියේ දැඩියේ ශිලන් වූයේ වෙයි. එකල්හි බොහෝ වූ අරමවැසි දෙවියෝ ද වනවැසි දෙවියෝ ද රුක්දෙවියෝ ද ඔසධිතෘණ වනදෙවුරුක්හි අරක්ගත් දෙවියෝ ද එක්ව රැස්ව වික්‍රම ගැහැවිහට ගැහැවි, මතු සක්විතිරජ වෙම වයි සිත පිහිටුවයි කිහි. එසේ කී කල්හි වික්‍රම ගැහැවි තෙමේ ඒ අරමවැසි දෙවියන්ට වනවැසි දෙවියන්ට රුක්දෙවියන්ට ඔසධිතෘණවනදෙවුරුක්හි අරක්ගත් දෙවියන්ට “එ ද අනිස ය. එ ද නො තිර ය. එ ද හැර දමා යා යුතු ය”යි මෙය කිය. එසේ කී කල්හි වික්‍රම ගැහැවිහුගේ මිතුරු ඇමති නෑ සහලේ නෑයෝ වික්‍රම ගැහැවිහට ‘හිමියනි, සිහි එළවා ගනු මැනවි, තහමක් නන්දෙඩනු මැනවැ’යි කිහි.

මා කුමක් කී හෙයින් තෙපි මට “හිමියනි, සිහි එළවා ගනු මැනවි, තහමක් නන්දෙඩනු මැනවැ” යි මෙසේ කියවූ ද. “හිමියනි, තෙපි එ ද අනිස ය එ ද නො තිර ය. එ ද හැර දමා යා යුතු යයි මෙසේ කියවූ”යි. ඒ එසේ මැයි. අරමවැසි දෙවියෝත් වනවැසි දෙවියෝත් රුක්දෙවියෝත් ඔසධිතෘණ වනදෙවුරුක්හි අරක්ගත් දෙවියෝත් මට ගැහැවි මතු සක්විති රජ වෙම වයි සිත පිහිටුව යි මෙසේ කිහි. ඔවුන්ට මම “එ ද අනිස ය. එ ද නො තිර ය. එ ද හැර දමා යා යුතු ය”යි මෙසේ කියමි යි. හිමියනි, ඒ අරමවැසි දෙවියෝ වනවැසි දෙවියෝ රුක්දෙවියෝ ඔසධිතෘණ වනදෙවුරුක්හි අරක්ගත් දෙවියෝ කුමන ප්‍රයෝජනයක් දක්නාහු ‘ගැහැවි මතු සක්විතිරජ වෙම වයි සිත පිහිටුව’යි මෙසේ කිහු ද යි.

ඒ අරමවැසි දෙවියන්ට වනවැසි දෙවියන්ට රුක්දෙවියන්ට ඔසධිතෘණ වනදෙවුරුක්හි අරක්ගත් දෙවියන්ට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි. මේ වික්‍රම ගැහැවි තෙමේ සිල්වත් ය. කලණ දහම ඇත්තේ ය. ඉදින් මතු සක්විති රජ වෙම වයි පතන්නේ නම් සිල්වත්හුගේ පැතීම සමාදාන වන්නේ ය. ශීලය පිරිසිදු බැවිනි. දහම දහමරජ තෙමේ දහම බිලි දෙන්නේ යයි මේ ප්‍රයෝජනය දක්නා අරමවැසි දෙවියෝ වනවැසි දෙවියෝ රුක්දෙවියෝ ඔසධිතෘණ වනදෙවුරුක්හි අරක්ගත් දෙවියෝ ගැහැවි, මතු සක්විති රජ වෙම වයි සිත පිහිටුව යි මෙසේ කිහි. ඔවුන්ට මම එ ද අනිස ය. එ ද නො තිර ය. එ ද හැර දමා යා යුතු යයි මෙසේ කියමි යි.

තෙන හි අයාපුත්ත අමෙහපි ඔවදෙහිති.¹ තස්මාතිහ වො එවං සික්ඛිතඛං: බුද්ධො අවෙච්චසාසාදෙන සමන්තාගතා හවිස්සාම, ඉතිපි සො හගවා අරහං සඤ්ඤා සලබ්බද්ධො විජ්ජාවරණසමපනෙනා සුගතො ලොකච්ඡු අනුත්තරො පුරිසදඤ්ඤිසාරථි සත්ථා දෙවමනුසස්සානං බුද්ධො හගවාති. ධම්මො අවෙච්චසාසාදෙන සමන්තාගතා හවිස්සාම: සවාසබ්බානො හගවතා ධම්මො සන්ධිධිකො අකාලිකො එහිපසස්සිකො ඔපනධිකො පච්චිත්තං වෙදිතඤ්ඤො විඤ්ඤාහිති. සඤ්ඤා අවෙච්චසාසාදෙන සමන්තාගතා හවිස්සාම: සුපටිපන්නො හගවතො සාවකසඤ්ඤා, උජුපටිපන්නො හගවතො සාවකසඤ්ඤා, ඤායපටිපන්නො හගවතො සාවකසඤ්ඤා, සාමීපිපටිපන්නො හගවතො සාවකසඤ්ඤා, යදිදං චත්තාරි පුරිසසුගාති අට්ඨපුරිසපුගාලා එස හගවතො සාවකසඤ්ඤා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණිකො අනුත්තරං පුඤ්ඤාකෙඛිත්තං ලොකස්සාති. යං ඛො පන කිඤ්චි කුලෙ දෙය්‍යධම්මං සබ්බන්තං අප්පට්ඨිහන්තං හවිස්සති සිලවරෙතහි කල්‍යාණධම්මෙහිති. එවං හි වො සික්ඛිතඛං.

අථ ඛො විත්තො ගහපති මිත්තාමචෙට්ඨි ඤාතිසාලොභිතෙ බුද්ධො ච ධම්මො ච සඤ්ඤා ච පසාදෙ වාගෙ වා² සමාදපෙත්වා කාලමකාසීති

විත්තවග්ගො පඨමො.

කත්තුද්දන්තං:

සංයොජනං දො ඉසිදන්තා මහකො කාමභූමි ව
ගොදන්තො ව ත්‍රිගණේයා ව අවෙලෙන ගිලානන්ති.

විත්තසංයුක්තං සමන්තං.

1. ඔවදෙහිති - ස්‍යා, මජ්ඣ.

2. සඤ්ඤා ච වාගෙ ව - මජ්ඣ, ස්‍යා.

හිමියනි එසේ නම් අපටත් ඔව්දත් දෙනු මැනවැ යි. එහෙයින් මෙහි ලා තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු යි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙනුදු රහත්හ; සම්මාසම්බුද්ධහ, විජ්ජාවරණ සමනගහ, සුගතහ, ලොකවිදුහ, අනුන්‍යරජුරිසදම්මසාරථීහ, දෙවි-මිනිසුන්ට ශාස්තෘහ, බුද්ධහ, භගවත්හ යි මෙසේ බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වන්නෙමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය ස්වාසාධාරණ ය, සංකප්පික ය, අකාලික ය, එහිපස්සික ය, ඔපනයික ය, නුවණැත්තවුන් විසින් තමනමා කෙරෙහි ලා දත යුතු යයි මෙසේ දහමිහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වන්නෙමු. භගවත්හුගේ ශ්‍රාවකසඤ්ඤා තෙමේ සුපටිපක්‍ඛන ය, භගවත්හුගේ ශ්‍රාවක සඤ්ඤා තෙමේ උජ්ජපටිපක්‍ඛන ය; භගවත්හුගේ ශ්‍රාවක සඤ්ඤා තෙමේ ඤායපටිපක්‍ඛන ය, භගවත්හුගේ ශ්‍රාවක සඤ්ඤා තෙමේ සාමීථි-පටිපක්‍ඛන ය, යම් මේ පුරිසයුග සතරෙක් වෙ ද එහි පුරිස පුත්තලයෝ අටදෙනෙකි, භගවත්හුගේ මේ ශ්‍රාවක සඤ්ඤා තෙමේ ආනුනෙය්‍ය ය, පානුනෙය්‍ය ය, දක්ඛණෙය්‍ය ය, අඤ්ජලිකරණිය ය. ලෝවැස්සාට උතුම් පින්කෙතැ යි මෙසේ සඟුන් කෙරෙහි ගුණ දූත පැහැදීමෙන් යුතු වන්නෙමු. ගෙහි යම් කිසි දියයුතු දෑක් වේ නම් ඒ සියල්ල කලණ දහම් ඇති සිල්වතුන් හා නො බෙදන ලද්දේ (සාධාරණ) වන්නේ යයි තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු යි.

ඉක්බිති වික්‍රමගුහු වි තෙමේ මිතු ඇමති නැ සහලේනැයන් බුදුන් කෙරෙහින් දහමිහින් සඤ්ඤා කෙරෙහින් පැහැදීමෙහි ද ත්‍යාග ගුණයෙහි ද සමාදන් කරවා කලුරිය කෙළේ යි.

පළමුවැනි වික්‍රමවර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය :

සංයෝජනසූත්‍රය, ඉසිදත්තසූත්‍ර දෙක ය, මහකසූත්‍රය, කාමභූසූත්‍ර දෙක ය, ගොදත්ත, නිගණ්ඨ, අවෙල, ගිලාන සූත්‍ර සතර යයි සූත්‍ර දශයෙකි.

වික්‍රමසංග්‍රහය නිමිසේ යි.

8. ගාමණීසංයුතතං.

8. ගාමණීවග්ගො

8. 1. 1

වණ්ඩගාමණීසුතතං.

415. එකං සමයං හගවා සාවක්ඛියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථ පිණ්ඩකසස ආරාමෙ. අථ ඛො වණ්ණෙඛා ගාමණී යෙන හගවා තෙනුපසඬමි. උපසඬමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිකොතො ඛො වණ්ණෙඛා ගාමණී හගවන්තං එතදවොච: කො නු ඛො හන්තෙහ හෙතු කො පච්චයො යෙන මිඛෙකච්චො වණ්ණෙඛා¹තෙව සඬ්ඛිං ගව්ජති, කො පන හන්තෙහ හෙතු කො පච්චයො යෙන මිඛෙකච්චො සොරතො² තෙව සඬ්ඛිං ගව්ජතිති.

ඉධ ගාමණී එකවර්ෂස් රාගො අපභීතො හොති, රාගස්ස අපභීතන්තා පරෙ කොපෙතාති, පරෙහි කොපියමානො කොපං පාතුකරොති, සො වණ්ණෙඛාතෙව සඬ්ඛිං ගව්ජති, දෙසො අපභීතො හොති, දෙසස්ස අපභීතන්තා පරෙ කොපෙතාති, පරෙහි කොපියමානො කොපං පාතුකරොති, සො වණ්ණෙඛාතෙව සඬ්ඛිං ගව්ජති, මොහො අපභීතො හොති, මොහස්ස අපභීතන්තා පරෙ කොපෙතාති, පරෙහි කොපියමානො කොපං පාතුකරොති, සො වණ්ණෙඛාතෙව සඬ්ඛිං ගව්ජති. අයං ඛො ගාමණී හෙතු අයං පච්චයො යෙනමිඛෙකච්චො වණ්ණෙඛාතෙව සඬ්ඛිං ගව්ජති.

ඉධ පන ගාමණී එකවර්ෂස් රාගො පභීතො හොති, රාගස්ස පභීතන්තා පරෙ න කොපෙතාති, පරෙහි කොපියමානො කොපං න පාතුකරොති, සො සොරතොතෙව සඬ්ඛිං ගව්ජති, දෙසො පභීතො හොති, දෙසස්ස පභීතන්තා පරෙ න කොපෙතාති, පරෙහි කොපියමානො කොපං න පාතුකරොති, සො සොරතොතෙව සඬ්ඛිං ගව්ජති. මොහො පභීතො හොති, මොහස්ස පභීතන්තා පරෙ න කොපෙතාති, පරෙහි කොපියමානො කොපං න පාතුකරොති, සො සොරතොතෙව සඬ්ඛිං ගව්ජති. අයං ඛො ගාමණී හෙතු අයං පච්චයො යෙනමිඛෙකච්චො සොරතොතෙව සඬ්ඛිං ගව්ජතිති.

1. වණ්ණෙඛා වණ්ණෙඛා තෙව - මිජයං, වණ්ණෙඛා වණ්ණෙඛා තෙව - සායා

2. සොරතො සොරතො තෙව - මිජයං, සොරතො සොරතො තෙව - සායා, සුරතො තෙව - සි 1,2

8. ගාමණී සංයුතතය

8. ගාමණී වර්ගය

8. 1. 1

වණ්ඩගාමණී සූත්‍රය

415. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවන සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි වණ්ඩගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස්ව හුන් වණ්ඩගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මෙහි එකෙක් සැඩ යයි ම ගණනට යේ නම් එයට කිමෙක් හේතු ද? කිමෙක් ප්‍රත්‍යය ද? වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මෙහි එකෙක් මොළොක් යයි ම ගණනට යේ නම් එයට කිමෙක් හේතු ද? කිමෙක් ප්‍රත්‍යය ද යි.

ගාමණී, මෙහි එකකුගේ රාගය අප්‍රහීනවූයේ වෙයි. රාගය අප්‍රහීන බැවින් අන්හු කුප්පත්. මෙරමා විසින් කුප්පත්‍ර ලබන්නේ කෝපය පහළ කෙරෙයි. හෙතෙමේ සැඩය යි ම ගණනට යේ. දෙසය අප්‍රහීනවූයේ වෙයි. දෙසය අප්‍රහීන බැවින් අන්හු කුප්පත්. මෙරමා විසින් කුප්පත්‍ර ලබන්නේ කෝපය පහළ කෙරෙයි. හෙතෙමේ සැඩය යි ම ගණනට යේ. මෝහය අප්‍රහීනවූයේ වෙයි. මෝහය අප්‍රහීන බැවින් අන්හු කුප්පත්. මෙරමා විසින් කුප්පත්‍ර ලබන්නේ කෝපය පහළ කෙරෙයි. හෙතෙමේ සැඩය යි ම ගණනට යේ. ගාමණී යම් හෙයෙකින් මෙහි එකෙක් සැඩ යයි ම ගණනට යේ නම් එයට මේ හේතු යි මේ ප්‍රත්‍යය යි.

ගාමණී, මෙහි එකකුගේ රාගය ප්‍රහීනවූයේ වෙයි. රාගය ප්‍රහීන බැවින් අන්හු නොකුප්පත්, මෙරමා විසින් කුප්පත්‍ර ලබන්නේ කෝපය නොපහළ කෙරෙයි. හෙතෙමේ මොළොක් ය යි ම ගණනට යේ. දෙසය ප්‍රහීන වෙයි. දෙසය ප්‍රහීන බැවින් අන්හු නොකුප්පත්. මෙරමා විසින් කුප්පත්‍ර ලබන්නේ කෝපය නොපහළ කෙරෙයි. හෙතෙමේ මොළොක් ය යි ම ගණනට යේ. මෝහය ප්‍රහීන වෙයි. මෝහය ප්‍රහීන බැවින් අන්හු නොකුප්පත්. මෙරමා විසින් කුප්පත්‍ර ලබන්නේ කෝපය නොපහළ කෙරෙයි. හෙතෙමේ මොළොක් ය යි ම ගණනට යේ. ගාමණී, යම් හෙයෙකින් මෙහි එකෙක් මොළොක් ය යි ම ගණනට යේ නම් එයට මේ හේතු යි. මේ ප්‍රත්‍යය යි.

එවං වුතෙත චණ්ණො ගාමණී හගවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං හන්තෙත අභික්කන්තං හන්තෙත, සෙය්‍යථාපි හන්තෙත නික්කන්තං වා උක්කන්තෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුළුභස්ස වා මග්ගං ආවිකේශ්‍යා අක්කිකාරෙ වා තෙල පජ්ජානං ධාරෙය්‍ය චක්ඛමන්තො රූපානි දක්ඛිතනීති, එවමෙවං හගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාභං හන්තෙත හගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච, උපාසකං මං හගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතන්ති.

8. 1. 2

තාලපුටසුත්තං

416. එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති වෙළවනෙ කලඤ්ඤ නිවාපෙ. අථ ඛො තාලපුටො¹ නටගාමණී යෙන හගවා තෙත්‍රප-සංඛ්‍යාමි. උපසංඛ්‍යාමිතො හගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිතො ඛො තාලපුටො නටගාමණී හගවන්තං එතද-වොච: සුතං මෙන හන්තෙත පුබ්බකානං ආචරියපාචරියානං නටානං භාසමානානං යො සො නටො රඬමරේඤ්ඤ සමජ්ජමරේඤ්ඤ සච්චා ලිකෙන ජනං භාසෙති රමෙති, යො කායස්ස හෙද පරමරණං පභාසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යානං උපපජ්ජති. ඉධ හගවා කිමාහාති.

අලං ගාමණී කිට්ඨතෙතං, මා මං එතං පුට්ඨිති. දුතියස්මි ඛො තාලපුටො නටගාමණී හගවන්තං එතදවොච: සුතං මෙන හන්තෙත පුබ්බකානං ආචරියපාචරියානං නටානං භාසමානානං යො සො නටො රඬමරේඤ්ඤ සමජ්ජමරේඤ්ඤ සච්චාලිකෙන ජනං භාසෙති රමෙති, යො කායස්ස හෙද පරමරණං පභාසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යානං උපපජ්ජති ති ඉධ හගවා කිමාහාති. අලං ගාමණී කිට්ඨතෙතං මා මං එතං පුට්ඨිති. තතියස්මි ඛො තාලපුටො නටගාමණී හගවන්තං එතදවොච, සුතං මෙන හන්තෙත පුබ්බකානං ආචරියපාචරියානං නටානං භාසමානානං යො සො නටො රඬමරේඤ්ඤ සමජ්ජමරේඤ්ඤ සච්චාලිකෙන ජනං භාසෙති රමෙති, යො කායස්ස හෙද පරමරණං පභාසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යානං උපපජ්ජති. ඉධ හගවා කිමාහාති.

1. තාලපුකො සා, අවිකපා

2. පුට්ඨානි පි 1

මෙසේ වදළ කල්හි වණ්ඩගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස ඉතා මැනවි. වහන්ස ඉතා මැනවි. වහන්ස යම් සේ යවිතුරුවුවක් හෝ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වැසුණු දෙයක් හෝ වැසුම් හරින්නේ ද, මංවුළාවුවකුට හෝ මග කියා දෙන්නේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රු දකින්නාහ සි අඳුරෙහි හෝ තෙල් පහනක් දරන්නේ ද, එසෙයින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නයින් දහම් පවසන ලදී. වහන්ස ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් දහමත් බික්සහනත් සරණ යෙමි. අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උවසුවකු කොට මා දරන සේක්වා යි.

8. 1. 2

තාලපුට සූත්‍රය

416. එක්සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාස නම් වේළුවනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි තාලපුට නම් නටගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස්ව හුන්නේ ය. එකත්පස්ව හුන් තාලපුට නටගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස යම් ඒ නළුවෙක් රහමැද නැටුම් මැද ඇත්තෙකුත් බොරුවෙකුත් ජනයා සතුටු කරවා ද, ඇලුම් කරවා ද, හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු පහාස දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ යයි. මෙය මා විසින් පෙර විසූ ඇපර පැපර නළුවන් කියද්දී අසන ලදී. මෙහිලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදරන සේක්ද යි.

ගාමිණී, කම් නැත. මෙය තිබේවා. මෙය නහමක් මා පුළුවියි වයි. දෙවනවට දු තාලපුට නටගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, යම් ඒ නළුවෙක් රහමැද නැටුම් මැද ඇත්තෙකුත් බොරුවෙකුත් ජනයා සතුටු කරවා ද, ඇලුම් කරවා ද, හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු පහාස දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය යි මෙය මා විසින් පෙර විසූ ඇපර පැපර නළුවන් කියද්දී අසන ලදී. මෙහිලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදරන සේක් ද යි. ගාමිණී, කම් නැත. මෙය තිබේවා. මෙය නහමක් මා පුළුවියිවයි. තෙවන වට දු තාලපුට නටගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, යම් ඒ නළුවෙක් රහමැද නැටුම් මැද සැබෑවෙකුත් බොරුවෙකුත් ජනයා සිතා ගත්වා ද ඇලුම් කරවා ද හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු පහාස දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය යි මෙය මා විසින් පෙර විසූ ඇපර පැපර නළුවන් කියද්දී අසන ලදී. මෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදරන සේක්ද යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුලත් කර ඇත.

අද්ධා ඛො න්‍යාහං ගාමණී, න ලභාමි¹ “අලං ගාමණී තිට්ඨතෙනං මා මං එතං පුද්දි”²ති. අපිච්ච න්‍යාහං ව්‍යාකරිත්‍යාමි. පුබ්බ ඛො ගාමණී, සත්තා අවීරුභා රාගබ්ඤ්ඤාදි,³ තෙසං නට්ඨා රඛගමලේඛ සමජ්ජමලේඛ යෙ ධම්මා රජනීයා තෙ උපසංහරති භියෙය්‍යා සරාගාය⁴. පුබ්බ ඛො ගාමණී සත්තා අවීරුදෙසා දෙසාබ්ඤ්ඤාදි,⁵ තෙසං නට්ඨා රඛගමලේඛ සමජ්ජමලේඛ යෙ ධම්මා දොසනීයා තෙ උප සංහරති භියෙය්‍යා සදෙසාය⁶. පුබ්බ ඛො ගාමණී, සත්තා අවීරුමොහා මොහබ්ඤ්ඤාදි,⁷ තෙසං නට්ඨා රඛගමලේඛ සමජ්ජමලේඛ යෙ ධම්මා මොහනීයා තෙ උපසංහරති භියෙය්‍යා සමොහාය⁸. සො අත්තනා මනෙතා පමනෙතා පරෙ මදෙතා පමාදෙතා කායස්ස හෙද පරච්චරණා පභාසො නාම තිරයො තත්ත්වජායති⁹.

සචෙ ඛො පනස්ස එවං දිට්ඨි හොති “යො සො නට්ඨා රඛගමලේඛ සමජ්ජමලේඛ සථවාලිකෙන ජනං භාසෙති රමෙති, සො කායස්ස හෙද පරච්චරණා පභාසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යානං උප්පජ්ජති”¹⁰ති සාස්ස හොති මිථ්‍යා දිට්ඨි, මිථ්‍යා දිට්ඨිකස්ස ඛො පනාහං ගාමණී පුරිසපුග්ගලස්ස දවින්නං ගතීනං අඤ්ඤාතරං ගතිං වදම් තිරයං වා තිරච්ඡානායොතිං වාති.

එවං වුත්තෙ තාලපුට්ඨා නටගාමණී පරොදි, අසසුති පවත්තෙසි. “එතං ඛො න්‍යාහං ගාමණී තාලස්සං, අලං ගාමණී තිට්ඨතෙනං මා මං එතං පුද්දි”¹¹ති.

න්‍යාහං හන්තෙ එතං රොදම්, යං මං හගවා එවමාහ, අපිච්චාහං හන්තෙ පුබ්බකෙහි ආවරියපාවරියෙහි නටෙහි දීඝරත්තං නිකතො වඤ්චිතො පරදො¹²: “යො සො නට්ඨා රඛගමලේඛ සමජ්ජමලේඛ සථවාලිකෙන ජනං භාසෙති රමෙති, සො කායස්ස හෙද පරච්චරණා පභාසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යානං උප්පජ්ජති”¹³ති.

අභික්කන්තං හන්තෙ, අභික්කන්තං හන්තෙ, සෙය්‍යථාපි හන්තෙ නිකකුප්පිතං වා උකකුප්පය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුළුභස්ස වා මග්ගං ආවිකේඛය්‍ය, අක්කිකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය වකඛු-මන්තො රුපාති දකඛිනතීති. එවමෙවං හගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිදො. එසාහං හන්තෙ හගවන්තං සරණං ගම්‍යාමි ධම්මඤ්ඤා භික්ඛුසඤ්ඤා, ලභෙය්‍යාහං හන්තෙ හගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං ලභෙය්‍යං උපසම්පදෙත්ති. අලස්ස ඛො තාලපුට්ඨා නටගාමණී හගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං, අලප්පපසම්පදං, අවිරුපමෙතො ව පනායස්සා තාලපුට්ඨා එකො වූපකට්ඨා අපමන්තො ආතාපි පභිතන්තො විහරන්තො -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පනායස්සා තාලපුට්ඨා අරහතං අහොසීති.

1. තාලස්සං - ස්‍යා, PTS

2. ඛො - ස්‍යා.

3. භියෙය්‍යාසොමකකාය - මජ්ඣ.

4. තස්ස උප්පජ්ජති - මජ්ඣං. ස්‍යා.

5. පඤ්ඤා - මජ්ඣං, ස්‍යා

ගාමණී මම “ගාමණී, කම් නැත, මෙය තිබේවා. මෙය නහමක් මා පුළුවස් ව” යි තොපගෙන් එකාන්තයෙන් නො ලබමි. යලිදු තොපට මම විසඳන්නෙමි. ගාමණී, පෙර සත්කයෝ නො පහ වූ රාග ඇතියහ. රාග බැඳුමෙන් බැඳුණහ. ඔවුන්ට නළු තෙමේ රහමැද නැටුම්මැද යම් දහම්හු ඇලුම් කටයුත්තාහු නම් ඔවුන් බෙහෙවින් රාග සහිත වීම පිණිස ඵලවා දක්වයි. ගාමණී, පෙර සත්කයෝ නො පහ වූ දෙය ඇතියහ. දෙයබැඳුමෙන් බැඳුණහ. ඔවුන්ට නළු තෙමේ රහ මැද නැටුම් මැද යම් දහම්හු දෙයයට කරුණු වෙති නම් ඔවුන් බෙහෙවින් දෙය සහිත වීම පිණිස ඵලවා දක්වයි. ගාමණී, පෙර සත්කයෝ නොපහ වූ මොහ ඇතියහ. මොහබැඳුමෙන් බැඳුණහ. ඔවුන්ට නළු තෙමේ රහ මැද නැටුම් මැද යම් දහම්හු මොහයට කරුණු වෙත් නම් ඔවුන් බෙහෙවින් මොහ සහිත වීම පිණිස ඵලවා දක්වයි.

හේ තෙමේ මත්වූයේ පමා වූයේ මෙරමා මත් කරවා පමා කරවා කාබුන් මරණින් මතු පහාස නම් නිරයෙක් වේ නම් එහි උපදී. ඉදින් ඔහුට “යම් ඒ නළුවෙක් රහමැද නැටුම් මැද සැබැවෙනුත් බොරුවෙනුත් ජනයා සිතා ගත්වා ද ඇලුම් කරවා ද හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු පහාස නම් දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි මෙබඳු දිටෙක් වේ නම් ඒ ඔහුගේ මිසදිටු වේ. ගාමණී, මිසදිටු ගත් පූර්ව පුභුල්හට නිරය හෝ නිරිසන් යොනිය හෝ දෙගති අතුරෙන් එක්කරා ගතියක් කියමි යි.

මෙසේ වදළ කල්හි තාලපුට නටගාමණී තෙමේ හැඩි ය. කඳුලු හෙළි ය. ගාමණී මම “ගාමණී, කම් නැත. මෙය තිබේවා, මෙය නහමක් මා පුළුවස්ව” යි මෙය තොපගෙන් නො ලදිමි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට යමක් වදළ සේක් නම් මේ ගැන මම නො හඬමි. වහන්ස, වැලිදු “යම් ඒ නළුවෙක් රහමැද නැටුම්මැද සැබැවෙනුත් බොරුවෙනුත් ජනයා සිතා ගත්වා ද ඇලුම් කරවාද හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු පහාස දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි පෙර විසූ ඇපර පැපර නළුවන් විසින් මම දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි මුළා කරන ලද්දෙමි. රවටන ලද්දෙමි. වරද්දන ලද්දෙමි.

වහන්ස ඉතා මැනවි. වහන්ස, යම්සේ යථිකුරු වූවක් හෝ උඩුකුරු කරන්නේ ද වැසුණු දැක් හෝ වැසුම් හරින්නේ ද මංමුළා වූවකුට හෝ මහ කියා දෙන්නේ ද ඇස් ඇත්තෝ රු දක්නාහයි අඳුරෙහි හෝ තෙල් පහනක් දරන්නේ ද එසෙයින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නයින් දහම් පවසන ලදී. වහන්ස, මේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් දහමත් බික්සහනත් සරණ යෙමි. වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලභ පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසපුව ලබන්නෙමි යි. තාලපුට නටගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලභ පැවිද්ද ලදී. උපසපුව ලදී. උපසපත් වූ නොබෝ කල් ඇති ආයුෂ්මත් තාලපුට තෙරණුවෝ එකලා ව ගණයා කෙරෙන් වෙන් ව නො පමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙන්නාහු ... ආයුෂ්මත් තාලපුට තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්කරා කෙනෙක් ද වූහ යි.

8. 1. 3

යොධාජීවසුත්තං

417. අථ ඛො යොධාජීවො ගාමණී යෙන භගවා තෙනුප-
 ඤායමි -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො ඛො යොධාජීවො ගාමණී
 භගවන්තං එතදවොච: සුතං මෙනං භන්තො පුබ්බකානං ආචරිය
 පාචරියානං යොධාජීවානං භාසමානානං යො සො යොධාජීවො
 සඬායමෙ උක්ඝහති වායමති, තමෙනං උක්ඝහන්තං වායමන්තං පරෙ
 භන්තති පරියාපාදෙනි, සො කායස්ස හෙද පරමිමරණා සරඤ්ඤානං¹
 දෙවානං සභව්‍යනං උපපජ්ජති, ඉධ භගවා කිමාභාති.

අලං ගාමණී, තිඨතෙතං, මා මං එතං පුච්ඡිති. දුතියමි ඛො
 -පෙ- තතියමි ඛො යොධාජීවො ගාමණී භගවන්තං එතදවොච: සුතං
 මෙනං භන්තො පුබ්බකානං ආචරියපාචරියානං යොධාජීවානං භාසමානානං
 “යො සො යොධාජීවො සඬායමෙ උක්ඝහති වායමති, තමෙනං උක්ඝහන්තං
 වායමන්තං පරෙ භන්තති පරියාපාදෙනි, සො කායස්ස හෙද
 පරමිමරණා සරඤ්ඤානං දෙවානං සභව්‍යනං උපපජ්ජති. ඉධ
 භගවා කිමාභාති.

අද්ධා ඛො ත්‍යාහං ගාමණී න ලභාමි: අලං ගාමණී, තිඨ-
 තෙතං, මා මං එතං පුච්ඡිති. අපි ච ත්‍යාහං ව්‍යාකරිත්‍යාමි යො
 සො ගාමණී යොධාජීවො සඬායමෙ උක්ඝහති වායමති, තස්ස තං
 විත්තං පුබ්බ භීතං² දුක්ඛං දුප්පණිභීතං: “ඉමෙ සත්තො භඤ්ඤානතු වා
 ඛණ්ඩානතු වා උච්ඡිස්සානතු වා විනාස්නතු වා මා වා අභෙසුං ඉති
 වාති, තමෙනං උක්ඝහන්තං වායමන්තං පරෙ භන්තති පරියාපාදෙනි,
 සො කායස්ස හෙද පරමිමරණා සරඤ්ඤානො නාම නිරයො තද්ධාපජ්ජති.
 සචෙ ඛො පනස්ස එවං දිට්ඨි භොති: “යො සො යොධාජීවො
 සඬායමෙ උක්ඝහති වායමති, තමෙනං උක්ඝහන්තං වායමන්තං පරෙ
 භන්තති පරියාපාදෙනි, සො කායස්ස හෙද පරමිමරණා සරඤ්ඤානං
 දෙවානං සභව්‍යනං උපපජ්ජති”ති, සාස්ස භොති ටීවජාදිට්ඨි, මිචජාදිට්ඨි-
 කස්ස ඛො පනාහං ගාමණී පුරිසපුග්ගලස්ස දවිත්තං ගතිතං අඤ්ඤාතරං
 ගතිං වදාමි නිරයං වා තිරවජානයොතිං වාති.

1. සරඤ්ඤානං—සායා, පරඤ්ඤානං—මජ්ඣං.

2. ගභිකං — මජ්ඣං.

8. 1. 3

යෝධාජීව සූත්‍රය

417. එකල්හි යෝධාජීවගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය: ... එකත්පස්ව හුන් යෝධාජීව ගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: “වහන්ස, යම් ඒ යෝධාජීවයෙක් (යුද්ධයෙන් ජීවත් වන්නෙක්) යුද්ධයෙහි උත්සාහ කෙරේ ද වෑයම් කෙරේ ද උත්සාහ කරන වෑයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සරඤ්ඡිත දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි මෙය පෙර විසූ ඇපර පැපර යෝධාජීවයන් කියද්දී මවිසින් අසන ලදි. මෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදාරන සේක් ද යි.

ගාමණී කම් නැත. මෙය තිබේවා. මා මෙය නහමක් පුළුවුව යි. දෙවනවට දු ... තෙවන වටදු ... යෝධාජීව ගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, “යම් ඒ යෝධාජීවයෙක් යුද්ධයෙහි උත්සාහ කෙරේ ද, වෑයම් කෙරේ ද, උත්සාහ කරන වෑයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සරඤ්ඡිත දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි මෙය මා විසින් පෙර විසූ ඇපර පැපර යෝධාජීවයන් කියද්දී අසන ලදි. මෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදාරන සේක් ද යි.

ගාමණී මම “ගාමණී, කම් නැත. මෙය තිබේවා. මෙය නහමක් මා පුළුවුව” යි එකාන්තයෙන් මෙය නොපගෙන් නො ලබමි. එහෙත් මම නොපට විසඳන්නෙමි. ගාමණී, යම් ඒ යෝධාජීවයෙක් යුද්ධයෙහි මේ සත්ත්වයෝ “නැසෙත්වා හෝ බැඳෙත්වා හෝ සිඳෙත්වා හෝ වැනසෙත්වා හෝ නොවෙත්වා හෝ” යි උත්සාහ කෙරේ ද වෑයම් කෙරේ ද, ඔහුගේ ඒ සිත පළමු ම ලාමකය. නපුරු කොට කරන ලද්දේ ය. වරදවා පිහිටුවන ලද්දේ ය. (එසේ) උත්සාහ කරන වෑයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත් මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සරඤ්ඡිත නම් නිරයෙක් වේ නම් එහි උපදී. ඉදින් ඔහුට යම් ඒ යෝධාජීවයෙක්” යුද්ධයෙහි උත්සාහ කෙරේ ද, වෑයම් කෙරේ ද, උත්සාහ කරන වෑයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සරඤ්ඡිත දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි මෙබඳු දිට්‍තක් වේ නම් ඒ ඔහුගේ මිසදිටු වෙයි. ගාමණී, මිසදිටු ගත් පූරිසපුභුල් හට නිරය හෝ තිරිසන් යෝනිය හෝ දෙගති අතුරෙන් එක්තරා එකක් කියමි යි.

එවං චුක්ඛෙ යොධාජීවො ගාමණී පරොදී, අසසුති පවනෙසි.
 “එතං ඛො න්‍යාහං ගාමණී නාලක්ඛං, අලං ගාමණී, තිට්ඨකෙනං,
 මා මං එතං පුච්ඡි”ති.

නාහං හතොන එතං රොදුමී යං මං හගවා එවමාහ, අපිවාහං
 හතොන පුබ්බකෙහි ආවරියපාවරියෙහි යොධාජීවෙහි දීඝරතං නිකතො
 වඤ්ඤානො පරඤ්ඤා, “යො සො යොධාජීවො සඬාගමෙ උසස්භති
 වායමති, තමෙන උසස්භතං වායමනං පරෙ හතනාති පරියාපාදෙනාති,
 සො කායස්ස හෙද පරච්චරණා සරඤ්ඤිතානං දෙවානං සහව්‍යනං
 උපපජ්ජති”ති.

අභික්ඛානං හතොන අභික්ඛානං හතොන -පෙ- අජ්ජනග්ගෙ
 පාණ්දපෙනං සරණං ගතනති.

8. 1. 4

හස්ථාරොහසුත්තං

418. අථ ඛො හස්ථාරොහො¹ ගාමණී යෙන හගවා තෙනුප-
 සංඛාමී -පෙ- අජ්ජනග්ගෙ පාණ්දපෙනං සරණං ගතනති.

8. 1. 5

අසසාරොහසුත්තං

419. අථ ඛො අසසාරොහො² ගාමණී යෙන හගවා තෙනුප-
 සංඛාමී, උපසංඛාමීත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.
 එකමන්තං නිසීදන්තො ඛො අසසාරොහො ගාමණී හගවන්තං එතදවොච:
 සුතං මෙන හතොන පුබ්බකානං ආවරියපාවරියානං අසසාරොහානං භාසමා-
 නානාං: යො සො අසසාරොහො සඬාගමෙ උසස්භති වායමති,
 තමෙන උසස්භතං වායමනං පරෙ හතනාති පරියාපාදෙනාති,
 සො කායස්ස හෙද පරච්චරණා සරඤ්ඤිතානං දෙවානං සහව්‍යනං උප-
 පජ්ජතිති. ඉධ හගවා කිමාහාති. අලං ගාමණී, තිට්ඨකෙනං, මා මං
 එතං පුච්ඡිති.

දුතියස්මි ඛො -පෙ- තතියස්මි ඛො අසසාරොහො ගාමණී
 හගවන්තං එතදවොච: සුතං මෙන හතොන පුබ්බකානං ආවරිය
 පාවරියානං අසසාරොහානං භාසමානානං, යො සො අසසාරොහො
 සඬාගමෙ උසස්භති වායමති, තමෙන උසස්භතං වායමනං
 පරෙ හතනාති, පරියාපාදෙනාති, සො කායස්ස හෙද පරච්චරණා
 සරඤ්ඤිතානං දෙවානං සහව්‍යනං උපපජ්ජතිති. ඉධ හගවා කිමාහාති.

1. හස්ථාරොහො — පි 1,2

2. අසසාරොහො — පි

මෙසේ වදළ කල්හි යෝධාජීව ගාමණී තෙමේ හැඩී ය. කඳුළු හෙලිය. ගාමණී මම “ගාමණී, කම් නැත. මෙය තිබේවා. මා මෙය නහමක් පුළුවුවා යි මෙය තොපගෙන් නොලදිමි” යි.

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට යමක් මෙසේ වදළ සේක් නම් මේ ගැන මම නොහඬමි. වහන්ස වැලිදු “යම් ඒ යෝධාජීවයෙක් යුද්ධයෙහි උත්සාහ කෙරේ ද, වෑයම් කෙරේ ද, (එසේ) උත්සාහ කරන වෑයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සරඤ්ඤ දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි පෙර විසූ ඇපර පැපර යෝධාජීවයන් විසින් දිගු කලක් මුළුල්ලෙහි මම මුළා කරන ලද්දෙමි. රචනා ලද්දෙමි. වරද්දන ලද්දෙමි.

වහන්ස ඉතා මැනවි, වහන්ස ඉතා මැනවි. ... අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණගිය (උවසුවෙකු කොට මා දරන සේකවා යි.)

8. 1. 4

හස්ථාරොහ සූත්‍රය

418. එකල්හි හස්ථාරොහගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයේ ය. ... අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණගිය (උවසුවෙකු කොට මා දරන සේකවා යි.)

8. 1. 5

අසසාරොහ සූත්‍රය

419. එකල්හි අසසාරොහගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්තේ ය. එකත්පස් ව හුන් අසසාරොහගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස “යම් ඒ අසරුවෙක් යුද්ධයෙහි උත්සාහ කෙරේ ද, වෑයම් කෙරේ ද උත්සාහ කරන වෑයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සරඤ්ඤ දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි මෙය පෙර විසූ ඇපර පැපර අසරුවන් කියද්දී මවිසින් අසන ලදී. මෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදරන සේක් ද” යි. “ගාමණී, කම් නැත. මෙය තිබේවා. මා මෙය නහමක් පුළුවුවා යි.

දෙවන වට දු ... තෙවන වට දු අසසාරොහ ගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, යම් ඒ අසරුවෙක් යුද්ධයෙහි උත්සාහ කෙරේ ද, වෑයම් කෙරේ ද උත්සාහ කරන වෑයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සරඤ්ඤ දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි මෙය පෙර විසූ ඇපර පැපර අසරුවන් කියද්දී මවිසින් අසන ලදී. මෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදරන සේක් ද” යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, 8වූ අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

අද්ධා බො ත්‍යාහං ගාමිණී න ලභාමි, “අලං ගාමිණී, තිට්ඨතෙනං, මා මං එතං පුට්ඨි”ති. අපිව ත්‍යාහං ව්‍යාකරිෂ්‍යාමි. යො සො ගාමිණී, අසීසාරොහො සඩ්ධාමෙ උස්සහති, වායමති, ත්‍යස්ස නං විහ්නං පුබ්බෙව¹ භීතං දුක්ඛං දුප්පණිභීතං “ඉමෙ සත්තා භඤ්ඤානු වා බණ්ඩානු වා උප්පිජ්ජනතු වා විත්තස්සනතු වා මා වා අහෙසුං ඉති වාති. තමෙනං උස්සහන්තං වායමන්තං පරෙ හන්තාති පරියාපාදෙනාති, සො කායස්සහෙද පරමමරණා සරඤ්ජිතො නාම නිරයො තඤ්ඤප්පජ්ජති, සචෙ බො පනාස්ස එවං දිට්ඨිගොති, “යො සො අසීසාරොහො සඩ්ධාමෙ උස්සහති වායමති, තමෙනං උස්සහන්තං වායමන්තං පරෙ හන්තාති. පරියාපාදෙනාති, සො කායස්සහෙද පරමමරණා සරඤ්ජිතානං දෙවානං සහව්‍යනං උපපජ්ජතිති, සාස්ස හොති මිච්ඡාදිට්ඨි. මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස බො පනාහං ගාමිණී පුරිසපුග්ගලස්ස ද්විහ්නං ගතීතං අඤ්ඤතරං ගතිං වදමී නිරයං වා තිරව්ජානයොතිං වාති.

එවං වුද්ධො අසීසාරොහො ගාමිණී පරොදි, අසසුති පවතෙනසි, එතං බො ත්‍යාහං ගාමිණී නාලඤං “අලං ගාමිණී තිට්ඨතෙනං, මා මං එතං පුට්ඨි”ති. නාහං හන්තො එතං රොදමි, යං මං හගවා එවමාහ. අපි වාහං හන්තො පුබ්බකෙහි ආවරියපාවරියෙහි අසීසාරොහෙහි දිසරහං නිකන්තො වඤ්චිතො පරදෙධා “යො සො අසීසාරොහො සඩ්ධාමෙ උස්සහති වායමති, තමෙනං උස්සහන්තං වායමන්තං පරෙ හන්තාති පරියාපාදෙනාති, සො කායස්සහෙද පරමමරණා සරඤ්ජිතානං දෙවානං සහව්‍යනං උපපජ්ජතිති. අභික්ඛන්තං හන්තො අභික්ඛන්තං හන්තො -පෙ- අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතන්ති.

8. 1. 6

අසිබ්බකපුත්තං

420. එකං සමයං හගවා නාලඤයං විහරති පාවාරිකමබ්බතෙන අථ බො අසිබ්බකපුත්තො ගාමිණී යෙන හගවා තෙනුපසඩ්ධාමි. උපසඩ්ධාමීත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො බො අසිබ්බකපුත්තො ගාමිණී හගවන්තං එතදවොච: බ්‍රාහ්මණා හන්තො පච්ඡාභුමකා කාමණ්ඩුලකා සෙව්‍යාලමාලිකා උදකො රොහකා අග්ගිපටිචාරකා² තෙ මතං කාලකතං උය්‍යාපෙනති නාම සඤ්ඤපෙනාති නාම සග්ගං නාම ඔක්කාමොනාති.³ හගවා පන හන්තො අරහං සමමාසමබ්බද්ධො පහොති තථා කාතුං යථා සබ්බො ලොකො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජයාසාති.

1. පුබ්බෙ - ස්‍යා මිජසං.

2. වාරිකා - සි 1,2

3. ඔක්කාපෙනති - ස්‍යා, අට්ඨකථා, ඔක්කමෙනති සි 1,2

ගාමිණී මම “ගාමිණී, කම් නැත. මෙය තිබේවා. මෙය නහමක් මා පුළුවියිව” යි නොපගෙන් ඒකාන්තයෙන් නො ලබමි. එහෙත් තොපට මම දියදන්නෙමි. ගාමිණී යම් ඒ අසරුවෙක් යුග්ධයෙහි “මේ සත්කයෝ නැයෙත්වා, හෝ බැඳෙත්වා හෝ සිඳෙත්වා හෝ වැනසෙත්වා හෝ නො වෙත්වා හෝ යි උත්සාහ කෙරේ ද වැයම් කෙරේ ද ඔහුගේ ඒ සිත පළමුම ලාභක ය. නපුරු කොට කරන ලද්දේ ය. වරදවා පිහිටුවන ලද්දේ ය. (එසේ) උත්සාහ කරන වැයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුත් මරණින් මතු සරඤ්ඡිත නම් නිරයෙක් වේ නම් එහි උපදී. ඉදින් ඔහුට “යම් ඒ අසරුවෙක් යුග්ධයෙහි උත්සාහ කරන වැයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුත් මරණින් මතු සරඤ්ඡිත දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය” යි මෙබඳු දිට්‍රිකා වේ නම් එය ඔහුගේ මිසදිට්‍රිකා වේ. ගාමිණී, මිසදිට්‍රිකා ගත් පුරිස් පුහුල්හට නිරය හෝ තිරිසන් යෝජනා හෝ දෙගති අතුරෙන් එක්තරා ගතියක් මම කියමි.

මෙසේ වදළ කල්හි අසසාරොහ ගාමිණී තෙමේ හැඩී ය. කඳුලු හෙළි ය. ගාමිණී මම “ගාමිණී, කම් නැත. මෙය තිබේවා. මා මෙය නහමක් පුළුවියිව” යි මෙය නොපගෙන් නො ලදිමි යි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට යමක් මෙසේ වදළ සේක් නම් ඒ ගැන මම නො හඬමි. වැලි දු වහන්ස, “යම් ඒ අසරුවෙක් යුග්ධයෙහි උත්සාහ කෙරේ ද, වැයම් කෙරේ ද උත්සාහ කරන වැයම් කරන ඒ මොහු සතුරෝ නසත්. මරණයට පමුණුවත්. හෙතෙමේ කාබුත් මරණින් මතු සරඤ්ඡිත දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ ය යි පෙර විසූ ඇපර පැපර අසරුවන් විසින් දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි මම මුළු කරන ලද්දෙමි. රවටන ලද්දෙමි. වරද්දන ලද්දෙමි. වහන්ස ඉතා මැනවි. වහන්ස ඉතා මැනවි ... අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය (උවසුවකු කොට මා දරන සේක්වා යි.)

8. 1. 6

අසිබ්‍යධක සූත්‍රය

420. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්දාව සමීපයෙහි පාවාරික අභිවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අසිබ්‍යධකපුත්ත නම් ගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් අසිබ්‍යධකපුත්ත ගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, පච්ඡාභූමි වැසි කෙණ්ඩි දරන සෙවෙල් මාලා ඇති දියට බස්නා ගිනි පුදන ඒ බමුණෝ මළහු කලුරිය කළහු උඩට යවත්. හඳුන්වත්. දෙවිලොවට යවත්. වහන්ස, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ සියලු ලෝකයා කාබුත් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණේ නම් එසේ කරන්නට පොහොන්නාහු වෙත් දැයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙන හි ගාමණී තංයෙවෙත් පටිපුඤ්ඤාමි, යථා තෙ ඛමේයා තථා නං ව්‍යාකරෙය්‍යාසි. තං කිලෙඤ්ඤාසි ගාමණී ඉධස්ස පුරිසො පාණාතිපාතී අදින්නාදධි කාමෙසු මිච්ඡාචාරී මුසාවාදී පිසුනාවාවො ඵරුසවාචො¹ සමුප්පලාපි අභිජ්ඣාලා ව්‍යාපක්ඛවිතො මිච්ඡාදිධිකො, තමෙනං මහාජනකායො සඛාමම සමාගමම ආයාචෙය්‍ය ථොමෙය්‍ය පඤ්ඤාලිකො අනුපරිසකෙය්‍යා: “අයං පුරිසො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජතු”ති. තං කිලෙඤ්ඤාසි ගාමණී, අපි නු සො පුරිසො මහතො ජනකායස්ස ආයාචනහෙතු වා ථොමනහෙතු වා පඤ්ඤාලිකා අනුපරිසකකනහෙතු වා කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍යාති. නො හෙනං හතෙන.

කෙය්‍යථාපි ගාමණී, පුරිසො මහතිං පුට්ඨිලං ගමිතීරෙ උදකරහදෙ පක්ඛිපෙය්‍යා, තමෙනං මහාජනකායො සඛාමම සමාගමම ආයාචෙය්‍ය ථොමෙය්‍ය පඤ්ඤාලිකො අනුපරිසකෙය්‍යා: උමුච්ඡ හො පුට්ඨිලෙ උපලව හො පුට්ඨිලෙ, ඵලමුපලව හො පුට්ඨිලෙති. තං කිලෙඤ්ඤාසි ගාමණී, අපි නු සා පුට්ඨිලා මහතො ජනකායස්ස ආයාචනහෙතු වා ථොමනහෙතු වා පඤ්ඤාලිකා අනුපරිසකකනහෙතු වා උමුච්ඡෙය්‍ය වා උපලවෙය්‍ය වා ඵලං වා උපලවෙය්‍යාති. නො හෙනං හතෙන.

ඵවමෙව ඛො ගාමණී යො සො පුරිසො පාණාතිපාතී අදින්නාදධි කාමෙසු මිච්ඡාචාරී මුසාවාදී පිසුනාවාවො ඵරුසවාචො සමුප්පලාපි අභිජ්ඣාලා ව්‍යාපක්ඛවිතො මිච්ඡාදිධිකො, කිඤ්ඤාපි තං මහාජනකායො සඛාමම සමාගමම ආයාචෙය්‍ය ථොමෙය්‍ය පඤ්ඤාලිකො අනුපරිසකෙය්‍යා: “අයං පුරිසො කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජතු”ති. අථ ඛො සො පුරිසො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍යා.

තං කිලෙඤ්ඤාසි ගාමණී, ඉධස්ස පුරිසො පාණාතිපාතා පටි-විරතො අදින්නාදනා පටිවිරතො කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො මුසාවාද පටිවිරතො පිසුනාවාවා පටිවිරතො ඵරුසා වාවා පටිවිරතො සමුප්පලාපා පටිවිරතො අනභිජ්ඣාලා අව්‍යාපක්ඛවිතො සමුච්ඡාදිධිකො, තමෙනං මහාජනකායො සඛාමම සමාගමම ආයාචෙය්‍ය ථොමෙය්‍ය පඤ්ඤාලිකො අනුපරිසකෙය්‍යා: “අයං පුරිසො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතු”ති. තං කිලෙඤ්ඤාසි ගාමණී, අපි නු සො පුරිසො මහතො ජනකායස්ස ආයාචනහෙතු වා ථොමනහෙතු වා පඤ්ඤාලිකා අනුපරිසකකනහෙතු වා කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍යාති. නො හෙනං හතෙන.

1. පිසුනාවාවොඵරුසාවාවො-සි 1,2

ගාමණි, එසේ වී නම් මෙහි ලා කා ම පුළුවන්ද? යම් සේ තොපට වැටහේ නම් එසේ එය විසඳන්නුය. ගාමණි, ඒ කීමායි හඬිවුද? මෙහි පරපණ නසන නුදුන් දැ ගන්නා කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන මුසවා බෙණෙන පිසුනුබස් ඇති රළු වදන් ඇති හිස්බස් බෙණෙන දැඩි ලෝබ ඇති කිපුණු සිත් ඇති මියදිටු ගත් පුරුෂයෙක් වන්නේය. මහජන සමූහයා ඒ මොහු වෙත එක්ව රැස්ව “මේ පුරිස් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණේවා”යි යදින්නේ ය. පසසන්නේ ය. බද්දිලි ව පැදකුණු කරන්නේ ය. ගාමණි, ඒ කීමායි හඬිවුද? මහත් ජනසමූහයාගේ යැදීම හේතු කොට ගෙන හෝ පැසසීම හේතු කොට ගෙන හෝ බද්දිලි ව පැදකුණු කිරීම හේතු කොට ගෙන හෝ ඒ පුරිස් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණේ දැයි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.

ගාමණි, යම් සේ පුරුෂයෙක් මහ ගලක් ගැඹුරු දියවලෙක බිහා ලන්නේද මහජන සමූහයා ඒ මෙය වෙත එක්ව රැස්ව එමබා මහගල මතු වෙව. එමබා මහගල පා වෙව. එමබා මහගල ගොඩ නැගෙව යි යදින්නේ ය. පසසන්නේ ය. බද්දිලිව පැදකුණු කරන්නේ ය. ගාමණි, ඒ කීමායි හඬිවුද? මහජන සමූහයාගේ යැදීම හේතු කොට ගෙන හෝ පැසසීම හේතු කොට ගෙන හෝ බද්දිලි ව පැදකුණු කිරීම හේතු කොට ගෙන හෝ ඒ මහගල මතු වන්නේ හෝ පා වන්නේ හෝ ගොඩ නැගෙන්නේ හෝ වේදැයි. වහන්ස මෙය නො වේ මැ යි.

ගාමණි, එසෙයින් ම යම් ඒ පුරුෂයෙක් පරපණ නසන්නේ නුදුන් දැ ගන්නේ කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන්නේ මුසවා බෙණෙන්නේ පිසුනු බස් ඇත්තේ රළු බස් ඇත්තේ හිස් බස් බෙණෙන්නේ දැඩි ලෝබ ඇත්තේ කිපුණු සිත් ඇත්තේ මියදිටු ගත්තේ වේ ද, හුදෙක් මහජන සමූහයා ඔහු වෙත එක් ව රැස් ව “මේ පුරිස් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණේවා”යි යදින්නේ ද පසසන්නේ ද බද්දිලි ව පැදකුණු කරන්නේ ද එහෙත් ඒ පුරිස් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ නපුරා ගති ඇති විවස ව පතිත වන නිරයට පැමිණෙන්නේ ය.

ගාමණි, ඒ කීමායි හඬිවුද? මෙහි පණිවායෙන් වෙන් වූ අසිතාදතින් වෙන් වූ කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකුණු මුසවායෙන් වැළකුණු පිසුනු බසින් වෙන් වූ රළු වදනින් වෙන් වූ හිස් බස් බිණීමෙන් වැළකුණු දැඩි ලෝබ නැති නොකිපුණු සිත් ඇති සමදිටු ගත් පුරුෂයෙක් වන්නේ ය. මහජන සමූහයා ඒ මොහු වෙත එක් ව රැස් ව “මේ පුරිස් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත වූ නිරයට පැමිණේවා”යි යදින්නේ ය. පසසන්නේ ය. බද්දිලි ව පැදකුණු කරන්නේ ය. ගාමණි, ඒ කීමායි හඬිවුද? මහත් ජනසමූහයාගේ යැදීම හේතු කොට ගෙන හෝ පැසසීම හේතු කොට ගෙන හෝ බද්දිලි ව පැදකුණු කිරීම හේතු කොට ගෙන හෝ ඒ පුරිස් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත වූ නිරයට පැමිණෙන්නේ දැයි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.

සෙය්‍යරාපි ගාමණී, පුරිසො සප්පිකුමිහං වා තෙලකුමිහං වා ගමිහිරං උදකරහදං ඔගාහෙකා හිනෙය්‍ය, තත්‍ර යාය්‍ය¹ සකඛරා වා කඨලා වා සා අධොගාමී² අය්‍ය, යඤ්චි බවාය්‍ය තත්‍ර සප්පි³ වා තෙලං වා තං උද්ධගාමී⁴ අය්‍ය, තමෙනං මහාජනකායො සඛාතෙ සමාගමෙ ආයාවෙය්‍ය ථොමෙය්‍ය පඤ්ඤාපිකො අනුපරිසකෙකය්‍ය: ඔසීද හො සප්පි තෙල, සංසීද හො සප්පි තෙල අධොගච්ඡ හො සප්පි තෙලාති. තං කිමෙඤ්ඤසි ගාමණී, අපිනු තං සප්පි තෙලං මහා ජනකායාය්‍ය ආයාවනහෙතු වා ථොමනහෙතු වා පඤ්ඤාපිකො අනුපරිසකකනහෙතු වා ඔසීදෙය්‍ය වා සංසීදෙය්‍ය වා අධො වා ගච්ඡෙය්‍යති. නො හෙතං හතොන.

එවමෙව ඛො ගාමණී, යො සො පුරිසො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො අදික්කාදනා පටිච්චරතො කාමෙසු මිච්ඡාවාරා පටිච්චරතො මුසාවාද පටිච්චරතො පිසුනාවාවා⁵ පටිච්චරතො ඵරුසා වාවා⁶ පටිච්චරතො සමථප්පලාපා පටිච්චරතො අනභිජ්ඣාසු අව්‍යාපකච්චිතො සමමාදිට්ඨිකො, කිඤ්චාපි තං මහාජනකායො සඛාතෙ සමාගමෙ ආයාවෙය්‍ය ථොමෙය්‍ය පඤ්ඤාපිකො අනුපරිසකෙකය්‍ය: “අයං පුරිසො කායය්‍ය හෙද පරමෙරණා අපායං දුගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතු”⁷ති, අථධො සො පුරිසො කායය්‍ය හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍යාති.

එවං වුත්තෙ අසිඛන්ධකපුත්තො ගාමණී හගවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං හතොන අභික්කන්තං හතොන-පෙ-අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණ-පෙනං සරණං ගතහති.

8. 1. 7

බෙතතුපමසුත්තං.

421. එකං සමයං හගවා නාලංකයං විහරති පාවාරිකමිඛවනෙ. අථ ඛො අසිඛන්ධකපුත්තො ගාමණී යෙන හගවා තෙනුපසඩ්ධමි, උපසඩ්ධමිකා හගවන්තං අභිවාදෙකා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසිනො ඛො අසිඛන්ධකපුත්තො ගාමණී හගවන්තං එතදවොච: නනු හතොන හගවා සබ්බපාණහුතභිතානුකමපි විහරතිති. එවං ගාමණී තරාගතො සබ්බපාණහුතභිතානුකමපි විහරතිති. අථ කිඤ්චරහි හතොන හගවා එකමිතානං සකකච්චං ධමමං දෙසෙති, එකමිතානං නො තරා සකකච්චං ධමමං දෙසෙතිති. තෙන හි ගාමණී, තං යෙවෙකු පටි-පුච්ඡිසීය්‍යාමි, යරා තෙ ඛමෙය්‍ය තරා නං ව්‍යාකරෙය්‍යාසි.

1. යවාය්‍ය — සී, යස්‍ය—ස්‍යා, අවධකරා.
2. සාධොගාමී—අවධකරා (අධොගාමීති හවිතඛන්ති මඤ්ඤ)
3. සප්පි—සී 1,2.
4. උද්ධගාමී—මජ්ඣ.
5. පිසුනාය වාවාය—මජ්ඣ, ස්‍යා,
6. ඵරුසාය වාවාය—මජ්ඣ, ස්‍යා,
7. සබ්බහුතභිතානුකමපි—සී 9.

ගාමණි, යම්සේ පුරුෂයෙක් ගිතෙල් කුඹක් හෝ තලතෙල් කුඹක් හෝ ගැඹුරු දියවිලක ගිල්වා බිඳින්නේ ද එහි යම් කැට හෝ කැබිලිති හෝ වන්නේ නම් එය කිඳෙනසුලු වන්නේ ය. එහි යම් ගිතෙල් හෝ තලතෙල් හෝ වන්නේ නම් එය උඩ ඉල්පෙනසුලු වන්නේ ය. මහජන සමූහයා ඒ මෙය වෙත එක් වී රැස් වී හවන් ගිතෙල තලතෙල කිඳෙව්. හවන් ගිතෙල තලතෙල ගිලෙව්. හවන් ගිතෙල තලතෙල යට යවයි යදින්නේ ය. පසසන්නේ ය. බඳැදිලි වී පැදකුණු කරන්නේ ය. ගාමණි, ඒ කිමැයි හඟිටු ද? මහජන සමූහයාගේ යැදුම් හේතු කොට ගෙන හෝ පැසසුම් හේතු කොට ගෙන හෝ බඳැදිලි වී පැදකුණු කිරීම හේතු කොට ගෙන හෝ ඒ ගිතෙල තලතෙල කිඳෙන්නේ හෝ ගිලෙන්නේ හෝ යට යන්නේ හෝ වේ දැයි. වහන්ස, මේ නො වේ ම ය.

ගාමණි, එසෙයින් ම යම් ඒ පුරුෂයෙක් පණ්ඩායෙන් වෙන් වූයේ අධිනාදනින් වෙන් වූයේ කාමයෙහි වරදවා හැසුරුමෙන් වැළකුනේ මුසවායෙන් වෙන් වූයේ පිසුනු බසින් වැළකුනේ රළු වදනින් වැළකුනේ හිස් බස් බිණීමෙන් වැළකුනේ දැඩි ලෝබ නැත්තේ නොකිපුණු සිත් ඇත්තේ සම්පිටු ගත්තේ වේ ද, හුදෙක් බහුජනසමූහයා එක් වී රැස් වී “මේ පූරිස් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති චිතිපාත වූ නිරයට පැමිණේවා” යි යදින්නේ ය. පසසන්නේ ය. බඳැදිලි වී පැදකුණු කරන්නේ ය. එහෙත් ඒ පූරිස් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙන්නේ යි.

මෙසේ වදළ කල්හි අසිබ්බකපුක්ඛ ගාමණි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: “වහන්ස, ඉතා මැනවි. වහන්ස, ඉතා මැනවි ... අද පටන් දිවිහිමී කොට සරණ ගිය උවසුවක කොට මා දරන සේක්වා” යි.

8. 1. 7

බෙතකුපම සූත්‍රය

421. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලඤ්ච සමීපයෙහි පාවාරික අභිවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අසිබ්බකපුක්ඛ ගාමණි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් වී හුන්නේ ය. එකත්පස් වී හුන් අසිබ්බක පුක්ඛ ගාමණි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සියලු සතුන් කෙරෙහි භිතානුකම්පා ඇති වී වැඩ වෙසෙන සේක් නො වෙද්දැ යි. ගාමණි, එසේ ය. තථාගත තෙමේ සියලු සතුන් කෙරෙහි භිතානුකම්පා ඇති වී වෙසේ ය යි. වහන්ස, එසේ නම් කුමක් හෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇතැමුන්ට සකසා දහම් දෙසන සේක් ද, ඇතැමුන්ට එසේ සකසා දහම් නො දෙසන සේක් දැ යි. ගාමණි, එසේ වී නම් මෙහි ලා තොප ම ප්‍රථවුස්නෙමි. යම් සේ තොපට වැටහේ නම් එසේ එය විසඳන්නහු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තං කිම්මඤ්ඤයි ගාමණී කස්සකස්ස ගහපතීනො තීනි ඛෙත්තානි; එකං ඛෙත්තං අග්ගං, එකං ඛෙත්තං මජ්ඣමං, එකං ඛෙත්තං භීනං ජඩ්ඛලං උසාරං¹ පාපභූමි, තං කිම්මඤ්ඤයි ගාමණී අසු කස්සකො ගහපතී ඛිජාති පතිට්ඨාපෙතුකාමො කඤ්ඤ පට්ඨමං පතිට්ඨාපෙය්‍ය, යං වා අද්දං ඛෙත්තං අග්ගං යං වා අද්දං ඛෙත්තං මජ්ඣමං යං වා අද්දං ඛෙත්තං භීනං ජඩ්ඛලං උසාරං පාපභූමිනි. අසු භතොන කස්සකො ගහපතී ඛිජාති පතිට්ඨාපෙතුකාමො යං අද්දං ඛෙත්තං අග්ගං තඤ්ඤ පතිට්ඨාපෙය්‍ය, තඤ්ඤ පතිට්ඨාපෙය්‍යා යං අද්දං ඛෙත්තං මජ්ඣමං තඤ්ඤ පතිට්ඨාපෙය්‍ය, තඤ්ඤ පතිට්ඨාපෙය්‍යා යං අද්දං ඛෙත්තං භීනං ජඩ්ඛලං උසාරං පාපභූමි තඤ්ඤ පතිට්ඨාපෙය්‍යාපි නොපි පතිට්ඨාපෙය්‍ය. තං කිස්ස හෙතු? අනාමසො ගොහනනවු භවිස්සතීති.

සෙය්‍යථාපි ගාමණී යං අද්දං ඛෙත්තං අග්ගං, එවමෙව මයං භික්ඛුභික්ඛුනියො, තෙසාහං ධම්මං දෙසෙමි ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාඤ්ඤා සවාසඤ්ඤා කෙවලපරිපූර්ණං පරිපූර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙමි, තං කිස්ස හෙතු? එතෙහි ගාමණී, මංදීපා මංලෙණා මංතාණා මංසරණා විහරන්ති.

සෙය්‍යථාපි ගාමණී, යං අද්දං ඛෙත්තං මජ්ඣමං, එවමෙව මයං උපාසකඋපාසිකායො. තෙසමහං² ධම්මං දෙසෙමි ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාඤ්ඤා සවාසඤ්ඤා කෙවල පරිපූර්ණං පරිපූර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙමි, තං කිස්ස හෙතු? එතෙහි ගාමණී මංදීපා මංලෙණා මංතාණා මංසරණා විහරන්ති.

සෙය්‍යථාපි ගාමණී, යං අද්දං ඛෙත්තං භීනං ජඩ්ඛලං උසාරං පාපභූමි. එවමෙව මයං අඤ්ඤාතිස්සියා සමණබ්‍රාහ්මණා පරිබොජකා, තෙසමහං ධම්මං දෙසෙමි ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාඤ්ඤා සවාසඤ්ඤා කෙවලපරිපූර්ණං පරිපූර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙමි. තං කිස්ස හෙතු? අපෙචනාම එකපදමි ආජානෙය්‍යුං, තං නෙසං අස්ස දීසරාහං හිතාය සුඛාය.

සෙය්‍යථාපි ගාමණී, පුරිසස්ස තයො උදකමණිකා, එකො උදකමණිකො අච්ඡද්දෙ අහාරි³ අපරිහාරි, එකො උදකමණිකො අච්ඡද්දෙ හාරි පරිහාරි, එකො උදකමණිකො ඡිද්දො හාරි පරිහාරි. තං කිම්මඤ්ඤයි ගාමණී අසු පුරිසො උදකං නිකම්පිතුකාමො කඤ්ඤ පට්ඨමං නිකම්පෙය්‍ය යො වා සො උදකමණිකො අච්ඡද්දෙ අහාරි පරිහාරි, යො වා සො උදකමණිකො අච්ඡද්දෙ හාරි පරිහාරි, යො වා සො උදකමණිකො ඡිද්දෙ හාරි පරිහාරිති.

1. මසරං - අට්ඨකථා, සා.

2. තෙසාහං - සා,
තෙසමාහං - මජ්.

3. ආහාරි - සි: සබ්බසු.

ගාමණී, ඒ කීමැ යි හභිවු ද? මෙහි ගොවි ගැහැටියකුට කෙත් තුනෙක් වේ. එක් කෙතක් අග ය. එක් කෙතක් මැදුම් ය. එක් කෙතක් නිසරු ය. තද ය. කරමැටි සහිත ය. මුටු බීමෙකි. ගාමණී, ඒ කීමැ යි හභිවු ද? ඒ ගොවි ගැහැටි තෙමේ බිජු වපුරනු කැමැත්තේ කොතැන්හි පළමු කොට වපුරන්නේ ද, යම් ඒ අග කෙත ද, යම් ඒ මැදුම් කෙත ද, යම් ඒ නිසරු ද කරමැටි සහිත මුටු බීම දැයි. වහන්ස, ඒ ගොවිවූ කෙත ගැහැටි තෙමේ බිජු වපුරනු කැමැත්තේ යම් ඒ අග කෙතෙක් වේ ද, එහි වපුරන්නේ ය. එහි වපුරා යම් ඒ මැදුම් කෙතෙක් වේ ද, එහි වපුරන්නේ ය. එහි වපුරා යම් ඒ නිසරු තද කරමැටි සහිත මුටු බීමෙක් වේ ද, එහි වපුරන්නේ හෝ නො ද වපුරන්නේ හෝ වෙයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: යටත් පිරිසෙයින් ගෙරිත්ට අහර පිණිස වත් වන්නේ ය යි කියා යි.

ගාමණී යම් සේ යම් ඒ කෙත අග ද, මට මහණ මෙහෙණහු එබඳු හ. ඔවුන්ට මම දහම් දෙසමි. මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත ව්‍යාඤාන සහිත හුදෙක් පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර පවසමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ගාමණී, මොහු මා පිහිට කොට ඇත්තෝ මා ලෙන් කොට ඇත්තෝ මා රැකවරණ කොට ඇත්තෝ මා පිළිසරණ කොට ඇත්තෝ ව වෙසෙති. (එහෙයින්)

ගාමණී යම් ඒ මැදුම් කෙත යම් සේ ද, මට උවසු උවැසියෝ එබඳු හ. ඔවුන්ට ද මම දහම් දෙසමි. මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත ව්‍යාඤාන සහිත හුදු පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර පවසමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ගාමණී, මොහු වනාහි මා පිහිට කොට ඇත්තෝ මා ලෙන් කොට ඇත්තෝ මා රැකවරණ කොට ඇත්තෝ මා පිළිසරණ කොට ඇත්තෝ ව වෙසෙති. (එහෙයින්)

ගාමණී, යම් ඒ නිසරු තද කරමැටි සහිත මුටු බීම වූ කෙත යම් සේ ද, මට අන්තොටු මහණ බමුණු පිරිවැස්සෝ එබඳු හ. ඔවුන්ට ද මම දහම් දෙසමි. මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත ව්‍යාඤාන සහිත හුදු පිරිපුන් පිරිසිදු බඹසර පවසමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: එක් පැයකුදු දූතගන්නාහු නම් ඉතා මැනවි. එය ඔවුන්ට දිගු කලක් මුළුල්ලෙහි හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය කියා යි.

ගාමණී, යම් සේ පුරුෂයකුට මහ දියබඳුන් තුනෙක් වේ ද, එක් දියබඳුනෙක් සිදුරු රහිත ය. නො වැගිරෙන්නේ ය. නො සිඳෙන්නේ ය. එක් දියබඳුනෙක් සිදුරු රහිත ය. වැගිරෙන්නේ ය. සිඳෙන්නේ ය. එක් දියබඳුනෙක් සිදුරු සහිත ය. වැගිරෙන්නේ ය. සිඳෙන්නේ ය. ගාමණී, ඒ කීමැ යි හභිවු ද? ඒ පූර්ව් තෙමේ දිය බහාලනු කැමැත්තේ යම් ඒ සිදුරු රහිත නො වැගිරෙන නො සිඳෙන බඳුනෙක් වේ ද, යම් ඒ සිදුරු රහිත වැගිරෙන සිඳෙන බඳුනෙකුත් වේ ද, යම් ඒ සිදුරු රහිත වැගිරෙන සිඳෙන බඳුනෙකුත් වේ ද (මෙයින්) කොහි පළමු කොට බහා ලන්නේ දැයි.

අසු හතොත පුරිසො උදකං නිකඛිපිතුකාමො යො සො උදක මභිකො අච්ඡේදෙ අහාරි අපරිහාරි තඤ්ඤානිකඛිපෙය්‍යා, තඤ්ඤානිකඛිපිකා යො සො උදකමභිකො අච්ඡේදෙ හාරි පරිහාරි තඤ්ඤානිකඛිපෙය්‍යා, තඤ්ඤානිකඛිපිකා යො සො උදකමභිකො ජිද්දෙ හාරි පරිහාරි තඤ්ඤානිකඛිපෙය්‍යාපි නොපි නිකඛිපෙය්‍යා, තං කිංසු හෙතු? අනුමානො භණ්ඩධොවනඛිපි¹ භවිස්සතිති.

සෙය්‍යරාපි ගාමිණි යො සො උදකමභිකො අච්ඡේදෙ අහාරි අපරිහාරි, එවමෙව මග්ගං භික්ඛුභික්ඛුනියො, තෙසාහං ධම්මං දෙසෙමි ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සවාසඤ්ඤානං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙමි, තං කිංසු හෙතු? එතෙ හි ගාමිණි මංදීපා මංලෙණා මංතාණා මංසරණා විහරන්ති.

සෙය්‍යරාපි ගාමිණි යො සො උදකමභිකො අච්ඡේදෙ හාරි පරිහාරි, එවමෙව මග්ගං උපාසකඋපාසිකායො, තෙසමපහං ධම්මං දෙසෙමි ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සවාසඤ්ඤානං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙමි, තං කිංසු හෙතු? එතෙ හි ගාමිණි මංදීපා මංලෙණා මංතාණා මංසරණා විහරන්ති.

සෙය්‍යරාපි ගාමිණි යො සො උදකමභිකො ජිද්දෙ හාරි පරිහාරි, එවමෙව මග්ගං අඤ්ඤානිකඛිපිකා සමණබ්‍රාහ්මණපරිබ්බාජකා, තෙසමපහං ධම්මං දෙසෙමි ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සවාසඤ්ඤානං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිපුර්ණං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙමි, තං කිංසු හෙතු? අපෙචනාම එකපදඛිපි ආචාරිනෙය්‍යා, තං නෙසං අස්ස දීඝරක්ඛං භිත්තාය සුඛායාති.

එවං වුත්තෙ අසිබ්බකපුත්තො ගාමිණි භගවතං එතදවොච: අභිකකන්තං හතොත අභිකකන්තං හතොත -පෙ- අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණ-පෙනං සරණං ගතන්ති.

8. 1. 8

සසිබ්බමසුත්තං.

422. එකං සමයං භගවා නාලන්දයං විහරති පාචාරිකමබ්බතෙ. අථ ඛො අසිබ්බකපුත්තො ගාමිණි නිගණ්ඨසාවකො යෙන භගවා තෙනුපසඬාමි -පෙ- එකමන්තං නිසික්ඛං ඛො අසිබ්බකපුත්තං ගාමිණි භගවා එතදවොච: කථන්තුඛො ගාමිණි, නිගණ්ඨො නානපුත්තො සාවකානං ධම්මං දෙසෙතිති.

1.. භණ්ඩධොවනඛිපි—පිඬු.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වහන්ස, ඒ පුරිස් තෙමේ දිය බහාලනු කැමැත්තේ යම් ඒ සිදුරු රහිත නො වැගිරෙන නො සිඳෙන බඳුනෙක් වේ නම් එහි බහාලන්නේ ය. එහි බහා තබා සිදුරු රහිත වැගිරෙන සිඳෙන යම් ඒ දියබඳුනෙක් වේ නම් එහි බහාලන්නේ ය. එහි බහා තබා සිදුරු සහිත වැගිරෙන සිඳෙන යම් ඒ දියබඳුනෙක් වේ නම් එහි බහාලන්නේ හෝ නො ද බහාලන්නේ හෝ වෙයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: යටත් පිරිසෙයින් බඩු සේදීම පමණකු දු වන්නේ ය කියා යි.

ගාමණී, සිදුරු රහිත නො වැගිරෙන නො සිඳෙන යම් ඒ දියබඳුන යම් සේ ද, මහණ මෙහෙණහු මට එබඳු ම වෙති. ඔවුන්ට මම දහම් දෙසමි. මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත ව්‍යාඤාන සහිත හුදු පිරිපුන් පිරිසුදු බබ්සර පවසමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ගාමණී මොහු වනාහි මා පිහිට කොට ඇත්තෝ මා ලෙන් කොට ඇත්තෝ මා රැකවරණ කොට ඇත්තෝ මා පිළිසරණ කොට ඇත්තෝ ව වෙසෙති. (එහෙයින්)

ගාමණී සිදුරු රහිත වැගිරෙන සිඳෙන යම් ඒ දියබඳුන යම් සේ ද උචසු උචැසියෝ මට එබඳු ම වෙති. ඔවුන්ට ද මම දහම් දෙසමි. මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත ව්‍යාඤාන සහිත හුදු පිරිපුන් පිරිසිදු බබ්සර පවසමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: ගාමණී. මොහු වනාහි මා පිහිට කොට ඇත්තෝ මා ලෙන් කොට ඇත්තෝ මා රැකවරණ කොට ඇත්තෝ මා පිළිසරණ කොට ඇත්තෝ ව වෙසෙති. (එහෙයින්)

ගාමණී, සිදුරු සහිත වැගිරෙන සිඳෙන යම් ඒ දියබඳුන යම් සේ ද, අන්තොටු මහණ බමුණු පිරිවැජ්ජෝ මට එබඳු ම වෙති. ඔවුන්ට ද මම දහම් දෙසමි. මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත ව්‍යාඤාන සහිත හුදු පිරිපුන් පිරිසුදු බබ්සර පවසමි. ඒ කවර හෙයින් යත්: එක් පදයකුදු දැනගන්නාහු නම් ඉතා මැනවි. එය ඔවුන්ට දිගුකලක් මුළුලෙහි හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය කියා යි.

මෙසේ වදළ කල්හි අසිබ්බකපුත්තගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස ඉතා මැනවි. වහන්ස ඉතා මැනවි ... අද පටන් දිවිහිම කොට සරණ ගිය (උචසුවකු කොට මා දරන සේක්වා යි).

8. 1. 8

සබ්බධම සුත්‍රය

422. එක්සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලඤ්ච සමීපයෙහි පාවාරිකඅභිවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි නිගණ්ඨශ්‍රාවක වූ අසිබ්බකපුත්තගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය ... එකත්පස් ව හුන් අසිබ්බකපුත්ත ගාමණිහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක: ගාමණී නිගණ්ඨනාපසුත්ත කෙසේ නම් සච්චන්ට දහම් දෙසා දෑ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එවං ඛො භනොන නිගණේයා නානපුඤ්ඤා සාවකානං ධම්මං දෙසෙති: යො කොච්ඡා පාණමතිපාතෙති¹ සබ්බො සො ආපායිකො නෙරයිකො. යො කොච්ඡා අදින්නමාදියති සබ්බො සො ආපායිකො නෙරයිකො. යො කොච්ඡා කාමෙසු මිච්ඡා වරති සබ්බො සො ආපායිකො නෙරයිකො. යො කොච්ඡා මුසා භණ්ති සබ්බො සො ආපායිකො නෙරයිකො. යං බහුලං යං බහුලං විහරති තෙන තෙන නියානීති.² එවං ඛො භනොන නිගණේයා නානපුඤ්ඤා සාවකානං ධම්මං දෙසෙතිති.

යං බහුලං යං බහුලං භාමණි විහරති තෙන තෙන නියානීති එවං සනොන න කොච්ඡා ආපායිකො නෙරයිකො භවිස්සති යථා නිගණේයස්ස නානපුඤ්ඤා වට්ඨනං. තං කිම්බෙකං භාමණි යො සො පුරිසො පාණාතිපාතී, රත්තියා වා දිවසස්ස වා සමයාසමයං උපාදය, කතමො බහුතරො සමයො යං වා සො පාණං අතිපාතෙති යං වා සො පාණං නාතිපාතෙතිති.

යො සො භනොන පුරිසො පාණාතිපාතී, රත්තියා වා දිවසස්ස වා සමයාසමයං උපාදය අප්පතරො සො සමයො යං සො පාණං අතිපාතෙති. අථ ඛො සො ව බහුතරො සමයො යං සො පාණං නාතිපාතෙතිති. යං බහුලං යං බහුලං භාමණි විහරති තෙන තෙන නියානීති එවං සනොන න කොච්ඡා ආපායිකො නෙරයිකො භවිස්සති යථා නිගණේයස්ස නානපුඤ්ඤා වට්ඨනං.

තං කිම්බෙකං භාමණි, යො සො පුරිසො අදින්නාදී, රත්තියා වා දිවසස්ස වා සමයාසමයං උපාදය කතමො බහුතරො සමයො යං වා සො අදින්නං ආදියති යං වා සො අදින්නං නාදියතිති. යො සො භනොන පුරිසො අදින්නාදී රත්තියා වා දිවසස්ස වා සමයාසමයං උපාදය, අප්පතරො සො සමයො යං සො අදින්නං ආදියති, අථ ඛො සො ව බහුතරො සමයො යං සො අදින්නං නාදියතිති. යං බහුලං යං බහුලං භාමණි විහරති තෙන තෙන නියානීති, එවං සනොන න කොච්ඡා ආපායිකො නෙරයිකො භවිස්සති යථා නිගණේයස්ස නානපුඤ්ඤා වට්ඨනං.

1. මනිමාපෙති - සි 1, 2, සා

2. සියානීති - නි 1

වහන්ස, නිගණ්ඨනානපුත්‍රයෝ සච්චන්ට මෙසේ දහම් දෙසති: “යම් කිසි කෙනෙක් පරපණ නසා ද ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය. නිරයට යන්නෝ ය. යම්කිසි කෙනෙක් නුදුන් දෑ ගන්නෝ ද ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය. නිරයට යන්නෝ ය. යම්කිසි කෙනෙක් කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙද් ද ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය. නිරයට යන්නෝ ය. යම්කිසි කෙනෙක් මුසවා බෙණෙද් ද ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය. නිරයට යන්නෝ ය. යමක් බහුල කොට යමක් බහුල කොට වෙසේ නම් එයින් එයින් (නිරයට) පමුණුවනු ලැබේ යයි. වහන්ස නිගණ්ඨනානපුත්‍රයෝ සච්චන්ට මෙසේ දහම් දෙසති යි.

ගාමණී, යමක් බහුල කොට යමක් බහුල කොට වෙසේ නම් එයින් එයින් පමුණුවනු ලැබේ ය යි මෙසේ ඇති කල්හි නිගණ්ඨනානපුත්‍රයෝ චචනය පරිදි කිසිවෙක් අපායට යන්නෙක් නිරයට යන්නෙක් නො වන්නෝ ය. ගාමණී ඒ කීමැ යි හඟිවූ ද? යම් ඒ පුරුෂයෙක් පරපණ නසා ද රැය හෝ දවාල හෝ කල් නොකල් ගෙන (සලකන විට) හේ යම් කලෙක හෝ පරපණ නසා ද, හේ යම් කලෙක හෝ පරපණ නො නසා ද එයින් කවර කලෙක් ඉතා වැඩි ද යි.

වහන්ස, යම් ඒ පුරුෂයෙක් පරපණ නසා ද, රැය හෝ දවාල හෝ කල් නො කල් ගෙන (සලකන විට) හේ යම් කලෙක පරපණ නසා නම් ඒ කාලය ඉතා මඳ ය. වැලිදු හේ යම් කලෙක පරපණ නො නසා නම් ඒ කාලයම ඉතා වැඩි ය යි. ගාමණී, යමක් බහුල කොට යමක් බහුල කොට වෙසේ නම් එයින් එයින් පමුණුවනු ලැබේ යයි. මෙසේ ඇති කල්හි නිගණ්ඨනානපුත්‍රයෝ චචනය පරිදි කිසිවෙක් අපායට යන්නෙක් නිරයට යන්නෙක් නො වන්නෝ ය.

ගාමණී, ඒ කීමැ යි හඟිවූ ද? යම් ඒ පුරුෂයෙක් නුදුන් දෑ ගන්නෝ නම් රැය හෝ දවාල හෝ කල් නො කල් ගෙන (සලකන විට) යම් කලෙක හේ නුදුන් දෑ ගනී ද යම් කලෙක හේ නුදුන් දෑ නො ගනී ද එයින් කවර කලෙක් ඉතා වැඩි ද යි. වහන්ස යම් පුරුෂයෙක් නුදුන් දෑ ගන්නෝ නම් රැය හෝ දවාල හෝ කල් නො කල් ගෙන (සලකන විට) යම් කලෙක හේ නුදුන් දෑ ගනී ද ඒ කාලය ඉතා මඳ ය. යලි දු යම්කලෙක හේ නුදුන් දෑ නො ගනී ද ඒ කාලයම ඉතා වැඩි ය යි. ගාමණී යමක් බහුල කොට යමක් බහුල කොට වෙසේ නම් එයින් එයින් පමුණුවනු ලැබේ ය යි මෙසේ ඇති කල්හි නිගණ්ඨනානපුත්‍රයෝ චචනය පරිදි කිසිවෙක් අපායට යන්නෙක් නිරයට යන්නෙක් නො වන්නෝ ය.

තං කිඉමඤ්ඤාසි ගාමණී යො සො පුරිසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරී, රත්තයා වා දිවසංසු වා සමයාසමයං උපාදය කතමො බහුතරො සමයො යං වා සො කාමෙසු මිච්ඡා වරති, යං වා සො කාමෙසු මිච්ඡා න වරතීති. යො සො හතොන පුරිසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරී, රත්තයා වා දිවසංසු වා සමයාසමයං උපාදය අප්පකරො සො සමයො යං සො කාමෙසු මිච්ඡා වරති, අථ ඛො සොව බහුතරො සමයො යං සො කාමෙසු මිච්ඡා න වරති. යං බහුලං යං බහුලඤ්ඤා ගාමණී විහරති තෙන තෙන නියායතීති, එවං සතොන න කොච්ඡි ආපායිකො තෙරයිකො හවිසසති යථා නිගණ්ඨස්ස නාතපුරුණස්ස වචනං.

තං කිඉමඤ්ඤාසි ගාමණී, යො සො පුරිසො මුසාවාදී රත්තයා වා දිවසංසු වා සමයාසමයං උපාදය කතමො බහුතරො සමයො යං වා සො මුසා හණති යං වා සො මුසා න හණතීති. යො සො හතොන පුරිසො මුසාවාදී රත්තයා වා දිවසංසු වා සමයාසමයං උපාදය අප්පකරො සො සමයො යං සො මුසා හණති. අථ ඛො සොව බහුතරො සමයො යං සො මුසා න හණතීති. යං බහුලං යං බහුලඤ්ඤා ගාමණී විහරති තෙන තෙන නියායතීති එවං සතොන න කොච්ඡි ආපායිකො තෙරයිකො හවිසසති යථා නිගණ්ඨස්ස නාතපුරුණස්ස වචනං.

ඉධ ගාමණී එකවෙදා සත්ථා එවංවාදී හොති එවං දිට්ඨි: යො කොච්ඡි පාණමතිපාතෙති සබ්බො සො ආපායිකො තෙරයිකො, යො කොච්ඡි අදින්නං ආදියති සබ්බො සො ආපායිකො තෙරයිකො, යො කොච්ඡි කාමෙසු මිච්ඡා වරති සබ්බො සො ආපායිකො තෙරයිකො, යො කොච්ඡි මුසා හණති සබ්බො සො ආපායිකො තෙරයිකොති. තස්මිං ඛො පන ගාමණී සත්ථුරි සාවකො අභිප්පසනො හොති, තස්ස එවං හොති මඤ්ඤං ඛො සත්ථා එවං වාදී එවං දිට්ඨි: "යො කොච්ඡි පාණමතිපාතෙති සබ්බො සො ආපායිකො තෙරයිකොති. අනුච්ඡි ඛො පන මයා පාණො අතිපාතිතො¹ අහමි ආපායිකො තෙරයිකොති දිට්ඨිං පටිලහති. තං ගාමණී වාවං අප්පහාය තං විතං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිසස්ථරිකා² යථාහතං නිකම්භොනා එවං නිරයෙ.

1. අභිමාසිතො - සී 1, 2, සතා

2 නිසසරිතවා - සතා

ගාමණී ඒ කීමැයි හඟිවුද? යම් ඒ පුරුෂයෙක් කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන සුලු නම් රැය හෝ දවාල හෝ කල් නොකල් ගෙන (සලකනවිට) යම් කලෙක හේ කාමයෙහි වරදවා හැසිරේ ද යම් කලෙක හෝ හේ කාමයෙහි වරදවා නොහැසිරේ ද එයින් කවර කලෙක් ඉතා වැඩි දෑ යි. වහන්ස, යම් ඒ පුරුෂයෙක් කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන සුලු ද රැය හෝ දවාල හෝ කල් නොකල් අතුරෙහි යම් කලෙක හෙතෙමේ කාමයෙහි වරදවා හැසිරේ නම් ඒ කාලය ඉතා මඳ ය. යළි දු යම් කලෙක හෙතෙමේ කාමයෙහි වරදවා නොහැසිරේ නම් ඒ කාලය ම ඉතා වැඩි ය. ගාමණී, යමක් බහුල කොට යමක් බහුල කොට වෙසේ නම් එයින් එයින් පමුණු වනු ලැබේ ය යි මෙසේ ඇති කල්හි නිගණ්ඨනාප්‍රකාරයෙන් වචනය පරිදි කිසිවෙක් අපායට යන්නක් නිරයට යන්නක් නොවන්නේ ය.

ගාමණී ඒ කීමැයි හඟිවුද? යම් ඒ පුරුෂයෙක් මුසවා බෙණෙන සුලු නම් රැය හෝ දවාල හෝ කල් නොකල් අතුරෙහි යම් කලෙක හෙ මුසවා බෙණේ ද යම්කලෙක හෝ හෙතෙමේ මුසවා නොබෙණේ ද එයින් කවර කලෙක් ඉතා වැඩි දෑ යි. වහන්ස, යම් ඒ පුරුෂයෙක් මුසවා බෙණෙන සුලු නම් රැය හෝ දවාල හෝ කල් නොකල් අතුරෙහි යම් කලෙක හෙතෙමේ මුසවා බෙණේ නම් ඒ කාලය ඉතා මඳ ය. වැළි දු හේ යම් කලෙක මුසවා නොබෙණේ නම් ඒ කාලය ම ඉතා බොහෝ ය. ගාමණී යමක් බහුල කොට යමක් බහුල කොට වෙසේ නම් එයින් එයින් පමුණු වනු ලැබේ ය යි මෙසේ ඇති කල්හි නිගණ්ඨනාප්‍රකාරයෙන් වචනය පරිදි කිසිවෙක් අපායට යන්නක් නිරයට යන්නක් නොවන්නේ ය.

ගාමණී මෙහි ඇතැම් ශාස්ත්‍රාවරයෙක් මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි: යම්කිසි කෙනෙක් පරපණ නසද්ද ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය. නිරයට යන්නෝ ය. යම්කිසි කෙනෙක් නුදුන් දෑ ගනිද්ද ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය. නිරයට යන්නෝ ය. යම්කිසි කෙනෙක් කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙද්ද එ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය, නිරයට යන්නෝ ය. යම්කිසි කෙනෙක් මුසවා බෙණෙද්ද ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය. නිරයට යන්නෝ ය. ගාමණී ඒ ශාස්ත්‍රාවරයා කෙරෙහි ශ්‍රාවක තෙමේ ඉතා පැහැදුනේ වේ නම් ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: “මාගේ ශාස්ත්‍ර තෙමේ යම්කිසි කෙනෙක් පරපණ නසන් නම් ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය නිරයට යන්නෝ ය” යි මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි. මවිසින් පරපණ නසන ලද්දේ ඇත. මමද අපායට යන්නෙමි නිරයට යන්නෙමි වෙමි යි දිට පිළිලබයි. ගාමණී ඒ වචනය අත්නොහැර ඒ සිට අත් නොහැර ඒ දිට නොබැහැර කොට හෙතෙමා ලද්දක් බහා තබන ලද්දේ යම් සේ නම් එමෙන් නිරයෙහි වේ.

මඤ්ඤං ඛො සඤ්ඤා ඵට්ඨං වාදී ඵට්ඨං දිට්ඨි: "යො කොචි අදිනාං ආදියති සබ්බො සො ආපායිකො තෙරයිකො"ති. අඤ්ඤා ඛො පන මයා අදික්ඛං ආදික්ඛං, අභමපමිති ආපායිකො තෙරයිකොති දිට්ඨිං පටිලභති, තං ගාමඤ්ඤං වාචං අප්පහායං තං වික්ඛං අප්පහායං තං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිනික්ඛං ජායා යථාහතං නික්ඛන්තො ඵට්ඨං නිරයෙ.

මඤ්ඤං ඛො සඤ්ඤා ඵට්ඨං වාදී ඵට්ඨං දිට්ඨි: "යො කොචි කාමෙසු චිත්තං වරති, සබ්බො සො ආපායිකො තෙරයිකො"ති. අඤ්ඤා ඛො පන මයා කාමෙසු මිඤ්ඤාදිත්තං,¹ අභමපමිති ආපායිකො තෙරයිකොති දිට්ඨිං පටිලභති, තං ගාමඤ්ඤං වාචං අප්පහායං තං වික්ඛං අප්පහායං තං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිනික්ඛං ජායා යථාහතං නික්ඛන්තො ඵට්ඨං නිරයෙ.

මඤ්ඤං ඛො සඤ්ඤා ඵට්ඨං වාදී ඵට්ඨං දිට්ඨි: "යො කොචි මුසා හණති සබ්බො සො ආපායිකො තෙරයිකො"ති. අඤ්ඤා ඛො පන මයා මුසා හණිතං, අභමපමිති ආපායිකො තෙරයිකොති දිට්ඨිං පටිලභති, තං ගාමඤ්ඤං වාචං අප්පහායං තං වික්ඛං අප්පහායං තං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිනික්ඛං ජායා යථාහතං නික්ඛන්තො ඵට්ඨං නිරයෙ.

ඉධ පන ගාමඤ්ඤං තථාගතො ලොකෙ උපාසකා අරහං සමුදාසමිඤ්ඤො විජ්ජාචරණසමපන්නො සුගතො ලොකෙදිදු අනුක්ඛායො පුරිසදම්මසාරී සඤ්ඤා දෙවමනුසංසාරං බුද්ධො භගවා. සො අනෙක පරියායෙන පාණාතිපාතං ගරහති විගරහති පාණාතිපාතාචරමථාති වාහ, අදික්ඛාදනං ගරහති විගරහති ආදික්ඛාදනා චරමථාති වාහ, කාමෙසු මිඤ්ඤාදිත්තං ගරහති විගරහති කාමෙසු මිඤ්ඤාදිත්තා චරමථාති වාහ, මුසාවාදං ගරහති විගරහති මුසාවාද චරමථාති වාහ.

තඤ්ඤං ඛො පන ගාමඤ්ඤං සඤ්ඤා සාවකො අභිසංසන්නො භොති, සො ඉති පටිසංවිසංඝිති: භගවා ඛො අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතං ගරහති විගරහති පාණාතිපාතා චරමථාති වාහ; අඤ්ඤා ඛො පන මයා පාණො අතිපාතිතො යාවකකො වා තාවතකො වා; යො ඛො පන මයා පාණො අතිපාතිතො යාවකකො වා තාවතකො වා, තං න සුමු තං න සාධු. අභමෙඤ්ඤං ඛො පන තප්පඤ්ඤා විසංචාරී අඤ්ඤං න මෙ තං පාපකං² කම්මං අකතං භවිස්සතිති, සො ඉති පටිසංඝිතියං තං වෙච්ච පාණාතිපාතං පජහති, ආයතිඤ්ඤා පාණාතිපාතා පටිච්චන්තො භොති; ඵට්ඨෙතංසං පාපස්ස කම්මස්ස පහානං භොති, ඵට්ඨෙතංසං පාපස්ස කම්මස්ස සමතික්ඛන්තො භොති.

1. මිඤ්ඤාදිත්තං හතා

2. පාපං - ඩ.

මාගේ ශාස්තෘ තෙමේ යම් කිසි කෙනෙක් නුදුන් දැ ගනිද්ද ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය, නිරයට යන්නෝ යයි මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි. මව්සින් නුදුන් දැ ගන්නා ලද්දේ ඇත. මම ද අපායට යන්නෙමි නිරයට යන්නෙමි වෙමි යි දිට පිළිලබ යි. ශාමණී ඒ වචනය අත් නොහැර ඒ සිත අත් නොහැර ඒ දිට නො බැහැර කොට ගෙනෙන ලද්දක් යම් සේ බහා තබන ලද්දේ නම් එමෙන් නිරයෙහි වේ.

මාගේ ශාස්තෘ තෙමේ යම්කිසි කෙනෙක් කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙත් නම් ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ ය, නිරයට යන්නෝ යයි මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි. මව්සින් කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන ලද්දේ ඇත. මම ද අපායට යන්නෙමි නිරයට යන්නෙමි වෙමි යි දිට පිළිලබ යි. ශාමණී ඒ වචනය අත් නොහැර ඒ සිත අත් නොහැර ඒ සිත නො බැහැර කොට ගෙනෙන ලද්දක් බහා තබන ලද්දේ යම් සේ ද එමෙන් නිරයෙහි වේ.

මාගේ ශාස්තෘ තෙමේ යම් කිසි කෙනෙක් මුසවා බෙණෙත් නම් ඒ සියලු දෙන අපායට යන්නෝ නිරයට යන්නෝ යයි මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි. මව්සින් මුසවා බණන ලද්දේ ඇත. මම ද අපායට යන්නෙමි නිරයට යන්නෙමි වෙමි යි දිට පිළිලබයි. ශාමණී ඒ වචනය අත් නොහැර ඒ සිත අත් නොහැර ඒ දිට නො බැහැර කොට ගෙනෙන ලද්දක් බහා තබන ලද්දේ යම් සේ ද එමෙන් නිරයෙහි වේ.

ශාමණී, අර්හත් වූ සමමාසඥෙඤ්ඤා වූ විජ්ජාවරණ සම්පන්න වූ සුගතවූ ලෝකච්ඡිද්‍ර වූ අනුභතරපුරිසද්ධිසාරථී වූ දෙව්මිනිසුන්ට ශාස්තෘ වූ බුද්ධ වූ භගවත් වූ තරාගතයන් වහන්සේ මේ ලෝකයෙහි උපදිත්. උන් වහන්සේ තත් අයුරෙන් පණ්ඩායට ගරහත්. වෙසෙසින් ගරහත්. පණ්ඩායෙන් වළකිවූ ය යි ද කියත්. අධිනාදනට ගරහත්. දඩ් සේ ගරහත්. අධිනාදනින් වළකිවූ ය යි ද කියත්. කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමට ගරහත්. දඩ් සේ ගරහත්. කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමෙන් වළකිවූ ය යි ද කියත්. මුසවායට ගරහත් වෙසෙසින් ගරහත්. මුසවායෙන් වළකිවූ ය යි ද කියත්.

ශාමණී ඒ ශාස්තෘවරයා තෙරෙහි ශ්‍රාවක තෙමේ වෙසෙසින් පහත් වේ නම් හේ මෙසේ නුවණින් සලකයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තත් අයුරින් පණ්ඩායට ගරහත්. දඩ් සේ ගරහත්. පණ්ඩායෙන් වළකිවූ ය යි ද වදාරත්. මව්සින් යම් පමණ වූ හෝ පරපණෙක් තසන ලද්දේ ඇත්ම ය. මාව්සින් යම් පමණ වූ හෝ පරපණෙක් තසන ලද ද එය යහපත් නො වේ. එය නො මැනවි. ඉදින් මම ඒ හේතුවෙන් විපිළියර ඇත්තෙමි වන්නෙමි නමුදු මව්සින් ඒ ලාමක කර්මය නො කරන ලද්දේ නො වන්නේ ය යි හෙතෙමේ මෙසේ නුවණින් සලකා ඒ පණ්ඩායන් දුරු කෙරෙයි. මතු ද පණ්ඩායෙන් වැළකුනේ වෙයි. මෙසේ මේ පටිකම් ප්‍රභාණය වෙයි. මෙසේ මේ පටිකම් ඉක්මවීම වෙයි.

හගවා ඛො අනෙකපරියායෙන අදින්නාදනං ගරහති විගරහති අදින්නාදනා විරමොති වාහ. අඤ්ඤා ඛො පන මයා අදින්නං ආදින්නං යාවතකං වා තාවතකං වා; යං ඛො පන මයා අදින්නං ආදින්නං යාවතකං වා තාවතකං වා, තං න සුච්ඡි තං න සාධු. අහංකේව ඛො පන තසංවිදියා විසංවිසාරී අරුණං න මෙ තං පාපකං කච්චං අකතං හවිසසනීති, සො ඉති පටිසංඛාය තඤ්ඤා ආදින්නාදනං පජහති, ආයතිඤ්ඤා අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති. එවමෙනස්ස පාපස්ස කච්චස්ස පහානං හොති, එවමෙනස්ස පාපස්ස කච්චස්ස සමතික්කමො හොති.

හගවා ඛො අනෙකපරියායෙන කාමෙසු මිච්ඡාචාරං ගරහති විගරහති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා විරමොති වාහ. අඤ්ඤා ඛො පන මයා කාමෙසු මිච්ඡාචාරණං යාවතකං වා තාවතකං වා, යං ඛො පන මයා කාමෙසු මිච්ඡාචාරණං යාවතකං වා තාවතකං වා තං න සුච්ඡි තං න සාධු. අහංකේව ඛො පන තසංවිදියා විසංවිසාරී අරුණං න මෙ තං පාපකං කච්චං අකතං හවිසසනීති. සො ඉති පටිසංඛාය තඤ්ඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පජහති, ආයතිඤ්ඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති; එවමෙනස්ස පාපස්ස කච්චස්ස පහානං හොති, එවමෙනස්ස පාපස්ස කච්චස්ස සමතික්කමො හොති.

හගවා ඛො අනෙකපරියායෙන මුසාවාදං ගරහති විගරහති, මුසාවාද විරමොති වාහ. අඤ්ඤා ඛො පන මයා මුසා හණිතං යාවතකං වා තාවතකං වා, යං ඛො පන මයා මුසා හණිතං යාවතකං වා තාවතකං වා, තං න සුච්ඡි තං න සාධු. අහංකේව ඛො පන තසංවිදියා විසංවිසාරී අරුණං න මෙ තං පාපකං කච්චං අකතං හවිසසනීති. සො ඉති පටිසංඛාය තඤ්ඤා මුසාවාදං පජහති, ආයතිඤ්ඤා මුසාවාද පටිවිරතො හොති, එවමෙනස්ස පාපස්ස කච්චස්ස පහානං හොති, එවමෙනස්ස පාපස්ස කච්චස්ස සමතික්කමො හොති.

සො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පිසුණාවාචං පහාය පිසුණායවාචාය පටිවිරතො හොති, ඵරුසංවාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සමෙසුලාපං පහාය සමෙසුලාපා පටිවිරතො හොති, අභිජ්ඣං පහාය අනභිජ්ඣාලු හොති, ව්‍යාපාපදර්ශං පහාය අබ්‍යාපනතවිනේශා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිං පහාය සමොදිට්ඨිකො හොති.

ස ඛො සො ගාමණී අරියසාවකො එවං විගතාභිජ්ඣො විගත-ව්‍යාපාදෙ අසමුද්දො සමප්පාදො පතිස්සනො මෙණ්ඩසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිත්වා උභරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුඤ්ඤා; ඉති උභමධොතිරියං සබ්බධි සබ්බන්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙණ්ඩසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපර්ණො ඵරිත්වා උභරති. සෙය්‍යථාපි ගාමණී බලවා සබ්බධමො අපකපිරෙනෙව චතුර්ඤ්ඤා විශුද්ධපෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ගාමණී එවං භාවිතාය මෙණ්ඩසහ වෙනොදමුක්ඛාය එවං බහුලිකතාය යං පමාණකං කච්චං න නං නත්‍රාවස්සති, න තං නත්‍රාවසීදති.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නන් අයුරින් අයිතාදනට ගරහන්. දැඩියේ ගරහන්. අයිතාදනින් වැළකෙවු යි ද වදාරන්. මවිසින් යම් පමණ වූ නුදුන් දූයෙක් ගන්නා ලද්දේ ඇත් ම ය. මවිසින් යම් පමණ වූ යම් නුදුන් දූයෙක් ගන්නා ලද නම් එය නොයෙහෙකි. එය නො මැනවි. ඉදින් මම ඒ හේතු කොට ගෙන විපිළිසර වන්නෙමි නමුදු මවිසින් ඒ පවිටු කර්මය නො කරන ලද්දේ නො වන්නේ ය යි හෙතෙමේ මෙසේ නුවණින් සලකා ඒ අයිතාදනත් දුරු කෙරෙ යි. මතු ද අයිතාදනින් වැළකුනේ වෙයි. මෙසේ මේ පවිකම ප්‍රභාණය වෙයි. මෙසේ මේ පවිකම ඉක්මවීම වෙයි,

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නන් අයුරින් කම්හි මිසභසරට ගරහන්. දැඩියේ ගරහන්. කම්හි මිසභසරින් වැළකෙවු යි ද වදාරන්. මවිසින් යම් පමණ වූ හෝ කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන ලද්දේ ඇත් ම ය. මවිසින් යම් පමණ වූ හෝ යම් කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන ලද්දෙක් වේ නම් එය නො යෙහෙකි. එය නො මැනවි, ඉදින් මම ඒ හේතු කොට ගෙන විපිළිසර ඇත්තෙමි වන්නෙමි නමුදු මවිසින් ඒ පවිකම නො කරන ලද්දේ නො වන්නේ ය යි හෙතෙමේ මෙසේ නුවණින් සලකා ඒ කම්හි මිසභසරත් දුරු කෙරෙයි. මතු ද කම්හි මිසභසරින් වැළකුනේ වෙයි, මෙසේ මේ පවිකම ප්‍රභාණය වෙයි, මෙසේ මේ පවිකම ඉක්මවීම වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නන් අයුරින් මුසවායට ගරහන්. දැඩියේ ගරහන්. මුසවායෙන් වැළකෙවු යි ද වදාරන්. මවිසින් යම් පමණ වූ හෝ මුසා බණන ලද්දේ ඇත් ම ය. මවිසින් යම් ඒ පමණ වූ යම් මුසා බණන ලද්දේ වේ නම් එය නො යෙහෙකි. එය නො මැනවි. ඉදින් මම ඒ හේතුවෙන් විපිළිසර ඇත්තෙමි වන්නෙමි නමුදු මවිසින් ඒ පවිකම නො කරන ලද්දේ නො වන්නේ ය යි හෙතෙමේ මෙසේ නුවණින් සලකා ඒ මුසවායත් දුරු කෙරෙයි. මතු ද මුසවායෙන් වැළකුනේ වෙයි. මෙසේ මේ පවිකම ප්‍රභාණය වෙයි. මෙසේ මේ පවිකම ඉක්මවීම වෙයි.

හෙතෙමේ පණ්ඩයා පහා පණ්ඩායෙන් වැළකුනේ වෙයි. අයිතාදන පහා අයිතාදනින් වැළකුනේ වෙයි. කම්හි මිසභසර පහා කම්හි මිසභසරින් වැළකුනේ වෙයි. මුසවා පහා මුසවායෙන් වැළකුනේ වෙයි. පිසුනු-වදන පහා පිසුනු වදනින් වැළකුනේ වෙයි. රථවැන පහා රථවදනින් වැළකුනේ වෙයි. නිස්තෙසුල පහා නිස්තෙසුලෙන් වැළකුනේ වෙයි. දැඩිලොබ පහා දැඩිලොබින් වැළකුනේ වෙයි. ව්‍යාපාද සිතුවිලි දෙය පහා අව්‍යාපාද සිත් ඇත්තේ වෙයි. මිසදිට පහා සමිදිටු ගත්තේ වෙයි.

ගාමිණී ඒ මේ අරිසවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දැඩිලොබ ඇත්තේ පහ ව ගිය ව්‍යාපාද සිතුවිලි ඇත්තේ නොමුළා වූ යේ මනාදනුම් ඇත්තේ එළඹසිටි සිහි ඇත්තේ මෙන්සභගිය සිතින් එක්දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. එසේ දෙවැන්න ද එසේ තෙවැන්න ද එසේ සිවු-වැන්න දැයි මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තන්හි සියල්ලත් තමා හා සම බැවින් සියලු සතුන්ගෙන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත්බවට ගිය නො පමණ වෙර රහිත දුක් නැති මෙන්සභගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙ යි. ගාමිණී යම්සේ බලවත් සක්පිඹින්නෙක් පහසුවෙන් ම සිවුදිග හඟවන්නේ ද, ගාමිණී එමසිතින් ම මෙමුත්‍රී සමාධිය මෙසේ වඩන ලද කල්හි මෙසේ බහුල කරන ලද කල්හි යම් කාමාවචර කර්මයක් වේ නම් එය එහි ඉතිරි නො වේ. එය එහි නො සිටී.

ස ඛො සො ගාමණී අරියසාවකො එවං විගතාහිජ්ජො විගත-
ව්‍යාපාදෙ අසම්මුලෙනා සමපජානො පතිස්සනො කරුණාසහගතෙන
වෙනසා -පෙ- මුද්දිතාසහගතෙන වෙනසා -පෙ- උපෙබ්බාසහගතෙන
වෙනසා එකං දිසං එරිඤා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා
චතුඤ්ඤිං ඉති උද්ධමධොතිරියං සඤ්ඤාධිපතියං සඤ්ඤානතාය සඤ්ඤාවන්තං ලොකං
උපෙබ්බාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන
අවෙරෙන අව්‍යාපජ්ජෙන එරිඤා විහරති. සෙය්‍යථාපි ගාමණී ඛලවා
සඤ්ඤාධිපතො අපකසිරෙනෙව චතුඤ්ඤා විඤ්ඤාපෙය්‍යා, එවමෙව ඛො
ගාමණී එවං භාවිතාය උපෙබ්බාය වෙනොවිමුක්ඛායා එවං ඛුලිකතාය
යං පමාණකතං කමමං න තං තත්තාවස්සති, න තං තත්තාවතිට්ඨති.
එවං වුතෙන අසිබ්බකපුතො ගාමණී හගවන්තා එතදවොච:
අභිකක්ඛන්තං හතොන අභිකක්ඛන්තං හතොන -පෙ- අජ්ජනගො පාණ්ණපෙන
සරණං ගතත්ති.

8. 1. 9

කුලසුත්තං

423. එකං සමයං හගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා
භික්ඛුසංඝෙසා සද්ධිං යෙන නාලඤ්ඤා තදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා
නාලඤ්ඤාං විහරති පාවාරිකමිබවතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන
නාලඤ්ඤා දුබ්බිකාං හොති දුර්භිතිකා¹ සෙතඨිකා² සලාකාවුත්තා.
තෙන ඛො පන සමයෙන නිගණ්ඨො නාතපුතො නාලඤ්ඤාං
පටිවසති මහතියා නිගණ්ඨපරිසාය සද්ධිං. අප ඛො අසිබ්බකපුතො
ගාමණී නිගණ්ඨසාවකො යෙන නිගණ්ඨො නාතපුතො තෙත්‍රපසඤ්ඤාමි,
උපසඤ්ඤාමිඤා නිගණ්ඨො නාතපුතං අභිවාදෙඤා එකමන්තා නිසීදි.
එකමන්තා නිසීදන්තා ඛො අසිබ්බකපුතං ගාමණී නිගණ්ඨො
නාතපුතො එතදවොච:

එහි ඤාං ගාමණී, සමණස්ස ගොතමස්ස වාදං ආරොපෙහි,
එවතෙන කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්බුත්තචරිති: “අසිබ්බකපුතොන
ගාමණිනා සමණස්ස ගොතමස්ස එවං මහිද්ධිකස්ස එවං මහාත්‍රභාවස්ස
වාදෙ ආරොපිතො”ති. කථං පනාහං හතොන සමණස්ස ගොතමස්ස
එවං මහිද්ධිකස්ස එවං මහාත්‍රභාවස්ස වාදං ආරොපෙස්සාමිති. එහි
ඤාං ගාමණී, යෙන සමණො ගොතමො තෙත්‍රපසඤ්ඤාම උපසඤ්ඤාමිඤා
සමණං ගොතමං එවං වදෙහි: නත්‍ර හතොන හගවා අනෙකපරියායෙන
කුලානං අනුද්දං³ වණ්ණෙති, අනුරසංඛං වණ්ණෙති, අනුකමපං
වණ්ණෙති.

1. දුර්භිකා කථවි

2. සෙතඨිකා - අභිභූතතර

3. අනුද්දං - ඩ 1, 2. ස්‍යා.

ගාමිණී, ඒ මේ අරිසවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දැඩි ලෝබ ඇත්තේ පහ ව ගිය වනය සිතිවිලි ඇත්තේ නුමුළා වූයේ මනා දැනුම ඇත්තේ එළඹ සිටි සිති ඇත්තේ කුප්පු සහගිය සිතින්... මුදුබැව් සහගිය සිතින් ... මැදහත්බැව් සහගිය සිතින් එක්දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. එසේ දෙවැන්න ද එසේ තෙවැන්න ද එසේ සිවු වැන්න දැයි මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තන්හි සියල්ලත් තමා හා සමබැවින් සියලු සතුන්ගෙන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත්බවට ගිය නොපමණ වෙර රහිත දුක් නැති මැදහත්බැව් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙයි. ගාමිණී, යම්සේ බලවත් සක්පිඹින්තෙක් පහසුවෙන් ම සිවුදිග හහවන්නේ ද, ගාමිණී එසෙයින් ම උපේක්ෂා සමාධිය මෙසේ වඩන ලද කල්හි මෙසේ බහුල කරන ලද කල්හි යම් කාමාවචර කර්මයෙක් වේ නම් එය එහි ඉතිරි නො වේ. එය එහි නො සිටී යි. මෙසේ වදළ කල්හි අසිබ්බකපුක්ක ගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස ඉතා මැනවි. වහන්ස ඉතා මැනවි ... අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය (උවසුවකු කොට මා දරන සේක්වා) යි.

8. 1. 9

කුල සූත්‍රය

423. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන යමග කොසොල් දනව්වෙහි වාරිකාවෙහි හැසිරෙන සේක් නාලඤ්ච වෙත වැඩමකළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි නාලඤ්චෙහි පාරාමික අභිවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි නාලඤ්ච දුබ්බික වූවා (දිව් පැවත්ම) ගැන සැක ඇත්තී (මළුමිනිසුන්ගේ) සුදු ඇට ඇත්තී නොහොත් (බොල්වීමෙන්) සුදු ඇට ඇත්තී ලහයෙන් පැවතුම් ඇත්තී වසුළ ගොයම පිදුරු පමණක් වූවා වෙයි. එකල්හි නිගණ්ඨනාතපුක්ක මහත් වූ නිගණ්ඨ පිරිස සමග නාලඤ්චෙහි වෙසෙයි. ඉක්බිති නිගණ්ඨශ්‍රාවක වූ අසිබ්බකපුක්ක ගාමිණී තෙමේ නිගණ්ඨනාතපුක්ක වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නිගණ්ඨනාතපුක්ක වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේය. එකත්පස් ව හුන් අසිබ්බකපුක්ක ගාමිණීහට නිගණ්ඨනාතපුක්ක මෙය කී ය:

ගාමිණී එවූ, තෙපි මහණ ගොයුම්හට වාද නගවූ. මෙසේ තොපට “මෙසේ මහත් ඉදහ ඇති මෙසේ මහත් අනුභාව ඇති මහණ ගොයුම්හට අසිබ්බකපුක්ක ගාමිණී විසින් වාද නගන ලද” යි කලණ කිතු ගොසෙක් පැන නගී යි. හිමියනි මෙසේ මහත් ඉදහ ඇති මෙසේ මහත් අනුභාව ඇති මහණ ගොයුම්හට කෙසේ මම වාද නගන්නෙමි දැයි. ගාමිණී, එව තෙපි මහණ ගොයුම් වෙත එළඹෙව්. එළඹ මහණ ගොයුම්හට මෙසේ කියව්: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නන් අයුරින් කුලයන්ට දයාව වණන් නු, රැකවරණ වණන් නු, අනුකම්පාව වණන් නු යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සචෙ තෙ ගාමණී සමණො ගොතමො එවං ඵුට්ඨො එවං ව්‍යාකරොති: “එවං ගාමණී තථාගතො අනෙකපරියායෙන කුලානං අනුද්දං වණ්ණණී, අනුරක්ඛං වණ්ණණී, අනුකම්පං වණ්ණණී” ති තමෙනං ඤං එවං වදෙය්‍යාසි: අථ කිංඤ්චරහි භතො භගවා දුබ්බිකෙකෙ දථිහිතිකෙ සෙතට්ඨිකෙ සලාකාචුතෙ මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සද්ධිං වාරිකං වරති? උචෙජ්ජය භගවා කුලානං පටිපනෙතා, අනායාස භගවා කුලානං පටිපනෙතා, උපසාතාය භගවා කුලානං පටිපනෙතාති. ඉමං බො තෙ ගාමණී සමණො ගොතමො උභතො කොට්ඨං පඤ්ඤං ඵුට්ඨො තෙව සක්ඛිති උභෙතිඥං තෙව සක්ඛිති ඔගිතිඥාති.

එවං භතොති බො අසිබ්බකපුතො ගාමණී තිගණ්ඨස්ස තාතපුත්තස්ස පටිසසුඤ්ඤා උට්ඨායාසනා තිගණ්ඨං තාතපුත්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදක්ඛණං කඤ්ඤා යෙන භගවා තෙතූපසංඛකමී. උපසංඛකමීඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එතමන්තං නිසීදී. එතමන්තං නිසිනෙතො බො අසිබ්බකපුතො ගාමණී භගවන්තං එතදවොච: “නනු භතො භගවා අනෙකපරියායෙන කුලානං අනුද්දං වණ්ණණී, අනුරක්ඛං වණ්ණණී, අනුකම්පං වණ්ණණීති.” එවං ගාමණී තථාගතො අනෙකපරියායෙන කුලානං අනුද්දං වණ්ණණී, අනුරක්ඛං වණ්ණණී, අනුකම්පං වණ්ණණීති. අථ කිංඤ්චරහි භතො භගවා දුබ්බිකෙකෙ දථිහිතිකෙ සෙතට්ඨිකෙ, සලාකාචුතෙ මහතා භික්ඛුසංඝෙකන සද්ධිං වාරිකං වරති? උචෙජ්ජය භගවා කුලානං පටිපනෙතා, අනායාස භගවා කුලානං පටිපනෙතා, උපසාතාය භගවා කුලානං පටිපනෙතාති.

ඉතො සො ගාමණී එකනචුතො කප්පො*, යමහං අනුක්ඛරාමී. නාභිජාතාමී කිංඤ්චිකුලං පක්කභික්ඛාඅනුපදනමනෙතා* උපභතපුබ්බං අථ බො යාති තාති කුලාති අබ්භාති මහඤ්ඤාති මහාභොගාති පහුතජාතරූපරජතාති පහුතචිතඤ්ඤාති පහුතධනධඤ්ඤාති, සංඛාති තාති දනසංභුතාති වෙව සංචසංභුතාති ව සංඤ්ඤාමසංභුතාති ව*.

අට්ඨං බො ගාමණී හෙතු අට්ඨං පච්චයා කුලානං උපසාතාය. රාජතො වා කුලාති උපසාතං ගව්ඡනති, වොරතො වා කුලාති උපසාතං ගව්ඡනති, අභෙතො වා කුලාති උපසාතං ගව්ඡනති, උදකතො වා කුලාති උපසාතං ගව්ඡනති, නිහිතං වා නාධිගව්ඡනති,* දුප්පුත්තො වා කච්චන්තං ජහනති,* කුලානං වා කුලඤ්ඤාරො උප්පජ්ජති යො තෙ භොගෙ විකිරති විධමති විඤ්ඤාති, අනිවට්ඨායෙව අට්ඨමීති. ඉමෙ බො ගාමණී අට්ඨහෙතු අට්ඨපච්චයා කුලානං උපසාතාය. ඉමෙසු බො ගාමණී අට්ඨසු හෙතුසු අට්ඨසු පච්චයෙසු සන්තොසු සංවිජජමානෙසු යො මං එවං වදෙය්‍යා: “උචෙජ්ජය භගවා කුලානං පටිපනෙතා, අනායාස භගවා කුලානං පටිපනෙතා, උපසාතාය භගවා කුලානං පටිපනෙතාති. තං ගාමණී වාවං අප්පභාය තං විතං අප්පභාය තං දිට්ඨිං අප්පට්ඨිත්ථස්සථිඤ්ඤා යථාහතං නික්ඛිනො එවං නිරයෙති.

1. සක්ඛිති - මජ්ඣං, සා, සි 2

2. එකනචුතිකපො - සිච්ච, මජ්ඣං

3. පක්ඛික්ඛාදනෙත - සා

4. සාමඤ්ඤාමසංභුතාති ව - මජ්ඣං

5. ධානාචිගව්ඡනි-මජ්ඣං, සා.

6. කමන්තා ජහනති - සිච්ච.

ගාමිණි, මෙසේ පුළුවියනා ලද මහණ ගොයුම් තෙමේ ඉදින් තොපට “ගාමිණි එසේ ය. තථාගත තෙමේ නන් අයුරින් කුලයන්ට දයාව වණයි, ධකවරණ වණයි, අනුපමපාව වණ යැයි මෙසේ පවසා නම් ඒ මොහුට තෙපි මෙසේ කියන්නාහු ය: වහන්ස, එසේ නම් කුමක් හෙයින් සැක පහළකරන සුදු ඇට ඇති ලහයෙන් පැවතුම් ඇති දුබ්බ් පවත්නා කල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන සමග වාරිකාවෙහි හැසිරෙද්දී? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල නැසීම පිණිස පිළිපත්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල පිරිහෙළීම පිණිස පිළිපත්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල පෙළීම පිණිස පිළිපත්හ යි. ගාමිණි, තොප විසින් මේ දෙ කෙළවරක් ඇති පැන පුළුවියනා ලද මහණ ගොයුම් තෙමේ වමාරන්නට නො ම හැකි වන්නේ ය. ගිලින්නට නො ම හැකිවන්නේ යි.

එසේ ය හිමියනි යි අසිබ්බකපුක්‍ෂා ගාමිණි නිගණ්ඨනාන-පුක්‍ෂාහට පිළිවදන් අස්වා හුනාසනෙන් නැගිට නිගණ්ඨනානපුක්‍ෂා වැද පැදකුණු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ හග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් අසිබ්බක-පුක්‍ෂා ගාමිණි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නන් අයුරෙන් කුලයන්ට දයාව වණත් නු? ධකවරණ වණත් නු? අනුකමපාව වණත් නුයි. ගාමිණි, එසේ ය. තථාගත තෙමේ නන් අයුරෙන් කුලයන්ට දයාව වණ, ධක-වරණ වණ. අනුකමපාව වණ යි. වහන්ස, එසේ නම් කුමක් හෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැක පහළ කරන සුදු ඇට ඇති ලහයෙන් පැවතුම් ඇති දුබ්බ් පවත්නා කල්හි මහත් බික්සහන සමග වාරිකාවෙහි හැසිරෙද්දී? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල නැසීම පිණිස පිළිපත් හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල පිරිහෙළීම පිණිස පිළිපත්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල පෙළීම පිණිස පිළිපත්හ යි.

ගාමිණි, මම යමක් සිහි කෙරෙමි නම් එය මෙයින් එකානුවන කප ය. (මෙදකුර) පැසුණු අහරක් දීම පමණකින් නටවිරු කිසි කුලයක් නො දනිමි. යළිදු ආඨාය වූ මහත් ධන ඇති මහත් භොග ඇති බොහෝ රන් රිදී ඇති බොහෝ ප්‍රිත්‍යුපකරණ ඇති බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති යම් ඒ කුලයෝ වෙත් නම් ඒ සියල්ලෝ දන් දීමෙන් හටගත්තාහු ද සබවසින් හටගත්තාහු ද ශීලසංයමයෙන් හටගත්තාහු ද වෙති.

ගාමිණි, කුල නැසීම පිණිස හේතු අටෙකි. ප්‍රත්‍යය අටෙකි. රජුන්ගෙන් හෝ කුල නැසීමට යේ. සොරුන්ගෙන් හෝ කුල නැසීමට යේ. ගින්නෙන් හෝ කුල නැසීමට යේ. දියෙන් හෝ කුල නැසීමට යේ. තැන්පත් කරන ලද්ද හෝ නො ලබන්. වරදවා යොදන ලද සේවකයෝ හෝ කර්මාන්ත අත්හරින්. යමෙක් ඒ හෝගයන් විසුරුවා ද පිබ් හරි ද වනයා දමා ද කුලයෙහි එබඳු කුල අභුරෙක් හෝ උපදී. අනිය බවට අටවැන්න ය. ගාමිණි, කුලනැසීම පිණිස මේ හේතු අට ය, ප්‍රත්‍යය අටය. ගාමිණි මේ හේතු අට මේ ප්‍රත්‍යය අට ඇති කල්හි පවත්නා කල්හි යමෙක් “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල සිදීම පිණිස පිළිපත්හ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල පිරිහෙළීම පිණිස පිළිපත්හ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුල නැසීම පිණිස පිළිපත්හ”යි මට මෙසේ කියන්නේ නම් ගාමිණි, ඒ වචනය අත් නො හැර ඒ සිත අත් නො හැර ඒ දිට නො බැහැර කොට ගෙනෙන ලද්දක් බහා තබන ලද්දේ යම් සේ නම් එමෙන් නිරයෙහි වෙ යි.

එවං. වුතෙන අසිබ්බකපුතො ගාමණී භගවතං එතදවොච: අභිකක්ඛන්තං භතොන -පෙ- උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අස්සනගො පාණ්දපෙන සරණං ගතන්ති.

8. 1. 10

මණිවුළකසුත්තං.

424. එතං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵවනෙ කල්හැක- නිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජතොසුරෙ රාජපරිසායං සන්තිසින්නානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරා කරා උද්පාදි: “කප්පති සමණානං සත්තපුත්තියානං ජාතරූපරජනං, සාදියන්ති සමණා සත්තපුත්තියා ජාතරූපරජනං. පතිගණිතකම් සමණා සත්තපුත්තියා ජාතරූපරජනං”න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මණිවුළකො ගාමණී තස්සං පරිසායං නිසින්නො භොති. අථ ඛො මණිවුළකො ගාමණී තං පරිසං එතදවොච: මා අය්‍යා එවං අවුච්ඡන්ති, න කප්පති සමණානං සත්තපුත්තියානං ජාතරූපරජනං, න සාදියන්ති සමණා සත්තපුත්තියා ජාතරූපරජනං, න පතිගණිතකම් සමණා සත්තපුත්තියා ජාතරූපරජනං, නිකඛිත්තමණිසුවණ්ණා සමණා සත්තපුත්තියා අපෙතජාතරූපරජනාති. අසකම් ඛො මණිවුළකො ගාමණී තං පරිසං සක්ඛෙපෙතුං. අථ ඛො මණිවුළකො ගාමණී යෙන භගවා තෙනුපසංඛිංගම්. උපසංඛිංගම්ඤා භගවතං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මණිවුළකො ගාමණී භගවතං එතදවොච:

ඉධ භතොන රාජතොසුරෙ රාජපරිසායං සන්තිසින්නානං සන්ති- පතිතානං අයමන්තරා කරා උද්පාදි: කප්පති සමණානං සත්ත- පුත්තියානං ජාතරූපරජනං, සාදියන්ති සමණා සත්තපුත්තියා ජාතරූප- රජනං, පතිගණිතකම් සමණා සත්තපුත්තියා ජාතරූපරජනකම්. එවං. වුත්තාහං භතොන තං පරිසං එතදවොච: මා අය්‍යා එවං අවුච්ඡන්ති, න කප්පති සමණානං සත්තපුත්තියානං ජාතරූපරජනං, න සාදියන්ති සමණා සත්තපුත්තියා ජාතරූපරජනං, න පතිගණිතකම් සමණා සත්තපුත්තියා ජාතරූපරජනං, නිකඛිත්තමණිසුවණ්ණා සමණා සත්තපුත්තියා අපෙතජාතරූපරජනාති. අසකම් ඛොහං තං භතොන පරිසං සක්ඛෙපෙතුං. කච්චාහං භතොන එවං ව්‍යාකරමානො වුත්තවාදී වෙච භගවතො භොමි, න ච භගවතං අභුතෙන අබ්භාවිකමි, ධර්මස්ස වානුධර්මං ව්‍යාකරොමි, න ච කොච්චි සහ ධම්මකො වාදනුපාතො ගාරඤ්ඤං යානං ආගමස්සිති.

මෙසේ වදළ කල්හි අසිඛකපුත්ත ගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, ඉතා මැනවි .. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිමිසෙන් සරණ ගිය උවසුවකු කොට මා දරන සේක්වා යි.

8. 1. 10

මණිවුළක සූත්‍රය

424. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාස නම් වෙළඳවාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එයමයෙහි රජුගේ ඇතුළු පුර රජපිරිසෙහි එක්දස් ව හිඳගත්තවුන් අතර මේ අතුරු කරාව පහළ විය: ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට රන්රිදී කැපය. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී ඉවසත්. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන් රිදී පිළිගනිති යි.

එකල්හි මණිවුළකගාමිණී තෙමේ ඒ පිරිසෙහි හුන්නේ වෙයි. ඉක්බිති මණිවුළක ගාමිණී තෙමේ ඒ පිරිසට මෙය කී ය: ආයඨයෙනි, මෙසේ නො කියනු මැනවි. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට රන්රිදී නො කැපය. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී නො ඉවසත්. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී නො පිළිගනිත්. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ බහා තැබූ රන් රුවන් ඇතියහ. ඉවත් වූ රන්රිදී ඇතියහ යි. මණිවුළක ගාමිණී තෙමේ ඒ පිරිස හඟවන්නට හැකි විය. එකල්හි මණිවුළක ගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීමේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් මණිවුළක ගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය:

වහන්ස, මෙහි රජුගේ ඇතුළු පුර රජපිරිසෙහි එක්දස්ව හිඳ ගත්තවුන් අතර මේ අතුරු කරාව පහළ විය: ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට රන්රිදී කැපය, ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී ඉවසත්, ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී පිළිගනිති යි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි මම ඒ පිරිසට මෙය කීමි: ආයඨයෙනි, මෙසේ නො කියනු මැනවි. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට රන්රිදී නො කැපය. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී නො ඉවසත්. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී නො පිළිගනිත්. ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ බහා තැබූ රන් රුවන් ඇතියහ. ඉවත් වූ රන්රිදී ඇතියහ යි. වහන්ස, මම ඒ පිරිස හඟවන්නට හැකි වීමි. වහන්ස කිම, මම මෙසේ පවසන්නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන උද්දක් කියන්නෙක් වෙමි ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බොරුවෙන් නො ද වෝදනා කෙරෙමි ද? දහමට අනුදමහක් පවසන්නෙමි ද? කරුණු සහිත කිසියම් වාදනුපාතයෙක් ගැරහිය යුතු තැනට නො ද පැමිණේ ද යි.

තඤ්ඤාං භාමණී ඵලං ව්‍යාකරමානො වුක්ඛවාදී වෙව මෙ භොසි, න ච මං අභුතෙන අබ්භාවිකංසි, ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොසි, න ච කොචි සභධම්මකො වාදනුපානො භාරඤ්ඤාං යානං ආගච්ඡති. න හි කප්පති භාමණී සමණානං සක්කාපුත්තියානං ජාතරූපරජනං, න සාදියංසති සමණා සක්කාපුත්තියා ජාතරූපරජනං, න පතිගණ්ඨකංසී සමණා සක්කාපුත්තියා ජාතරූපරජනං, නික්ඛිත්ත මණිසුචණ්ණා සමණා සක්කාපුත්තියා අපෙතජාතරූපරජනා.

යස්ස ඛො භාමණී ජාතරූපරජනං කප්පති, පඤ්ඤාපි තස්ස කාමඉණා කප්පතී. යස්ස පඤ්ඤාකාමඉණා කප්පතී, ඵකංසෙතෙන භාමණී ධාරෙය්‍යාසි; අස්සමණධම්මො අසක්කියපුත්තියධම්මොති. අපිවාහං භාමණී ඵලං වද්මි: තිණං තිණස්සීකෙන පරියෙසිතංඛං, දුරු දුරුස්සීකෙන පරියෙසිතංඛං, සකචං සකචස්සීකෙන පරියෙසිතංඛං පුරියො පුරියස්සීකෙන පරියෙසිතංඛං. නඤ්ඤවාහං භාමණී කෙනවි පරියායෙන ජාතරූපරජනං සාදිතංඛං පරියෙසිතංඛංසති වද්මිති.

8. 1. 11

හද්දකසුත්තං

425. ඵකං සමයං හගවා මලලෙසු¹ විහරති උරුවෙලකස්ස නාම මලලානං නිගමො. අථ ඛො හද්දකො² භාමණී යෙන හගවා තෙත්තපසංඝාමී. උපසංඝාමීඤ්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසිදි. ඵකමන්තං නිසිනෙතො ඛො හද්දකො භාමණී හගවන්තං ඵතදවොච: සාධු මෙ හතොත හගවා දුක්ඛස්ස සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා දෙසෙතුති. අහඤ්ඤා³ තෙ භාමණී අතීතං අඤ්ඤානං ආරංඛ දුක්ඛස්ස සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා දෙසෙය්‍යා: “ඵලං අභොසි අතීතමඤ්ඤාන”න්ති තත්ත තෙ සියා කඛිංසා සියා විමති. අහඤ්ඤා තෙ භාමණී අනාගතමඤ්ඤානං ආරංඛ දුක්ඛස්ස සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා දෙසෙය්‍යා: “ඵලං හවිස්සති අනාගතමඤ්ඤාන”න්ති තත්තාපි තෙ සියා කඛිංසා සියා විමති. අපිවාහං භාමණී ඉධෙව නිසිනෙතො ඵත්ථ ව තෙ නිසිතත්තස්ස දුක්ඛස්ස සමුදයඤ්ඤා අත්ථගමඤ්ඤා දෙසිය්‍යාමි. තං සුණොහි, සාධුකං මනසි කරොහි, භාසිය්‍යාමිති. ඵලං හතොතති ඛො හද්දකො භාමණී හගවතො පටිඤ්ඤාසි හගවා ඵතදවොච:

1. මලලෙසු - සි 1, 2

2. හද්දකො - සි 1, ගතධම්මකො - ස්‍යා

3. අහඤ්ඤා සි 1, ස්‍යා

ගාමණී, එකාන්තයෙන් තෙපි මෙසේ පවසන්නාහු මවිසින් කියන ලද්දක් කියන්නෙක් ද වඩු. මට බොරුවෙන් නො ද වෝදනා කරවු. දහමට ද අනුදහමක් පවසවු. කරුණු සහිත කිසියම් වාදනුපාතයෙක් ගැරහිය යුතු තැනට නො ද පැමිණේ. ගාමණී ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයන්ට රන්රිදී නො ම කැපය. ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී නො ඉවසත්. ශ්‍රමණ-ශාක්‍යපුත්‍රයෝ රන්රිදී නො පිළිගනිත්. ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ බහා නැඩු රන්රුවන් ඇතියහ. ඉවත් වූ රන්රිදී ඇතියහ.

ගාමණී යමකුට රන්රිදී කැප වේ නම් ඔහුට පස්කම් ගුණ ම කැප වේ. යමකුට පස් කම්ගුණ කැප වේ නම් එකාන්තයෙන් අශ්‍රමණ ධර්ම ඇත්තෙක. අශාක්‍යපුත්‍රීය ධර්ම ඇත්තෙකැ යි මෙය දරන්නෙහි ය. ගාමණී වැලි දු මම මෙසේ කියමි. තණුවලින් ප්‍රයෝජන ඇත්තහු විසින් තණ සෙවිය යුතු ය. දුවවලින් ප්‍රයෝජන ඇත්තහු විසින් දුව සෙවිය යුතු ය. ගැලින් ප්‍රයෝජන ඇත්තහු විසින් ගැල සෙවිය යුතු ය. පුරුෂයාගෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තහු විසින් පුරුෂයා සෙවිය යුතු ය. ගාමණී කිසි අයුරකින් රන්රිදී ඉවසිය යුතු ය, සෙවිය යුතු යයි මම නො ම කියමි යි.

8. 1. 11

හද්‍යක සූත්‍රය

425. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මලලදහව්වෙහි උරුවෙල-කසා නම් මලලයන්ගේ නියමගම්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි හද්‍යක ගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් හද්‍යක ගාමණී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: “මැනවැ වහන්ස, මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුකෙහි හටගැනීමත් අස්තගමයත් දෙයනා කරන සේක්වා” යි. ගාමණී ඉදින් මම තොපට ඉකුත් කල ඇරබ “ඉකුත් කල මෙසේ විය” යි දුකෙහි හටගැනීමත් අස්තගමයත් දෙයන්නෙමි නම් එහි ලා තොපට සැකයෙක් වන්නේ ය, විමතියෙක් වන්නේ ය. ගාමණී ඉදින් මම තොපට මතු කල ඇරබ “මතු කල මෙසේ වන්නේය” යි දුකෙහි හටගැනීමත් අස්තගමයත් දෙයන්නෙමි නම් එහි ලා ද තොපට සැකයෙක් වන්නේ ය, විමතියෙක් වන්නේ ය. ගාමණී වැලි දු මම මෙහි ම හුන්නෙමි මෙහි ම හුන් තොපට දුකෙහි හටගැනීමත් අස්තගමයත් දෙයන්නෙමි එය අසවු. මැනවින් මෙතෙහි කරවු. කියන්නෙමි යි. එසේ ය වහන්සැ යි හද්‍යක ගාමණී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ට පිළිවදන් ඇස්වීය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක:

නං කිලිඤ්ඤාසි ගාමනී අතී තෙ උරුවෙලකපො මනුස්සා
 යෙසනෙත වධෙන වා බන්ධෙන වා ජාතියා වා ගරභාය වා
 උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකඛදෙමනස්සපායාසාති. අතී මෙ
 හනෙත උරුවෙලකපො මනුස්සා යෙසං මෙ වධෙන වා බන්ධෙන වා
 ජාතියා වා ගරභාය වා උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකඛදෙමනස්ස-
 පායාසාති. අතී පන තෙ ගාමනී උරුවෙලකපො මනුස්සා
 යෙසනෙත වධෙන වා බන්ධෙන වා ජාතියා වා ගරභාය වා
 නුපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකඛදෙමනස්සපායාසාති. අතී මෙ
 හනෙත උරුවෙලකපො මනුස්සා යෙසං මෙ වධෙන වා බන්ධෙන වා
 ජාතියා වා ගරභාය වා නුපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකඛදෙමනස්ස-
 පායාසාති.

කොත්‍ර ඛො ගාමනී හෙතු කො පච්චයො යෙන තෙ එකච්චානං
 උරුවෙලකපඨියානං මනුස්සානං වධෙන වා බන්ධෙන වා ජාතියා වා
 ගරභාය වා උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකඛදෙමනස්සපායාසා? කො
 පන ගාමනී හෙතු කො පච්චයො යෙන තෙ එකච්චානං උරුවෙල-
 කපඨියානං මනුස්සානං වධෙන වා බන්ධෙන වා ජාතියා වා ගරභාය වා
 නුපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකඛදෙමනස්සපායාසාති. යෙසං මෙ
 හනෙත උරුවෙලකපඨියානං මනුස්සානං වධෙන වා බන්ධෙන වා
 ජාතියා වා ගරභාය වා උපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකඛදෙමනස්ස-
 පායාසා, අතී මෙ තෙසු ඡතුරාගො. යෙසං පන මෙ හනෙත
 උරුවෙලකපඨියානං මනුස්සානං වධෙන වා බන්ධෙන වා ජාතියා වා
 ගරභාය වා නුපපජ්ජෙය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකඛදෙමනස්සපායාසා, නතී
 මෙ තෙසු ඡතුරාගොති.

ඉමිනා කං ගාමනී ධම්මෙන දිට්ඨෙන විදිතෙන අකාලිකෙන
 පකෙතන පරියොගාලෙහන අතීතානාගතෙ නයං තෙහි, යං ඛො
 කිඤ්ඤා අතීතමඤ්ඤානං දුක්ඛං උපපජ්ජමානං උපපජ්ජති, සබ්බතං
 ඡතුමුලකං ඡතුතිදනං, ඡතුෙ හි මූලං දුක්ඛස්ස යං හි කිඤ්ඤා අනාගත-
 මඤ්ඤානං දුක්ඛං උපපජ්ජමානං උපපජ්ජති, සබ්බතං ඡතුමුලකං
 ඡතුතිදනං ඡතුෙ හි මූලං දුක්ඛස්සාති. අවජරියං හනෙත අබ්‍රහ්ම
 හනෙත යාව පුභාසිතමිදං හනෙත හගවතා “යං කිඤ්ඤා ¹අතීතමඤ්ඤානං
 දුක්ඛං උපපජ්ජමානං උපපජ්ජති සබ්බතං ඡතුමුලකං ඡතුතිදනං,
 ඡතුෙ හි මූලං දුක්ඛස්ස. යං කිඤ්ඤා අනාගතමඤ්ඤානං දුක්ඛං
 උපපජ්ජමානං උපපජ්ජති සබ්බතං ඡතුමුලකං ඡතුතිදනං, ඡතුෙ හි
 මූලං දුක්ඛස්සාති.”²

1 අතීතමඤ්ඤානාහි පාඨො මරමමපොකුතෙ න දියසතෙ

2 අනාගත පාඨොපි මරමමපොකුතෙ න දියසතෙ

ශාමණී ඒ කීමැයි හඬවු ද? යම් කෙනෙකුන්ගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ තොපට සොකපරිදේව දුක්ඛදෙමනස්ස උපායාසයෝ උපදනාහු නම් උරුවෙලකපයෙහි තොපට එබඳු මිනිස්සු ඇද්දැයි. වහන්ස, යම් කෙනෙකුන්ගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ මට සොකපරිදේව දුක්ඛදෙමනස්ස උපායාසයෝ උපදනාහු නම් උරුවෙලකපයෙහි මට එබඳු මිනිස්සු ඇතැයි. ශාමණී යම් කෙනෙකුන්ගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ තොපට සොකපරිදේව දුක්ඛදෙමනස්ස උපායාසයෝ නූපදනාහු නම් උරුවෙලකපයෙහි තොපට එබඳු මිනිස්සු ඇද්දැයි. වහන්ස, යම් කෙනෙකුන්ගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ මට සොකපරිදේව දුක්ඛදෙමනස්ස උපායාසයෝ නූපදනාහු නම් උරුවෙලකපයෙහි මට මෙබඳු මිනිස්සු ඇතැයි.

ශාමණී, යම් භෙයකින් තොපට උරුවෙලකපය වැසි ඇතැම් මිනිසුන්ගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ සොකපරිදේවදුක්ඛදෙමනස්ස උපායාසයෝ උපදනාහු නම් එයට කීමෙක් හෙතු ද? කීමෙක් ප්‍රත්‍යය ද? ශාමණී යම් භෙයකින් තොපට උරුවෙලකපය වැසි ඇතැම් මිනිසුන්ගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ තොපට සොක පරිදේව දුක්ඛදෙමනස්ස උපායාසයෝ නූපදනාහු නම් එයට කීමෙක් හේතු ද? කීමෙක් ප්‍රත්‍යය දැයි. වහන්ස, උරුවෙලකපය වැසි යම් මිනිසුන්ගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ මට සෝක පරිදේව දුක්ඛදෙමනස්ස උපායාසයෝ උපදනාහු නම් ඔවුන් කෙරෙහි මට ඡන්දරාගය ඇත. වහන්ස, උරුවෙලකපය වැසි යම් මිනිසුන්ගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ මට සෝක පරිදේව දුක්ඛදෙමනස්ස උපායාසයෝ නූපදනාහු නම් ඔවුන් කෙරෙහි මට ඡන්දරාගය නැතැයි.

ශාමණී, දුටු දන් අකාලික වූ පැමිණි බැයගත් මේ දහමින් තෙපි අතීතානාගත දෙකෙහි නය පමුණුවවු. ඉකුත් කල යම් කිසි දුක්ඛ උපදනේ උපදී ද, ඒ සියල්ල ආසාව මුල් කොට ඇත්තේ ය. ආසාව නිදන කොට ඇත්තේ ය. දුක්ඛ ආසාව ම මුල් ය. මතු කල යම් කිසි දුක්ඛ උපදනේ උපදින්නේ ද ඒ සියල්ල ආසාව මුල් කොට ඇත්තේ ය. ආසාව නිදන කොට ඇත්තේ ය. දුක්ඛ ආසාව ම මුලැයි. වහන්ස අසිරියෙකි. වහන්ස පුද්ගලයෙකි. වහන්ස ඉකුත් කල යම් කිසි දුක්ඛ උපදනේ උපදී නම් ඒ සියල්ල ආසාව මුල් කොට ඇත්තේ ය. ආසාව නිදන කොට ඇත්තේ ය. දුක්ඛ ආසාව ම මුල් ය. මතු කල යම් කිසි දුක්ඛ උපදනේ උපදින්නේ නම් ඒ සියල්ල ආසාව මුල් කොට ඇත්තේ ය. ආසාව නිදන කොට ඇත්තේ ය. දුක්ඛ ආසාව ම මුලැයි. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කෙතරම් මැනවින් වදාරන ලද්දේ ද?

අපි මෙ හතොත වීරවාසී¹ නාම කුමාරො, බහි ආවසරො² පටිවසති, සො ඛවාහං හතොත කාලසෙසව වුට්ඨාය පුරිසං උයොපථෙථි: “ගව්ඡ හණෙ වීරවාසී කුමාරං ජානාහීති. යාවකිව්ඤ්ඤි හතොත සො පුරිසො නාගවඡති තස්ස මෙ භොතෙව අඤ්ඤාථංතං; මා හෙව³ වීරවාසිස්ස කුමාරස්ස කිඤ්ඤා ආබාධයිජාති.⁴ තං කිමඤ්ඤයි ගාමණී, වීරවාසිස්ස තෙ කුමාරස්ස වධෙන වා බන්ධෙන වා ජානියා වා ගරභාය වා උපපජ්ජය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකබ්දෙමනස්සු-පායාසාති. වීරවාසිස්ස මෙ හතොත කුමාරස්ස වධෙන වා බන්ධෙන වා ජානියා වා ගරභාය වා ජීවිතස්සපි සියා අඤ්ඤාථංතං, කිමපන මෙ නුප්පජ්ජය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකබ්දෙමනස්සුපායාසාති. ඉමිනාපි බො එතං ගාමණී පරියායෙන වෙදිතඤ්ඤං. “යං කිඤ්ඤා ද්දකං උපපජ්ජමානං උපපජ්ජති, සබ්බන්තං ඡන්දමුලකං ඡන්දනිදනං ඡන්දෙ හි මූලං ද්දකංස්සා”ති.

තං කිමඤ්ඤයි ගාමණී යද තෙ වීරවාසිස්ස මානා අදිට්ඨා ආසි අස්සුතා, අහොසි වීරවාසිස්ස මාතුයා ඡන්දෙ වා රාගො වා පෙමං වාති. තො හෙතං හතොත, දුක්ඛං වා තෙ ගාමණී ආගමම සවිතං වා තෙ ගාමණී ආගමම එවතොත අහොසි: වීරවාසිස්ස මාතුයා ඡන්දෙ වා රාගො වා පෙමං වාති. එවං හතොත, තං කිමඤ්ඤයි ගාමණී, වීරවාසිස්ස මාතුයා තෙ වධෙන වා බන්ධෙන වා ජානියා වා ගරභාය වා උපපජ්ජය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකබ්දෙමනස්සුපායාසාති. වීරවාසිස්ස මාතුයා මෙ හතොත වධෙන වා බන්ධෙන වා ජානියා වා ගරභාය වා ජීවිතස්සපි සියා අඤ්ඤාථංතං, කිමපන මෙ නුප්පජ්ජය්‍යං සොකපරිදෙවද්දකබ්දෙමනස්සුපායාසාති. ඉමිනාපි බො එතං ගාමණී පරියායෙන වෙදිතඤ්ඤං. යං කිඤ්ඤා ද්දකං උපපජ්ජමානං උපපජ්ජති සබ්බන්තං ඡන්දමුලකං ඡන්දනිදනං, ඡන්දෙහි මූලං ද්දකංස්සාති.

8. 1. 12

රාසියසුත්තං

426. අථ බො රාසියො ගාමණී යෙන හගවා තෙත්තපසඤ්ඤා උපසඤ්ඤාත්තා හගවන්තං අභිවාදෙත්තා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො රාසියො ගාමණී හගවන්තං එතද්වොච: සුතං මෙතං හතොත සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරභති, සබ්බං තපසං. දුබ්බජීවි. එකංසෙන උපවදති උපකෙකාසතීති. යෙ තෙ හතොත එවමාහංසු: සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරභති, සබ්බං තපසං. දුබ්බජීවි. එකංසෙන උපවදති උපකෙකාසතීති. කථි තෙ හතොත හගවන්තො දුක්ඛවාදිනො න ච හගවන්තං අභුතෙන අබ්භාවිකභක්ති, ධම්මස්ස වානුධරිං. ව්‍යාකරොහති, න ච කොචි සහධම්මිකො චාදනුපාතො ගාරස්සං. යානං ආගවඡතිති.

1 වීරවාසී - සි 1, 2

2 ආවසරො - අවසරො

3 හෙවං - සා

4 ආබාධයොරාති-සා

වහන්ස මට විරවාසි නම් කුමරෙක් ඇත. නුවරින් බැහැර වෙසෙයි. වහන්ස, ඒ මම කලින් ම නැගිට “කොල යව, විරවාසි කුමරු දනුව” යි පුරුෂයකු පිටත් කොට යවමි. වහන්ස, යම්තාක් ඒ පුරුෂ තෙමේ නො පැමිණේ ද (ඒ තාක්) විරවාසි කුමරුට කිසි පිඩාවක් නො වේ වා යි ඒ මට අන් අයුරෙක් වේ මැ යි. භාමණි ඒ කිමැ යි හඟිවු ද? විරවාසි කුමරුහුගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ තොපට සෝක පරිදේව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ උපදනාහු ද යි. වහන්ස විරවාසි කුමරුහුගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ මාගේ දිවියෙහි ද අන් අයුරෙක් වන්නේ ය. කීමෙක් ද මට සොක පරිදේව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ නූපදනාහු ද යි. භාමණි, යම්කිසි දුක්ඛ උපදනේ උපදී නම් ඒ සියල්ල ආසාව මුල්කොට ඇත්තේ ය. ආසාව නිදන කොට ඇත්තේ ය. දුක්ඛ ආසාව ම මුලැ යි මෙය මේ නයෙනුදු දහයුත්තේ ය.

භාමණි, ඒ කිමැ යි හඟිවු ද? යම් කලෙක තා විසින් විරවාසිගේ මව නො දක්නා ලද්දී වූවා ද නො අසන ලද්දී වූවා ද (එකල්හි) විරවාසිගේ මව කෙරෙහි ජන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ වී ද යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය. භාමණි තාගේ දැකීමට පැමිණ හෝ තාගේ ඇසීමට පැමිණ හෝ මෙසේ තොපට විරවාසි මව කෙරෙහි ජන්දයෙක් හෝ රාගයෙක් හෝ ප්‍රේමයෙක් හෝ වී ද යි. වහන්ස එසේ ය. භාමණි ඒ කිමැ යි හඟිවු ද, විරවාසිමවගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ තොපට සෝක පරිදේව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ උපදනාහු ද යි. වහන්ස විරවාසිමවගේ නැසීමෙන් හෝ බැඳීමෙන් හෝ පිරිහීමෙන් හෝ ගැරහීමෙන් හෝ මාගේ දිවියෙහි දු අන් අයුරෙක් වන්නේ ය. කීමෙක් ද මට සෝක පරිදේව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ නූපදින්නාහු ද යි. භාමණි යම් කිසි දුක්ඛ උපදනේ උපදී නම් ඒ සියල්ල ආසාව මුල් කොට ඇත්තේ ය. ආසාව නිදන කොට ඇත්තේ ය. දුක්ඛ ආසාව ම මුලැ යි. මෙය මේ නයෙනුදු දහයුත්තේ යි.

8. 1. 12

රාසිය සූත්‍රය

426. එකල්හි රාසියභාමණි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් රාසිය භාමණි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය, වහන්ස, ශ්‍රමණ ගෞතම සියලු තපස ගරහයි. රුක්ෂථිකා ඇති සියලු තපසුන්ට එකාන්තයෙන් දෙස් කියයි. අපභාස කෙරේ” යි මවිසින් මෙය අසන ලදී. වහන්ස “ශ්‍රමණ ගෞතම සියලු තපස ගරහයි. රථ දිවි ඇති සියලු තපසුන්ට එකැතින් දෙස් කියයි, අපභාස කෙරේ” යි යම් ඒ කෙනෙක් මෙසේ කීහු නම්, වහන්ස කිම ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කියන ලද්දක් කියනසුලු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභූතයෙන් වෝදනා නො කෙරෙද් ද? දහමට අනුකූල දහමක් ප්‍රකාශ කෙරෙද් ද? කිසියම් කරුණු සහිත වාදනුපාතයක් ගැරහිය යුතු බවට නො ම පැමිණේද යි.

යෙ තෙ ගාමණී ඵවමාහංසු: සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරහති, සබ්බං තපසිං දුබ්ථිං ඵකංසෙන උපවදති, උපකෙතාසතීති, න මෙ තෙ වුත්තවාදිනො, අබ්භාවිකබ්බති ච පන මං තෙ අසනා අභුතෙන¹. ඥෙ මෙ ගාමණී අනා පබ්බජිතෙන න සෙවිතබ්බා: යො වායං කාමෙසු කාමසුබලලිකානුයොගො තීනො ගමෙවා පොථුජ්ජනිකො අනරියො අනස්සංහිතො. යො වායං අතඤ්ඤාමරානුයොගො දුක්ඛො අනරියො අනස්සංහිතො, ඵනෙ තෙ ගාමණී උභො අනෙත අනුපගමම මජ්ඣිමා පටිපදු තරාගතෙන අභිසම්බුද්ධා වත්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. කතමා ච සා ගාමණී මජ්ඣිමා පටිපදු තරාගතෙන අභිසම්බුද්ධා වත්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති, අයමෙව අරියො අට්ඨධර්මකො මග්ගො, සෙයාර්ථදා: සමොදිට්ඨි -පෙ- සමොසමාධි. අයං ඛො සා ගාමණී මජ්ඣිමා පටිපදු තරාගතෙන අභිසම්බුද්ධා වත්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති.

තයො ඛො මෙ ගාමණී කාමභොගීනො සනො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො, ඉධ ගාමණී ඵකචො කාමභොගී අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන න අනානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහරති² න පුඤ්ඤති කරොති, ඉධ පන ගාමණී, ඵකචො කාමභොගී අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අනානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහරති න පුඤ්ඤති කරොති. ඉධ පන ගාමණී ඵකචො කාමභොගී අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අනානං සුඛෙති පිණෙති සංවිහරති පුඤ්ඤති ච කරොති.

ඉධ පන ගාමණී ඵකචො කාමභොගී ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනපි අසාහසෙනපි. ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙනපි අසාහසෙනපි න අනානං සුඛෙති පිණෙති, න සංවිහරති, න පුඤ්ඤති කරොති. ඉධ පන ගාමණී ඵකචො කාමභොගී ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනපි අසාහසෙනපි. ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙනපි අසාහසෙනපි අනානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහරති න පුඤ්ඤති කරොති. ඉධ පන ගාමණී ඵකචො කාමභොගී ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනපි අසාහසෙනපි, ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙනපි අසාහසෙනපි අනානං සුඛෙති පිණෙති සංවිහරති පුඤ්ඤති ච කරොති.

1. අසනා අවිජා අභුතෙන - මජ්ඣං.

2. සංවිහරති - සී 1, 2

ගාමිණි, ශ්‍රමණ ගෞතම සියලු තපස ගරහයි. රළු දිවි ඇති තපසුන්ට එකැතින් දෙස් කියයි අපහාස කෙරේ යි යම් කෙනෙක් මෙසේ කිහු නම් ඔහු මවිසින් කියන ලද්දක් කියනසුලු නො වෙති. ඔහු අසත්‍යයෙන් අභූතයෙන් මට වෝදනා ද කෙරෙති, ගාමිණි පැද්දහු විසින් නො සෙවියයුතු මේ අන්ත දෙකෙකි: ලාමක වූ ගැමි දහමක් වූ පුහුදුන්හට අයත් අනායාස වූ අනාර්ථයෙන් යුක්ත වූ කාමයන්හි යම් මේ කම්සුවය අනු ව යෙදීමෙකුත් වේ ද, දුක් වූ අනායාස වූ අනාත්‍යයෙන් යුක්ත වූ යම් මේ සිරුරට දුක් දීමෙහි යෙදීමෙකුත් වේ ද (යන මේ දෙකයි). ගාමිණි තරාගතයන් විසින් ඒ මේ අන්ත දෙකට නො පැමිණ වෙසෙසින් අවබෝධ කරන ලද මැදුම් පිළිවෙත ඇස ඇති කරන්නේ ය. නැණ ඇතිකරන්නේ ය වෙසෙස් දැනුම පිණිස සිවුසස් දැනුම පිණිස නිවන් පිණිස පවතී. තරාගතයන් විසින් අවබෝධ කරන ලද ඇස ඇති කරන නැණ ඇති කරන ඒ කවර නම් මැදුම් පිළිවෙතෙක් කෙලෙස් සන්තිදීම පිණිස වෙසෙස් දැනුම පිණිස සිවුසස් දැනුම පිණිස නිවන් පිණිස පවතී ද, මේ අරිආටභිමහ මෑ යි, එනම්: සමොද්ධි ... සමොසමාධි යි. ගාමිණි තරාගතයන් විසින් අවබෝධ කරන ලද ඒ මේ මැදුම් පිළිවෙත ඇස ඇති කරන්නේ ය. නැණ ඇති කරන්නේ ය. සන්තිදීම පිණිස වෙසෙස් දැනුම පිණිස සිවුසස් දැනුම පිණිස නිවන් පිණිස පවතී.

ගාමිණි මේ කාමභෝගිහු තිදෙනෙක් ලොව ඇතියහ. විද්‍යමානයහ. කවර තිදෙනෙක් ද යත්: ගාමිණි මෙහි ඇතැම් කාමභෝගියෙක් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොය යි. නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සුවපත් නො කෙරෙ යි. නො පිණවයි. අනුන්ට නො බෙදයි. පින් නො කෙරෙයි. ගාමිණි මෙහි ඇතැම් කම් සුව විඳින්නෙක් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයයි. නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සුවපත් කෙරෙයි. පිණවයි. අනුන්ට නො බෙදයි. පින් නො කෙරෙයි. ගාමිණි මෙහි ඇතැම් කම් සුව විඳින්නෙක් නොදැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයයි. නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සුවපත් කෙරෙයි. පිණවයි. අනුන්ට බෙදයි. පින් ද කෙරෙයි.

ගාමිණි මෙහි ඇතැම් කම්සැප විඳින්නෙක් දැනුමින් හා නො දැනුමින් ද සැහැසිකමින් හා නො සැහැසිකමින් ද භෝග සොය යි. දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සුවපත් නො කෙරෙයි. නො පිණවයි. නො බෙදයි. පින් නො කරයි. ගාමිණි මෙහි ඇතැම් කම්සුව විඳින්නෙක් දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයයි. දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරෙයි. පිණවයි. නො බෙදයි. පින් නො කෙරෙයි. ගාමිණි මෙහි ඇතැම් කම්සුව විඳින්නෙක් දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයයි. දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරෙයි. පිණවයි. බෙදයි. පින් ද කෙරෙයි.

ඉධ පන ගාමණී එකච්චා කාමභොගී ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන න අත්තානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහරති න පුඤ්ඤාති කරොති. ඉධ පන ගාමණී, එකච්චා කාමභොගී ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහරති න පුඤ්ඤාති කරොති. ඉධ පන ගාමණී එකච්චා කාමභොගී ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිණෙති සංවිහරති පුඤ්ඤාති ච කරොති. තෙ ච භොගෙ ගථිතො¹ මුළිඡිතො අරුක්ඛාපනො අනාදීනවදස්සාවී අනිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති. ඉධ පන ගාමණී එකච්චා කාමභොගී ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිණෙති සංවිහරති පුඤ්ඤාති ච කරොති. තෙ ච භොගෙ අගථිතො අමුළිඡිතො අනරුක්ඛාපනො අනාදීනවදස්සාවී නිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති.

තත්‍ර ගාමණී යායං කාමභොගී අධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධර්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන න අත්තානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහරති න පුඤ්ඤාති කරොති, අයං ගාමණී කාමභොගී තීභි යානෙහි ගාරඥො. කතමෙහි තීභි යානෙහි ගාරඥො. අධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරඥො, න අත්තානං සුඛෙති පිණෙතිති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරඥො, න සංවිහරති න පුඤ්ඤාති කරොතිති ඉමිනා තතියෙන යානෙන ගාරඥො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමෙහි තීභි යානෙහි ගාරඥො.

තත්‍ර ගාමණී යායං කාමභොගී අධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධර්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහරති න පුඤ්ඤාති කරොති. අයං ගාමණී කාමභොගී ද්විභි යානෙහි ගාරඥො, එකෙන යානෙන පාසංසො. කතමෙහි ද්විභි යානෙහි ගාරඥො? අධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරඥො, න සංවිහරති න පුඤ්ඤාති කරොතිති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරඥො. කතමෙන එකෙන යානෙන පාසංසො; අත්තානං සුඛෙති පිණෙතිති ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමෙහි ද්විභි යානෙහි ගාරඥො, ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො.

1. ගථිතො - මරණ, සා.

ගාමණී මෙහි ඇතැම් කම්සැප විදින්නෙක් දූහැමිනුත් නො සැහැසිකම්නුත් හෝග සොයයි. දූහැමින් නො සැහැසිකම්නි හෝග සොයා තමා සැපවත් නො කෙරෙයි. නො පිණවයි. නො බෙදයි. පින් නො කෙරෙයි. ගාමණී මෙහි ඇතැම් කම්සැප විදින්නෙක් දූහැමින් නො සැහැසිකම්නි හෝග සොයයි. දූහැමින් නො සැහැසිකම්නි හෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරෙයි. පිණවයි. නො බෙදයි. පින් නො කෙරෙයි. ගාමණී මෙහි ඇතැම් කම්සැප විදින්නෙක් දූහැමින් නො සැහැසිකම්නි හෝග සොයයි. දූහැමින් නො සැහැසිකම්නි හෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරෙයි. පිණවයි. බෙදයි. පින් ද කෙරෙයි. ඒ හෝග ද ඇලුනේ මුසපත් වූයේ ගැලුනේ දෙස් නො දක්නාසුලු ව නික්ම යෑමේ නුවණ නැති ව වළඳයි. ගාමණී, මෙහි ඇතැම් කම්සැප විදින්නෙක් දූහැමින් නො සැහැසිකම්නි හෝග සොයයි. දූහැමින් නො සැහැසිකම්නි හෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරෙයි. පිණවයි. බෙදයි. පින් ද කෙරෙයි. ඒ හෝග ද නො ඇලී නො මුසපත් ව නො ගැලී දෙස් දක්නාසුලු ව නික්ම යෑමේ නුවණ ඇති ව වළඳයි.

ගාමණී එහි යම් කම්සැප විදින්නෙක් නොදූහැමින් සැහැසිකමන් හෝග සොයා ද නො දූහැමින් සැහැසිකම්නි හෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරේ ද පිණවා ද නො බෙද ද පින් නො කෙරේ ද, ගාමණී මේ කම්සැප විදින්නා කරුණු තුනකින් ගැරහියයුතු ය. කවර කරුණු තුනකින් ද යත්: නො දූහැමින් සැහැසිකම්නි හෝග සොයයි මේ පළමුවැනි කරුණින් ගැරහිය යුතු ය. තමා සුවපත් නො කෙරෙයි, නො පිණවා යි මේ දෙවෙනි කරුණෙන් ද ගැරහියයුතු ය. නො බෙදයි. පින් නො කෙරේ යි මේ තෙවෙනි කරුණෙන් ද ගැරහිය යුතු ය. ගාමණී මේ කාමහෝගී තෙමේ මේ තෙකරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ.

ගාමණී එහි යම් මේ කාමහෝගියෙක් නො දූහැමින් සැහැසිකම්නි හෝග සොයයි. නො දූහැමින් සැහැසිකම්නි හෝග සොයා තමා සුවපත් කෙරේ ද පිණවා ද නො බෙද ද පින් නො කෙරේ ද, ගාමණී මේ කාමහෝගී තෙමේ දෙකරුණකින් ගැරහියයුතු වේ. එක් කරුණකින් පැසසියයුතු වේ. කවර දෙකරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: නො දූහැමින් සැහැසිකම්නි හෝග සොයා යි මේ පළමුවැනි කරුණින් ගැරහියයුතු වේ. නො බෙදයි. පින් නො කෙරේ යි මේ දෙවෙනි කරුණින් ගැරහියයුතු වේ. කවර එක් කරුණකින් පැසසියයුතු වේ ද යත්: තමා සැපවත් කෙරෙයි. පිණවා යි මේ එක්කරුණෙන් පැසසියයුතු වේ. ගාමණී මේ කාමහෝගී තෙමේ මේ දෙකරුණෙන් ගැරහියයුතු වේ. මේ එක්කරුණෙන් පැසසියයුතු වේ.

තත්‍ර ගාමණී ඥායං¹ කාමභොගී අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිණෙති සංවිහරති පුඤ්ඤති කරොති. අයං ගාමණී කාමභොගී එකෙන ධානෙන ගාරඥො, ද්විතී ධානෙහි පාසංසො. කතමෙන එකෙන ධානෙන ගාරඥො: අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාති ඉමිනා එකෙන ධානෙන ගාරඥො. කතමෙහි ද්විතී ධානෙහි පාසංසො: අත්තානං සුඛෙති පිණෙතිති ඉමිනා පඨමෙන ධානෙන පාසංසො. සංවිහරති පුඤ්ඤති කරොතිති ඉමිනා දුතියෙන ධානෙන පාසංසො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමිනා එකෙන ධානෙන ගාරඥො. ඉමෙහි ද්විතී ධානෙහි පාසංසො.

තත්‍ර ගාමණී ඥායං කාමභොගී ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාපි අසාහසෙනාපි. ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙනාපි අසාහසෙනාපි න අත්තානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහරති න පුඤ්ඤති කරොති, අයං ගාමණී කාමභොගී එකෙන ධානෙන පාසංසො, තීති ධානෙහි ගාරඥො. කතමෙන එකෙන ධානෙන පාසංසො: ධම්මෙවන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා එකෙන ධානෙන පාසංසො. කතමෙහි තීති ධානෙහි ගාරඥො: අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන ධානෙන ගාරඥො, න අත්තානං සුඛෙති පිණෙතිති ඉමිනා දුතියෙන ධානෙන ගාරඥො, න සංවිහරති න පුඤ්ඤති කරොතිති ඉමිනා තතියෙන ධානෙන ගාරඥො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමිනා එකෙන ධානෙන පාසංසො, ඉමෙහි තීති ධානෙහි ගාරඥො.

තත්‍ර ගාමණී ඥායං කාමභොගී ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාපි අසාහසෙනාපි. ධම්මාධිමෙවන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙනාපි අසාහසෙනාපි අත්තානං සුඛෙති පිණෙති, න සංවිහරති න පුඤ්ඤති කරොති. අයං ගාමණී කාමභොගී ද්විතී ධානෙහි පාසංසො, ද්විතී ධානෙහි ගාරඥො. කතමෙහි ද්විතී ධානෙහි පාසංසො: ධම්මෙවන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන ධානෙන පාසංසො, අත්තානං සුඛෙති පිණෙතිති ඉමිනා දුතියෙන ධානෙන පාසංසො, කතමෙහි ද්විතී ධානෙහි ගාරඥො: අධිමෙවන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන ධානෙන ගාරඥො, න සංවිහරති න පුඤ්ඤති කරොතිති ඉමිනා දුතියෙන ධානෙන ගාරඥො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමෙහි ද්විතී ධානෙහි පාසංසො, ඉමෙහි ද්විතී ධානෙහි ගාරඥො.

1. ඥායං - සී 1.

ගාමිණී එහි යම් කාමභෝගියෙක් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයා ද නොදැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරේද පිණවා ද, බෙද ද, පින් කෙරේ ද, ගාමිණී මේ කාමභෝගී තෙමේ එක්කරුණෙකින් ගැරහිය යුතු වේ. දෙකරුණෙකින් පැසසිය යුතු වේ. කවර එක්කරුණෙකින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයා යි මේ එක්කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. කවර දෙකරුණකින් පැසසිය යුතු වේ ද යත්: තමා සැපවත් කෙරේ, පිණවා යි මේ පළමුවන කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. බෙදයි, පින් කෙරේ යි මේ දෙවන කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. ගාමිණී මේ කාමභෝගී තෙමේ මේ එක්කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. මේ දෙකරුණින් පැසසිය යුතු වේ.

ගාමිණී එහි යම් කාමභෝගියෙක් දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා ද දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සැපවත් නො කෙරේ ද නො පිණවා ද නො බෙද ද පින් නො කෙරේ ද, ගාමිණී මේ කාමභෝගී තෙමේ එක්කරුණෙකින් පැසසිය යුතු වේ. තෙකරුණෙකින් ගැරහිය යුතු වේ. කවර එක්කරුණෙකින් පැසසිය යුතු වේ ද යත්: දැනුමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා යි මේ එක්කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. කවර තෙකරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයා යි මේ පළමුවන කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. තමා සැපවත් නො කෙරෙයි නො පිණවා යි මේ දෙවන කරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ. නො බෙදයි, පින් නො කෙරේ යි මේ තෙවන කරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ. ගාමිණී මේ කාමභෝගී තෙමේ මේ එක්කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. මේ තෙකරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ.

ගාමිණී එහි යම් කාමභෝගියෙක් දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා ද, දැනුමින් නො දැනුමින් සැහැසිකමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරේ ද පිණවා ද, නො බෙද ද පින් නො කෙරේ ද, ගාමිණී මේ කාමභෝගී තෙමේ දෙකරුණකින් පැසසිය යුතු වේ. දෙකරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ. කවර දෙකරුණකින් පැසසිය යුතු වේ ද යත්: දැනුමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා යි මේ පළමුවන කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. තමා සැපවත් කෙරෙයි පිණවා යි මේ දෙවන කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. කවර දෙකරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: නො දැනුමින් සැහැසිකමින් භෝග සොයා යි මේ පළමුවන කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. නො බෙදයි පින් නො කෙරේ යි මේ දෙවන කරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ. ගාමිණී මේ කාමභෝගී තෙමේ මේ දෙකරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. මේ දෙකරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ.

තත්‍ර ගාමණී යායං කාමභොගී ධම්මාධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනපි අසාහසෙනපි, ධම්මාධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙනපි අසාහසෙනපි අත්තානං සුඛෙති පිණෙති සංවිහජති පුඤ්ඤාති කරොති. අයං ගාමණී කාමභොගී තීභි යානෙහි පාසංසො, එකෙන යානෙන ගාරඥො. කතමෙහි තීභි යානෙහි පාසංසො: ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො, අත්තානං සුඛෙති පිණෙතිති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො, සංවිහජති පුඤ්ඤාති කරොතිති ඉමිනා තතියෙන යානෙන පාසංසො. කතමෙන එකෙන යානෙන ගාරඥො: අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාති ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරඥො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමෙහි තීභි යානෙහි පාසංසො, ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරඥො.

තත්‍ර ගාමණී යායං කාමභොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන න අත්තානං සුඛෙති පිණෙති න සංවිහජති න පුඤ්ඤාති කරොති. අයං ගාමණී කාමභොගී එකෙන යානෙන පාසංසො, ද්විතී යානෙහි ගාරඥො. කතමෙන එකෙන යානෙන පාසංසො: ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. කතමෙහි ද්විතී යානෙහි ගාරඥො: න අත්තානං සුඛෙති පිණෙතිති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරඥො, න සංවිහජති න පුඤ්ඤාති කරොතිති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරඥො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො, ඉමෙහි ද්විතී යානෙහි ගාරඥො.

තත්‍ර ගාමණී යායං කාමභොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිණෙති, න සංවිහජති, න පුඤ්ඤාති කරොති, අයං ගාමණී කාමභොගී ද්විතී යානෙහි පාසංසො, එකෙන යානෙන ගාරඥො. කතමෙහි ද්විතී යානෙහි පාසංසො: ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො, අත්තානං සුඛෙති පිණෙතිති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො. කතමෙන එකෙන යානෙන ගාරඥො: න සංවිහජති න පුඤ්ඤාති කරොතිති ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරඥො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමෙහි ද්විතී යානෙහි පාසංසො, ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරඥො.

ගාමණි එහි යම් කාමභෝගියෙක් දූහමිත්‍රීන් නොදූහමිත්‍රීන් සැහැසිකමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා ද, දූහමිත්‍රීන් නො දූහමිත්‍රීන් සැහැසිකමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරේ ද පිණවා ද බෙද ද පින් කෙරේ ද, ගාමණි මේ කාමභෝගී තෙමේ තෙකරුණකින් පැසසිය යුතු වේ. එක් කරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ. කවර තෙකරුණකින් පැසසිය යුතු වේ ද යත්: දූහමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයායි මේ පළමුවන කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. තමා සැපවත් කෙරේ පිණවා යි මේ දෙවන කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. බෙදයි පින් කෙරේ යි මේ තෙවන කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. කවර එක් කරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: නො දූහමිත්‍රීන් සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා යි මේ එක් කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. ගාමණි මේ කාම භෝගී තෙමේ මේ තෙකරුණින් පැසසිය යුතු වේ. මේ එක් කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ.

ගාමණි එහි යම් කාමභෝගියෙක් දූහමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා ද, දූහමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා තමා සැපවත් නො කෙරේ ද, නො පිණවා ද, නො බෙද ද, පින් නො කෙරේ ද, ගාමණි මේ කාමභෝගී තෙමේ එක් කරුණකින් පැසසිය යුතු වේ. දෙකරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ. කවර එක් කරුණකින් පැසසිය යුතු වේ ද යත්: දූහමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා යි මේ එක් කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. කවර දෙකරුණින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: තමා සැපවත් නො කෙරෙයි නො පිණවා යි මේ පළමුවන කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. නො බෙදයි පින් නො කෙරේ යි මේ දෙවන කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. ගාමණි මේ කාමභෝගී තෙමේ මේ එක් කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. මේ දෙකරුණින් ගැරහිය යුතු වේ.

ගාමණි එහි යම් කාමභෝගියෙක් දූහමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා ද, දූහමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරේ ද, පිණවා ද, නො බෙද ද, පින් නො කෙරේ ද, ගාමණි මේ කාමභෝගී තෙමේ දෙකරුණකින් පැසසිය යුතු වේ. එක් කරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ. කවර දෙකරුණකින් පැසසිය යුතු වේ ද යත්: දූහමිත්‍රීන් නො සැහැසිකමිත්‍රීන් භෝග සොයා යි මේ පළමුවන කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. තමා සැපවත් කෙරෙයි පිණවා යි මේ දෙවන කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. කවර එක් කරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: නො බෙදයි. පින් නො කෙරේ යි මේ එක් කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. ගාමණි මේ කාමභෝගී තෙමේ මේ දෙකරුණින් පැසසිය යුතු වේ. මේ එක් කරුණින් ගැරහිය යුතු වේ.

තත්‍ර ගාමණී යායං කාමභොගී ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිණෙති සංවිහරති පුඤ්ඤාති කරොති. තෙ ව භොගෙ ගථිතො මුච්ඡිතො අරුකාපකො අනාදිනවදස්සාවී අනිස්සරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති, අයං ගාමණී කාමභොගී තිහි යානෙහි පාසංසො, එකෙන යානෙන ගාරංගො. කතමෙහි තිහි යානෙහි පාසංසො: ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො. අත්තානං සුඛෙති පිණෙති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො, සංවිහරති පුඤ්ඤාති කරොතිති ඉමිනා තතියෙන යානෙන පාසංසො, කතමෙන එකෙන යානෙන ගාරංගො: තෙ ව භොගෙ ගථිතො මුච්ඡිතො අරුකාපකො අනාදිනවදස්සාවී අනිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාතිති ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරංගො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමෙහි තිහි යානෙහි පාසංසො, ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරංගො.

තත්‍ර ගාමණී යායං කාමභොගී ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිණෙති සංවිහරති පුඤ්ඤාති කරොති, තෙ ව භොගෙ ගථිතො අමුච්ඡිතො අරුකාපකො අනාදිනවදස්සාවී නිස්සරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාති, අයං ගාමණී කාමභොගී චතුර්හි යානෙහි පාසංසො. කතමෙහි චතුර්හි යානෙහි පාසංසො: ධර්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො, අත්තානං සුඛෙති පිණෙති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො, සංවිහරති පුඤ්ඤාති කරොතිති ඉමිනා තතියෙන යානෙන පාසංසො, තෙ ව භොගෙ ගථිතො අමුච්ඡිතො අරුකාපකො අනාදිනවදස්සාවී නිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤාතිති ඉමිනා චතුර්හි යානෙන පාසංසො. අයං ගාමණී කාමභොගී ඉමෙහි චතුර්හි යානෙහි පාසංසො.

තයොමෙ ගාමණී තපස්සිතො ලුඛජීවිතො¹ සත්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො: ඉධ ගාමණී එකච්චො තපස්සි ලුඛජීවි සද්ධා² අගාරස්මා අනගාරියං පස්සජිතො භොති: “අප්පෙවනාම කුසලං ධම්මං අධිගච්ඡයාං, අප්පෙවනාම උත්තරිමත්‍රස්සධම්මො³ අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සඤ්ඤාකරොයා”නති. සො අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙති, කුසලඤ්ඤා ධම්මං නාධිගච්ඡති, උත්තරිමත්‍රස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං න සඤ්ඤාකරොති.

ඉධ පන ගාමණී එකච්චො තපස්සි ලුඛජීවි සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පස්සජිතො භොති: “අප්පෙවනාම කුසලං ධම්මං අධිගච්ඡයාං, අප්පෙවනාම උත්තරිමත්‍රස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සඤ්ඤාකරොයා”නති. සො අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙති, කුසලඤ්ඤා ධම්මං අධිගච්ඡති, උත්තරිමත්‍රස්සධම්මො අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං න සඤ්ඤාකරොති.

1. ලුඛජීවිතො - සී 1, 2

2. සද්ධා - සායා.

3. උත්තරිමත්‍රස්සධම්මං - සායා.

ගාමණී එහි යම් කාමභෝගියෙක් දැහැමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා ද, දැහැමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරේ ද, පිණවා ද, බෙද ද, පින් කෙරේ ද, ඒ භෝගත් ඇලුණේ මුසපත් වූයේ ගැලුණේ දෙස් නො දක්නාසුලු වූයේ නික්ම යන නුවණ නැත්තේ වළඳා ද, ගාමණී මේ කාමභෝගී තෙමේ තෙකරුණෙකින් පැසසිය යුතු වේ. එක්කරුණෙකින් ගැරහිය යුතු වේ. කවර තෙකරුණෙකින් පැසසිය යුතු වේ ද යත්: දැහැමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා යි මේ පළමුවන කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. තමා සැපවත් කෙරෙ යි, පිණවා යි මේ දෙවන කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. බෙද යි පින් කෙරේ යි මේ තෙවන කරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. කවර එක් කරුණෙකින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: ඒ භෝගත් ඇලී මුසපත් ව ගැලී දෙස් නො දක්නාසුලු ව නික්ම යන නුවණ නැති ව වළඳා යි මේ එක් කරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ. ගාමණී මේ කාමභෝගී තෙමේ මේ තෙකරුණෙන් පැසසිය යුතු වේ. මේ එක්කරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ.

ගාමණී එහි යම් කාමභෝගියෙක් දැහැමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා ද, දැහැමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා තමා සැපවත් කෙරේ ද, පිණවා ද බෙද ද පින් කෙරේ ද ඒ භෝගත් නො ඇලී නො මුසපත් ව නො ගැලී දෙස් දක්නාසුලු ව නික්මයන නුවණ ඇති ව වළඳා ද, ගාමණී මේ කාමභෝගී තෙමේ සිවුකරුණෙකින් පැසසිය යුතු වේ. කවර සිවුකරුණෙකින් පැසසිය යුතු වේ ද යත්: දැහැමින් නො සැහැසිකමින් භෝග සොයා යි මේ පළමුවන කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. තමා සැපවත් කෙරේ යි පිණවා යි මේ දෙවන කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. බෙද යි පින් කෙරේ යි මේ තෙවන කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. ඒ භෝගත් නො ඇලී නො මුසපත් ව නො ගැලී දෙස් දක්නාසුලු ව නික්මයන නුවණ ඇති ව වළඳා යි මේ සිවුවන කරුණින් පැසසිය යුතු වේ. ගාමණී මේ කාමභෝගී තෙමේ මේ සිවුකරුණින් පැසසිය යුතු වේ.

ගාමණී රථ දිවි ඇති මේ තවුසෝ තිදෙනෙක් ලොව ඇතියහ. දක්නා ලැබෙති. කවර තිදෙනෙක් ද යත්: ගාමණී මෙහි රථ දිවි ඇති ඇතැම් තවුසෙක් “කුසල් දහම් අවබෝධ කරන්නෙමි නම් මැනවි. මිනිස් දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් පසක් කරන්නෙමි නම් මැනවැ”යි සැදහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වූයේ වෙයි. හෙතෙමේ තමා තවයි භාත්පසින් තවයි. කුසල්දහමකුත් අවබෝධ නො කෙරෙයි. මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසකුත් නො පසක් කෙරෙයි.

ගාමණී, මෙහි රථදිවි ඇති ඇතැම් තවුසෙක් “කුසල්දහමක් අවබෝධ කරන්නෙමි නම් මැනවි. මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් පසක්කරන්නෙමි නම් මැනවැ”යි සැදහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වූයේ වෙයි. භේ තමා තවයි, භාත්පසින් තවයි. කුසල්දහමක් අවබෝධ කෙරෙයි. මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් නො පසක්කෙරෙයි.

ඉධ පන ගාමණී ඵකච්චා තපසී දුට්ඨි සද්ධා අගාරණා අනගාරියං පඤ්චිතො හොති: “අපෙචනාම කුසලං ධම්මං අධිගවේෂයාං, අපෙචනාම උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාදස්සන විසෙසං සච්ඡිකරොයා”නති. සො අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙති, කුසලඤ්ඤා ධම්මං අධිගවේෂති, උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාදස්සන විසෙසං සච්ඡිකරොති.

තත්‍ර ගාමණී යථායං තපසී දුට්ඨි අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙති, කුසලඤ්ඤා ධම්මං නාධිගවේෂති, උත්තරිඤ්ඤා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං න සච්ඡිකරොති. අයං ගාමණී තපසී දුට්ඨි තීභි යානෙහි ගාරඥො. කතමෙහි තීභි යානෙහි ගාරඥො: අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙතීති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරඥො, කුසලඤ්ඤා ධම්මං නාධිගවේෂති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරඥො, උත්තරිඤ්ඤා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං න සච්ඡිකරොතිති ඉමිනා තතියෙන යානෙන ගාරඥො. අයං ගාමණී තපසී දුට්ඨි ඉමෙහි තීභි යානෙහි ගාරඥො.

තත්‍ර ගාමණී යථායං තපසී දුට්ඨි අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙති, කුසලං හි ඛො ධම්මං අධිගවේෂති, උත්තරිඤ්ඤා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං න සච්ඡිකරොති. අයං ගාමණී තපසී දුට්ඨි ද්විතී යානෙහි ගාරඥො, ඵකෙන යානෙන පාසංසො. කතමෙහි ද්විතී යානෙහි ගාරඥො: අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙතීති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරඥො. උත්තරිඤ්ඤා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං න සච්ඡිකරොතිති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරඥො. කතමෙන ඵකෙන යානෙන පාසංසො, කුසලං හි ඛො ධම්මං අධිගවේෂතිති ඉමිනා ඵකෙන යානෙන පාසංසො. අයං ගාමණී තපසී දුට්ඨි ඉමෙහි ද්විතී යානෙහි ගාරඥො, ඉමිනා ඵකෙන යානෙන පාසංසො.

තත්‍ර ගාමණී යථායං තපසී දුට්ඨි අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙති, කුසලඤ්ඤා ධම්මං අධිගවේෂති, උත්තරිඤ්ඤා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරොති. අයං ගාමණී, තපසී දුට්ඨි ඵකෙන යානෙන ගාරඥො, ද්විතී යානෙහි පාසංසො. කතමෙන ඵකෙන යානෙන ගාරඥො: අත්තානං ආතාපෙති පරිතාපෙතීති ඉමිනා ඵකෙන යානෙන ගාරඥො. කතමෙහි ද්විතී යානෙහි පාසංසො: කුසලඤ්ඤා ධම්මං අධිගවේෂති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො, උත්තරිඤ්ඤා මනුස්සධම්මා අලමරියඤ්ඤාදස්සන විසෙසං සච්ඡිකරොතිති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො. අයං ගාමණී තපසී දුට්ඨි ඉමිනා ඵකෙන යානෙන ගාරඥො, ඉමෙහි ද්විතී යානෙහි පාසංසො.

ගාමණී, මෙහි රථදිව් ඇති ඇතැම් නවුසෙක් “කුසල්දහමක් අවබෝධ කරන්නෙමි නම් මැනවි. මිනිස් දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් පසක් කරන්නෙමි නම් මැනවැ”යි සැදහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි දුයේ වෙයි. හේ තමා තවයි. වෙසෙසින් තවයි. කුසල්දහමක් අවබෝධ කෙරෙයි. මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් පසක් කෙරෙයි.

ගාමණී, එහි රථදිව් ඇති යම් නවුසෙක් තමා තවා ද වෙසෙසින් තවා ද කුසල්දහමක් අවබෝධ නො කෙරේ ද මිනිස් දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් නො පසක් කෙරේ ද, ගාමණී රථදිව් ඇති මේ නවුස් තෙමේ තෙකරුණෙකින් ගැරහිය යුතු වේ. කවර තෙකරුණෙකින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: තමා තවයි. වෙසෙසින් තවා යි මේ පළමුවන කරුණින් ගැරහියයුතු වේ. කුසල්දහමක් අවබෝධ නො කෙරේ යි මේ දෙවන කරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ. මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් නො පසක් කෙරේ යි මේ තෙවන කරුණින් ගැරහියයුතු වේ. ගාමණී රථදිව් ඇති නවුස්තෙමේ මේ තෙකරුණෙන් ගැරහිය යුතු වේ.

ගාමණී එහි රථදිව් ඇති යම් නවුසෙක් තමා තවා ද වෙසෙසින් තවා ද කුසල්දහමක් අවබෝධ කෙරේ ද මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් නො පසක් කෙරේ ද, ගාමණී රථදිව් ඇති මේ නවුස් තෙමේ දෙකරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ. එක් කරුණකින් පැසසිය යුතු වේ. කවර දෙකරුණකින් ගැරහිය යුතු වේ ද යත්: තමා තවයි. වෙසෙසින් තවා යි මේ පළමුවන කරුණින් ගැරහියයුතු වේ. මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් නො පසක් කෙරේ යි මේ දෙවන කරුණින් ගැරහියයුතු වේ. කවර එක් කරුණකින් පැසසියයුතු වේ ද යත්: කුසල්දහමක් අවබෝධ කෙරේ යි මේ එක් කරුණින් පැසසියයුතු වේ. ගාමණී රථදිව් ඇති මේ නවුස්තෙමේ මේ දෙකරුණින් ගැරහිය යුතු වේ. මේ එක් කරුණින් පැසසිය යුතු වේ.

ගාමණී එහි රථදිව් ඇති යම් නවුසෙක් තෙමේ තමා තවා ද වෙසෙසින් තවා ද කුසල්දහමක් අවබෝධ කෙරේ ද, මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් පසක් කෙරේ ද, ගාමණී රථදිව් ඇති මේ නවුස්තෙමේ එක් කරුණකින් ගැරහියයුතු වේ. දෙකරුණකින් පැසසියයුතු වේ. කවර එක් කරුණකින් ගැරහියයුතු වේ ද යත්: තමා තවයි. වෙසෙසින් තවා යි මේ එක්කරුණින් ගැරහියයුතු වේ. කවර දෙකරුණකින් පැසසියයුතු වේ ද යත්: කුසල්දහමක් අවබෝධ කෙරෙයි මේ පළමුවන කරුණින් පැසසියයුතු වේ. මිනිස්දහමින් වැඩි අරිබැව් කිරීමෙහි සමත් නැණදසුන් වෙසෙසක් පසක් කෙරෙයි මේ දෙවන කරුණින් පැසසියයුතු වේ. ගාමණී, රථදිව් ඇති මේ නවුස්තෙමේ මේ එක් කරුණින් ගැරහියයුතු වේ. මේ දෙකරුණින් පැසසියයුතු වේ.

තිස්සො ඉමා ගාමණී සන්ද්ධිකා නිජජරා අකාලිකා එහිපස්සිකා ඔපනයිකා පච්චන්තං වෙදිතබ්බා විඤ්ඤති. කතමා තිස්සො;

යං රත්තො රාගාධිකරණං අත්තව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, පරව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, උභයව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, රාගෙ පභීනෙ නෙව අත්තව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, න පරව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, න උභයව්‍යාබාධායපි වෙනෙති. සන්ද්ධිකා නිජජරා අකාලිකා එහිපස්සිකා ඔපනයිකා පච්චන්තං වෙදිතබ්බා විඤ්ඤති. යං දුට්ඨො දෙසාධිකරණං අත්තව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, පරව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, උභයව්‍යාබාධායපි වෙනෙති. දෙසෙ පභීනෙ නෙව අත්තව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, න පරව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, න උභයව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, සන්ද්ධිකා නිජජරා අකාලිකා එහිපස්සිකා ඔපනයිකා පච්චන්තං වෙදිතබ්බා විඤ්ඤති. යං මූළෙහා මොහාධිකරණං අත්තව්‍යාබාධායපි වෙනෙති පරව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, උභයව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, මොහෙ පභීනෙ නෙව අත්තව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, න පරව්‍යාබාධායපි වෙනෙති, න උභයව්‍යාබාධායපි වෙනෙති. සන්ද්ධිකා නිජජරා අකාලිකා එහිපස්සිකා ඔපනයිකා පච්චන්තං වෙදිතබ්බා විඤ්ඤති. ඉමා බො ගාමණී තිස්සො සන්ද්ධිකා නිජජරා අකාලිකා එහිපස්සිකා ඔපනයිකා පච්චන්තං වෙදිතබ්බා විඤ්ඤති.

එවං වුත්තෙ රාසියො ගාමණී භගවන්තං එතදවොච: අභික්ඛන්තං භන්තෙ අභික්ඛන්තං භන්තෙ -පෙ- උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්දපෙන සරණං ගතන්ති.

ගාමිණී තමා විසින් දක්කයුතු කල් නො යවා විපාක දෙන එව බලවයි දක්වීමට සුදුසු තමා සතන්හි එළවාලීමට සුදුසු නුවණැත්තවුන් විසින් තම තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතු මේ නිජජරා (කෙලෙස්දිරවීම) තුනෙකි. කවර තුනෙක් ද යත්:

රාගයෙන් රන් වූයේ රාගය හේතු කොට ගෙන තමා පෙළීම පිණිසත් සිතයි. මෙරමා පෙළීම පිණිසත් සිතයි. දෙපසම පෙළීම පිණිසත් සිතයි. රාගය ප්‍රභීණ කල්හි තමා පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි. මෙරමා පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි. දෙපස ම පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි යන යමෙක් ඇද්ද, (එය) තමා විසින් දක්කයුතු කල් නො යවා විපාක දෙන එව බලව යි කීමට සුදුසු තමා සතන්හි එළවාලීමට සුදුසු නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතු නිජජරාවෙකි. දොෂයෙන් දුඃච වූයේ දොෂය හේතුකොට ගෙන තමා පෙළීම පිණිසත් සිතයි. මෙරමා පෙළීම පිණිසත් සිතයි. දෙපස ම පෙළීම පිණිසත් සිතයි. දොෂය ප්‍රභීණ කල්හි තමා පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි. මෙරමා පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි. දෙපස ම පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි යන යමෙක් ඇද්ද (එය) තමා විසින් දක්ක යුතු කල් නො යවා විපාක දෙන එව බලව යි කීමට සුදුසු තමා කෙරෙහි එළවා ලීමට සුදුසු නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතු නිජජරාවෙකි. මොහයෙන් මුළු වූයේ මොහය හේතු කොට ගෙන තමා පෙළීම පිණිසත් සිතයි. මෙරමා පෙළීම පිණිසත් සිතයි. දෙපස ම පෙළීම පිණිසත් සිතයි. මොහය ප්‍රභීණ කල්හි තමා පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි. මෙරමා පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි. දෙපස ම පෙළීම පිණිසත් නො ම සිතයි යන යමෙක් ඇද්ද එය තමා විසින් දක්කයුතු කල් නො යවා විපාක දෙන එව බලව යි කීමට සුදුසු තමා කෙරෙහි එළවා ලීමට සුදුසු නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දත යුතු නිජජරාවෙකි. ගාමිණී මේ තමා විසින් දක්ක යුතු කල් නො යවා විපාක දෙන එව බලව යි කීමට සුදුසු තමන් කෙරෙහි එළවා ලීමට සුදුසු නුවණැත්තවුන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතු නිජජරා තුනයි.

මෙසේ වදළ කල්හි රාසිය ගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස ඉතා මැනවි. වහන්ස ඉතා මැනවි ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උච්ඡුවකු කොට මා දරන සේක්වා යි.

8. 1. 13

පාටලියසුත්තං.

427. එකං සමයං හගවා කොලියෙසු විහරති උත්තරකං¹ නාම කොලියානං නිගමො.² අප්ථං ඛො පාටලියො ගාමණී යෙන හගවා තෙනුපසංඛාමි. උපසංඛාමීඤ්ඤා හගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො ඛො පාටලියො ගාමණී හගවන්තං එතදවොච: සුතං මෙනං හන්තො “සමණො ගොතමො මායං ජානාතී”ති. යෙ තෙ හන්තො එවමාහංසු: “සමණො ගොතමෙ මායං ජානාතී”ති, කච්චි තෙ හන්තො හගවන්තො චුක්ඛවාදිනො, න ච හගවන්තං අභුතෙන අභිභාවිසංකතී, ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොකතී, න ච කොච්ඡි සහධම්මකො වාදනුපාතො ගාරඤ්ඤං යානං ආගච්ඡති, අනඤ්ඤාකාමා³ හි මයං හන්තො හගවන්තන්ති.

යෙ තෙ ගාමණී එවමාහංසු: “සමණො ගොතමො මායං ජානාතී”ති, චුක්ඛවාදිනො වෙච්ච මෙ තෙ, න ච මං අභුතෙන අභිභාවිසංකතී, ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරොකතී, නච කොච්ඡි සහධම්මකො වාදනුපාතො ගාරඤ්ඤං යානං ආගච්ඡති. සචං යෙච්ච කීර්ණො මයං තෙසං සමණානුභවිණානං න සද්දහාම: සමණො ගොතමො මායං ජානාතීති. සමණො ඛලු හො ගොතමො මායාවිති. යොනු ඛො ගාමණී එවං වදෙති; “අහං මායං ජානාමී”ති, යො එවං වදෙති, “අහං මායාවී”ති. තථෙච්ච තං හගවා හොති, තථෙච්ච තං සුගත හොති. තෙන හි ගාමණී තඤ්ඤාචෙත්ථ පටිපුජිත්ථාමි, යථා තෙ ඛමෙය්‍ය තථා නං ව්‍යාකරෙය්‍යාසි.

තං කිම්මඤ්ඤාසි ගාමණී, ජානාසි ඤ්ඤා ගාමණී, කොලියානං ලම්බවුළකෙ හටෙති, ජානාමහං හන්තො කොලියානං ලම්බවුළකෙ හටෙති. තං කිම්මඤ්ඤාසි ගාමණී කිම්ඤ්ඤා කොලියානං ලම්බවුළකා හටාති. යෙ ච හන්තො කොලියානං වොරා තෙ ච පටිසෙධෙත්ථං, යානි ච කොලියානං දුතෙය්‍යානි තානි වහාතුං⁴, එතදඤ්ඤාසි හන්තො කොලියානං ලම්බවුළකා හටාති. තං කිම්මඤ්ඤාසි ගාමණී, ජානාසි ඤ්ඤා කොලියානං ලම්බවුළකෙ හටෙ සීලවන්තො වා තෙ දුස්සීලෙ වාති. ජානාමහං හන්තො කොලියානං ලම්බවුළකෙ හටෙ දුස්සීලෙ පාපධම්මෙ, යෙ ච ලොකෙ දුස්සීලා පාපධම්මා කොලියානං ලම්බවුළකා හටා තෙසං අඤ්ඤාතරාති.

1. උත්තර-මජ්ඣං, ස්‍යා

2. නිගමෙ - ඩී 2.

3. අනඤ්ඤාකාමා - මජ්ඣං.

4. පහාතුං - ස්‍යා

5. එතදඤ්ඤාසි - මජ්ඣං.

8. 1. 13

පාටලිය සූත්‍රය

427. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝලිය දනව්වෙහි උත්තරක නම් කෝලියයන්ගේ නියමගමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි පාටලිය ගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස්ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් පාටලිය ගාමණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, මහණ ගොයුම්හු 'මායා දනිති'යි මෙය මා විසින් අසන ලදි. වහන්ස, යම් ඒ කෙනෙක් මහණ ගොයුම්හු මායා දනිති යි මෙසේ කියත් නම් වහන්ස, කිම ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දක් කියන්නෝ ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බොරුවෙන් වෝදනා නො ද කෙරෙත් ද, දහමට ද අනුදහමක් පවසද්ද, කරුණු සහිත කිසියම් වාදනුපාතයෙක් ගැරහිය යුතු තැනට නො ද පැමිණේ ද වහන්ස, අපි වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අඛිඛවා නො කියනු කැමැත්තෝ වෙමු යි.

ගාමණී, යම් කෙනෙක් 'මහණ ගොයුම්හු මායා දනිති'යි මෙසේ කියත් නම් ඔහු මවිසින් කියන ලද්දක් කියන්නෝත් වෙති. බොරුවෙන් මා අඛිඛවා නො ද කියති. දහමට ද අනුදහමක් පවසති. කරුණු සහිත කිසියම් වාදනුපාතයෙක් ගැරහිය යුතු තැනට නො ද පැමිණේ යි. පින්වත්නි, මහණගොයුම්හු මායා දනිති යි ඒ මහණ බමුණන්ගේ සැබෑ වූ ම තෙජුල අපි නො අදහමු. පින්වත්නි, මහණ ගොයුම්හු එකානායෙන් මායා ඇති සේකැ යි. ගාමණී, යමෙක් මම මායා දනිමි යි මෙසේ කියා නම් හෙතෙමේ මම මායා ඇත්තෙක් මි යි මෙසේ කිය යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එය එසේම වේ. සුගතයන් වහන්ස, එය එසේම වේ. ගාමණී, එසේ වී නම් මෙහිලා තොප ම පුළුවන්තෙමි. යම්සේ තොපට වැටහේ නම් එසේ එය විසදන්නහු ය.

ගාමණී ඒ කිමැ යි හඟිවු ද, ගාමණී තෙපි කෝලියරජුන්ගේ ලම්බවුළක සෙබළුන් දනිවු දැ යි. වහන්ස, මම කෝලියරජුන්ගේ ලම්බවුළක සෙබළුන් දනිමි යි. ගාමණී, ඒ කිමැ යි හඟිවු ද, කෝලිය රජුන්ගේ ලම්බවුළක සෙබළුහු කුමක් ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තෝ දැ යි. වහන්ස, කෝලියරජුන්ගේ යම් සොරු වෙත් නම් ඔවුන් වළක්වන්නටත් කෝලියරජුන්ගේ යම් පණිවුඩ පනත් වේ නම් ඒවා ගෙන යෑමටත් ය. වහන්ස, කෝලියරජුන්ගේ ලම්බවුළක සෙබළුහු මේ ප්‍රයෝජනය පිණිස වෙති යි. ගාමණී, ඒ කිමැ යි හඟිවු ද, තෙපි කෝලිය රජුන්ගේ ඒ ලම්බවුළක සෙබළුන් සිල්වතුන් කොට හෝ දුසිලුන් කොට හෝ දනිවු දැ යි. වහන්ස, මම කෝලිය රජුන්ගේ ලම්බවුළක සෙබළුන් දුසිලුන් කොට පාපඤ්ඤාව ඇත්තවුන් කොට දනිමි. ලොව යම් කෙනෙක් දුසිල්හු නම් පාපඤ්ඤාව ඇත්තාහු නම් කෝලියරජුන්ගේ ලම්බවුළක හටයෝ ඔවුනතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වෙති යි.

යො නු ඛො ගාමණී එවං වදෙය්‍යා: “පාටලියො ගාමණී ජානාති කොලියානං ලඛවුළකෙ භටෙ දුක්ඛලො පාපධමෙව, පාටලියොපි ගාමණී දුක්ඛලො පාපධමෙව”ති, සච්චො නු ඛො සො වදමානො වදෙය්‍යාති. නො හෙතං හතෙත, අඤ්ඤා හතෙත කොලියානං ලඛවුළකා භටා, අඤ්ඤා’හමසී, අඤ්ඤා’ධමෙව කොලියානං ලඛවුළකා භටා, අඤ්ඤා’ධමෙව’හමසීති. ඤං හි ගාමණී¹ ලච්ඡයි² “පාටලියො ගාමණී ජානාති කොලියානං ලඛවුළකෙ භටෙ දුක්ඛලො පාපධමෙව, න ච පාටලියො ගාමණී දුක්ඛලො පාපධමෙව”ති. කසමා³ තථාගතො න ලච්ඡති “තථාගතො මායං ජානාති, න ච තථාගතො මායාවී”ති.

මායං වාහං ගාමණී පජානාමි මායාය ච විපාකං, යථා පටිපන්නො ච මායාවී කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි. පාණාතිපාතං වාහං ගාමණී පජානාමි පාණාතිපාතස්ස ච විපාකං, යථා පටිපන්නො ච පාණාතිපාතී කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි. අදික්ඛාදනං වාහං ගාමණී පජානාමි අදික්ඛාදනස්ස ච විපාකං, යථාපටිපන්නො ච අදික්ඛාදනී කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං වාහං ගාමණී පජානාමි, කාමෙසු මිච්ඡාචාරස්ස ච විපාකං, යථාපටිපන්නො ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරී කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි.

මුසාවාදං වාහං ගාමණී පජානාමි මුසාවාදස්ස ච විපාකං, යථා පටිපන්නො ච මුසාවාදී කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි. පිසුනාවාචං වාහං ගාමණී පජානාමි පිසුනාවාචාය ච විපාකං, යථාපටිපන්නො ච පිසුනාවාවො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි. ඵරුසවාචං වාහං ගාමණී පජානාමි ඵරුසවාචාය ච විපාකං, යථාපටිපන්නො ච ඵරුසවාචො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි. සම්චප්පලාපං වාහං ගාමණී පජානාමි සම්චප්පලාපස්ස ච විපාකං, යථාපටිපන්නො ච සම්චප්පලාපී කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි.

අභිරුක්ඛං වාහං ගාමණී පජානාමි අභිරුක්ඛාය ච විපාකං, යථාපටිපන්නො ච අභිරුක්ඛායු කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි. ව්‍යාපාදපදෙ-සඤ්ඤාහං ගාමණී පජානාමි ව්‍යාපාදපදෙසස්ස ච විපාකං, යථාපටිපන්නො ච ව්‍යාපකතවිනෙතා කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි. මිච්ඡාදිට්ඨිඤ්ඤාහං ගාමණී පජානාමි මිච්ඡාදිට්ඨියා ච විපාකං, යථාපටිපන්නො ච මිච්ඡාදිට්ඨිකො කායස්ස හෙද පරමෙරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති, තඤ්ඤා පජානාමි.

1. ඤං හි නාම ගාමණී - මජ්ඣිම, සා.

2. තච්ඡ ලච්ඡයි - සා.

3. තසමා - සා.

ගාමිණී, යමෙක් “පාටලිය ගාමිණී තෙමේ කෝලියරජුන්ගේ ලම්බවුළක සෙබළුන් දුසිලුන් කොට පාපසවභාව ඇත්තවුන් කොට දනී. පාටලියගාමිණී තෙමේ ද දුසිලෙකි. පාපසවභාව ඇත්තෙකි” යි මෙසේ කියන්නේ නම් ඒ කියන්නා මැනවින් කියන්නේ දැයි. වහන්ස, මෙය නොවේ ම ය. වහන්ස, කෝලියරජුන්ගේ ලම්බවුළක භටයෝ අත්‍යයෝ යැ මම අනෙකෙක්මි. කෝලියරජුන්ගේ ලම්බවුළක භටයෝ අත් සවභාව ඇතියහ. මම අත්සවභාව ඇත්තෙක්මි. ගාමිණී, තෙසි “පාටලිය ගාමිණී තෙමේ කෝලියරජුන්ගේ ලම්බවුළක සෙබළුන් දුසිලුන් කොට පාපසවභාව ඇත්තවුන් කොට දනී. පාටලිය ගාමිණී තෙමේ දුසිලෙක් පාපසවභාව ඇත්තෙක් නො ද වේ” යි කියමන ලබන්නහු නම් කුමක් හෙයින් තරාගත තෙමේ “තරාගතයෝ මායා දනිති. තරාගතයෝ මායා ඇත්තෝ නො ද වෙති” යි කියමන නො ලබන්නේ දැයි.

ගාමිණී, මම මායාවන් මායාවේ විපාකයන් දනිමි. මායා ඇත්තේ යම්යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහවූ දුකටගති වූ විවයව පතිත වන නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි. ගාමිණී, මම පණ්ඩායන් පණ්ඩායෙහි විපාකයන් දනිමි. පණ්ඩායෙන් යුත් පුහුල් තෙමේ යම් යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි. ගාමිණී මම අධිනාදනන් අධිනාදනෙහි විපාකයන් දනිමි. අධිනාදනැති පුහුල් තෙමේ යම්යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි. ගාමිණී මම කම්භි මිසභසරන් කම්භි මිසභසරෙහි විපාකයන් දනිමි. කම්භි මිසභසරැති පුහුල් තෙමේ යම්යේ පිළිපන්නේ අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි.

ගාමිණී, මම මුසවාන් මුසවාහි විපාකයන් දනිමි. මුසවා ඇති පුහුල් යම්යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි. ගාමිණී, මම පිසුනු වදනන් පිසුනු වදන්හි විපාකයන් දනිමි. පිසුනු වදන් ඇත්තේ යම්යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි. ගාමිණී, මම රළු බසන් රළු බසහි විපාකයන් දනිමි. රළු බසැති පුහුල් යම්යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි. ගාමිණී, මම හිස් බසන් හිස් බසහි විපාකයන් දනිමි. හිස් බසැති පුහුල් යම්යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි.

ගාමිණී, මම දැඩිලොබන් දැඩිලොබෙහි විපාකයන් දනිමි. දැඩිලොබැති පුහුල් යම්යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි. ගාමිණී මම කිපුම් දෙසන් කිපුම් දෙසහි විපාකයන් දනිමි. කෝපයට පැමිණි සිතැති පුහුල් යම් යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි. ගාමිණී මම මිසදිටුන් මිසදිටුහි විපාකයන් දනිමි. මිසදිටු පුහුල් යම්යේ පිළිපන්නේ කාබුන් මරණින් මතු අපාය දුග්ගති විනිපාත නිරයට පැමිණේ නම් එ ද දනිමි.

සනාති හි ගාමණී එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො: යො කොච්ච පාණමතිපානෙති, සබ්බො සො දිට්ඨොව ධම්මෙ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියති, යො කොච්ච අදින්නං ආදියති, සබ්බො සො දිට්ඨොව ධම්මෙ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියති, යො කොච්ච කාමෙසු මිත්‍යා වරති සබ්බො සො දිට්ඨොව ධම්මෙ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියති, යො කොච්ච මුසා භණති, සබ්බො සො දිට්ඨොව ධම්මෙ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියති.

දිසස්ති ඛො පන ගාමණී ඉධෙකච්චො මාලි කුණ්ඩලි සුනහානො¹ සුවිලිනො කප්පිතකෙසමසු ඉත්තිකාමෙති² රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙන්නා, තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා අයං පුරිසො කිං අකාසි මාලි කුණ්ඩලි සුනහානො සුවිලිනො කප්පිතකෙසමසු ඉත්තිකාමෙති රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙති? තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා අයං පුරිසො රඤ්ඤ පච්චත්තිකං පසංගා ජීවිතා වොරොපෙසි³ තස්ස රාජා අත්තමනො අභිභාරමදසි. තෙනායං පුරිසො මාලි කුණ්ඩලි සුනහානො සුවිලිනො කප්පිතකෙසමසු ඉත්තිකාමෙති රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙති.

දිසස්ති ඛො පන ගාමණී ඉධෙකච්චො දළ්භාය රජ්ජයා පච්ඡාබාහං ගාලාබන්ධනං බන්ධනා බුරුමුණ්ණං කරිතා බරස්සරෙන පණුවෙන රජීකාය රජීකං සිඤ්ඤාපකෙන සිඤ්ඤාපකං පරිනෙත්වා දක්ඛණෙන ආරෙන නික්ඛාමෙත්වා⁴ දක්ඛණෙනා නගරස්ස සිසං ජීජ්ජමානො, තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා අයං පුරිසො කිං අකාසි දළ්භාය රජ්ජයා පච්ඡාබාහං ගාලාබන්ධනං බන්ධනා බුරුමුණ්ණං කරිතා බරස්සරෙන පණුවෙන රජීකාය රජීකං සිඤ්ඤාපකෙන සිඤ්ඤාපකං පරිනෙත්වා දක්ඛණෙන ආරෙන නික්ඛාමෙත්වා දක්ඛණෙනා නගරස්ස සිසං ජීජ්ජති. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරිසො රාජවෙරි ඉත්ති වා පුරිසං වා ජීවිතා වොරොපෙසි, තෙන නං රාජානො ගහෙත්වා එවරුපං කම්ම කාරණං කාරෙත්වි⁵ ති. තං කම්මඤ්ඤාසි ගාමණී අපි නු තෙ එවරුපං දිට්ඨං වා සුතංවාති. දිට්ඨංඤ්ඤා නො භනෙන සුතංඤ්ඤා සුසිසස්ති වාති.

තත්‍ර ගාමණී යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො: "යො කොච්ච පාණමතිපානෙති, සබ්බො සො දිට්ඨොව ධම්මෙ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියති"ති, සච්චං වා තෙ ආහංසු මුසා වාති. මුසා භනෙත. යෙ පන තෙ තුට්ඨං⁶ මුසා විලපතති, සීලවග්ගො වා තෙ දුස්සීලා වාති. දුස්සීලා භනෙත. යෙ පන තෙ දුස්සීලා පාපධම්මො මිත්‍යාපටිපත්තා වා තෙ සමමාපටිපත්තා වාති. මිත්‍යාපටිපත්තා භනෙත. යෙ පන තෙ මිත්‍යාපටිපත්තා මිත්‍යාදිට්ඨිකා වා තෙ සමමාදිට්ඨිකා වාති. මිත්‍යාදිට්ඨිකා භනෙත. යෙ පන තෙ මිත්‍යාදිට්ඨිකා කම්මානු තෙසු පසිදිතුතති. නො භෙතං භනෙත.

1. සුනහානො - මජ්ඣං, සා.

2. කාමෙසු - සි 1, 2.

3. වොරොපෙසි - සා.

4. නික්ඛමිතා - සා.

5. කරණානි කාරෙත්විති - සා.

කරණං කාරෙත්විති - සි 1, 2.

6. තුට්ඨං - සි 1, 2.

ගාමිණී මෙබඳු වාද ඇතිමෙබඳු දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණෝ ඇතියහ. යම්කිසිවෙක් පරපණ නසා නම් ඒ සියලු දෙන දිට්‍ර දූමියෙහි ම දුක් දෙමනස් විඳී. යම්කිසිවෙක් නුදුන් දැ ගනී නම් ඒ සියලු දෙන දිට්‍ර දූමියෙහිම දුක් දෙමනස් විඳී. යම් කිසිවෙක් කාමයෙහි වරදවා හැසිරේ නම් ඒ සියලු දෙන දිට්‍ර දූමියෙහි ම දුක් දෙමනස් විඳී. යම් කිසිවෙක් මුසා බෙණේ නම් ඒ සියලු දෙන දිට්‍ර දූමියෙහි ම දුක් දෙමනස් විඳී.

ගාමිණී, මාලා ඇති කොඩොල් ඇති මැනවින් ස්නානය කළ මොනවට සුවඳ විලවුන් ගල්වූ සැදු කෙස් රැවුල් ඇති ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවන එකෙක් මෙහි දක්නා ලැබේ. ඒ මොහුට මෙසේ කියත්: පින්වත්නි, මේ පුරිස් තෙමේ මාලා ඇත්තේ කොඩොල් ඇත්තේ මැනවින් ස්නාන කෙළේ මොනවට සුවඳ විලවුන් ගල්වන ලද්දේ සැදු කෙස් රැවුල් ඇත්තේ ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවයි. (හෙතෙමේ පෙර) කුමක් කෙළේ ද යි. ඒ මොහුට මෙසේ කියත්: පින්වත්නි, මේ පුරුෂ තෙමේ රජුගේ සතුරකු මැඩ දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. රජ ඔහුට සතුටුවූයේ පඩුරුන් දිනී. එහෙයින් මේ පුරිස් තෙමේ මාලා ඇත්තේ කොඩොල් ඇත්තේ මැනවින් ස්නානය කළේ මොනවට සුවඳ විලවුන් ගල්වන ලද්දේ සැදු කෙස් රැවුල් ඇත්තේ ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවා යි.

ගාමිණී, මෙහි දැඩි රහුනින් පිටිතල හයා දැඩි බැඳුමෙන් බැඳ කරයෙන් හිස මුටු කොට රඵහඩ ඇති බෙරයෙන් යුතුව වෙසින් වෙයට සිවුමංසලින් සිවුමංසලට පමුණුවා දකුණු දෙරිත් නික්මවා නුවර දකුණු දිග හිස සිඳිනු ලබන එකෙක් දක්නා ලැබේ. ඒ මොහුට මෙසේ කියත්: පින්වත්නි, දැඩි රහුනින් පිටිතල හයා දැඩි බැඳුමෙන් බැඳ කරයෙන් මුටු කොට රඵ හඩැති බෙරයෙන් යුතුව වෙසින් වෙයට සිවුමංසලින් සිවුමංසලට පමුණුවා දකුණු දෙරිත් නික්මවා නුවර දකුණු දිග යමකුගේ හිස සිඳී නම් මේ පුරිස් තෙමේ කුමක් කෙළේ ද යි. ඒ මොහුට මෙසේ කියත්: පින්වත්නි, මේ පුරිස් තෙමේ රජුගේ සතුරෙකි. ස්ත්‍රියක හෝ පුරුෂයකු හෝ දිවියෙන් තොර කෙළේ ය. එහෙයින් රජු ඔහු ගෙන මෙබඳු කම් කටොලු කරවති යි. ගාමිණී, ඒ කිමැ යි හඟිවූ ද? නොප විසින් මෙබන්දෙක් දක්නා ලද්දේ හෝ අසන ලද්දේ හෝ වේද යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේ ද අසන ලද්දේ ද අසනු ලබන්නේ ද වේ යි.

ගාමිණී, එහි යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් “යම් කිසිවෙක් පරපණ නසා නම් ඒ සියලු දෙන දිට්‍ර දූමියෙහි ම දුක්දෙමනස් විඳී ය”යි මෙබඳු වාද ඇත්තාහු මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහු වෙත් නම් ඔහු ඇත්ත හෝ මුසා හෝ කියත් ද යි. වහන්ස මුසා ය. යම් ඒ කෙනෙක් හිස් මුසා බෙණෙද් ද, ඔහු සිල්වත්හු හෝ දුසිල්හු හෝ වෙත් ද යි. වහන්ස, දුසිල්හු වෙති. යම් ඒ කෙනෙක් දුසිල්හු නම් පාපසවහාව ඇත්තාහු නම් ඔහු වරදවා පිළිපත්හු හෝ මැනවින් පිළිපත්හු හෝ වෙත් ද යි. වහන්ස, වරදවා පිළිපත්හු වෙති. යම් ඒ කෙනෙක් වරදවා පිළිපත්හු නම් ඔහු මිසදිටු ඇත්තෝ හෝ යම්දිටු ඇත්තෝ හෝ වෙත් ද යි වහන්ස මිසදිටු ඇත්තහ. යම් ඒ කෙනෙක් මිසදිටු ඇත්තාහු නම් ඔවුන් කෙරෙහි පහදින්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.

දිස්සති ඛො පන ගාමණී, ඉධෙකච්චා මාලී කුණ්ඩලී -පෙ- ඉත්තිකාමෙහි රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙත්තො. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරියො කිං අකාසි මාලී කුණ්ඩලී -පෙ- ඉත්තිකාමෙහි රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙතිති? තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා අයං පුරියො රඤ්ඤ පච්චත්තිකස්ස පසංග රතනං අකාසි¹ තස්ස රාජා අත්තමනො උපහාර²මදයි, තෙනායං පුරියො මාලී කුණ්ඩලී -පෙ- ඉත්තිකාමෙහි රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙතිති.

දිස්සති ඛො පන ගාමණී, ඉධෙකච්චා දළහාය රජ්ජයා -පෙ- දක්ඛිණතො නගරස්ස සිසං ඡිජ්ජමානො. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරියො කිං අකාසි දළහාය රජ්ජයා -පෙ- දක්ඛිණතො නගරස්ස සිසං ඡිජ්ජතිති, තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරියො ගාමා වා අරඤ්ඤ වා අදින්නං රෙයාසභිබ්බානං ආදිධි³ තෙන තං රාජානො ගහෙතා එවරූපං කමුඤ්ඤාමං කාරෙතති. තං කිමුඤ්ඤසි ගාමණී, අපි නු තෙ එවරූපං දිට්ඨං වා සුතං වානි? දිට්ඨංකච්ච නො හතොත සුතංකච්ච සුසික්ඛති වානි. තත්ථ⁴ ගාමණී, යෙ තෙ සමුඤ්ඤාමංසා එවංවාදිතො එවංදිට්ඨිතො “යො කොච්ච අදින්නං ආදියති, සබ්බො සො දිට්ඨං ව ධම්මෙ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියති”ති. සච්චං වා තෙ ආහංසු මුසා වානි? -පෙ- කලීනනු තෙසු පසිදිකුන්ති? නොහෙතං හතොත.

දිස්සති ඛො පන ගාමණී, ඉධෙකච්චා මාලී කුණ්ඩලී -පෙ- ඉත්තිකාමෙහි රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙත්තො. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරියො කිං අකාසි මාලී කුණ්ඩලී -පෙ- ඉත්තිකාමෙහි රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙතිති. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරියො රඤ්ඤ පච්චත්තිකස්ස දුරෙසු සංකීරිතං ආපජ්ජි. තස්ස රාජා අත්තමනො අභිහාරමදයි. තෙනායං පුරියො මාලී කුණ්ඩලී -පෙ- ඉත්තිකාමෙහි රාජා මඤ්ඤ පරිවාරෙතිති.

දිස්සති ඛො පන ගාමණී, ඉධෙකච්චා දළහාය රජ්ජයා -පෙ- දක්ඛිණතො නගරස්ස සිසං ඡිජ්ජමානො. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරියො කිං අකාසි දළහාය රජ්ජයා -පෙ- දක්ඛිණතො නගරස්ස සිසං ඡිජ්ජතිති? තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරියො කුලිත්ථිසු කුලකුමාරිසු වාරිතං ආපජ්ජි. තෙන තං රාජානො ගහෙතා එවරූපං කමුඤ්ඤාමං කාරෙතති. තං කිමුඤ්ඤසි ගාමණී, අපි නු තෙ එවරූපං දිට්ඨං වා සුතං වානි? දිට්ඨංකච්ච නො හතොත සුතංකච්ච සුසික්ඛති වානි. තත්ථ ගාමණී, යෙ තෙ සමුඤ්ඤාමංසා එවංවාදිතො එවංදිට්ඨිතො “යො කොච්ච කාමෙසු මිථ්‍යා වරති, සබ්බො සො දිට්ඨං ව ධම්මෙ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියති”ති. සච්චං වා තෙ ආහංසු මුසා වානි -පෙ- කලීනනු තෙසු පසිදිකුන්ති? නො හෙතං හතොත.

1. අදින්නං ආදියති - සතා,
2. අභිහාර - මිත්සං, සතා
3. ආදියති - සතා
4. තත්ථ - සි 1, 2.

ගාමිණී, මෙහි මාලා ඇති කොඩොල් ඇති ... ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවන එකෙක් දක්නා ලැබේ. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්න: පින්වත්නි, මේ පුරිස් තෙමේ මාලා ඇත්තේ කොඩොල් ඇත්තේ ... ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවයි. (හෙ) කුමක් කෙළේ ද? යි. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්න: පින්වත්නි, මේ පුරිස් තෙමේ රජුගේ සතුරකුට අයත් රුවන් බලයෙන් පැහැර ගත්තේ ය. රජ ඔහුට සතුටු වූයේ පඩුරු දිනි. එහෙයින් මේ පුරිස් තෙමේ මාලා ඇත්තේ කොඩොල් ඇත්තේ ... ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවා යි.

ගාමිණී, මෙහි දැඩි රහුනින් ... නුවර දකුණු දිග හිස සිඳිනු ලබන එකෙක් දක්නා ලැබේ. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්න: පින්වත්නි, දැඩි රහුනින් ... නුවර දකුණු දිග (යමකුගේ) හිස සිඳි නම් මේ පුරිස් තෙමේ කුමක් කෙළේ ද? යි. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්න: පින්වත්නි, මේ පුරිස් තෙමේ ගමින් හෝ අරණින් හෝ නුදුන් දෑ සොරසිකින් ගත්තේ ය. එහෙයින් රජහු ඔහු ගෙන මෙබඳු කම්කටොලු කරවති යි. ගාමිණී, ඒ කිමැ යි හඟිවූ ද? තොප විසින් මෙබන්දෙක් දක්නා ලද්දේ හෝ අසන ලද්දේ හෝ ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් අසනු ලබන්නේත් වේ යයි. ගාමිණී, එහි යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් “යම් කිසිවෙක් නුදුන් දෑ ගනී නම් ඒ සියලු දෙන දිටු දුම්පෙහි ම දුක්දෙමනස් වීදි” යි. මෙබඳු වාද ඇත්තාහු මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහු වෙත් නම් ඔහු ඇත්ත හෝ මුසා හෝ කියන් ද යි ... ඔවුන් කෙරෙහි පහදින්නට සුදුසු ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

ගාමිණී, මෙහි මාලා ඇති කොඩොල් ඇති ... ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවන එකෙක් දක්නා ලැබේ. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්න: පින්වත්නි, මේ පුරිස් තෙමේ මාලා ඇත්තේ කොඩොල් ඇත්තේ ... ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවයි. (හෙ) කුමක් කෙළේ ද? යි. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්න: පින්වත්නි, මේ පුරිස් තෙමේ රජුගේ සතුරකුට අයත් අඹුවන් අතරෙහි හැසිරෙන බවට පැමිණියේ ය. රජ තෙමේ ඔහුට සතුටු ව පඩුරු දින. එහෙයින් මේ පුරිස් තෙමේ මාලා ඇත්තේ කොඩොල් ඇත්තේ ... ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවා යි.

ගාමිණී, මෙහි දැඩි රහුනින් ... නුවර දකුණු දිග හිස සිඳිනා ලබන එකෙක් දක්නා ලැබේ. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්න: පින්වත්, දැඩි රහුනින් ... නුවර දකුණුපස (යමකුගේ) හිස සිඳි නම් මේ පුරුෂ තෙමේ කුමක් කෙළේ ද? යි. ඒ මොහුට මෙසේ කියන්න: පින්වත්, මේ පුරිස් තෙමේ කුලස්ත්‍රීන් කෙරෙහි කුලකුමාරීන් කෙරෙහි වරදවා පිළිපත්තේ ය. එහෙයින් රජහු ඔහු ගෙන මෙබඳු කම්කටුලු කරවති යි. ගාමිණී, ඒ කිමැ යි හඟිවූ ද? තොප විසින් මෙබන්දෙක් දක්නා ලද්දේ හෝ අසන ලද්දේ හෝ ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් අසනු ලබන්නේත් වේ ය යි. ගාමිණී, එහි යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් “යම් කිසිවෙක් කාමයෙහි වරදවා හැසිරේ නම් ඒ සියලු දෙන දිටුදුම්පෙහි ම දුක් දෙමනස් වීදි” යි. මෙබඳු වාද ඇත්තෝ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තෝ වෙත් නම් ඔහු ඇත්ත හෝ මුසා හෝ කියද්ද? යි ... ඔවුන් කෙරෙහි පහදින්නට සුදුසු ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

දිස්සති බො පන ගාමණී, ඉධෙකවෙවා මාලී කුණ්ඩලී සුනහානො සුවිලිනො කප්පිතකෙසමසු ඉත්තිකාමෙහි රාජා මෙඤ්ඤ පරිවාරෙතො. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරිසො කිං අකාසි මාලී කුණ්ඩලී සුනහානො සුවිලිනො කප්පිතකෙසමසු ඉත්තිකාමෙහි රාජා මෙඤ්ඤ පරිවාරෙතීති. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරිසො රාජානං මුසාවාදෙන නාසෙසි¹ තස්ස රාජා අත්තමනො අභිභාරමදසි. තෙනායං පුරිසො මාලී කුණ්ඩලී සුනහානො සුවිලිනො කප්පිතකෙසමසු ඉත්තිකාමෙහි රාජා මෙඤ්ඤ පරිවාරෙතීති.

දිස්සති බො පන ගාමණී, ඉධෙකවෙවා දළහාය රජුයා පච්ඡාබාහං ගාලාබන්ධනං බන්ධනා බුරමුණ්ඩං කරිතා බරස්සරෙන පණුවෙන රථිකාය රථිකං සිංසාටකෙන සිංසාටකං පරිනෙතා දක්ඛිණෙන දාරෙන නික්කාමෙතා දක්ඛිණෙන නගරස්ස සීසං ඡිත්ථමානො. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා, අයං පුරිසො කිං අකාසි දළහාය රජුයා පච්ඡාබාහං ගාලාබන්ධනං බන්ධනා බුරමුණ්ඩං කරිතා බරස්සරෙන පණුවෙන රථිකාය රථිකං සිංසාටකෙන සිංසාටකං පරිනෙතා දක්ඛිණෙන දාරෙන නික්කාමෙතා දක්ඛිණෙන නගරස්ස සීසං ඡිත්ථතීති. තමෙනං එවමාහංසු: අමෙහා අයං පුරිසො ගහපතිස්ස වා ගහපතිපුත්තස්ස වා මුසාවාදෙන අත්තං හඤ්ඤි. තෙන තං රාජානො ගහෙනා එවරූපං කම්මකාරණං කාරෙතතීති. තං කම්මඤ්ඤසි ගාමණී, අපිත්ත තෙ එවරූපං දිට්ඨං වා සුතං වාති? දිට්ඨඤ්ඤා නො හතොන, සුතඤ්ඤා සුඤ්ඤාති වාති. තත්ත ගාමණී, යෙ තෙ සමණවුහංගණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො “යො කොචි මුසා හණති, සබ්බො සො දිට්ඨංව ධරෙච්ඡ දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදියතී”ති. සථං වා තෙ ආහංසු මුසා වාති? මුසා හතොන. යෙ පන තෙ කුච්ඡං මුසා විලපතා, සීලවනො වා තෙ දුක්ඛිලා වාති? දුක්ඛිලා හතොන. යෙ පන තෙ දුක්ඛිලා පාපධම්මා, මිච්ඡාපටිපන්නා වා තෙ සමාපටිපන්නා වාති? මිච්ඡාපටිපන්නා හතොන. යෙ පන තෙ මිච්ඡාපටිපන්නා මිච්ඡාදිට්ඨිකා වා තෙ සමාදිට්ඨිකා වාති? මිච්ඡාදිට්ඨිකා හතොන. යෙ පන තෙ මිච්ඡාදිට්ඨිකා, කල්ලන්ත්ත තෙසු පසිදිතුතති? නො හෙතං හතොන.

අව්ඡරියං හතොන අබ්බුතං හතොන, අත්තී මෙ හතොන ආවසථාගාරං, නත්ත මඤ්ඤාති අත්තී, ආසනාති අත්තී, උදකමණිකො අත්තී, තෙලපඨදිපො අත්තී, නත්ත යො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා වාසං උපෙති, තෙනාහං යථාසත්ති යථාබලං සංවිහරාමී.² භුත්තබ්බං හතොන, වත්තාරො සක්ඛාරො නානාදිට්ඨිකා නානාබන්ධනා නානාරූපිකා තස්මිං ආවසථාගාරෙ වාසං උපගමිණිසු. එකො සක්ඛා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: නත්තී දික්ඛා, නත්තී ධිට්ඨං නත්තී හුතං, නත්තී සුකට්ඨකකවානං කම්මානං එලං විපාකො, නත්තී අයං ලොකො, නත්තී පරො ලොකො, නත්තී මාතා, නත්තී පිතා, නත්තී සත්තා ඔපපාතිකා, නත්තී ලොකෙ සමණවුහංගණා සමඤ්ඤානා සමාපටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ඤා ලොකං පරං ව ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා පච්චෙදෙතතීති.

1. නාසෙසි - සා:

2. සම්මහරාමී - අට්ඨකපා.

ගාමණී, මෙහි මාලා ඇති කොඩොල් ඇති, මැනවින් නැ සුවද විලවුන් ගැල්වුණු සැදු කෙස්ධවුල් ඇති ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවන එකෙක් දක්නා ලැබේ. ඒ මොහු ගැනමෙසේ කියත්: පින්වන, මේ පුරිස් තෙමේ මාලා ඇත්තේ කොඩොල් ඇත්තේ මැනවින් නැයේ මොනවට සුවද විලවුන් ගැල්වුණේ සැදු කෙස්ධවුල් ඇත්තේ ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවයි. (හෙ) කුමක් කෙළේ ද? යි. ඒ මොහුට මෙසේ කියත්: පින්වන, මේ පුරිස් තෙමේ බොරුවෙන් රජු සිතාසෙවිය. රජ තෙමේ සතුටු ව ඔහුට පඩුරු දිනි. එහෙයින් මේ පුරිස් තෙමේ මාලා ඇත්තේ කොඩොල් ඇත්තේ මැනවින් නැයේ මොනවට සුවද විලවුන් ගැල්වුණේ සැදු කෙස්ධවුල් ඇත්තේ ස්ත්‍රීන් සහිත කාමයෙන් රජකු මෙන් ඉඳුරන් පිණවා යි.

ගාමණී, මෙහි දඩ් රහුණින් පිටිතල හයා දඩ් බැමමෙන් බැඳ කරයෙන් මුඩු කොට රච්භඩ ඇති බෙරයෙන් යුතු වැ වෙයින් වෙයට සිටුමංසලින් සිටුමංසලට පමුණුවා දකුණු දෙරිත් නික්මවා නුවර දකුණු දිග හිස සිඳිනු ලබන එකෙක් දක්නා ලැබේ. ඒ මොහු ගැන මෙසේ කියත්: පින්වන, දඩ් රහුණින් පිටිතල හයා. දඩ් බැමමෙන් බැඳ කරයෙන් මුඩු කොට රච්භඩ ඇති බෙරයෙන් යුතු වැ වෙයින් වෙයට සිටුමංසලින් සිටුමංසලට පමුණුවා දකුණු දෙරිත් නික්මවා නුවර දකුණු දිග (යමකුගේ) හිස සිඳි නම් මේ පුරුෂ තෙමේ කුමක් කෙළේ ද? යි. ඒ මොහුට මෙසේ කියත්: පින්වන, මේ පුරුෂ තෙමේ ගැහැටියකුට හෝ ගැහැටි පුතකුට හෝ බොරුවෙන් අර්ථහානි කෙළේ ය. එහෙයින් රජු ඔහු ගෙන මෙබඳු කම්කටුලු කරවති යි. ගාමණී, ඒ කිමැ? යි හඟිවු ද? නොප විසින් මෙබන්දෙක් දක්නා ලද්දේ හෝ අසන ලද්දේ හෝ ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් අසනු ලබන්නේත් වේ යයි. ගාමණී, එහි යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් “යම් කිසිවෙක් මුසා බෙණේ ද, ඒ සියලු දෙන දිටු දැමියෙහි ම දුක්දෙමනස් වීදිති” යි මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තෝ වෙත් නම් ඔහු ඇත්ත හෝ මුසා හෝ කියත් ද? යි. වහන්ස, මුසා ය. යම් ඒ කෙනෙක් හිස් මුසා බෙණෙත් නම් ඔහු සිල්වත්හු හෝ දුසිල්හු ද? යි. වහන්ස, දුසිල්හු ය. යම් ඒ කෙනෙක් දුසිල්හු නම් පාපසංහාව ඇත්තාහු නම් ඔහු වරදවා පිළිපත්හු හෝ මැනවින් පිළිපත්හු හෝ ද? යි. වහන්ස, වරදවා පිළිපත්හු ය. යම් ඒ කෙනෙක් වරදවා පිළිපත්හු නම් ඔහු මිසදිටු ඇත්තෝ හෝ සමිදිටු ඇත්තෝ හෝ ද? යි. වහන්ස, මිසදිටු ඇත්තහ. යම් ඒ කෙනෙක් මිසදිටු ඇත්තෝ නම් ඔවුන් කෙරෙහි පහදින්නට සුදුසු ද? යි. වහන්ස, තෙල නො වේ ම ය.

වහන්ස, අසිරියෙකි, පුදුමයෙකි. වහන්ස, මට ආවාස ගෙයක් ඇත. එහි ඇඳන් ඇත, අසුන් ඇත, මහදියසැළක් ඇත, තෙල් පහනක් ඇත. එහි යම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ වාසයට එළඹේ නම් ඔහු සමග මම හැකි පමණින් බල පමණින් බෙදා ගනිමි. වහන්ස, පෙර වූවක් කියමි. නොයෙක් දිටු ඇති නොයෙක් මත ඇති නොයෙක් රූවී ඇති ශාස්තෘහු පිටුදෙනෙක් ඒ ආවාස ගෙහි විසුමට එළඹියහ. එක් ශාස්තෘවරයෙක් මෙබඳු වාද ඇත්තේ ය, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ ය: දෙන ලද්දෙහි විපාක නැත, පුදන ලද්දෙහි විපාක නැත, සත්කාරයෙහි විපාක නැත, සුකෘත දුෂ්කෘත කම්යන්ගේ එලයෙක් විපාකයෙක් නැත, මෙලොවෙක් නැත, පරලොවෙක් නැත, මවෙක් නැත, පියෙක් නැත, ඔපපාතික සත්තු නැත, යම් කෙනෙක් මෙලොවත් පරලොවත් කුමු වෙසෙයින් දැන පසක් කොට පවසත් නම් මැනවින් ගිය මැනවින් පිළිපත් එබඳු මහණබමුණෝ ලොව නැතැ යි.

එකො සක්ඛා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: අත්ථි දික්ඛං අත්ථි සිට්ඨං අත්ථි හුතං අත්ථි සුක්ඛදුක්ඛවානං කමිතං එලං විපාකො, අත්ථි අයං ලොකො, අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි මානා, අත්ථි පිනා, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සමමග්ගතා සමදිට්ඨපටිපක්ඛා යෙ ඉමඤ්ඤි ලොකං පරඤ්ඤි ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදන්ති.

එකො සක්ඛා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: කරතො¹ කාරයතො ජිඤ්ඤො ඡෙදපයතො පචතො පාවයතො සොවයතො කිලමයතො එඤ්ඤො එඤ්ඤපයතො පාණමතිපාතයතො ආදික්ඛං ආදියතො සත්ථි. ජිඤ්ඤො නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපච්චෙති තිට්ඨතො පරදුරං ගව්ඡතො මුසා හණතො කරතො න කරියති පාපං, ධුරපරියන්තොන වෙපි වකෙකන යො ඉමිසසා පඨවියා පාණෙ එකමංසබලං එකමංසපුඤ්ඤං කරෙයා, නත්ථි තතොනිදනං පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො, දකඛිණංකොපි ගඬගාය තීරං ගවෙජයා හනන්තො සානන්තො ජිඤ්ඤො ඡෙදපෙන්නො පචන්තො පාවෙන්නො නත්ථි තතොනිදනං පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො, උත්තරංකොපි ගඬගාය තීරං ගවෙජයා දදන්තො දපෙන්නො යජන්තො යාජෙන්නො නත්ථි තතොනිදනං පුඤ්ඤං, නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො. දනෙන දමෙන සඤ්ඤමෙන සම්මච්චෙන්න නත්ථි පුඤ්ඤං නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමොති.

එකො සක්ඛා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: කරතො කාරයතො ජිඤ්ඤො ඡෙදපයතො පචතො පාවයතො සොවයතො කිලමයතො එඤ්ඤො එඤ්ඤපයතො පාණමතිපාතයතො අදින්නං ආදියතො සත්ථි. ජිඤ්ඤො නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපච්චෙති තිට්ඨතො පරදුරං ගව්ඡතො මුසා හණතො කරතො කරියති පාපං, ධුරපරියන්තොනපි වකෙකන යො ඉමිසසා පඨවියා පාණෙ එකමංසබලං එකමංසපුඤ්ඤං කරෙයා, අත්ථි තතොනිදනං පාපං, අත්ථි පාපස්ස ආගමො, දකඛිණංකොපි ගඬගාය² තීරං ගවෙජයා හනන්තො සානන්තො ජිඤ්ඤො ඡෙදපෙන්නො පචන්තො පාවෙන්නො අත්ථි තතොනිදනං පාපං, අත්ථි පාපස්ස ආගමො, උත්තරංකොපි ගඬගාය තීරං ගවෙජයා දදන්තො දපෙන්නො යජන්තො යාජෙන්නො අත්ථි තතොනිදනං පුඤ්ඤං, අත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො, දනෙන දමෙන සඤ්ඤමෙන සම්මච්චෙන්න අත්ථි පුඤ්ඤං අත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමොති.

තස්ස මග්ගං හන්තො අහුදෙව කඬ්ඛා අහුදෙව විචිකිට්ඨා: කො සු නාම ඉමෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං සච්චං ආහ, කො මුසාති.

අලං හි තෙ ගාමණී, කඬ්ඛිතුං, අලං විචිකිච්ඡිතුං, කඬ්ඛනියෙ ව පන තෙ යානෙ විචිකිට්ඨා උප්පන්නාති. එවං පසකොහං³ හන්තො භගවති, පහොති මෙ භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතුං යථාහං ඉමං කඬ්ඛාධම්මං පජ්ඣෙය්‍යන්ති.

1. කරොතො - මරසං.

2. ගඬගා - සි 1, 2.

3. පසකොහං - ඡායා

එක් ශාස්තෘවරයෙක් මෙබඳු වාද ඇත්තේ ය, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ ය: දෙන ලද්දෙහි විපාක ඇත, පුදන ලද්දෙහි විපාක ඇත, සත්කාරයෙහි විපාක ඇත, සුක්කාන දුෂ්කාන කම්යන්ති ඵලවිපාක ඇත, මෙලොව ඇත, පරලොව ඇත, මව ඇත, පියා ඇත, ඔපපාතික සත්තු ඇත, යම් කෙනෙක් මෙලොවත් පරලොවත් තුමු වෙසෙසින් දූත පසක් කොට පවසන් නම් මැනවින් ගිය මැනවින් පිළිපත් එබඳු මහණබමුණෝ ලොව ඇතැ යි.

එක් ශාස්තෘවරයෙක් මෙබඳු වාද ඇත්තේ ය, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ ය: කරන්නාට කරවන්නාට සිඳින්නාට සිදුවන්නාට පිසන්නාට පිසවන්නාට ශෝක කරවන්නාට ක්ලාන්ත කරන්නාට කම්පිත කරන්නාට කම්පිත කරවන්නාට පරපණ නසන්නාට නුදුන් දැ ගන්නාට ගෙවල් බිඳින්නාට ගම් පැහැර ගන්නාට එක්ගෙයක් පැහැර ගන්නාට මං පහරන්නාට පරඹුන් කරා යන්නාට මුසා බණන්නාට කිරීමෙන් පවෙක් නො කෙරේ, ඉදිනුදු කර වැනි නිම්වළලු ඇති සකෙකින් යමෙක් මේ පොළොවෙහි සතුන් එක් මස්ගොඩක් එක් මස් පිඩක් කරන්නේ නම් ඒ හේතු කොටගෙන පවෙක් නැත, පවෙහි ඊමෙක් නැත, ඉදිනුදු නසමින් නස්වමින් සිඳිමින් සිදුවමින් පිසමින් පිසවමින් දකුණු ගංඉවුරට යන්නේ ද ඒ හේතුවෙන් පවෙක් නැත, පවෙහි ඊමෙක් නැත, ඉදිනුදු දෙමින් දෙවමින් යාග කරමින් යාග කරවමින් උතුරු ගංඉවුරට යන්නේ ද, ඒ හේතුවෙන් පිනෙක් නැත, පිනෙහි ඊමෙක් නැත, දීමෙන් ඉන්ද්‍රියදමනයෙන් සීලසංයමයෙන් සත්‍යවචනයෙන් පිනෙක් නැත, පිනෙහි ඊමෙක් නැතැ යි.

එක් ශාස්තෘවරයෙක් මෙබඳු වාද ඇත්තේ ය, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ ය: කරන්නාට කරවන්නාට සිඳින්නාට සිදුවන්නාට පිසන්නාට පිසවන්නාට ශෝක කරවන්නාට ක්ලාන්ත කරන්නාට කම්පිත කරන්නාට කම්පිත කරවන්නාට පරපණ නසන්නාට නුදුන් දැ ගන්නාට ගෙවල් බිඳින්නාට ගම් පැහැර ගන්නාට එක් ගෙයක් පැහැර ගන්නාට මං පහරන්නාට පරඹුන් කරා යන්නාට මුසා බණන්නාට කිරීමෙන් පවෙක් කෙරේ, කර වැනි නිම්වළලු ඇති සකෙකිනුදු යමෙක් මේ පොළොවෙහි සතුන් එක් මස්ගොඩක් එක් මස්පිඩක් කරන්නේ නම් ඒ හේතුවෙන් පවෙක් ඇත, පවෙහි ඊමෙක් ඇත, ඉදින් නසමින් නස්වමින් සිඳිමින් සිදුවමින් පිසමින් පිසවමින් දකුණු ගංඉවුරට යන්නේ ද ඒ හේතුවෙන් පවෙක් ඇත, පවෙහි ඊමෙක් ඇත, ඉදින් දෙමින් දෙවමින් යාග කරමින් යාග කරවමින් උතුරු ගංඉවුරට යන්නේ ද ඒ හේතුවෙන් පිනෙක් ඇත, පිනෙහි ඊමෙක් ඇත, දීමෙන් ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් සීලසංයමයෙන් සත්‍යවචනයෙන් පිනෙක් ඇත, පිනෙහි ඊමෙක් ඇතැ යි.

වහන්ස, ඒ මට මේ හවත් මහණබමුණන්ගෙන් කවරෙක් නම් ඇත්ත කියාද? කවරෙක් බොරු කියාද? යි සැකයෙක් වූයේ ම ය, විචිකිච්ඡායෙක් වූයේ මැ යි.

ගාමණී, තොප විසින් සැක කරන්නට නිසි ය, විචිකිච්ඡා කරන්නට නිසි ය. සැක කටයුතු තන්හි තොපට විචිකිච්ඡාව උපනැ යි. වහන්ස, යම්සේ මම මේ සැකය දුරු කරන්නෙමි නම් එසේ මට දහම් පදසන්නට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පොහෝනා සේකැ යි මෙසේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පහන්මි යි.

අප්ථි ගාමණි, ධම්මසමාධි. තත්‍ර වෙ ඤං වික්කසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං ඤං ඉමං කඛ්ඛාධම්මං පජභෙය්‍යාසි. කතමො ධ ගාමණි, ධම්මසමාධි: ඉධ ගාමණි, අරියසාවකො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, නිතිතදණ්ණො නිතිතසංකො ලජ්ඣ දයාපකො සබ්බපාණහූතභිතානුකම්මං විහරති. අදික්කාදනං පහාය අදික්කාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පිසුනං වාචං පහාය පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සමථසලාපං පහාය සමථසලාපා පටිවිරතො හොති, අභිජ්ඣං පහාය අනභිජ්ඣාසු හොති, ව්‍යාපාදපදෙසං පහාය අව්‍යාපකාවිතො හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිං පහාය සමමාදිට්ඨිකො හොති.

ස ඛො සො ගාමණි, අරියසාවකො එවං විගතාභිජ්ඣො විගතව්‍යාපාදෙ අසම්මුළොහා සම්පජානො පතිස්සනො¹ මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිඤ්ඤා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුස්සීං, ඉති උඤ්ඤාධිකාරිකං සබ්බධි සබ්බත්තාය සබ්බාවනං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජ්ඣෙන² ඵරිඤ්ඤා විහරති. සො ඉති පටිසංචික්කති: යො'යං සඤ්ඤා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: "නප්ථි දික්කං, නප්ථි ධිට්ඨං, නප්ථි භුතං, නප්ථි සුඤ්ඤාකතං කමමානං එලං විපාකො, නප්ථි අයං ලොකො, නප්ථි පරො ලොකො, නප්ථි මාතා, නප්ථි පිතා, නප්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නප්ථි ලොකෙ සමණාග්‍රාහිණො සම්මග්ගතා සම්මාපටිපත්තා යෙ ඉමඤ්ඤි ලොකං පරඤ්ඤා ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සජ්ජිකඤ්ඤා පච්චෙදන්ති"³ති. සචෙ තස්ස භොතො සත්ථිතො සචිතං වධිතං අපණ්ණකතාය මග්ගං, යො'හං න කිඤ්ඤි ව්‍යාඛාධෙමි තස්ම වා ථාවරං වා, උභයමෙකං කටග්ගාහො: යඤ්ඤිමිති කායෙන සංවුතො වාචාය සංවුතො මනසා සංවුතො, යඤ්ඤි කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජියාමිති. තස්ස පාමුරුථං ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදියති. සුඛිතො විතං සමාධියති, අයං ඛො සො ගාමණි, ධම්මසමාධි. තත්‍ර වෙ ඤං වික්කසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං ඤං ඉමං කඛ්ඛාධම්මං පජභෙය්‍යාසි.

ස ඛො සො ගාමණි, අරියසාවකො එවං විගතාභිජ්ඣො විගතව්‍යාපාදෙ අසම්මුළොහා සම්පජානො පතිස්සනො¹ මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරිඤ්ඤා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුස්සීං, ඉති උඤ්ඤාධිකාරිකං සබ්බධි සබ්බත්තාය සබ්බාවනං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජ්ඣෙන² ඵරිඤ්ඤා විහරති.

1. පටිසංකො - ස්‍යා, මජ්ඣං.

2. අව්‍යාපජ්ජන - සි 2.

ගාමණි, ධම්මසමාධියෙක් ඇත. ඉදින් තෙපි එහි ලා වික්ඛසමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය දුරුකරන්නහු. ගාමණි, ධම්මසමාධිය කවරේ ද යත්: ගාමණි, මෙහි අරියවු තෙමේ පණ්ඩා පහා පණ්ඩායෙන් වැළකුණේ වෙයි, බහා තැබූ දඩු ඇත්තේ බහා තැබූ අවි ඇත්තේ ලජ්ජා ඇත්තේ දයාවට පැමිණියේ සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තේ වෙසෙයි. අධිනාදන් පහා අධිනාදනින් වැළකුණේ වෙයි. කාමයෙහි මිසභසර පහා කාමයෙහි මිසභසරින් වැළකුණේ වෙයි. මුසවා පහා මුසවායෙන් වැළකුණේ වෙයි. පිසුනු බස පහා පිසුනු බසින් වැළකුණේ වෙයි. රළු වදන පහා රළු වදනින් වැළකුණේ වෙයි. හිස් වදන පහා හිස් වදනින් වැළකුණේ වෙයි. දඩ් ලොබ පහා දඩ් ලොබ නැත්තේ වෙයි. කිපුම් දෙස පහා නොකිපුණු සිත් ඇත්තේ වෙයි. මිසදිටු පහා සමදිටු ඇත්තේ වෙයි.

ගාමණි, ඒ මේ අරියවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දඩ් ලොබ ඇතිසේ පහ ව ගිය කිපුම් ඇතිසේ නුමුළා වූයේ මනා දැනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මෙන් සහගිය සිතින් එක්දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. දෙවැන්න ද එසේ ය, තෙවැන්න ද එසේ ය, සිවුවැන්න ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සියල්ලත් තමා හා සමභාවයෙන් සියලුසතුන් යුත් ලොව දුක් නැති මෙන් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසේ. හේ මෙසේ නුවණින් සලකා බලයි. යම් මේ ශාස්තෘවරයෙක් “දෙන ලද්දෙහි විපාක නැත, පුදන ලද්දෙහි විපාක නැත, සත්කාරයෙහි විපාක නැත, සුකෘත දුෂ්කෘත කම්යන්ගේ ඵලයෙක් විපාකයෙක් නැත, මෙලොවෙක් නැත, පරලොවෙක් නැත, මවෙක් නැත, පියෙක් නැත, භීෂපානික සත්තු නැත, යම් කෙනෙක් මෙලොවත් පරලොවත් තුළු වෙසෙසින් දැන පසක් කොට පවසත් නම් මැනවින් ගිය මැනවින් පිළිපත් එබඳු මහණබමුණෝ ලොව නැතැ” යි මෙබඳු වාද ඇත්තාහු ද මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහු ද, ඉදින් ඒ භවත් ශාස්තෘහුගේ වදන ඇත්ත නම් යම්බඳු මම තැනි ගන්නා වූ හෝ නොතැනි ගන්නා වූ හෝ කිසිවකු නොපෙළඹ ද (ඒ පිළිවෙත) මාගේ නිරපරාධබව පිණිස වේ. කයින් සංවෘත වූයෙමි වචනයෙන් සංවෘත වූයෙමි සිතින් සංවෘත වූයෙමි වෙමි යි යන යමෙක් ඇද්ද, කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙන්නෙමි යි යන යමෙකුත් ඇද්ද මෙහිලා දෙක ම ජයගැනීම වේ. ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. භවගත් ප්‍රමෝද ඇත්තහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතිසිත් ඇත්තහුගේ නාම කය සන්තිදේ. සන්තූන් කය ඇත්තේ සුව විදියි. සුව ඇත්තහුගේ සිත එකභවෙයි. ගාමණි, මේ ඒ ධම්මසමාධිය යි. ඉදින් තෙපි එහි ලා වික්ඛසමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය දුරු කරන්නහු.

ගාමණි, ඒ මේ අරියවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දඩ් ලොබ ඇත්තේ පහ ව ගිය කිපුම් ඇත්තේ නුමුළා වූයේ මනා දැනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මෙන් සහගිය සිතින් එක්දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. දෙවැන්න ද එසේ ය, තෙවැන්න ද එසේ ය, සිවුවැන්න ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සියල්ලත් තමා හා සමභාවයෙන් සියල්ලෙන් යුත් ලොව විපුල වූ මහත්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ නිදුක් වූ මෙන් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙයි.

සො ඉති පටිසංචිකකි: යො'යං සක්ඛා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: "අත්ථි දිනනං, අත්ථි ධිට්ඨං, අත්ථි හුතං, අත්ථි සුකට්ඨකඛවානං කම්මානං එලං විපාකො, අත්ථි අයං ලොකො, අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි මානා, අත්ථි පිතා, අත්ථි සත්ථා ඔපපාතිකා, අත්ථි ලොකෙ සමණ්ණාසවණා සම්මග්ගතා සම්මාපටිපත්ථා, යෙ ඉමස්ථි ලොකං පරස්ථි ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පට්ඨෙතති"ති. සථෙ තස්ස භොතො සත්ථුතො¹ සථං වචනං, අපණ්ණකතාය මඤ්ඤං, සො'හං² න කිඤ්ථි ව්‍යාබාධෙමි තසං වා ථාවරං වා, උභයමෙත්ථකට්ඨානාහො: යස්මිණි කායෙන සංවුතො වාචාය සංවුතො මනසා සංවුතො, යස්මිණි කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සාමිති. තස්ස පාමොජ්ජං³ ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පසංමග්ගති, පස්සඤ්ඤාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිතො විතං සමාධියති. අයං ඛො සො ගාමණි, ධම්මසමාධි. තත්ථු වෙ තං විතසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං තං ඉමං කම්මාධම්මං පජභෙය්‍යාසි.

ස ඛො සො ගාමණි, අරියසාවකො එවං විගතාභිජ්ජෙඤ්ඤා විගතව්‍යාපාදෙ අසම්මුලේභා සමංජානො පතිස්සනො මෙත්ථාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං තථා තතියං, තථා චතුස්ථිං. ඉති උභ්වමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවතං ලොකං මෙත්ථාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපරේඤ්ඤාන ඵරිත්වා විහරති. සො ඉති පටිසංචිකකි: යො'යං සක්ඛා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: "කරතො කාරයතො ඡිද්දතො ඡෙදපයතො පටිතො පාවයතො සොවයතො කිලමයතො එද්දතො ඵද්දපයතො පාණමතිපාතයතො අදිනනං ආදියතො සන්ධිං ඡිද්දතො නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපජෙත්තිට්ඨතො පරදුරං ගච්ඡතො මුසා හණතො කරතො න කරියති පාපං, ධුරපරියන්තොන චෙපි විකේකන යො ඉමිස්සා පඨවියා පාණෙ එකමංසබලං එකමංසපුඤ්ජං කරෙය්‍ය, නත්ථි තතො නිදනං පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො; දක්ඛණ්ණෙපි ගඩහාය තීරං ගච්ඡෙය්‍ය හනන්තො සානන්තො ඡිද්දන්තො ඡෙදපෙන්නො පටින්නො පාවෙන්නො නත්ථි තතො නිදනං පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො; උත්තරස්මෙපි ගඩහාය තීරං ගච්ඡෙය්‍ය දදන්තො දපෙන්නො යජන්තො යාජෙන්නො නත්ථි තතො නිදනං පුඤ්ඤං, නත්ථි තතො නිදනං පුඤ්ඤස්ස ආගමො; දනෙන දමෙන සංඤ්ඤාමෙන සම්මච්ඡෙජන නත්ථි පුඤ්ඤං නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො"ති. සථෙ තස්ස භොතො සත්ථුතො සථං වචනං, අපණ්ණකතාය මඤ්ඤං, සො'හං න කිඤ්ථි ව්‍යාබාධෙමි තසං වා ථාවරං වා, උභයමෙත්ථ කට්ඨානාහො: යස්මිණි කායෙන සංවුතො වාචාය සංවුතො මනසා සංවුතො, යස්මිණි කායස්ස හෙද පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිස්සාමිති. තස්ස පාමොජ්ජං³ ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමග්ගති, පස්සඤ්ඤාකායො සුඛං වෙදියති සුඛිතො විතං සමාධියති. අයං ඛො සො ගාමණි, ධම්මසමාධි. තත්ථු වෙ තං විතසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං තං ඉමං කම්මාධම්මං පජභෙය්‍යාසි.

1. සත්ථුසය - සිමු.

2. යොහං - සිමු.

3. පාමුජ්ජං - සිමු, ස්‍යා.

හේ මෙසේ නුවණින් සලකා බලයි, “යම් මේ ශාස්තෘවරයෙක් දෙන ලද්දෙහි විපාක ඇත, පුදන ලද්දෙහි විපාක ඇත, සත්කාරයෙහි විපාක ඇත, සුකෘත දුෂ්කෘත කම්යන්ගේ ඵලවිපාක ඇත, මෙලොව ඇත, පරලොව ඇත, මව ඇත, පියා ඇත, ඕපපාතික සත්ත්වයෝ ඇත, යම් කෙනෙක් මෙලොවත් පරලොවත් තුමු වෙසෙසින් දැන පසක් කොට පවසත් නම් මැනවින් ගිය මැනවින් පිළිපත් එබඳු මහණ බමුණෝ ඇතැ” යි මෙබඳු වාද ඇත්තෘහු ද මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තෘහු ද ඉදින් ඒ හවත් ශාස්තෘහුගේ වදන ඇත්ත නම් ඒ මම තැනිගන්නා වූ හෝ නො තැනිගන්නා වූ හෝ කිසිවකු නො පෙළුම්. (ඒ පිළිවෙත) මාගේ නිරපරාධබව පිණිස වේ. කයින් සංවෘත වූයෙම් වචනයෙන් සංවෘත වූයෙම් සිතින් සංවෘත වූයෙම් වෙමි යන යමෙක් වේ ද කාබුත් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොවට පැමිණෙන්නෙමි යන යමෙකුත් වේ ද මෙහි ලා දෙක ම ජයගැනීම වේ. ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. හටගත් ප්‍රමෝද ඇත්තහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතිසිත් ඇත්තහුගේ කය සන්තිදෙයි. සන්තූන් කය ඇත්තේ සුව විදී. සුව ඇත්තහුගේ සිත එකඟ වෙයි. ගාමණී, මේ ඒ ධම්මසමාධිය යි. ඉදින් තෙපි එහි ලා විත්තසමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය දුරු කරන්නහු ය.

ගාමණී, ඒ මේ අරීසවු තෙමේ පහ ව ගිය දඩ් ලොබ ඇත්තේ පහ ව ගිය කිපුම් ඇත්තේ නුවුළා වූයේ මනා දැනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මෙන් සහගිය සිතින් එක්දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. දෙවැන්න ද එසේ ය, තෙවැන්න ද එසේ ය, සිවුවැන්න ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සියල්ලත් තමා හා සම්භාවයෙන් සියලුසතුන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත් බවට ගිය නො පමණ වූ වෙර නැති නිදුක් වූ මෙන් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙයි. හේ මෙසේ නුවණින් සලකා බලයි. යම් ඒ ශාස්තෘවරයෙක් “කරන්නාට කරවන්නාට සිදින්නාට සිදුවන්නාට පිසන්නාට පිසවන්නාට ශෝක කරවන්නාට ක්ලාන්ත කරන්නාට සලන්නාට සලවන්නාට පරපණ නසන්නාට නුදුන් දැ ගන්නාට ගෙවල් බිඳින්නාට ගම් පැහැර ගන්නාට එක්ගෙයක් පැහැරගන්නාහට මං පහරන්නාට පරඹුන් කරා යන්නාට මුසා බණන්නාට කිරීමෙන් පවෙක් නො කෙරෙයි. ඉදින් කර වැනි කෙළවර ඇති සකෙකින් යමෙක් මේ පොළවෙහි සතුන් එක්මස් ගොඩක් එක්මස් පිඩක් කරන්නේ නම් ඒ හේතුවෙන් පවෙක් නැත, පවෙහි ඊමෙක් නැත. ඉදින් නසමින් නස්වමින් සිදිමින් සිදුවමින් පිසමින් පිසවමින් දකුණු ගංඉවුරට යන්නේ නම් ඒ හේතුවෙන් පවෙක් නැත. ඉදින් දෙමින් දෙවමින් යාග කරමින් යාග කරවමින් උතුරු ගංඉවුරට යන්නේ නම් ඒ හේතුවෙන් පිනෙක් නැත, පිනෙහි ඊමෙක් නැත. දීමෙන් ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ශීලසංයමයෙන් සත්‍යාවචනයෙන් පිනෙක් නැත, පිනෙහි ඊමෙක් නැතැ” යි මෙබඳු වාද ඇත්තෘහු ද මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තෘහු ද ඉදින් ඒ හවත් ශාස්තෘහුගේ වදන ඇත්ත නම් ඒ මම තැනිගන්නා වූ හෝ නො තැනිගන්නා වූ හෝ කිසිවකු නො පෙළුම්. (ඒ පිළිවෙත) මාගේ නිරපරාධබව පිණිස වේ. කයින් සංවෘත වූයෙම් වචනයෙන් සංවෘත වූයෙම් සිතින් සංවෘත වූයෙම් වෙමි යන යමෙක් වේ ද, කාබුත් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙන්නෙමි යන යමෙකුත් වේ ද මෙහිලා දෙක ම ජය ගැනීම වේ. ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. හටගත් ප්‍රමෝද ඇත්තහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතිසිත් ඇත්තහුගේ කය සන්තිදේ. සන්තූන් කය ඇත්තේ සුව විදියි. සුව ඇත්තහුගේ සිත එකඟ වේ. ගාමණී, මේ ඒ ධම්මසමාධිය යි. ඉදින් එහි ලා තෙපි විත්තසමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය දුරු කරන්නහු ය.

ස ඛො සො ගාමණී, අරියසාවකො එවං විගතාභිජේඛා විගතව්‍යාපාදො අසම්මුළ්ලො සම්පජානො පතිස්සකො මෙත්තාසහගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං. ඉති උඤ්චමධො තිරියං සංඛධි සංඛත්තතාය සංඛාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරික්ඛා විහරති. සො ඉති පටිසංවිසඛති: යො'යං සසා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: “කරතො කාරයතො ඡිත්තො ඡේදපයතො පචතො පාවයතො සොචයතො කිලමයතො ඵත්තො ඵත්තපයතො පාණමතිපාතයතො අදින්නං ආදියතො සනධිං ඡිත්තො නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපජෙත්තිට්ඨතො පරදුරං ගච්ඡතො මුසා හණකො කරතො කරියති පාපං. මුරපරියන්තොන වෙපි වකෙකන යො ඉම්මස්සා පඨවියා පාණෙ එකමංසඛලං එකමංසපුඤ්ඤං කරෙය්‍ය, අත්ථි තතො නිදනං පාපං, අත්ථි පාපස්ස ආගමො. දකඛිණඤ්ඤපි ගඛායා තීරං ගච්ඡය්‍ය හනන්තො සාතෙත්තො ඡිත්තො ඡේදපෙත්තො පචන්තො පාවෙත්තො, අත්ථි තතො නිදනං පාපං, අත්ථි පාපස්ස ආගමො. උත්තරඤ්ඤපි ගඛායා තීරං ගච්ඡය්‍ය දදන්තො දපෙත්තො යජන්තො යාජෙත්තො, අත්ථි තතො නිදනං පුඤ්ඤං, අත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො, දානෙන දමෙන සඤ්ඤමෙන සවිට්ඨජේජන අත්ථි පුඤ්ඤං අත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො”ති. සචෙ තස්ස භොතො සත්ථුතො සච්චි වචනං, අපරණ්ණකතාය මය්‍යං; සො'හං න කිඤ්චි ව්‍යාධාධෙමි තසං වා රාවරං වා, උභයමෙත්ථ කට්ඨාහො, යඤ්චමති කායෙන සංවුතො වාචය සංවුතො මනසා සංවුතො, යඤ්චි කායස්ස හෙදා පරමෙරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ඣස්සාමිති, තස්ස පාමොජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පක්ඛමාති, පක්ඛාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිතො විත්තං සමාධියති. අයං ඛො සො ගාමණී, ධම්මසමාධිං තත්ථ වෙත්තිං විත්තසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං තිං ඉමං කඛිධාධිට්ඨං පජ්ඣෙය්‍යාසි.

ස ඛො සො ගාමණී, අරියසාවකො එවං විගතාභිජේඛා විගතව්‍යාපාදො අසම්මුළ්ලො සම්පජානො පතිස්සකො කරුණාසහගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහරති -පෙ- මුදිතා සහගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහරති -පෙ-

ස ඛො සො ගාමණී, අරියසාවකො එවං විගතාභිජේඛා විගත ව්‍යාපාදො අසම්මුළ්ලො සම්පජානො පතිස්සකො උපෙඛාසහගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං. ඉති උඤ්චමධො තිරියං සංඛධි සංඛත්තතාය සංඛාවන්තං ලොකං උපෙඛාසහගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරික්ඛා විහරති. සො ඉති පටිසංවිසඛති: යො'යං සසා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: “නත්ථි දින්නං, නත්ථි සිට්ඨං, නත්ථි භුතං, නත්ථි සුකට්ඨස්සකට්ඨානං කරොන්තං එලං විපාකො, නත්ථි අයං ලොකො, නත්ථි පරො ලොකො,

ශාමණී, ඒ මේ අරිසවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දැඩි ලොබ ඇත්තේ පහ ව ගිය කිපුම් ඇත්තේ නුමුළා වූයේ මනා දැනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මෙන් සහගිය සිතින් එක් දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. දෙවැන්න ද එසේ ය, තෙවැන්න ද එසේ ය, සිවුවැන්න ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සියල්ලන් තමා හා සමභාවයෙන් සියලු සතුන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත්බවට ගිය නොපමණ වූ වෙර නැති නිදුක් වූ මෙන් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙයි. හෙ මෙසේ නුවණින් සලකා බලයි: “යම් මේ ශාස්තෘවරයෙක් කරන්නාට කරවන්නාට සිදින්නාට සිදුවන්නාට පිසන්නාට පිසවන්නාට ශොක කරවන්නාට ක්ලාන්ත කරවන්නාට සලන්නාට සලවන්නාට පරපණ නසන්නාට නුදුන් දැ ගන්නාට ගෙවල් බිදින්නාට ගම් පැහැර ගන්නාට එක් ගෙයක් පැහැර ගන්නාට මංපහරන්නාට පරඹුන් වෙත යන්නාට මුසා බණන්නාට කිරීමෙන් පවක් නො කෙරෙයි. ඉදිනුදු කර වැනි නිමිට්‍ය ඇති සකෙකින් යමෙක් මේ පොළවෙහි සතුන් එක් මස්ගොඩක් එක් මස්පිඩක් කරන්නේ නම් ඒ හෙතුවෙන් පවෙක් ඇත, පවෙහි ඊමෙක් ඇත. ඉදිනුදු නසමින් නස්වමින් සිදමින් සිදුවමින් පිසමින් පිසවමින් දකුණු ගංඉවුරට යන්නේ නම් ඒ හෙතුවෙන් පවෙක් ඇත, පවෙහි ඊමෙක් ඇත. ඉදුනුදු දෙමින් දෙවමින් යාග කරමින් යාග කරවමින් ලුහුරු ගංඉවුරට යන්නේ නම් ඒ හෙතුවෙන් පිනෙක් ඇත, පිනෙහි ඊමෙක් ඇත. දීමෙන් ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ශීලසංයමයෙන් සත්‍යාවචනයෙන් පිනෙක් ඇත, පිනෙහි ඊමෙක් ඇතැ” යි මෙබඳු වාද ඇත්තාහු ද මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහු ද ඉදින් ඒ හවත් ශාස්තෘහුගේ වදන ඇත්ත නම් ඒ මම තැනිගන්නා වූ හෝ නො තැනි ගන්නා වූ හෝ කිසිවකු නො පෙළුමි. ඒ පිළිවෙත මාගේ නිරපරාධබව පිණිස වේ. කයින් සංවෘත වූයෙමි ච්චනයෙන් සංවෘත වූයෙමි සිතින් සංවෘත වූයෙමි වෙමි යන යමෙක් වේ ද, කාබුන් මරණින් මතු සුගතිසගලොවට පැමිණෙන්නෙමි යන යමෙකුත් වෙද දෙක ම මෙහි ලා ජයගැනීම වේ. ඔහුට ප්‍රමොදය උපදී. හටගත් ප්‍රමොද ඇත්තහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීති සිත් ඇත්තහුගේ කය සන්තිදෙයි සන්තුන් කය ඇත්තේ සුව ඇත්තහුගේ සිත එකඟ වෙයි. ශාමණී, මේ ඒ ධර්මසමාධි යි. ඉදින් එහි ලා තෙපි වින්‍යසමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය දුරු කරන්නහු ය.

ශාමණී, ඒ මේ අරිසවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දැඩිලොබ ඇත්තේ පහ ව ගිය කිපුම් ඇත්තේ නුමුළා වූයේ මනා දැනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ කුපණසහගිය සිතින් එක් දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි ... මුද්‍රබැව් සහගිය සිතින් එක්දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි ...

ශාමණී, ඒ මේ අරිසවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දැඩිලොබ ඇත්තේ පහ ව ගිය කිපුම් ඇත්තේ නුමුළා වූයේ මනා දැනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මැදහත්බැව් සහගිය සිතින් එක් දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. දෙවැන්න ද එසේ ය, තෙවැන්න ද එසේ ය, සිවුවැන්න ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සියල්ලන් හා සමභාවයෙන් සියලු සතුන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත්බවට ගිය නො පමණ වූ වෙර නැති නිදුක් වූ මැදහත් බැව් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙයි. හෙ මෙසේ නුවණින් සලකා බලයි. යම් මේ ශාස්තෘවරයෙක් “දෙන ලද්දෙහි විපාක නැත, පුදන ලද්දෙහි විපාක නැත, සත්කාරයෙහි විපාක නැත, සුකෘත දුෂ්කෘත කම්යන්ගේ ඵලයෙක් විපාකයෙක් නැත, මෙලොවෙක් නැත, පරලොවෙක් නැත.

නඤ්චි මාතා, නඤ්චි පිතා, නඤ්චි සත්තා ඔපපාතිකා, නඤ්චි ලොකෙ සමණ්ණාසමානා සමමාපට්ඨනා යො ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පට්ටෙදෙතති¹ති. සථෙ තස්ස භොතො සත්ත්වො සථං වට්ඨනං, අපණ්ණිකත්වා මග්ගං, සො'හං න කිඤ්ච ව්‍යාබාධෙමි තසං වා ථාවරං වා. උභයමෙත්ඤ්ඤා සමමානාහො: යඤ්ච මිති කායෙන සංවුතො වාචාය සංවුතො මනසා සංවුතො, යඤ්ච කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිසාමිති. තස්ස පාමොජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමිති, පස්සඤ්ඤාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිතො විතො සමාධියති. අයං ඛො සො ගාමණි, ධම්මසමාධි. තත්ථ වෙ තුං විතසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං තුං ඉමං කඤ්ඤාමිති. පථෙය්‍යාසි.

ස ඛො සො ගාමණි, අරියසාවතො එවං විගතාභිජේකො විගත ව්‍යාපාදෙ අසමුලෙහා සමපජානො පතිස්සනො උපෙධාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං එරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථිං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බකතත්වා සබ්බාවනාං ලොකං උපෙධාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අපමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේකින එරිත්වා විහරති, සො ඉති පටිසංචිකති: යවා'යං¹ සත්තා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: “අඤ්ච දිත්තං, අඤ්ච සිට්ඨං, අඤ්ච සුතං, අඤ්ච සුකට්ඨස්සථානං කම්මානං එලං විපාකො, අඤ්ච අයං ලොකො, අඤ්ච පරො ලොකො, අඤ්ච මාතා, අඤ්ච පිතා, අඤ්ච සත්තා ඔපපාතිකා, අඤ්ච ලොකෙ සමණ්ණාසමානා සමමාපට්ඨනා යො ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පට්ටෙදෙතති¹ති, සථෙ තස්ස භොතො සත්ත්වො සථං වට්ඨනං, අපණ්ණිකත්වා මග්ගං, සො'හං න කිඤ්ච ව්‍යාබාධෙමි තසං වා ථාවරං වා, උභයමෙත්ඤ්ඤා සමමානාහො: යඤ්ච මිති කායෙන සංවුතො වාචාය සංවුතො මනසා සංවුතො, යඤ්ච කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිසාමිති. තස්ස පාමොජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමිති, පස්සඤ්ඤාකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිතො විතො සමාධියති. අයං ඛො සො ගාමණි, ධම්මසමාධි. තත්ථ වෙ තුං විතසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං තුං ඉමං කඤ්ඤාමිති. පථෙය්‍යාසි.

1. යොයං - මජ්ඣං.

මවෙක් නැත, පියෙක් නැත, ඕපපාතික සත්තු නැත, යම් කෙනෙක් මෙලොවත් පරලොවත් තුමු වෙසෙසින් දැන පසක් කොට පවසත් නම් මැනවින් ගිය මැනවින් පිළිපත් එබඳු මහණබමුණෝ නැතැ"යි මෙබඳු වාද ඇත්තාහු ද මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහු ද ඉදින් ඒ භවත් ශාස්තෘහුගේ වදන ඇත්ත නම් ඒ මම තැනි ගන්නා වූ භෝ නො තැනි ගන්නා වූ භෝ කිසිවකු නො පෙළමි. (ඒ පිළිවෙත) මාගේ නිරපරාධ බව පිණිය වේ. කයින් සංවෘත වූයෙමි වචනයෙන් සංවෘත වූයෙමි සිතින් සංවෘත වූයෙමි වෙමි යන යමෙක් වේ ද කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙන්නෙමි යන යමෙකුත් වේ ද දෙක ම මෙහි ලා ජය ගැනීම වේ. ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. භවගත් ප්‍රමෝද ඇත්තහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීති සිත් ඇත්තහුගේ කය සන්තියේදී. සන්තූන් කය ඇත්තේ සුව විඳී. සුව ඇත්තහුගේ සිත එකඟ වෙයි. ශාමිණී, මේ ඒ වික්‍රමයමායි යි. ඉදින් එහි ලා තෙපි වික්‍රම සමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය දුරු කරන්නහු ය.

ශාමිණී, ඒ මේ අරියවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දැඩිලෝබ ඇත්තේ පහ ව ගිය කිපුම් ඇත්තේ නො මුළා වූයේ මනා දැනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මැදහත්බැව් සහගිය සිතින් එක් දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. දෙවැන්න ද එසේ ය, තෙවැන්න ද එසේ ය, සිවුවැන්න ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සියල්ලන් තමා හා සමභාවයෙන් සියලු සතුන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත් බවට ගිය නො පමණ වූ වෙර නැති නිදුක් වූ මැදහත් බැව් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙයි. හේ මෙසේ නුවණින් සලකා බලයි: යම් ඒ ශාස්තෘවරයෙක් "දෙන ලද්දෙහි විපාක ඇත, පුදන ලද්දෙහි විපාක ඇත, සත්කාරයෙහි විපාක ඇත. සුකෘත දුෂ්කෘත කම්යන්ගේ එලිවිපාක ඇත, මෙලොව ඇත, පරලොව ඇත, මව ඇත, පියා ඇත, ඕපපාතික සත්තු ඇත, යම් කෙනෙක් මෙලොවත් පරලොවත් තුමු වෙසෙසින් දැන පසක් කොට පවසත් නම් මැනවින් ගිය මැනවින් පිළිපත් එබඳු මහණබමුණෝ ලොව ඇතැ"යි මෙබඳු වාද ඇත්තාහු ද මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහු ද ඉදින් ඒ භවත් ශාස්තෘහුගේ වදන ඇත්ත නම් ඒ මම තැනි ගන්නා වූ භෝ නො තැනිගන්නා වූ භෝ කිසිවකු නො පෙළමි. (ඒ පිළිවෙත) මාගේ නිරපරාධබව පිණිය වේ. කයින් සංවෘත වූයෙමි වචනයෙන් සංවෘත වූයෙමි සිතින් සංවෘත වූයෙමි වෙමි යන යමෙක් වේ ද කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ සගලොච්ච පැමිණෙන්නෙමි යන යමෙකුත් වේ ද දෙක ම මෙහි ලා ජය ගැනීම වේ. ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. භවගත් ප්‍රමෝද ඇත්තහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතිසිත් ඇත්තහුගේ කය සන්තියේදී. සන්තූන් කය ඇත්තේ සුව විඳී. සුව ඇත්තහුගේ සිත එකඟ වෙයි. ශාමිණී, මේ ඒ ධර්මසමාධි යි. ඉදින් තෙපි එහි ලා වික්‍රමසමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය පහන්නහු ය.

ස ඛො සො ගාමණී, අරියසාවකො එවං විගතාභිජේඛා විගත ව්‍යාපාදෙ අසමුද්‍රේණා සමප්පාතො පතිස්සතො උපෙබ්බාසභගනෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්තීං. ඉති උද්ධමධො නිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙබ්බාසභගනෙන වෙනසා විපුලෙන මහගනෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරික්ඛා විහරති. සො ඉති පටිසංචික්ඛති: යවා'යං සත්ථා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: "කරතො කාරයතො ජීඤ්ඤා ඡෙදපයතො පවතො පාවයතො සොචයතො කිලමයතො එඤ්ඤා එඤ්ඤා පාණමතිපාතයතො අදින්නං ආදියතො සත්ථං ජීඤ්ඤා නිලෙලාපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපජෙති ඛට්ඨතො පරදුරං ගව්ස්සතො පුසා භණ්ණතො කරතො න කරියති පාපං. චූරපරියන්තො වෙපි වසෙතො යො ඉමිස්සා පට්ඨියා පාණම එකමංසඛලං එකමංසදුක්ඛං කරෙය්‍යා, නත්ථි තතො නිදන්තං පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො. දක්ඛණ්ණෙපි ගඩ්ඛාය තීරං ගවේස්සා හනන්තො සාතන්තො ජීඤ්ඤා ඡෙදපෙන්නො පවන්තො පාවෙන්නො, නත්ථි තතො නිදන්තං පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො. උත්තරණ්ණෙපි ගඩ්ඛාය තීරං ගවේස්සා දදන්තො දපෙන්නො යජන්තො යාජෙන්නො, නත්ථි තතො නිදන්තං පුණ්ණං නත්ථි පුණ්ණස්ස ආගමො, දන්නෙ දමෙන සණ්ඤ්ඤමෙන සව්ච්චජේත නත්ථි පුණ්ණං නත්ථි පුණ්ණස්ස ආගමො"ති. සචෙ තස්ස භොතො සත්ථුන්තො සත්ථං වචන්තං, අපණ්ණත්තාය මඤ්ඤං, සො'හං න කිංඤ්ච ව්‍යාධාධෙමි තස්ස වා ථාවරං වා, උභයමෙකං කට්ඨානාහො: යඤ්ඤං කායෙත සංවුත්තො වාචාය සංවුත්තො මනසා සංවුත්තො, යඤ්ඤං කායස්ස හෙද පරමවරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජියාමිති. තස්ස පාමොජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පිනි ජායති, පිනිමනස්ස කායො පක්ඛන්ති, පක්ඛන්තිකායො සුඛං වෙදියති. සුඛිනො විතො සමාධියති. අයං ඛො සො ගාමණී, ධම්මසමාධි. භත්ත වෙ ත්වං විතසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං ත්වං ඉමං කම්බාධමං පජ්ඣෙය්‍යාසි.

ස ඛො සො ගාමණී, අරියසාවකො එවං විගතාභිජේඛා විගත ව්‍යාපාදෙ අසමුද්‍රේණා සමප්පාතො පතිස්සතො උපෙබ්බාසභගනෙන වෙනසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්තීං. ඉති උද්ධමධො නිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙබ්බාසභගනෙන වෙනසා විපුලෙන මහගනෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරික්ඛා විහරති, සො ඉති පටිසංචික්ඛති, යවා'යං සත්ථා එවංවාදී එවංදිට්ඨි: "කරතො කාරයතො ජීඤ්ඤා

ගාමිණී, ඒ මේ අරියවු තෙමේ මෙසේ පහ ව ගිය දුඛිලෝඛ ඇත්තේ පහ ව ගිය කිපුම් ඇත්තේ නුමුළා වූයේ මනා දනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මැදහත් බැව් සහගිය සිතින් එක්දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. දෙවැන්න ද එසේ ය, තෙවැන්න ද එසේ ය, සිවුවැන්න ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සියල්ලන් තමා හා සමභාවයෙන් සියලු සතුන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත් බවට ගිය නොපමණ වූ වෙර නැති නිසක් වූ මැදහත් බැව් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙයි. හෙ මෙසේ නුවණින් සලකා බලයි: යම් මේ ශාස්තෘවරයෙක් “කරන්තනුට කරවන්තනුට සිදින්නනුට සිදුවන්නනුට පිසන්නනුට පිසවන්නනුට ශෝක කරවන්නනුට ක්ලාන්ත කරවන්නනුට සලන්නනුට සලවන්නනුට පරපණ නසන්නනුට නුදුන් දැ ගන්නනුට ගෙවල් බිඳින්නනුට ගම් පැහැර ගන්නනුට එක්ගෙයක් පැහැර ගන්නනුට මංපහරන්නනුට පරමුත් වෙත යන්නනුට මුසා බණන්නනුට කිරීමෙන් පවෙක් නො කෙරේ. ඉදින් කර වැනි නිම්වළලු ඇති සකෙකින් යමෙක් මේ පොළොවෙහි සතුන් එක් මස්ගොඩක් එක් මස්පිඩක් කරන්නේ නමුදු ඒ හේතුවෙන් පවෙක් නැත, පවෙහි ඊමෙක් නැත. ඉදින් නසමින් නස්වමින් සිඳිමින් සිදුවමින් පිසමින් පිසවමින් දකුණු ගංඉවුරට යන්නේ නමුදු ඒ හේතුවෙන් පවෙක් නැත, පවෙහි ඊමෙක් නැත. ඉදින් දෙමින් දෙවමින් යාග කරමින් යාග කරවමින් උතුරු ගංඉවුරට යන්නේ නමුදු ඒ හේතුවෙන් පිනෙක් නැත, පිනෙහි ඊමෙක් නැත. දීමෙන් ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ශීලසංයමයෙන් සත්‍ය වචනයෙන් පිනෙක් නැත. පිනෙහි ඊමෙක් නැතැයි මෙබඳු වාද ඇත්තාහු ද මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහු ද ඉදින් ඒ හවත් ශාස්තෘහුගේ වදන ඇත්ත නම් ඒ මම තැනිගන්නා වූ භෝ නො තැනිගන්නා වූ භෝ කිසිවකු නො පෙළුම් (ඒ පිළිවෙත) මාගේ නිරපරාධබව පිණිය වේ. කයින් සංවෘත වූයෙම් වචනයෙන් සංවෘත වූයෙම් සිතින් සංවෘත වූයෙම් වෙමි යන යමෙක් වේ ද කාබුත් මරණින් මතු සුගති සගලොචට පැමිණෙන්නෙමි යන යමෙකුත් වේ ද දෙක ම මෙහි ලා ජය ගැනීම වේ. ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. හටගත් ප්‍රමෝදය ඇත්තනුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතිසිත් ඇත්තනුගේ කය සන්තිදෙයි. සන්තූන් කය ඇත්තේ සුව විඳියි. සුව ඇත්තනුගේ සිත එකඟ වෙයි. ගාමිණී, මේ ඒ ධම්මසමාධි යි. ඉදින් තෙපි එහිලා වික්‍කසමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය හරනහු ය.

ගාමිණී, ඒ මේ අරියවු තෙමේ මෙසේ පහව ගිය දුඛිලෝඛ ඇත්තේ පහව ගිය ව්‍යාපාද ඇත්තේ නුමුළා වූයේ මනා දනුම් ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ මැදහත් බැව් සහගිය සිතින් එක් දිගක් පතුරුවා වෙසෙයි. දෙවැන්න ද එසේ ය, තෙවැන්න ද එසේ ය, සිවුවැන්න ද එසේ ය. මෙසේ උඩ යට සරස සියලු තැන්හි සියල්ලන් තමා හා සමභාවයෙන් සියලු සතුන් යුත් ලොව පැතුරුණු මහත් බවට ගිය නො පමණ වූ වෙර නැති නිසක් වූ මැදහත් බැව් සහගිය සිතින් පතුරුවා වෙසෙයි. හෙ මෙසේ නුවණින් සලකා බලයි: යම් මේ ශාස්තෘවරයෙක් “කරන්තනුට කරවන්නනුට සිදින්නනුට

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ඡෙදපයනො පවිනො පාවයනො සොවයනො කීලමයනො එඤ්ඤානො
එඤ්ඤාපයනො පාණමතිපාතයනො අදික්ඛං ආදියනො යනධිං ඡිඤ්ඤා
නිලොපං හරතො එකාගාරිකං කරොතො පරිපඤ්ඤා කිට්ඨනො
පරදුරං ගව්ඡනො මුසා භණ්ණනො කරතො කරියති පාපං,
මුරපරියනෙතන වෙපි වුකෙතන යො ඉමිසසා පයවියා පාණෙ
එකමංසබලං එකමංසදුඤ්ඤං කරෙය්‍ය, අඤ්ඤා තතො නිදනං පාපං
අඤ්ඤා පාපසස්ස ආගමො. දකඤ්ඤාසේවි ගබ්භාය තීරං ගවෙජයා
භනතොසා සාතෙතොසා ඡිඤ්ඤානො ඡෙදපෙතොසා පවිතොසා පාවෙතොසා
අඤ්ඤා තතො නිදනං පාපං, අඤ්ඤා පාපසස්ස ආගමො. උත්තරඤ්ඤාසී
ගබ්භාය තීරං ගවෙජයා. දදතොසා දපෙතොසා යජතොසා යාජෙතොසා
අඤ්ඤා තතො නිදනං පුඤ්ඤං, අඤ්ඤා පුඤ්ඤාසස්ස ආගමො, දනෙන
දමෙන සකඤ්ඤමෙන සවිච්චනෙන අඤ්ඤා පුඤ්ඤං, අඤ්ඤා පුඤ්ඤාසස්ස
ආගමො''ති. සවෙ තස්ස භොතො සත්ථුතො සවිච්චනං, අපණ්ණකතාය
මය්‍යං, සො'හං න කිඤ්ඤි ව්‍යාබාධෙමි තසං වා එවරං වා උභයමෙකු
කටග්ගාහො; යඤ්ඤිමඤ්ඤි කායෙන සංවුතො වාචාය සංවුතො මනසා
සංවුතො යඤ්ඤි කායසස්ස හෙද පරමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං
උපපජ්ඣසාමිති. තස්ස පාමොජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති,
පිතිමනසස්ස කායො පසස්සමිති, පසස්සධාකායො සුඛං වෙදියති,
සුඛිතො වීක්ඛං සමාධියති, අයං බො සො ගාමණී, ධම්මසමාධි.
තත්‍ර වෙ තුං වීක්ඛසමාධිං පටිලභෙය්‍යාසි, එවං තුං ඉමං කඛ්ඛාධම්මං
පච්ඡෙය්‍යාසිති.

එවං වුත්තෙ පාටලියො ගාමණී භගවතා එතදවොච:
අභික්ඛන්තා භගවත, අභික්ඛන්තා භගවත -පෙ- අජ්ජතග්ගෙ
පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්ති.

ගාමණීවග්ගො පට්ඨමො.

තත්‍ර දදන්:

වණ්ණො තාලො යොධාරිවො
හත්ථසාසි ව බෙත්තකා,
සඬ්ඛ කුලමණිහද්දකා ව
රාසිය පාටලියෙන තෙරසාති.

ගාමණීසංයුක්තං සමත්තං.

සිද්ධන්තනුට පියන්තනුට පියවන්තනුට ශෝක කරවන්තනුට ක්ලාන්ත කරවන්තනුට සලන්තනුට සලවන්තනුට පරපණ නයන්තනුට නුදුන් දැ ගන්තනුට ගෙවල් බිඳින්තනුට ගම්පැහැර ගන්තනුට එක් ගෙයක් පැහැර ගන්තනුට මංපහරන්තනුට පරමුත් වෙත යන්තනුට මුසා බණන්තනුට කිරිදෙන් පවෙක් කෙරේ. ඉදිනුදු කරවැනි නිම්වලලු ඇති සකෙකින් යමෙක් මේ පොළොවෙහි සතුන් එක් මස්ගොඩක් එක් මස්පිඩක් කරන්නේ නම් ඒ හේතුවෙන් පවෙක් ඇත, පවෙහි ඊමෙක් ඇත. ඉදිනුදු නයමින් නයවමින් සිඳිමින් සිදුවමින් පියමින් පියවමින් දකුණු ගංතෙරට යන්නේ නම් ඒ හේතුවෙන් පවෙක් ඇත, පවෙහි ඊමෙක් ඇත. ඉදිනුදු දෙමින් දෙවමින් යාග කරමින් යාග කරවමින් උතුරු ගංතෙරට යන්නේ නම් ඒ හේතුවෙන් පවෙක් ඇත, පවෙහි ඊමෙක් ඇත. ඉදිනුදු දෙමින් දෙවමින් යාග කරමින් යාග කරවමින් උතුරු ගංතෙරට යන්නේ නම් හේතුවෙන් පිනෙක් ඇත, පිනෙහි ඊමෙක් ඇත. දීමෙන් ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ශීලසංයමයෙන් සත්‍ය වචනයෙන් පිනෙක් ඇත, පිනෙහි ඊමෙක් ඇතැ යි. මෙබඳු වාද ඇත්තාහු ද මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහු ද, ඉදින් ඒ හවත් ශාස්තෘහුගේ වදන ඇත්ත නම් යම්බඳු මම තැනිගන්නා වූ හෝ නොතැනිගන්නා වූ හෝ කිසිවකු නො පෙළුම් ද (ඒ පිළිවෙත) මාගේ නිරපරාද බව පිණිස වේ. කසින් සංවෘත වූයෙමි වචනයෙන් සංවෘත වූයෙමි සිතින් සංවෘත වූයෙමි වෙමි යන යමෙක් වේ ද කාබුන් මරණින් මතු සුගති සගලොවට පැමිණෙන්නෙමි යන යමෙකුත් වේ ද දෙක ම මෙහි ලා ජය ගැනීම වේ. ඔහුට ප්‍රමෝදය උපදී. හටගත් ප්‍රමෝද ඇත්තනුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතිසිත් ඇත්තනුගේ කය සන්තිදෙයි. සන්ත්‍රාන් කය ඇත්තේ සුව විඳියි. සුව ඇත්තනුගේ සිත එකඟ වෙයි. ගාමණි, මේ ඒ ධම්මසමාධි යි. ඉදින් එහි ලා තෙපි විභ්‍යසමාධිය පිළිලබන්නහු නම් මෙසේ තෙපි මේ සැකය පහන්නහු යි.

මෙසේ වදළ කල්හි පාටලී ගාමණි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, ඉතා මැනවි. වහන්ස, ඉතා මැනවි ... අද පටන් මා දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය (උවසුවකු කොට දරණ සේක්වා) යි.

පළමුවැනි ගාමණිවර්ග යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

වණ්ඛ, කාලපුට, යෝධාජීව, හතථාරොහ, අක්ඝාරොහ, අසිබ්ඤ්ඤ, බෙත්තුපම, සඤ්ඤා, කුල, මණ්ඩුලක, හද්දක, රාසිය, පාටලිය සූත්‍රය යි තෙළෙසෙකි.

ගාමණිසංයුක්තය නිමි.

9. අසඬුනසංයුතතං.

1. අසඬුනවග්ගො

9. 1. 1

කායගතාසතිසුතතං

428. අසඬුනඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිත්තං¹ අසඬුනගාමිඤ්ඤා මග්ගං, තං සුඤ්ඤං. කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසඬුනං: යො භික්ඛවෙ රාගඤ්ඤායො දෝසඤ්ඤායො මොහඤ්ඤායො, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬුනං. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬුනගාමි මග්ගො: කායගතාසති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬුනගාමි මග්ගො.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ දෙසිතං වො මයා අසඬුනං දෙසිතො අසඬුනගාමි මග්ගො. යං භික්ඛවෙ සත්ථාරා කරණියං සාවකානං භිතෙසිනා අනුකමපකෙන අනුකමපං උපාදය, කතං වො තං මයා ඵතාති භික්ඛවෙ රුක්ඛමුලාති ඵතාති සුඤ්ඤාගාරාති, කායථ භික්ඛවෙ, මා පමාදස්ස, මා පච්ඡා චිත්තවිසාරිතො අනුචස්ස, අයං ඛො අමොකං අනුසාසති.

9. 1. 2

සමථවිපස්සානාසුතතං

429. අසඬුනඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිත්තං¹ අසඬුනගාමිඤ්ඤා මග්ගං, තං සුඤ්ඤං. කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසඬුනං: යො භික්ඛවෙ රාගඤ්ඤායො දෝසඤ්ඤායො මොහඤ්ඤායො, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬුනං. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬුනගාමි මග්ගො: සමථො ච විපස්සනා ච, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬුනගාමි මග්ගො. ඉති ඛො භික්ඛවෙ දෙසිතං වො මයා අසඬුනං -පෙ- අයං වො අමොකං අනුසාසති.

9. 1. 3

සවිතකකසව්චාරසුතතං

430. අසඬුනඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිත්තං¹ අසඬුනගාමිඤ්ඤා මග්ගං, තං සුඤ්ඤං. කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසඬුනං: යො භික්ඛවෙ රාගඤ්ඤායො දෝසඤ්ඤායො මොහඤ්ඤායො, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬුනං. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬුනගාමි මග්ගො සවිතකො¹ සව්චාරො සමාධි, අවිතකො² විචාරමග්ගො සමාධි, අවිතකො අව්චාරො සමාධි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬුනගාමි මග්ගො -පෙ- අනුසාසති.

1. සවිතක - මජ්ඣිම, ස්වා
අවිතක - මජ්ඣිම, ස්වා

9. අසඬිවන සංයුත්තය

1. අසඬිවන වර්ගය

9. 1. 1

කායගතාසනි සූත්‍රය

428. මහණෙනි, තොපට අසඬිවනය (නිවන) ද අසඬිවන (නිවන්) මඟ ද දේශනා කරන්නෙමි එය අසවු. මහණෙනි, අසඬිවනය කවරේ ද යත්: මහණෙනි, යම් රාගක්ෂයයෙක් ද්වේෂක්ෂයයෙක් මෝහක්ෂයයෙක් වේ නම් මහණෙනි, මෙය අසඬිවන යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, අසඬිවන මග කවරේ ද යත්: කායගතාසනි යි. මහණෙනි, මේ අසඬිවන මග යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මෙසේ තොපට මා විසින් අසඬිවනය දෙසන ලදී. අසඬිවන මග දෙසන ලදී. මහණෙනි, සවිවන්ට භිත්වැඩ කැමති අනුකම්පා කරන ශාස්තෘවරයකු විසින් අනුකම්පාව නිසා යමක් කටයුතු නම් එය මවිසින් තොපට කරන ලදී. මහණෙනි, තෙල රුක්මුල් ශුන්‍යාගාර ඇත. මහණෙනි, ධ්‍යාන කරවු, නහමක් පමා වවු, පසු ව නහමක් විපිළිසර වවු. මේ තොපට අපගේ අනුසාසනා යි.

9. 1. 2

සමථවිපස්සනා සූත්‍රය

429. මහණෙනි, තොපට නිවනත් නිවන්මගත් දෙසන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, නිවන කවරේ ද යත්: මහණෙනි, යම් රාගක්ෂයයෙක් ද්වේෂක්ෂයයෙක් මෝහක්ෂයයෙක් වේ ද මහණෙනි, මේ නිවන ය යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, නිවන් මඟ කවරේ ද යත්: සමථය ද විදර්ශනාව ද යන දෙක යි. මහණෙනි, මේ නිවන් මඟ ය යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් තොපට නිවන දෙසන ලදී. ... මේ තොපට අපගේ අනුසාසනා යි.

9. 1. 3

සච්ඡන්දකසම්මාර සූත්‍රය

430. මහණෙනි, තොපට නිවනත් නිවන්මගත් දෙසන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, නිවන කවරේ ද යත්: මහණෙනි, යම් රාගක්ෂයයෙක් ද්වේෂක්ෂයයෙක් මෝහක්ෂයයෙක් වේ නම් මහණෙනි, මේ නිවන යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සච්ඡන්දකසම්මාරසමාධි ය අච්ඡන්දකසම්මාරමාත්‍රසමාධි ය අච්ඡන්දකසම්මාර සමාධි යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. 1. 4

සුඤ්ඤතසමාධිසුත්තං

431. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො: සුඤ්ඤතො සමාධි අනිථිකො සමාධි අසංඝිතො සමාධි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 1. 5

සතිපට්ඨානසුත්තං

432. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො: වත්ඨාරො සතිපට්ඨානා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 1. 6

සමමප්පධානසුත්තං

433. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො: වත්ඨාරො සමමප්පධානා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 1. 7

ඉද්ධිපාදසුත්තං

434. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො: වත්ඨාරො ඉද්ධිපාද, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 1. 8

ඉන්ද්‍රියසුත්තං

435. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො: පඤ්චිඤ්ඤානි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 1. 9

බලසුත්තං

436. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො: පඤ්ච බලානි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 1. 10

බොජ්ඣංගසුත්තං

437. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො: සත්ත-බොජ්ඣංගා. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 1. 4

සුඤ්ඤතසමාධි සූත්‍රය

431. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සුඤ්ඤතසමාධි ය අනිම්මත්තසමාධි ය අප්පඤ්ඡිතසමාධි යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 1. 5

සත්පට්ඨාන සූත්‍රය

432. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සතර සිව්වන්හු ය. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 1. 6

සම්මප්පධාන සූත්‍රය

433. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සතර සම්මප්පධාන-යෝ ය. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 1. 7

ඉද්ධිපාද සූත්‍රය

434. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සතර ඉද්ධිපාදයෝ ය. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 1. 8

ඉන්ද්‍රිය සූත්‍රය

435. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියයෝ ය. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 1. 9

බල සූත්‍රය

436. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: පඤ්ඤා බලයෝ ය. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 1. 10

බොජ්ඣංග සූත්‍රය

437. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සත්ත බොජ්ඣංග-යෝ ය. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 1. 11

මගගඛගසුත්තං

438. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී මග්ගො අරියො අට්ඨඛිතො මග්ගො. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී මග්ගො. ඉති ඛො භික්ඛවෙ දෙසිතං වො මයා අසඛිතං, දෙසිතො අසඛිතගාමී මග්ගො යං භික්ඛවෙ සත්ථාරා කරුණිකං සාවකානං භිතෙසිතා අනුකම්පකෙන අනුකම්පං උපාදය, කතං වො තං මයා. එතානි භික්ඛවෙ රුද්ධමුලානි, එතානි සුඤ්ඤාරානි, කොසථ භික්ඛවෙ මා පමාදස්, මා පච්ඡා විපට්ඨාරිතො අනුචත්. අයං වො අමතාකං අනුසාසනීති.

අසඛිතවග්ගො පටමො.

තත්ත්වද්වයං :

කායසම්ප්ප්ප්ඵ¹ සම්ප්ප්ප්ඵකො
සුඤ්ඤානො සම්ප්ප්ප්ඵකො,
සම්ප්ප්ප්ඵකො ඉද්ධිපාද
ඉද්ධිපාදො ඉද්ධිපාදො.

1. සමාධි - සි 1,2.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

9. 1. 11

මහගඬු සූත්‍රය

438. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: අරිදුට්ඨිමග යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් තොපට නිවන දෙසන ලදී. නිවන්මග දෙසන ලදී. මහණෙනි, සච්චන් කෙරෙහි භික්ෂුවකු කැමති අනුකම්පා කරන ශාස්තෘවරයකු විසින් අනුකම්පාව නිසා යමක් කටයුතු නම් මා විසින් එය තොපට කරන ලදී. මහණෙනි, තෙල රුක්මුල් ශුන්‍යාශාර ඇත. මහණෙනි, ධ්‍යාන කරවූ, නහමක් පමා වූවු, පසු ව නහමක් විපිළිසර වූවු. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනා යි.

පළමුවැනි අසඬුමෙහි යි.

එහි සූත්‍රනාමාවලිය:

කායගතාසනි, සමථ විපක්ෂනා, සචිතකායච්චාර, සුඤ්ඤතසමාධි, සතිපට්ඨාන, සම්මප්පධාන, ඉද්ධිපාද, ඉන්ද්‍රිය, බල, බොරුකඩග, මහගඬු යි සූත්‍ර එකොළොසකි.

2. දුතිය අසඹිත වගෙය

9. 2. 1

අසඹිතසුතනං

439. අසඹිතඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමී අසඹිතගාමීඤ්ච මහං, තං සුඤ්ඤං. කතඤ්ච භික්ඛවෙ අසඹිතං; යො භික්ඛවෙ රාගකයො දෝසකයො මොහකයො, ඉදං වුචන්ති භික්ඛවෙ අසඹිතං. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඹිතගාමීමහො; සමරො. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ අසඹිතගාමීමහො.

ඉති බො භික්ඛවෙ දෙසිතං වො මයා අසඹිතං, දෙසිතො අසඹිතගාමීමහො. යං භික්ඛවෙ සත්ථාරා කරණියං සාවකානං භිතෙසිනා අනුකම්පකෙන, අනුකම්පං උපාදය. කතං වො තං මයා, එතානි භික්ඛවෙ රුක්ඛමුලානි, එතානි සුඤ්ඤගාරානි, කොයථ භික්ඛවෙ, මා පමාදස්, මා පච්ඡා විසථිසාරිතො අනුචස්, අයං වො අමොකං අනුසාසනීති.

9. 2. 2

විපසන්නාසුතනං

440. අසඹිතඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමී, අසඹිතගාමීඤ්ච මහං, තං සුඤ්ඤං. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ අසඹිතං; යො භික්ඛවෙ රාගකයො දෝසකයො මොහකයො, ඉදං වුචන්ති භික්ඛවෙ අසඹිතං. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඹිතගාමීමහො; විපසන්නා. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ අසඹිතගාමීමහො. ඉති බො භික්ඛවෙ දෙසිතං වො මයා අසඹිතං -පෙ- අයං වො අමොකං අනුසාසනීති.

9. 2. 3

සචිතකකච්චාරසුතනං

441. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඹිතගාමී මහො; සචිතකකා ච්චාරො සමාධි. අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ අසඹිතගාමීමහො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 4

අචිතකකච්චාරමත්තසුතනං

442. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඹිතගාමීමහො; අචිතකකා ච්චාරමත්තො සමාධි, අයං වුචන්ති භික්ඛවෙ අසඹිතගාමීමහො -පෙ- අනුසාසනීති.

2. දුතියඅසභිධන වර්ගය

9. 2. 1

අසභිධන සූත්‍රය

439. මහණෙනි, තොපට නිවනත් නිවන් මගත් දෙසන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, නිවන කවරේ ද යත්: මහණෙනි, යම් රාගක්ෂයයෙක් ද්වේෂක්ෂයයෙක් මෝහක්ෂයයෙක් වේ ද, මහණෙනි, මේ නිවනැ යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සමරය යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මෙසේ තොපට මා විසින් නිවන දෙසන ලදී. නිවන්මග දෙසන ලදී. සවිච්ඡන්ධ භීත වැඩ කැමති අනුකම්පා කරන ශාස්තෘවරයකු විසින් අනුකම්පාව නිසා යමක් කටයුතු නම් එය තොපට මා විසින් කරන ලදී. මහණෙනි, තෙල රුක්වුල් ගුණාභාර ඇත. මහණෙනි, ධ්‍යාන කරවු, නහමක් පමා වවු, පසු ව නහමක් විසිළියර වවු. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනා යි.

9. 2. 2

විපසයනා සූත්‍රය

440. මහණෙනි, තොපට නිවනත් නිවන්මගත් දෙසන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි, නිවන කවරේ ද යත්: මහණෙනි, යම් රාගක්ෂයයෙක් ද්වේෂක්ෂයයෙක් මෝහක්ෂයයෙක් වේ නම් මහණෙනි, මේ නිවනැ යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: විපසයනා යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මෙසේ මා විසින් තොපට නිවන දෙසන ලදී... මේ තොපට අපගේ අනුශාසනා යි.

9. 2. 3

සචිතක්කසච්චාර සූත්‍රය

441. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සචිතක්කසච්චාර සමාධි යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 4

අචිතක්කච්චාරමත්ත සූත්‍රය

442. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: අචිතක්කච්චාරමත්ත සමාධි යි. මහණෙනි, මේ නිවන් මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 5

අවිතකකඅවිචාරසුත්තං

443. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො: අවිතකකො අවිචාරො සමාධි. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 6

සුඤ්ඤතසමාධිසුත්තං

444. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො: සුඤ්ඤතො සමාධි. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 7

අනිමිත්තසමාධිසුත්තං

445. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො: අනිමිත්තො සමාධි. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 8

අපපඤ්චිතසමාධිසුත්තං

446. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො: අපපඤ්චිතො සමාධි, අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 9

කායානුපස්සනාසුත්තං

447. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසයි විහරති ආතාපි සමපජානො සත්ථා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමන්සස්. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 10

වේදනානුපස්සනාසුත්තං

448. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වේදනාසු වේදනානුපසයි විහරති ආතාපි සමපජානො සත්ථා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමන්සස්. අයං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 5

අවිතක්ක අවිචාර සූත්‍රය

443. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: අවිතක්ක අවිචාර සමාධි යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 6

සුඤ්ඤත සමාධි සූත්‍රය

444. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: සුඤ්ඤත සමාධි යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 7

අනිමිත්ත සමාධි සූත්‍රය

445. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: අනිමිත්ත සමාධි යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 8

අප්පණිහිත සමාධි සූත්‍රය

446. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: අප්පණිහිත සමාධි යි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 9

කායානුපස්සනා සූත්‍රය

447. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්තෙනි මහණ කයෙහි කය අනුව බලන සුලු ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනා දැනුම් ඇතිව සිහි ඇතිව කාය ලෝකයෙහි දුඛිලොඛ භා දෙමිතස දුරු කොට වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 10

වේදනානුපස්සනා සූත්‍රය

448. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්තෙනි මහණ වේදනායෙහි, වේදනා අනුව බලන සුලු ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනා දැනුම් ඇති ව සිහි ඇති ව වේදනා ලෝකයෙහි දුඛිලොඛ භා දෙමිතස දුරු කොට වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 11

විත්තානුපසයනායුත්තං

449. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීථග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවෙහ විත්තානුපසසී විහරති ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙයා ලොකෙ අභිජ්ඣා දෙමනස්සං. අයං වුට්ඨිති භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී ථග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 12

ධම්මානුපසයනායුත්තං

450. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීථග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙයා ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. අයං වුට්ඨිති භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීථග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 13

පඨමසමමපපධානායුත්තං

451. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීථග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාදය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විත්තං පග්ගණාති පදහති. අයං වුට්ඨිති භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී ථග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 14

ද්විතියසමමපපධානායුත්තං

452. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී ථග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පඤානාය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති විත්තං පග්ගණාති පදහති. අයං වුට්ඨිති භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී ථග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 15

තතියසමමපපධානායුත්තං

453. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමීථග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාදය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති -පෙ- අයං වුට්ඨිති භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී ථග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 11

චිත්තානුපස්සනා සූත්‍රය

449. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ සිත්හි සිත අනුව බලනසුලු ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනා දැනුම් ඇති ව සිහි ඇති ව සිත්ලෙව්හි දැඩිලොබ හා දෙමනස දුරු කොට වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැයි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 12

ධම්මානුපස්සනා සූත්‍රය

450. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ දහමහි දහම් අනුව බලනසුලු ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව මනා දැනුම් ඇති ව සිහි ඇති ව දහම්ලෙව්හි දැඩිලොබ හා දෙමනස දුරු කොට වෙසෙයි, මහණෙනි, මේ නිවන්මගැයි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 13

පයමසම්මප්පධාන සූත්‍රය

451. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ නූපත් ලාමක අකුසල් දහම් නූපදවීම පිණිස ඡන්දය දනවයි, වැයම් කෙරෙයි, වෙර පවත්වයි, සිත දැඩි කොට ගනී, ප්‍රධන්වීර්ෂ්‍ය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ නිවන් මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 14

දුතිය සම්මප්පධාන සූත්‍රය

452. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙයස්නෙහි මහණ උපත් ලාමක අකුසල් දහම් ප්‍රභාණය පිණිස ඡන්දය දනවයි, වැයම් කෙරෙයි, වෙර පවත්වයි, සිත තර කොට ගනී, ප්‍රධන්වීර්ෂ්‍ය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 15

තතිය සම්මප්පධාන සූත්‍රය

453. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙයස්නෙහි මහණ නූපත් කුසල් දහම් ඉපදවීම පිණිස ඡන්දය දනවයි, වැයම් කෙරෙයි, වෙර පවත්වයි ... මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 16

වතුසමමපපධානසුත්තං

454. කතමො ව භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නානං ඤාප්තං ධම්මානං ධීතියා අසමමාසාය භියොගා-භාවාය වෙසුලලාය භාවනාය පාරිසුරියා ඡන්දං ජනෙති -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 17

ඡන්දිපාදසුත්තං

455. කතමො ව භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඬ්ඛාරසමනාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 18

විරිධිපාදසුත්තං

456. කතමො ව භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විරියසමාධිපධානසඬ්ඛාරසමනාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 19

විතතිද්ධිපාදසුත්තං

457. කතමො ව භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විතතසමාධිපධානසඬ්ඛාරසමනාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 20

විමංසිද්ධිපාදසුත්තං

458. කතමො ව භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විමංසාසමාධිපධානසඬ්ඛාරසමනාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමීමග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 16

වතුන්ට සම්මප්පධාන සූත්‍රය

454. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ උපත් කුසල් දහමුත්තේ පැවැත්ම පිණිස නුමුළා බව පිණිස බොහෝ බව පිණිස විපුලබව පිණිස භාවනාවෙහි පිරිම පිණිස ඡන්දය දනවයි මහණෙනි මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ .. අනුසාසනා යි.

9. 2. 17

ඡන්දිද්ධිපාද සූත්‍රය

455. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ ඡන්දය අධිපති කොට ඇති සමාධියෙන් හා සමාක්ප්‍රධානවීර්යයෙන් සමන්විත ඉද්ධිපාදය වඩයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 18

විරිද්ධිපාද සූත්‍රය

456. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ වීර්යය ප්‍රධාන කොට ඇති සමාධියෙන් හා සමාක්ප්‍රධානවීර්යයෙන් සමන්විත ඉද්ධිපාදය වඩයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 19

විත්තිද්ධිපාද සූත්‍රය

457. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ සිත ප්‍රධාන කොට ඇති සමාධියෙන් හා සමාක්ප්‍රධානවීර්යයෙන් සමන්විත ඉද්ධිපාදය වඩයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 20

විමංසිද්ධිපාද සූත්‍රය

458. මහණෙනි, නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ ප්‍රඥාව ප්‍රධාන කොට ඇති සමාධියෙන් හා සමාක්ප්‍රධාන වීර්යයෙන් සමන්විත ඉද්ධිපාදය වඩයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 21

සද්ධිත්‍යයසුත්තං

459. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධිත්‍යයං භාවෙති විවෙකනිසයිතං විරාගනිසයිතං නිරෝධසයිනිසයිතං වොසසග්ගපරිඤාමී, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඬ්ඛගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 22

විරිධිත්‍යයසුත්තං

460. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විරිධිත්‍යයං භාවෙති විවෙකනිසයිතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 23

සතිත්‍යයසුත්තං

461. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිත්‍යයං භාවෙති විවෙකනිසයිතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 24

සමාධිත්‍යයසුත්තං

462. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමාධිත්‍යයං භාවෙති විවෙකනිසයිතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 25

පඤ්ඤිත්‍යයසුත්තං

463. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤිත්‍යයං භාවෙති විවෙකනිසයිතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 26

සද්ධාබලසුත්තං

464. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධාබලං භාවෙති විවෙකනිසයිතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 21

සද්ධිත්තිය සූත්‍රය

459. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙයස්නෙහි මහණ විචේකය ඇසුරු කළ විරාගය ඇසුරු කළ නිරෝධය ඇසුරු කළ නිවනට නැමුණු සද්ධිත්තිය වෙයි. මහණෙනි මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 22

විරිසිත්තිය සූත්‍රය

460. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙයස්නෙහි මහණ විචේකය ඇසුරු කළ ... විරිසිත්තිය වෙයි. මහණෙනි මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 23

සතිත්තිය සූත්‍රය

461. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙයස්නෙහි මහණ විචේකය ඇසුරු කළ ... සතිත්තිය වෙයි. මහණෙනි මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 24

සමාධිත්තිය සූත්‍රය

462. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙයස්නෙහි මහණ විචේකය ඇසුරු කළ ... සමාධිත්තිය වෙයි. මහණෙනි මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 25

පඤ්ඤිත්තිය සූත්‍රය

463. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙයස්නෙහි මහණ විචේකය ඇසුරු කළ ... පඤ්ඤිත්තිය වෙයි. මහණෙනි මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ .. අනුසාසනා යි.

9. 2. 26

සද්ධාබල සූත්‍රය

464. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙයස්නෙහි මහණ විචේකය ඇසුරු කළ ... සද්ධාබලය වෙයි. මහණෙනි මේ නිවන්මග යි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 27

වීරියබලසූතනං

465. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වීරියබලං භාවෙති විවෙකනිසංයුතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 28

සතිබලසූතනං

466. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිබලං භාවෙති විවෙකනිසංයුතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 29

සමාධිබලසූතනං

467 කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමාධිබලං භාවෙති විවෙකනිසංයුතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 30

පඤ්ඤාබලසූතනං

468. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤාබලං භාවෙති විවෙකනිසංයුතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 31

සතිසමොපකාමිගසූතනං

469. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිසමොපකාමිගං භාවෙති විවෙකනිසංයුතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 32

ධම්මවිවය සමොපකාමිගසූතනං

470. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මවිවයසමොපකාමිගං භාවෙති විවෙකනිසංයුතං -පෙ- අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 27

විරියබල සූත්‍රය

465. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත් : මහණෙනි මෙයස්තෙනි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... විරියබලය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැයි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 28

සතීබල සූත්‍රය

466. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත් : මහණෙනි මෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සතීබලය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැයි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 29

සමාධිබල සූත්‍රය

467. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත් : මහණෙනි මෙයස්තෙනි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සතීබලය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැයි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 30

පඤ්ඤාබල සූත්‍රය

468. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත් : මහණෙනි මෙයස්තෙනි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... පඤ්ඤාබලය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මගැයි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 31

සතීසම්බෝජකඩග සූත්‍රය

469. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත් : මහණෙනි මෙයස්තෙනි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සතීසම්බෝජකඩගය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැයි කියනු ලැබේ. ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 32

ධම්මච්චියසම්බෝජකඩග සූත්‍රය

470. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත් : මහණෙනි මෙයස්තෙනි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... ධම්මච්චියසම්බෝජකඩගය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මගැයි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 33

විරියසමොප්පාදිගසුත්තං.

471. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විරියසමොප්පාදිගං භාවෙති විවෙකනිසස්සිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 34

පීතිසමොප්පාදිගසුත්තං.

472. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතිසමොප්පාදිගං භාවෙති විවෙකනිසස්සිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 35

පස්සදධිසමොප්පාදිගසුත්තං.

473. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පස්සදධිසමොප්පාදිගං භාවෙති විවෙකනිසස්සිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 36

සමාධිසමොප්පාදිගසුත්තං.

474. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමාධිසමොප්පාදිගං භාවෙති විවෙකනිසස්සිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 37

උපෙඛාසමොප්පාදිගසුත්තං.

475. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උපෙඛාසමොප්පාදිගං භාවෙති විවෙකනිසස්සිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 38

සමාදිට්ඨිසුත්තං.

476. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමාදිට්ඨිං භාවෙති විවෙකනිසස්සිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 33

වීරියසම්බොජ්ඣාදිග සූත්‍රය

471. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... වීරියසම්බොජ්ඣාදිගය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 34

පිතිසම්බොජ්ඣාදිග සූත්‍රය

472. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... පිතිසම්බොජ්ඣාදිගය වඩයි. මහණෙනි, මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 35

පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣාදිග සූත්‍රය

473. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද? යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣාදිගය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 36

සමාධිසම්බොජ්ඣාදිග සූත්‍රය

474. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සමාධිසම්බොජ්ඣාදිගය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ .. අනුසාසනා යි.

9. 2. 37

උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣාදිග සූත්‍රය

475. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ...උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣාදිගය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 38

සමමාදිට්ඨි සූත්‍රය

476. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ... සමමාදිට්ඨිය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 39

සමමාසධිකපසුත්තං

477. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමාසධිකපසු. භාවෙති විවෙකනිසිසිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 40

සමමාචාරාසුත්තං

478. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමාචාරං. භාවෙති විවෙකනිසිසිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 41

සමමාකමමන්තසුත්තං

479. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමාකමමන්තං. භාවෙති විවෙකනිසිසිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 42

සමමාආර්ථසුත්තං

480. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමාආර්ථං. භාවෙති විවෙකනිසිසිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 43

සමමාචාරායාමසුත්තං

481. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමාචාරායාමං. භාවෙති විවෙකනිසිසිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 44

සමමාසනිසුත්තං

482. කතමො ච භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො : ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමාසනිං. භාවෙති විවෙකනිසිසිතං -පෙ- අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ අසංඛතගාමී මග්ගො -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 39

සම්මාසධිකප්ප සූත්‍රය

477. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සම්මාසධිකප්පය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 40

සම්මාචාරා සූත්‍රය

478. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සම්මාචාරාව වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 41

සම්මාකම්මන්ත සූත්‍රය

479. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සම්මාකම්මන්තය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 42

සම්මාආර්ථිව සූත්‍රය

480. මහණෙනි නිවන් මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සම්මාආර්ථිවය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 43

සම්මාචාරායාම සූත්‍රය

481. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සම්මාචාරායාමය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මගැ යි කියනු ලැබේ.... අනුසාසනා යි.

9. 2. 44

සම්මාසතී සූත්‍රය

482. මහණෙනි නිවන්මග කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙසස්නෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ ... සම්මාසතිය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන් මගැ යි කියනු ලැබේ ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 45

සමමාසමාධිසුත්තං.

483. අසඛිතඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසික්ඛාමී අසඛිතගාමීඤ්ඤා මග්ගං, තං සුඤ්ඤාපථං කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ අසඛිතං: යො භික්ඛවෙ රාගකමයො දෝසකමයො මොහකමයො, ඉදං චූළවතී භික්ඛවෙ අසඛිතං. කතමො ච භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී මග්ගො: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමමාසමාධිං භාවෙති විචෙකනිසංකමං විරාගනිසංකමං නිරෝධනිසංකමං වොසසංගපරිණාමිං, අයං චූළවතී භික්ඛවෙ අසඛිතගාමී මග්ගො.

ඉති ටො භික්ඛවෙ දෙසිතං වො මයා අසඛිතං, දෙසිතො අසඛිතගාමී මග්ගො. යං භික්ඛවෙ සක්ඛාරා කර්මයං සාවකානං භිතෙසිනා අනුකමංකෙන අනුකමං උපාදය, කතං වො තං මයා. එතානි භික්ඛවෙ රුක්ඛමුලානි, එතානි සුඤ්ඤාගාරානි, ක්කායථ භික්ඛවෙ මා පමාදත්ථ, මා පටිජා විපට්ඨසාරිතො අහුවත්ථ. අයං වො අමොක්ඛං අනුසාසනීති.

9. 2. 46-101

අනතසුත්තානි

484-539. අනතඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසික්ඛාමී අනතගාමීඤ්ඤා මග්ගං, තං සුඤ්ඤාපථං කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ අනතං-පෙ-අනුසාසනීති.

(යථා අසඛිතං තථා වික්ඛාරෙතබ්බං)

9. 2. 102-157

අනාසවසුත්තානි

540-595. අනාසවඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසික්ඛාමී අනාසවගාමීඤ්ඤා මග්ගං-පෙ-අනුසාසනීති.

9. 2. 158-213

සච්චසුත්තානි

596-651. සච්චඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසික්ඛාමී සච්චගාමීඤ්ඤා මග්ගං-පෙ-අනුසාසනීති.

9. 2. 214 - 269

පාරසුත්තානි

652-707. පාරඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසික්ඛාමී පාරගාමීඤ්ඤා මග්ගං-පෙ-අනුසාසනීති.

1. අමිතඤ්ඤා — සායා

2. අමිතගාමීඤ්ඤා — සායා

9. 2. 45

සමමාසමාධි සූත්‍රය

483. මහණෙනි තොපට නිවනත් නිවන්මහත් දෙසන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි නිවන කවරේ ද යත්: මහණෙනි යම් රාගක්ෂයයෙක් ද්වේෂක්ෂයයෙක් මෝහක්ෂයයෙක් වේද මහණෙනි මේ නිවනැයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි නිවන්මහ කවරේ ද යත්: මහණෙනි මෙහි මහණ විවේකය ඇසුරු කළ විරාගය ඇසුරු කළ නිරෝධය ඇසුරු කළ නිවනට නැවුණු සමමාසමාධිය වඩයි. මහණෙනි මේ නිවන්මහැයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි මෙසේ මවිසින් තොපට නිවන දෙසන ලදී. නිවන්මහ දෙසන ලදී. මහණෙනි සවිච්ඡිත්ත භික්ෂුවකු කැමති අනුකම්පා කරන ශාස්තෘවරයකු විසින් අනුකම්පාව නිසා යමක් කටයුතු නම් එය මවිසින් තොපට කරන ලදී. මහණෙනි තෙල රුක්වුල් ඇත. තෙල ශුන්‍යාගාර ඇත. මහණෙනි ධ්‍යාන කරවු. නහමක් පමා වවු. පසුව නහමක් විපිළිසර ඇත්තෝ වවු. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනා යි.

9. 2. 46-101

අන්ත සූත්‍ර

484-539. මහණෙනි තොපට (තෘෂ්ණාවේ කෙළවර වූ) නිවනත් නිවන් මහත් දෙසන්නෙමි, එය අසවු. මහණෙනි නිවන කවරේ ද යත් ... අනුශාසනා යි. (අසඬුම වාරය යම්සේ නම් එසේ විස්තර කට යුතුයි)

9. 2. 102-157

අනාසව සූත්‍ර

540-595. මහණෙනි තොපට (ආසුරි රහිත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මහත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 158-213

සච්ච සූත්‍ර

596-651. මහණෙනි තොපට (පරමාර්ථ සත්‍යවූ) නිවනත් නිවන් මහත් දෙසන්නෙමි. ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 214-269

පාර සූත්‍ර

652-707. මහණෙනි තොපට (සසර පර තෙර වූ) නිවනත් නිවන් මහත් දෙසන්නෙමි .. අනුශාසනා යි.

9. 2. 270-325

නිපුණසුත්තානි

708-763. නිපුණඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි නිපුණගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 326-381

සුද්දසසුත්තානි

764-819. සුද්දසඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි සුද්දසගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 382-437

අජරසුත්තානි

820-875. අජරඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අජරගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 438-493

ධූවසුත්තානි

876-931. ධූවඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි ධූවගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 494-549

අපලොකිතසුත්තානි

932-987. අපලොකිතඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අපලොකිතගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 550-605

අනිදසසනසුත්තානි

988-1043. අනිදසසනඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අනිදසසනගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 606-661

නිපපඤ්ඤාසුත්තානි

1044-1099. නිපපඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි නිපපඤ්ඤාගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

1. අජරඤ්ඤා - සි 1,2 අජරජරං - සා

2. අපලොකඤ්ඤා - සි. 1, 2

අපලොකිතඤ්ඤා - සා

9. 2. 270-325

නිසුණ සූත්‍ර

708-763. මහණෙනි තොපට (සියුම් ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන්මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 326-381

සුද්දස සූත්‍ර

764-819. මහණෙනි තොපට (දක්නට ඉතා අපහසු ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන්මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 382-437

අජර සූත්‍ර

820-875. මහණෙනි තොපට (ජරාවෙන් දුදුරු නොවන ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 438-493

ධූව සූත්‍ර

876-931. මහණෙනි තොපට (ස්ථිර ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන්මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 494-549

අපලොකික සූත්‍ර

932-987. මහණෙනි තොපට (නොනැසෙන ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන්මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 550-605

අනිදස්සන සූත්‍ර

988-1043. මහණෙනි තොපට (ඇසින් නොදක්කහැකි ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන්මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 606-661

නිජපපඤ්ච සූත්‍ර

1044-1099. මහණෙනි තොපට (තෘෂ්ණාදී ප්‍රපඤ්ච රහිත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන්මඟත් දෙසන්නෙමි .. අනුශාසනා යි.

9. 2. 662-717**සන්තසුත්තානි**

1100-1155. සන්තඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි සන්තගාමිඤ්ඤා මහං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 718-773**අමතසුත්තානි**

1156-1211. අමතඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අමතගාමිඤ්ඤා මහං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 774-829**පඤ්ඤාසුත්තානි**

1212-1267. පඤ්ඤාඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි පඤ්ඤාගාමිඤ්ඤා මහං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 830-885**සිවසුත්තානි**

1268-1323. සිවඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි සිවගාමිඤ්ඤා මහං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 886-941**බෙමසුත්තානි**

1324-1379. බෙමඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි බෙමගාමිඤ්ඤා මහං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 942-997**තණ්හකංඛාසුත්තානි**

1380-1435. තණ්හකංඛාඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි තණ්හකංඛාගාමිඤ්ඤා මහං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 998-1053**අවජරියසුත්තානි**

1436-1491. අවජරියඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අවජරියගාමිඤ්ඤා මහං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 662-717

සත්ත සූත්‍ර

1100-1155. මහණෙනි තොපට (සත්ත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මගත් දෙයත්තෙමි ... අනුසාසනා සි.

9. 2. 718-773

අමත සූත්‍ර

1156-1211. මහණෙනි තොපට (මරණ රහිත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මගත් දෙයත්තෙමි ... අනුසාසනා සි.

9. 2. 774-829

පණික සූත්‍ර

1212-1267. මහණෙනි තොපට (උතුම් ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මගත් දෙයත්තෙමි ... අනුසාසනා සි.

9. 2. 830-885

සිට සූත්‍ර

1268-1323. මහණෙනි තොපට (හය රහිත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මගත් දෙයත්තෙමි ... අනුසාසනා සි.

9. 2. 886-941

බෙම සූත්‍ර

1324-1379. මහණෙනි තොපට (උපද්‍රවී රහිත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මගත් දෙයත්තෙමි ... අනුසාසනා සි.

9. 2. 942-997

තණ්හකඛය සූත්‍ර

1380-1435. මහණෙනි තොපට (තෘෂ්ණාක්ෂය ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මගත් දෙයත්තෙමි ... අනුසාසනා සි.

9. 2. 998-1053

අමිඡරිය සූත්‍ර

1436-1491. මහණෙනි තොපට (අභ්‍යවයා ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මගත් දෙයත්තෙමි .. අනුසාසනා සි.

9. 2. 1054-1109

අබ්භුතසුත්තානි

1492-1547. අබ්භුතඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අබ්භුතගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1110-1165

අනීතිකසුත්තානි

1548-1603. අනීතිකඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අනීතිකගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1166-1221

අනීතිකධම්මසුත්තානි

1604-1659. අනීතිකධම්මඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අනීතික ධම්මගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1222-1277

නිබ්බානසුත්තානි

1660-1715. නිබ්බානඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි නිබ්බානගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1278-1333

අබ්‍යාපජ්ඣසුත්තානි

1716-1771. අබ්‍යාපජ්ඣඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි අබ්‍යාපජ්ඣගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1334-1389

වීරාගසුත්තානි

1772-1827. වීරාගඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි වීරාගගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1390-1445

සුද්ධිසුත්තානි

1828-1883. සුද්ධිඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි සුද්ධිගාමිඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1054-1109

අබ්භූත සූත්‍ර

1492-1547. මහණෙනි තොපට (නොහටගත් ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 1110-1165

අනීතික සූත්‍ර

1548-1603. මහණෙනි තොපට (නිද්දක් ධර්මය වූ) කිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 1166-1221

අනීතිකධම්ම සූත්‍ර

1604-1659. මහණෙනි, තොපට (නිද්දක් ස්වභාව ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 1222-1277

නිබ්බාන සූත්‍ර

1660-1715 මහණෙනි තොපට (තෘෂ්ණා රහිත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 1278-1333

අධ්‍යාපජ්ඣ සූත්‍ර

1716-1771. මහණෙනි තොපට (දුක් රහිත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 1334-1389

වීරාග සූත්‍ර

1772-1827. මහණෙනි තොපට (වීරාග ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 1390-1445

සුද්ධි සූත්‍ර

1828-1883. මහණෙනි තොපට (පරමාර්ථ ශුද්ධිය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුසාසනා යි.

9. 2. 1446-1501**මුත්තිසුත්තානි**

1884-1939. මුත්තිඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසසාමී මුත්තිගාමීඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1502-1557**අනාලයසුත්තානි**

1940-1995. අනාලයඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසසාමී අනාලයගාමීඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1558-1613**දීපසුත්තානි**

1996-2051. දීපඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසසාමී දීපගාමීඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1614-1669**ලෙණසුත්තානි**

2052-2107. ලෙණඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසසාමී ලෙණගාමීඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1670-1725**තාණසුත්තානි**

2108-2163. තාණඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසසාමී තාණගාමීඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1726-1781**සරණසුත්තානි**

2164-2219. සරණඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසසාමී සරණගාමීඤ්ඤා මග්ගං -පෙ- අනුසාසනීති.

9. 2. 1782-1837**පරායණසුත්තානි**

2220-2275. පරායණඤ්ඤා වො භික්ඛවෙ දෙසිසසාමී පරායණගාමීඤ්ඤා මග්ගං, තං සුඤ්ඤාපථං කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ පරායණං: යො භික්ඛවෙ රාගකායො දෝසකායො මොහකායො, ඉදං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ පරායණං. කතමො ච භික්ඛවෙ පරායණගාමී මග්ගො: කායගතාසනී. අයං චූළච්ඡි භික්ඛවෙ පරායණගාමී මග්ගො.

9. 2. 1446-1501

මුත්ති සූත්‍ර

1884-1939. මහණෙනි තොපට (භවත්‍රයෙන් මිදීම වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 1502-1557

අනාලය සූත්‍ර

1940-1995. මහණෙනි තොපට (කාමාලය රහිත ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 1558-1613

දීප සූත්‍ර

1996-2051 මහණෙනි තොපට (පිහිට වන ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 1614-1669

ලෙණ සූත්‍ර

2052-2107. මහණෙනි තොපට (ලෙන ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 1679-1725

තාණ සූත්‍ර

2108-2163. මහණෙනි තොපට (ධ්‍යාවරණ ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 1726-1781

සරණ සූත්‍ර

2164-2219 මහණෙනි තොපට (ධිය නසන ධර්මය වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි ... අනුශාසනා යි.

9. 2. 1782-1837

පරායණ සූත්‍ර

2220-2275. මහණෙනි තොපට (පිහිට වූ) නිවනත් නිවන් මඟත් දෙසන්නෙමි. එය අසවු. මහණෙනි නිවන කවරේ ද යත්: මහණෙනි යම් රාගක්ෂයයෙක් ද්වේෂක්ෂයයෙක් මෝහක්ෂයයෙක් වේ ද, මහණෙනි මේ නිවනැ යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි නිවන්මෙ කවරේ ද යත්: කායගතාසතිය යි. මහණෙනි මේ නිවන්මෙ යි කියනු ලැබේ.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ දෙසිතං වො මයා පරායණං, දෙසිතො පරායණගාමී මග්ගො. යං භික්ඛවෙ සඤ්ජාරා කරණියං සාවකානං භිතෙසිනා අනුක්මපකෙන අනුක්මපං උපාදය. කතං වො තං මයා එතානි භික්ඛවෙ රුක්ඛමූලානි, එතානි සුඤ්ඤගාරානි, ක්කායථ භික්ඛවෙ මා පමාදස්, මා පච්ඡා විසුට්ඨාරිතො අහුවස්, අයං වො අමකාකං අනුසංසනීති.

(යථා අසඛිතං තථා විජ්ජාරෙතඛං)

දුතියඅසඬිතවග්ගො.

තත්තුද්දනං :

අසඛිතං අනතං අනාසවං සච්චඤ්ඤි පාරං නිපුණං සුදුද්දසං
අප්රහංශං ධූවං අපලොකිතං අනිදස්සනං නිසුපඤ්ඤි සනතං

අමතං පණිතඤ්ඤි සිවඤ්ඤි ඛෙමං තණ්හසක්ඛයො අච්ඡරියඤ්ඤි අබහුතං
අනීතිකං අනීතිකධම්මං නිබ්බානමෙතං සුගතෙන දෙසිතං

අඛ්‍යාපරේක්ඛා විරාගො ව සුද්ධි මුක්ති අනාලයො
දීපො ලෙණඤ්ඤි තාණඤ්ඤි සරණඤ්ඤි පරායණඤ්ඤාති.

අසඬිතසංයුක්තං සමත්තං.

මහණෙනි මෙසේ මවිසින් තොපට නිවන දෙසන ලදී. නිවන්මහ දෙසන ලදී. මහණෙනි සච්චන්ට භීත වැඩ කැමති අනුකම්පා කරන ශාස්තෘවරයකු උසින් අනුකම්පාව නිසා යමක් කටයුතු නම් මවිසින් එය තොපට කරන ලදී. මහණෙනි තෙල රුක්මුල් ඇත. තෙලගුණාගාර ඇත. මහණෙනි ධ්‍යාන කරවු. නහමක් පමා වවු. පසු ව නහමක් විපිළිසර ඇත්තෝ වවු. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනා යි.

(අසඬුක වාරය යම් සේ නම් එසේ විස්තර කට යුතු යි.)

දෙවැනි දුතිය අසඬුක වර්ග යි.

එහි වාරනාමාවලිය:

අසඬුක, අන්ත, අනාසව, සච්ච, පාර, නිපුණ, සුදුද්දස, අජර, ධූව, අපලොකිත, අනිදස්සන, නිප්පපඤ්ච, සන්ත, අමත, පණ්ණ, සිව, ඛෙම, තණ්හක්ඛය, අවජරිය අබ්භූත, අනිතික, අනිතික ධම්ම, නිබ්බාන අබ්‍යාපජ්ඣ, විරාග, සුද්ධි, මුත්ති, අනාලය, දීප, ලෙණ, තාණ, සරණ, පරායණවාරය යි වාර තෙතිසෙකි. එක් එක් වාරයෙහි සූත්‍ර සප්තස ඛැගින් අසඬුක සංයුක්තයෙහි සූත්‍ර මුළුල්ල 1848 කි. අසඬුක සංයුක්ත දෙවෙනි වර්ගයෙහි පමණක් සූත්‍ර 1837 කි.

අසඬුක සංයුක්තය නිමිසේ ය.

10. අබ්‍යාකත සංයුතත.

1. අබ්‍යාකතවග්ගො

10. 1. 1

බෙමාසුතත.

2276. එකං සමයං භගවා සාවතථීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකසස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන බෙමා භික්ඛුනී කොසලෙසු
වාරිකං වරමානා අනතරා ව සාවතථීයං¹ අනතරා ව සාකෙතං
තොරණවත්ථුසමී වාසං උපගතා හොති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි-
කොසලො සාකෙතා සාවතථී ගච්ඡන්තො අනතරා ව සාකෙතං
අනතරා ව සාවතථී තොරණවත්ථුසමී එකරක්ඛිවාසං උපගඤ්ථි.
අථ ඛො රාජා පසෙනදිකොසලො අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමන්තෙයි:
එහි කං අමෙහා පුරිස තොරණවත්ථුසමී තථාරූපං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං
වා ජාත, යමහං අජ්ජ පඨිරූපාසෙය්‍යත්ති.

එවං දෙවාති ඛො සො පුරිසො රඤ්ඤ පසෙනදිසුස කොසලස
පටිසුසුත්වා කෙවලකපං තොරණවත්ථු² අනවාභිණ්ඩන්තො³ නාදූස
තථාරූපං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා යං රාජා පසෙනදි කොසලො
පඨිරූපාසෙය්‍ය අදූසා ඛො සො පුරිසො බෙමං භික්ඛුනී තොරණ-
වත්ථුසමී වාසං උපගතං, දිස්වාන යෙන පසෙනදිකොසලො
තෙත්‍රපසඩ්ධමී. උපසඩ්ධමීත්වා රාජානං පසෙනදි. කොසලං එතදවොච:
නත්ථි ඛො දෙව, තොරණවත්ථුසමී තථාරූපො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො
වා යං දෙවො පඨිරූපාසෙය්‍ය. අත්ථි ච ඛො දෙව, බෙමා නාම භික්ඛුනී
තස්ස භගවතො සාවිකා අරහතො සමමාසමුද්ධාසුස, තස්සා ඛො
පනශ්‍යාය එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්‍රහ්මනො: “පණ්ඩිතා වියණා
මෙධාවිනී බහුසුත්තා විත්තකථා කල්‍යාණපටිභානා”ති. තං දෙවො
පඨිරූපාසත්ති.

අථ ඛො රාජා පසෙනදිකොසලො යෙන බෙමා භික්ඛුනී
තෙත්‍රපසඩ්ධමී. උපසඩ්ධමීත්වා බෙමං භික්ඛුනී අභිවාදෙත්වා එකමන්තා
නිසීදි. එකමන්තා නිසින්නො ඛො රාජා පසෙනදිකොසලො බෙමං
භික්ඛුනී. එතදවොච: කිත්ත්‍ර ඛො අයෙහ හොති තථාගතො
පරමෙරණාති. අව්‍යාකතං එතං මහාරාජ භගවතා: “හොති තථාගතො
පරමෙරණා”ති. කිම්පනෙය්‍ය න හොති තථාගතො පරමෙරණාති.
එතස්මි ඛො මහාරාජ අව්‍යාකතං භගවතා: “න හොති තථාගතො
පරමෙරණා”ති. කිත්ත්‍ර ඛො අයෙහ හොති ච න ච හොති තථාගතො
පරමෙරණාති. අව්‍යාකතං ඛො එතං මහාරාජ භගවතා: “හොති ච
න ච හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති. කිම්පනෙය්‍ය, නෙව හොති
න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති. එතස්මි ඛො මහාරාජ අව්‍යාකතං
භගවතා: “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති.

1. සාවතථීයං සි 1, 2,

2. වත්ථුසමී සි 2, 1,

3. ආභිණ්ඩන්තො - මජ්ඣං සාය

10 අබ්‍යාකතසංයුතතය

1. අබ්‍යාකත වර්ගය

10. 1. 1

බෙමා සූත්‍රය

2276. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි බෙමා මෙහෙණ කොසොල් දැනවිමෙහි සැරිසරන්නී සැවැත්නුවරටත් සාකෙකනුවරටත් අතර තොරණවත්ථුගමිහි විසීමට පැමිණියා වෙයි. එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ සාකේතයෙන් සැවැත්නුවරට යන්නේ සාකේතයටත් සැවැත්නුවරටත් අතර තොරණවත්ථුගමිහි එක්රැස්කේ විසීමට පැමිණියේ ය. එකල පසේනදි කොසොල් රජ එක්තරා පුරුෂයකු ඇමතී ය. එමිඳු පුරුෂයා "එව මම අද යමකු ඇසුරු කරන්නෙමි නම් තෝ එබඳු මහණකු හෝ බමුණකු හෝ තොරණවත්ථුවෙහි දැනුව"යි.

එසේ ය දේවයන් වහන්සැ යි ඒ පුරිස් තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජුට පිළිතුරු දී මුළු තොරණවත්ථුවෙහි ඇවිදින්නේ පසේනදි කොසොල් රජ යමකු ඇසුරු කරන්නේ නම් එබඳු මහණකු හෝ බමුණකු හෝ නොදක්කේය. ඒ පුරිස් තෙමේ තොරණවත්ථුවෙහි වාසයට එළඹී බෙමා මෙහෙණ දිවී. දක පසේනදි කොසොල් රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ පසේනදි කොසොල් රජුට මෙය සැලකෙළේ ය: දේවයන් වහන්සැ, දේවයන් වහන්සේ යමකු ඇසුරු කරන සේක නම් එබඳු මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තොරණවත්ථුවෙහි නැත. දේවයන් වහන්සැ, ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සමාසමිඬුරුපාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවිකා වූ බෙමා නම් මෙහෙණෙක් ඇත. "පණ්ඩිත ය ව්‍යක්තය නුවණැත්තිය බඳුග්‍රාහ ය විසිතුරු කතා ඇත්තී ය. මැනවින් වැටහෙන නුවණ ඇත්තී ය"යි ඒ ආයඝාවගේ මෙබඳු කලණ කිතුලොසෙක් පැන නැගේ ය. දේවයන් වහන්සේ ඇය ඇසුරු කරන සේකවා යි.

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ බෙමා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ බෙමා මෙහෙණ වැඳ එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් පසේනදි කොසොල් රජ බෙමා මෙහෙණහට මෙය කීය: ආයඝාවෙනි, කිමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ද යි. මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදි. ආයඝාවෙනි කිමෙක් ද, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ දැ යි. මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වෙයි යන මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදි. ආයඝාවෙනි කිමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි, නො ද වේ දැ යි. මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි, නො ද වෙයි යන මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදි. ආයඝාවෙනි කිමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ව වෙයි, නො ම නො වේ දැ යි. මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු නොව වෙයි, නො ම නො වෙයි යන මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදි.

කිනන්තුවො අයො, හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨා සමානා අව්‍යාකතං ඛො එතං මහාරාජ හගවතා: “හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි, කිමුනසො න හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨා සමානා එතමි ඛො මහාරාජ අව්‍යාකතං හගවතා: “න හොති තථාගතො පරමෙරණාති” වදෙයි, කිනන්තුවො අයො, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨා සමානා අව්‍යාකතං ඛො එතං මහාරාජ හගවතා: “හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි, කිමුනසො නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨා සමානා එතමි ඛො මහාරාජ අව්‍යාකතං හගවතා: “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි. කො නු ඛො අයො, හෙතු කො පට්ටියො යෙන තං¹ අව්‍යාකතං හගවතාති.

තෙන හි මහාරාජ තඤ්ඤවෙසු පටිපුට්ඨසාමි,² යථා තෙ ඛමෙය්‍ය, තථා නං ව්‍යාකරෙය්‍යායි.

තං කිමුඤ්ඤයි මහාරාජ, අඤ්ඤ තෙ කොචි ගණකො වා මුද්දිකො වා සංඛ්‍යායකො වා යො පහොති ගඛ්‍යාය වාලිකං³ ගණතුං: “එතතකා වාලිකා ඉති වා එතතකාති⁴ වාලිකාසතාති ඉති වා එතතකාති වාලිකාසහස්සාති ඉති වා එතතකාති වාලිකාසතසහස්සාති ඉති වා”ති. නො හෙතං අයො. අඤ්ඤ පන තෙ කොචි ගණකො වා මුද්දිකො වා සංඛ්‍යායකො වා යො පහොති මහාසමුද්දෙ උදකං මිණ්ණං: “එතතකාති උදකාලාභකාතීති⁵ වා එතතකාති උදකාලාභක සතාතීති වා එතතකාති උදකාලාභක සහස්සාතීති වා එතතකාති උදකාලාභක සතසහස්සාතීති වා”ති. නොහෙතං අයො. තං කිංසු හෙතු? මහායො,⁶ සමුද්දෙ ගමිථිරො අප්පමෙයො අප්පරියොගාහොති.

එවමෙව ඛො මහාරාජ, යෙන රූපෙන තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, තං රූපං තථාගතස්ස පභීතං උච්ඡින්නමුලං තාලාවතථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධමං. රූපසංඛ්‍යා⁷විමුක්තො ඛො මහාරාජ තථාගතො ගමිථිරො අප්පමෙයො අප්පරියොගාහො, සෙය්‍යථාපි මහාසමුද්දෙ. හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, න හොති තථාගතො පරමෙරණාති පි න උපෙනි. හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි. නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි.

1. යෙනෙතං - ස්‍යා, මජ්ඣ.
2. පටිපුට්ඨසාමි - සිමු.
3. වාලිකං - මජ්ඣ.
4. එතතකාති - සි, 1, 2,
5. උදකාලාභාති වා - සි 1, 2,
6. මහෙයො - ස්‍යා, සි 2
7. සංඛ්‍යා - ස්‍යා, සංඛ්‍යා - මජ්ඣ.

ආයාචෙති, කීමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ දැ යි මෙසේ පුළුවුස්නා ලද්දී සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදැ යි කියති, ආයාචෙති කීමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ දැ යි මෙසේ පුළුවුස්නා ලද්දී මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වෙයි යන මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදැ යි කියති, ආයාචෙති, කීමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි නො ද වේ දැ යි මෙසේ පුළුවුස්නා ලද්දී මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි නොද වෙයි යන මෙද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදැ යි කියති. ආයාචෙති, කීමෙක් ද? සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වේ දැ යි මෙසේ පුළුවුස්නා ලද්දී මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වෙයි යන මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදැ යි කියති. ආයාචෙති යම්භෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලද්දේ නම් එයට හේතු කීම? ප්‍රත්‍යය කීමැ යි.

මහරජ එසේ වී නම් මෙහි ලා තොප ම පුළුවුස්නෙමි. යම් සේ තොපට වැටහෙන්නේ නම් එසේ එය විසඳන්නහු ය.

මහරජ ඒ කීමැ යි හඬවු ද? යමෙක් “වැලි මෙතෙකැ යි හෝ වැලි මෙතෙක් සියයකැ යි හෝ වැලි මෙතෙක් දහසකැ යි හෝ වැලි මෙතෙක් සියදහසකැ” යි හෝ ගංගා නදියෙහි වැලි ගණින්නට පොහෝනේ නම් එබඳු කිසි ගණන් කරන්නෙක් හෝ මුද්‍රා තබන්නෙක් හෝ පිඬුගණන් දක්වන්නෙක් හෝ තොපට ඇද්දැ යි. ආයාචෙති මෙය නො වේ ම ය. යමෙක් “දිය ලාස් මෙතෙකැ යි හෝ දිය ලාස් මෙතෙක් සියයකැ යි හෝ දිය ලාස් මෙතෙක් දහසකැ යි හෝ දිය ලාස් මෙතෙක් සියදහසකැ” යි හෝ මහමුහුදෙහි දිය මනින්නට පොහෝනේ නම් එබඳු කිසි ගණන් කරන්නෙක් හෝ මුද්‍රා තබන්නෙක් හෝ පිඬුගණන් දක්වන්නෙක් හෝ තොපට ඇද්දැ යි. ආයාචෙති මෙය නො වේ ම ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ආයාචෙති මුහුද මහත් ය. ගැඹුරු ය. නො පමණ ය. නො බැසගත හැක්කේ යි.

මහරජ එසෙයින් ම පනවන්නෙක් යම් රූපයෙකින් සත්ත්වයා පනවන්නේ නම් ඒ රූපය තථාගතයන් වහන්සේට ප්‍රතීණ ය. උසුන් මුල් ඇත්තේය. හිස් සුන් තල්ලුකක් මෙන් කරන ලද්දේ ය. නැවත නොහටගන්නා බව කරන ලද්දේ ය. මතු නූපදනා ස්වභාව ඇත්තේය. මහරජ, තථාගතයන් වහන්සේ රූ පැනවීමෙන් මිදුණහ, ගැඹුරුවහ, නොපමණහ, නොබැසගත හැකියහ, මහසමුද්‍ර මෙනි, සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යයි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි නො ද වේ යයි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වේ යයි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති.

යාය වේදනාය තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, සා වේදනා තථාගතස්ස පභීනා උච්ඡික්ඛමුලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධමිං, වේදනාසංඛියච්ඡින්නො ඛො මහාරාජ තථාගතො ගමිතීරො අප්පමෙය්‍යො දුප්පරියොගාහො සෙය්‍යථාපි මහාසමුදෙද. හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි. යාය සඤ්ඤාය තථාගතං - පෙ -

යෙහි සංඛාරෙහි තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, තෙ සංඛාරා තථාගතස්ස පභීනා උච්ඡික්ඛමුලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවකතා ආයතිං අනුප්පාදධමිං, සංඛාරසංඛියච්ඡින්නො ඛො මහාරාජ තථාගතො ගමිතීරො අප්පමෙය්‍යො දුප්පරියොගාහො සෙය්‍යථාපි මහාසමුදෙද. හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි.

යෙන විඤ්ඤාණෙන තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, තං විඤ්ඤාණං තථාගතස්ස පභීනං උච්ඡික්ඛමුලං තාලාවත්ථුකතං අනභාවකතං ආයතිං අනුප්පාදධමිං, විඤ්ඤාණසංඛියච්ඡින්නො ඛො මහාරාජ තථාගතො ගමිතීරො අප්පමෙය්‍යො අප්පරියොගාහො සෙය්‍යථාපි මහාසමුදෙද. හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙනි.

අථ ඛො රාජා පසෙනදිකොසලො ඛෙමාය භික්ඛුනියා භාසිතං අභිනඤ්ඤා අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා ඛෙමං භික්ඛුනිං අභිවාදෙතා පදකඛිණං කතා පකාමී. අථ ඛො රාජා පසෙනදිකොසලො අපරෙන සමයෙන යෙන හගවා තෙනුපසංඛාමී. උපසංඛාමිතා හගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිකොසලො රාජා පසෙනදිකොසලො හගවන්තං එතදවොච: කිත්තු ඛො හන්තෙහි හොති තථාගතො පරමෙරණාති. අව්‍යාකතං ඛො එතං මහාරාජ මයා: “හොති තථාගතො පරමෙරණාති.” කිම්පන හන්තෙහි න හොති තථාගතො පරමෙරණාති. තස්මි ඛො මහාරාජ, අව්‍යාකතං මයා: “න හොති තථාගතො පරමෙරණාති.” - පෙ -

පනවන්නෙක් යම් වේදනාවකින් සත්ත්වයා පනවන්නේ නම් ඒ වේදනාව තරාගතයන් වහන්සේට ප්‍රභීණ ය, උසුන් මුල් ඇත්තී ය, හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලද්දී ය, නැවත නො හටගන්නා බව කරන ලද්දී ය, මතු නූපදනා ස්වභාව ඇත්තී ය. මහරජ තරාගතයන් වහන්සේ විදුම් පැනවීමෙන් මිදුණහ, ගැඹුරුවහ, නො පමණයහ, නො බැසගත හැක්කහ, මහසමුද්‍ර මෙනි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි නො ද වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති. යම් සංඥාවකින් සත්ත්වයා...

පනවන්නෙක් යම් සංස්කාර කෙනකුන්ගෙන් සත්ත්වයා පනවන්නේ නම් ඒ සංස්කාරයෝ තරාගතයන් වහන්සේට ප්‍රභීණයහ, උසුන් මුල් ඇතියහ, හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලදහ, නැවත නොහට ගන්නා බව කරන ලදහ, මතු නූපදනා ස්වභාව ඇතියහ. මහරජ තරාගතයන් වහන්සේ සංස්කාර පැනවීමෙන් මිදුණහ, ගැඹුරුවහ, නොපමණයහ, නොබැස ගත හැක්කහ, මහසමුද්‍ර මෙනි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි නො ද වේ යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වේ යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති.

පනවන්නෙක් යම් විඥානයෙකින් සත්ත්වයා පනවන්නේ නම් ඒ විඥානය තරාගතයන් වහන්සේට ප්‍රභීණ ය, උසුන් මුල් ඇත්තේ ය, හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලද්දේ ය, නැවත නොහටගන්නා බව කරන ලද්දේ ය, මතු නූපදනා ස්වභාව ඇත්තේ ය, මහරජ තරාගතයන් වහන්සේ විඥාන පැනවීමෙන් මිදුණහ, ගැඹුරුවහ, නොපමණයහ, නොබැස ගත හැක්කහ, මහසමුද්‍ර මෙනි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙති යි.

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ බෙමා මෙහෙණගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමෝදන් ව හුනස්නෙන් නැඟී බෙමා මෙහෙණ වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය. එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ පසු කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්-පස් ව හුන්නේ ය. එකත් පස් ව හුන් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, කීමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ දැ යි. මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ'යි මෙය මවිසින් නො පවසන ලදී. වහන්ස කීමෙක් ද, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ දැ යි. මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ය යි ද මා විසින් නො පවසන ලදී...

කීනනු බො හනෙත හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨො සමානො අව්‍යාකතං බො එතං මහාරාජ මයා: “හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි -පෙ- කීමෙන හනෙත නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨො සමානො තමි බො මහාරාජ අව්‍යාකතං මයා: “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි. කො නු බො හනෙත හෙතු කො පච්චයො යෙන තං අව්‍යාකතං හගවතාති.

තෙන හි මහාරාජ තඤ්ඤවෙසු පටිපුච්ඡස්සාමි, යථා තෙ බමෙය්‍ය තථා නං ව්‍යාකරෙය්‍යායි. තං කිමඤ්ඤයි මහාරාජ, අත්ථි තෙ කොච්ඡි ගණකො වා මුද්දිකො වා සඛ්ඛායකො වා යො පහොති ගඛ්ඛාය වාලිකං ගණෙතුං “එතතකා වාලිකාති වා -පෙ- එතතකාහි වාලිකා සත සහස්සානීති වා”ති. නො හෙතං හනෙත. අත්ථි පත තෙ කොච්ඡි ගණකො වා මුද්දිකො වා සඛ්ඛායකො වා යො පහොති මහාසමුද්දෙ උදකං පමෙතුං “එතතකාති උදකාලාකානීති වා -පෙ- එතතකාති උදකාලාකසතසහස්සානීති වා”ති. නො හෙතං හනෙත. තං කිස්ස හෙතු: මහා හනෙත සමුද්දෙ ගමිථිරො අප්පමෙය්‍යා අප්පරි- යොගාහොති.

එවමෙව බො මහාරාජ, යෙන රූපෙන තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, තං රූපං තථාගතස්ස පභීතං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථිකතං අනභාවකතං ආයතීං අනුප්පාදධමං, රූපසඛ්ඛයවිමුක්තො බො මහාරාජ තථාගතො ගමිථිරො අප්පමෙය්‍යා අප්පරි යොගාහො සෙය්‍යථාපි මහාසමුද්දෙ, හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙති -පෙ- නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙති.

යාය වෙදනාය -පෙ- යාය සඤ්ඤාය -පෙ- යෙහි සඛ්ඛාරෙහි -පෙ- යෙන විඤ්ඤාණෙන තථාගතං පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙය්‍ය, තං විඤ්ඤාණං තථාගතස්ස පභීතං උච්ඡින්නමූලං තාලාවත්ථිකතං අනභාවකතං ආයතීං අනුප්පාදධමං, විඤ්ඤාණසඛ්ඛයවිමුක්තො බො මහාරාජ තථාගතො ගමිථිරො අප්පමෙය්‍යා අප්පරි යොගාහො සෙය්‍යථාපි සමුද්දෙ, හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙති -පෙ- නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි න උපෙති.

වහන්ස, කීමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ දැ යි මෙසේ පුළුවියිනා ලද්දහු මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි මෙය මවිසින් නො පවසන ලද්ද යි වදාරවු ... වහන්ස කීමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ දැ යි මෙසේ පුළුවියිනා ලද්දහු මහරජ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ය යි එ ද මවිසින් නොපවසන ලද්ද යි වදාරවු. වහන්ස යම් භෙයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එය නොවදාරන ලද්දේ නම් එයට හේතු කීම ප්‍රත්‍යය කීමැ යි.

මහරජ එසේ වී නම් මෙහි ලා නොප ම පුළුවියිනෙමි. යම්සේ නොපට වැටහෙන්නේ නම් එසේ එය විසඳන්නහු ය. මහරජ ඒ කීමැ යි හඟිහි ද? යමෙක් ගංගානදියෙහි වැලි මෙනෙකැ යි හෝ ... වැලි මෙනෙක් සියදහසෙකැ යි හෝ ගණින්නට පොහෝනේ නම් එබඳු කිසි ගණන් කරන්නෙක් හෝ මුද්‍රා ගණනයෙහි කුශලයෙක් හෝ පිඩුගණන් දක්වන්නෙක් හෝ කොපට ඇද්දැ යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. යමෙක් මහ මුහුදෙහි දිය ලහසු මෙනෙකැ යි හෝ ... දිය ලහසු මෙනෙක් සියදහසකැ යි හෝ දිය පමණ කරන්නට පොහෝනේ නම් එබඳු කිසි ගණන් කරන්නෙක් හෝ මුද්‍රා ගණනයෙක් හෝ පිඩුගණන් දක්වන්නෙක් හෝ කොපට ඇද්දැ යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය. ඒ කවර හෙයින් ද? වහන්ස මුහුද විශාල ය, ගැඹුරු ය, නොපමණ ය. නො බැස ගත හැක්කේ යි.

මහරජ, එසෙයින් ම පනවන්නෙක් යම් රුවෙකින් සත්ත්වයා පනවන්නේ නම් ඒ රුව තරාගතයන්ට ප්‍රතීණ ය, උසුන්මුල් ඇත්තේ ය, හිස්සුන් තල් ගසක් මෙන් කරන ලද්දේ ය, නැවත නොහටගන්නා බව කරන ලද්දේ ය, මතු නුපදනා ස්වභාව ඇත්තේ ය. මහරජ තරාගත රූ පැනවීමෙන් මිදුණේ ය, ගැඹුරු ය, නොපමණ ය, නොබැසගත හැක්කේ ය, මහමුහුද මෙනි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙයි ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණේ යි.

යම් වේදනාවකින් ... යම් සංඥාවකින් ... යම් සංස්කාර කෙනකුන්ගෙන් ... පනවන්නෙක් යම් විඤානයෙකින් සත්ත්වයා පනවන්නේ නම් ඒ විඤානය තරාගතයන්ට ප්‍රතීණ ය, උසුන්මුල් ඇත්තේ ය, හිස්සුන් තල්ගසක් මෙන් කරන ලද්දේ ය, නැවත නොහටගන්නා බව කරන ලද්දේ ය, මතු නුපදනා ස්වභාව ඇත්තේ ය. මහරජ, තරාගත තෙමේ විඤාන පැනවීමෙන් මිදුණේ ය, ගැඹුරු ය, නො පමණ ය, නොබැස ගත හැක්කේ ය. මහමුහුද මෙනි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණෙයි ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ය යි පැනවීමට ද නො පැමිණේ යි.

අච්ඡරියං හනෙත, අඛුතං හනෙත, යත්‍ර හි නාම සත්ත්‍ව¹ වෙව සාවිකාය ව අකේන අකො වාඤ්ජනෙන වාඤ්ජනං සංසන්දිසසති සමෙසසති න විහායිසසති² යදිදං අග්ගපදසමී. එකමිදහං හනෙත සමයං ඛෙමං භික්ඛුතිං උපසංඛාමිතා එතමඤ්ඤං ආපුඤ්ඤං. සා පි මෙ අයා ඵතෙහි පදෙහි එතෙහි වාඤ්ජනෙහි එතමඤ්ඤං වායාකාසි සෙයාපාසි හගවා. අච්ඡරියං හනෙත අඛුතං හනෙත, යත්‍ර හි නාම සත්ත්‍ව වෙව සාවිකාය ව අකේන අකො වාඤ්ජනෙන වාඤ්ජනං සංසන්දිසසති සමෙසසති න විහායිසසති යදිදං අග්ගපදසමී. හත්‍ර ව දනි මයං හනෙත ගච්ඡාම, ඛුක්ඛිඤ්ඤා මයං ඛුක්ඛරණියාති. යසදනි තං මහාරාජ කාලං මඤ්ඤයිති. අප්ඨො රාජා පසෙනදි කොසලො හගවතො භාසිතං අභිනාදිතා අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා හගවතං අභිවාදෙතා පදකඤ්ඤං කතා පකාමිති.

10. 1. 2

අනුරාධසුත්තං

2277. එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටාගාර-සාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයක්ඛා අනුරාධො හගවතො අවිදුරෙ අරඤ්ඤකුටිකායං විහරති. අප්ඨො සම්භුලා අඤ්ඤතිත්‍ථියා පරිබ්බාජකා යෙනායක්ඛා අනුරාධො තෙනුපසංඛාමිසු. උපසංඛාමිතා ආයක්ඛා අනුරාධෙන සද්ධිං සම්මොදිසු. සම්මොදනීයං කප්ථං සාරාණියං විතිසාරෙතා එකමනතං නිසීදිසු. එකමනතං නිසිත්තා ඛො තෙ අඤ්ඤතිත්‍ථියා පරිබ්බාජකා ආයක්ඛානං අනුරාධං එතදවොචුං: යො සො ආවුසො අනුරාධ, තථාගතො උක්ඛමපුරිසො පරමපුරිසො පරමපක්ඛිප්පකො, තං තථාගතො ඉමෙසු චතුසු ධානෙසු පඤ්ඤපය-මානො පඤ්ඤපෙති: “හොති තථාගතො පරමචරණාති වා, න හොති තථාගතො පරමචරණාති වා, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමචරණාති වා, තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමචරණාති වා”ති.

යො සො ආවුසො තථාගතො උක්ඛමපුරිසො පරමපුරිසො පරමපක්ඛිප්පකො, තං තථාගතො අඤ්ඤත්‍ර ඉමෙහි චතුහි ධානෙහි පඤ්ඤපයමානො පඤ්ඤපෙති: “හොති තථාගතො පරමචරණාති වා න හොති තථාගතො පරමචරණාති වා හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමචරණාති වා තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමචරණාති වා”ති. එවං වුක්ඛෙ අඤ්ඤතිත්‍ථියා පරිබ්බාජකා ආයක්ඛානං අනුරාධං එතදවොචුං: යො වායං භික්ඛු නවො හවිසසති අවිරපඛිපිතො, ථෙරො වා පන බාලො අව්‍යතොති. අප්ඨො තෙ අඤ්ඤතිත්‍ථියා පරිබ්බාජකා ආයක්ඛානං අනුරාධං නව වාදෙන ච බාලවාදෙන ච අපසාදෙතා උට්ඨායාසනා පකාමිසු.

1. සත්ත්වො - සි, 1, සිඛු.

2. විරොධිසසති - මජ්ඣං.

3. යො - සා.

වහන්ස අසිරියෙකි, වහන්ස අද්භූත ය. යම්හෙයෙකින් දේශනා-
යෙහි ලා ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ද ශ්‍රාවිකාවගේ ද අර්ථයෙන් අර්ථය
ව්‍යාකූණයෙන් ව්‍යාකූණය සැසඳේ ද සමච්චේ ද විරුද්ධ නො වේ ද
(එහෙයිනි). වහන්ස එක්සමයක මම බෙමා මෙහෙණ වෙත එළඹ මේ
අරුත පිළිවිසිමි. ඒ ආයතීව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙන් මේ
පදවලින් මේ ව්‍යාකූණවලින් මේ අර්ථය මට පැවසුවා ය. වහන්ස
අසිරියෙකි, වහන්ස අද්භූත ය. යම් හෙයෙකින් දේශනාවෙහි ලා
ශාස්තෘන් වහන්සේගේත් ශ්‍රාවිකාවගේත් අර්ථයෙන් අර්ථය ව්‍යාකූණයෙන්
ව්‍යාකූණය සැසඳේ ද සම චේ ද විරුද්ධ නො වේ ද (එහෙයිනි).
වහන්ස අපි දැන් යම්හ, අපි බොහෝ කිස ඇත්තමෝ බොහෝ
කටයුතු ඇත්තමෝ වම්හ යි. මහරජ තෙපි දැන් ඒ සඳහා කල් දැනා යි.
එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව
පිළිගෙන අනුමෝදන් ව භූතස්තෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද
පැදකුණු කොට ගියේ ය.

10. 1. 2

අනුරාධ සූත්‍රය

2277. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි
මහවෙනෙහි කුටාගාරශාලායෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත්
අනුරාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි වනකිළියෙක
වෙසෙති. එකල්හි බොහෝ වූ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ ආයුෂ්මත් අනුරාධ
තෙරුන් වෙත එළඹීයහ. එළඹ ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරුන් සමඟ
සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පස් ව
හුත්හ. එකත්පස් ව හුන් ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ ආයුෂ්මත් අනුරාධ
තෙරුන්ට මෙය කීහ: ඇවැත්නි අනුරාධයෙනි, උත්තමපුරුෂ වූ පරම
පුරුෂ වූ ශ්‍රේෂ්ඨ ප්‍රාජ්ඣිකට පැමිණියම් ඒ සත්ත්වයෙක් වේ නම් තථාගත
තෙමේ ඔහු පනවන්නේ “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේයයි හෝ සත්ත්වයා
මරණින් මතු නො වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නොද වේ යි
හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නොම නොවේයයි හෝ යන
මේ සිවුකරුණෙහි ලා පනවා ද යි.

ඇවැත්නි, උත්තම පුරුෂ වූ පරම පුරුෂ වූ ශ්‍රේෂ්ඨප්‍රාජ්ඣිකට පැමිණියම්
ඒ සත්ත්වයෙක් වේ නම් ඔහු පනවන තථාගතයන් වහන්සේ සත්ත්-
වයා මරණින් මතු වේයයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නොවේයයි හෝ
සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු
නොම වේ නොම නො වේ යයි හෝ” යන මේ සිවු කරුණෙන් වෙන්ව
පනවන සේකැයි. මෙසේ කීකල්හි ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ ආයුෂ්මත්
අනුරාධ තෙරණුවන්ට මෙය කීහ: මේ මහණ අලුත පැවිදි වූ නවකයෙක්
වන. මහලු වූයේ ද බාලයෙක අව්‍යක්තයෙකැ යි. ඉක්බිති ඒ අන්තොටු
පිරිවැජ්ජෝ නවකවාදයෙකුත් බාලවාදයෙකුත් ආයුෂ්මත් අනුරාධ
තෙරුන්ට අවමන් කොට හුතස්තෙන් නැගී ගියහ.

අථ ඛො ආයස්මිනො අනුරාධස්ස අවිරපක්කනොනසු තෙසු අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු එතදහොසි: සචෙ ඛො මං තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා උත්තරිං පුච්චෙය්‍යං, කථං ව්‍යාකරමානො නු ඛාහං තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං චුත්තවාදී වෙව හගවතො අස්සං, න ච හගවන්තං අභුතෙන අඛහාවිකෙඛය්‍යං, ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරෙය්‍යං, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදනුවාදො ගාරඤ්ඤං යානං ආගච්චෙය්‍යාති. අථ ඛො ආයස්මා අනුරාධො යෙන හගවා තෙනුපසංඛාමි. උපසංඛාමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො ආයස්මා අනුරාධො හගවන්තං එතදවොච:

ඉධාහං හනෙත, හගවතො අවිදුරෙ අරඤ්ඤකුට්ඨකායං විහරාමි, අථ ඛො හනෙත සම්මහුලා අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා යෙනාහං තෙනුපසංඛාමිංසු. උපසංඛාමිත්වා මම සද්ධිං සමෙමාදිංසු, සමෙමාදනියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො හනෙත අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා මං එතදවොචු: යො සො ආවුසො අනුරාධ තථාගතො උත්තමපුරිසො පරමපුරිසො පරමපත්තිප්පන්නො තං තථාගතො ඉමෙසු චතුසු යානෙසු පඤ්ඤාපය මානො පඤ්ඤාපෙති: “හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා”ති. එපෙනෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා”ති. එවං චුත්තාහං හනෙත තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියෙ පරිබ්බාජකෙ එතදවොචු: යො සො ආවුසො තථාගතො උත්තමපුරිසො පරමපුරිසො පරම පත්තිප්පන්නො තං තථාගතො අඤ්ඤාත්‍රීමෙහි චතුහි යානෙහි පඤ්ඤාපය මානො පඤ්ඤාපෙති: “හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා -පෙ- තෙනෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති වා”ති.

එවං චුත්තෙ හනෙත තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා මං එතදවොචු: යො වායං භික්ඛු නථො හවිස්සති අවිරපබ්බජිතො, ථෙරො වා පන බාලො අව්‍යානොති. අථ ඛො මං හනෙත තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා නවවාදෙන ච බාලවාදෙන ච අපසාදෙත්වා උච්ඡායාසනා පක්කමිංසු. තස්ස මඤ්ඤං හනෙත අවිරපක්කනොනසු තෙසු අඤ්ඤාතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු එතදහොසි: සචෙ ඛො මං තෙ අඤ්ඤාතිත්ථියා පරිබ්බාජකා උත්තරිං පුච්චෙය්‍යං, කථං ව්‍යාකරමානො නු ඛාහං තෙසං අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං චුත්තවාදී වෙව හගවතො අස්සං, න ච හගවන්තං අභුතෙන අඛහාවිකෙඛය්‍යං, ධම්මස්ස වානුධම්මං ව්‍යාකරෙය්‍යං, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදනුවාදො ගාරඤ්ඤං යානං ආගච්චෙය්‍යාති.

තං කිම්මඤ්ඤයි අනුරාධ, රූපං නිව්චං වා අනිව්චං වාති. අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා සුඛං වාති. දුක්ඛං හනෙත, යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනනු තං සමනුපසස්සිතු: “එතං මම, එසො‘හමස්මි, එසො මෙ අත්තා’”ති. නො හෙතං හනෙත. වෙදනා නිව්චං වා අනිව්චං වාති -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- විඤ්ඤාණං නිව්චං වා අනිව්චං වාති. අනිව්චං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං වා සුඛං වාති. දුක්ඛං හනෙත. යං පනානිව්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං කල්පනනු තං සමනුපසස්සිතු: “එතං මම, එසො‘හමස්මි, එසො මෙ අත්තා’”ති. නො හෙතං හනෙත.

ඉක්බිති ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජන් ගිය නොබෝ වේලාවෙකින් ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරුන්ට මෙබඳු සිතෙක් විය: ඉදින් ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මතු මා පැන පුළුවියනාහු නම් මම ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජන්ට කෙසේ වියදන්නෙම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දක් කියන්නෙකුත් වන්නෙම් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභූතයෙන් නො ද ගරභා කියන්නෙම් ද, දහමට ද අනුදහමක් පවසන්නෙම් ද, කරුණු සහිත කිසිවාදනුවාදයෙක් ගැරහියයුතු තැනට නො ද පැමිණෙන්නේ ද යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස්ව හුන්හ: එකත් පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් අනුරාධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ.

වහන්ස, මෙහි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තුදුරෙහි වනකිළියක වෙසෙමි. වහන්ස, එකල්හි බොහෝවූ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මා වෙත එළඹියහ. එළඹ මා සමඟ සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්හ. වහන්ස, එකත්පස්ව හුන් අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මට මෙය කීහ: ඇවැත්නි අනුරාධයෙනි, උත්තම පුරුෂ වූ පරම පුරුෂ වූ ශ්‍රේෂ්ඨප්‍රාජ්ඨයට පැමිණිය මේ මේ සත්ත්වයෙක් වේ නම් ඔහු පනවන තරාගත තෙමේ “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ” යයි හෝ ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නොම වේ නොම නො වේ යයි” හෝ යන මේ සිවු කරුණෙහි ලා පනවා දු යි. වහන්ස, එසේ කී කල්හි ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජන්ට මම මෙය කියෙමි. ඇවැත්නි උත්තම පුරුෂ වූ පරම පුරුෂ වූ ශ්‍රේෂ්ඨ ප්‍රාජ්ඨයට පැමිණිය මේ මේ සත්ත්වයෙක් වේ නම් ඔහු පනවන තරාගතයන් වහන්සේ “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ යයි... නො ම නො වේ යයි” හෝ යන මේ සිවු කරුණෙන් වෙන්ව පනවනි යි.

වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මට මෙය කීහ. මේ මහණෙක් අලුත පැවිදි වූ නවකයෙක් වන. මහලු වූයේ නමුත් බාලයෙක, අව්‍යන්තයෙකැ යි. වහන්ස, ඉක්බිති ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ නවකවාදයෙකුත් බාලවාදයෙකුත් මට අවමන් කොට හුන්සනෙන් නැඟී ගියහ. වහන්ස, ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජන් ගිය නොබෝ වේලාවෙකින් මට මෙබඳු සිතෙක් විය: ඉදින් ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මතු මා පැන පුළුවියනාහු නම් මම ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජන්ට කෙසේ වියදන්නෙම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද්දක් කියන්නෙකුත් වන්නෙම් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභූතයෙන් නො ද ගරභා කියන්නෙම් ද, දහමට ද අනුදහමක් පවසන්නෙම් ද, කරුණු සහිත කිසිවාදනුවාදයෙක් ගැරහියයුතු තැනට නො ද පැමිණෙන්නේ ද යි.

අනුරාධ, ඒ කිමැයි හඟිවූ ද? රූප නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද යි. වහන්ස අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය වේ නම් එය දුක් වේ ද නොහොත් සුව වේ ද යි. වහන්ස දුක් වෙයි. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් තෙල මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්ම යයි දක්නට සුදුසු වේ ද යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය. වෙදනාව නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද.. සංඥාව.. සංස්කාර... විඥානය නිත්‍ය වේ ද නොහොත් අනිත්‍ය වේ ද යි. වහන්ස අනිත්‍ය ය. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් වේ ද, නොහොත් සුව වේ ද යි. වහන්ස දුක් ය. යමක් අනිත්‍ය නම් දුක් නම් වෙනස් වනසුලු නම් එය “මෙය මාගේ ය මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය” යි දක්නට සුදුසු ද යි. වහන්ස මෙය නො වේ ම ය.

තසමානිභ අනුරාධ, යං කිංකරුපං අතීතානාගත පච්චප්පණං අජ්ඣන්තංවා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පඡිනං වා යං දුරෙ සන්තිකෙ වා, සබ්බං රූපං: “නෙතං මම, නෙසො- ‘භමස්මි, න මෙසො අනතා”ති. එවමෙන යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤා දට්ඨබ්බං. යා කාචි වෙදනා අතීතානාගතපච්චප්පණා -පෙ- යා කාචි සඤ්ඤා -පෙ- යෙ කෙචි සබ්බාරා -පෙ- යං කිංකරු විඤ්ඤාණං අතීතානාගතපච්චප්පණං අජ්ඣන්තංවා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පඡිනං වා, යං දුරෙ සන්තිකෙ වා සබ්බං විඤ්ඤාණං: “නෙතං මම, නෙසො ‘භමස්මි, න මෙසො අනතා”ති එවමෙන යථාභූතං සමමප්පඤ්ඤා දට්ඨබ්බං.

එවං පස්සං අනුරාධ, සුතවා අරියසාවකො රූපස්මිප්පි නිබ්බිද්දති. වෙදනායපි නිබ්බිද්දති, සඤ්ඤායපි නිබ්බිද්දති, සබ්බාරෙසුපි නිබ්බිද්දති, විඤ්ඤාණස්මිප්පි නිබ්බිද්දති, නිබ්බිද්දං විරජ්ජති. විරාගා විමුච්චති විමුක්තස්මි. විමුක්තස්මි ක්කාණං භොති. බ්ඡො ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉත්තනායාති පජානාති.

තං කිංකරුපං අනුරාධ, රූපං තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන. වෙදනං තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන, සඤ්ඤාං තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන, සබ්බාරෙ තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන, විඤ්ඤාණං තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන, තං කිංකරුපං අනුරාධ, රූපස්මි තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන. අඤ්ඤානු රූපා තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන. වෙදනාය තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන, අඤ්ඤානු වෙදනාය -පෙ- සඤ්ඤාය -පෙ- අඤ්ඤානු සඤ්ඤාය -පෙ- සබ්බාරෙසු -පෙ- අඤ්ඤානු සබ්බාරෙහි -පෙ- විඤ්ඤාණස්මි තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන, අඤ්ඤානු විඤ්ඤාණං තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන. තං කිංකරුපං අනුරාධ, රූපං -පෙ- වෙදනං -පෙ- සඤ්ඤා¹ -පෙ- සබ්බාරෙ. -පෙ- විඤ්ඤාණං තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන.

තං කිංකරුපං අනුරාධ, අයං සො අරුපි අවෙදනො අසඤ්ඤා අසබ්බාරො අවිඤ්ඤාණො තථාගතොති සමනුපස්සයිති? නො භෙතං භතෙන. එත්තං තෙ අනුරාධ, දිට්ඨංව ධර්මෙ සව්චනො ථෙතනො² තථාගතො අනුපලබ්ධියමානො³ කල්පිතනු තෙ තං ව්‍යාකරණාය:⁴ “යො සො ආවුසො තථාගතො උත්තමපුරිසො පරමපුරිසො පරමපණ්ණසකො, තං තථාගතො අඤ්ඤාත්මෙහි චතුහි ධානෙහි පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙති: භොති තථාගතො පරමමරණාති වා -පෙ- නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණාති වා”ති? නො භෙතං භතෙන: සාධු සාධු⁵ අනුරාධ, පුබ්බං වාහං අනුරාධ, එතරහි ව දුක්ඛකෙඤ්ච පඤ්ඤාපෙමි දුක්ඛස්ස ව නිරොධන්ති.

1. වෙදනා, සඤ්ඤා - සි 1, 2

2. සව්චනො වා - ස්‍යා,
තථාගතො වා - ස්‍යා

3. තථාගතො අනුපලබ්ධියමානො - මජ්ඣං
අනුපලබ්ධියමානො වා - ස්‍යා
ලබ්ධියමානො වා - ස්‍යා

4. වෙය්‍යාකරණාය - ස්‍යා මජ්ඣං.

5. සාධු, සිඛු

අනුරාධ, එහෙයින් මෙහි ලා අතීත වූ හෝ අනාගත වූ හෝ පරිවෘත්ත වූ හෝ ආධ්‍යාත්මික වූ හෝ බාහිර වූ හෝ ඖදරික වූ හෝ සුක්ෂ්ම වූ හෝ තීන වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ යම් කිසි රූපයෙක් වේ ද දුර වූ හෝ ළඟ වූ හෝ යම් රූපයෙකුත් වේ ද ඒ සියලු රූපය “මෙය මාගේ නොවෙයි, මේ මම නොවෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” යයි මෙසේ මෙය තතු සේ මනා නුවණින් දැක්ක යුතු. අතීත වූ හෝ අනාගත වූ හෝ පරිවෘත්ත වූ හෝ යම්කිසි වේදනාවක් වේ ද... යම්කිසි සංඥාවක් වේ ද... යම්කිසි සංස්කාර කෙනෙක් වෙන් ද... අතීත වූ හෝ අනාගත වූ හෝ පරිවෘත්ත වූ හෝ ආධ්‍යාත්මික වූ හෝ බාහිර වූ හෝ ඖදරික වූ හෝ සුක්ෂ්ම වූ හෝ තීන වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ යම්කිසි විඥානයෙක් වේ ද, දුර වූ හෝ ළඟ වූ හෝ යම් විඥානයෙකුත් වේ ද, ඒ සියලු විඥානය “මේ මාගේ නොවේ, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” යයි මෙසේ මෙය තතුසේ මනා නුවණින් දැක්ක යුතු.

අනුරාධ, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ රූපයෙහිත් කලකිරෙයි, වේදනාවෙහිත් කලකිරෙයි, සංඥාවෙහිත් කලකිරෙයි, සංස්කාරයන්හිත් කලකිරෙයි, විඥානයෙහිත් කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ නො ඇලෙයි. නො ඇල්මෙන් මිදෙයි. මිදුණු කල්හි මිදුණේ යයි දැනීම වෙයි. ඉපැදීම ගෙවිණ. බඹසර වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරන ලදී. මේ බැව් පිණිස අනෙකක් නැතැ යි දැනගනී.

අනුරාධ, ඒ කීමැ යි හඟිවූ ද? රූපය සත්ත්වයා යයි දකිවූ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. වේදනාව සත්ත්වයා යයි දකිවූ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. සංඥාව සත්ත්වයා යයි දකිවූ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. සංස්කාර සත්ත්වයා යයි දකිවූ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. විඥානය සත්ත්වයා යයි දකිවූ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. අනුරාධ, ඒ කීමැ යි හඟිවූ ද? රූපයෙහි සත්ත්වයා වේ යයි දකිවූ ද? යි වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. රූපයෙන් වෙන් ව සත්ත්වයා වේ යයි දකිවූ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. වේදනාවෙහි සත්ත්වයා වේ යයි දකිවූ ද? යි වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. වේදනාවෙන් වෙන් ව... සංඥාවෙහි... සංඥාවෙන් වෙන් ව ... සංස්කාරයන්හි... සංස්කාරයන්ගෙන් වෙන් ව ... විඥානයෙහි සත්ත්වයා වේ යයි දකිවූ ද? යි වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. විඥානයෙන් වෙන් ව සත්ත්වයා වේ යයි දකිවූ ද? යි, වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. අනුරාධ, ඒ කීමැ යි හඟිවූ ද? රූපය... වේදනාව... සංඥාව ... සංස්කාර ... විඥානය සත්ත්වයා වේ යයි දකිවූ ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය.

අනුරාධ, ඒ කීමැ යි හඟිවූ ද? මේ ඒ රූපය නැත්තෙක් වේදනා නැත්තෙක් සංඥා නැත්තෙක් සංස්කාර නැත්තෙක් විඥානය නැත්තෙක් සත්ත්වයා වේ යයි දකිවූ ද? යි වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. අනුරාධ, මෙහි ලා තොපට දිටුදම්යෙහි ම සත්‍ය වශයෙන් ස්ථිර වශයෙන් සත්ත්වයකු නොලැබෙන කල්හි “ඇවැත්නි, උත්තමපුරුෂ වූ පරමපුරුෂ වූ ශ්‍රේෂ්ඨප්‍රාප්තියට පැමිණි යම් ඒ සත්ත්වයෙක් වේ නම් ඔහු පනවන තරා ගනයන් වහන්සේ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි හෝ .. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නොවේ යයි හෝ යන මේ සි වූකරුණින් වෙන් ව පනවති” යි එය තොප විසින් පැවසීමට සුදුසු ද? යි. වහන්ස, මෙය නො වේ ම ය. අනුරාධ, මැනවි මැනවි. අනුරාධ, මම පෙරත් දැනුත් දුකත් දුක්බතිරොධයන් පනවමි යි.

10. 1. 3

උපගතසුත්තං.

2278. එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මා ච මහාකොට්ඨි-
තො බාරාණසියං වීහරන්ති ඉසිපතනෙ මීගදයෙ. අප්ථං බො ආයස්මා
මහාකොට්ඨිතො සායන්තසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා
සාරිපුත්තො තෙත්ථපසඬකමී, උපසඬකමීත්වා ආයස්මා සාරිපුත්තො
සද්ධිං සච්චොදි, සච්චොදනීයං කපං සාරාණියං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං.
නිසීදි, එකමන්තං නිසිත්තො බො ආයස්මා මහාකොට්ඨිතො
ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච:

කීන්ත්‍රු බො ආවුසො සාරිපුත්ත, හොති තථාගතො පරමෙරණාති?
අව්‍යාකතං බො එතං ආවුසො, හගවතා: “හොති තථාගතො
පරමෙරණා”ති. කිං පනාවුසො, න හොති තථාගතො පරමෙරණාති?
එතමෙි බො ආවුසො, අව්‍යාකතං හගවතා: “න හොති තථාගතො
පරමෙරණා”ති. කීන්ත්‍රු බො ආවුසො, හොති ච න ච හොති
තථාගතො පරමෙරණාති? එතමෙි බො ආවුසො, අව්‍යාකතං
හගවතා: “හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති.
කිං පනාවුසො, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති?
එතමෙි බො ආවුසො, අව්‍යාකතං හගවතා: නෙව හොති න න
හොති තථාගතො පරමෙරණාති.

කීන්ත්‍රු බො ආවුසො, හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති
පුට්ඨො සමානො අව්‍යාකතං බො ආවුසො, එතං හගවතා: “හොති
තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙසී -පෙ- කිං පනාවුසො, නෙව
හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨො සමානො
එතමෙි බො ආවුසො, අව්‍යාකතං හගවතා: “නෙව හොති න න
හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙසී, කො තු බො ආවුසො,
හෙතු කො පච්චයෙ යෙන නං අව්‍යාකතං හගවතාති.

හොති තථාගතො පරමෙරණාති බො ආවුසො, රූපගතමෙතං,
න හොති තථාගතො පරමෙරණාති රූපගතමෙතං, හොති ච න ච
හොති තථාගතො පරමෙරණාති රූපගතමෙතං, නෙව හොති න න
හොති තථාගතො පරමෙරණාති රූපගතමෙතං. හොති තථාගතො
පරමෙරණාති බො ආවුසො, වේදනාගතමෙතං, න හොති තථාගතො
පරමෙරණාති වේදනාගතමෙතං, හොති ච න ච හොති තථාගතො
පරමෙරණාති වේදනාගතමෙතං, නෙව හොති න න හොති තථාගතො
පරමෙරණාති වේදනාගතමෙතං. හොති තථාගතො පරමෙරණාති

10. 1. 3

උපගත සූත්‍රය

2278. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් යාරිපුත්ත තෙරණුවෝත් ආයුෂ්මත් කොට්ඨිත තෙරණුවෝත් බරණැස් නුවර සමීපයෙහි මීගදා නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ සවස්කල පලසමවතින් නැගීසිටි සේක් ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන් වෙත එළඹීයහ. එළඹ සැරියුත් තෙරණුවන් සමඟ සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පසෙක වැඩ හුන්හ. එකත්පසෙක වැඩහුන් ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨිත තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට මෙය වදළහ:

ඇවැත්නි ශාරිපුත්‍රයෙනි, කිම “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ද?”යි ඇවැත්නි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී. ඇවැත්නි, කිම “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ද?”යි ඇවැත්නි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ” යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදී. ඇවැත්නි, කිම “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ ද?”යි. ඇවැත්නි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ” යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී. ඇවැත්නි, කිම “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ද?”යි ඇවැත්නි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදී.

ඇවැත්නි කිම, “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ද?”යි මෙසේ පුළුවිය්නා ලද්දහු ඇවැත්නි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ” යයි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද්දේ කියවු ... ඇවැත්නි, කිම? “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ද?”යි මෙසේ පුළුවිය්නා ලද්දහු ඇවැත්නි “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද්දේ කියවු. ඇවැත්නි, යම් භෞමිකීන් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද්දේ නම් එයට හෙතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ?යි.

ඇවැත්නි, සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යන මෙය රූපමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යන මෙය රූපමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යන මෙය රූපමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යන මෙය රූපමාත්‍රයෙකි. ඇවැත්නි, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යන මෙය වේදනා මාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යන මෙය වේදනාමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යන මෙය වේදනාමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යන මෙය වේදනාමාත්‍රයෙකි. ඇවැත්නි, සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යන මෙය සංඥාමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යන මෙය සංඥාමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යන මෙය සංඥාමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යන මෙය සංඥාමාත්‍රයෙකි.

බො ආවුසො සඤ්ඤාගතමෙතං, න හොති තථාගතො පරමෙරණාති සඤ්ඤාගතමෙතං, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාති සඤ්ඤාගතමෙතං, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති සඤ්ඤාගතමෙතං. හොති තථාගතො පරමෙරණාති බො ආවුසො, සබ්බාරගතමෙතං, න හොති තථාගතො පරමෙරණාති සබ්බාරගතමෙතං, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාති සබ්බාරගතමෙතං, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති සබ්බාරගතමෙතං. හොති තථාගතො පරමෙරණාති බො ආවුසො, විඤ්ඤාගතමෙතං, න හොති තථාගතො පරමෙරණාති විඤ්ඤාගතමෙතං, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාති විඤ්ඤාගතමෙතං, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති විඤ්ඤාගතමෙතං.

අයං බො ආවුසො, හෙතු අයං පට්ඨයො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති.

10. 1. 4

සමුදයසුත්තං

2279. එකං සමයං ආයස්මා ච සාරිපුත්තො ආයස්මා ච මහා කොඨ්ඨිතො බාරාණසියං විහරන්ති ඉසිපතනෙ මිගදයෙ, -පෙ- කො නු බො ආවුසො, හෙතු කො පට්ඨයො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති. රූපං බො ආවුසො, අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං, රූපසමුදයං අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං, රූපනිරෝධං අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං, රූපනිරෝධගාමිතිං පටිපදං අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං: හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ හොති, න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ හොති, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ හොති, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ හොති.

වේදනං අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං, වේදනාසමුදයං -පෙ- සඤ්ඤාං -පෙ- සබ්බාරෙ -පෙ- විඤ්ඤාණං අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං, විඤ්ඤාණසමුදයං අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං, විඤ්ඤාණනිරෝධං අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං, විඤ්ඤාණනිරෝධගාමිතිං පටිපදං අජානතො අපක්‍ෂණො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ හොති, න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ හොති, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ හොති, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ හොති.

රූපඤ්ඤා බො ආවුසො, ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං, රූපං සමුදයං ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං, රූපනිරෝධං ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං රූපනිරෝධගාමිතිං පටිපදං ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ න හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ න හොති. වේදනං ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං, වේදනාසමුදයං -පෙ- සඤ්ඤාං -පෙ- සබ්බාරෙ -පෙ- විඤ්ඤාණං ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං, විඤ්ඤාණසමුදයං ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං, විඤ්ඤාණනිරෝධං ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං, විඤ්ඤාණනිරෝධගාමිතිං පටිපදං ජානතො පක්‍ෂණො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ න හොති, න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ න හොති, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ න හොති, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපික්‍ෂ න හොති. අයං බො ආවුසො, හෙතු අයං පට්ඨයො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති.

නො ම වේ නො ම නො වේ යන මෙය සංඥාමාත්‍රයෙකි. ඇවැත්නි, සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යන මෙය සංස්කාරමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යන මෙය සංස්කාරමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නොද වේ යන මෙය සංස්කාරමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යන මෙය සංස්කාරමාත්‍රයෙකි. ඇවැත්නි, සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යන මෙය විඥානමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යන මෙය විඥානමාත්‍රයෙකි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යන මෙය විඥානමාත්‍රයෙකි.

ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද්දේ නම් එයට මේ හේතු යි, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

10. 1. 4

සමුදය සූත්‍රය

2279. එක් කලෙක ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝත් ආයුෂ්මත් මහා කොට්ඨික තෙරණුවෝත් බරණැස සමීපයෙහි මීගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති ... ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලද්දේ නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ? යි. ඇවැත්නි, රූපය තතු සේ නො දන්නා නො දක්නා රූප සමුදය තතු සේ නො දන්නා නො දක්නා රූපනිරෝධය තතු සේ නොදන්නා නො දක්නා රූප නිරෝධගාමිනීපටිපදාව තතු සේ නොදන්නා නො දක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි වේ.

වේදනාව තතු සේ නො දන්නා නො දක්නා වේදනා සමුදය...සංඥාව... සංස්කාර...විඥානය තතු සේ නො දන්නා නො දක්නා විඥානසමුදය තතු සේ නො දන්නා නො දක්නා විඥාන නිරෝධය තතු සේ නො දන්නා නො දක්නා විඥාන නිරෝධගාමිනීපටිපදාව තතු සේ නො දන්නා නොදක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි වේ.

ඇවැත්නි, රූපය තතු සේ දන්නා දක්නා රූපසමුදයය තතු සේ දන්නා දක්නා රූපනිරෝධය තතු සේ දන්නා දක්නා රූපනිරෝධගාමිනීපටිපදාව තතු සේ දන්නා දක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි. ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි. වේදනාව තතු සේ දන්නා දක්නා වේදනා සමුදය...සංඥාව... සංස්කාර .. විඥානය තතු සේ දන්නා දක්නා විඥානසමුදය තතු සේ දන්නා දක්නා විඥාන නිරෝධය තතු සේ දන්නා දක්නා විඥාන නිරෝධගාමිනීපටිපදාව තතු සේ දන්නා දක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි. සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි නො වේ. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද්දේ නම් එයට මේ හේතු යැ. මේ ප්‍රත්‍යය යි.

10. 1. 5

පෙමසුත්තං.

2280. එකං සමයං ආයඤ්ච සාරිපුත්තො ආයඤ්ච මහා කොට්ඨිතො බාරාණසියං විහරන්ති ඉසිපතනෙ මීගදයෙ -පෙ- කො නු ඛො ආවුසො, හෙතු කො පච්චයො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති? රූපෙ ඛො ආවුසො අවිගතරාගස්ස අවිගතජන්දස්ස අවිගතපෙමස්ස අවිගතපිපාසස්ස අවිගතපරිලාභස්ස අවිගතතණ්හස්ස හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති.

වෙදනාය අවිගතරාගස්ස අවිගතජන්දස්ස අවිගතපෙමස්ස අවිගත පිපාසස්ස අවිගතපරිලාභස්ස අවිගතතණ්හස්ස -පෙ- සඤ්ඤාය -පෙ- සඤ්ඤාය -පෙ- විඤ්ඤායෙ අවිගතරාගස්ස අවිගතජන්දස්ස අවිගත පෙමස්ස අවිගතපිපාසස්ස අවිගතපරිලාභස්ස අවිගතතණ්හස්ස හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති, -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති.

රූපෙ ව ඛො ආවුසො විගතරාගස්ස විගතජන්දස්ස විගතපෙමස්ස විගතපිපාසස්ස විගතපරිලාභස්ස විගතතණ්හස්ස හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති. වෙදනාය -පෙ- සඤ්ඤාය -පෙ- සඤ්ඤාය -පෙ- විඤ්ඤායෙ විගතරාගස්ස විගතජන්දස්ස විගතපෙමස්ස විගතපිපාසස්ස විගතපරිලාභස්ස විගතතණ්හස්ස හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති. අයං ඛො ආවුසො, හෙතු අයං පච්චයො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති.

10. 1. 6

ආරාමසුත්තං.

2281. එකං සමයං ආයඤ්ච සාරිපුත්තො ආයඤ්ච මහා කොට්ඨිතො බාරාණසියං විහරන්ති ඉසිපතනෙ මීගදයෙ, අථ ඛො ආයඤ්ච සාරිපුත්තො සායන්හසමයං පච්චසලලානා වුට්ඨිතො යෙනායඤ්ච මහාකොට්ඨිතො තෙනුපසඤ්ඤාමි, උපසඤ්ඤාමිචා ආයඤ්චා මහාකොට්ඨිතෙන සද්ධිං සමෙවාදි, සමෙවාදනියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙඤා එකමතං නිසීදි. එකමතං නිසිංහො ඛො ආයඤ්ච සාරිපුත්තො ආයඤ්චා මහාකොට්ඨිතං එතදවොච: කිනතු ඛො ආවුසො කොට්ඨිත, හොති තථාගතො පරමෙරණාති? -පෙ- කිංපනාවුසො, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨො සමානො එතමෙ ඛො ආවුසො, අව්‍යාකතං භගවතා: “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙසි. කො නු ඛො ආවුසො, හෙතු කො පච්චයො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති.

10. 1. 5

පෙම සූත්‍රය

2280. එක් කලෙක ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝත් ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝත් බරණැස සමීපයෙහි මිගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති ... ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද්දේ නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? යි. ඇවැත්නි, රූපයෙහි නො පහවූ රාග ඇති නො පහවූ ඡන්ද ඇති නො පහවූ ප්‍රේම ඇති නො පහවූ පවස් ඇති නො පහවූ පරිදහ ඇති නො පහ වූ තෘෂ්ණා ඇති ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි....සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වෙයි නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි වේ.

වේදනාවෙහි නො පහවූ රාග ඇති නො පහවූ ඡන්ද ඇති නො පහවූ ප්‍රේම ඇති නො පහවූ පවස් ඇති නො පහවූ පරිදහ ඇති නො පහවූ තෘෂ්ණා ඇති...සංඥාවෙහි...සංස්කාරයන්හි ... විඥානයෙහි නො පහවූ රාග ඇති නො පහවූ ඡන්ද ඇති නො පහවූ ප්‍රේම ඇති නො පහවූ පවස් ඇති නො පහවූ පරිදහ ඇති නො පහවූ තෘෂ්ණා ඇති ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි....සත්ත්වයා මරණින් මතු නොම වේ නොම නො වේ යයි ද ලබ්ධි වේ.

ඇවැත්නි, රූපයෙහි පහවූ රාග ඇති පහවූ ඡන්ද ඇති පහවූ ප්‍රේම ඇති පහවූ පවස් ඇති පහවූ පරිදහ ඇති පහවූ තෘෂ්ණා ඇති ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නොම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි නො වේ. වේදනාවෙහි... සංඥාවෙහි ... සංස්කාරයන්හි .. විඥානයෙහි පහවූ රාග ඇති පහවූ ඡන්ද ඇති පහවූ ප්‍රේම ඇති පහවූ පවස් ඇති පහවූ පරිදහ ඇති පහවූ තෘෂ්ණා ඇති ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි ...සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි නො වේ. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එය නොවදරන ලද්දේ නම් එයට මේ හේතු ය, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

10. 1. 6

ආරාම සූත්‍රය

2281. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝත් ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝත් බරණැස සමීපයෙහි මිගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝත් සවස්-කල පලයමවතින් නැගීසිටි සේක් ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවන් වෙත එළඹීයහ. එළඹ ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවන් සමග සතුටු වූහ. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස් ව වැඩහුන්න. එකත්පස් ව වැඩහුන් ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝත් ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවන්ට මෙය වදළහ: ඇවැත්නි, කොට්ඨික-යෙහි, කිම සත්ත්වයා මරණින් මතු වේද? යි...ඇවැත්නි, කිම සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ, නො ම නො වේ ද යි. මෙසේ පුළුවස්නා ලද්දහු ඇවැත්නි, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ, නො ම නො වේ යයි මෙද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද යි කියවූ. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද නම් එයට හේතු කිම ප්‍රත්‍යය කිම? යි.

රූපාරාමස්ස ඛො ආවුසො, රූපරතස්ස රූපසමුද්දිතස්ස රූප නිරොධං අජානතො අපක්ඛනො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති; න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති, හොති ච න ච හොති නථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති, නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති. වෙදනාරාමස්ස ඛො ආවුසො, වෙදනාරතස්ස වෙදනාසමුද්දිතස්ස වෙදනානිරොධං අජානතො අපක්ඛනො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති -පෙ- සඤ්ඤාරාමස්ස ඛො ආවුසො -පෙ- සඤ්ඤාරාමස්ස ඛො ආවුසො -පෙ- විඤ්ඤාණාරාමස්ස ඛො ආවුසො, විඤ්ඤාණරතස්ස විඤ්ඤාණසමුද්දිතස්ස විඤ්ඤාණනිරොධං අජානතො අපක්ඛනො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති.

න රූපාරාමස්ස ඛො ආවුසො, න රූපරතස්ස න රූපසමුද්දිතස්ස රූපනිරොධං ජානතො පක්ඛනො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති. න වෙදනාරාමස්ස ඛො ආවුසො, න වෙදනාරතස්ස න වෙදනාසමුද්දිතස්ස -පෙ- න සඤ්ඤාරාමස්ස ඛො ආවුසො -පෙ- න සඤ්ඤාරාමස්ස ඛො ආවුසො -පෙ- න විඤ්ඤාණාරාමස්ස ඛො ආවුසො, න විඤ්ඤාණරතස්ස න විඤ්ඤාණසමුද්දිතස්ස විඤ්ඤාණනිරොධං ජානතො පක්ඛනො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති. අයං ඛො ආවුසො, හෙතු අයං පච්චයො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති.

සියා පනාවුසො, අඤ්ඤාපි පරියායො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති? සියා ආවුසො, භවාරාමස්ස ඛො ආවුසො, භවරතස්ස භවසමුද්දිතස්ස භවනිරොධං අජානතො අපක්ඛනො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති.

න භවාරාමස්ස ඛො ආවුසො, න භවරතස්ස න භවසමුද්දිතස්ස භවනිරොධං ජානතො පක්ඛනො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති. අයමි ඛො ආවුසො, පරියායො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති.

සියා පනාවුසො අඤ්ඤාපි පරියායො යෙන තං අව්‍යාකතං භගවතාති? සියා ආවුසො, උපාදනාරාමස්ස ඛො ආවුසො, උපාදනරතස්ස උපාදනසමුද්දිතස්ස උපාදනනිරොධං අජානතො අපක්ඛනො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති.

ඇවැත්නි, රූපයෙහි ඇලෙන රූපයෙහි ඇලුණු රූපයෙහි සතුටු වූ රූපනිරෝධය තතුසේ නොදන්නා නොදක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද සිත් වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යයි ද සිත් වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යයි ද සිත් වෙයි. ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද සිත් වේ. ඇවැත්නි, වේදනාවෙහි ඇලෙන වේදනාවෙහි ඇලුණු වේදනාවෙහි සතුටු වූ වේදනා නිරෝධය තතුසේ නොදන්නා නොදක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද වේ... ඇවැත්නි, සංකෘතියෙහි ඇලෙන... ඇවැත්නි, සංකාරයෙහි ඇලෙන... ඇවැත්නි, විකෘතියෙහි ඇලෙන විකෘතියෙහි සතුටු වූ විකෘතියනිරෝධය තතුසේ නොදන්නා නොදක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබයි වෙයි... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබයි වේ.

ඇවැත්නි, රූපයෙහි නොඇලෙන රූපයෙහි නොඇලුණු රූපයෙහි සතුටු නුවූ රූප නිරෝධය තතුසේ දන්නා දක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබයි නො වෙයි... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබයි නො වේ. ඇවැත්නි, වේදනාවෙහි නො ඇලෙන වේදනාවෙහි නො ඇලුණු වේදනාවෙහි සතුටු නො වූ... ඇවැත්නි, සංකෘතියෙහි නො ඇලෙන... ඇවැත්නි, සංකාරයෙහි නොඇලෙන... ඇවැත්නි, විකෘතියෙහි නොඇලෙන විකෘතියෙහි නොඇලුණු විකෘතියෙහි සතුටු නො වූ විකෘතියනිරෝධය තතුසේ දන්නා දක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබයි නො වෙයි... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබයි නො වේ. ඇවැත්නි, යම් භෙයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එය නොවදරන ලද නම් එයට මේ හේතු ය, මේ ප්‍රත්‍යය යි.

ඇවැත්නි, යම් භෙයෙකින් ඒය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද නම් එයට අත් නයෙකුත් වන්නේ ද? යි. ඇවැත්නි, වන්නේ ය. ඇවැත්නි, භවයෙහි ඇලෙන භවයෙහි ඇලුණු භවයෙහි සතුටු වූ භවනිරෝධය තතුසේ නොදන්නා නොදක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබයි වෙයි... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබයි වේ.

ඇවැත්නි, භවයෙහි නොඇලෙන භවයෙහි නොඇලුණු භවයෙහි සතුටු නො වූ භවනිරෝධය තතුසේ දන්නා දක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබයි නො වෙයි... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ. නො ම නො වේ යයි ද ලබයි නො වේ. ඇවැත්නි, යම් භෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරන ලද නම් එයට මේ ද කරුණෙකි යි.

ඇවැත්නි, යම් භෙයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එය නොවදරන ලද නම් එයට අත් කරුණෙකු දු වන්නේ ද? යි. ඇවැත්නි, වන්නේ ය. ඇවැත්නි, උපාදානයෙහි ඇලෙන උපාදානයෙහි ඇලුණු උපාදානයෙහි සතුටු වූ උපාදානනිරෝධය තතුසේ නොදන්නා නොදක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබයි වෙයි... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබයි වේ.

න උපාදනාරාමස්ස ඛො ආවුසො, න උපාදනරතස්ස න උපාදනසමුද්දිතස්ස උපාදනනිරොධං ජානතො පසංතො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති. -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති. අයමි ඛො ආවුසො, පරියායො යෙන තං අව්‍යාකතං හගවතාති.

සියා පනාවුසො, අඤ්ඤපි පරියායො යෙන තං අව්‍යාකතං හගවතාති? සියා ආවුසො. තණ්හාරාමස්ස ඛො ආවුසො, තණ්හාරතස්ස තණ්හාසමුද්දිතස්ස තණ්හානිරොධං අජානතො අපසිස්සතො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස හොති.

න තණ්හාරාමස්ස ඛො ආවුසො, න තණ්හාරතස්ස න තණ්හාසමුද්දිතස්ස තණ්හානිරොධං ජානතො පසිස්සතො යථාභූතං හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාතිපිස්ස න හොති. අයං ඛො ආවුසො, පරියායො යෙන තං අව්‍යාකතං හගවතාති.

සියා පනාවුසො, අඤ්ඤපි පරියායො යෙන තං අව්‍යාකතං හගවතාති. එක්දති ආවුසො සාරිපුත්ත, ඉතො උත්තරිං කිං ඉච්ඡිමි? තණ්හාසංඛ්‍යාවිමුක්තස්ස ආවුසො, සාරිපුත්ත, භික්ඛුනො වට්ටං¹ නත්ති පඤ්ඤපනායාති.

10. 1. 7

ආයතනසුත්තං

2282. අථ ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසංකම්, උපසංකම්ඤා ආයස්මා මහා මොග්ගලානෙන සඤ්ඤා සමෙව්වාදි, සමෙව්වාදියං කථං සාරාණියං වීථිසාරෙඤා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීදෙත්වා ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො ආයස්මා මහාමොග්ගලානං එතදවොච: කිංනු ඛො හො මොග්ගලාන, සංස්සතො ලොකොති? අව්‍යාකතං ඛො එතං විච්ඡි හගවතා: “සංස්සතො ලොකො”ති. කිං පන හො මොග්ගලාන, අසංස්සතො ලොකොති? එතමි ඛො විච්ඡ, අව්‍යාකතං හගවතා: “අසංස්සතො ලොකො”ති. කිංනු ඛො හො මොග්ගලාන, අනන්තා ලොකොති? අව්‍යාකතං ඛො එතං විච්ඡ, හගවතා: “අනන්තා ලොකො”ති. කිං පන හො මොග්ගලාන, අනන්තවා ලොකොති? එතමි ඛො විච්ඡ, අව්‍යාකතං හගවතා “අනන්තවා ලොකො”ති.

1. වත්තං - ස්වා

වද්ධං - සී 1, 2, PTS.

2. වච්ඡගොතං -- සීඉ.

ඇවැත්නි, උපාදනයෙහි නො ඇලෙන උපාදනයෙහි නො ඇලුණු උපාදනයෙහි සතුටු නො වූ උපාදනනිරෝධය තතුසේ දන්නා දක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි ... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි නො වේ. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද නම් එයට මෙ ද කරුණෙකි යි.

ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද නම් එයට අන් කරුණෙකුදු වන්නේ ද? යි. ඇවැත්නි, වන්නේ ය. ඇවැත්නි, තණ්හාවෙහි ඇලෙන තණ්හාවෙහි ඇලුණු තණ්හාවෙහි සතුටු වූ තණ්හා නිරෝධය තතුසේ නොදන්නා නොදක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි වෙයි ... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නොම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි වේ.

ඇවැත්නි තණ්හාවෙහි නොඇලෙන තණ්හාවෙහි නොඇලුණු තණ්හාවෙහි සතුටු නූවූ තණ්හානිරෝධය තතුසේ දන්නා දක්නා ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි ද ලබ්ධි නො වෙයි ... ඔහුට සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි ද ලබ්ධි නො වේ. ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද නම් එයට මෙ ද කරුණෙකි යි.

ඇවැත්නි, යම් හෙයෙකින් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලද නම් එයට අන් කරුණෙකුදු වන්නේ ද? යි. ඇවැත්නි ශාරිපුත්‍රයෙනි, මෙහි දැන් මෙයින් මතු කුමක් කැමැති වවු ද? ඇවැත්නි ශාරිපුත්‍රයෙනි, තෘෂ්ණා ප්‍රභාණයෙන් මිදුණු මහණහට පැනවීම පිණිස සසරවටෙක් නැතැ යි.

10. 1. 7

ආයතන සූත්‍රය

2282. එකල්හි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී තෙමේ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස්ව හුන්නේ ය. එකත්පස්ව හුන් වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කීය : හවන් මොග්ගල්ලානයෙනි, කිම ලෝකය ශාස්වත ද? යි වච්ඡයෙනි, ලෝකය ශාස්වත යයි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී. හවන් මොග්ගල්ලානයෙනි, කිම ලෝකය අශාස්වත ද? යි වච්ඡයෙනි, ලෝකය අශාස්වත යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී. හවන් මොග්ගල්ලානයෙනි, කිම ලෝකය අන්තවත් ද? යි. වච්ඡයෙනි, ලෝකය අන්තවත් යයි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී. හවන් මොග්ගල්ලානයෙනි, කිම ලෝකය අනන්තවත් ද? යි. වච්ඡයෙනි, ලෝකය අනන්තවත් යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

කිනත්‍රු ඛො හො මොග්ගලාන, තං ජීවං තං සරිරන්ති? අව්‍යාකතං ඛො එතං වච්ඡ, හගවතා: “තං ජීවං තං සරිර”න්ති. කිං පන හො මොග්ගලාන, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරන්ති? එතස්මි ඛො වච්ඡ, අව්‍යාකතං හගවතා: “අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිර”න්ති. කිනත්‍රු ඛො හො මොග්ගලාන, හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති? අව්‍යාකතං ඛො එතං¹ වච්ඡ හගවතා: “හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණා”ති. කිං පන හො මොග්ගලාන, න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති? එතස්මි ඛො වච්ඡ, අව්‍යාකතං හගවතා: “න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණා”ති. කිනත්‍රු ඛො මොග්ගලාන, හොති ච න ච හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති? අව්‍යාකතං ඛො එතං වච්ඡ, හගවතා: “හොති ච න ච හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණා”ති. කිං පන හො මොග්ගලාන, නෙව හොති න න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති? එතස්මි ඛො වච්ඡ, අව්‍යාකතං හගවතා “නෙව හොති න න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණා”ති.

කො තු ඛො හො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො යෙන අඤ්ඤාතිස්සියානං පරිබ්බාජකානං එවං පුට්ඨානං එවං ව්‍යාකරණං හොති: “සංස්සතො ලොකොති වා, අසංස්සතො ලොකොති වා අනන්තවා ලොකොති වා, අනන්තවා ලොකොති වා, තං ජීවං තං සරිරන්ති වා අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරන්ති වා, හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති වා, න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති වා, හොති ච න ච හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති වා, නෙව හොති න න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති”වා?

කො පන හො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො යෙන සමණස්ස ගොතමස්ස එවං පුට්ඨස්ස න එවං ව්‍යාකරණං හොති: “සංස්සතො ලොකොතිපි, අසංස්සතො ලොකොතිපි, අනන්තවා ලොකොතිපි, අනන්තවා ලොකොතිපි, තං ජීවං තං සරිරන්තිපි, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරිරන්තිපි, හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාතිපි, න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාතිපි, හොති ච න ච හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාතිපි, නෙව හොති න න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාතිපි”ති?

අඤ්ඤාතිස්සියා ඛො වච්ඡ, පරිබ්බාජකා චක්ඛු: “එතං මම, එසො‘භමස්මි, එසො මෙ අනා”ති සමනුපක්‍ෂන්ති. යොනං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හං: “එතං මම, එසො‘භමස්මි, එසො මෙ අනා”ති සමනුපක්‍ෂන්ති. කායං -පෙ- මිතං: එතං මම, එසො‘භමස්මි, එසො මෙ අනා”ති සමනුපක්‍ෂන්ති. තස්මි අඤ්ඤාතිස්සියානං පරිබ්බාජකානං එවං පුට්ඨානං එවං ව්‍යාකරණං හොති: “සංස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති ත්ථාගතො පරච්චෙරණාති”වා.

1. එතස්මි ඛො වච්ඡ අව්‍යාකතං - සිඳු

භවත් මොග්ගල්ලානසෙනි, කිම ඵ ම ජීවය, ඵ ම සරිරය ද? යි. වච්ඡයෙනි, ඵ ම ජීවය ඵ ම සරිරය යි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී. භවත් මොග්ගල්ලානසෙනි, කිම ජීවය අනෙකක් ද? සරිරය අනෙකක් ද? යි. වච්ඡයෙනි, ජීවය අනෙකක්, සරිරය අනෙකක් යි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදී. භවත් මොග්ගල්ලානසෙනි, කිම සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ද? යි. වච්ඡයෙනි, සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී. භවත් මොග්ගල්ලානසෙනි, කිම සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ද? යි. වච්ඡයෙනි, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ය යන මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී. භවත් මොග්ගල්ලානසෙනි, කිම සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ නො ද වේ ද? යි වච්ඡයෙනි, සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වෙයි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදරන ලදී. භවත් මොග්ගල්ලානසෙනි, කිම? සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ද? යි වච්ඡයෙනි, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වෙයි යන මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී.

භවත් මොග්ගල්ලානසෙනි, මෙසේ පුළුල්වන්නා ලද අන්තොවු පිරි-වැර්ජනගේ “ලෝකය ශාශ්වත ය යි හෝ ලෝකය අශාශ්වත ය යි හෝ ලෝකය අන්තවත් ය යි හෝ ලෝකය අනන්තවත් ය යි හෝ ඵ ම ජීවය ය ඵ ම සරිරය ය යි හෝ ජීවය අනෙකක් සරිරය අනෙකක් යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ය යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ ය යි හෝ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි හෝ යම් හෙයෙකින් මෙසේ විසඳීමක් වේ නම් එයට හේතු කිම ප්‍රත්‍යය කීම යි.

භවත් මොග්ගල්ලානසෙනි, මෙසේ පුළුල්වන්නා ලද මහණගොයුම්හු “ලෝකය ශාශ්වත යයි දු ලෝකය අශාශ්වත යයි දු ලෝකය අන්තවත් යයි දු ලෝකය අනන්තවත් යයි දු ඵ ම ජීවය ය ඵ ම සරිරය යයි දු ජීවය අනෙකක් සරිරය අනෙකක් යි දු සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ යයි දු සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ යයි දු සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ යයි දු සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යි දු යම් හෙයෙකින් මෙසේ විසඳීමක් නො වේ නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කීම? යි.

වච්ඡයෙනි, අන්තොවු පිරිවැර්ජනේ ඇය ... “මෙය මාගේ ය මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය” යි දකිත්. කත ... නැහැය ... දිව මෙය මාගේ ය මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය” යි දකිත්. කය... සිත “මේ මාගේ ය මේ මම වෙමි. මේ මාගේ ආත්මය යි දකිත්. එහෙයින් මෙසේ පුළුල්වන්නා ලද අන්තොවු පිරිවැර්ජනගේ “ලෝකය ශාශ්වත යයි හෝ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි හෝ මෙසේ විසඳීම වෙයි.

තථාගතො ච ඛො වච්ඡ, අරහං සම්මාසම්බුද්ධො චක්ඛුං:
 “නෙතං මම, නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තා”ති සමනුපස්සති.
 සොතං -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හං; “නෙතං මම, නෙසොභමස්මි, න
 මෙසො අත්තා”ති සමනුපස්සති. කායං -පෙ- මනං; “නෙතං මම,
 නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තා”ති සමනුපස්සති. තස්මා
 තථාගතස්ස ඵලං පුට්ඨස්ස න ඵලං ව්‍යාකරණං හොති: “සස්සතො
 ලොකොතිපි -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො
 පරච්චරණාතිපි”ති.

අථ ඛො වච්ඡගොතොනො පරිබ්බාජකො උට්ඨායාසනා යෙන
 හගවා තෙත්තපසඛානම්, උපසඛානම්ඛවා හගවතා සඤ්ඤා සම්මොද්දි,
 සම්මොද්දිතියං කරං සාරාණියං වීතිසාරෙඛවා ඵකමන්තං නිසීදි.
 ඵකමන්තං නිසීතොනො ඛො වච්ඡගොතොනො පරිබ්බාජකො හගවන්තං
 ඵතදවොච: කිත්තු ඛො හො ගොතම, සස්සතො ලොකොති?
 අව්‍යාකතං ඛො ඵතං වච්ඡ, මයා: “සස්සතො ලොකො”ති -පෙ-
 කිං පන හො ගොතම, නෙව හොති න න හොති තථාගතො
 පරච්චරණාති? ඵතමපි ඛො වච්ඡ, අව්‍යාකතං මයා: “නෙව
 හොති න න හොති තථාගතො පරච්චරණා”ති.

කො නු ඛො හො ගොතම හෙතු කො පච්චයො යෙන
 අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ඵලං පුට්ඨානං ඵලං ව්‍යාකරණං
 හොති; “සස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න
 හොති තථාගතො පරච්චරණාති”වා? කො පන හො ගොතම,
 හෙතු කො පච්චයො යෙන හොතො ගොතමස්ස ඵලං පුට්ඨස්ස
 න ඵලං ව්‍යාකරණං හොති: “සස්සතො ලොකොතිපි -පෙ- නෙව
 හොති තථාගතො පරච්චරණාතිපි”ති?

අඤ්ඤාතිත්ථියා ඛො වච්ඡ, පරිබ්බාජකා චක්ඛුං: “ඵතං මම
 ඵසොභමස්මි, ඵසො මෙ අත්තාති” සමනුපස්සති, සොතං -පෙ-
 සානං -පෙ- ජීව්හං; “ඵතං මම, ඵසොභමස්මි, ඵසො මෙ අත්තාති”
 සමනුපස්සති. කායං -පෙ- මනං “ඵතං මම, ඵසොභමස්මි, ඵසො
 මෙ අත්තාති” සමනුපස්සති. තස්මා අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං
 ඵලං පුට්ඨානං ඵලං ව්‍යාකරණං හොති: “සස්සතො ලොකොති වා
 -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරච්චරණාති”වා.

තථාගතො ච ඛො වච්ඡ, අරහං සම්මාසම්බුද්ධො චක්ඛුං: “නෙතං
 මම, නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තා”ති සමනුපස්සති. සොතං
 -පෙ- සානං -පෙ- ජීව්හං -පෙ- කායං -පෙ- මනං; “නෙතං මම,
 නෙසොභමස්මි, න මෙසො අත්තා”ති සමනුපස්සති. තස්මා තථාගතස්ස
 ඵලං පුට්ඨස්ස න ඵලං ව්‍යාකරණං හොති: “සස්සතො ලොකොතිපි,
 අසස්සතො ලොකොතිපි, අන්තවා ලොකොතිපි, අන්තවා
 ලොකොතිපි, තං ජීවං තං සරීරන්තිපි, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරන්තිපි, හොති තථාගතො පරච්චරණාතිපි, න හොති තථාගතො
 පරච්චරණාතිපි, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරච්චරණාතිපි
 නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරච්චරණාතිපි”ති.

වච්ඡයෙනි, අර්හත් සම්මා සම්බුද්ධ වූ තථාගතයන් වහන්සේ වනාහි ඇස: “මෙය මාගේ නො වේ මේ මම නො වෙමි මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” යයි දකිත්. කත... නැහැය... දිව: “මෙය මාගේ නො වේ මේ මම නො වෙමි මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” යයි දකිත්. කය... සිත... “මෙය මාගේ නො වේ මේ මම නො වෙමි මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” යයි දකිත්. එහෙයින් මෙසේ පුළුවස්නා ලද තථාගතයන් වහන්සේගේ “ලෝකය ශාශ්වත ය යි දු... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි දු මෙසේ පැවසීම වෙයි.

ඉක්බිති වච්ඡගොත්ත පිරිවැජ්ඣි තෙමේ හුත්‍යන්තෙන් නැඟී භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කළාව කොට නිමවා එකන්-පසෙක හුන්තේ ය. එකන්පසෙක හුන් වච්ඡගොත්ත පිරිවැජ්ඣි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: හවත් ගෞතමයෙනි, කිම ලෝකය ශාශ්වත ද? යි. වච්ඡ, ලෝකය ශාශ්වත ය යි මෙය මා විසින් නො පවසන ලදී. හවත් ගෞතමයෙනි, කිම සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ද? යි. වච්ඡ “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යි මෙ ද මා විසින් නො පවසන ලදී.

හවත් ගෞතමයෙනි, මෙසේ පුළුවස්නා ලද අන්තොටු පිරිවැජ්ඡන් “ලෝකය ශාශ්වත ය යි භෝ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යි භෝ යම්හෙයකින් මෙසේ විසඳීමක් වේ නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ? යි. හවත් ගෞතමයෙනි, මෙසේ පුළුවස්නා ලද හවත් ගෝසුම්හුගේ “ලෝකය ශාශ්වත ය යි දු... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි දු යම් හෙයෙකින් මෙසේ පැවසීමක් වේ නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ? යි.

වච්ඡ, අන්තොටු පිරිවැජ්ඡෝ ඇස: “මෙය මාගේය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය” යි දකිත්, කත... නැහැය... දිව: “මෙය මාගේය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය” යි දකිත්. කය... සිත: “මෙය මාගේ ය, මේ මම වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය” යි දකිත්. එහෙයින් මෙසේ පුළුවස්නා ලද අන්තොටු පිරිවැජ්ඡන්ගේ “ලෝකය ශාශ්වත ය යි භෝ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි භෝ මෙසේ විසඳීම වෙයි.

වච්ඡ, අර්හත් සම්මා සම්බුද්ධ වූ තථාගත තෙමේ වනාහි ඇස: “මෙය මාගේ නො වේ, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” යයි දකී. කත... නැහැය... දිව... කය... සිත: “මේ මාගේ නො වේ, මේ මම නො වෙමි, මේ මාගේ ආත්මය නො වේ” යයි දකී. එහෙයින් මෙසේ පුළුවස්නා ලද තථාගතයන්ගේ “ලෝකය ශාශ්වත ය යි දු, ලෝකය අශාශ්-වතය යි දු ලෝකය අන්තවත් ය යි දු ලෝකය අනන්තවත් ය යි දු, එ ම ජීවය එ ම ශරීර ය යි දු ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ යි දු සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යි දු සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ය යි දු සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ ය යි දු සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි දු මෙසේ පැවසීමක් නො වේ.

අව්චරියං හො ගොතම, අඤ්ඤාං හො ගොතම, යත්‍ර හි නාම සත්ත්‍වස්ස ව සාවකස්ස ව අකේනකො වාසඤ්ඤානෙන වාසඤ්ඤාං සංසද්ධිස්සති සමෙස්සති න විභාධිස්සති යදිදං අග්ගපදස්මිං. ඉදනාහං හො ගොතම, සමණං මොග්ගඥානං උපසංඛ්‍යාමිත්වා එතමකං ආපුරිදං, සමණොපි මෙ මොග්ගඥානො එතෙහි පදෙහි එතෙහි වාසඤ්ඤානෙහි එතමකං ව්‍යාකාසි සෙය්‍යරාපි හවං ගොතමො. අව්චරියං හො ගොතම, අඤ්ඤාං හො ගොතම, යත්‍ර හි නාම සත්ත්‍වස්ස ව සාවකස්ස ව අකේනකො වාසඤ්ඤානෙන වාසඤ්ඤාං සංසද්ධිස්සති සමෙස්සති න විභාධිස්සති යදිදං අග්ගපදස්මිං.

10. 1. 8

බන්ධුසුතං

2283. අරං ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො යෙන හගවා තෙත්‍රපසංඛ්‍යාමි, උපසංඛ්‍යාමිත්වා හගවතා සද්ධිං සමෙද්ධාදි, සමෙද්ධාදතියං කථං සාරාණියං විකිසාරෙත්වා එතමනතං නිසිදි, එතමනතං නිසිත්තො ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො හගවනතං එතදවොචි: කිනත්‍ර ඛො හො ගොතම, සස්සතො ලොකොති? අව්‍යාකතං ඛො එතං වච්ඡ මයා: “සස්සතො ලොකො”ති -පෙ- කිමන හො ගොතම, නෙව හොති න න හොති තරාගතො පරමෙරණාති? එතදිදි ඛො වච්ඡ, අව්‍යාකතං මයා: “නෙව හොති න න හොති තරාගතො පරමෙරණා”ති.

කො නු ඛො හො ගොතම, හෙතු කො පච්චයො යෙන අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං පුට්ඨානං එවං ව්‍යාකරණං හොති: “සස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තරාගතො පරමෙරණාති වා?” කො පන හො ගොතම, හෙතු කො පච්චයො යෙන හොතො ගොතමස්ස එවං පුට්ඨස්ස න එවං ව්‍යාකරණං හොති: “සස්සතො ලොකොතිපි -පෙ- නෙව හොති න න හොති තරාගතො පරමෙරණාතිපි”ති?

අඤ්ඤාතිත්ථියා ඛො වච්ඡ, පරිබ්බාජකා රූපං අත්තතො සමත්‍රපස්සනති, රූපවනතං වා අත්තනං, අත්තති වා රූපං, රූපස්මිං වා අත්තනං; ඔවදනං අත්තතො සමත්‍රපස්සනති, -පෙ- සඤ්ඤං -පෙ- සංඛාරං -පෙ- විඤ්ඤාණං අත්තතො සමත්‍රපස්සනති විඤ්ඤාණවනතං වා අත්තනං, අත්තති වා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණස්මිං වා අත්තනං. තස්මා අඤ්ඤාතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං පුට්ඨානං එවං ව්‍යාකරණං හොති: “සස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තරාගතො පරමෙරණාති වා.”

භවත් ගෞතමයෙනි, අරුමයෙකි. භවත් ගෞතමයෙනි, පුද්ගමයෙකි. යම් භෙයෙකින් දේශනායෙහි ලා ආස්තෘහුගේ ද ශ්‍රාවකයාගේ ද, අර්ථයෙන් අර්ත්ථය ව්‍යඤ්ජනයෙන් ව්‍යඤ්ජනය සැසඳෙන්නේ ද සම වන්නේ ද විරුද්ධ නො වන්නේ ද (එහෙයින්) භවත් ගෞතමයෙනි මම දැන් මුගලන් මහණහු වෙත එළඹ මේ අරුත පිළිවිසිමි. මුගලන් මහණ ද භවත් ගොයුම්හු මෙන් මේ අරුත මේ පදවලින් මේ ව්‍යඤ්ජනවලින් මට පැවසී ය. භවත් ගෞතමයෙනි, අසිරියෙකි. භවත් ගෞතමයෙනි, පුද්ගමයෙකි. යම් භෙයෙකින් දේශනායෙහි ලා ආස්තෘහුගේ ද ශ්‍රාවකයාගේ ද අර්ථයෙන් අර්ත්ථය ව්‍යඤ්ජනයෙන් ව්‍යඤ්ජනය සැසඳෙන්නේ ද සම වන්නේ ද විරුද්ධ නො වන්නේ ද (එහෙයින්) යි.

10. 1. 8

බන්ධ සූත්‍රය

2283. එකල්හි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: භවත් ගෞතමයෙනි, කිම ලෝකය ආශ්වාන ද යි. වච්ඡ, ලෝකය ආශ්වාන යයි මෙය මා විසින් නො පවසන ලදි ... භවත් ගෞතමයෙනි, කිම සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නොවේ ද? යි, වච්ඡ සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ, නො ම නො වේ ය යි. මේ ද මිච්ඡින් නොපවසන ලදි.

භවත් ගෞතමයෙනි, මෙසේ පුළුල්යනා ලද අන්තොටු පිරිවැර්ජන්ගේ "ලෝකය ආශ්වාන යයි හෝ ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ, නො ම නො වේ" යයි හෝ යම් භෙයෙකින් මෙසේ විසඳීමක් වේ නම් එයට හේතු කීම ු ප්‍රත්‍යය කීම ු යි? භවත් ගෞතමයෙනි, මෙසේ පුළුල්යනා ලද භවත් ගොයුම්හුගේ "ලෝකය ආශ්වාන යයි ද ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ, නො ම නො වේ" යයි ද යම් භෙයෙකින් මෙසේ පැවසීමක් නො වේ නම් එයට හේතු කීම ු ප්‍රත්‍යය කීම ු යි.

වච්ඡ, අන්තොටු පිරිවැර්ජේ රූපය ආත්ම යයි හෝ ආත්මය රූප ඇත්තකැ යි හෝ ආත්මයෙහි රූපය පවතී යයි හෝ රූපයෙහි ආත්මය පවතී යයි හෝ දකිත්. වේදනාව ආත්මයයි හෝ ... දකිත්. සංඥාව ... සංස්කාර ... විඥානය... ආත්මය යි හෝ ආත්මය විඥාන ඇත්තකැ යි හෝ ආත්මයෙහි විඥානය පවතී යයි හෝ විඥානයෙහි ආත්මය පවතී යයි හෝ දකිත්. එහෙයින් මෙසේ පුළුල්යනා ලද අන්තොටු පිරිවැර්ජන්ගේ "ලෝකය ආශ්වාන යයි හෝ ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ, නො ම නො වේ" යයි හෝ මෙසේ විසඳීම වෙයි.

තථාගතො ච ඛො වච්ඡ, අරහං සමමාසමුද්ධො න රූපං අත්තතො සමනුපසස්සති. න රූපවනං වා අත්තානං, න අත්තනි වා රූපං, න රූපස්මිං වා අත්තානං. න වෙදනං අත්තතො සමනුපසස්සති -පෙ- න සංඤ්ඤං -පෙ- න සංඛාරෙ -පෙ- න විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපසස්සති, න විඤ්ඤාණවනං වා අත්තානං, න අත්තනි වා විඤ්ඤාණං, න විඤ්ඤාණස්මිං වා අත්තානං. තස්මා තථාගතස්ස එවං පුට්ඨස්ස න එවං ව්‍යාකරණං භොති: “සස්සතො ලොකොතිපි -පෙ- නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි”ති.

අථ ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බජකො උට්ඨායාසනා යෙනායස්මා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසස්සමි, උපසස්සමිතා ආයස්මිතා මහා මොග්ගලානෙන සංඛිං සමෙවදි, සමෙවදනියං කථං සාරාණියං චිතිසාරෙතා එකමනං නිසිදි, එකමනං නිසිකො ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බජකො ආයස්මිතං මහාමොග්ගලානං එතදවොච: කිත්තු ඛො භො මොග්ගලාන, සස්සතො ලොකොති? අව්‍යාකතං ඛො එතං වච්ඡ, හගවතා, “සස්සතො ලොකො”ති -පෙ- කිං පන භො මොග්ගලාන, නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමෙරණාති? එතමි ඛො වච්ඡ, අව්‍යාකතං හගවතා “නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමෙරණා”ති.

කො නු ඛො භො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො යෙන අඤ්ඤාතිස්සියානං පරිබ්බජනානං එවං පුට්ඨානං එවං ව්‍යාකරණං භොති: “සස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමෙරණාති”වා? කො පන භො මොග්ගලාන, හෙතු කො පච්චයො යෙන සමුත්භස්ස ගොතමස්ස එවං පුට්ඨස්ස න එවං ව්‍යාකරණං භොති: “සස්සතො ලොකොතිපි -පෙ- නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමෙරණාතිපි”ති?

අඤ්ඤාතිස්සියා ඛො වච්ඡ, පරිබ්බජකා රූපං අත්තතො සමනු-පසස්සති, රූපවනං වා අත්තානං, අත්තනි වා රූපං රූපස්මිං වා අත්තානං. වෙදනං -පෙ- සංඤ්ඤං -පෙ- සංඛාරෙ -පෙ- විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපසස්සති. විඤ්ඤාණවනං වා අත්තානං. අත්තනි වා විඤ්ඤාණං විඤ්ඤාණස්මිං වා අත්තානං. තස්මා අඤ්ඤාතිස්සියානං පරිබ්බජනානං එවං පුට්ඨානං එවං ව්‍යාකරණං භොති: “සස්සතො ලොකොති වා -පෙ- නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමෙරණාති වා.”

වච්ඡ, අර්ථය සම්මාසම්බන්ධ වූ තර්කානුකූල ව්‍යාකෘති රූපය ආත්මය යි නො දකී. ආත්මය රූප ඇත්තකැ යි හෝ නො දකී. ආත්මයෙහි රූපය පවතී යයි හෝ නො දකී. රූපයෙහි ආත්මය පවතී යයි හෝ නො දකී. වේදනාව ආත්මය යි නො දකී.. සංඥාව...නො දකී...සංස්කාර...නො දකී. විඥානය ආත්මය යි නො දකී. ආත්මය විඥාන ඇත්තකැ යි හෝ නො දකී. ආත්මයෙහි විඥානය පවතී යයි හෝ නො දකී. විඥානයෙහි ආත්මය පවතී යයි හෝ නො දකී. එහෙයින් මෙසේ ප්‍රච්ඡින්නා ලද තර්කානුකූලයන්ගේ “ලෝකය ශාස්ත්‍රිකය යයි දු. සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ, නො ම නො වේ” යයි දු. මෙසේ පැවසීමෙන් නො වේ.

ඉක්බිති වච්ඡගෝත්ත පිරිවැර්ෂි නෙමේ හුනස්නෙන් නැතිව ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කර්මාන්ත කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්හේ ය. එකත්පස් ව හුන් වච්ඡගෝත්ත පිරිවැර්ෂි නෙමේ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කී ය: හවත් මොග්ගල්ලානයෙනි, කිම ලෝකය ශාස්ත්‍රිකය ද? යි. වච්ඡයෙනි, ලෝකය ශාස්ත්‍රිකය ය යි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී ... හවත් මොග්ගල්ලානයෙනි, කිමෙන් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ද? යි. වච්ඡයෙනි, සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදරන ලදී.

හවත් මොග්ගල්ලානයෙනි, මෙසේ ප්‍රච්ඡින්නා ලද අන්තොටු පිරිවැර්ෂිප්ප්ගේ “ලෝකය ශාස්ත්‍රිකය ය” යි හෝ ... “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි හෝ යම්හෙයෙකින් මෙසේ විසඳීමෙන් වේ නම් එයට හෙතු කිම ප්‍රත්‍යය කිම? හවත් මොග්ගල්ලානයෙනි, මෙසේ ප්‍රච්ඡින්නා ලද හවත් ගොයුම්හුගේ “ලෝකය ශාස්ත්‍රිකය ය” යි දු... “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි දු යම් හෙයෙකින් මෙසේ පැවසීමෙන් වේ නම් එයට හෙතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිම? යි.

වච්ඡයෙනි, අන්තොටු පිරිවැර්ෂිප්ප් “රූපය ආත්මය යයි හෝ ආත්මය රූප ඇත්තකැ යි හෝ ආත්මයෙහි රූපය පවතී යයි හෝ රූපයෙහි ආත්මය පවතී” යයි හෝ දකිත්. වේදනාව ... සංඥාව ... සංස්කාර ... විඥානය ආත්මය යි හෝ ආත්මය විඥානය ඇත්තකැ යි හෝ ආත්මයෙහි විඥානය පවතී යයි හෝ විඥානයෙහි ආත්මය පවතී යයි හෝ දකිත්. එහෙයින් මෙසේ ප්‍රච්ඡින්නා ලද අන්තොටු පිරිවැර්ෂිප්ප්ගේ “ලෝකය ශාස්ත්‍රිකය යයි හෝ ... සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි හෝ මෙසේ විසඳීම වෙයි.

තථාගතො ච ඛො වච්ඡ අරහං සමමාසද්විද්ධො න රූපං අනුතො සමනුපස්සති, න රූපවනං වා අනානං, න අනනි වා රූපං, න රූපභූමි වා අනානං. න වෙදනං -පෙ- න සංකෘතං -පෙ- න සංඛාරෙ -පෙ- න විඤ්ඤාණං අනුතො සමනුපස්සති, න විඤ්ඤාණවනං වා අනානං, න අනනි වා විඤ්ඤාණං, න විඤ්ඤාණභූමි වා අනානං. තස්මා තථාගතස්ස එවං චූට්ඨස්ස න එවං ව්‍යාකරණං හොති: “සස්සනො ලොකොතිපි, අසස්සනො ලොකොතිපි, අනනවා ලොකොතිපි, අනනනවා ලොකොතිපි, තං ජීවං තං සරිරතනිපි, අසංකෘතං ජීවං අසංකෘතං සරිරතනිපි හොති තථාගතො පරමමරණාතිපි න හොති තථාගතො පරමමරණාතිපි, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණාතිපි, තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාතිපි”ති.

අවරියං හො මොග්ගලාන, අබ්බුතං හො මොග්ගලාන, යත්‍ර හි නාම සත්ත්‍ව සාවකස්ස ච අකේතකේවා ව්‍යඤ්ජනෙන ව්‍යඤ්ජනං සංසන්ධියන්ති සමෙස්සති න විභාධිස්සති යදිදං අග්ගපදස්මිං ඉදනාහං හො මොග්ගලාන, සමණං ගොතමං උපසංඛ්‍යමිති ඵතමස්සං ආපුට්ඨිං. සමමණොපි මෙ ගොතමො එතෙහි පදෙහි එතෙහි ව්‍යඤ්ජනෙහි එතමස්සං ව්‍යාකාසි සෙය්‍යරාපි හවං මොග්ගලානො. අවරියං හො මොග්ගලාන, අබ්බුතං හො මොග්ගලාන, යත්‍ර හි නාම සත්ත්‍ව සාවකස්ස ච අකේතකේවා ව්‍යඤ්ජනෙන ව්‍යඤ්ජනං සංසන්ධියන්ති සමෙස්සති න විභාධිස්සති යදිදං අග්ගපදස්මිනි.

10. 1. 9

කුතුහලසාලායුතනං

2284. අථ ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො යෙන හගවා තෙත්‍රපසංඛ්‍යමි. උපසංඛ්‍යමිති හගවතා සද්ධිං සමමොද්ධි, සමමොද්ධියං කරං සාරාණියං චිතිසාරකේවා එකමනං නිසිද්ධි. එකමනං නිසිද්ධො ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො හගවනං එතදවොච: පුරිමානි හො ගොතම දිවසානි පුරිමතරානි සමුද්ධානං නානාතිස්සියා¹ සමණබ්‍රාහ්මණ-පරිබ්බාජකානං කුතුහලසාලායං සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිකානං අයමනතරා කරා උදපාදි.

අයං ඛො පුරණො² කස්සපො සඛ්ඛි වෙච ගණි ව ගණාවරියො ච ඤානො යසස්සි තිස්සකරො සාධුසම්මතො බ්‍රහ්මනස්ස. පොපි සාවකං අබ්බතීතං කාලකතං උප්පත්තියු³ ව්‍යාකරොති: අසු අමුත්‍ර උප්පත්තො⁴ අසු අමුත්‍ර උප්පත්තොති. යො⁵ පිස්ස සාවකො උග්ගමපුරිසො පරමපුරිසො පරමපතතිපත්තො, තමපි සාවකං අබ්බතීතං කාලකතං උප්පත්තියු ව්‍යාකරොති: අසු අමුත්‍ර උප්පත්තො, අසු අමුත්‍ර උප්පත්තොති.

1. නානාතිස්සානං සමණබ්‍රාහ්මණානං පරිබ්බාජකානං - මිජසං අඤ්ඤාතිස්සානං සමණබ්‍රාහ්මණානං පරිබ්බාජකානං - ඝාය.
2. පුරාණො - පි 1, 2.
3. උප්පත්තියු - මිජසං ඝාය,
4. උප්පත්තො - මිජසං ඝාය,
5. යො - පි, 1, 2.

වච්ඡයෙනි, අරහත් සම්මාසම්බුද්ධ වූ තරාගනයන් වහන්සේ වූ කලී රූපය ආත්මය යි නො දකිත්. ආත්මය රූප ඇත්තකැ යි හෝ නො දකිත්, ආත්මයෙහි රූපය පවතී ය යි හෝ නො දකිත්. රූපයෙහි ආත්මය පවතී ය යි හෝ නො දකිත්. වේදනාව ... නො දකිත්. සංඥාව ... නො දකිත්. සංස්කාර...නො දකිත්. විඥානය ආත්මය යි නො දකිත්. ආත්මය විඥාන ඇත්තකැ යි හෝ නො දකිත්. ආත්මයෙහි විඥානය පවතී ය යි හෝ නො දකිත්. විඥානයෙහි ආත්මය පවතී ය යි හෝ නො දකිත්. එහෙයින් මෙසේ පුළුල්වූයා ලද තරාගනයන් වහන්සේගේ “ලෝකය ශාස්වත ය යි දුලෝකය අශාස්වත ය යි දුලෝකය අත්තවත් ය යි දුලෝකය අනත්තවත් ය යි ද ඒ ම ජීව ය යි ද ඒ ම ශරීරය යි ද ජීවය අනෙකක ශරීරය අනෙකකැ යි ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ය යි ද සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ය යි ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ ය යි ද සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ නො වේ ය යි ද මෙසේ වැදෑරීමෙන් නො වේ.

භවත් මොග්ගල්ලානයෙනි, අරුමයෙකි, භවත් මොග්ගල්ලානයෙනි, පුද්ගලයෙකි, යම් හෙයෙකින් යම් මේ දේශනායෙහි ලා ශාස්තෘහුගේ ද ශ්‍රාවකයාගේ ද අර්ත්ථයෙන් අර්ත්ථය ව්‍යාඤ්ඤානයෙන් ව්‍යාඤ්ඤානය සැසඳෙන්නේ ද සම වන්නේ ද විරුද්ධ නො වන්නේ ද (එහෙයින්). භවත් මොග්ගල්ලානයෙනි, මම දන් මහණගොයුම්හු වෙත එළඹ මේ අරුත පිළිවිසිමි. මහණ ගොයුම්හු ද භවත් මුගලන්හු මෙන් මේ පදවලින් මේ ව්‍යාඤ්ඤානවලින් මේ අරුත මට පැවසූහ. භවත් මොග්ගල්ලානයෙනි, අරුමයෙකි, භවත් මොග්ගල්ලානයෙනි පුද්ගලයෙකි, යම් හෙයෙකින් යම් මේ දේශනායෙහි ලා ශාස්තෘහුගේ ද ශ්‍රාවකයාගේ ද අර්ත්ථයෙන් අර්ත්ථය ව්‍යාඤ්ඤානයෙන් ව්‍යාඤ්ඤානය සැසඳෙන්නේ ද සම වන්නේ ද විරුද්ධ නො වන්නේ ද (එහෙයින්) යි.

10. 1. 9

කුතුහලශාලා සූත්‍රය

2284. එකල්හි වච්ඡගොත්ත පිරිවැජි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත් පස් ව හුන් වච්ඡගොත්ත පිරිවැජි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේය: භවත් ගෞතමයෙනි, පළමු ඉතා පළමු දවස්හි කුතුහලශාලාවෙහි එක් රැස්ව හුන් බොහෝ වූ නත්තොටු මහණ බමුණු පිරිවැජ්ජන් අතර මේ අතුරු කරාව පහළ විය.

මේ පුරුෂකස්සය තෙමේ සමුහයා ඇත්තේ ද ගණයා ඇත්තේ ද ගණයාට ඇදුරු වූයේ ද ප්‍රසිද්ධ වූයේ ද යසස් ඇත්තේ ද ලබ්ධි පහළ කරන්නේ ද බොහෝ දෙනා විසින් මැනැවැ යි සම්මත ද වෙයි. හෙතෙමේ ද “අයෝ පුගුලා අයෝ තැන්හි උපත අයෝ පුගුලා අයෝ තැන උපතැ යි ඉකුත් වූ කල්පය කළ සචරා උපත්හි ලා පවසයි. උත්තමපුරිය වූ පරම පුරිය වූ උතුම්මියට පැමිණි ඔහුගේ යම් සවිවේකුත් වේ ද, ඉකුත් කල්පය කළ ඒ සචරා ද අයෝ පුගුලා අයෝ තැන උපත, අයෝ පුගුලා අයෝ තැන උපතැ” යි උපත්හි ලා පවසයි.

අයමි ඛො මකච්චිගොසාලො -පෙ- අයමි ඛො නිගඤ්ඤා නාත-
පුතො¹ -පෙ- අයමි ඛො සඤ්ඤායො ඛෙලලඤ්චිපුතො² -පෙ- අයමි
ඛො පකුඛො කච්චායනො³ -පෙ- අයමි ඛො අජිතො කෙසකම්බලො
සඬ්ඨි වෙව් ගණි ව් ගණාවරියො ව් ඤාතො යසස්සි නිත්තකරො සාධු
සමුත්තො බහුරනස්ස. සොපි සාවකං අබ්බතීතං කාලකතං උප්පත්තං
ව්‍යාකරොති: අසු අමුත්ත උප්පත්තො, අසු අමුත්ත උප්පත්තොති.
යොපි සාවකො උත්තමපුරියො පරමපුරියො පරමපත්තිපත්තො,
තඬ්ඨි සාවකං අබ්බතීතං කාලකතං උප්පත්තං ව්‍යාකරොති: අසු අමුත්ත
උප්පත්තො අසු අමුත්ත උප්පත්තොති.

අයමි ඛො සමණො ගොතමො සඬ්ඨි වෙව් ගණි ව් ගණා-
වරියො ව් ඤාතො යසස්සි නිත්තකරො සාධුසමුත්තො බහුරනස්ස.
සොපි සාවකං අබ්බතීතං කාලකතං උප්පත්තං ව්‍යාකරොති: අසු අමුත්ත
උප්පත්තො, අසු අමුත්ත උප්පත්තොති, යො පිස්ස සාවකො උත්තමපුරියො
පරමපුරියො පරමපත්තිපත්තො, තඬ්ඨි සාවකං අබ්බතීතං කාලකතං
උප්පත්තං ව්‍යාකරොති: අසු අමුත්ත උප්පත්තො, අසු අමුත්ත උප්පත්තොති.
අපිව ඛො නං එවං ව්‍යාකරොති: “අවෙජ්ජි තණ්හං විවික්ඛං⁴
සඤ්ඤාපතං සමුදා මානාභිසමයා අනාමකාසි දුක්ඛස්සා”ති. තස්ස
මඤ්ඤං හො ගොතම අනුදෙව් කඤ්ඤා අනු විචිකිච්ඡා කරුණාම⁵
සමණස්ස ගොතමස්ස ධරෙදා අභිඤ්ඤායොසා.

අලං හි තෙ වච්ඡ, කඬ්ඨිතුං අලං විචිකිච්ඡතුං, කඬ්ඨිතියෙ ව
පන තෙ යාතෙ විචිකිච්ඡා උප්පත්තො. ස උපාදනස්ස ඛො’හං වච්ඡ
උප්පත්තිං පඤ්ඤාපෙමි, නො අනුපාදනස්ස; සෙය්‍යථාපි වච්ඡ, අහං
සඋපාදනො ජලති, නො අනුපාදනො; එවමෙව ඛො’හං වච්ඡ
සඋපාදනස්ස උප්පත්තිං පඤ්ඤාපෙමි, නො අනුපාදනස්සාති. යස්මිං
පන හො ගොතම සමයෙ අවිට්ඨි වාතෙන ඛිත්තො දුරමි ගච්ඡති,
ඉමස්ස⁶ පන භවං ගොතමො කිං උපාදනස්මිං පඤ්ඤාපෙති. යස්මිං
වච්ඡ සමයෙ අවිට්ඨි වාතෙන ඛිත්තො දුරමි ගච්ඡති, තමහං වානුපාදනං
වද්මි.⁷ වාතොභිස්ස වච්ඡ යස්මිං සමයෙ උපාදනං හොතිති.

යස්මිංකච්ඡ පන හො ගොතම, සමයෙ ඉමස්ස කායං නික්ඛිපති,
සත්තො ව අඤ්ඤාතරං කායං අනුප්පත්තො⁸ හොති, ඉමස්ස පන භවං
ගොතමො කිං උපාදනස්මිං පඤ්ඤාපෙති? යස්මිං ඛො වච්ඡ සමයෙ
ඉමස්ස කායං නික්ඛිපති, සත්තො ව අඤ්ඤාතරං කායං අනුප්පත්තො
හොති, තමහං තණ්හාපාදනං වද්මි. තණ්හාභිස්ස වච්ඡ තස්මිං සමයෙ
උපාදනං හොතිති.

1. නාට්ඨපුතො - මජ්ඣිම, සං. 1.

2. ඛෙලඬ්ඨි - මජ්ඣිම, සං. 2.

3. පකුඛො - P.T.S.

4. වාචකාසි - අඤ්ඤා

5. කරුණි නාම - සං. P.T.S.

6. ඉමස්ස සං. 1.

7. පඤ්ඤාපෙමි - සං. 1, මජ්ඣිම.

8. අනුප්පත්තො - සි. 1, 2

9. තණ්හා සමුදාසං - සි. 1, 2,

මේ මක්කලී ගොසාල තෙමේත් මේ නිගණ්ඨනාතපුත්ත තෙමේත්... මේ සක්ඛ්‍යාබලේලට්ඨිපුත්ත තෙමේත් මේ පකුධකච්චායන තෙමේත් මේ අපිකක්කේසකම්බල තෙමේත් සමුහයා ඇත්තේ ද ගණයා ඇත්තේ ද ගණයාට ඇදුරු වූයේ ද ප්‍රසිද්ධ වූයේ ද යසස් ඇත්තේ ද ලබ්ධි පහළ කරන්නේ ද බොහෝදෙනා විසින් මැනවැ යි සම්මත ද වේ. හෙ ද අසෝ පුභුලා අසෝ තැන උපන, අසෝ පුභුලා අසෝ තැන උපනැ යි ඉකුත් කල්ලරිය කළ සච්චා උපත්ති ලා පවසයි. උත්තමපුරුෂ වූ පරමපුරුෂ වූ උතුම්පියට පැමිණි ඔහුගේ යම් සච්චෙකුත් වේ නම් ඉකුත් කල්ලරිය කළ ඒ සච්චා ද අසෝ පුභුලා අසෝ තැන උපන අසෝ පුභුලා අසෝ තැන උපනැ යි උපත්ති ලා පවසයි.

මේ මහණ ගොයුම් තෙමේ ත් සමුහයා ඇත්තේ ද ගණයා ඇත්තේ ද ගණයාට ඇදුරු වූයේ ද ප්‍රසිද්ධ වූයේ ද යසස් ඇත්තේ ද ලබ්ධි පහළ කරන්නේ ද බොහෝ දෙනා විසින් මැනවැ යි සම්මත ද වේ. හෙ ද අසෝ පුභුලා අසෝ තැන උපන, අසෝ පුභුලා අසෝ තැන උපනැ යි ඉකුත් කල්ලරිය කළ සච්චා උපත්ති ලා පවසයි. උතුම් පුරුෂ වූ පරම පුරුෂ වූ උතුම් පියට පැමිණි ඔහුගේ යම් සච්චෙකුත් වේ නම් ඉකුත් කල්ලරිය කළ ඒ සච්චා ද අසෝ පුභුලා අසෝ තැන උපන, අසෝ පුභුලා අසෝ තැන උපනැ යි උපත්ති ලා පවසයි. වැලි දු "තෘෂ්ණාව සිද්ධයේ ය. සංයෝජන මුලුසුත් කෙළේ ය. මැනවින් මාත්‍යය දුර ලීමෙන් දුක් කෙළවර කෙළේ ය යි ඔහු ගැන මෙසේ පවසයි. හවත් ගෞතමයෙනි, ඒ මට කෙසේ නම් මහණගොයුම්හුගේ දහම දනගුතු ද යි. සැකයෙක් වූයේ ම ය. විමකියෙක් වූයේ ම ය.

වච්ඡ, තා විසින් සැක කරන්නට සුදුසු ම ය. විච්චිච්ඡා කරන්නට සුදුසු ම ය. තොපට සැක කටයුතු තන්හි විච්චිච්ඡාව උපන. වච්ඡ, මම උපාදන ඇත්තහුගේ උපන පනවමි. උපාදන රහිත වූවහුගේ (උපන) නො පනවමි. වච්ඡ, යම්සේ ගින්න දර සහිත වූයේ දිලේ ද, දර රහිත වූයේ නො දිලේ ද, වච්ඡ, එසෙයින් ම මම උපාදන සහිත වූවහුගේ උපන පනවමි. උපාදන රහිතයාගේ (උපන) නො පනවමි යි. හවත් ගෞතමයෙනි, යම් කලෙක ගිනිසිල සුළඟින් මෙහෙයන ලද ව දුරටත් යේ ද හවත් ගෞතම තෙමේ මෙයට කීමෙක් උපාදන ය යි පනවා ද යි. වච්ඡ, යම් කලෙක ගිනිසිල සුළඟින් මෙහෙයන ලද ව දුරටත් යේ ද, එයට මම වාතුපාදන යයි කියමි. වච්ඡ, එසමයෙහි සුළඟ එයට උපාදන වේ යි.

හවත් ගෞතමයෙනි, යම් කලෙක මේ කයත් බහා තබා ද, සත්ත්වයාත් එක්තරා කයකට නො පැමිණියේ වේ ද, හවත් ගෞතම තෙමේ මොහුට කීමෙක් උපාදන යයි පනවා ද'යි. වච්ඡ යම් කලෙක මේ කයත් බහා තබා ද, සත්ත්වයාත් එක්තරා කයකට නොපැමිණියේ වේ ද, එයට මම තණ්හුපාදන යයි කියමි. වච්ඡ එසමයෙහි ඔහුට තණ්හාව උපාදන වේ යි.

10. 1. 10

අත්තසුත්තං

2285. අථ ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසංඛම්. උපසංඛන්තා භගවතා සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො භගවතං එතදවොච: කිත්තු ඛො භො ගොතම, අත්තනාති. එවං වුපෙත භගවා තුණ්ඨි අහොසි. කිං පන භො ගොතම, නත්තනාති. දුතියමුඛි ඛො භගවා තුණ්ඨි අහොසි. අථ ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො උට්ඨායාසනා පසංඛම්. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්ද අවිරපසකතො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකෙ භගවතං එතදවොච: කිත්තු ඛො භතො භගවා වච්ඡගොතස්ස පරිබ්බාජකස්ස පඤ්භං පුට්ඨො න ව්‍යාකාසීති.

අහඤ්ච ආනන්ද, වච්ඡගොතස්ස පරිබ්බාජකස්ස අත්තනාති පුට්ඨො සමානො අත්තනාති ව්‍යාකරෙය්‍යං, යෙ තෙ ආනන්ද සමණ්ට්ඨාසුඤ්ඤාසංසකතවාද, තෙසමෙතං ලද්ධි අභවිස්ස. අහඤ්ච ආනන්ද වච්ඡගොතස්ස පරිබ්බාජකස්ස නත්තනාති පුට්ඨො සමානො නත්තනාති ව්‍යාකරෙය්‍යං, යෙ තෙ ආනන්ද සමණ්ට්ඨාසුඤ්ඤාසංසකතවාද, තෙසමෙතං ලද්ධි අභවිස්ස. අහඤ්ච ආනන්ද, වච්ඡගොතස්ස පරිබ්බාජකස්ස අත්තනාති පුට්ඨො සමානො අත්තනාති ව්‍යාකරෙය්‍යං, අපිත්තු මෙතං ආනන්ද, අනුලොමං අභවිස්ස ඤාණස්ස උපපාදයා¹ සමබ්බ ධම්මො² ආනන්තාති නො භෙතං භතො. අහඤ්ච ආනන්ද, වච්ඡගොතස්ස පරිබ්බාජකස්ස නත්තනාති පුට්ඨො සමානො නත්තනාති ව්‍යාකරෙය්‍යං, සමුද්දායස්ස ආනන්ද, වච්ඡගොතස්ස පරිබ්බාජකස්ස භියො සමමොභාය අභවිස්ස: අහු වා මෙ තුන පුට්ඨො අත්තා, යො එතරහි නත්තීති.

10. 1. 11

සභියසුත්තං

2286. එකං සමයං ආයස්මා සභියො කච්චානො ඤාතිකෙ විහරති භික්ඛුකාවසරෙ අථ ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො යෙනායස්මා සභියො කච්චානො තෙනුපසංඛම්. උපසංඛන්තීන්තා ආයස්මිනා සභියෙන කච්චානොත සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිත්තසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො වච්ඡගොතො පරිබ්බාජකො ආයස්මානං සභියං කච්චානං එතදවොච:

1. උපපාදය සමබ්බා ධම්මො - සි 1, 2,

2. අහඤ්චානන්ද - සි 2, 1, 2,

10. 1. 10

අත්පත්ත සූත්‍රය

2285. එකල්හි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමඟ සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස්ව හුන් වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: හවන් ගෞතමයෙනි, කීමෙක් ද ආත්මය ඇද්ද යි. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්ද වූ සේක. හවන් ගෞතමයෙනි, කීමෙක් ද ආත්මය නැද්ද යි. දෙවනවට ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්ද වූ සේක. එකල්හි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී තෙමේ හුනස්නෙන් නැඟී ගියේ ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී ජාග්‍රිය නොබෝ වේලාවෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය: වහන්ස, පුළුවස්නා ලද්දහු වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී ජාග්‍රේ පැන කුමක් හෙයින් නො විසඳුසේක් ද යි.

ආනන්ද, මමත් ආත්මය ඇද්ද යි පුළුවස්නා ලද්දෙමි ආත්මය ඇතැයි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී ජාග්‍රිය පැවසුයෙමි නම්, ආනන්ද යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් ශාස්ත්‍රවාද ඇත්තාහු ද මෙය ඔවුන්ගේ ලබ්ධිය වූයේ ය. ආනන්ද මමත් ආත්මය නැද්ද යි පුළුවස්නා ලද්දෙමි ආත්මය නැතැ යි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී ජාග්‍රිය පැවසුයෙමි නම්, ආනන්ද යම් ඒ මහණ බමුණු කෙනෙක් උච්ඡේදවාද ඇත්තාහු ද මෙය ඔවුන්ගේ ලබ්ධිය වූයේ ය. ආනන්ද, මමත් ආත්මය ඇද්ද යි පුළුවස්නා ලද්දෙමි ආත්මය ඇතැ යි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී ජාග්‍රිය පැවසුයෙමි නම් ආනන්ද, සියලු ධර්මයෝ අනාත්මයහ යි විවසුන් නැණ ඉපදීම පිණිස මෙය මට සුදුසු වූයේ ද යි. වහන්ස, මෙය නොවේ ම ය. ආනන්ද, මමත් ආත්මය නැද්ද යි පුළුවස්නා ලද්දෙමි ආත්මය නැතැ යි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී ජාග්‍රිය පැවසුයෙමි නම් මුළා වූ වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී ජාග්‍රිය පෙර මට ඒකාන්තයෙන් ආත්මය වූයේ ය, එය දැන් නැතැ යි බෙහෙවින් මුළාවීම පිණිස වූයේ යි.

10. 1. 11

සභිය සූත්‍රය

2286. එක් කලෙක ආයුෂ්මත් සභිය කච්චාන තෙරණුවෝ ඤාතික ගමහි ගිඤ්ජකාවසථයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී තෙමේ ආයුෂ්මත් සභිය කච්චාන තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සභිය කච්චාන තෙරණුවන් සමඟ සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කරාව කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්නේ ය. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් වච්ඡගොත්ත පිරිවැරී තෙමේ ආයුෂ්මත් සභිය කච්චාන තෙරණුවන්ට මෙය කී ය:

කීන්හු බො හො කච්චාන හොති තථාගතො පරමෙරණාති. අව්‍යාකතං බො එතං වච්ඡ, භගවතා “හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති. කිං පන හො කච්චාන න හොති තථාගතො පරමෙරණාති. එතච්චි බො වච්ඡ අව්‍යාකතං භගවතා “න හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති. කීන්හු බො හො කච්චාන හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාති. අව්‍යාකතං බො එතං වච්ඡ භගවතා “හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති. කිං පන හො කච්චාන නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති එතච්චි බො වච්ඡ අව්‍යාකතං භගවතා “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති.

කීන්හු බො හො කච්චාන, හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨො සමානො අව්‍යාකතං බො එතං වච්ඡ භගවතා “හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි. කිං පන හො කච්චාන න හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨො සමානො එතච්චි බො වච්ඡ අව්‍යාකතං භගවතා “න හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි. කීන්හු බො හො කච්චාන, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨො සමානො අව්‍යාකතං බො එතං වච්ඡ භගවතා “හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි. කිං පන හො කච්චාන, නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණාති ඉති පුට්ඨො සමානො එතච්චි බො වච්ඡ අව්‍යාකතං භගවතා: “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමෙරණා”ති වදෙයි. කො හු බො හො කච්චාන හෙතු කො පච්චයො යෙන තං අව්‍යාකතං සමඤ්ඤාන ගොතමෙනාති.

යො ච ආවුසො,¹ හෙතු යො ච පච්චයො පඤ්ඤාපයාය: රුපිති වා අරුපිති වා සඤ්ඤාති වා අසඤ්ඤාති වා නෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤාති වා, සො ච හෙතු සො ච පච්චයො සබ්බෙන සබ්බං සබ්බථා සබ්බං අපරිසෙසං නිරුප්පේකියා, කෙන තං පඤ්ඤාපයමානො පඤ්ඤාපෙයා, “රුපිති වා අරුපිති වා සඤ්ඤාති වා අසඤ්ඤාති වා නෙවසඤ්ඤාති නා සඤ්ඤාති වා”ති.

1. වච්ඡ - මජ්ඣ.

භවත් කච්චානගෙනි, කිමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ද යි. වච්ඡයෙනි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ” යයි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදාරන ලදී. භවත් කච්චානගෙනි, කිමෙක් ද “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ද” යි. වච්ඡයෙනි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ” යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදාරන ලදී. භවත් කච්චානගෙනි, කිමෙක් ද “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ ද” යි. වච්ඡයෙනි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ” යයි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදාරන ලදී. භවත් කච්චානගෙනි, කිමෙක් ද “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නොම නොවේ ද” යි. වච්ඡයෙනි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදාරන ලදී.

භවත් කච්චානගෙනි, කිමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ ද යි මෙසේ පුළුල්වශයෙන් ලද්දහු වච්ඡයෙනි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ” යයි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදාරන ලදී යි කියවු. භවත් කච්චානගෙනි, කිමෙක් ද සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ ද යි මෙසේ පුළුල්වශයෙන් ලද්දහු වච්ඡයෙනි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වේ” යයි මෙද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොවදාරන ලදී යි කියවු. භවත් කච්චානගෙනි, කිමෙක් ද “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ ද” යි මෙසේ පුළුල්වශයෙන් ලද්දහු වච්ඡයෙනි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු වේ නො ද වේ” යයි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොවදාරන ලදී යි කියවු. භවත් කච්චානගෙනි, කිමෙක් ද “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ ද” යි මෙසේ පුළුල්වශයෙන් ලද්දහු වච්ඡයෙනි, “සත්ත්වයා මරණින් මතු නො ම වේ නො ම නො වේ” යයි මෙ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො වදාරන ලදී යි කියවු. භවත් කච්චානගෙනි, යම් භෙදයකින් එය මහණ ගොයුම්හු විසින් නො වදාරන ලද නම් එයට හේතු කිම ප්‍රත්‍යය කිම? යි.

ඇවැත්නි, “රූප ඇත්තේ” යි හෝ “රූප නැත්තේ” යි හෝ “සංඥා ඇත්තේ” යි හෝ “සංඥා නැත්තේ” යි හෝ “නො ම සංඥා ඇත්තේ නො ම සංඥා නැත්තේ” යි හෝ පැනවීමට යමෙකුත් හේතු ද යමෙකුත් ප්‍රත්‍යය ද ඒ හේතුවත් ඒ ප්‍රත්‍යයත් සියල්ලෙන් සියල්ල සියලු අයුරෙන් සියල්ල ඉතිරි නැතිව තිරුද්ධ වන්නේ නම් පනවන්නෙක් “රූප ඇත්තේ” යි හෝ “රූප නැත්තේ” යි හෝ “සංඥා ඇත්තේ” යි හෝ “සංඥා නැත්තේ” යි හෝ “නො ම සංඥා ඇත්තේ නො ම සංඥා නැත්තේ” යි හෝ කවර හේතුවකින් ඔහු පනවන්නේ ද? (නො පනවන්නේ මැයි).

කීවචිරං පබ්බජිතො'පි හො කව්ඨානාති න චිරං ආවුසො, තිණි වසසානීති.
යඤ්ජෙය්ස ආවුසො, එතමෙතතකෙන, එතතකමෙව තපෙය්ස ඛහු.
කො පන වාදෙ එව¹ අභිකකතොති.

අබ්බාකතවග්ගො පඨමො.

තත්ත්වද්දනං:

බෙමා අනුරාධොපගතං සමුදය පෙම ආරාමං,
ආයතන ඛන්ධං කුතුහලසාලා අසුංකො සභියෙන වාති.

අබ්බාකතසංයුක්තං සමත්තං.

සළායතනවග්ගෙ සංයුක්ත උද්දනං:

සළායතන වෙදනා මාතුගාමො ජම්බුබාදකො
සාමණේඤා මොග්ගලානො වීරො ගාමණී සංඛිතං අබ්බාකතනති
දසබලසෙලසහවා නිබ්බානමහාසමුද්දපරියන්තා
අට්ඨඛං මග්ගසලිලා ජිනවචනනදී චිරං වහතුති.

සළායතනවග්ගො නිට්ඨිකො.

1. එවං - සා. මජ්ඣ.

භවත් කච්චානසෙති, පැවිදි වූ ඔබට කෙනෙක් කල් දෑ යි. ඇවැත්නි, වැඩි කලෙක් නැත. තෙවසෙකැ යි. ඇවැත්නි මෙනෙක් (සුඵ) කලෙකින් සමතුගේත් දේශනාව මෙය වන්නේ නම් මෙපමණක් වූ ම ඵ ද ලොකු දේශනාවක් වන්නේ ය. ඉතා මනාප දේශනාසෙති ලා කතාවෙක් ම නැතැ යි.

පළමුවැනි අබ්‍යාකත වර්ග යි.

එහි සූත්‍ර නාමාවළිය:

බෙමා, අනුරාධ, උපගත, සමුදය, පෙම, ආරාම, ආයතන, බන්ධ, කුතුහලසාලා, අත්ථත්ත, සහිය සූත්‍ර යයි එකොළොසෙකි.

අබ්‍යාකත සංයුත්තය නිමි.

සළායතන වර්ගයෙහි සංයුත්ත නාමාවළිය:

සළායතන, වෙදනා, මාතුගාම, ජම්බුබාදක, සාමණ්ඩ, මොග්ගල්ලාන චිත්ත, ගාමණි, අසඬ්ඛත, අබ්‍යාකත සංයුත්ත යයි සංයුත්ත දසයෙකි.

දසබල සෙලින් හටගත් නිවන් මහසමුදර කෙළවර කොට ඇති අටැහිමහ සිලිල ඇති බුදුවදන් ගහ දිගු කලක් මුළුල්ලෙහි ගලාබසිවා යි.

සළායතන වර්ගය නිමි.

සංස්කෘත නාමකාය

සංස්කෘත නාමකාය

අ	පිටිය වගා	ක	පිටිය වගා
අවෙල කසසප	548	කුරුසරපවනපබ්බත	236
අභිත කෙසකමෙල	702	කුතුහලසලා	700
අනාර පිණ්ඩික	2, 4, 6, 490, 500	කොසල (ඡන්ද)	584
අනුරාධ	676	කොළිය (ඡන්ද)	610
අනුරාධ	460		
අබ්බාචකවන	520, 524, 526, 530	ක	
	532, 540	කෙමා	668
අයොජ්ඣා	350		
අවනන්ද	236, 240	ග	
අසිඛකපුත්තගාමිණී	566		
අසාරොහගාමිණී	564	ගයා	38
		ගිජ්ඣකුට	124
		ගිජ්ඣකාචසර	190
		ගොදකන	540
ආ		ස	
ආනන්ද	120, 234, 328, 416, 418, 704		
		සොසිත	234
ඉ		සොසිතාරාම	228, 234, 328
ඉසිපතන	322	ච	
ඉසිදත්ත	524, 530	චණ්ඩගාමිණී	556
		චිත්තගහපති	520, 524, 526
උ			532, 534, 540
උක්කවෙලා	488		
උග්ගගහපති	226		
උග්ගරක	610	ජ	
උද්ධි	246, 328, 424	ජනන	124
උදෙත	228		
උද්දකරාමපුත්ත	176	ජ	
උපවාණ	92		
උපසෙන	90	ජලබ්බා(කපරිබ්බාජක	474
උපාලි	228	ජීවකමෙවන	284
		ජෙනවන	2, 90, 500
ක		ක	
කච්චාන	705		
කපිලවත්ථු	354	කාලපුට්ඨවගාමිණී	558
කලඤ්ඤානිවාස	42, 124, 232, 436, 558, 588	කාවතීංස	500
		කොදෙය්‍ය	246
කාමණ්ඩා	246		
කාමහ	326, 534	ද	
කිම්බිලා	354	දෙවදහ	252

න	පිටිය වනා	ය	පිටිය වනා
නකුලපිතුගහපති	238	යොධාජීවගාමණි	562
නකුගොපාල	352		
නාලගාමක	474	ර	
නාලඤ්ඤ	228, 584	රාධ	108, 110
නිගණ්ඨනානපුත්ත	544, 584	රාමපුත්ත (උද්දක)	176
		රාහුළ	220
ප			
පකුධකම්මායන	702	ල	
පඤ්ඤාකම්මපති	424	ලොහිවව	240
පසෙනදිකොසල	668		
පාටලියගාමණි	610	ව	
පාචාර්යකම්මවන	228, 570	වච්ඡගොත්ත	704
පිණ්ණාලභාරද්දවාර්ථ	228	වජ්ජී (ජනපද)	228, 488
පුණ්ණ	132	වසවනති	518
පුබ්බවීර	132	වෙපවිත්ති	384
ඵ		වෙරහම්මානිගොත්තව්‍යාහමණි	246
ඵගගුන	118	වෙසාලී	226, 228, 398
			404, 676
බ		වෙඵවන	42, 124, 232, 436, 558, 588
බාරාණසී	322		
බාහිය	138	ස	
භ			
භග්න (ජනපද)	238	සකක (ජනපද)	354
භද්දකගාමණි	590	සකකදෙව්‍යානම්ඤ්ඤ	384, 500, 514
භෙසකලාවන	238	සඤ්ඤාබෙලලට්ඨිපුත්ත	702
		සනතුසිත	578
ම		සප්පයොණ්ඩිකපබ්බතාර	90
මකඤ්ජකට	240	සමීද්ධි	86
මකුලිගොසාල	702	සාකෙත	668
මගධ (ජනපද)	474	සාමණ්ණිකානි (පරිබ්බාජක)	488
මඤ්ඤාසණ්ඩ	520, 524, 526, 530, 532, 540	සාරිපුත්ත	124, 322, 474, 480, 488, 682
මණිවුලකගාමණි	588	සාවතී	2, 4, 6, 8, 10, 14, 490, 500
මල්ල (ජනපද)	590	සීතවන	90
මහක	532	සුධම්මාදෙවසභා	384
මහාකම්මවන	236, 240	සුනාපරනිත (ජනපද)	134
මහාකොට්ඨිත	286, 322, 702	සුනිමිත	518
මහාචූඤ්ඤ	124	සුයාම	518
මහාමොග්ගලලාන	490, 500	සුංසුමාරගිර	238
	514, 704	සොණ	232
මාලුච්ඡාපුත්ත	156	හ	
මීගජාල	80, 82	හත්ථාරොහගාමණි	564
මීගජර්ක	520	හත්ථිගාම	228
මොළියසිවක	436	හාලිද්දකානි	236

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංයුත නිකාය

විසෙසපදනුකකමණිකා

අ		ආ	
අකකානො	328	ආදනනිකෙඛපනං	336
අග්ගො	330	ආදිත්තපරියායං	332
අට්ඨකපරියායො ධර්මො	438	ආදිනවපරියෙසනං	18
අඤ්ඤා	28	ආදිනවො	14
අනෙකාපුත්තිභාවො	352	ආපොධාතුයා	342
අනන්තං	2	ආයනනානං	14
අනභිජාතං	34	ආවට්ටග්ගාහො	352
අනිකිළිතාවිනො	230	ආසවා	72
අනිඤ්ඤා	6, 14	ආසිවිසා	340
අනිතිකධර්මං	664	ආසිවිසො	90
අනුප්පත්තසද්ධා	252		
අනුපවජ්ජං	132		ඉ
අනුපවජ්ජනා	132	ඉඤ්ඤිතං	386
අනුක්ඛවා	276	ඉඤ්ඤාභිසංඝාරං	532
අනුසයා	72, 74	ඉඤ්ඤාවිහාරියං	534
අප්පජ්ජං	34	ඉන්ද්‍රියසම්පන්නො	278
අපරිජාතං	34	ඉන්ද්‍රියානං	90
අබ්භසම්පිලාපො	532		
අභිනිබ්බතති	28		උ
අමනුස්සග්ගාහො	352	උජ්ජකො	546
අමායාවි	546	උට්ඨානසංඤ්ඤා	356
අයොකවාහෙ	366	උත්තරිමනුස්සධර්මො	534
අයොසංඛතුනා	334	උදකණ්ණං	342
අයොසලාකා	332	උදකමණිකං	356
අරියසාවකො	4	උදකාවමනානි	242
අවිජ්ජා	112	උප්පාදො	28
අවිජ්ජානුසයො	390	උපවෙණං	378
අවිජ්ජාසංඝං	344	උප්පාදධං	64
අවිරාජයං	34	උපසස්සතිං	192
අත්ථෙසො	320	උපසමාය	346
අත්ථෙදම්මසාරථී	346	උපායාසෙහි	38
අත්ථෙදම්මසාරථී	18		
අත්ථෙදො	14		උආ
අසභිකං	634	උආසරං	572
අසභිකගාමිං	634		
අසමායා	546		එ
අසුරපරං	384	එකවිහාරී	80
අභිකාර	92		ම
		මනාරං	348
		මධ්‍යන්තපනොදො	346
ආකාරපරිචිත කතා	276	මවිරකජානො	372
ආගන්තුකාගාරං	416	මහිනහාරා	252

ක		ස	
කවචපො	348	සානං	2
කදලිකබන්ධං	330, 332		
කමමනිරොධං	266	ච	
කරණියං	4	චක්කුං	2
කසලබ්බජානො	352	චක්කුහුතො	200
		චෙ	
කාමොසංසරං	344	චෙතොපණ්ඩි	552
කායො	4	චෙතොවිමුක්ති	14
		ඡ	
කිංසුකො	370	ඡන්දරාගං	324
කිට්ඨං	376	ඡන්දරාගප්පභානං	14
කිට්ඨරක්කකො	376	ඡන්දරාගවිනයො	14
		ඡි	
කුකකුළුමං	102	ඡිත්තපපඤ්ච	118
කුකකුරං	380	ඡිත්තවට්ඨමෙ	118
කුඨාරිං	330, 332		
කුමමො	348	ඡ	
කුලං	342	ඡක්කුලං	572
කුලඛායො	586	ඡට්ඨා	242
කුභනා	242	ඡරාධම්මං	58
		ඡරාමරණසංසාරං	28
		ඡරාමරණෙන	38
කුටාගාරකා	362		
කුටාගාරසාලා	362	ඡා	
		ඡාති	4
බ		ඡාතිධම්මං	56
බන්ධනානු ආයනං	50	ඡාතියා	38
බයධම්මං	58		
බරාජිතං	242	ඡි	
		ඡිස්සවජා	336
බු		ඡිව්තා	4
බුරෙත	332		
		ඤා	
ග		ඤාණහුතො	200
ගණකො	670		
ගණ්ඩා	6	ඤ	
ගි		ඤපො	242
ගිලානවාදං	102	ඤසං	524
		ඤිණාගාරං	358
ගො		ඤිරවජානායොතිං	332
ගොච්ඡකනෙත	126	ඤෙජොධාතුයා	342
		ඤෙලප්පදීපං	356

ඌ	ඒ
ඌවරං	624
ඒ	නිරොධධම්මං
නිරොධො	28
ද	නිරොධො
ද්වාරාසංඝිදිසිගතානි	526
ද්වාරාසංඝි	584
ද්වාරාසංඝි	346
ද්වාරාසංඝි	14
ද	ද
දමන	324
දි	දි
දිසිතිරුකකානානියා	276
දිසිතිරුකකානානියා	344
දිසිතිරුකකානානියා	2
දිසිතිරුකකානානියා	38
දිසිතිරුකකානානියා	378
දිසිතිරුකකානානියා	38
දිසිතිරුකකානානියා	38
ධ	ධ
ධම්මපරියායො	332
ධම්මපරියායො	200
ධම්මපරියායො	622
ධම්මපරියායො	200
ධම්මපරියායො	6
ධම්මපරියායො	138
ධම්මපරියායො	524
ධම්මපරියායො	230
ධම්මපරියායො	230
න	න
නගනගන	548
නගනගන	130
නගනගන	86
නගනගන	102
නගනගන	358
න	න
නගනගන	334
නගනගන	320
නගනගන	268
නගනගන	332
න	න
නගනගන	334
නගනගන	320
නගනගන	268
නගනගන	332
න	න
නගනගන	334
නගනගන	320
නගනගන	268
නගනගන	332

ම		ලො	
මකකටං	380	ලොක පඤ්ඤානි	88
මඤ්චකං	90	ලොකමානී	200
මඤ්ඤිතං	386	ලොකො	88
මණ්ඩලමාලෙ	522		
මනනා	242	ව	
මනුසංගහාහො	352	ව්‍යාධිධමුලං	58
මනො	4	විඤ්ඤාණං	242
මමිංකාර	92	වනපඤ්ඤානි පනතානි	80
මරණධමුලං	50	සෙනාසනානි	58
මාතුචිත්තං	230	වයධමුලං	126
මාතුමත්තිසු	230	වරණධමුලං	342
මානගතං	388	වායොධාතුයා	
මානානුසයා	92		
මාරප ඤ්ඤානි	86	වි	
මාරො	86	විජ්ජා	68,112
මුලේශධායා	548	විජ්ජාසාරො	102
මුත්තිං	664	විජ්ජාමුත්තා	22,24
මුද්දිකො	670	විජ්ජාමධමුලං	14
මුලෙ	330	විජ්ජාමො	90
මොහගිනා	38	විවිධො	328
		විසංයුත්තා	22,24
		විණා	376
ය		වු	
යවකලාපි	384	වුපසමො	28
යොග්‍යාවරියො	346		
යොකෙතන	324	වෙ	
		වෙපවිත්තිධර්මානං	389
ර		ස	
රඤ්ජමරේක	558	සඤ්ජානං	352
රසවියො	346	සඤ්ජානං	670
රසා	6	සඤ්ජානං	356
		සඤ්ජානං	346
රා		සඤ්ජානං	538
රාගගිනා	38	සඤ්ජානං	80
රාගානුසයො	390	සඤ්ජානං	70
		සඤ්ජානං	86
රු		සඤ්ජානං	332,334
රුචියා	276	සඤ්ජානං	86
රුපං	6	සඤ්ජානං	6
		සඤ්ජානං	356
රො		සඤ්ජානං	114
රොගානං	28		
උ			
උමබ්බුලක (හටෙ)	610		

ස		සි	
සබ්බසංභානාය	28	සීලබ්බතං	242
සබ්බම ඤාණිකසම්මකාන	44	සීලවිසුඤ්ඤා	106
සබ්බත සබ්බං සාරූපං	330		
සමස්මරණේ	558	සි	
සමුදයධමමං	58	සුඛං	14
සමුදයඤ්ඤා විමුක්තො	252	සුද්ධිං	664
සමුදයඤ්ඤා	2, 4	සුංසුමාරං	380
සමුදයසමෙධායං	14	සුච්ඡිකං	534
සමුදයානං	396		
සංකිලෙසධමමං	58	සෙ	
		සෙඛා	252
සා		සෙනට්ඨිකා	584
සාවරියකො	274		
සානෙතවාසිකො	272	සො	
සාරං	330	සොකධමමං	58
සාරාගො	80	සොකෙති	38
		සොතං	2
සි		සොත්තං	334
සිඛරෙන	126	සොමනස්සං	14
සිගාලං	380		
සිගාලො	348	හ	
සිංසාවකො	372	හුරං	158

නැවත මුද්‍රණය - සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා

1	පාරාජිකා පාලි	
2	(i) පාචිත්තිය පාලි	
	(ii) පාචිත්තිය පාලි	
3	මහාවග්ග පාලි	I
4	මහාවග්ග පාලි	II
5	(i) චුල්ලවග්ග පාලි	I
	(ii) චුල්ලවග්ග පාලි	II
6	(i) පරිවාර පාලි	I
	(ii) පරිවාර පාලි	II
7	දීඝනිකාය 1	
8	දීඝනිකාය 2	
9	දීඝනිකාය 3	
10	මජ්ඣිම නිකාය	I
11	මජ්ඣිම නිකාය	II
12	මජ්ඣිම නිකාය	III
13	සංයුක්ත නිකාය	I
14	සංයුක්ත නිකාය	II
15	සංයුක්ත නිකාය	III
16	සංයුක්ත නිකාය	IV
17	(i) සංයුක්ත නිකාය	V
	(ii) සංයුක්ත නිකාය	V
18	අංගුත්තර නිකාය	I
19	අංගුත්තර නිකාය	II
20	අංගුත්තර නිකාය	III
21	අංගුත්තර නිකාය	IV
22	අංගුත්තර නිකාය	V
23	අංගුත්තර නිකාය	VI
24	බුද්දක නිකාය	I